Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Colour Chart #13

DANES-PICTA .COM

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

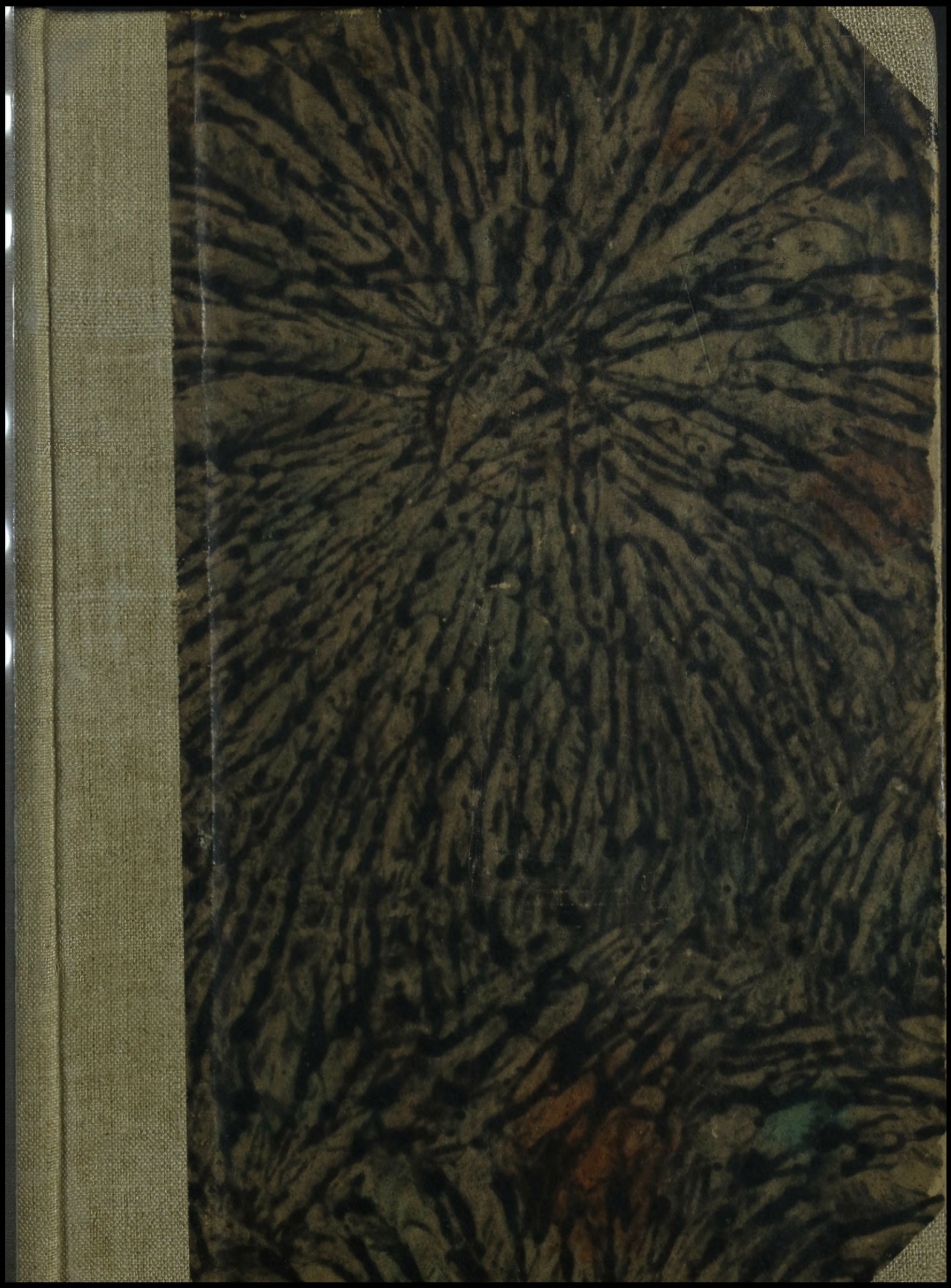
Colour Chart #13

DANES-PICTA .COM

C M Y K

R G B WH GR BL Grey Scale

A 1 2 3 4 5 6 B 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

BIBLIOGRAFIA
PSYCHOLOGII
WOJSKOWEJ

BIBLIOGRAPHIE
DE
PSYCHOLOGIE
MILITAIRE

JANUSZ GĄSIOROWSKI
GÉNÉRAL DE L'ARMÉE POLONAISE

BIBLIOGRAPHIE

DE

PSYCHOLOGIE MILITAIRE

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES SCIENCES MILITAIRES
SECTION PSYCHOLOGIQUE

VARSOVIE 1938

WARSZAWA — GŁÓWNA KSIĘGARNIA WOJSKOWA
KRAKOWSKIE - PRZEDMIEŚCIE Nr 11

JANUSZ GĄSIOROWSKI
GENERAŁ BRYGADY

BIBLIOGRAFIA PSYCHOLOGII WOJSKOWEJ

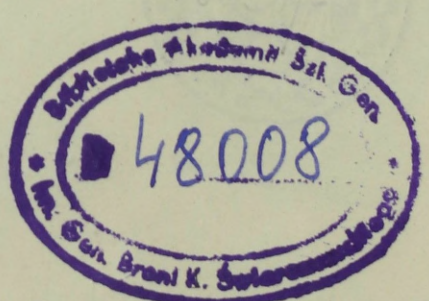
BIBLIOTEKA AKADEMII SZTABU GENERALNEGO XXXVI . 2.

WYDAWNICTWO
SEKCJI PSYCHOLOGICZNEJ
TOWARZYSTWA
WIEDZY WOJSKOWEJ

WARSZAWA 1938
SKŁAD: GŁÓWNA KSIĘGARNIA WOJSKOWA

PRAWA PRZEDRUKU ZASTRZEŻONE

BIBLIOTEKA WOJSKOWA
2 Dyonu Żandarmerii

Drukarnia Rolnicza, Warszawa, Złota 24.

Sekcja Psychologiczna Towarzystwa Wiedzy Wojskowej uzyskała od gen. Janusza Gąsiorowskiego prawo wydania niniejszego dzieła.

Podręcznik ten jest podstawą do dalszego rozwoju psychologii wojskowej. Będzie on służył nie tylko specjalistom psychologom i wychowawcom wojskowym, lecz i ogółowi oficerów, pracujących naukowo. Nie ma bowiem specjalności wojskowej, która by nie zahaczała w pewien sposób o czynnik ludzki.

Materiał, zawarty w tym dziele, jest oparty na badaniach naukowych przedstawicieli rozmaitych narodów. Oby ta książka przyczyniła się do dalszej współpracy międzynarodowej w dziedzinie psychologii wojskowej.

La Société des Sciences Militaires, Section Psychologique, a reçu du général Janusz Gąsiorowski la permission de publier l'ouvrage ci dessous.

Ce manuel constitue une base pour le développement ultérieur de la psychologie militaire. Il sera utile, non seulement aux personnes se spécialisant dans l'étude de la psychologie et instructeurs de l'armée, mais aussi à tous les officiers qui s'intéressent à la science. En effet il n'existe pas de spécialisation militaire qui ne soit liée à l'élément humain.

Les données contenues dans cet ouvrage sont basées sur les recherches de membres de nations diverses. Nous serions heureux si notre manuel pouvait contribuer à intensifier la collaboration internationale dans le domaine de la psychologie militaire.

PODSTAWĄ ARMII JEST DUSZA

PROSTEGO ŻOŁNIERZA

JÓZEF PIŁSUDSKI

PRZEDMOWA.

Powstanie książki.

Początek książki sięga czasów przedwojennych. Studiowałem wówczas na uniwersytecie psychologię; kiedy zacząłem zajmować się wojskowością, z zetknięcia tych dwóch przedmiotów wyniknęło zainteresowanie się psychologią wojskową. Artykuły i wykłady ówczesnego komendanta Związków Strzeleckich, Marszałka Józefa Piłsudskiego, popchnęły do studiów nad duszą żołnierza — „głównego narzędzia walki", — skierowały zainteresowania ku psychologii walki, wojny i wojska.

Zacząłem szukać materiałów w literaturze zagranicznej. Przekonałem się, że w podręcznikach, katalogach bibliotecznych i księgarskich nie ma działu psychologii wojskowej, lub też jest on wadliwie ujęty. Wówczas zacząłem zbierać materiał bibliograficzny, z początku dla siebie, później dla grona kolegów, zajmujących się psychologią wojskową.

Wojna światowa i polsko-bolszewicka, potem zajęcia służbowe kilkakrotnie odrywały od systematycznej pracy. Starczyło jedynie czasu na dorywcze notowanie nowości.

Książkę miała wydać pierwotnie Centralna Biblioteka Wojskowa w Warszawie. Praca była przygotowna do druku w pierwszej redakcji w 1926 roku; obejmowała ona wówczas około 1000 tytułów. Gdy Towarzystwo Wiedzy Wojskowej podjęło się wydania bibliografii, trzeba było całość uzupełnić i przerobić, co trwało do połowy 1936 roku. Ostatni rok poświęciłem na uporządkowanie materiału i przygotowanie książki do druku.

Cel książki.

Oddalenie, które dawniej istniało między wojskowością a różnymi gałęziami nauki, zatarło się po wojnie światowej. Wymagała ona tak olbrzymiego wysiłku od narodów walczących, stała się zjawiskiem tak skomplikowanym, że musiała wciągnąć do pracy całą wiedzę, stawiając jej nieraz trudne zadania, zmuszając do rozwiązywania nowych zagadnień. Podobnie było z psychologią, której różne działy zaczęły się rozwijać pod wpływem wojny światowej.

W tych warunkach studiowanie psychologii wojskowej stało się niezbędne dla wojskowych w ich pracy pokojowej i wojennej; równocześnie dla uczonych psychologów otwiera wiele nowych możliwości badawczych.

Powszechna i ciągle skracana służba wojskowa, konieczność przyswojenia żołnierzowi coraz większej ilości wiadomości i przysposobienia do wojny olbrzymich mas rezerwistów — oto czynniki, zmuszające wojsko do stałego podnoszenia poziomu szkolenia i wychowywania oraz do racjonalnej organizacji pracy, a to znów wymaga poznania zasad psychologii i dostosowania ich do szczególnych warunków życia wojska. Tym bardziej w czasie wojny dowódca prowadzący żołnierza na najcięższą próbę, jaką stanowi nowoczesna walka, chcący w najtrudniejszych chwilach utrzymać wpływ na swych podwładnych, musi orientować się w psychologii jednostki i zespołu.

Dla uczonych cywilnych, wojsko jako masowa szkoła i olbrzymi warsztat pracy, otwiera bogate pole obserwacyj i eksperymentów. Cały szereg zagadnień opracowywanych w małym zakresie lub w laboratorium może otrzymać nowe oświetlenie dzięki charakterowi masowemu i szczególnym warunkom pracy pokojowej wojska. A wojna, odrywająca miliony ludzi od normalnego życia, stawiająca ich przez okres długich miesięcy lub nawet lat w najcięższe warunki bytu, narażająca ich na najsilniejsze wzruszenia w obliczu śmierci, bólu, głodu, znużenia i niewygód, otwiera przed okiem psychologa niezrównane pole obserwacyj przeobrażeń psychicznych jednostki, grupy i całych narodów.

Wszystkie te czynniki powodują, że psychologia wojskowa powinna stać się przedmiotem żywego zainteresowania sfer cywilnych

i wojskowych. Po wojnie światowej materiał do studiów z dziedziny psychologii stał się tak obszerny, że bez przewodnika bibliograficznego niemożliwe jest prowadzenie poważnych badań.

Cel niniejszej książki został niezmieniony: dać ludziom, chcącym zajmować się psychologią wojskową, materiał do studiów.

Cel ten wpłynął na treść, układ i charakter bibliografii. Nie staram się o wyliczenie wszystkich książek z psychologii wojskowej, ale podaję te, które stanowią istotny materiał do studiowania całego zagadnienia lub kwestyj szczególnych. Z tego powodu przytaczam nie tylko opracowania psychologiczne, ale również dzieła czy artykuły z innych dziedzin wiedzy, zawierające materiał do studiowania psychologii wojskowej. Nie podaję wszystkich wydań, tylko najłatwiej dostępne, zaznaczając inne wydania, o ile różnią się zasadniczo lub dla wskazania, kiedy książka była pisana. Przytaczam natomiast przekłady, by ułatwić studiującym wybór języka.

Zakres książki.

I. Okres czasu.

Ustalenie daty początkowej, od której należy włączać materiał do bibliografii nastręczało pewne trudności. Można było zacząć od chwili, kiedy psychologia wyłoniła się jako samodzielna gałąź wiedzy. Ten termin wydał mi się jednak zbyt późny, okres zbyt krótki. Możnaby wciągnąć do bibliografii książki dawne, w których jest mowa o człowieku jako narzędziu walki. Ale to znów zbytnio rozciągnęłoby ramy bibliografii (Cezar, Ksenofont, nawet Homer). Zatrzymałem się więc na początku XIX wieku, kiedy dwóch autorów (Napoleon i Clausewitz) zwróciło szczególną uwagę na rolę człowieka w walce i na wojnie. Od tego czasu zainteresowanie duszą żołnierza i ilość prac poświęconych temu zagadnieniu stale wzrastają. Dlatego też prace wcześniejsze (XVII i XVIII wiek) uwzględniam w bibliografii tylko wyjątkowo, przytaczając w niej niektóre książki, charakterystyczne dla poglądów ówczesnych.

Data końcowa nie sprawiała trudności, wymagała tylko ścisłego ustalenia ze względów technicznych: zatrzymałem się na końcu 1933 roku.

II. Języki.

Języki, w których ogłaszano materiał ujęty w bibliografii, nie są traktowane z jednakową dokładnością. Najpełniej starałem się uwzględnić prace drukowane w językach: polskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim. Języki angielski i włoski są opracowane nieco mniej wyczerpująco. Z prac pisanych w językach: bułgarskim, czeskim, duńskim, estońskim, hiszpańskim, holenderskim, litewskim, portugalskim, rumuńskim, serbskim i węgierskim uwzględniam tylko wydawnictwa powojenne.

III. Rodzaj materiału.

W bibliografii uwzględniam książki i artykuły w czasopismach, przy czym wydawnictwa książkowe i artykuły w czasopismach naukowych (roczniki, kwartalniki, miesięczniki i t. p.) starałem się przytoczyć jak najpełniej. Z tygodników naukowych i wojskowych wybierałem artykuły najważniejsze; materiał drukowany w dziennikach wojskowych traktowany jest bardziej dorywczo.

IV. Treść materiału opracowanego.

Jak zaznaczyłem, cel bibliografii zmusił do przeprowadzenia wyboru materiału oraz do wciągnięcia do niej nie tylko opracowań poświęconych właściwej psychologii wojskowej, ale również książek i artykułów z działów pokrewnych, stanowiących ważny, choć nieraz surowy materiał dla studiującego.

Pod względem treści można w następujący sposób scharakteryzować cały opracowany materiał:

- *— właściwa psychologia wojskowa: psychologia żołnierza w czasie pokoju i wojny, psychologia wojska, psychologia walki i wojny, wychowanie żołnierza, metoda myślenia i rozkazodawstwa wojskowego;*
- *— filozofia i socjologia wojny;*
- *— psychologia ogólna (niewojskowa): monografie omawiające zagadnienia ściśle związane z psychologią wojskową, a więc n. p. strach, odwaga, zmęczenie, honor, psychologia zbiorowisk i tłumu, psychologia przywódców, kierowników, szefów, psychologia pedagogiczna;*

— *psychotechnika i naukowa organizacja pracy: dzieła zasadnicze i zastosowania w wojsku;*
— *medycyna, zwłaszcza wojenna: podobnie, jak w psychologii ogólnej, działy związane z wojskiem, jak choroby nerwowe i psychiczne na wojnie, medycyna lotnicza, dzieła zawierające materiał do psychografii wojny;*
— *fachowe dzieła wojskowe: podkreślające rolę czynników psychicznych na wojnie;*
— *książki o wojnie: pamiętniki, dzienniki wojenne, rozmyślania, listy z pola oraz powieści wojenne, zwracające szczególną uwagę na przeżycia żołnierzy w walce i na wojnie.*

Sposób opracowania tytułów.

W wykazie alfabetycznym tytuły zostały opracowane w sposób następujący:

1. Książki:

— *nazwisko i pierwsza litera imienia autora; książki ogłoszone pod pseudonimem podane są pod nim, jeżeli nie udało mi się rozwiązać pseudonimu; w przeciwnym razie pod nazwiskiem, przy równoczesnym przytoczeniu pseudonimu w odsyłaczu; materiał drukowany z podaniem pierwszych liter nazwiska czy imienia, umieszczony jest w bibliografii pod tymi literami, a prócz tego w odsyłaczu pod pierwszym rzeczownikiem tytułu;*
— *tytuł; tytuły, których brzmienia w oryginalnym języku nie udało mi się odszukać, podaję w nawiasie;*
— *miejsce i rok wydania; jeżeli książka nie zawiera tych danych, starałem się ustalić przybliżony rok wydania, podany w bibliografii w nawiasach;*
— *wydawca;*
— *ilość stron, rysunków, tablic i t. p.*
— *formatu nie podaję, gdyż przeważna część książek ma format normalny (8=o).*

II. *Artykuły:*

zostały opracowane według podobnych zasad z tym, że tytuły czasopism są podane w skrótach według osobnego skorowidza skrótów; podanie roku, tomu, zeszytu, względnie daty czasopisma ułatwia odszukanie artykułów, a przytoczenie ilości stron zorientowanie się w jego objętości.

III. *Odsyłacze:*

ułatwiają odszukanie materiału ogłoszonego przez kilku autorów, pod pseudonimami, kryptonimami, pod pierwszymi literami lub bezimiennie; prócz tego podają nazwiska tłumaczy, autorów ważniejszych wstępów, czy przypisów do książki.

IV. *Objaśnienia:*

Do większości tytułów dodane są krótkie objaśnienia. Nie są to oceny, tylko zwięzłe notatki podające skrót treści, niekiedy objaśnienia o osobie autora lub wskazówki, gdzie można znaleźć obszerniejsze streszczenie, czy recenzję.

Układ książki.

Bibliografia składa się z trzech części: z zestawienia alfabetycznego z numeracją kolejną tytułów, ze skorowidza rzeczowego (hasła) i z zestawienia statystycznego.

W części pierwszej materiał podaję alfabetycznie (alfabet polski) według autorów względnie pierwszych wyrazów tytułów, przy czym samogłoski podwójne (ä, ö, ü) są umieszczone jako ae, oe, ue.

W części drugiej podaję zestawienie rzeczowe według haseł i numerów bieżących tytułów, przy czym ten sam tytuł występuje często w kilku hasłach. Zgodnie z przyjętym zwyczajem hasła stanowią pewnego rodzaju skróty: ponieważ bibliografia zajmuje się psychologią wojskową, należałoby przy każdym prawie haśle dodać słowo „psychologia", a więc n. p. zamiast walka, żołnierz i t. p. psychologia walki, psychologia żołnierza i t. p. Aby ułatwić korzystanie z bibliografii czytelnikom nieznającym języka polskiego, podaję hasła również w przekładzie francuskim.

Część trzecia zawiera spis autorów polskich oraz zestawienie ogólne, dane statystyczne o ilości tytułów, ich podziale na książki i artykuły w czasopismach, klasyfikację według języków oraz czasu ogłoszenia drukiem.

W końcu pozwalam sobie złożyć serdeczne podziękowanie wszystkim Instytucjom i Osobom, które pomogły mi w zebraniu materiału i przygotowaniu go do druku.

J. G.

PRÉFACE.

Genèse de l'ouvrage.

Le début de cet ouvrage date d'avant la guerre. Je suivais alors les cours de psychologie à l'Université; lorsque j'ai commencé à m'intéresser à l'art militaire, le rapprochement de ces deux questions attira mon attention sur la psychologie militaire. Les articles et les cours du Maréchal Joseph Piłsudski, commandant à cette époque les Organisations Militaires Polonaises, m'incitèrent à l'étude de l'âme du soldat „instrument essentiel du combat" et dirigèrent mes recherches vers la psychologie du combat, de la guerre et de l'armée.

Je me mis à chercher des documents dans la littérature étrangère. Je me rendis compte que ni les manuels, ni les catalogues des bibliothèques et des librairies ne contenaient de chapitre consacré à la psychologie militaire ou que, s'il existait, il était mal rédigé. Je commençai donc à rassembler une documentation bibliographique, tout d'abord pour moi, par la suite pour un cercle de camarades ayant les mêmes vues.

La guerre mondiale, la guerre polono-bolchévique et les obligations du service interrompirent maintes fois tout travail systématique. J'avais à peine le temps de noter sommairement les nouvelles publications.

Ce livre devait d'abord être édité par la Bibliothèque Militaire Centrale de Varsovie. L'ouvrage était prêt à imprimer dans sa rédaction initiale en 1926; il embrassait alors plus de 1000 titres. Lorsque la Société des Sciences Militaires se chargea de l'éditer, il fallut compléter et transformer l'ensemble, ce qui dura jusqu'en 1936. La dernière année de travail fut consacrée à la mise en ordre de la documentation et à la préparation de la publication du présent ouvrage.

But de l'ouvrage.

L'écart qui existait autrefois entre l'art militaire et les diverses branches de la science disparut après la grande guerre qui exigea de la part des nations belligérantes un effort si énorme et devint un phénomène si complexe qu'elle fit appel à tous les aspects de la science, lui imposant parfois des tâches difficiles, exigeant la solution de problèmes nouveaux. Il en fut de même de la psychologie dont diverses branches commencèrent à se développer sous l'influence de la guerre.

Dans ces conditions, l'étude de la psychologie est devenue indispensable aux militaires aussi bien en temps de paix que de guerre. En même temps elle apporte aux savants psychologues de nombreuses possibilités nouvelles d'investigations.

Le service militaire universel dont la durée est constamment réduite, la nécessité de donner au soldat une somme toujours plus grande de connaissances et de préparer à la guerre des masses énormes de réservistes, voilà les facteurs qui obligent l'armée à perfectionner sans cesse le niveau d'instruction et d'éducation, et à organiser rationnellement son travail, ce qui exige à son tour la connaissance des principes de la psychologie et de leur application aux conditions particulières de la vie militaire. A plus forte raison durant la guerre, le chef qui conduit le soldat vers l'épreuve la plus dure que constitue le combat moderne, et qui veut garder son influence sur ses subalternes dans les moments les plus difficiles, doit connaître la psychologie de l'individu et du groupe.

Pour les savants l'armée, en tant qu'école des masses et chantier énorme de travail, ouvre un champ fécond d'observations et d'expériences. Une foule de problèmes, étudiés à une échelle réduite ou dans un laboratoire, peuvent apparaître sous un jour nouveau grâce à leur étendue et aux conditions particulières du travail de l'armée en temps de paix. D'autre part la guerre, en arrachant des millions d'hommes à leur vie normale et en les plaçant durant de longs mois, ou même d'années, dans les plus dures conditions d'existence, les exposant aux plus fortes émotions en face de la mort, de la souffrance, de la faim, de la fatigue et des privations,

ouvre au psychologue un champ incomparable pour l'observation des transformations psychiques d'individus, de groupes et de nations entières.

Toutes ces raisons sont cause que la psychologie militaire doit devenir un sujet du plus vif intérêt pour les milieux civils et militaires. Après la grande guerre, les documents pour l'étude du domaine de la psychologie sont devenus si nombreux qu'il est impossible de se livrer à des recherches sérieuses sans manuel bibliographique.

Le but du présent ouvrage n'a pas changé: fournir des documents aux personnes voulant s'adonner à l'étude de la psychologie militaire.

C'est ce but qui a décidé de la matière, de la composition et du caractère de la présente bibliographie. Je ne tente pas d'énumérer tous les ouvrages de psychologie militaire mais j'indique ceux qui constituent un élément essentiel pour l'étude de l'ensemble du problème ou de questions séparées. Pour cette raison je cite non seulement des travaux de psychologie, mais aussi des ouvrages ou des articles appartenant aux autres domaines de la science et contenant des documents pour l'étude de la psychologie militaire. Je ne cite pas toutes les éditions, mais uniquement celles qui sont les plus accessibles, ne mentionnant les autres publications que si elles en diffèrent essentiellement, ou bien afin d'indiquer la date à laquelle l'ouvrage a été écrit. J'indique par contre les traductions pour faciliter au lecteur le choix de la langue.

Matière de l'ouvrage.

I. Epoques des publications.

Ce n'est pas sans difficulté que la date initiale à partir de laquelle les documents devant être inclus dans la présente bibliographie fût arrêtée. Son début aurait pu être fixé au moment où la psychologie militaire s'est révélée comme une branche indépendante de cette science. Cette date nous a semblé cependant trop tardive et la période trop courte. On pourrait comprendre dans cette bibliographie les livres anciens dans lesquels il est question de l'homme, en tant qu'instrument de combat, mais cela élargirait par trop ses cadres (César, Xénophon, même Homère). Je me suis donc arrêté au début du dix-

neuvième siècle où deux auteurs éminents (Napoléon et Clausewitz) prêtent une attention spéciale au rôle de l'homme dans le combat et dans la guerre. A partir de cette époque, l'intérêt porté l'âme du soldat et le nombre d'ouvrages consacrés à ce problème augmentent sans cesse. C'est pourquoi je ne cite qu'exceptionnellement les ouvrages antérieurs (XVII=ème et XVIII=ème siècles) en mentionnant certains livres caractérisant les opinions de l'époque.

La date finale n'entraîna aucune difficulté, elle ne dût être strictement définie que pour des raisons techniques; je me suis arrêté à la fin de 1933.

II. Langues.

Je n'ai pas traité avec la même précision les ouvrages de langues diverses qui ont servi à l'élaboration du mien. Je me suis efforcé de tenir principalement compte des travaux imprimés en polonais, français, allemand et russe. Les ouvrages en langues anglaise et italienne sont traités d'une manière moins complète. Quant à ceux, écrits en bulgare, tchéque, danois, esthonien, espagnol, hollandais, lithuanien, portugais, roumain, serbe et hongrois, je ne tiens compte que des publications d'après guerre.

III. Nature des documents.

Dans la présente bibliographie je tiens compte des livres et des articles parus dans les périodiques, et je m'efforce de citer d'une façon aussi complète que possible les éditions d'ouvrages et les articles parus dans les périodiques scientifiques (annales, revues trimestrielles, mensuelles etc.). Je n'ai choisi que les articles les plus importants publiés dans les hebdomadaires scientifiques et militaires; les données imprimées dans les journaux militaires sont traitées d'une manière plus superficielle.

IV. Sujet des matières étudiées.

Ainsi qu'il a été dit plus haut, le but de la présente bibliographie m'a contraint de procéder au choix des matières et d'y faire entrer, non seulement des travaux consacrés à la psychologie militaire proprement dite, mais également des livres et des articles traitant de questions

similaires, et constituant un élément important, quoique parfois à l'état brut, pour celui qui les étudie.

Au point de vue du sujet traité on peut caractériser l'ouvrage de la manière suivante:

- *psychologie militaire proprement dite: psychologie du soldat en temps de paix et en temps de guerre, psychologie de l'armée, psychologie du combat et de la guerre, éducation du soldat, méthode de la pensée et du commandement militaires;*
- *philosophie et sociologie de la guerre;*
- *psychologie générale (non militaire): monographies traitant des problèmes étroitement liés à la psychologie militaire, par exemple: la peur, le courage, la fatigue, l'honneur, la psychologie collective et des foules, la psychologie des chefs, la psychogie pédagogique;*
- *psychotechnique et organisation scientifique du travail: ouvrages d'importance fondamentale et leur application dans l'armée;*
- *médecine, surtout militaire; de même que, pour la psychologie générale, les branches intéressant l'armée, c. à. d. les névroses et les maladies mentales sur le front de bataille, la médecine de l'aviation, les ouvrages contenant des données de psychographie de la guerre;*
- *ouvrages techniques militaires, soulignant le rôle des forces morales durant la guerre;*
- *livres sur la guerre: mémoires, carnets de route, réflexions, lettres et romans prêtant une attention spéciale à la vie psychique durant le combat et à la guerre.*

Mode de classement des titres.

Dans l'index alphabétique, les titres ont été donnés de la façon suivante:

I. Livres:

- *le nom et la première lettre du prénom de l'auteur; les livres publiés sous un pseudonyme figurent dans l'ordre alphabétique*

des pseudonymes; si j'ai réussi à établir le nom réel de l'auteur, je classe le livre sous le nom de l'auteur en donnant le pseudonyme sous un renvoi. Les travaux signés d'initiales se trouvent dans l'ordre alphabétique de la bibliographie et en outre dans le renvoi sous le premier nom du titre;

— *titre; je donne entre parenthèses les titres que je n'ai pu retrouver dans la langue originale;*

— *lieu et année de publication: si le livre ne contient pas ces données, j'ai tâché de fixer approximativement l'année de l'édition, indiquée entre parenthèses dans la bibliographie;*

— *éditeur;*

— *nombre de pages, de croquis et de tableaux;*

— *je ne donne pas le format, la plupart des éditions étant de format normal (in 8=o).*

II. Articles:

Les articles ont été traités d'après les mêmes principes; les titres des périodiques sont donnés en abrégé conformément à un index séparé d'abréviations; l'indication de l'année, du volume ou de la date du périodique facilite la recherche des articles et la mention du nombre des pages permet de se rendre compte de leur importance.

III. Renvois:

Les renvois facilitent la recherche des documents publiés par plusieurs auteurs sous des pseudonymes, cryptonymes, initiales ou anonymement; ils donnent en outre les noms des traducteurs et des auteurs des préfaces et des commentaires les plus importants.

IV. Notes:

La plupart des titres sont accompagnés d'une courte notice. Ce ne sont pas des appréciations de la valeur du texte, mais des notes concises donnant le résumé du texte, parfois des renseignements sur la personne de l'auteur ou des indications permettant de trouver un résumé plus détaillé ou une critique.

Composition du livre.

Notre bibliographie se compose de trois parties: d'un tableau alphabétique avec numérotage des titres, d'un index analytique et d'un tableau statistique.

Dans la première partie, les matières sont indiquées par ordre alphabétique (alphabet polonais) d'après les noms des auteurs ou les premiers noms des titres; les voyelles doubles (ä, ö, ü) figurent comme ae, oe, ue.

Dans la seconde partie, les ouvrages sont classés d'après leur sujets et les numéros d'ordre des titres; souvent le même titre figure sous plusieurs sujets. Selon l'usage, les sujets figurent en abrégé. Comme cette bibliographie traite de psychologie militaire, on devra placer devant chaque nom de sujet le terme „psychologie", par exemple au lieu de combat, soldat etc. — psychologie du combat, psychologie du soldat etc. Afin de faciliter l'emploi de ce livre aux lecteurs ne sachant pas le polonais, je donne également la traduction française des noms de sujet.

La troisième partie contient une liste des auteurs polonais et un tableau général des données statistiques sur le nombre total des titres, leur répartition en ouvrages et articles de revues, leur classement d'après les langues et la date de publication.

Je me permets enfin de remercier cordialement toutes les institutions et toutes les personnes qui ont bien voulu m'aider à rassembler la documentation de cet ouvrage et à préparer sa publication.

J. G.

OBJAŚNIENIA SKRÓTÓW [1].

Abb. — Abbildungen (rysunki)
Abt. — Abteilung (część)
Aufl. — Auflage (wydanie)
Bd. — Band (tom)
b. m. — bez podania miejsca wydania
b. r. — bez podania roku wydania
CIT — Centralnyj Institut Truda (sowiecki instytut naukowej organizacji pracy)
cpt. — capitaine
Cru J. N. — zob. książkę J. N. Cru Témoins (Nr. 933 bibliografii)
cz. — część (-i)
dod. — dodatek
dr. — doktór
druk. — drukarnia, drukiem
éd. — éditeur (wydawca), édition (wydanie)
fig. — figura (-y)
fot. — fotografie
gén. — général
GIZ — Gosudarstwiennoje Izdatielstwo (sowiecki instytut wydawniczy)
G. K. W. — Główna Księgarnia Wojskowa w Warszawie
Gosizd. — Gosudarstwiennoje Izdatielstwo (sowiecki instytut wydawniczy)
G.Q.G. — Grand Quartier Général (Naczelne Dowództwo)
graf. — graficzne
H. — Heft (zeszyt)
hrsg. — herausgegeben (wydane)
im. — imienia
impr. — imprimerie (drukarnia), imprimé (drukiem)
i n. — i następne
inst. — instytut
izd. — izdatielstwo (wydawnictwo), izdanje (wydanie)
Jhrg. — Jahrgang (rok, rocznik)
k. — karta
K. K. W. — Kodeks Karny Wojskowy
ks. — księgarnia
libr. — librairie
lit. — litografia (-owane)
mar. — maréchal
m. i. — między innymi
nakł. — nakładem
nlb. — nieliczbowane
NOT. — Naucznaja organizacja truda (naukowa organizacja pracy)
n. p. — na przykład
nr. — numer (-y)
odb. — odbitka
pier. — pierewod (przekład)
popr. — poprawione
préf. — préface
przedm. — przedmowa

[1] Skróty tytułów czasopism ujęte w oddzielnym skorowidzu.

przedr. — przedrukowane
przekł. — przekład
przeł. — przełożył
p. t. — pod tytułem
P. W. — przysposobienie wojskowe
r. — rok, rocznik
rec. — recenzja
red. — redakcja, redagował
rev. — revue (przejrzane)
RKKA. — sowiecka Czerwona Armia
rz. — rzeka
ryc. — ryciny
rys. — rysunki
skł. gł. — skład główny
sp. — spółka
stow. — stowarzyszenie
Str. — stronic (w książkach)
str. — stronic (w artykułach)
szk. — szkice (-ów)
t. — tom (-y, -ów)
tip. — tipografja (drukarnia)
tłum. — tłumaczenie (-ył)
tow. — towarzystwo
trad. — traduction (przekład)
T.W.W. — Towarzystwo Wiedzy Wojskowej
u. — und
uebers. — uebersetzt (przełożył)
uebertr. — uebertragen (przełożył)
uzup. — uzupełnione
v. — von
verb. — verbessert (poprawione)
Verl. — Verlag (nakładem)
verm. — vermehrt (powiększone)
vol. — volume (tom)
W. F. — wychowanie fizyczne
W.I.N.W. — Wojskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy
wyd. — wydanie (-awca)
z. — zeszyt (-y)
zakł. — zakład
zał. — załącznik
zob. — zobacz
Zschft. — Zeitschrift (czasopismo)

CZĘŚĆ I.

Zestawienie alfabetyczne.

I. PARTIE.

Tableau alphabétique.

1. **A. v.** La formacion del caracter. — *RCM*, 1911, nr. 13, str. 199—205.

O wychowaniu moralnym żołnierza.

2. **Az.** Samoubijstwa sredi wospitannikow wojenno - uczebnych zawiedienij.— *RuI*, 1911, nr. 218.

Przyczyny samobójstw w wojsku.

3. **Abadie.** La neuropsychiatrie d'engence aux armées.— *RMC*, z 16.10.1915.

Przyczynki do psychografii żołnierza francuskiego na wojnie.

4. **Abbt Th.** Vom Tode fuers Vaterland. Mit einer Einleitung von Paul Friedrich. Leipzig, (1915). Xenien-Verlag. — Str. 108.

Przedruk książki z 1761 roku. Zawiera wiele wyjątków z literatury starożytnej o odwadze, o strachu i o życiu bohaterów.

5. **Abderhalden E.** Ethische Forderungen an Fuehrer. — *E*, 1930, str. 289—300.

Właściwości moralne, jakie powinien posiadać kierownik (dowódca).

— **Abderhalden's** Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden — zob. **Herlitzka A., Klemm O., Lipmann O., Plaut P.**

6. **Abeille L.** Discipline et silence. — *RPa*, z 1. 1. 1909.

O znaczeniu społecznym karności.

— **Abraham K.**—zob. **Freud S.**

7. **Ach N.** Ueber die Determinationspsychologie und ihre Bedeutung fuer das Fuehrerproblem. Leipzig, 1933. J. A. Barth. — Str. 16.

Krótki odczyt o wynikach badań autora. Zasadnicze cechy wodza-przywódcy: zamiłowanie walki, poczucie wolności i świadomość odpowiedzialności.

8. **Ach N.** Zur Psychologie der Amputierten. Ein Beitrag zur praktischen Psychologie. — *AGP*, 1920, t. 40, str. 89-113.

Psychologia amputowanych. — Osobna odbitka: Leipzig, 1920. Engelmann. — Str. 24.

9. **Achille-Delmas F.** Psychologie pathologique de suicide. Paris, 1933. F. Alcan –Str. 238.

Analiza przyczyn samobójstwa.

10. **Achow.** Reszajuszczyj faktor. — *KA*, 1921, z. 13.

O zastosowaniu w wojsku naukowej organizacji pracy.

— **Accorinti** — zob. **Navigazione.**

11. **Acqua M.** L'esame dell'emotivita nei candidati aviatori.— *RPS*, 1932, t. 4, str. 36 — 39.

Wyniki eksperymentów nad emocjonalnością kandydatów do lotnictwa.

— **Action**—zob. **X.**

12. **Adam F.** Sentinelles prenez garde à vous. Paris, 1931. Ed. Amadée Legrand. — Str. 193.

Pamiętniki lekarza pułku piechoty francuskiej 1914—8.

13. **Adamus J.** Nieco o odwadze i tchórzostwie. — *WPP*, 1932, str. 341—346.

Analiza psychologiczna w ujęciu ustaw wojskowych.

14. **Adamus J.** Tchórzostwo w w nowym K.K.W. — *WPP*, 1933, str. 29—40.

Ujęcie tchórzostwa przez kodeks karny wojskowy.

15. **Adaridi K.** Freischaren und Freikorps. Auf Grund von Kriegserfahrungen. Berlin, 1925. Verl. R. Eisenschmidt. — Str. 165.

Studium taktyczne, zawierające wiele przyczynków do psychologii oddziałów partyzanckich i małej wojny.

16. **Adler A.** Die andere Seite oder die Schuld des Volkes. Wien, 1918 Verl. Heidrich. — Str 16.

Przyczynek do psychologii narodów w czasie wojny światowej. — Nastawienie pacyfistyczne

17. **Adler A. und Fortmueller C.** Heilen und Bilden. Grundlagen der Erziehungskunst fuer Aerzte und Paedagogen. 2-te erweiterte Aufl., red. v. Wexberg. Muenchen, 1922. Verl. J. F. Bergmann.— Str. 330.

Zbiorowa praca z zakresu psychologii pedagogicznej, zawiera m. i.: o duchu zaczepnym, o autorytecie, o posłuszeństwie.

— **Agapiejew A.** — zob. **Binder v. Kriegelstein.**

18. **Agapov M.** Psichometriski pregled osobla komande vozduchoplovstva vojske u N. Sadu. Novi Sad, b. r. Sztamparnia vozduchoplovstva vojske.—Str. 4 nlb., 141, 2 nlb., 2 tbl.

Badania psychotechniczne w lotnictwie jugosłowiańskim.

19. **Agersted A.** (Kara jako sposób usuwania się z frontu na wojnie).— *MT*, 1933, z. 1.

20. **Ahnert K.** Spruehende Heeressprache. Nuernberg, 1917. Burgverlag.

O gwarze żołnierzy niemieckich podczas wojny światowej.

— **Aimé H.** — zob. **Dumas G.**

21. **Ajalbert J.** La passion de Roland Garros. Paris, 1926. Editions de France.—2 tomy.

Wspomnienia o słynnym lotniku francuskim z wojny światowej.

Biblioteka Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta

22. **Akułow F. i i.** (Wymagania dla dowódców czołgów.) — *WSD*, 1933, z. 9, str. 9—17.

23. **Alberge C.** Pour la Patrie. Paris, 1899. Berger-Levrault. — Str. 180.

Wychowanie moralne wojska.

24. **Alberti R.** Gott im Kriege. Erlebnisse an der Westfront. Berlin, 1930. Acker-Verlag.— Str. 288.

Powieściowe ujęcie wspomnień żołnierza niemieckiego z frontu francuskiego.

25. **Albiński M.** Nowe prądy psychologiczne i wychowanie.— *PZ*, nr. 58 z 1923.

Sprawozdanie z prac zagranicznych.

26. **Albiński M.** O powołaniu oficera. — *PZ*, z 10.-12.8.1928, nr. 221-223.

Uwagi w związku z książką gen. Tanant'a: L'officier de France.

27. **Albiński M.** O powołaniu oficera.— *ŻW*, 1928, nr 43.

Uwagi w związku z książką gen. Tanant'a.

28. **Albiński M.** O uspołecznienie jednostki.— *PZ*, 1923, nr. 38, 39 z 8 i 9. 2.

O konieczności zużytkowania doświadczeń psychologii zbiorowisk w wychowaniu jednostek.

29. **Albiński M.** O wychowawczej roli wojska w społeczeństwie.— *PZ*, nr. 280 z 12.10. 1930.

30. **Albiński M.** Przyczynki do pracy psychologiczno-wychowawczej w wojsku.— *LW*, r. 1924, z. 12, str. 1079-1089.

Artykuł oparty na książce W. Tausk'a o psychologii dezercji.

31. **Albiński M.** Psychiczne powody złego strzelania. Przyczynek do instrukcji strzeleckiej — *PSŁ*, nr. 3 z 1928, str. 36—39.

Sprawozdanie z książki A. Furrera.

— zob. **Furrer A.; Podoski J.**

32. **Albiński M.** Psychotechnika w współczesnej organizacji wojska.— *PWP*, 1931, nr. 6—7, str. 102—106.

Ogólna charakterystyka.

33. **Albiński M.** Rekrutacja na podstawach psychologicznych. — *PZ*, nr. 78, z 19.3.1925.

Sprawozdanie z artykułu Lipmanna o pracach amerykańskich.

34. **Albiński M.** Służba psychologiczno-wychowawcza w wojsku.— *PZ*, nr. 73, z 1923.

Krótka notatka o pracach zagranicą.

35. **Albiński M.** Statystyka i regulamin podstawą opieki i umoralnienia w wojsku.— *PZ*, nr. 171—175, z 1924.

36. **Albiński M.** „Wesoła psychologia" żołnierza-leguna. — *PZ*, nr. 294 z 26.10.1930.

Uwagi o książce Krzewskiego: Kapral Szczapa.

37. **Albiński M.** Wojsko a społeczeństwo.— *PZ*, nr. 36—37 z 6. i 7 2.1923.

Uwagi w związku z objawami dezercji i nerwic wojennych.

38. **Albiński M.** Wojsko—szkołą charakterów. Warszawa, 1927. Druk. D.O.K. I.— Str. 84.

Treść: 1. Wojsko – szkołą charakterów. 2. O naukę w wojsku. 3. Warunki i potrzeby pracy oświatowej w wojsku. 4. Indywidualizacja a statystyka w wojsku. 5. Rekrutacja na podstawach psychologicznych. 6. Służba psychologiczno - wychowawcza. 7. Statystyka i regulamin podstawą opieki i umoralniania w wojsku. 8. Wojsko a społeczeństwo. 9. O uspołecznianiu jednostek. 10. O naukowych podstawach przy organizacji wojska.
Rec.: *LW*, 1927, z 6, str. 731 — 732; *B*, 1927, t. 26, str. 247—248.

39. **Albiński M.** Wojsko—szkołą charakterów. — *PZ*, nr. 75, 77 i 79 z 1924.

Wyjątek z książki o tym samym tytule.

40. **Albiński M.** Wyspiański o polskim żołnierzu. — *PZ*, nr. 327 z 29.11.1930.

– zob. **Furrer, Krzewski, Lipmann, Tanant, Tausk.**

41. **Albrecht, Erzherzog von Oesterreich.** Ueber Verantwortlichkeit im Kriege. Wien, 1869. — Str. 32.

Przyczynek do psychologii wodza i dowodzenia na wojnie.

42. **Albrecht F.** Erziehung deutscher Jungen. — *DW*. 1933, z. 5.

Wychowanie młodzieży w powojennych Niemczech.

43. **Aldington R.** Heldentod. Roman. Deutsch von D. Mikusch. Leipzig, 1930. P. List. — Str. 430.

Powieść o życiu żołnierzy angielskich na froncie francuskim. — Nastawienie pacyfistyczne.

44. **Aleksander N.** Opyt issliedowanja wljania psichiczeskogo wozdiejstwja bojewoj obstanowki na diejstwitielnost ognia piechoty. — *W*. 1924, z. 6 — 7.

Wpływ psychiki żołnierzy na skuteczność ognia na wojnie.

45. **Alex-Coche J. F.** Après l'école et au régiment. Causeries. Paris, 1907. Berger-Levrault. — Str. XX, 371.

Podręcznik do prowadzenia nauki wychowania moralnego i obywatelskiego z podoficerami wojska francuskiego (programy pogadanek, wskazówki metodyczne).
Str. V—XX o wychowaniu moralnym w wojsku, str. 4 — 92 o ojczyźnie, dowódcy, sztandarze i o cnotach żołnierskich.

46. **Alivèn J.** Das Problem der Ermuedung. Eine psychologische Studie. Stuttgart, 1927. Verl. A. Moll. — Str. 78.

Krótkie studium o różnych formach zmęczenia, wyczerpania oraz czynnikach wpływających na zwalczenie znużenia.

47. **Alléhaut E.** Le combat de l'infanterie. 3-e édit. Paris, 1928. Berger-Levrault. — Str. 183.

Analiza walki piechoty na podstawie przykładów z wojny. Ustępy o psychologii piechura. Rec.: *B*, 1924, t. XVI, str. 220—223.

48. **Alléhaut E.** Walka piechoty. Przeł. gen. F. Zarzycki. Warszawa, 1926.— Str. VIII, 194,40 szk. i rys

Taktyka piechoty nowoczesnej, zawierająca ustęp o charakterystyce i psychologii piechura (str. 1—23).

49. **Alléhaut E.** Essai sur la bataille. Principes et procédés Paris, 1914. Berger-Levrault.— Str. X, 213.

Zawiera wiele o wartości czynników psychicznych w walce.

50. **Alléhaut E.** La guerre n'est pas une industrie. Paris, 1925. Berger-Levrault.— Str. XII, 156.

Porównanie powojennej doktryny niemieckiej i francuskiej jako polemika z książką gen. Taysen'a: Material oder Moral.

51. **Allen A. H. B.** Pleasure and instinct. A study in the psychology of human action. New York, 1930. Brace.— Str. IX, 336.

Studium psychologiczne o instynktach, jako pobudce czynności ludzkiej. Autor omawia również strach.

52. **Allen D.** Human nature, perennial excuse for war.— *WU*, 1920, z. 2.

Natura ludzka, jako rzekoma przyczyna wojen.

53. **Allen W. H.** Toward the flame. New York, 1925. Doran. — Str. XIII, 282 z rys.

Wspomnienia oficera amerykańskiego z wojny światowej, zawierające wiele materiału psychograficznego. — Kilka wydań.

54. **Allendy D.** Les représentations et l'instinct de la mort.— *EP*, 1926, ser. 2, nr. 1, str. 11 — 26.

Opis chorobliwego niepokoju spowodowanego myślą o śmierci, występującego u oficera marynarki.

55. **Allier R.** La mystiqe de la guerre. Conférence. Paris, 1915. Libr. de foi et de vie.— Str. 13.

Krótka broszura o filozofii wojny.

56. **Allport F. H.** The group fallacy in relation to social science.— *JASP*, t. XIX, 1924, z. 1, str. 60 — 74.

Polemika z francuską teorią psychologii grup i tłumu.

57. **Allport G. W. and Allport F. H.** The A—S reaction study. New York, 1928. Houghton Mifflin.—Str. 16, 8 tabl.

Studium psychologiczne o rodzajach charakteru (przywódca, podwładny).

58. **Alphandéry P., Bohn G., Dupréel E., Hardy G., Lefeb-**

Biblioteka Akademii Sztabu Generalnego

vre G. La foule. Exposés, discussions. (Fondation „Pour la science". Centre international de synthèse). Paris, 1933. F. Alcan. — Str. 4 nlb., 144.

Sprawozdanie z posiedzeń (referaty i dyskusje) poświęconych badaniom psychologii tłumu.

59. **Alt K.** Im deutschen Heere waehrend des Krieges aufgetretene psychische Stoerungen und ihre Behandlung. — *ZAF*, nr. 11 i 12 z 1915, str, 331 — 335 i 365 — 370.

O chorobach psychicznych w wojsku niemieckim w początkach wojny światowej.

60. **Altrichter F.** Die psychologischen und geschichtlichen Voraussetzungen des Stellungskrieges. — *DW*, nr. 20 z 1930, str. 494 — 496.

Próba uzasadnienia wojny pozycyjnej przyczynami psychologicznymi.

61. **Altrichter F.** Falsche Meldungen.— *DW*, nr. 30 z 1930, str, 764 — 766.

Rozważania historyczne, zawierające przyczynki do psychologii dowódcy i szefa sztabu.

62. **Altrichter F.** Ausbildung und Erziehung.— *DW*, nr. 22 z 12. 6. 1929, str. 432 — 433.

O równorzędności wychowania i wyszkolenia, o zadaniach wychowania.

63. **Altrichter F.** Erziehung und Berufsethik.— *MWB*, z 4. 9. 1928, str. 331 — 334.

O żołnierskiej etyce zawodowej.

64. **Altrichter F.** Die seelischen Kraefte des deutschen Heeres im Frieden und im Weltkriege. Berlin, 1933. Mittler.— Str. 244.

Charakterystyka psychologii dawnego wojska niemieckiego i zmian, jakie wywołała wojna światowa.
Treść: Siły duchowe wojska podczas pokoju (wojsko jako zbiorowisko, karność, wartość bojowa, psychologia oficerów). Rozwój duchowy wojska podczas wojny światowej. Zagadnienie psychologiczne w wojsku (wódz, karność na wojnie, psychologia rozkazu).

65. **Altrock D.** Panik.— *MWB*, nr. 11 z 1928, str. 401 — 406.

Przykłady historyczne paniki.

66. **Altrock D** Panic.— *IJ*, nr. 8 z 1930, str. 115 — 118.

Przekład z niemieckiego.

67. **Altrock D.** Soldaten oder Militaers? — *MWB*, z 18. 3. 1932.

Dyskusja w sprawie typu oficera powojennego: oficer frontowy, czy urzędnik.

68. **Alverdes P.** Die Pfeiferstube. Frankfurt a.M., 1929. Ruetten u. Loening.—Str. 85.

Opowiadanie o życiu rannych żołnierzy w szpitalu w czasie wojny światowej.

69. **Alzheimer A.** Der Krieg und die Nerven. Berlin, b. r. (1915).— Str. 22.

Wpływ wojny na powstawanie chorób nerwowych.

70. **Alzheimer A.** Ueber psychogene Geistes-und Nervenstoerungen im Kriege.— *BKW*, 52 (19), 1915, str. 504 — 505.

Przyczynek do psychografii żołnierza na wojnie.

71. **Amann V.** Erhaltung der Mannszucht im Kriege. — *MWB* z 11.2 1932.

Studium o karności w wojsku niemieckim podczas wojny światowej.

72. **Amann V.** Fuehrerauswahl.— *MWB*, z 4. 1. 1929, str. 988 – 990.

O konieczności starannego doboru dowódców; zasady doboru.

73. **Amar J.** Organisation physiologique du travail. Préface de H. Le Chatelier. Paris, 1917. Libr. Dunod.— Str. IX, 374.

74. **Amar J.** Le moteur humain et les bases scientifiques du travail professionel. Préface de H. Le Chatelier. Paris, 1923. Libr. Dunod.— Str. XVI, 690.

Dwa podstawowe dzieła o naukowej organizacji pracy.—W obu można znaleźć wiele zastosowań do spraw wojskowych (racjonalny podział pracy, zmęczenie i odpoczynek i i.). Przekład rosyjski: Moskwa, 1925.

75. **Amar J.** La dépense énergétique dans la marche.— *JPP* z 15.3.1912.

Studium energetyczne marszu.

76. **Ambert J.** Esquisses historiques, psychologiques et critiques de l'armée française. Litographies et vignettes sur bois de Ch. Aubry et de K. Loeillot. Saumur, 1837. A. Degouy. 2 tomy.— Str. 355,7 i 400.

Anegdotyczna historia różnych rodzajów broni i służb wojska francuskiego, ich charakterystyka (duch oddziałów, przykłady odwagi i t. p.).

77. **Ambert J.** Soldat. Etudes morales sur la carrière des armes. Paris, 1856.— Str. 710.

Krótkie charakterystyki różnych rodzajów wojska francuskiego oraz artykuły, n. p.: honor, odwaga, sztandar, patriotyzm.

78. **Ambert J.** Les soldats français. Tours, 1924.— Str. 239.

Charakterystyka żołnierza francuskiego.

79. **Ambrogetti C.** Onesta di Comando. —*RMI*, 1932, z. 8, str. 1398—1406.

O sposobach wpływania na stan duchowy żołnierzy.

80. **(Ame).** L'ame du soldat. Essai de psychologie militaire pratique.— *RCF*, r. 1910, nr. 301, str. 56—75.

Psychika żołnierza francuskiego.

81. **Amicis E.** La vita militare. Milano, b. r. Fratelli Treves.

Powieść, zawierająca materiał psychograficzny o życiu wojska.

82. **Amicis E.** Żizń wojennych. St.Petersburg, 1912. – Str. 240.

Przekład poprzedniej powieści.

— **Anderson Graeme H.**— zob. **Graeme H. A.**

83. **Anderson R. N.** Rates of promotion in Army and Navy: A personnell study of officers of highest rank.— *PJ*, 1929, t. 8, str. 36—46.

Charakterystyka oficerów amerykańskich.

84. **Andler Ch.** Les usages de la guerre et la doctrine de l'Etat major allemand. Paris, 1915. F. Alcan.— Str. 117.

Omówienie poglądów niemieckich na rolę wojny. Krytyka dzieła gen. Bernhardi'ego.

85. **André.** Les forces morales. Paris, 1914. Libr. Berger-Levrault.— Str. 47.

Znaczenie sił duchowych na wojnie, szczególnie: poświęcenie, wola i zapał.

86. **André.** Les franges du drapeau. Paris, 1914. Berger-Levrault.— Str. 276.

Czynniki psychiczne na wojnie.

87. **André L.** Działanie moralne ognia artyleryjskiego.— *PA*, 1926, nr. 2—3, str. 82—105.

Warunki działania oraz przykłady z wojny światowej.

88. **André T.** Aptitudes des trepanés au service militaire et au travail.— *PMe* z 7.10.1916.

Przyczynki do psychografii żołnierza.

89. **Andrejew L.** Das Joch des Krieges. Roman. Zuerich, 1929. Verl. Rascher. – Str. 183.

Powieść, ujęta w formie pamiętnika Rosjanina, nie biorącego udziału w wojnie. Tendencja pacyfistyczna.

90. **Andrews L. C.** Military Manpower. New York, 1920.— Str. XV, 220.

91. **Andriot R.** Les grands hommes de guerre. Ney. Paris, 1914. Berger-Levrault.— Str. 157.

Sylwetka psychologiczna wodza.

92. **Angeln H.** Moderne Soldatenerziehung. Die Forderung des Tages fuer die Armee. Muenchen, 1913. Verl. A. Langen.— Str. 163.

Krytyka metod szkolenia wojskowego, przyjętych w wojsku niemieckim. Nowa metoda wychowania żołnierza, mająca na celu przede wszystkim wymagania wojenne.

93. **(Angiełow A.)** Muzyka na wojnie.— *RuI*, 1910, nr. 114.

94. **Angiełow A.** Wojennyj duch. — *WI*, 1910, nr. 78, str 3—5.

95. **Anszeliewicz R. A.** Opyt racjonalizacji razbiwki nowobrancew.— *PiPT*, 1929, str. 287—291.

Racjonalizacja podziału rekrutów na specjalności. Badania z 1926 r.

96. **Anszeliewicz R. A.** Opyt ispolzowania rezultatow psichotechniczeskogo ispitanja striełkowogo połka.— *PTiP*, 1929, str. 162—163.

Streszczenie dyskusji nad referatem.

97. **Antheaume A. et Mignot.** Les maladies mentales dans l'armée française. Paris, 1909. — Str. 253 i XV.

Choroby psychiczne w wojsku francuskim przed wojną.

98. **Antipow.** Kogda nużna inicjatiwa i nachodczіwost.— *WW*, 1931, z. 7—8.

O inicjatywie na wojnie.

99. **(Antlitz).** Das Antlitz des Weltkrieges. (Fronterlebnisse deutscher Soldaten). Hrsg. v. E. Juenger. Mit etwa 200 photograph. Aufnahmen. Berlin, 1930. Neufeld.— Str. 327, VIII, z rys.

Krótkie opowiadania z wojny światowej, zawierające wiele materiału do psychografii żołnierza.

100. **Antonini.** Formes mentales présentées par des militaires alienés retour du front.— *RN*, r. 1916, str. 700 i n.

Choroby psychiczne na wojnie.

101. **Antonini.** La psichiatria e la guerra Milano, 1917. Cordiani.

Książka zawiera wiele obserwacyj z życia emocjonalnego żołnierzy na wojnie.

102. **Antonini.** La questione dell' epurazione dall'esercito dei criminali, anormali ed indisciplinati.— *AA*, 1917, t. 38, z. l, str. 17—25.

Zagadnienie psychopatów i jednostek niekarnych w wojsku.

103. **Antony.** Le suicide dans l'armée allemande.— *AMPM*, 1895, t. 25, str. 489—495.

Samobójstwa w wojsku niemieckim.

104. **Anusz A.** Podstawy wychowania obywatelskiego w Związku Strzeleckim. Warszawa, 1930. Wyd. Zw. Strzel. — Str. 31, 1 nlb.

105. **Anusz A.** O polskość korpusu oficerskiego.— *PZ*, nr. 49, z 19.2. 1922.

Ideologia oficera polskiego.

106. **Apollinaire G.** Superstitions de guerre.— *MF*, z 16.2. 1917.

O przesądach na wojnie.

107. **Apuchtin.** Podczinjenie i samodiejatielnost naczalstwujuszczich lic.— *ŻOR*, r. 1908, z. 2, str. 31—60.

O inicjatywie na wojnie.

108. **Apuszkin W. A.** Osnowy discipliny milicjonnoj armji. — *WMA*, 1920, z. 16.

Karność w wojsku milicyjnym (terytorialnym).

109. **Arabito G.** Problemi di psicologia militare: Spirito di coesione e di ardimento. Catania, 1928. Sorace e Siracusa.— Str. 32.

Studium o duchu oddziału.

110. **(Arbeit).** Die geistige Arbeit in unserer Armee.— *ASM*, 1926 r., str. 393—409.

Charakterystyka pracy umysłowej oficerów szwajcarskich.

111. **Arbo A.** Les crimes de foules. (Thèse médicale). Paris, 1910.— Str. 246.

O przestępstwach tłumu.

112. **Arbreux.** L'officier contemporain. La démocratisation de l'armée (1894—1910). Paris, b. r. (1911). Grasset.— Str. 203.

O roli społecznej oficera francuskiego.

113. **Arbuzow W. N.** K'issliedowanji dinamiczeskogo głazomiera u woditielej maszin.— *PiPT*, 1931, str. 344— 350.

Studium psychofizjologiczne wzroku w związku z pracą szoferów, lotników i t. p.

114. **Arbuzow W. N. i G. G. Wertz.** K problemie kartinkowych testow.— *SP*, 1932, z. 5—6, str. 359—370.

Autor omawia wartość testów rysunkowych, również używanych w wojsku (amerykański i i.).

115. **Archangielskij.** (Przyczynek do badania psychotechnicznego lotników).— *WSD*, r. 1932, z. 8, str. 40 — 45.

116. **Archipow.** Disciplina i nrawstwiennost.— *BP*, 1909 r., nr. 9, str. 1—13.

Krytyka przepisów dyscyplinarnych rosyjskich z powodu ich ujemnego wpływu wychowawczego.

117. **Arciszewski-Rola St.** Sztuka dowodzenia.— *B*, 1927, t. XXVIII, z. 2, str. 113—136 i z. 3, str. 296—311.

Analiza pracy wodza. Przyczynek do psychologii dowodzenia.

118. **Arciszewski-Rola St.** Dowodzenie —*B*, 1931, z. 3—4, 9—10, 11—12, t. XXXVII, str. 232—280, t. XXXVIII, str. 266—294 i 489—515.

Ciąg dalszy artykułu: Sztuka dowodzenia.

119. **Arciszewski-Rola St.** Wojna. Zapatrywania żołnierza. — *PZ*, 1927 r., nr. 134—150.

O znaczeniu czynników psychicznych.

120. **Arciszewski-Rola St.** Sztuka dowodzenia na zachodzie Europy. Wyd. z zasiłkiem Wojsk. Inst. Nauk. Wydawn. Warszawa, 1933. Gł. Ks. Wojsk.— Str. 5 nlb, 658, szkiców 21.

Zawiera wiele materiału do psychologii dowodzenia oraz znaczenia czynników moralnych na wojnie.

121. **Ardange P.** La situation de l'officier. (La nation et l'armée. La situation morale).— *DN*, nr. 33, z 1913 r.

Rola socjalna oficera we Francji.

— **Ardant du Picq**—zob. **Picq A.**

122. **(Arma).** Inter arma. Sammlung von soziologischen, historischen, politischen, wissenschaftlichen, populaerwissenschaftlichen Vortraegen ueber den Krieg. Budapest, 1915.

Praca zbiorowa, zawiera artykuł o higienie psychicznej w wojsku.

123. **Armangué.** Instruction et formation morale des gendarmes nouveau admis. — *RG*, nr. 9—10, z 1929 r., str. 248—260 i 354—370.

Wychowanie moralne żandarmerii.

124. **(Armée).** L'armée est—elle une école de caractère? — *OM*, r. 1913, nr. 71, str. 414—421.

O zadaniach wychowawczych wojska.

— **Armée**—zob. **Trochu J.**

125. **(Armeefuehrung).** Armeefuehrung und oberste Heeresleitung Unterordnung des Gedankens. — *MWB*, nr. 47—48 z 1929 r.

Dowodzenie na wojnie.

126. **Arminius.** Feldherrnkoepfe 1914/18. Leipzig, 1932. K. F. Koehler. — Str. 231.

Krótkie charakterystyki wodzów z wojny światowej.

127. **Arndt.** Panik beim Angriff 1915. — *MWB*, z 18. 11. 1928, str. 748—749.

Opis paniki pod Łomżą w lutym 1915 r. podczas natarcia niemieckiego.

128. **Arndt.** Panik in der Abwehrschlacht 1918.— *MWB*, 1928, z. 24, str. 961 i n.

Przykład paniki z frontu francuskiego.

129. **Arnould.** Le suicide dans l' armée.— *AAC*, t. VIII, r. 1891, str. 21 — 30.

Przyczyny samobójstw w wojsku francuskim.

130. **d'Arnoux J.** Paroles d' un revenant. Paris, 1925. Ed. Plon-Nourrit. — Str. 260.

Pamiętnik wojenny oficera francuskiego (kawalerzysta, piechur, lotnik, ciężko ranny).

131. **Arp W.** Das Staatsbewusstsein. Ein Beitrag zur Bildungspsychologie. Hamburg, 1930. Broscheck.— Str. VII, 191.

Przyczynek do psychologii społecznej. O powstawaniu świadomości państwa.

132. **Arps.** Psychological service in army camps. — *PB*, t. 16, 1919, z. 2, str. 38—40.

O psychotechnice w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

— **Arps G. F.**— zob. **Burtt H. E.**; **Proceedings.**

133. **Arz.** Der militaerische Entschluss.— *ASM*, nr. 1, 1930, str. 16 — 19.

Znaczenie ntuicji w ocenianiu położenia i powzięcia decyzji.

134. **Ascarelli A.** Le autolesioni nella vita militare.— *Plc*, 1917, t. 22, z. 33.

O samouszkodzeniach w wojsku włoskim podczas wojny.

135. **Ash E. L.** Nerve in war-time. London, 1914. Mills, Boon.— Str. 126.

Wpływ wojny na powstawanie chorób nerwowych.

136. **Asseo A. S.** Das Massengrab. Zuerich, 1918. Verl. M. Rascher.— Str. 222.

Powieść o wojnie na Bałkanach. Tendencja wybitnie pacyfistyczna.

137. **Atanaskovič D. S.** Kakav treba da je oficir, pa da je siguran da će ga njegova jedinica nepokoleblivo pratiti u svima borbenim radnjami?— *VV*, 1930, nr. 12, str. 371 — 374.

Cechy duchowe oficera, zapewniające przywiązanie żołnierzy w walce. Charakterystyka cech duchowych dobrego dowódcy.

— **Atti**— zob. **Navigazione.**

138. **Atwell C. R. and Wells F. L.** Army Alpha revised. Short form.— *PJ*, t. XII, r. 1933, str. 160 — 163.

Projekt skróconych testów dla wojska amerykańskiego.

139. **Audibert.** La simulation dans l'armée.— *PMe* z 22. 1. 1916.

O udawaniu chorób przez żołnierzy w czasie wojny.

140. **Auer G.** Ueber Verbrecher, Verbrechen und Strafen waehrend des Krieges.— *AK*, 67. tom, r. 1916, str. 133 i. n.

Wpływ wojny na przestępczość.

141. **(Auklejimas).** Fizyskas auklejimas ir vado valia.— *Kr*, z. 3, 1931

Wychowanie fizyczne i wyrobienie charakteru dowódcy.

142. **(Ausdruck).** Der Ausdruck des Volkscharakters in militaerischen Vorschriften.— *MWB*, nr. 8 z 25.8.1932, str. 255 — 256.

Przepisy wojskowe są odźwierciedleniem charakteru narodowego.

143. **Austin M.** Genius, talent and intelligence. — *F*, 1928 r., t. 80, str. 178—186.

Przyczynek do psychologii geniusza.

144. **Autin A.** Autorité et discipline en matière d'éducation. Préface de J. Payot.

Paris, 1920. F. Alcan.—Str. VIII, 136.

Studium psychologiczne o kryzysie autorytetu w życiu współczesnym i o środkach wyrobienia karności. Zwiększone wymagania w stosunku do dowódcy (przełożonego).

145. **Autokratow.** Die Geisteskranken im russischen Heere waehrend des japanischen Krieges.— *AZP*, r. 1907, t. 64, z. 2—3.

Choroby umysłowe podczas wojny rosyjsko-japońskiej.

146. **(Autoritaet).** Autoritaet der Unteroffiziere. — *ASM*, r. 1916, nr. 5, str. 41—45.

Autorytet podoficera w czasie pokoju.

147. **(Autoritaet).** Autoritaet und Kritik.— *MWB*, z 25.4.1925.

O umiejętności dowódcy zachowania autorytetu i dopuszczenia słusznej krytyki.

148. **Aveling F.** Notes on the emotion of fear as observed in conditions of warefare.— *BJP*, t. XX, r. 1929, str. 137—144.

Zestawienie obserwacyj objawów strachu z czasów wojny światowej na froncie francuskim.

149. **Awaji Y.** Angewandte Psychologie in Japan.— *PsZ*, t. 2, r. 1927, str. 29—33.

Krótkie sprawozdanie z prac psychotechnicznych w Japonii m. i. w wojsku i marynarce.

150. **Awaji Y.** Intelligenzpruefung im japanischen Heere.— *ZAP*, t. XXX, r. 1928, z. 1—3, str. 81—118.

Stosowanie testów zbiorowych przy poborze rekruta w Japonii.

151. **Awinowickij J.** K woprosu o mietodach podgotowki krasnych komandirow. — *WiR*, r. 1920, z. 2, str. 35—38.

Wychowanie dowódców sowieckich.

152. **Ayres L. P.** Psychological tests in vocational guidance.— *JEP*, t. IV, r. 1923, z. 4, str. 232 - 237.

Zastosowanie testów w różnych instytucjach w Ameryce m. i. w marynarce.

153. **Azemar.** L'ésprit militaire et l'ésprit guerrier.— *SM*, r. 1867, z. 4.

Różnica między duchem wojskowym a duchem wojennym.

154. **Azemar.** De la discipline.— *SM*, r. 1866, z. 6 i 7.

O karności w wojsku.

155. **Azoy A.** Estudio psicofisiologico de la profession de piloto aviador.— *RPP*, r. 1933, t. I, str. 38 — 61, i 271—297.

Analiza właściwości fizjologicznych i psychologicznych niezbędnych dla pilota oraz wpływu latania na człowieka.

156. **B.** Les émotions du chef.— *RMG*, 1909, z. 12, str. 649—673.

Psychologia dowódcy na wojnie.

157. **B., Cap.** Les soldats de demain.— *DN*, nr. 41, z 1913.

Przeobrażenia obowiązków żołnierza.

158. **B. A.** Service ou servitude. Cahiers d'un officier d'infanterie. Paris, b.r. (1915) Charles-Lavauzelle. — Str. 174.

Zadania wychowawcze oficera. Charakterystyka wojska francuskiego przed wojną światową.— Tendencje pacyfistyczne.

159. **B. C.** Rueckblicke. Sieben militaerische Briefe ueber Taktik und Strategie in ihrer Wechselwirkung zur Heeresorganisation und Volksentwicklung unter spezieller Beleuchtung des Krieges in Boehmen 1866. Leipzig, 1873. Luckhardt.— Str. 64.

Analiza wojny austriacko-pruskiej. Autor widzi główną przyczynę zwycięstwa w wyższości wojska pruskiego pod względem moralnym.

— **B. H.** — zob. **Moral von Volk**.

160. **B. M.** Nowyj put sowremiennogo oficiera germanskoj armji.— *BP*, r. 1907, z. 1, str. 139—154.

Artykuł napisany w związku z niemiecką książką E. Preussa o zadaniach wychowawczych wojska wobec narodu.

— zob. **Preuss E.**

161. **B M.** Osnowy wojennogo wospitanja wo Francji. — *BP*, 1907, z 2, str. 71—86

Wyjątki z książki: Habert Ch. L'ame du soldat.

162. **B. S.** (Wyszkolenie a zwalczanie strachu).— *W*, r. 1925, z. 6.

Analiza psychofizjologiczna strachu i wpływ wyrobionych odruchów i nawyków na zwalczanie strachu w boju.

163. **By.** Tradition. — *DW*, nr. 44 z 29.11.1928, str. 945 — 946.

Znaczenie tradycji w wychowaniu wojska.

164 **Babcock H.** The short Army Performance Scale in clinical practice. — *JAP*, 1932, str. 532—548.

Próba zastosowania testów wojska amerykańskiego w praktyce lekarskiej.

165. **Babiński et Dagnan-Bouveret.** Emotion et hysterie — *JPNP*, 1912.

Wpływ silnych wzruszeń na powstawanie chorób psychicznych.

166. **Babiński et Froment.** Hysterie—pithiatisme de guerre. Paris, 1918. Masson. — Str. 295.

Wpływ wrażeń wojennych na psychikę.

167. **Bachtin M.** Psichołogja samoubijstwa. — *PS*, r. 1913, nr. 9, str. 193—204.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

168. **(Badanie).** Badanie i ocena fizycznej i psychicznej zdolności oficerów do służby wojskowej M. S. Wojsk. San. 5/32. Ofic Warszawa, 1932. Gł. Druk. Wojsk. — Str. 59.

Przepisy służbowe.

169. **Badouin M.** De l'influence des guerres sur le renouveau des traditions antiques. — *CM*, z 15.9.1915.

Przyczynek do wpływu wojny, autor omawia przesądy wojenne.

170. **Baechtold H.** Aus Leben und Sprache des Schweizer Soldaten. Basel, 1916. Ges. f. Volkskunde. — Str. 78.

Przyczynki do psychologii i gwary żołnierskiej. Autor omawia również przesądy, związane z życiem wojska.

171. **Baertschi W.** Physiologisch - pathologische Beobachtungen im Hoehenflugzeug. — *SMW*, 1930, str. 965—971.

Opis objawów podczas lotu na różnych wysokościach do 8000 metrów.

172 **Baeschlin.** Der Geist unseres Offizierkorps. — *ASM*, r. 1920, z. 7, str. 117—122.

Charakterystyka szwajcarskiego korpusu oficerskiego.

173. **Bagby E.** The psychological effects of oxygen deprivation. — *JCP*, r. 1921, t. I, str. 97—113.

Doświadczenia przeprowadzane z lotnikami celem stwierdzenia wpływu braku tlenu na reakcje psychiczne.

174. **Bagby E.** The concept of „center of difficulty".—*JASP*. 1933, t. 28.

Analiza strachu jako przyczyny zaburzeń osobowości.

— **Bagby E.** — zob. **Stratton G. M.**

175. **Bagot R.** La psicologia inglese e la guerra. — *NA*, 1920, z. 2.

176. **Bagration D.** Samoubijstwa w wojennoj sredie.— *WRK*, 1912, nr. 10, str. 463—466.

O przyczynach samobójstw w wojsku.

177. **Bague E.** Mes premières impressions d'aviateur. Paris, 1911. Berger-Levrault. — Str. 59.

Wrażenia porucznika francuskiego podczas nauki pilotażu w 1910 r.

178. **Bahnsen P.** Psykotekniken ogdens samfundsmaessige Betydnung. — *MT*, nr. 1, 1926.

Zadania psychotechniki w wojsku duńskim.

179. **Bahnsen P., Vedel-Peterson K.** Beretning om resultatet og psykotekniske intelligensprover i landstormen. Copenhagen, 1929. Roemer. — Str. 70.

Sprawozdanie z badań psychotechnicznych w wojsku duńskim.

180. **Baillot R.** Forces materielles, forces morales. — *FM*, z 7.4.1923.

Rola czynników duchowych na wojnie.

181. **Bajer.** Awiacionnaja medicina. Moskwa, 1927. Awioizdat. — Str. 75.

Badanie psychotechniczne zdolności do służby lotniczej.

182. **Bajkow L. L.** Swojstwa bojewych elementow i podgotowka wojsk k wojnie i boju. Odessa, 1910. — Str. 366.

Autor poświęca wiele uwagi elementowi ludzkiemu w walce i jego urobieniu.

183. **Bajow A.** Nieprawilnyj put. — *WWZ*, z. 3, z 1932 r.

Sztuka wojenna powinna równomiernie uwzględniać trzy czynniki: prawa wojny, człowieka i technikę.

184. **Bajow A.** Nieobchodimaja woinskaja dobrodietiel. — *WWZ*, z. 3, z 1929 r.

Znaczenie inicjatywy na wojnie.

185. **Balescu.** La morale et la discipline militaire. Paris, b. r. (przed 1904).

Wychowanie i karność w wojsku.

186. **Baliński J.** Zagadnienie psychotechniki w kawalerji. — *PK*, 1933, nr 3, str. 175—182.

Zadania psychotechniki.

187. **Baliński W.** Propaganda, jej metody i znaczenie. Warszawa, 1930. Hoesick. — Str. 155, 4 nlb.

188. **Balla A.** L'ipoacusia nel personale aeronavigante. Suo eventuale carattere „professionale". — *V*, 1929, str. 1—12.

Wpływ latania na słuch pilotów.

189. **Balla E.** Im Yorkschen Geist. Der deutsche Frontsoldat und seine Seele. Berlin, 1926.—Str. VIII, 333.

Sylwetki z wojny światowej.

190. **Baller.** Krieg und krankhafte Geisteszustaende im Heere. — *ZPM*, r. 1917, t. 73, str. 1—34.

Wpływ wojny na choroby psychiczne w wojsku niemieckim.

191. **Bally.** Le tireur de champs de bataille. Son caractère. — Sa préparation. — Sa conduite. Paris, 1909. Berger - Levrault.—Str. VII, 128 z rys.

W części I (str. 3—30) charakterystyka psychologii strzelca na polu walki (strach, zmęczenie i i.), wychowanie.

192. **Bałanin D.** Um ili wolja.— *WS*, 1913, nr. 4, str. 19—23.

Rola woli i intelektu na wojnie.

193. **Bałanin D.** Podgotowka i wybor naczalnika. — *WS*, 1911, nr. 1, str. 45 — 60.

Cechy charakteru dowódcy.

194. **Banach K.** Rzeczywistość pola walki. — *PP*, 1933, nr. 2, str. 207 — 224.

Streszczenie artykułu francuskiego o bitwie nad Oise'ą w 1914 r. i wnioski o czynnikach psychicznych na polu walki.

195. **Banach K.** O typ oficera piechoty. — *PP*, 1931, z. 10, str. 76 — 87.

Artykuł dyskusyjny.

— **Bandrowski** — zob. **Kaden-Bandrowski J.**

196. **Banissoni F.** Considerazioni sull'instinto di aggressione.— *SOK*, 1933, str. 157 — 163.

Krytyka poglądów na instynkt walki.

197. **Banse E.** Raum und Volk im Weltkriege. Gedanken ueber eine nationale Wehrlehre. Mit 11 Kartenbeilagen. Oldenburg i O., b. r. (1932).— Str. 424.

Autor, profesor wiedzy wojskowej w nowoczesnych Niemczech, podaje szereg uwag z psychologii wojny, zwłaszcza na str. 72—103 (psychologia ras i narodów, charakter wojowniczy i pokojowy, psychologia jako broń na wojnie).

198. **Banse E.** Politik und Kriegfuehrung. — *DW*, z. 42 z r. 1932.

Wpływ polityki na proces myślowy wyższego dowódcy.

199. **Banszel K.** Zagadnienie wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego. Włocławek, 1931. Neuman i Tomaszewski.— Str. 24.

Wpływ ćwiczeń fizycznych na urobienie charakteru.

200. **Bański D.** Pochwała piechoty.— *PZ*, nr. 339, z 7.12. 1933.

Charakterystyka ducha piechoty.

— **Baranowskij** — zob. **Tugan-Baranowskij.**

— **Barbarentum** — zob. **(Flug).**

201. **Barbusse H.** Clarté. Roman. Paris, b. r. (1919). Flammarion.— Str. 290.

Powieść o szeregowcu piechoty francuskiej podczas wojny światowej. Ocena: J. N. Cru, str. 556 — 565.

202. **Barbusse H.** Le feu. Journal d'une escuade. Paris, b. r. (1916). Flammarion. — Str. 333.

Powieść na tle życia drużyny piechoty francuskiej podczas wojny światowej. Ocena: J. N. Cru, str. 556 — 565.

203. **Barbusse H.** Ogień. Pamiętnik oddziału w okopach. Lwów, 1919. H. Altenberg.— Str. 320.

Przekład poprzedniej powieści Kilka wydań.

204. **Barbusse H.** Das Feuer. Tagebuch einer Korporalschaft. Zuerich, 1918. Verl. M. Rascher.— Str. 408, 1 nlb.

Przekład powieści francuskiej.

205. **Barbusse H.** Les enchainements. Paris, b. r. (1925). Flammarion. 2 tomy; t. II,— Str. 296.

Drugi tom tej książki obejmuje okres wojny światowej, w której bohater powieści bierze udział jako szeregowiec w sztabie korpusu. Ocena: J. N. Cru, str. 556 — 565.

206. **Bardoux J.** Essai d'une psychologie de l'Angleterre contemporaine. Les crises belliqueuses. Paris, 1906. F. Alcan.

Psychologia społeczna.

207. **Barlott.** Forces materielles, forces morales.— *FM*, 7.5. 1923.

Rola czynników duchowych na wojnie.

208. **Barras L.** Souvenirs d'un médecin sur la plus grande guerre. Essai psycho-physiologique. Préface de B. Crémieux. Paris, 1925. Maloine.— Str. III, 206.

Pamiętnik francuskiego lekarza wojskowego z początków wojny światowej. — Podtytuł „studium psycho-fizjologiczne" niezupełnie usprawiedliwiony, gdyż autor podaje mało obserwacyj i wniosków.

209. **Barrès J. B.** Souvenirs d'un officier de la Grande Armée. Publiés par M. Barrès. Paris, 1923. Plon.

Wspomnienia oficera francuskiego z wojen napoleońskich. — Przedruk z *RDM*, 1922.

210. **Barrès Ph.** La guerre à vingt ans. Paris, 1924. Plon. — Str. 316.

Powieść na tle wojny światowej, zawierająca wiele uwag o psychologii żołnierza francuskiego, zwłaszcza z okresu kryzysu w 1917 r.

211. **Barrès M.** Debout les morts. Paris, 1918. Payot.— Str. 254.

Przykład jednej z legend wielkiej wojny. Ocena: J. N. Cru, str. 27 — 33 i 378 — 383.

212. **Barszczewski B.** Naukowa organizacja pracy a wojsko.— *PWT*, 1930, z. 7, str. 61 — 65.

Ogólne wiadomości.

213. **Barthel E.** Persoenlichkeit und Masse.— *DR*, 1930, str. 131 — 135.

Psychologia tłumu.

214. **Bartlett F. C.** Adaptation et fatigue.— *JP*, 1933, str. 673 — 691.

Studium psychologii i fizjologii zmęczenia.

215. **Bartlett F. C.** Psychology and the Soldier. Cambridge, 1928. University Press.— Str. VIII, 223.

Zwięzła psychologia żołnierza na wojnie.

216. **Bartlett F. C.** The social psychology of leadership. — *JNIP*, r. 1926, t. III, z. 4, str. 185 — 194.

Próba charakterystyki cech psychologicznych przywódców.

217. **Bartlett F. C.** Psychology and the fighting services.— *REJ*, 1929, z. 6.

Oficerowie muszą znać zasady psychologii, aby odpowiednio dobierać żołnierzy do różnych działów służby.

218. **Bartlett F. C.** Maintenance of moral in war.— *REJ*, 1931, z. 6, str. 215 — 224.

Czynniki moralne na wojnie.

219. **Bartoszewicz P.** O wychowaniu żołnierza.— *PP*, 1932, z. 6, str. 79 — 86.

Wskazówki, jak wychowywać za pomocą odpowiednio dobranych ćwiczeń.

220. **Bartram Th.** Der Frontsoldat. Ein deutsches Kultur- und Lebensideal. Leipzig, 1919.— Str. 68.

O roli byłych żołnierzy w powojennych Niemczech.

221. **Bartunek J.** Die Lehren des Weltkrieges.— *SMO*, 1917, z. 1 — 7.

O konieczności wychowania całego narodu do zadań wojny.

222. **Barzini L.** Mukden. Leipzig, 1906. Uebers. v. E. Kerbs. Dietrich'sche Verlagsbuchhandlung. — Str. 181, 4 mapy.

Sprawozdanie korespondenta wojennego z wojny rosyjsko-japońskiej. Autor był w sztabie japońskim.— Przekład rosyjski: Petersburg, 1908.— Str. 136.

223. **Barzini L.** Die deutsche Flut. Szenen aus dem Drama im Westen, August 1914 — Januar 1915. Leipzig, 1918. Verl. Huber.— Str. 264.

Sprawozdania z wojny światowej.

224. **Baschwitz K.** Der Massenwahn, seine Wirkung und seine Beherrschung. Muenchen, b. r. (1923). Verl. C. H. Beck.— Str. 276.

Próba psychologii zbiorowisk, niepozbawiona pewnych tendencyj politycznych. Omówienie różnych zdarzeń z wojny światowej, jako zjawisk zbiorowego obłędu. Zapowiedziany druk tomu drugiego p. t. Die Kunst der Massenfuehrung.

225. **Baschwitz K.** Massenwahn. — *SMH*, 1927, t. 25, z. 2, str. 81 — 115.

Uzupełnienie poprzedniej książki na podstawie zdarzeń powojennych.

226. **Baschwitz K.** Der Massenwahn. Ursache und Heilung des Deutschenhasses. Dritte, voellig neubearbeitete Auflage. Muenchen, 1932. C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.— Str. 385.

W nowym opracowaniu zostały dodane ustępy, związane ze zdarzeniami w Niemczech powojennych.

227. **Bascou O.** L'anarchie et la guerre. Paris, 1921. F. Alcan.— Str. 262.

Wpływ wojny na rozwój ruchów rewolucyjnych.

228. **Basler A.** Ein Beitrag zur Physiologie des Tragens.— *CJP*, 1929, str. 269—272.

Fizjologia noszenia ciężarów.

229. **Basler A.** Das Gehen und seine Veraenderung durch verschiedene Umstaende auf Grund experimenteller Untersuchungen. Leipzig, 1929. Fock.— Str. 272.

Fizjologia chodzenia.

230. **Batault G.** La guerre absolue. Essai de philosophie et de l'histoire. Paris, 1919. Ed. Payot.— Str. 279.

Filozofia wojny. Na podstawie badań historycznych i filozoficznych autor dochodzi do wniosku, że wojna jest zasadą rozwoju społeczeństw ludzkich.

231. **Bates R. L.** A study in grades and grading under a military system. — *JExP*, r. 1922, t. V, z. 5, str. 329—337.

Sprawozdanie z stosowania testów w szkole wojskowej w stanie Virginia w Ameryce.

232. **Bathe R.** Frankreichs schwerste Stunde. Die Met- terei der Armee 1917. Potsdam, 1933. Protte.— Str. 142, 1 szk.

Opis stanu armii francuskiej w 1917 r. na podstawie źródeł francuskich, angielskich i niemieckich.

233. **Batycki W.** Rozwój poglądów na karność wojskową w armiach nowożytnych. Toruń, b. r. (1932). D. O. K. VIII.— Str. 2 nlb., 60, 1 nlb.

234. **Baudouin C.** Mobilisation de l'énergie. Eléments de psychologie théorique et pratique. Paris, 1931. Pelman Institut.— Str. 328.

Psychologia społeczna. Sposoby wyzyskania energii narodu w momentach krytycznych.

235. **Bauer.** Die Pflege der maennlichen Jugend. Leipzig, 1918. Verl. Quelle u. Meyer. — Str. 108.

Książka pedagogiczna, zawierająca obserwacje o wpływie wojny na życie młodzieży.

236. **Bauer A.** La conscience collective et morale. Paris, 1912. F. Alcan.— Str. 160.

Psychologia społeczna.

237. **Bauer H.** Der Sinn des Krieges.— *DW*, r. 1931, z. 33 i 34, str. 841—842 i 861 — 862.

Szkic pobieżny z dziedziny filozofii wojny. (Propaganda).

238. **Bauer L.** Awiacionnaja medicina. Pierewioł A. Wa-

Biblioteka Akademii Śl... Inf. Sec. Brest K. Świerczewskiego

siljew. Moskwa, 1927. Awioizdat.— Str. 228.

Cechy i właściwości fizjologiczno-psychologiczne, jakie powinni posiadac lotnicy.

239. **Bauer L.** Von den Schlachtfeldern in Galizien. Leipzig, 1916. S. Hirzel.— Str. 110.

Autor, sprawozdawca wojenny, podaje szereg obrazków z walk w Małopolsce w początkach wojny światowej.

240. **Bauer W.** Vom vergessenen Tode. Ein Vermaechtnis aus dem Kriege. Jena, 1930. W. Gronau.— Str. VII, 142.

Wspomnienia z wojny światowej.

241. **Baumfeld G.** Artylerii Legionów Pułk Pierwszy. Kraków, 1918. Nakł. K. Wojnara.— Str. 100.

Wspomnienia z wojny.— Osobny ustęp (str. 95—99), poświęcony psychologii żołnierza artylerii.
Rec.:— *B*, 1919, z. 5. str. 388—390.

242. **Baumfeld G.** Szary żołnierz artylerii.— *TI*, 1917, nr. 32, str. 395—396.

Psychologia artylerzysty na wojnie. Wyjątek z książki.

243. **Baumgarten Fr.** Die Berufseignungspruefungen. Theorie und Praxis. Muenchen, 1928. R. Oldenburg.— Str. 742.

Podstawowe dzieło psychotechniczne, zawierające również ustępy o zastosowaniu psychotechniki w wojsku. (Dobór lotników, telefonistów i i.)— Bibliografia.

244. **Baumgarten Fr.** Les examens d'aptitude professionelle. Théorie et pratique. Trad. de M. Thiers. Paris, 1931. Dunod.— Str. 654.

Przekład francuski poprzedniego dzieła.

245. **Baumgarten Fr.** Badanie uzdolnień zawodowych. Przełożył z języka niemieckiego J. Saloni. (Biblioteka Psychotechniczna, Nr. 2). Warszawa, 1930. Pol. Tow. Psychotechniczne. — Str. VIII, 285.

Metody badań psychotechnicznych, ich zalety i wady.

246. **Baumgarten Fr.** Psychotechnik in Russland. Muenchen, 1924. Oldenburg.— Str. 147.

Sprawozdanie z prac psychotechnicznych w Sowietach. Autorka omawia również prace w wojsku (badania lotnicze, pobór).

247. **Baumgarten O., Foerster E., Flitner W., Rademacher A.** Geistige und sittliche Wirkungen des Krieges in Deutschland. (Wirtschafts- und Sozialgeschichte des Weltkrieges. Deutsche Serie). Stuttgart, 1927. Deutsche Verlags - Anstalt.— Str. XV, 383.

Praca zbiorowa, stanowiąca część wydawnictwa Carnegie'ego.
Treść: stan moralny narodu niemieckiego pod wpływem wojny światowej. Stanowisko kościoła ewangielickiego i katolickiego wobec wojny. Wpływ wojny na młodzież.
Książka zawiera wiele danych o życiu duchowym wojska i narodu niemieckiego podczas wojny oraz o wpływie wojny na psychikę Niemców.

248. **Baumgarten-Crusius.** Frontheldеn des Weltkrieges. Zeulenroda, 1929. Verl. B. Sporn. — Str. 255.

Książka propagandowa dla młodzieży niemieckiej, podająca przykłady bohaterstwa z wojny światowej.

249. **Baur F.** Wir Flieger. 1914 — 1918. Der Krieg im Fliegerlichtbild. Wien, 1930. Selbstverlag.— Str. 118, z rys.

Zbiór urywków pamiętników, charakteryzujących życie i walki lotników austriackich podczas wojny światowej.

250. **Bayley N.** A study of fear by means of the psychogalvanic technic.— *PsM*, r. 1928, t. 38, str. 1 — 38.

Analiza zjawiska strachu.

251. **Baylot J.** Les sensations d'un blessé.— *SM*, r. 1866, z. 11.

Psychologia rannego.

— **Bayse R.**— zob. **Decroly O.**

252. **Bazaine-Hayter.** L'armée-école et la démocratie française.— W książce: La nation armée, str. 207 — 224.

Wpływ wojska nowoczesnego na wychowanie obywateli.

253. **Bech R.** Studien und Beobachtungen ueber den psychologischen Einfluss der Gefahr.— *AGP*, r. 1915, t. 13, str. 221 — 228.

Wpływ psychologiczny niebezpieczeństwa.

254. **Bechterew W.** Wnuszenje i jego rol' w obszczestwiennoj żizni. Moskwa, 1908. Izd. Rikkera.— Str. 175.

Nowa teoria psychologii zbiorowisk i tłumu. (Pierwsze wydanie 1899).

255. **Bechterew W.** Die Bedeutung der Suggestion im sozialen Leben. Wiesbaden, 1905. Bergmann.— Str. IX, 142.

Przekład poprzedniej książki.

256. **Bechterew W.** La suggestion et son role dans la vie sociale. Traduit et adapté du russe par le docteur P. Keravol. Paris, 1910. Ch. Boulangé.— Str. VI, 276.

Nowe wydanie uzupełnione.

257. **Bechterew W.** La psychologie sociale considerée comme une science objective.— *RP*, r. 1911, t. IV, z. 3, str. 301 — 313.

Studium psychologii zbiorowisk.

258. **Bechterew W.** Koliektiwnaja refleksołogja. Moskwa, 1921. Izd. Kołos.— Str. 432.

Nowe ujęcie psychologii zbiorowej.— Autor był kierownikiem sowieckiego „instytutu badań mózgu".

259. **Bechterew W.** Die kollektive Reflexologie. (Beitraege zur Massenpsychologie, nr. 2). Halle, 1928. Verl. C. Marhold.— Str. 66.

Próba zastosowania zasad „refleksologii" do wytłomaczenia życia zbiorowego.— Przekład z rosyjskiego.

260. **Bechterew W.** Znaczenje eksperimenta w koliektiwnoj refleksołogji. — *NI*, 1922, z. 1.

Sprawozdanie z doświadczeń wykonanych w 1919 r.

— **Bechterew W.**— zob. **Muensterberg H; Tugan-Baranowskij M; Woprosy.**

261. **Bechterew W. und De Lange M.** Die Ergebnisse des Experimentes auf dem Gebiete der kollektiven Reflexologie.— *ZAP*, r. 1924, t. XXIV, z. 5—6, str. 305—344.

Różnica reagowania jednostki i grupy.— Sprawozdanie z sowieckich prób zastosowania eksperymentu do psychologii zbiorowisk, równocześnie krytyka dotychczasowych teoryj.

262. **Beck.** Ueber Kriegsvergehen.— *JPN*, 1921, t. 26.

Przestępstwa na wojnie.

263. **(Becker).** Alkohol und Offizierskorps.— *MWB*, 25.3. 1930, z. 36, str. 1405—1408.

Wpływ alkoholu na zdolności dowódcy.

264. **Becker K.** Im Wirbel der Westfront. Darmstadt, 1930. W. Schroetter.— Str. 121, 1 mapa.

Wspomnienia żołnierza niemieckiego z wojny światowej. Front francuski.

265. **Beckmann R. O.** A-S test revised.— *PJ*, 1933, str. 387—392.

Nowy test do badania charakteru. (Zdolność do przewodzenia).

266. **Bédier J.** L'éffort français. Quelques aspects de la guerre. Paris, 1919. La Renaissance du Livre.— Str. 321, 3 nlb.

Opis wysiłku wojska francuskiego (piechota, artyleria, lotnictwo) w czasie wojny światowej i wnioski.

— zob. **Czarnowski S.**

267. **Bednarski J.** Psychologia i pedagogika. Wykłady na kursie podoficerskim. Grudziądz, 1925. Litografia.— Str. 15.

Wykład popularny.

268. **(Bednarski J.)** Krótki zarys psychologii. (Skrypta). Grudziądz, 1928. Dywizjon szkolny Żandarmerii.— Str. 12.

Wykład popularny.

269. **(Befehlsfuehrung).** Befehlsfuehrung und Selbstaendigkeit. Von einem alten Truppenoffizier. Berlin, 1885.— Str. 64.

O konieczności rozwijania samodzielności niższych dowódców.

270. **(Begeisterung).** Begeisterung.— *PA*, r. 1913, nr. 76.

Rola nastroju i zapału w wojsku.

271. **Beita C.** Forme fisiopatiche da traumi di guerra.— *GMM*, 1933, t. 8, str. 628 — 632.

Skutki urazów wojennych.

272. **(Beitrag).** Beitrag zur Psychologie des Frontoffiziers. — *MWB*, nr. 13 z 1922 r.

Psychologia oficera na wojnie.

273. **(Beitrag).** Ein Beitrag zur Psychologie unserer Rekruten.— *DW*, 1932, z. 7.

Sprawozdanie z ankiety w sprawie psychologii rekruta niemieckiego po wojnie światowej.

274. **(Beitraege).** Beitraege zu einer psychologischen Entwicklungs - Geschichte der oesterreichischen Armee. Leipzig, 1873. F. Luckhardt. — Str. VIII, 119.

Charakterystyka psychologiczna wojska austriackiego z okresu lat 1848 — 1872.

— **(Beitraege).** — zob. **Ludwig W., Plaut P., Schiche E.**

275. **(Bekaempfung).** Bekaempfung der seelischen Ursachen des Schlechtschiessens.— *MWB*, z. 47 z 18.6. 1932.

Zwalczanie duchowych przyczyn złego strzelania.

— zob. **Albiński M., Furrer, Podoski J.**

276. **Bekniew C. A.** Nierwnaja energja i jeja znaczenje w wojennom diele.— *TISKA*, 1924, z. 124.

Znaczenie siły nerwów w czasie wojny i pokoju.

277. **Bélinay F.** Sur le sentier de la guerre. Paris, 1920. Beauchesne. — Str. VIII, 247.

Pamiętnik francuskiego oficera rezerwy, przed wojną księdza. W czasie wojny autor był oficerem kawalerii i strzelców, potym instruktorem wojska amerykańskiego.
Książka zawiera rozdział (72 strony) o psychologii dowódcy; jest to przedruk wykładu dla oficerów amerykańskich.

278. **Belfon M.** La mémoire. Sa culture et son perfectionnement. Paris, 1933. Charles-Lavauzelle.— Str. 96.

Studium psychologiczne i wskazówki praktyczne. — Książka jest polecona dla uczniów Wyższej Szkoły Wojennej w Paryżu.

279. **Bellaigue.** La musique et les soldats.— *RDM*, z 15.11. 1916, str. 415 i n.

Rola muzyki w życiu żołnierzy na wojnie.

280. **Bellelli C.** Recenti vedute sull'influenza dell'organo dell'udito sull'equilibrio endocrino.—*GMM*, 1932, z. 8, str. 843 — 886.

Nowe poglądy na wpływ narządów słuchu na zmysł równowagi.

281. **Bellstedt M.** Das Tagebuch eines Begeisterten. (Weltkrieg 1914). Leipzig, 1932. Klein.— Str. 280.

Pamiętnik ochotnika niemieckiego z wojny światowej.

282. **Bellucci.** Parallèles ethnographiques et amulettes. Perouse, 1915.

Przyczynek do psychologii przesądów wojennych.

283. **Belmont F.** Lettres d'un officier de chasseurs alpins. Préface de H. Bordeaux. Paris, Plon.— Str. XIV, 308.

Listy studenta medycyny, oficera rezerwy, poległego w 1915 na froncie francuskim. — Listy, uważane za jedne z najlepszych, zawierają bardzo wiele uwag o wojnie i obserwacyj o życiu żołnierzy. Ocena: J. N. Cru, str. 494 — 497.

284. **Belot G.** La conscience française et la guerre. Paris, 1921. F. Alcan.— Str. 194.

Psychologia narodu francuskiego w czasie wojny światowej.

285. **Beltran J.** La exploracion psicofisiologica de los organos sensiales en la aviacion. — *MA*, 1933, z 12, str. 135 i n.

Badania narządów zmysłowych lotników. Analiza używanych testów.

286. **Bełcikowski J.** Dyscyplina w wojsku.—*PZ*, nr. 68 — 83 z 1921 r.

287. **Bełcikowski J.** Dyscyplina w wojsku polskiem. Ogólny charakter dyscypliny w oddziałach ks. Józefa Poniatowskiego.— *PZ*, r. 1923, nr. 80.

288. **Bełcikowski J.** Dyscyplina wojskowa za Kościuszki.— *PZ*, r. 1923, nr. 78.

289. **Bełcikowski J.** O dyscyplinie w Legionach Dąbrowskiego.— *PZ*, r. 1923, nr. 78.

290. **Bełcikowski J.** Z dziejów dyscypliny w wojsku polskiem.— *PZ*, r. 1923, nr. 68, 69, 71, 72, 73, 74.

291. **Bełcikowski J.** Honor.— *D*, III, 1924, z. 10, str. 1 — 3.

292. **Bełcikowski J.** Oficer a urzędnik. Poznań, 1922. Druk. B. Milskiego.— Str. 28.

Ideologia oficera polskiego w ujęciu różnych autorów w dawnej Polsce.

293. **Benary.** Paniken 1914 — 1916.— *MWB*, z 25. 11. 1928, str. 792 — 794.

Przykłady z wojny światowej.

294. **Benary.** Kriegserlebnis, Kriegserfahrung, Kriegsbuecher.— *DW*, nr. 33 z 1929 r., str. 708 — 709.

O trudności odtworzenia przeżyć wojennych.

295. **Benary.** Die Revolution des Krieges.— *DW*, z. 48, 1933 r.

Wojna współczesna, obejmując wszystkie dziedziny, opiera się przede wszystkim i więcej niż dawniej na sercu człowieka.

296. **Benary W.** Kurzer Bericht ueber Arbeiten zu Eignungspruefungen fuer Fliegerbeobachter.—*ZAP*, 1919, t. 15, str. 161 — 192.

Opis metody badania zdolności do służby obserwatora lotniczego. Autor stosował tę metodę w Hamburgu od lata 1917 roku do końca wojny światowej.

297. **Benary W.** Kurzer Bericht ueber Arbeiten zur Eignungspruefung fuer Fliegerbeobachter. II. Teil.— *ZAP*, 1920, t. 16 str. 250 — 308.

Dalszy ciąg sprawozdania z doświadczeń robionych w 1918 roku.

298. **Benary W.** Die psychologische Theorie des Sportes. Berlin, 1913.— Str. 128.

Psychologia ćwiczeń fizycznych i sportu.

299. **Benary W., Kronfeld A., E. Stern, Selz.** Untersuchungen ueber die psychische Eignung zum Flugdienst. Leipzig, 1919. J. A. Barth.— Str. 142.

Sprawozdanie z badań przeprowadzanych nad kandydatami do lotnictwa w Niemczech w 1918 r. (zmysł orientacyjny, zdolności obserwacyjne).

300. **Benary W.** Kurzer Bericht ueber Arbeiten zu Eignungspruefungen fuer Fliegerbeobachter. Leipzig, 1920. J. A. Barth.— Str. 62.

Część II sprawozdania, wydanego w r. 1919. (pamięć, wrażliwość). Osobna odbitka.

301. **Bencke A.** Deutschtum, Soldat, Disziplin.— *MPW*, nr. 591 z 1920, str. 570 — 575.

Konieczność zachowania dawnej karności w wojsku niemieckim.

302. **Bender J. E.** Ascendance — submission in relation to certain other factors in personality.—*JASP*, r. 1928, str. 51 — 58.

Przyczynek do psychologii przywódcy (kierownika).

303. **Benedek T.** Todestrieb und Angst.— *IZP*, 1931, t. 17. str. 333 — 343.

Analiza strachu w ujęciu psychoanalitycznym.

304. **Beneš E.** Valka a kultura. Studie z filozofie a sociologie valky. Praha, 1922.— Str. 66.

Filozofia wojny.

305. **Benjamin C. E.** L'influence de la rotation sur l'épreuve de l'index. (Zeigeversuch de Barany).— *ANP*, 1922, t. VII, str. 333 — 339.

Badania psycho - fizjologiczne nad lotnikami.

306. **Benjamin J. M.** Aviation as a medical problem. — *MS*, r. 1923, z. 9.

Zadania medycyny i psychologii lotniczej.
Streszczenie: *LW*, r. 1926, str. 58 — 61.

307. **Benjamin R.** Gaspard. Les soldats de la guerre. Paris, b. r. (1915). Fayard.— Str. 319.

Powieść z lat 1914 — 1915 o życiu żołnierzy francuskich na froncie. Ocena: J. N. Cru, str. 568 — 570.

308. **Benjamin R.** Żołnierze wielkiej wojny. Powieść. 2 tomy. (Wyd. Bibl. Dzieł Wyborowych. t. 6—7). Warszawa, 1927.— Str. 253.

Przekład powieści: Gaspard.

309. **Benjamin R.** Grandes figures. Barrès, Joffre. Paris, 1931. Plon.— Str. 228.

Sylwetki z wojny światowej.

310. **Benon R.** Désertion en présence de l'ennemi, mélancolie après l'acte. — *AMP*, Série XII, I, (1922), str. 233 — 241.

Opis zbiegostwa na wojnie i skutków psychicznych późniejszych.

311. **Benon R.** Les maladies mentales et nerveuses de la guerre.— *RN*, 1916, z. 1, str. 210 i in.

Neurologia wojenna.

312. **Benon R.** Les crises hystériques dans l'armée et dans les prisons.— *CM*, z 6. 2. 1927.

313. **Beradt M.** Schipper an der Front. Berlin, 1929. Verl. S. Fischer.— Str. 329, 1 nlb.

Opis życia kompanij robotniczych niemieckich na froncie zachodnim.

314. **Berbecki L.** Prawdy zasadnicze o wojnie i o wojsku a powołanie oficera.— *PZ*, nr. 162 — 169 z 16.— 22. 6. 1929 r.

Zawiera charakterystykę oficera.

315. **Berbecki L.** Prawo zasadnicze o wojnie i wojsku a powołanie oficera. Warszawa, 1930. Pol. Tow. Eug.— Str 14, 1 nlb.

Charakterystyka zawodu oficera (chęć czynu, odpowiedzialność, wytrzymałość, poświęcenie).

316. **(Beredsamkeit).** Die kriegerische Beredsamkeit, oder die Kunst, auf das Gemueth des Soldaten zu wirken. Frei nach dem Franzoesischen. Leipzig, 1819. Verlag Baumgaertnersche Buchhandlung.— Str. 224.

(Pod przedmową podpisany: Bd.)

Studium o sposobach wpływania na psychikę żołnierzy zapomocą przemów, odezw i rozkazów.

— zob. **Eloquence.**

317. **Bérenguier.** L'instruction et l'éducation de l'infanterie.— *RI*, 1926, str. 269 — 280 i 493 — 510; 1927, str. 17 — 32, 462 — 476, 765 — 784; 1928, str. 216 — 231.

Autor porusza zagadnienia wychowania moralnego w czasie pokoju, poświęcając więcej miejsca wyszkoleniu.
W rozdziale ostatnim: Wychowanie moralne, metody i zadania psychologii, jednostka wojskowa jako grupa psychologiczna.

318. **Bérenguier.** L'Instruction et l'éducation de l'infanterie. Paris, 1924.— Str. 31.

Inne opracowanie artykułów przytoczonych powyżej.

319. **Berends K.** Swodki i uprawlenje wojskami.— *WiR*, 1929, z. 11.

Treść meldunków i ich wartość dla dowództwa na wojnie.

320. **Berens. C.** International visual standarts for aviators. —*AJO*, 1933, t. 16, str. 403 — 405.

Normy wzroku dla kandydatów lotnictwa.

321. **Berger K.** Na Podgórze (Piekło pod trzema krzyżami). Garść wspomnień z frontu włoskiego. Cieszyn, 1930. Nakł. własny.— Str. 214.

Wspomnienia oficera piechoty austriackiej ze szkoły wojskowej i z frontu włoskiego.— Niewiele uwag o psychologii żołnierza w walce.

322. **Berggrav E.** Die Seele des Gefangenen. Goetingen, 1929. Ruprecht.— Str. 140.

Psychologia więźniów, na podstawie obserwacyj w więzieniu w Oslo.

323. **Bergh E.** Die seelischen Werte im Frieden und im Kriege. (Beiheft z. Mil. Woch. Blatt, 6, 1906). Berlin, 1906.— Str. 205 — 236.

Wzrost znaczenia czynników duchowych w wojnie nowoczesnej i konieczność wychowywania w czasie pokoju.

324. **Bergh E.** (Czynniki psychiczne w czasie pokoju i na wojnie).— *OŻ*, 1908, z. 69, str. 303 i n.

Przekład z niemieckiego.

325. **Bergler E.** Motifs inconscients de l'attitude de Napoléon à l'égard de Talleyrand.— *RFPA*, 1933, t. 6, str. 1 — 49.

Przyczynek do charakterystyki Napoleona.

326. **Bergmann K.** Wie der Feldgraue spricht. Giessen, 1916. Toepelmann.— Str. 60.

Gwara żołnierzy niemieckich w czasie wojny światowej.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

327. **Bergmann K.** L'argot du soldat allemand pendant la guerre.— *A*, t. III, 1919, str. 215 — 231 i 317 — 336.

Przekład z niemieckiego.

328. **Bergmann K.** Am Niemandslande. Fronterleben bei einem sudeten - deutschen Regimente. Reichenberg, 1930. Verl. „Der Heimat Soehne".— Str. 424.

Pamiętnik oficera piechoty austriackiej z frontu rosyjskiego i włoskiego.

— **Bergson** — zob. **Wundt W.**

329. **Berli H.** Nicht vermehrte Ausbildung der Unteroffiziere, sondern ihre Erziehung zu Vorgesetzten. — *ASM*, z. 4, 9 i 10, 1930, str. 458 — 464 i 517 — 524.

O konieczności wychowania podoficera wojska szwajcarskiego.

330. **Berłow W. i Inkow N.** Tieorja i praktika racjonalizacji raboczych dwiżenij. Kazań, 1932. Tatizdat.— Str. 153.

Podstawy naukowe racjonalizacji pracy, analiza ruchów przy pracy, przyrządy pomiarowe.

331. **Bernadotte.** Les cheminéaux de l'Orient. Paris, 1921. A. Messein. — Str. 224.

Dziennik dowódcy kompanii piechoty francuskiej z walk w Serbii w 1915 r.

332. **Bernard A.** Les problèmes médicaux de l'aviation.— *PrM*, z 11. 5. 1918, str. 166 — 170.

Medycyna lotnicza.

333. **Bernard G.** Les forces morales pour la guerre. Paris, 1908. Berger - Levrault. — Str. 123.

Książka o wychowaniu moralnym, napisana w formie listów do młodego oficera.

334. **Bernard G.** Guide d'éducation morale du soldat. Paris, 1918. Imp. L. Fournier.— Str. 16 i 1 nlb. dodatku.

Krótkie wskazówki dla oficera, mającego prowadzić wychowanie żołnierzy.

335. **Bernard G.** Principes anciens, tactique moderne. Paris, 1912. Berger - Levrault.— Str. 123.

Popularne wykłady w formie listów do oficerów. Ostatni (str. 112 — 123) o siłach moralnych.

336. **Bernard G.** Souviens- toi, soldat! Paris, 1915.

Wychowanie moralne żołnierza (cnoty żołnierskie w czasie wojny).

337. **Bernays E. L.** Propaganda. New York, 1928. Liveright. — Str. 150.

Istota, metody i psychologia propagandy.

338. **Berndt O.** Die Zahl im Kriege. Statistische Daten

Bibl... Akademii Sztabu Generalnego

aus der neueren Kriegsgeschichte in graphischer Darstellung. Wien, 1897. Verl. Freytag u. Berndt.— Str. XII, 174, 1 mapa.

Statystyka wojen XVIII i XIX stulecia, stanowiąca materiał pomocniczy w ocenie wpływu stanów liczebnych, przewagi ilościowej i wysokości strat na wygraną lub przegraną w walce.

339. **Bernfeld S. and Feitelberg S.** The principle of entropy and the death instinct.— *IJPA*, 1931, str. 61 — 81.

O instynkcie śmierci w ujęciu freudowskim.

— zob. **Kapp R. O.**

340. **Bernhardi F.** Deutschland und der naechste Krieg. Berlin, 1912. J. G. Cottasche Buch.— Str. XIII, 333.

Filozofia wojny. Znaczenie czynników duchowych w nowoczesnej wojnie. Wychowanie oficera, żołnierza i narodu — Przekład francuski 1916.

341. **Bernhardi F.** Die Elemente des modernen Krieges. (Beiheft zum Militaer-Wochenblatt). Berlin, 1898, str. 429 — 453.

Wojna nowoczesna wymaga więcej sił duchowych od wojska i narodu oraz większego zasobu sztuki od wodza.

342. **Bernhardi F.** Vom heutigen Kriege. Berlin, 1912. Mittler. 2 tomy.— Str. 421 i 485.

Strategia; wiele myśli o filozofii wojny. — Przekład francuski 1913, rosyjski 1912.

343. **Bernhardi F.** Vom Kriege der Zukunft. Nach den Erfahrungen des Weltkrieges. Berlin, 1920. E. S. Mittler. — Str. VI, 237.

Uzupełnienie poprzedniego dzieła na podstawie doświadczeń z wojny światowej.— Wiele uwag o roli czynników duchowych w wojnie przyszłości. — Przekład rosyjski: Moskwa, 1921. — Str. 171.

— **Bernhardi F.** — zob. **Helmolt H. F.; Mallock; Muret M.; Wolf R.**

344. **Bernier J.** La percée. Paris, 1920. A. Michel.— Str. 256.

Powieść o kapralu piechoty francuskiej z lat 1914 — 1915. Nastawienie pacyfistyczne. Książka zawiera wiele materiału psychograficznego. Ocena: J. N. Cru, str. 572 — 578.

345. **Bertein P. et Nimiere A.** Premières heures du blessé de guerre. Paris, 1918. Masson.— Str. XVI, 144.

Książka lekarska, zawiera materiał do psychografii rannego.

346. **Berth E.** Guerre des États ou guerre des classes. Paris, 1924. Rivière.— Str. 440.

Socjologia i filozofia wojny w ujęciu zbliżonym do G. Sorel'a.

347. **Berthet.** Les conditions de statique du pied et l'aptitude à la marche.— *BUM*, 1927, z. 1.

Fizjologia marszu.

348. **Bertrand F. L.** La psychologie du poilu.— *GR*, 1917, z. 4.

Psychologia żołnierza francuskiego w wojnie światowej.

349. **Bertrand G.** Carnet de route d'un officier d'alpins. Paris, 1915, 1916. Berger-Levrault. 2 tomy.— Str. 97, 86, z rys.

Pamiętnik oficera strzelców alpejskich z pierwszych walk na froncie francuskim. Zawiera wiele materiału do psychologii walki. Ocena: J. N. Cru, str. 272 — 274.

350. **(Berufsheer).** Berufsheer und Volksheer im Zukunftskriege.— *DW*, 1929, z. 1, str. 3 — 4.

Wojsko narodowe będzie miało przewagę nad zawodowym w przyszłej wojnie, gdyż posiada silniejsze podstawy moralne.

351. **Beseler H.** Vom Soldatenberufe. Berlin, 1912. E. S. Mittler.— Str. 37.

352. **Beseler H.** O zawodzie żołnierskim. Przeł. K. Fabrycy, T. Piskor i W. Tokarz. Warszawa, 1919. Nakł. M. Arcta.— Str. 64, 1 nlb.

Przekład pracy generała niemieckiego, drukowanej w 1912 roku, z dodatkiem rozdziałów o wojskach politykujących i o karności żołnierskiej.

353. **Besnard G.** L'art de la conférence.— *RI*, z. 10 z 1932 r., str. 533 — 554.

Artykuł pedagogiczny o umiejętności wykładania; przedrukowany w książce.

354. **Besnard G.** L'art de la conférence et de la diction. Paris, 1933. Charles-Lavauzelle.— Str. 46.

Podręcznik dla oficerów, jak przygotować i wygłaszać wykłady. Przykład wykładu o psychologii piechura w walce (str. 36 — 63).

355. **Besnard G.** Psychologie du fantassin.— *A*, 1920—1921, r. 2, t. VI, str. 119 — 128.

Krótki szkic psychologii piechura w walce. Przedrukowany w książce l. 354.

356. **Besnard G.** Bases physiologiques de l'instruction individuelle. Rôle du système nerveux, des sens et de l'adresse de l'école du soldat.— *RI*, 1927, z. 9, str. 354 — 382.

Zasadnicze wiadomości z fizjologii, jako podstawa metod szkolenia. Automatyzm, zręczność.

357. **Besnard G.** L'éducation physique au service de la tactique. Paris, 1928. Charles-Lavauzelle.— Str. 149.

Studium zawierające przyczynki do wpływu wychowania fizycznego na psychikę żołnierza, prócz tego obszerny rozdział o marszu.

358. **Besnard G.** Essai sur le moral de l'infanterie.— *RI*, z. 8, z 1928, str. 221 — 258.

Podstawą psychologii wojennej powinna być psychologia piechoty, jako broni ponoszącej największe trudy i straty.
Autor porusza również zagadnienie ducha oddziału oraz sprawę różnic rasowych w psychologii wojennej.

359. **Besnard G.** Physiologie de la marche militaire.— *RI*, 1924, z. 10 i 11, str. 380 — 404 i 775 — 798.

Studium fizjologii marszu i zmęczenia. Przedrukowane w książce podanej pod l. 357.
Streszczenie:— *PW*, z. 6, str. 77 — 86.

— **Besnard** — zob. **Girs G. K.**

— **Bessière** — zob. **Capgras.**

360. **Beta.** Spirito aggressivo. *RMal*, nr. 7 — 8 z 1930, str. 3 i n.

Określenie ducha zaczepnego i konieczność pielęgnowania go w wojsku.

361. **(Betrachtungen).** Psychologische Betrachtungen ueber den Compagnie-Chef und seine Compagnie. Berlin, 1877.

Autorytet dowódcy, duch oddziału.

362. **Beumelburg W.** Douaumont. Unter Benuetzung der amtlichen Quellen des Reichsarchivs bearbeitet. (Schlachten des Weltkrieges, 8. Heft). Berlin, 1925. G. Stalling.— Str. 188 z szkicami.

Opis walk pod Verdun w 1916 r.— Przekład francuski 1932.

363. **Beumelburg W.** Flandern 1917. (Schlachten des Weltkrieges, Band 27). Berlin, 1928. G. Stalling.— Str. 169.

Opis walk, zawierający wiele materiału do poznania psychologii żołnierza niemieckiego na froncie zachodnim.

364. **Beumelburg W.** Gruppe Boesemueller. Roman. Oldenburg i. O., b. r. (1930). Verl. G. Stalling. — Str. 332.

Powieść na tle życia grupy żołnierzy niemieckich podczas walk pod Verdun.

365. **Beumelburg W.** Der Soldat von 1917. Oldenburg, 1932. G. Stalling.— Str. 64.

Charakterystyka nastrojów w wojsku niemieckim w r. 1917.

366. **Beumelburg W.** Sperrfeuer um Deutschland. Oldenburg i. O., 1929. G. Stalling.— Str. 542.

Szereg obrazów historycznych z wojny światowej, uwzględniających stronę duchową wydarzeń na froncie i na tyłach.

367. **Beumelburg W.** Ypern 1914. (Schlachten des Weltkrieges, Band 10). Oldenburg i. O., 1925. G. Stalling. — Str. 223, 6 map.

Opis walk pod Ypres w 1914 r. Przykłady paniki.

368. **Beyer.** Beruecksichtigung einer besonderen Ethik im Militaerrecht.— *AMR*, r. 1915 - 1916, str. 146 i n.

Odrębności prawa wojskowego, wynikające z pracy wojennej żołnierza.

369. **Beyne J.** L'aptitude physique à l'Aviation.— *RAM*, 1922 r., z. 1, str. 1 — 7.

Badania zdatności do lotnictwa.

370. **Beyne J.** Les conditions de l'organisme humain en altitudes.— *BIP*, t. 28, str. 115 — 137.

Właściwości fizjologiczne i psychiczne, niezbędne przy lotach na znacznych wysokościach.

371. **Beyne J.** Le III-e Congrès international de la navigation aérienne.— *PrMe*, r. 1925, nr. 90, str. 1499 — 1500.

372. **Beyne J.** L'état actuel de nos connaissances sur la physiologie de l'aéronaute. — *AMPM*, t. 75, r. 1921, z. 4, str. 255 — 314.

Przegląd ogólny wraz z bibliografią (wzrok, słuch, zmysł równowagi lotnika).

373. **Beyne J.** Les examens médicaux spéciaux d'aéronautique militaire.— *RAM*, nr. 22, 1924, str. 81 — 85.

Streszczenie:— *LW*, nr. 8 z 1926 r., str. 161 — 166.

374. **Beyne J.** Le mal des aviateurs; étude d'ensemble des actions physiopathologiques exercées sur l'organisme humain par le vol en avion. — *AMPM*, t. XCV, r. 1931, z. 3, str. 231 — 262.

Opis zaburzeń podczas rozmaitych warunków lotu.

375. **Beyne J.** La physiologie de l'aviateur. — *AMPM*, t. 75, 1921, z. 10.

Streszczenie:— *LW*, 1921, str. 643 — 647.

376. **Beyne J.** La portée de la sélection physique des aviateurs. — *RAM*, r. 1925, nr. 26, str. 42 — 43.

O konieczności dobrego doboru pilotów.

377. **Beyne J.** La protection de l'aviateur contre les effets mécaniques de l'accident d'aviation. — *Ae*, r. 1925, nr. 75, str. 309 — 311.

378. **Beyne J. et Goett.** L'aptitude physique à la fonction d'observateur en avion.— *RFA*, 1930, z. 3, str. 335 — 344.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

379. **Beyne J. et Worms M.** La vision nocturne.— *AMPM*, 1928, t. 89, z. 9 — 10, str. 231 — 252.

Znaczenie widzenia w nocy dla lotników.

Streszczenie:— *LW*, 1929, str. 68 — 69.

380. **Bezdek J.** Moralni vychova a kazen.— *VVy*, r. 1925, nr. 5 — 6, str. 68 — 69.

Wychowanie moralne wojska i karność.

381. **Bezsonow.** Masowyja prestuplenja w obszczem i wojennougołownom prawie. St. Petersburg, 1907.— Str. 2, XII, 480.

Praca prawnicza o przestępstwach zbiorowych, zawiera przyczynki do psychologii tłumów.

382. **Bialtz E.** O woinstwiennom duchie Japoncew i ich prezrenju k'smierti. St. Petersburg, 1906.— Str. 76.

Sylwetka duchowa żołnierza japońskiego. Przekład z niemieckiego.

383. **Bianchi V.** L'anina del soldato sul campo di battaglia. — *RPI*, r. 1916, t. 12, str. 166 — 183.

Psychologia żołnierza w walce.

384. **Bianchi d'Espinoza.** Considerazioni circa le funzioni dell'ufficiale moderne nell'esercito e la sua missione versa il paese.—*CA*, r. 1924, t. III, str. 144 — 154.

Rola społeczna oficera.

385. **Bianchini M. L.** Diario di guerra di un Psichiatra. Milano, 1920.

Dziennik lekarza wojskowego włoskiego z frontu włosko-austriackiego.

386. **Bianchini M. L.** (Odwaga na wojnie i w czasie pokoju).— *M*, 1918.

387. **Bianchini M. L.** (Śmierć bohatera).— *M*, 1918.

Wrażenia z wojny.

388. **Bianchini M. L.** Le sens de la mort et le sens de l'horreur durant la bataille.— *QP*, 1919, z. 9 — 10.

389. **Biber M.** Von Gas, Granaten und Soldaten. Wuerzburg, 1930.— Str. 219 z szkicami.

Wspomnienia podoficera niemieckiego.

390. **Bibikow M.** L'ame du soldat russe.— *RH*, r. 1916, z. XI.

Charakterystyka żołnierza rosyjskiego z czasów wojny światowej.

391. **Bichlmayr K. F.** Ueber Kriegspsychosen bei Frauen. Kiel, 1918. Verl. Schmidt und Klaunig.

Wpływ wojny na psychikę kobiet.

392. **Biddle W. W.** A psychological definition of propaganda.— *JASP*, 1931, str. 283 — 295.

Psychologia propagandy (metody działania na jednostki i grupy).

393. **Biedrincew N.** O metodikie woinskoj wyuczki w swiazi s woprosom o musztrie.— *WM*, 1920, z. I, str. 57 — 62.

Wychowawcze znaczenie musztry. Karność.

394. **Biegel R. A.** Das Anlernen der Hoeraufnahme durch Funkentelegraphisten. — *PsZ*, r. VII, 1932, z. 5, str. 145 — 151.

Projekt zmiany sposobu uczenia znaków Morse'a.

395. **Biegel R. A.** Eine Eignungspruefung fuer Funkentelegraphisten.— *PsZ*, r. 1931, z. 2, str. 41 — 45.

Badanie psychotechniczne radiotelegrafistów.

396. **Biegel R. A. et Quai J. E.** La sélection des opérateurs radiotélégraphistes.— *RST*, t. II, r. 1930, z. 2, str. 186— 196.

Badania psychotechniczne radiotelegrafistów.

397. **Bielajew.** Psicho-fizjołogiczeskije issliedowanja w podwiżnom łagierie „Wystrieła".— *W*, nr. 9, 1925 r., str. 81 — 91.

Badania zmęczenia podczas marszu.

398. **Bielajew.** Uczenje o konstitucjach czełowieka i wojenno - professionalnaja prigodnost.— *W*, nr. 10, z 1925 r., str. 86 — 93.

Klasyfikacja ludzi według typów psychofizjologicznych i ich przydatności do różnych służb wojskowych. — Wyniki badań antropometrycznych rocznika 1903 w Sowietach.

399. **Bielajew N.** Sbornik statiej o disciplinie. Moskwa, 1919. Izd. Red. „Wojennoje Dieło".— Str. V, od 7 — 84.

Treść: Filozofia (definicje, poglądy różnych autorów). Przykłady. — Rodzaje karności: marszowa, ognia, walki, ubezpieczeń, wywiadu. — Wpływ karności na wynik walki i wojny. — Bibliografia.

400. **Bielajew S.** Opyt obiektiwnogo issliedowanja dwiżenij pri strielbie u razlicznogo tipa strielkow. — *PTiP*, 1929, str. 96 — 99.

Fizjologia ruchów przy strzelaniu.
Treści referatu nie wydrukowano, jest natomiast skrót dyskusji.

401. **Bielajew S.** Wdochnowienje i mietoda.— *WiR*, 1298, z. 9.

O konieczności stworzenia instytutu psychotechnicznego celem metodycznego przeprowadzania badań.

402. **Bielcow N.** Pierwyje szagi. — *WZ*, nr. 5 z 1923 r., str. 18 — 20.

Sprawozdanie z doświadczeń psychologicznych nad pamięcią, przeprowadzonych w wojsku sowieckim przez prof. Nieczajewa.

403. **Bielickij S.** Dekadenctwo w wojennom iskustwie. — *WiR*, r. 1926, nr. 5, str. 27 — 40.

Polemika z artykułem ogłoszonym w czasopiśmie „Wissen und Wehr".

404. **Bielickij S.** Mietody wojennoj propagandy. Moskwa, 1926. Izd. Wojennyj Wiestnik.— Str. 11.

Broszura omawia zadania, formy i metody propagandy wojennej w wojsku sowieckim i w armiach nieprzyjacielskich.

405. **Bielickij S., Popow W., Kott F.** Biesiedy o wojennom dielie i krasnoj armji. Moskwa, 1926.— Str. 215.

Zawiera m. i. wyszkolenie i wychowanie czerwonej armii. Na czem polega siła czerwonej armii.

406. **(Biernacki W.) Kostecki B.** Szkic psychologii żołnierza. — *Pr*, r. 30, 1911, z. 7 — 8, str. 374 — 378.

Psychologia żołnierza na wojnie.

407. **Biernackij W.** Samoubijstwa sredi wospitannikow wojenno-uczebnych zawiedienij.— *PS*, 1911, z. 9, str. 238 — 281.

Przyczyny samobójstw w wojskowych szkołach rosyjskich.

— **Bilancioni** — zob. **Ricerche.**

408. **Bills A. G.** Blocking: a new principle of mental fatigue. — *AJP*, 1931, str. 230 — 245.

O znużeniu umysłowym.

409. **Binder J.** Die sittliche Berechtigung des Krieges und die Idee des ewigen Friedens. Berlin, 1930. Junker. — Str. 37.

Filozofia wojny.

410. **Binder v. Kriegelstein C.** Zur Psychologie des grossen Krieges. I. Arcole. Wien, 1893.— Str. 59, 1 szkic.— II. Ein Krieg ohne Chancen (1806). Wien, 1893.— Str. 387, 3 szkice.— III. Statistik und Psyche. Wien, 1897. — Str. II, 92.

Studium historyczno-wojskowe o wojnach napoleońskich. Autor omawia rolę czynników psychicznych na wojnie, wpływ strat na stan moralny wojska.

411. **Binder v. Kriegelstein C.** Arcole. Psichołogiczeskij oczerk odnogo iz pierwych bojewych opytow wielikogo połkowodca. S predisłowjem gen. Puzyrewskogo. Warszawa, 1895. Tip. Okr. Sztaba.— Str. II, 87, 2 szkice.

Przekład pierwszej części książki: Zur Psychologie des grossen Krieges.
Niektóre bibliografie niesłusznie podają tę książkę pod nazwiskiem A. Agapiejewa, który był tylko tłumaczem.

412. **Binder v. Kriegelstein C.** Wojna na wierniaka. Wojenno - psichołogiczeskij oczerk jenskoj operacji 1806 g. Warszawa, 1897. Tip. Okr. Sztaba.— Str. 5 nlb., 334, 3 szkice.

Przekład drugiej części książki: Zur Psychologie des grossen Krieges.

Przełożył również A. Agapiejew.

413. **Binder v. Kriegelstein C.** Geist und Stoff im Kriege. Erster Teil: das achtzehnte Jahrhundert. Wien u. Leipzig, 1896. Verl. W. Braumueller. — Str. XXI, 626 z szkicami.

Studium historyczne o wojnach Eugeniusza Sabaudzkiego, Fryderyka II i Napoleona, uwzględniające wpływ czynników psychicznych na prowadzenie wojny i na taktykę.

414. **Binder v. Kriegelstein C.** Moltke als Feldherr. Eine Studie von C. v. B.-K. Berlin, 1901. Verl. R. Felix. — Str. 32.

Uzupełnienie książki: Geist und Stoff im Kriege. Przyczynek do psychologii wodza.

415. **Binder v. Kriegelstein C.** Moderne Reserven. Von C. v. B.-K. Berlin, 1895. Verl. R. Felix.— Str. 108.

Studium o odwodach na wojnie, podkreślające rolę psychiki wodza w racjonalnym ich użyciu.

416. **Binder v. Kriegelstein C.** Friedens - und Kriegsmoral der Heere am Ausgange des 19. Jahrhunderts. Wien, 1895. Verl. W. Braumueller.— Str. 56.

Polemika w sprawie karności i innych wartości duchowych żołnierza (etyka, inteligencja, samodzielność).

417. **Binding R. G.** Aus dem Kriege. Frankfurt, 1929. Verl. Reetten u. Loenning. — Str. 362, 1 nlb.

Pamiętnik kawalerzysty niemieckiego, walczącego przeważnie na froncie francuskim. Przeżycia w walce.

— **Binet** — zob. **Trenel.**

418. **Binet L.** Le mal des aviateurs.— *RGS*, z 15.10.1917, str. 540 — 545.

Badanie pilotów (t. zw. choroba lotnicza), zasady doboru lotników wojskowych.

419. **Binet L.** Le ritme cardiac chez le soldat combattant. — *PrM*, r. 1916, str. 356 — 357.

Obserwacje pulsu żołnierzy wskutek wrażeń walki.

420. **Binet - Valmer.** Mémoires d'un engagé volontaire. Paris, 1918. Flammarion. — Str. 256.

Pamiętnik szwajcara, który ochotniczo wstąpił do wojska francuskiego i pełnił służbę w różnych oddziałach (kawaleria, samochody, czołgi) na froncie francuskim 1914 — 1918.

421. **Bingham V. V.** Army personnel work.— *PB*, r. 1919, t. 16, z. 2.

Zastosowanie psychotechniki w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

422. **Bingler.** Statistische Betrachtungen ueber den Selbstmord im Reichsheere in den Jahren 1921 — 1929. — *VGS*, r. 1930, z. 84.

Urzędowa statystyka samobójstw w powojennym wojsku niemieckim.

423. **Binswanger O.** Die seelischen Wirkungen des Krieges. (Der deutsche Krieg, 12 Heft). Stuttgart — Berlin, 1914. Deutsche Verlags-Anstalt.— Str. 40.

Autor — profesor psychiatrii — poddaje analizie przeobrażenia psychiczne zaobserwowane w społeczeństwie niemieckim na początku wojny światowej.

424. **Bircher E.** Aerztliches insbesonders chirurgisches Denken und militaerische Truppenfuehrung. Ein Beitrag zur Fuehrungspsychologie. Aarau und Leipzig, b. r. (1932). H. R. Sauerlaender.— Str. 99.

Porównanie metod myślenia oraz działania chirurga i dowódcy. Według autora podobieństwo polega na działaniu w nieznanym.

452. **Bircher E.** Die Krisis in der Marneschlacht. Berlin, 1927. Verl. Bircher.— Str. 304, 2 mapy.

Studium o pierwszej bitwie nad Marną, (2 i 3 armie niemieckie i 5 i 9 francuskie), stanowiące przyczynek do psychologii dowodzenia.

426. **Bircher E.** Die Schlacht bei Ethe - Virton am 22.8. 1914. Berlin, 1930. Eisenschmidt.— Str. VIII, 243 z szkicami.

Studium historyczno- wojskowe. — Psychologia dowodzenia na wojnie.

427. **Bird C.** A psychology of the soldier. —*AJP*, 1917, t. 28, z. 3, str. 315 — 348.

Psychologia żołnierza na wojnie światowej.

428. **Birley J. L.** Medical aspects of high flying. — *RAIC*, nr. 2 z marca 1918.

Zagadnienia medyczne, związane z lotami na wielkich wysokościach.

429. **Birnbaum A.** Das Wesen der Propaganda. Berlin, 1920.— Str. 42.

Studium psychologiczne o propagandzie, zwłaszcza podczas wojny.

430. **Birnbaum K.** Kriegsneurosen und Psychosen auf Grund der gegenwaertigen Kriegsbeobachtungen. — *ZGNP*, r. 1915, t. XI.

Wpływ wojny na choroby nerwowe. Komunikaty zbiorowe, zawierające wiele materiału psychograficznego.

431. **Birnbaum K.** Psychische Verursachung seelischer Stoerungen. Wiesbaden, 1918. Verl. J. F. Bergmann. — Str. 77.

Dzieło lekarskie. Stanowi materiał do badania chorobowych przeobrażeń psychicznych podczas wojny.

432. **Birnbaum K.** Sammelberichte. Kriegsneurosen und Psychosen auf Grund gegenwaertiger Kriegsbeobachtungen.— *ZGNP*, 1916 - 1918, t. XII — XIV.

Stały dział omówień literatury z zakresu psychoz wojennych, zawierający sporo materiału psychograficznego. — Zob. nr. 430.

433. **Birula J.** Velitel pluku v miru. Praha, 1933.— Str. 171.

Słowo wstępne napisał gen. Syrovy. O pracy dowódcy pułku w czasie pokojowym. Autor omawia szczegółowo zadania wychowawcze.

434. **Birula J.** Velitel v miru i ve valce. Praha, 1930. Beaufort.— Str. 284.

Zadania dowódców w czasie pokoju i na wojnie.

435. **Bischler W.** La volonté et l'intuition dans l'initiative. — *PeV*, 1932, str. 268 — 271.

Psychologia inicjatywy.

436. **Bischoff H.** Entspricht der Gewehrgriff noch den Anforderungen, die an eine Drillbewegung gestellt werden muessen?— *ASM*, r. 1925, z. 2, str. 25 — 26.

Autor proponuje zniesienie chwytów bronią, gdyż nie wyrabiają dokładności, ani koncentracji uwagi i woli.

437. **Blacker C. P.** Life and death instincts.— *BJMP*, 1929, str. 277 — 303.

Dyskusja z freudowskim pojęciem instynktu śmierci.

438. **Blacker C. P.** Life and death instincts.— *BJMP*, r. 1930.

O instynkcie śmierci.

439. **Blackmar F. W.** Outlines of sociology. New York, 1916. Mackmillan.— Str. VIII, 586.

Autor omawia m. in. zagadnienia psychologii społecznej.

440. **Blanch L.** Della scienza militare. Bari, 1910. Latorza e Figli.— Str. 294.

Stosunek wiedzy wojskowej do innych nauk. Wojsko a ustrój społeczny. Rola jednostki na wojnie. Przedruk książki wydanej w roku 1832. — Przekład francuski 1854.

441. **Blanchon G.** La guerre nouvelle. Paris, 1916. Ed. A. Colin.— Str. 270.

Filozofia wojny i próba charakterystyki przyszłej wojny. M. in. autor omawia siły duchowe na wojnie (str. 20—30).

442. **Blank G.** Die methodischen Voraussetzungen der diagnostischen Brauchbarkeit der Reaktionsmessungen bei psychotechnischen Kraftfahrerpruefungen. Dresden, 1933. Dittert.— Str. 91.

Syntetyczne ujęcie wyników badania 48.000 kandydatów na szoferów.

443. **Blank H.** Soldaten. Preussisches Fuehrertum von Waterloo bis Ypern. Idee, Geschichte und Gestalt des Offiziers. Oldenburg, 1932. Stalling.— Str. 471.

Obraz rozwoju psychicznego armii pruskiej od czasów napoleońskich.

444. **Blank H.** Fuehrerprobleme.— *DW*, 1932, nr. 53.

Cechy dowódcy.

445. **Blatto O.** Breviario dell'educatore militare. Con prefazione del col. E. Boccaccia. Torino, 1926. Schioppo. — Str. 196.

Praktyczne wskazówki pedagogiczne. Treść: 1. Zagadnienie wychowania, rola wychowawcy. 2. Wychowanie uczucia. — 3. Wychowanie umysłu. 4 — Wychowanie woli. — 5. Wychowanie ciała.

446. **Blatz W. E.** The cardiac, respiratory and electrical phenomena, involved in the emotion of fear.— *JExP*, 1925, t. VIII, z. 2, str. 109 — 132.

Opis objawów psychofizjologicznych strachu.

447. **Blatz W. E.** Discipline vs. corporal punishment.— *CE*, 1928, str. 144 — 149.

Rozważania o różnych systemach karności w szkole.

448. **Blaustein L.** Przyczynki do psychologii i pedagogiki karności. Warszawa, 1933. — Str. 33.

449. **Blech.** Albohol, Nikotin, Koffein.— *MWB*, z 11. 8. 1930.

Pogląd lekarza amerykańskiego o względnej szkodliwości narkotyków na zdolności dowódcy.

450. **Blesson.** Betrachtungen ueber mehrere Gegenstaende der Kriegsphilosophie. Berlin, 1835.

Filozofia wojny.

— **Bliskawickij N.** — zob. **Jakir J.**

451. **Bloch J.** Przyszła wojna. Warszawa, 1899 — 1900. Gebethner i Wolff. 6 tomów, — Str. XXXIII, 557; XXXVI, 707, XXXIV, 400; XXXVII, 536; XXXIV, 504; XXXI, 365.

Encyklopedyczne dzieło o całokształcie zagadnień wojny. W wielu miejscach autor omawia zagadnienia psychologii i filozofii wojny, zwłaszcza t. I (walka piechoty, atak na bagnety, str. 519—534), w t. II (zalety wodza i dowódców, inicjatywa na wojnie, karność, psychologia walki, duch wojska, str. 100 — 194 i 295—451), oraz w t. V (filozofia pokoju i wojny) i w t. VI wnioski ogólne

— **Bloch J.** — zob. **Helmolt, Malinowski P.**

452. **Bloem W.** Der Weltbrand. Deutschlands Tragedie 1914 — 1918. Mit Zeichnungen von L. Dettmann. Berlin, 1922. Verl. R. Hobbing.— 2 tomy.—Str. VIII, 298 i X, 312 z rys. i mapami.

Popularna historia wojny światowej, uwzględniająca psychologiczną stronę wydarzeń.

453. **Bloem W.** Vormarsch. Leipzig, 1916. Verl. Grethlein.— Str. 373.

Powieściowe ujęcie przeżyć autora jako kapitana piechoty niemieckiej na froncie francuskim w 1914 r.

454. **Bloem W.** Frontsoldaten. Roman. Leipzig, b. r. (1930). Grethlein.— Str. 302.

Powieść na tle wojny światowej.

455. **Blond K.** Ein unbekannter Krieg. Erlebnisse eines Arztes waehrend des Weltkrieges. Leipzig, 1931. Anzengruber - Verl.— Str. 197, 1 tabl. i 1 mapa.

Pamiętnik lekarza niemieckiego z wojny światowej.

456. **Blondel A.** Coup d'oeil sur les devoirs et l'esprit militaires.— *SM*, r. 1836, z. 2, str. 532 — 549.

O cnotach żołnierskich.

457. **Blondel A.** Coup d'oeil sur les dévoirs et l'esprit militaires. Paris, 1877. Baudoin. — Str. 59.

Myśli o zawodzie wojskowym i o cnotach żołnierskich, pisane w 1835 r., przerobione w 1875 r. (karność, miłość ojczyzny).

458. **Blondel C.** Introduction à la psychologie collective. Paris, 1928. Colin.— Str. 206.

Treść: Zasadnicze wiadomości z psychologii ogólnej. — Krytyka niektórych poglądów (Compte, Durkheim, Tarde). Pojęcie i zasady psychologii zbiorowej.

459. **Blondel C.** Le suicide. Strasbourg, 1933. Libr. Univ. d'Alsace.— Str. 134.

Analiza psychologiczna i socjologiczna samobójstwa.

460. **Bluemmer.** Mensch und Material.— *MWB*, z 4. 7. 1926, str. 6 — 9.

Rola czynnika psychicznego i sprzętu na wojnie.

461. **Blum.** De la simulation.— *JMB*, 1916, z. 12.

Udawanie chorób w czasie wojny.

462. **Blum P.** Menschen im Zwinger. Leipzig, 1929. O. Hillmann.— Str. 130.

Życie żołnierzy niemieckich w francuskim obozie jeńców.

463. **Blume W.** Feldherrntum (Beiheft zum Militaer-Wochenblatt, nr. 4 z 1914 r.) Berlin, 1914. Verl. E. S. Mittler.— Str. 133 — 176.

Analiza cech niezbędnych dla wodza. Treść: Wstęp. — Cechy fizyczne. — Właściwości duchowe. — Charakter i temperament. — Wódz jako indywidualność.
Rec: — *B*, 1918, z. 7, str. 566—567.

464. **Blume W.** Suszcznost komandirowanja. — *WS*, r. 1914, z. 12, str. 1 — 26.

Przekład książki: Das Feldherrntum.

465. **Blume W.** Strategie. Berlin, 1912. E. S. Mittler.— Str. X, 430.

Podręcznik strategii, zawierający wiele uwag o znaczeniu czynników duchowych (duch

narodu i wojska, siła woli wodza, karność, inicjatywa dowódców).

466. **Blume W.** Die Selbststaendigkeit der Fuehrer im Kriege. (Beiheft Nr. 10 zum Militaer - Wochenblatt). Berlin, 1896. E. S. Mittler.— Str. 479 — 534.

O granicach samodzielności i inicjatywy dowódców na wojnie.

467. **Blume W.** Der Wert des Drills und seine Grenzen. — *MWB*, 1902, nr. 91, 98 i 107.

O znaczeniu musztry zwartej.

— **Blume W.** — zob. **Helmolt; Znaczenie.**

468. **Blumenau M.** Histeria u sołdatów.— *RuW*, 1894.

469. **Blumental F.** Politiczeskaja rabota w wojennoje wremia. Woprosy wojennoj obstanowki. Moskwa, 1927. Gosud. Izdat.— Str. 375.

Studium metod wychowania żołnierzy podczas wojny.
Treść: Zadania. — Praca w boju. — Rozbicie moralne przeciwnika.

— zob. **Tałankin.**

470. **Blumental F.** Politiczeskaja rabota w wojennoje wremia. Woprosy bojewoj obstanowki. Izd. 2-je., piererabot. Moskwa, Leningrad, 1929. Gos. Izdat.— Str. 255.

Nowe wydanie przerobione.

471. **Błażek B.** Studia psychometryczne. Lwów, 1900.— Str. 126.

Przyczynki do psychologii zmęczenia.

472. **Błażek B.** Znużenie w szkole. Odbitka z „Muzeum". Lwów, 1899.— Str. 88.

473. **Błonskij P. P.** Psichołogiczeskije oczerki. Moskwa, 1927. Izdat. „Nowaja Moskwa".— Str. 171, 5 nlb.

474. **Boas M.** La défense psychique. Paris, b. r. F. Alcan. — Str. 253.

Książka omawia m. in. strach jako objaw obrony organizmu.

475. **Boasson M.** Au soir d'un monde. Paris, 1926. Plon.— Str. IV, 330.

Listy z lat 1915—1918 pisane przez podoficera piechoty, poległego w 1918 r. W listach występuje bardzo charakterystyczny przełom, jaki dokonał się w duszy autora w czasie walk pod Verdun.
Ocena: J. N. Cru, str. 497—501.

476. **Bobertag O.** Psychotechnik im Dienste der Wehrmacht. — *IP*, 1933, nr. 8, str. 229—237.

Zestawienie prac psychotechnicznych w wojsku amerykańskim.

— **Bobertag O.**—zob. **Seelenleben.**

477. **Bocaille.** Lettres des prêtres aux armées, Paris, 1910. Payot.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

Listy kapelanów francuskch w sprawie wychowania moralnego żołnierzy.

478. **Boccaccia E.** Pedagogia militare. Con prefazione di F. Grazioli. 3. ediz. Torino, 1926. Schioppo.— Str. 525.

Teoretyczny podręcznik pedagogii wojskowej.

479. **Boccaccia E.** Problemi scientifici odierni dell'arte militare. Il problema della volonta.— *AF*, 1925, z. 11, str. 1057 — 1099.

Czynnik woli na wojnie.

480. **Boccaccia E.** Psicologia collectiva e guerra. W wydawnictwie: Atti VII. convegno psicol. sper. e psicotecn. Torino, 1929, str. 94 — 98.

Tłum a wojsko na wojnie.

481. **Boccaccia E.** Riasunto del testo di pedagogia militare. Pinerolo, 1921. Chiantore-Mascarelli.

482. **Boccaccia E.** La sorpresa, accorgimenti e stratagemmi di guerra.— *AF*, 1926, nr. 7 — 8, str. 627 — 666.

Uwagi o zaskoczeniu na wojnie. Autor omawia również zagadnienie zaskoczenia psychologicznego.

483. **Boccaccia E.** Uomini ed armi.— *CA*, 1924, z. II, f. I, str. 94 — 102.

Rozważania na temat, co przeważa w nowoczesnej walce: człowiek, czy maszyna.

484. **Boczarow K.** Clausewitz. O wojnie.— *KiO*, 1932, z. 15 — 16, str. 6 — 11.

Analiza poglądów Clausewitza.

485. **Body O. S.** The human element.— *JAR*, 1923, VI, str. 114 — 122.

Rola czynników psychicznych na wojnie.

486. **Boelcke.** Hauptmann Boelkes Feldberichte. Gotha, 1917.— Str. 124.

Listy z frontu, pisane przez lotnika niemieckiego, poległego na wojnie światowej.

487. **Boelcke.** Eindruck des Artilleriefeuers auf Kriegsungewohnte.— *AR*, nr. 3, 1925 r., str. 129 — 135.

Analiza wrażeń, jakie ogień artyleryjski robi na młodych żołnierzach.

488. **Boese W.** Es blitzt im Ost. Kriegsroman. Koenigsberg, 1930.— Str. 256.

Powieść wojenna, na tle wojny światowej. Front rosyjski, Prusy Wschodnie.

489. **Boettger.** Merkblatt ueber die Psychologie des Pferdes und ihre Bedeutung fuer die Dressur.— *MWB*, nr. 20 — 21 z 1924.

Psychologia konia wojskowego.

490. **Boetticher F.** Gehorchen und Fuehren. Gedanken ueber militaerische Persoenlichkeitserziehung.—*WuW*, 1930, z. 9, str. 535 — 564.

Studium o karności ducha i o wyzyskaniu walorów moralnych w dowodzeniu.

491. **Boetticher F.** Heldentum und Weissheit. — *WuW*, 1924, z. 1, str. 1 — 30.

Myśli Fryderyka II o bohaterstwie.

492. **Boetticher F.** Der Kampf gegen die Uebermacht. Berlin, 1926. E. S. Mittler.— Str. 23.

Studium wojen Fryderyka II.— Przyczynek do psychologii wodza.

493. **Boetticher F.** Der Ueberwinder des Schicksals.— *WuW*, 1931, z. 7, str. 377— 393.

Sylwetka Fryderyka II jako wzoru wodza.

494. **Boetticher F.** Das Wissen um das Feldherrntum. Eine Anregung fuer Laien und Fachleute. Brandenburg (Havel), 1931. Verl. J. Wiesike.— Str. 42.

Treść: Niebezpieczeństwo nieporozumień z powodu krytyki działań wojennych. — Istota dowodzenia.—Krytyka niemieckiego dowodzenia podczas wojny światowej. — Porównanie z dowodzeniem francuskim. Praca popularna, zawierająca przyczynki do charakterystyki psychologii wodza (powstanie planu, decyzja, inicjatywa i i.).

495. **Bogardus E. S.** Balance in leadership. — *SSR*, 1931, str. 341 — 344.

Przyczynek do psychologii przywódców (kierowników).

496. **Bogardus E. S.** Leadership and attitudes.— *SSR*, 1929, str. 377 — 387.

Psychologia dowódców (kierowników).

497. **Bogardus E. S.** World leadership types.—*SSR*, 1928, t. 12, str. 573 — 579.

Różne typy przywódców.

498. **Bogdanow N.** Inicjatiwa.— *W*, nr. 4 — 5, z 1925 r., str. 125 — 127.

Inicjatywa na wojnie.

499. **Bogdanow W.** Postanowka psichotiechniki w wozdusznom flotie.— *WWF*, r. 1923, nr. 4, str. 85 i n.

Zadania psychotechniki w lotnictwie.

500. **Bogojawlenskij N.** Nieskolko słow o pulsie lotczika.— *WWF*, r. 1924, nr. 10, str. 37 — 39.

Wpływ lotu na zdrowie i sprawozdanie z badań poczynionych w Rosji.

501. **Boguslawski A.** Armee und Volk im Jahre 1806. Mit einem Blick auf die Gegenwart. Berlin, 1900. Eisenschmidt.— Str. IV, 96, 3 mapy.

Studium historyczne, zawiera jednak wiele uwag z dziedziny psychologii wojskowej (stosunek wojska do narodu, wpływ wojny i i.), zwłaszcza w zakończeniu.

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

502. **Boguslawski A.** Betrachtungen ueber Heerwessen und Kriegsfuehrung. Berlin, 1897. Verl. R. Eisenschmidt. — Str. VIII, 292 z 4 mapami.

O organizacji wojska, prowadzeniu wojny i o taktyce. W rozdziale o wojsku jest wiele uwag z psychologii wojskowej (istota wojny, wódz, duch wojskowy, karność, honor wojskowy, duch oddziału, wpływ dowódcy i w. i.).

503. **Boguslawski A.** Der Krieg in seiner wahren Bedeutung fuer Staat und Volk. Berlin, 1892. Verl. S. Mittler.— Str. 2 nlb., 111.

Zawiera m. in.: istota wojny, honor, karność, koleżeństwo, bohaterstwo, wódz, wojna a nauka, sztuka dowodzenia.

504. **Bogusz-Roland W.** Karność wojskowa.— *PK*, z 1933 r., z. 6, str. 428 — 451.

Dostosowanie karności do charakteru żołnierza polskiego.

— **Bohn G.** — zob. **Alphandéry P.**

505. **Boigey M.** Physiologie générale de l'éducation physique. Paris, 1920.— Str. 335.

Fizjologia sportu.

506. **Boillot F.** Un officier d'infanterie à la guerre. Paris, 1927. Presses Univ.— Str. XV, 156.

Notatki dowódcy kompanii z lat 1914—1917.

507. **Boisseau et Roussy G.** Un centre de neurologie et de psychiatrie d'armée.— *PMe*, nr. 1, z 1916 r., str. 14—20.

Nerwice na wojnie.

508. **Boisseau J., Roussy G., d'Oelsnitz M.** Traitement des psychonévroses de guerre. Paris, 1919. Masson.— Str. 191, VI, 32.

Książka lekarska, zawierająca materiał do psychografii wojny (strach, wyczerpanie).

509. **Bojcow M.** Wożdż.— *WW*, 1923, z. 19, str. 9 — 12.

Zasady naukowej organizacji pracy w czynnościach nowoczesnego wodza. (Propaganda).

510. **Bollati A.** Liberta di spirito e obbedienza.— *FA*, z 18.11.1930.

Inicjatywa i posłuszeństwo na wojnie.

511. **Bołotow A.** Rabota komissii po psicho-fizjołogiczeskomu izuczeniu junoszczestwa. — *WZ*, nr. 14 — 15 z 1921 r., str. 18 — 19.

512. **Bołotow A.** Zasiedanja biura po psicho-fizjołogiczeskomu issliedowaniu junoszczestwa.— *WZ*, nr. 16 — 17 z 1921 r., str. 17 — 18.

513. **Bołtunow A.** Woinskoje ispitanje.— *WSB*, 1929, z. 9.

Uzupełnienie artykułu gen. Olchowskiego o wychowaniu wojskowym (karność, wychowanie oficerów, wychowanie narodu).

514. **Bonaccorsi G.** La formazzione del carattero e sua

funzione nell'essercito. — *RMI*, nr. 11 z r. 1913, str. 2261 — 2271.

Wychowanie charakteru w wojsku.

515. **Bonaventura E.** Ricerche sul sincronismo uditivo-motore per la selezione del personale addetto al ricevimento di segnali radiophonici.— *AIP*, t. VIII r. 1930, z. 3, str. 231 — 241.

Sprawozdanie z badań przeprowadzanych we Florencji nad doborem radiotelefonistów.

516. **Bonaventura E.** Sul valore dell'equazione personale negli addetti al ricevimento di segnali radiofonici. W wydawnictwie: Atti VII. convegno psicol. sper. e psicot. Torino, 1929, str. 178 — 180.

Badanie radiotelegrafistów.

— **Bonhomme** — zob. **Nordmann; Pactet.**

517. **Bonkowicz-Sittauer J.** Naukowa organizacja pracy armii.— *PZ*, nr. 113 z 1925.

Ogólne wiadomości.

518. **Bonnal H.** Wojennaja psichołogja Napoleona.— *BP*, r. 1909, nr. 2, str. 42 — 58.

Przekład z francuskiego, zob. nr. 530.

519. **(Bonnal H.) Flètres H.** L'éducation morale, militaire et physique du soldat. — *SM*, z 15 marca 1887 r.

Przedrukowane w następnej książce.

520. **(Bonnal H.)** L'éducation de l'infanterie française par H. de Flètres. Paris, 1887. Ed. „Spectateur Militaire". — Str. VII, 582, 2 nlb., 1 mapa.

Zasady wychowania i wyszkolenia piechoty. We wstępie oraz w rozdziale osobnym (str. 137—183) wiele o wychowaniu moralnym, o karności i i.

521. **Bonnal H.** Infanterie. Méthodes de commandement, d'éducation et d'instruction. Paris, 1902. Berger - Levrault.— Str. 422.

Przerobione wydanie poprzedniej książki.

522. **Bonnal H.** Les conditions de la guerre moderne. Paris, 1916. Boccard.— Str. 294.

Analiza wojny światowej w związku z książką gen. Bernhardi: Vom heutigen Kriege. — Wiele o wartości czynników duchowych.

523. **Bonnal H.** L'esprit de la guerre moderne. De Rosbach à Ulm. Paris, 1903. Berger-Levrault.— Str. 298.

Studium historyczne; przykłady paniki.

524. **Bonnal H.** La manoeuvre d'Iéna. Paris, 1904. Berger-Levrault.— Str. 450.

Studium historyczno-wojskowe kampanii napoleońskiej.

525. **Bonnal H.** La manoeuvre de Vilna. Paris, 1905. Berger-Levrault.— Str. 101.

Studium wyprawy Napoleona w 1812 r. i jego sposobu dowodzenia.

526. **Bonnal H.** Manewr wileński. Zarys strategii Napoleona i jego psychologii wojskowej. Przekł. J. Błeszyński. Warszawa, 1924. W. I. N. W.— Str. 118, 10 szk.

Przekład poprzedniej książki.

527. **Bonnal H.** La manoeuvre de St. Privat. Paris, 1904. Chapelot.—3 tomy. Str. VI, 606, 32 szk., 506 i VI, 498, 16.

Praca historyczna o wojnie francusko - pruskiej. Przykłady paniki.

528. **Bonnal H.** De la méthode dans les hautes études militaires en Allemagne et en France. Paris, b. r. Fontemoing.— Str. 35.

Różnice w ocenie wpływu czynników duchowych na wojnie przez autorów niemieckich i francuskich przed wojną światową.

529. **Bonnal H.** La première bataille. Paris, 1908.—Str. 273.

Praca historyczno - wojskowa, zawierająca wiele materiału do studiowania zagadnienia czynników duchowych na wojnie.

530. **Bonnal H.** Questions d'actualité. Paris, 1906 — 1914. Berger - Levrault. — 6 tomów. Str. 200, 290, 356, 207, 295 i 287.

Zbiór artykułów, m. i.: Przyszła wojna i dowodzenie; Kuropatkin jako wódz; pierwsza bitwa; charakter wodza; karność; wojsko nowoczesne i jego zadania; psychologia Napoleona i jego metoda pracy; patriotyzm; psychologia tłumu G. Le Bon'a.

531. **Bonnardel R. et Liberson W.** Recherches sur la physiologie de l'homme aux hautes altitudes. — *TH*, 1933, str. 432 — 444.

Materiał do badań lotniczych (praca organizmu podczas wysokich lotów).

532. **Bonnardel R. et Liberson W.** Recherches sur la physiologie du travail aux hautes altitudes.— *CR*, 1932, t. 194, str. 1265 — 1267.

Wyniki doświadczeń przeprowadzonych w Alpach (3500 m.) mogą być zużytkowane przy badaniu pracy podczas lotów na wysokim pułapie.

533. **Bonnefon Ch.** Croyez en France! Conférences militaires. Paris, 1915. Berger-Levrault.— Str. 63, 1 nlb.

Mowy do żołnierzy, wygłaszane podczas wojny światowej, m. i.: sztandar, honor, ojczyzna.

534. **Bonnefon P.** Le premier „As" Pegoud. Paris, 1918. Berger - Levrault. — Str. VIII, 142.

Życiorys lotnika francuskiego, poległego na wojnie światowej.

535. **Bonnet G.** L'ame du soldat. Paris, 1917. Payot.— Str. 264.

Przedruk z *GR*, r. 1915 i 1916. Szkice pisane podczas wojny pozycyjnej, zawierające wiele materiału do psychografii żołnierza francuskiego. M. in.: szkodliwe legendy, śmierć żołnierza, wojna i religia, dowództwo.
Ocena: J. N. Cru, str. 420—422.

— zob. l. 3264.

536. **Bonnet G.** En lisant Bernhardi.— *RIS*, r. 1916.

Krytyka filozofii wojny generała niemieckiego Bernhardi'ego.

537. **Bonnhoeffer K.** Erfahrungen aus dem Kriege ueber die Aetiologie psychopathologischer Zustaende mit besonderer Beruecksichtigung der Erschoepfung und Emotion.— *AZP*, t. 73, r. 1917, str. 77 — 109.

Wpływ wzruszenia i zmęczenia na powstawanie chorób psychicznych podczas wojny światowej.

538. **Bonnhoeffer K.** Zur Frage der Schreckpsychosen. — *MPN*, 1919, str. 143 — 156.

Psychologia strachu na wojnie.

539. **Bonnhoeffer K.** Granatfeuerwirkung und Kriegshysterie.— *MPN*, 1917, t. 42.

Działanie psychiczne ognia artylerji.

540. **Bonnhoeffer K.** Der Krieg und die Psychiatrie. — *DMW*, nr. 39 z 1914 r.

Wpływ wojny na powstawanie chorób psychicznych.

541. **Bonnhoeffer K.** Psychiatrisches zum Krieg.— *ZAF*, nr. 1 z 1915, str. 1 — 9.

Obserwacje z wojny.

542. **Bonnhoeffer K.** Zur psychogenen Entwickelung und Hemmung kriegsneurotischer Stoerungen.— *MPN*, t. 40, r. 1916, str. 199 — 211.

Przyczynek do neuroz wojennych.

543. **Bopp A.** Education militaire en Suisse.— *RMS*, r. 1924, nr. 9, str. 385 — 393.

Wychowanie moralne wojska szwajcarskiego.

544. **Bordeaux H.** La vie héroique de Guynemer. Paris, 1920. Plon.— Str. 3, XXXII, 320.

Życiorys lotnika francuskiego, poległego na wojnie światowej.

545. **Bordeliers.** De la morale militaire.— *SM*, z. 7. z 1845 r., str. 493 i n.

Rola czynników psychicznych w wojsku.

546. **Bordes de Parfondry.** Études philosophiques sur la guerre.— *SM*, z. 9 z 1946 r.

Filozofia wojny.

547. **Borecky B.** Vycvik a vychova budoucich zàloznich dustojniku.— *DL*, 1931, z. 21.

Wychowanie dowódców w wojsku czeskim.

548. **Borisow W.** Wojennaja musztra i wojennaja doktrina.— *WD*, 1918, z. 17.

Wychowawcze znaczenie musztry.

549. **Bornecque H. et Drouilly J. G.** Notre France en guerre. Préface de J. Richepin. Paris, 1919. Libr. Hachette.— Str. VII, 159.

Obrazki z wojny światowej, zawierające przyczynki do psychografii żołnierza francuskiego.

550. **Borodicz K.** Universalnost i słabowolje.— *WW*, 1926, nr. 17, str. 54 i n.

Konieczność rozwijania woli u dowódców.

551. **Borodin W.** K woprosu ob organizacji psichofizjołogiczeskich łaboratorij pri awiocz astjach. — *WWF*, r. 1925, z. 2, str. 38.

O psychotechnice w lotnictwie sowieckim.

552. **Borodin W.** Krasnaja Armja i NOT.— *T*, 1923, z. 41.

Przykłady zastosowania naukowej organizacji pracy w czerwonej armii.

553. **Borodkin M.** Psichołogiczeskaja zagadka (Stoletje wziatia Sweaborga).— *WS*, r. 1908, nr. 8, str. 25—42, i nr. 9, str. 29—46.

Psychologia wojny fortecznej.

554. **Borsza S.** Wódz a żołnierz. Warszawa, 1920. Druk. „Rola".— Str. 24.

Przyczynek do charakterystyki stosunku żołnierza do wodza.

555. **Bosch B.** Massenfuehrer und Gruppenfuehrer. — *ZPP*, t. XXX, r. 1929, z. 6, str. 257 — 275.

Różnice między przywódcą tłumu a dowódcą grupy. Przyczynek do psychologii tłumu.

556. **Bossert E.** Der Kampf um Dardanellen. Pforzheim, 1925. Vaterland-Verlag. — Str. 88.

Wspomnienia marynarza niemieckiego z walk o cieśninę dardanelską podczas wojny światowej.

557. **Bostroem.** Neurologische und psychologische Fronterfahrungen eines Truppenarztes.— *MK*, 1917, z. 50.

Obserwacje lekarza z wojny światowej.

558. **Bott H.** A concept of discipline for children and parents. Towards understanding children. Univ. Iowa Extension Bulletins, Iova, 1931, str. 19 — 30.

Studium o karności.

559. **Botti L.** Avec les zouaves. Journal d'un mitrailleur. Préf. de J. N. Cru. Dessins hors texte de L. Lantier. Paris, 1933. „Alpes et Midi", impr. Louis - Jean.— Str. XV, 279, plansze.

Dziennik oficera francuskiego z walk w latach 1914—1916.

560. **Bouchacourt.** Essai sur la psychologie de l'infanterie. Paris, 1933. Charles-Lavauzelle.— Str. 302.

Studium o psychologii piechoty: żołnierz, oddział, dowódca, metody dowodzenia. Obserwacje z wojny światowej.

561. **Boucher A.** L'armé idéale. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle.— Str. 314.

Czynniki psychologiczne w organizacji wojska.

562. **Boucher A.** L'art de vaincre aux deux pôles de l'histoire. Sa loi éternelle. Paris, 1928. Berger-Levrault.— Str. XIV, 390, 6 szk.

Autor podkreśla znaczenie czynników duchowych w wojnie nowoczesnej oraz konieczność wyrabiania odwagi.

563. **Boucher A.** L'infanterie sacrifiée. Paris, 1929. Berger-Levrault.— Str. 142.

Przyczynek do dyskusji na temat wartości techniki i sił moralnych. Autor jest gorącym zwolennikiem doktryny odwagi w przeciwstawieniu do doktryny przewagi ognia.

— **Boucher A.** — zob. **Umiastowski R.**

564. **Boucher A.** Les lois éternelles de la guerre. I. L'art de la guerre il y a vingt siècles. II. Les doctrines dans la préparation de la grande guerre. III. L'oeuvre du général de Miribel. Paris, 1923—1925. Berger-Levrault. 3 tomy.— Str. 226, 283, 44.

O zasadniczych prawach wojny oraz o roli czynników duchowych w walce.
Rec: — *B*, 1923, t. XII, str. 184—191.

565. **Boucher A.** Odwieczne prawa wojny i sztuka wojenna z przed 23-ch stuleci. Tłumaczył T. K. Warszawa, 1924.— Str. 185.

Przekład I tomu poprzedniego dzieła.

566. **Boucheron G.** L'assaut. Préface de H. Robert. Paris, 1917.— Str. 7, 256.

Pamiętnik oficera piechoty z pod Verdun.

567. **Bouglé C.** Les universités et l'armée. — W książce: La nation armée, str. 58—71.

Zadania i wpływ szkół wyższych na wychowanie żołnierza.

568. **Bouis J.** Notes d'un agent de liaison de la classe 1918. Paris, 1922. Berger-Levrault. — Str. 212.

Dziennik szeregowca łączności z walk na froncie francuskim w 1918 r.

569. **Boulenger J.** En escadrille. Paris, 1918. La Renaissance du Livre.— Str. XV, 255.

Powieść o lotniku francuskim z lat 1916—1917.

570. **Bourdeau H.** Les armées du Rhin au début du Directoire. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle.— Str. 384.

Praca historyczna z wojny francusko-pruskiej 1870 — 1871. Autor omawia m. in. stan moralny świeżo zmobilizowanych oddziałów.

571. **Bourgeois E.** L'éducation morale dans l'armée. — W książce: La nation armée, str. 168 — 184.

Definicja i zadania wychowania moralnego w wojsku.

572. **Bourget.** La préparation au devoir militaire. — W książce: La nation armée, str. 94 — 120.

Autor omawia wychowanie fizyczne, wychowanie patriotyczne, wychowanie moralne, (odwaga i i.).

573. **Bourguet S.** L'aube sanglante. Préface du gen. Percin. Paris, 1917. Berger-Levrault.— Str. XIX, 166.

Listy oficera dyplomowanego, pełniącego służbę w piechocie i w artylerii w latach 1914 — 1915. Listy zawierają wiele uwag o psychologii żołnierza.

574. **Boutroux E.** Démocratie et l'armée. — W książce: La nation armée, str. 73 — 93.

Zadania państwa demokratycznego wobec zagadnienia wychowania żołnierza.

575. **Bouvard H.** Les leçons militaires de la guerre. Préface du Maréchal Pétain. Paris, 1920. Masson.— Str. 6 nlb., 320.

Próba ujęcia doświadczeń wojny światowej, zawierająca m. in. ustępy o znaczeniu czynników duchowych piechura w walce nowoczesnej (str. 41 — 56).
Rec.: *B*, 1921, z. 4, str. 362—368.

576. **Bouvard H.** Doświadczenia ostatniej wojny światowej. Warszawa, 1921.— Str. 223, IV.

Przekład poprzedniej książki. Str. 44 i nast.: Dusza piechura, moralne warunki walki nowoczesnej.

577. **Bouvier H.** Quelqu'un dira, Paris, 1924. Jouve.— Str. 186.

Pamiętnik oficera francuskiego, dowodzącego od 1915 r. oddziałami miotaczy min.
Ocena: J. N. Cru, str. 280—282.

578. **Bovet P.** L'instinct combatif. Psychologie, éducation. Neuchatel - Bruxelles, 1923. Ed. Delachaux et Niestlé.— Str. 323, 1 nlb.

Podręcznik pedagogiczny, zawierający analizę psychologiczną instynktu walki i jego faz rozwojowych.
Osobne ustępy poświęcone wychowaniu wojskowemu (str. 254 —277) i moralnemu (str. 278 — 292).

579. **Bovet P.** Instynkt walki. Psychologia — wychowanie. Tłum. M. Górska. Warszawa, 1928. Nasza Księgarnia.— Str. 262, 1 nlb.

Pełny przekład.
Ocena: *B*, r. 1928, t. XXIX, z. 3, str. 363—364.

580. **Bovet P.** Quelques problèmes psychologiques de

l'éducation pour la paix.— *PD*, r. 1927, t. XXXVII, z. 7, str. 240 — 248.

Przetwarzanie instynktu walki, celem wychowania w duchu pacyfistycznym.

581. **Bowie S.** An application of American Army tests.— *BJP*, r. 1922/23, t. XIII, str. 388 — 397.

Porównanie wyników testów z egzaminami.

582. **Brabant.** Nouvelles recherches sur le nystagmus et le sens de l'équilibre.— *AMB*, r. 1921, t. 74, z. 4, str. 257 — 324.

Badania psycho - fizjologiczne lotników.

583. **Brahn M.** Friedrich Nietsches Meinungen ueber Staaten und Kriege. Leipzig, 1915. II. Auflage. A. Kroener.— Str. 30.

Analiza poglądów Nietsche'go o zasadniczym podłożu wojen, podkreślenie pierwiastka woli i instynktu walki.

584. **Braiłowskij J. S. i Skorodinskij G. H.** Opisanje ustanowki dla issliedowanja rieaktiwno-motornoj sfiery woditielej awtomaszin instituta ochrany truda.— *SP*, 1932, nr. 1 — 2, str. 53 — 58.

Psychotechnika szoferów i pilotów.

585. **Braiłowskij J. S.** Problema issliedowanja rieaktiwno - motornoj sfiery w professji awtowoditielej.— *SP*, 1932, nr. 1 — 2, str. 45 — 52.

Psychotechnika szoferów i pilotów.

586. **Brallion.** Essai sur l'instruction militaire. Paris, 1931. Charles-Lavauzelle.— Str. 268.

O wyszkoleniu, nieco o wychowaniu i o karności.

587. **Bramesfeld E., Jung H.** Unfallverursachende Daemmerzustaende bei Fahrzeugfuehrern.— *IP*, 1932, str. 193 — 210.

Przyczyny psychiczne wypadków samochodowych (samolotowych).

588. **Brammer G.** The static equilibrium of aeroplane pilots.— *JCP*, 1925, t. 5, z. 5, str. 345 — 364.

Badania eksperymentalne zmysłu równowagi pilotów.

589. **Brandt.** Material oder Moral.— *MWB*, 1924, nr. 16.

Rola czynników psychicznych i sprzętu na wojnie.

590. **Brandt A. K.** L'éducation doit-elle supprimer l'initiative?.— *PeV*, 1932, str. 274 i n.

Psychologia inicjatywy.

591. **Brandt H.** Trommelfeuer. Symphonie der Kriegstoten. Bergedorf, 1929. Fackelreiter-Verlag.— Str. 202.

Powieść na tle wojny światowej. Tendencja pacyfistyczna,

(walki nad rzeką Sommą, opis ognia huraganowego i ataku gazowego).

592. **Braun L.** Herz und Angst. Eine aerztlich psychologische Studie. Wien, 1932. Deuticke.— Str. 119.

Psychologia strachu.

— **Braun O.** — zob. **Vogelstein J.**

593. **Bravo A. S.** De Moral militar. Charlas con el soldato. Murcia, 1933. Nogues.

Psychologia żołnierza. Rola czynników duchowych.

594. **Bréant.** Essai sur le moral. — *RCF*, z. 5 — 6 z 1921 r., str. 264 — 274.

Przykłady z wojny światowej, (wymarsz, walka, etapy).

595. **Bréant.** De l'Alsace à la Somme. Paris, 1917. Hachette.— Str. 250.

Dziennik oficera kawalerii, potem piechoty francuskiej z walk w r. 1914 pod Verdun i z nad Sommy w r. 1917.

596. **Breitner B.** Feige Soldaten. Wien und Leipzig, 1922. Verlag W. Braumueller.— Str. VIII, 128.

Analiza psychologiczna strachu, odwagi i tchórzostwa. Autor — wojskowy lekarz austriacki — prawie całą wojnę spędził w niewoli rosyjskiej.

597. **Breitner B.** Die Flucht. Darmstadt, 1929. E. Hoffmann.— Str. 179.

Powieść na tle wojny światowej i ucieczki z niewoli rosyjskiej.

598. **Breitner B.** Sonja. Wien, 1927. O. Neugebauer. — Str. 48.

Nowela na tle życia jeńców wojennych w Rosji.

599. **Breitner B.** Tapferkeit und Feigheit.— *ASM*, nr. 6 z 1926 r., str. 266 — 279.

Odczyt o odwadze i tchórzostwie (definicja, analiza, przykłady). Panika.

600. **Breitner B.** Unverwundet gefangen. Aus meinem sibirischen Tagebuch. Wien, Berlin, Leipzig, Muenchen, 1922. Rikola-Verlag.— Str. 398, 6 nlb., 1 szkic.

Pamiętnik lekarza austriackiego z niewoli rosyjskiej.

601. **Brennecke H.** Zur Frage der Psychologie und Psychopathologie der Revolution und der Revolutionaere. Langensalza, 1922. H. Beyer.— Str. 24.

Psychologia rewolucji i jej przywódców.

602. **Bressler J.** Zum ewigen Frieden. Halle a/S., 1919. L. Nebert.— Str. 39.

Filozofia wojny o nastawieniu pacyfistycznym.

603. **Bretas A.** Observacoes sobre un segmento de perfil psychologico do aviador.— *ACP*, 1929, z. 2.

Badanie narządów słuchowych lotników.

604. **Breton.** Les idées de Tolstoi sur la guerre et ses récits de guerre. — W książce: Vers la fusion, str. 421 — 466.

Analiza i ocena powieści Tołstoja: Wojna i pokój.

605. **Bridges.** The relation of intelligence to occupation as inducated by army data. — *PB*, t. 16, z. 2, r. 1919.

Zastosowanie psychotechniki w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

606. **Bridoux A.** Souvenirs du temps des morts. Paris, 1931. A. Michel.— Str. 211.

Wspomnienia szeregowca, później oficera żuawów z wojny światowej. Pisane po wojnie.

607. **(Briefe).** Briefe aus dem Felde. Im Auftrage der Zentralstelle zur Sammlung von Feldpostbriefen. Hrsg. von Pniower, Schuster u. a. Oldenburg, 1915 — 1916.

Zbiór listów z pola, pisanych przez żołnierzy niemieckich podczas wojny światowej.

608. **(Briefe).** Gesammelte Briefe eines alten Offiziers an seinen Sohn. Berlin, 1898. Verl. R. Schroeder. — Str. 391.

Wykład o zadaniach stanu żołnierskiego, podany w formie listów. (Zawód wojskowy, stanowisko oficera, odwaga, honor, koleżeństwo).

609. **Brigham C.** Psychological tests.— *IJ*, 1925, nr. 3, str. 263 — 266.

Zasady badań psychotechnicznych w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

610. **Brincken F.** Der Soldat in Bezug auf seinen Stand und Dienst. Versuch einer Anleitung zu Unterhaltungen des Offiziers mit Unteroffizieren und Gemeinen mit besonderer Ruecksicht auf die koenigl. Preuss. Cavallerie. Berlin, 1817. Verl. T. J. C. F. Enslin.— Str. VIII, 136.

Program i przykłady rozmów oficera z podwładnymi na temat obowiązków żołnierza wobec ojczyzny, króla, przełożonych, o karności, o przysiędze i o honorze wojskowym.

611. **Brodowski S.** Wyłożenie moralnych przymiotów i powinności stanu wojskowego. Warszawa, 1780. Druk. XX. Pijarów.— Str. 4, nlb., 284, 6 nlb.

O obowiązkach i cnotach żołnierskich, przerobione z niemieckiego.

612. **Brodzkij S.** Za disciplinu i organizowannost.— *KiO*, r. 1932, z. 19 — 20, str. 12 — 14.

O karności w wojsku sowieckim.

613. **Broeger K.** Bunker 17. Geschichte einer Kameradschaft. Jena, 1929. Verl. E. Diederichs. — Str. 188.

Dzieje drużyny karabinów maszynowych, walczącej w schronie betonowym na froncie francuskim.

614. **Broenner W.** Zur Theorie der kollektiv - psychischen Erscheinungen.— *ZPPK*, t. 141, z. 1, str. 1 — 40.

Psychologia tłumu.

615. **Broenner W.** Zur Theorie der kollektiv - psychischen Erscheinungen. (Sonder-Abdruck aus der Zeitschrift fuer Philosophie, Bd. 141). Leipzig, 1911. Verl. J. A. Barth. — Str. 40.

Krytyka teoryj psychologii zbiorowisk tłumu Wundt'a, Le Bon'a i Sighele'go.

616. **Broich K.** Fuehreranforderungen in der Kindergruppe.— *ZAP*, r. 1929, t. 32, str. 49 i n.

Psychologia przywódców małych zespołów.

617. **Bronstein A. Z.** (Wpływ maski gazowej na wydajność pracy).— *WMŻ*, 1932, str. 37 — 42.

— zob. — **Zimkin N. W.**

618. **Bronstein W.** Naucznaja organizaja truda.— *AiR*, 1925, z. 7.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy w wojsku sowieckim.

619. **Broom M. E.** A study of a test of ascendance-submission.— *JAP*, 1930, str. 405 — 413.

Psychologia przywódców i podwładnego, ich cechy.

— **Brose J. L.** — zob. **Wallace V. K.**

620. **Brosse J.** Étude sur le moral de l'infanterie française pendant la guerre 1914 — 1918.— *RI*, 1930, z. 12, str. 995 — 1020.

Analiza pojęcia ducha wojska i studium ducha piechoty francuskiej podczas wojny światowej.

621. **Brosse J.** Étude sur le moral de l'armée française pendant la guerre.— *RMG*, 1923, z. 7, str. 520 — 540.

Analiza stanu moralnego armii francuskiej podczas wojny światowej.

622. **Brousseau A.** Essai sur la peur aux armées, 1914 — 1918. Paris, 1920. Libr. F. Alcan.— Str. 162.

Studium o strachu u żołnierzy na wojnie, opracowane na podstawie doświadczeń zebranych na stanowisku lekarza wojskowego w wojsku francuskim.
Treść: Definicja. — Analiza psychologiczna strachu. — Strach patologiczny. — Mechanizm psychologiczny. — Medycyna sądowa strachu. Wnioski.

623. **Brousseau A.** La peur dans le combat.— *AMB*, 1924.

Obserwacje z wojny światowej o objawach strachu u żołnierzy i o sposobach zwalczania tego uczucia.
Streszczenie: *LW*, 1924, str. 940 —941.

624. **Browczyn W.** Na wojnie żizń i zdorowje zawisiat ot szczastja i słuczajnostiej. — *AŻ*, 1930, nr. 3 — 4, str. 24 — 27.

Psychologia wojny.

625. **Brown M.** Leadership among high school pupils. New York, 1933.— Str. VIII, 166.

Studium z dziedziny psychologii pedagogicznej, o wybijaniu się jednostek kierowniczych w szkole, zawierające wiele materiału do studiowania psychologii żołnierza.

626. **Bruck, Moeller, Stadler E.** Die neue Front. (Praca zbiorowa). Berlin, 1922. Paetel. — Str. 426.

Materiał do psychografii wojny światowej.

627. **(Bruehl A. F.)** Elementarz służby woyskowey, tłomaczony z dzieła graffa F. Kińskiego z niektóremi odmianami i przydatkami stosownie do służby naszej przez A. F. B. G. A. K. Oficera Polskiego kolegom swoim poświęcony. Warszawa, 1787. Druk XX. Missjonarzów.— Str. XIV, 471, 4 nlb.

Podręcznik dla oficerów, zawierający wiele uwag o wychowaniu żołnierza, o cnotach wojskowych, o karności.

— zob. **Hniłko A.**

628. **Brugeilles.** L'éssence du phénomène social: la suggestion. — *PRh*, 1913, t. XXV.

Rola sugestii w psychologii zbiorowej.

629. **Brugger H.** Zur Psychologie der Schrecksekunde.— *IP*, r. 1933, nr. 11, str. 350 — 351.

Przyczynek do psychologii strachu.

630. **Brun L.** Discipline.— *SM*, 1893, z. 7.

Karność wojskowa.

631. **Brun L.** L'officier dans l'armée et dans la nation.—*SM*, 1891, z. 5.

Rola społeczna oficera.

632. **Brun L.** Simplicité et méthode.— *SM*, 1893, z. 4.

O prostocie i metodzie pracy wojskowej.

633. **Bruneau.** Paroles d'un soldat. Paris, 1912. Charles-Lavauzelle.— Str. 304.

Książka o charakterze i zadaniach armii (patriotyzm, wojna, milicje, polemika z poglądami Jaurès'a).

634. **Brunner K.** Befehlstechnik. —*ASM*, 1919.

O zmianach w sposobach rozkazodawstwa wojskowego, wywołanych przez wojnę światową.

— **Brunschweiler H.** — zob. **Veraguth O.**

635. **Brużes A.** Fizjołogiczeskaja organizacja raboty na tielegrafnych apparatach. — *TU*, 1927, z 10, str. 14—31.

Psychotechnika telegrafistów.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

636. **Brużes A. P.** Wojennaja maszina.— *Pra*, 1923, z. 33.

Przykłady naukowej organizacji pracy w działaniach wojskowych.

637. **Brużes A. P.** Opyt racjonalizacji raboty zastupom. Moskwa, 1924. Izd. CIT.— Str. 39.

Broszura o racjonalizacji pracy, polecana do użytku oddziałów saperskich Czerwonej Armii. Autor, lekarz sowiecki, opracowuje zagadnienia biomechaniki.

— **Brużes A. P.**— zob. **Suslennikow W.**

638. **Brym J. E.** Psichotechnicke zkousky inteligence a vojsko.— *VVy*, 1929, z. 4, str. 49—52.

Polemika z Valničkem o stosowaniu psychotechniki w wojsku czeskim.

639. **Bubnow A.** Bojewaja podgotowka i politiczeskaja rabota.— *WW*, 1927, nr. 6, 7.

Wychowanie moralne w wojsku sowieckim.

640. **Bubnow A.** Bojewaja podgotowka i politiczeskaja rabota. Moskwa, 1927. Izd. Woj. Wiestnik.— Str. 99.

Wychowanie moralne wojska sowieckiego w czasie wojny Propaganda.

641. **Bubnow A.** Partja, krasnaja armja, i politrabota.— *WiR*, 1925, z. 2, str. 8—16.

Wpływ pracy politycznej na gotowość bojową wojska.

642. **Bubnow A.** Woinskaja disciplina i partorganizacja.— *WiR*, 1925, z. 2, str. 1—13.

Swoistość karności w Czerwonej Armii i rola partii w ustaleniu zasad.

643. **Bubnow A.** Woinskaja disciplina i partijnaja organizacja. Moskwa, 1925. Izd. „Krasnaja Zwiezda".— Str. 63, 11 szkiców.

Karność w wojsku sowieckim.

644. **Bucard M.** Paroles d'un combattant. Paris, 1930. Les Etincelles.— Str. 209.

Myśli o życiu duchowym żołnierzy francuskich podczas wojny. Autor — oficer piechoty — porusza m. in.: strach, dusza dowódcy, honor, koleżeństwo, siły duchowe.

645. **Bucher G.** Westfront, 1914 — 1915. Das Buch vom Frontkameraden. Wien, 1930. C. Konegen.— Str. 390.

Powieść na tle wojny światowej. Front francuski.

— **Buckley D.**— zob. **Ferrée C. E.**

646. **Buchfinck E.** Der Krieg von Gestern und Morgen. (F. Mann's Paedagogisches Magasin, Heft 1311). Langensalza, 1930. Verl. H. Beyer.— Str. 40.

Krótka charakterystyka dawnych i przyszłych wojen z uwzględnieniem znaczenia czynników duchowych.

647. **Bucquoy E. L.** L'uniforme et l'esprit de corps.— *FM*, z 10. i 11.6.1930.

Wpływ munduru wojskowego na ducha wojska.

648. **Buddecke K. J.** El Schahin. (Der Jagdfalke). Aus meinem Fliegerleben. Berlin, 1918. Scherl.— Str. 124.

Pamiętniki lotnika niemieckiego z wojny światowej.

649. **Budowskij I.** Mietodika politzaniatij w Krasnoj Armiji. Posobie dla komandirow i politrukow. Moskwa, 1927. — Str. 112.

Metodyka wychowania moralnego w wojsku sowieckim.

650. **Budzyński W.** Z pierwszym szwadronem. Warszawa, 1920. Wyd. Gł. Księg. Wojsk.— Str. 126, 1 nlb., 8 nlb. rysunków.

Wspomnienia z lat 1915—1916 z walk kawalerii Legionów.

651. **Buecher K.** Rabota i ritm. Pierew. s niem. Moskwa, 1932.— Str. XV, 326.

Wpływ rytmu, pieśni i muzyki na wydajność pracy. Książka polecana dowódcom sowieckim.

652. **Buennagel M.** Die Eignungspruefungen in ihrer wirtschaftlichen und sozialen Bedeutung. Koeln a. Rh. 1922. Verl. P. Neubner.— Str. 75.

Psychotechnika, również jej zadania w wojsku.

653. **Bugeaud.** Aperçus sur quelques détails de la guerre. Paris, 1846. Dumaine.— Str. XVI, 172.

Pisane w r. 1830. Zawiera m. in. opis walki i stanu duchowego żołnierzy (str. 113—140).

— **Bugeaud**— zob. **Storona.**

654. **Buhle P.** Erlebnisse der I. Batterie des Fussartillerie-Regiments Nr. 9 im 1. Jahr des Weltkrieges. Altdamm, 1932.— Str. 137, 15 tbl. z rys.

Wspomnienia artylerzysty niemieckiego z walk w Belgii i w Polsce w czasie wojny światowej.

655. **Buhle P.** Leben und Materie, Blut und Oel. — *MWB*, 1929, nr. 31.

Czynniki duchowe na wojnie.

656. **Bujanowski R.** Przyczynek do badań psychotechnicznych.— *PWT*, 1933, z. 10, str. 535—539.

Dobór specjalistów w wojsku.

657. **Buniak.** Wojna, kak biołogiczeskij faktor.— *WPŻ*, r. 1920.

Filozofia wojny.

658. **Buniakowskij W.** Bojaźń protiwnika.— *WWZ*, 1932, nr. 1.

Jedną z przyczyn niepowodzeń rosyjskich na wojnie było przecenianie przeciwnika, strach.

659. **Bunsen V.** The War and men's minds. London, 1919. J. Lane.— Str. 185.

Wpływ wojny na psychikę jednostek i społeczeństw.

660. **Burič i Kašak.** Psichologija i disciplina.— *VV*, 1930, z. 2 i 3, str. 49—53 i 87—89.

O znaczeniu karności w związku z nowoczesną walką. Na podstawie źródeł niemieckich.

661. **Burns J. H.** The place of psychology in the army.— *IJ*, 1928, z. 9, str. 254—262.

Zadania psychologii, jej wpływ na zmiany w taktyce i organizacji.

662. **Burns J. H.** The human mind and its activity.— *IJ*, 1928, z. 10 i 11 str. 382—388 i 481—489.

Zasadnicze wiadomości z psychologii.

663. **Burns J. H.** The psychologist books at the army.— *IJ*, 1928, z. 12, str. 592—602.

Psychologia jednostki i zespołu. Rola psychologii w wojsku. Zastosowania praktyczne.

664. **Burow A.** Srawnitelnyj oczerk teoryj uprawlenja. Sbornik statiej. — *WOU*, 1923, nr. 5, str. 26—48 i 1925, nr. 1, str. 77—95.

Autor, sowiecki pisarz wojskowy, omawia próby zastosowania naukowej organizacji pracy do całokształtu spraw wojskowych. Porównanie głównych zasad organizacyjnych Leera, Joffre'a, Petain'a, Emmerson'a, Fayole'a i Wilbois'a.

665. **Burr W. E.** Discipline.— *FAJ*, zesz. III z 1925 r., str. 166—173.

Karność wojskowa.

666. **Burrow T.** The basis of group analisis.— *BJM*, 1928.

Psychologia zbiorowisk.

667. **Bursztin S.** K woprosu o komplektowanji Krasnoj Armji, sootwietstwienno dannym psichofizjołogiczeskich obsliedowanij. — *WSS*, 1924.

Zastosowanie psychotechniki do poboru w wojsku sowieckim.

668. **Burtt H. E. and Arps G. F.** Correllation of army alpha intelligence test with academic grades schools and military academies.— *JAP*, t. IV, r. 1920, z. 3, str. 289—293.

Zastosowanie testów wojskowych do badań w szkołach.

669. **Burtt H. E.** The perception of slight changes of equilibrium, with special reference to problems of aviation. — *JAP*, t. II, r. 1918, z. 2, str. 101—115.

Zmysł równowagi w związku z lataniem.

— **Busch F. O.**— zob. **Cornelissen P.**

670. **Buteau M.** Tenir. Paris, 1918. Plon.— Str. X, 294.

Pamiętnik podoficera piechoty z lat 1914—1916. Przyczynek do psychografii życia w okopach.

671. **Butkowski M.** Duch w armii.— *PPW*, r. 1914, z. 1, str. 3—15.

Czynniki psychiczne na wojnie.

672. **Butowskij N.** Nasz oficierskij korpus, jego żizń, naucznoje razwitje i wospitanje. — *ŻOR*, r. 1911, z. 4, str. 1 — 28.

Charakterystyka oficerów Rosji carskiej.

673. **Butowskij N.** Nasz oficierskij korpus. Petersburg, 1912.— Str. 28.

Charakterystyka carskiego korpusu oficerskiego.

674. **Butowskij N.** Naszi sołdaty. (Tipy mirnogo i wojennogo wremeni). Petersburg, 1893. W. Berezowskij.— Str. 251.

Krótkie obrazki, charakteryzujące oficera i żołnierza wojska carskiego.

675. **Butowskij N.** O sposobach obuczanja i wospitanja sowremiennogo sołdata. Petersburg, 1908 — 1909. — 2 tomy. Str. 151, 134.

Autor porusza wiele zagadnień wychowawczych (karność, musztra, odwaga).

676. **Butowskij N.** Oczerki sowremiennogo oficierskogo byta. Petersburg, 1899. — Str. 51.

Charakterystyka oficerów rosyjskich (karność, poczucie honoru i i.).

677. **Butowskij N.** Sbornik posliednich statiej. Petersburg, 1910. W. Berezowskij. — Str. 151.

Zbiór artykułów, m. in: odwaga i tchórzostwo (str. 1 — 18).

678. **Buttgereit H.** Fuehrergestalten in der Schulklasse. — *ZAP*, 1932, t. 43, str. 370 — 413.

Studium o jednostkach kierowniczych w szkole, zawierające materiał do studiowania psychologii żołnierza w czasie pokoju. (Małe zespoły wojskowe).

679. **Buytendijk F.** Życie duchowe, a sport.— *WF*, 1928, z. 9 — 10, str. 240 — 250.

Przekład odczytu.

680. **Buytendijk F.** Reaktionszeit und Schlagfertigkeit. Kassel, 1931. Rudolph u. Meister.— Str. 30.

Studium z dziedziny psychologii wychowania fizycznego.

681. **Bychowiec J.** List o wojnie i przeznaczeniu żołnierza. Ems, 1809.— Str. 8.

O cnotach żołnierskich.

682. **Bychowski Z.** Neurologia wojenna.— *LW*, t. I, 1920, nr. 4, str. 13 — 24.

683. **Bykowski-Jaxa L.** Badania eksperymentalne nad znaczeniem współzawodnictwa. (Ze studiów nad młodzieżą szkolną). Warszawa, 1923. Książnica Tow. Naucz. szk. wyższych. — Str. 79.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk. Książka zawiera wiele materiału do zastosowania w wojsku.
Rec.— *B*, 1925, t. XVII, str. 343 — 344.

684. **Byloff F.** Zur Psychologie des Standrechts. — *MKP*, r. 1921/1922, 12 t., str. 78—91.

Psychologia sądów wojennych.

685. **Byloff F.** Ueber den Beweggrund der Fahnenflucht. (Desertion).— *AK*, r. 1918, t. 69, str. 161 — 185.

Analiza przyczyn zbiegostwa na wojnie.

686. **Bysow L. A.** Geruechte.— *KVS*, t. VII, str. 301 — 308 i 416 — 426.

Analiza socjologiczna i psychologiczna pogłoski na wojnie.

687. **Bystrzonowski L.** Résume des principes de la guerre d'après l'ouvrage posthume du général de Clausevitz. Paris, 1846. Dumaine.— Str. 4 nlb., 257, 3 nlb.

Analiza poglądów Clausewitza o filozofii i psychologii wojny.

688. **C. A.** Faut-il modifier la discipline.— *BB*, 1920, nr. 3, str. 151 — 157.

Autor jest zdania, że po wojnie światowej nie trzeba zmieniać zasad dotychczasowej karności.

689. **Cabanès i Nass L.** Newroza rewolucyjna. Opracowała K. Płońska, przedmowa Z. Dębickiego. Warszawa, 1906. Bibl. Dzieł Wyborowych.— Str. 154, 1 nlb.

Skrócony przekład z francuskiego. Przyczynek do psychologii tłumu i jego przywódców. Strach zbiorowy.

690. **Caccia M.** Des vertus militaires et du mérite de la carrière des armées en temps de paix. Paris, 1846. J. Dumaine.— Str. XII, 299.

Podręcznik wychowania moralnego żołnierzy w czasie pokoju.

— **Cacciapuotti G.**— zob. **Galeotti G.**

691. **(Caesar).** Caesar als Feldherr und Staatsmann im Lichte unserer Zeit. — *WuW*, 1921 — 1922, z. 5 i 6.

Charakterystyka Cezara jako wodza.

692. **Caillet.** Le Nouvel officier d'infanterie en guerre. Paris, 1916. Berger-Levrault. — Str. 49, 1 nlb.

Treść: Cechy oficera na wojnie. — Energia. Obowiązki.— Być posłusznym i zdobyć posłuch i zaufanie. Rec.:— *B*, r. II z. 9, str. 742 — 744.

693. **Calippe.** Prières efficaces et portebonheurs. — *RCl*, 1. 2. 1917.

O przesądach żołnierzy francuskich w czasie wojny światowej.

694. **Caminero G.** De la guerra. Cadix, 1925.— Str. 500.

Filozofia wojny, rola czynników duchowych.

695. **Camon.** Génie et métier chez Napoléon. Paris, 1930. Berger-Levrault.— Str. 136.

Przyczynek do psychologii wodza.

696. **Camon.** Quand et comment Napoléon a conçu son système de manoeuvre. Avec 10 cartes dans le texte et hors texte, 1 tableau synoptique des manoeuvres de Napoléon.— Paris, 1932. Berger-Levrault.— Str. VIII, 172.

Przyczynek do psychologii dowodzenia.

697. **Camors E. M.** The psychological effect of infantry weapons.— *NMR*, 1930, nr. 5.

O wzroście demoralizującego działania nowoczesnej broni. Środki zapobiegawcze w szkoleniu pokojowym.

698. **Camp J. T.** War und human nature.— *CAJ*, 1928, z. 10, str. 343 — 345.

Przyczyny wojen; instynkt walki.

699. **Campagne.** Le chemin des Croix. Préface G. Girard. Paris, 1930. Tallandier. — — Str. XXVII, 370.

Pamiętnik pułkownika piechoty francuskiej z lat 1914 — 1918. Książka zawiera ustęp (str. 237 — 254) o kryzysie moralnym w wojsku francuskim w 1917 roku. Bardzo wiele obserwacyj o przeżyciach piechura w walce.

700. **Campbell W. G., Koch H. L.** Student honesty in a university with an honor system.— *SS*, 1930, str. 232 — 240.

Honor jako pobudka pracy studentów.

701. **Campeano M.** Essai de psychologie militaire, individuelle et collective. Préface de T. Ribot. Lettre du gen. Canonge. Paris, 1902.— Str. XII, 176.

Autorem jest rumuński lekarz wojskowy. Książka stanowi pierwszą próbę systematycznego ujęcia psychologii wojskowej. Treść: Psychologia ogólna, psychologia tłumu, psychologia wojskowa: poszczególny żołnierz, oddział, dowódca. Psychologia różnych rodzajów wojska. Ocena: *RPh*, 1902, str. 104 — 108

702. **Campeano M.** Opyt woiennoj psichołogji individualnoj i obszczej s predisłowiem T. Ribo i pismom gen. Kanonża. Petersburg, 1902. Izd. Bierezowskij.— Str. X, 147.

Przekład z francuskiego wydania.

703. **Campeano M.** Versuch einer Militaer-Psychologie mit einer Vorrede von Th. Ribot und einem Schreiben des Gen. Reisner v. Lichtenstern. Uebersetzt aus dem Franzoesischen von I. Strisca. Bukarest, 1904. Verl. „Tipografia Clementa".— Str. 154, 6 nlb.

Przekład niemiecki z dodatkiem wstępu generała niemieckiego.

704. **Campeano M.** La force de l'âme collective dans les guerres. (Extrait de la Revue Internationale de Sociologie). Paris, 1902. V. Giard et E. Brière.— Str. 11.

Porównanie roli jednostki genialnej i ducha zbiorowego narodu na wojnie.

705. **Campeano M.** Questions de sociologie militaire. (Extrait de la Revue Internationale de Sociologie). Paris, 1903. V. Giard et E. Brière.— Str. 14.

Treść: Cywilizacja i militaryzm. Altruizm i egoizm wobec obowiązków wojskowych. Metoda psychologiczna i etyka. Obie broszury stanowią uzupełnienie zasadniczej książki autora.

706. **Camus J. et Nepper.** Mesure des réactions psychomotrices des candidats à l'aviation.— *PMe*, r. 1916, str. 200—204.

Sprawozdanie z badań zdolności do służby lotniczej, przeprowadzanych w wojsku francuskim. Pierwsze sprawozdanie o próbach praktycznego stosowania psychotechniki w Europie.

707. **Camus J. et Nepper.** Mesure des réactions émotives des candidats à l'aviation. — *PMe* z 18.3.1916.

Badania kandydatów na pilotów.

708. **Camus J. et Nepper.** La selection des candidats à l'aviation.— *PMe*, 1916.

O sposobach doboru pilotów.

709. **Canevari E.** La preparazione intellectuale alla guerra.— *CA*, 1925, z. 9—10.

Wyrobienie giętkości umysłowej jako warunek zrozumienia zjawiska nowoczesnej wojny.

710. **Cannon W.** Bodily changes in pain, hunger, fear and rage. New York and London, 1929. Appleton — Str. XVI, 404.

Obszerna praca o zmianach organicznych, powodowanych przez silne wzruszenia, m. in. strach.

711. **(Cannon W.) Kennon W.** Tielesnoje izmienienie pri boli, gołodie, strachie i jarosti. Pierewod s anglijskowo W. A. Dorfmana i A. G. Kratinowa. Leningrad, 1927. Raboczeje izdatielstwo „Priboj".

Przekład poprzedniej książki.

712. **Canonge F.** L'héroisme en action. Paris, 1926.— Str. XXII, 230.

Przykłady bohaterstwą z wojny światowej.

713. **Canonne F.** Instruction et éducation des cadres. Paris, 1913. Charles - Lavauzelle.— Str. 238.

Od str. 161 o wychowaniu moralnym: odwaga, karność, inicjatywa, koleżeństwo, dowodzenie.

714. **Cantal P.** Etudes sur l'armée révolutionnaire. Paris, b. r. (1905). Charles-Lavauzelle.— Str. 228, 1 nlb.

Studium wnikające w psychikę armii napoleońskiej.

715. **Cantal P.** Armia rewolucyjna. Studium porównaw-

cze armii napoleońskiej. Przełożył i przedmową zaopatrzył Julian Stachiewicz, Lwów, 1919.— Str. VIII, 127.

Rec.:— *B*, 1919, z. 10, str. 830 — 834.

716. **Cantonnet A.** L'examen de l'appareil visuel chez les candidats aviateurs.— *PrMe*, z 13.2. 1919, str. 78 — 79 i 1922, str. 957 — 961.

Badanie wzroku kandydatów do lotnictwa.
Streszczenie:— *LW*, 1922, str. 859 — 861.

717. **Cantonnet A.** L'examen de l'appareil visuel chez les candidats aviateurs.— *AO*, 1919, z. 2 — 3, str. 404 — 417.

Badanie wzroku kandydatów do lotnictwa.
Streszczenie:— *LW*, 1922, str. 859 — 861.

718. **Canudo.** Combats d'Orient. Paris, 1917. Hachette. — Str. 274.

Pamiętnik Włocha, który na początku wojny światowej wstąpił do francuskiej Legii Cudzoziemskiej.
Obie książki tego autora są interesujące ze względu na to, że autor przed wojną zajmował się psychologią.

719. **Canudo.** Mon âme pourpre. Paris, 1918. La Renaissance du Livre.— Str. 260.

Wspomnienia z wojny, ujęte w formę nowelistyczną.

720. **Capek D.** Vysledky mereni inteligence u kandidatu poddustojnickych škol.— *VZL*, t. VIII, r. 1932, nr. 3, str. 124 — 132.

Zestawienie wyników badania inteligencji u kandydatów do czechosłowackich szkół podoficerskich.

721. **Capek D.** Letecké otázky zdravotnicke na III mezinar. kongresu leteckem w Brukselu.— *Le*, nr. z. 2.6. 1926 r.

Streszczenie:— *LW*, 1926, z. 8, str. 161 — 166.

722. **Capgras et Bessière.** Délire consécutif à une commotion par éclatement de torpille.— *RN*, r. 1917, str. 121 — 126.

Opis choroby wywołanej wybuchem pocisku.

723. **Capleanu C.** Ce trebuie sa ofiterul educator.— *RIR*, r. 1931, z. 2, str. 64 — 76, z. 3, str. 63 — 75, z. 5— 6, str. 97 — 105, z. 7 — 8, str. 84 — 95, z. 10, str. 63 — 71.

Wskazówki praktyczne dla oficera wychowawcy.

724. **Capleanu C.** Educatiunea intelectuala.— *RM*, r. 1922, z. 1 — 2, str. 39 — 47.

Wyrobienie u żołnierzy uwagi, pamięci, umiejętności rozumowania.

725. **Capleanu C.** Educatio morala.— *RM*, z. 10, 11 z 1922 r., str. 688 — 700.

Zadania wychowania moralnego, wyrobienia woli i uczucia.

726. **Caracciolo I.** La crisa dell' inteletualita.— *RMI*, 1927, z 7.

Polski przekład:— *PW*, z. 15, str. 41 — 51.

727. **Cardinal v. Widdern.** Journées critiques. Crise de Vionville. Traduit de l'allemand par cmdt. Richert. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle.— Str. 244, 3 szk.

Studium historyczne o bitwie 15-16.8.1870. Przykład kryzysu w walce i inicjatywy dowódców.

728. **Cardinal von Widdern.** Kritische Tage. Berlin, 1897. R. Eisenschmidt.— 3 t.

Studium historyczno-wojskowe o bitwie pod Metzem 13.—16. 8.1870. Zawiera analizę kryzysu psychicznego w dowództwie i w wojsku, oraz uwagi o znaczeniu inicjatywy.

729. **Cardona G.** L'iniziativa.— *RA*, nr. 7. z 1930, str. 929 —942.

Określenie pojęcia inicjatywy w znaczeniu wojskowym, konieczność wyrabiania jej u dowódców i znaczenie jej na wojnie.

730. **Cardot L.** L'éducation et l'instruction des troupes. „Paroles" selon Mikhaël Ivanovitch par Loukiane Carlovitch.— I. La doctrine. II. La méthode. III. Nos grandes manoeuvres. Paris, 1896. Berger - Levrault, 3 tomy. — Str. VIII, 157; XVII, 155; 158.

Dzieło poświęcone doktrynie wojennej i metodzie szkolenia i wychowania wojska, ujęte w formę uwag i obserwacyj o pracy wojskowej generała rosyjskiego M. I. Dragomirowa, do którego autor, generał francuski, był przydzielony. Podobnie jak gen. Dragomirow, autor uważa człowieka za pierwsze narzędzie walki i wychowanie żołnierza za podstawę całej pracy wojskowej.

731. **Cardot L.** Education et instruction des troupes. Essais sur la doctrine. Nouvelles „Paroles". Les leçons du 16 Août. Paris, 1903 Berger-Levrault.— Str. 167.

Analiza bitwy 16.8.1870 jako przykład do poprzednich wywodów teoretycznych.

732. **Cardot L.** Education et instruction des troupes. Essais sur la doctrine. Nouvelles „Paroles". — Suite des „Leçons du 16 Aout". Paris, 1905. Berger - Levrault. — Str. 286.

Uzupełnienie poprzedniej książki i wnioski. (Psychologia walki, wartość koleżeństwa i współdziałania).

733. **Cardot L.** Hérésies et apostasies militaires de notre temps. Paris, 1908. Berger-Levrault.— Str. LXIII. 497.

Książka polemiczna w związku z nowymi tendencjami taktycznymi i strategicznymi, które pojawiły się po wojnach burskiej i rosyjsko-japońskiej.
Autor poświęca bardzo wiele miejsca zagadnieniom człowieka na wojnie (wojsko jako tłum zorganizowany, strach i walka z nim, nerwy na wojnie i t. p.).

— **Cardot**— zob. **Dragomirow M.**

734. **Carey H. R.** Leadership or mob rule.— *NAR*, 1928, str. 725 — 736.

Tłum i jego przywódcy.

735. **Carlowitz.** Pazifismus und Landesverrat. — *WuW*, 1931, z. 4, str. 194 — 215.

Rozważania na temat pacyfizmu i zdrady stanu.

736. **Carlyle T.** Bohaterowie. Cześć dla bohaterów i pierwiastek bohaterstwa w historii. Kraków, 1892. W. Ł. Anczyc.— Str. 353, 1 nlb.

Studia o kulcie bohaterów i przykłady.
Przyczynek do psychologii odwagi i bohaterstwa.

737. **Carlyle T.** On heros, heroworship and the heroic in study. Boston, 1907. Houghton Mifflin.— Str. XXXVI, 375.

Nowe wydanie.

738. **Carnicer F.** Disciplina escolar.— *RPe*, 1929, str. 489 — 494.

O karności w szkołach.

739. **Carossa H.** Rumaenisches Tagebuch. Leipzig, 1929. Insel-Verlag.— Str. 165.

Pamiętnik niemieckiego lekarza wojskowego z 1916 r. (front francuski i rumuński).

740. **Carrard A.** Psychologie der Fuehrung.— *PR*, 1929, str. 301 — 307.

O środkach zwiększenia autorytetu kierowników i dowódców.

741. **Carré H.** Manuel d'education guerrière. I. Livre de l'officier. II. Livre du soldat. Paris, b. r. (1921). Charles-Lavauzelle.— Str. 139, 46.

Krótkie uwagi o cnotach wojskowych. — Przykłady.

742. **Carré J. M.** Histoire d'une division de couverture. Paris, 1919. La Renaissance du Livre.— Str. 244.

Autor w swym dzienniku opisuje działania 4. dywizji piechoty francuskiej w 1914 r
Ocena: J. N. Cru, str. 104—107.

743. **Carrez J.** Un mercredi par mois. Causeries morales ou pratiques. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle.— Str. 152.

Wykłady z dziedziny wychowania moralnego żołnierzy.

744. **Carrington H.** The mind of the soldier.— *F*, 1916, t. 55, z. 1.

Psychologia żołnierza angielskiego w czasie wojny światowej.

745. **Carrington H.** Psychical phenomena and the war. New York, 1918. Werner.— Str. IX, 363.

Wpływ wojny na psychikę.

746. **Carroquino F.** (Udział wojska w wychowaniu obywatelskim).— *MI*, 1927, z. 7.

747. **Carrucio A.** Importanza dell'esame del senso cromatico negli aviatori.— *RPS*, 1932, t. 4, str. 20 — 35.

Badanie lotników pod względem zdolności dobrego odróżniania kolorów. Krytyka metod badania.

748. **Casali e Pullé.** La stanchezza mentale delle vedette nella linea di fuoco.— *RPI*, r. 1916, t. 12.

Psychologia żołnierza w walce okopowej.

749. **Casanova C.** Esercito e disciplina.— *ASM*, r. 1932, z. 4, str. 213 — 216.

Konieczność karności. Karność dawna i nowa.

750. **Casanova C.** Per il morale alla guerra.— *ASM*, 1931, nr. 5, str. 251 — 255.

O pracy wychowawczej oficera jako o przygotowaniu do wojny.

751. **Case C. M.** Leadership and conjuncture.— *SSR*, 1933, str. 510 — 513.

Wpływ warunków na powstawanie w jednostce cech przywódcy.

752. **Casella B.** Tempi di reazione dopo l'eccitamento labirintico, misurati con l'apparecchio Constanzi.— *RPS*, 1932, str. 11 — 18.

Badanie czasu reakcji pilotów.

753. **Casse A.** Le moral du soldat ou les vertus militaires. Paris, 1857. Blot.

Wychowanie moralne, cnoty żołnierskie.

754. **Castaing G.** Sur le front. Méditations et pensées de guerre. Avec préface du Général de Maud'huy. Paris, 1920. Charles-Lavauzelle.— Str. 228.

Krótkie notatki spisywane w czasie wojny światowej. Zawierają bardzo wiele materiału psychologicznego, n. p. dowodzenie i dowódcy, odpowiedzialność, psychologia żołnierza, wysiłek i wytrwałość, strach, odwaga i honor.

755. **Castelli.** Le 8-me Corps d'armée en Lorraine, Août —Octobre 1914. Paris, 1925. Berger-Levrault.—Str. XVI, 306.

Charakterystyka nastrojów w wojsku francuskim w początkach wojny światowej.

756. **Castex M.** Etudes physiopathologiques de l'aviateur de guerre. Toulouse, 1921. Impr. du Centre.

Zestawienie wyników badania lotników wojskowych, biorących udział w wojnie światowej.

757. **Castex M.** Troubles auriculaires chez les aviateurs militaires.— *AM*, z 25. 6. 1918, str. 73 — 76.

Zaburzenia słuchu u lotników wojskowych.

758. **(Catéchisme).** Catéchisme ou instruction technique et morale du fantassin en campagne. Paris, 1891.

Cnoty żołnierskie w czasie wojny.

759. **Cathlin L.** Les treize paroles du pauvre Job. Préface d' E. Lamy. Paris, 1920. Perrin.— Str. LIII, 230 z rys.

Szkice z wojny, zawierające wiele materiału do psychografii frontu i tyłów.
Nastawienie pacyfistyczne.

760. **Cazeneuve A.** A propos de la psychologie des foules. *PrMn*, 1928, str. 514—517.

Krytyka teoryj o psychologii tłumu (odruchy, czynnik nieświadomości).

761. **Cazin P.** L'humaniste à la guerre. Hauts de Meuse 1915. Paris, 1920. Ed. Plon-Nourrit.— Str. 248.

Autor (znany pisarz francuski) opisuje swoje wrażenia w formie dziennika i listów z r. 1915, kiedy jako sierżant piechoty walczył na froncie francuskim. Ocena: J. N. Cru, str. 108—110.

762. **Celman.** (Karność partyjna i wojskowa). — *WW*, 1927, z. 13.

763. **Celtis.** La reconstitution morale, suprème necéssité de l'après-guerre. Paris, 1919. F. Alcan.— Str. 371.

Wpływ wojny na stan moralny narodów.

764. **Cernaianu J.** Rasboiul si curentele filosofice, psychologice si social-economice. — *RM*, 1932, z. 1 i 2, str. 21 — 37 i 81 — 86.

Stosunek wojny do spraw filozoficznych, psychologicznych i ekonomicznych.

765. **Chabert.** Du commandement et de l'initiative. — *SM*, 1896.

Rola inicjatywy w wojsku.

766. **Chabrow.** Indywidualnyje osobiennosti letczika-istriebitiela i letczika-razwiedczika i jeich otbor.—*WWF*, 1924, z. 4, 5.

Charakterystyka lotnika myśliwskiego i wywiadowczego oraz zasady selekcji.

767. **Chachanjan G.** Ob osnowach wojennoj psichołogii. — *W*, 1926, nr. 8, str. 86—108.

Treść: I. Przedmiot psychologii. II. Reagowanie człowieka. III. Prawa reagowania.

— **Chachanjan G.**— zob. **Moravec E.; Rubcow W.**

768. **Chachanjan G.** Osnowy wojennoj psichołogji. So wstupitielnoj statiej J. P. Frołowa. Moskwa, Leningrad, 1929. Gos. Izd.— Str. 320.

Studium psychologii wojskowej indywidualnej i zbiorowej, uwzględniające doświadczenia wojny światowej i polskiej.
Treść: Wstęp Frołowa o metodzie, psychologia socjalna. — Charakter pracy wojennej. — Strach i panika. — Wychowanie wojska. — Zakończenie.

— zob. **Rozencweig, Rubcow.**

769. **Chachanjan G.** Woprosy naucznawo komplektowania. — *WW*, 1925, z. 10.

O konieczności stosowania zasad naukowej organizacji pracy do czynności żołnierza oraz do selekcji specjalistów.

— **Chack**— zob. **Farrère C.**

770. **Chadwick M.** Notes upon the fear of death.— *IJPA*, 1929, str. 321—334.

Studium objawów strachu, obawy śmierci, próba wyjaśnienia przyczyn.

771. **Chadwick M.** Die Furcht vor dem Tode.— *IZP*, 1929, t. 15.

Przekład niemiecki.

772. **Chaine P.** Les mémoires d'un rat. Préface d'A. France, ornamentation d'I. Herman-Paul. Paris, 1921. Payot. — Str. 242 z rys.

Powieść, w której autor w formie pamiętników szczura okopowego podaje wiele uwag o psychologii wojny.

773. **(Chaleur).** Chaleur et psychose.— *C*, z 15.9.1911.

Wpływ upałów na psychikę.

774. **Chalmers Mitchell P.** Le Darwinisme et la guerre. Trad. par M. Solovine, préface E. Boutroux. Paris, 1916. F. Alcan.— Str. XIII, 168.

Filozofia wojny, polemika z twierdzeniem niemieckim, iż wojna wynika z darwinowskiej zasady walki o byt.

775. **Chambray** M. Philosophie de la guerre. Paris, 1827. Libr. A. Dupont.— Str. X, 267.

Jest to jedna z pierwszych książek, silnie podkreślających znaczenie czynników duchowych na wojnie i w wojsku. Treść: Armie i wojsko, ich właściwości, cechy dobrego żołnierza. — Środki wzbudzenia odwagi w wojsku.—Cechy i zalety wodza. O dowodzeniu. — O twierdzach.

— zob. **Chrzanowski W.**

776. **Champeaux M.** L'histoire naturelle de la discipline. — *JSM*, 1908.

Psychologia i historia rozwoju karności, jej podstawy.

777. **Champeaux M.** Quelques points de psychologie militaire. Paris, 1910. Chapelot. — Str. 24.

Autor — francuski lekarz wojskowy — porusza następujące zagadnienia: sylwetki wojska w różnych epokach, wojsko jako zbiorowisko, współdziałanie i współzawodnictwo różnych broni w walce.

778. **Champion P.** Françoise au calvaire. Roman. Paris, 1924. Grasset.— Str. 171.

Powieść o ordynansie oficerskim z czasów wojny światowej.

779. **Chanal J.** Questionnaire pour l'instruction théorique et l'éducation militaire du soldat. Mis complétement à jour avec les réglements et circulaires en vigueur. 66 édit. Nancy — Paris, 1931. Berger-Levrault.— Str. 195.

Krótki podręcznik wychowania moralnego w formie pytań i odpowiedzi.— Kilka wydań.

780. **Chandler C. P.** Dyscyplina.— *ŻP*, r. 1928, nr. 27, str. 557 — 558.

Przekład krótkiego przemówienia majora wojsk Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

781. **Chantelen J.** Disciplin. — *MT*, 1927, nr. 18.

O karności wojskowej.

782. **Chapuis F.** Catéchisme du soldat pour developper l'éducation morale. Paris, b. r. (przed 1914). Charles-Lavauzelle.— Str. 128.

Podręcznik wychowania moralnego.

783. **Chapuis F.** L'instruction théorique du soldat par lui même pour la période de guerre. Education morale et instruction militaire reglementaire. Paris, 1916. — Str. 120.

Do str. 17-ej o siłach moralnych na wojnie.

784. **Chapuis F.** Le livre du soldat dans ses foyers. Paris, 1913.— Str. 87.

Obowiązki żołnierza po wyjściu z wojska.

785. **Chapuis F.** Tout pour la patrie. Paris, 1917. Berger-Levrault.— Str. 82.

Wychowanie moralne. Cnoty żołnierskie.

786. **(Charakterbildung).** Charakterbildung und Notzeit. —*MWB*, z 25.3.1932, str. 1265 — 1270.

Wpływ ciężkiego położenia gospodarczego na kształcenie charakteru w wojsku.

787. **Charbonneau J.** Dans la boue champenoise. Paris, 1929. Charles - Lavauzelle. — Str. 268.

Studium historyczne z okresu 1914 — 15 roku. Zawiera przyczynki do psychologii wojny okopowej (str. 1 — 8 i 127 — 139) i o przygotowaniu moralnym i intelektualnym ofensywy z 1915 r. (str. 152 — 169).

788. **Chardon R.** Psychopathologie de guerre. — *PrM*, 1915, z. VI.

Choroby psychiczne w początkach wojny światowej.

789. **Charitonow S. A.** Psychofizjołogiczeskoje izuczenje striełka.— *PiB*, 1929, z. 2.

Badania psychologiczne procesu strzelania.

790. **Charles.** Louis de Beaufort. L'armée et la société.—*SM*, 1852, z. 4, str. 74 — 92.

Zadania wojska w stosunku do społeczeństwa.

791. **Charon.** Psychopathologie de la guerre.— *PrM*, r. 1915, str. 425 i n.

792. **Charpentier A.** La guerre et la patrie. Paris, 1926. Delpeuch.— Str. XII, 340.

Filozofia wojny.

MIEJSCE NA NOTATKI

MIEJSCE NA NOTATKI.

793. **Chase S.** Fatigue morale and output.— *PJ*, 1930, str. 333 — 337.

Wpływ racjonalizacji pracy na zmniejszenie zmęczenia.

794. **Chassel C. F.** The army rating scale method in the kindergarten.— *JEP*, r. 1923, t. XV, z. 1, str. 43 — 52.

Stosowanie amerykańskich testów do badań w szkołach (badanie charakteru).

795. **Chatelier H.** Filozofia systemu Taylora. Tłum. K. Adamiecki. Warszawa, 1926. — Str. XXXI, 185.

Naukowa organizacja pracy.

796. **Chaussa M.** (Czynniki moralne na wojnie). — *MI*, 1925, z. 2.

797. **Chaveau L.** Derrière la bataille. Paris, 1917. Payot.— Str. 159.

Powieść o rannych na froncie francuskim w latach 1914 — 1916. Autor był lekarzem wojskowym. Ocena: J. N. Cru, str. 584 — 585.

798. **Chavigny M.** Psychiatrie et médecine légale aux armées.— *PMe*, z 17. 7. 1915.

Materiał do psychologii strachu na wojnie.

799. **Chavigny M.** Suicide et suicide manqué dans l'armée.— *AH*, 1910, str. 481 — 507.

Przyczyny samobójstw w wojsku francuskim.

800. **Chavigny P.** Expertise médico-légale de la confusion mentale particulièrement en temps de guerre.— *AMH*, r. 1919, z. 7, str. 379 — 392.

Obserwacje z czasów wojny światowej.

801. **Chavigny P.** La peur aux armées en campagne, sa médecine légale. — *SMe*, 1930, str. 606 — 612, 621 — 626, 645 — 665, 705 — 711, i 785 — 793; 1931, str. 30 i 41.

Opis wypadków strachu w wojsku francuskim w latach 1914 — 1918 oraz traktowanie ich przez lekarzy i sędziów wojskowych.

802. **Chavigny P.** A propos des mutilations volontaires. — *PMe*, z 1. 5. 1919.

Przyczynek do psychologii strachu na wojnie.

803. **Chavigny P.** Psychiatrie aux armées.— *PMe*, z 23. 10. 1915 i z 1. 1. 1916.

Obserwacje z wojny światowej.

804. **Chavigny P.** La simulation. — *PMe*, 1932, str. 156 — 160.

Udawanie chorób w wojsku.

805. **Chayrou.** De l'art d'acheter à l'art d'agir. Paris, 1929. Charles-Lavauzelle. — Str. 174.

Zasady naukowej organizacji pracy.

806. **Chełchowski.** O naukową organizację i nowe metody

nauczania w wojsku.— *PZ*, 1931, nr. 110.

807. **Chełmicki W.** Dobór lotników w armii francuskiej.— *PFN*, 1919, str. 11 — 13.

808. **Chenu C. M.** Du kèpi rouge aux chars d'assaut. Paris, 1932. A. Michel.— Str. 316, 2 nlb.

Powieść na tle wojny światowej (front francuski).

809. **Cherfils.** Pour l'armée. Paris, 1913. Berger-Levrault. — Str. 406.

Zadania wojska. Filozofia i psychologia wojny.

810. **Cherfils.** Vers l'ésperance. Paris, 1913. Berger - Levrault.— Str. 420.

Wychowanie moralne wojska. Zadania wojska wobec narodu.

811. **Cherington B. M. and Miller L. W.** Changes in attitude as a result of a lecture and of reading similar materials.— *JSP*, 1933, str. 479 — 484.

Wpływ lektury na poglądy o wojnie i pokoju.

812. **Chevalier J.** Philosophie et la discipline.— *CeE*, 1922, z. 7.

Psychologia karności.

— zob. **Coste C.**

813. **Chevallier G.** La peur. Paris, 1930. Edit. Stock.— Str. 319.

Obrazki z wojny światowej (1914 — 1918), ujęte w formę wspomnień studenta, żołnierza piechoty francuskiej.
Treść: Mobilizacja.— W kadrze.— Chrzest ogniowy.— Rana, szpital, urlop.— Odcinki spokojne.— Ataki.— Rozejm.
Nastawienie książki przeciwwojenne.

814. **Chiłow W.** (O trenowaniu narządu przedsionkowego u pilotów). — *WMŻ*, 1933, z. 2, str. 141 — 150.

815. **Chitrow D.** O komandnom sostawie.— *CW*, 1928, z. 17, i 1929, z. 28.

Polemika z artykułami gen. Fługa o wartości dowódców rosyjskich w czasie wojny światowej.

816. **Chmielewski J.** Samobójstwo z punktu widzenia socjologicznego i społeczno-lekarskiego.— *LW*, 1924, r. V, nr. 2, str. 115 — 135.

817. **Chodkiewicz.** Badania psychotechniczne w żandarmerii.— *B*, 1930, z. 3 — 4, str. 383 — 388.

Sprawozdanie z przeprowadzonych badań.

818. **Choisnard P.** L'éducation psychologique à propos de la Grande Guerre. Paris, 1922. Ed. H. Durville.— Str. 432.

W związku ze zjawiskami wywołanymi przez wojnę, autor podkreśla potrzebę dobrego wychowania psychologicznego oraz zwalcza niektóre modne poglądy zbyt teoretyczne.

819. **Cholet E.** A propos de doctrine. Les leçons du passé confirmées par celles de la Grande Guerre. Paris, 1919. Charles-Lavauzelle.— Str. 161.

Książka napisana bezpośrednio przed wybuchem wojny światowej. Autor omawia metody myślenia wojskowego, konieczność wyrobienia samodzielności, odwagi i energii.

820. **Cholet E.** Quelqeus reflexions sur le „facteur humain".— *RI*, 1921, nr. 346 i 347, str. 3 — 15 i 120 — 133.

Czynniki psychiczne na wojnie według poglądów dawnego pisarza chińskiego.

821. **Chomienko N. I.** O rabotie łopatoj i łopatoj sowmiestno z kirko-motigoj.— *WiT*, 1925, z. 139.

Artykuł o racjonalizacji pracy saperów, oparty na wynikach badań A. P. Brużesa.

— zob. **Brużes A. P.**

822. **Choppin H.** La guerre et la société.— *SM*, z 1. 6., 1. 8., 1. 9. 1889.

Zadania wojska wobec społeczeństwa i narodu.

823. **Choppin H.** La discipline. — *SM*, z 1. 5. 1890.

O karności wojskowej.

824. **Choppin P.** Patrie et guerre. Paris, 1915. Berger-Levrault.— Str. XXV, 214.

Wychowanie moralne żołnierza. Cnoty żołnierskie. Zadania wojska.

825. **Chrapowickaja M.** K woprosu o sootnoszenji motornoj i intielektualnoj odarennosti.— *PiPT*, 1930, t. 3, str. 21 — 25.

Wyniki badania kilkudziesięciu instruktorów wychowania fizycznego.

826. **Christian M.** Psycho-physiologische Berufsberatung der Kriegsbeschaedigten. Leipzig, 1918. Verl. L. Voss. — Str. 80.

Zadania i metody porady zawodowej dla inwalidów. Zawiera przyczynki do psychografii inwalidy wojennego.

827. **Christiakow G. A.** Izmienienia fiziczeskich i fizjołogiczeskich priznakow w swiazi s woprosami utomlenja.— *MAU*, 1927, z. 3, str. 223 — 260.

Studium znużenia.

828. **Chrzanowski W.** Wyciągi z celniejszych dzieł o wyższej części sztuki wojskowej. Berlin, 1844.— Str. II, 514.

Wyjątki z dzieł: Chambray'a, arc. Karola, Clausewitz'a, Napoleona, Fryderyka II, Marszałka Saskiego, księcia de Ligne, marsz. G. St. Cyr.

829. **Chrząstowski.** Uwagi o metodach rozkazodawstwa. — *PK*, 1926, z. 3, str. 3—21.

830. **Chrząszczewski W.** Parę słów o wychowaniu moralnem.— *Wia*, 1932, nr. 12, str. 229.

Pisane pod wpływem książki Lebaud'a.

831. **Chuquet A.** La force brutale et la force morale. Paris, 1915.

Krytyka poglądów niemieckich o filozofii wojny.

832. **Ciarlantini F.** L'anima del soldato. Milano, 1917. Treves.— Str. 2 nlb., 163.

Obrazki i rozważania z wojny światowej, zawierające wiele materiału psychograficznego do poznania żołnierza włoskiego.

833. **Ciffer R., Wostruchow W., Waszkiewicz W.** Sistema woinskogo chazjajstwa na osnowach NOT. Moskwa, 1926. Gosud. Woj. Izdat.— Str. 127, IV.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy do gospodarki wojskowej.

834. **Ciffer R.** Organizacja marsza.— *WW*, 1931, z. 15.

Naukowa organizacja pracy w zastosowaniu do przygotowania i wykonania marszu.

835. **Cilleuls J.** Le suicide dans l'armée française. — *AH*, 1910, z. 1, str. 508—516.

Samobójstwa w wojsku francuskim przed wojną światową.

836. **Cimbal.** Klinische Arbeitsversuche zur Frage der Erschoepfung bei Kriegsteilnehmern.— *HAK*, 1917, nr. 6 i 15.

Sprawozdania z eksperymentalnego badania stanu znużenie u uczestników wojny.

837. **Cingria.** A la recherche d'une nouvelle discipline.— *RMS*, 1923, nr. 1—2, str. 553—557.

Rozważania o zasadach karności wojskowej.

838. **Ciocanescu A.** Despre autoritate si disciplina.— *RM*, 1926, nr. 7—8, str. 143—154.

Autorytet i karność.

839. **Cirić T.** Oficir, niegova uloga i zadatak u savremennoj vojsci— *VV*, 1927, nr. 4, str. 2 — 9.

Obowiązki oficera, jego właściwości charakteru.

840. **Cissey.** Conseils à un jeune gradé. Paris, 1891. Berger-Levrault.

Wskazówki wychowawcze dla podoficerów.

841. **Claer.** Drill und Erziehung. — *DW*, 1928, nr. 2, str. 26 — 27.

Wpływ musztry na wychowanie żołnierza.

842. **Claparède E.** La psychologie et la guerre.— *JG*, z 15. 8. 1921.

Zastosowanie testów do poboru rekruta.

843. **Clark L. P.** A psycho-historical study of the epileptic personality in the genius.— *PRw*, 1922, str. 1 — 36.

Przyczynek do charakterystyki jednostek genialnych.

844. **Clark P.** Napoleon, self-destroyed. New York, 1929. Cape and Smith.— Str. 277.

Sylwetka psycho - analityczna Napoleona.

845. **Clark W.** Wykresy Gantt'a jako środek organizacji. Tłum. A. Kucharzewski. Warszawa, 1926.— Str. XVI, 152.

Naukowa organizacja pracy. Rec.:— *B*, 1926, t. XXIII, str. 101 — 104. Autor podaje zastosowania wojskowe.

— **Claude**— zob. **Dide.**

846. **Claudel P.** Poëmes de guerre. Paris, 1922. Ed. Nouvelle Revue Française. — Str. 150.

Literackie ujęcie kilku epizodów wojennych. Myśli o życiu żołnierzy na wojnie.

847. **Clausewitz K.** Vom Kriege. Zwoelfte vermehrte Auflage. Berlin u. Leipzig, b. r. (1916). Verl. B. Behr. —. Str. XXXVI, 821.

Pełne wydanie dzieła, które ukazało się w roku 1832. Podstawowe dzieło o znaczeniu czynników duchowych na wojnie.
Podział ksiąg: I. Natura wojny. II. Teorja wojny. III. O strategii. IV. Walka. V. Siły zbrojne. VI. Obrona. VII. Natarcie. VIII. Plan wojny. — Dodatki.

848. **Clausewitz K.** O wojnie. Księgi 1 — 5. Z 11 wyd. niem. przełożyli A. Cichowicz i L. W. Koc. Warszawa, 1928. Wojsk. Inst. Nauk. Wyd.— Str. XXII, 334.

Skrócony przekład.

849. **Clausewitz K.** Wojna (tieorja stratiegji). Pierew. K. Woyde. Petersburg, 1902. 2 tomy.— Str. 345 i 384.

Przekład pełny.

850. **Clausewitz K.** Cnota wojskowa. Przeł. L. W. Koc.— *PZ*, 1926, nr. 71 i 72.

Wyjątek z dzieła: O wojnie.

851. **Clausewitz K.** Odwaga. Wyjątek z dzieła „O wojnie". Ks. III, roz. 6-ty. Przeł. L. W. Koc.— *PZ*, z 21. i 22. 4. 1926.

— **Clausewitz K.** — zob. **Boczarow K.; Bystrzonowski L.; Chrzanowski W.; Cordonnier R.; Dragomirow M.; Gros Long; Helmolt; Hesse; Indra; Leinveber; Marcks; Muret; Palat; Wasiljew; Wolf R.**

852. **Claussen.** Disziplin.— *MR*, 1921, z. 4, str. 191 — 196.

O karności wojskowej.

853. **Clear Warren J.** The moral of japanese infantry.—

IJ, 1926, nr. 9, str. 257 — 262.

Sylwetka piechoty japońskiej. (honor, obowiązkowość i karność).

854. **Clément-Grandcourt.** Voeux d'un fantassin. Education morale.— *FM*, 13. i 17. 5. 1933.

O wychowaniu piechoty.

855. **Clerici A.** Disturbi psichici nei soldati combattanti. — *RPI*, 1915.

Choroby psychiczne żołnierzy podczas wojny.

856. **Cobb P. W.** Dark - Adaptation with special reference to the problem of night-flying.— *PsR*, 1919, t. XXVI, z. 6, str. 428—454.

Doświadczenia nad przystosowaniem się do ciemności w związku z lotami nocnymi.

857. **Cochenhausen F.** Friedrichs Geist im Heere der Befreiungskriege. Berlin, 1927. Verl. R. Eisenschmidt. — Str. 30.

Wpływ, jaki reformy Fryderyka II wywarły na charakter wojska pruskiego z lat 1813 — 1815.

858. **Cochenhausen F.** Friedrichs Gedanken ueber Erziehung und Berufsbildung.— *WuW*, r. 1930, z. 1, str. 22 — 35.

Wyjątki z pism Fryderyka II o wychowaniu wojska.

859. **Cochenhausen F.** Fuehrertum. 25 Lebensbilder von Feldherrn aller Zeiten. Bearbeitet von Offizieren des Reichsheeres und der Reichsmarine und zusammengestellt von Cochenhausen. II Auflage mit 22 Bildern und 10 Textskizzen. Berlin, 1930. Mittler.— Str. XII, 401 z rys.

Zawiera przyczynki do charakterystyki wodzów. Ich wpływ na rozwój sztuki wojennej w Niemczech. Materiał do psychologii wodza.

860. **Cochenhausen F.** Gedanken ueber militaerisches Fuehrertum.— *WuW*, 1932, z. 7, str. 337 — 352.

Rozważania o czynnikach koniecznych do dobrego dowodzenia.

861. **Cochenhausen F.** Heeresfachschule und Pflege des soldatischen Geistes. — *WuW*, r. 1926, nr. 7, str. 432 — 442.

O konieczności wychowania, jako niezbędnego uzupełnienia wyszkolenia zawodowego.

862. **Cochenhausen F.** Von Scharnhorst zu Schlieffen. Hundert Jahre preussisch-deutscher Generalstab. Berlin, 1933. Mittler.— Str. 332, 29 rys.

Sylwetki wybitnych wojskowych niemieckich od 1806 do 1906 r.

863. **(Cochenhausen F.)** Wehrgedanken. Herausgegeben

von F. Cochenhausen. Hamburg, 1933.— Str. 58, 65 i 80.

Zbiór artykułów o zasadniczych zagadnieniach wojskowych, m. in. o przewadze duchowej, o duchu narodu niemieckiego w 1914 r., o roli czynników duchowych na wojnie.

864. **Cognet G.** Pour t'aider dans le commandement de ta compagnie. Paris, 1908. Chapelot.

Wskazówki w formie listów do brata w sprawie dowodzenia.

865. **Colby E.** Education and army. Washington, 1923. The Palmer.— Str. VII, 183.

Wychowanie moralne w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

866. **Colin H.** Les séquelles psychiques de la guerre.— *AMP*, Serie XII, II (1922), z. 1, str. 79 — 83.

Skutki zasypania przez minę podczas wojny.

867. **Colin H., L'hermitte et Robin G.** Mélancolie consécutive à une fracture du crâne.— *AMP*, Serie XII, II, (1922), str. 71 — 79.

Opis skutków zranienia czaszki.

868. **Colin J.** La tactique et la discipline dans les armées de la révolution. Paris, 1902. Berger-Levrault.— Str. 328.

Studium historyczne o przeobrażeniach karności w wojsku różnych epok.

869. **Colin J.** Les transformations de la guerre. Paris, 1911.— Str. 315.

O przeobrażeniach form wojny w różnych epokach.

870. **Colin J.** Przeobrażenia wojny. Warszawa, 1929. Gł. Księg. Wojskowa. — Str. III, 189.

Studium historyczno - wojskowe, zawierające wiele wiadomości o znaczeniu czynników duchowych w wojnach różnych epok.

871. **Colm G.** Die Masse.—*ASS*, t. 52 z. 3.

Polemika z psychologią tłumu według Le Bon'a.

872. **Colonjon P.** Aux soldats: du drapeau, de la discipline et de l'amour de la Patrie. — *SM*, 1848, z. 5, str. 183 — 193.

O cnotach żołnierskich.

873. **Colonjon P.** La force et l'Idée.— *SM*, 1851, z. 5, str. 121 — 134.

Rola czynników duchowych w wojsku i na wojnie.

874. **Colonjon P.** De l'obéissance passive et de la souverainité individuelle. — *SM*, 1851, z. 7, str. 426 — — 447.

Rozważania o różnych rodzajach posłuszeństwa w wojsku.

— **Comas H.**— zob. **Stratton G. M.**

875. **Compant.** Considérations sur la valeur morale de l'armée.— *SM*, r. 1878.

O wartości moralnej wojska.

876. **(Comptes).** Comptes rendus de la Société de Biologie, t. LXXXII, Paris, 1919.

Praca zbiorowa, poświęcona badaniom lotniczym, przeprowadzanym we Francji podczas wojny światowej.

— **Comptes rendus** — zob. **Crile.**

877. **(Conception).** A French conception of leadership.— *CAJ*, 1929, nr. 12, str. 475 — 486.

Ocena poglądów oficera francuskiego Lucas'a o istocie dowodzenia.

878. **Conclin V. and Dimmick F. L.** An experimental study of fear.— *AJP*, r. 1925, t. XXXVI, z. 1, str. 96—101.

Eksperymentalne badanie strachu.

879. **(Conférence).** Deuxième conférence des sciences administratives. Bruxelles, 1923.

Zawiera: H. Fayol: Résumé de la doctrine administrative. Naukowa organizacja pracy.

880. **Connors E. M.** The psychological effect of infantry weapons.— *IJ*, 1930, nr. 5, str. 486 — 489.

Działanie psychiczne nowoczesnej broni piechoty.

— **Conrad P.**— zob. **Krieg.**

881. **(Considérations).** Considérations sur l'influence des moeurs dans l'état militaire des nations. Par l'auteur d'Azémor. Essai sur les moeurs considerées dans leurs rapports avec l'art militaire. Londres, 1788.— Str. 343, III.

Zawiera m. in.: ustępy o karności, miłości ojczyzny, wychowaniu żołnierza.

882. **(Considerazioni).** Brevi considerazioni di pedagogia militare.— *RMA*, r. 1912, z. 5.

Pedagogia wojskowa.

883. **Constantin A.** La confiance. Essai de psychologie militaire. Paris, 1908. Chapelot. — Str. 76, 1 nlb.

Krótka broszura o zdobyciu zaufania, jako podstawie dowodzenia i warunku powodzenia. (Odwaga, karność).

884. **Constantin A.** Observations psychologiques sur les combattants.— *RPh*, r. 1921, z. 3 i 4, str. 186 — 213.

Obserwacje oficera francuskiego o zachowaniu się żołnierza podczas walki (strach, odwaga, zmęczenie, odpoczynek).

885. **Constantin A.** Le rôle sociologique de la guerre. Suivi de la traduction de „La guerre, moyen de la sélection collective" par Dr.

Steinmetz. Paris, 1907. F. Alcan.— Str. 288.

Filozofia i socjologia wojny.

— zob. **Steinmetz R. S.**

886. **Constantin-Weyer M.** P. C. de compagnie. Paris, 1930. Rieder.— Str. 231.

Wspomnienia oficera piechoty z frontu salonickiego, 1916 — 1917.

887. **Constantin-Weyer M.** La salamandre. Paris, 1930. Les Etincelles.— Str. 91.

Wspomnienia oficera czołgów z walk 1918 roku.

888. **(Constatations).** Constatations physiologiques sur le pilotage des avions commerciaux. L'opinion de „L'air Union" et des „Lignes Latécoères".— *Ae*, r. 1925, nr. 75, str. 311.

Badanie lotników linii komunikacyjnych.

889. **Conway M.** The crowd in peace and war. New York, 1915. Longmanns.—Str. 332.

Psychologia tłumu i jego przemiany podczas wojny.

— **Coover F. E.**— zob. **Stratton G. M.**

890. **Coquinet V.** Petit traité d'éducation du soldat. Paris, 1890. Berger-Levrault.

Pogadanki dowódcy kompanii z dziedziny wychowania.

891. **Cordonnier R.** Une brigade au feu. Paris, 1921. Charles-Lavauzelle.— Str. 416.

Epizod z walk w 1914 r. na froncie francuskim.

892. **Cordonnier R.** De l'hypothèse à la victoire. Paris, b. r. (przed 1913). Berger-Levrault.— Str. 86.

Przyczynek do studiowania metod myślenia wojskowego.

893. **Cordonnier R.** La méthode dans l'étude de la stratégie. Paris, 1912. Charles - Lavauzelle.— Str. 40.

Przykład metody myśli wojskowej, opartej na studiowaniu historii i na poznaniu roli człowieka na wojnie.

894. **Cordonnier R.** L'obéissance aux Armées. Paris, 1924. Charles-Lavauzelle.— Str. 267.

Na podstawie wydarzeń z początku wojny światowej autor poddaje analizie pojęcie karności wojskowej.
Rec.: *B*, 1925, t. XVII, str. 359 — 360.

895. **Cordonnier R.** Philosophie de la guerre d'après Clausewitz.— *FM*, 17.5.1921.

Analiza poglądów Clausewitza.

896. **Cordonnier R.** La puissance morale à la guerre.— *RCF*, 1911, z. 5, str. 449 — 472.

Znaczenie czynników psychicznych na wojnie, omówione na przykładach historycznych z dawnych wojen.

897. **Cordonnier R.** La tranchée de la soif. Paris, 1925.— Str. IV, 90.

Epizod z walk w 1914 r. we Francji. — Przedruk z *RMG*, 1922, z. 1, 2, str. 52 — 63 i 81 — 102.

— **Corinth L.** —zob. **Krieg.**

898. **Corlieu - Jouve.** Ceux des chars d'assaut. Paris, 1932. Tallandier.— Str. 221, 4 tabl. ilustr.

Wspomnienia z kompanii czołgów na froncie francuskim.

899. **Cornaianu J.** Razboiul si curentele filosofice, psichologice si social - economice. — *RM*, 1931, z. 12, str. 72 — 84 i 1932, z. 1, str. 21 — 37, z. 2, str. 81 — 86.

Filozofia wojny według poglądów Juganaru.

— zob. **Juganaru.**

900. **Cornejo M. H.** La guerre au point de vue sociologique. Mémoire présenté au Congrès International de Sociologie tenu à Génève en octobre 1930. Paris, 1930. Giard.— Str. 47.

Socjologia wojny.

901. **Cornelissen C.** La notion de l'honneur dans le travail. — *PeV*, 1929, str. 202 — 204.

Honor jako pobudka w pracy.

902. **Cornelissen P.** Die Hochseeflotte ist ausgelaufen. Muenchen, 1930. I. F. Lehmann.— Str. 235.

Wspomnienia z działań marynarki wojennej niemieckiej podczas wojny światowej.

903. **Cornelissen P.** Minen und Menschen. Berlin, 1932. W. Bischoff.— Str. 164.

Wspomnienia z działań marynarki wojennej niemieckiej podczas wojny światowej.

904. **Cornet-Auquier A.** Un soldat sans peur et sans reproche. Paris, 1918. Fischbacher.— Str. 71.

Wyciągi z listów dowódcy kompanii piechoty, poległego w r. 1916.

905. **Cornetz V.** De l'utilité de faux bruits.— *MF*, z 16.2. 1919, str. 605 — 618.

O użyteczności pogłosek wojennych jako o obronie organizmu (wyładowanie emocjonalne).

— zob. **Dauzat.**

906. **Corselli R.** Corpi, armi, anime.— *FA*, 28.11.1930.

Notatka o roli czynników duchowych w wojsku.

907. **Corselli R.** Pedagogia militare.— *REI*, 1924, z. 5 — 6, str. 353 — 372.

Zasady pedagogii wojskowej. Przykłady.

908. **Corselli R.** Tattica moderna ed altri elementi di arte militare. Palermo, 1924. Ed. Garibaldi.

Podręcznik taktyki, uwzględniający rolę czynników psychicznych w walce nowoczesnej.

909. **Corsi C.** Dell'educazione morale del'soldato. Firenze, 1874. Giuliani.

Wychowanie moralne żołnierza.

910. **Corsi C.** De l'éducation morale du soldat. Paris b. r. (około 1876). Dumaine.

Przekład z włoskiego.

911. **Coste C.** La psychologie du combat. Préface de J. Chevalier. Paris, 1929. Berger-Levrault. — Str. XXXVIII, 242.

Treść: psychologia wojny i psychologia walki. — Psychologia wojska i położenie taktyczne (natarcie, obrona, rodzaje broni). Oddział w walce.— Sugestia zbiorowa w walce. — Dowódca w walce. — Jednostka w walce.— Wnioski.
Autor — w czasie wojny światowej oficer piechoty francuskiej — uwzględnia doświadczenia z wojny światowej.

912. **Coste C.** La psychologie sociale de la guerre. La mobilisation de forces morales, leur maintien. Préface de J. Segond. Paris, 1929. Berger-Levrault.— Str. XIV, 112.

Stosunek psychologii socjalnej do zagadnień wojny. Metoda badania zagadnień psychiki żołnierza i psychologii walki.
Treść: Przedmiot psychologii socjalnej wojny. — Mobilizacja moralna w czasie wojny. — Mobilizacja socjalna i jej wpływ na mobilizację moralną. Propaganda na wojnie. — Psychologia różniczkowa narodów i jej zastosowanie podczas wojny.— Wnioski.
Książka stanowi uzupełnienie dzieła tegoż autora p. t. „Psychologia walki".

— **Coste C.**— zob. **Mayer E.**

913. **Coste C.** L'instituteur et l'officier dans la nation armée. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle.— Str. 36.

O współpracy nauczyciela z oficerem w wychowaniu narodu.

914. **Costedoat A.** La simulation. Paris, 1933. Baillière. — Str. 436, 29 rys.

Autor, lekarz wojskowy francuski, poddaje analizie zagadnienia symulacji (udawanie chorób).

915. **Cottard.** Un homme est tout. — *RMF*, 1926, nr. 64, str. 93 — 101 i nr. 65, str. 178 — 198.

Zalety wodza omówione na przykładach historycznych.
Streszczenie: — *PW*, nr. 12, str. 108.

916. **Coubertin P.** Essais de psychologie sportive. Lausanne, 1913. Payot.— Str. 264.

Psychologia sportu i ćwiczeń fizycznych.

917. **Couderc de Fonlongue.** Etude sur la discipline. Paris, 1905. Chapelot. — Str. 31.

O karności wojskowej (źródła, analiza pojęcia, przemiany).

918. **Coulter C. S.** Discipline.— *IJ*, 1923, z. XI, str. 505 — 506.

O zasadach karności wojskowej.

919. **Coulter C. S.** Psychology as applied by Japanese. — *IJ*, 1924, z. 10, str. 399—402.

Charakterystyka żołnierza japońskiego.

920. **(Council).** Medical Research Council. Colour vision requirements in the Royal Navy. London, 1933. H. M. Stationery Office. — Str. 58.

Sprawozdanie z badań, przeprowadzonych w marynarce angielskiej w sprawie fizjologii wzroku.

921. **Cour P. A.** Le sport dans l'éducation pour l'action. — *RMG*, 1923, z. 2, str. 81 — 107.

Rola sportu w wychowaniu dowódców.

922. **Courbon P.** Psychologie du tirailleur sénégalais pendant la guerre. Paris, 1916. Masson.

Charakterystyka wojsk kolonialnych w czasie wojny światowej.

923. **Courbon P. et Laignel-Lavastine.** Psychologie de la simulation. — *PMe*, 1917, str. 407 i n.

Udawanie chorób w czasie wojny.

924. **Courbon P. et Laignel-Lavastine.** Simulation de l'aliéné devant la guerre.— *PMe*, 1918, str. 305 i n.

Udawanie chorób na wojnie.

— zob. **Laignel-Lavastine.**

— **Cours**— zob. **Forces morales.**

925. **Courtier J. et Yourievitch.** (Ankieta w sprawie życia psychicznego i zwyczajów żołnierzy francuskich na wojnie). — *BIP*, z 6.12.1916.

926. **Cowley W. H.** Three distinctions in the study of leader.— *JASP*, 1928, str. 144 — 157.

Psychologia dowódców (kierowników).

927. **Cowley W. H.** The traits of face- to- face leaders. — *JASP*, 1931, str. 304 — 313.

Sprawozdanie z badań nad typami dowódców i kierowników. Badani byli również oficerowie i szeregowi.

928. **Cox C. M.** Genetic studies of genius. Standford, 1926. Standford University Press. — Str. XXII, 842.

Analiza psychologiczna ludzi genialnych. Książka zawiera również przykłady geniuszów wojskowych.

929. **Cremer H.** Education du soldat et principalement du fantassin. Paris, 1910. Charles-Lavauzelle.— Str. 80.

Podręcznik dla podoficerów. Treść: Wychowanie żołnierza.

Zaufanie do kolegów, do siebie samego, do swej broni, do dowódców. — Wnioski.

930. **Creuzinger P.** Die Probleme des Krieges. Leipzig, 1908 — 1909. 4 tomy.— Str. XI, 316; X, 204; XII, 248; VIII, 242.

Autor omawia zagadnienia taktyki i strategii na podstawie wojen Fryderyka II i Napoleona. Dzieło zawiera wiele materiału do psychologii dowodzenia oraz do roli czynników duchowych na wojnie w związku z rozwojem broni i metod walki.

931. **Crile.** Recherches expérimentales sur l'épuisement. — *CRB*, 6.2.1915.

Studium znużenia i wyczerpania.

932. **Crousaz A.** Die Disciplin des preussischen Heeres nach ihren historischen Haltpunkten und ihrer Betaetigung. Leipzig und Cassel, 1874.— Str. 101.

Historia karności w wojsku pruskim od XVI wieku.

933. **Crozier F. P.** A Brass-Hat in No Man's Land. London, 1930. J. Cape.— Str. 363.

Wspomnienia generała angielskiego z walk na froncie francuskim w czasie wojny światowej.

934. **Crozier F. P.** Im Sturm um Niemandsland. Berlin, Wien. Leipzig, 1930. P. Zsolnay.— Str. 363.

Przekład poprzedniej książki.

935. **Cru J. N.** Témoins, essai d'analyse et de critique des souvenirs de combattants édités en français de 1915 à 1928. Paris, 1929. Les Etincelles.— Str. VIII, 730.

Ocena krytyczna 300 książek francuskich (dzienników, pamiętników, listów i powieści) o wojnie światowej.

Treść: Wstęp ogólny (powstanie, cel, rodzaj książki i sposób jej użytkowania, błędne wyobrażenie o wojnie, charakterystyka książek o dawnych wojnach (str. 1 — 59). — Wstęp szczegółowy (klasyfikacja książek i metoda oceny). — Bibliografia. — Ocena szczegółowa książek. — Tablice porównawcze i zestawienia.

Cały wstęp, a zwłaszcza rozdziały: błędne wyobrażenie o wojnie i charakterystyka książek o dawnych wojnach zawierają bardzo wiele uwag o psychologii wojny i żołnierza.

W wnioskach autor — uczestnik wojny światowej w stopniu podoficera — występuje jako zdecydowany przeciwnik wojny. Obszerne sprawozdanie z tej książki:— *PP*, 1932, z. 10, str. 108 — 117.

936. **Cru J. N.** Du témoignage. Paris, 1930. Librairie Gallimard.— Str. 270.

Przeróbka i uzupełnienie pierwszej, zasadniczej części poprzedniej książki. Autor odrzuca szczegółowe oceny książek o wojnie, natomiast dodaje obszerne wyciągi z nich, ugrupowane według tematów.

Treść: Część I: historia wojen i świadkowie, legendy, literatura i świadectwa o wojnie, poznanie człowieka przez wojnę. — Część II: obraz wojny na podstawie dzieł kilku dobrych świadków (poznanie wojny, krytyka sztabów, bagnet, psychologia żołnierza walczącego, przeciw wojnie, pokój). — Bibliografia.

937. **Cru J. N.** Wo ist die Wahrheit ueber den Krieg. Eine kritische Studie mit Berichten von Augenzeugen. Potsdam, b. r. (1932). Mueller u. Kiepenheuer. — Str. VIII, 202.

Przekład poprzedniej książki z dodatkiem wstępu M. Rade'go i z opuszczeniem bibliografii.

— **Cru J. N.**— zob. **Feyler F.**

938. **Cruchet R.** El honor militare.— *RMA*, 1921, nr. 13 — 14.

O honorze wojskowym, jako czynniku moralnym.

939. **Cruchet R.** La crainte du danger chez le combattant. — *MF*, nr. z 16.11. i 1.12. 1918 r., str. 193 — 212 i 431 — 452.

Studium psychologiczne przyczyn objawów strachu, poparte przykładami z wojny światowej.

940. **Cruchet R.** Influence des variations de la pression atmosphérique sur la pression artérielle et le mal des aviateurs.— *PrMe*, r. 1925, nr. 90, str. 1489 — 1491.

Zmiany fizjologiczne w związku w wysokością lotu.
Streszczenie: — *LW*, 1926, str. 177 — 180.

941. **Cruchet R. et Moulinier R.** Le mal des aviateurs. Paris, 1920. Baillière.— Str. 96 z rys.

Psychofizjologia lotu, jego wpływ na organizm ludzki. Objawy chorobliwe podczas lotów na wysokich pułapach.

— **Csernek**— zob. **Desoffy de Csernek.**

942. **Culmann F.** Tactique d'artillerie. Le canon à tir rapide dans la bataille. Paris, 1914. Charles-Lavauzelle.— Str. 584.

Podręcznik taktyczny, zawierający w części I-ej (str. 17—24) psychologię artylerii w walce.

— **Curdy J. T.** — zob. **Mac Curdy J. T.**

943. **Cygielstreich A.** Les conséquences mentales des émotions de la guerre. — *AMP*, 1912, str. 128 — 148 i 256 — 277.

Wpływ wrażeń wojennych na psychikę. — Osobna odbitka: Paris, 1912.— Str. 39.

944. **Cygielstreich A.** Influence des émotions sur la genèse de la confusion mentale.— *AMP*, 1914, str. 298 i n.

Wpływ wzruszeń wojennych na powstawanie chorób psychicznych.

945. **Cygielstreich A.** Psychologia paniki podczas wojny.— *BW*, 1912, t. III, z. 1, str. 128 — 143.

946. **Cygielstreich A.** La psychologie de la panique pendant la guerre.— *AMP*, 1916, str. 182 — 192.

Przekład artykułu o panice na wojnie.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

947. **Cyrul J.** Psichotiechnika i psichołogja w wojennom diele.— *AiR*, 1923, z. 5 — 6.

Zadania psychologii i psychotechniki w wojsku sowieckim.

948. **Cysarz H.** Zur Geistesgeschichte des Weltkrieges. Die dichterischen Wandlungen des Kriegsbildes 1910-1930. Halle, 1930. Niemeyer. — Str. 201.

O wpływie wojny światowej na literaturę piękną.

949. **Czachotin S. S.** Organizacja, principy i mietody w proizwodstwie, torgowli i politikie. Moskwa, 1924. Gosizdat.— Str. 196.

Praca kompilatorska o organizacji pracy. Autor porusza również zagadnienia wojskowe: rolę organizacji w czasie wojny i pokoju. — Kilka wydań.

950. **Czajkowskij A.** Czełowiek i ruźje w boju.— *WS*, r. 1905, nr. 11, str. 95 — 108 i nr. 12, str. 85 — 100.

Wpływ uzbrojenia na psychikę żołnierza w walce (na podstawie doświadczeń z wojny rosyjsko-japońskiej).

951. **Czałow-Sziman A.** Fizpodgotowka na służbie wospitanja wolewogo komandira.— *WW*, 1931 r., z. 25, str. 37 — 40.

Konieczność wyzyskania wychowania fizycznego celem wyrobienia charakteru dowódców.

952. **Czarnowski S.** Le culte des héros et ses conditions sociologiques. Préface de H. Hubert. Paris, 1919. F. Alcan.— Str. XCIV, 369.

Wpływ kultu bohaterów na organizację społeczeństw na tle kultu św. Patryka, patrona Irlandii.
Przedmowa i rozważania ogólne stanowią przyczynek do psychologii zbiorowej.

953. **Czarnowski S.** Książka, którą warto przeczytać.— *KP*, nr. 44 z 1922.

O książce Bédier'a J.

— zob. **Bédier J.**

954. **Czartoryski A. K.** Katechizm rycerski. Wydał i przedmową poprzedził H. Mościcki. Warszawa, 1916. Gebethner i Wolff.— Str. 62.

Nowe wydanie nauki moralnej dla korpusu kadetów, ogłoszonej po raz pierwszy w r. 1790.

955. **Czartoryski A. K.** Zbiór pism, tyczących się moralnej edukacji młodzi korpusu kadetów. B. m. i r. (Warszawa, 1774). Druk. Grölla.— Str. 2 nlb., 175.

956. **Czełpanow G.** O prikładnoj psichołogji w Giermanji i w Amierikie. Moskwa, 1920.

Stan prac psychotechnicznych w Niemczech i w Ameryce. Zastosowania w wojsku.

957. **Czełpanow G.** Uczebnik psichołogji. Moskwa, 1917. — Str. 166.

Podręcznik psychologii ogólnej. Autor był jednym z kierowni-

ków prac psychologicznych w wojsku sowieckim.

958. **Czerniak E.** Mnogo siły, mało łowkosti.— *KŻ*, 1926, nr. 50.

Artykuł o psychofizjologicznych właściwościach żołnierza czerwonej armii.

— **Czerski**— zob. **Mieszkis F.**

959. **Czieskis M.** (Pobór rocznika 1903).— *AiR*, r. 1925, z. 8.

Wyniki zastosowania psychotechniki do poboru rekruta w Sowietach.

960. **Czistiakow G. A.** Izmienienia fiziczeskich i fizjołogiczeskich priznakow w swiazi s woprosami objektiwnoj ocienki utomlienia.— *MAU*, 1927, str. 223 — 260.

Przyczynek do fizjologii znużenia.

961. **Czuczmarew Z. J.** Psichotiechniczeskoje issliedowanje truda tieliegrafistow. — *PiPT*, 1930, z. 1, str. 67 — 78.

962. **(Czynniki).** Czynniki zwycięstwa.— *B*, r. 1920, z. 10, str. 764 — 765.

Streszczenie artykułu majora belgijskiego Menzel'a.

963. **D.** O siłę moralną wojska. — *PZ*, nr. 258, z 20.9.1930.

Znaczenie sił duchowych na wojnie, konieczność wychowania podczas pokoju.

964. **D. D.** Znaczenje znamieni i jewo miesto. — *Rul*, r. 1911, nr. 257.

Rola wychowawcza sztandarów wojskowych.

965. **Dallenbach K. M.** An inexpensive rotation table. — *AJP*, r. 1930, str. 637 — 638.

Opis przyrządu rotacyjnego używanego przy badaniu lotników.

966. **Damidaux.** L'officier d'état major.— *RMF*, r. 95, nr. 52, z 1.10.1925, str. 84 — 94.

Krótka charakterystyka cech moralnych, umysłowych i fizycznych oficera dyplomowanego.

967. **Damjanovič.** Jedan metod u vospitanju vojnika.— *R*, 1924, z. 9, str. 21 — 33.

Zasady wychowania obywatelskiego w zastosowaniu do wojska jugosłowiańskiego.

968. **Danadżjew St.** Naszata armja prez poslednitje wojny ot psichologiczno i psichopatyczno glediszcze. Sofja, 1925.— Str. 80.

Psychologia wojska bułgarskiego w czasie wojny.

969. **Daneo L.** Sulla psicopatologia dell' emozione durante la guerra. Sienna, 1913. Lazzeri.— Str. 12.

Wpływ wojny na życie emocjonalne żołnierzy.

970. **Dangelmaier E.** Der Geist des Heeres und der Idealismus. Wien, 1890.

Autor omawia zagadnienie honoru wojskowego.
Przedrukowane w następnej książce.

971. **Dangelmaier E.** Militaerrecht und militaerethische Abhandlungen. Wien, 1893. Braumueller.— Str. VII, 230, 1 nlb.

Zbiór artykułów filozoficzno-prawniczych, m. in.: znaczenie rozkazu (str. 76 — 83), honor, karność, duch wojska i idealizm (str. 171 — 193).

972. **Dangelmaier E.** Philosophie des Militaer-Rechts. Wien u. Leipzig, 1896. W. Braumueller.— Str. VIII, 114.

Filozofia karnego prawa wojskowego, zawierająca ustępy psychologiczne o odwadze, o honorze i in.

973. **Daniels.** Kuropatkin als Feldherr und Staatsmann.— *PJb*, 1912, t. 149, z. 3.

Analiza sposobu dowodzenia gen. Kuropatkina.

974. **Danilevicius S.** Gurguolin apsauga.— *MŻ*, 1931, z. 1.

Panika i ochrona tyłów wojska.

975. **Daniłow W.** Rezultaty psichotiechniczeskogo obsledowanja prijema w Wojenno-morskoje uczilisczce im. M. W. Frunze w 1928 g.— *MSb*, 1929, z. 1, str. 44 — 54.

Psychotechnika w marynarce sowieckiej.

976. **Danneels.** Education morale pratique du soldat.— *BB*, r. 1927, z. 8, str. 183 — 189.

Skrócona służba wojskowa wymaga wyzyskania całego życia żołnierza do wychowania moralnego.

977. **Danneels M.** Le moral du soldat. Bruxelles, 1926. J. Flameut.— Str. 130.

Podręcznik wychowania moralnego dla żołnierza. Ustępy o patriotyźmie, o honorze, o karności i in.

978. **Danzer K.** Eine Philosophie der Kraft.— *DAZ*, 1913, nr. 46, str. 10 — 11.

Poczucie siły jako pobudka pracy wojska.

979. **Dargun L.** O znaczeniu cywilizacyjnym wojny. (Odbitka z Przeglądu Polskiego). Kraków, 1892. Druk. „Czasu".— Str. 47.

Filozofia wojny.

980. **Daudet.** L'âme française et l'âme allemande. Lettres des soldats. Paris, 1915. Attinges.

Zbiór listów z pola, pisanych przez żołnierzy francuskich podczas wojny światowej.
Psychografia wojska francuskiego.

981. **Daudignac.** Les réalités du combat. Défaillances. Héroismes. Paniques. Paris, b. r. (1905). Charles-Lavauzelle. — Str. 155.

Psychologia walki, zwłaszcza studium strachu, odwagi i paniki. Wiele przykładów historycznych.

— **Daudignac** — zob. **Izmiestiew P. J.**

982. **Dauzat A.** L'argot militaire.— *MF*, z 16.4. 1917, str. 655 — 668.

Gwara żołnierzy z wojny światowej.

983. **Dauzat A.** L'argot de la guerre d'après une enquête auprès des officiers et soldats. Paris, 1918. A. Colin. — Str. 3, 295.

Gwara żołnierzy francuskich.

984. **Dauzat A.** Les légendes et les faux bruits de la guerre. — *MF*, z 16.7.1918, str. 241 — 262.

O powstawaniu pogłosek i legend na wojnie.

— zob. **Cornetz V.**

985. **Davidenhoff.** Psychoses aigues de guerre.— *RN*, 1916, nr. 11, str. 476 i n.

Wpływ wojny na psychikę żołnierzy.

986. **Davie M. R.** La guerre dans les sociétés primitives, son rôle, son évolution. Traduit de l'anglais par Maurice Gerin. Paris, 1931. Payot.— Str. 440.

Socjologia i filozofia wojny.

987. **Davignon H.** Le soldat peint par lui même. Lettres et impressions du front. Bruxelles et Paris, 1917.

Zbiór listów żołnierzy wojny światowej.

988. **Davy G.** L'expérience de guerre et la psychologie sociale.— *JPNP*, r. 1920, str. 721 — 741.

Wpływ wojny na rozwój psychologii zbiorowej.

989. **Dąbrowski M.** Karność i porządek.— *PZ*, 1923, nr. 22.

990. **Deak F.** A gyalogsagi szellemroel.— *MKK*, 1929, z. 1, str. 1094 — 1100.

Znaczenie czynników duchowych, zwłaszcza w piechocie.

991. **Dean E.** Some mechanism that distinguisch the crowd from other forms of social behaviour.— *JAbP*, r. 1923, t. XVIII, z. 3, str. 187 — 203.

Przyczynek do psychologii tłumu.

992. **Deauville M.** La boue des Flandres. Bruxelles, 1922, M. Lamertin.— Str. 133.

Wspomnienia z lat 1915—1918; autor był w tym czasie lekarzem w jednostce lotniczej.
Ocena: J. N. Cru, str. 117—121.

993. **Deauville M.** Introduction à la vie militaire. Bruxelles, 1923. La Renaissance du Livre d'Occident. — Str. 249.

Książka pisana podczas wojny w szpitalu, poddaje ostrej krytyce stosunki panujące w armii belgijskiej.

994. **Deauville M.** Jusqu'à l'Yser. Paris, 1917. Calmann-Levy.— Str. 388.

Dziennik belgijskiego lekarza wojskowego z lat 1914 — 1915. Zawiera wiele materiału psychograficznego.
Ocena: J. N. Cru. str. 117—121.

Bibl. Wojsk. 2 Dionu

995. **Debieuvre A.** L'éducation dans la préparation à la guerre. Causeries sur le rôle social de l'officier et l'éducation morale du soldat. II. édit. St. Maixent, b. r. Berger-Levrault.— Str. 168.

Treść: Obowiązki oficera w dziedzinie wychowania (metody, przedmiot). — Plan wykładów. — Przedmioty wykładów.

996. **Decroly O., Bayse R.** Les aplications américaines de la psychologie à l'organisation humaine et à l'éducation. Bruxelles, 1923. Lamertin.— Str. 56.

Wiadomości o pracach psychotechnicznych w wojsku amerykańskim.

997. **Dégot F.** Le tir en temps de paix et en temps de guerre. Etude psychophysiologique. Paris, b. r. (1902). Chapelot.— Str. 82.

Psychologia strzelania. Wpływ wzruszeń wojennych na skuteczność ognia.

998. **(Dekadenz).** Dekadenz der Kriegskunst.— *WuW*, 1926, z. 2, str. 97 — 121.

Przeobrażenie metod wojennych wskutek rozwoju broni i liczebności wojska.

999. **Delabaica.** Un erou.—*RIR*, 1928, z. 1 — 2, str. 78 — 82.

Przykład bohaterstwa z wojny światowej (Rumunia).

1000. **Delaville.** Etude de la contre - attaque et de la préparation morale des troupes. Paris, b. r. (1903). Charles-Lavauzelle.— Str. 72.

O konieczności wpływania na stan psychiczny żołnierzy w czasie walki.

— **Delay P.**— zob. **Nohain F.**

1001. **Delbanco G. A.** Von der Seele des Kriegsfreiwilligen. Magdeburg, 1925. Stahlhelm - Verlag.— Str. 84, 1 nlb.

Opis różnych stanów duchowych ochotnika niemieckiego z czasów wojny światowej. — Odwaga. — Śmierć. — Tłum.

1002. **Delbrueck H.** Ueber den kriegerischen Charakter des deutschen Volkes. Berlin, 1914. Heymann.— Str. 28.

Charakterystyka narodu niemieckiego. Mowa profesora niemieckiego.

1003. **Delcourt R.** Impressions d'argot allemand et autrichien. Paris, 1917. De Boccard.

Gwara żołnierzy niemieckich z wojny światowej.

1004. **Delcourt-Bernard E.** Les bases scientifiques de l'étude de la marche à l'armée belge.— *BB*, 1926, z. 10, str. 437 — 446.

Sprawozdanie z badań nad fizjologią i psychologią marszu.

1005. **Delhaye.** Education du soldat d'après l'ouvrage du général allemand Schmidt. Paris. b. r. (1911). Charles-Lavauzelle.— Str. 52.

Streszczenie książki niemieckiej o wychowaniu żołnierza.

1006. **Deligny.** Les forces morales dans la bataille.— *BSOF*, 1931, z. 10.

Na przykładzie bitwy nad Marną, autor podkreśla znaczenie woli zwycięstwa i poczucia solidarności w walce.

— **Dellmensingen** — zob. **Krafft.**

— **Delmas**— zob. **Dumas G.**

1007. **Delmas J.** La guerre sur le plan des réalités. — *RMF*, 1931, z. 7, str. 82 — 98.

W wojnie przyszłości człowiek i jego wartość moralna pozostaną głównym narzędziem walki.

1008. **Delmas J.** Mes hommes au feu. Avec la division de fer; à Morhange, sur l'Yser, en Artois 1914 — 1915. — Collection de mémoires, études et documents pour servir à l'histoire de la guerre mondiale. Avec 3 croquis et 16 photogr. Paris, 1931.— Str. 195, z rys.

Dziennik dowódcy kompanii i batalionu. Ciekawy przyczynek do psychologii piechoty francuskiej w początkach wojny światowej.

1009. **Delmas J.** L'infanterie de la victoire. Paris, 1932. Payot.— Str. 227.

Na tle walk batalionu francuskiego w 1918 roku, autor analizuje wpływ moralny dowódcy na swoją jednostkę.

1010. **Deloge A.** Conduire les hommes! Paris, 1917. Berger-Lavrault.— Str. 36, 1 nlb.

Krótki podręcznik dla podoficerów wojska belgijskiego, jak postępować z podwładnymi (poznanie żołnierzy, jasność i ścisłość, nastrój).

— **Del Vecchio G.** — zob. **Vecchio G.**

1011. **Delvert C.** Histoire d'une compagnie. Préface de E. Lavisse. Paris, 1918. Berger - Levrault.— Str. 294.

Dziennik dowódcy kompanii z walk okopowych w latach 1915 — 1916 na froncie francuskim. Ocena: J. N. Cru, str. 122—126.

1012. **Delvert C.** Quelques héros. Paris, 1917. Berger-Levrault.— Str. 254.

Przykład bohaterstwa żołnierzy francuskich z czasów wojny światowej.

1013. **Delvert C.** Verdun. Préf. du mar. Pétain. Paris, 1921. Fournier. — Str. 200, 59 rys.

Opis walk pod Verdun w czasie wojny światowej.

1014. **Demeny G.** L'éducation de l'effort. Paris, 1923. F. Alcan.

Psychologia ćwiczeń fizycznych i sportu.

Biblioteka Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu

1015. **Demeter K.** Das deutsche Offizierskorps in seinen historisch - soziologischen Grundlagen. Berlin, b. r. (1930). Verl. R. Hobbing.— Str. 4 nlb., 369.

Wyczerpujące studium, umożliwiające poznanie przedwojennego korpusu oficerskiego w Niemczech, (honor stanu).

1016. **Demeter K.** Wuerde und Strafe im Heere.— *WuW*, 1931 r., z. 3, str. 164 — 170.

Studium pedagogiczno - psychologiczne o karaniu w wojsku.

1017. **Demin.** Wospitanje japonskogo sołdata.— *ŻOR*, r. 1908, z. 4, str. 50 — 71.

Wychowanie moralne w wojsku japońskim.

1018. **(Demokratie).** Demokratie und Armee.— *ASM*, r. 1916, nr. 29, str. 282—283.

Wpływ ustroju na charakter i zadania wojska.

1019. **Demole.** Guerre et aliénation mentale.— *RN*, r. 1916, nr. 11.

Wpływ wojny na rozwój chorób psychicznych.

1020. **Demongeot.** Citoyen et soldat. Paris, b. r. (przed 1907). Flammarion.

Wykłady o wychowaniu moralnym i obywatelskim w wojsku francuskim.

1021. **Demongeot.** L'éducation de la solidarité dans l'armée. Paris, 1910. Chapelot. — Str. 20.

Rola poczucia solidarności w wojsku.

1022. **Denis E.** La guerre. Paris, 1915. Delagrave.—Str. 368.

Filozofia wojny.

1023. **Deny.** La neuropsychopathologie française pendant la guerre.— *En*, 1916, z. 5, str. 271 i n.

1024. **Deonna W.** La recrudescence des superstitions en temps de guerre. — *An*, 1916, z. 3, str. 243 — 268.

Wpływ wojny na powstawanie przesądów.

1025. **(Department).** The medical department of the United States Army in the World War. (Tom 10-ty). Neuropsychiatry. Washington, 1929.— Str. XIII, 543.

Wydawnictwo urzędowe o pracy amerykańskiej służby zdrowia podczas wojny światowej. Tom 10-ty zawiera dane o chorobach nerwowych i psychicznych.

1026. **Derué.** La réduction du service militaire par l'éducation nationale. Paris, b. r. Charles - Lavauzelle. — Str. 40.

Zadania wychowawcze w związku z skróconym czasem służby wojskowej.

1027. **Dervieu C.** La conception de la victoire chez les grands généraux. Paris, 1894. Berger - Levrault. — Str. 180.

Studium porównawcze pracy wodzów na wojnie (Hannibal, Cezar, Gustaw Adolf, Fryderyk II, Carnot, Napoleon, Moltke).

1028. **Derville E.** Correspondance et notes. Août 1914 — Juin 1918. Tourcoing, 1921. J. Duvivier.— Str. 394.

Listy i notatki porucznika piechoty, poległego w 1918 r.
Ocena: J. N. Cru, str. 509—513.

1029. **Desaubliaux R.** La Ruée. Etapes d'un combattant. Paris, 1919. Bloud.— Str. 306.

Dziennik podoficera kawalerii, potem oficera piechoty z 1914 — 1916 r.
Ocena: J. N. Cru, str. 126—129.

1030. **Descubes B.** Mon carnet d'éclaireur. Paris, 1915. Perrin.— Str. VIII, 256.

Pamiętnik podoficera artylerzysty z początkowych walk we Francji.
Ocena:J. N. Cru, str. 289—290.

1031. **Des Loges J.** L'art de commander dans l'aviation. Paris, 1922. Berger - Levrault.— Str. 30.

Treść: Strach i odwaga. Stan moralny oddziału i sposób dowodzenia. Wnioski.
Recenzja: *B*, 1922. t. VIII, str. 110 — 112.

1032. **Desoffy de Csernek.** La psychologie du commandement.— *RMF*, r. 94, nr. 39, z 1.9.1924, str. 289—305.

Psychologia dowodzenia w czasie pokoju i wojny. Rozważania w związku z książkami E. **Meyera** i Lebaud'a.

1033. **Desse.** Lettres à un futur officier. Paris, b. r. (1912). Charles - Lavauzelle. — Str. 78.

Wskazówki o zadaniach oficera.

1034. **Dessoir M.** Kriegspsychologische Betrachtungen. Leipzig, 1916. Verl. S. Hirzel.— Str. 47.

Krótkie obserwacje psychologiczne o wojsku niemieckim, zebrane przez autora — profesora filozofii — podczas podróży po froncie wschodnim w 1915 r. Treść: Mobilizacja psychiczna. Charakterystyka wojska walczącego. Koleżeństwo. Podwładny i przełożony. Karność. Przewidywania o demobilizacji psychicznej.
Rec.: — *B*, 1918, z. 9, str. 729 — 734.

— **Des Vignes Rouges J.** — zob. **Taboureau J.**

1035. **Deutschmoser.** Die Ueberraschung als Mittel zum Siege.— *VTH*, r. 1912, str. 161 — 176.

Rola zaskoczenia w powodzeniu wojennym.

1036. **Devaureix A.** De l'initiative en sous - ordre. Paris, 1902. Berger - Levrault. — Str. 51.

Rola i granice inicjatywy na wojnie.

1037. **Devaux A. et Logre.** Les anxieux. Paris, 1917. Masson.— Str. XVI, 301.

Książka lekarska, zawierająca materiał pomocniczy do studiowania strachu.

— **De Vigny**— zob. **Vigny A.**

1038. **Deville R.** Carnet de route d'un artilleur. Préface de P. Mille. Paris, 1916. Chapelot.— Str. XII, 132, 1 szkic.

Dziennik oficera artylerii z r. 1914 we Francji.

1039. **(Developpement).** Developpement de l'instruction et du caractère de l'officier. Paris, 1903. Berger-Levrault.— Str. 57.

Wychowanie oficera.

— **Devoluy P.** — zob. **Gros Long.**

1040. **(Devoirs).** Les véritables devoirs de l'homme d'éppée. Amsterdam, 1752. E. Kummel.—Str. 10 nlb., 128.

Obowiązki i cnoty żołnierskie.

1041. **Dębicka E.** Psychotechnika wojskowa.— *B*, t. XL, 1932, z. 2, str. 309 — 336.

Zasady oraz krótki rys badań, przeprowadzanych w wojsku amerykańskim i belgijskim.

1042. **Dębicki Z.** Książeczka żołnierza polskiego. Warszawa, 1919. Nakł. Bibl. Dzieł Wyborowych.— Str. 23.

Charakter i zadania żołnierza polskiego dawniej i obecnie.

1043. **Dhers V.** Critique des tests proposés pour l'étude de la fatigue industrielle. — *AOP*, 1930 r., str. 25 — 109.

Krytyka różnych testów, używanych do pomiarów zmęczenia.

1044. **Dhers V.** Critique des tests de fatigue.— *RST*, 1930, r., str. 59 — 69.

Krytyka testów używanych do oceny znużenia.

1045. **Dhers V.** Les tests de fatigue. Essai de critique théorique. Préface de H. Pieron. Paris, 1924. J. B. Ballière.— Str. 185.

Krytyka testów, służących do określenia stopnia zmęczenia.

1046. **Diakonow A.** Racjonalizacja obuczenja Krasnoj Armji.— *KZ*, 1926, nr. 186.

Naukowa organizacja pracy w zastosowaniu do wyszkolenia.

1047. **Dickerson D.** Mental conflicts in war.— *CAJ*, 1922, z. VIII, str. 130 — 134.

Wpływ wojny na psychikę.

1048. **(Dictionnaire).** Dictionnaire de termes militaires et de l'argot poilu. Paris, 1916. Larousse.— Str. 320.

Gwara żołnierzy z wojny światowej. Książka zawiera wiele materiału psychologicznego.

1049. **Dide M.** Ceux qui combattent et qui meurent. Paris,

b. r. (1916). Ed. Payot et Co.— Str. 250.

Pamiętniki z życia strzelców francuskich z czasów wojny. Autor był lekarzem wojskowym.
Analiza: J. N. Cru, str. 291 — 292.

1050. **Dide M.** Les émotions et la guerre. Paris, 1918. F. Alcan.— Str. 276.

Autor analizuje wpływ, jaki wywiera wojna na życie uczuciowe jednostki i zbiorowisk. Zawiera m. in.: histeria wojenna, strach, tchórzostwo, psychologia dowódców, psychologia wojska, bohaterstwo, zbiorowy egoizm i altruizm.

1051. **Dide, Claude et Lejonne.** Psychoses hysteroémotives de la guerre.— *PMe*, z 2. 9. 1916.

1052. **Diegtjarew L.** Politrabota w Krasnoj Armji w wojennoje wremja. 3-je izdanje. Moskwa—Leningrad, 1930. Gosizdat.— Str. 181.

Wychowanie wojska sowieckiego w czasie wojny. Propaganda.

1053. **Diegtjarew L.** Wojennoje dieło i politika. Moskwa, 1927. Gos. Izdat.—Str. 112.

Książka zawiera m. in. ustęp o znaczeniu techniki i czynników duchowych w nowoczesnym wojsku.

1054. **Dienisow S.** Politiczeskaja obrabotka sołdata w burżuaznych armijach. Naszi zapadnije sosiedi. S 32 ris. Moskwa — Leningrad, 1929. Gos. Izdat. — Str. 175, z rys.

Wychowanie moralne wojska w różnych państwach m. in. w Polsce.

— **Dienstunterricht** — zob. **Zeiss.**

1055. **Diericke O. F.** Fragmente eines alten freymuetigen Officiers ueber die Veredlung des Soldaten. I. Band. Koenigsberg, 1798. Verl. F. Nicolovius.— Str. XVIII, 434. (Więcej nie wyszło).

Jeden z pierwszych podręczników wychowania moralnego i obywatelskiego oficerów.
Treść: O konieczności wychowania moralnego oficera. Zakres wychowania. Możliwość uszlachetnienia żołnierza. Wiadomości filozoficzne potrzebne dowódcy. Egoizm. Karność. Zachowanie się w kraju nieprzyjacielskim.

1056. **Dietz O.** Der Todesgang der deutschen Armee. Berlin, 1919. K. Curtius.— Str. 85.

Obraz walk wojska niemieckiego na wojnie światowej.

1057. **Diez J.** De la force morale au point de vue militaire. Paris, 1903. Charles - Lavauzelle.— Str. 50.

Treść: Znaczenie siły moralnej. Charakterystyka karności we Francji. Rozwijanie siły moralnej. Znaczenie karności.

1058. **Dimitroff.** Geringschaetzung des menschlichen

Lebens bei den Naturvoelkern. Berlin, 1891.

Przyczynki do psychologii strachu i odwagi.

— **Dimmick F. L.**— zob. **Conclin V.**

1059. **Dirks H.** Experimentelle Untersuchungen des sozialen Verhaltens. — *ZAP*, 1932 r., str. 1 — 79.

O testach służących do sprawdzania zdolności kierowniczych.

— **Disciplina**— zob. **S. P.**

1060. **(Discipline).** Discipline.— *IJ*, r. 1933, z. 7 — 8, str. 258 — 261.

Artykuł polemiczny o karności, dostosowanej do warunków wojska amerykańskiego.

1061. **(Disziplin).** Disziplin. — *MWB*, z 25.1. 1930.

O karności wojskowej.

1062. **(Disziplin).** Die Disziplin in der bolschewistischen Armee.—*I*, 1928, nr. 9 — 10.

O karności w wojsku sowieckim.

1063. **(Disziplin).** Die „Revolutionaere" Disziplin der bolschewistischen Armee. — *K*, 1928, nr. 17 — 18.

Charakterystyka karności w wojsku sowieckim.

1064. **Dittmar.** Gedanken ueber die Zahl und Eignung in Kriegsheeren. — *WuW*, 1928, nr. 10, str. 609 — 618.

Ilość i wartość wojska na wojnie.

1065. **Dittmar.** Kampferfolg und Verluste.— *WuW*, 1930, nr. 6, str. 347 — 362.

Wpływ strat materialnych i ducha oddziału na powodzenie w walce.

1066. **Dittmar.** Vom Masstab kriegerischer Kraft. — *WuW*, 1928, nr. 5, str. 296 — 310.

O roli sprzętu i ducha w nowoczesnej wojnie.

1067. **Dittmar.** Milizheer und Manneszucht. — *WuW*, 1925, nr. 7, str. 401 — 416.

Charakterystyka karności w wojsku milicyjnym i konieczność wychowania narodu niemieckiego w związku z rodzajem służby wojskowej w Niemczech po wojnie światowej.

1068. **Dittmar.** Miliz und Manneszucht.— *MWB*, 1925, nr. 21.

Skrót poprzedniego artykułu.

1069. **Dittrich O.** Neue Reden an die deutsche Nation. Nach Vorgang von J. G. Fichte. Leipzig, b. r. (1915). Quelle u. Meyer.— Str. VI, 221.

Przyczynek do charakterystyki narodu niemieckiego podczas wojny i do badania wpływu wojny na psychikę jednostki i społeczeństwa.

1070. **Diveky J.** O novy typ našeho dustojnika.— *VVy*,

1925, nr. 5 — 6, str. 69 — 71.

Ideologia oficera czeskiego.

1071. **Dix K. W.** Psychologische Betrachtungen ueber die Eindruecke des Krieges auf Einzelne und auf die Masse. W wyd.: Der grosse Krieg als Erlebnis und Erfahrung. Gotha, 1915. Verl. F. A. Perthes.— Str. 29.

Analiza psychologiczna różnych zjawisk, występujących w Niemczech podczas mobilizacji i na początku wojny.

1072. **Dix K. W.** Psychologische Betrachtungen ueber die Eindruecke des Krieges auf Einzelne wie auf die Masse. (Beitraege zur Kinderforschung und Heilerziehung, Heft 127). Langensalza, 1925.— Str. 32.

Inne wydanie poprzedniej książki.

— **Dix W.** — zob. **Krieg; Seelenleben.**

1073. **Dmitriew N.** Prostiejszyje eksperimentalno - psychołogiczeskije ispitanja. — *WZ*, 1922, nr. 11, str. 18 — 19, z tabl.

Metoda badania spostrzegawczości, pamięci i uwagi.

1074. **Dmitriew N.** Woprosy discipliny.— *WW*, 1925, nr. 8, str. 10 — 12.

Wyrobienie karności. Działalność dowódcy i przykład osobisty. Wychowanie moralne.

1075. **Dmitrjewskij A.** Czto imienno sliedujet ponimat pod siłoj ducha. — *RuI*, 1911, nr. 276.

Rola czynników duchowych w wojsku.

1076. **Dmitrjewskij A.** Da, wojen bez stracha i uprieka— dostiżymyj idieał. — *WS*, 1913, nr. 6, str. 95 — 100.

Dyskusja w sprawie strachu na wojnie. O wyrabianiu odwagi.

1077. **Dmitrjewskij A.** Idieał oficiera.— *WS*, 1912, nr. 7, str. 1 — 10.

O typie oficera rosyjskiego.

1078. **Dmitrjewskij A.** Iz wojennoj psichołogji. — *WS*, 1915, z. 3, str. 155 — 162.

O strachu i odwadze.

1079. **Dmitrjewskij A.** Możno igrat na słabych strunach, no nie wospitywat w nich. — *WS*, 1914, z. 4, str. 112 — 120.

O względnej wartości kultywowania w wojsku tradycji.

1080. **Dmitrjewskij A.** Nasilje nad psichołogiej. — *WS*, 1911, nr. 12, str. 57 — 74.

Polemika z książką Uchacz-Ochorowicza o wartości psychologii dla wojska.

— zob. **Uchacz-Ochorowicz.**

1081. **Dmitrjewskij A.** O nieprikosnowiennosti „licznosti" w pieczati.— *RuI*, 1913, nr. 140.

Rola jednostki.

1082. **Dmitrjewskij A.** Polzujemsia li my urokami istorji.— *WS*, 1913, nr. 9, str. 108 — 122.

O wartości doświadczeń z dawnych wojen.

1083. **Dmitrjewskij A.** Psichołogja ili „twierdost podkownawo żelieza" bliże sierdcu i intieresam strojewogo artilierista.— *WOAS*, 1913, nr. 7, str. 3 — 9.

Artykuł polemiczny w sprawie psychologii wojskowej.

1084. **Dmitrjewskij A.** Samolubje, czestolubje, słabolubje. — *RuI*, 1911, nr. 268.

Rola różnych uczuć w wojsku.

1085. **Dmitrjewskij A.** Strach i borba s nim. Psichołogiczeskij etiud.— *ŻOR*, 1913, nr. 1, str. 58 — 78.

Panika i sposoby zwalczania jej.

1086. **Dmitrjewskij A.** Strach i borba s nim. Psichołogiczeskij etiud. Otd. Ottisk iz żurnała Obszczestwa Rewnitielej wojennych znamij. Petersburg, 1913. — Str. 12.

Odbitka poprzedniego artykułu.

1087. **Dmitrjewskij A.** Pobieda nad strachom smierti. — *RuI*, 1913, nr. 104.

Zwalczanie strachu na wojnie.

1088. **Dmitrjewskij A.** Walpurgiewy noczi wojennoj psichołogji.—*WS*, 1913, z. 5, str. 103 — 114.

O rozbieżnościach w traktowaniu psychologii strachu przez różnych autorów.

1089. **Dmitrjewskij A.** Wojennyje woprosy rieszajut razumom nie czuwstwom.— *RuI*, 1913, nr. 76.

O roli intelektu i uczucia w pracy wojennej.

1090. **Dmitrjewskij A.** Wlijanje akademiczeskogo obrazowanja na nrawstwiennyje eliementy.— *WS*, 1914, z. 5, str. 59 — 66.

Dodatni wpływ wyższego wykształcenia na wyrobienie siły ducha oficerów.

1091. **Dmitrjewskij A.** W zaszczitu licznosti i psichołogji. Kritika na kritiku g. Riezanowa.— *OŻ*, 1912, nr. 20, str. 305 — 309.

Polemika w sprawie roli jednostki na wojnie.

1092. **Dmitrjewskij A.** Wospitanje woina możet byt tolko w obidie nakazanja a nie w strachie nakazanja. —*WS*, 1913, nr. 10, str. 93 — 102.

Ujemny wpływ strachu na wychowanie żołnierza.

1093. **Dmitrjewskij A.** Wospitanjem a nie „kwalifikacjej" nado borotsia s prestuplienjami.— *RuI*, 1913, nr. 224.

O zwalczaniu przestępczości w wojsku zapomocą wychowania.

1094. **Dmitrjewskij A.** Wrednaja fikcja.— *RuI*, 1913, nr. 109.

Artykuł polemiczny w sprawie psychologii wojskowej.

1095. **Dmitrjewskij A.** „Za" i „protiw" psichołogji G. Sz-a.— *WS*, 1912, nr. 11, str. 91 — 96.

Polemika z artykułami G. Szumkowa w sprawie zwalczania strachu.

— **Dmitrjewskij A.** — zob. **Leichtenbergskij G., Riezanow A., Szumkow G., Uchacz-Ochorowicz.**

1096. **Dnieprow I.** Racionalizacja i izobrietatielstwo na wyższuju stiepień.— *WW*, 1931, nr. 4.

Selekcja w wojsku.

1097. **Dobre A.** (Psychologia Rumunów).— *RM*, r. 1924, z. 4.

Psychologia żołnierza rumuńskiego na podstawie obserwacyj podczas wojny światowej.

1098. **Dobrotworskij N.** Byt' ili nie byt' psichotiechnikie w armji?— *WiR*, r. 1929, z. 10, str. 95 — 99.

Polemika z artykułem Gincburga, drukowanym w z. 5-ym tegoż pisma. W sprawie stosowania psychotechniki w wojsku sowieckim.

1099. **Dobrotworskij N.** K woprosu o normach letnoj raboty.— *WWF*, r. 1926, z. 10 i 11, str. 27 — 29 i 16 — 17.

Studium psychofizjologiczne o normach pracy w różnych warunkach lotu.

1100. **Dobrotworskij N.** Miesto psichotiechniki w komplektowanii armji. Mysli i zamietki psichofizjołoga.— *WiR*, r. 1928, z. 7, str. 106 — 120.

Zastosowanie psychotechniki zwłaszcza do prac poborowych.

1101. **Dobrotworskij N.** Mietodika letnogo obuczenja s toczki zrenja psichofizjołogiczeskoj. — *WWF*, r. 1925, z. 7, str. 36 — 38.

Podstawy psychofizjologiczne szkolenia pilotów.

1102. **Dobrotworskij N.** Niekotoryje itogi raboty po psichofizjołogji letnogo dieła. — *WWF*, r. 1926, z. 1 i 2, str. 32 — 34 i 18 — 22.

Badania narządów zmysłowych lotników i uwagi o stosowanych metodach.

1103. **Dobrotworskij N.** Obosnowanje psicho-fizjołogiczeskich triebowanij k letnomu sostawu.— *WWF*, r. 1927, z. 6, str. 29 — 30 i z. 11, str. 32 — 35.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

Ocena wymagań stawianych kandydatom na pilotów.

1104. **Dobrotworskij N.** Ob otbore letczika-istriebitiela. —*WWF*, r. 1926, nr. 5.

Charakterystyka psychofizjologiczna lotnika myśliwskiego w odróżnieniu od lotnika rozpoznawczego.
Streszczenie: — *LW*, r. 1926, str. 569 — 571.

1105. **Dobrotworskij N.** Sposobnost miełkoj striełby s psicho-fizjołogiczeskoj toczki zrenja.— *WW*, r. 1925, nr. 42, str. 7 — 10.

Psychologia strzelania.

1106. **Dobrotworskij N.** (Wybór metod badań psychofizjologicznych różnych broni).— *SWM*, II, str. 51 — 56.

1107. **Dobrotworskij N.** Zadaczy psichofizjołogiczeskich łaboratorij.— *WWF*, r. 1925, z. 7, str. 35 — 36.

Zadania psychotechniki w lotnictwie: badanie kandydatów, opieka nad lotnikami, badanie wpływów szkodliwych.

1108. **Dobrowolskij A.** Naucznaja organizacja uprawlenja i konstruktiwnaja rabota w armjach.— *WOU*, r. 1923, z. 5.

O konieczności wprowadzenia w wojsku zasad naukowej organizacji pracy.

1109. **Dobrowolskij A.** Osnownyje puti i momienty w rabotie po NOT w armji.— *WOU*, r. 1925, nr. 1.

Wytyczne naukowej organizacji pracy w wojsku sowieckim.

1110. **Dobrowolskij A., Sokołow N., i Speranskij A.** Mietod izuczenja i racjonalizacji opieratiwnogo procesa.— *TU*, 1925, t. 3.

Jedna z pierwszych prób zastosowania naukowej organizacji pracy do wojskowości, (pobór rekruta w pułku moskiewskim).

1111. **Dobrowolskij A., Sokołow N., i Speranskij A.** Organizacja i tiechnika priema nowobrancew w otdielnoj wojskowoj czasti. S predisłowiem Ł. P. Malinowskogo. Moskwa, 1925. Izd. „Krasnaja Zwiezda". — Str. 120, 14 szematów, 7 formularzy, 5 dod.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy do czynności poborowych, opracowane na podstawie doświadczeń w garnizonie moskiewskim. Od str. 91 — 97 o badaniu psychotechnicznym rekrutów, od str. 98 — 106 o pracy polityczno-wychowawczej. Wydawnictwo urzędowe.
Ocena: — *WiR*, 1925, z. 5.

1112. **Dockeray F. C. i Isaacs I.** Psychological research in aviation in Italy, France, England and the American expeditionary forces. — *JCP*, r. 1921, z. 2, str. 115 — 148.

Sprawozdanie z badań zdolności do służby lotniczej, przeprowadzanych we Włoszech, we Francji w Anglii i w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

1113. **(Doctrine).** Une doctrine administrative. Adaptation à l'usage du personel du Min. de la Déf. Nation. du livre de M. Fayol. Bruxelles, 1921. Impr. du Min. de la Défense Nationale. — Str. 71.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy w wojsku belgijskim.

1114. **Dodge R.** Mental engineering during the war. — *ARR*, r. 1919, z. V.

Psychotechnika w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej podczas wojny światowej.

1115. **Doepp-Vorwald H.** Lebendige Bewegung und Menschenbildung. Weimar, 1929. Boehlaus.— Str. VII, 163.

Podstawy psychologiczne gimnastyki.

1116. **Doering W. O.** Psychologie der Schulklasse. Osterwick, 1930. Zickfeld.— Str. XII, 235.

Psychologia klasy szkolnej. Książka zawiera wiele analogii z życiem pokojowym wojska (duch klasy, honor, współzawodnictwo, przywódcy).

— **Doktryna odwagi** — zob. **Boucher A., Umiastowski R.**

1117. **Dolinin M.** Osnowy discipliny i disciplinarnoj praktiki w anglijskom flotie.— *MSb*, r. 1929, z. 8 — 9.

Zasady karności w marynarce angielskiej (autorytet dowódcy, ścisłe rozróżnienie kar dyscyplinarnych, grzywny, oddziaływanie moralne).

1118. **Dołgopotowa L.** Aparat dla issliedowanja prigodnosti k woditielskim profesjam.— *PiPT*, r. 1931, nr. 2 — 3, str. 156 — 166.

Badania zdatności do zawodu kierowcy.

1119. **Domaniewskij W.** Suszcznost komandirowańja. — *Cz*, r. 1931, z. 67, str. 3 — 6.

Analiza warunków, jakim powinien odpowiadać rozkaz.

1120. **Domaniewskij W.** Wola k' pobiedie w woždienji wojsk.— *Cz*, r. 1931, z. 64, str. 3 — 4.

Zasadniczym czynnikiem psychiki wodza powinna być wola zwycięstwa. Analiza i przykłady historyczne.

— **Donald F.**— zob. **Mac Donald F.**

1121. **Donald W. J.** Handbook of business administration. New York, 1931. McGraw-Hill.— Str. 1753.

Jedno z podstawowych dzieł (zbiorowe) o amerykańskich zasadach naukowej organizacji pracy.

1122. **Donath J.** Kriegsbeobachtungen ueber hysterische Stimm- Sprach- und Hoerstoerungen, — *MPN*, r. 1916, t. 40, str. 100 — 117.

Opis różnych objawów histerii na wojnie.

1123. **Dongot F.** Soixante jours de guerre. Paris, 1917. Baranger.— Str. 242.

Dziennik piechura francuskiego z 1914 r.

1124. **Dorgèlès R.** Les croix de bois. Paris, b. r. (1919). A. Michel.— Str. 344.

Powieść o życiu żołnierzy francuskich podczas wojny światowej. Kilka wydań, nie różniących się zasadniczo.
Ocena: J. N. Cru, str. 587 — 593.

1125. **Dorgèlès R.** Krzyże drewniane. Przeł. Z. Iwanowicz. 2 tomy. Lwów, 1929. Wyd. „Dobra książka". — Str. 403.

Przekład poprzedniej powieści.

1126. **Dorgèlès R.** Le cabaret de la Belle Femme. Paris, b. r. (1928). A. Michel.— Str. 318.

Powieść o życiu żołnierzy francuskich podczas wojny światowej.— Pierwsze wydanie 1919. Wydanie z r. 1928 zawiera kilka rozdziałów, których autor nie pomieścił w „Krzyżach drewnianych" z obawy przed cenzurą wojenną.
Ocena: J. N. Cru, str. 587 — 593.

1127. **Dorndorff.** Die Bedeutung des Kriegswertes der Truppen.— *JDAM*, r. 1911, nr. 477 i 478, str. 579 — 592 i 16 — 26.

Przykłady historyczne wartości bojowej różnych oddziałów na woinie.

— **Dos Passos J.**— zob. **Passos dos J.**

1128. **(Dostiżenja).** Dostiżenja psichołogiczeskoj sekcji małogo akademiczeskogo piedagogiczeskogo sowieta po issliedowanju uczaszczychsia w wojenno-uczebnych zawiedienjach SSSR. Moskwa, 1923. Izd. WWRS. — Str. 115.

Zbiór artykułów o wynikach badań psychofizjologicznych nad uczniami moskiewskich szkół wojskowych, m. in. artykuły: Muratowa W. P. (wstęp, zasady badań), Nieczajewa A. P. i Ignatjewa W. E.

— **Dougall**— zob. **Mac Dougall W.**

1129. **Douglas F.** Wola zwycięstwa.— *Sz*, r. 1928, nr. 8, str. 2 — 3.

Wola zwycięstwa, jako zasadniczy czynnik powodzenia na wojnie.

1130. **Dousset L.** Le risque militaire et la solidarité sociale. Paris, 1907. Berger-Levrault.— Str. 210.

1131. **Doussin G.** Castel-Pépère. Préface de H. Clouzot. Paris, b. r. (1918). Michel.— Str. 254.

Szkice oficera z pułku terytorialnego, zawierające charakterystykę wojska francuskiego w 1917 r.

1132. **(Dowódca).** Dowódca morski.— *PZ*, r. 1929, nr. 95.

1133. **Drabik M.** Dyscyplina wewnętrzna czy zewnętrzna?— *PP*, r. 1931, z. 4, str. 80 — 83.

Według autora wartość ma przede wszystkim karność wewnętrzna.

1134. **Dragomirow M.** Nauka „pobieżdat" Suworowa. — *WSB*, r. 1930, z. 11.

Omówienie „nauki zwyciężania" Suworowa i jego sylwetka psychologiczna.

1135. **Dragomirow M.** Discipline, subordination, marques extérieures de respect. Paris, b. r. (1894). Chapelot. — Str. 15.

O konieczności utrzymania karności; polemika z artykułem ogłoszonym w prasie.

1136. **Dragomirow M.** Gesammelte Aufsaetze. Uebers. v. Tettau. Hannover, 1890. Helving'sche Buchhandlung.— Str. 92.

Zawiera m. in.: katechizm żołnierski, artykuł o rozkazie i meldunku.

1137. **Dragomirow M.** La guerre est un mal inévitable. Paris, b. r. (1896). Charles-Lavauzelle.— Str. 20.

Wyjątek z dzieł generała rosyjskiego o filozofii wojny.

1138. **Dragomirow M.** Neue Folge gesammelter Aufsaetze. Uebers. v. Tettau. Hannover, 1888. Helving'sche Buchhandlung.— Str. 154.

Zawiera m. in.: wyszkolenie i wychowanie, rozbiór książki Tołstoja „Wojna i pokój", nauka Suworowa, jak zwyciężać.

1139. **Dragomirow M.** Oczerki. Kijew, 1898.— Str. 239.

Treść: Rozbiór książki Tołstoja: „Wojna i pokój".— Żołnierz rosyjski.— Napoleon.

1140. **Dragomirow M.** Podgotowka wojsk w mirowoje wremja. Kijew, 1906. — Str. III, 126.

Zasady wychowania i wyszkolenia wojska.

1141. **Dragomirow M.** Principes essentiels pour la conduite de la guerre. Paris, 1889. Berger-Levrault. — Str. 102.

Autor podkreśla rolę czynników psychicznych na wojnie. Teoria wojny według Clausewitz'a.

1142. **Dragomirow M.** Sołdatskaja pamiatka. Petersburg, 1891.— Str. 32.

Katechizm żołnierski.

1143. **Dragomirow M.** Uczebnik taktiki. Kijew, 1906—1910. — 2 tomy. — Str. VIII, XVIII, 322 i XXVII, 590.

Podręcznik taktyki, zawierający wiele uwag o psychologii żołnierza i walki, oraz o wychowaniu żołnierza.

1144. **Dragomirow M.** Razbor A. L. Tołstoja: „Wojna i mir". Kijew, 1898.— Str. 239.

Filozofia wojny. Krytyka poglądów L. Tołstoja.

— **zob. Tołstoj L.**

1145. **Dragomirow M.** Uczenje o wojnie Klausewitza. Petersburg, 1888.— Str. 57.

Analiza poglądów Clausewitz'a o wojnie.

— **Dragomirow M.** — zob. **Cardot.**

1146. **Dragu C.** Maresalul Joffre. Schita psichologica.— *RM*, 1931, nr. 1, str. 6 — 11.

Sylwetka, zawierająca mało materiału psychologicznego.

1147. **Dragu C.** Puterea morala a infanteriei romane si puterea credintei catre Tron, Dinastie, Patrie si Neam.— *RIR*, r. 1931, z. 4, str. 1 — 15.

Siła moralna piechoty rumuńskiej, jako wynik przywiązania do tronu, dynastii i ojczyzny.

1148. **Drees.** Sachliche Bewertung der Technik in der Kriegskunst. — *DW*, r. 1929, z. 1, str. 12 — 13.

W przyszłej wojnie siła moralna narodu i technika odegra większą rolę, niż w dawnych wojnach.

1149. **Dreiling R.** Beitrag zur Psychologie der Verwundeten. 1915.— Str. VII, 39, 165 rys.

Psychologia rannego. Wydane w polu w wojsku niemieckim.

1150. **Dreiling R.** Das religioese und sittliche Leben der Armee unter dem Einfluss des Weltkrieges. Eine psychologische Untersuchung. Paderborn, 1922. Verl. F. Schoennigh.— Str. 59.

Charakterystyka nastrojów i stosunków moralnych wojska niemieckiego podczas wojny światowej.

1151. **Drève J.** Le troupeau. Bruxelles, 1921. Ed. du Pays Belge.— Str. 156.

Pamiętnik podoficera piechoty belgijskiej z walk 1915 — 1916. Ocena: J. N. Cru, str. 294 — 295.

1152. **Droba D. D.** Churches and war attitudes.— *SSR*, r. 1932, str. 547 — 552.

Poglądy studentów różnych wyznań na zjawisko wojny.

1153. **Droba D. D.** Czechoslovak psychology of testing. — *JSP*, r. 1931, str. 238 — 245.

Autor omawia również używanie testów w wojsku czeskim.

1154. **Droba D. D.** Effects of various factors on militarism-pacifism.— *JASP*, r. 1931, str. 141 — 153.

Wyniki badań w szkołach amerykańskich w sprawie wojny i pokoju.

1155. **Droba D. D.** The measurement of social attitudes, — 2. Attitude toward war. Chicago, 1930. Univ. Chicago Press.

Analiza zachowania się jednostki i grup w odniesieniu do zjawiska wojny.

1156. **Droba D. D.** A scale of militarism-pacifism.— *JEP*, r. 1931, str. 96 — 111.

Poglądy studentów amerykańskich na sprawy wojny i pacyfizmu.

1157. **Droba D. D.** Sociological analysis of attitudes toward war. W wyd.: Abstracts of Doctor's Dissertations. Ohio State Univ. Press, 1931, nr. 7, str. 68 — 76.

Analiza odnoszenia się do zagadnienia wojny.

1158. **Droba D. D.** Why war?— *WU*, 1933, str. 264 — 271.

Natura ludzka, jako rzekoma przyczyna wojen; wyniki ankiety.

1159. **Drotleff H.** Wert einer moralisch-ethischen Erziehung und die Wichtigkeit des moralischen Elementes im Allgemeinen fuer den Erfolg im Kriege. Erlau, 1911. Im Selbstverlage des Verfassers. Erlauer Buchdruckerei.— Str. 80.

Znaczenie wychowania żołnierza. Czynniki duchowe na wojnie. Odwaga, karność, panika. — Liczne przykłady historyczne.

1160. **Drozd - Boniaczewskij.** Nrawstwiennyj element kak osnowa uprawlenja, wospitanja i obuczenja.— *WS*, r. 1907, nr. 11, str. 131 — 158 i nr. 12, str. 105 — 122.

Wychowanie żołnierza.

1161. **Drużinin K.** Issliedowanja duszewnogo sostojanja woinow w raznych słuczajach bojewoj obstanowki po opytu rusko-japonskoj wojny. Warszawa, 1910. Izd. „Oficierskaja Żizń".— Str. VIII, 147.

Odpowiedź autora (pułkownika rosyjskiego) na ankietę, rozpisaną po wojnie rosyjsko-japońskiej przez rosyjską sekcję psychologii wojskowej Towarzystwa przyjaciół wiedzy wojskowej.— Bardzo wyczerpująca ankieta zawiera pytania w sprawie zachowania się żołnierza i oddziału w różnych sytuacjach związanych z walką.

1162. **Drużinin K.** Wierojatnoje wljanje bezdymnogo porocha na taktiku 3-ch rodow oružja. Petersburg, 1892.— Str. 115, 2 szk.

Wpływ prochu bezdymnego na charakter walki i na zachowanie się żołnierzy.

1163. **Drużinin K.** Woinskij duch.— *OŻ*, r. 1910, nr. 269, str. 2558 — 2560 i nr. 270, str. 2574 — 2577.

Wychowanie moralne żołnierza. Wyrobienie ducha wojennego.

1164. **Drużinin K.** Woinskij duch. Warszawa, 1911. Izd. „Oficierskaja Żizń".— Str. 20.

Odbitka poprzedniego artykułu.

1165. **Drużinin K.** Wospominanja o rusko-japonskoj wojnie 1904 — 1905 uczastnika - dobrowolca. Petersburg, 1909.— Str. 504.

Przyczynek do psychografii wojska rosyjskiego podczas wojny z Japonią.

1166. **Dryjski A.** Psychologia i wojsko.— *PZ*, r. 1922, nr. 228 — 231.

Zadania psychologii i psychotechniki w wojsku.

1167. **Dubail.** Education militaire. Traité méthodique. 6-e édition. Paris, 1912. Charles-Lavauzelle.— Str. 67.

Krótki podręcznik wychowania moralnego, ujęty w formę zwięzłych definicyj, objaśnień i zapytań. Obejmuje: pojęcia zasadnicze, cnoty wojskowe, środki utrzymania karności, obowiązki żołnierza, wojnę.

1168. **Dubail.** Le livre de l'officier. Paris, b. r. (przed 1914). Charles-Lavauzelle. — Str. 80.

Do str. 50 o wychowaniu moralnym szeregowca.

1169. **Dubarle R.** Lettres de guerre. Préface de L. Barthou. Paris, 1918. Perrin. — Str. XLVI, 282.

Listy z wojny (1914 — 1915) prawnika posła, który poległ jako kapitan rezerwy.— Listy zawierają wiele uwag o wojsku i dają charakterystyczny obraz przemian, jakim ulegała dusza autora pod wpływem wojny. Ocena: J. N. Cru, str. 514 — 516.

1170. **Dubois P.** L'éducation civique et nationale de la jeunesse.— *ASM*, r. 1920, z. 1, str. 15 — 19.

O konieczności dostosowania zasad wychowania do tendencyj młodzieży powojennej.

1171. **Dubrulle P.** Mon régiment dans la fournaise de Verdun et dans la bataille de la Somme. Préface de H. Bordeaux. Paris, 1917. Plon.— Str. LVIII, 320.

Pamiętnik księdza, na początku wojny sierżanta, potem podporucznika piechoty francuskiej. Pamiętnik zawiera wiele materiału psychograficznego, m. in. opis działania ognia huraganowego artylerii.

— **Du Casse A.**— zob. **Casse A.**

1172. **Ducasse A.** La guerre racontée par les combattants. Paris, 1932. Flammarion. 2 tomy.— Str. 300 i 252.

Listy i wspomnienia żołnierzy francuskich z wojny światowej.

— **Duch** kawaleryjski— zob. **M. Z.**

— **Duch** piechoty — zob. **R. B., M. Z.**

1173. **Duckwall B. F.** An objective method of classifying army officers.— *MS*, r. 1929, t. 65, str. 171 — 194.

Wyniki badań psychotechnicznych w wojsku amerykańskim.

1174. **Duckwall B. F.** A psychological analysis of eccentricity in its effects of leadership and morale. — *CJ*, r. 1926, z. 10, str. 522 — 530.

Typologia dowódcy w ujęciu szkoły Freuda.

1175. **Duckwall B. F.** Eccentricity, a factor in leadership and morale.— *MS*, r. 1926, t. 58, nr. 5, str. 524 — 529.

Przyczynek do typologii dowódcy.

1176. **Duckwall B. F.** The inferiority complex in the military service.— *MS*, r. 1932, t. 71, nr. 5, str. 388 — 398.

Znaczenie kompleksu niższości — (teoria Adlera) — dla służby wojskowej.

1177. **Ducosté M.** Sur quelques expertises psychiatriques aux armées.— *AMP*, r. 1919, z. 11, str. 517 — 530.

Obserwacje z czasów wojny światowej.

1178. **Duehr B.** Der Luegengeist im Voelkerkriege. Muenchen, 1915. J. Mainz. — Str. 72.

Psychologia narodów w czasie wojny światowej. — Legendy, pogłoski i fałszywe oskarżenia.

1179. **Duerig, Dr.** Die Ermuedung. Wien, 1916. Hoelder. — Str. 105.

Psychologia i fizjologia zmęczenia.

1180. **Duewell W.** Vom inneren Gesicht des Krieges. Beitraege zur Psychologie und Soziologie des Krieges. Jena, 1917. Verl. E. Diederichs.— Str. 156.

Autor był sprawozdawcą wojennym niemieckiej prasy socjalistycznej.
Treść: Organizacja wojska. — Nowoczesna machina wojenna. — Nastrój wojenny.— Psychologia żołnierza, oficera i ludności cywilnej.— Nastroje religijne.

1181. **Dugas L.** La conception française de l'autorité.— *PeV*, 1931, t. 5, str. 271 — 273.

Psychologia karności.

1182. **Duhamel G.** Civilisation. Paris, 1918. Mercure de France.— Str. 272.

Opowiadania z lat 1914 — 1917, przeważnie o rannych i służbie zdrowia na wojnie.
Ocena: J. N. Cru, str. 593 — 597.

1183. **Duhamel G.** Vie des martyrs. Paris, 1917. Mercure de France.— Str. 320.

Powieść o rannych żołnierzach francuskich podczas wojny światowej, z lat 1914 — 1916. Autor był lekarzem wojskowym.
Ocena: J. N. Cru, str. 593 — 597.

1184. **Duhamel G.** Żywoty męczenników. (La vie des martyrs). Przeł. M. G. Karski. Warszawa, 1922. Wyd. „Ignis".— Str. XVIII, 193.

Pełny przekład poprzedniej książki.

1185. **Duhamel G.** Les sept dernières plaies. Paris, 1928. Mercure de France.— Str. 295.

Opowiadania o sanitariuszach i rannych żołnierzach francuskich podczas wojny światowej. Ciąg dalszy poprzedniej powieści.

1186. **Duhamel G.** Essai sur le le rôle des élements paranoiaques dans la genèse des idées revolutionnaires. Paris, 1930.— Str. 145.

Analiza psychologiczna i psychopatologiczna rewolucji francuskiej 1789 r.

1187. **Duhelly J.** Philosophie de la guerre. Paris, 1921. F. Alcan.— Str. 216.

Systematyczne studium filozoficzne, uwzględniające przeobrażenia dokonane przez wojnę światową. Na szczególną uwagę z punktu widzenia psychologii wojskowej zasługują rozdziały o mechanizacji w bitwie (str. 69 — 78), o wojnie pozycyjnej i o przełamaniu frontu (str. 79 — 119), o czynniku moralnym (str. 170 — 186).

1188. **Duhelly J.** Filozofia wojny.— *PZ*, z. 8. 4. 1922.

Wyjątki z książki tegoż autora.

1189. **Duhot E.** Essai sur la psychose émotive des bombardements.— *AH*, 1919.

Działanie psychiczne ognia artylerii.

1190. **Dumas G.** La contagion mentale.— *RPh*, 1911, z. 3.

Psychologia tłumu.

1191. **Dumas G.** L'expression de la peur.— *En*, r. 1933, t. 28, str. 1 — 9.

Analiza psychologiczna objawów strachu.

1192. **Dumas G.** Les troubles mentaux et la guerre.— *RPa*, 15. 6. — 15. 7. 1916, i 1. 3. — 15. 4. 1917.

1193. **Dumas G.** Troubles mentaux et troubles nerveux de guerre. Paris, 1919. F. Alcan. —Str. 227.

Podręcznik lekarski, zawierający bogate przyczynki do psychologii żołnierzy francuskich podczas wojny światowej.

1194. **Dumas G.** Nouveau traité de psychologie, tome deuxième. Paris, 1932. F. Alcan.— Str. 612.

W drugim tomie psychologii autor omawia obszernie uczucie strachu.

1195. **Dumas G. et Aimé H.** Névroses et psychoses de guerre chez les Austro-Allemands. Paris, 1918. F. Alcan.— Str. 242.

Podręcznik lekarski, zawierający wiele obserwacyj o psychologii wojny.

1196. **Dumas G. et Delmas.** Les confusions mentales d'origine commotionnelle chez les blessés.— *AMPM*, r. 1917, z. 1, str. 67 — 77.

Choroby psychiczne u rannych.

1197. **Dumas G. et Wallon H.** Les troubles mentaux de guerre.— *MF*, r. 1919, z. 6.

Wpływ wojny na psychikę.

1198. **Dumas J. B.** Au combat! Repos, ailleurs! Paris, b. r. (1915). Charles-Lavauzelle. — Str. 160.

Podręcznik taktyczny, zawierający wiele o siłach moralnych w walce.

1199. **Dumesnil H.** La guerre. Etude philosophique. Avant-propos de F. Passy. Paris, 1772. Libr. Pichon. — Str. 235.

Filozofia wojny, tendencja pacyfistyczna.

1200. **Dunajewskij F. P.** Problema professionalnogo podbora. Charkow, 1923. Izd. Instituta Truda.— Str. 68.

O wyborze zawodu.

— **Dunham G. C.** — zob. **Spaeth R. A.**

1201. **Dunkmann K.** Der Gruppenegoismus.—*AGS*, 1929, str. 11 — 23.

Przyczynek do psychologii grup.

1202. **Dunlap K.** Psychological investigations in aviation. — *Sc*, z 24 1. 1919, str. 94 — 97.

Badania psychotechniczne w lotnictwie.

1203. **Duparcq.** Un mot sur l'ésprit militaire.— *SM*, z. z 15. 8. 1884 r., str. 258—268.

O duchu wojskowym.

1204. **Duponchel.** Rôle social de l'officier dans l'éducation physique. Paris, 1902. Chapelot.

Znaczenie wychowawcze sportu.

1205. **Dupont M.** En campagne. 1914 — 1915. Paris, 1915. Plon.— Str. III, 320.

Pamiętnik oficera kawalerii, entuzjasty swej broni.

1206. **Dupont M.** En campagne. L'attente. Paris, 1918. Plon. — Str. II, 345.

Ciąg dalszy pamiętników oficera kawalerii, obejmujący walki w latach 1915 — 1917.

1207. **Dupont M.** Sabre au poing. Préface du général Weygand. Paris. 1931. Berger-Levrault.— Str. 196, 3 szk.

Opis 10 walk małych oddziałów kawalerii francuskiej w czasie wojny światowej.

1208. **Duprat G. L.** La psychologie sociale, sa nature et ses principales lois. Paris, 1921. Doin.— Str. 370.

Jedna z prób ujęcia praw psychologii zbiorowisk.

1209. **Duprat G. L.** Essai de psychologie sociale. (Les combattants). Paris, 1918. Revue mensuelle Génève. — Str. 20.

1210. **Duprat G. L.** La psychosociologie de la guerre.— *RIS*, r. 1916, str. 481—503.

Psychologia i socjologia wojny.

1211. **Duprat G. L.** La psychosociologe de la guerre. Paris, 1916. Giard et Brière. — Str. 24.

Odbitka poprzedniego artykułu.

— **Dupréel E.** — zob. **Alphandéry P.**

1212. **Dupuis L.** Les conditions biologiques de la timidité. — *RP*, r. 1912, t. LXXIV, z. 8, str. 140 — 160.

Analiza psychologiczna bojaźliwości.

1213. **Durand P.** Réflexions sur la discipline de l'armèe française. Paris, 1882. Chapelot.

Charakterystyka karności w wojsku francuskim.

1214. **Durand P. J.** De l'influence des idées réligieuses sur l'état militaire. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle.— Str. 56.

Religia w wojsku.

1215. **Duras-Lasale L.** O zwanji gienierała.— *WB*, r. 1871, str. 325 — 459.

Charakterystyka cech psychicznych i fizycznych, niezbędnych dla dobrego wodza.

1216. **Durkheim E.** L'éducation morale. Avertissement de P. Fauconnet. Paris, 1925. F. Alcan.— Str. III, 323.

Wydanie pośmiertne wykładów pedagogicznych z lat 1906 — 1907. Dla czytelnika wojskowego mogą mieć wartość przede wszystkim ustępy o wyrabianiu karności.

1217. **Duruy V.** L'éducation du soldat.— *RPa*, z 1. 10. 1907.

Wydane później jako książka.

1218. **Duruy V.** L'éducation du soldat. Quelques moyens pratiques. Paris, 1907. R. Chapelot.— Str. 91.

Znaczenie wychowania moralnego oraz metody wychowania.

1219. **Duruy V.** L'officier éducateur. Leçons faites à l'Ecole Politechnique. 4-e édition. Paris, 1904. Chapelot.

O roli społecznej i wychowawczej oficera francuskiego.

— zob. **Gałkin.**

1220. **Duruy V.** Dustojnik vychovatel.— *VVy*, r. 1925, nr. 2 — 3, str. 27 — 29.

Przekład z francuskiego.

1221. **Duruy V.** Sowriemiennaja socialnaja rol oficiera. 2-je izd. Petersburg, 1906. — Str. 176.

Przekład z francuskiego.
Treść: Armia i pokój.— Rola społeczna oficera.— Duch wojenny.— Wpływ oficera na żołnierzy.— Wnioski.

— **Duruy V.** — zob. **Izmiestiew P. I.**

1222. **(Dusza).** Pobolsze duszi. — *Rz*, z 17. 9. 1913 r., str. 566 — 567.

O uwzględnianiu czynników psychicznych w wychowaniu żołnierza.

1223. **Dutheil M. A. C.** Les devoirs du soldat. Paris, 1846. Libr. Firmin Didot Frères. — Str. 288.

Podręcznik wychowania moralnego żołnierza w formie opowiadania.

1224. **Duval.** L'organisation militaire.— *RPa*, z 15.5.1922.

Autor omawia sprawę znaczenia ducha i techniki w nowoczesnej organizacji wojska.

1225. **Dvelshauvers G.** L'éducation de l'automatisme.— *PeV*, 1928, z. 1, str. 1 — 5.

O wyrabianiu i o wartości automatyzmu.

1226. **Dwinger E. E.** Die Armee hinter Stacheldraht. Das sibirische Tagebuch. Jena, 1929. Diederichs.— Str. 306.

Powieściowo ujęty pamiętnik oficera niemieckiego w niewoli rosyjskiej, stanowiący interesujący przyczynek do psychologii jeńców wojennych.

1227. **Dwinger E. E.** Armia za drutem kolczastym. Pamiętnik z Sybiru. Autoryzowany przekład Wandy Kragen. Kraków — Warszawa, 1930. Wydawn. „Panteon".— Str. 152.

Skrócony przekład.

1228. **Dwinger E. E.** Zwischen Weiss und Rot. Die russische Tragoedie, 1919 — 1920. Jena, 1930. E. Diederichs.— Str. 503.

Powieść na tle ucieczki z obozu jeńców i rewolucji rosyjskiej.

1229. **Dybowski W.** Pierwsze wyniki badań lotników w komorze niskich ciśnień.— *LW*, 1933, str. 25 — 29, 119 — 126, 219 — 230.

— **Dżilbret** — zob. **Gilbreth L.**

1230. **Dziurić M.** Uticaj priznania rada i odlikovania na vaspitanie u vojsci. — *PAG*, 1933 r., z. 1 — 3.

Wpływ odznaczeń na wychowanie wojska.

— **E. M.**— zob. **Mayer E.**

1231. **E. O. A.** Truppmoral. — *KKA*, r. 1911, nr. 13 — 14, str. 353 — 361.

Wpływ wyszkolenia na ducha wojska.

1232. **Eager R.** The psychological aspect of an army and an unorganised crowd. — *JRAM*, 1918, z. 1, str. 88 — 91.

Psychologia tłumu i wojska — porównanie.

1233. **Ebener Ch.** Conférences sur le rôle social de l'officier faites en 1904. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle.— Str. 74.

Rozwój historyczny stanowiska oficera w różnych epokach i zadania wobec społeczeństwa w wojsku nowoczesnym. — Wychowanie wojska i narodu. Wykłady w szkole wojskowej w Saint-Cyr.

1234. **Ebener K.** Lekcji o socjalnoj roli oficiera. Pier. J. S. Engielman. Petersburg, 1908. Tipografia Morskogo Ministierstwa.— Str. 108.

Przekład poprzedniej książki.

1235. **Eberhardt E.** Die geschichtliche Entwicklung der Luftfahrt und die Bedeutung der Persoenlichkeit fuer dieselbe. W wyd.: Unsere Luftstreitkraefte 1914 — 1918. Berlin, 1930. Vaterlaendischer Verlag C. A. Weller.— Str. 1 — 26.

Znaczenie jednostki w lotnictwie.— Prócz tego w tym samym wydawnictwie kilka drobnych artykułów, charakteryzujących psychologię lotników.

1236. **Ebersberg J.** Soldaten-Ehre und Pflichten. Wien, 1853. Braumueller.— Str. VIII, 188.

Ideologia stanu żołnierskiego.

1237. **Eckhardt C.** An alle Frontsoldaten. Berlin, 1919. A. Scherl.— Str. 64.

Charakterystyka wojska niemieckiego w jesieni 1918 r.

1238. **Eckstein J.** Die Ehre in Philosophie und Recht. Leipzig, 1889. Duncker.— Str. 124.

Analiza filozoficzna i prawnicza honoru.

1239. **Eder.** The psychopathology of the war neuroses.— *La*, r. 1916, z. 7.

Obserwacje o wojsku angielskim w czasie wojny światowej.

— **Education**— zob. **Minger; S. V.**

1240. **(Education).** Education morale du futur combattant.— *FM*, r. 1913, nr. 885.

Zadania wychowania żołnierza ze względu na potrzeby wojenne.

1241. **Efies A.** Duch i matierja. — *Cz*, r. 1932, nr. 77, str. 7 — 8.

Notatka o stanie moralnym czerwonej armii.

1242. **Efimow W.** Cieli i mietody fizjołogiczeskich issliedowanij w Krasnoj Armji. — *WSS*, r. 1926, z. 3.

O zadaniach psychotechniki w wojsku sowieckim.
Autor był jednym z kierowników sowieckiego instytutu pracy (fizjolog).

1243. **Efimow W.** Eniergietika truda. Moskwa, 1924. Orga-Biblioteka CIT. — Str. 39.

Jedno z wydawnictw sowieckiego instytu pracy o fizjologii pracy.

1244. **Efimow W.** Utomlennost. — *Wr*, 1925 r., z. 8 (20).

Przegląd literatury o fizjologii znużenia.

— **Egroo**— zob. **Van Egroo.**

1245. **Ehrenberg H.** Der Krieg und der Mensch.— *NS*, 1918 r., z. 5.

Wpływ wojen na psychikę jednostek i narodów.
Przyczynki do psychologii dowódców i dowodzenia.

1246. **Eichhacker R.** Briefe an das Leben. Von der Seele des Schuetzengrabens und von Schuetzengraeben der Seele. Illustriert von Prof. A. Hoffmann. Muenchen, 1916. Verl. Union. — Str. 125, z rys.

Obrazki z życia w okopach podczas wojny światowej.

— **Eichhacker R.**— zob. **M.**

1247. **Eichler G. A.** Can social leadership be improved by instruction in its technique?— *JES*, 1933, t. 7, str. 233 — 236.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk szkolnych.

1248. **Eichler G. A. and Merill R. R.** Can social leadership be improved by instruction in its technique?— *JES*, 1933, str. 1 — 4.

Przyczynek do psychologii dowodzenia.

1249. **(Eignungspruefung).** Eignungspruefung bei Freiwilligeneinstellung. — *MWB*, z 11. 2. 1932 r., str. 1078 — 1079.

Badania psychotechniczne ochotników do wojska niemieckiego.

1250. **(Eignungspruefung).** Wer will unter die Soldaten? Psychologische Eignungspruefung bei der Reichswehr.— *BT*, dodatek p. t. „Die Bruecke", z dn. 2. 4. 1933.

Krótkie sprawozdanie z badań psychotechnicznych, którym są poddawani kandydaci do wojska niemieckiego.

1251. **Eilsberger E.** Der Durchbruch bei Brzeziny am 24. 11. 1914. Berlin, 1930. E. S. Mittler.— Str. 6 nlb., 230, 10 zał., 20 szkiców.

Opracowanie bitwy pod Łodzią w r. 1914. Zawiera żywy obraz bitwy pod Różycą i paniki.

1252. **Einstein A. et Freud S.** Pourquoi la guerre? Dijon, 1933. Inst. Intern. de Coopération intellectuelle. — Str. 63.

Listy, pisane w 1932 r. w sprawie wojny. Tendencja pacyfistyczna.

1253. **Eiselen F.** Wesen und Wert der Ehre. Frankfurt a./M., 1894.

Analiza filozoficzna i psychologiczna honoru.

1254. **Eksemplarskij W. M.** Problemy odarennosti. Moskwa, 1923. Izd. „Russkij Kniżnik".— Str. 136.

Książka psychotechniczna o zdolności; porusza również zagadnienia wojskowe.

MIEJSCE NA NOTATKI

MIEJSCE NA NOTATKI.

1255. **Eksemplarskij W. M.** Psichotiechnika.— *WPŻ*, r. 1920, nr. 3 — 4.

Zastosowanie psychotechniki w wojsku sowieckim.

1256. **Elkind H.** The healthy mind. New - York, 1929. Greenberg.— Str. 269.

Praca zbiorowa o hygienie umysłowej, zawiera również ustępy o zmęczeniu i o strachu.

1257. **Ellenbeck.** Der Kampf um Deutschlands Gesicht. — *WuW*, r. 1933, z. 3, str. 113 — 123.

O konieczności wyrabiania cnót żołnierskich w całym narodzie niemieckim.

1258. **Elliot S.** What is the psychological effect on the national mind of great armed forces. New York, 1929. Brooks-Bright Foundation. — Str. 143.

Praca zbiorowa o wpływie zbrojeń na psychikę Amerykanów. Nastawienie pacyfistyczne.

1259. **(Eloquence).** Eloquence militaire, ou l'art d'émouvoir le soldat, d'après les plus illustres exemples tirés des armées des differents peuples et principalement d'après les proclamations, harangues, discours et paroles mémorables des généraux et officiers français. Par une société de militaires et d'hommes de lettres. Paris, 1818. 2 tomy.

Studium o sposobie wpływania na psychikę żołnierzy zapomocą przemów, odezw i rozkazów oraz — w tomie drugim — przykłady.

— zob. **Beredsamkeit.**

1260. **Elsenhans T.** Charakterbildung. Leipzig, 1908. Quelle und Meyer.— Str. VIII, 135.

Dzieło z dziedziny psychologii pedagogicznej. Może stanowić przyczynek do wychowania moralnego żołnierza.
Treść: 1. istota charakteru. 2. powstawanie charakteru. 3. wychowywanie charakteru.

1261. **Elsenhans T.** Der Krieg als Erzieher. Dresden, 1914. Verl. A. Dressel.— Str. 31.

Autor analizuje wpływ wychowawczy wojny na jednostki i na całe narody.

1262. **Elting L.** Psychology of war.— *JUSA*, r. 1911, nr. 84, str. 1015 — 1052.

Szkic psychologii walki i wojny.

1263. **Elwood C. A.** Das seelische Leben der Gesellschaft. Eine Einfuehrung in die psychologische Soziologie. Karlsruhe, 1927. Verl. Braun.— Str. 245.

Psychologia grup, zbiorowisk i tłumu jako całości, odrębnej od życia psychicznego jednostki. Przekład z angielskiego. Przekład francuski: Paris, 1914. — Str. 307.

1264. **Elyot T.** Das Buch vom Fuehrer. Uebers. v. H. Studniczka. Leipzig, 1931. Leiner.— Str. XXX, 128.

Psychologia dowódców (kierowników, przywódców).

— **Emelen**— zob. **Van Emelen.**

1265. **Emerson H.** Dwanaście zasad wydajności. Tłumaczone pod redakcją K. Adamieckiego. Warszawa, 1925.— Str. XXII, 344.

Naukowa organizacja pracy. Autor przytacza przykłady pracy wojska (wojna francusko-pruska, wojsko japońskie, karność).

1266. **Endres F.** Das Gesicht des Krieges. (Kultur und Streitfragen, Heft 14). Leipzig, 1914. Oldenburg. — Str. 83.

Charakterystyka zjawiska wojny i przemian, jakie wywołuje w psychice narodu.

1267. **Endres F.** Das Kriegsbuch. Eine Einfuehrung in das Verstaendnis strategischer und taktischer Vorgaenge. Muenchen, 1916. Seybold. — Str. 142.

Popularny wykład o zasadach wojny. Od str. 122 — 129 o znaczeniu czynników psychicznych na wojnie.

1268. **Endres F.** Moderne franzoesische Taktik in ihren charakteristischen Merkmalen. Oldenburg i. Gr., 1913. Verl. G. Stalling. — Str. VIII, 52.

Krótkie ujęcie przedwojennej taktyki francuskiej, z szczególnym uwydatnieniem momentów psychologicznych.

1269. **Endres F.** Politik und Kriegfuehrung. Muenchen, 1917. — Str. 31.

Broszura popularna, zawierająca materiał do psychologii dowodzenia (powstawanie decyzji, charakter dowódcy, naród a wojna).

— **Endres F.**— zob. **Helmolt H. F.**

1270. **Engelbrecht.** Die Seele deines Volkes. Ein deutscher Charakterspiegel. Halle, b. r. (1917). Verl. R. Muehlmann.— Str. 249.

Charakterystyka psychiki narodu niemieckiego podczas wojny światowej.

1271. **Engelbrecht H. C.** Pacifism and patriotism.—*WT*, 1928, t. 11, str. 296 — 298.

Rozważania na temat, czy pacyfista może być patriotą.

1272. **Engels F.** Statji i pisma po wojennym woprosam. Pierewod s niemiec. Pod red. s predisł. i primecz. N. Popowa. Moskwa, 1924. Izd. „Krasnaja Now". — Str. XIV, 368.

Zbiór poglądów Engelsa na zagadnienia wojny.

1273. **Engielmann I. S.** Wospitanje francuskogo sołdata.

— *ŻOR*, r. 1907, z. 3. str. 33 — 76.

O wychowaniu moralnym w wojsku francuskim. Pisane na podstawie podróży odbytej w 1906 r.

1274. **Engielmann I. S.** Wospitanje sowriemiennogo sołdata i matrosa. Petersburg, 1908.— Str. 309.

Charakterystyka metod wychowania żołnierzy we Francji, Włoszech i Rosji oraz wskazówki praktyczne.

— **Engielmann I. S.** — zob. **Ebener K.**

1275. **English H. B.** Three cases of the „conditionel fear response".— *JASP*, 1929 r., t. 24, str. 221 — 225.

Studium o strachu.

1276. **Enwald M.** Dwie doktryny bojewogo wospitanja wojsk.— *WS*, 1911 r., nr. 1, str. 101 — 106.

Odwaga w wyszkoleniu wojska.

1277. **d'Epée J.** L'officier français. Sa situation dans la nation et dans l'armée. Paris, b. r. (1908). Charles-Lavauzelle.— Str. 156.

Przyczynek do charakterystyki korpusu oficerskiego we Francji przed wojną światową.

1278. **Erbelding E.** Im Westen doch Neues. Muenchen, 1930. E. Ebering. — Str. 455.

Powieść na tle wojny światowej.

1279. **(Erde).** Flandrische Erde in Stimmungen und Bildern von Soldaten der 4. Armee. Stuttgart, 1917. Deutsche Verl. Anstalt.— Str. 249, 16 rys.

Obrazki z walk niemieckich we Flandrii w 1915 r.

1280. **Erenburg I.** Oblicze wojny. Przeł. J. Maliniak. Warszawa, 1926. Wydaw. „Dom Książki Polskiej". — Str. 210, 1 nlb.

Szkice o duszy człowieka podczas wojny. Treść: Wygląd zewnętrzny.— Wojna i życie.— Tchórzostwo i męstwo.— Okrucieństwo i męstwo.— Kobieta. — Religia.— Kolorowi.— Rosjanie we Francji.— Tyły.— Dzień powszedni.— Dusza wojny.

1281. **Erffa.** Der Offizier als Erzieher. Oldenburg, b. r. G. Stalling.— Str. 25.

Rola oficera jako wychowawcy narodu.

1282. **Erikson E. W.** O samoubijstwach w armji. — *WMŻ*, 1915, nr. 3, str. 336 — 348.

Samobójstwa w wojsku rosyjskim.

1283. **Erismann.** Massenpsychologie. Referat auf dem IX. Kongress der Gesellschaft fuer experimentelle Psychologie. Muenchen, 1925.

Psychologia zbiorowisk i tłumu.

1284. **Ermanskij O. A.** Nauczaja organizacja truda i si-

stiema Teylora. Moskwa, 1922. Gosizdat.— Str. XV, 367.

Krytyka systemu Taylora. — Kilka wydań.

— **Ermanskij O. A.** — zob. **Tramm K.**

1285. **(Erziehung).** Erziehung des Soldaten.— *OW*, r. 1921, nr. 2.

Wychowanie wojska w powojennej Austrii.

1286. **(Erziehung).** Die Erziehung des Soldaten zum Kampf.— *MWB*, z 18.9. 1924.

O konieczności przygotowania psychicznego żołnierzy do wojny na przykładach z wojny światowej.

1287. **(Erziehung).** Erziehung des Soldaten zur Selbstaendigkeit.— *MWB*, z 18. 6. 1929, nr. 47, str. 1927 — 1929.

Wychowanie samodzielności u szeregowych.

1288. **(Erziehung).** Die geistige Erziehung der Rekruten.— *DW*, z 27.5.1932, nr. 22, str. 1 — 7, dod.

Wychowanie rekrutów.

1289. **(Erziehung).** Koerperliche und moralische Erziehung des Soldaten.— *WuW*, r. 1925, z. 2, str. 112 — 121.

Wychowanie fizyczne jako podstawa wychowania moralnego.

1290. **(Erziehung).** Von der Erziehung langdienender Soldaten.— *DW*, r. 1930, nr. 39, str. 1011 — 1012.

Wychowanie żołnierzy w warunkach wieloletniej służby wojskowej.

1291. **(Erziehung).** Ueber militaerische Erziehung. — *ASM*, 1929, z. 3, str. 128 — 132.

O wartości wychowawczej musztry, nagrody i kary.

1292. **(Erziehung).** Moralische Erziehung des Soldaten.— *MWB*, 4. 9. 1933.

Wychowanie żołnierzy.

1293. **(Erziehung).** Die moralische Erziehung der franzoesischen Armee. — *MWB*, r. 1929, nr. 37.

Zasady wychowania wojska francuskiego po wojnie światowej.

1294. **(Erziehung).** Staatsbuergerliche Erziehung des Soldaten.— *MWB*, z 11. 8. 1930, nr. 6, str. 210 — 211.

Krótka notatka o wychowaniu obywatelskim w wojsku niemieckim.

— **Erziehungssystem** — zob. **M. F.**

1295. **Escher G.** Auf vorgeschobener Beobachtung. Aus Kriegstagebuchblaettern eines Artilleristen. Einband u. Federzeichn. v. F. L.

Gruenfelder. Duelmen, 1931. Laumann.— Str. 167.

Dziennik żołnierza, później oficera artylerii, z frontu francuskiego z lat 1915 — 1918.

1296. **Escholier R.** Le sel de la terre. Roman. Amiens, 1924. E. Malfère. — Str. 198.

Powieść na tle walk pod Verdun w 1916 r.

1297. **Esclangon E.** Les sensations physiologiques de détonation.— *CR*, r. 1919, t. CLXVIII, str. 699 — 701.

Badanie wrażeń wywołanych przez wybuch różnych pocisków na wojnie.

1298. **Esnault G.** Le poilu tel qu'il se parle. Paris, 1918. Bossard.— Str. 603.

Słownik gwary żołnierzy francuskich z lat 1914 — 1918.

— **Esprit de corps**— zob. **Officier.**

— **Essais**— zob. **Varenne A. P.**

1299. **Etévé M.** Lettres d'un combattant. Préface de P. Dupui. Paris, 1917. Hachette.— Str. XX, 249.

Listy z wojny (1914 — 1916) podporucznika rezerwy piechoty, poległego w r. 1916.
Ocena: J. N. Cru, str. 516 — 518.

1300. **Ettinghoffer P. G.** Gespenster am Toten Mann. Koeln, 1931. Gilde-Verlag. — Str. 264.

Powieściowe ujęcie wspomnień z frontu francuskiego.

1301. **Ettlinger M.** Die Panik im Kriege.— *H*, z 15.10.1914.

Krótki artykuł o panikach w dawnych wojnach.

— **Étude**— zob. **Officier** supérieur.

— **Étude**— zob. **M.**

— **Études** sur la grande guerre — zob. **Lebaud.**

1302. **Eucken R.** Die sittlichen Kraefte des Krieges. Stuttgart, 1914. Deutsche Verlags-Anstalt.— Str. 8.

O roli wychowawczej wojny dla społeczeństw i jednostek.

1303. **Eucken R.** Die geistigen Forderungen der Gegenwart. Berlin, 1918. O. Reichl.— Str. 36.

O przeobrażeniach duchowych wywołanych przez wojnę światową.

1304. **Euringer R.** Fliegerschule 4. Buch der Mannschaft. Hamburg, Berlin, Leipzig, 1929. Hanseatische Verlagsanstalt.— Str. 305.

Barwny opis życia w niemieckiej szkole lotniczej podczas wojny, zawierający wiele przyczynków do psychologii lotników.

1305. **Evert W. L.** Morale. — *PZ*, z 2. 8. 1933 nr. 212.

O duchu wojska i narodu.

1306. **Evert W. L.** Ryż i robaki. — *PZ*, z 21.12.1930.

O książce J. Pokera: Błękitni rycerze.

— zob. **Poker J.**

1307. **Everth E.** Das innere Deutschland nach dem Kriege. Jena, 1916. Verl. E. Diederichs.— Str. 194.

Przeobrażenia, jakim uległa psychika niemiecka po wojnie. Osobny rozdział poświęcony wojsku (str. 70 — 99).

1308. **Everth E.** Von der Seele des Soldaten im Felde. Bemerkungen eines Kriegsteilnehmers. Jena, 1915. Verl. E. Diederichs.— Str. 48.

Szkice z psychologii żołnierza niemieckiego. — Treść: Pożegnanie i wymarsz.— Zdrowie. — Swoboda. — Nowy sposób życia. — Wartość karności. — Czyn i słowo. — Przemiany świadomości. Myśli o śmierci. — Religia.
Rec.:—*B*, 1918, z. 9, str. 729 — 734.

— **Everth E.**— zob. **M.; Stein P.**

1309. **Ewer B. H.** Social psychology. New York, 1929. Mackmillan.— Str. VIII, 429.

Psychologia socjalna (jednostka, grupa, tłum, przywódca; instynkty).

— **Examining**— zob. **Yerkes R. M.**

1310. **(Exercice).** L'exercice du commandement et les forces morales.— *RI*, 1922, nr. 362, str. 517 — 521.

Artykuł wstępny do zapowiedzianego cyklu, poświęconego zagadnieniom psychologii wojskowej.

1311. **(Exerzierplatzdisziplin).** Exerzierplatzdisziplin und Gefechtsdisziplin. — *DAZ*, 1913 r., nr. 26, str. 2 — 3.

Porównanie karności pokojowej i wojennej.

1312. **Exner F.** Krieg und Kriminalitaet in Oesterreich. Mit einem Anhang: C. Lelewer. Ueber die Kriminalitaet der Militaerpersonen. Wien, 1927. Verl. Hoelder. — Str. 219.

Wnioski o wpływie wojny światowej na przestępczość.

— **F.**— zob. **Psychologie.**

1313. **Faber J. N.** Essai sur l'éducation morale et militaire. Bruxelles, b. r. (1875). Hagen.

Zasady wychowania moralnego żołnierzy w Belgii.

1314. **Fabre J.** Psychologie des foules et maintien de l'ordre.— *RG*, r. 1929, str. 385 — 387.

Przyczynek do psychologii tłumów.

1315. **Fabricius i Pietuchow.** Woprosy izuczenija psichofizjołogji bojca. — *WiR*, 1927, nr. 8.

Wzrost techniki zmusza do intensywniejszego badania psychiki żołnierza w walce.

1316. **Falchi L.** Degli infortuni aviatorii e dei mezzi di protezione per gli aviatore. — *AAe*, r. 1914.

O przyczynach wypadków lotniczych.

1317. **Falkenhausen.** Kriegfuehrung und Wissenschaft. Berlin, 1913. Verl. E. S. Mittler.— Str. 95.

Teoretyczne rozważania o stosunku różnych gałęzi wiedzy i metod badań naukowych do wojskowości.

— **Farland R. A.**— zob. **Mac Farland R. A.**

1318. **Farner H.** Misstimmungen und Soldatenerziehung. — *SMO*, r. 1917, z. 8, str. 230 — 237.

O konieczności dobrego nastroju podczas szkolenia żołnierzy.

1319. **Farrère C. et Chack P.** Combats et batailles sur mer. Paris, b. r. (1925). Ed. E. Flammarion.— Str. 283.

Opisy działań marynarki w początkach wojny światowej, zawierające przyczynki do psychologii marynarzy.

1320. **Fauconnet A.** Essai sur la psychologie des chefs allemands à la Marne.— *MF*, z 15.12.1920, str. 577 — 610.

Porównanie sposobu dowodzenia gen. Galliéni i dowódców niemieckich, zwłaszcza gen. Klucka.

1321. **Faure A.** L'iniciative militaire. — *RNo*, (przed 1894).

— **Faure-Beaulieu** — zob. **Villaret.**

1322. **Faurie.** Conférences morales faites aux jeunes soldats à leur arrivée au regiment. 2-e éd. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle. — Str. 38.

Wychowanie moralne szeregowców.

1323. **Faury.** Warunki zwycięstwa.— *PTWW*, r. 1923, nr. 2 — 3, str. 25 — 27.

O znaczeniu sił moralnych.

1324. **Fausek.** Moralni faktory w taktikie awiacji. — *WWF*, r. 1927, z. 10, str. 12 — 13.

Krótka notatka o roli czynników duchowych w lotnictwie.

1325. **Favre.** La crise de la morale et l'armée.— *OM*, r. 1913, nr. 60 — 67.

Wojsko a społeczeństwo.

1326. **Fayol H.** Administration industrielle et générale. Prévoyance, organisation, commandement, coordination, controle. (Bulletin de la Société de l'industrie minérale, nr. 3) Paris, 1920. Libr. Dunod.— Str. 175.

Jedno z podstawowych dzieł o naukowej organizacji pracy. Autor zajmuje się organizacją pracy przemysłowej, ale czytelnik wojskowy znajdzie wiele zastosowań do wojska.

1327. **Fayol H.** Administracja przemysłowa i ogólna oraz nauka o administracji w zastosowaniu do państwa. Przeł. J. A. Teslar. Warszawa, 1926. — Str. XXXVII, 198.

Książka podaje wiele możliwości zastosowań i wniosków do życia wojskowego.

1328. **Fayol H.** Pour former les hommes qu'il faut à la France de l'après guerre. Paris, b. r. Bibliothèque d'éducation.— Str. 192.

O wychowaniu człowieka czynu.

— **Fayol H.**— zob. **Conférence, Doctrine, Palewski J., Teslar J. A.**

1329. **Fechner K.** Die Bedeutung der geistig-sittlichen Erziehung im neuzeitlichen Heere.— *MWM*, r. 1930, nr. 11 — 12, str. 1061 — 1070.

Konieczność wychowania moralnego w nowoczesnym wojsku.

1330. **Fechner K.** Praktische Ergebnisse der Psychotechnik im Bundesheer.— *MWM*, 1932, z. 7 — 8, str. 713 — 720.

Sprawozdanie z prac psychotechnicznych w wojsku austriackim od 1929 r. (szoferzy, telegrafiści, zbrojmistrze, oficerowie).

1331. **Fechner K.** Die Psychotechnik und ihre militaerische Bedeutung.— *MWM*, 1929, nr. 9 — 10, str. 689 — 696.

Zadania psychotechniki w wojsku.

1332. **Federn K.** Hauptmann Latour. Hannover, b. r. (1929). Verl. A. Sponholtz. — Str. 299.

Powieść o niemieckim oficerze artylerii, jego dzieje podczas wojny światowej na różnych frontach.— Charakterystyka nastrojów wojska niemieckiego w 1918 r.

1333. **Fedorczenko S.** Narod na wojnie. Kijew, 1917. Izd. Komitieta Jugo-Zapadnogo Fronta Wsieros. Sojuza.— Str. 123.

Wspomnienia sanitariuszki, zawierające wiele materiału do psychologii żołnierza w walce.

1334. **Fedorczenko S.** Narod na wojnie. Tom II. Riewolucja. Moskwa, 1925. Izd. „Nikitinskije Subbotniki".— Str. 167, 48, 7 nlb.

Wspomnienia z okresu rewolucji w Rosji.

1335. **Feeser D.** Soldatischer und buergerlicher Gehorsam.— *WuW*, r. 1928, z. 7, str. 385 — 401.

Analiza różnic między karnością wojskową a cywilną. Przykłady z wojny (gen. François w bitwie pod Tannenbergiem).

1336. **Feeser D.** Das Wertverhaeltnis von Angriff und Verteidigung. — *DW*, r. 1928, nr. 1, 6 i 9, str. 9 — 11, 104 — 111 i 168 — 171.

Psychika wojska w natarciu i obronie.

1337. **(Feindeshand).** In Feindeshand. Die Gefangenschaft im Weltkriege in Einzeldarstellungen. Wien, 1932. Verl. „Bundesvereinigung ehemaliger oesterreichischer Kriegsgefangenen".— Str. 993, 550 fot., 14 szkiców.

Wydawnictwo zbiorowe (około 300 autorów), opisujące życie jeńców wojennych w czasie wojny światowej. Zawiera materiał psychograficzny do poznania jeńców.

— **Feitelberg S.**— zob. **Bernfeld S.**

1338. **Felcman.** K woprosu o psichozach wojennogo wremieni.— *ŻNP*, r. 1914, nr. 4.

Wpływ wojny na powstawanie chorób psychicznych.

1339. **(Feld).** Im Felde unbesiegt. Erlebnisse im Weltkrieg, erzaehlt von Mitkaempfern. Muenchen, 1921 — 1923. Verl. Lehmann. 3 tomy.— Str. 900, 280.

Opowiadania uczestników wojny, zawierające przyczynki do psychologii żołnierza wielkiej wojny.

1340. **(Feldbriefe).** Feldbriefe katholischer Soldaten. Herausgegeben von Pfeilschifter. Freiburg, 1928. Herder. 3 tomy. — Str. 250, 270 i 176.

Listy żołnierzy niemieckich z wojny: z frontu, z etapów. — W t. 3-im przyczynki do wpływu wojny na uczucia religijne.

1341. **(Feldherr).** Der Feldherr nach Vorbildern der Alten, vom Verfasser der Vorlesungen ueber die Taktik der Reiterei. Karlsruhe, 1820. C. F. Mueller. — Str. 240.

Omówienie właściwości duchowych wodza, ujęte w formę krótkich sentencyj.

1342. **(Feldherr).** Feldherr und Masse.— *MWB*, r. 1925, nr. 16.

Wpływ wzrostu liczebności wojska na sposób dowodzenia.

1343. **(Feldherrnkunst).** Feldherrnkunst und Waffenwirkung.— *DW*, 1933, z. 9.

Wpływ rozwoju broni na sztukę dowodzenia.

1344. **(Feldherrntum).** Neuzeitliches Feldherrntum. — *MWB*, nr. 31 z 21. 2. 1929.

Charakterystyka sposobu dowodzenia w nowoczesnej wojnie.

1345. **Felszegy B.** Panik und Pankomplex.— *Im*, r. 1920, z. IV, str. 1—40.

Psychologia paniki w ujęciu psychoanalitycznym.

1346. **Felsztyn T.** Doktryna odwagi czy doktryna nierozwagi.— *PP*, 1933, z. 10, str. 467—485.

Polemika z artykułem R. Umiastowskiego: Doktryna odwagi.

— zob. **Umiastowski R.**

1347. **Felsztyn T.** Wychowanie oficera.— *B*, r. 1920, z. 5, str. 353—366.

Artykuł dyskusyjny w sprawie typu oficera w nowoczesnym wojsku polskim.

— **Felsztyn T.** — zob. **Przychocki G.; Tokarz W.**

1348. **Fenton N.** Anticipation neurosis and Army morale. — *JASP*, r. 1925, t. XX, z. 3, str. 282—293.

Przyczyny neuroz, które wystąpiły w wojsku amerykańskim podczas wojny światowej.

1349. **Feo G.** Les impressions des jeunes sur les films de guerre.— *RICE*, r. 1933, z. 1—5., str. 43—53, 141—150, 235—243, 322—330, 419—432.

Wyniki statystyki o wrażeniach młodzieży w związku z oglądaniem filmów wojennych.

1350. **Feré C.** Les variations de l'excitabilité dans la fatigue.— *AP*, r. 1906, t. VII, str. 69—81.

Przyczynek do psychologii zmęczenia.

— **Ferenczi S.**—zob. **Freud S.**

1351. **Ferrand J.** Y-a-t-il des hystérotraumatismes différents en temps de paix et en temps de guerre.— *RMe*, r. 1916, nr. 5 i 6.

Choroby psychiczne w czasie wojny i pokoju.

1352. **Ferrandi J.** L'officier colonial. Préface du gén. Claudel. Paris, 1930, Larose. — Str. XII, 196.

Charakterystyka oficera francuskiego w koloniach zamorskich.

1353. **Ferrari Fr.** Modificazioni fisiologiche dell' organismo umano durante il volo. Principali metodi d'esame per la scelta del piloto aeronavigante. — *AA*, r. 1927, t. XCVII, z. 5, str. 762—792.

Wpływ lotu na organizm ludzki i metody doboru lotników.

1354. **Ferrari G. C.** Il disastro di Caporetto e la battaglia di Vittorio Veneto. — *RPI*, 1919.

Psychologia wojska włoskiego w czasie wojny światowej (powodzenie i klęska).

1355. **Ferrari G. C.** Il morale del soldato italiano in campo.— *RPI*, 1916, t. 12, z. 3—5.

Psychologia żołnierza włoskiego w walce.

1356. **Ferrari G. C.** Il pelandronismo.— *RPI*, 1917, z. 3—6, str. 73—86.

Przyczynki do psychologii żołnierzy włoskich podczas wojny światowej.

1357. **Ferrari G. C.** Osservazioni psicologiche sulla nostra guerra. Bologna, 1916.

Zbiór artykułów, drukowanych w latach 1915 — 1916, o psychologii żołnierza włoskiego w walce.

1358. **Ferrari G. C.** Osservazioni psicologiche sulla nostra guerra. — *RPI*, 1915 i 1916 r., t. 11 i 12.

Szereg artykułów o psychologii żołnierza włoskiego na wojnie światowej.

1359. **Ferrari G. C.** Pedagogia della guerra.—*RPI*, r. 1917, z. 3—6 i 1919, str. 2—29.

Pedagogia wojenna.

1360. **Ferrari G. C.** Psicologia dei moribondi.—*RPI*, 1920.

Psychologia rannych na wojnie.

1361. **Ferrari G. C.** Saggio di interpretazione psicologica dei metodi tedeschi di guerra.— *RPI*, 1916.

Krytyka poglądów niemieckich na wojnę.

1362. **Ferrari G. C.** Varietà e. variazioni del coraggio in guerra.— *RPI*, r. 1916, t. 12, str. 116—119 i r. 1920

Psychologia odwagi na wojnie.

— **Ferrari P.** — zob. **Libro.**

1363. **Ferré.** Maintien de l'ésprit offensif dans les petites unités.— *RI*, r. 1931, z. 11, str. 759—790.

Wpływ odwagi i zimnej krwi na podtrzymanie ducha oddziału.

1364. **Ferré C. E., Rand G. and Buckley D.** A study of ocular functions with special reference to the lookout and signal service of the navy.— *JExP*, r. 1920, t. III, z. 5, str. 349—356.

Badanie czynności oczu w związku z służbą w marynarce.

1365. **Ferrero G.** Il militarismo. Milano, 1898. Treves.

Wojna i pokój, militaryzm i pacyfizm.

1366. **Ferrière A.** Le passage de l'autorité à la liberté.— *PeV*, r. 1931, t. 5, str. 272—275.

Psychologia posłuszeństwa i karności.

1367. **Ferry G.** (Przyczynek do fizjologii lotnika).— *SMN*, 1915.

1368. **Ferry G.** Influence du vol en avion sur la santé de l'aviateur. Paris, 1920. Berger - Levrault. — Str. 265, z rys.

Wpływ lotu na zdrowie.

— **Ferry G.**— zob. **Navigazione.**

1369. **Feuerstein.** Der Einfluss der Fuehrer im Gefecht.— *MWB*, 1928, z. 32, str. 1292—1294.

Wpływ dowódcy w walce nowoczesnej.

1370. **Feyler F.** Témoins.—*RMS*, r. 1930, nr. 11 i 12, str. 517—528 i 579—587.

Omówienie książki J. N. Cru. Psychografia wojny.

— zob. **Cru J. N.**

1371. **Fiaux.** L'armée et la police des moeurs. Biologie sexuelle du soldat. Paris, 1918. — Str. 326.

Życie seksualne wojska.

1372. **(Fichte J. G.)** Fichtes Reden an die deutsche Nation. Einleitung von R. Eucken. Leipzig, 1917. Insel - Verlag. — Str. XVI, 269.

Charakterystyka narodu niemieckiego po wojnach napoleońskich.

1373. **Fichte J. G.** Ueber den Begriff des wahrhaftigen Krieges. Leipzig, 1914. Meiner. — Str. VII, 87.

Przedruk wykładów o filozofii wojny, pisanych w r. 1813.

— **Fichte J. G.** — zob. **Dittrich O., Helmolt H. F., Moog W. i Reincke-Bloch H.**

1374. **Fiedotow A.** Opyt peremiennoj nagruzki.— *WW*, 1925, z. 10.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy do układania planów nauki w szkołach wojskowych (z punktu widzenia psychologii znużenia).

1375. **Filippow.** Wospitanje inicjatiwy.— *KZ*, r. 1926, nr. 109.

Rola inicjatywy na wojnie i konieczność rozwijania jej w wojsku.

1376. **Fiłatowicz B.** Disciplina w narodnoj armii. Moskwa, 1929. — Str. 10.

Karność wojskowa.

1377. **Fischer.** Die Greuel des russisch-japanischen Krieges. Stuttgart, 1905. — Str. 133.

Okrucieństwa w czasie wojny rosyjsko - japońskiej. Wpływ wojny na psychikę.

1378. **Fischer A.** Psychologie der Gesellschaft. Muenchen, 1922. — W książce zbiorowej: Handbuch der vergleichenden Psychologie, hrsg. v. Kafka, Muenchen, 1922.

Psychologia zbiorowisk i tłumu.

1379. **Fischer A.** Schiessen und Treffen. — *SGSS*, r. 1933, nr. 1, 5 — 6.

Wpływ różnych czynników na celność ognia.

1380. **Fischer I.** Zwischen Wolken und Granaten. Berlin, 1932. Mittler. — Str. 206.

Dziennik ochotnika niemieckiego (lotnik, wojna światowa, front francuski). Psychografia lotników.

1381. **Fischer K.** Gedanken ueber Befehlsgebung. — *DW*, r. 1931, z. 5 i 6, str. 113—114 i 143 — 145.

Sposób rozkazywania i dowodzenia.

1382. **Fitzgerald G. H.** Some aspects of the war - neuro-

sis. — *BJMP*, r. 1922, t. II, z. 2, str. 109 — 120.

Przyczynek do analizy neurozy wojennej. Pisane pod wpływem szkoły Freuda.

1383. **Fiumel A.** Astenja lotnicza. — *LW*, 1933, z. 4, str. 692—705.

Wpływ lotów na stan zdrowia i psychikę.

1384. **Fiumel A.** Astenja lotnicza. (Odb. z „Lek. Wojsk.", r. 1933). Warszawa, 1933. Lekarz Wojskowy.—Str. 16.

1385. **Flack M.** Scientific tests for the selection of pilots for the air force.— *N*, z 23.5.1918, str. 225 i n.

Testy służące do doboru pilotów wojskowych.

— **Flack M.**—zob. **Graeme A.**

1386. **Flack M. and Pordler.** Report of the examination of a series of successful pilots from the point of view of their cardio-vascular and nervous system. — *RAIC*, r. 1918, t. 2, z. 3.

Badania lotników w Anglii.

1387. **Fleck E.** Befehlserteilung in Krieg und Frieden. — *MWB*, z 4.6.1930.

Sposób rozkazywania na wojnie i w czasie pokoju.

1388. **Fleck E.** Drill und moderne Gefechtsausbildung. — *DW*, nr. 32, z 27.8.1930, str. 817—819.

O konieczności tresury („drillu"), jako przeciwwagi rozkładowemu działaniu nowoczesnego boju.

1389. **Fleischmann E.** Theoretischer Unterricht an Soldaten. Zuerich, b. r. Grethlein.— Str. VIII, 73.

Wychowanie żołnierza w ujęciu szwajcarskim.
Treść: Państwo. — Wojsko. — Żołnierz: charakter, koleżeństwo, cnoty wojskowe, żołnierz wobec narodu i nieprzyjaciela.

1390. **Fletcher J. M.** The verdict of psychologist on war instincts.— *SIM*, 1932, str. 142—145.

Wynik ankiety w sprawie instynktu walki (wojny).

— **Flétres H.** — zob. **Bonnal H.**

1391. **Flex W.** Briefe. Muenchen, b. r. (1929). Beck'sche Verlagsbuchhandlung. — Str. 333.

Zbiór listów autora, pisanych z pola, bardzo charakterystycznych dla psychologii ochotnika na wojnie.

1392. **Flex W.** Der Wanderer zwischen beiden Welten. Ein Kriegserlebnis. Muenchen, b.r. Beck'sche Buchhandlung.— Str. 103.

Wspomnienia autora o przyjacielu, który wraz z nim wyruszył jako ochotnik na front francuski. Wiele wydań.

— **Flitner W.** — zob. **Baumgarten O.**

1393. **Flocke E.** Korpsgeist, Tradition und Uniform.—*NMB*, 1901, z. 1, str. 273—289.

Wpływ tradycji i munduru na wyrobienie ducha oddziału.

— **Florkowski T.**—zob. **Kalwas W., Kamieniobrodzki K.**

1394. **Fluegge G.** Zur Psychologie der Massen.— *PJb*, r. 1928, z. 183, str. 345 — 369.

Psychologia zbiorowisk i tłumów.

1395. **(Flug).** Russisches Barbarentum im Kriege gegen die Tuerkei. Deutsch von O. Schaching. Regensburg, 1877.—Str. 86.

Okrucieństwo na wojnie.

1396. **Flug W.** (Wyżsi dowódcy).— *WSB*, 1927, z. 110—115.

Artykuły historyczne o dowódcach różnych armii w czasie wojny światowej. Autor podkreśla rolę czynników psychicznych w dowodzeniu (charakter, odwaga, siła woli, inicjatywa).

1397. **Flug W.** (Dobór dowódców).— *WSB*, 1928, z. 154 i 155.

Autor jest zwolennikiem kastowości; u dowódców więcej ceni charakter i wolę, niż wiedzę.

1398. **Flug W.** Wtoroj i okonczatielnyj otwiet D. Chitrowu.— *WSB*, 1928, z. 19.

Dokończenie polemiki w sprawie wartości i wad dowódców rosyjskich w czasie wojny światowej.

— **Foerster E.** — zob. **Baumgarten O.**

1399. **Foerster F. W.** Prinz Friedrich Karl von Preussen. Denkwuerdigkeiten aus seinem Leben. Stuttgart und Leipzig, 1910.— Str. 556.

Życiorys, zawierający wiele materiału do psychologii dowódcy, (lata 1866 — 1870).

1400. **Foerster F. W. und Gleichen-Russwurm.** Das Reichsjugendwehrgesetz. Leipzig 1917. Verl. Naturwissenschaften.— Str. 87.

Dyskusja w sprawie metod psychicznego uwojskowienia młodzieży w Niemczech.

1401. **Foerster V.** Dnesni metody psychotechnicke. Praha, 1925. Akademie Prace. — Str. 8.

Nowoczesne metody psychotechniczne.

1402. **Foerster W.** Unterordnung des Gedankens.—*DW*, r. 1929, nr. 13, str. 238—240.

Jednolitość doktryny wojskowej. Posłuszeństwo na wojnie.

1403. **Foerster W. F.** Schule und Charakter. Zuerich, 1931. Schulthess.—Str. XIV, 391.

Książka pedagogiczna, zawierająca wiele materiału do psychologii posłuszeństwa, karności, kształcenia charakteru.

1404. **Foerster W. F.** E'école et le caractère. Trad. P. Bo-

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

vet, préf. J. Payot. Saint-Blaise, 1909. Foyer Solidariste. — Str. XII, 288.

Przekład z dawnego wydania.

1405. **Foerster W. F.** Szkoła i charakter. Przyczynek do pedagogiki posłuszeństwa. Przeł. M. Łopuszańska. Warszawa, b. r. — Str. V, 198.

Przekład z dawnego wydania.

1406. **Foley C.** La vie de guerre contée par les soldats. Paris, 1915. Berger - Levrault. — Str. VIII, 208.

Zbiór listów żołnierzy francuskich, pisanych podczas wojny światowej.

1407. **(Folklore).** Folklore militare ticinese. Basilea, 1917.

Przyczynki do psychologii wojska.

1408. **Folliet J. L.** Vouloir! La volonté à la guerre. Paris, 1915. Chapelot. — Str. XIII, 392.

Analiza psychologiczna objawów woli i ocena znaczenia jej na wojnie, poparta przykładami z historii wojskowej.
Treść: Znaczenie studiowania woli na wojnie. — Analiza objawów woli. — Czynniki sprzyjające woli (inicjatywa, odwaga, karność, solidarność); czynniki szkodliwe dla woli (wielo-osobowość dowództwa, rutyna, brak decyzji, bierność). — Cnoty wojenne. — Wola u dowódcy. — Kształcenie woli z punktu widzenia wojskowego.

1409. **Folly E.** Psychologie du soldat au combat.—*AMPM*, 1924, t. 80, z. 6, str. 510 — 528.

Psychologia żołnierza w walce nowoczesnej. Rola lekarza.
Streszczenie: — *LW*, r. V, 1924, str. 1014 — 1015.

1410. **Fonck R.** Mes combats. Préface du Maréchal Foch. Paris, 1920. Flammarion. — Str. II, 252.

Pamiętniki lotnika francuskiego z wojny światowej.
Ocena: J. N. Cru, str. 305 — 306.

1411. **(Fonction).** La fonction sociale de l'officier. — *IRAF*, r. 1898, z. 4, str. 339—348.

Zadania społeczne oficera.

1412. **Foney C. G.** A psychological study made on candidates for aviation training. — *USNM*, 1931, t. 29, str. 191—204.

Badania psychotechniczne 135 kandydatów do lotnictwa marynarki amerykańskiej.

1413. **Foney C. G.** A second psychological study made on candidates for aviation training. — *USNM*, 1933, t. 33, str 103 — 111.

Badanie 1300 kandydatów do lotnictwa.

1414. **Fonsagrive.** En batterie. Paris, 1919. Delagrave. — Str. 273.

Pamiętnik oficera artylerii ciężkiej z lat 1915 — 1917. (Verdun).

1415. **Fontègne J.** L'orientation professionelle et la détermination des aptitudes. Neu-

chatel et Paris, 1921. Delachaux et Niestlé.—Str. 263.

Zasady zastosowania psychologii do badania zdolności zawodowej. Działy wojskowe (lotnictwo, inwalidzi) potraktowane dość pobieżnie.

1416. **Fonville.** Discipline française et allemande. — *FM*, z 6. 9. 1921.

Porównanie karności w wojsku francuskim i niemieckim.

1417. **(Force).** La force morale de notre armée. Paris, 1890. Berger-Levrault.

Charakterystyka stanu moralnego wojska francuskiego po wojnie francusko - pruskiej.

1418. **(Forces).** Les forces morales. (Ministére de la Guerre. Ecoles Militaires). Paris, 1924. Imprimerie Nationale. — Str. 104.

Wykłady w francuskich szkołach wojskowych o siłach duchowych na wojnie i o wychowaniu.

1419. **Ford A.** A scientific approach to labor problems. New York, 1931. Mc Graw-Hill.— Str. 446.

Konieczność naukowego podejścia do zagadnień pracy. Autor omawia zagadnienia organizacji, doboru ludzi, szkolenia, wykonania pracy, znużenia.

1420. **Ford A.** Attention—automatisation.— *AJP*, 1929, str. 1—32.

Zależność między uwagą a automatyzacją w pracy.

1421. **(Form).** Form und Wille in soldatischen Dingen.— *ASM*, r. 1916, nr. 11, str. 101—105.

Forma rozkazu jako wyraz woli dowódcy.

1422. **Forstner A.** Betrachtungen ueber sittliche Elemente des Krieger-Standes. Berlin, 1847. Reimer.— Str. VI, 138.

Ideologia wojska, cnoty żołnierskie.

1423. **Fougerot.** Guide moral à l'usage des chefs et des gendarmes proposés à l'avancement. Paris, b. r. (przed 1914). Charles-Lavauzelle.— Str. 38.

Praktyczne wskazówki dla podoficerów żandarmerii francuskiej.

— **Fourrier M.** — zob. **Gagneur M.**

1424. **Fournial H.** Essai sur la psychologie des foules. Lyon et Paris, 1892.

Psychologia tłumu.

1425. **Fournière E.** L'individu, l'association, l'état. Paris, b. r. (1907). F. Alcan.

Psychologia zbiorowisk i tłumu.

1426. **Fraedrich G.** Des Heervolkes Seele. Tuebingen, 1917. J. C. B. Mohr.— Str. 39.

Psychika narodu niemieckiego w czasie wojny światowej. — Autor był duchownym ewangelickim.

— **Fragmente** — zob. **Diericke O. F.**

1427. **Franchet A. et L.** Pour former les hommes qu'il faut à la France de l'après-guerre. Paris, 1923. Bibliothèque d'Education.— Str. 192.

Skutki moralne wojny światowej. Wychowanie jednostki i narodu.

1428. **François H.** Gehorsam und Verantwortungspflicht erlaeutert an den Befehlsreibungen waehrend der Schlacht bei Tannenberg. Berlin, 1931. Wachtfeuerverlag.— Str. 54.

Studium polemiczne o bitwie pod Tanenbergiem, poruszające przede wszystkim zagadnienie ślepego wykonania rozkazu i inicjatywy.

1429. **François H.** Zusammenbruch grosser Heere erlaeutert an einem kriegsgeschichtlichen Beispiel. Berlin, b. r. (1919). Verl. A. Schrel. — Str. 56.

Przykład historyczny rozkładu armii, uzupełniony analizą przyczyn psychologicznych, powodujących to zjawisko.

1430. **Franconi G. T.** Untel de l'armée française. Préface de R. Dorgèlès. Amiens, 1926. E. Malfère. — Str. 262.

Powieściowe ujęcie wspomnień z wojny światowej, z lat 1914 — 1917.

1431. **Frank L.** Der Mensch ist gut. Zuerich, 1919. Verl. M. Rascher.— Str. 196.

Zbiór nowel wojennych — ojciec, wdowa, matka, kochankowie, inwalida — o tendencji pacyfistycznej.

1432. **Frankenberg und Proschlitz.** Die nationale Erziehung des Franzosen durch den Staat. — *DW*, r. 1930, nr. 37, str. 963 — 965.

Wychowanie moralne we Francji.

1433. **Frantz G.** Fuehrertum. — *MWB*, nr. 24 z 25.12.1929, str. 921 — 923.

O istocie dowodzenia.

1434. **Frantz G.** Die Zahl im Kriege. — *DOB*, r. 1931, z. 21.

Wpływ liczebności na charakter wojny.

1435. **Franziss Fr.** Flammenwerfer vor! Ein Frontbuch mit Bildern. Muenchen, b.r. Verl. Parcus. — Str. 152.

Pamiętnik ochotnika niemieckiego z walk na froncie zachodnim (miotacze ognia).

1436. **Frazer J. G.** The fear of the dead in primitive religion. London, 1933. Mackmillan. — Str. 204.

Strach przed śmiercią w religii ludów pierwotnych. — Materiał do studiowania strachu.

1437. **Freienfeld.** Zur Psychologie des Nationalcharakters. — *NS*, 1918, z. 5.

Wpływ wojen na psychikę jednostek i narodów.

1438. **Freimark H.** Die Revolution als psychische Massenerscheinung. Historisch-psychologische Studie. (Grenzfragen des Nerven und Seelenlebens in Einzeldarstellungen, Nr. 107). Muenchen - Wiesbaden, 1920. J. F. Bergmann. — Str. 110.

Psychologia zbiorowisk; wpływ, jaki wywarła wojna na psychikę jednostek i mas.

1439. **Freiwald L.** Die verratene Flotte. Muenchen, 1931. J. F. Lehmann. — Str. 298.

Opis stosunków w marynarce niemieckiej pod koniec wojny światowej.

1440. **Freksa F.** Der Gefreite. Magdeburg, 1925. Stahlhelm-Verlag. - Str. 98.

Obrazek z życia piechoty niemieckej podczas wojny światowej. Przyczynek do psychologii żołnierza i młodszego podoficera.

1441. **Fresenius F.** Die Heeresdisziplinarstrafordnung in der Hand des Truppenerziehers. Berlin, 1928. Mittler. — Str. 47.

O wpływie wychowawczym nowej ustawy dyscyplinarnej, obowiązującej w wojsku niemieckim od 1926 r.

1442. **Freud S.** Hemmung, Symptom, Angst. Leipzig, Wien, Zuerich, 1926. Internationaler Psychoanalytischer Verlag.

Strach w ujęciu psychoanalitycznym. — Przedrukowane w książce podanej pod nr. 1446, str. 205 — 299.

1443. **Freud S.** Massenpsychologie und Ich-Analyse. Leipzig, Wien, Zuerich, 1925. Internat. Psychoanalytischer Verlag. - Str 120.

Krytyka dotychczasowych teoryj psychologii tłumu i zastosowanie psychoanalizy do zjawisk życia zbiorowego. Autor porusza zagadnienia wojska i paniki.

1444. **Freud S.** Zeitgemaesses ueber Krieg und Tod. Das Unheimliche.— *Im* 1915 — 1916, r. III, str. 1-15 i 1917— 1919, r. IV, str. 1-22.

Psychologia strachu.

1445. **Freud S.** Sammlung kleiner Schriften zur Neurosenlehre. IV. Folge, 1922: Zeitgemaesses ueber Krieg und Tod; V. Folge, 1922: Das Unheimliche. — Str. 35.

Reagowanie psychiki ludzkiej na zjawisko wojny i na niebezpieczeństwo śmierci. Ujęcie psychoanalityczne.

1446. **Freud S.** Schriften zur Neurosenlehre und zur psychoanalytischen Technik. Wien, 1931. Int. Psychoanal. Verlag. — Str. 406.

Przedruk pism, wydanych w latach 1911 — 1925, również prac związanych z psychologią wojny (strach, nerwice wojenne i in.).

1447. **Freud S.** Das Unbehagen in der Kultur. Wien, 1931. Internat. Psychoanal. Verlag. — Str. 136

Autor porusza zagadnienia filozofii wojny.

1448. **Freud S.** Strach. Moskwa, 1927 Izd. „Sowriemiennyje Problemy".—Str. 104,7 nlb.

Przekład z niemieckiego.

1449. **Freud S., Ferenczi S., Abraham K., Simmel E., Jones E.** Zur Psychoanalyse der Kriegsneurosen. Diskussion. Leipzig und Wien, 1919. Internat. Psychoanalytischer Verlag. — Str. 82, 1 nlb.

Szereg referatów o chorobach nerwowych, spowodowanych przez wojnę. — Stosunek teorii psychoanalitycznej Freuda do tych chorób.
Rec.: *LW*, r. 1922, str. 488 — 498.

— **Freud S.** —zob. **Einstein A., Jenssen O.**

1450. **Frey A. M.** Apteczka polowa. Powieść. Przeł. M. Tarnowski. Warszawa, 1931. Wyd. „Rój". — Str. 306.

Przekład powieści niemieckiej p. t. „Die Pflasterkaesten". Opis przygód i myśli sanitariusza niemieckiego na froncie zachodnim.

1451. **Frey O.** Gegen die Abschaffung des Drills. – *ASM*, r. 1925, z. 13, str. 214—216.

Autor broni musztry formalnej jako dobrego środka wychowawczego.

— **Freyer J.**—zob. **Stellungskrieg.**

1452. **Freytag.** Gedanken eines Frontoffiziers ueber das „Fuehrerheer" — *DW*, nr. 22 z 11.6.1930, str. 554—555.

Dyskusja w sprawie charakteru przyszłej wojny, wojska i dowodzenia.

1453. **Freytag-Loringhoven.** Beharrlichkeit und kriegerischer Entschluss. — *VDAM*, r. 1909, z. 2, str. 235—249.

Decyzja dowódcy na wojnie i rola charakteru dowódcy.
Autor, znany generał niemiecki, ogłosił szereg artykułów i prac, w których na tle badań dzieła Clausewitza o wojnie oraz studiów historyczno - wojskowych omawia zagadnienia psychologii wojny i dowodzenia w różnych epokach i warunkach.
Artykuły przeważnie włączone do książek tegoż autora.

1454. **Freytag-Loringhoven.** Die Einheit des Kommandos. — *VDAM*, r. 1911, z. 8, str. 401 — 417.

Jedność dowodzenia na wojnie.

1455. **Freytag-Loringhoven.** Études d'après Clausewitz. Paris, 1913. Charles- Lavauzelle. — Str. 219.

Przekład artykułów ogłoszonych w czasopiśmie: „Vierteljahrhefte fuer Heer und Marine", a zebranych w książce: „Die Macht der Persoenlichkeit".

1456. **Freytag-Loringhoven.** Folgerungen aus dem Welt-

kriege. Berlin, 1917. E. S. Mittler.—Str. IV, 106.

Pierwsza próba ujęcia skutków wojny światowej, m. i. ustęp o duszy wojny, ludu i tłumu (str. 11 — 29). — Przekład rosyjski: Moskwa, 1923. — Str. 79.
Rec.: *B*, r. 1918, z. 1, str. 94 — 98.

1457. **Freytag-Loringhoven**. Friedensarbeit und Kriegslehren. (Beiheft zum Militaer-Wochenblatt, r. 1899, zesz. 9). Berlin, 1899. — Str. 327 — 343

Na przykładzie historycznym autor omawia szybkie zanikanie doświadczeń wojennych w psychice dowódców.

1458. **Freytag-Loringhoven.** Geschultes Volksheer oder Miliz? Berlin, 1918. E. S. Mittler. — Str. 2 nlb, 116.

Studium historyczne wojsk ludowych i milicyjnych, zawierające wiele przyczynków do psychologii żołnierza.
Rec.: *B*, r. 1918, z. 11, str. 893 — 895.

1459. **Freytag-Loringhoven.** Gospodstwo licznosti na wojnie. Pierew. A. Adaridi. Petersburg, 1906. — Str. VIII, 117, 2 tabl.

Przekład książki: „Die Macht der Persoenlichkeit".

1460. **Freytag-Loringhoven.** Die Grundbedingungen des kriegerischen Erfolges. Beitraege zur Psychologie des Krieges im 19. und 20. Jahrhundert. Berlin, 1914. E. S. Mittler. — Str. X, 209.

Studia historyczno - wojskowe, ujmujące przede wszystkim wpływ, jaki wywiera stan psychiczny wodza i wojska na powodzenie w wojnie. — Przykłady paniki

1461. **Freytag-Loringhoven.** Die Heerfuehrung im Kriege. 2. Bde. Berlin, 1920—1921.— Str. VIII, 200 i V, 206

Dowodzenia na wojnie w różnych epokach. Danych psychologicznych mało, więcej historii. Rec.: *B*, 1921, str. 650 — 653.

1462. **Freytag - Loringhoven.** Krieg und Politik in der Neuzeit. Berlin, 1911. E. S. Mittler. — Str. XII, 280.

Wpływ polityki na wybuch i przebieg wojen (od XVII w.).

1463. **Freytag - Loringhoven.** Kriegslehren nach Clausewitz aus den Feldzuegen 1813 — 1814. Berlin, 1908. E. S. Mittler. — Str. VIII, 156 i mapy.

Wyjaśnienie poglądów Clausewitza o psychologii wojny na przykładzie wojen napoleońskich. Uzupełnienie książki: „Die Macht der Persoenlichkeit im Kriege".

1464. **Freytag-Loringhoven.** Die Macht der Gewohnheit, ein Hemmnis des kriegerischen Erfolges.— *VDAM*, r. 1909, z. 3, str. 398 — 412.

Siła przyzwyczajenia i nawyku jako przeszkoda w decyzji wodza.

1465. **Freytag-Loringhoven.** Die Macht der Persoenlichkeit

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

im Kriege. Studien nach Clausewitz. 2-te Auflage. Berlin, 1911. — Str. X, 232.

Psychologia dowodzenia na wojnie.
Treść: Wojna jako niebezpieczeństwo, wysiłek, tarcia, niepewność, wyobraźnia wodza, istota wodza.

1466. **Freytag-Loringhoven.** Optimismus im Kriege. — *VDAM*, r. 1911, str. 92—105.

Wpływ optymizmu na prace i decyzje dowódcy na wojnie.

1467. **Freytag-Loringhoven.** Die Psyche der Heere. Berlin, 1923. Verl. E. S. Mittler.— Str. IX, 175.

Studium historyczno - wojskowe o psychice wojska od czasów starożytnych do wojny światowej. Ustęp ostatni o psychice wojska niemieckiego podczas wojny światowej.

1468. **Freytag-Loringhoven.** La puissance de la personalité à la guerre. Paris, b. r. Charles Lavauzelle. — Str. 218.

Przekład książki podanej pod L. 1465.

1469. **Freytag-Loringhoven.** Das Ringen um den Entschluss. — *VDAM*, r. 1914, str. 236—242.

Praca myślowa dowódcy przy powzięciu decyzji na wojnie.

1470. **Freytag-Loringhoven.** Studien nach Clausewitz. — *VDAM*, r. 1904, str. 135—176, 365—374, 535—576; r. 1905, str. 32—60; r. 1906, str. 231—261, 430—448, 714—738; r. 1907, str. 45—78, 269—280, 524—533 i 789—820.

Artykuły o roli jednostki na wojnie, zebrane w książce: „Die Macht der Persoenlichkeit".

1471. **Freytag-Loringhoven.** Ueber das Verlorengehen der Kriegserfahrungen.— *VDAM*, r. 1908, str. 29—39.

Nowe opracowanie tematu, omówionego pod l. 1457.

1472. **Freytag-Loringhoven.** Vorausdenken, nicht Vorausdisponieren.— *VDAM*. r. 1912, str. 650—657.

Sposób dowodzenia na wojnie (przewidywanie).

1473. **Freytag-Loringhoven.** Wert und Bedeutung des Drills fuer Ausbildung unserer Infanterie einst und jetzt. (Beiheft zum Mil. Wochen-Blatt, nr. 12 z 1904). Berlin, 1904.— Str. 527—545.

O znaczeniu musztry piechoty w wojnach Fryderyka i Napoleona oraz w czasach nowoczesnych w związku ze zmianami metody walki.

1474. **Fribourg-Blanc.** La réaction suicide dans l'armée.— *PMe*, r. 1932, nr. 47, str. 422—427.

Opracowanie o samobójstwach w wojsku francuskim po wojnie.

— **Fribourg-Blanc** zob. **Rodiet A.**

1475. **Fribourg-Blanc et Scouras.** La réaction suicide chez les débiles et les déséquilibrés dans l'armée. — *AMP*, r. 1931, t. 89, str. 531 i n.

Samobójstwa w wojsku.

1476. **Frick H.** Befehlsgebung. — *ASM*, r. 1929, z. 4 - 5, str. 174—184 i 235 246.

Metoda rozkazywania.

1477. **Frick H.** Der Entschluss. — *ASM*, r 1929, nr. 1, str. 12—31.

O powstawaniu decyzji dowódcy. Rozważania i przykłady z wojen.

1478. **Frick H.** Buerger, Soldat und Partei.— *ASM*, r. 1932, nr. 10, str. 568 - 582.

Treść: Państwo. — Wojsko. — Rozbrojenie. — Obywatel a żołnierz. — Żołnierz i obywatel.— Krytyka. — Obywatel, żołnierz i partia.

1479. **Frid-Ogniew E.** Psichofizjołogiczeskij krużok na 60-ch piechotnych Berdanskich kursach.— *WZ*, r. 1922, nr. 1, str. 42—43.

Sprawozdanie z prac psychologicznych.

1480. **Fridberg.** Racionalizacja tiechniki upakowki gruzow. — *WiT*, r. 1930, nr. 2.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy do pakowania wozów w wojsku.

1481. **Fridland C.** Lenin o wojnie i riewolucji. Moskwa, 1924. Gos. Izdat.— Str. 184.

Zestawienie poglądów Lenina, zawierające przyczynki do psychologii wojny i rewolucji.

1482. **Fried A. H.** Mein Kriegstagebuch. 4 tomy. Zuerich, 1918—1920. Verl M. Rascher.— Str. XXIV, 472, 384, 320, 461.

Pamiętnik działacza pacyfistycznego, spisywany podczas całej wojny światowej.

1483. **Friedlaender A.** Die Bedeutung der Suggestion im Voelkerleben. Berlin, 1913. W. Kohlhammer. — Str. 10.

Wydawnictwo pacyfistyczne o wojnie; zawiera materiał do studiowania legend i pogłosek wojennych.

1484. **Friedlaender A.** Kriegsmedizinische und psychologische Bemerkungen. —*MPN*, r. 1917, t. 41, str 257—289.

Wrażenia i obserwacje niemieckiego lekarza wojskowego podczas wojny światowej.

1485. **Friedlaender A.** Medizin und Krieg. Wiesbaden, 1916. J. F. Bergmann. — Str. 48.

Książka lekarska, zajmująca się stanem psychicznym żołnierzy na wojnie światowej.

1486. **Friedlaender A.** Nerven- und Geisteskrankheiten im Felde und im Lazarett. Wiesbaden, 1914. J. F. Bergmann. — Str. 39.

Książka medyczna, interesująca ze względu na stanowisko autora wobec psychoz wojennych (str. 18 — 26).

1487. **Friedmann M.** Wahnideen im Voelkerleben. Wiesbaden, 1901. J. F. Bergmann. — Str. 305.

Psychologia zbiorowisk (sugestia, legendy, pogłoski).

1488. **Friedrich der Grosse.** Militaerische Schriften. Erlaeutert von Taysen. Berlin, 1882. — Str. XVI, IV, 786.

Wybór pism Fryderyka II; zawiera ustępy o metodach dowodzenia, o żołnierzu, o karności. — Kilka wydań.

1489. **Friedrich der Grosse.** Politik und Heerwesen. Uebertragen und herausgegeben von A. Ritter. Berlin, 1916. W. Borngraeber. — Str. 62.

Wyjątki z dzieł Fryderyka II, m. i. o wojsku, o zaletach wodza, o zaskoczeniu, o planach wojennych.

— **Friedrich der Grosse** — zob.: **Boetticher, Chrzanowski W., Cochenhausen F., Gedanken, Helmolt H. F., Petersdorf E.**

1490. **Fririon J.** De l'esprit de corps. — *SM*, r. 1838, z. 7, str. 396—419.

Duch oddziału.

1491. **Fririon J.** Observations sur l'éducation militaire. — *SM*, 1826, r. I, z. 1, str. 9 - 29; z. 2, str. 197 220.

Zasady wychowania moralnego żołnierzy i przykłady historyczne.

1492. **Frołow J. P.** Czto takoje fizjołogja wojennogo truda. — *WPWT*, 1928, str. 9—30.

Zadania psychologii i fizjologii w dziedzinie wojskowości.

1493. **Frołow J. P.** Izuczenje czełowieka-bojca. O prakticzeskom primienienji psychofizjołogiczeskich mietodow k'ukompletowanji Krasnoj Armji („Bibljotieka 1-go Wsiesojuznogo sjezda WON", Nr. 15). Moskwa, 1926. Izd. „Woj. Wiestnik". — Str. 47.

Stosowanie metod psychotechniki i zasad naukowej organizacji do spraw poboru i wyszkolenia (selekcja) i racjonalizacji pracy.

1494. **Frołow J. P.** Mozg i trud. Moskwa, 1925. Gosizdat. — Str. 158, 1 nlb.

Fizjologia i psychologia pracy.

1495. **Frołow J. P.** Izuczenje czełowieka-bojca i wopros o znaczenji awtomatizmow w wojennom dielie. Moskwa, 1928. Gos. Izdat. — Str. 47, 1 nlb.

Referat o roli automatyzmu w wojsku, wygłoszony na zjeździe naukowym.

1496. **Frołow J. P.** Psichofizjołogja wojennogo truda w RKKA. Moskwa, 1930. Gos. Med. Izdat. — Str. 8.

Zadania psychofizjologii w badaniu różnych działów pracy wojska sowieckiego.

— **Frołow J. P.** — zob. **Chachanjan G., Giese F., Woprosy, Zadaczi.**

1497. **Frontinus W.** Form und Wille. — *MWB*, r. 1922, nr. 38, str. 819—821.

Decyzja dowódcy i forma ujęcia oraz przekazania podwładnym.

1498. **Frontsoldat.** Erziehung des Soldaten zum Kampfe. — *MWB*, z 18.9. i z 25 11.1924.

O konieczności poznania prawdy wojny i wyrabiania odwagi.

1499. **Fronville M.** Voleurs de gloire. Paris, 1931. Les Etincelles. — Str. 320.

Powieść o życiu młodego ochotnika belgijskiego, który przez całą wojnę walczył w piechocie belgijskiej.

1500. **Frueh G.** Erzieher, was tut Ihr fuer den Frieden? Zuerich, b. r. (1930). Schweiz. Zentralstelle fuer den Frieden. — Str. 16.

Broszura o wychowaniu młodzieży w duchu pacyfistycznym.

1501. **Frunze M. W.** Na nowych putiach. Moskwa, 1925. Woj. Wiestnik. — Str. 191.

Zbiór artykułów, m. in. o karności (str. 77 — 81).

1502. **Frunze M. W.** Sobranje soczinienij 1905 — 1923. Moskwa, 1919. Gosizdat. — Str. 692.

Zawiera ustępy o wychowaniu wojskowym, o stanie moralnym wojska sowieckiego, o propagandzie i i.

— **Fryderyk II.** — zob. **Friedrich der Grosse.**

1503. **Fuchs O.** Wir Flieger. Leipzig, 1933. K. F. Koehler. — Str. 251.

Opowiadania o życiu lotników niemieckich na wojnie światowej.

1504. **Fuchs W.** Kriegspsychologisches.— *MMW*, nr. 16 z 18. 4. 1916, str. 565 — 566.

Krótka notatka o konieczności mobilizacji psychicznej narodu w czasie wojny.

1505. **Fuchs W.** Mobilmachungspsychosen. — *ASZ*, 1915, z. 3, str. 25 — 29.

Zaburzenia psychiczne, występujące podczas mobilizacji.

1506. **Fuechlbauer.** Im Anfang war die Tat.— *DW*, 1932, z. 40.

O wyrabianiu wartości duchowych w narodzie.

1507. **(Fuehrer).** Die Fuehrer und die Menge.— *Km*, r. 1912, nr. 38, str. 3—4.

Tłum i przywódcy.

1508. **(Fuehrerpersoenlichkeit).** Fuehrerpersoenlichkeit. — *MWB*, r. 1932, z. 45.

Osobowość niższych dowódców.

1509. **(Fuehrerschaft).** Psychologisches ueber Fuehrer-

schaft, Disziplin und Moral.—*OW*, r. IX, z. 26—29.

Istota dowodzenia, karności i stanu moralnego wojska.

1510. **(Fuehrertum).** Fuehrertum.— *ASM*, r. 1930, nr. 9, str. 455—456.

Wyjątek z książki generała niemieckiego Reinhardta o dowodzeniu w wojnie przyszłości.

1511. **(Fuehrertum).** Fuehrertum.— *WuW*, r. 1929, nr. 10, str. 627—628.

Notatka o dowodzeniu na wojnie.

1512. **(Fuehrertum).** Wahres Fuehrertum. — *MWB*, z 11.11. 1931 i z 11.7.1933, str. 50—51.

Istota dowodzenia na wojnie.

— **Fuehrertum** — zob. **Cochenhausen F., O. K.**

1513. **Fuellkrug G.** Der Selbstmord. Eine moralistische und volkspsychologische Untersuchung. Schwerin, 1919. — Str. XIV, 227, 141 tabl.

Obszerna praca o pobudkach samobójstwa, jego psychologii i psychopatologii. Uwagi filozoficzne, str. 169 — 181. Statystyka do 1910 r.

1514. **Fuellkrug G.** Der Selbstmord in Kriegs- und Nachkriegsjahren. Berlin, 1927. F. Bahn. — Str. 136.

Wpływ wojny na przyczyny i ilość samobójstw.

1515. **Fuerstner.** Feuerpaniken. — *MWB*, z 18.4.1929, str. 1585—1587.

Przykłady panik z wojny światowej.

1516. **Fuller.** (Dowodzenie na wojnie). — *JAR*, r. 1928, z. 1.

Analiza pracy dowódcy w różnych sytuacjach wojennych.

1517. **Funaioli.** Étude pratique et scientifique sur la conduite des criminels dans l'armée. — *AH*, r. 1910, z. 7.

Zagadnienie użycia przestępców w wojsku.

1518. **Furrer A.** Seelische Ursachen des Schlechtschiessens und deren Bekaempfung. Zuerich, 1922. Verl. Aschman u. Scheller.—Str. 87.

Analiza psychicznych przyczyn błędów, popełnianych podczas strzelania.

— zob. **Albiński M., Bekaempfung, Podoski J.**

1519. **Furrer A.** Betreffend seelische Ursachen des Schlechtschiessens und deren Bekaempfung.—*ASM*, r. 1923, str. 283 — 287.

Odpowiedź na krytykę (str. 255 — 256) książki tegoż autora.

1520. **(Fusion).** Vers la fusion. Conférences faites á l'école militaire en 1907 — 1908. (Zbiorowe). Paris, 1909.

Charles-Lavauzelle. — Str. 496.

Wykłady o wiedzy ogólnej, zawierają artykuły z psychologii i pedagogii wojskowej.

— zob. **Breton, Lapie P., Régis.**

1521. **G.** Hallucination diurne d'une sentinelle. — *FM*, z 21. i 22.9.1913.

Opis halucynacji, jakiej uległ żołnierz na czujce.

1522. **G. H.** Zur Physiologie des Marsches. — *SMO*, r. 1917, z. 9, str. 268—273.

O znużeniu podczas marszu.

1523. **G. W.** Piedagogika. — *BP*, r. 1907, z. 2 i 4 - 5, str. 87 — 113 i 118 — 128.

O roli socjalnej oficera w wojsku nowoczesnym. Na podstawie źródeł francuskich.

1524. **Gade H. G.** Zur Psychotechnik des Flugzeugfuehrers. Danzig (Berlin), 1928. — Str. 86.

Badania psychotechniczne pilotów.

1525. **Gadow.** Geist und Materie im Krieg. — *DW*, z 26. 6. 1931, z. 25, str. 653 — 654.

Rozważania w związku z pracami płk. angielskiego Fullera o roli sprzętu i ducha na wojnie.

1526. **Gadow.** Mannszucht am Bord.—*DW*, r. 1930, nr. 8, str. 167 — 168.

Karność na okrętach wojennych.

1527. **Gagneur M. et Fourrier M.** Avec les chars d'assaut. Paris, 1919. Hachette. — Str. V, 240.

Pamiętnik oficera czołgów z lat 1916 — 1917.

1528. **Gaillard L.** Lettres à un jeune officier sur l'éducation militaire. Paris, 1896. Berger-Levrault. — Str. 67, 1 nlb.

Treść: Dowodzenie i zawód wojskowy. — Stosunek wyszkolenia do wychowania. — Siła moralna i siła materialna. — Jakie cechy psychiczne wyrabiać. Poczucie obowiązku. — Zapał. — Instynkt. — Wskazówki praktyczne.

1529. **Galant J. B.** Soziale Psychiatrie, psychische Hygiene, Eugenik. — *ZPH*, r. 1930, str. 84 — 96.

Przyczynek do studiowania geniusza. Wiadomości o pracach, prowadzonych w tej dziedzinie w Rosji sowieckiej.

1530. **Galeone C.** Il comportamento dei riflessi labirintici nei piloti aviatori. — *RPS*, r. 1932, t. 4, str. 3 — 28.

Wpływ lotu na narząd słuchu.

1531. **Galeotti G.** Le ricerche psicometriche nella scelta dei candidati all'aviazione. — *RTA*, z 25.8 1918 r., z. 2.

Badania psychotechniczne kandydatów do lotnictwa.

1532. **Galeotti G.** La scelta psicofisiologica degli aviatori. — *Ar*, r. 1918, t. I, z. 1.

Testy do służby w lotnictwie.

1533. **Galeotti G. e Cacciapuotti G.** Un metodo di misura della capacita attentive applicato alla scelta dei candidati all'aviazione. — *AFi*, r. 1919, z. 1 — 2, str. 47 — 57.

Badanie uwagi u kandydatów do lotnictwa.

1534. **Gallant L. B.** Rezułtaty psichoekspertizy 335 krasnoarmiejcew. —*ŻNP*, r. 1931, str. 18 — 21.

Sprawozdanie z badań psychiatrycznych w wojsku sowieckim.

— **Galli A.**—zob. **Gemelli A.**

1535. **Galliot.** Striełba z fizjołogiczeskoj toczki zrienja. — *W*, r. 1925, nr. 11 — 12, str. 66 — 71.

Psychologia strzelania.

1536. **Gallwitz.** Der Unterfuehrer. —*MWB* z 4.10.1930, str. 479 — 483.

Cechy, jakie powinien posiadać podoficer. Zasady wychowania.

1537. **Galtier - Boissière J.** En rase compagne 1914. Un hiver à Souchez, 1915 — 1916. Paris, 1917. Berger - Levrault. — Str. 293, 17 rys.

Dziennik podoficera piechoty francuskiej z wojny ruchowej w 1914, a w drugiej części pamiętnik z wojny okopowej w zimie 1915 — 1916. Ocena: J. N. Cru, str. 139 — 142.

1538. **Galtier - Boissière J.** La fleur au fusil Paris, 1928. Ed. Baudinière. — Str. 254.

Przedruk pierwszej części poprzedniej książki (wojna ruchowa 1914), z odtworzeniem ustępów skonfiskowanych przez cenzurę wojskową w pierwszym wydaniu.

— **Gałecki A.**—zob. **Strug A.**

1539. **Gałkin M.** Nowyj put sowriemiennogo oficiera. Sostawlieno po knigie Duruy: „L'officier éducateur". Petersburg, 1906 Lisser. — Str. 143.

Treść: Wojsko i pokój. — Rola społeczna oficera. — Wpływ duchowy oficera. — Wpływ duchowy oficera na podwładnych. — Wnioski.

— zob. **Duruy V.**

1540. **Gałkin M.** Oficierskij wopros. —*WiM*, r. 1906, z. 7, str. 5 — 24, z. 8, str. 5—20,

Zadania korpusu oficerskiego w przedwojennej Rosji.

1541. **Gamelin.** Etude philosophique sur l'art de la guerre. Essai d'une synthèse. Paris, 1906. Chapelot.

Analiza zasad sztuki wojennej i metod myślenia wojskowego.

1542. **Garçot M.** Reflexions sur le courage. Paris, 1922. Chapelot — Str. 43.

Szkic z psychologii odwagi na wojnie.

1543. **Garçot M.** Odwaga. —*PZ*, r. 1922, nr. 232 — 246.

Przekład z francuskiego T. Teslara. Treść: Rozmyślania o odwadze. — Tryumf ducha. — Walka o życie. — Odwaga śmierci. — W obliczu śmierci. — Ofiara krwi. — Chwała odwagi.

1544. **Garrett H. E.** Great experiments in psychology. New York, 1930. Century. — Str. XVII, 337.

Prócz innych wielkich eksperymentów psychologicznych autor opisuje historię powstania i zasady testów, używanych w wojsku Stanów Zjednoczonych.

1545. **Garrett H. E. and Schneck M. R.** Psychological tests, methods and results. New York, 1933. Harper. — Str. X, 372.

O wartości naukowej testów. Książka zawiera również materiał do psychotechniki wojskowej.

1546. **Garrison K. C.** A study of some factors related to leadership in high school. —*PJE*, 1933, str. 11 — 17.

Przyczynek do charakterologii przywódcy.

1547. **Garsaux, Malassez et Toussaint.** Sur le vertige rotatoire. —*CR*, r. 1926, t. CLXXXII, z. 3, str. 236 — 238.

Sprawozdanie z doświadczeń przeprowadzanych w francuskim zakładzie aerotechnicznym w Saint - Cyr.

1548. **Gascoin F.** Le triomphe de l'idée. Paris, 1931, Berger - Levrault. — Str. 263.

Studium walk początkowych w r. 1914 we Francji, zawierające wiele uwag psychologicznych o dowodzeniu obu stron. Str. 9—50 o czynnikach psychicznych i moralnych powodzeń i klęsk.

1549. **Gaspar A.** Sittengeschichte des Weltkrieges. Leipzig, 1930. Verl. Sexualwissenchaft Schneider. 2 tomy. — Str. XX, 415 i 445.

Wpływ wojny światowej na upadek moralności.

1550. **Gastiew A.** Armja i mastierskaja.— *T*, r. 1924, z. 41.

Podobieństwo pracy wojska i warsztatów nakazuje zastosować w wojsku zasady naukowej organizacji.

1551. **Gastiew A.** Armja-organizator.— *Pra*, r. 1923, z. 39.

Przykłady, że wojsko jeszcze przed Taylorem stosowało zasady naukowej organizacji pracy.

1552. **Gastiew A.** Kak nado rabotat. Moskwa, 1924. WCSPS. — Str. 115.

Praktyczne wskazówki o naukowej organizacji pracy. Książka polecana dla żołnierzy Czerwonej Armii.

1553. **Gastiew A.** Naucznaja organizacja proizwodstwa i armja.— *KA*, r. 1922, nr. 14—15, str. 22—26.

MIEJSCE NA NOTATKI

MIEJSCE NA NOTATKI.

O wprowadzeniu do wojska zasad naukowej organizacji pracy.

1554. **Gastiew A.** Trudowyje ustanowki. Cz. I. Moskwa, 1924. Izd. Centr. Instit. Truda.— Str. 350, 31 rys.

Podstawowe dzieło do poznania zasad naukowej organizacji pracy w Republice Sowieckiej. Wiele zastosowań do wojska. Autor był kierownikiem sowieckiego Centralnego Instytutu Pracy (CIT).

1555. **Gates A. I.** The abilities of an expert Marksman tested in the psychological laboratory.— *JAP*, r. 1918, t. II, z. 1, str. 1—14.

Porównawcze badanie kilku strzelców (wzrok, szybkość reakcji i i.).

1556. **Gaucher L.** Études sur la psychologie de la troupe et du commandement. Préface de Bonnal. Paris, b. r. (1909). Charles-Lavauzelle. — Str. 107.

Treść: Psychologia tłumu (Le Bon), psychologia wychowania (Le Bon), psychologia walki (A. du Picq).— Cechy wojsk francuskich (Maud'hui). Psychologia dowódcy. Wykład dla oficerów.

1557. **Gaudy G.** Souvenirs d'un poilu du 57-e regiment d'infanterie. Paris, 1921—1923. Plon. 3 tomy.— Str. 242, 260, 232.

Pamiętniki studenta-ochotnika, szeregowca, później podoficera piechoty z lat 1915 — 1918 (walki nad rzeką Oise'ą, Verdun, Chemin des Dames).

— zob. **Remarque.**

1558. **Gauléne G.** Des soldats. Paris, 1917. Perrin. Str. 290.

Nowele z wojny światowej, z frontu francuskiego.

1559. **Gaulle C.** L'action de guerre et le chef.— *RMF*, r. 1928, z. 3, str. 298—316.

Stosunek czynnika intelektu, charakteru i woli w działaniu wodza.

1560. **Gaulle C.** Du caractère. — *RMF*, r. 1930, z. 6, str. 274—286.

Studium psychologiczne wojska francuskiego od XVIII w.

1561. **Gaulle C.** La défaite, question morale. — *RMG*, r. 1922, nr. 4 i 5, str. 291—306 i 400—414.

Analiza klęski na podstawie przykładów z wojny światowej.

1562. **Gaulle C.** Le fil de l'épée. Paris, 1932.— Str. 171.

Konieczność wzbudzenia dumy w żołnierzu i poczucia obowiązku.

1563. **Gaulle C.** Philosophie du recrutement. — *RI*, r. 1929, z. 4, str. 507—519.

Zależność organizacji armii od epoki, charakteru narodowego i innych czynników.

1564. **Gaulle C.** Du prestige. — *RMF*, r. 1931, z. 6, str. 395—412.

Studium o wpływie osobistym i powadze wodzów i kierowni-

ków społeczeństw w czasach obecnych.

1565. **Gaultier J.** La logique de l'héroisme.— *MF*, z 15. 8. 1920, str. 46—69.

Studium o psychologii bohaterstwa na podstawie obserwacyj z wojny światowej.

1566. **Gaultier P.** Leçons morales de la guerre. Paris, 1919. Flammarion. — Str. 4, 292.

Filozofia i psychologia wojny. — Przyczynki do psychologii zbiorowisk.

1567. **Gaupp R.** Die Granatkontusion. — *BKC*, t. 96, z. 3.

Skutki psychiczne kontuzji na wojnie.

1568. **Gaupp R.** Ueber die Neurosen und Psychosen des Krieges — *MMW*, r. 1918, nr. 18.

Nerwice na wojnie.

1569. **Gaupp R.** Hysterie und Kriegsdienst. — *MMW*, r. 1915, nr. 11, str. 361 — 363.

Wpływ wojny na powstawanie chorób psychicznych.

1570. **Gaupp R.** Wahn und Irrtum im Leben der Voelker. Tuebingen, 1916. Verl. K. B. Mohr. — Str. 31.

Mowa rektorska o zagadnieniu wojny.

1571. **Gauthier M. J.** Les fugues dans l'armée. — *AMPM*, r. 1931, t. XCIV, z. 5, str. 669 — 698.

Przegląd przyczyn zbiegostwa i typów zbiegów w wojsku francuskim.

1572. **Gavet A.** L'art de commander. 4-me édition. Paris, 1921. Berger-Levrault. — Str. 400.

Pierwsze wydanie w r. 1899, drugie w 1905, trzecie w 1912 r. Treść: Analiza pojęcia dowodzenia.— Elementy dowodzenia. — Elementy siły dowódcy.— Sposób dowodzenia. — Karność, kary, nagrody. — Sytuacja francuskiego korpusu oficerskiego i wojska.— Wnioski.
Rec.:— *B*, r. 1919, z. 7, str. 575 — 578.

1573. **Gavet A.** Sztuka dowodzenia. Dzieło nagrodzone przez Akademję Francuską. Przeł. Karol Krzewski. Warszawa, 1926. — Str. 4 nlb., 196.

Przekład z 4-go wydania francuskiego.

1574. **Gavet. A.** Umeni velitelske. Zasady pro dustojniky vsech hodnosti. Praha, 1922 Vyd. Ved. Ustav vojensky. — Str. XII, 157.

Przekład z 4-go wydania francuskiego.

— **Gavet A.** — zob. **Izmiestiew P. I.**

1575. **Gay A.** L'honneur. Sa place dans la morale. Paris, 1913. F. Alcan. — Str. XIII, 253.

Studium teologiczno-filozoficzne o honorze jako czynniku moralnym. Treść: Określenie pojęcia honoru.— Rodzaje honoru.— Podstawy i zasady.— Naruszenie honoru.— Honor a etyka.— Wnioski.

1576. **Gay E.** Paris héroique. Avec le discours-préface prononcé par M. Poincaré. Paris, 1920—1923. Charles -Lavauzelle. — 2 tomy. — Str. 326, 348.

Obrazki i wspomnienia z wielkiej wojny.

1577. **Gaza W.** Moral und Psyche in der Schlacht.—*DW*, nr. 50, z 20. 11. 1933, str. 793 — 795.

Czynniki duchowe w walce.

1578. **(Gąsiorowski J.)** Regulamin i psychologja. — *B*, 1918, r. 1, z. 1, str. 76—78.

Przykłady wskazówek psychologicznych, zawartych w różnych regulaminach.

1579. **(Gąsiorowski J.) Gostyński K.** Militaryzacja nauki. — *B*, 1918, r. 1, z. 9, str. 690 — 699.

Zadania nauki, również psychologii, w dziedzinie wojskowości.

— zob. **Lebaud.**

1580. **Gebbaro.** (Zaburzenia wzrokowe podczas lotów na wielkich wysokościach). — *BO*, r. 1929, z. 12.

1581. **Geblewicz E.** Z zagadnień wychowawczych służby wojskowej. — *Po*, r. 1932, nr. 6, str. 3 — 4.

1582. **(Gedanken).** Gedanken ueber Auswahl, Weiterbildung und Erziehung der Unteroffiziere. — *MWB*, nr. 32 z 25.2.1932, str. 1139 — 1141.

O wychowaniu podoficerów.

1583. **(Gedanken).** Gedanken Friedrichs des Grossen ueber Offizierspflicht und Fuehrertum.—*ASM*, r. 1929, nr. 4, str. 207 — 209.

Wyjątki z pism Fryderyka II o dowodzeniu i o zawodzie oficera.

1584. **(Gedanken).** Gedanken ueber Manneszucht.—*WuW* 1925, nr. 2 i 3, str. 65—74 i 157—176.

Karność wojskowa i jej przeobrażenia na wojnie.

1585. **(Gedanken).** Gedanken ueber Psychologie im Dienste der Wehrmacht.—*MWB*, r. 1924, z. 6—20.

Notatki o zadaniach psychologii wojskowej.

1586. **(Gedanken).** Gedanken ueber neuzeitliche Wehrpflicht.—*DW*, 1931, nr. 37.

O konieczności wychowania poczucia karności w narodzie.

1587. **(Gefahren).** Die Gefahren fuer den militaerischen Geist und die militaerische Disziplin.—*MZ*, r. 1911, nr. 34, str. 258—259.

Artykuł przeciw dążnościom osłabienia karności wojskowej.

1588. **(Gehorsam).** Vom denkenden Gehorsam.—*MWB*, nr. 13 z 4.10.1928, str. 483—487 i nr. 20 z 25.11.1928, str. 786—788.

O karności wewnętrznej.

1589. **Geiger T.** Fuehrer und Genie.—*KVS*, r. 1927.

Psychologia przywódców tłumu. Charakterystyka jednostek genialnych.

1590. **Geiger T.** Die Masse und ihre Aktion. Ein Beitrag zur Soziologie der Revolutionen. Stuttgart, 1926. Verl. F. Enke.—Str. VIII, 194.

Nowa teoria psychologii tłumów. W tekście i w zakończeniu polemika z dotychczasowymi teoriami, zwłaszcza z Le Bon'em.

— **Geiger T.** — zob. **Vleugels W.**

1591. **(Geist).** Der Geist des Heeres. — *Pa*, r. 1911, nr. 38, str. 378 i n.

Rola stanu moralnego wojska.

1592. **(Geist).** Geist und Form im Infanteriegefecht. (Beiheft zum Militaer - Wochenblatt, r. 1887). Berlin, 1887. —Str. 299—318.

Artykuł poświęcony głównie inicjatywie i samodzielności, przeciw formalizmowi w walce.

1593. **(Geistesarbeit).** Geistesarbeit im Sovietheer.—*MWB*, 1928, nr. 40.

Ocena pracy intelektualnej wojska sowieckiego.

1594. **(Geistesgegenwart).** Geistesgegenwart in unvorhergesehenen Faellen.—*MWB*, z 25.8.1931 r.

Przykład przytomności umysłu wzięty z wojny światowej.

1595. **Gejmanowicz A. I.** Newrologja wojny. — *SPN*, r. 1933, z. 2 str. 7—12.

Nerwice wojenne.

1596. **Gemelli A.** Il nostro soldato. Saggi di psicologia militare. Con prefazione del P. G. Semeria. Milano, b. r. (1918). Fratelli Treves. — Str. XII, 339.

Autor — profesor uniwersytetu, zakonnik, włoski lekarz wojskowy — obszernie omawia szereg zagadnień z psychologii żołnierza i wojska, uwzględniając doświadczenia z pierwszych lat wojny i literaturę światową.
Treść: Psychologia żołnierza na wojnie.— Dusza żołnierza włoskiego w okopach.— Dusza żołnierza w walce.— Odwaga na wojnie.— Strach na wojnie. — Przesądy żołnierskie.— Folklor wojenny.— Pieśni żołnierskie.— Złudzenia słuchowe w bitwie.— Psychologia oficera.— Psychologia i strategia.— Skutki patologiczne strachu na wojnie.
Artykuły przytoczone pod l. 1597, 1598, 1600, 1602, 1603, 1604, 1612, 1614, 1618, 1619, 1620, 1624, zostały w znacznej części włączone do książki.

1597. **Gemelli A.** Ancora in tema di psicologia di guerra.—*VeP*, r. II, t. 4, z. 1.

Artykuł polemiczny w sprawie zadań psychologii wojskowej.

1598. **Gemelli A.** L'anima dei nostri soldati. — *VeP*, r. II, t. 3, z. 2.

Psychologia żołnierza na wojnie.

1599. **Gemelli A.** Sull'applicazione dei metodi psicofisici all'esame dei candidati all'aviazione militare. — *RPI*, r. 1917, z. 2—3—8 i 1918, z. 9, str. 157—190.

Badania psychofizyczne kandydatów na pilotów.

1600. **Gemelli A.** Considerazioni sulla psicologia dell atto di coraggio. —*RPI*, t. 11, z. 5 — 6.

Psychologia odwagi na wojnie.

1601. **Gemelli A.** Contributo allo studio della psicologia degli esercizi fisici e della loro influenza sull'attivita mentale e manuale. —*ASB*, r. 1931, str. 1—40.

Psychologia ćwiczeń fizycznych i ich wpływ na rozwój człowieka.

1602. **Gemelli A.** Divagazioni psicologiche sulla guerra. —*VeP*, r. I, t. 1, z. 6.

Przyczynki do psychologii wojny.

1603. **Gemelli A.** I fattori della nostra vitoria. —*VeP*, r. I, t. 2, z. 1.

Czynniki psychiczne w zwycięstwie włoskim na wojnie światowej.

1604. **Gemelli A.** Folklore di guerra. — *VeP*, r. III, t. 5, z. 35.

Odrębności dzielnicowe żołnierzy włoskich (pieśni, zwyczaje).

1605. **Gemelli A.** Funzione e necessita della psicotecnica. Roma, 1933. Ed. Polit. soc. — Str. 8.

Streszczenie zadań psychotechniki; uzasadnienie jej wartości.

1606. **Gemelli A.** Sulla necessita di una selezione psicologica nel recrutamento dei militari. —*NA*, z 16.10.1925, str. 24.

Na podstawie doświadczeń amerykańskich autor żąda wprowadzenia badań psychologicznych przy poborze rekrutów.

1607. **Gemelli A.** Observations sur la sélection des pilotes aviateurs. —*TH*, r. 1933, t. I, z. 1, str. 3 — 23.

Badanie właściwości fizjologicznych i psychologicznych przy ocenie pilotów. Krytyka używanych testów i propozycje nowych.

1608. **Gemelli A.** L'orientazione lontana nel volo in aeroplano. —*RPI*, 1933, str. 297 — 325.

Analiza czynności psychicznych przy orientowaniu się podczas lotu samolotem.

1609. **Gemelli A.** Osservazioni generali e ricerche sperimentali sulla selezione dei piloti di aviazione. —*RPI*,

1929, t. 25, z. 2 i 3, str. 121 — 138 i 180 — 194.

Krytyka dotychczasowych metod doboru pilotów i propozycja zmian (badanie odporności emocjonalnej, uwagi i i.).

1610. **Gemelli A.** Osservazioni generali di psicotecnica sulla selezione dei piloti di aviazione. —*Aei*, r. 1928, t. VII, z. 9.

O konieczności stosowania badań psychotechnicznych przy doborze pilotów.
Zestawienie metod, używanych przy doborze lotników i krytyka włoskich przepisów.

1611. **Gemelli A.** Osservazioni generali di psicotecnica sulla selezione dei piloti di aviazione. Roma, 1928. — Str. 38.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

1612. **Gemelli A.** Osservazioni psicologiche sugli atti di corragio. — *RPI*, r. 1915, z. 2.

Psychologia odwagi na wojnie.

1613. **Gemelli A.** Sulla composizione del sangue degli aviatori. — *BIS*, 1917, str. 105—110.

Wpływ lotu na organizm ludzki (zmiany krwi).

1614. **Gemelli A.** La paura della morte nei nostri soldati. —*VeP*, r. II, t. 2, z. 3.

Obawa śmierci u żołnierzy włoskich na wojnie.

1615. **Gemelli A.** Problémes de psychologie expérimentale dans l'étude des exercices physiques. —*JP*, r. 1931, t. 28, str. 183 — 213.

Wpływ ćwiczeń fizycznych na psychikę.

1616. **Gemelli A.** Problemi della psicologia sperimentale nello studio degli esercizi fisici. —*PUC*, r. 1931, str. 501 — 538.

Wpływ gimnastyki i ćwiczeń fizycznych na psychikę.
Zastosowanie psychologii do sportu.

1617. **Gemelli A.** Problemi della psicologia spertimentale nello studio degli esercizi fisici. Roma, 1930. — Str. 41.

Wydanie książkowe poprzedniego artykułu.

1618. **Gemelli A.** La psicologia degli atti di valore. —*VeP*, r. II, t. 3, z. 2.

Odwaga na wojnie.

1619. **Gemelli A.** La psicologia della disciplina militare. — *VeP*, r. I, t. 2, z. 3.

Psychologia karności wojskowej.

1620. **Gemelli A.** La psicologia dell' eroismo. — *VeP*, z 19.2.1916.

Psychologia bohaterstwa.

1621. **Gemelli A.** Riassunto di alcune indagini sulla psicofisiologia degli aviatori.

Milano, 1921. Societa „Vita e Pensiero".— Str. 51.

Krótkie sprawozdanie z badań, przeprowadzanych w wojsku włoskim nad psychofizjologią lotników.

1622. **Gemelli A.** Ricerche sulla selezione dei piloti di aviazione. (W wydawnictwie: Atti VII convegno psicol. sperim. e psicotecn. Torino, 1929, str. 158—159).

Doświadczenia nad doborem lotników.

1623. **Gemelli A.** Per uno studio sistematico della psicologia del soldato.— *VeP*, z 1.1.1917.

O konieczności systematycznych badań z psychologii wojskowej. Propozycja ankiety w tej sprawie.

1624. **Gemelli A.** Le superstizioni dei soldati in guerra. — *RFN*, 1917, t. 9, z. 2.

Przesądy w wojsku włoskim podczas wojny światowej.

1625. **Gemelli A., Galli A.** Ricerche sull' attenzione. — *AIP*, 1919, z. 1.

Badanie uwagi u lotników.

1626. **Gemelli A., Tessier G. e Galli A.** La percezione della posizione del nostro corpo e dei suoi spostamenti. —*AIP*, r. 1920, z. 1—2, str. 107—182.

Przyczynek do psychologii lotnika.

— **Gemelli A.** — zob. **Gradenigo G., Lavagna, Morgari O., Peres J.**

1627. **(General).** Psychologisches aus dem Weltkriege. Von einem aktiven deutschen General.— *SMO*, r. 1917, nr. 1, str. 20—23.

Jednym z powodów zaciętości wojny światowej był udział mas żołnierzy.

— **Général X. Y.** — zob. **Serrigny; Tanant.**

1628. **Genevoix M.** Sous Verdun. Préface E. Lavisse. Paris, 1916. Flammarion.— Str. XXI, 269.

Dziennik młodego oficera piechoty francuskiej z walk pod Verdun w r. 1914.— W nowym wydaniu (Paryż, 1925, Flammarion) autor odtworzył ustępy skonfiskowane przez cenzurę wojskową.
Krytyka uważa książki Genevoix za najlepszy i najwierniejszy obraz przeżyć żołnierza na wojnie światowej.
Ocena: J. N. Cru, str. 144—154.

1629. **Genevoix M.** Nuits de Guerre. Paris, 1917. Flammarion.— Str. 312.

Dziennik pisany podczas dwóch tygodni walk w październiku 1914 r.
Ocena: J. N. Cru, str. 144—154.

1630. **Genevoix M.** Au seuil des Guitounes. Paris, 1918. Flammarion.— Str. 276.

Dziennik pisany podczas walk od 20.10 do 3.11.1914.
Ocena: J. N. Cru, str. 144—154.

1631. **Genevoix M.** La boue. Paris, 1921. Flammarion.— Str. 285.

Dziennik pisany podczas walk od 4.11.1914 do 10.1.1915 r. Ocena: J. N. Cru, str. 144 — 154.

1632. **Genevoix M.** Les Éparges. Paris, 1923. Flammarion.— Str. 289.

Dziennik pisany podczas walk od 11.1. do 25.4.1915 r. Ocena: J. N. Cru, str. 144 — 154.

— **Genevoix M.**—zob. **Umiastowski R.**

— **Génie** — zob. **X.**

— **Gennep** — zob. **Van Gennep A.**

1633. **Genty E.** Trois ans de guerre. Préface de P. Brulat. Paris, 1918. Chapelot. — Str. 80.

Listy z wojny (1914 — 1917) i notatki kapitana rezerwy artylerii.

1634. **Genty R.** La flamme victorieuse. Paris, 1917. Berger-Levrault.—Str. VII, 266.

Pamiętnik podoficera piechoty (przed wojną pisarza francuskiego), zawierający wiele materiału psychograficznego.

1635. **Gerhardi K. A.** Gehirn und Krieg. Glogau-Leipzig, b. r. (1916). Hellmann. — Str. 46.

Charakterystyka umysłowości narodów, prowadzących wojnę z Niemcami.

1636. **Gerlach K.** Zwischen den Fronten, oder: Der Krieg von unten. Roman. Hellerau, 1929. Verl. M. Gerlach. — Str. 306.

Powieść na tle wojny światowej.

1637. **Gerlach K. A.** Vom Tode. Blaetter aus dem Tagebuche eines Sanitaets-Kraftfahrers. Kiel, 1917. Verl. W. Muehlau – Str. 43.

Urywki z pamiętnika, zawierające krótkie myśli o śmierci, o strachu i o odwadze.

1638. **Gerling R.** Praktische Menschenkenntnis. Berlin, 1933. Bong.—Str. 582.

Wskazówki o zastosowaniu psychologii w życiu praktycznym.

1639. **Germain J.** La grande crise. Roman. Paris, 1919. La Renaissance du Livre.—Str. XVI, 224.

Powieść, ujęta w formę listów, zawiera wiele uwag i przyczynków do charakterystyki wojska francuskiego podczas wojny światowej.

1640. **Germain M.** Une hallucination collective.— *PeV*, r. 1928, t. II, z. 4, str. 74—77.

Przyczynek do psychologii tłumu (złudzenia i halucynacje zbiorowe).

1641. **Gernet M.** Prestupnost i samoubijstwo wo wremja wojny i poslie niej. Moskwa, 1917. Izd. CSU.

Wpływ wojny światowej na ilość przestępstw i samobójstw.

1642. **Gernet M.** Psichołogja pobiegow iz tiurem. — *PPr*, 1929, z. 4, str. 58—78.

Psychologia więźniów. (Ucieczki z więzień).

1643. **Gerstmann J.** Zur Kenntnis der Stoerungen des Koerpergleichgewichtes nach Schussverletzungen des Stirnhirns.—*MPN*, r. 1916, t. 40, str. 354 i n.

Zaburzenia psychiczne po ranach mózgu.

— **Gerszelman** — zob. **Herszelman S. K.**

1644. **Gerua A.** Poslje wojny. O naszej armji. Petersburg, 1906. A. S. Suworin.—Str. VI, 285.

Wnioski z wojny rosyjsko-japońskiej i charakterystyka wojska rosyjskiego m. in.: człowiek, wychowanie ducha zaczepnego, ideowość wojska. — Nowe wydanie: Petersburg, 1907.— Str. 349.

1645. **Gerua A.** O woorużonnych massach. — *WSB*, r. 1930, nr. 11.

Charakterystyka wojsk milicyjnych i próba zastosowania zasad naukowej organizacji pracy do dowodzenia masami wojsk.

1646. **Gerua A.** Suworow, myslitiel. — *WWZ*, r. 1930, z. 7.

Charakterystyka Suworowa, jako filozofa wojskowości.

1647. **(Geruechte).** Wie Geruechte entstehen.—*IR*, r. 1915, nr. 1.

Przyczynek do psychologii powstawania pogłosek na wojnie.

1648. **Gervais A.** Le devoir militaire. — *FM*, r. 1913, nr. 8139.

Charakter socjalny służby wojskowej.

1649. **(Gesicht).** Das Gesicht des wirklichen Krieges.—*MWB*, r. 1928, nr. 21.

Dyskusja w sprawie opisów wojny światowej.

1650. **Gessler.** Der deutsche Soldat einst und jetzt. — *RZ*, r. 1926, nr. 17.

Charakterystyka zmian, dokonanych przez wojnę światową w typie żołnierza niemieckiego.

1651. **Giachetti C.** Il carattere e la guerra. — *RPI*, 1916, t. 12, str. 301 — 316.

Psychologia odwagi w związku z rozwojem charakteru jednostki na wojnie.

1652. **Gibbs P.** L'âme de la guerre. Paris, 1916. Hachette. — Str. 315.

Sylwetki z wojny światowej.

1653. **Gideon.** Tanks a psichological aspect. — *RTCJ*, r. 1929, z. 4, str. 409 — 410.

Psychologia oddziałów czołgów na wojnie światowej.

1654. **Gierasimow.** Opyt wojennoj psichołogji. Rukowodstwo dla wojennogo uczliszcza i oficierskoj szkoły. Nowoczerkask, 1918.

Psychologia wojskowa do użytku szkoły oficerskiej.

1655. **Giercke.** Krieg und Kultur. Berlin, 1914.

Filozofia wojny. Czynniki twórcze wojny.

1656. **Gieronimus A.** Na nowom etapie. — *WW*, r. 1931, z. 5.

Rozważania na temat „duch czy technika" w odniesieniu do wojska czerwonego.

1657. **Gieronimus A.** Wojennoje dieło i politiczeskaja rabota. — *WiR*, 1929, ks. III, str. 99 — 121.

Propaganda i wychowanie moralne w wojsku sowieckim.

1658. **Giersing A.** (Karność). — *MT*, z 15.8.1928 r.

Krytyka niemieckiej formalistycznej karności.

— **Gierszelman** — zob. **Herszelman S. K.**

1659. **Giese F.** Handbuch psychotechnischer Eignungspruefungen. Halle, 1925. Marhold. — Str. 870.

Wyczerpujące dzieło o zadaniach i metodach psychotechniki; zawiera również zastosowania wojskowe.

1660. **Giese F.** Handbuch der Arbeitswissenschaft. Band V: Objektivpsychotechnik. Halle, 1931. — Str. 833.

Wyczerpujące dzieło zbiorowe o zastosowaniu psychotechniki w różnych dziedzinach.

1661. **Giese F.** Methoden der Wirtschaftspsychologie. Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden. Wien—Berlin, 1927. Verl. Urban.— Str. 624.

Przegląd wszystkich metod psychotechnicznych, stosowanych w różnych państwach.

1662. **Giese F.** Die oeffentliche Persoenlichkeit. (Beihefte zur Zeitschrift fuer angewandte Psychologie, No. 44). Leipzig, 1928. J. A. Barth.— Str. 249

Charakterystyka jednostek kierowniczych w różnych dziedzinach życia Niemiec.

1663. **Giese F.** Psychotechnische Eignungspruefungen an Erwachsenen. Langensalza, 1921.—Str. VII, 364, 4, 20 tabl.

Metody psychotechniczne do badania ludzi dorosłych.

1664. **Giese F.** Psichotiechnika w borbie za jej suszczestwowanje. Pieriewod s zamieczaniami i poslesłowiem dr. P. Frołowa. — *WIR*, r. 1926, nr. 11, str. 71 - 85.

Zadania psychotechniki.

1665. **Giese F.** Psychotechnisches Praktikum. Halle, 1923. Wendt und Kauwell.— Str. 153.

Podręcznik dla nauczycieli psychotechniki, zawiera niektóre zastosowania psychotechniki do prac wojskowych.

1666. **Giese F.** Theorie der Psychotechnik. Berlin, 1925. Vieweg.—Str. VIII, 179.

Podstawy teoretyczne psychotechniki.

— **Giese F.** — zob **Handbuch; Psychologie.**

1667. **Giese G.** Staat, Staatsgedanke und Staatserziehung. — *Er*, 1930.

O wychowaniu obywatelskim.

1668. **Giessler C.** Analyse des Schreckphaenomens. — *ZP*, r. 1916, t. 74, str. 232—305.

Przyczynek do psychologii strachu.

1669. **Gilbert H. E.** Landsknechte. Hannover, 1930. A. Sponholz. — Str. 404.

Powieść o rozkładzie wojska niemieckiego po wojnie światowej; (pokój, rozkład armii, zamachy stanu; stosunki w wojsku sowieckim).

1670. **(Gilbreth L.) Dżilbret L. dr.** Psichołogja uprawlienja predprijatijami. Pierewieł s ang. J. G. Abramson. Pietrograd, 1924. Izd. „Siejatiel". — Str. 238.

Psychologiczna strona naukowej organizacji pracy w ujęciu amerykańskim.

— **Gillenand A. R.** — zob. **Moore H. T.**

1671. **Gilles A.** Commotionnés et hystériques chez nos ennemis et quelques observations sur la psychologie allemande. — *AMP*, r. 1919, z. 7 i 11, str. 356 - 366 i 489—500.

Próba udowodnienia, że choroby nerwowe były częstsze w wojsku niemieckim, niż w francuskim oraz powierzchowny szkic psychologii Niemców.

1672. **Gilles A.** Étude sur certains cas de neurasthénie et à leur propos sur certains cas psychologiques observés sur la ligne de feu.— *AMP*, 1916, z. 4 i 7, str. 209, 333 i n.

Obserwacje psychologiczne o stanie nerwów żołnierzy na froncie.

1673. **Gilles A.** Notations de bataille.—*RPa*, z. 1. 2. 1917.

Notatki lekarza z walk na froncie francuskim.

— **Gilles A.** — zob. **Mignard M.**

1674. **Gillette D. W.** Psychophysiology and military training. — *ME*, r. 1923, nr. 5, str. 249—252.

O racjonalny układ ćwiczeń wojskowych.

1675. **Gimelli M.** La guerra ovvero la base morale della disciplina militare. Modena, 1916. Dondi.

O karności na wojnie.

1676. **Gincburg S.** Byt ili nie byt psychotiechnikie w armji. — *WiR*, r. 1929, nr. 5, str. 115—120.

Dyskusja o zadaniach psychotechniki w wojsku sowieckim.

1677. **Gincburg S.** Dannyje testowogo issliedowanja słuszatieliej Wyższoj I Szkoły po dwom formularam: „Alpha" — WSU RKKA i „Beta" — WSU in-ta truda. — *PTiP*, r. 1929, str. 237—239.

Referat i dyskusja w sprawie stosowania przekształconych testów wojska amerykańskiego.

— **Gincburg S.** — zob. **Dobrotworskij N.**

1678. **(Giornale).** Giornale di medicina militare. Roma, zesz. z stycznia 1919.—Str. 235.

Zeszyt specjalny poświęcony badaniom lotniczym, przeprowadzanym we Włoszech podczas wojny światowej

1679. **Giran E. et Ledoux P.** Parmis les zouaves. Paris, b. r. (1923). Ed. du Monde Nouveau. — Str. 221 z 46 rysunkami P. Ledoux.

Szkice z wojny, pisane przez pastora ewangielickiego, służącego podczas wojny światowej w stopniu szeregowca w pułku żuawów. Zawierają wiele uwag o życiu duchowym żołnierzy na froncie.

1680. **Girod A.** La santé physique et morale de l'armée. —*FM*, nr. 8814, z 16.3.1913.

Charakterystyka stanu wojska francuskiego przed wojną światową.

1681. **Girs G.** Bliżajszyje zadaczi wojennogo wospitanja. — *WZ*, r. 1920, nr. 19 i r. 1921, nr. 1 i 4.

Wychowanie moralne w wojsku sowieckim; psychologia wojskowa.

1682. **Girs G.** Fizjołogja wojennogo marsza. — *WW*, r. 1926, nr. 25, str. 9 — 16.

Streszczenie artykułu francuskiego Besnard'a.

— zob. **Besnard.**

1683. **Girs G.** Mietodika obuczenja krasnoarmiejcew wojennomu diełu. II izdanje dopołniennoje i pererabotannoje. Moskwa, 1927. — Str. 116.

Pierwsze wydanie w r. 1924. Treść: Zadania wyszkolenia.— Wyrobienie samodzielności i umiejętności współdziałania. — Automatyzm. — Zastosowanie psychotechniki do wyszkolenia. — Rola nauki w wyszkoleniu wojska.

1684. **Girs G.** NOT w wojennom diele.— *TISKA*, r. 1925, z. 184.

O zastosowaniu zasad naukowej organizacji pracy do różnych dziedzin wojskowości.

1685. **Girs G.** Piedagogiczeskije osnowanja łaboratornogo mietoda i jego priłożenja k wojenno-uczebnomu diełu.— *WM*, r. 1923, nr. 6.

Naukowa organizacja wyszkolenia w wojsku.

1686. **Girs G.** Sowriemiennyje zadaczi mietodiki wojennogo obuczenja. — *WiR*, r. 1925, z. 3, str. 62 — 78.

O podniesieniu poziomu metod szkolenia w wojsku sowieckim.

1687. **Girs G.** Ot stadnosti k kollektiwnosti.— *KZ*, r. 1924, nr. 187.

Wpływ nowoczesnej taktyki na cechy żołnierza w walce i na metody szkolenia.

1688. **Girs G.** Wojenno-naucznaja mysl: jeja problemy.— *KA*, r. 1922, nr. 16 — 17, str. 25 — 33.

Konieczność psychologii wojskowej.

1689. **Girs G.** Zadaczi nauki i wojennaja doktrina w swiazi s pierieżywajemoj nami riewolucjonnoj epochoj. — *WN*, r. 1921, nr. 78, str. 47 — 86.

Autor porusza m. in. sprawę psychologii wojskowej oraz wartości duchowych wojska.

1690. **Giustiniani H.** Des devoirs militaires.— *SM*, r. 1845, z. 5, str. 189 — 221.

O cnotach żołnierskich.

1691. **Glaeser E.** Jahrgang 1902. Berlin, 1929. Kiepenheuer. — Str. 354.

Powieść o życiu młodzieży niemieckiej, dorastającej w kraju w czasie wojny światowej.

1692. **Glaeser E.** Rocznik 1902. Przeł. A. Wat. Warszawa, 1930. Wyd. „Rój".— Str. 319.

Przekład poprzedniej powieści.

— **Gleichen - Russwurm** — zob. **Foerster F. W.**

1693. **Glekel M. S. i Zimkin N. W.** (Ocena poziomu umysłowego rekrutów Cz. Armii).— *WMŻ*, r. 1933, z. 2, str. 84 — 95.

1694. **Glover E.** War, sadism and pacifism. London, 1933. Allen and Unvin. — Str. 148.

Wpływ wojny na powstawanie zboczeń psychicznych.

1695. **(Glueck).** Das Glueck im Kriege.— *VDAM*, r. 1907, str. 92 — 97.

Rola szczęścia w powodzeniu wojennym.

1696. **Głudkin.** Garnizonnaja poczta.— *WW*, r. 1924, z. 40.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy w wojsku.

1697. **Głudkin.** Naucznaja organizacja truda.— *WiR*, r. 1923, z. 23, str. 19 — 32.

O konieczności zastosowania w wojsku organizacji pracy.

1698. **Goehre P.** Front und Heimat. Jena, 1917. Verl. E. Diederichs.— Str. 30, 1 nlb.

Obserwacje o życiu żołnierzy i tyłów podczas wojny.
Treść: Religia w okopach.— Front i polityka.— Wojna i płeć.
Rec.:— *B*, r. 1918, z. 9, str. 729 — 734.

1699. **Goes G.** H.K. (Hartmannsweiler Kopf). Das Schick-

sal eines Berges im Weltkriege. Berlin, 1930. Verl. Tradition.— Str. 219, z rys.

Historia walk z lat 1915 — 1917, zawierająca wiele materiału do psychologii wojny i żołnierza.

1700. **Goes G.** Kemmel. Sturm und Sterben um einen Berg. (Unter dem Stahlhelm, Bd. 2). Berlin, 1932. Verl. Tradition.— Str. 202, 24 rys., 1 mapa.

Opis walk, toczonych na wzgórzach pod Ypres w latach 1915 — 1918.

1701. **Goes G.** Der Tag X. Berlin, 1931. Tradition.— Str. 188, z rys.

Opis natarcia niemieckiego pod Amiens 21.3.1918.

— **Goes G.**— zob. **Uran.**

— **Goett**— zob. **Beyne J.**

1702. **Goetz.** Soziale Herkunft der Offiziere.— *MWB*, nr. 2 z 11.7.1930, str. 50 — 52.

O pochodzeniu socjalnym oficerów w wojsku niemieckim.

1703. **Goiginger L.** Fuehrer-Gehorsam, Fuehrer - Verantwortung und Fuehrer-Charakter. — *SMO*, r. 1928, z. 1, str. 16 i n.

Studium psychologiczne o posłuszeństwie, odpowiedzialności i charakterze dowódców.— Przykłady z wojny światowej.

1704. **Goldberg J.** Naucznyj otbor szofferow. — *WiT*, 1925, z. 197, str. 1 — 5.

Badania psychotechniczne szoferów.

1705. **Goldmann.** Zerebrale Symptome nach Minenexplosion.— *JL*, r. 1916, t. 19, str. XXVI.

Skutki psychiczne wybuchu min na wojnie.

1706. **Goldmann N.** Der Geist des Militarismus. (Der deutsche Krieg, Nr. 52). Berlin, 1915. Deutsche Verlags-Anstalt.— Str. 42.

Broszura propagandowa, zawiera materiał do określenia „ducha wojskowego".

1707. **Goldmark J. C.** Fatigue and efficiency. New York, 1912.— Str. XIV, 342.

Fizjologia zmęczenia.

1708. **Goldschein K.** Ausfallserscheinungen bei Schussverletzungen des Gehirns und ihre Behandlung.— *JL*, r. 1916, t. 19, str. XIV.

Objawy chorobowe przy zranieniu mózgu.

1709. **Goldstein K.** Zum Problem der Angst. — *AAZP*, r. 1929, t. 2, str. 409 — 437.

Przyczynek do psychologii strachu i bojaźni.

1710. **Goltz C.** Forma i duch. Pierew. W. Baskakowa. Petersburg, 1887.— Str. 2, 43.

Wyjątek z prac generała niemieckiego o roli ducha i formy w wojsku.— Przypisy tłumacza.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

1711. **Goltz C.** Das geistige Leben in der alten deutschen Armee und der Weltkrieg. — *DW*, nr. 30 z 14.8.1929, str. 626 — 627.

Duch wojska niemieckiego przed wojną światową.

1712. **Goltz C.** Krieg - und Heerfuehrung. Berlin, 1901. Decker.— Str. XVIII, 298.

Książka zawiera w drugiej części (str. 205 — 298) bardzo wiele materiału do psychologii wodza i wojska.

1713. **Goltz C.** Rossbach und Jena. Studien ueber die Zustaende und das geistige Leben in der preussischen Armee waehrend der Uebergangszeit vom XVIII. zum XIX. Jahrhundert. Berlin, 1883. Verl. S. Mittler.— Str. X, 308 i 65, 2 nlb., 2 plany.

Praca historyczno - wojskowa, zawierająca bardzo wiele materiału do psychologii wojskowej z zakresu życia wojska w czasie pokoju i podczas wojny. — Panika.— Nowe wyd. rozszerzone: Berlin, 1906. — Str. XIV, 594, 10 map.

1714. **Goltz C.** Rosbach et Jéna. Paris, 1896. Berger-Levrault.— Str. 493.

Przekład poprzedniej książki.

1715. **Goltz C.** Das Volk in Waffen. VI. Aufl. Berlin, 1925. Deckers.— Str. LV, 499.

Pierwsze wydanie w 1883 r., nowe wydanie uzupełnione po wojnie światowej.
Książka zawiera dane o roli czynników duchowych w wojsku, o charakterze wodza, o psychologii wojska i narodu.

1716. **Gołowin N. N.** Issliedowanje boja. Issliedowanje diejatielnosti i swojstw czełowieka, kak bojca. Peterburg, 1907.— Str. 192, 11 szkiców.

Charakterystyka walki nowoczesnej, (po wojnie rosyjsko-japońskiej).— Psychologia żołnierza w walce.— Jednostka i zespół.— Rola czynników duchowych w walce.

1717. **Gołowin N. N.** Suworow i jego „Nauka pobieżdat". Paris, 1931. Izd. Wozrożdienje.— Str. 133.

Analiza doktryny Suworowa z podkreśleniem roli czynników duchowych na wojnie.

— zob. **Dragomirow.**

1718. **Gomperz H.** Philosophie des Krieges in Umrissen. Acht volkstuemliche Universitaetsvortraege. Gotha, 1915. F. A. Perthes.— Str. XVI, 252.

Treść: Wstęp. — Wojna i filozofia.— Błogosławieństwo wojny.— Wojna i pokój.— Wojna i moralność.— Wojna i prawo. — Wojna i interesy państwowe. — Wieczny pokój.— Obywatelstwo państwowe i obywatelstwo świata.— Obywatelstwo świata i wojna.

— **Gonigal**— zob. **M'Gonigal J. G.**

1719. **Goote Th.** Wir fahren den Tod. Berlin, 1930. Verl. Tradition.— Str. VII, 336.

Wspomnienia żołnierza z kolumny amunicyjnej na froncie francuskim.

1720. **Gorell R. B.** Education and the army. London, 1921. Oxford University Press.— Str. 21.

Zasady wychowania w wojsku angielskim po wojnie światowej.

1721. **Goriew W.** Racjonalizacja raboty komandira.— *WW*, r. 1930, nr. 6, str. 36 — 37.

Naukowa organizacja zastosowana do dowodzenia.

1722. **Goriew W.** Wojna i wojennoje iskustwo w swietie marksisma-leninizma. Moskwa, 1931. „Mołodaja Gwardia".— Str. 78.

Socjologia wojny w ujęciu bolszewickim.

1723. **Gorjanskij W. i Serebrjannikow P. I.** Wlianje utomlienja na obonjanje. — *PTiP*, 1929, str. 190 — 199.

Referat o wpływie znużenia na zmysł powonienia. Praca sowieckiego instytutu wiedzy wojskowej.

1724. **Gorodenskij.** (Wyniki badań antropometrycznych słuchaczy szkoły). — *W*, r. 1925, z. 7.

1725. **Gorodniew A.** Oczerki Krasnoj Armji. Izd. 2-e. Moskwa, 1925. Gos. Woj. Izd.— Str. 121.

Zawiera ustępy o karności, o wychowaniu moralnym w wojsku sowieckim.

1726. **Gorowoj-Szałtan W. A.** K mietodikie opredielenja letnich kaczestw. Leningrad, 1932. Izd. Komb. GWF. — Str. 14.

Przyczynek do badania psychotechnicznego lotników.

1727. **Gorowoj - Szałtan W. A.** (Psychofizjologia pracy wojskowej i zadania racjonalnego przygotowania żołnierzy).— *WMŻ*, 1932, z. 2, str. 4 — 7.

1728. **Gorowoj - Szałtan W. A.** (Wahania w wydajności pracy wskutek używania maski gazowej).— *WMŻ*, r. 1932, str. 91 — 101.

1729. **Gorskij M. A.** Pitanje Krasnoj Armji. Pod redakciej prof. W. M. Iwanowa. Leningrad, 1924. Wojen. Izdat. Lening. Woj. Okruga.— Str. 76.

Autor, lekarz sowiecki, omawia wyżywienie Czerwonej Armii pod kątem widzenia fizjologii i energetyki pracy.

1730. **Gory F.** L'apprentissage de la guerre. Paris, 1912. Berger-Levrault. — Str. 134.

Książka poświęcona zagadnieniu, o ile studia pokojowe (na-

uka historii wojen, podręczników, szkolenie) mogą przygotować do prowadzenia wojny. Książka stanowi przyczynek do psychologii myślenia, wydawania rozkazów i dowodzenia na wojnie.

1731. **Gory F.** L'autorité, subordination et moyens de discipline. Paris, 1911. Berger-Levrault.— Str. 128.

Treść: warunki utrudniające utrzymanie autorytetu i karności. — Istota autorytetu i dowodzenia. — Podporządkowanie i posłuszeństwo. — Wyrobienie i utrzymanie karności.

1732. **Gory F.** L'exercice du commandement. Paris, 1913. Chapelot.— Str. 180.

Sztuka dowodzenia, zwłaszcza w czasie pokojowym.
Treść: hierarchia wojskowa, sztuka dowodzenia, polityka dowodzenia, interpretowanie praw i regulaminów, warunki, jakim winny odpowiadać rozkazy; zakończenie.
Podręcznik dla dowódców. Poza wskazówkami praktycznymi zawiera wiele materiału do psychologii dowodzenia.

1733. **Gorzkowski W. i Zajączkowski H.** Rozważania o alkoholizmie na tle stanu zachorzeń psychicznych alkoholików w Dziekance przed wojną i po wojnie światowej.— *NP*, r. 1929, str. 245 — 260.

— **Gostyński K.**— zob. **Gąsiorowski J.**

— **Goth O. H.**— zob. **Graeme A.**

1734. **Gotteland J.** Lettres à mon lieutenant. Paris, b. r. (1918). Charles-Lavauzelle. — Str. 96.

Wskazówki o dowodzeniu, przeznaczone dla młodego oficera.

1735. **Gotthardt J.** Zur Psychologie des Krieges. Zeitgemaesse Gedanken am Ende des Weltkrieges. (Frankfurter Zeitgemaesse Broschueren, t. 39, z. 6). Hamm, Westfalen, b. r. (1920). Breer und Thiemann.— Str. 117 — 144.

Próba ustalenia zadań i zakresu badań filozofii i psychologii wojny. Autor obszerniej omawia zagadnienia filozoficzne i psychologię narodów podczas wojny, mniej uwagi zwraca na psychologię człowieka na wojnie i w walce.

1736. **Gouvion Saint-Cyr.** Maximes de guerre. Paris, 1875. Baudoin.

Wyciąg z pism marszałka francuskiego o sztuce dowodzenia i obowiązkach żołnierskich.

— zob. **Chrzanowski W.**

1737. **Govaerts A.** La biometrie. Les applications aux sciences militaires. — *BB*, r. 1923, nr. 3 — 4, str. 293 — 310 i 421 — 434.

Zastosowanie fizjologii i energetyki do pracy wojska.

1738. **Govaerts A.** Le controle physiologique de l'effort physique.—*BB*, r. 1925, nr.

6, str. 609 — 620 i nr. 7, str. 74 — 88.

Obszerne studium o wychowaniu fizycznym, sporcie i znużeniu.

1739. **Govaerts A.** Les méthodes du recrutement dans l'armée américaine. — *BTO*, r. 1923, z. 10.

Zasady stosowania psychotechniki w wojsku amerykańskim.

1740. **(Govaerts A.) Gowerc.** Metod otbora rekrutow amerikanskoj armji. — *WZb*, r. 1924, z. 1 — 2.

Przekład poprzedniego artykułu.

1741. **Goździcki W.** O etycznych walorach wychowawczych, zawartych w grach ruchowych i sporcie. Warszawa, 1932. Druk. Koop. Prac. Druk.— Str. 10.

1742. **Grabby H.** (Czynniki duchowe w wojsku).— *So*, r. 1928, str. 314 — 318.

1743. **Grabenhorst G.** Fahnenjunker Volkenborn. Leipzig, b. r. (1928). Verlag Koehler u. Amelang.— Str. 260.

Powieść o młodym ochotniku, walczącym w niemieckich oddziałach szturmowych na froncie zachodnim.

1744. **Grabinski B.** Weltkrieg und Sittlichkeit. Ein Beitrag zur Kulturgeschichte der Weltkriegsjahre. Hildesheim, 1917. Verl. Borgmeyer.— Str. VII, 239.

Studium o wpływie wojny światowej na upadek moralności. Bogaty materiał faktyczny, zaczerpnięty z prasy.

1745. **Grabowski T.** Oficer bułgarski jako bohater, najlepszy obywatel kraju, wychowawca.— *B*, r. 1918, t. I, z. 5, str. 339 — 342.

Sylwetka nowoczesnego oficera bułgarskiego.

1746. **Gracien B.** Le Héros, qualités qui font les grands hommes dans la guerre, dans la politique, dans les lettres, dans la vertu. Traduit de l'Espagnol. Paris, 1725.

Charakterystyka odwagi i bohaterstwa.

1747. **Gradenigo G. e Gemelli A.** Il reattivi psicologici per la scelta del personale militare navigante nell'aria. — *RPI*, r. 1918, t. XIV, z. 1 — 2, str. 145 — 166.

Badania psychotechniczne lotników.

1748. **Graeme A.** The medical aspects of aeroplane accidents.— *BMJ*, r. 1918, str. 73 — 76.

Przyczyny wypadków lotniczych.

1749. **Graeme A.** The medical and surgical aspects of

aviation, with chapters on applied physiology of aviation by M. Flack and the aero-neuroses of war pilots by O. H. Goth. London, 1919. H. Frowde. — Str. XVI, 255, z rys.

Medycyna lotnicza, zawierająca materiał do psychofizjologii lotników (str. 41 — 66), historii i zasad badania, doboru i selekcji (str. 1—40), nerwic pilotów wojennych (str. 96—135) oraz psychologii lotnictwa (str. 67—95).

1750. **Graf O.** Das Ausleseverfahren bei der bayerischen Schutzpolizei. — *PsZ*, r. 1929, t. IV, z. 5 i 6, str. 109 — 113 i 163 — 169.

Metody psychotechniczne, stosowane w policji w Monachium, podobne do metod wojskowych. — Projekty nowych testów.

1751. **Grandmaison L.** Dressage de l'infanterie en vue du combat offensif. Préface du gén. Langlois. Paris, 1916. Berger-Levrault.— Str. X, 178.

Podręcznik taktyczny, zawiera wiele uwag o czynnikach duchowych w walce, o demoralizującym wpływie ognia, o sile przyciągającej zasłon, o konieczności przygotowania moralnego do walki zaczepnej.

1752. **Grandmaison L.** Podgotowka francuskoj piechoty k boju. Pierewod S. Koreniewa. Petersburg, 1908. Wojennaja tipografja. — Str. VI, 177.

Przekład z francuskiego.

— **Grandmaison F.** — zob. **Lagrange F.**

1753. **Grange A.** Causeries morales et d'utilité générale. Préface de F. Duruy. Paris, b. r. Charles - Lavauzelle. — Str. 150.

Pogadanki do szeregowych o cnotach żołnierskich.

1754. **Granjux.** Nécessité des services de psychiatrie et de médecine légale aux armées.— *C*, z 1.4.1916.

Stan psychiczny wojska francuskiego w czasie wojny światowej.

1755. **Granjux et Jude.** La criminalité alcoolique dans l'armée.— *C*, r. 1910.

Alkoholizm i przestępstwa w wojsku francuskim przed wojną światową.

1756. **Granjux et Rayneau.** L'aliénation mentale dans l'armée. Nantes, 1909.— Str. 58.

Choroby psychiczne w wojsku francuskim przed wojną światową.

1757. **Grant J. N.** The modernisation of war.— *IJ*, 1927, z. 7, str. 7 — 11.

Filozofia wojny. Przewaga czynników duchowych.

— **Grasserie**— zob. **La Grasserie.**

1758. **Grasset.** Les nevroses et psychonevroses de guerre.

Rapport à la société de neurologie z 15.12.1916.

Neurologia wojenna.

1759. **Grasset.** Les grands types cliniques de psychonevroses de guerre.— *RMR*, z 22.1.1917, str. 607 — 628.

Neurologia wojenna.

1760. **Grasset.** Les psychonevroses de guerre.— *PrMe*, z 1.4.1915 i z 28.10.1915.

Neurologia wojenna.

1761. **Grasset A.** Vingt jours de guerre aux temps héroiques. Paris, 1918. Berger-Levrault.— Str. 279.

Dziennik dowódcy kompanii piechoty francuskiej z okresu mobilizacji i pierwszych walk (od 1.7 do 23.8.1914).
Ocena: J. N. Cru, str. 156—158.

— **Grave J.** — zob. **Militarisme.**

1762. **Greco F.** Il coraggio in guerra.— *RNP*, r. 1918, t. 12.

Odwaga na wojnie.

1763. **Grenier.** Aux Français le matériel, aux Allemands le moral. (Appréciations d'un général allemand sur les tendances de l'armée française).— *RMF*, t. 95, nr. 43 z 1.1.1925, str. 45 — 63.

Streszczenie poglądów generała Taysena na znaczenie sprzętu i ducha w wojsku francuskim i niemieckim.

1764. **Grenier.** Les forces morales. Ecole militaire. Cours 1925. Paris, 1926. Charles-Lavauzelle.— Str. 42.

Wykłady o roli czynników duchowych na wojnie.

1765. **Greyerz K.** Das Militaerproblem im Lichte des Evangeliums. Bern, 1924. Herbert u. Lang.— Str. 14.

Broszura duchownego szwajcarskiego o wojsku i wojnie z punktu widzenia religii.
Tendencja pacyfistyczna.

1766. **Griessbach.** Psychologische Pruefung der Offizieranwaerter.— *MWB*, z 25. 3.1932, str. 1279 — 1280.

O egzaminach psychotechnicznych w wojsku niemieckim.

1767. **Grigoriew A.** Dannyje antropometriczeskich izmierenij peremiennikow i kadra 90-go Uralskogo połka.— *WSS*, 1924.

Pomiary antropologiczne w wojsku sowieckim.

1768. **Grigorjew A.** Naucznaja organizacja służby zenitnogo pulemietczika.— *WW*, r. 1929, nr. 14, str. 22—23.

Racjonalizacja pracy strzelca karabinów maszynowych przeciwlotniczych.

1769. **Grillet A.** Fantassin. Souvenirs de guerre. (1914 — 1919). Collection de mémoires et documents pour servir à l'histoire de la gu-

erre mondiale. Paris, 1932. Payot.— Str. 287.

Wspomnienia, stanowiące przyczynek do psychologii piechura francuskiego.

1770. **Griszin P. i Sandler A.** Wojna i riewolucja. Sbornik po Marksu, Engelsu, Leninu i matieriałam Kominterna. Leningrad, 1932. W.P.A.E.— Str. XLI, 357, 1 nlb.

Poglądy wodzów bolszewizmu na wojnę i rewolucję. — Kilka wydań.

1771. **Grodzki M.** Wychowanie obywatelskie w P. W.— *J*, r. 1930, nr. 21, str. 229 — 230.

1772. **Groener W.** Feldherr wider Willen. Berlin, 1931. Mittler.— Str. XVI, 250.

Praca historyczno-wojskowa o Moltke'm, zawierająca przyczynki do psychologii naczelnego wodza i do zagadnienia karności umysłowej oraz samodzielności dowódców. Rec.: *B*, r. 1932, t. XXXIX, str. 379—380.

1773. **Groeneveld A.** Das Problem der Agressivitaet. Dresden, 1931. S. Hirzel.

Psychologia instynktu zaczepnego (instynktu walki).

1774. **Groppali A.** Psicologia sociale e psicologia collectiva. Roma, 1910.— Str. 32.

Psychologia tłumu.

1775. **Gros R.** Vierte Sondertagung fuer internationale Erziehungsfragen, Genf, 3.-8. 8. 1931.— *VJ*, r. 1931, str. 1 — 13.

Sprawozdanie ze zjazdu, na którym omawiano wychowanie w duchu pacyfistycznym.

1776. **Grosjean G.** Le sentiment national dans la guerre de Cents Ans. Paris, 1928. Bossard.— Str. 233.

Charakterystyka nastrojów społeczeństwa francuskiego podczas wojny.

1777. **Gros Long.** La connaissance de la guerre. Essai de critique positive. Paris, 1922.— Str. 236.

M. in. autor zastanawia się nad znaczeniem czynników moralnych na wojnie, krytykuje teorię Clausewitz'a oraz pisze o zastosowaniu naukowej organizacji pracy do spraw wojskowych. — Autorem jest pułkownik francuski P. Devoluy.

1778. **Grossmann G.** Vorgesetztenkunst. Stuttgart und Wien, 1930. Verl. fuer Wirtschaft und Verkehr. — Str. 305, z rys.

Podręcznik dla kierowników zakładów przemysłowych o organizacji pracy i obchodzeniu się z podwładnymi. — Książka zawiera wiele wskazówek przydatnych dla dowódców wojskowych w czasie pokoju.

— **Grudziński F.**— zob. **Pększyc-Grudziński F.**

1779. **Gruendel W.** Erziehung der jungen Fuehrerschaft des Heeres.—*MWB*, z 11. 5. 1933, str. 1381 — 1382.

Wychowanie młodego pokolenia dowódców niemieckich.

1780. **Gruendel W.** Verlusteinschraenkung im Zukunftskriege.— *MWB*, z 4.10. 1931.

Konieczność wychowania wojska w gotowości ponoszenia strat.

1781. **Gruendel W.** Verlustfestigkeit.— *MWB*, r. 1933, z. 39, str. 1276 — 1279.

Wpływ strat na ducha wojska.

1782. **Gruendel W.** Wie ist eigentlich der Krieg? — *DW*, r. 1933, z. 44, str. 689 — 691.

Rozmaitość odtwarzania wojny w literaturze.

1783. **(Gruendlichkeit).** Gruendlichkeit und Iniziative. — *ASM*, r. 1930, nr. 1, str. 1 — 8; nr. 4, str. 161 — 168; nr. 6, str. 257 — 266.

Rola inicjatywy i sumienności na wojnie.

— **Grundlagen**— zob. **Sch.**

1784. **(Grundriss).** Grundriss der Sozialoekonomik. Abteilung IX. Tuebingen, 1926. Verl. J. C. B. Mohr.— Cz. I. Str. 515.

Praca zbiorowa. Zawiera m. in. R. Michels'a psychologię tłumów rewolucyjnych.

1785. **Grunel K.** Vychova poddustojnika.— *VVy*, r. 1931, nr. 10, str. 148 — 150.

Wychowanie podoficera w wojsku czeskim.

1786. **Guadagnini U.** La guerra futura. Roma, 1925. A. Stock.— Str. 126, 1 nlb.

Rozważania na temat charakteru przyszłej wojny, przyczym autor podkreśla rolę zaskoczenia oraz moralnego przygotowania do wojny (str. 36—51).

1787. **Gualino L.** Psicofisiologia dei fucilandi. — *RPI*, r. 1920, t. XVI, z. 1, str. 42 — 60.

Analiza psychologiczna zachowania się żołnierzy, skazanych na rozstrzelanie.

— zob. **Zoppo V.**

1788. **Gudden H.** Kriegspsychiatrische Erfahrungen. — *BKW*, r. 1916, str. 264 i n.

Materiał psychograficzny z wojny światowej.

1789. **Gudden H.** Ueber Massensuggestion und psychische Massenepidemien. Muenchen, 1908. Verl. der Aerztlichen Rundschau. — Str. 20.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk; (zarazy zbiorowe).

1790. **Guennebaud L.** La vie à la caserne au point de vue social. Paris, 1906. Berger-Levrault.— Str. 139.

O roli wychowawczej wojska.

1791. **(Guerre).** La guerre et l'armée. Paris, 1899.

Przewidywania o przyszłej wojnie. Psychologia wojny i wojska.

— **Guerre**— zob. **Militarisme.**

1792. **Guiard A.** Le carnet intime. Paris, 1926. Bloud.— Str. XVI, 249.

Pamiętnik podoficera piechoty terytorialnej z 1915 r. Autor (przed wojną profesor) podaje wiele uwag o psychologii żołnierza na wojnie.
Ocena: J. N. Cru, str. 435—437.

1793. **Guichard L.** La bouée du Cliff. Paris, 1930. Les Etincelles.— Str. 71, 1 nlb.

Wspomnienia oficera marynarki francuskiej z czasów służby na morzu północnym. (Wojna światowa).

1794. **Guidon.** Cours de morale et d'éducation. St. Cyr, 1913.

Wykłady w szkole wojskowej o wychowaniu.

— **Guire J. A.** — zob. **Mac Guire J. A.**

1795. **Gulat - Wellenburg.** Vom Schrecken und der Panik im Kriege.— *G*, r. 1908, t. XXXIX.

Popularna praca o panice na wojnie.

1796. **Gumplowicz L.** Der Rassenkampf. Innsbruck, 1883. — Str. 158.

Dzieło socjologiczne, zawiera wiele myśli o filozofii wojny.

1797. **Gumplowicz L.** Der Rassenkapf. Innsbruck, 1909. Verl. Wagner.— Str. XV, 432.

Nowe, obszerniejsze wydanie poprzedniej książki.

1798. **Guse.** Die Psychologie grosser Heerfuehrer. — *DW*, nr. 11, z 20. 3. 1929, str. 201 — 202.

Streszczenie książki prof. Ziehen'a o psychologii wodza.

— zob. **Ziehen T.**

1799. **Gusti D.** Sociologia rasbouilui. Bucuresti, 1915. Sfetea.— Str. 108.

Socjologia i filozofia wojny.

1800. **Gutsche J.** Psychologia karności.— *ŻW*, r. 1927, nr. 27 — 28, str 8 — 9.

1801. **Guyon R.** La cruauté. Paris, 1927. F. Alcan.— Str. 152, 1 nlb.

Charakterystyka, psychologia i historia okrucieństwa.

1802. **Gyalokay J.** (Poglądy Zrinyego na męstwo i karność).— *MKK*, r. 1921, z. 12, str. 808 — 819.

1803. **H.** Vom Soldaten. Beitraege zur Seelenkunde des Krieges. Wien, 1912. Seidel. — Str. 154, VI nlb.

Zawiera m. in.: wieczny pokój (str. 7 — 27), dowodzenie (str. 29—64), psychologia żołnierza (str. 65—91). Ujęte przeważnie w formie aforyzmów i cytat.

1804. **H. M.** Zur Psychologie des modernen Kampfes. — *SMO*, 1907, str. 278—282.

— zob. **M.**

1805. **H. P.** L'esprit de sacrifice. Réponse à l'article intitulé: „Offensive brutale — attaque parallèle." — *RMG*, r. 1913, nr. 78, str. 737—750.

Polemika w sprawie francuskiej wojskowej doktryny i roli czynników psychicznych w walce nowoczesnej.

1806. **Habach M. J.** Der Soldaten-Stand oder die Wuerde des Kriegers fuer junge Offiziere, angehende Krieger und jeden Gebildeten. Wien, 1805. Gassler.—Str. 288, 14 nlb.

Ideologia stanu żołnierskiego. Cnoty żołnierskie.

1807. **Haber G.** Grundzuege der soldatischen Erziehung. (Goettinger Studien zur Paedagogik, 10 Heft). Langensalza, 1929. J. Beltz. —Str. 141.

Podręcznik pedagogiki wojskowej. Jako główny cel stawia autor wychowanie odwagi i karności.

1808. **Haber M.** (Estończyk jako żołnierz). Tallin, 1932.

Praca dyplomowa kapitana estońskiego.
Charakterystyka żołnierza estońskiego w dawnych czasach, w walkach o niepodległość i obecnie. — Wnioski w sprawach organizacji, dowodzenia i wychowania.

1809. **Habert C.** L'âme du soldat. Paris, 1905. Chapelot.

Psychologia żołnierza francuskiego.

— **Habert Ch.** — zob. **B. M.**

1810. **Hachessé.** De la discipline.—*SM*, r. 1879, z. 7.

Karność wojskowa.

1811. **Hadamowsky E.** Propaganda und nationale Macht. Oldenburg i O., 1933. Stalling.—Str. 154.

Podstawy psychologiczne propagandy, jej znaczenie i środki.

1812. **Hagedorn C. D.** Sitten-Lehre fuer Kriegs-Leute in zween Theilen nach Vernunft und Schrift. Berlin und Breslau, 1746. — Str. 208.

Etyka żołnierska, pisana przez kapelana wojskowego. Zawiera wiele uwag o karności, o strachu, o honorze, o dowódcy.

1813. **Hahn.** Kriegspsychosen.— *MMW*, r. 1915, z. 8.

Choroby nerwowe na wojnie.

1814. **Hahn C.** Der Soldat in Hinsicht seiner Pflichten und Moralitaet zu seiner besseren Wuerdigung. Leipzig, 1818.

Cnoty żołnierskie. Istota stanu żołnierskiego.

1815. **Hahn G.** Totentanz 1914/15. Aus dem Skizzenbuch eines Feldarztes. Leipzig, 1915. J. A. Barth.—Str. 94, 17 rys.

Obrazki z początków wojny światowej, pisane przez niemieckiego lekarza wojskowego.

— **Hahn R.** — zob. **Malan A.; Ricerche.**

1816. **Halberg J.** Tejlorizacja w awto-remontnom diele. — *TISKA*, r. 1925, z. 176.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy do zakładów samochodowych.

1817. **Halder.** Erziehung und Ausbildung des Berufsheeres.— *WuW*, r. 1931, z. 1, str. 12—23.

Charakterystyka wojska zawodowego i metod wychowania żołnierza.

1818. **Hall St. G.** Morale in war and after.— *PB*, r. 1918, str. 364—426.

Autor amerykański omawia psychologię żołnierza na wojnie, a zwłaszcza jego wartość moralną.— Skutki moralne wojny.

1819. **Hall St. G.** Practical relations between psychology and the war.—*JAP*, r. 1917.

Sprawozdanie o zastosowaniu psychologii do spraw wojskowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

1820. **Hall St. G.** Psychological notes of the war. — *JRD*, r. 1916, z. 4.

Obserwacje psychologiczne o wojsku angielskim w czasie wojny światowej.

1821. **Hall St. G.** A synthetic genetic study of fear. — *AJP*, r. 1914, z. IV—VIII, str. 149 i n., 321 i n.

Psychologia strachu.

1822. **Halle G.** Là-bas avec ceux qui souffrent. Paris, 1917. Garnier.—Str. 84.

Opis epizodów walk z lat 1914 — 1917. Autor był podoficerem, po tym oficerem piechoty. — Pamiętnik zawiera wiele materiału psychograficznego.

1823. **Halpin R.** Group psychology.— *IJ*, r. 1921, z. X, str. 411—453.

Psychologia zbiorowa.

1824. **Halturin W. N.** Psichołogiczeskoje obosnowanje woinskoj discipliny. Petersburg, 1896.—Str. 60.

Podstawy psychologiczne karności wojskowej.

1825. **Hamilton J.** The soul and body of an army. London, 1921. Arnold. — Str. 303.

Znaczenie organizacji, czynników duchowych, patriotyzmu dla wartości bojowej wojska.

1826. **Hamon A.** Psychologie du militaire professionnel. (Études de psychologie sociale) Bruxelles, Paris, 1894. A.-L. Charles. - Str. 216.

Charakterystyka psychologiczna zawodu żołnierskiego. Tendencja wybitnie antimilitarystyczna.
Treść. Wpływ zawodu na umysłowość.— Nieliczenie się z życiem i cierpieniami ludzkimi. — Brutalność.— Przestępczość.

1827. **Hamon A.** Psychologie du militaire professionnel. (Études de psychologie sociale). Nouv. éd. Paris, 1904. A. Charles.—Str. 216.

Nowe wydanie, bez zasadniczych zmian.

1828. **(Handbuch).** Handbuch der Arbeitswissenschaft. Herausgegeben von Dr. F. Giese. 10 tomów. Halle, 1921—1924.

Dzieło zbiorowe o psychotechnice i jej zastosowaniach w różnych dziedzinach życia.

— **Handbuch** — zob. **Fischer A., Klemm O., Lipmann O., Plaut P.**

1829. **Hanguillart.** La volonté d'agir. Feu et mouvement. Paris, 1920. Berger - Levrault.—Str. X, 71, 37 szkiców.

Przykłady działań patrolów z czasów wojny światowej. Zawiera przyczynki do psychologii żołnierza w wojnie pozycyjnej i w małych działaniach oraz uwagi o znaczeniu zaskoczenia.

1830. **Hanguillart.** La volonté de vaincre en action. Paris, 1923. Fournier. — Str. 128.

Krótki podręcznik dla dowódców kompanii. Od str. 69—100 o siłach moralnych podczas pokoju i na wojnie.

1831. **Hanrion.** Conseils à un jeune officier sortant de Saint-Cyr. Paris, 1888. Baudoin.

Wskazówki generała francuskiego, jakim powinien być młody oficer.

1832. **Hans.** Les marches. Le moral des troupes en marche.— *BB*, r. 1925, z. 6—12 i r. 1926, z. 11.

Obszerny artykuł o marszach na wojnie, zawierający—zwłaszcza w ostatniej części— wiele uwag o fizjologii i psychologii marszu.

1833. **Hansgaard H. C.** Moralsk Apdragelse i og undenfor Haeren. — *MT*, r. 1928, nr. 6.

O wychowaniu moralnym w wojsku duńskim.

1834. **Hapke E.** Das Geschlechtsleben der Gefangenen. — *ZAP*, r. 1932, str. 271—300.

Przyczynek do psychologii więźniów.

1835. **Harasymow S.** Kult tradycji bojowej pułku.— *PP*, r. 1931, nr. 6, str. 115 — 120.

Znaczenie wychowawcze tradycji.

1836. **Hardee D. L.** Infantry moral.—*IJ*, r. 1925, z. II, str. 145—148.

Duch piechoty jest rozstrzygającym dla całego wojska. Rozwój techniki zwiększył rolę czynników duchowych.

— **Hardy G.** —zob. **Alphandéry P.**

1837. **Harlow S. R.** What war does to the minds of child-

ren.— *WT*, 1930, str. 488—490.

Wpływ wojny na psychikę dzieci.

1838. **Harms E.** Das „normale" Genie.— *ZPT*, r. 1932, str. 343—351.

Charakterystyka psychologiczna jednostek genialnych.

1839. **Harnack.** Militia Christi. Die christliche Religion und der Soldatenstand in den ersten drei Jahrhunderten. B. m., 1905. — Str. 129.

Religia a wojsko.

1840. **Hart.** L'instruction et l'éducation militaires de l'armée et le service de deux ans. Paris, b.r. (przed 1914). Charles - Lavauzelle. — Str. 16.

Konieczność lepszego wychowania żołnierzy w związku ze zmianą organizacji wojska francuskiego.

1841. **Hart B. H.** Hannibal and Rome.— *AtM*, r. 1928, str. 11.

Przyczynek do psychologii dawnych wojen.

1842. **Hartgenbusch H. G.** Beobachtungen und Bemerkungen zur Psychologie des Sportes.— *PF*, r. 1926, t. VII, z. 4, str. 386—397.

Psychologia sportu. Wiele uwag o psychologii wojskowej.

1843. **Hartmann F. L.** Psychologie der Arbeiterbehandlung. Zuerich, 1930. Verl. Organisation.— Str. 14.

Sposób obchodzenia się z robotnikami. — Książka zawiera wiele analogii z życiem pokojowym wojska (budzenie radości pracy).

1844. **Hartung W.** Grosskampf. Maenner und Granaten. Berlin, 1930. Verl. Tradition.— Str. 624.

Pamiętnik artylerzysty niemieckiego, walczącego na froncie francuskim.

1845. **Haruspex.** Alkohol, Nikotin, Koffein.— *MWB*, z 11. 5. 1930.

Wpływ narkotyków na zdolności dowódcy.

1846. **Haruspex.** Disziplin. — *MWB*, z 25. 1. 1930, str. 1086 — 1087.

O karności w nowym wojsku niemieckim.

1847. **Haruspex.** Die Macht der Persoenlichkeit. — *MWB*, z 4.10.1929.

Charakterystyka dowódcy.

1848. **Harzbecker.** Granatenkontusionen.— *DMW*, r. 1914, z. 47.

Skutki kontuzji.

1849. **Hashagen E.** U - Boote Westwaerts! Meine Fahrten um England 1914 — 1918. Berlin, 1931. Mittler. — Str. XI, 220, z rys. i mapami.

Pamiętnik dowódcy niemieckiej łodzi podwodnej z czasów wojny światowej.

1850. **Haslingen.** Ausbildung fuer den Krieg. (Militaerische Zeit - und Streitfragen, H. 18). Berlin, 1915. G. Bath.— Str. 40.

Autor podkreśla przewagę cech charakteru, odwagi, wytrzymałości nad wyszkoleniem.

1851. **Hattingberg H.** Sport und Seele.— *DMW*, r. 1933, z. 59, str. 1243 — 1244.

Wpływ sportu na rozwój duchowy żołnierza.

1852. **Hauer J. W.** Krieg oder Frieden? Tuebingen, 1929. E. Goebel.— Str. 183.

Rozważania o uzasadnieniu wojny i o wiecznym pokoju. Tendencja pacyfistyczna.

1853. **Haupt J.** Psychologie der Masse.— *AB*, 1929, str. 187 — 189.

Krótki artykuł o współczesnych teoriach psychologii tłumu.

1854. **Hauptmann.** Kriegsneurosen und traumatische Neurose.— *MPN*, r. 1916, t. 39, z. 1.

Nerwice wojenne.

1855. **Haury G.** Les anormaux et les malades mentaux au régiment. Paris, b. r. (1912). Edit. Masson.— Str. XII, 376.

O służbie wojskowej psychopatów.

1856. **Haury G.** L'indisciplinè morbide.— *C*, r. 1910.

Chorobliwa niekarność.

1857. **Haury G.** Les retentissements psycho - organiques de la vie de guerre. — *PrMe*, z 18. 11. 1915 r.

Nerwice wojenne.

1858. **Hause F. A.** Morale in armies.— *CAJ*, r. 1929, z. 1, str. 67 — 70.

Znaczenie ducha oddziału, wpływ dowódcy.

1859. **Hausenblasz K.** A gyalogsagi szellem kerdesehe. — *MKK*, r. 1929, z. 12, str. 1224 — 1228.

Znaczenie czynników duchowych, zwłaszcza w piechocie.

1860. **Haushofer K.** Dai-Nihon. Betrachtungen ueber Gross-Japans Wehrkraft, Weltstellung und Zukunft. Berlin, 1913. Mittler. — Str. 377.

O duchu żołnierza japońskiego.

1861. **Haushofer K.** Wehrwille als Volksziel. Stuttgart, b. r. (1932). Franksche Verlagsbuchhandlung. — Str. 32.

O wyrobieniu ducha wojskowego w Niemczech.

1862. **Hayes J. W.** Army trade tests and their practical application.— *PB*, r. 1918, z. 2.

Testy wojskowe w wojsku amerykańskim.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

1863. **Hazard P.** Le combat et le combattant dans la periode actuelle de la guerre. — *Co*, z 16.3.1916.

Przyczynek do psychografii żołnierza z walk okopowych.

1864. **Hebert G.** Chants de la troupe.— *BM*, r. 1910, nr. 200, str. 394 — 395.

Znaczenie pieśni żołnierskich.

1865. **Hecker K.** Mensch und Masse. Berlin, 1933. Junker u. Duennhaupt. — Str. 128.

Studium historyczno - polityczne. Z psychologią wojskową związany rozdział: jednostka a wojna, str. 38—46.

— **Heerwesen**— zob. **Wehrmann.**

1866. **Hefele H.** Zur Psychologie der Etappe. Jena, 1918. Verl. E. Diederichs.— Str. 38.

Obserwacje o życiu etapów niemieckich pod koniec wojny. Przyczynek do psychografii żołnierzy tyłowych.
Rec.: — *B*, r. 1918, z. 9, str. 729 — 734.

1867. **Heider A.** Grosskampftage. Paderborn, 1930. F. Schoening.— Str. 267.

Powieść na tle walk na froncie francuskim.

1868. **Heidrich.** Von der Erziehung des Soldaten.— *DW*, nr. 5 z 4.2.1931, str. 118—119.

Krótka notatka o wychowaniu moralnym.

1869. **Heimsoth K. G.** Freikorps greift an! Militaerpolitische Geschichte und Kritik der Angriffsunternehmen in Oberschlesien 1921. Berlin, b. r. (1930). Kampf-Verlag.— Str. 87, 1 mapa.

Studium historyczne z walk na Górnym Śląsku, zawierające w osobnym ustępie (str. 7—18) i w całym tekście charakterystykę oddziałów partyzanckich i ich dowódców.

1870. **Hein A.** Eine Kompagnie Soldaten. Minden i. W., 1931.— Str. 330.

Wspomnienia z walk pod Verdun.

1871. **Heinz M.** Loretto. Aufzeichnungen eines Kriegsfreiwilligen. Berlin, b. r. Rembrandt - Verlag.— Str. 335.

Pamiętnik ochotnika niemieckiego, który całą wojnę przebył jako piechur na froncie francuskim.
Autor podaje ścisły obraz przeobrażeń duchowych, jakim podlegało wojsko niemieckie.

1872. **Hejsman P. A.** Wojna, jeja znaczenje w żizni naroda i gosudarstwa. Petersburg, 1896.— Str. 38.

Filozofia wojny.

1873. **Hell J.** Bemerkungen zu der Arbeit von Selz. — *ZAP*, 1919, t. 15, str. 296 — 298.

Autor — w czasie wojny światowej pilot obserwator niemiecki — poddaje krytyce metody badań lotników, wypracowane przez O. Selz'a.

— zob. **Benary W., Selz O.**

1874. **Hellebault A.** Psychologie des armées modernes; éducation et instruction militaires.— *RAm*, r. 1906, t. V, str. 5 — 23 i t. VI, str. 63 — 84.

Wychowanie moralne wojska.

1875. **Hellen G.** Die Erziehung zum Soldaten. Eine vergleichende Studie ueber die in Deutschland, England, Frankreich, Italien, Oesterreich und Russland dafuer geltenden Bestimmungen sowie als Anleitung fuer die Gestaltung des Unterrichts. Graz, 1931. Leuschner.— Str. 191.

Studium porównawcze ujmowania sprawy wychowania moralnego przez różne państwa. Obszerne omówienie cnót żołnierskich (wierność, posłuszeństwo, odwaga i i.).
Wydane dla powojennego wojska niemieckiego i austriackiego.

1876. **Hellersztein S. G.** O sostojanji psichotiechniczeskich issliedowanij utomlenja.— *PiPT*, r. 1931, z. 5, str. 403—418.

Wynik badań komisji w sprawie fizjologii znużenia.

1877. **Hellersztein S. G.** Problema utomlenja w psichotiechnikie.— *PTiP*, r. 1929, str. 164 — 177.

Referat i dyskusja o znużeniu.

1878. **Hellersztein S. G.** Problemy psichotiechniki na porogie wtoroj piatiletki. — *SP*, 1932, z. 1—2, str. 7 —36.

Autor porusza również zadania psychotechniki, związane z pracą wojska sowieckiego.

1879. **Hellersztein S. G., Kogan W. M., Szpigiel I. N.** Rukowodstwo po psichotiechniczeskomu profesjonalnomu podboru. Moskwa, Leningrad, 1929. GIZ.— Str. 374 z rys.

Jedno z podstawowych dzieł sowieckich o psychotechnice pracy zawodowej. Książka porusza również zagadnienia związane z wojskiem.

— **Hellin P.**— zob. **Loevenbruck P.**

1880. **Hellpach W.** Elementares Lehrbuch der Sozialpsychologie. Berlin, 1933. Verl. v. J. Springer.— Str. VI, 165.

Podręcznik psychologii socjalnej. Zawiera ustępy o psychologii zbiorowisk, tłumu, przywódców.

1881. **Hellpach W.** Die geistigen Epidemien.— *Ge*, r. 1907, t. XI.

Zarazy psychiczne. Psychologia zbiorowisk i tłumów.

1882. **Hellpach W.** Die geistigen Epidemien. Frankfurt a.M., 1907.—Str. 101.

Odbitka poprzedniego artykułu.

1883. **Hellpach W.** Die geopsychischen Erscheinungen. Wetter, Klima und Landschaft in ihrem Einfluss auf das Seelenleben. III. verm. Aufl. Lepzig, 1923. Engelmann.— Str. XXI, 489.

Wpływ klimatu, pogody i okolicy na życie psychiczne. — Pierwsze wydanie w 1917 r.

1884. **Hellwig A.** Weltkrieg und Aberglaube. Erlebtes und Erlauschtes. Leipzig, 1916. Verl. W. Heims. — Str. VI, 159.

Autor — sędzia niemiecki — opisuje przesądy spotykane na wojnie, analizuje przyczyny powstawania ich oraz podaje sposoby zwalczania.

1885. **Hellwig A.** Zur Psychologie des belgischen Franctireurkrieges.— *PJb*, 1918, t. 174 (3).

Psychologia walk w Belgii w początkach wojny światowej.

1886. **Helmick E.** Leadership. — *IJ*, r. 1924, z. 11, str. 481 — 486.

O istocie dowodzenia: znajomość ludzi, wyrobienie posłuszeństwa, lojalności i zaufania.

1887. **Helmick E. A.** The value of competition.— *CJ*, r. 1924, z. 10, str. 392 – 399.

Wyzyskanie naturalnego instynktu współzawodnictwa w szkoleniu (zawody) w wojsku amerykańskim.

1888. **Helmolt H.F.** Das Buch vom Kriege. Berlin, b. r. (1916). Deutsche Bibliothek.— Str. XXV, 396.

Wyciągi z dzieł różnych autorów o wojnie, wiele myśli o psychologii i filozofii wojny. Są przytoczone wyjątki z dzieł następujących autorów: Montecuccoli, Fryderyk II, arc. Karol Habsburg, Napoleon, Jomini, Clausewitz, Blume, Willisen, Ruestow, Moltke, Bernhardi, Beseler, Endres, Bloch, M. Scheler, Fichte, Wundt, Koenig.

1889. **Helmuth A.** Geist und Form. Ein Wort ueber Truppenleistung. Wien, 1874. — Str. 47.

O formalizmie i szablonie w wojsku.

1890. **Hemigway E.** Pożegnanie z bronią. Powieść. Przeł. Z. Grabowski. Warszawa, 1931. Wyd. „Rój". — Str. 390.

Powieść z wojny światowej.

1891. **Henches J.** Lettres de guerre. Préface de E. Mayer. Cahors, 1917. A. Couestant. — Str. 363.

Listy z wojny (1914—1916) majora artylerii, poległego na froncie francuskim. — Listy zawierają wiele uwag o psychologii wojny i wojska. — Nastawienie pacyfistyczne.
Ocena: J. N. Cru, str. 520 — 523.

1892. **Henches J.** A l'école de guerre. Paris, 1918. Hachette.— Str. IX, 211.

Inne wydanie listów, zawierające ich więcej, ale w skrócie.

1893. **Hendrickson G.** An abbreviation of Army Alpha. — *SS*, r. 1931, str. 467 — 468.

Propozycja uproszczenia testu, używanego w wojsku amerykańskim.

1894. **Henel H. O.** Eros im Stacheldraht. Hamburg-Bergedorf, 1930. Fackelreiter-Verlag.— Str. 207.

Szereg opowiadań o wpływie, jaki wojna wywarła na życie erotyczne żołnierzy i społeczeństwa.

1895. **Henmon.** Air service. Test of aptitude for flying. — *JAP*, 1919, t. III, str. 109 — 115.

Zastosowanie testów do badania zdolności do lotnictwa.

1896. **Henn.** Erhaltung der Dienstfreudigkeit in der Truppe.— *MWB*, z 25. 9. 1931, str. 452 — 453.

Metody wychowawcze, zmierzające do utrzymania ochoty do służby.

1897. **Henn.** Kriegserlebnisse und ihre Verwertung fuer die Ausbildung.— *DW*, r. 1931, z. 43, str. 1063—1064.

Wyzyskanie przeżyć wojennych dla wyrobienia poczucia rzeczywistości pola walki i pobudzenia wyobraźni żołnierzy.

— **Henning E.**—zob. **Michaelis de Henning E.**

1898. **Henning H.** Der Hauptmann. Oldenburg, 1932. G. Stalling.— Str. 71.

Opowiadanie o ostatnich walkach niemieckich w 1918 r. — Opis nastrojów wojska pod koniec wojny światowej.

1899. **Henning H.** Die Hoehle von Beauregard. Berlin, b. r. (1930). Brumen-Verlag. K. Winckler.— Str. 231.

Powieść na tle zdarzeń z roku 1917 na froncie francuskim.

1900. **Henrici.** Die Erziehung zum Mut im praktischen Dienst.— *DW*, z 22. 5. 1931, z. 20, str. 528 — 529.

Uwagi na temat wyrabiania odwagi żołnierza podczas służby pokojowej.

1901. **Henriot E.** Carnet d'un dragon dans les tranchées. Paris, 1918. Hachette.—Str. 249.

Dziennik ochotnika (dziennikarza francuskiego) z wojny pozycyjnej w latach 1915 — 1916.

1902. **Henry R.** Esprit de la guerre moderne, d'après les grands capitaines et philosophes. Paris, 1894. Berger - Levrault. — Str. 637.

Zestawienie poglądów na istotę wojny i wojskowości. Pierwsze wydanie w 1879 r.

1903. **Hentig H.** Psychologische Strategie des grossen

Krieges. Heidelberg, 1927. C. Winter.— Str. 137, IV.

Autor (prawnik, oficer rezerwy) analizuje przyczyny przegrania wojny światowej przez Niemców, przypisując poważną rolę czynnikom psychologicznym.
Rec:— *B*, 1928 r., t. XXIX, str. 118 — 121.

1904. **Hentig H.** Zur Psychologie des Gefangenen.—*SZS*, 1930, str. 452 — 474.

Przyczynek do psychologii więźniów.

1905. **Hepner H. W.** Psychology in modern business. New York, 1930. Prentice-Hall. — Str. 728.

Rola psychologii w życiu nowoczesnym. — Książka zawiera wiele analogij z pracą wojska (organizacja, racjonalizacja, rola jednostki i zespołu, kierownicy).

1906. **Herbertz R.** Das sexualpsychopathologische Moment in den „images vengereuses" der Franzosen und Italiener.— *ZAP*, r. 1917, t. 12, z. 5 i 6, str. 386 — 396.

Przyczynek do analizy instynktu walki.

1907. **Herbertz R.** Seelenleben des Strafgefangenen. — *SZS*, 1930, str. 36 — 48.

Przyczynek do psychologii więźniów.

1908. **Hercuń M.** Rakiety nad frontami. Wstępem zaopatrzył J. A. Gałuszka. Warszawa, b. r. (1930). Wyd. „Renaissance".— Str. XII, 288.

Pamiętnik Polaka, który odbył wojnę światową w wojsku austriackim, polską zaś jako oficer piechoty na froncie ukraińskim i bolszewickim.

1909. **Herhold D.** Die Ausschaltung haltloser psychopathischer Personen aus dem Heere.— *MWB*, r. 1928, nr. 14.

Służba wojskowa jednostek psychopatycznych.

1910. **Hericourt.** Tels étaient nos chefs et nos soldats. Paris, 1924. Libr. Nationale.— Str. 223.

Sylwetka dowódców i żołnierzy francuskich z wojny światowej.

1911. **Herlitzka A.** Laboratorio de fisiologia della R. Universita di Torino. Ricerche sperimentali. Ser. II, t. IV. (1925 — 7). Torino, 1928.— Str. 428.

Praca zbiorowa z dziedziny psychologii eksperymentalnej, m. in.: wyniki badań nad wpływem ruchu obrotowego na organizm; fizjologia lotnictwa.

1912. **Herlitzka A.** Methoden zur Auswahl und Kontrolle der Luftzeugfahrer. (Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden. Abt. VI, C. 1, 8). Wien—Berlin, 1928. Verl. Urban.— Str. 689 — 882.

Metody badań doboru i kontroli pilotów.
Treść: Historia badań. — Ogólne badanie kandydatów. — Badania szczegółowe: wzrok, słuch, nos i gardło, zmysł równowagi, szybkość reagowania, pobudliwość, odporność na zmniejszone ciśnienie atmosferyczne. — Osobna odbitka: Str. 194.

1913. **Herriot E.** Les principes de la guerre.— *Ann*, z 9. 4. 1915.

Filozofia wojny.

1914. **Herscher E.** Quelques images de guerre. Préface de G. Geffroy. Paris, 1917. Berger-Levrault.— Str. X, 206 z 55 rysunkami.

Pamiętnik oficera artylerii, przed wojną artysty - malarza, (1915 — 1918). Autor podaje interesujące informacje psychologiczne. Rysunki autora uzupełniają tekst.

1915. **Herszelman S. K.** Nrawstwiennyj element pod Sewastopolem. Petersburg, 1897. W. A. Berezowskij. — Str. 467.

Znaczenie czynników duchowych na wojnie, na podstawie przykładu historycznego z oblężenia Sewastopola.

1916. **Herszelman S. K.** Nrawstwiennyj element w rukach opytnago naczalnika. — *WS*, r. 1888, nr. 12, str. 270 — 322.

Rola czynników duchowych na podstawie ekspedycyj Achal tekińskiej (1881 r.), prowadzonej przez gen. Skobielewa.

1917. **Herszelman S. K.** Nrawstwiennyj element w rukach M. D. Skobielewa. Grodno, 1902. Gubern. Tipografja.— Str. 175.

Rola czynników duchowych na przykładzie działalności gen. Skobielewa (1877 — 1881 r.) W zakończeniu (str. 144—175) autor podaje wnioski.

1918. **Herszelman S. K.** Nrawstwiennyj element w rukach Suworowa. Petersburg, 1892. Tip. Dep. Ud. — Str. 134.

Na przykładzie wojen, prowadzonych przez Suworowa (1768 — 1799) autor rozpatruje: podnoszenie ducha własnych wojsk i zniszczenie sił moralnych przeciwnika; stosunek dowódcy do podwładnych; czynnik moralny w wychowaniu wojska.

1919. **Herszelman S. K.** Nrawstwiennyj element w rukach Suworowa. Izd. 2-je. Grodno, 1900.— Str. 158.

Nowe wydanie poprzedniej książki z nieznacznymi zmianami.

1920. **Herszelman S. K.** Podgotowka wojsk w swiazi s nrawstwiennym wpieczatlienjem sowriemiennago boja.— *WS*, 1915, z. 12 i 1916, z. 1.

Konieczność dobrego przygotowania psychicznego wojska w związku z demoralizującym działaniem nowoczesnej walki.

1921. **Herszelman S. K.** Razpuszczannost' w wojskach.

— *WS*, 1908, nr. 3, str. 91 — 106.

Brak karności w wojsku, zwłaszcza na wojnie.

1922. **Herszelman S. K.** Wospitanje buduszczich oficierow.— *WS*, r. 1914, z. 12, str. 27 — 42 i r. 1915, z. 1, str. 33 — 42.

O wychowaniu moralnym oficerów.

1923. **Herting J.** Krieg und Revolution, als unmittelbares Erlebnis der Irrenanstalt. — *AZP*, r. 1929, t. 91, str. 268 — 284.

Wojna i rewolucja w psychice umysłowo chorych. Wpływ wojny na powstawanie chorób umysłowych.

1924. **Hervé G.** Superstitions populaires suisses concernant les armes, le tir, la guerre, les blessures.— *RAn*, r. 1916, z. 9.

Omówienie przesądów, związanych z życiem wojska i z wojną.

— **Heryng T.** — zob. **Hygiena sportu.**

1925. **Hesnard.** L'hygiène psychique dans la marine française.— *AMPN*, r. 1925, nr. 2, str. 137 — 147.

Sprawozdanie z prac francuskich. Streszczenie: — *LW*, r. 1926, z. 6.

1926. **Hesnard.** La neuropsychiatrie dans la marine.— *AMPN*, r. 1910.

Choroby psychiczne w marynarce francuskiej przed wojną światową.

1927. **Hesnard.** Les troubles nerveux et psychiques, consécutifs aux catastrophes navales.— *PRt*, 1914, z. 4, str. 139 — 151.

Choroby psychiczne wskutek katastrof morskich.

— **Hesnard** — zob. **Porot A.**

1928. **Hess.** Nochmals Psychopathia gallica.— *AZP*, r. 1916, t. 72, str. 372 — 375.

Przyczynek do nastrojów w czasie wojny.

1929. **Hesse K.** Von der nahen Aera der „Jungen Armee". Berlin, 1925. E. S. Mittler. — Str. 7, 48.

Książka poświęcona przeobrażeniom, jakie wojna wywołała w psychice narodu niemieckiego. Od str. 28 — 36 rozdział: tłum i człowiek, zawierający przyczynki do psychologii wojennej. Autor — młody ochotnik z wojny światowej — jest jednym z głównych propagatorów psychologii wojskowej w powojennych Niemczech.

1930. **Hesse K.** Die Bedeutung der Diskussion fuer die Persoenlichkeitentwicklung.— *MWB*, z 18. 2. 1931, str. 1197 — 1199.

Przeprowadzanie dyskusyj jako środek rozwijania indywidualności oficerów.

1931. **Hesse K.** Disziplin und Volksheer.— *DW*, r. 1933, nr. 21.

Biblioteka Akademii Sztabu Generalnego

Rola karności w życiu narodu i wojska.

1932. **Hesse K.** Der Feldherr Psychologos. Berlin, 1922. E. S. Mittler.— Str. XVI, 219.

Próba oparcia teorii wojny na podstawach psychologicznych, z wyzyskaniem dzieł Clausewitz'a i doświadczeń wojennych.
Treść: Opis bitwy pod Gąbinem z podkreśleniem czynników duchowych (panika). Czynniki duchowe w przedwojennej literaturze wojskowej. — Interpretacja Clausewitz'a. — Zastosowanie psychologii do spraw wojska i wojny.

1933. **Hesse K.** Die Feuertaufe. — *MWM*, r. 1933, z. 3, str. 160 — 173.

Każdy dowódca musi znać psychologię żołnierza, zwłaszcza w takich momentach, jak chrzest ogniowy, który w przyszłej wojnie będzie trudniejszy, niż dawniej.

1934. **Hesse K.** Der Frontgedanke.— *WuW*, r. 1921, z. 2, str. 99 — 104.

O istocie przeżyć i doświadczeń wojennych.

1935. **Hesse K.** Die Heereseignungspruefungen.— *IP*, r. 1930, t. VII, z. 12, str. 372 — 378.

Stwierdzenie ważności badań psychologicznych dla wojska niemieckiego i opis testów, stosowanych w doborze oficerów.

1936. **Hesse K.** Die Idee des deutschen Berufssoldatentums.— *MWB*, nr. 47 z 18. 6. 1930, str. 1849 — 1850.

Ideologia żołnierza niemieckiego (zawodowego).

1937. **Hesse K.** Der deutsche Infanterist.— *WuW*, r. 1924, z. 1, str. 47 — 59.

Psychologia piechura niemieckiego na podstawie walk pod Borzymowem (1914 r.).

1938. **Hesse K.** Die fehlende Militaerpaedagogik.—*DW*, nr. 45 z 13. 11. 1931, str. 1102 — 1103.

O podniesienie poziomu metod pedagogicznych w wojsku.

1939. **Hesse K.** Der Patrouillengaenger und andere Erlebnisse aus dem grossen Kriege. Leipzig, 1932. Deutsche Verlagsgesellschaft. — Str. 4 nlb., 238, 43 rys.

Opis przeżyć oficera piechoty na wojnie światowej (Prusy Wschodnie, rz. Marna, Flandria).

1940. **Hesse K.** Persoenlichkeit und Masse im Zukunftskrieg. Eine Diskussion juengerer Offiziere ueber den Krieg und seine psychologischen Probleme. Berlin, 1933. E. S. Mittler. — Str. 69.

Zagadnienie psychologii żołnierza i masy w przyszłej wojnie, traktowane w formie dyskusji.
Treść: Charakter przyszłej wojny. — Stan psychiczny przed walką. — Wpływ dowódcy przed walką. — Bitwa. — Wnioski.

1941. **Hesse K.** Praktische Psychologie in der Wehrmacht.

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

— *MWB*, nr. z 18. 9. 1930, str. 401 — 404.

Uwagi krytyczne o stosowaniu psychotechniki w wojsku.

1942. **Hesse K.** Prispevki k psychologii davu.— *VVy*, 1925, nr. 5 — 6, str. 71 — 72.

Przekład czeski wyjątków o psychologii wojny i tłumu.

1943. **Hesse K.** Die psychologischen Lehren des Weltkrieges fuer den Soldaten. — *ASM*, r. 1932, nr. 6 i 7, str. 331 — 348 i 399 — 410.

Odczyt o psychologii walki, przykłady z wojny, polemika z niektórymi autorami.

1944. **Hesse K.** Wiederaufbau des preussischen Staates nach 1806. — *WuW*, 1931, z. 7, str. 249—270.

Autor podkreśla rolę czynników duchowych w podźwignięciu się Prus po klęsce napoleońskiej.

1945. **Hesse K.** Scharnhorst und die militaerische Reorganisation nach 1806. — *WuW*, r. 1931, z. 8, str. 441 — 460.

Istota reformy wojskowej w Niemczech po klęsce napoleońskiej.

1946. **Hesse K.** Vom Soldaten, als dem natuerlichen Mittelpunkt des Staates. Potsdam, 1933. Stein.—Str. 15.

Ideologia żołnierza niemieckiego.

1947. **Hesse K.** Wehrwissenschaft als akademisches Lehrfach. — *DW*, r. 1932, z. 20.

W skład wiedzy wojskowej wchodzi psychologia wojny i wojska.

1948. **Hesse K.** Wandlung des Soldaten. Versuch einer Begruendung des deutschen Berufssoldatentums. Berlin, 1931. Verl. E. S. Mittler.— Str. VIII, 158.

Próba ujęcia ideologii nowoczesnego żołnierza niemieckiego. Autor, jak i w innych swoich książkach, poświęca bardzo wiele miejsca stronie psychologicznej zagadnienia, m. in. sprawy wychowania wojskowego, kształcenia charakteru, zagadnienie dowódców i wodza. Książka zawiera również opis badań psychotechnicznych w powojennym wojsku niemieckim.

— **Hesse K.** — zob. **Krieg, Moser, Rabenau F.**

1949. **Hester G.** Als Mariner im Krieg. Herausgegeben v. J. Ringelnatz. Berlin, 1928. E. Rowohlt. — Str. 387.

Opowiadanie o przygodach autora, jako marynarza, później oficera marynarki podczas wojny światowej.

1950. **Heusch W.** De l'initiative à la guerre, et de l'emploi des réserves tactiques. Paris, b. r. (1910). — Str. 91, 1 nlb.

Autor, generał belgijski, podaje rozważania o potrzebie i granicach inicjatywy w walce.

1951. **Heusch W.** Le roman militaire contemporain et la discipline. Paris, b. r. (przed 1914). Charles-Lavauzelle. — Str. 98.

Analiza literatury niemieckiej i francuskiej oraz jej wpływu na karność wojskową.

1952. **Heveroch A.** O psychologji davu. Praha, 1899. Bursik a Kohout. — Str. 40.

Psychologia tłumu.

1953. **Heyde.** Die Eignungspruefung bei der preussischen Schutzpolizei. — *Po*, 1933, t. 30, str. 372 - 374.

Psychotechnika w policji pruskiej.

1954. **Heyde L.** Der Krieg und der Individualismus. Jena, 1915. G. Fischer.—Str. 24.

Wpływ wojny na kształtowanie się pojęć w społeczeństwie. Przeciwstawienie indywidualizmu i myśli państwowej.

1955. **Heydebreck P.** Wir Wehrwoelfe. Erinnerungen eines Freikorpsfuehrers. Leipzig, 1931. Koehler.—Str. 207.

Wspomnienia z oddziału partyzanckiego (koniec wojny światowej, okres rewolucji).

1956. **Heydemarck H.** Feldflieger. Berlin, 1930. Dom-Verlag. — Str. 221, 1 nlb., 44 fot., 1 mapa.

Opowiadanie o eskadrze lotniczej na froncie macedońskim.

— **Heyer G.**—zob. **Rodiet A.**

1957. **Heysman P.** La guerre Paris, b. r. (przed 1914). Charles-Lavauzelle. — Str. 44.

Filozofia wojny. — Rola czynników duchowych. — Wojsko a społeczeństwo.

1958. **Hezel O., Marburg O., Vogt H., Weygandt W.** Die Kriegsbeschaedigungen des Nervensystems. Wiesbaden, 1917. J. F. Bergmann. — Str. XIV, 257.

Podręcznik dla lekarzy. Zawiera wiele materiału do studiowania chorobliwych zmian w psychice żołnierza na wojnie pod wpływem ran, strachu i wyczerpania. Rec.: — *B*, r. 1918, str. 655 — 657.

1959. **Hibl S.** W poszukiwaniu bohatera. Rozważania nad „Dumą o hetmanie" i nad „Sułkowskim" S. Żeromskiego. Poznań, 1929. Wyd. Strażnicy Harcerskiej. — Str. 34.

Ideologia bohaterstwa.

1960. **Hierl C.** Befehlsgebung.— *DW*, r. 1929, z. 5, str. 87 —90.

O istocie i sposobach rozkazywania w wojsku.

1961. **Hierl C.** Der Fuehrerentschluss.— *DW*, r. 1929, nr. 23, str. 450 — 452.

Analiza decyzji dowódcy.

1962. **Hierl C.** Fuehrererziehung und Fuehrerauslese.—*DW*, nr. 45 z 4.12.1929, str. 990 —991.

Wychowanie i dobór dowódców.

1963. **Hierl C.** Lehren aus der Kriegsgeschichte. — *DW*, r. 1928, z. 46 i 47, str. 989—992 i 1013—1016.

Zwycięstwa pod Leuthen i pod Austerlitz przypisuje autor wpływowi i urokowi wodzów, przewadze ducha oraz wartości wojska.

1964. **Higier H.** Hypnoza bitwy. — *PTL*, 1915, t. CXI, str. 64—65.

Krótka notatka o zaburzeniach psychicznych po wstrząsie (wybuch pocisku).

1965. **Hildebrandt H.** Zur Psychotechnik des Visierens und des Visiergeraets. — *PsZ*, r. 1927, t. II, z. 3 i 4, str. 74—91 i 110—114.

Próba skonstruowania celownika najlepszego z punktu widzenia warunków psychofizjologicznych.

1966. **Hillaret J.** Essai de psychologie et d'utilisation rationelle des infirmiers indigènes. Paris, 1928. Fournier.—Str. 23.

Psychologia araba w kolonialnych oddziałach francuskich.

1967. **Hiłow K. L.** (O roli narządu słuchu w lotnictwie). — *STA*, r. 1933, z. 1, str. 34—56.

1968. **Himpe.** Psychologie im Dienste der Wehrmacht und des Sportes. — *MWB*, r. 1924—1925, nr. 3, 20.

Zadania psychologii w wojsku — krótka notatka.

1969. **Hingst.** Der Feldherr und sein Stab. — *VTH*, r. 1909, t. VI, z. 1, str. 48—86.

Charakterystyka pracy wodza i jego sztabu.

1970. **Hinrichsen O.** Die Kriegspsychose bei den kaempfenden Voelkern. Basel, 1917. E. Finckh. — Str. 48.

Zmiany w psychice narodów, biorących udział w wojnie światowej. Przyczynek do psychologii zbiorowisk.

1971. **Hintze O.** Der Sinn des Krieges.— Zawarte w wyd.: „Deutschland und der Weltkrieg". Leipzig, 1916. B. G. Teubner, str. 820—831.

Filozofia wojny w związku z zagadnieniem wojny światowej.

1972. **Hirsch G.** Persoenlichkeit und Masse in der gegenwaertigen Kulturlage.— *ZPP*, r. 1923, str. 401—421 i r. 1924, str. 101—117.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk, ujęty pod kątem widzenia warunków nowoczesnego życia.

1973. **Hirsch J.** Krieg und Ethik. Frankfurt a. M., 1916. J. Kaufmann. — Str. 16.

Zjawisko wojny ze stanowiska etyki; wpływ wojny na pojęcia etyczne.

1974. **Hirsch M.** Kriegspsychosen des Weibes. —*DS*, r. 1916, z. 3/4.

Wpływ wojny na psychikę kobiet.

1975. **Hirsch N.** Genius and creative intelligence. Cambridge, 1931. Sci-Art.—Str. 339.

Charakterystyka geniusza i jego roli w życiu społeczeństw.

1976. **Hirschfeld M.** Kriegspsychologisches. (Deutsche Kriegsschriften, Nr. 20). Bonn, 1916. Verl. A. Marcus. — Str. 32.

Myśli, dość ogólnikowe, o psychologicznych przyczynach i skutkach wojny, o nastrojach wojennych w społeczeństwie, i i.

1977. **Hirschfeld M.** Sittengeschichte des Weltkrieges. Wien-Leipzig, 1930. 2 tomy. Verl. Sexualwissenschaft Schneider & Co. — Str. XX, 415 i 445.

Praca zbiorowa, zajmująca się przede wszystkim zagadnieniem seksualnym w czasie wojny światowej. Zawiera bardzo bogaty wykaz literatury wojennej. W t. 2-gim, rozdz. 17 — 19, pod wspólnym tytułem „Dusza na wojnie" zawiera: tresura, propaganda i zdziczenie.

1978. **Hirschfeld M.** Warum hassen uns die Voelker? Bonn, 1915. Markus und Weber. — Str. 43.

Próba wyjaśnienia, dlaczego inne narody nienawidzą Niemców. Przyczynek do psychologii narodu podczas wojny.

— **Hirschfeld M.** —zob. **M.**

1979. **His W.** Die Front der Aerzte. Bielefeld, 1931. Velhagen u. Klassing. — Str. 250.

Powieść na tle życia lekarzy wojskowych niemieckich podczas wojny światowej. — Tendencja pacyfistyczna.

1980. **Hniłko A.** Gen. A. F. Bruehl jako wychowawca żołnierza polskiego. —*B*, 1926, r. IX, t. XXIII, z. 3, str. 201 — 214.

Obszerne omówienie książki p. t. Elementarz służby wojskowej, wydanej w r. 1787 w Warszawie.

— zob. **Bruehl A. F.**

1981. **Hoche.** Beobachtungen bei Fliegerangriffen. — *ArP*, 1917, t. 57.

Działanie psychiczne nalotów lotniczych w czasie wojny światowej.

1982. **Hoche.** Oczerk psichołogji woinskoj czasti i komandowanja. Pier. A. Budajewskij. Petersburg, 1910. — Str. 87.

Treść: Psychologia tłumu, wychowania, walki. — Charakterystyka Francuzów. — Psychologia dowódcy.

1983. **Hoche A.** Krieg und Seelenleben. Freiburg i. B. und Leipzig, 1915. H. Speyer. — Str. 35.

Wykład niemieckiego lekarza o wpływie wojny na psychikę jednostki i narodów.

— **Hochschulprofessor** —zob. **Philosophie.**

1984. **Hodson J.** The soul of a soldier. London, 1918. Routledge. — Str. VII, 120.

Psychologia żołnierza na wojnie.

— **Hoelderlin F.** —zob. **Tod.**

1985. **Hoenig Fr.** Die Gefechte von la Garonnière und Villechauve am 7. Januar 1871. Berlin, 1891. Verl. F. Luckhardt. — Str. XIII, 136, 1 szkic.

Studium historyczne z szerokim uwzględnieniem momentów psychologicznych w walce i w dowodzeniu.

1986. **Hoenig Fr.** Die Manns-zucht in ihrer Bedeutung fuer Staat, Volk und Heer, Berlin, 1882. Verl. R. Wilhelmi. — Str. VIII, 272.

Dzieje karności w wojsku pruskim. — Pojęcie i cel karności. — Środki wyrobienia karności. — Patriotyzm. — Dowódcy.
Inne wydanie: Berlin, 1897.

1987. **Hoenig Fr.** Untersuchungen ueber die Taktik der Zukunft, entwickelt aus der neueren Kriegsgeschichte. Berlin, 1894. Militaer-Verlag R. Felix. — Str. XVI, 339, 3 szk.

Na podstawie szczegółowego studium kilku przykładów z wojen 1866 i 1870 roku rozwija autor swoje poglądy taktyczne, przy czym bardzo silnie podkreśla czynnik duchowy na wojnie (str. 114 — 126), poświęcając osobny rozdział stosunkowi psychologii i taktyki (str. 168 — 208).

1988. **Hoenig Fr.** 24 Stunden Moltkescher Strategie entwickelt und erlaeutert an den Schlachten von Gravelotte und St. Privat am 18. August 1870. Berlin, 1897. Militaer-Verlag R. Felix. — Str. XIV, 247, 2 mapy.

Studium historyczne, zawierające bardzo wiele obserwacyj psychologicznych, zwłaszcza z zakresu psychologii wodza oraz paniki.

1989. **Hoenig Fr.** Vingt-quatre heures de stratégie de Moltke. Paris, 1901. Berger-Levrault. — Str. 358.

Przekład poprzedniej książki.

1990. **Hoeppner.** Deutschlands Krieg in der Luft. Leipzig, 1921. Koehler. — Str. 184.

Przykład działań lotniczych niemieckich w czasie wojny światowej.

1991. **Hoesch-Ernst L.** Die Psychologie der Aussage und ihre Beziehung auf die Gegenwart. — *IR*, r. 1915, nr. 1.

Przyczynek do powstawania pogłosek na wojnie.

1992. **Hoffman E.** Materiel og Moral. — *MT*, r. 1930, nr. 1.

O przewadze ducha nad sprzętem na wojnie.

1993. **Hoffman R.** Frontsoldaten. Hamburg—Bergerdorf, 1930. Fackelreiter-Verlag. — Str. 248.

Powieść o ośmiu żołnierzach niemieckich na froncie francuskim podczas wojny światowej. (Verdun, Arras, Flandria).

1994. **Hoinkis E.** Nacht in Flandern. Berlin, 1932. W. Bischoff. — Str. 233.

Pamiętnik ochotnika niemieckiego, artysty rzeźbiarza, z walk we Flandrii w 1916 r.

1995. **Hollander B.** Some types of men. — *EJ*, r. 1929, str. 45—48.

Charakterystyka człowieka odważnego.

1996. **Hollweg.** Der „Feldherr" und der „Admiral". — *DW*, r. 1928, nr. 31, str. 669—671.

Różnice w dowodzeniu na lądzie i na morzu.

1997. **Holm T.** Krigets psykologi. — *ST*, r. 1930, t. 20, str. 85—96.

Psychologia wojny.

1998. **Holmer H.** A study in leadership. — *IJ*, r. 1927, nr. 8, str. 159—164.

Przykład dowodzenia w wojsku.

— **Holmes F. B.** — zob. **Jersild A. T.**

1999. **Hołówko T.** Oficer polski. Warszawa, b. r. (1921). E. Wende. — Str. VI, 128.

Charakterystyka i zadania oficera polskiego.
Rec.: — *B*, r. 1921, z. 6, str. 516 — 522.

2000. **(Homme).** Le parfait homme de guerre ou l'idée d'un héros accompli. Paris, 1797. J. Guignard. — Str. 406.

O cnotach żołnierskich.

2001. **Horneffer E.** Der Krieg und die deutsche Seele. Muenchen, 1915. Reinhardt. — Str. 46.

Wpływ wojny na psychikę narodu niemieckiego.

2002. **Horneffer E. dr.** Soldaten-Erziehung. Eine Ergaenzung zur allgemeinen Wehrpflicht. Muenchen und Berlin, 1918. R. Oldenburg. — Str. 80.

Znaczenie czynników duchowych na wojnie. Konieczność wychowania obywatelskiego w wojsku.

2003. **Horst A.** Die Psychotechnik im Dienste der Polizei. — *IP*, r. 1929, t. VI, z. 10, str. 328—331.

Metody psychotechniczne, stosowane w policji pruskiej, podobne do metod wojskowych.

2004. **Houdmont H.** Psychologie et physiologie au service de l'organisation des armées. — *BB*, r. 1922, z. 6, str. 743 — 752.

Przegląd zadań i metod psychotechniki.

2005. **Hourticq L.** Récits et réflexions d'un combattant. Paris, 1918. Hachette. — Str. 210, 36 rys.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

Szkice z wojny (1915 — 1917, rzeka Aisne'a, Szampania, Verdun), pisane przez oficera piechoty terytorialnej przed wojną, historyka. — W treści przeważają uwagi o wojnie i żołnierzu nad opisami zdarzeń. Ocena: J. N. Cru, str. 438 — 440.

2006. **Howe S. E.** Les héros du Maréchal Lyautey. Paris, 1932. A. Colin. — Str. 376 z rys.

Sylwetki żołnierzy francuskich w Afryce północnej. — Przyczynek do psychografii żołnierza kolonialnego.

2007. **Hrobař F.** Dokumenty kultury doby valecne a povalecne. Psychologicke uvahy a pameti ze svetove valke. Dil. I. Praha, 1925. Druzstwo Vlast. — Str. 160.

Przyczynki do psychologii wojny światowej; wpływ wojny na psychikę społeczeństw.

2008. **Huber E.** Assoziationsversuche an Soldaten. —*ZP*, 1911, t. LIX, str. 241—272.

Sprawozdanie z eksperymentów przeprowadzonych na 159 żołnierzach niemieckich (kojarzenie wyobrażeń).

2009. **Huber E.** Assoziationsversuche an Soldaten. Leipzig, 1911. J. A. Barth.—Str. 34.

Odbitka z poprzedniego artykułu, wydana jako praca doktorska autora (porucznika wojska niemieckiego).

2010. **Hubert R.** Les interprétations de la guerre. —*BS*, r. 1919.

Wyjątek z pracy, zob. nr. następny.

2011. **Hubert R.** Les interprétations de la guerre. Paris, b. r. (1919). Flammarion. — Str. 319, 1 nlb.

Filozofia wojny.
Treść: Wojna nowoczesna i sztuka wojskowa. — Siły moralne (str. 113 — 171), patriotyzm, karność, odwaga, dusza żołnierza. — Skutki wojny. — Pokój.

2012. **Huebner A. H.** Ueber Wahrsager, Weltverbesserer, Nerven-und Geisteskrankheiten im Kriege. Bonn, 1918. Verl. A. Marcus. — Str. 64.

Wzrost przesądów podczas wojny. Wpływ wojny na życie nerwowe żołnierzy i społeczeństwa.

2013. **Huelsen W.** Schema oder Selbsttaetigkeit ? Gedanken ueber das Gefecht und die Ausbildung. Berlin, 1906. Eisenschmidt. — Str. 59.

Na podstawie doświadczeń wojny burskiej i rosyjsko - japońskiej autor broni samodzielności, inicjatywy i rozumnej karności, a zwalcza szablon i bierne posłuszeństwo.

2014. **Huelsen W.** Szablon ili samostojatielnost. Pierewod iz niemieckogo. Petersburg, 1907. — Str. VI, 66.

Przekład poprzedniej książki.

2015. **Huguet.** Recherches sur les maladies simulées et mutilations volontaires. Paris, b. r. (przed 1914). Char-

les-Lavauzelle. — Str. 280, 3 mapy, 49 szkiców.

Książka lekarska, zawierająca materiał do studiowania symulacji i samouszkodzeń w wojsku.

2016. **Humbert.** La division Barbot. Paris, 1919. Hachette. — Str. 245.

Dzieje jednej dywizji piechoty podczas całej wojny światowej, spisane przez młodego oficera. Ocena: J. N. Cru, str. 325 — 327.

2017. **Hunger W.** Argot, Soldatenausdruecke und volkstuemliche Redensarten der franzoesischen Sprache. Leipzig, 1917. G. Fock. — Str. 176.

Gwara żołnierska w czasie wojny światowej.

2018. **Hunter E. L.** A sociological analysis of certain types of patriotism. New York, 1932. P. Maysel Comp.— Str. 263.

Studium o zmianach, jakie wojna światowa wywołała w pojęciu patriotyzmu.

2019. **Hunter T. A.** Sense of equilibrium.—*AuJP*, r. 1930, t. VIII, z. 4, str. 302—305.

Opis zjawiska utraty zmysłu równowagi u żołnierza rannego na wojnie.

2020. **Huot L.** L'armée noire. — *MF*, z 15. 9. 1920, str. 633—660.

Charakterystyka psychologiczna żołnierzy kolonialnych.

2021. **Huot L.** Quelques manifestations de l'évolution psycho-passionelle féminine pendant la guerre. — *MF*, r. 1918, z. 3.

Przeobrażenia psychiki kobiet w czasie wojny.

— **Huot L.**—zob. **Voivenel P.**

2022. **Huszcza A.** Badania lekarskie personelu lotniczego w Polsce.— *PL*, r. 1929, nr. 8, str. 646—649.

2023. **Huszcza A.** Badania lotniczo-lekarskie regulatorem dopływu świeżych sił do lotnictwa. — *PZ*, r. 1933, nr. 17.

2024. **Huszcza A.** O hygienie pracy lotnika.— *PL*, r. 1929, z. 12, str. 984—990.

2025. **Huszcza A.** Medycyna na usługach lotnictwa. — *LW*, r. 1929, t. XIII, z. 2, str. 51—63.

2026. **Huszcza A.** Medycyna na usługach lotnictwa. Warszawa, 1929. Odb. z „Lekarza Wojskowego". — Str. 15.

Przedruk odczytu o zadaniu badań lotniczych.

2027. **Huszcza A.** Rola medycyny lotniczej w wojskowej służbie zdrowia. (Odb. z „Lek. Wojsk." t. XXII, nr. 6). Warszawa, 1933. Druk. „J. Cotty". — Str. 10.

2028. **Huszcza A.** Wyodrębnienie medycyny lotniczej i specjalizacja lekarzy lotniczych w Polsce.— *LW*, r. 1930, t. 16, z. 4 — 6, str. 180—190.

Referat o kongresie nawigacji powietrznej w Hadze.

2029. **Huszcza A.** Wyodrębnienie medycyny lotniczej i specjalizacja lekarzy lotniczych w Polsce. (Odb. z „Lek. Wojsk." r. 1930, nr. 4—6). Warszawa, 1930. „Lek. Wojsk." — Str. 13.

2030. **Huszcza A.** Wrażenia z objazdu zagranicznych centrali badań lekarskich w aeronautyce. — *LW*, r. 1929, t. XIV, z. 7, str. 338 - 346.

Sprawozdania z Anglii, Francji, Włoch i Czechosłowacji.

2031. **Huth A.** Die Feststellung von Fuehrereigenschaften bei der Berufsberatung. — *JuB*, r. 1930, str. 5—8.

Cechy charakterystyczne kierowników (dowódców).

2032. **Huzella T.** L'individu dans la vie sociale en temps de guerre. Essai sur la sociologie médicale. Paris, 1925. Les Presses Universitaires. — Str. 235.

Socjologia wojny. Tendencja pacyfistyczna. — Na str. 98 — 102 psychologia żołnierza, na str. 141 — 155 psychologia wojska.

2033. **Huzella T.** Krieg und Frieden im Lichte der Medizin. Berlin, 1923. Verl. S. Karger. — Str. 143.

Filozofia i socjologia wojny.

2034. **Hyc J.** Dowódca i jego środki działania.— *B*, 1926, t. XXIV, z. 1, str. 1—17.

Studium organizacji wojskowej, zawierające uwagi o czynnikach duchowych, jako jednej z zasad organizowania jednostek.

2035. (**Hygiena**). Hygiena vojenského letce. Praha, 1928. Min. Nar. Obr. — Str. 19.

Analiza właściwości psychofizjologicznych, niezbędnych dla lotnika.

2036. (**Hygiena**). Hygiena sportu. Praca zbiorowa pod red. Dr. T. Herynga i Dr. W. Osmolskiego. Warszawa, 1918. Wyd. II, powiększone. M. Arct. — Str. 380.

Zawiera wiele danych o zmęczeniu oraz charakterystykę właściwości potrzebnych w lotnictwie.

— **it** — zob. **Porwit M.**

2037. **Ichheiser G.** Kritik des Erfolges. Leipzig, 1930. Hirschfeld. — Str. VI, 65.

Przyczynek do psychologii powodzenia. Książka może stanowić materiał pomocniczy przy studiowaniu powodzenia na wojnie.

2038. **Ickstadt A.** Physical qualifications and aeronautical adaptability.— *USNM*, 1929, t. 27, str. 9—16.

Badania kandydatów do amerykańskiej szkoły lotniczej.

2039. **Ignatiew W.** Antropometriczeskije issliedowanje, kak sposob ocenki fiziczeskogo razwitja uczaszczychsia. — *WZ*, 1922, nr. 11, str. 14 – 18.

Plan badań przeprowadzanych w Rosji Sowieckiej.

— zob. **Dostiżenja.**

2040. **Ilberg G.** Ueber Geistesstoerungen in der Armee zur Friedenszeit. Halle, a. S., 1902. C. Marchold. — Str. 64.

Wskazówki dla oficerów, jak w czasie pokoju obchodzić się z żołnierzami nienormalnymi.

2041. **Ilkov A.** Massovoto buntarstvo u nas v svetlinata na kollektivata psichołogja. — *FP*, r. 1929, str. 433—444.

Przyczynek do psychologii rewolucji.

2042. **Immanuel.** Welche Lehren lassen sich aus dem Kriege in Suedafrika und Ostasien fuer die taktischen und moralischen Grundlagen der Kriegfuehrung ziehen. Berlin, 1907. — Str. 172.

Wpływ nowoczesnego uzbrojenia na psychikę żołnierza w walce na podstawie doświadczeń z wojny burskiej i rosyjsko - japońskiej.

2043. **Immelmann M.** Meine Kampffluege. Mit 26 photographischen Aufnahmen. Berlin, b. r. Verl. A. Scherl. — Str. 132.

Dziennik lotnika niemieckiego, stanowiący przyczynek do psychografii lotników na wojnie.

2044. **Indra A.** Kritik der militaerischen Vernunft. Wien, 1887. L. W. Seidel.—Str. XIV, 162.

Studium filozoficzne o sztuce wojskowej, pisane pod wpływem Kanta i Clausewitz'a. Zawiera m. in.: sztuka a nauka; karność, inicjatywa; metoda myślenia wojskowego; logika a taktyka.

2045. **(Iniziativa).** L'iniziativa e la formazione del carrattere dei comandanti. — *EI*, r. 1913, nr. 93.

O wyrobieniu samodzielności i inicjatywy dowódców.

2046. **(Institut).** Centralnyj Institut Truda. Issliedowanja. Moskwa, 1924. Izd. WCSPS. — Str. 148.

Zbiór prac sowieckiego instytutu pracy, m. in. artykuły o biomechanice i znużeniu.

2047. **(Instruction).** Instruction civique des militaires du contingent. Le petit livre du soldat. Paris, 1930. Charles-Lavauzelle. — Str. 72.

Wychowanie obywatelskie żołnierzy francuskich (ojczyzna, patriotyzm, posłuszeństwo). Kilka wydań.

— **Instruction**—zob. **M. A. F.**

2048. **(Instrukcja).** Instrukcja po prowiedienju psichofizjołogiczeskich ispitanij w RKKA. Moskwa, 1928. — Str. 79.

Przepisy urzędowe o badaniach psychotechnicznych w wojsku sowieckim.

2049. **Ionescu C.** Paresi asupra educatiei civici si nationale. — *RM*, r. 1931, z. 3, str. 109—116.

O wychowaniu obywatelskim i narodowym w wojsku rumuńskim.

— **Isaacs J.** — zob. **Dockeray F. C.**

2050. **Isenburg F. W.** Der gesunde Feldherr. — *DW*, r. 1929, nr. 2, str. 25—27.

Wpływ zdrowia wodza na powodzenie na wojnie.

2051. **Isenburg F. W.** Der gluecklicke Feldherr. — *DW*, r. 1929, nr. 35, str. 758—760.

Rola szczęścia w powodzeniu wojennym.

2052. **Isenburg F. W.** Die Disziplin. Berlin, 1885. Mittler u. Sohn.—Str. 40.

Karność wojskowa.

2053. **Isendahl W.** Zuchtwahl in der franzoesischen Fliegerpruefung. — *Mo*, r. 1916, z. VII—VIII, str. 76—77.

Jedna z pierwszych wiadomości o stosowaniu psychotechniki do lotnictwa.

2054. **(Ispitanja).** Psichotiechniczeskije ispitanja rabotnikow swiazi. Sbornik rabot psychotiechniczeskogo kabinieta pod red. P. A. Rudyja i A. A. Smirnowa. Moskwa, 1972. NKPT. — Str. 175 z rys. i tabl.

Książka wydana przez sowieckie ministerstwo poczt i telegrafów, zawiera dane psychotechniczne o pracy wojsk łączności.

2055. **(Ispitanje).** Psichotiechniczeskoje ispitanje mołodych sołdatow w estonskoj armji. — *KZ*, z 5. I. 1931.

Wiadomości o pracach psychotechnicznych w wojsku estońskim.

2056. **Isserlin M.** Ueber psychiche und Nerven-Erkrankungen bei Kriegsteilnehmern. — *WA*, r. 1917, t. XVI, z. 10—11, str. 237—267.

Choroby psychiczne żołnierzy wojny światowej.

2057. **(Issliedowanja).** Issliedowanja CIT'a. Tom I, wypusk 1. Izuczenje dwiżenji. Moskwa, 1923. — Str. 102, 56 rys.

Sprawozdanie z prac sowieckiego Instytutu Pracy. Zawiera wiadomości o badaniach dla wojska (ruchy przy pracy, lotnictwo i i.). Drukowane jako rękopis.

— **Issliedowanja** — zob. **N.**

— **it**— zob. **Porwit M.**

2058. **(Itogi).** K'itogam okrużnych partkonfieriencij. — *WiR*, r. 1930, nr. 7, str. 3—10.

Ocena stanu moralnego wojska sowieckiego w oświetleniu urzędowym.

2059. **Iwanickij T.** O mierach religjozno - nrawstwiennogo wospitanja woinskich czinow. — *WWMD*, r. 1913, nr. 7—8, str. 292—297.

Religia a wojsko.

2060. **Iwanienko S.** Borba so strachom. — *WW*, r. 1925, nr. 36, str. 13—16.

Sposoby zwalczania strachu na wojnie i odpowiedni dobór ćwiczeń w czasie pokoju.

2061. **Iwanow N.** Żiwaja siła i tiechnika. — *Cz*, r. 1933, z. 94—95, str. 4—7.

Artykuł, podkreślający znaczenie człowieka na wojnie pomimo rozwoju techniki.

2062. **Iwanow W.** Antropometriczeskije izmierenja w 15-j Riazanskoj piechotnoj szkole. — *WŻ*, r. 1923, nr. 6, str. 24—25.

Autor—kierownik artyleryjskiej szkoły w Sowietach — podaje wyniki badań antropometrycznych, przeprowadzanych w Czerwonej Armii.

2063. **Iwanow W.** Podgotowka mołodogo krasnogo artilerista po elementam.— *KAt*, r. 1924, z. 27.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy do szkolenia artylerzystów.

2064. **Iwanow W.** Podgotowka mołodych krasnoarmiejcew artillerji po elementam w Krasnoj Armji. — *WiR*, r. 1924, z. 4.

Próba zastosowania naukowej organizacji pracy do szkolenia artylerzystów.

2065. **Iwanow W.** Professionalnyj podbor licznogo sostawa artillerji. — *WM*, r. 1924, z. IV, str. 101—113.

Konieczność badań psychotechnicznych przy poborze do artylerii i próba ustalenia cech charakterystycznych dla artylerzystów.

2066. **Iwanow W.** Woprosy racjonalizacji służby pri matierialnoj czasti artillerji. — *WW*, r. 1930, nr. 27, str. 19 - 21.

Naukowa organizacja pracy w zastosowaniu do służby uzbrojenia.

— **Iwanow W.**—zob. **Gorskij M. A.**

2067. **Iwanowicz St.** Krasnaja Armja. Paryż, 1931.— Str. 244.

W drugiej części książeczka zawiera charakterystykę stanu duchowego i wartości moralnej Czerwonej Armii.

2068. **Izmiestiew P. I.** Iskustwo komandowanja. Izwleczenje iz truda A. Gave. Warszawa, b. r. (1908). Izd. „Officierskaja Żizn".—Str. 85.

Przeróbka książki A. Gavet'a o sztuce dowodzenia.

— zob. **Gavet A.**

2069. **Izmiestiew P. I.** Iz obłastti wojennoj psichołogii. Warszawa, 1907. Tip. Warsz. Uczebn. Okruga.— Str. 46.

Pierwsze wydanie w r. 1906. Treść: Panika. — Wychowanie moralne żołnierza.
Książka jest przeważnie przeróbką prac francuskich: Daudignac i Duruy.

2070. **Izmiestiew P. I.** Iz obłasti wojennoj psichołogji. III-e dopołniennoje izdanie. Warszawa, 1911, Warszawskaja Esteticzeskaja Tipografja. — Str. 46.

Niezmienione w porównaniu z drugim wydaniem.

2071. **Izmiestiew P. I.** Oczerki po wojennoj psichołogji. Niekotoryje osnowy taktiki i wojennogo wospitanja. Pietrograd, 1923. Izd. Pietr. Woj. Okruga. — Str. VIII, 102.

Treść: Ogólne pojęcia o psychologii. — Technika a duch. —Walka.—Strach, panika, odwaga. — Strzelanie. — Wpływ dowódcy.
Część przejęta z przedwojennych książek autora, całość dostosowana do warunków sowieckich.
Rec.: — *B*, r. 1925, t. XVIII, str. 118.

2072. **Izmiestiew P. I.** Psichołogiczeskije osnowy taktiki. — *WM*, r. 1921, nr. 3.

Zasady taktyki muszą być zgodne z wskazaniami psychologii.

2073. **(Izuczenije).** Izuczenije politiko-moralnogo sostojanija. — *WW*, r. 1929, nr. 27, str. 36 — 38.

Wychowanie moralne w ujęciu sowieckim.

2074. **J.** Nasze wychowanie wojskowe. — *S*, r. I, 1914, z. 2, str. 33 — 39.

Zadania wychowania członków przedwojennego Związku Strzeleckiego na żołnierzy przyszłej wojny.

— **J. P. S.** — zob. **Oficer.**

2075. **Jabłonski L.** L'armée française à travers les ages. Paris, 1890 — 1894. — 4 tomy.

Rozwój wojska francuskiego i jego charakterystyka.

2076. **Jackson E.** Vision for equilibrium and orientation. — *AJO*, 1933, str. 412 — 416.

Związek między zmysłem wzroku a równowagi. Przyczynek do badań lotniczych.

2077. **Jacob C.** Discours d'un capitaine à ses soldats. Préface de P. Baudin. Paris, 1906. Chapelot.

Pogadanki na temat wychowania moralnego i obywatelskiego.

2078. **Jacob C.** Forces morales. Paris, 1911. Chapelot. — Str. 29.

Wychowanie moralne, rola czynników duchowych.

2079. **Jacobi-Scherbening.** Fuehrergenie gegen Massenaufgebot. — *DW*, r. 1931, z. 30, str. 779 — 780.

Przykład historyczny, (1656 r.) mający udowodnić wyższość talentu wodza nad masą.

2080. **Jacoby A.** Le chef officier.—*BB*, r. 1926, nr. VI, str. 633—650.

O wartościach duchowych, zwłaszcza charakteru dowódcy.

2081. **Jacoby A.** L'éducation des sousofficiers.— *BB*, r. 1926, z. 2.

Zadania wychowania moralnego podoficerów belgijskich.

2082. **Jacoby A.** L'instruction tactique du soldat et en particulier de la compagnie de mitrailleurs. — *BB*, r. 1926, z. 9, str. 305—326.

Metodologia i wskazówki psychologiczne oraz pedagogiczne.

2083. **Jacoby H.** Wie ich zum Verbrecher wurde. — *IZI*, r. 1931, str. 389 — 395.

Opis przypadku zdrady tajemnicy wojskowej.

2084. **Jacquard.** La peur. Thèse. Paris, 1871.

Praca doktorska na temat psychologii strachu.

— **Jaeckh E.** — zob. **Krieg.**

2085. **Jaeger E.** Die Entstehung der Frontgemeinschaft. — *DW*, r. 1931, z. 19, str. 506 — 508.

Studium psychologiczne wspólnoty frontowej, która według autora przeważa w wojnie nowoczesnej nad zjawiskami psychiki indywidualnej.

2086. **Jaeger E.** Der Krieg wandelt den Menschen. —*DW*, 1931, z. 20, str. 526—528.

Rozważania psychologiczne o solidarności żołnierskiej, poczuciu koleżeństwa i obowiązku na wojnie.

2087. **Jaeger E.** Das Problem der psychologischen Kriegfuehrung.—*DO*, r. 1927, z. 30, dodatek.

Czynniki psychologiczne w dowodzeniu na wojnie.

2088. **Jaeger E.** Der Unterordnungstrieb in seiner Bedeutung fuer die Fuehrung von Herr und Volk.— *WuW*, r. 1930, z. 10, str. 595—612.

Studium psychologiczne o zmyśle podporządkowania się i jego roli dla dowodzenia.

2089. **Jaeger E.** Wert und Kraft der Frontgemeinschaft. — *DW*, r. 1931, nr. 25, str. 652 — 653.

Siła wspólnoty frontowej na wojnie.

2090. **Jaehns M.** Krieg und Frieden. Theorien und Praxis. Berlin, 1868. E. S. Mittler. — Str. 36.

Filozofia wojny, uzasadnienie zjawiska wojen.

2091. **Jaehns M.** Ueber Krieg, Frieden und Kultur. Berlin, 1893. Verl f. Literatur. — Str. 452.

Filozofia wojny, jej apologia. Nowe wydanie, rozszerzone.

2092. **Jaehns M.** Die Kriegskunst als Kunst. Leipzig, 1874. F. Grunow. — Str. 39.

Psychologia wodza.

2093. **Jakir I. i Bliskawickij N.** Riewolucjonnaja woinskaja disciplina. —*WW*, r. 1925, nr. 8, str. 13 — 15.

Karność w wojsku sowieckim.

2094. **Jakowlew G.** Psichotiechnika na służbie Krasnoj Armji. —*PPiT*, 1929, str. 80 — 81.

Sprawozdanie z prac w r. 1928.

2095. **Jakowlew P. P.** Wlijanje wiery na wojennoje dieło w naszej i inostrannych armjach. Moskwa, 1900. — Str. 68.

Wpływ religii na psychikę żołnierzy na wojnie.

2096. **Jakowlew T.** Wojennaja psichofizjołogja. — *PIPT*, r. 1930, t. 3.

Sprawozdanie z prac, wykonanych w 1929 r.

2097. **(Jakson A.) J. A.** (Psychologja żołnierza i wojska). —*So*, r. 1926, str. 306 — 308; r. 1927, str. 306—309 i 526 — 529; r. 1928, str. 306 — 308; r. 1930, str. 75 —79 i 1433—1436; r. 1931, str. 566 — 571, 931 — 936 i 1299 — 1304; r. 1933, z. 1, str. 18 — 19.

Krótkie artykuły, pisane przez pułkownika estońskiego o psychologii wojskowej: żołnierz w walce, strach i odwaga, samodzielność, cechy dowódcy, wojsko jako tłum psychologiczny, instynkt walki, karność.

2098. **James B.** Aviation as a medical problem. — *MS*, r. 1923, z. 9.

Zadania medycyny lotniczej. Streszczenie: — *LW*, r. VII, 1926, nr. 1, str. 58 — 61.

2099. **James W.** Les vertus guerrières de la Paix. —*Re*, z 15.9.1910.

Etyka a wojna. — Po angielsku w zbiorze prac tego autora: Memories and studies. 1911.

2100. **James W. W.** The golden moment.—*JRUS*, r. 1932, z. 5, str. 235 — 243.

O znaczeniu śmiałości decyzji dowódcy.

2101. **Jancic Z.** Moralna vichova. —*VV*, r. 1927, z. 5.

Wychowanie moralne w wojsku jugosłowiańskim.

2102. **Janet P.** L'amour et la haine. (Notes de cours recueillies et rédigées par M. Epstein.). Paris, 1932. Maloine. — Str. 308.

Notatki z wykładów o roli uczucia, między innymi o wysiłku, zmęczeniu, strachu, miłości i nienawiści.

2103. **Janet P.** De l'angoisse à l'extase. T. II. Les sentiments fondamentaux. Paris, 1928. F. Alcan. — Str. 697.

Podstawowe studium uczuć, m. in.: analiza strachu, zmęczenia.

2104. **Janet P.** Les médications psychologiques. Etudes historiques, psychologiques et cliniques sur les métho-

des de la psychothérapie. Paris, 1919. F. Alcan. 3 tomy. — Str. 346, 308 i 494.

Podstawowe dzieło medyczne o metodach psychoterapeutycznych. Zawiera wiele danych o psychologii i o patologii zmęczenia, o automatyzmie, o suggestii. Przykłady chorób nerwowych na wojnie.

2105. **Janet P.** La peur de l'action.— *RPh*, r. 1927, t. 103, str. 321 — 336; t. 104, str. 5 i n.

Analiza psychologiczna strachu przed działaniem.

2106. **Janet P.** Les terminaisons de l'action. Les échecs et les triomphes.— *RPh*, 1927, t. CIV, str. 5—21.

Analiza uczuć, towarzyszących ukończeniu działania.

2107. **Jansa R.** K problému paniky, panika jedince. — *VVy*, r. 1926, str. 65—67.

Studium paniki.

2108. **Janssen F.** Psychologie und Militaer.— *ZPP*, 1917, t. 18, z. 3/4, str. 97 — 109.

O zadaniach psychologii i psychotechniki wobec wojska. Próba ujęcia całokształtu zadań psychologii jednostki i zespołu wobec wojska.

2109. **Janssen F.** Psychologia a wojsko.— *B*, r. I, 1918, z. 10, str. 757—769.

Przekład poprzedniego artykułu.

— **Jaquellier** — zob. **Vigouroux.**

2110. **Jaques** London und Paris im Kriege. Erlebnisse auf Reisen durch Frankreich und England in Kriegszeit. Berlin, 1915. Verl. S. Fischer.— Str. 212.

Charakterystyka psychiki francuskiej i angielskiej w czasie wojny światowej, napisana na podstawie podróży odbytych przez autora w charakterze sprawozdawcy państwa neutralnego.

2111. **Jaquet.** Ueber Massenpsychosen.— *SBN*, r. 1917, nr. 22.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk podczas wojny.

2112. **Jarkowski J.** Comment combattre les phobies. Paris, 1928. Masson. — Str. 16.

O chorobliwych objawach strachu.

2113. **Jaroszyński D.** W sprawie ekspertyz wojskowo-lekarskich w przypadkach neurologicznych. — *LW*, r. 1920, nr. 6, str. 18—20.

2114. **Jaroszyński T.** Metody badań psychologicznych w szkole. Warszawa, 1925.— Str. IV, 138.

2115. **Jaroszyński T.** Z psychologii sportu i ćwiczeń cielesnych. — *WF*, r. 1920, str. 66—70, 124—127 i 219—225.

2116. **Jaroszyński T.** Wpływ gimnastyki na charakter.— *Ru*, 1907 z. 11—13, 17, str. 122—124, 133—134, 147—149 i 187—191.

2117. **Jaspers.** Heimweh und Verbrechen.— *AK*, t. 35, 1.

Nostalgia jako pobudka przestępstwa.

2118. **Jaurés J.** L'armée nouvelle. Paris, 1912. L'Humanité.— Str. 557.

Rozważania o nowej organizacji armii, napisane przez znanego przywódcę socjalistów francuskich. — Zawiera m. in. następujące ustępy: Siła wojskowa i siła moralna. — Tradycja rewolucyjna Francji. — Armia, ojczyzna i proletariat. Wiele uwag o filozofii wojny, o znaczeniu czynników duchowych, krytyka Clausewitz'a i innych teoretyków wojskowości.

2119. **Jaurés J.** Die neue Armee. Jena, 1913. E. Diederichs.— Str. 492, 1 nlb.

Przekład poprzedniej książki.

— **Jaxa-Bykowski**—zob. **Bykowski-Jaxa L.**

— **Jean des Vignes Rouges**—zob. **Taboureau J.**

2120. **Jefremin A.** Politrabota kak priedmiet wospitanja w wojenno-uczebnych zawiedienjach.— *WZ*, r. 1922, nr. 1, str. 25—27.

Praca polityczna, jako środek wychowania żołnierza.

2121. **Jegorow.** Disciplina.— *KZ*, r. 1925, nr. 44.

Karność w wojsku sowieckim.

2122. **Jegorow P.** Nieskolko słow po miedicinskom ispitanju letczikow u nas i zagranicej. — *WWF*, r. 1926, z. 3, str. 23 - 26.

Porównanie wymagań stawianych lotnikom w Rosji i zagranicą.
Streszczenie: — *LW*, r. 1926, z. 8, str. 161 — 166.

2123. **Jegorow P.** K woprosu ob opredielenji łaboratorijnom mietodom k wysokim polietom. — *WWF*, r. 1927, z. 2, str. 28—30.

Wyniki prac laboratoryjnych w sprawie fizjologii lotu na wysokich pułapach.

2124. **Jegorow P.** Poczemu kandidaty w awiacju dołżny imiet wpołnie zdorowoje serdce. — *WWF*, r. 1926, z. 6, str. 21—23.

Wpływ lotu na zdrowie.

2125. **Jekels L.** Le tournant décisif de la vie de Napoléon. — *RFPA*, 1929, t. 3, str. 272—354.

Sylwetka psychoanalityczna Napoleona.

2126. **Jeleńska.** Gry i zabawy w wychowaniu moralnem.— *SzP*, 1922, r. III, str. 240 - 248.

2127. **Jelisijević M.** Karakterne osobine srpskogo vojnika.— *R*, 1926, nr. 2 i 10, str. 40 - 59.

Charakterystyka wojska serbskiego (karność, odwaga, zachowanie się w walce zaczepnej i obronnej).

2128. **Jellinek.** Kriegsneurosen. — *WKW*, r. 1916, nr. 7.

Nerwice wojenne.

2129. **Jendrassik E.** Einige Bemerkungen zur Kriegsneurose. — *NZ*, 1916, z. 12.

Nerwice wojenne.

2130. **Jenicek J.** Priprava charakteru a smysleni naroda pro pripad valky. — *VR*, r. 1929, nr. 5—6, str. 361—372 i 449—460.

Przygotowanie duchowe narodu do wojny.

2131. **Jenssen O.** Der lebendige Marxismus. Jena, 1924. Thueringer Verlagsanstalt. — Str. 610.

Zbiór artykułów, wydanych z okazji 70-tych urodzin K. Kautskiego. Jeden artykuł, poświęcony psychologii tłumu, omawia przede wszystkim teorię Kautskiego i Freud'a.

— **Jepifancew** — zob. **Liberman.**

2132. **Jerram K. M.** The human element in tanks.— *RTCJ*, r. 1927, nr. 10, str. 177—178.

Właściwości, jakie powinni posiadać żołnierze czołgów.

2133. **Jersild A. T. and Holmes F. B.** A study of children's fears. — *JEE*, r. 1933, t. 2, str. 109—118.

Studium o strachu u dzieci.

2134. **Jersild A. T.** A study of children's fears. — *PB*, r. 1933, t. 30, str. 682 — 683.

Studium o strachu u dzieci.

2135. **Jerusalem W.** Ueber den Begriff der Kollektivitaet und seine Stellung im Ganzen der Soziologie. — *KVS*, r. 1921, t. 1., str. 47—53.

Materiał do studiowania psychologii zbiorowej.

2136. **Jerusalem W.** Der Krieg im Lichte der Gesellschaftslehre. Stuttgart, 1915. F. Enke. — Str. 116.

Treść: Wojna, jako zjawisko socjologiczne. — Wojna w społeczeństwie pierwotnym. — Wojna i kultura nowoczesna.— Wojna i państwo. — Wnioski.

2137. **Jesinghaus C.** La psicotecnica en el ejercito y en la armada. Buenos-Aires, 1929. — Str. 8.

Zadania psychotechniki w wojsku i w marynarce w Argentynie.

2138. **Jeske-Choiński T.** Psychologja rewolucji francuskiej. Warszawa, 1906. Gebethner i Wolff. — Str. 153.

Przyczynek do psychologii tłumu.

2139. **Jeudon L.** La morale de l'honneur. Paris, 1911. F. Alcan. — Str. 246.

Studium filozoficzne o pojęciu honoru, jako zasady etycznej, o powstaniu tego pojęcia i o rozwoju historycznym.

2140. **Jevremovič Ż. S.** Psichologija i vojska. — *R*, 1929, z. 7, str. 71—73.

Streszczenie poglądów francuskich o psychologii wojskowej.

2141. **Jewdokimow W.** Bolszoje dzieło mołodogo oficiera.— *WS*, r. 1909, nr. 10, str. 105 — 132.

Zadania wychowawcze oficera.

2142. **Jewdokimow W.** Nrawstwiennaja nastrojennost, kak dannaja żizni armji.— *WS*, r. 1914, z. 6, str. 125—142 i z. 7, str. 135 — 142.

Wiadomości z psychologii ogólnej, jako podstawy organizacji armii i jej działania na wojnie.

2143. **Jewdokimow W.** Wnuszenje ljubwi k'otieczestwu w armji. — *WS*, r. 1913, nr. 1 — 3, str. 167 — 188 i 127 — 146.

Wychowanie obywatelskie wojska, według poglądów francuskich.

2144. **Jewlew J.** Nie ugaszajtie ducha.—*Rz*, r. 1913, z. 1195.

Wychowanie moralne wojska.

2145. **Jewtymowicz W. P.** (Podstawy moralne utworzenia armji ukraińskiej). — *Tb*, r. 1924, z. 2.

Rola czynników duchowych na wojnie. Konieczność wychowania narodu.

2146. **Jędrzejak E.** Wychowawcza i społeczna rola oficera przysposobienia wojskowego.—*PP*, r. 1931, nr. 12, str. 116 — 123.

Krótkie zestawienie zadań.

2147. **Jędrzejczyk L.** Tradycja wojenna w wychowaniu żołnierza. — *PP*, r. 1933, nr. 2, str. 243 — 259.

Wskazówki dla oficerów, podoficerów i szeregowców.

— **Jędrzejewicz W.** — zob. **Wychowanie.**

2148. **Jhanry M.** L'humanitarisme dans l'armée. — *MM*, 1910, z. 4.

2149. **Jibé.** L'officier dans l'armée nouvelle. Paris, b. r. Charles - Lavauzellle. — Str. 48.

Zadania społeczne oficera.

2150. **Jinga P.** (Metodologja wojskowa). — *RIR*, r. 1927, z. 4.

Wskazówki z dziedziny szkolenia i wychowania.

2151. **Jirgal E.** Die Wiederkehr des Weltkrieges in der Literatur. Leipzig-Wien, 1931. Reinhold.—Str. 5, 260.

Analiza literatury powojennej, przeważnie niemieckiej. Myśl przewodnia pacyfistyczna. Autor podaje wyjątki z literatury, ułożone według tematów: patriotyzm, bohaterstwo, koledzy, jeńcy, nieprzyjaciel, etapy, erotyka.

2152. **Job A. M.** Notes d'un chasseur à pied. 1915 —

1917. Toulouse, 1922. — Str. 269.

Wspomnienia z wojny światowej, front francuski.

— **Joel K.** — zob. **Krieg.**

2153. **Joergen.** Die Mobilmachung als krankheitsausloesendes Trauma bei dementia praecox.—*KSA*, r. 1914, nr. 50.

Wpływ mobilizacji na powstawanie chorób psychicznych.

2154. **Joergensen J.** Wirkungen eines neuen Krieges auf den Geist und die Stimmung der Zivilbevoelkerung und der kaempfenden Truppe. (Wie wuerde ein neuer Krieg aussehen, Heft, 3). Leipzig, 1931.

Wpływ wojny na psychikę społeczeństwa i wojska. Przewidywania o przyszłej wojnie.

2155. **Johannsen E.** Vier von der Infanterie. Hamburg—Bergedorf, 1929. Fackelreiterverlag.—Str. 109.

Powieść z życia piechurów niemieckich na froncie francuskim w 1918 r.

2156. **Johannsen E.** Czwórka piechurów. Powieść. Przeł. K. Bukowski. Lwów b. r. (1930). Wyd. „Globus". — Str. 168.

Przekład poprzedniej książki.

2157. **Jokl E.** Beitraege zur Physiologie des Weitsprunges, des Starts und des Laufes. — *Arb*, r. 1930, str. 347—361.

Fizjologia skoku i biegu.

2158. **Jolibois.** Au 29-e B. P. C. Souvenirs d'un chef de section. Préf. du gén. Tanant. Bar-le-Duc, 1930. Impr. Comte-Jacquet. — Str. 151.

Wspomnienia podoficera piechoty z wojny światowej.

2159. **Jolinon J.** La mutinerie de Goeuvres. — *MF*, z 15.8.1920, str. 70–96.

Fragmentaryczny opis buntu w wojsku francuskim w r. 1917.

2160. **Jolly P.** Ueber Kriegsneurosen. — *ArP*, r. 1916, t. 56, z. 2, str. 385—444.

Nerwice wojenne.

2161. **Jolly P.** Ueber den weiteren Verlauf hysterischer Reaktionen bei Kriegsteilnehmern. — *ArP*, r. 1930, t. 89, str. 1—55.

Skutki silnych wrażeń u uczestników wojny.

— **Jomini** —zob. **Helmolt H.F.**

2162. **Jončić L. S.** Moralno waspitanje wojnika. — *VV*, r. 1927, nr. 5, str. 18—19.

O wychowaniu moralnym żołnierza jugosłowiańskiego.

2163. **Jones.** Principles of command. Lova, 1923. Piker.

Zasady dowodzenia.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

2164. **Jones A. H.** The prognostic value of the low range-Army Alpha scores.—*JEP*, r. 1929, str. 539—541.

Próba stosowania testów wojskowych w szkołach.

2165. **Jones E.** Fear, guilt and hate.—*IJPA*, r. 1929, z. 4, str. 383—397.

Studium psychoanalityczne strachu, poczucia winy i nienawiści.

2166. **Jones E.** Angst, Schuldgefuehl und Hass. — *IZP*, 1930, t. 16, str. 1—20.

Przekład poprzedniego artykułu.

2167. **Jones E.** La crainte, la culpabilité, la haine. — *RFPA*, r. 1930—1931, z. 4, str. 454—471.

Przekład z angielskiego.

2168. **Jones E.** Fear.—*CaM*, r. 1928, z. 12, str. 1—4.

Analiza strachu.

2169. **Jones E.** The Wooley-test series applies of ability in telegraphy. — *JEP*, r. 1917, t. VII, z. I, str. 27—34.

Zastosowanie testów do badania zdatności do służby telegraficznej.

— **Jones E.** —zob. **Freud S.**

2170. **Jones E. and Jones M. C.** A study of fear. — *CE*, r. 1928, z. 5, str. 136—143.

Studium strachu u dzieci.

2171. **Jones H.** Essays in applied psychoanalysis. London, Vienna, 1928. Intern. Psych. Pr.

Zawiera studium: wojna i sublimacja.

2172. **Jones L. A.** The low visibility phase of protective coloration. — *JFI*, r. 1919, t. 188, str. 363—387 i 501—533.

Badanie kolorów ochronnych do maskowania okrętów.

2173. **Jones M. C.** A laboratory study of fear. — *PeS*, r. 1924, t. XXXI, str. 308—315.

Eksperymentalne badanie objawów strachu.

2174. **Joron V.** L'instruction civique de nos soldats. Paris, 1909. Berger-Levrault. — Str. 283.

O wychowaniu moralnym i obywatelskim jako przygotowaniu do służby wojskowej.

2175. **Joron V.** L'instruction civique de nos soldats. Causeries. Paris, 1921. Berger-Levrault. — Str. 283.

Nowe wydanie, bez zasadniczych zmian.

2176. **Joteyko J.** Les défenses psychiques. — *RP*, r. 1913, t. XXXVIII, z. 2 i 3, str. 113 — 134 i 262 — 273.

Ujęcie objawów strachu, zmęczenia i bólu, jako form obrony organizmu.

2177. **Joteyko J.** La fatigue et l'entrainement au point de vue militaire. Avec une préface de C. Richet. Bru-

xelles, 1905. Ed. de l'Institut Solvay de sociologie. — Str. 100.

Rola wytrzymałości i znużenia dla prac wojskowych.

2178. **Joteyko J.** Wytrzymałość i znużenie z punktu widzenia wojskowego. — *Kry*, r. 15, 1913, z. VII — VIII, str. 25 — 29.

Skrót poprzedniej książki.

2179. **Joteyko J.** La fatigue. Paris, 1920. Ed. E. Flammarion. — Str. 331 z 13 rys.

Wyczerpujące dzieło o fizjologii i psychologii zmęczenia. Kilka ustępów, poświęconych zmęczeniu i jego skutkom na wojnie.

2180. **Joteyko J.** Znużenie. Przeł. J. Falkowski. Warszawa, 1932. Wyd. Fund. Kultury Narodowej.—Str. VII, 276.

Przekład poprzedniej książki.

2181. **Joteyko J.** Metoda testów umysłowych i jej wartość naukowa. Lwów, 1924. Ks. Atlas. — Str. 272.

Wiadomości o testach w wojsku amerykańskim.

2182. **Joteyko J.** Zmęczenie. — *Al*, r. 1897, t. IV, z. l, str. 115 — 131.

Krótka charakterystyka.

2183. **Jourdin.** De la valeur physique et morale des engagés volontaires. — *C*, r. 1903, z. 8.

Stan fizyczny i psychiczny ludzi, zgłaszających się ochotniczo do służby w wojsku francuskim.

2184. **Journée.** Les sensations de recul dans le tir; leur rapport avec les valeurs mécaniques du recul. — *AP*, r. 1923, t. XXIV, str. 91 — 127.

Przyczynek do psychologii strzelania: analiza wrażeń przy odrzucie broni.

2185. **Jovanovič G. H.** I bezizlazna situacija može se savladati.— *PG*, r. 1928, z. 7 — 9.

Czynniki duchowe dowódcy i wojska mogą wyratować nawet z beznadziejnej sytuacji wojennej.

2186. **Jubert R.** Verdun. Préface de P. Bourget. Paris, 1918. Payot.—Str. II, 239.

Pamiętnik podporucznika piechoty o trzech miesiącach walk pod Verdun w 1916 r. Zawiera wiele materiału do psychografii żołnierza piechoty.

— **Jude** — zob. **Granjux.**

— **Judet E.** — zob. **Picq A.**

2187. **Juenger E.** Feuer unt Blut. Ein kleiner Ausschnitt aus einer grossen Schlacht. Magdeburg, 1926. Frundsberg-Verlag.— Str. 194.

Opis walk na froncie francuskim, sporządzony na podstawie dziennika bojowego a zawierający wiele materiału do psychografii żołnierza w walce.

Rec.:— *B*, r. 1927, t. XXVII, str. 313 — 314.
Książki tego autora — młodego ochotnika, później oficera piechoty niemieckiej — należą według oceny różnych autorów do najlepszych opisów przeżyć wojska na wojnie światowej.

2188. **Juenger E.** Der Kampf als inneres Erlebnis. 2-te neubearbeitete Auflage. Berlin, 1926. Mittler.—Str. XIV, 113.

Pierwsze wydanie 1922, czwarte 1929. Różnice nieznaczne.
Rozmyślania o przeżyciach w czasie walki.
Treść: Wstęp. — Krew. — Strach. — Okopy. — Miłość. — Pacyfizm. — Odwaga. — Kontrasty.— Ogień.— Lęk.—Wśród kolegów. — Nieprzyjaciel. — Przed walką.

2189. **Juenger E.** Krieg und Krieger. Herausgegeben von E. Juenger. Berlin, 1930. Verl. v. Junker und Duennhaupt. — Str. 203.

Zbiór artykułów o wojnie światowej, przeznaczonych dla młodzieży niemieckiej. Wiele uwag o filozofii wojny, o psychologii wojskowej (żołnierz, odwaga, walka).

2190. **Juenger E.** Die totale Mobilmachung. Berlin, 1931. Verl. f. Zeitkritik.—Str. 22.

O mobilizacji sił duchowych narodu.

2191. **Juenger E.** Die totale Mobilmachung. Berlin, 1933. Junker u. Duennhaupt. — Str. 35.

Nowe wydanie, rozszerzone.
Charakter przyszłej wojny wymaga zmobilizowania wszystkich sił narodu.

2192. **Juenger E.** In Stahlgewittern. Aus dem Tagebuch eines Stosstruppfuehrers. Sechste Auflage. Berlin, 1925. E. S. Mittler. — Str. XVI, 283.

Pamiętnik z frontu zachodniego. Jeden z najlepszych opisów przeżyć żołnierza i oficera na froncie w polu.

2193. **Juenger E.** In Stahlgewittern. VII. Auflage. Berlin, 1925. E. S. Mittler. — Str. XVI, 290.

Nowe wydanie, bez zasadniczych zmian.
Rec.:—*B*, r. 1926, t. XXXI. str. 92 — 96.

2194. **Juenger E.** Orages d'acier, souvenirs du front de France. Trad. par G. Grenier. Paris, 1929. Payot. — Str. 271.

Przekład poprzedniej książki.

2195. **Juenger E.** Das Waeldchen 125. Eine Chronik aus den Grabenkaempfen 1918. Fuenfte Auflage. Berlin, 1930. E. S. Mittler. — Str. XII, 254, 1 ilustr.

Dziennik z 1918 r. na froncie zachodnim. — Pierwsze wydanie: 1925.

2196. **Juenger E.** Le bouqueteau 125, chronique des combats de tranchées 1918. Trad. de l'allemand par T. Lacase. Paris, 1932. — Str. 231.

Przekład poprzedniej książki.

— **Juenger E.** — zob. **Antlitz, Moser, Umiastowski R.**

2197. **Juganaru P.** L'apologie de la guerre dans la philosophie contemporaine. Paris, 1933. F. Alcan. — Str. 280.

Zestawienie argumentów, którymi filozofowie XIX i XX wieku uzasadniali zjawisko wojny.

— **Juganaru** — zob. **Cornaianu J.**

2198. **Julia E. F.** La fatalité de la guerre. Scènes et propos du front. Paris, 1917. Perrin. — Str. VIII, 289.

Rozważania francuskiego lekarza rezerwy o wojnie światowej.
Ocena: J. N. Cru, str. 441 — 444.

2199. **Julia E. F.** La mort du soldat. Paris, 1918. Perrin. — Str. 258.

Rozważania lekarza wojskowego o wojnie i o żołnierzach z lat 1914 — 1918.

2200. **Jung.** La guerre et la société. Stratégie, tactique et politique. Paris, 1890.

Filozofia i socjologia wojny.

2201. **Jung.** De la paix. Paris, b. r. (1896). Charles-Lavauzelle. — Str. 48.

Krótki szkic z dziedziny filozofii wojny.

— **Jung J.** — zob. **Bramesfeld E.**

2202. **Jungfer V.** Das Gesicht der Etappe. Ein Kulturroman. Berlin, 1920. Verl. F. Wuertz. — Str. 321.

Powieść na tle życia etapów niemieckich pod koniec wojny na froncie wschodnim.

2203. **Junk E.** Das Verbrechertum im Kriege. Leipzig, 1920. Harbauer.—Str. 114.

Wpływ wojny na ilość i rodzaj przestępstw.

2204. **Juster.** L'éducation morale du soldat d'après un livre du XVIII-e siècle. Paris, 1900. Berger-Levrault.

Omówienie książki pułkownika gwardii szwajcarskiej Zimmermanna.

2205. **Jutta M.** School discipline and character. Milwaukee, 1930. Bruce.—Str. 324.

Rola wychowawcza karności w wojsku.

2206. **K.** Baczność. — *PZ*, z 10.12. 1932.

O znaczeniu psychologicznym komend.

2207. **K.** Physiologie der Militaermaersche. — *MWB*, z 4.2.1929.

Streszczenie ustępu z książki Besnard'a.

2208. **K.** Vrednost i cil moralne snage. — *R*, 1929, z. 10, str. 117 —124.

Charakterystyka właściwości duchowych, niezbędnych dla żołnierza.

2209. **K.** Unterricht ueber Menschenbehandlung. — *DW*, nr. 2 z 11.1.1930, str. 31—32 i nr. 6 z 12.2.1930. str. 119 — 120.

Krótkie notatki, jak obchodzić się z żołnierzami.

2210. **K. A.** (Uzupełnienie artykułów W. Fługa o wyższych dowódcach w czasie wojny światowej). — *WSB*, r. 1927, z. 120 — 121.

2211. **K. L.** Sto książek o wojnie. — *PZ*, z 1.1.1931 r.

Krótka analiza powieści wojennych.

2212. **Kabisch E.** Ein Frontsoldat urteilt ueber die Einfluesse auf das Kriegsende. — *DW*, r. 1931, z. 25, str. 658 — 659.

List szeregowca niemieckiego, który główną przyczynę klęski widzi w zaniku woli zwycięstwa u Niemców.

2213. **Kabisch E** Verluste bei Angriff und Verteidigung im Weltkriege. — *MWB*, z 21.1.1932 r.

Wysokość strat w różnych warunkach walki.

2214. **Kabisch E.** Die Wirkung der Persoenlichkeit in der Geschichte.—*DW*, r. 1933, z. 9.

Dyskusja na temat znaczenia jednostki w rozwoju narodu.

2215. **Kaczelin M.** O wospitanji wolewogo komandira. — *WW*, r. 1931, nr. 22, str. 54 — 56.

Kształcenie woli dowódców.

2216. **Kaden-Bandrowski J.** Piłsudczycy. Warszawa, 1923. Wyd. „Kadra". — Str. 215.

Zbiór nowel z walk Legionów 1914 — 1916. — Sylwetki żołnierzy, nowela o kolumnie maszerującej, o okopach.

2217. **Kaden-Bandrowski J.** Na progu. Warszawa, 1928. Gł. Księg. Wojsk. — Str. 178.

Nowele wojenne.

2218. **Kaden-Bandrowski J.** Trzy wyprawy. Lwów, 1930. Wyd. Ossolińskich. — Str. 171.

Szkice z walk Legionów (1915 — 1916), z wyprawy wileńskiej (1919) i kijowskiej (1920).

2219. **Kaden-Bandrowski J.** Wyprawa wileńska. B. m. i. r. (Warszawa, 1920).—Str. 48.

Wspomnienia z wyprawy na Wilno, w 1919 r.

2220. **Kadyszew A.** Czto dołżen znat mołodoj krasnoarmiejec. Moskwa, 1931. Gosizdat. — Str. 487.

Zbiór wiadomości dla żołnierza Czerwonej Armii, m. in. (str. 58 — 98) o wychowaniu moralnym.

2221. **Kadyszew A.** Zasady mravni vychovy v sovetske armade. — *VVy*, r. 1928, nr. 10, str. 149 — 150.

Wyciąg z książki poprzedniej o zasadach wychowania moralnego.

2222. (**Kaempfe**). Kaempfe improvisierter Truppen. — *MBW*, z. 18.2. 1932.

Wartość bojowa wojsk improwizowanych.

2223. **(Kaempfer).** Wir Kaempfer im Weltkriege. Feldzugsbriefe, bearbeitet von W. Foerster. Berlin, 1929. — Str. VIII, 519.

Listy żołnierzy niemieckich z wojny światowej.

— **Kafka** — zob. **Fischer A.**

2224. **Kaiser.** Soldatenseele. — *DW.* z 21. 8. 1929, nr. 31, str. 661 — 663.

O konieczności zdobycia zaufania żołnierza przez poznanie jego duszy.

2225. **Kaiser F.** Offizier und Mann. — *ASM*, r. 1929, nr. 3, str. 124 — 128.

O stosunku między przełożonym a podwładnym; poza rozkazem i posłuszeństwem równie ważnym czynnikiem jest zaufanie.

2226. **Kajzer.** Organizacja służby nabludjenja i razwiedki w artilierji. — *WZb*, r. 1924, z. 5.

Zastosowanie psychotechniki do pracy zwiadów artyleryjskich; (dobór obserwatorów, organizacja).

2227. **Kakurin N.** Wojennaja psichołogja mass. — *WN*, r. 1921, nr. 2, str. 163—176.

Oparte na psychologii tłumu Le Bon'a.

2228. **Kalbfus.** Gedanken ueber Massenpsyche im Heer. — *DW*, z 10.4.1929, nr. 14, str. 261—264.

Studium psychologiczne o kierowaniu masami na wojnie. Konieczność znajomości zasad psychologii.

2229. **Kalinin E.** Mysli o naszem myszleniu. — *WS*, r. 1912, nr. 12.

O metodach myśli wojskowej.

2230. **Kallits A.** (Prace nad wytworzeniem nastroju w narodzie i zadania wojska). — *So*, r. 1933, z. 7—8.

2231. **Kals H.** Unser Fuehlen und Erleben vor dem Feinde. Wunsiedel, 1917. — Str. 32.

Notatki z frontu o przeżyciach żołnierzy w walce.

2232. **Kaluza.** PG. 3717 Hellerau, 1930. Avala-Verlag. — Str. 191.

Opis życia żołnierzy niemieckich w francuskim obozie jeńców.

2233. **Kalwas W.** Zewnętrzne objawy dyscypliny żołnierskiej. — *PK*, 1931, z. 9, str. 173—177.

Dyskusja w sprawie karności.

— zob. **Sosabowski S.**

2234. **Kalwas W. i Florkowski T.** Badania psychotechniczne jako pomoc przy wyborze kandydatów do pułkowych szkół oficerskich. — *PK*, r. 1931, str. 249—253 i 561—566.

2235. **Kamienobrodzki K. i Florczak T.** Stosowanie naukowej organizacji pracy w

wojskowych zakładach samochodowych. — *PWT*, r. 1930, str. 355 - 380.

2236. **Kaminskij M.** O połkowych sowietach po sodiejstwiu religiozno-nrawstwiennomu, umstwiennomu i fiziczeskomu razwitiu niżnich czinow.—*RuI*, r. 1913, nr. 161.

Wychowanie moralne podoficerów.

2237. **Kankeleit.** Heldentum und Verbrechen —*MKP*, r. 1925, t. 5, str. 193—201.

O zużytkowaniu przestępców w wojsku. Przyczynek do psychologii odwagi.

2238. **Kant I.** Zum ewigen Frieden. Leipzig, 1917. Insel-Verlag.—Str. 102.

Traktat filozoficzny o wojnie i pokoju.

2239. **Kant I.** Projekt wiecznego pokoju. Rozwaga filozoficzna. Z języka francuskiego przełożona z nowemi Autora dodatkami. Drukowana w Królewcu r. 1796. Warszawa, 1797. — Str. 88.

2240. **Kantor J. R.** An outline of social psychology. Chicago, 1929. Follet. — Str. XIV, 420.

Psychologia społeczna (zespoły, zbiorowiska, tłum).

2241. **Kapitochin A.** Wojenno-nrawstwiennoje wospitanje. —*W*, r. 1924, nr. 4, str. 81—84.

Wyrabianie odwagi, inicjatywy i innych cech niezbędnych dla żołnierza.

2242. **Kapitola B.** Prispevek k psichologje chemicke valky. — *VR*, 1927, z. 7, str. 422—426.

Próba ujęcia psychologii żołnierza w walce chemicznej.

2243. **Kapp R. O.** Comments on Bernfeld and Feitelberg's: The principle of entropy and the death instinct. — *IJPA*, r. 1931, str. 82—86.

Dyskusja w sprawie instynktu śmierci.

— zob. **Bernfeld S.**

2244. **Kappa.** Moralni sili v boji. — *VVy*, r. 1925, nr. 9—10, str. 129 - 136.

Czynniki duchowe w walce.

2245. **Kapustjan K.** Priczyny wozdusznych awarij i miery k ustranienju ich. — *WWF*, r. 1923, nr. 4, str. 90 i n.

Wartość pilota, jako przyczyna wypadków lotniczych.

2246. **Kara S.** Przewodnik żołnierza piechoty. Wyd. 2-gie. Warszawa, 1920. M. Arct.— Str. CXXVIII, 206.

Zbiór wiadomości z różnych dziedzin wojskowości, m. in.: o wychowaniu moralnym, o karności, o obowiązkach żołnierskich.

2247. **Karajew G.** K woprosu o mietodikie wojenno-uczeb-

nogo dieła. — *WiR*, r. 1925, z. 3, str. 85 — 89.

Wskazówki pedagogiczne.

2248. **Karamyszew E.** Specjalnyje medicinskije ispitanja dla wojennych letczikow i wozducho-pławatieliej wo Francji. — *WWF*, r. 1925, z. 11, str. 23 — 25.

Sprawozdania z badań lotniczych we Francji.

2249. **Karamyszew E.** Nabliudatelnost i jeja znaczenje dla rabotnikow wozducha.—*WWF*, r. 1924, nr. 9, str. 24 — 27.

Wyniki badania psychotechnicznego lotników w Sowietach.

2250. **Karamyszew W. D.** Bolszoje dieło oficiera w duchownoj obłasti sowriemiennago bojca. — *WMi*, r. 1911, nr. 2, str. 19 - 28.

Zadania oficera w zakresie psychicznego przygotowania żołnierza do walki.

2251. **Karbyszew D.** Bliżajsze zadaczi iz obłasti wojenno-inżiniernogo dieła. — *TISKA*, r. 1924, z. 130.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji do pracy łopatą.

2252. **(Karciviu).** Psichotechniski karciviu tyrynejimai estu karinomeneje.—*Kr*, r. 1931, z. 3.

Badania psychotechniczne w wojsku estońskim.

2253. **Karplus.** Erkrankungen nach Granatkontusionen.—*WKW*, 1915, z. 6, str. 145—148.

Opis skutków kontuzji.

2254. **Kasekamp A.** (Estończyk jako żołnierz i jego właściwości psychologiczne).—*So*, r. 1926. str. 755 — 758 i 770 — 781.

2255. **Kassler K.** Gedanken im Felde. Stuttgart, 1918. F. Enke. — Str. 63.

Myśli spisywane podczas wojny na froncie francuskim.

2256. **Katz D.** Zur Psychologie des Amputierten und seiner Prothese. Leipzig, 1921. Verl. J. A. Barth. — Str. VI, 118.

Część pierwsza książki (str. 12 — 53) zajmuje się złudzeniami, jakim ulegają ludzie o amputowanych członkach.

2257. **Katz D.** Psychologische Versuche mit Amputierten. — *ZP*, r. 1920, t. 85, str. 83 — 118.

Przyczynek do psychologii amputowanego.

2258. **Kaufmann.** Offizierskorps und Offiziersnachwuchs.—*WuW*, r. 1931, z. 1, str. 23 — 32.

Charakterystyka korpusu oficerskiego w wojsku zawodowym. Wiadomości o egzaminach psychologicznych, którym byli poddawani kandydaci na oficerów w powojennym wojsku niemieckim.

2259. **Kaufmann J. W.** (Studjum o strachu).—*MPS*, r. 1931, z. 4, str. 3 — 25.

2260. **Kautsky K.** Der politische Massenstreik. Berlin, 1914. Vorwaerts-Verlag. — Str. 198.

Psychologia tłumu, przy czym autor ostro zwalcza teorię Le Bon'a.

— **Kautsky K.**—zob. **Jenssen O.**

2261. **Kawalec R.** O roli wychowawczej oficera. Kilka uwag na czasie. Wilno, 1921. Nakł. Harcerskiej Sp. Wyd. — Str. 8.

Zadania oficera w Polsce odrodzonej.

2262. **Kawczak.** Oficer a żołnierz.—*B*, r. IV, 1921. z. 1, str. 61 — 66.

O stosunku oficera do szeregowca.

2263. **Kazakow T.** Samodiejatielnost. — *OŻ*, r. 1911, nr. 286, str. 2747 — 2748.

O samodzielności na wojnie.

2264. **Keil J.** Wehrmacht und Erziehung. — *Ph*, r. 1918, nr. 8.

O wychowaniu wojskowym.

2265. **Kekczejew K.** Fizjołogja truda. Leningrad-Moskwa, 1931, Gosizdat.— Str. 274.

Podstawowa książka sowieckiego uczonego o fizjologii pracy, jako jednej z podstaw naukowej organizacji.— Zawiera samodzielne studia o fizjologii zmęczenia.

2266. **Kekczejew K.** Fizjołogja i wojennoje dieło. — *Pra*, r. 1923, z. 39.

O konieczności wprowadzenia badań fizjologicznych w wojsku.

2267. **Kekczejew K.** Kak powisit proizwoditielnost truda. Moskwa, 1923.— Str. 59, 28 rys.

Naukowa organizacja pracy.

2268. **Kekczejew K. i Nieczajew A.** Trud i utomlienje. Moskwa, 1927. GIZ.— Str. 153, z rys.

Praca popularno - naukowa o znużeniu.

2269. **Kekczejew K. i Rabinowicz W.** Psichofizjołogja truda. Moskwa, 1927. GIZ. —Str. 195.

Zbiór artykułów o psychofizjologii pracy.

— **Kekczejew K.** —zob. **Psichofizjołogja.**

2270. **Keller C.** Franzoesischer Soldat und Fuehrer von heute. Berlin, 1913. R. Eisenschmidt.— Str. 30.

Krótka charakterystyka wojska francuskiego z przed wojny światowej.

2271. **Keller H.** Krieg und Schule.— *ZAP*, r. 1916—1918, t. 12, z. 1—2, str. 108—152; t. 13, str. 263—290;

t. 14, str. 109—114 i 201—246.

Przegląd literatury o wpływie wojny na życie psychiczne, zwłaszcza młodzieży. — Ujęte według działów: wojna i dusza, wojna i młodzież, przeobrażenia szkoły podczas wojny i po niej.

2272. **Kellermann B.** Der Krieg im Westen. Kriegsberichte. Berlin, 1916. S. Fischer.— Str. 218.

Sprawozdania wojenne z wojny światowej, front zachodni, maj — sierpień 1915 r.

2273. **Kelley.** Principles underlying the classification of men in the students army training corps. — *PB*, r. 1919, t. 16, z. 2.

Zastosowanie psychotechniki przy doborze żołnierzy w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej w czasie wojny światowej.

2274. **Kelley.** Principles underlying the classification of men in the students army training corps. (Zawarte w wyd.: Proceedings...)

Przedruk poprzedniego artykułu.

2275. **Kemmerich.** Charakterbildung des jungen Offiziers. —*MWB*, z 18.4.1932, z. 39, str. 1381—1382.

Wyrabianie charakteru młodych oficerów.

2276. **Kemps C. E.** Aeroplane sounds.— *ScP*, r. 1933, z. 28, str. 36—51.

— **Kennon W.** — zob. **Cannon W. R**

2277. **Kerchnawe H.** „Kavallerieschreck". Ein Beitrag zur Psychologie der Kavalleriewirkung.— *SK*, r. 1932, nr. 23—24, str. 287 — 289.

Przykłady działania kawalerii w czasie wojny światowej.

2278. **Kerchnawe H.** Mensch und Maschine im Kampfe. —*MWB*, r. 1929, nr. 35.

Rola czynników duchowych i sprzętu w walce nowoczesnej.

2279. **Kerth H.** Znaczenie badań psychotechnicznych w wojsku, a w artylerii lotniczej w szczególności. — *PA*, r. 1933, z. 4—5, str. 456—479.

2280. **Kerżencew P. M.** NOT i zadaczi partii. Petrograd, 1925. Gosizdat. — Str. 58.

Zadania naukowej organizacji pracy w Sowietach. Autor omawia również zadania w wojsku.

2281. **Kerżencew P. M.** Principy organizacji. Izdanje 4-je. Leningrad, Moskwa, 1925. Gosizdat.— Str. 240.

Naukowa organizacja pracy. Autor podaje wiele przykładów i zastosowań wojskowych.

2282. **Kessel J.** L'équipage. Paris, 1923. Nouvelle Revue Française.— Str. 217.

W formie powieściowej opisuje autor (lotnik-obserwator fran-

cuski) życie załogi samolotu w 1918 r.

2283. **Kessler C.** La guerre. Deuxiéme édition revue et corrigée. Paris, 1913. Berger-Levrault.— Str. VI, 161 i mapa.

Popularna książka o istocie wojny, pisana przez generała francuskiego.
Książka porusza również zagadnienia z filozofii wojny (prawo siły i prawo wojny, str. 1—16) oraz omawia rolę czynników duchowych na wojnie (siły moralne i wyszkolenie, str. 22—29 i 138—160).

— **Ketling** — zob. **Prugar-Ketling.**

2284. **Keyserling H.** Das Spektrum Europas. Berlin, 1931. Deutsche Verlags - Anstalt. — Str. 404.

Rozważania o istocie wojny.

2285. **Kępiński H.** Zamietki oficiera-wospitatiela. — *BP*, r. 1909, z. 8, str. 154 — 163.

Uwagi o pracy oficera-wychowawcy w szkołach wojskowych.

2286. **Kielholz.** Ueber Heerespsychologie.—*ASM*, r. 1928, nr. 5, str. 259 - 273.

Psychologia dowódcy i oddziału wojskowego. Przykłady z wojny światowej.

— **Kielholz** — zob. **Stankovič M.**

2287. **Kiessling B.** Ewiger Krieg. Berlin, 1899. Verl. F. Luckhardt.—Str. VIII, 164.

Apologia wojny, oparta głównie na darwinowskiej zasadzie walki o byt.

— **Kik C.**— zob. **Seelenleben.**

2288. **Kimpflin G.** Le premier souffle. Préface de M. Barrès. Paris, 1920. Perrin. — Str. XV, 289.

Pamiętnik oficera rezerwy (przed wojną profesora) z pierwszych walk na froncie francuskim, zawierający bardzo wiele uwag o psychologii żołnierza.
Ocena: J. N. Cru, str. 331—334.

2289. **King E. L.** Command. — *IJ*, r. 1925, z. 11, str. 498 — 507.

Istota dowodzenia.—Cechy dowódcy. — Znaczenie znajomości psychologii.

— **Kinsky F.** — zob. **Bruehl A. F., Hniłko A.**

2290. **Kircheisen F.** Napoleon der Denker. Dresden, 1921. Opal-Verl. — Str. 107.

Analiza filozofii i metody myślenia Napoleona.

2291. **Kiritzescu C.** La pédagogie de la paix et les problèmes internationaux d'après - guerre. Génève, 1930. — Str. 23.

O wychowaniu w duchu pacyfistycznym.

2292. **Kirkow K.** Zapiski po wojennoj pedagogikie. (Wojennaja etika, metodika wospitanja). Petersburg, 1913. — Str. 176.

Wykłady pedagogii w szkole wojskowej.

2293. **Kirschner L.** Angst, Zwang, Mut. — *ZP*, r. 1930, t. III, str. 209—216.

Analiza strachu na podstawie obserwacji osoby chorej.

2294. **Kittel Dr.** Ueber das Eindringen der Psychopathen in das Heer. — *WuW*, r. 1926, nr. 9, str. 527—547.

Pewne kategorie psychopatów w wojsku są szkodliwe, inne mogą być z korzyścią użyte.

2295. **Kiwercew A.** Ukreplenje discipliny — nieizmiennaja zadacza. — *WWF*, r. 1925, z. 9, str. 16—17.

O konieczności karności w wojsku sowieckim.

2296. **K-Ki.** Hors de cadre. Préface de G. de Lamarzelle. Paris, 1923. Berger - Levrault.—Str. VI, 190.

Pamiętnik oficera rezerwy, dowódcy baterii moździerzy okopowych z lat 1915—1918. Książka zawiera charakterystykę żołnierzy i oficerów.

2297. **Klecki K.** O znużeniu. (Odbitka z Przeglądu Lekarskiego, 1916, z. 1 — 3). Kraków, 1916.—Str. 45.

Treść: Pogląd ogólny na znużenie. — Różne postacie znużenia. — Znużenie fizyczne. — Znużenie duchowe.

2298. **Kleeberg F.** Wiedza i charakter w dowodzeniu. — *PTWW*, r. II, 1925, str. 5 (1) — 12 (8).

O roli charakteru i wiedzy w sposobie dowodzenia.

2299. **Kleinknecht F.** Ein weiterer Beitrag zur Frage des Uebungseinflusses und der Uebungsfestigkeit am Neigungsstuhl. — *ZB*, r. 1922, t. 77, str. 11 i n.

Badanie zmysłu równowagi lotników.

2300. **Kleinknecht F.** Ist der Neigungsstuhl ein Apparat zum Anlernen von Flugschuelern? — *PPs*, r. 1922, z. 8.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie (zmysł równowagi).

2301. **Kleist und Wissmann.** Zur Psychopathologie der unerlaubten Entfernung und verwandter Straftaten.— *AZP*, r. 1921, t. 76, str. 30 i n.

Psychologia samowolnego oddalania się z wojska.

2302. **Klemm O.** Eignungspruefungen an messtechnischem Personal. (Zawarte w wyd.: Abderhalden' s Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden. Berlin, 1928. T. C.I, z. 7, str. 565—619).

Punktem wyjścia autora były badania przeprowadzone w r. 1918, w wojsku niemieckim dla ustalenia zdolności do służby w artyleryjskich oddziałach pomiarowych. Obecna praca jest rozszerzeniem i uzupełnieniem dawnych badań.
Treść: Ogólna zdatność do pracy pomiarowej (uwaga, pamięć, ścisłość). — Zdatność do pomiarów świetlnych (badanie wzroku, ocena na oko, zrozumienie

i zapamiętanie obrazu widzianego). — Zdatność do pomiarów słuchowych (badanie słuchu, zdolność zapamiętania rytmu). — Ocena ogólna (umiejętność obserwowania, zapamiętania i powtórzenia lub odtworzenia).

2303. **Klemm O.** Gedanken ueber Leibesuebungen — *NPS*, 1930, t. 5, str. 145 - 167.

Psychologia wychowania fizycznego.

2304. **Klieneberger O.** Betrachtungen ueber Wesen und Behandlung psychopathischer Heeresangehoeriger in der Kriegszeit und ihre Bedeutung fuer die heutige Beurteilung psychopathischer Persoenlichkeiten. — *ArP*, r. 1931, str. 145—171.

Wpływ wojny na powstawanie chorób psychicznych.

2305. **Klutke O.** Beitraege zur psychotechnischen Eignungspruefung fuer den Fernsprechdienst.— *PPs*, r. 1922, z. 4, str. 93—110.

Warunki psychofizjologiczne, jakim powinien odpowiadać telegrafista; (uwaga, pamięć, szybka reakcja, słuch).

2306. **Klutke O.** Eignungspruefungen bei der Reichspost. — *IP*, r. 1927, z 3.

Badania psychotechniczne telegrafistów.

2307. **Klutke O.** Psychotechnische Eignungspruefung fuer Funker.—*PPs*, r. 1923, z. 10.

Badanie radiotelegrafistów.

2308. **Knesebeck L. G.** Zur psychologischen Einstellung des Kriegsblinden im praktischen Leben. — *PuM*, r. 1930, t. 4, str. 208—214.

Psychologia inwalidów wojennych (ociemniałych).

2309. **Kobis C.** Praktische Heerespsychotechnik.— *MWM*, r. 1925, nr. 11 — 12, str. 608—612, z tabl.

Opis badań psychotechnicznych w wojsku amerykańskim i przewidywania o dalszych drogach rozwoju.

2310. **Kobylański J.** Metody wychowawcze w pracy wyszkoleniowej dowódcy kompanii podoficerskiej. — *PP*, 1931, nr. 10, str. 57—75.

Konieczność wyzyskania momentów wychowawczych w całej pracy szkolenia.

2311. **Kobylański J. i Mydlarski J.** Prace psychotechniczne w pułku piechoty. — *PP*, r. 1930, z. 11, str. 92—113.

Szczegółowe omówienie zadań i metod psychotechnicznych.

2312. **Koc A.** Praca żołnierska. Warszawa, 1921. Gł. Księg. Wojskowa.— Str. 23.

Zadania żołnierza-obywatela.

2313. **Koc A.** Wojsko a społeczeństwo.— *S*, r. 1, 1921, nr. 9, str. 3—4.

2314. **Koc A.** Wola zwycięstwa, —*S*, r. I, 1921, nr. 10, str, 1—2.

MIEJSCE NA NOTATKI.

r. 1927, z. 4, str. 112 — 118.

O konieczności poznania żołnierza i o znajomości zasad psychologii.

— **Koechlin E.** — zob **Psychologja.**

2326. **Koelle H.** Psychotechnische Schulungsmethoden fuer Polizeibeamte. (Deutsche Psychologie, t. V, z. 4). Halle, a. S., 1929.—Str. 50. (podwójna paginacja, str. 213 — 260).

Przegląd metod psychotechnicznych, stosowanych w szkole policyjnej w Gdańsku.
Treść: Wstęp. I. Zadania psychotechniki. II. Psychotechnika w szkole policyjnej w Gdańsku (badania przy przyjęciu, egzaminy podczas pobytu w szkole). III. Psychotechniczne szkolenie uzdolnień (zdolność obserwowania, pamięć, dokładność meldowania i i.).

2327. **Koerner E.** Stellung und Methodik der Konzentrationspruefung im Rahmen der schutzpolizeilichen Eignungspruefverfahren. — *IP*, 1930, str. 247 — 254.

Metody psychotechniczne stosowane w policji pruskiej (badanie uwagi).

2328. **Koerner E.** Verkannte Psychologie.—*Po*, r. 1932, t. 29, str. 544 — 546.

Polemika w sprawie wartości psychologii i badań psychotechnicznych dla policji.

— zob. **Langheim, Tramm K.A.**

2329. **Koerner F. T.** Die inneren Werte des deutschen Soldaten. Muenchen, 1916. Beck. — Str. 3, 44.

Charakterystyka żołnierzy niemieckich z wojny światowej; moralność, posłuszeństwo, odwaga, koleżeństwo, religijność.

2330. **Koerner O.** Die Angst.— *AAZP*, r. 1931, t. 4, str. 210 — 216.

Przyczynek do psychologii strachu.

— **Koerth W.** — zob. **Ruch C. M.**

— **Kogan W. M.**—zob. **Hellersztein S. G.**

2331. **Kohl H.** Kriegserlebnisse eines Frontsoldaten. Stuttgart, 1932. C. Belser. — Str. 300 z 180 fotografiami i 8 szkicami.

Wspomnienia szeregowca, później oficera piechoty bawarskiej z lat 1914 — 1918.

2332. **Koks.** Iz duchownoj oblasti sowremiennych wojen.— *SOWD*, r. 1909, nr. 18, str 1 — 20.

O roli czynników duchowych na wojnie. Przełożył z angielskiego Porochowszczikow.

2333. **Koliubakin.** Eliement słuczajnosti na wojnie.— *WS*, r. 1906, nr. 9, str. 47—68, nr. 10, str. 51 — 74.

Wpływ przypadku na powodzenie wojenne.

2334. **Kollarits J.** Kann die Volksseele aus der Geschichte

lernen?—*DP*, r. 1920, t. 3, z. 3, str. 173—183.

Krótki przyczynek do psychologii zbiorowisk.

2335. **Kolnai A.** Psychoanalyse und Soziologie. Zur Psychologie der Masse und Gesellschaft. (Internationale Psychoanalytische Bibliothek, nr. 8). Leipzig-Wien, 1920. — Str. 152.

Próba oparcia psychologii zbiorowisk i tłumu na psychoanalizie.

2336. **Koma M., Anderson G.** Psychofizjołogja letczika. Pierew. s ang. pod riedakciej i s predisłowiem wojennogo letczika A. Żabrowa i S. Minca. Moskwa, 1925. — Str. 164.

Treść: Znaczenie czynników psychologicznych w pracy lotnika. — Nerwy. — Wrażenie ruchu i równowagi. — Działanie zmysłów w locie. — Typy lotników. — Lotnictwo z punktu widzenia medycyny. — Wybór kandydatów. — Psychologia lotnika. — Neurozy lotnicze. — Wypadki lotnicze.

— zob. **Graeme H. A.**

2337. (**Komisja**). W centralnoj psychofizjołogiczeskoj komisji. — *KZ*, r. 1926, nr. 271.

Sprawozdanie z prac psychologicznych w wojsku sowieckim.

2338. **Konarski K.** O uczniu-żołnierzu. Warszawa, 1923. Str. VIII, 205, 8 rys., 2 nlb.

Ideologia żołnierza.
Rec.: *B*, t. IX, str. 331 — 333.

2339. **Konarski K.** O żołnierzu polskim. Warszawa, 1931. Wyd. M. Arcta. — Str. 23.

Ideologia żołnierza w dawnej Polsce i obecnie.

2340. **Kondratowicz W.** Bieżące zagadnienia medycyny lotniczej. — *LW*, r. 1926, t. VIII, nr. 2, str. 161—166.

2341. **Kondratowicz W.** Bieżące zagadnienia medycyny lotniczej. (Odbitka z nr. 2-go, t. VIII, r. 1926, Lekarza Wojskowego). Warszawa, 1926. Gł. Księg. Wojskowa. — Str. 7.

Przegląd systemów badań lotniczych, stosowanych w Anglii, we Francji i w Z. S. S. R.

2342. **Kondratowicz W.** Lekarz lotniczy. (Odbitka z nr. 4-go, t. IX, r. 1927, Lekarza Wojskowego). Warszawa, 1927. Gł. Księg. Wojskowa. — Str. 6.

O zadaniach lekarza, wyspecjalizowanego w medycynie lotniczej.

2343. **Kondratowicz W.** Wypadki lotnicze. — *PL*, r. 1929, z. 12, str. 999—1005.

2344. **Kondratowicz W.** Wzrok w lotnictwie. (Odbitka z nr. 3-go, t. IX, r. 1927, Lekarza Wojskowego). Warszawa, 1927. Gł. Księg. Wojskowa. — Str. 8.

Szczegółowa analiza warunków, jakim musi odpowiadać wzrok lotnika.

— **Kondratowicz W.** — zob. **Missiuro W.**

2345. **Konoplew.** A czto dielajet sanitarnaja czast?--*KW*, z 12. I. 1931.

O konieczności współpracy lekarzy wojskowych z psychotechnikami.

2346. **Konradi G.** Woprosy fizjołogji truda. Leningrad, 1931. — Str. 120.

Wpływ pracy na organizm ludzi. Studium fizjologii zmęczenia.

2347. **Koreczki L.** O moralnom vospitanju. — *VV*, r. 1932, z. 6.

Wychowanie żołnierzy w wojsku jugosłowiańskim.

2348. **Korewo M.** Ogólne zasady naukowej organizacji pracy w wojsku. — *PA*, r. 1930, z. 11, str. 457—475.

Zastosowanie fajolizmu.

— **Korewo M.** — zob. **Wychowanie.**

2349. **Korff N.** O wospitanji woli wojennonaczalnika. —*ŻOR*, 1906, z. 1, str. 1—47.

O woli, jako niezbędnej właściwości dowódcy na wojnie.

2350 **Kornhauser A. W.** A reinterpretation of the statistical method of army trade tests. — *JAP*, r. 1923, t. VII, z. 4, str. 339—348.

Dyskusja w sprawie testów zawodowych, używanych w wojsku St. Zjedn. Amer. Północnej. Krótka ocena krytyczna metod psychotechnicznych.

2351. **Korniejew W. i Temkin I.** O primienienji mietoda CIT-a w uczebno-bojewoj podgotowkie bojca w RKKA.— *WW*, r. 1932, z. 6.

Zastosowanie metod naukowej organizacji pracy do wyszkolenia bojowego w wojsku sowieckim.

2352. **Korniłowicz T.** Nauczanie psychologii w szkołach wojskowych. (Streszczenie odczytu). — *LW*, r. VIII, 1927, nr. 2, str. 153.

O konieczności nauczania psychologii.

2353. **Korniłowicz T.** Nauczanie psychologii w szkołach wojskowych. (Streszczenie). — W wyd. Tow. Wiedzy Wojskowej, p. t. Streszczenia przemówień na uroczystej akademii, w dniu 23.1.1927. Warszawa 1927. — Str. 7–8 i 15—16 (streszczenie w języku francuskim).

Krótka charakterystyka zadań.

2354. **Korniłowicz T.** Psychologia i dydaktyka wojskowa. Grudziądz, 1927. Oficerska Szkoła Lotnicza. (Skrypt). — Str. 19.

Skrót wykładów.

2355. **Korniłowicz T.** Psychologia wojskowa. Bydgoszcz, 1924. Szkoła Oficerska dla Podoficerów. (Skrypt). — Str. 18, 1 nlb.

Zasadnicze pojęcia z psychologii i zastosowanie w wojsku.

2356. **Korniłowicz T.** Wola żołnierza.— *PZ*, nr. 96 z 8.4. 1926.

Sprawozdanie z odczytu.

— **Korniłowicz T.** — zob. **Vigny A.**

2357. **Korol M.** Moralnoje wozdiejstwje w boju.— *WiR*, r. 1926, nr. 8, str. 41—48.

Przygotowanie polityczne nie wystarcza, konieczna jest znajomość duszy żołnierskiej. — Artykuł wywołał żywą dyskusję w prasie sowieckiej.

2358. **Korol M.** „Powiedienje" w boju.— *WiR*, r. 1927, z. 1, str. 115—121.

Warunki wychowania moralnego i pracy politycznej w walce.

2359. **Korol M.** Woprosy wojenno-politiczeskogo wospitanja w krasnoj armii. Moskwa—Leningrad, 1927. Gosud. Izdat. — Str. 92.

Próba systematycznego ujęcia zadań wychowania w wojsku sowieckim. Obejmuje zagadnienia: wyszkolenie i wychowanie, karność, wychowanie polityczne, przygotowanie psychofizyczne.

2360. **Korol M.** Wospitanje i awtomatizacja. — *WiR*, r. 1927, nr. 12, str. 158—164.

Przeciwstawienie wychowania w świadomym działaniu — bezdusznej automatyzacji czynności żołnierza.

— **Korol M.** — zob. **Miłow, Permskij M., Pietuchow I., Podsockij, Szyfres A., Tałankin A.**

2361. **Koropczewskij D. A.** Psichołogja wojny. Petersburg, 1892. — Str. 33.

Część zamierzonej obszernej pracy. Autor omawia wojny w społeczeństwach pierwotnych.

2362. **Korotkiewicz W.** Tri czetwierti pobiedy ataka. — *Oż*, r. 1910, nr. 253, str. 2304 - 2305.

O pierwotnym uczuciu złości i nienawiści, jako o czynniku dodatnim w walce.

2363. **Korowajczyk L.** Wojsko w świadomości społeczeństwa.— *PZ*, nr. 242 i 243 z 2. i 3.9.1932.

2364. **Koschel E.** Welche Anforderungen muessen an die Gesundheit der Fahrer von Luftfahrzeugen gestellt werden? — *JWGF*, 1914, str. 143—157.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

2365. **Kosianowski W.** Dyscyplina, rozkazodawstwo. — *PM*, r. 1929, z. 10, str. 63—66.

Wyjątki z regulaminów o metodzie rozkazodawstwa.

2366. **Kosmin J.** Idieołogiczeskije osnowy wospitanja polskoj armji.— *WW*, r. 1929, nr. 6, str. 39—43.

Wiadomości o wychowaniu w wojsku polskim.

— **Kostecki B.** — zob. **Biernacki W.**

2367. **Kostič V. Dj.** Šta treba kao vojnik da znam? Celje, 1924. — Str. 269.

Wychowanie w wojsku jugosłowiańskim.

2368. **Kostyleff.** Les facteurs psychologiques de la guerre actuelle. — *RS*, r. 9, z. 3.

Psychologia wojny.

2369. **Kotarbiński T.** Szkice praktyczne. Zagadnienie z filozofji czynu. Warszawa, 1913. E. Wende. — Str. X, 178.

Książka filozoficzna z zakresu t. zw. prakseologii. — Autor jej nie pisze o czynach wojskowych, ale czytanie książki nasuwa wiele analogii, zwłaszcza z dziedziny psychologii dowodzenia.

2370. **Kotlarow W. D.** Professiograficzeskaja charaktieristika osnowy widow tielegrafnogo truda i opyt postrojenja profotbora tielegrafistow. — *PTiP*, r. 1929, str. 140—151.

Referat i dyskusja w sprawie metod doboru telegrafistów.

2371. **Kotow N.** Passiwnost ili aktiwnost. — *WW*, r. 1928, nr. 8.

Samodzielność na wojnie.

— **Kott F.**—zob. **Bielickij S.**

2372. **Kowalewski Z.** Wartości moralne Legjonów. — *Wia*, r. 1931, nr. 32, str. 689—690.

2373. **Kowalik J.** Zadania dowódcy w wychowaniu wojskowem żołnierza na tle regulaminu służby wewnętrznej.—*PP*, r. 1932, nr. 10, str. 53—77.

Analiza cech żołnierza i dowódców różnych stopni oraz wskazówki, jak wychowywać.

2374. **Kowalski Wł.** Zastosowanie psychotechniki w lotnictwie.— *LP*, r. 1930, nr. 3, str. 8—9.

2375. **Kowtunowa.** O psichotiechniczeskom ispytanji popełnienja moskowskoj piechotnoj szkoły. — *KZ*, z 24.1.1929.

Sprawozdanie z odczytu o badaniach psychotechnicznych w piechocie sowieckiej.

2376. **Kowtunowa.** Wojennoje sowieszczanje po woprosam psichotiechniki. — *PiPT*, r. 1930, str. 337—339.

Sprawozdanie z prac psychotechnicznych w wojsku sowieckim.

2377. **Kozolubski J.** Duch polskiej piechoty przed stu

laty. — *PP*, r. 1930, z. 12, str. 2—19.

Charakterystyka piechoty polskiej z czasów powstania listopadowego.

2378. **Kozolubski J.** Propaganda wojenna w świetle doświadczeń wojny światowej. — *B*, r. 1928, t. XXX, str. 203 -- 230.

Przyczynek do psychologii wojny.

2379. **Koźmiński K.** Dyscyplina na wojnie. — *PZ*, r. 1932, nr. 100—105.

2380. **Koźmiński K.** Dyscyplina w wojsku. — *PZ*, r. 1932, nr. 22.

2381. **Koźmiński K.** Indywidualizacja żołnierza. — *PZ*, r. 1925, nr. 104.

O badaniach psychotechnicznych w wojsku.

2382. **Koźmiński K.** Na polskiej wojnie. — *PZ*, 1930, nry. 250—258.

Wspomnienia.

2383. **Kożewnikow S.** Politikomoralnoje sostojanje czastiej na maniewrach. — *WW*, r. 1929, nr. 29, str. 4—6.

Wychowanie żołnierza w czasie manewrów.

2384. **Kracauer S.** Vom Erleben des Krieges. — *PJb*, r. 1915, nr. 161/3/, str. 410 i n.

O różnych formach reagowania na zjawiska wojenne.

2385. **Kracauer S.** Die Gruppe als Ideentraeger. — *AS*, r. 1922, t. 49, str. 594—622.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk.

2386. **Krafft J.** Das Kriegstagebuch. Herausgegeben von seinen Freunden. Leipzig, 1915. Verl. Koehler. —Str. 184.

Pamiętnik z wojny światowej.

2387. **Krafft v. Delmensingen.** Das deutsche Offizierskorps in seinen historisch-soziologischen Grundlagen. — *MWB*, z 18.3.1930, nr. 35, str. 1363—1366.

Studium o składzie socjalnym niemieckiego korpusu oficerskiego.

2388. **Krafft-Ebing.** Desertion, zweifelhafter Geisteszustand.— *BGM*, r. 1883.

Pobudki zbiegostwa w czasie pokojowym.

2389. **Krahe H.** Le chef et la troupe. Notions de commandement. Bruxelles, 1928. Ed. A. Dewit.— Str. XVI, 361.

Wychowanie moralne dowódcy. Książka obejmuje: 1. Filozofia dowodzenia. 2. Karność. 3. Dowódca. — Prócz tego autor porusza wiele przedmiotów psychologicznych, jak n. p. psychologię żołnierza, tłumu, odwagę i strach, koleżeństwo.

— **Krahe H.**—zob. **Mayer E.**

— **Kramer**— zob. **Remarque.**

2390. **Krasilnikow N.** Niekotoryje osnownyje woprosy podgotowki boja.— *WiR*, r. 1926, nr. 11, str. 36—43.

Konieczność wyrobienia wytrzymałości fizjologicznej i psychicznej u żołnierza.

2391. **Kraškovič L.** Die Psychologie der Kollektivitaeten. Vukovar, 1915. Druck. der „Sriemske Novine". — Str. VIII, 142.

Treść: Psychologia zbiorowisk. — Ich moralność i inteligencja. — Zbrodnia i kara w zbiorowiskach. — Zakończenie.

2392. **Krasnikow J. P.** Psichotiechniczeskije issliedowanja w wojennych szkołach Kazani.— *WKI*, r. 1928, z. 3, str. 11—15 i z. 4, str. 10—17.

Psychotechnika w sowieckich szkołach wojskowych.

2393. **Krasnow A.** Metody fizjołogiczeskich issliedowanij kursantow i zadaczi antropomietriczeskich izmierenij.— *WZ*, r. 1924, z. 2.

Zadania psychotechniki i antropometrii w wojsku sowieckim.

2394. **Krasnow D.** Umstwiennaja i miszecznaja rabotosposobnost i utomlajemost po dannym obsliedowanja w szkole im. tow. Kamieniewa w 1924 g.— *WSS*, r. 1924.

Psychologia zmęczenia.

2395. **Krasnow P. N.** Dusza armji. Oczerki po wojennoj psichołogji. S predisłowijem gen. N. N. Gołowina. Berlin, 1927. Miednyj Wsadnik. — Str. 156, 2 nlb.

Treść: Konieczność uczenia się psychologii. — Strach w walce. — Odwaga. — Panika. — Tłum i wojsko. — Dowódca. — Rozkaz. — Wychowanie wojska i narodu.
Ocena: — *B*, r. 1928, t. XXXI, str. 206 — 208.

— **Krasota** — zob. **M. S.**

2396. **Krasuski Z. S.** Wspomnienia podchorążego artylerji. Warszawa, 1931. Wojsk. Inst. Nauk. Wydawn. — Str. 111.

Wspomnienia ucznia podchorążego z czasów powojennych.

2397. **Kraus K.** Die letzten Tage der Menschheit. Wien, 1926. Verl. „Die Fackel". — Str. 792.

Powieść na tle wojny światowej. Tendencja pacyfistyczna.

2398. **Kraus K.** Weltgericht. Wien, 1919. Verl. „Die Fackel".—Str. 334.

Powieść na tle wojny światowej. Tendencja pacyfistyczna.

2399. **Krauss A.** Die Ursachen unserer Niederlagen. Erinnerungen und Urteile aus dem Weltkrieg. Muenchen, 1920. J. F. Lehmann. — Str. 326.

Wspomnienia i rozważania generała austriackiego o przyczy-

nach klęski państw centralnych w wojnie światowej. — Wiele uwag o psychologii wodza i dowodzeniu na wojnie.

2400. **Krauss A.** Fuehrertum. Vortrag. Bern, 1931. Herausgegeben von der Offiziersgesellschaft der Stadt Bern. — Str. 45.

Odczyt generała austriackiego o sztuce dowodzenia na wojnie z przykładami z wojny światowej. Pierwsze wydanie: 1930.— Str. 36.

2401. **Krauss A.** Gestalter der Welt. Muenchen, 1932. J. F. Lehmann.—Str. 263, 12 rys. i map.

Sylwetki wodzów i mężów stanu, których działalność wpłynęła na losy świata.

2402. **Krawczynskij B.** (Wpływ tempa na wydatkowanie energji w marszu). — *FS*, r. 1933, z. 16, str. 180 — 186.

2403. **Krawczynskij B. i Serebrjannikow P.** (Badanie energetyczne pracy wykonywanej przez żołnierzy sowieckich). — *WMŻ*, r. 1932, z. 1, str. 82—90 i z. 2, str. 237—341.

2404. **Kreibig J. K.** Gedanken ueber Moral und Krieg. Leipzig, 1915. W. Braumueller. — Str. 46.

Rozważania o etycznym uzasadnieniu wojen.

2405. **Krejson P.** Otwiet na statju: jeszczo o duchie i jeszczo o taktikie. — *SWT*, r 1923, z. 2, str. 3—12.

Polemika w sprawie wpływu czynników psychicznych na zasady taktyczne.

2406. **Krenke A.** Awtomatizm kak metod obuczenja strielby. — *WW*, r. 1924, nr. 48, str. 23 - 27.

Automatyzacja w wyszkoleniu strzeleckim.

2407. **Kretschmann H.** Kriegsbriefe aus den Jahren 1870 —1871. Berlin, 1903.—Str. 442, z rys.

Listy oficera pruskiego z wojny francusko-pruskiej, zawierające wiele materiału psychograficznego.

2408. **Kretschmann H.** Lettres écrites au cours de la guerre de 1870 - 1871. Paris, 1909. Charles-Lavauzelle. — Str. 536.

Przekład poprzedniej książki.

2409. **Kretschmar J.** Die Schulklasse als Kulturgemeinschaft. — *AAS*, r. 1928, str. 20—28

Studium klasy szkolnej jako zespołu.

2410. **Kretschmer E.** Geniale Menschen. Berlin, 1929. Springer. — Str. VIII, 253.

Charakterystyka i psychologia jednostek genialnych.

2411. **Kretschmer E.** Ludzie genjalni. Przeł. Hulka-Laskow-

ski. Warszawa, 1933. Wyd. Dzwon. — Str. 261.

Przekład poprzedniej książki.

2412. **Kretschmer E.** The breeding of the mental endowments of genius. — *PQ*, r. 1930, str. 74—80.

Wyniki badań niemieckich nad charakterystyką geniusza.

2413. **(Krieg).** Der deutsche Krieg in Feldpostbriefen. Herausg. v. J. Delbrueck. Muenchen, 1917 — 1918. (Kilka tomów).

Zbiór listów z pola, pisanych przez żołnierzy niemieckich w czasie wojny światowej.

2414. **(Krieg).** Der grosse Krieg als Erlebnis und Erfahrung. Auf Anregung und unter Mitwirkung des Zentralkomitees vom Roten Kreuz herausgegeben von E. Jaeckh. Erster Band: Das Erlebnis. Gotha, 1916. F. A. Perthes. — Str. XII, 287.

Książka zbiorowa o skutkach i wpływach wojny światowej na różne warstwy społeczeństwa niemieckiego i na rozmaite dziedziny życia.
W części zatytułowanej: „Duch na wojnie" (str. 209 — 287) zawiera następujące artykuły, przeważnie wyjątki z innych prac tych autorów:

K. Lamprecht. Seelische Erscheinungen des Krieges, str. 209 — 216. (Psychologia wojny).

W. Dix. Das Erlebnis des Kindes im Kriege, str. 217 — 225. (Dziecko a wojna).

P.Conrad. Der Seelsorger und der Krieg, str.226—240. (Duchowieństwo a wojna).

P. Rosegger und H. Hesse. Der Dichter und der Krieg, str. 241 — 243. (Poeci a wojna).

L. Corinth. Der Genius der deutschen Malerei, str. 244 — 246. (Malarstwo wojenne).

U. Wilamowitz - Moellendorf. Der Krieg und die Wissenschaft, str. 247 — 252. (Nauka a wojna).

K. Joel. Der Philosoph und der Krieg, str. 253 — 259. (Filozofia a wojna).

G. Misch. Vom Geist und Gang des Krieges, str. 260 — 275. (Psychologia wojny).

M. Scheler. Der Genius des Krieges und das Gesamterlebnis unseres Krieges, str. 275—287. (Filozofia wojny).

2415. **(Krieg).** Ist Krieg oder Friede die hoehere Bestimmung der Menschheit. — *DW*, r. 1933, z. 4.

Filozofia i apologia wojny.

— **Krieg** — zob. **Dix K. W., Juenger E.**

— **Kriegelstein** — zob. **Binder-Kriegelstein C.**

2416. **(Kriegsaneurysmen).** Kriegsaneurysmen. — *ZAF*, 1917, z. 16, str. 481 i n.

Nerwice u uczestników wojny.

2417. **(Kriegsbriefe).** Kriegsbriefe gefallener Studenten. Herausgegeben von P. Witkop. Muenchen, 1929. G. Mueller. — Str. 344.

Zbiór listów niemieckich studentów, poległych na wojnie światowej. — Przyczynki do psychografii.

— **Kriegspsychologisches** — zob. **M.**

2418. **(Kriegswissenschaft).** Kriegswissenschaft und Kriegserlebnis. — *MWB*, r. 1929, nr. 48.

Polemika w sprawie wartości przeżyć uczestników wojny dla rozwoju sztuki wojennej.

2419. **Kriemkow S.** Wospitanje i rutina. — *WW*, r. 1929, nr. 24, str. 1 - 5.

Wychowanie wojskowe i szablon.

2420. **Kroh O.** Erziehung im Heere. Ein Beitrag zur Nationalerziehung der Erwachsenen. (F. Mann's Paedagogisches Magazin, zesz. 1091). Langensalza, 1926. Verl. H. Beyer.—Str. 76.

Krótki podręcznik pedagogiczny dla wychowawców nowego wojska niemieckiego.

2421. **Kronfeld A.** Das seelisch Abnorme und die Gemeinschaft. (Kleine Schriften zur Seelenforschung, z. 6). Stuttgart, 1923. Puettmann. — Str. 21.

Przyczynek do psychologii zbiorowej.

2422. **Kronfeld A.** Eine experimentell - psychologische Tauglichkeitspruefung zum Flugdienst. — *ZAP*, r. 1919, t. 15, str. 193- 235.

Sprawozdania z badań zdolności do służby lotniczej, przeprowadzonych w Niemczech podczas wojny światowej na 350 osobach.

— **Kronfeld A.** — zob. **Benary W., Minc S.**

2423. **Kronfeld M. E.** Der Krieg im Aberglauben und Volksglauben. Muenchen, b. r. H. Schmidt. — Str. 268.

Wpływ wojny na powstawanie przesądów i baśni.

2424. **Kruchenberg A.** Schulklasse als Lebensform. — *ZPP*, r. 1924, str. 263 i n.

Materiał pomocniczy do studiowania małych zespołów wojskowych.

2425. **Krupienskij W.** Komplektowanie połkowych szkoł i psichotiechnika. — *WW*, r. 1926, nr. 39, str. 52.

Zestawienie wyników stosowania psychotechniki przy doborze kandydatów do szkół wojskowych.

2426. **Krzewski K.** Kapral Szczapa. Wyd. IV. zmienione i uzup. Z przypisami W. Lipińskiego. Kraków, 1930. Okr. Zarz. Zw. Leg. — Str. 119.

Opowieść o legioniście. Materiał psychograficzny.

— zob. **Albiński M.**

2427. **Krzewski-Lilienfeld K.** Komendant wychowawca. Warszawa, 1919. Księg. „Ogniwo". — Str. 31.

Opis metod, stosowanych przez Marszałka Piłsudskiego w wychowaniu organizacyj strzeleckich i wojska.

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Zand.

— **Krzewski K.**— zob. **Gavet A., Lenczowski K.**

2428 **Krzowski P.** Wpływ wychowawczy wojska na współczesną wieś polską. — *PZ*, r. 1933, nr. 251.

2429. **Krzywicki L.** Człowiek i społeczeństwo.— *BW*, r. 1892, str. 265—292.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk.

2430. **Krzyżanowski A.** Socjologia wojny. (Wydawnictwo Instytutu Ekonomicznego, zeszyt XXIV). Kraków, 1918. Księg. S. Krzyżanowskiego.—Str. 120, 4 nlb.

Treść: Współdziałanie i współzawodnictwo. — Teoria rozwoju wojny. — Wojna i pokój. — Zmiany w znaczeniu gospodarczym wojen.

2431. **(Księga).** Księga pamiątkowa I-szej ogólno-polskiej konferencji psychotechnicznej, 4., 5., i 6. stycznia 1930 r. (Biblj. Psychotechn. Nr. 1—4). Warszawa, 1930, Pol. Tow. Psychotechn.— Str. 117.

W książce podano niektóre zastosowania psychotechniki w wojsku.

2432. **Kudela J. i Oberpfalzer F.** Almanach osvetove prace v našem vojsku za hranicemi i doma 1914—1924. Praha, 1925. — Str. 429.

Praca wychowawcza w wojsku czeskim.

2433. **Kudlenko S.** Kult gierojew.— *RuI*, r. 1913, nr. 91.

Pielęgnowanie tradycyj bohaterstwa w wojsku.

2434. **Kudriancew N.** Rabota i utomlenje. Charkow, 1932. Ukr. Psichonewroł. Inst. — Str. 130.

Opis różnych metod badania znużenia fizycznego i umysłowego.

2435. **Kuelpe O.** Ethik und der Krieg. Leipzig, 1915. Verl. S. Hirzel. — Str. 44.

Rozważania filozoficzne o etycznym uzasadnieniu wojny.

2436. **Kuehnemann A.** Die nationale Erstarkung Amerikas.— *ZVP*, r. 1930, z. 6, str. 54—60.

Wpływ wojny światowej na wzrost poczucia narodowego w Ameryce.

2437. **Kuenkel F.** Charakter, Einzelmensch und Gruppe. Leipzig, 1933. Hirzel. — Str. VI, 184.

Psychologia jednostki i zespołu.

2438. **Kuenkel H.** Der furchtlose Mensch. Eine Lehre von der Ganzheit des Menschen. Jena, 1933. Diederichs.— Str. 112.

Optymistyczna filozofia życia. Pewien — luźny — związek z psychologią wojskową ma rozdział o bohaterach (str. 45—51).

2439. **Kugler F.** Erlebnisse eines Schweizers in den Dardanellen und an der fran-

zoesischen Front. Zuerich, 1916. Orelli Fuessli. — Str. 124.

Wspomnienia Szwajcara, który jako ochotnik zgłosił się do francuskiej Legii Cudzoziemskiej i walczył w Turcji i na froncie francuskim.

2440. **Kukal V.** Vychova aspirantu.-- *DL*, r. 1928, z. 6.

Wychowanie podoficerów.

2441. **Kukiel M.** Z doświadczeń kampanii 1920 r. na Ukrainie i w Małopolsce. —*B*, r. III, 1920, str. 721—728 i 814-819.

W drugim z artykułów (str. 814 — 819) autor omawia siły moralne wojska polskiego w wojnie 1920 r.

2442. **Kukiel M.** Napoleon jako wychowawca wojska.— *PZ*, z 16-17.2.1922, nr. 46--47.

— **Kukiel M.** — zob. **Tanant A.**

2443. **Kulczycki J.** Dziennik dowódcy kompanji z walk w Małopolsce Wschodniej i nad Dźwiną w 1919 roku. Warszawa, 1927. Wojsk. Inst. Nauk. Wydaw. — Str. VI, 184, 3 mapy.

Dziennik spisany podczas walk. Przyczynek do charakterystyki młodego dowódcy.

— **Kultura** —zob. **Wundt W.**

2444. **Kuntz C.** La psychologie du G.Q.G. italien sous le commandement du gén. Cadorna.— *A*, r. 1922, nr. 32—34.

Przyczynek do pracy naczelnego dowództwa włoskiego w czasie wojny światowej.

2445. **Kuntz C.** La psychologie du G Q.G. italien sous le gén. Cadorna. Paris, 1924. Chiron. — Str. 103, 1 nlb.

Rozszerzone wydanie książkowe poprzedniego artykułu.

2446. **Kupało A.** Dusza wodza. — *S*, r. V, 1925, nr. 17.

2447. **Kurnatowski.** Die moralischen Lehren des russisch-japanischen Krieges. — *JDAM*, r. 1913, str. 396 — 409.

O roli czynników duchowych na wojnie rosyjsko - japońskiej.

2448. **Kurnatowski T.** O wychowaniu moralnem żołnierza. — *PK*, r. 1933, nr. 7, str. 33—36.

— **Kursy lotnicze** — zob. **Osmolski W.**

2449. **Kuszcz W.** Duch ili matierja. — *Tb*, r. 1923, z. 1, str. 24—32, r. 1924, z. 2, str. 15—23.

Rozwój techniki jeszcze bardziej uwydatnił rolę czynników duchowych na wojnie.

— **Kutrzeba T.**—zob. **Piłsudski J. i Miles.**

2450. **Kutuzow T.** W centralnom sowietie osoawiochima. — *PiPT*, r. 1930, t. 3.

Krótkie sprawozdanie z odczytów o psychologii i filozofii wojny.

— **Kuzmin N. N.** — zob. **Simanskij P.**

2451. **Kuzmin S.** Wojna narodow. Psichołogiczeskij oczerk. Petrograd, 1915. — Str. 148.

2452. **Kuzniecow B.** Podgotowka sztabnych rabotnikow.— *KB*, r. 1925, z. 1—3.

Zastosowanie zasad fajolizmu do wyszkolenia.

2453. **Kygston.** Morale and leadership. — *JRUS*, r. 1929, z. 5.

Stan duchowy wojska, wpływ dowódcy. Przykłady.

2454. **L. B.** Wojennaja psichołogja w programie W.U.Z. — *WZ*, r. 1921, nr. 16—17, str. 21—22.

Zawiadomienie o wprowadzeniu psychologii do programu wyższych szkół wojskowych, oraz plan prac.

2455. **L. W.** Znaczenje nawykow w diele borby so strachom w boju.— *W*, r. 1925, nr. 6, str. 90—95.

Automatyzacja a zwalczanie strachu w walce.

2456. **Laborde J. V.** Les hommes et les actes de l'insurrection de Paris devant la psychologie morbide. Paris, 1872. Libr. Germer Baillière.— Str. IV, 151.

Przyczynek do psychologii rewolucji.

2457. **La Chaussée J.** De Charleroi à Verdun dans l'infanterie. Paris, 1933. Figuière. —Str. 253.

Wspomnienia francuskiego oficera piechoty z pierwszych lat wojny światowej.

2458. **Lachmann E.** Vier Jahre. Frontbericht eines Reiters. Berlin-Grunewald, 1924. Horen-Verlag. — Str. 171.

Pamiętniki ochotnika kawalerii niemieckiej, zawierające opis zdarzeń i obraz przekształceń duchowych, jakim autor ulegał w czasie wojny.

2459. **Lacombe P.** La guerre et l'homme. Paris, 1903. Libr. G. Bellais. — Str. III, 412.

O roli człowieka na wojnie. Tendencja pacyfistyczna. — Rozdział o odwadze (str. 64—137).

2460. **Lacoste G.** Scènes et images de la campagne d'Orient. Préface de Henry-Robert. Paris, 1923. Payot. - Str. 194.

Pamiętnik oficera artylerii z walk pod Monastyrem w 1917 r. — Zawiera uwagi o psychologii żołnierzy artylerii w walce.

2461. **Lacroix.** Psychologie des foules et maintien de l'ordre. — *RG*, nr. z 4.8.1930, str. 308—312.

Notatka o psychologii tłumu.

2462. **Lacroix F.** En plein ciel. Paris, 1918. Plon. — Str. IV, 265.

Pamiętnik lotnika belgijskiego z wojny światowej. — Przyczynek do psychografii lotników.

2463. **Lacroze R.** Notes sur la psychologie du combattant. —*JP*, r. 1922, t. XIX, z. 1, str 58—64.

Przyczynek do psychologii żołnierzy podczas wojny pozycyjnej.

2464. **Laehr H.** Psychopathia gallica. — *AZP*, r. 1917, t. 72, str. 250—279.

Psychologia narodów w czasie wojny.

2465. **Laehr H.** Wahnideen im Voelkerleben. — *AZP.*, r. 1917, t. 73, str. 234—300.

Psychologia narodów w czasie wojny.

2466. **Laffargue A.** Conseils aux fantassins pour la bataille. Paris, 1916. Plon-Nourrit.— Str. 48.

Krótkie wskazówki dla piechura w walce (odwaga, zaufanie i i.).

2467. **Laffargue A.** Essais de pédagogie. Le soldat et l'étude.— *RI*, r. 1932, z. 4, str. 675—720.

Wskazówki metodyczne, jak nauczać żołnierza.

2468. **Laffargue A.** Étude sur l'attaque dans la periode actuelle de la guerre. Impressions et réflexions d'un commandant de compagnie. Paris, 1916. Plon. — Str. 59, z rys.

Walka nowoczesna jest w znacznym stopniu zagadnieniem psychologicznym.

2469. **Laffargue A.** Reflexions sur la part, que l'on doit attribuer à l'individu et à l'unité d'infanterie dans le combat. — *RI*, r. 1926, nr. 400 — 403, str. 55—85, 167—199,351—377 i 475—505.

Rola człowieka i zespołu w nowoczesnym boju piechoty. Autor podkreśla wartość człowieka-wojownika.
Przekład rosyjski: Moskwa, 1927.— Str. 95.

2470. **Lafferière.** Précis de morale. A l'usage de l'armée et spécialement de la Gendarmerie et de la garde républicaine mobile. Paris, 1930. Charles-Lavauzelle.— Str. 87.

Podręcznik dla instruktorów wychowania moralnego.
Treść: Świadomość i moralność. Obowiązki względem ciała i duszy, względem rodziny i ojczyzny.—Szczególne obowiązki żandarmów.

2471. **Laforgue R.** Ueber die Erotisierung der Angst. — *IZP*, r. 1930, str. 312—321.

Strach w ujęciu psychoanalitycznym.

2472. **Lagorgette J.** Le rôle de la guerre. Thèse. Paris, 1906, Giard. — Str. 700.

Filozofia wojny. Analiza poglądów różnych autorów na zjawisko wojny.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

2473. **Lagrange F. et Grandmaison F.** La fatigue et le repos. Paris, 1912. F. Alcan. — Str. VII, 360.

Podstawowa praca o fizjologii i psychologii zmęczenia.

2474. **La Grasserie R.** De la nostalgie et des instincts contraires comme facteurs psychologiques et sociaux. Paris, 1911. M. Giard. — Str. 46.

Psychologia zbiorowisk. — Analiza nostalgii daje materiał do studiowania „zmory okopowej".

2475. **La Grasserie R.** De la psycho-sociologie. Paris, 1912. M. Giard. — Str. 56.

Psychologia społeczna.

2476. **Lahy J. M.** Les fondements scientifiques de la psychotechnique. — *En*, 1932, t. 37, str. 273 — 302.

Podstawy naukowe psychotechniki.

2477. **Lahy J. M.** Sur la psychophysiologie du soldat mitrailleur. — *CR*, z. 3.7.1916, t. CLXIII, str. 33—35.

Wynik badań psychologicznych przeprowadzonych na 20 żołnierzach kompanii karabinów maszynowych.

— zob. **Lipmann O.**

2478. **Lahy J. M.** La psychologie du combattant. — *GR*, r. 1915, z. 5, str. 333 i n.

Studium psychologii żołnierza francuskiego w początkach wojny pozycyjnej.

2479. **Laignel-Lavastine.** Les accidentès de guerre. Paris, 1919. — Str. 96.

Psychika rannych.

2480. **Laignel-Lavastine.** Discussion de la communication de Pactet sur la „peur invincible". — *AMP*, r. 1917, z. 7.

O niepokonalnym strachu na wojnie.

— zob. **Pactet.**

2481. **Laignel-Lavastine et Courbon P.** Stéréotypies de la marche, de l'attitude et de la mimique avec répresentation mentale proféssionnelle de l'ouie, consécutives aux émotions du champ de bataille. — *JPNP*, 1917, t. 12 str. 429 — 431.

Skutki psychiczne silnych wrażeń wojennych.

— **Laignel-Lavastine** — zob. **Courbon P.**

2482. **Laithiez.** Il faut conclure. Paris, 1906. Chapelot.

Przyczynek do pracy myślowej dowódcy.

2483. **La Mazière P.** L'hopital chirurgical flottant. Paris, 1919. A. Michel. — Str. 256.

Autor (ochotnik, sanitariusz) opisuje życie w szpitalu francuskim w Dardanelach, Atenach i Salonikach w latach 1915 — 1916.

2484. **Lambeck G.** Der deutsche Geist im Weltkrieg. (Hefte zum Weltkrieg, nr. 174). Leipzig, 1916. B. G. Teubner. — Str. 32.

Wpływ wojny na psychikę narodu niemieckiego.

2485. **Lambert A.** Étude sur l'état moral de l'armée française et de l'armée allemande en 1870, Paris, b. r. (przed 1911). Charles-Lavauzelle. — Str. 122.

Porównanie wartości moralnej wojska francuskiego i niemieckiego w czasie wojny 1870 — 1871 r.

2486. **Lamm H.** Das Frontkaempferbuch. Leipzig, 1930. Hesse u. Becker.—Str. 286.

Powieściowe ujęcie wspomnień z wojny światowej.

2487. **Lamouche A.** Le facteur scientifique et morale. — *RMa*, r. 1922, nr. 25, str. 72—83.

Czynniki duchowe w marynarce wojennej.

2488. **Lamprecht K.** Krieg und Kultur. Berlin, 1914. Hirzel. — Str. 88.

Filozofia i apologia wojny.

— **Lamprecht K.**— zob. **Krieg, Wundt W.**

2489. **Landolt.** Les troubles de la vision nocturne chez les soldats.— *AO*, r. 1917, t. XXXV, str. 580 — 605.

Zaburzenia wzrokowe u żołnierzy podczas wojny okopowej.

2490. **Lanessan J. L.** La civilisation et l'organisation, leur influence sur la guerre. Paris, 1918. Alcan.— Str. 62.

Filozofia wojny, jej przeobrażenia w związku z rozwojem cywilizacji.

2491. **Lanessan J. L.** L'ideal moral du materialisme et la guerre. Paris, 1919. Alcan.

Filozofia wojny.

2492. **Lang.** La nostalgie du soldat. Paris, 1876.

Ocena stanu psychicznego żołnierzy oderwanych od domu. — Pobudka zbiegostwa.

2493. **Langa G.** Per l'elevazione morale del soldato.— *EI*, r. 1913, z. 88.

O wychowaniu moralnym żołnierza.

2494. **Lange L.** Tankschrecken. — *WuW*, r. 1931, z. 8, str. 499 — 505.

Opis historyczny reagowania żołnierzy niemieckich na pojawienie się nowej broni t. j. czołgów.

— **Lange M.** — zob. **Bechterew W.**

2495. **Lange-Eichbaum W.** Genie, Irrsinn und Ruhm.

Muenchen, 1928. Reinhardt.— Str. 500.

Autor pisze m. i. o Napoleonie, o Joannie d'Arc.

2496. **Lange-Eichbaum W.** Das Genie-Problem. Muenchen, 1931. Reinhardt.— Str. 125.

Studium psychologiczne o geniuszu.

2497. **(Langenhager J.)** Un soldat de France. Préface d'E. Boutroux. Paris, 1919. Plon et Berger-Levrault. — Str. XXVIII, 161.

Listy lekarza wojskowego poległego w 1917 pod Reims.

2498. **Langenhove F.** Comment nait un cycle de legendes. Lausanne, 1916. Payot.

Powstawanie legend i pogłosek na wojnie na podstawie obserwacyj inwazji niemieckiej w Belgii w 1914 r.

2499. **Langenhove F.** Wie Legenden entstehen. Zuerich, 1917, Orelli Fuessli. — Str. 247.

Przekład poprzedniej książki.

2500. **Langheim.** Der Wert der Psychologie fuer den Polizeifuehrer. — *Po*, r. 1923, t. 29, str. 511 — 514.

Spór o wartość psychologii i psychotechniki dla pracy policji.

— zob. **Koerner E., Tramm K. A.**

2501. **Langlois H.** Enseignements de deux guerres récentes. Paris, b. r. (1905). Charles-Lavauzelle. — Str. 246, szkice.

Krótki opis i wnioski z wojny rosyjsko - tureckiej i burskiej. Autor podkreśla wzrost znaczenia sił moralnych w związku z postępami techniki.

2502. **Lanson G.** Le lycée et l'éducation militaire. — W książce: La nation armée, str. 34 — 57.

Zadania i wpływ szkoły średniej na wychowanie żołnierza.

2503. **Lanzillo A.** Il soldato e l'eroe.— *Bi*, r. 1917/1918, z. 6 i 7.

Psychologia bohaterstwa na wojnie.

2504. **Lapie P.** La pédagogie contemporaine et l'éducation du soldat. — W książce: Vers la fusion, str. 59 — 84.

Pedagogia wojskowa.

2505. **La Ravoire J.** Avantages et dangers de l'initiative. — *PeV*, r. 1932, str. 262—263.

Rola inicjatywy w życiu praktycznym.

2506. **Larenko P.** Stradnyje dni Port-Artura. St. Petersburg, 1906. — Dwa tomy. — Str. 819.

Wrażenia z oblężenia Portu-Artura.

2507. **La Roe A.** The flight surgeon. — *AD*, r. 1926, z. 3.

Medycyna lotnicza.— Streszczenie: *LW*, 1926 r., z. 8, str. 161 — 166.

2508. **Lashley K. S.** The acquisition of skill in archery. W wyd: Papers from Department of marine Biology of Carnegie Institution, r. 1915, t. VII, str. 105 — 128.

Badanie postępów w nauce strzelania z łuku.

2509. **Laski H. J.** The dangers of obedience. — *HM*, r. 1929, str. 1 — 10.

Przyczynek do psychologii posłuszeństwa.

2510. **Lassence L.** Le devoir militaire. Paris, 1914. Berger-Levrault.— Str. 2 nlb., 86.

Wykłady dla nauczycieli cywilnych o istocie obowiązku wojskowego (ojczyzna, wojsko, wojna i pacyfizm, czynniki duchowe na wojnie, karność, panika).

2511. **Lasson.** Das Kulturideal und der Krieg. 2 Aufl. Berlin, 1916. Moser.— Str. 68.

Filozofia wojny.

2512. **Lasswell H. D.** Propaganda technique in the World War. New York, 1927. Kegan Paul.— Str. 233.

Technika propagandy w czasie wojny światowej. Obszerna bibliografia.

2513. **Lasswell H. D.** The triple-appeal principle: a contribution of psychoanalysis to political und social science. — *AJS*, r. 1931, str. 523 — 538.

Autor omawia zagadnienie jednostek wybijających się na przywódców.

2514. **La Tour du Pin G.** Le creuset. Paris, 1920. Plon. — Str. II, 280.

Pamiętnik oficera piechoty z lat 1914 — 1916.
Ocena: J. N. Cru, str. 344 — 346.

2515. **Latzko A.** Friedensgericht. Zuerich, 1918. Verl. M. Rascher. — Str. 278.

Powieść wojenna o tendencji pacyfistycznej.
Treść: W mundurze.— Buntownicy.— Straż tylna.— Zdrajca. — W niewoli.— Zemsta.

2516. **Latzko A.** Menschen im Krieg. Zuerich, Leipzig, Stuttgart und Wien, 1929. Verl. Rascher et Cie. — Str. 200.

Nowele z czasów wojny: wymarsz, chrzest ogniowy, zwycięzca, towarzysz, bohaterska śmierć, powrót. Tendencja książki pacyfistyczna.

— **Laughlin M. A.** — zob. **Mac Laughlin M. A.**

2517. **Laure E.** Au 3-e Bureau du troisième G. Q. G. Préf. du Gén. Buat. Paris, 1921. Plon - Nourrit. — Str. 2, XIV, 279.

Pamiętnik z Naczelnego Dowództwa francuskiego z lat 1917 — 1918.

2518. **Laurent F.** Chez nos alliés britanniques. Préface de F. Tesan. Paris, 1917. Boivin. — Str. XVI, 352, z 70 rysunkami, w tym kilka malarza angielskiego Bairnsfather'a.

Szkice z wojny światowej pisane przez oficera francuskiego przydzielonego do armii angielskiej.— Przyczynek do poznania wojska angielskiego podczas wojny.— Bardzo interesujące rysunki.

2519. **Laurentin M.** Le sang de France. Illustré par l'auteur. Paris, 1919. Blou. — Str. 292, 17 rys.

Pamiętnik oficera piechoty z walk 1914 — 1917 na froncie francuskim. Ocena: J. N. Cru, str. 346 — 348.

2520. **Lauso P.** L'organisazione scientifica del lavoro applicata alla construzione dei reticolati. — *RA*, r. 1929, z. 6 i 7, str. 917 — 930 i 1079 — 1094.

Naukowa organizacja pracy zastosowana do budowania przeszkód z drutu.

2521. **Lautard H.** L'honneur. — *RH*, nr. 34 z 26. 8. 1911.

Filozofia honoru.

2522. **Lautier.** De l'utilisation des imbeciles à l'armée. Thèse de Paris, 1916.

Służba psychopatów w wojsku.

2523. **Lavagna F.** La psicologia dell'eroismo. — *RCI*, r. 1916, str. 272 i n.

Krytyka poglądów Gemelli'ego w sprawie psychologii bohaterstwa.

— zob. **Gemelli A.**

2524. **Lavicka J.** Narod a valka. Praha, 1924. Obcanska Knichovna. — Str. 55.

Filozofia wojny. Wpływ wojny na rozwój narodów.

2525. **Lavisse.** L'armée à travers les âges. Paris, 1899. — Str. 379, 330 i 410.

Przeobrażenia wojska w różnych epokach historii.

2526. **Lavisse.** Devoirs d'Officier. Paris, 1910. L. Fournier. — Str. 136.

Podręcznik wychowania moralnego dla szkoły w St. Maixent w r. 1909.

2527. **Layrle.** Étude sur l'éducation morale des marins des équipages de la flotte. Paris, 1907. Chapelot.

Krótki podręcznik wychowania moralnego, przeznaczony dla marynarzy francuskich.

2528. **Lebaud.** Actes de guerre. (1914 — 1917). Paris, 1932. Charles-Lavauzelle. — Str. X, 300.

Autor — podpułkownik piechoty francuskiej, na początku wojny światowej dowódca batalionu — podaje swoje wspomnienia i wrażenia z lat 1914 — 1917 na podstawie notatek pisanych w polu.
We wszystkich pracach autor zajmuje się przede wszystkim psychologią żołnierza w walce, psychologią i metodą dowodzenia oraz przygotowaniem mo-

ralnym żołnierza do wojny, opierając swoje wywody na doświadczeniach z wojny światowej.
Artykuły w czasopismach zostały przeważnie wyzyskane w książkach tego autora.

2529. **Lebaud.** Commander. Paris, 1922. Libr. Chapelot. — Str. 232.

Wykład sposobu dowodzenia. Treść: Wstęp.— Studium psychologii żołnierza wielkiej wojny.— Co to jest dowodzenie.— Organizowanie. — Szkolenie. — Wychowanie.— Walka.

2530. **Lebaud.** Praca dowódcy. Przełożył i przypisami opatrzył J. Gąsiorowski. Warszawa, 1924. Wojsk. Inst. Nauk. Wyd. — Str. 195.

Przekład poprzedniej książki.

2531. **Lebaud.** L'éducation dans l'armée d'une démocratie. Paris, 1908. Berger - Levrault. — Str. XII, 195.

Wychowanie moralne dostosowane do warunków wojska francuskiego przed wojną. — Treść: Rola czynników duchowych. — Istota wychowania wojskowego.— Karność. — Autorytet dowódcy.— Siła fizyczna i duchowa.

2532. **Lebaud.** Education intellectuelle et morale du chef de section. Paris, 1915. Libr. Charles - Lavauzelle. — Str. 76.

Podręcznik wychowania dowódcy plutonu w czasie pokojowym i wojennym.

2533. **Lebaud.** Education morale du „Soldat de demain". Préface d'A. Chéron. Paris, 1927. Libr. Charles-Lavauzelle. — Str. 134.

Konieczność intensywnego wychowania moralnego i łączenia tegoż z wychowaniem fizycznym.— Zakres i metody wychowania moralnego.— Obowiązki dowódcy i sposób dowodzenia. Rec.: *B*, 1928, t. XXIX, str. 364.

2534. **Lebaud.** L'éducation physique et morale en Tchécoslovaquie. — *FM*, nr. z 22. 8. 1928.

Notatka o wychowaniu wojska czeskiego.

2535. **Lebaud.** Elements de psychologie militaire. — *RI*, r. 1922, z. 363, str. 747 — 761; r. 1923, z. 364 — 368, str. 73 — 84, 264 — 279, 619 — 638 i 779 — 812.

Psychologia żołnierza w walce. Włączone do książki: Praca dowódcy.

2536. **(Lebaud).** Etudes sur la grande guerre, par un officier français. — *SVK*, r. 1921, z. 2 i 3, str. 152 — 170 i 226 — 243; r. 1922, z. 1 — 2, str. 170 — 182.

Psychologia walk pod Verdun. Włączone do książki: Praca dowódcy.

2537. **Lebaud.** Mes impressions de guerre.— *SVK*, 1925, z. 1, str. 55 — 86, z. 2, str. 161 — 183, z. 3, str. 257— 286, z. 4, str. 350 — 382; c. d. w *SMO*, w zeszytach z 1926 — 1929 r.

Włączone do książki: Actes de guerre.

2538. **Lebaud.** Maniement moral de la troupe. Paris, 1924. Libr. Charles-Lavauzelle. — Str. 108.

Metody wychowania oddziału wojskowego przez odpowiedni sposób dowodzenia, przez umiejętne zorganizowanie pracy, oraz przez szkolenie. Ostatni ustęp poświęcony czynnikom duchowym na wojnie.

2539. **Lebaud.** L'officier de troupe, instructeur et éducateur n'est il pas un „technicien" lui aussi? — *FM*, 25. 5. 1932.

Specjalizacja zadań oficera w nowoczesnym wojsku.

2540. **(Lebaud).** Psychologie du poilu. — *SVK*, r. 1921, nr. 2, str. 150 — 170.

Psychologia żołnierza francuskiego z wojny światowej. — Ustęp z książki: Praca dowódcy.

2541. **Lebaud.** Reminiscencje wielkiej wojny. Przełożył W. Chrząszczewski.— *PZ*, z 16 — 18. 4. 1932, nry 105 — 107.

Doktryna odwagi, stosunek sztabów do linii.

2542. **Lebaud.** Taktyka i uczucie. — *PP*, r. 1930, z. 2, str. 93 — 99.

Przekład z francuskiego.

2543. **Lebaud.** Wychowanie i praca instruktora. — *PZ*, z 12 — 14. 9. 1930, nr. 250 — 252.

Praca wychowawcza w wojsku w czasie pokoju.

2544. **Lebaud.** Wychowanie moralne w armii francuskiej. — *PZ*, z 16 i 17. 1. 1929. nr. 16 — 17.

Historia wychowania moralnego w wojsku francuskim.

2545. **Lebaud.** Wychowanie moralne obywatela-żołnierza. — *PP*, r. 1931, z. 5, str. 67 — 85.

Autor omawia: wzbudzenie zaufania, uczucia patriotyczne, kształcenie energii.

— **Lebaud** — zob. **Chrząszczewski W., Desoffy de Csernek.**

2546. **(Leben).** Das geistige Leben im Heere. — *OMZ*, r. 1911, nr. 25, str. 193 i n.

Życie duchowe w wojsku przedwojennym.

2547. **Leberl H.** Der Offizier als Erzieher und Volksbildner. Eine psychologisch-paedagogische Studie. Reichenberg, 1910. P. Sollor. — Str. 192.

Wychowanie w wojsku austriackim przed wojną światową. Treść: Wychowanie fizyczne.— Związek między narodem a wojskiem. — Wychowanie moralne (str. 51 — 133).— Wyszkolenie zawodowe żołnierza.— Oficer. — Wnioski.

2548. **Leberl H.** Dustojnik jako vychovatel. — *VVy*, r. 1925, nr. 5 — 6, str. 72 — 75.

Skrót z książki tegoż autora.

2549. **Leblois.** Le dressage individuel du tireur de champs de bataille. Préface du Col. Grandmaison. Paris, 1913. Charles-Lavauzelle. — Str. 142, 35 rys.

Podręcznik wyszkolenia strzeleckiego, uwzględniający psychologię żołnierza w walce, wpływy pola walki na psychikę strzelającego.

2550. **Le Bon G.** Enseignements psychologiques de la guerre européenne. Paris, 1916. Flammarion. — Str. 4, 364.

Treść: Studium psychologii wojny.— Przyczyny ekonomiczne i psychologiczne wojny.— Siły psychiczne w bitwie.— Zmiany w psychice ludzkiej wskutek wojny. — Zagadnienie pokoju.

2551. **Le Bon G.** Premières conséquences de la guerre. Transformations mentales des peuples. Paris, 1917. Ed. E. Flammarion. — Str. 336.

Przeobrażenia duchowe wywołane przez wojnę światową.
Treść: Upadek złudzeń pacyfistycznych. — Przeobrażenia umysłowości w różnych narodach.— Przyszłe stosunki międzynarodowe.

2552. **Le Bon G.** Psychologie des foules. 33-e éd., revue. Paris, 1926. — Str. 187.

Pierwsze wydanie w 1895 r. Psychologia tłumu. Twierdzenia autora, dawniej bardzo rozpowszechnione, w ostatnich latach są żywo dyskutowane.

2553. **Le Bon G.** Psychologia tłumu. Lwów, 1930. — Str. 233.

Przekład poprzedniej książki. Pierwszy polski przekład w 1899 r.

2554. **Le Bon G.** Psychologie der Massen. Leipzig, 1932. Kroener.— Str. XXIII, 186.

Przekład niemiecki poprzedniej książki w nowym wydaniu.

2555. **Le Bon G.** La psychologie politique. Paris, b. r. Flammarion. — Str. 4, 379.

Zawiera ustępy o psychologii strachu (str. 61 — 70), o czynnikach psychologicznych wojny (str. 84 — 98), o psychologii tłumu (str. 118 — 141).

2556. **Le Bon G.** Psychologie des temps nouveaux. Paris, 1920. — Str. 308.

Skutki psychiczne wojny w życiu narodów.

2557. **Le Bon G.** Iz psichologie rata. — *VV*, r. 1926, nr. 1 — 2, str. 15 — 19.

Wyjątek z książki l. 2550 o przyczynach klęski Niemiec.

2558. **Le Bon G.** Rozlične podoby odvahy. — *VVy*, r. 1925, nr. 1, str. 4 — 5.

Psychologia odwagi, wyjątek z książki.

2559. **Le Bon G.** La vie inconsciente et la vie collective

dans la psychologie moderne. — *PeV*, r. 1932, str. 1 — 3.

Przyczynek do psychologii zbiorowej.

— **Le Bon** — zob. **Geiger T.**

2560. **Le Dantec F.** La lutte universelle. Paris, 1920.

Filozofia i socjologia wojny.

2561. **Le Dantec F.** Savoir. Considérations sur la méthode scientifique, la guerre et la morale. Paris, 1920. Flammarion. — Str. 250.

Studium filozoficzne, omawiające m. i. przeobrażenia, jakie wojna wywołała w dziedzinie etyki (str. 36 — 95).

2562. **Ledig C.** Der Beschluss. — *AGP*, r. 1929, t. LXX, z. 1 — 2, str. 235 — 250.

Przyczynek do psychologii powzięcia decyzji.

— **Ledoux P.**—zob. **Giran E.**

2563. **Lee C. A.** Efficiency and personal leadership.— *HF*, r. 1933, str. 401 — 407.

Wpływ kierowników na wydajność pracy.

2564. **Lee C. H.** (Inteligencja żołnierza a inżynierja). — *ME*, r. 1925, z. 1 — 2.

Konieczność doboru najinteligentniejszych żołnierzy do wojsk technicznych.

2565. **Lee M.** Tak, to wielka wojna. Przełożyła R. Centnerszwerowa. Warszawa, 1933. Tow. wyd. „Rój". — Trzy tomy pod oddzielnymi tytułami: I. W sztabie. Str. 463. — II. U lotników. Str. 283. — III. Powrót. Str. 346.

Powieść o sanitariuszce amerykańskiej na froncie francuskim.

2566. **Lee - Flight A. S.** The spirit of Air Force discipline. London, b. r.

Istota karności w lotnictwie.

2567. **Lefebvre.** Matieriały k izuczeniju psichofizjołogji strielby. Pierewod P. Izmiestiewa. Warszawa, 1910. Tip. „Ruskogo Obszczestwa". — Str. 32.

Analiza wpływów strachu i zmęczenia na wyniki strzelania.

— **Lefebvre G.** — zob. **Alphandéry P.**

2568. **Le Fleme F.** Loisirs d'un soldat. — Armée. — Discipline. — Vertus guerrières. Le-Mans-Beauvais, 1860.

Podręcznik wychowania moralnego w wojsku francuskim.

2569. **Le Fleme F.** Loisirs d'un soldat. Paris, 1922. Dumaine.

Inne wydanie poprzedniej książki. Wychowanie moralne (wojsko, karność, obowiązki i cnoty żołnierskie).

2570. **Legar.** Nrawstwiennaja podgotowka wojsk w mir-

noje wremja. — *WS*, r. 1911, nr. 4, str. 87 — 92.

Przygotowanie moralne żołnierza w czasie pokoju.

2571. **Legendre M.** La guerre et la vie de l'esprit. Paris, 1918. Bloud et Gay.— Str. 196.

Studium o przekształceniach, jakim podlega ludzka psychika wskutek wojny. Filozofia wojny. Ojczyzna. Ideologia żołnierza.

2572. **Legrand.** La justice militaire et la discipline à l'armée du Rhin et à l'armée de Rhin - et - Moselle (1792 — 1796). Paris, 1909. Chapelot.

Materiał do studiowania karności wojskowej w dawnych armiach.

2573. **Le Gros H.** A propos des méthodes de commandement de Napoléon.—*REN*, 1919, z. 5 — 6, str. 235 — 239.

Studium sposobów dowodzenia Napoleona.

2574. **Legurski J.** Sowremenni zadaczi na blgarskija oficer. — *VŻ*, r. 1929, z. 6 — 7.

Zadania oficera bułgarskiego: dowódca, wychowawca społeczeństwa.

2575. **Lehmann Fr.** Wir von der Infanterie. Tagebuchblaetter eines bayr. Infanteristen aus fuenfjaehriger Front- und Lazarettzeit. Muenchen, 1929. Verl. Lehmann. — Str. 194.

Pamiętnik żołnierza z frontu francuskiego, ogłoszony z tendencją przeciwstawienia się znanej książce Remarque'a. Zawiera przyczynki do psychologii żołnierza z czasów wojny światowej.

2576. **Lehmann G.** Das Kollektivbewusstsein. Systematische und historisch-kritische Vorstudien zur Soziologie. Berlin, 1928. Verl. Junker. — Str. 264.

Psychologia zbiorowisk i jej związek z socjologią.

— **Lehmann H. C.** — zob. **Witty P. A.**

2577. **Lehmann W.** Krieg und Froemmigkeit. — *PJb*, t. 161 (1), str. 1 i nast.

Wpływ wojny na uczucia religijne.

2578. **Leib A.** Vorstellungen und Urteile von Schuelern ueber Fuehrer in der Schulklasse. Leipzig, 1928. Barth.— Str. 106.

Zagadnienie przywódców w klasie szkolnej (małe zespoły).

2579. **Leichtenbergskij G.** Nie nado razruszat, no prigotowit czem zamienit. — *WS*, r. 1914, z. 5, str. 115 — 124.

Polemika z A. Dmitrjewskim w sprawie tradycji w wojsku.

2580. **Leichtenbergskij G.** Połkowyja tradycji. — *RuI*, r. 1913, nr. 80.

Polemika z Dmitrjewskim.

2581. **Leichtenbergskij G.** Wrednaja tieorja. — *RuI*, r. 1913, nr. 119.

Rola tradycji w wojsku.

2582. **Leinveber.** Mit Clausewitz durch die Raetsel und Fragen, Irrungen und Wirrungen des Weltkrieges. Berlin, 1926. Behr. — Str. 236.

Krytyka prowadzenia wojny światowej przez Niemców na podstawie teorii Clausewitza. Wiele uwag psychologicznych.

2583. **Leitenstorfer.** Das militaerische Training auf physiologischer und praktischer Grundlage. Stuttgart, 1897. F. Enke. — Str. VIII, 132, 6 tabl.

Praca niemieckiego lekarza wojskowego o fizjologii ruchu, marszu i o zmęczeniu.

2584. **(Leitfaden).** Leitfaden fuer Erziehung und Unterricht. Herausgegeben vom Reichswehrministerium. (Dwie broszury): A. Staat und Wehrmacht. B. Die Aufgaben des Heeres und die Pflichten des Soldaten. Berlin, 1931. Verl. Mittler. — Str. 14 i 24.

Krótki podręcznik wychowania moralnego dla instruktorów powojennego wojska niemieckiego.

— **Lejonne** — zob. **Dide.**

— **Lelewer C.** — zob. **Exner F.**

2585. **Lelièvre P.** Le fléau de Dieu. Paris, 1920. Ollendorff. — Str. 279.

Wspomnienia kapelana piechoty francuskiej z walk w latach 1914 — 1915.
Ocena: J. N. Cru, str. 173 — 175.

2586. **Lemaire.** L'habilement, le chargement et l'equipement du fantassin en campagne. — *RI*, r. 1924, z. 11, 12 i r. 1925, z. 1, str. 757 —761, 897 — 915 i 139 — 176.

Studium o obciążeniu piechura w polu.
Streszczenie: *PW*, z. 9 — 10, str. 201 — 256.

2587. **Lemercier E.** Lettres d'un soldat. Préface de A. Chevrillon. Paris, 1924. Berger-Levrault.—Str. XXXIV, 184.

Listy z wojny (1914 — 1915) malarza, który poległ jako podoficer rezerwy piechoty.— Listy te, uważane za najlepsze listy z pola w całej literaturze francuskiej, zawierają bardzo wiele materiału psychograficznego. Ocena: J. N. Cru, str. 530 — 535.

2588. **(Lemercier E.)** Briefe eines Soldaten. Deutsche Ausgabe der Lettres d'un soldat. Zuerich, 1918. Verl. M. Rascher. — Str. 178.

Przekład poprzedniej książki.

2589. **Lemercier E.** Notes 1905 — 1914 suivies de lettres inédites. Notice biographique de A. Michel. Paris, 1924. Berger-Levrault. — Str. XXXIX, 108.

Książka zawiera notatki z pierwszych tygodni wojny i 10 listów z wojny, niepomieszczonych w poprzednim wydaniu.

2590. **Lemke K.** Niemandsland. Erlebnisse. Leipzig und Zuerich, b. r. (1930). Verl. Grethlein u. Co.— Str. 255.

Wspomnienia z walk na froncie francuskim. Charakterystyka żołnierza niemieckiego z 1917 i 1918 roku. Walki na przedpolu.

2591. **Lemoine.** Rapidité anormale d'évolution de la paralysie générale chez les combattants. Paris, 1919.— Str. 71.

Wpływ wojny na rozwój chorób psychicznych.

2592. **Lenczowski K.** Tannenberg.— *B*, r. 1933, t. XLII, str. 195 — 233.

Studium o bitwie w 1914 r., zawierające wiele materiału do psychologii dowodzenia na wojnie.

2593. **Lenczowski K. i Krzewski K.** Kampanja wschodnio - pruska. Rozważania wstępne. — *B*, r. 1933, t. XLI, str. 234 — 299.

Studium historyczno - wojskowe zawierające wiele materiału do badania psychologii wyższego dowodzenia na wojnie.

2594. **Le Nepvou de Carfort.** La guerre légitime. Essai sur les bases et la nature du devoir militaire. Paris, 1914. Berger-Levrault.

Filozofia i socjologia wojny i służby wojskowej.

2595. **Lenhart F. R.** Mein Kriegstagebuch. Erlebnisse im Weltkriege 1914 — 1918. Leipzig, 1933. Volckmar. — Str. 231.

Wspomnienia piechura niemieckiego z wojny światowej.

2596. **Lenient E.** La solution des enigmes de Waterloo. Paris, 1915. Plon. — Str. 599.

Próba wyjaśnienia klęski Napoleona.— Psychologia dowodzenia.

2597. **Leniez.** Temperaments et caractères.— *OM*, r. 1911, nr. 12, str. 33 — 46.

Rola temperamentu i charakteru w dowodzeniu.

— **Lenin** — zob. **Griszin P., Wojna.**

2598. **Lenskij P.** Nieskolko słow o inicjatiwie. Popitka marksistowskogo psichoanaliza. — *W*, r. 1925, nr. 9, str. 62 — 70.

Automatyzm.— Samodzielność. — Inicjatywa.

2599. **Leo W.** Kriegsneurologische Beobachtungen. Langensalza, 1917. Wendt und Klauwell. — Str. 154, 41 rys.

Sprawozdanie z doświadczeń zebranych w czasie wojny światowej.

— **Leonidow L.** — zob. **Griszin P.**

2600. **Leopold L.** Prestige, a psychological study of social estimates. London, 1913. Fister Unvin. — Str. 352.

Analiza psychologiczna autorytetu.

2601. **Leoszko J.** Analiza naukowa wypadków lotniczych. — *PL*, r. 1929, z. 12, str. 1009 — 1014.

2602. **Leoszko J.** Z psychotechniki lotnictwa. — *LW*, r. 1927, t. X, z. 4, str. 401 — 407.

Opis aparatów używanych zagranicą.— Osobna odbitka. Str. 5.

2603. **Leoszko J.** Zdatność do poboru lotniczego na podstawie badań lotniczo-lekarskich w Polsce. (Odb. z „Lek. Wojsk." R. 1933). Warszawa, 1933. Druk. J. Cotty.— Str. 14.

2604. **Lepecki M. B.** W blaskach wojny. Warszawa, 1926. Główna Księgarnia Wojskowa.— Str. 6 nlb., 174.

Wspomnienia z wojny polsko-bolszewickiej.
Rec.: *B*, r. 1926, t. XXV, str. 106 — 107.

2605. **Lepecki M. B.** Uczucie strachu na wojnie. — *PZ*, r. 1930, nr. 257 — 258.

Analiza i opis objawów strachu.

2606. **Lepine J.** Troubles mentaux de guerre. Paris, 1917. Masson. Coll. Horizon. — Str. 203.

Podręcznik patologii wojennej, zawierający wiele obserwacyj o psychologii żołnierza francuskiego podczas wojny światowej.

2607. **Leppa K.** Entschluss und Hemmungen. Ein Beispiel aus dem Weltkriege. — *MWB*, z 18. 2. 1931.

Przykład powstawania decyzji wodza na wojnie.

2608. **Leppa K.** Die Fahnenflucht.— *DW*, r. 1933, nr. 16.

Zbiegostwo na wojnie.

2609. **Leppa K.** Heldische Entschluesse.— *WuW*, r. 1928, nr. 6, str. 321 — 339.

Na przykładach z wojen dawnych i światowej autor omawia bohaterskie decyzje, jakich wymaga trudna sytuacja.

2610. **Leppa K.** Der Massenschreck in der Schlacht bei Komarow 1914.— *MWB*, nr. 27 z 18.1.1929, str. 1085 — 1088.

Przykład paniki z bitwy pod Komarowem w 1914 r.

2611. **Leppa K.** Der Wille zum Sieg.— *WuW*, 1933, z. 10, str. 567 — 589.

Wola zwycięstwa na wojnie.

2612. **Léri A.** Commotions et émotions de guerre. Préface

du P. Marie. Paris, 1918, Masson. Collection Horizon.— Str. VII, 196.

Dzieło lekarskie zawierające wiele materiału do studiowania wpływu wojny na psychikę człowieka.

2613. **Léri A.** Les commotions des centres nerveux par éclatement d'obus. — *GQM*, r. 1918, str. 169 — 210.

Działanie wybuchu pocisku.

— **Leroux E.** — zob. **Wundt W.**

2614. **Leser C.** La vie militaire. Préface de J. Claretie. Paris, 1887. Berger- Levrault. — Str. 492.

Charakterystyka wojska francuskiego po wojnie francusko-pruskiej.

2615. **Leseul.** Quelques considérations sur l'examen des aptitudes pour la répartition dans les unités d'infanterie.— *BB*, r. 1931, z. 8 i 9, str. 193 — 211 i 297 —312.

Sprawozdanie z badań psychotechnicznych w piechocie belgijskiej.

2616. **Lesueur E.** Pour l'éducation du soldat. Paris, 1909. Berger - Levrault. — Str. 272.

O wychowaniu obywatelskim i o istocie obowiązków żołnierskich.

2617. **Letard E.** Trois mois au premier corps de cavalerie. Lettre-préface du général Conneau. Paris, 1919. Plon. — Str. VI, 266.

Pamiętnik lekarza weterynarii pełniącego służbę w korpusie kawalerii francuskiej w pierwszych miesiącach wojny światowej.

2618. **Letourneau.** La guerre dans les diverses races humaines. Paris, 1895.— Str. XX, 587.

Socjologia wojny.

2619. **Letow I.** Duch armii. — *OŻ*, r. 1910, nr. 212, str. 1669 — 1670.

Notatka o roli ducha wojska.

2620. **Lewandowskij P.** Woprosy discipliny w tierczastiach.— *WW*, r. 1926, nr. 16.

Zagadnienie karności w sowieckich jednostkach terytorialnych.

2621. **Lewestam J.** Kilka słów o psychotechnice lotniczej.— *LP*, r. 1930, nr. 1, str. 14— 15.

2622. **Lewi W.** (Zastosowanie psychotechniki przy przyjmowaniu kandydatów do szkół wojskowych w Sowietach).— *WW*, r. 1925, z. 31.

2623. **Lewickij M.** Wospitanje sołdata.— *BP*, r. 1910, nr. 9, str. 22 — 46.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI

Wychowanie ogólne (patriotyzm, honor, siła woli) i wojskowe (karność, odwaga, koleżeństwo, zamiłowanie do służby) — Osobna odbitka: Petersburg, 1911. — Str. 48.

2624. **Lewiczew W.** Politiczeskaja podgotowka bojca. — *WM*, r. 1923, z. 3, str. 14 — 25.

Wychowanie żołnierza sowieckiego.

2625. **Lewin K.** Kriegslandschaft.— *ZAP*, 1917, 12 t., z. 5 — 6, str. 440 — 447.

Przyczynek do fenomenologii krajobrazu: sposób, w jaki żołnierz odczuwa krajobraz wojenny.

2626. **Lewin K.** Die psychologische Situation bei Lohn und Strafe.— *KwP*, r. 1931, z. 1—2, str. 55—90 i 90—96. (streszczenie w języku polskim).

Studium psychologiczne o wpływie przewidywanej kary lub nagrody. — Przyczynek do psychologii karności.

2627. **Lewin K.** Die psychologische Situation bei Lohn und Strafe. Poznań, 1931. Pozn. Tow. Psychologiczne.— Str. 55.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

2628. **Lewin K.** Die Tafel der menschlichen Beziehungen. — *KVS*, 1924, t. 4, str. 250 i n.

W rozważaniach filozoficznych o stosunkach między ludźmi, autor podaje przykłady z życia wojennego.

2629. **Lewin L.** Der erfolgreiche Mensch. I. Voraussetzungen des persoenlichen Erfolges. — II. Der gesellschaftliche Erfolg. — III. Der wirtschaftliche und der oeffentliche Erfolg. Berlin, 1928. Eigenbroedler-Verlag. 3 tomy.— Str. 456, 370, 543.

Znaczenie psychologii w życiu praktycznym. Sposoby zdobywania wpływu na ludzi i powodzenia.

2630. **Lewinson N.** Racjonalizacja raboty artillerijskich składow i uprawlenja imi. — *TISKA*, r. 1925, z. 173.

Naukowa organizacja pracy w zastosowaniu do służby uzbrojenia.

2631. **Lewis W.** Krasnoarmiejec, kak predmiet izuczenja. — *AiR*, r. 1926, nr. 11.

Wskazówki pedagogiczne.

2632. **Lewis W.** Primienienje psichotiechniki pri prijomie w w.-u.-z. i wojennyje akademji.— *WW*, r. 1925, nr. 31, str. 9 — 13.

Zadania psychotechniki przy doborze kandydatów do szkół wojskowych.

2633. **Lewitow N. D.** Psichotiechnika i profesionalnaja prigodnost. Moskwa, 1928. Moszrawotdieł. — Str. 264.

Metody i zagadnienia psychotechniki w dziedzinie badania zdatności zawodowej.

— **L'hermitte J.**— zob. **Colin H., Roussy.**

2634. **Libe J.** (O patrjotyzmie). — *So*, r. 1927, str. 583 — 588.

2635. **Libelt K.** Rozprawy. Kraków, 1869. Druk. „Czasu". — Str. XIX, 204.

Od str. 3 — 63 o odwadze cywilnej; studium pomocnicze przy zagadnieniu odwagi.

2636. **Liberman i Jepifancew.** Wospitanje nawykow u kursanta. — *WW*, r. 1930, nr. 30, str. 24 — 26.

Wyrobienie przyzwyczajeń — jako środek szkolenia w sowieckich szkołach wojskowych.

— **Liberson W.**— zob. **Bonnardel R.**

2637. **Libertini I.** Disciplina, superiorita, liberta. — *EI*, r. 1924, nr. 68.

O karności i samodzielności w wojsku.

2638. **(Libro.)** Il nuovo libro del Soldato. Torino, 1928. E. Ferrari.— Str. 191.

Wstęp Ferrari P. — Wydawnictwo urzędowe, zawierające w cz. III. (str. 138 — 189) krótki wykład wychowania moralnego żołnierza.

2639. **Liddel H.** La guerre mondiale racontée par un Anglais. Paris, 1932. Payot. — Str. 608, z rys.

Wspomnienia oficera angielskiego z wojny światowej.

2640. **Liddel H. H. B.** Reputations. Trad. et préf. par Cogniet A. Paris, 1931. Payot.— Str. 271.

Psychologiczne sylwetki wodzów.

2641. **Liebeck O.** Das Unbekannte und die Angst. Leipzig, 1928. Verl. F. Meiner. — Str. VI, 138.

Analiza psychologiczna i fenomenologiczna związków między nieznanym a strachem.

2642. **Liebermeister G.** Ueber die Behandlung der Kriegsneurosen.— *SZA*, r. 1916, t. 11, z. 7, str. 1 — 75.

Opis i leczenie neuroz wojennych.

2643. **Liebermeister G.** Ueber eine Neurosenepidemie im Kriegsgefangenenlager. — *ZGNP*, r. 1917, str. 350 — 355.

Psychologia jeńców wojennych w obozach.

2644. **Liebiedinskij A. W.** Issliedowanje analizatorow położenja w primienjenji k otboru letczikow.— *PTiP*, r. 1929, str. 161 — 163.

Referat wygłoszony na zjeździe i dyskusja o metodach doboru lotników.

2645. **Liebiedinskij A. W.** Issliedowanje analizatorow położenja k otboru letczikow. — *WSS*, r. 1928, z. 64.

Badania lotnicze.

2646. **Liebiedinskij A. W.** (O wpływie wzroku na nocne

działania wojenne). — *WMS*, 1933, str. 371 — 383.

2647. **Liebiedinskij A. W.** (O zmyśle równowagi).— *FS*, r. 1933, str. 457 — 459.

2648. **Liepmann M.** Krieg und Kriminalitaet in Deutschland. (Wirtschaft- und Sozialgeschichte des Weltkriegs). Stuttgart, 1930. Deutsche Verlags-Anstalt. — Str. XIII, 197.

Wpływ wojny na przestępczość w Niemczech.

— **Lifszyc A.**— zob. **Wielikson J.**

2649. **Lignau A.** Marszi i ich organizacija. Moskwa, 1928. Izd. „Wojennyj Wiestnik". — Str. 81.

Zawiera ustęp o fizjologii i psychologii marszu (str. 5—23).

2650. **Lignau A.** Piechota. Opyt issliedowanja ustrojstwa i bojewogo primienienja w usłowjach maniewrennoj wojny. II-je izdanje. Moskwa, 1927. Wojennyj Wiestnik.— Str. 479.

Podręcznik taktyki. Na str. 10 — 34 autor omawia psychologię żołnierza w walce.

2651. **Ligne, de, prince.** Fantaisies militaires. Paris, 1895. Charles-Lavauzelle. — Str. 126.

Urywki myśli, zawierające wiele przyczynków do psychologii wojska i wodza.

2652. **Ligne, de, prince.** Oeuvres. Précédées d'une introduction par A. Lacroix. Paris, b. r. (1860). Charles-Lavauzelle. 4 tomy.— Str. 1488.

Pełne wydanie dzieł.

2653. **Ligne, de, prince.** Préjuges militaires. Paris, b. r. (1894). Charles - Lavauzelle.— Str. 128.

Myśli o wojnie i o dowodzeniu.

— **Ligne** — zob. **Chrzanowski W.**

2654. **Ligocki E.** Sambra i Moza. Powieść. Wyd. V. Warszawa, 1932. Gebethner i Wolff.— Str. 6 nlb., 271.

Powieść na tle wojny światowej. Front francuski.

— **Liljenfeld-Krzewski**— zob. **Krzewski.**

2655. **Limpach E.** Zwischen Tod und Truemmern. Die Front im Spiegel der Seele. 3., verm. verb. Aufl. Berlin, 1932. Heyer.— Str. 151.

Wspomnienia z wojny światowej.

2656. **Lingens.** Nochmals Psychologie im alten und neuen Heere. — *MWB*, r. 1922, nr. 19.

Polemika w sprawie uwzględniania psychologii w dawnym wojsku niemieckim.

2657. **Link.** Leitfaden fuer den Unterricht in den Pflichten mit besonderer Beruecksichtigung der Erziehung des Soldaten. Berlin S. W., 1891. Eckhardt. — Str. 85.

Krótki podręcznik wychowania wojskowego oparty na niemieckich artykułach wojennych (wierność, honor, odwaga, karność).

2658. **Lintier P.** Avec une batterie de 75. Ma piéce. Préface E. Haraucourt. Paris, 1916. Plon. — Str. XI, 285.

Dziennik młodego ochotnika artylerzysty francuskiego, obejmujący okres od 1. 7. do 23. 9. 1914. — Autor poległ w 1916 r. Obie książki tego autora uważane są za jeden z najlepszych opisów przeżyć żołnierza na froncie.
Ocena: J. N. Cru, str. 180 — 186.

2659. **Lintier P.** Avec une batterie de 75. Le tube 1233. Précèdé de souvenirs sur Paul Lintier par H. Beraud. Paris, 1917. Plon.— Str. XXII, 284.

Dziennik działonowego, obejmujący okres walk na froncie francuskim od 25. 7. 1915 do 15. 3. 1916. Ocena: J. N. Cru, str. 180 — 186.

2660. **Lipiński W.** Szlakiem I. Brygady. Warszawa, 1928. Z przedmową J. Kaden-Bandrowskiego. Warszawa, 1928. Nakł. Tow. „Polska Zjednoczona". — Str. 10 nlb., 357, 1 mapa.

Dziennik z walk Legionów w latach 1914 — 1916.

2661. **Lipiński W.** Elementy żołnierskiej miłości do wodza. — *S*, z 31. 12. 1933, nr. 53, str. 9 — 12.

Przyczynek do psychologii wodza.

2662. **Lipiński W.** Wódz.— *S*, r. 1929, nr. 11, str. 8 — 9.

2663. **Lipmann O.** Eignungspruefungen fuer Funker. Drukowane w: Abderhalden, Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden, Berlin, 1928. Abt. VI, T 1. C. I, z. 7, str. 553 — 564.

Metody badania zdatności do pracy radiotelegrafisty. Właściwości psychiczne niezbędne przy nadawaniu i odbiorze znaków. Pisane w 1920 r. w czasie wojny światowej; autor — profesor psychologii doświadczalnej — był jednym z kierowników prac psychotechnicznych dla wojska niemieckiego.

2664. **Lipmann O.** Grundlagen und Ziele der Psychotechnik und der praktischen Psychologie. — *ZAP*, r. 1933, z. 11, str. 64 — 79.

Podstawy naukowe i zadania psychotechniki.

2665. **Lipmann O.** Die psychische Eignung der Funkentelegraphisten. — *ZAP*, r. 1919, t. 15, str. 301 — 340.

Opis metod badania radiotelegrafistów. Analiza właściwości psychicznych niezbędnych dla radiotelegrafisty.

2666. **Lipmann O.** Die psychische Eignung der Funken-

telegraphisten. Leipzig, 1919. A. Barth. — Str. 42.

Sprawozdanie z doświadczeń robionych dla wojska niemieckiego podczas wojny.

2667. **Lipmann O.** Psychologie der Berufe. Ziele, Grundlagen und Methoden. Berlin, 1918. C. Heymann. — Str. 30.

Jedno z pierwszych opracowań niemieckich o stosowaniu psychologii przy obiorze zawodu. Zawiera również wiadomości o początkach psychotechniki wojskowej podczas wojny światowej.

2668. **Lipmann O.** Psychologie der Berufe. Muenchen, 1922. Reinhardt.— Str. 48.

Nowe wydanie, rozszerzone, poprzedniej książki.

2669. **Lipmann O.** Die psychologische Analyse der hoeheren Berufe. Berlin, 1920. Furche.— Str. 79.

Książka zawiera również charakterystykę zawodu wojskowego.

2670. **Lipmann O.** Zur psychologischen Charakteristik der „mittleren" Berufe.— *ZAP*, r. 1916, t. 12, z. 1-2, str. 99 — 107.

Jedna z pierwszych prób charakterystyki cech niezbędnych w różnych zawodach, m. i. wojskowych n. p. telefonista, szofer.

2671. **Lipmann O.** Die Psychophysiologie des Maschinengewehrschuetzen. — *ZAP*, r. 1920, t. 17, str. 155—158.

Sprawozdanie z pracy autora francuskiego J. M. Lahy'ego o cechach psychofizjologicznych, jakie powinien posiadać żołnierz karabinów maszynowych.

— zob. **Lahy J. M.**

2672. **Lipmann O.** Rekrutierung auf psychologischer Grundlage. Bericht ueber die amerikanische Methode der Armee - Intelligenzpruefung und ihre Ergebnisse. — *ZAP*, 1922, t. 20, str. 259 — 281.

Dokładne sprawozdanie z badań psychotechnicznych przeprowadzanych od 1917 roku w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej podczas rekrutowania żołnierzy wyjeżdżających do Francji.

2673. **Lipmann O.** Wirtschaftspsychologie und psychologische Berufsberatung. Leipzig, 1918. J. A. Barth. — Str. 26.

Krótkie ujęcie zadań psychotechniki i poradnictwa przy wyborze zawodu. Niektóre zastosowania wojskowe.

— **Lipmann O.** — zob. **Rupp H.**

2674. **Lipmann O. und Stern W.** Vortraege ueber angewandte Psychologie, gehalten beim 7. Kongress fuer experimentelle Psychologie. (Marburg, 20 — 23. April 1921). Leipzig, 1921. J. A. Barth. — Str. IV, 189.

Praca zbiorowa, m. i. artykuły o pracy telefonisty, oddziału pomiarów podsłuchowych.

2675. **Lipnicki E.** Teorje wiecznego pokoju. — *PNL*, r. 1894, str. 597 — 612 i 705 — 714.

Przegląd teoryj różnych autorów od XVII — XX stulecia.

2676. **Lippe.** Feldherr und Feldgeist. — *SVK*, r. 1922, nr. 3, 4, str. 250 — 269, 341 — 352.

Wpływ wodza na wartość wojska: przykłady z wojen XVII i XVIII wieku.

2677. **Lipps H.** Der Soldat des letzten Krieges. (Deutsche Schriften zur Wissenschaft, 4). Frankfurt a. M., b. r.— Str. 25.

Przeobrażenia, jakie wywołała wojna światowa w typie żołnierza.

2678. **Lobsien.** Die experimentelle Ermuedungsforschungen. Langensalza, 1914. H. Beyer. — Str. 160, 4 tbl.

Studia zmęczenia.

2679. **Locusteanu A.** Educatia morale. — *RIR*, r. 1930, z. 5, str. 88 — 92.

Wskazówki praktyczne o wychowaniu moralnym żołnierza.

2680. **Loen.** Le soldat ou le metier de la guerre considéré comme le metier d'honneur avec un essai de bibliothèque militaire. Francfort s. M., 1751. — Str. 4 nlb., 310.

Honor jako podstawa zawodu żołnierskiego.
Treść: Honor. — Religia. — Bohaterstwo. — Karność.. — Humanitarność na wojnie.

2681. **Loehr T.** In der Hoelle von Verdun. Nach einem Tagebuch. Federzeichnungen von Martin Jais. Rosenheim, 1932. Rosenheimer Anzeiger. — Str. 47.

Wyciąg z dziennika bojowego z wiosny 1916 r.

2682. **Loersch K.** Prvi pokus o psychotechnicke zkouske v našem vojsku. — *VVy*, r. 1925, nr. 2 — 3, str. 33 — 37.

Początki badań psychotechnicznych w wojsku czeskim.

2683. **Loevenbruck P. et Hellin P.** Les cahiers du sergeant Walter. Lettre - préface du gén. Gouraud. Paris, 1930. Tallandier.— Str. 255.

Pamiętnik wojenny podoficera.

2684. **Loewenfeld L.** Ueber den National - Charakter der Franzosen und dessen krankhafte Auswuechse in ihren Beziehungen zum Weltkrieg. Wiesbaden, 1918. Bergmann.— Str. 42.

Próba charakterystyki Francuzów. Książka tendencyjna. Przyczynek do psychologii wojny.

2685. **Loewenfeld L.** Die Suggestion in ihrer Bedeutung fuer den Weltkrieg. Wies-

baden, 1917. Verl. J. F. Bergmann. — Str. 54.

Ogólne znaczenie sugestii, jej wpływ w życiu politycznym i na wojnie.

2686. **Logre.** Sur quelques cas de fugue pathologique devant l'ennemi. — *RN*, r. 1916, z. 11, str. 20 i n.

Zbiegostwo na wojnie.

— **Logre** — zob. **Devaux.**

2687. **Longstreth C. M.** Maintenance of equilibrium in aviation. Washington, 1928. U. S. A. Navy Department. — Str. 9.

O zmyśle równowagi w lotnictwie.

2688. **Lopez G.** (Duch i sprzęt pod Verdun). — *MC*, r. 1926, z. 12.

2689. **Lorden D. M.** Mob behavior and social attitudes.— *SSR*, r. 1930, str. 324—331.

Psychologia tłumu.

2690. **Loriga G.** The cinema and the study of fatigue. — *IREC*, r. 1930, str. 913 — 916.

Nowoczesne metody badania zmęczenia za pomocą zdjęć kinematograficznych.

— **Loringhoven** — zob. **Freytag - Loringhoven.**

2691. **Loriod G.** L'autorité dans la fonction.— *PeV*, r. 1931, str. 263 — 266.

Autorytet i posłuszeństwo.

2692. **Lotharingus.** Der Weltkrieg im Lichte naturwissenschaftlicher Geschichtsauffassung. II. Aufl. Berlin, 1924. G. Barth. — Str. 298.

Filozofia wojny oparta na zasadach biologicznych.

2693. **Lothian N.** (Obciążenie żołnierza). — *JRAM*, 1921, str. 241 — 263, 342 — 351, 448 — 458 i 1922, str. 9 — 24.

Streszczenie: *LW*, 1921, str. 1639, 1662; 1922, str. 473 — 479.

2694. **Loudet O.** La ansiedad simple, obsessiva y delirante en los penados.— *RCP*, r. 1930, str. 262 — 267.

Objawy chorobliwego strachu u więźniów.

2695. **Louque.** Psychologie du combat de l'infanterie. Paris, b. r. (1907). Libr. Charles - Lavauzelle. — Str. 81.

Treść: Działanie ognia, strach, taktyka i psychologia, wychowanie moralne żołnierza, przykład dowódcy, honor, koleżeństwo.

— **Love A. G.** — zob. **Reed L. J.**

2696. **Lowell A. L.** Public Opinion in War and Peace. New York. 1923. Harvard Un. Press.— Str. XI, 362.

Analiza opinii publicznej w czasie wojny.

2697. **Lowenthal.** Essai sur la psychologie de la guerre.

Les deux faces de la civilisation. — *RMo*, r. 1929, t. 190, z. 4, str. 375 — 396.

Psychologia i socjologia wojny.

2698. **Lowson J. P.** The psychology of nervous breakdown.— *AuJP*, r. 1924, t. II, z. 2.

Opis zaburzeń psychicznych u żołnierza po kontuzji.

2699. **Loy A. W.** The value of peripheral vision in depth perception as aplied to aviation. — *USNM*, r. 1930, t. 28, str. 13 — 18.

Badanie wzroku lotników.

2700. **Lubrich W.** Experimentelle Untersuchungen zum Problem der sogenannten Schrecksekunde. — *AGP*, r. 1932, t. 84, str. 1 — 42.

Badanie przyczyn wypadków lotniczych.

2701. **Lucas.** Ce que tout chef doit savoir. Instruction complémentaire pour l'application des réglements. Paris, 1928. Berger - Levrault. — Str. VIII, 204, 2 mapy.

Treść: 1. Charakterystyka nowoczesnej wojny. 2. Człowiek, narzędzie walki. 3. Wojna pozycyjna i ruchowa. 4. Zdolność bojowa wielkich jednostek. 5. Metody dowodzenia. 6. Właściwości dowódcy. 7. Przykład historyczny. — Książka zawiera zwłaszcza w rozdziałach 2, 5 i 6 wiele przyczynków do psychologii żołnierza i dowódcy.

2702. **Lucas.** Des méthodes de commandement. — *RMF*, 1925, nr. 53, str. 145 — 175.

Studium metod dowodzenia: decyzja dowódcy, forma wyrażania jej, inicjatywa podwładnych, wpływ warunków wojny.

2703. **Lucas.** Les qualités du chef. — *RMF*, r. 1927, nr. 10 i 11, str. 24 — 47 i 165 184.

Włączone do książki poprzedniej.

— **Lucas** — zob. **Conception, Mayer E.**

2704. **Luckiesh M.** The principles of camouflages. — *TIES*, r. 1919, t. 14, str. 234 — 255.

Podstawy psychofizjologiczne maskowania na ziemi, w powietrzu i na morzu.

2705. **Luckiesh M.** The visibility of airplanes.— *JFI*, r. 1919, t. 187, str. 289 — 312 i 409 — 459.

Warunki widzialności samolotów.

2706. **Ludwig E.** Genie und Charakter. Berlin, 1925. Rowohlt. — Str. 289.

Psychologia jednostek genialnych.—Zakazane w Niemczech od 1933 r.

2707. **Ludwig W.** Beitraege zur Psychologie der Furcht im Kriege. (Beihefte zur Zeitschrift fuer angewandte Psychologie, Nr. 21). Leip-

zig. 1920. Verl. J. A. Barth. — Str. 125 — 172.

Analiza psychologiczna objawów strachu na wojnie, szczególnie u żołnierzy piechoty.

2708. **Luetzow.** Ueber die moralische Wirkung neuer Waffen im Seekriege. — *DW*, r. 1928, nr. 33.

Działanie moralne nowej broni w wojnie morskiej.

2709. **(Luftangriffe).** Luftangriffe und Paniken. — *MWB*, nr. 24 z 18. 12. 1928, str. 950 — 953.

Opis przypuszczalnego ataku lotniczego na Berlin. Panika.

— **Luftstreitkraefte** — zob. **Eberhardt E.**

2710. **Lugaro E.** Il coraggio. — *AF*, r. 1925, z. 6, str. 589 — 609.

Studium o odwadze.

2711. **Lugiato L.** Il delirio della rapidita. — *RPI*, r. 1929, t. 25, str. 108 — 120.

Zwiększenie tempa życia jest według autora jednym ze skutków wojny.

2712. **Luithlen W.** Zur Psychologie der Initiative und der Fuehrereigenschaften. — *ZAP*, r. 1931, t. XXXIX, z. 1 — 3, str. 56 — 122.

Zastosowanie testów psychotechnicznych do badania inicjatywy i zdolności kierowniczych.

2713. **Luithlen W.** Zur Psychologie der Initiative und der Fuehrereigenschaften. Leipzig, 1931. J. A. Barth. — Str. 122.

Książka, jakkolwiek nie poświęcona zagadnieniom wojskowym, zawiera wiele materiału do psychologii dowódcy wojskowego (ambicja, inicjatywa i i.).

2714. **Lukič L. P.** I bezizlazna situacija može se savladati. — *PG*, r. 1928, z. 7 — 9.

Wartości duchowe wodza i wojska mogą wyratować nawet z beznadziejnej sytuacji wojennej.

2715. **Lumley F. E.** The essential aspects of propaganda. — *SSR*, r. 1932, str. 517 — 526.

Analiza zasadniczych cech propagandy.

2716. **Lumley F. E.** The propaganda menace. New York, 1933. Century. — Str. IX, 454.

Charakterystyka propagandy, jej metody. Propaganda wojenna.

2717. **Lutow A.** Primienienje psichotiechniki pri otborie priziwnikow. — *KZ*, z 9. 11. 1930.

O konieczności stosowania psychotechniki przy poborze.

2718. **Luzeux.** Études sur la discipline dans l'armée. — *SM*, r. 1897.

O karności wojskowej.

2719. **Luzeux.** Études sur la discipline dans l'armée. Paris, b. r. (1898). Charles-Lavauzelle. — Str. 64.

Wydanie książkowe poprzedniego artykułu.

2720. **Luzeux E.** L'instruction de la troupe et des cadres. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle. — Str. 104.

O wychowaniu moralnym str. 7 — 20.

2721. **(Lyautey).** Rôle sociale de l'officier dans le service militaire universel.— *RDM*, z 15. 3. 1891, str. 443 — 459.

Wzrost roli społecznej oficera wobec wprowadzenia powszechnej służby wojskowej.

2722. **(Lyautey).** Du rôle sociale de l'officier dans le service militaire universel. (Extrait de la Revue des Deux Mondes du 15. Mars 1891). Paris, b. r. (1891). Perrin. — Str. 65.

Przedruk poprzedniego artykułu. Kilka wydań.

2723. **Lydecker G.** The military spirit. — *JMSI*, t. CLXXII, str. 64 — 67.

Notatka o duchu wojskowym.

— **Lyman R. S.** — zob. **Wang S. B.**

2724. **Lytton N.** Le grand G. Q. G. britannique. Paris, 1921. Flammarion. — Str. 283.

Wspomnienia oficera angielskiego, charakteryzujące pracę angielskiego Naczelnego Dowództwa w czasie wojny światowej.

— **Łaboratorja** — zob. **T. N.**

2725. **Łagrin W.** Kak opredielajutsia wojennyje sposobnosti. W psichofizjołogiczeskim kabinetie szkoły „Wystrieł".— *KZ*, r. 1926, nr. 116.

Wiadomości o pracach psychotechnicznych w wojsku sowieckim.

2726. **Łapczinskij A.** Istriebitieli. — *WWF*, r. 1924, nr. 11, str. 17 — 25 i r. 1926, z. 6, str. 6 — 11.

Charakterystyka pilota myśliwskiego i uwagi o jego pracy wojennej.

2727. **Łapczinskij A.** Taktika awiacji i woprosy protiwowozdusznoj oborony. Izd. 3-je ispr. i dop. Moskwa, 1931. Gos. Woj. Izd. — Str. 287, 179 rys.

Podręcznik taktyki lotnictwa, zawierający uwagi o roli czynników psychicznych w tej broni oraz o charakterze lotnika wojennego.

2728. **Łocan A.** Pora, disciplina i słowiesnost. — *KZ*, r. 1926, nr. 98.

Karność w wojsku sowieckim.

2729. **Łowczowski G.** Piechota w pierwszych dniach wojny. — *PP*, r. 1933, z. 5, str. 613 — 639.

Na podstawie licznych przykładów historycznych autor omawia reagowanie żołnierzy piechoty na pierwsze wrażenia wojenne.
Treść: Nastrój podczas mobilizacji. — Pierwsze zetknięcie z rzeczywistością pola walki. — Metody walki. — Rola dowódcy. — Cechy nieostrzelanego oddziału.

2730. **Łoziński B.** Tłum. Szkic socjologiczny. Kraków, 1895. Spółka Wydawnicza. — Str. 80.

Psychologia tłumu i jego przywódcy.

2731. **Łoziński B.** Sighele o psychologii sekt.— *PPo*, 1902, t. LXI, str. 159 — 175.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk, krytyka poglądów Sighele'go.

— zob. **Sighele.**

2732. **Łoziński B.** Wieczna wojna.— *PNL*, r. 1881, z. 2, str. 865 — 1101.

Szkic z dziedziny filozofii wojny.

2733. **Łoziński B.** Wieczna wojna. Studium polityczne. (Odbitka z „Przewodnika Naukowego i Literackiego"). Lwów, 1882.— Str. 55.

Przedruk poprzedniego artykułu.

2734. **Łozińskij L.** K woprosu o racjonalizacji krasnoarmiejskogo pitanja.— *WW*, r. 1926, nr. 40.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy do wyżywienia wojska sowieckiego.

2735. **Łuczyński J.** Rola wychowawcza dowódcy kompanii.— *B*, r. VI, 1923, t. XI, z. 2, str. 145 — 165.

Treść: Wychowanie w wojsku.— Wychowawca i wychowańcy. — Wskazania metodyczne. — Rekruci. — Wychowanie fizyczne. — Wyszkolenie bojowe. — Musztra. — Służba wewnętrzna.— Oświata.

2736. **Łuczyński J.** Wospitatielnaja rol komandira roty.— *W*, r. 1925, nr. 3, str. 64 — 71 i nr. 4 — 5, str. 141 — 151.

Przekład poprzedniego artykułu.

2737. **Ługowoj N.** Siła soznatielnogo nacjonalizma wojskowych mass.— *RuI*, r. 1913, nr. 147.

Rola patriotyzmu w wojsku.

2738. **Łuknickij N.** Ob opytnonormirowocznych stancjach na stroitielnych rabotach.— *TISKA*, r. 1924, z. 165.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy do wojskowości.

2739. **Łuknickij N.** O podgotowkie w mirnoje wremja k stroitielstwu na frontie.— *TISKA*, r. 1924, z. 114 i 120.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy do wojskowości (wyszkolenie i organizacja).

2740. **M.** Etude sur les émotions dans le combat moderne.— *RMG*, r. 1907, z. 11, str. 512 — 537.

Na podstawie doświadczeń z wojny rosyjsko-japońskiej autor stwierdza, że rozwój uzbrojenia i wielka ilość wojska uczyniły walkę psychicznie trudniejszą. — Konieczność poznania zasad psychologii jednostki i zbiorowiska.

2741. **M.** Le rôle du caractère à la guerre.— *RMG*, r. 1907, z. 12, str. 678 — 681.

Siła charakteru może przeważyć szalę zwycięstwa w bitwie, nawet w trudnym położeniu, mimo silnych strat.

— zob. **H. M.**

2742. **M.** Kriegspsychologisches. — *ASM*, r. 1916, nr. 10, str. 93 — 96; nr. 30, str. 290 — 294; nr. 31, str. 298 — 301; nr. 32, str. 305 — 310; nr. 33, str. 313 — 316; nr. 41, str. 377 — 380; nr. 42, str. 385 — 388; nr. 43, str. 393 — 395; nr. 44, str. 402 — 405; nr. 45, str. 410 —412; nr. 46, str. 418 — 420.

Szkice z psychologii wojny, pisane na podstawie literatury z początków wojny światowej (przeżycia żołnierzy w walce, strach i odwaga, wojna okopowa, front i etapy, wpływ wojny na psychikę narodów). Wiele wyjątków z literatury wojennej.

2743. **M.** Ueber Todesfurcht.— *ASM*, r. 1915, z. 3.

O strachu i odwadze na wojnie, na podstawie literatury z początków wojny światowej.

2744. **M.** Zur Psychologie der franzoesischen Armee. — *ASM*, r. 1916, str. 362 — 364 i 372 — 373.

Charakterystyka wojska francuskiego w 1916 r. na podstawie artykułów w prasie francuskiej.

2745. **M. A.** Trembleurs héroiques.— *CM*, 1917, t. 24, str. 346 — 348.

Psychologia strachu i odwagi na wojnie.

2746. **M. F. A.** Instruction du maréchal de Belle-Isle sur les devoirs du chef militaire. Paris, 1869. Baudoin.

Wskazówki, jakim powinien być dowódca.

— **M. E.** — zob. **Mayer E.**

2747. **M. F.** Das moralische Erziehungssystem. — *DAZ*, r. 1912, nr. 37 — 38, str. 6 — 11.

Wychowanie moralne w wojsku austriackim przed wojną.

2748. **M. F.** Das moralische Erziehungssystem. Eine Studie von Hauptmann F. M. Wien, 1913. Verl. L. W. Seidel.— Str. 18.

Krótkie wskazówki metodyczne w sprawie wychowania moralnego rekrutów wojska austriackiego.

— **M. F.** — zob. **Sistem.**

— **M. H.** — zob. **H. M.**

2749. **M. K.** Panik mitten im Frieden.— *MWB*, z 18. 11.1928.

Opis paniki podczas ćwiczeń pokojowych szwadronu.

2750. **M. S.** Krasota woinskogo podwiga.— *RuI*, r. 1911, nr. 53.

Ideologia wojska.

2751. **M. Z.** Duch kawaleryjski dowódców oddziałów piechoty.— *PP*, r. 1933, z. 10, str. 508 — 512.

O konieczności temperamentu i zapału wśród dowódców piechoty.

— zob. **R. B.**

2752. **Mac Cabe J.** The soul of Europe: a character-study of the militant nations. London, 1915. T. F. Unvin. — Str. 407.

Psychologia narodów w czasie wojny.

2753. **Mc Cloy C. H.** Character building trough physical education.— *APER*, 1930, str. 41 — 61.

Wpływ wychowania fizycznego na wyrobienie charakteru.

2754. **Mc Comas H. C.** Psychological tests for selecting aviators.— *JExP*, 1920, t. 3, str. 405 — 423.

Testy do badania zdatności do służby w lotnictwie.

2755. **Mc Cormick T. C.** Point of view on instincts in social psychology.— *JAbP*, 1931, t. 26, str. 102 — 105.

O roli instynktów w socjologii.

2756. **Mc Curdy J. H.** Physiology of exercise. Philadelphia, 1924. Lea.— Str. 242.

Fizjologia ćwiczeń fizycznych.

2757. **Mac Curdy J. T.** Psychology of war. Cambridge, 1917. W. Heinemann. — Str. XI, 68.

Psychologia wojny światowej.

2758. **Mac Curdy J. T.** Synthetic view of ego, herd, and sex instincts. — *JAbP*, 1921 — 1922, t. 16, str. 249 — 268.

Studium psychologiczne o instynktach, m. i. o instynkcie stada.

2759. **Mac Curdy J. T.** War neuroses, with a preface by W. H. H. Rivers. Cambridge, 1918. Univ. Press. — Str. IX, 132.

Nerwice wojenne.

2760. **Mc Daniel F. L.** Suggestions for the detection of mentally unfit.— *USNM*, 1921, str. 45 — 48.

Badanie stanu umysłowego poborowych.

2761. **Mac Donald A.** Anthropometry of soldiers. Bombay, 1920.— Str. 1071 — 1098.

Badania antropometryczne poborowych.

2762. **Mac Donald A.** Physical and mental examination of American soldiers. —

WMT, 1921 — 1922, t. 41, str. 195 — 202.

Badania poborowych w Ameryce.

2763. **Mac Donald A.** Prevention of war, including anthropology and war, insanity of war and choosing between and war. Washington, 1917.

Skutki wojny.

2764. **Mac Donald A.** The psychology of Swiss soldiers. — *NJMS*, 1919, t. 113, str. 41 — 50.

Psychologia żołnierzy szwajcarskich.

2765. **Mac Donald A.** War and criminal anthropology. Washington, 1917.

Skutki wojny (przestępstwa, moralność, okrucieństwo).

2766. **Mac Donald F.** Patrol. Powieść. Przekład J. Sujkowskiej. Warszawa, b. r. Wyd. Współczesne. — Str. 199.

Powieść na tle wojny światowej.

2767. **Mac-Dougall W.** The conditions of fatigue in the nervous system.— *Br*, r. 1909, z. 9, str. 256 — 268.

Studium eksperymentalne o zmęczeniu.

2768. **Mac - Dougall W.** The group mind. A sketch of the principles of collective psychology with some attempt to apply them to the interpretation of national life and character. Cambridge, 1927. The University Press.— Str. 304.

Nowa teoria psychologii zbiorowej.

2769. **Mac-Dougall W.** Psychologia grupy. Zarys zasad psychologii zbiorowej oraz próba zastosowania ich do wyjaśnienia charakteru narodowego. Z 2-go wyd. przeł. i wstępem zaopatrzył dr. J. Chałasiński. (Biblj. przekł. dzieł pedagog., t. 14). Lwów, 1930. Ks. Atlas.— Str. 490.

Przekład poprzedniej książki.

2770. **Mac-Dougall W.** An introduction to social psychology. 22-e wyd. London, 1931. Methuen and Co.— Str. XXVI, 506.

Pierwsze wydanie 1908.
Psychologia społeczna, teoria instynktów.

2771. **Mac-Dougall W.** Grundlagen einer Sozialpsychogie. Jena, 1928. Fischer.— Str. XVII, 322.

Przekład poprzedniej książki.

2772. **Mac Farland R. A.** The psychological effects of oxygen deprivation (anoxemia) on human behavior. New York, 1932. Arch. of Psychol., nr. 145— Str. 135.

Badania eksperymentalne wpływu małej ilości tlenu (loty na

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

wysokich pułapach) na psychikę ludzką.

2773. **Mac Guire J. A.** Tradition and morale.— *RTCJ*, r. 1931, z. 3, str. 336 — 341.

Przykłady wpływu tradycji na stan moralny wojska.

2774. **Machalski T.** Naukowa organizacja pracy.— *PK*, r. 1931, z. 6, str. 549 — 559.

Zastosowanie w wyszkoleniu wojska.

2775. **Maciejewski K.** Wojna, jej przyczyny i środki ku jej usunięciu. Warszawa, 1912. Odb. z „Ludzkości". — Str. 35.

Filozofia wojny i pokoju, tendencja pacyfistyczna.

2776. **Mc Kinney G. L.** Discipline.— *USAM*, 1930, t. 1, str. 26 — 43.

O karności wojskowej.

2777. **Mc Kinney G. L.** Leadership and command. — *USAM*, 1930, t. 1, str. 55 — 72.

Psychologia dowodzenia.

2778. **Mac Lake W.** Recent work in personality study. — *ASIC*, 1920, t. 1, str. 26 — 30.

Badanie cech psychicznych niezbędnych w służbie lotniczej.

2779. **Mac Laughlin M. A.** The genesis and constancy of ascendance and submission as personality traits. — *UIS*, 1931, z. 5, str. 95.

Przyczynki do charakterystyki przywódców.

2780. **Mac Mahon C.** Shell-shock.— *JRAM*, 1917, t. 24, str. 192 — 201.

Urazy wojenne.

2781. **Macquart R.** Automatisme et volonté.— *RPh*, r. 1931, str. 452 — 478.

Zależność między czynnościami zautomatyzowanymi a wolą.

2782. **Mc Walter.** The physiology of the aviation. — *MP*, 1918, str. 133 i n.

Wpływ lotów na organizm ludzki.

2783. **Mc Walter.** The sense of projection in flying. — *BMJ*, 1917, t. 2, str. 672 i n.

O badaniach lotniczych.

2784. **Madaliński L.** Przyczynki do badań psychotechnicznych poborowych różnych zawodów przy wyborze na kanoniera obsługi artyleryjskiej.— *PA*, r. 1932, nr. 7 — 8, str. 135 — 139.

2785. **Maday M.** Sociologie de la paix. Paris, 1913. M. Giard.— Str. 135.

Socjologia i filozofia wojny.

2786. **Maday S.** Kaempfer und Arbeiter.— *U*, r. 1915.

Charakterystyka psychologiczna dwóch typów ludzkich, na której autor opiera swój podział żołnierza z zawodu i żołnierza z zamiłowania.

2787. **Maday S.** Lustsoldat und Pflichtsoldat.— *U*, r. 1915, z. 37, str. 4 i n.

Analiza psychologicznych typów ludzkich i ocena, które z nich przedstawiają największą wartość jako żołnierze (wiadomości zawodowe i zamiłowanie).

— **Maday S.** — zob. **Plaut P.**

2788. **Madeline A.** Nos vingt ans. Paris, 1925. Calmann-Levy.— Str. 323.

Pamiętnik młodego oficera artylerii z lat 1916—1918.
Ocena: J. N. Cru, str. 360—361.

2789. **Madeyski.** Die Dogmatik in der Kriegfuehrung. — *MWB*, r. 1925, nr. 16.

O wartości stałych norm w wojskowości.

2790. **(Maennererziehung).Maennererziehung.** — *MWB*, r. 1923, nr. 24.

Wychowanie charakteru żołnierza.

2791. **Maerker F.** Autokraten und Demokraten. Charakterologische Bildnisse. Zuerich, 1931. Rentsch. — Str. 117.

Sylwetki charakterologiczne, m. in.; Napoleon, Fryderyk II, gen. Stein, Hindenburg, Ludendorff.

2792. **Maeterlinck M.** Les débris de la guerre. Paris, 1922. Bibl. Charpentier. — Str. 274.

Zbiór artykułów drukowanych podczas wojny światowej. Refleksje o wojnie, m. in. o bohaterstwie, (str. 49—63).

2793. **Magara M.** Individual tolerance to airplane pilots for low atmospheric pressure. — *BNMJ*, 1928, t. 17, str. 1 i n.

Wpływ niskiego ciśnienia powietrza na organizm.

2794. **Magnin.** Préceptes à l'usage de l'officier.— *ASM*, r. 1921, str. 161 — 170 i 186 — 191.

Zadania wychowawcze dowódcy.

2795. **Magnin.** Les vertus de la race. Avec une préface du Maréchal Lyautey. Paris, 1933. Ed. Figuière.— Str. 276.

Opisy czynów bohaterskich żołnierzy francuskich z czasów wielkiej wojny i z wojen kolonialnych.

2796. **Maier H.** Die Bedeutung geistiger Stoerungen fuer die Armee. — *ASM*, r. 1924, nr. 10 — 12, str. 145 — 151, 170 — 173 i 187 — 190.

O szkodliwości wcielania psychopatów do wojska.

— **Mailho J. L.** — zob. **Portmann G.**

2797. **Maillet A.** Sous le fouet du destin. Histoire d'une

âme aux jours héroiques. Paris, 1919. Perrin.— Str. 238.

Autor — profesor szkół średnich — w czasie wojny szeregowiec piechoty — opisuje wrażenia z 16 dni walk w Alzacji w końcu 1915 r.
Ocena: J. N. Cru, str. 363—366.

2798. **Maillet A.** Pour devenir un homme. Paris, 1928. Libr. Gedalge. — Str. XI, 240.

Podręcznik wychowania moralnego i obywatelskiego dla szkół cywilnych, pisany po wojnie (pierwsze wydanie w r. 1922).— Książka bardzo charakterystyczna, poza swą treścią również ze względu na osobę autora, uczestnika wojny.

2799. **Maire P.** Discipline, criminalité et justice militaires. Notes et aperçus historiques sur les rapports de l'état militaire et de l'état social. Paris, b. r. (1909). Charles-Lavauzelle. — Str. 128.

Historia karności i przestępczości w wojsku francuskim od 1789 r.

2800. **Mairet et Pieron.** Le syndrome commotionel dans les traumatismes de guerre. — *BAM*, z 1., 15. i 22. 6. 1915 r.

Choroby nerwowe na wojnie.

2801. **Mairet L.** Carnet d'un combattant. Préface de G. Geffroy. Paris, 1919. Crès. — Str. XV, 326.

Dziennik i listy sierżanta, potym oficera piechoty francuskiej z lat 1915 — 1917.
Ocena: J. N. Cru, str. 190—195.

2802. **Mairetet.** L'officier, éducateur national. Paris, 1910. Derennes.

Zadania oficera wobec narodu.

2803. **Maistre J.** Les soirées de St. Pétersbourg. Entretiens VII — XI. Paris, 1924. Feron-Vrau.— Str. 234.

Rozmowy VII—XI (t. 2-gi) poświęcone są filozofii wojny. Zawierają uwagi o zawodzie żołnierskim.

2804. **Maiti K. P.** The problem of discipline from the psychological standpoint. — *InJP*, 1931, str. 71 — 81.

Psychologia karności, zwłaszcza społecznej.

2805. **Maitrot C.** La prochaine guerre, son caractère scientifique. Paris, 1921. F. Alcan.— Str. 109.

Przewidywania o charakterze przyszłej wojny.

2806. **Majewicz S. A.** W swietie psichofizjołogji.— *KZ*, z 21.12.1928.

Krótkie omówienie różnych zagadnień psychofizjologii w zastosowaniu do wojska.

2807. **Makarow.** Samoubijstwa w russkoj armji.— *WMŻ*, r. 1902, nr. 8, str. 2203 — 2239.

Samobójstwa w wojsku rosyjskim.

2808. **Makarow J. O.** K woprosam ob ispytanji stojkosti pri nieprijatnych oszczu-

szczeniach (emocjonalnaja stojkost) apparatom „Mutapparat" s moimi dopołnienjami k apparatu. — *PiPT*, 1930, str. 518 — 522.

Przyczynek do eksperymentalnego badania odwagi.

2809. **Makedon.** Ob indiwidualnom wozdiejstwi. — *MSb*, r. 1931, z. 2.

O sposobach osiągnięcia wpływu osobistego na podwładnych.

2810. **Makowski T.** Koncentracja nauki a wychowanie.— *PP*, r. 1930, z. 2, str. 18 — 24.

O konieczności równomiernego szkolenia i wychowywania.

2811. **Maksymowicz - Raczyński W.** Czynnik współzawodnictwa w wyszkoleniu strzeleckim. — *B*, r., 1922, t. VI, z. 1, str. 75 — 77.

2812. **Maksymowicz - Raczyński W.** Naukowa organizacja pracy w wojsku.— *PP*, r. 1928, z. 11, str. 106 — 108.

Krótka notatka o konieczności stosowania psychologii do pracy w wojsku.

2813. **Malade T.** Von Amiens bis Aleppo. Ein Beitrag zu Seelenkunde des grossen Krieges. Muenchen, 1930, J. E. Lehmann.— Str. 230.

Pamiętnik lekarza wojskowego z wojny światowej.

2814. **Malan A.** Dell'esame del sense statico della posizione e del senso della verticalita nei candidati all'aviazione.— *GMM*, 1919, t. 67, str. 159 — 163.

Badanie zmysłu równowagi u kandydatów do służby w lotnictwie.

2815. **Malan A.** Méthode d'inscription des déviations postrotatoires.— *RL*, 1930, t. 51, str. 405 — 410.

Badanie zmysłu równowagi.

2816. **Malan A.** La prova dell'indicazione come viene praticata nell'esame dei candidati all'aviazione. Roma, 1919. Bertero.

Badania reakcji u kandydatów do służby w lotnictwie.

2817. **Malan A. e Hahn R.** Dell' esame del senso statico e del senso vestibolare nei candidati all' aviazione.— *AIO*, 1918.

Badanie zmysłu równowagi u kandydatów do służby lotniczej.

— **Malan A.** — zob. **Ricerche.**

2818. **Malassez J.** De la perception des accélérations angulaires dans le maintien de l'équilibre et d'une forme particulière de vertige de rotation.— *BSPP*, r. 1930, str. 37 — 55 .

Przyczynek do badania zmysłu równowagi.

— **Malassez J.** — zob. **Garsaux.**

2819. **Malinowski P.** Przyszła wojna Blocha.— *At*, 1896, z. 1, str. 63 — 82.

Ocena książki J. Blocha.

— **Malinowskij L. P.**— zob. **Dobrowolskij.**

2820. **Mallet R.** La confusion mentale chez le combattant.— *AMP*, r. 1916, z. 4.

Choroby psychiczne na wojnie.

2821. **Mallet R.** La confusion mentale chez le combattant.— *RM4A*, z. 21. 4. 1916.

Choroby psychiczne na wojnie.

2822. **Mallet R.** L'état confusionel et anxieux chez le combattant. — *AMP*, r. 1917, z. 1.

Strach chorobliwy na wojnie.

2823. **Mallet R.** Etats de fatigue du combattant.— *RM4A*, z 22. 2. 1917.

Zmęczenie na wojnie.

2824. **Mallet R.** Troubles psychiques et hallucinations chez le combattant. — *RM4A*, z 3. 12. 1915 i 3. 2. 1916.

Halucynacje u żołnierzy na wojnie.

2825. **Mallet R. et Mercier R.** États anxieux.— *RM6R*, 1917, z. 10.

Przyczynek do psychologii strachu na wojnie.

2826. **Mallet R. et Meunier.** Réaction de fatigue chez les predisposès.— *AMP*, r. 1918, z. 7.

Analiza objawów zmęczenia na wojnie.

2827. **Malleterre.** De la Marne á l'Yser. La victoire des forces morales, sa portée, ses conséquences. Paris, 1916. Libr. R. Chapelot.— Str. 153.

Popularna broszura historyczna, podkreślająca znaczenie sił moralnych podczas zwycięstwa nad Marną w 1914 r.

2828. **Mallock.** Bernhardi on the moral logic of war. London, 1914.

Ocena filozofii wojny generała niemieckiego Bernhardi'ego.

2829. **Małkis W.** Prikaz i jego ispołnienje. — *WW*, r. 1928, nr. 24.

Wpływ formy rozkazu na wykonanie.

2830. **Małyszko A.** Psychologja armii i tłumu.— *SNW*, r. 1920, nr. 4, str. 6 — 8.

2831. **Małyszko A.** Uwagi starego żołnierza. Warszawa, 1919. Księg. Wojsk. — Str. 40.

Zbiór krótkich artykułów popularnych, m. in: Naród i armia.— Tłum i armia. — Wódz i armia. — Uczucie strachu. — Istota dyscypliny. — Wychowanie wojskowe.

2832. **(Man).** The middleaged man in the war.— *La*, 1914, t. 2, str. 667 i n.

Wpływ wieku żołnierzy na znoszenie trudów wojennych.

2833. **Man H.** Massen und Fuehrer. Potsdam, 1932, Protte.— Str. 52.

Psychologia tłumu i przywódcy.

2834. **Manaud.** Influence du milieu et des evénements de guerre sur l'état nerveux et mental du combattant.— *RMMC*, r. 1917, z. 2 — 3.

Wpływ wojny na psychikę jednostek.

— **Manceau E.**— zob. **Mayer E.**

2835. **Mandeville S.** Les abus de l'autorité.— *PeV*, r. 1931, str. 275 — 277.

Nadużywanie autorytetu.

2836. **Mandeville S.** Les adjuvants de l'initiative. — *PeV*, r. 1932, str. 275 — 277.

Przyczynek do psychologii inicjatywy.

2837. **Mandeville S.** Le sang-froid.— *PeV*, r. 1931, str. 87 — 88.

Analiza panowania nad sobą i zachowania zimnej krwi.

2838. **Mandolini H.** La disgregacion del genio.— *RCP*, 1929, str. 645 — 650.

O zwyrodnieniu geniusza.

2839. **Mangiarotti O.** L'inchiesta psicologica sui reduci della Libia.— *RMI*, 1914, str. 338 i n.

Wyniki ankiety wśród żołnierzy włoskich na temat, co czuje żołnierz w walce (wojna w Libii).

— zob. **Żołnierz.**

2840. **Mangin.** La discipline. — *RPa*, r. 1923, z. 5.

O karności wojskowej i społecznej.

2841. **Mangin.** Des hommes et des faits. Paris, 1923. Plon. — Str. 270, 1 mapa.

Sylwetki ludzi (Hoche, Marceau, Napoleon, Galieni) i opisy zdarzeń. Książka zawiera wiele materiału do psychologii wojskowej, zwłaszcza artykuły o dowódcy w bitwie (str. 163 — 174) i o karności (str. 174 — 189).

2842. **Manginelli L.** Ricerche sulla fisiopatologia dell' aviatore.— *PIc*, 1919, t. 26, str. 261 — 264.

Wpływ latania na organizm.

2843. **Mann.** Ueber Granatexplosions - Stoerungen. — *ArP*, r. 1916, t. 56, nr. 1.

Skutki kontuzji.

— **Mann A.**— zob. **Seelenleben.**

2844. **Mann W. L.** The seventh sense (vestibular or balance sense) in aviation.— *MS*, r. 1929, str. 1 — 23.

Rola zmysłu równowagi w lotnictwie.

— **Manola A.**— zob. **Romagna - Manola A.**

2845. **Manolach C.** Psichologia judecatorolui militar. —

RM, r. 1928, nr. 2, str. 8 — 19.

Psychologia sędziów wojskowych.

2846. **Manouvrier E.** Une application anthropologique à l'art militaire.— *REA*, 1906, t. 16, str. 93 — 101.

Próba zastosowania nowych metod do spraw wojskowych (pobór, marsz i i.).

2847. **Manouvrier E.** Le classement des hommes et la marche dans l'infanterie. Une application anthropologique à l'art militaire. Paris, b. r. Charles - Lavauzelle.— Str. 96.

Studium marszu wojskowego.

2848. **Mantey V.** Befehls- und Meldesprache.— *DW*, r. 1931, z. 17, str. 447 — 448.

Znaczenie odpowiedniej redakcji rozkazu i meldunku na wojnie. Przykłady.

2849. **Mantey V.** Fuehrung von oben und Selbststaendigkeit der Unterfuehrer. — *DW*, r. 1930, z. 44 — 45, str. 1139 — 1141 i 1164 — 1166.

Jednolitość doktryny i samodzielność działania na wojnie. Przykłady historyczne i rozważania o inicjatywie niższych dowódców. Przyczynek do psychologii dowodzenia.

2850. **Mantey V.** Der Kulminationspunkt. Eine Studie nach Clausewitz erlaeutert an kriegsgeschichtlichen Beispielen. — *DW*, r. 1930, z. 37, str. 958 — 960.

Studium historyczno - psychologiczne o umiejętności wyczucia punktu szczytowego powodzenia w działaniach wojennych. Przyczynek do psychologii wodza.

2851. **(Manuel).** Manuel d'éducation morale à l'usage des militaires indigènes coloniaux. Paris, 1933. Charles-Lavauzelle.— Str. IX, 108.

Podręcznik wychowania moralnego dla francuskich oddziałów kolonialnych.

— **Manuel E. G.** — zob. **Rippon T.S.**

2852. **Manzer C. W.** The effect of self-interest on scores made on the Allport test for measuring ascendance-submission.— *PC*, r. 1932, str. 268 — 270.

Przyczynek do charakterologii przywódców.

2853. **Marabail.** Psychologie du soldat colonial.— *RTC*, 1906, t. 2, str. 787 — 801.

Psychologia żołnierzy kolonialnych.

2854. **Marage.** Les causes des commotions de guerre.— *BSPP*, 1918, t. 10, str. 45 — 52.

Przyczyny nerwic wojennych.

2855. **Marage.** Contribution à l'étude des commotions de guerre. — *CR*, 1918, t. 96,

str. 132 — 135.

Studium nerwic wojennych.

2856. **Marat - Paulin.** L'éducation et la discipline militaires chez les anciens. Paris, b. r.

Studium historyczne o karności wojskowej.

2857. **Marazzi F.** L'armée de l'avenir. Trad. par cpt. Maurel. Paris, b. r. (po 1918). Charles-Lavauzelle. — Str. 478.

Charakterystyka zadań wojska włoskiego. — Rola wychowawcza oficera i wojska.

2858. **Marbe K.** Psychologie des Befehlens und Gehorchens. — *ZP*, r. 1929, t. CXIII, z. 4 — 6, str. 372 — 386.

Przyczynek do psychologii rozkazu i posłuszeństwa.

2859. **Marbe K.** Ueber Psychologie des Befehlens.— *IP*, r. 1930, t. VII, z. 7, str. 193 — 198.

Psychologia dowodzenia. Wpływ rozkazów sprzecznych.

2860. **Marben R.** Ritter der Luft. Hamburg, 1931. Broschek.— Str. 191.

Wspomnienia uczestników lotów Zeppelinem podczas wojny światowej.

— **Marburg O.**— zob. **Hezel O.**

2861. **(Marc.)** Notes d'un pilote disparu. Paris, 1918. Hachette.— Str. 223.

Marc (pseudonim) wydał dziennik nieznanego pilota francuskiego, poległego w 1917 r. Autor opisuje walki od 17.5. 1916 do 8.8.1917. Autor był od początku pilotem w eskadrze towarzyszącej, potym w myśliwskiej.
Ocena: J. N. Cru, str. 197—199.

— **Marceau**— zob. **Mayer E.**

2862. **Marchand L.** L'offensive morale des Allemands en France pendant la guerre. L'assaut de l'âme française. Paris, 1920. La Renaissance du Livre.— Str. XII, 337.

Obraz propagandy niemieckiej w czasie wojny światowej.

2863. **Marchesini G. e Meoli E.** L'educazione del soldato. Firenze, 1925. „La Voce". — Str. 148.

Treść: Ogólne zasady wychowania wojskowego. — Szkoła wojskowa. — Psychologia i pedagogia. — Psychologia wojskowa. — Dowódca. — Wartość etyczna żołnierza. — Karność.

2864. **Marcks E. M.** Angriff und Verteidigung im Grossen Kriege. II verbesserte und erweiterte Auflage. Berlin — Charlottenburg, 1924. Verl. „Offene Worte". — Str. 56.

Po krótkim przeglądzie historyczno-wojskowym autor omawia we wnioskach czynniki psychiczne natarcia i obrony.
Rec.: — *B*, r. VIII, t. XX, z. 2, str. 236 — 248.

2865. **Marcks E. M.** Clausewitz's Lehre vom Kriege. — *WuW*, r. 1930, z. 5, str. 259 — 276.

Analiza teorii Clausevitza i ocena ich wartości dla czasów dzisiejszych.

2866. **Marcks E. M.** Reich, Volk und Reichswehr. — *WuW*, r. 1931, z. 1, str. 1 — 12.

Znaczenie Reichswehry w rozwoju duchowym narodu niemieckiego.

2867. **Marcolla T.** Zasady wychowania i szkolenia nowoczesnego żołnierza. Warszawa, 1926. Nakł. autora.— Str. 24.

Skrót wykładów dla młodszych oficerów.

2868. **Marcuse H.** Ueber die Angst. — *MPN*, 1929, t. 71, str. 277 — 296.

Psychologia bojaźni i strachu.

2869. **Marczenko N.** Borba so strachom. — *WW*, r. 1926, nr. 7.

O konieczności upodobnienia ćwiczeń pokojowych do warunków wojennych celem zwalczania uczucia strachu.

2870. **Mareš F.** Valka jako projiv života.— *VR*, r. 1924, z. 3, str. 143 — 148.

Szkic filozofii wojny, zwalczającej teorię Darwina.

2871. **Marie A.** La psychologie collective. Paris 1909. Masson.— Str. 170.

Psychologia zbiorowisk i tłumu. Autor porusza zagadnienie przywódców i bohaterów.

2872. **Mar-iew M.** Racjonalizacja i izobrietatielstwo w striełkowom dielje. — *WW*, r. 1932, z. 17 — 18, str. 61 — 71.

Wyniki stosowania naukowej organizacji pracy do szkolenia strzelca i zarys dalszych prac w tej dziedzinie.

2873. **Marin J.** (Badania lotnicze).— W wyd.: Primer congresso de medicina y cirurgia naval y militar de Chile. Valparaiso, 1929. Str. 331 — 336, 540 i n., 553 — 556, 565 — 567.

2874. **Marinus A.** L'éducation morale et le pacifisme. Bruxelles, 1910.

Wychowanie moralne wojska. Idee wiecznego pokoju.

2875. **Mariuszkin A.** Technika i duch naroda.— *WMZ*, r. 1930, nr. 4.

O konieczności przygotowania duchowego społeczeństwa do wojny.

2876. **Mariuszkin A.** Technika i duch naroda.— *VV*, r. 1930, z. 10, str. 300 — 302.

Przekład poprzedniego artykułu.

2877. **Markel F. X.** Les phobies. Paris 1895.

Studium psychologiczne strachu chorobliwego.

2878. **Markin.** Bezopasnost w awiacji.— *KT*, r. 1932.

Zależność wypadków lotniczych od cech psychofizycznych pilota.

2879. **Markowits R.** Syberyjski garnizon. Przełożył dr. J. P. Zajączkowski. Warszawa, 1930. 2 t. Wyd. „Rój".— Str. 271 i 294.

Powieść o życiu jeńców wojennych w obozach na Syberii.

2880. **(Marksizm).** Marksizm-leninizm o wojnie i armii. Posobje dla marksistko-leninskoj podgotowki naczalstwujuszczogo sostawa R.K.K.A. Moskwa, 1932. Partizd.— Str. 279, 6 nlb.

Poglądy kierowników bolszewizmu na sprawy wojny i wojska. Zestawienie dla oficerów wojska sowieckiego.

2881. **Markuszewicz R.** Flucht in die Krankheit und Selbsterhaltungstrieb. — *JPN*, 1930, t. 47, str. 149 — 170.

O instynkcie samozachowawczym.

2882. **Marmont.** Esprit des institutions militaires. Paris, 1845. Libr. J. Dumaine.— Str. 8 nlb., XXII, VI, 290.

Część IV (str. 179 — 227) obejmuje filozofię wojny: duch żołnierski, zalety wodza, trudności dowodzenia.

2883. **Marot J.** Ceux qui vivent. Paris, 1919. Payot.— Str. 256.

Rozważania o żołnierzach piechoty w czasie wojny.—Książka uważana jest za najlepszy obraz psychologii żołnierzy francuskich podczas wojny okopowej.
Ocena: J. N. Cru, str. 449—451.

2884. **Marot J.** Première rencontre avec... Chalon sur Saone, 1926.— Str. 126.

Dziennik oficera rezerwy piechoty z dni mobilizacji i z walk 1914 — 1915.

2885. **(Marquis R.) Graffigny H.** Hygiène pratique de l'aviateur et de l'aéronaute. Préface du prof. Richet. Paris, 1912. Maloine. — Str. 2 nlb., IV, 137.

Jedna z pierwszych prób ujęcia wpływu latania na organizm ludzki.

2886. **Marr H. C.** Psychoses of the war, including neurastenia and schell - shock. London, 1919.— Str. XIII, 292, 38.

Nerwice i psychozy wojenne.

2887. **Marshall R. W.** The philosophy of a soldier.— *IJ*, r. 1930, z. 3, str. 250 — 254.

Opis własnych przeżyć na wojnie i charakterystyka różnych typów żołnierza. Wojna okopowa.

2888. **Martens F.** La paix et la guerre. Paris, 1901. A. Rousseau.— Str. XI, 552, 1 nlb.

Filozofia i socjologia wojny. Treść: Przedmowa. — Wojna i prawo. — Od pokoju do wojny. — Rosja i Turcja. — Armia rosyjska na polu walki. — Ranni, chorzy i jeńcy wojenni.

2889. **Marti H.** Fortgesetzte Untersuchungen ueber die Ermuedung des Muskels. Muenchen, 1923. — Str. 18.

Krótkie studium o zmęczeniu; odbitka z *ZB*, 1923, t. 77, str. 299 — 316.

— **Martin E. D.**— zob. **Conway.**

— **Martin P.**— zob. **Voivenel P.**

2890. **Martin P.** Ceux de l'Aube Rouge. Préf du gén. Pétin. Nancy, 1931. Thomas. — Str. 8 nlb., 279.

Wspomnienia z życia piechoty francuskiej w początkach wojny światowej.

2891. **Martin W. B.** Developpment of psychoses in prison.— *JAI*, 1927, t. 18, str. 404 — 415.

Choroby nerwowe i psychiczne w więzieniach.

2892. **Martin Salazar.** (Badania lotnicze lekarskie w Hiszpanii).— *RSM*, 1931, t. 21, str. 353 — 355.

2893. **Martinek F.** Poznamky o priprave charakteru a smysleni naroda pro pripad valky.— *VR*, 1929, z. 10.

Przygotowanie moralne narodu do wojny.

2894. **Martynow E. J.** Iz pieczalnago opyta russko-japonskoj wojny. Petersburg, 1907.— Str. 176.

O przyczynach niepowodzeń rosyjskich na wojnie rosyjsko-japońskiej. Wiele uwag o psychologii wojska rosyjskiego, dowódców i całego narodu.

2895. **Martynow E. J.** Die Ursachen der russischen Niederlagen. Uebers. v. O. Schwartz. Berlin, 1907, Verl. K. Siegismund.— Str. 127.

Przekład poprzedniej książki. Przekład francuski w 1911 r.

2896. **Martynowicz.** Disciplina w Krasnoj Amii.— *WW*, r. 1927, z. 5.

Cechy swoiste karności w wojsku sowieckim.

2897. **Marulli** A. La sensabilita profonda in funzione del tempo di stimolazione. — *RPS*, r. 1932, str. 3 — 10.

O roli szybkiej reakcji w zawodzie lotniczym.

2898. **Maruszewski A.** Praca polityczna w Czerwonej Armii podczas pokoju.— *PW*, r. 1929, z. 21, str. 1 — 55.

Obszerne sprawozdanie z literatury sowieckiej (książki i czasopisma z lat 1925 — 1928).

2899. **Maruszewski A.** Praca polityczna w Czerwonej Armii podczas pokoju. Warszawa, 1929. Gł. Księg. Wojsk.— Str. 55 i tabl.

Odbitka poprzedniego artykułu.

2900. **Maruszewski A.** Wychowanie żołnierza w Polsce, Rumunii i państwach bałtyckich, w świetle poglądów bolszewickich. — *B*, r. 1929, t. XXIV, str. 77 — 108.

2901. **Maruszewskij W. W.** Uprawlenje wojskami na tieatrie wojny i na polje srażenia. Petersburg, 1912. — Str. 131.

Teoretyczne rozważania o kierowaniu mas ludzkich na wojnie. — Psychologia dowodzenia (praca myślowa, autorytet). Źródła sowieckie przytaczają tę książkę jako przykład stosowania w wojsku zasad naukowej organizacji pracy jeszcze przed teoretycznym ujęciem tego zagadnienia.

2902. **Masaryk T. G.** O dustojnicich a vojacich.— *VVy*, r. 1925, nr. 4, str. 49 — 51.

Ideologia wojska czeskiego.

2903. **Masing R.** Moraal ja Soda. Tallin, 1926. Kindralstaabi VI.Osakonna Vaeljaanne. — Str. 57.

Praca dyplomowa oficera wojska estońskiego na temat: Moralność i wojna. — Oparte na źródłach francuskich, niemieckich i rosyjskich.

2904. **Masłow J.** Naucznyje issliedowanja po taktikie. Petersburg, 1898. W. A. Bierezowskij.— Str. X, 478.

Studia taktyczne. Autor omawia siły duchowe jako podstawę taktyki, siły wewnętrzne żołnierza w walce i inne zagadnienia psychologiczne.— Nowe wydanie 1913.

2905. **Masłowskij E.** Znaczenje duchownoj suszcznosti boja.— *Cz*, r. 1932, z. 76, str. 8 — 9.

Znaczenie czynników psychicznych na wojnie, objaśnione na przykładach z wojny światowej. Wpływ warunków boju na wykonanie zadania taktycznego.

2906. **Mass H.** Deutsche Wehr in Vergangenheit und Gegenwart. (National - sozialistische Bibliothek, H. 47) Berlin, 1933, Verl. F. Eher.— Str. 72.

Skrót historii rozwoju wojska niemieckiego, pisany z myślą wychowawczą w duchu narodowo-socjalistycznym.

2907. **Massacrier A.** Précis de morale destiné au soldat. Paris, 1911. Berger - Levrault.— Str. VIII, 48.

Treść: Ojczyzna. — Sztandar.— Wojna. — Wojsko. — Karność. — Cnoty cywilne i wojskowe.

2908. **Masson P. M.** Lettres de guerre. Préface le V. Giraud. Paris, 1917. Hachette. — Str. XXIII, 262.

Listy z wojny (1914 — 1916) uczonego, który pełnił służbę z początku w oddziałach terytorialnych, poległ jako dowódca kompanii. — Listy zawierają wiele uwag z dziedziny psychologii wojny i żołnierza.
Ocena: J. N. Cru, str. 535—538.

2909. **Massy A.** L'éducation morale et le réglement provisoire de manoeuvres de l'infanterie. Paris, b. r. (po 1903). Charles - Lavauzelle. — Str. 69, 1 nlb.

Metody wychowania żołnierza w zastosowaniu do wydanego przed wojną światową francuskiego regulaminu piechoty.

2910. **Massy A.** Manuel patriotique du citoyen et du sol-

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

dat. Paris, b. r. (przed 1904). Charles - Lavauzelle. — Str. 116.

Wychowanie obywatelskie.

2911. **Massy A.** Moyens à employer pour maintenir et relever le moral des soldats en campagne. Paris, (1899). Charles - Lavauzelle.— Str. 24.

Podręcznik wychowania moralnego żołnierzy w polu i koloniach.

2912. **Mata L.** Selection psicotecnica de agentes de policia.— *AAP*, r. 1933, str. 48 — 58 i 65 — 66.

Badania psychotechniczne w policji argentyńskiej, bardzo zbliżone do badań wojskowych.

2913. **Matagrin A.** La psychologie sociale du G. Tarde. Paris, 1909. F. Alcan.

Psychologia społeczna i tłumu.

2914. **(Material).** Material oder Moral.— *ASM*, 1923, nr. 18 i 20, str. 289 — 294 i 305 — 311.

Według autora na wojnie rozstrzygają czynniki duchowe, nie materialne.

2915. **Mathews C. O.** The honor system. — *JHE*, r. 1932, str. 411 — 415.

Wyniki pracy wychowawczej opartej na wyzyskaniu poczucia honoru studentów amerykańskich.

2916. **Mathias A.** Krieg und Schule. (Zwischen Krieg und Frieden, 16). Berlin, 1915. S. Hirzel.— Str. 64.

Wpływ wojny na młodzież oraz nowe zadania szkoły w Niemczech.

2917. **Mathias A.** Kriegssaat und Friedensernte. Berlin, 1915. Weidmann.— Str. 53.

Wpływ wojny na psychikę jednostki i społeczeństwa w ujęciu niemieckim.

2918. **Mathias A.** Deutsche Wehrkraft und kommendes Geschlecht. Berlin, 1915. S. Hirzel.— Str. 64.

O konieczności wyrabiania w młodzieży niemieckiej cech niezbędnych na wojnie (samodzielność, odwaga, energia i i.).

2919. **Mathieu de Fossey A. et Béhague P.** Méthodes d'examen et conditions d'aptitude à l'aviation. — *JMP*, 1920, t. 39, str. 242 i n.

Badanie zdatności do służby lotniczej.

2920. **Mattanovich.** Mut und Todesverachtung. Graz, 1915. H. Boehm.— Str. 26.

Popularna broszura austriackiego generała, zawierająca uwagi o różnych typach odwagi.

2921. **Mattauschek.** Simulation geistiger Stoerungen. — *JPN*, 1903.

Udawanie chorób psychicznyrh w wojsku w czasie pokojowym.

2922. **Matton E.** Principes généraux d'éducation et d'in-

struction militaires. Paris, b. r. (1902). Charles - Lavauzelle.— Str. 96.

Podręcznik wychowania moralnego dla piechoty francuskiej.

2923. **Matzdorf.** Noch einmal „Fuehrerheer".— *DW*, nr. 30 z 13. 8. 1930, str. 770 — 771.

Dyskusja w sprawie charakteru przyszłej wojny (dowódcy, masy).

2924. **Maublanc M. et Ratié V.** L'examen médical des pilotes par la méthode des réactions aux variations d'équilibre.— *CRB*, 1919, t. 82, str. 649 — 652.

Badanie zmysłu równowagi u lotników.

2925. **Maublanc M. and Ratié V.** The medical examination of airmen. A practical guide for use in the examination of members of the air service and its recruits. London, 1920.— Str. 88.

Przekład angielski książki podanej pod nr. 2928.

2926. **Maublanc M. and Ratié V.** The medical examination of airmen. A practical guide for use in the examination of members of the air service and its recruits. New York, 1921.— Str. 88.

Amerykańskie wydanie książki podanej pod nr. 2928.

2927. **Maublanc M. et Ratié V.** L'examen des aviateurs. La résistance au vertige.— *AMPM*, r. 1921, t. 75, z. 4, str. 315 — 320.

Studium o objawach zawrotów głowy u lotników.
Streszczenie: — *LW*, r. 1922, z. 8, str. 648 — 649.

2928. **Maublanc M. et Ratié V.** Guide pratique pour l'examen médical des aviateurs. Paris, 1916. Libr. Bailiéres. — Str. 111.

Wskazówki praktyczne do przeprowadzania badań lotniczych.

2929. **Mauclair C.** Le miracle du courage.— *DT*, z 9. 7. 1916.

Przykłady odwagi na wojnie.

2930. **Maude F. N.** War and the world's life. London, 1907. Smith, Elder.— Str. XXXII, 424, 6 rys.

Wpływ wojny na życie społeczeństwa.

2931. **Maud'huy** Infanterie. 2-me édition. Paris, 1912. Charles-Lavauzelle. — Str. 288, 7 szk. w tekście i 3 poza tekstem.

Podręcznik taktyki piechoty, uwzględniający przede wszystkim czynniki duchowe i psychologię żołnierza piechura.
Treść: Rozważania ogólne. — Piechota w walce ze zmęczeniem. — Piechota w walce ze strachem. — Studia z historii wojen w zastosowaniu do piechoty.

2932. **Maud'huy.** Piechota. Osnowy jeja wospitanja, ob-

MIEJSCE NA NOTATKI.

Biblioteka Akademii Sztabu Generalnego

MIEJSCE NA NOTATKI.

uczenja i taktiki. Petersburg, 1912. Izd. Bierezowskogo.— Str. 319.

Przekład poprzedniej książki.

2933. **Maud'huy.** La manoeuvre. Étude théorique (1911), précédée du testament militaire du colonel de Maud'huy à son régiment. Préface du col. Feyler. Paris, b. r. (1919). Berger - Levrault.— Str. 58.

Teoretyczne studium o istocie manewru, zawierające wiele ustępów o znaczeniu czynników duchowych.

— **Maud'huy** — zob. **Castaing G.**

2934. **Maunier R.** Des comportements sociaux et de leur classification. — *JPNP*, 1929, t. 26, str. 153 — 162.

Badanie zmysłu społecznego.

2935. **Maurel E.** Appréciation de l'acuité visuelle sous le rapport de l'aptitude professionnelle chez les soldats et les marins. Paris, 1879. Baillière. — Str. 347 — 360. (Odb. z *AMPN*, 1879, t. 32).

Badanie wzroku żołnierzy i marynarzy.

2936. **Maurin.** Le Chef. — *FM*, z 5. 6. 1929.

Zadania i charakterystyka dowódcy.

2937. **Maurois A.** Les silences du colonel Bramble. Paris, 1929. Hachette. — Str. 155.

2938. **Maurois A.** Les discours du docteur O'Grady. Paris, 1929. Hachette. — Str. 160.

Autor przebył całą wojnę światową jako tłumacz przy armii angielskiej na froncie francuskim. Obie książki stanowią powieść, charakteryzującą oficerów angielskich na wojnie światowej.
Ocena: J. N. Cru, str. 629—630.

2939. **Maurois A.** Oddech wojny. Powieść. Przeł. H. Hellerówna. Warszawa, b. r. (1930). Bibl. Groszowa. — Str. 299.

Przekład dwóch książek przytoczonych pod l. 2937 i 2938.

2940. **Maurois A.** Dialogues sur le commandement. Paris, 1925. B. Grasset. — Str. 182, 1 nlb.

Autor podaje myśli o sztuce dowodzenia w formie dialogów między profesorem filozofii a oficerem.

2941. **Maus L.** (Alkoholizm w wojsku i w marynarce). — *JMSI*, 1912, t. 180, str. 301 — 320.

2942. **Maus L.** The effects of alcool on efficiency of military men. — *MTNY*, 1916, t. 44, str. 41 — 43.

Wpływ alkoholu na pracę żołnierzy.

2943. **Mausser O.** Zur Psychologie des Soldaten. — *Gl*, 1910, t. 97, str. 101 i 125.

Psychologia żołnierzy niemieckich przed wojną światową.

2944. **Mausser O.** Deutsche Soldatensprache. Ihr Aufbau und ihr Problem. Strassburg, 1917. Truebners Bibliothek. — Str. 135.

Gwara żołnierzy niemieckich w czasie wojny światowej.

2945. **Mawicz.** K psychikie czełowieka w boju.— *RuI*, r. 1911, nr. 4.

Psychologia żołnierza w nowoczesnej walce.

2946. **Maxwell J.** La philosophie sociale et la guerre actuelle. Paris, 1919. F. Alcan. — Str. VII, 207.

Filozofia wojny, psychika narodów w czasie wojny światowej.

— **Maxymowicz** — zob. **Maksymowicz - Raczyński W.**

2947. **May M. A.** Personality and character tests.— *PB*, 1927, t. 24, str. 418 — 435.

Testy do badania charakteru.

2948. **Mayer E. (Manceau E.).** Armées étrangères. Essais de psychologie militaire. Paris, 1900. Charpentier.— Str. 356.

Porównanie wojsk różnych państw z podkreśleniem ich wartości moralnej.
Autor — w 1914 r. podpułkownik wojska francuskiego — znany w literaturze wojskowej z śmiałości swych poglądów na długo przed wojną światową, poruszał w artykułach i książkach zagadnienia przyszłej wojny, organizacji wojska, zasad taktyki i strategii. Śladem A. du Picq'a uważa w swych pracach człowieka za główne narzędzie walki i jemu poświęca najwięcej uwagi.

2949. **Mayer E. (Lt. col. E. Manceau).** Autour de la guerre actuelle. Essai de psychologie militaire. Paris, 1917. Chapelot. — Str. 319.

Myśli o wojnie nowoczesnej ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia czynników duchowych.
Zawiera m. in.: formy nowoczesnej wojny, natarcie i obrona.

2950. **Mayer E.** Code-manuel du soldat citoyen. Paris, 1890. Duquesne.

O cnotach żołnierskich.

2951. **Mayer E.** Comment on pouvait prévoir l'immobilisation des fronts dans la guerre moderne. Paris, 1916. Berger - Levrault. — Str. 112.

Przedruk artykułów z lat 1888 — 1902, zawierających przewidywania o charakterze wojny światowej (wojna pozycyjna).— Psychologia walki; człowiek i maszyna.

2952. **Mayer E.** Demain ou après-demain. Paris, 1922. Berger-Levrault.— Str. 172.

Przewidywania o linii rozwojowej wojska i wojny.

2953. **Mayer E.** Essais de pédagogie militaire. Paris, 1922. Chapelot. — Str. 259.

O metodach szkolenia w wojsku. — Osobny rozdział o wychowaniu moralnym.
Rec.: — *B*, r. 1924, t. XVI, str. 233 — 235.

2954. **Mayer E.** Nos chefs de 1914. Souvenirs personnels et essais de psychologie militaire. Paris, 1930. Libr. Stock. — Str. 316, 1 nlb.

Życiorysy wodzów francuskich i uwagi o przyszłej wojnie. Na tle tych rozważań myśli z zakresu psychologii wojskowej. Przyczynek do psychologii dowodzenia.

2955. **(Mayer E.) Manceau.** Notre armée. Essai de psychologie militaire. Paris, 1901. Fasquelle. — Str. IV, 428.

Treść: Urządzenia wojskowe.— Oficer, podoficer i szeregowiec francuski. — Charakterystyka organizacji wojska.

2956. **(Mayer E.) Marceau Lt.** Pédagogie militaire. L'officier éducateur national. Préface de G. Duruy, E. Petit, discours de E. Lavisse. Paris, b. r. (1905). Bibliothèque de l'Armée nouvelle. — Str. 244.

Wskazówki dla oficerów i podoficerów francuskich w sprawie zadań wychowawczych w stosunku do wojska i społeczeństwa.
Treść: Rola oficera jako wychowawcy narodu. — Wychowanie żołnierza. — Program wychowania, wskazówki i przykłady pogadanek (patriotyzm, koleżeństwo, żołnierz w walce i i.).

2957. **(Mayer E.) M. E.** Pédagogie militaire. Paris, 1908.— Str. 87.

Przeróbka poprzedniej książki.

2958. **Mayer E.** Plus des guerres ni d'armées. Paris, 1925. Ed. de „La Griffe". — Str. 47.

Przewidywania autora o niemożliwości przyszłych wojen.

2959. **Mayer E.** La psychologie du commandement, avec plusieures lettres inédites du Maréchal Foch. Paris, 1924. Edit. Flammarion.— Str. 248, 1 nlb.

Psychologia dowodzenia.
Treść: Wykonywanie władzy. — Podwładny. — Wpływ obyczajów. — Dowódca. — Środki działania. — Wyrobienie karności.

2960. **Mayer E.** La psychologie militaire. — *RPh*, r. 1930, t. CIX, str. 23 — 42 i 133 — 140.

Cechy szczególne psychologii żołnierza i wojska podczas pokoju i na wojnie. Stosunek psychologii do historii wojen.
Zadania psychologii wojskowej, oraz krytyka nowszej literatury z tej dziedziny (Coste, Krahe, Lucas, Toulemonde).

2961. **Mayer E.** La psychologie du „Poilu".— *RMS*, r. 1933, nr. 5, str. 213 — 233.

Psychologia żołnierza francuskiego w czasie wojny światowej.
Pisane w związku z książką Coste'a.

2962. **Mayer E.** La théorie de la guerre et l'étude de l'art militaire. Paris, 1923. F. Alcan. — Str. 216, 1 nlb.

Dyskusja w sprawie francuskiej doktryny wojennej. Na str. 125 — 156 i w innych ustępach wiele myśli o roli czynników duchowych na wojnie.

2963. **Mayer E.** L'eclectisme en art militaire. — *RMF*, z 1. 12. 1922, r. 92, nr. 18, str. 301 — 320.

Artykuł jest zakończeniem książki pod tytułem: La théorie de la guerre.

2964. **Mayer E.** L'étude de l'art militaire. — *RMF*, z 1. 11. 1922, r. 92, nr. 17, str. 179 — 190.

O konieczności uwzględniania elementów psychologicznych w studiowaniu sztuki wojskowej. Ustęp z pracy poprzedniej.

— **Mayer E.** — zob. **Desoffy de Csernek.**

2965. **Mayer Ed.** Beitrag zur Kenntnis des Einflusses kriegerischer Ereignisse auf die Entstehung geistiger Stoerungen in der Zivilbevoelkerung.— *ArP*, r. 1915, t. 56, z. 1.

Wpływ przeżyć wojennych na rozwój chorób psychicznych.

— **Mayer W.**—zob. **Schroetter H.**

2966. **Mayerhoffer G.** Untersuchungen ueber den Einfluss bestimmter Alkoholmengen auf Reaktionszeit und Aufmerksamkeit.— *IP*, r. 1932, str. 129 — 144 i 257 — 267.

Badania wpływu alkoholu na czynności szoferów (uwaga).

2967. **Mayerhoffer G.** Recherches psychotechniques concernant l'effet de l'alcool sur le comportement des conducteurs d'automobiles. — *TH*, r. 1933, z. 1, str. 21.

Przekład poprzedniego artykułu.

2968. **Mayner C. B.** (Czy wojsko zabija inicjatywę). — *ME*, r. 1925, z. 9 — 10.

2969. **Mazade F.** La peur.—*Me*, 1910, t. VI.

Studium strachu.

2970. **Mazzeo M.** Sulle condizioni emotive dei traumatizzati di guerra. — *FoM*, 1922, t. 8, str. 557, 630 i n.

Wpływ silnych wzruszeń na powstawanie psychoz wojennych.

2971. **M'Callum.** The annual incidence of intelligence and its measurement by the American Army tests. — *PRSE*, r. 1922, t. 41, str. 150 — 153.

Zastosowanie testów wojskowych do badania dzieci.

— **M-cki K.** — zob. **Sokolnicki M.**

2972. **Mea.** Confidence in war. — *USM*, r. 1913, nr. 1018, str. 630 — 635.

2973. **Meagher E. T.** Discussion on functional nervous disorders in the services.— *PRSM*, 1929, t. 22, str. 30 — 34.

Wpływ służby w marynarce na stan nerwowy.

2974. **Meagher E. T.** Nervous disorders in fighting forces. — *JRNM*, 1924, t. 10, str. 1 — 15.

Nerwice wojenne w oddziałach walczących.

2975. **(Mechanisierung).** Mechanisierung der Fuehrung. — *DW*, r. 1929, z. 40, str. 875 — 876.

Zmiany w sposobie dowodzenia w wojnie nowoczesnej.

2976. **Mechow K. B.** Das Abenteuer. Ein Reiterroman aus dem grossen Kriege. Muenchen, 1933. A. Langen. — Str. 253.

Opowiadanie o działaniach kawalerii niemieckiej na froncie wschodnim w początkach wojny światowej.

2977. **Meerloo A. M.** Die Abwehrreaktionen des Angstgefuehls.— *ZGNP*, r. 1931, t. 133, str. 1 — 29.

Psychologia bojaźni i strachu.

2978. **Megevand et Souques.** Des trepanés renvoyés sur la ligne de feu. — *ASN*, r. 1916, z. 10.

Powrót rannych na front.

2979. **Mehler L.** Der Schiedsrichter als Lehrer und Erzieher fuer Kampf und Gefecht. Berlin, 1931. Verl. „Offene Worte". — Str. 29.

Przyczynek do wpływu wyszkolenia na wychowanie żołnierza.

2980. **Mehmcke R. L.** Psychologie fuer Vorgesetzte.— *IP*, r. 1932, z. 11 — 12, str. 359 — 366.

Wskazówki psychologiczne dla kierowników grup ludzi.

2981. **Meier M.** Fahnenflucht und unerlaubte Entfernung im Kriege. Bonn, 1918. H. Trapp. — Str. 140.

Dezercja i samowolne oddalenie w czasie wojny światowej.

2982. **Meier - Mueller H.** Ueber Fliegerneurosen. — *SMW*, 1920, t. 56, str. 268 — 275.

Wpływ lotów na stan nerwów.

2983. **Meignant P.** La sélection des pilotes aviateurs. — *RPAE*, r. 1931, str. 89 — 105.

Warunki, jakim powinien odpowiadać pilot (stan fizyczny, narządy zmysłowe, właściwości psychiczne).

2984. **Meillour.** Étude sur la panique. — *JMB*, 1920, t. 50, str. 598 — 605.

Przyczynek do badania paniki na wojnie.

2985. **Meinecke F.** Persoenlichkeit und geschichtliche Welt. Berlin, 1923. E. S. Mittler. — Str. 39.

Rola wybitnej jednostki w rozwoju narodu i wpływ studiów historycznych na kształtowanie jednostki. Przykład Fryderyka II.

2986. **Meinhoff C.** Sittlichkeit und Krieg. Hamburg, 1915. Boysen. — Str. 19.

Apologia wojny.

2987. **Meissner.** Zur Statistik der Koerpergroesse der Wehrpflichtigen. — *AAN*, 1882 — 1883, t. 14, str. 235 — 250, 1 mapa; 1888 — 1889, t. 18, str. 101 — 133, 1 mapa; 1890 — 1891, t. 19, str. 317 — 329.

Badania antropometryczne poborowych.

2988. **Meister.** Der Krieg als ethisches Problem. Wien, 1915. Schulbuecher-Verlag. — Str. 80.

Rozważania filozoficzne o etycznym uprawnieniu wojen.

2989. **Meizels R. S. (Rafimow M.)** Struktura uczreżdienij i organizacja diełoproizwodstwa. Moskwa, 1924. — Str. III, 189.

Naukowa organizacja pracy.

2990. **Melcer E. N.** K problemie awtomatizacji. — *PiPT*, r. 1933, z. 2, str. 159 — 171.

O sprawie automatyzacji pracy telegrafistów.

2991. **Méléra C.** Verdun. La Montagne de Reims. Paris, 1925. Ed. de la Lucarne. — Str. 61.

Wyjątki z dziennika podporucznika francuskiego, poległego w 1918 r. Opis walk pod Verdun (1916) i pod Reims (1918).

2992. **Meltzer.** Abnorme Geisteszustaende beim Soldaten und bei der Truppe. Muenchen, 1916. Verl. der Aerztlichen Rundschau. — Str. 48.

Przedruk dwóch odczytów: pierwszy o konieczności badania stanu umysłowego przy braniu rekruta, drugi (str. 26 — 48) o psychologii paniki i o środkach zapobiegania jej na wojnie.

2993. **Meltzer.** Zur Kenntnis und Verhuetung der Panik im Kriege. — *LZ*, z 19. i 26. 2. 1910 r.

Odczyt przedrukowany w książce podanej powyżej.

2994. **Melville C. H.** The load of the infantry soldier. — *JRAM*, 1911, t. 16, str. 289 — 301.

Studia nad obciążeniem piechura.

2995. **Melville C. H.** The physiology of the march. — *JRAM*, 1911, t. 17, str. 30 — 49; 1912, t. 19, str. 661 — 673.

Fizjologia marszu.

2996. **Menacho M.** La aptitud psicovisual de los motoristas.—*AOHA*, 1930, t. 30, str. 310 — 326.

Badania psychotechniczne kierowców.

2997. **Menard P.** La peur subconsciente du soldat dans les tranchées. — *RI*, r. 1922, z. 1, str. 62 — 73.

Autor, lekarz wojska francuskiego, poddaje analizie objawy strachu u żołnierzy podczas walk okopowych.
Streszczenie: — *LW*, r. 1922, z. 4, str. 294 — 296.

2998. **Mendel.** Psychiatrisches und Neurologisches aus dem Felde. — *NZ*, r. 1915, nr. 1.

Choroby nerwowe i umysłowe, jako skutek wrażeń wojennych.

2999. **Mendel K.** Selbstmord bei Kriegsverletzten. — *MK*, 1927, t. 23, str. 1824—1825.

Przyczynek do psychologii rannych i samobójców.

3000. **Mendik K. S.** Trenirowka w marsze kak metod woinskogo obuczenja.— *WFWT*, 1928, str. 61 — 88.

Zagadnienia organizacji i fizjologii marszu.

3001. **Menella A.** Muscoli ed anima nella scherma. — *EeN*, r. 1929, z. 6.

Wpływ szermierki na psychikę człowieka.

3002. **Meng H.** Zur Konstitutionsumstellung. — *PAB*, r. 1932, t. 4, str. 224—231.

O psychologii strachu.

3003. **Menke J.** Ohne Waffe. Das Kriegserlebnis eines Priesters. 6. Aufl. Paderborn, 1930. Schoening. — Str. 287.

Wspomnienia kapelana niemieckiego z wojny światowej.

3004. **Menninger K. A.** The origins and masques of fear. — *Su*, 1933, t. 22, str. 217 — 222.

Przyczynek do psychologii strachu (źródła strachu, zwalczanie).

3005. **(Mensch).** Mensch in der Schlacht der Zukunft. — *MWB*, r. 1925, nr. 20.

Rola człowieka w przyszłej bitwie.

— zob. **Soldan.**

3006. **(Mentalita).** Mentalita di guerra nelle opere del tempo di pace. — *FA*, z 3. 5. 1927 r.

Psychiczne przygotowanie wojny.

3007. **Mentré F.** Espèces et variétés d'intelligence. Elements de noologie. Paris, 1920. Ed. Bossard. — Str. 294.

Próba klasyfikacji różnych rodzajów inteligencji i przydatności ich do rozmaitych zawodów, między innymi do zawodu wojskowego.

3008. **Mentzel E. H.** Das zertruemmerte Ich. Leipzig, 1930. O. Hillmann. — Str. XII, 248, z rys.

Wspomnienia żołnierza niemieckiego z wojny światowej.

3009. **Menzel E.** Du rôle de l'officier en vue de la guerre. — *BB*, 1920, nr. 4 — 7 i 1921, nr. 9 — 11, str. 281 — 296, 361 — 368, 447 — 454, 555 — 562 i 755 — 770, 863 — 872, 951—958.

Zadania oficera na wojnie. — Autor jest oficerem belgijskim.

3010. **Menzel E.** Du rôle de l'officier en vue de la guerre.

Bruxelles, 1921. Dewit. — Str. 78.

Odbitka z poprzedniego artykułu. Książki tej nie ma w handlu.

— **Menzel E.** — zob. **Czynniki.**

— **Meoli E.** — zob. **Marchesini G.**

3011. **Mercer N.** Medical supervision of airplane pilots. — *VMM*, 1931, t. 57, str. 712 — 715.

Badania lekarskie pilotów.

3012. **Merceron.** Pour la patrie, par l'école. Paris, 1910. Berger-Levrault.— Str. 61.

Wykłady dla nauczycieli cywilnych o istocie obowiązków żołnierskich.

3013. **Mercier R.** Le combattant aux prises avec l'évacuation sanitaire. — *RI*, r. 1931, z. 10, str. 609 — 636.

Opis stanu duchowego żołnierzy ewakuowanych z pola walki. Autor jest lekarzem wojskowym francuskim.

3014. **Mercier R.** Le combattant aux prises avec la misère. — *RI*, r. 1931, z. 7 i 8, str. 24 — 62, 329 — 367.

Rozważania lekarza wojskowego o wpływie zmęczenia, niedożywiania i innych czynników na wartość bojową żołnierza.

3015. **Mercier R.** Le combattant aux prises avec le gaz. — *RA*, r. 1929, str. 560 — 590.

Zachowanie się żołnierzy w walce gazowej.

3016. **Mercier R.** Conférence donnée aux officiers de réserve de la 9-e région. — *OR*, r. 1928, z. 3.

Skrót psychologii żołnierza w walce.

3017. **Mercier R.** Le vrai visage du combattant, 1914—1918. Préface de gén. Serrigny. Paris, 1932. Charles-Lavauzelle.— Str. 218, 3 tabl.

Psychologia żołnierza francuskiego w czasie wojny światowej.

Treść: Przedmowa i wstęp. — Żołnierz w zetknięciu z nieprzyjacielem, w walce gazowej. — Brak, niedostatek i cierpienie na wojnie. — Żołnierz ranny i ewakuacja sanitarna. Bohaterstwo. Wnioski. — Większa część książki jest przedrukiem poprzednio wydanych artykułów.

— **Mercier R.** — zob. **Mallet R.**

3018. **Merill D. T.** Leadership. — *IJ*, r. 1925, z. 9, str. 260 — 263.

Istota dowodzenia.—Cechy dowódcy. — Znaczenie karności.

3019. **Merkel F.** Influencia moral de la separacion del soldato del seno de su familia. — *CML*, 1903, t. 20, str. 219 — 222.

Nostalgia u żołnierzy.

3020. **Mermet A.** Pour être un chef: savoir, instruire, commander, entrainer; conseils aux gradés. — *RI*, r. 1932,

z. 6 i 7, str. 1057 — 1092 i 88 — 114.

Wskazówki, jak wychowywać i szkolić żołnierzy.
Wydane osobno jako książka.

3021. **Mermet A.** Pour être un chef. Savoir, instruire, commander, entrainer. Conseils aux gradés. Paris, 1932. Charles-Lavauzelle. — Str. 64.

Wskazówki praktyczne dla oficera-wychowawcy. Ustęp o odwadze.

— **Merrill R. R.** — zob. **Eichler G. A.**

3022. **Mertz.** Der Fuehrerwille in Entstehung und Durchfuehrung erlaeutert an den Vorgaengen beim gemeinsamen Oberbefehl in den Reichslanden August — September 1914. Oldenburg, 1932. Stalling.— Str. 206, 1 mapa.

Studium historyczno-operacyjne z wojny światowej. — Zawiera materiał do charakterystyki pracy sztabów i wodza na wojnie.
Rec.: — *B*, r. 1933, t. XLIII, str. 164 — 169.

3023. **Mertz.** Der Fuehrerwille in Entstehung und Durchfuehrung. — *DW*, r. 1932, z. 40.

Praca myślowa i proces psychologiczny dowódcy.
Wyjątek z poprzedniej książki.

3024. **Mesnier.** Le suicide dans l'armée. Thèse de Lyon, 1881.

Samobójstwa w wojsku.

3025. **Messer A.** Das Problem der staatsbuergerlichen Erziehung. Leipzig, 1912. O. Nemmich. — Str. 238.

Wychowanie obywatelskie w wojsku.

3026. **Messer A.** Zur Psychologie des Krieges. — *PJb*, r. 1915, t. 159, z. 1 — 3, str. 126 i n.

Wrażenia z początków wojny światowej.

3027. **Messina E.** Preponderanza dei fattori intellectuali e morali? Riflessioni sulla campagna 1806. — *EI*, r. 1924, nr. 83.

Dyskusja w sprawie roli czynników psychicznych na wojnie, na przykładzie historycznym.

3028. **Metcalf H. C.** Business leadership. New York, 1931. Pitman. — Str. 357.

Książka, poświęcona zagadnieniu kierownictwa w przedsiębiorstwach zawiera wiele analogii z życiem wojskowym.

— **Metcalf H. C.** — zob. **Tead O.**

3029. **(Mietodika).** Mietodika, piedagogika i psichołogja. Moskwa, 1922. Izd. W. W. R. S. — Str. 116.

Popularny podręcznik psychologii i pedagogii, używany w swoim czasie w szkołach wojskowych sowieckich.

3030. **Metsch.** Krieg ohne Feldherrn? Oldenburg i. O., 1932. G. Stalling.— Str. 94.

Autor — generał niemiecki — zwalcza pogląd, że postęp techniki i masy wojsk zepchnęły na drugi plan sztukę dowodzenia.— Przyczynek do studiowania pracy wodza na wojnie.

3031. **Metsch.** Vom soldatischen Pulsschlage des Volkes. — *DW*, r. 1924, z. 14.

O konieczności wychowania narodu w duchu wojskowym.

— **Meunier** — zob. **Mallet.**

3032. **Meyer A.** Anschauung und Selbsttaetigkeit beim Schiessenlernen. — *NMB*, r. 54, 1912, z. 3, 4 i 10.

Nowe metody w nauce strzelania. Autor — oficer niemiecki — jeden z pierwszych przed wojną światową propagował zastosowanie psychologii do prac wojska, zwłaszcza w nauce strzelania, w wyszkoleniu i w doborze rekrutów.

3033. **Meyer A.** Die Bedeutung der modernen Psychologie fuer das Militaerwesen. — *NMB*, r. 53, 1911, nr. 6 i 10.

O zastosowaniu psychologii do spraw wojskowych, zwłaszcza do ustalenia zasad szkolenia oraz do badań przy poborze rekruta.

3034. **Meyer A.** Experimentelle Analyse psychischer Vorgaenge beim Schiessen mit der Handfeuerwaffe. Ein Versuch. — *AGP*, r. 1911, t. XX, z. 4, str. 397 — 413.

Zastosowanie psychologii do nauki strzelania z karabina.

3035. **Meyer A.** Psychologie und militaerische Ausbildung.— *ZPP*, r. 13, 1911, z. 2, str. 81 — 85.

O konieczności zastosowania nowoczesnej psychologii do szkolenia wojska, o potrzebie wykształcenia lekarzy wojskowych w psychologii oraz wciągnięcia zawodowych psychologów do pracy nad wojskiem.

3036. **Meyer A.** Psychologisches zur Schiessausbildung. (Zawarte w: Beitraege zur Geschichte der Handfeuerwaffen). Dresden, 1905. Verl. v. Boensch.

Podstawy psychologiczne racjonalnej nauki strzelania.

3037. **Meyer A.** Vorschlaege zu Versuchen im Anschluss an meinen Aufsatz „Experimentelle Analyse psychischer Vorgaenge beim Schiessen mit der Handfeuerwaffe".— *AGP*, 1911, t. XXII, z. 1, str. 47 — 49.

Program doświadczeń, mających na celu zastosowanie psychologii eksperymentalnej do nauki strzelania.

3038. **Meyer E.** Der Einfluss des Krieges, insbesonders des Kriegsausbruches auf schon bestehende Psychosen. — *ArP*, r. 1915, t. 55, str. 353 — 365.

Wpływ wybuchu wojny na psychozy zbiorowe.

3039. **Meyer E.** Ueber nervoese Folgezustaende nach Granatexplosionen. — *ArP*, 1915, t. 56, str. 914 — 952.

Skutki kontuzji.

3040. **Meyer E.** Psychosen und Neurosen waehrend des Krieges. — *DMW*, r. 1914, nr. 51 i 1915, str. 1509 — 1511.

Choroby nerwowe i psychiczne, spowodowane przez wojnę.

3041. **Meyer E.** Der unbekannte Soldat. Muenchen, 1929. J. F. Lehmann. — Str. 97.

Przeżycia niemieckiego lekarza wojskowego na froncie francuskim.

3042. **Meyer J.** Altitude et coeur droit.— W wyd.: Livre jubilaire de Ch. Richet. Paris, 1912.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na pracę serca. Badania lotnicze.

3043. **Meyer J.** La guerre, mon vieux.... Paris, 1930. Les Etincelles.— Str. 86, 1 nlb.

Wspomnienia oficera piechoty z spokojnych odcinków i czasów pościgu z jesieni 1918.

3044. **Meyer J.** Ce qu'on voit d'une offensive. (La Biffe). Préface de H. Malherbe. Paris, 1928. A. Michel. — Str. XX, 245.

Dziennik dowódcy kompanii francuskiej z walk w Szampanii (1915) i nad rzeką Sommą (1916). Ocena: J. N. Cru, str. 207 — 211.

3045. **Meyer S.** Die nervoesen Krankheitsbilder nach Explosionsschock. — *ZGNP*, 1917, t. 33, str. 353 — 370.

Skutki psychiczne urazu wywołanego wybuchem pocisku.

3046. **Meylan R.** Studi sul soldato dei Cantone di Vaud. — *RAn*, r. 1916, z 9.

Psychografia żołnierza włoskiego.

3047. **Mêzieres.** Les silhouettes du soldat. Paris, 1907.

Charakterystyka żołnierza francuskiego.

3048. **(Męstwo).** Męstwo.— *ŻP*, r. 1926, nr. 7, str. 127 — 128.

Krótka notatka.

3049. **M'Gonigal J. G.** Immobility. An inquiry into mechanism of the fear reaction. — *PRw*, r. 1920, t. XXVII, z. 1, str. 73 — 80.

Analiza objawów strachu.

3050. **Miasiszczew W. N.** Słowiesnaja reakcja u radjotielegrafistow. — *PT*, r. 1927, t. 2.

Badania eksperymentalne różnych typów pracowników (radiotelegrafiści).

3051. **Miasnikow M.** Miesto starszago naczalnika w boju i jego licznoje wozdiejstwie na boj. — *WiR*, r. 1927, nr. 4.

Analiza sposobu dowodzenia w walce na podstawie powojennych regulaminów; wpływ osobisty na przebieg walki.

3052. **Miceli V.** La psicologia della folla.— *RItS*, r. 1899, t. III, str. 166 i n.

Psychologia tłumu.

3053. **Michael W.** Infanterist Perhobstler. Berlin, b. r. (1930). Rembrandt-Verlag. — Str. 359.

Przeżycia żołnierza bawarskiego od wybuchu wojny światowej do zawarcia pokoju.

3054. **Michaelis de Henning E.** Duch i technika. Kijów — Warszawa, 1917. Nakł. Tow. Wiedzy Wojskowej. — Str. 36.

Rozważania na temat wzajemnej roli obu czynników w wojnie nowoczesnej.

3055. **Michaelis de Henning E.** Strach. — *KWa*, nr. 51 z 20. 2. 1922.

Krótki artykuł: strach, wola, patriotyzm.

3056. **Michailescu M.** Un caz de psichologie militara. — *RM*, r. 1929, nr. 5, str. 67 — 73.

Na przykładzie działań gen. Rennenkampfa w Prusach Wschodnich autor omawia psychologię dowodzenia na wojnie.

3057. **Michajłow S.** Mietodika CITA w awto-traktornoj szkole. — *OT*, r. 1924, z. 8 — 9.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy w szkoleniu uczniów wojskowej szkoły samochodowej.

3058. **Michajłowskij N. K.** Soczinienja. Petersburg, 1896.

W tomie 2-gim od str. 95—238 kilka artykułów o psychologii bohatera i tłumu, pisanych w latach 1882 — 1893 w związku z ukazującymi się wówczas dziełami o tych tematach.

3059. **Michels R.** Zur historischen Analyse des Patriotismus. — *ASS*, r. 1913, t. 36, z. 1 — 2.

Analiza i historia rozwoju patriotyzmu.

3060. **Michels R.** Der Patriotismus. Prolegomena zu einer soziologischen Analyse. Muenchen - Leipzig, 1929. Verl. Duncker u. Humboldt. — Str. VIII, 269.

Analiza pojęcia patriotyzmu, jego objawy, stosunek do obcych jednostek, świadomość narodowa, misja narodowa, znaczenie pieśni (hymnu). Wiele uwag o psychologii wojny światowej.

— **Michels R.** — zob. **Grundriss.**

3061. **Michiejew S.** Rol musztry w obrazowanju i wospitanju wojsk.— *WZ*, r. 1922, nr. 5, str. 3 — 5.

Wpływ wychowawczy musztry. W związku z pracami Dragomirowa, Freytag-Loringhovena i i.

3062. **Michiejew S.** Wojennoistoriczeskije primiery. Wypusk I. Moskwa, 1921. — Str. 51.

Zawiera m. in. rozdział o znaczeniu sił duchowych oraz przy-

czynki do psychologii żołnierza sowieckiego.

3063. **Michniewicz N. P.** Ewolucja i progres w bojewom dielie. — *ŻOR*, r. 1906, z. 1, str. 48 — 60.

Rola czynników duchowych w związku z rozwojem sztuki wojskowej.

— **Miechonoszin K. A.**— zob. **Woprosy.**

3064. **Mielaidow S.** Mietody C. I. T. primienienji k'usłowiam krasnoj armji. — *WW*, r. 1931, z. 13 i 14.

Charakterystyka metod sowieckiego instytutu naukowej organizacji pracy w odniesieniu do Czerwonej Armii.

3065. **Mielnikow D.** Nrawstwiennyj element w rukach naczalnika. — *WiM*, r. 1906, z. 6, str. 80 — 96.

Znaczenie czynników psychicznych na wojnie.

3066. **Mienczukow J.** Wospitanje inicjatiwy.— *WW*, r. 1930, z. 27, str. 7 — 10.

Metoda wyrabiania inicjatywy u dowódców wobec zmieniających się warunków boju. Konieczność stosowania odpowiedniego układu ćwiczeń.

3067. **Miessner W.** Am Feind. Der August - Feldzug in Ostpreussen. Heilbronn, 1916. E. Salzer.— Str. 96.

Wspomnienia oficera niemieckiego z bitwy pod Tannenbergiem w 1914 r.

3068. **Mieszkis Fr. (Czerski).** Wojna. Mielnik n. B., b. r. Druk. Diec. w Łomży.— Str. 100.

Gorąca apologia wiecznego pokoju. Niektóre interesujące przyczynki o strachu, o religii, o miłości na wojnie.

3069. **Mieszkis-Czerski F.** Der Daemon des Krieges. Uebertr. v. J. M. Schubert. Frankfurt a. M., 1928. Verl. Carolus-Druckerei. — Str. 109.

Przekład poprzedniej książki.

3070. **Mignard M. et Gilles A.** Essai psychologique sur les psychonévroses (d'après les observations de guerre faites au Centre de Psychiatrie de la VI-e Armée). — *AP*, r. 1914 — 1919, t. XXI, str. 149 — 170.

Krótkie studium syntetyczne o neurozach wojennych.

3071. **Mignot H.** Quelques éléments du courage militaire. Les antagonistes intellectuels et moraux de la peur.— *RDM*, z 15. 2. 1925.

Psychologia strachu i odwagi na wojnie.

3072. **Mikulski A.** Stosunek umysłowo chorych do bezpośrednio spostrzeganych wypadków wojennych. — *GL*, 1916, z. 30— 32, str. 88, 102 i 109.

3073. **Milan R.** Les vagabonds de la gloire. Paris, 1919.

Plon. 3 tomy.— Str. II, 311; II, 303; 284.

Powieść na tle wojny światowej (armia lądowa, marynarka i lotnictwo).

3074. **Milano A.** (Badania lotnicze).— *RSMA*, 1921, t. 20, str. 771 — 776, 845 — 860; 1928, t. 27, str. 30 — 36.

3075. **Milano A.** (Nowoczesne metody badania zdatności do służby w lotnictwie).— *SMA*, 1921, t. 28, str. 687 — 708.

3076. **Milano A.** Sobre un nuevo apparato para el examen del sentido de los aviadores.— *RSMA*, 1929, t. 28, str. 477 — 485.

Badania psychotechniczne kandydatów do lotnictwa.

3077. **Milano A.** Examen medico y psicofisiologico de los aviadores militares. — *AAP*, r. 1933, t. I, z. 2, str. 29 — 35.

Stan badań lotniczych w wojsku argentyńskim; (wzrok, słuch, czas reakcji).

3078. **Miles.** L'âme. — *JSM*, 1884.

Dusza żołnierza.

3079. **Miles.** Le drapeau. — *JSM*, 1885.

Sztandar wojskowy jako symbol.

3080. **Milian.** Désertion ou fugue?— *PMe*, 1915 — 1916, t. 17, str. 11 — 13.

Dezercja w czasie wojny.

— **Militaerpsychologie** — zob. **W. H.**

3081. **(Militarisme).** Militarisme-guerre. Paris, 1902. Les Temps Nouveaux. — Str. XV, 406, 10 rys.

Wstęp napisał wydawca J. Grave. Książka pacyfistyczna przeciw wojnie i militaryzmowi, odpowiednio dobrane wyjątki z książek i artykułów różnych autorów.
Treść: Początki i ewolucja wojny, filozofia wojny, zwyczaje wojenne, okrucieństwo. — Militaryzm a wojsko stałe, rola wojska, karność.

3082. **(Milizheer).** Milizheer und Manneszucht.— *MWB*, r. 1925, nr. 16.

Karność w jednostkach milicyjnych.

3083. **Miller H. A.** The group as an instinct.— *AJS*, 1921 — 1922, t. 27, str. 334 — 343.

Przyczynek do psychologii społecznej (grupy).

— **Miller L. W.**— zob. **Cherington.**

3084. **Miller W. H. and Ginsberg A. M.** Metabolic and serologic changes in flight fatigue.— *JAvM*, 1931, t. 2, str. 155 — 161.

Badanie znużenia u lotników.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

3085. **Milorad F. I.** Samoubistva u naszoj vojsci.— *VSG*, r. 1931, t. 2, str. 589 — 604.

Opracowanie o samobójstwach w wojsku jugosłowiańskim.

3086. **Milosavlevič S. T.** O moralnom, naučnom i fizičkom vaspitaniu oficira po komandama. Beograd, 1926. Sv. Sava.— Str. 131.

Wychowanie i wyszkolenie oficera w wojsku jugosłowiańskim. O wychowaniu moralnym, str. 13 — 24 i 25 — 59.

3087. **Miłow D.** Principy wojennogo wospitanja.— *WW*, r. 1928, z. 8.

Polemika z artykułami Korola w sprawie zasad wychowania moralnego.

— **Miłow D.**— zob. **Korol M.**

3088. **Mimra R.** Batterie 4. Graz, 1931. Verl. „Das Bergland".— Str. 347.

Wspomnienia artylerzysty austriackiego z wojny światowej.

3089. **Minarelli-Fitzgerald.** Infanteriemassen im Angriff. Budapest, 1905. Grill. — Str. 100.

Psychika piechura w walce zaczepnej w związku ze zmianami taktyki i uzbrojenia.

3090. **Minc S.** O profesjonalnoj prigodnosti k służbie w kaczestwie letczika, na osnowanji staticzeskich dannych i psichotiechniczeskich ispytanij.—*WWF*, r. 1923, nr. 3, str. 95 i n.

Badania lotników w wojsku sowieckim.

3091. **Minc S.** Psichotiechniczeskoje ispytanje dla opredielenja godnosti k letnoj służbie po sposobu d-ra A. Kronfelda. — *WWF*, r. 1924, nr. 1, str. 47 — 49, nr. 2, str. 27 — 30.

Sprawozdanie z badań przeprowadzanych w lotnictwie sowieckim.
Streszczenie:—*LW*, r. 1926, str. 62 — 65.

3092. **Minc S.** Znaczenije indiwidualnych kaczestw letczikow i letczikow-nabludatielej pri katastrofach.— *WWF*, r. 1923, nr. 2, str. 53 i n.

Indywidualność pilota i obserwatora, jako przyczyna wypadków lotniczych.

— **Minc S.**—zob. **Koma M., Kronfeld.**

3093. **(Minger R.).** Soldatenerziehung.— *ASM*, r. 1931, z. 7, str. 337 — 342.

Nowoczesna wojna wymaga żołnierza o dużych wartościach moralnych.
Instrukcja urzędowa szwajcarskich władz wojskowych.

3094. **(Minger R.).** L'éducation du soldat.— *RMS*, 1931, nr. 7, str. 295 — 301.

Przekład poprzedniego artykułu.

— **Ministère**— zob. **Doctrine.**

3095. **Minor L.** (Przyczynek do psychologji strachu). — *SPN*, 1929, t. 9, str. 813 — 825.

3096. **Miodoński J.** De l'evaluation métrique dans les épreuves d'orientation. — *AOL*, 1928, t. 12, str. 443 — 460.

Przyczynek do badania zmysłu orientacji.

3097. **Miodoński J.** Von der quantitativen Bestimmung des Zeige- und Einstellungsversuches. — *BIA*, 1927, (s. przyrod.) nr. 7. B., str. 965 — 979.

Przyczynek do badania zmysłu orientacji.

3098. **Mirski J.** Zagadnienie karności w wychowaniu. Poznań, 1931.— Str. 57, 2 nlb.

Treść: Definicja. — Istota kary, metodyka karności. Karność w świetle psychoanalizy.

3099. **Mirski J.** Zagadnienia psychologii zbiorowej w szkole.— *RuP*, r. 1929, z. 1 — 2.

Sprawa winy i kary zbiorowej.

3100. **Misch G.** Vom Geist des Krieges und des deutschen Volkes Barbarei. Jena, 1914. Verl. E. Diederichs.— Str. 24.

Apologia wojny.

— **Misch G.**— zob. **Krieg.**

3101. **Missiuro W.** Laboratorjum fizjologiczne na usługach wychowania fizycznego i sportu. (Zagadnienia kontroli naukowej w wychowaniu fizycznem). Z rycinami. Warszawa, 1925. Zakł. Graf. „Drukarnia Bankowa".— Str. 121, 5 nlb., z rys.

Zagadnienia kontroli naukowej w wychowaniu fizycznym. Sprawozdanie ze stanu obecnego zagranicą i u nas. — Rozdział IV. poświęcony badaniu zjawisk zmęczenia.
Literatura przedmiotu.

3102. **Missiuro W.** Problematy fizjologiczne lotnictwa na IV międzynarodowym kongresie nawigacji powietrznej.— *LW*, r. 1927, t. X, z. 5 — 6, str. 592 — 605.

Sprawozdanie z kongresu odbytego w październiku 1926 r. w Rzymie.

3103. **Missiuro W.** Problematy fizjologiczne lotnictwa. Warszawa, 1928. Gł. Księg. Wojsk.— Str. 17.

Odbitka poprzedniego artykułu

3104. **Missiuro W.** O racjonalizacji pracy lotnika.— *PL*, r. 1928, z. 1, str. 39 — 43.

3105. **Missiuro W.** Rola i zadania badań biologicznych w lotnictwie.— *LW*, r. 1926, t. VIII, nr. 4, str. 330 — 337.

O konieczności badań.

3106. **Missiuro W.** Rola i zadania badań biologicznych w lotnictwie. Warszawa, 1926.— Str. 16.

Odbitka książkowa poprzedniego artykułu.

3107. **Missiuro W.** Selekcja lotników jako zagadnienie chwili.— *PZ*, r. 1927, nr. 24.

3108. **Missiuro W.** Z techniki badań fizjologicznych lotnictwa.— *LP*, r. 1927, str. 233 — 235.

3109. **Missiuro W., Kondratowicz W.** Ze studjów fizjologicznych nad wpływem lotu.— *PSL*, r. 1929, nr. 1, str. 5 — 30.

3110. **Missiuro W. i Zawadzki B.** Psychotechnika w lotnictwie. (Laboratorjum psycho-fizjologiczne. Centrum badań lotniczo-lekarskich). Warszawa, 1928. Nakł. Inst. Bad. Techn. Lotn. — Str. 41.

Treść: Geneza i zadania. — Początki i rozwój. — Psychotechnika w wojsku i w lotnictwie. — Wpływ wysokości na psychikę. — Testy. — Stan obecny psychotechniki.

3111. **Miszułow.** Izuczajtie mołodogo bojca.— *KW*, z 13. 11.1930.

Artykuł lekarza sowieckiego o pracy psychotechnicznej w wojsku (pobór rekruta, selekcja).

3112. **Mitchell T. J.** Man-power and medical service in relation to some of the principles of war. — *JRAM*, 1927, t. 49, z. 8, str. 81 — 89.

Praca lekarzy wojskowych w dziedzinie utrzymania stanu duchowego w wojsku.

3113. **Mittermaier W.** Der Einfluss des Krieges auf Kriminalitaet und Strafrecht. — *ZAP*, r. 1919, t. 14, str. 310 — 315.

Wzrost przestępczości jako skutek wojny w Niemczech; (ankieta).

3114. **Mls J.** O vybernych zkouskach vojenskych vodicu motorovych vozidel se zvlastnim zretelem k overeni jich prospesnosti pro praksi.— *VZL*, r. 1931, t. VII, nr. 3, str. 112 — 120.

O wartości praktycznej badań psychotechnicznych przy wyborze kandydatów na kierowców samochodów wojskowych.

3115. **Moede W.** Experimentelle Massenpsychologie. Leipzig, 1920. S. Hirzel.— Str. IX, 239, z 28 rys.

Krytyka dotychczasowych teoryj, oraz eksperymentalne badanie zachowania się najmniejszych zespołów (grup uczniów).

3116. **Moede W.** Die experimentelle Psychologie im Dienste des Wirtschaftslebens. Berlin, 1919. Springer.— Str. 111.

Książka zawiera dane o metodach używanych w Niemczech w czasie wojny światowej do badania szoferów wojskowych.

Przedruk artykułu z czasopisma: Monatsblaetter des Berliner Bezirksvereines deutscher Ingenieure, 1919, str. 1 — 14 i 19 — 33.

3117. **Moede W.** Kraftfahrer-Eignungspruefungen bei dem Heere.— *IP*, r. 1926, str. 23 i n.

Sprawozdanie z prac psychotechnicznych przeprowadzanych w wojsku niemieckim w latach 1915 — 1918.

3118. **Moede W.** Die Massen- und Sozialpsychologie im kritischen Ueberblick. — *ZPP*, r. 1915, t. 26, str. 385 i n.

Krytyczne omówienie różnych teoryj o psychologii tłumu.

3119. **Moede W.** Zur Methodik der Menschenbehandlung. Vom erfolgreichen Vorgesetzten.— *IP*, r. 1930, t. VII, z. 7, str. 208 — 214.

Charakterystyka psychologiczna dobrego przełożonego.

3120. **Moede W.** Der Wert der franzoesischen Fliegerpruefung.— *FZ*, nr. z 3.2.1917.

Wiadomość o pierwszych próbach francuskich stosowania psychotechniki do lotnictwa.

— **Moede W.**— zob. **Muensterberg H.**

3121. **Moede W. und Piorkowski C.** Kritik des Buches von Schackwitz.— *PPs*, t. 2, 1920 — 1921, z. 4, str. 125 — 128.

Polemika w sprawie badań psychotechnicznych.

— zob. **Schackwitz.**

— **Moeller**— zob. **Bruck.**

3122. **Mohn.** (Żołnierz z powieści i żołnierz rzeczywisty). — *KKA*, 1898, t. 23, str. 348 — 357.

3123. **Mohnkopf W.** Zur Automatisierung willkuerlicher Bewegungen. — *ZP*, r. 1933, t. 130, str. 1 — 64 i 235 — 299.

Badanie automatyzacji ruchów dowolnych. Materiał do studiowania zagadnienia musztry.

3124. **Mohr.** Entstehung, Vorhersage und Behandlung nervoeser und depressiver Zustandsbilder bei Kriegsteilnehmern. — *MK*, r. 1915, nr. 22.

Powstawanie chorób psychicznych na wojnie.

3125. **Mohr.** Grundsaetzliches zur Kriegsneurosenfrage.— *MK*, r. 1916, nr. 4.

Charakter chorób nerwowych na wojnie.

3126. **Mojżyszek S.** Znaczenie psychologji w prawie karnem.— *WPP*, r. 1933, z. 1, str. 41 — 48.

3127. **Molinari G.** Grandeur et décadence de la guerre. Paris, 1898.

Książka pacyfistyczna.

3128. **Molinié J.** Sens de l'équilibre.— *Lar*, 1911, t. 4, str. 129 i 161.

Studium zmysłu równowagi.

3129. **Moll A.** Ueber psychologisch-pathologische Erfahrungen vom westlichen Kriegsschauplatz.— *BKW*, r. 1915, str. 95.

Obserwacje lekarza niemieckiego o stanie psychicznym żołnierzy na froncie francuskim.

3130. **Moll A.** Psychopathologische Erfahrungen vom westlichen Kriegsschauplatz. — *ZAF*, r. 1916, nr. 16, str. 428 — 432 i *KV*, 1916, str. 42 — 76.

Uzupełnienie poprzedniego artykułu.

3131. **Moltke H.** Gesammelte Schriften und Denkwuerdigkeiten. Berlin, 1892. E. S. Mittler.— 8 tomów. Str. XII, 352; XII, 320; XV, 428; XV, 319; XIV, 345; XIV, 543; XI, 174; LXXVII, VI, 546.

Pisma marszałka niemieckiego (starszego), zawierające wiele materiału do psychologii dowodzenia, metody myśli wojskowej, wychowania.

— **Moltke H.**— zob. **Groener W., Helmolt H. F., Roszkowski G.**

3132. **Mondio G.** L'emozione nell'etiologia di psicosi e psiconeurosi durant' il periodo bellico.— *M*, 1923, t. 36, str. 33 — 72.

Wpływ silnych wzruszeń na powstawanie nerwic wojennych.

3133. **Mones L.** Why be affraid? Boston, 1931. Stratford. — Str. 103.

Praca popularna o strachu.

3134. **Montaigne J. B.** La bataille: son visage, son âme. — *VM*, r. I, 1911 — 1912, str. 151 — 188.

Obraz bitwy przyszłości. Według autora przeważają siły moralne mimo postępów techniki.

3135. **Montaigne J. B.** Choses de l'armée.— *SM*, r. 1912, nr. 550, str. 241 — 254.

Jeden z ustępów książki przytoczonej poniżej.

3136. **Montaigne J. B.** Choses de l'armée. Le devoir étant maitre. Paris, 1914. Charles-Lavauzelle.— Str. 142.

Treść: Stosunek instytucyj wojskowych do cywilnych.— Posłuszeństwo i karność.— Rola społeczna oficera.— Ruch nowatorski w wojsku.— Wnioski.

3137. **Montaigne J. B.** Études sur la guerre. Paris, 1911. Berger-Levrault. — Str. 357.

Pierwsze wydanie części pracy, wydanej w r. 1913 pod tytułem: „Vaincre".

3138. **Montaigne J. B.** Mon livre. Paris, 1910. Berger-Levrault.— Str. 164.

Książeczka przeznaczona dla żołnierza (notatki osobiste, miejsce na wpisanie zdarzeń w czasie służby wojskowej i i.). Prócz tego autor podaje krótki

podręcznik wychowania moralnego (cnoty wojskowe, obowiązki w czasie pokoju i wojny, ojczyzna).

3139. **Montaigne J. B.** Tir à tuer. Méthode pour la formation du tireur de précision. Paris, 1912. Berger - Levrault.— Str. 55.

Metoda nauki strzelania, uwzględniająca czynniki psychiczne.

3140. **Montaigne J. B.** Vaincre. Esquisse d'une doctrine de la guerre basée sur la connaissance de l'homme et sur la morale. Paris, 1913. Berger-Levrault. T. I. Préparation à l'étude de la guerre.— Str. XIII, 253. T. II: Étude de la guerre.— Str. XIII, 253. T. III: La guerre.— Str. XIII, 187.

Wyczerpująca praca o doktrynie wojennej, opartej na studium psychologii żołnierza i wojska. Treść: T. I: człowiek i strach, tłum, rasy, zwalczanie strachu. T. II: fakty i doktryny, broń nowoczesna, doktryna francuska i niemiecka, charakter bitwy napoleońskiej. T. III: formy wojny i jej istota, działanie duchowe walki, charakter duchowy zjawisk wojennych, wola zwycięstwa, przygotowanie żołnierza.
Książka jest rozszerzonym wydaniem pracy: „Études sur la guerre" z 1911 roku.

— **Montecuccoli**— zob. **Helmolt H. F.**

3141. **Monteton D.** Menschen- und Pferdedisziplin. — *MWB*, r. 1929, nr. 48.

Karność wojskowa.

3142. **Montvert J.** Lettres du soldat russe. Paris, 1915. Payot.

Zbiór listów żołnierzy rosyjskich z czasów wojny światowej.

3143. **Montvert J.** Tommy à la guerre. Lettres de combattants anglais. Paris, 1915. Payot.

Zbiór listów żołnierzy angielskich z czasów wojny światowej.

3144. **Moog W.** Fichte ueber den Krieg. Darmstadt, 1917. Falken - Verlag. — Str. 48.

Poglądy Fichte'go o filozofii wojny.
Treść: Państwo i prawo do wojny.— Wojny w przeszłości i próby usunięcia wojen.— Fichte jako filozof wojenny.

3145. **Moog W.** Kants Ansichten ueber Krieg und Frieden. Darmstadt, 1917. Falken-Verlag. — Str. VIII, 122.

Analiza filozoficznych poglądów Kanta o wojnie.

3146. **Moore C. B.** A psychology of the war. A master's thesis, Clark University, 1916, VIII.

Psychologia żołnierzy angielskich na wojnie światowej.

3147. **Moore H. T.** Laboratory tests of anger, fear and sex interest. — *AJP*, r. 1917, t. XXVIII, z. 3, str. 390 — 395.

Testy do badania silnych wzruszeń, m. in. strachu.

3148. **Moore H. T. and Gillenand A. R.** The measurement of aggressiveness.— *JAP*, r. 1921, t. V, z. 2, str. 98 — 118.

Próba ustalenia testów odwagi i instynktu walki.

3149. **(Moral).** Moral dans la cavalerie.— *FM*, z 27.1.1922.

Duch kawalerii.

3150. **(Moral).** Moral fuer Krieger. Wien, 1812. Geistinger.— Str. 6, 47.

Katechizm żołnierski w formie pytań i odpowiedzi.— Obowiązki i cnoty żołnierskie.

3151. **(Moral).** Moral von Volk und Regierung im Kriege. — *ASM*, r. 1929, nr. 3, str. 113 — 118.

Duch narodu jest czynnikiem rozstrzygającym na wojnie. Przykład Niemiec w 1918 r.

3152. **(Morale).** Morale w armiach starożytnych.— *PZ*, 1932, nr. 102.

3153. **Morand.** De l'armée selon la Charte et d'après l'expérience des dernières guerres. Paris, 1829. Queselin.

Rozwój organizacji wojska.— Wiele uwag o wartości moralnej wojska.
Nowe wydanie: Paris, 1894.

3154. **Moravec E.** Chachanjanovy zaklady vojenske psychologie.— *VVy*, r. 1932, z. 5 — 8, str. 78 — 80, 95 — 96, 109 — 112, 126 — 128.

Sprawozdanie i wyciągi z książki autora sowieckiego.

— zob. **Chachanjan G.**

3155. **Moravec E.** Strategie a psychologie vzniku valky. — *VR*, r. 1929, nr. 3, str. 223 — 230.

O różnorodności czynników wpływających na powodzenie wojenne.

3156. **Moravisik E.** Die Psychosen des Krieges.— *WMW*, 1916, z. 39 — 40.

Choroby psychiczne na wojnie.

3157. **Morawitz R.** Betrachtungen ueber den Heeresgeist und dessen Einfluss auf Staat und Krieg. Wien, 1875. W. Seidel.— Str. 31.

Pobieżny szkic wpływu, jaki wywiera duch wojskowy na ustrój państwa, oraz na sposób prowadzenia wojen.

3158. **Morawski K.** Karność w wojskach starożytnych. — *ŻP*, r. 1926, nr. 8, str. 147 — 148.

Krótki artykuł.

3159. **Mordacq H.** Le drame de l'Yser. Paris, 1933. Portique.— Str. 248.

Studium o bitwie nad rzeką Izerą w kwietniu 1915 r. Zaskoczenie wskutek użycia gazów trujących.

3160. **Mordacq H.** L'officier du XX siècle.— *VM*, r. 1912-1913, str. 1 — 51.

O roli oficera w przyszłej wojnie. Pisane w 1911 r.

3161. **Moreau A.** Essais analytiques sur la peur et le devoir. Paris, 1922. Charles-Lavauzelle.— Str. 48.

Notatki spisane przez dowódcę kompanii piechoty francuskiej o strachu i o odwadze na wojnie.

3162. **Moreau A.** Essais analytiques sur la peur et le devoir.— *FM*, z 8.5.1922.

Wyjątek z poprzedniej książki.

3163. **Morel H.** Eloge du dogmatisme militaire.— *RMF*, z 1.6.1924, nr. 36, str. 388 — 398.

3164. **Morel H.** Pochwała dogmatyzmu wojskowego. — *PW*, 1925, nr. 3, str. 1 — 8.

Przekład poprzedniego artykułu.

3165. **Morel H.** Esprit de finesse et commandement.— *RI*, r. 1930, z. 7, str. 61 — 70.

Studium psychologiczne z zakresu sztuki dowodzenia.

3166. **Morel H.** La guerre sur le plan de l'esprit.— *RI*, r. 1930, nr. 10, str. 449 — 459.

Wpływ czynników psychicznych na przebieg działań wojennych.

3167. **Morel H.** Orgueil d'infanterie.— *RI*, r. 1930, str. 982 — 990.

O utrzymaniu ducha piechoty w związku z przeobrażeniami w walce nowoczesnej.

3168. **Morel - Journel H.** Journal d'un officier de la 74-e division d'infanterie et de l'armée d'Italie. Montbrison, 1922. E. Brassart. — Str. III, 565.

Dziennik z okresu całej wojny światowej. Autor był tłumaczem i oficerem wywiadowczym w dywizji i armii.
Ocena: J. N. Cru, str. 211 — 216.

3169. **Morgan J.** The effect of fatigue on retention. — *JExP*, r. 1920, t. III, z. 5, str. 319 — 333.

Eksperymentalne badanie wpływu zmęczenia na pamięć.

3170. **Morgan J. J. B.** Analysis of effort.— *PsR*, 1920, t. 27, str. 95 — 111.

Fizjologia i psychologia wysiłku.

— **Morgan J. J. B.**— zob. **Webb E. T.**

3171. **Morgari O.** Eroismi bellici ed eroismi civili.— *Coe*, r. 1916, z. 1 i 2.

Przyczynek do psychologii bohaterstwa, w związku z artykułem A. Gemelli'ego.

3172. **Morgaria R.** Die Arbeitsfaehigkeit des Menschen bei vermindertem Luftdruck.— *Arb*, 1929 — 1930, z. 2, str. 261 — 272.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na zdolność pracy.

3173. **Moricheau - Beauchamp R. P.** Réflexions sur les

modifications que l'éducation et les habitudes ont apportés dans le developpement de la nostalgie pendant la dernière guerre. — *MSM*, 1789, t. 1, str. 66 — 71.

Nostalgia u żołnierzy w czasie wojen napoleońskich.

3174. **Mornet D.** Tranchées de Verdun. Paris, 1918. Berger - Levrault.— Str. 60.

Opis życia żołnierzy francuskich w okopach pod Verdun 1916 — 1917.
Ocena: J. N. Cru, str. 452 — 453.

3175. **Morozow N.** Duch wojsk. — *Rz*, r. 1911, nr. 1101, str. 764 — 766 i nr. 1102, str. 781 — 783.

Czynniki psychiczne na wojnie.

3176. **Morozow N.** Taktika piechoty. Izdanie 3-e pererabotannoje. Moskwa, 1926. Izd. W. W. R. S.— Str. 288, z 66 szkicami.

Taktyka piechoty z obszernym uwzględnieniem czynników psychicznych w walce.

3177. **Morozow N.** Wospitanje generała i oficiera kak osnowa pobied i porażenij. Wilno, 1909.— Str. 128.

Wpływ dowódcy na powodzenie w walce. Porównanie wojska rosyjskiego z czasów napoleońskich i późniejszych. — Wnioski.

3178. **Morris E. H.** Measuring leadership.— *PJ*, r. 1930, t. IX, str. 124 — 127.

Analiza psychologiczna cech przełożonego (dowódcy).

3179. **Morris L. M.** Recruiting. — *PRSM*, 1930, t. 23, str. 15 — 18.

Nowe metody poboru rekruta.

3180. **Morrison D. E. and Fenton N.** Bibliography of American contribution to war neuropsychiatry. — *AJPs*, 1927, t. 8, z. 1, str. 507 —517.

3181. **Morselli A.** Sui fenomeni fisiopatologici da emozione massime in rapporto alla neurologia di guerra.—*QP*, 1916, t. 3, str. 206 — 214.

Materiał psychograficzny o stanie nerwowym żołnierzy na wojnie. Autor omawia zagadnienie strachu na wojnie.

3182. **Mortane J.** La guerre des ailes. (Cztery tomy pod oddzielnymi tytułami: Evasions d'aviateurs, Missions spéciales, Traquées par l'ennemi, A travers les filets de l'ennemi.) Paris, 1929, Baudinière. — Str. 319, 318, 313, 270.

Powieść, zawierająca materiał do psychologii lotnika podczas wojny światowej.
Autor był lotnikiem francuskim w czasie wojny.

3183. **Mortane J.** Les mystères de la guerre aérienne. Récits de Guynemer, Navarre, Vedrines, etc. Paris, 1919.— Str. 123.

Opowiadania o lotnikach francuskich w czasie wojny światowej.

3184. **Morvan J.** Le soldat impérial (1800 — 1814). Paris, 1904. 2 tomy. Libr. Plon-Nourrit. — Str. VII, 520 i 525.

Praca historyczna, zawierająca obszerny szkic psychologii żołnierza napoleońskiego, zwłaszcza w tomie drugim, (str. 473 — 525).

3185. **Moser.** Die Vorkriegszeit, der Weltkrieg und der Zukunftskrieg im Augenwinkel der juengeren und der aelteren deutschen Generation. Berlin, 1928. Dob-Verl.— Str. 36.

Polemika generała niemieckiego z młodymi pisarzami jak Hesse, Juenger, Rabenau, Soldan. (Charakter przyszłej wojny, rola czynników psychicznych, rola dowódcy).

3186. **Moss F. A., Roe J. H.** The measurement of fatigue by psychological methods. — *JExP*, r. 1931, str. 423 — 438.

Eksperymentalne badania zmęczenia fizycznego.

3187. **Mosso A.** Strach. Studjum popularno-naukowe. Przeł. M. Flaum. Warszawa, 1891. T. Paprocki. — Str. 2 nlb., 292.

Podstawowa praca psycho-fizjologiczna o przyczynach i objawach strachu.— Przekład francuski, Paris, 1896. F. Alcan. Str. VIII, 179.

3188. **Mosso A.** Zmużenie. Z drugiego wydania oryginału włoskiego przeł. M. Flaum. Warszawa, 1892. Nakł. S. Lewentala.— Str. VI, 228, V.

Jedna z pierwszych zasadniczych prac o fizjologii i psychologii znużenia fizycznego i umysłowego.

3189. **Mosso F. E.** Fisiologia e patologia dell' uomo in volo.— *AMN*, 1926, t. 2, str. 91 — 101.

Wpływ lotów na organizm ludzki.

3190. **(Mots).** Quelques mots sur l'enseignement de la philosophie dans les classes préparatoires à l'Ecole spéciale militaire.— *OM*, r. 1911, nr. 12, str. 55 — 58.

O konieczności wykładów psychologii w szkołach wojskowych.

3191. **Mott F. W.** Two adresses on psychoneurosis. — *La*, 1918, str. 169.

Nerwice i sny żołnierskie.

3192. **Mott F. W.** The effects of high explosives upon the central nervous system.— *ANPL*, t. 7, str. 1 — 72.

Skutki nerwowe wywołane przez wybuch pocisku.

3193. **Mott F. W.** War neuroses and shell - shock. London,

1919. Frowde. — Str. XX, 348, 3 rys.

Nerwice i psychozy wojenne.

3194. **Mott F. W.** War psychoneurosis.— *La*, 1918, t. 1, str. 127 — 129.

Choroby nerwowe jako skutek przeżytego strachu.

3195. **Mottram R. H.** Der Spanische Pachthof. Leipzig, 1929. Insel - Verlag.— Str. 750.

Przekład angielskiej powieści z czasów wojny światowej.

3196. **Moulinier R.** La tension artérielle chez les aviateurs aux hautes altitudes. — *C*, 1914, str. 300 i n.

Wpływ lotu na wysokich pułapach na organizm.

3197. **Moulinier R. et Cruchet R.** Fatigue et asthénie cardiaque des aviateurs.— *CRB*, 1919, t. 82, str. 680.

Wpływ lotów na wyczerpanie i na stan serca.

— **Moulinier R.** — zob. **Cruchet R.**

3198. **Mourson J.** Recherches anthropométriques sur les apprentis canonniers. — *AMPN*, 1881, t. 35, str. 5, 102 i n.

Badania antropometryczne artylerzystów.

3199. **Moxom P. S.** The social and moral aspects of war. London, 1893.— Str. 19.

Socjologia i etyka wojny.

3200. **Możajskij.** Gieroizm w boju.—*WiR*, r. 1923, nr. 19, str. 30 — 48.

Analiza bohaterstwa jednostkowego i zbiorowego w walce.

3201. **Muchin N. J.** Oczerk psichołogji samoubijstwa. Warszawa, 1903.— Str. 69.

Szkic psychologii samobójstwa.

3202. **Muchin N. J.** Psichozy wojny i riewolucji.— W wyd: Warszawskija Uniwiersitieckija Izwiestja, Warszawa, 1909, z. VII, str. 1 — 48.

Studium wpływu wojen i rewolucji na powstawanie chorób nerwowych i psychicznych. Przykłady z wojny francusko-pruskiej i rosyjsko-japońskiej oraz z rewolucji francuskiej i rosyjskiej (1905).

3203. **Muck O.** Psychologische Beobachtungen bei Heilungen funktionell stimmgestoerter Soldaten. — *MMW*, 1916, t. 63, z. 22.

Przyczynek do studiowania nerwic wojennych.

3204. **Muehl K.** Le travail intellectuel dans notre armée.— *RMS*, r. 1927, z. 3, str. 97 —112.

Praca naukowa w wojsku szwajcarskim.

3205. **Muehlmann V.** Betrachtungen ueber die Erziehung des Offiziers im neuen Volksstaat.— *MWB*, r. 1919, z. 122.

Cele wychowania oficera niemieckiego po wojnie światowej.

— **Mueller C.**— zob. **Strauss W.**

— **Mueller E.**— zob. **Erziehung.**

3206. **Mueller H.** Die Erziehung der Truppe zum moralischen Wert in Deutschland, Russland und Japan. Berlin, b. r. G. Stalling. — Str. 69.

Porównanie wartości moralnej wojska niemieckiego, japońskiego i rosyjskiego na podstawie obserwacyj z wojny rosyjsko-japońskiej.

3207. **Mueller H.** Moralnoje wospitanje wojsk w Giermanji, Rossii i Japonji. Petersburg, 1907.— Str. 67.

Przekład poprzedniej książki.

3208. **Mueller H.** Moralnoje wospitanje wojsk w Giermanji, Rossii i Japonji. II. izd. Moskwa, 1908. — Str. 79.

Nowe wydanie poprzedniej książki bez zasadniczych zmian.

3209. **Mueller H.** Sittliche Bedeutung des Sportes.— *Sp*, r. 1922, nr. 11, 14 i 15.

Rola wychowawcza sportu.

— **Mueller H.** — zob. **Wospitanje.**

3210. **Muelier J.** Kriegseindruecke und Kriegsfragen. Muenchen, 1915. O. Beck. — Str. 54.

Autor— duchowny niemiecki— podaje swe uwagi o wojnie celem podniesienia ducha narodu.

3211. **Mueller J.** Der Krieg als Schicksal und Erlebnis. Muenchen, 1915. Verl. O. Beck.— Str. 47.

Jedna z mów propagandowych, wydawanych w czasie wojny dla narodu niemieckiego. Zawiera ustępy o wpływach duchowych wywieranych przez wojnę na społeczeństwo.

3212. **Mueller J.** Der Tod fuers Vaterland und die Hinterbliebenen. Muenchen, 1915. Verl. O. Beck.— Str. 48.

Mowa propagandowa zawiera ustęp o wpływie wychowawczym wojny, o śmierci za ojczyznę.

3213. **Mueller K.** An der Kampffront in Suedtirol. Kriegsbriefe. Leipzig, 1916. Velhagen.— Str. 96.

Listy z wojny pisane przez oficera szwajcarskiego.

3214. **Mueller K.** Kriegsbriefe eines neutralen Offiziers. Zuerich, 1915.— Str. 247.

Listy pułkownika wojska szwajcarskiego z początków wojny światowej. Zawierają wiele obserwacyj z zakresu psychologii wojny.

3215. **Mueller W.** Rationelle Menschenfuehrung als Grundlage einer erfolgreichen Personalpolitik. Berlin, 1930. Buchholz, Weisswange.— Str. XVI, 254.

Książka popularna, wskazówki praktyczne dla kierowników za-

kładów przemysłowych, jak obchodzić się z podwładnym personelem.— Niektóre wskazówki mogą znaleźć zastosowanie w wojsku.

3216. **Mueller - Brandenburg.** Nochmals „Masse und Technik".— *DW*, r. 1932, z. 13.

Masa i technika nie zmniejszają znaczenia czynników psychicznych na wojnie.

3217. **Mueller-Freienfels R.** Allgemeine Sozial- und Kulturpsychologie. Leipzig, 1930. Verl. A. Barth.— Str. XII, 292.

Zawiera m. in. ustęp o znaczeniu podświadomości w psychologii zbiorowisk.

3218. **Mueller-Scheld W.** „Im Westen nichts Neues" — eine Taeuschung. Idstein (Taunus), 1929. G. Grandpierre. — Str. 54.

Polemika z powieścią Remarque'a.

3219. **Muenchau K.** Hat das Heer eine Seele?— *MWB*, 25. XI. 1932.

Rozważania nad tym, co stanowi „duszę" wojska.

3220. **Muenier P.** L'angoisse de Verdun. Préface de V. Giraud. Paris, 1918. Hachette.— Str. XIV, 228.

Dziennik szofera samochodów sanitarnych pod Verdun (1916). Ocena: J. N. Cru, str. 217 — 218.

3221. **Muensterberg H.** Arbeit und Ermuedung. (Aus grossen Meistern der Naturwissenschaften, Nr. 13). Leipzig, b. r. J. A. Barth.— Str. 32.

Studium o pracy i zmęczeniu.

3222. **Muensterberg H.** Grundzuege der Psychotechnik. Leipzig, 1920. Verl. J. A. Barth.— Str. XII, 767.

Jedna z zasadniczych prac o podstawach, zadaniach i metodach psychotechniki.

3223. **Muensterberg H.** Psychologie und Wirtschaftsleben. Ein Beitrag zur angewandten Experimental-Psychologie. Leipzig, 1916. Verl. A. Barth.— Str. VIII, 192.

Jedno z pierwszych podstawowych dzieł o zastosowaniu psychologii do zagadnień życia praktycznego (badanie zdolności zawodowych, dobór jednostek na podstawach badań psychologicznych i t. p.).

3224. **Muensterberg H., Bechterew W. i Moede W.** Sbornik statiej po prikładnoj psichołogji. Moskwa, 1922. Gosizdat.— Str. 124.

Wyjątki z prac o psychotechnice.

3225. **Muenzer A.** Psyche der Verwundeten. — *BKW*, r. 1915, nr. 10 i 1916, str. 234 — 235.

Psychologia rannych.

3226. **Muenzer G.** Oeffentliche Meinung und Presse. Eine

sozialwissenschaftliche Studie. (Sozialwissenschaftliche Abhandlungen Nr. 6). Karlsruhe, 1928. G. Braun. — Str. 98.

Charakterystyka duszy zbiorowiska i analiza opinii publicznej.

3227. **Muff W.** Clausewitz heute und morgen. — *WuW*, 1930, z. 5, str. 276 — 292.

Poglądy Clausewitza o zasadach wojny nie straciły na swej wartości.

3228. **Muff W.** Die Erziehung im Heere.— *DO*, r. 1926, nr. 31.

Wychowanie wojska niemieckiego.

3229. **Muff W.** Erziehung im Heere.— *MWB*, r. 1926, nr. 6.

Wychowanie wojska niemieckiego.

3230. **Muff W.** Kriegswissenschaft und Kriegserlebnis. — *ASM*, 1929 r., nr. 9, str. 422 — 428.

Wartość osobistych przeżyć wojennych dla rozwoju sztuki wojennej.

3231. **Muff W.** Fuer eine Militaerpaedagogik. — *MWB*, r. 1923, z. 6, 7, 9.

O podniesieniu metod pedagogicznych w wojsku.

3232. **Muff W.** Persoenlichkeit und Masse im Zukunftskrieg. — *MWB*, 25. X. 1932.

Przewidywania o roli jednostki w przyszłej wojnie.

3233. **Muff W.** Soldat und Tradition.— *WuW*, r. 1929, z. 4, str. 193 — 199.

Znaczenie tradycji w wojsku.

3234. **Muff W.** Werkkameradschaft und Geistesgemeinschaft.— *WuW*, r. 1923, str. 194 — 200.

O wspólnocie myśli i poczuciu koleżeństwa w wojsku.

3235. **Mukerjee R. and Sen-Gupta N.** An introduction to social psychology. New York, 1928. Heath.— Str. XV, 304.

Psychologia socjalna, psychologia grup, zagadnienie przywódców.

3236. **Mukherji K. C.** Is gregariousness an instinct? — *InJP*, r. 1930, str. 19 — 23.

Analiza pojęcia „instynktu stada" w związku z książką Trottera.

— zob. **Trotter.**

3237. **Muklewicz R.** Politrabota w bojewoj obstanowkie.— *WM*, r. 1924, nr. 2, str. 1 — 17, nr. 3, str. 1 — 10, nr. 4, str. 1 — 12.

Streszczenie:— *PW*, r. 1924, z. 2, str. 80 — 90.

3238. **Muklewicz R.** Politrabota w bojewoj obstanowkie. Izd. 4-je. Moskwa, Leningrad, 1929. Gosizdat.— Str. 124.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

Propaganda jako środek walki z psychiką nieprzyjaciela i sposób utrzymania siły własnego wojska.— Propaganda w różnych warunkach walki, przed nią i po niej.— Propaganda lotnicza.— Psychologia żołnierza sowieckiego.— Przewaga techniki, czy ducha w przyszłej wojnie.

3239. **Munford E.** The origins of leadership.— *AJS*, 1906 — 1907, t. 12, str. 216 i 367.

Przyczynek do psychologii dowodzenia.

3240. **Mundhenke K.** Versuch einer sozialpsychologischen Analyse des Oberbadischen Aufstandes. Heidelberg, 1930. Gebhard.— Str. 99.

Analiza zamieszek politycznych w Badenii w r. 1923.

3241. **Munier A.** De l'importance de la recherche du réflexe oculo - cardiaque chez les aviateurs. — *RMee*, 1922, t. 50, str. 118 — 123.

Badania psychofizjologiczne zdatności do służby lotniczej.

3242. **Munly W. C.** The modern viewpoint of the cardiovascular examinations. — *ASIC*, 1923 — 1924, t. 5, str. 82 — 89.

Badanie zdatności do służby lotniczej.

3243. **Munroe H. E.** Observations on flying sickness. — *CMAJ*, 1919, t. 9, str. 883 — 895.

Choroba lotnicza.

3244. **Munson E. L.** The management of men. A handbook of the systematic developement of morale and control of human behaviour. New York, 1921. Hold and Co.— Str. 801.

Podręcznik pisany przez amerykańskiego lekarza wojskowego dla dowódców.
Treść: Czynnik moralny w wychowaniu wojska.— Urabianie duszy jednostki i duszy zbiorowej.— Psychologia w służbie dowodzenia.— Rola instynktów w życiu ludzkim.— Składniki duszy ludzkiej.— Wpływ osobisty w dowodzeniu.— Społeczeństwo cywilne i wojsko. Wychowanie w wojsku amerykańskim.— Sposób dowodzenia.— Czynniki psychologiczne w życiu przemysłowym.

3245. **Munson E. L.** Le maniement des hommes. Traduit et précédé d'une introduction par L. Moulin. Paris, 1928. Ed. E. Flammarion.— Str. 307.

Przekład poprzedniej książki.

3246. **Munson E. L.** The effects of marching on the rates for non - efficiency and newlyraized troops.— *MS*, 1917, t. 50, str. 171 — 182, 4 szk.

Fizjologia marszu wojskowego, wpływ wprawy.

3247. **Munson E. L.** Military absenteeism in war. — *MS*, 1912, t. 31, str. 1 — 27.

Dezercja na wojnie.— Wydane również jako osobna odbitka.

3248. **Munson E. L.** Military morale. W wyd.: Contributions to Medical and Biological Research, New York, 1919, t. 2, str. 688 — 693.

Psychologia wojskowa, wychowanie moralne.

3249. **Munson E. L.** The soul of an army.— *MS*, 1917, t. 41, str. 71 — 74.

Psychologia wojska.

3250. **Munson E. L.** Morale and psychology.— *MS*, r. 1929, t. 64, nr. 6, str. 894 — 907.

Odczyt o psychologii dla oficerów amerykańskich.

3251. **Murat G.** Souvenirs de campagne du 131-er Territorial. Cahors, 1924. Impr. L. Marmiesse.— Str. 230.

Pamiętnik żołnierza pułku terytorialnego. — Autor opisuje życie w okopach oraz nastroje w wojsku w 1917 roku.

3252. **Muratow W.** Komandir w buduszczej armji.— *KNA*, r. 1920, z. 1.

Ideał dowódcy w sowieckiej armii milicyjnej.

— **Muratow W.** — zob. **Dostiżenja.**

3253. **Muret M.** L'orgueil allemand. Paris, 1917. Payot.

O filozofii wojny według Clausewitza i Bernhardiego.

3254. **Murray A.** Phénomènes résultants de la fatigue et du schock observés sur le front de France.— *MeR*, z 8.4.1916 r.

Obserwacje z wojny światowej o skutkach znużenia i wstrząsu.

3255. **Murray G.** Herd instinct and the war.— *AtM*, r. 1915, z. VI.

Wojna i instynkty stada.

3256. **Murray H.** Naval discipline.— *JRUS*, r. 1932, z. 5, str. 265 — 268.

Znaczenie karności w marynarce wojennej.

3257. **Murray M.** Alcool and war.— *BJI*, 1915 — 1916, t. 13, str. 93 — 99.

Znaczenie alkoholu na wojnie.

3258. **Murray M. H.** Wings over Poland. New York, London, 1932.— Str. XIV, 362 z rys.

Historia eskadry im. Kościuszki w wojnie polskiej 1919 — 1921.

3259. **Murray S.** Discipline, its reasons and battle - value. London, 1893. Gale, Polden. — Str. VI, 62.

Pojęcie karności, jej rola w czasie pokoju i na wojnie, karność ogniowa, wnioski.

3260. **Murray W. R.** The vestibular apparatus and its relation to aviation.— *LaM*, 1918, str. 155 — 158.

Badania zmysłu równowagi lotników.

3261. **Musil R.** Psycho-Technik und ihre Anwendungs-

moeglichkeit im Bundesheere.— *MWM*, r. 1922, nr. 6, str. 244 — 264.

Zadania psychotechniki w powojennym wojsku austriackim.

3262. **Mussolini B.** Pamiętnik z czasów wojny, z 19 ilustracjami. (Przekład autoryzowany J. Birkenmajera). Poznań, 1931. Wyd. Polskie R. Wegnera. — Str. 3 nlb., 191, 2 nlb., 8 plansz.

Dziennik pisany w czasie wojny światowej, dający sporo materiału do psychologii żołnierza włoskiego, oraz roli czynników duchowych na wojnie.
Rec.:—*B*, r. 1932, t. XXXIX, str. 386 — 389.

3263. **(Musztra).** W sprawie musztry.— *PZ*, r. 1932, nr. 15.

Rola wychowawcza musztry.

3264. **Mydlarski J.** Sprawozdanie z wojskowego zdjęcia antropologicznego Polski. — *Ko*, r. 1925, z. 2 — 3, str. 530 — 583.

Zdjęcia dokonano w latach 1921 — 1923.

— **Mydlarski J.** — zob. **Kobylański J.**

3265. **Myers C. S.** Industriel psychology. (The Home University Library of Modern Knowledge, t. 140). London, 1929. Thornton. — Str. 252.

Sprawozdanie z prac dokonanych w angielskim instytucie psychotechnicznym.

3266. **Myers C. S.** Shell-shock. — *JRAM*, 1916, t. 26, str. 782 — 797.

Urazy wojenne.

3267. **Myers K. S.** Umysł i praca. Czynniki psychologiczne w przemyśle i handlu. Przeł. M. Lisowska. Warszawa, 1925.— Str. VIII, 102.

— **Mysławski N. A.** — zob. **Woprosy.**

3268. **N.** Opyt issliedowanja wljanja psichiczeskogo wozdiejstwia bojewoj obstanowki na diejstwitielnost' ognia piechoty.— *W*, r. 1924, nr. 6 — 7, str. 103 — 108.

Analiza wpływów wzruszeń na skuteczność ognia piechoty.

3269. **N.** Psichofizjołogiczeskoje issliedowanje kawaleristow 1-oj Moskowskoj Kaw. Szkoły.— *WZ*, r. 1923, nr. 6, str. 23 — 24.

Sprawozdanie z badań nad rozkładem dziennym ćwiczeń w szkołach wojskowych.

3270. **N-ij.** Protiwojadje „Jadu" fosforowogo krolika. — *Rul*, r. 1913, nr. 104.

Polemika w sprawie wychowania moralnego.

— **N. I. S.** — zob. **Striełkowskij.**

3271. **N. P.** Bojewoj opyt komandira w pomoszcz na-

ucznomu issliedowanju. — *KZ*, z 11. 2. 1931 r.

O konieczności badania psychologicznego działów pracy wojska (obserwator, lotnik, służba gazowa, pomiary dźwiękowe, strzelcy) w warunkach rzeczywistych, nie laboratoryjnych.

— **N. S.** — zob. **Suchotin N.**

3272. **Nachin L.** Ardant du Picq. —*RMF*, r. 95, z 1. 9. i 1. 10. 1925 r., nr. 51 i 52, str. 358 — 371 i 54 — 67.

Życiorys A. du Picq'a i pobieżna analiza jego książki.

3273. **(Naczinanje).** Poleznoje naczinanje.— *KZ*, z 10. 12. 1929 r.

O pracach psychotechnicznych w Czerwonej Armii.

3274. **Nadasting F.** Psychologische Erfahrungen aus der Gefaengnis - Seelsorge. — *ZRP*, r. 1929, str. 254 — 264.

Przyczynek do psychologii więźniów.

3275. **Nadaud M.** En plein vol. Souvenirs de guerre aérienne. Paris, 1916. Hachette. — Str. 207.

Powieść o życiu lotników francuskich w czasie wojny światowej (1915 — 1916).

3276. **Nadaud M.** Chignole. La guerre aérienne. Roman de la guerre aérienne. Paris, 1917, A. Michel.— Str. 244.

Powieść o życiu lotników francuskich w czasie wojny światowej.

Ocena:— *B*, r. 1919, str. 392 — 393; J. N. Cru, str. 632 — 633.

3277. **Nadel H.** Sous le pressoir. Paris, 1921. Société Mutuelle d'édition.

Wspomnienia z wojny światowej.

3278. **Nadratowski J.** Ożywienie wychowania wojskowego.— *PZ*, z 5. 12. 1921, nr. 57.

O wychowaniu młodego oficera.

3279. **Naegelen R.** Les suppliciés. Histoire vecue. Paris, b. r. (1927). Ed. Baudinière. — Str. 319.

Powieściowe ujęcie wspomnień i przeżyć autora podczas wojny światowej na froncie francuskim (Szampania, Verdun, rz. Somme'a).
Ocena: J. N. Cru, str. 633 — 637.

3280. **Nafe R. W.** A psychological description of leadership.— *JSP*, r. 1929, z. 2, str. 245 — 268.

Charakterystyka psychologiczna przełożonego.

3281. **Nagy L.** Ergebnisse einer Umfrage ueber die Auffassung des Kindes vom Kriege. — *ZAP*, r. 1916, t. 12, z. 1 i 2, str. 1 — 63.

Wyniki ankiety przeprowadzonej na Węgrzech na jesieni 1914 roku na temat: jak dzieci odczuwają i pojmują wojnę.

3282. **Najork F.** Die Kolonne. Einiges ueber Ruhmlose.

Leipzig, 1926. R. Voigtlaender.

Wspomnienia z wojny światowej, stanowiące przyczynek do psychologii żołnierzy taborowych na wojnie.

3283. **Napoléon I.** Correspondance militaire de Napoléon I-er extraite de la correspondance générale et publiée par ordre du Ministre de la Guerre. Paris, 1876 — 1877. Ed. E. Plon. 10 tomów.— Str. VII, 531, VI, 528, 535, 533, 536, 536, 536, 536, 444 i 395.

Korespondencja zawiera bogaty materiał do poznania metod dowodzenia. — Przekład polski niektórych rozkazów: Poznań, 1922.— Str. 112.

3284. **Napoléon.** Maximes de guerre et pensées. Paris, 1900. Berger-Levrault. — Str. 332.

Wyciąg z korespondencji w sprawach dowodzenia i wychowania wojska.

3285. **Napoléon.** Préceptes et jugements de Napoléon, recueillis et classées par E. Picard. Paris, 1912. Berger-Levrault. — Str. 580.

Wyjątki z pism Napoleona o dowodzeniu i wychowaniu wojska.

— **Napoleon** — zob. **Chrzanowski W., Helmolt H. F., Jekels L., Piérron, X.**

3286. **Naquet.** Quelques considérations générales et physiologiques sur les ascensionnistes, aéronautes et aviateurs. Paris, 1907.

Pierwsza próba zastosowania zasad fizjologii do lotnictwa.

3287. **Nasi L.** Préparons - nous à la victoire. Trad. par le cmdt. Painvin. Paris, 1902. Berger-Levrault.

Przekład książki oficera włoskiego o konieczności wychowania moralnego i wyrobienia ducha wojennego w wojsku.

3288. **Nass L.** La guerre. — *CoM*, 1911, t. 28, str. 5 — 10.

Uwagi o filozofii i psychologii wojny.

3289. **Nasse.** Bemerkungen ueber Geistesstoerungen bei Militaerpersonen in Folge des Krieges von 1866. — *AZP*, 1871, t. 27, str. 517 — 531, i t. 30.

Wpływ wojny na powstawanie chorób psychicznych.

3290. **(Nation).** La nation armée. Leçons professées à l'école des hautes études sociales. (Praca zbiorowa). Paris, 1909. F. Alcan. — Str. II, 278.

Zbiór artykułów o wychowaniu moralnym i obywatelskim.

— zob. **Bazaine - Hayter, Bouglé C., Bourgeois E., Bourget, Boutroux E., Lanson G., Potez.**

3291. **Natorp P.** Der Tag des Deutschen. Hagen i. W., 1915. Rippel. — Str. 114.

Analiza stanu psychicznego narodu niemieckiego na początku wojny światowej.

3292. **Naudeau L.** La guerre et la paix. Paris, 1926. Flammarion. — Str. 264.

Książka polityczna, zawierająca ustępy o filozofii i socjologii wojny i pokoju.

3293. **Naudeau L.** Sensations de la bataille. Paris, b. r. (około 1908).

Obserwacje dziennikarza francuskiego z wojny rosyjsko-japońskiej.

3294. **(Nauka).** Nauka dowodzenia. — *Wia*, zeszyty z 1930 i 1931 r.

3295. **(Nauki).** Psichonewrologiczeskija nauki w SSSR. Pod red. A. Załkinda. Moskwa, 1930. Gosmedizdat. — Str. 383.

Materiały z 1-go sowieckiego zjazdu psychologów i neurologów w 1930 r. Książka zawiera również artykuły z dziedziny wojskowej.

3296. **Naumienko J.** Inicjatywa. — *Tb*, r. 1932, nr. 18, str. 26 — 33.

Rola inicjatywy na wojnie.

3297. **(Navigazione).** Atti del IV. Congresso internazionale di Navigazione aerea. Roma, 1927. Tom IV-ty. — Str. 502.

Czwarty tom sprawozdań z międzynarodowego kongresu komunikacji lotniczej zawiera prace różnych autorów (Accorinti, Ericson, Ferry i i.), poświęcone badaniu biologii i fizjologii lotu.

3298. **Nawroczyński B.** Uczeń i klasa. Zagadnienia pedagogiczne, związane z nauczaniem i organizowaniem klasy szkolnej. Warszawa, 1923. Książnica Tow.Naucz. Szkół Wyższych. — Str. VII, 326.

Książka pedagogiczna, dająca wiele zastosowań z dziedziny psychologii małych zespołów.

3299. **Negreanu N.** Materialni uman si cel tehnic.— *RM*, r. 1931, z. 2, str. 62 — 64.

Rozwój techniki i znaczenie czynników psychicznych na wojnie. Według książki gen. Gascouin.

3300. **Negrier.** The morale of troops. (Transl. from: *RDM*). — *JRUS*, 1905, t. 49, str. 1295 i 1426.

Duch wojska, wychowanie moralne.

3301. **Nelken J.** Alkohol i przestępstwa w wojsku podczas wojny.— *LW*, r. 1920, nr. 21, str. 9 — 18.

3302. **Nelken J.** Ostre upicie się w wojsku.— *WPP*, r. 1930, z. VII — IX, str. 178 — 214.

3303. **Nelken J.** Psychopatja w wojsku podczas wojny i w czasie pokoju.— *RPs*, r. 1929, z. 10, str. 86 — 110.

3304. **Nelken J.** Psychopatja w wojsku podczas wojny i podczas pokoju. Warszawa, 1929. Pol. Tow. Psychiatr. — Str. 29.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

3305. **Nelken J.** Psychozy reaktywne na wojnie.— *LW*, r. 1921, z. 30, str. 941 — 950.

Referat na podstawie fachowej literatury zagranicznej.

3306. **Nelken J.** Samobójstwa w wojsku. Warszawa, 1933. (Odbitka z „Lekarza Wojskowego", t. XXII, nr. 11-12). Warszawa, 1930. — Str. 32.

Studia porównawcze z różnych wojsk.

3307. **Nelken J.** Samobójstwo a pora roku.— *RPs*, r. 1933, z. 21, str. 403 — 408.

Wyjątek z poprzedniej książki.

3308. **Nelken J.** Udawanie zaburzeń psychicznych a służba wojskowa.— *LW*, r. VII, 1926, nr. 1, str. 1—22.

Treść: Pojęcie symulacji.— Statystyka.— Symulacja a warunki wojskowe.— Typy symulacji. — Rozpoznanie.— Dyssymulacja.

3309. **Nelken J.** Udawanie zaburzeń psychicznych a służba wojskowa. Warszawa, 1926. — Str. 24.

Przedruk poprzedniego artykułu.

3310. **Nelson L.** Educazione del duce.— *RPI*, r. 1924, t. XX, z. 3, str. 101 — 119.

Zasady wyrobienia cech umysłu i charakteru, niezbędnych do wychowania jednostek kierowniczych. Przekład z niemieckiego.

3311. **Nepper P.** Émotions et réactions psychomotrices dans l'aviation.— *BIP*, r. 1917, t. XVII, z. 1 — 2, str. 5 — 19, 2 rys.

Badania psychologiczne lotników. Opis reakcji.

— **Nepper P.** — zob. **Camus J.**

— **Nepvou de Carfort**— zob. **Le Nepvou de Carfort.**

3312. **Neter E.** Der seelische Zusammenbruch der deutschen Kampffront. Betrachtungen eines Arztes. — *SMH*, r. 1925, nr. 10.

Rozkład armii niemieckiej w jesieni 1918 r.

3313. **Neter E.** Der seelische Zusammenbruch der deutschen Kampffront. Betrachtungen eines Arztes. Muenchen, 1925. — Str. 66.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

3314. **Neuberger J. F.** Aviation accidents and methods of prevention. — *USNM*, 1924, t. 20, str. 285 — 329 z rys.

Przyczyny psychiczne wypadków lotniczych.

— **Neugebauer M.** — zob. **Norwid - Neugebauer M.**

3315. **Neumann G. P.** In der Luft unbesiegt. Erlebnisse im Weltkrieg, erzaehlt von Luftkaempfern. Berlin, 1923. J. F. Lechmann. — Str. 316.

Wspomnienia lotników niemieckich i austriackich z wojny światowej.

3316. **Neumann J.** Moderne Landsknechtmoral. Wien, 1911. Elbemuehl.—Str. 118.

Ideologia wojska.

3317. **Neumann K.** Psychologische Beobachtungen im Felde.— *NZ*, r. 1914, t. 33, z. 23.

Obserwacje lekarza o zachowaniu się żołnierzy na froncie w początkach wojny światowej.

3318. **Neuwirth W.** Helden. Berlin, 1933. P. Aretz. — Str. 245.

Autor — nauczyciel, oficer rezerwowy artylerii ciężkiej — podaje w formie powieściowej wspomnienia z walk nad rz. Isonzo i Piave.

3319. **Neville P.** On moral influences in war. — *JMSI*, 1897, t. 20, str. 155 — 180.

Wpływanie na stan moralny żołnierzy podczas wojny.

— **Neznamow** — zob. **Nieznamow.**

3320. **Nickl G.** Im Westen nichts Neues und sein wahrer Sinn. Graz, 1929. L. Stocker.— Str. 28.

Polemika z powieścią Remarque'a.

3321. **Nicolai G. F.** Biologie des Krieges. Zuerich, 1919. Orelli-Fuessli. Dwa tomy w jednym.— Str. XIX, 324 i IV, 325 — 552.

Socjologia i filozofia wojny. Książka w swoim czasie bardzo głośna ukazała się w kilku językach. Nastawienie pacyfistyczne.
Treść: I. Historia rozwoju wojen. Naturalne warunki wojen (instynkt walki, walka o byt).— Wpływ wojny na psychikę ludzi.— Powstanie militaryzmu, przeobrażenia wojny i wojska. — Patriotyzm, rozwój, zwyrodnienie. II. Zwalczanie wojny.— Zwalczanie idei i rzeczywistości wojennej.

3322. **(Nicolai G. F.). Nikolai G. F.** Biołogja wojny. Leningrad, 1926. — Str. 243.

Przekład poprzedniej książki.

3323. **Nicole J. E.** Psychopathology and herd instinct. — *JMS*, 1930, t. 76, str. 389 — 418.

Instynkt stada.

3324. **Nicolescu J. D.** Asupra disciplinei.— *RIR*, r. 1930, z. 7 — 8, str. 50 — 55.

Analiza karności.

— **Nieckij T. D.**—zob. **Szpilrein I. N.**

3325. **Nieczajew A.** K woprosu ob issliedowanju intielekta postupajuszczych w wojennyje szkoły. — *KAS*, r. 1926, nr. 4.

Badanie inteligencji kandydatów do wojskowych szkół sowieckich.

Autor — znany rosyjski profesor — był jednym z kierowników prac psychologicznych w Sowietach.

3326. **Nieczajew A.** K woprosu o psichołogiczeskich issliedowanjach letczikow. — *ŻNP*, 1932, t. 2, str. 3—16.

Badania lotnicze w Rosji sowieckiej.

3327. **Nieczajew A.** Zur Frage ueber Ermuedungsmessungen. — *PAP*, 1928, t. 63, str. 237 — 248.

Pomiary zmęczenia.

3328. **Nieczajew A.** K woprosu o primienenji eksperimentalno - psichołogiczeskich mietodow k wyjasnieniu problem, swiazanych s tiechnikoj wojennogo dieła. — *WW*, r. 1922, nr. 17—18, str. 8 — 9.

Badanie psychotechniczne lotników.

— zob. **Dostiżenja.**

3329. **Nieczajew A.** Psichołogja fiziczeskoj kultury. Izd. 2-je dopołniennoje. Moskwa, 1930. GIZ.— Str. 90.

Psychologia ćwiczeń fizycznych i sportu.

— **Nieczajew A.** — zob. **Dostiżenja, Kekczejew K.**

3330. **Nieddu-Semidei A.** L'esame dell' orecchio e delle prime vie respiratorie negli aspiranti piloti di navigazione aerea. — *AIO*, 1911, str. 11 — 31.

Badanie słuchu kandydatów na pilotów.

3331. **Nieddu-Semidei A.** Sull' idoneita fisica al servizio di navigazione aerea. — *GMM*, 1911, str. 3 — 27.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

3332. **Niedhammer.** Ueber Persoenlichkeitspaedagogik und ihre Verwirklichung in der Heeresfachschule. — *Rw*, r. 1925, nr. 8 — 9.

Nowe metody pedagogiczne w szkolnictwie wojskowym.

3333. **Niessel A.** Le combat d'infanterie. Les facteurs moraux du combat. Paris, b. r. (1909). Charles-Lavauzelle. — Str. 56.

Psychologia walki piechoty na podstawie doświadczeń wojny rosyjsko-japońskiej.
Treść: Wygląd nowoczesnej walki piechoty.— Czynniki duchowe walki.— Psychologia żołnierza walczącego.— Wnioski.

3334. **Niessel A.** Boj piechoty. Moralnyje faktory boja. Pierewod s francuskogo P.

Izmiestiewa. Warszawa, 1910.— Str. 48.

Przekład poprzedniej książki.

3335. **Niessel A.** Psichołogja bojca. Warszawa, 1911. — Str. 15.

Wyjątek z poprzedniej książki.

3336. **Niessel A.** Combinaison des efforts de l'infanterie et de l'artillerie dans le combat. Paris, b. r. (1908). Charles-Lavauzelle. — Str. 67.

Współdziałanie broni w boju na podstawie doświadczeń wojny rosyjsko-japońskiej. Działanie ognia na psychikę żołnierza.

3337. **Niessel A.** Wzaimodiejstwie piechoty i artillerji w boju. Warszawa, 1910. — Str. 56.

Przekład poprzedniej książki.

3338. **Niessel A.** Enseignements tactiques, découlant de la guerre russo - japonaise. Paris, b. r. (1905). Charles-Lavauzelle.— Str. 188.

Jako nauki z wojny rosyjsko-japońskiej autor podkreśla: zwiększenie roli czynników duchowych, inicjatywę, działanie ognia na psychikę.

3339. **Niessel A.** Méthodes d'instruction. Paris, 1919. Charles - Lavauzelle. — Str. 35.

Metody szkolenia, uwzględniające równocześnie urobienie charakteru i samodzielności żołnierza.

3340. **Niessel A.** Méthodes d'instruction. Paris, 1928. Charles-Lavauzelle.— Str. 38.

Nowe wydanie poprzedniej książki bez zasadniczych zmian.

3341. **Niessel A.** Metody szkolenia. Tłumaczone z francuskiego z przedmową i poprawkami autora. Warszawa, 1922. — Gł. Księg. Wojskowa. — Str. 37.

Przekład poprzedniej książki z wydania z 1919 r. z poprawkami.

3342. **Niestierowskij.** O racjonalizacii bojewoj podgotowki wojsk. — *WW*, z 7. 10. 1929 r., nr. 40, str. 7 — 10.

Naukowa organizacja pracy w wyszkoleniu bojowym.

3343. **Nietsche F.** Vom Krieg und vom Kriegsvolke. Leipzig, 1915. Kroener. — Str. 30.

Wyjątek z pism o wojnie i o duchu wojennym.

3344. **Niewiadomski M.** Wychowawstwo w obozach przysposobienia wojskowego.— *WF*, r. 1930, nr. 10, str. 367 — 369.

3345. **Niewieżin K.** Biegstwo polewoj armji i mietod wozstanowlenja bojesposobnosti. — *WM*, r. 1923, z. 1, str. 35 — 48.

Autor omawia zagadnienie paniki i sposoby przeciwdziałania.

3346. **Niewskij G.** Samookapywanje i NOT. Moskwa,

1926. Gos. Wojennoje Izdat.— Str. 55 z 10 wykresami.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy do budowania umocnień.

3347. **Nieznamow A.** Iz opyta russko - japonskoj wojny. Zamietki oficiera Generalnogo Sztaba. Petersburg, 1906. Bernsztein. — Str. 130.

Zawiera ustępy o psychologii dowodzenia, o człowieku w walce, o inicjatywie, o łączności ideowej. (Wojna rosyjsko-japońska).

3348. **(Nieznamow A.) Neznamow.** L'experience de la guerre russo-japonaise. Paris, 1907. Chapelot.

Przekład poprzedniej książki.

3349. **Nieznamow A.** K woprosu wojennoj psichołogji. — *WW*, r. 1922, nr. 17 — 18, str. 7 — 8.

Konieczność metody w pracach psychologicznych w wojsku.

3350. **Nieznamow A.** „Nacjonalnoje" w wojennom iskustwie. — *WO*, r. 1921, z. 1, str. 27 — 29.

Odrębności narodowe w sztuce wojennej.

3351. **Nieznamow A.** Stratiegja temperamenta. — *SSWI*, r. 1921, str. 140 — 168.

Opis działań 55. dywizji rezerwowej rosyjskiej w roku 1914.— Przyczynek do psychologii dowodzenia.

3352. **Nieznamow A.** Wospitanje i obuczenje piechoty.— *WW*, nr. 6, str. 22 — 24.

Notatka o wychowaniu piechura.

3353. **Nieznamow A.** Zadaczy pedagogiki w otnoszenji k armji.— *WPSb*, r. 1920, nr. 1.

Zadania pedagogii wojskowej.

— **Nikolai G. F.** — zob. **Nicolai G. F.**

3354. **Nikolič M.** Moralna snaga i nien značaj, način i sretava da se moral za vreme mira jače razvije u vojsci a za vreme rata održi na dostojnoj višini. — *PG*, r. 1932, z. 4 — 6, str. 35—64.

Siła duchowa wojska i sposoby wyrobienia jej w czasie pokoju (zaufanie, honor, odwaga, karność, posłuszeństwo).

3355. **Nikuliszczew.** Moralnyj element w obłasti wojennogo iskustwa. — *WS*, r. 1912, nr. 1, str. 1 — 18.

Rola czynników duchowych na wojnie.

— **Nimiere A.** — zob. **Bertein P.**

3356. **Niox.** Mes six évasions. Préface de M. Barrès. Paris, 1919. Hachette. — Str. VIII, 244.

Pamiętniki pilota francuskiego, zawierające materiał do psychologii lotnika.

3357. **Nippe.** Heeresdienst, Trunksucht und Selbstmord. — *ASZ*, 1928, t. 34, str. 91 — 95.

Wpływ alkoholizmu na samobójstwa w wojsku.

3358. **Nissen T.** Die Physiologie und Psychologie der Furcht in der Ilias. — *AGP*, r. 1924, t. XLVI. z. 1 — 2, str. 70 — 97.

Analiza przedstawienia objawów strachu w Iliadzie Homera.

3359. **Niszizawa R.** (Testy do selekcji żołnierzy japońskich do służby w łączności). — *JJP*, r. 1933.

3360. **Nitobe J.** Bushido, dusza Japonii. Lwów, 1904. H. Altenberg. — Str. IV, 117.

Przyczynek do poznania duszy żołnierza japońskiego.

3361. **Nitobe J.** Le bushido. L'âme du Japon. Traduction de C. Jacob. Paris, 1927. Payot. — Str. 265.

Przekład francuski, pełniejszy niż polski.

3362. **Niżioczok J.** Politika i wojna. — *WIR*, r. 1933, z. 1 — 2, str. 30 — 48.

Filozofia wojny na podstawie nauki Lenina.

3363. **Niżyński L.** Wskazówki metodyczne z zakresu wychowania i nauczania w wojsku. Wykłady na kursie met. prakt. dla mł. ofic. przy DOK. VI. we Lwowie. Lwów, 1924. Nakł. własny. — Str. 32.

Od str. 5 — 18 autor omawia cele i metody wychowania wojskowego.

3364. **Nobbe U. L.** Ein Kriegsfreiwilliger. Potsdam, 1929. Verl. Voggenreiter. — Str. 245.

Pamiętnik ochotnika niemieckiego, walczącego na froncie francuskim.

3365. **Nody J. M.** Infanterie, Paris, 1930. La Renaissance du Livre. — Str. III, 324.

Wspomnienia z wojny światowej.

3366. **Noel Desmaysons.** L'obéissance militaire. — *SM*, z 1. 2. 1894.

Karność wojskowa.

3367. **Noell.** Die seelische Wehrhaftmachung der deutschen Jugend im Lichte der Lehre von der Ausbreitung und Uebertragung der Gefuehle. Halle, 1917. Verl. H. Gesenius. — Str. 46.

Metody wyrobienia u młodzieży cech duchowych niezbędnych dla żołnierza.

3368. **Nohain F. et Delay P.** L'armée française sur le front. Oxford, 1916. Clarendon.

Sylwetki z wojny światowej.

3369. **Noiszewski K.** Zritielnaja ataksija i miełkost strielby.

— *WMŻ*, 1911, t. 230, str. 318 — 328.

Badanie wzroku w związku z strzelaniem.

3370. **Nolte W.** Psychologie fuer Polizeibeumte. Ein Abriss. Berlin, 1928. Berger.— Str. 132.

Krótki podręcznik psychologii dla oficerów policji niemieckiej. Treść: Wstęp komendanta policji berlińskiej.— Zasady psychologii jednostki i zbiorowiska (grupa, tłum). — Psychologia wielkiego miasta.— Zastosowanie psychologii w służbie policyjnej.

3371. **Noltenius F.** Flug und Otholitenorgan.— *ZH*, 1927, t. 19, str. 300 — 309.

Badanie zmysłu równowagi u lotników.

3372. **Norbury F. G.** The relation of defective mental and nervous states to military efficiency. — *MS*, 1920, t. 47, str. 20 — 39.

Zagadnienie służby wojskowej psychopatów.

3373. **Nordberg.** (Badania psychotechniczne w marynarce). — *WSD*, r. 1933, z. 8, str. 42 — 45.

3374. **Nordmann C.** A coups de canon. Préface du gén. Nivelle. Paris, 1917. Perrin. — Str. IX, 247.

Wrażenia z wojny astronoma, służącego jako podoficer artylerii.— Książka zawiera wiele myśli o psychologii wojny.

3375. **Nordman O.** (Badania lotnicze w Szwecji).— *TMH*, 1931, t. 56, str. 1 — 43.

3376. **Nordmann et Bonhomme.** De l'utilisation des indisciplinés en temps de guerre. — *AMP*, r. 1916, t. X.

Wyzyskanie nieposłusznych ludzi na wojnie.

3377. **Northington P. O.** The selection of aviation personnel.— *MS*, 1923, t. 52, str. 53 — 59.

Zasady badania zdatności do służby w lotnictwie.

3378. **Norwid C. K.** La philosophie de la guerre. — *Ch*, 1904, t. VIII, str. 285—294.

Artykuł o filozofii wojny, pisany w 1870 r. Zawiera definicje wojny, przeciwnika, napastnika, myśli o zjawisku wojny.

3379. **Norwid - Neugebauer M.** Wychowanie ducha wojskowego przez związki strzeleckie. — *S*, r. 1925, nr. 22 (100), str. 7 — 9.

3380. **Notch F. K.** King Mob. New York, 1930. Harcourt. — Str. 226.

Studium o tłumie powojennym.

— **Notes** — zob. **Marc.**

3381. **Notin.** L'officier et les anomalies psychiques du soldat. — *AMC*, 1912, t. 12, str. 481, 493 i 505.

Służba wojskowa psychopatów.

3382. **Novak.** Z psichologji dnešniho vojenstvi. — *VR*, r. 1923, nr. 5, str. 218 — 225.

Psychologia nowoczesnej wojny.

3383. **Novicov.** Les luttes entre les sociétés humaines. Paris, 1904. Payot. — Str. 752.

Socjologia i filozofia wojny — Pierwsze wydanie: Paris, 1893

3384. **Nowak.** Inteligence a armáda. — *DL*, r. 1930, nr. 4, str. 2 — 3.

Praca naukowa w wojsku czeskim.

3385. **Nowickij I.** Bolnyje woprosy naucznoj obszczestwiennosti.— *FNT*, r. 1933, z. 10 — 11.

Artykuł dyskusyjny o stosowaniu psychotechniki w wojsku sowieckim.

3386. **Nowickij W.** Czełowiek i maszina.— *KA*, r. 1921, nr. 7—8, str. 39—41.

Rola człowieka i sprzętu w nowoczesnej wojnie.

3387. **O. K.** Das Fuehrertum. — *DW*, z 4. 1. 1930, nr. 1, str. 5 — 6.

O metodzie dowodzenia.

3388. **Obear G. B.** A note on the low-pressure chambers. — *ASIC*, 1920, t. 1, str. 100 — 108; 1923, t. 5, str. 75 — 80.

Badania lotnicze (komory niskich ciśnień).

— **Oberpfalzer F.**— zob. **Kudela J.**

3389. **(Oczerki).** Oczerki marksistowsko-leninskogo uczenija o wojnie. Sbornik statiej. Leningrad, 1933. Lenpartizd. — Str. 359.

Filozofia i socjologia wojny w ujęciu teorii bolszewizmu.

— **Ochorowicz** — zob. **Uchacz-Ochorowicz.**

3390. **Odiseu A.** (Hygiena lotnicza). — *RSMR*, 1931, t. 30, str. 83 — 87.

— **Oelsnitz M.** — zob. **Boisseau, Roussy G.**

3391. **Oertzen K.** Angriff und Verteidigung. — *WuW*, 1928, z. 8, str. 472 — 487.

Według autora wojna światowa potwierdziła zdanie Moltkego o przewadze natarcia nad obroną.

3392. **Oertzen K.** Betaetigung des Wehrwillens. — *DW*, r. 1931, z. 25, str. 651 — 652.

Potrzeba budzenia ducha wojskowego w powojennych Niemczech.

3393. **Oertzen K.** Die Grenzen der Disciplin. — *MR*, r. XXIX, 1924, nr. 6, str. 241 — 258.

Karność wojskowa i jej granice.

3394. **Oertzen K.** Grundzuege der Wehrpolitik. Hamburg,

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Zand.

MIEJSCE NA NOTATKI

MIEJSCE NA NOTATKI

1933. Hanseatische Verlagsanstalt. — Str. 266.

Od str. 81 — 126 przyczynki do zagadnień: wpływ wieku dowódców i oddziałów na psychikę, karność, wpływ techniki na stan psychiczny wojska.

3395. **Oesterlen.** Ueber Schreckwirkung. — *ZAF*, 1927, t. 24, str. 552 — 558.

Przyczynek do psychologii strachu.

3396. **O'Farrell H.** War and the stature of the population. — *ER*, 1917, t. 9, str. 218 — 222.

Wpływ wojny na społeczeństwo.

3397. **(Oficer).** Oficer - wychowawca, Napisał J. P. S. — *PZ*, r. 1930, nr. 325.

3398. **(Officier).** La psychologie du chef. — *GR*, r. 1916, z. 9 — 11, str. 390 — 412, 605 — 627 i 123 — 128.

Psychologia dowódcy na wojnie. — Gemelli przypuszcza, że autorem jest Bonnet.

3399. **(Officier).** Officier anglais. Au front de France. Lettres d'un officier anglais. Paris, 1917. Libr. A. Colin. — Str. XII, 292.

Pamiętnik oficera angielskiego, stanowiący przyczynek do poznania żołnierzy angielskich na froncie francuskim.

3400. **(Officier).** Ueber den Esprit de Corps und das Coup d'oeil militaire, nach systematischen Grundsaetzen durch Studium und Erfahrungen gesammelt, von einem preussischen Officier. Stendal, 1802. Bei Franzen und Grosse. — Str. IV, 146, 1 rys.

W części pierwszej (str. 1 — 36) autor omawia właściwości stanu oficerskiego, (autorytet, duch oddziału, zwalczanie strachu). Książka charakterystyczna dla pojęć o żołnierzu tamtej epoki. Autorem ma być v. Puttlitz.

3401. **(Officier).** Officier supérieur. Étude morale sur l'initiative. Paris, 1891. Chapelot.

Inicjatywa na wojnie.

— **Officier français** — zob. **Lebaud.**

3402. **(Officiers).** Les officiers japonais. Leur situation matérielle et morale. — *RME*, r. XVIII, 1889, t. 35, nr. 710, str. 26.

Charakterystyka oficera japońskiego.

3403. **(Offizier).** Der Offizier als Erzieher des Volkes. (Beiheft zum Militaer-Wochenblatt). Berlin, 1888. Mittler. — Str. 52.

Rola wychowawcza oficera w wojsku niemieckim.

3404. **(Offizier).** Individualismus und Schablone im deutschen Heere. — Kritische Besprechung des Buches: „Rembrandt als Erzieher" in seinen Beziehungen zur

Armee. Von einem alten Offizier. Berlin, 1892. F. Luckhardt. — Str. 59.

Autor zwalcza szablonowość, drobiazgowość i brak inicjatywy w wojsku niemieckim.

3405. **(Offizier).** Offizier und Soldat im Kriege. —*SMO*, r. 1917, z. 6 i 7, str. 170 — 176 i 215 — 219.

Stosunek oficera do żołnierza na wojnie. Pisane na podstawie doświadczeń niemieckich podczas wojny światowej.

— **Offizier** — zob. **Briefe.**

3406. **Offner M.** Die geistige Ermuedung. Berlin, 1928. Reuter, Reichard. — Str. 180.

Popularna książka o znużeniu umysłowym.

3407. **Ogorodnikow F.** Dialektika ognia. — *WiR*, 1923, nr. 19, str. 78 — 96.

Rozważania o działaniu ognia.

3408. **Ogorodnikow F.** Krizisy bolszich srażenij. — *WiR*, r. 1928, nr. 7, str. 16 — 28.

Kryzys w bitwie.

3409. **Ogorodnikow F.** Miechanika w wojennom diele. — *KA*, r. 1922, z. 16 — 17, str. 43 — 50.

Przyczynek do zagadnienia: człowiek, czy technika.— Zadania psychologii i psychotechniki.

3410. **Ogorodnikow F.** Mietodika podgotowki Krasnoj Armji. — *WiR*, r. 1921, z. 13, str. 5 — 59.

Autor widzi główne zadanie wychowania wojskowego w wyrobieniu wiary w własne siły i gotowości śmierci.— Wiele uwag o roli czynników duchowych na wojnie oraz o charakterystyce Czerwonej Armii.

3411. **Ogorodnikow F.** O principach wojny i boja.— *KA*, r. 1922, nr. 14 — 15, str. 3 — 14.

Filozofia wojny w związku z teorią Marksa.

3412. **Oheimb.** Feldherrnkunst und Waffenwirkung. — *DW*, r. 1933, nr. 9.

Wpływ ognia na metody dowodzenia.

3413. **Olchowskij P.** Wlijanje nastuplenja na duch wojsk. — *Cz*, r. 1932, nr. 77, str. 6 — 7.

O konieczności nauczania opanowania strachu.

3414. **Olchowskij P.** Woinskoje wospitanje. — *WSB*, r. 1926, ks. 7 i 8, str. 3 — 35 i 112 — 144; r. 1927, ks. 9, str. 260 — 284.

Stosunek przełożonego do podwładnego. Przykład osobisty, autorytet, karność. Cnoty żołnierskie. Rola wychowawcza musztry.

3415. **Olchowskij P.** Strach. — *Cz*, r. 1933, z. 96, str. 21 — 23.

Studium o strachu na podstawie przykładów z wojny rosyjsko - japońskiej i światowej. Bezczynność jako czynnik pobudzający strach.

3416. **Olikow W.** Dezertirstwo w Krasnoj Armji i borba s nim. Moskwa, 1926. Narkomwojenmor. — Str. 128.

Organizacja zwalczania zbiegostwa w czerwonej armii; wyzyskanie propagandy i wychowania.

3417. **Oliveira Firmo A.** O exame Alpha nos universitarios de Pernambuco. Recife, 1930. — Str. 65.

Wyniki stosowania testów wojska amerykańskiego w uniwersytecie w Pernambuco.

3418. **Ollivier E.** Philosophie d'une guerre. (1870). Paris, b. r. Flammarion.

Filozofia wojny na tle wojny francusko - pruskiej.

3419. **Olysoj Gabanyj J.** (Psychologia żołnierza). — *MKK*, r. 1924, nr. 3 — 4.

3420. **(Opowieści).** Opowieści legionowe. Warszawa, 1930. Nakł. Międzynarodowego Instytutu Wydawniczego. — Str. 168, z rys.

Urywki wspomnień z walk Legionów.

3421. **Oppenheim H.** L'amnésie traumatique chez les blessés de guerre. — *PrM*, r. 1917, str. 189 — 195 i 199 — 204.

Zanik pamięci u rannych.

3422. **Oppenheim H.** Der Krieg und die traumatischen Neurosen.— *BKW*, r. 1915, nr. 11.

Wpływ wojny na rozwój chorób nerwowych.

3423. **Oppenheim H.** Neurosen nach Kriegsverletzungen.— *ZAF*, r. 1916, nr. 8, str. 213 — 225.

Choroby nerwowe jako skutek ran wojennych.

3424. **Oppenheim H.** Die Neurosen infolge von Kriegsverletzungen. Berlin, 1916. Karger. — Str. 16.

Przedruk poprzedniego artykułu.

3425. **Oppenheim H.** Stand der Lehre von den Kriegs-und Unfallneurosen. Berlin, 1918. Verl. S. Karger. — Str. 59.

Dzieło lekarskie o chorobach nerwowych, spowodowanych przez wojnę.

3426. **Oppenheim H. und Nonne.** Neurosen nach Kriegsverletzungen. — *DZN*, 1917, t. 41, str. 4 — 184, rys.

Nerwice wojenne.

3427. **Oppenheimer E.** Erlebnisse eines kriegsfreiwilligen Arztes im Weltkriege. Berlin, 1933. Koch und Schaetzle. — Str. 128.

Pamiętnik niemieckiego lekarza wojskowego z wojny światowej.

— **Opyt** — zob. **N., N. P.**

3428. **(Orden).** Orden und Ehrenzeichen. — *MWB*, z 18. 10. 1928.

Wartość wychowawcza orderów, niebezpieczeństwo złego podziału.

3429. **Ordioni J. A.** Le devoir militaire. Auxerre, 1911. Arnou-Calmus. — Str. 60.

Obowiązki żołnierskie.

3430. **L'Organge J.** Intellectual discipline. — *No*, r. 1921, nr. 7.

Karność wewnętrzna w wojsku.

3431. **(Organizacja).** Naucznaja organizacja truda i proizwodstwa. Tiezisy CIT-a. — *T*, z 17. 1. 1923.

Zasady naukowej organizacji pracy, ustalone przez sowiecki Centralny Instytut Pracy.

3432. **(Organizacja).** Naucznaja organizacja truda i psichotiechnika w artilerji.—*KAt*, r. 1924, z 6.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy w artylerii.

3433. **(Organizacja).** Naucznaja organizacja truda w Sowieckoj Rossii. Tiezisy po dokładu P. M. Kerżencewa. — *Pra*, z 25. 4. 1923.

Zasady naukowej organizacji pracy.

3434. **(Organizacja).** Naukowa organizacja pracy. I. Zjazd Polski. Warszawa, 1926.— Str. II, II, 369.

3435. **(Organizacja).** Organizacja truda w proizwodstwie. Sbornik statiej. Moskwa, 1926. — Str. 340.

Książka zbiorowa o naukowej organizacji pracy, zawiera wzmianki o zastosowaniach wojskowych.

— **Organizacja** — zob. **Dobrowolskij A., W. S.**

3436. **Orłow N.** Wojennyj egoizm. — *BP*, r. 1908, nr. 9, str. 123 — 129.

Egoizm objawiający się w nieudzielaniu pomocy przez dowódców sąsiadom w bitwie.

— **Orłow W. M.** — zob. **Poderni W. A.**

3437. **Orłowski St.** Przyczynek do oceny materjału psychopatologicznego z wojny obecnej. — *MIKL*, 1916, z. 13, str. 164 — 170.

3438. **Orłowski St.** Przyczynek do oceny materjału psychopatologicznego wojny obecnej. — *PWL*, r. 1917, str. 398 — 405.

3439. **Orłowski St.** O urządzeniu ochronnem w psychice ludzkiej. — *PWL*, r. 1917, str. 426 — 439.

3440. **Orłowski St.** Psychozy urazowe w Lazarecie Miejskim. — *PWL*, r. 1917, str. 394 — 397.

3441. **Orłowski St.** W sprawie psychoz urazowych w wojnie obecnej. — *PWL*, r. 1917, str. 406 — 425.

3442. **Orłowski St.** W sprawie psychoz urazowych. —

MIKL, r. 1916, z. 18 — 21, str. 227 — 234, 246 — 250, 257 — 260 i 272 — 275.

3443. **Orłowskij S.** Disciplina.— *WW*, r. 1926, z. 32.

O brakach karności w wojsku sowieckim.

3444. **D'Ormea A.** Sindrome psicastenica post-bellica. — *RSP*, 1924, t. 13, str. 533 — 546.

Skutki psychiczne wrażeń wojennych.

3445. **O'Rourke L. J.** A new emphasis in federal personnel research. Washington, 1930. D. C. Gov't. Printing Office. — Str. 30.

Syntetyczne ujęcie prac amerykańskich w sprawie doboru pracowników w różnych dziedzinach, również w wojsku. Propozycje zmian i ujednostajnienia.

3446. **Orr J.** Response to effort. — *RSA*, 1922, t. 1, str. 128 — 141.

Fizjologia pracy.

3447. **(Orrore).** L'orrore della responsabilita. — *EI*, r. 1913, nr. 99.

Obawa odpowiedzialności — wada dowódców.

3448. **Osipienko K.** O wiesie nagruzki bojca. — *WiR*, r. 1925, z. 5, str. 117 — 129.

Streszczenie: *PW*, z. 7, str. 121 — 123.

3449. **Osiński A.** Praca wychowawcza w wojsku. — *PP*, r. 1931, z. 1, str. 74 — 77.

W związku z artykułami F. Polniaszka autor omawia, na jakich podstawach oprzeć wychowanie i jak je przeprowadzać.

— zob. **Polniaszek F.**

3450. **Osmolski W.** Co może dać społeczeństwu rozpowszechnienie zabaw ruchowych i sportowych. Warszawa, 1921. — Str. 12.

Treść: Wojna przypomniała zagadnienie wychowania fizycznego.— Jak wygrać pokój?— Wartość ćwiczeń ruchowych w wychowaniu.— Wartość społeczna sportu.

3451. **Osmolski W.** Lotnictwo a hygiena. W książce: Pierwsze kursy lotnicze P. T. Ż. N. Książka pamiątkowa. Warszawa, 1917, str. 57 — 60.

Notatka z wykładów na pierwszych polskich kursach lotniczych.

3452. **Osmolski W.** Moralność żołnierska. — *PTWW*, r. 1923, nr. 1, str. 4 — 5.

3453. **Osmolski W.** Określanie wysiłku podczas pracy. — *LW*, r. 1929, z. 9, str. 734 — 739.

Streszczenie różnych metod badania.

3454. **Osmolski W.** Rola sportu w wychowaniu etycznem. (Biblioteka Eugeniczna, nr.

1). Warszawa, 1922. Księg. M. Arcta. — Str. 8.

Wpływ sportu na wyrobienie różnych cech psychicznych u młodzieży.

3455. **Osmolski W.** Stosunek sportu do wychowania fizycznego. — *LW*, r. 1926, z. 4, str. 366 — 373.

O roli wychowawczej sportu.

3456. **Osmolski W.** Wiedza i męstwo. — *PZ*, z 8. 5. 1923, nr. 124.

O wychowaniu woli zwycięstwa w narodzie jako warunku zwycięstwa.

3457. **Osmolski W.** Wojna i sport. — *PZ*, z 4. 3. 1922.

Streszczenie odczytu.

3458. **Osmolski W.** Wrażenia z pierwszego lotu płatowcem. — *LW*, r. 1922, z. 10, str. 882 — 886.

Przyczynek do psychologii lotnika.

3459. **Osmolski W.** Zaniedbane drogi wychowawcze. (Zagadnienie wychowania fizycznego). Warszawa, 1928. Zakł. Graf. „Medycyna".— Str. 6 nlb., 83, 8 tabl.

Autor porusza wiele zagadnień związanych z psychologią wychowania wojskowego (charakter, wychowanie woli, instynkt władzy i i.)
Sprawozdanie: —*B*, r. 1931, t. XXVII, str. 555 — 558.

— **Osmolski W.** — zob. **Hygiena sportu, Wychowanie.**

3460. **Osnobszyn N.** Po powodu statji: „Nie zabywajtie i poddierżiwajtie ducha". — *OŻ*, r. 1911, nr. 267, str. 2526 — 2527 i nr. 269, str. 2543 — 2545.

O konieczności wychowania moralnego w wojsku.

3461. **(Osnowy).** Osnowy bojewoj musztry. Pierew. s niemieckogo M. Enwald. Petersburg, 1910. Bierezowskij. — Str. 87.

Według autora podstawą musztry bojowej jest psychologia i balistyka.

3462. **(Osnowy).** Psichołogiczeskije osnowy wospitanja sołdata. Oczerki wojennoj piedagogiki. Petersburg, 1907. — Str. 110.

Treść: Wstęp.— Wychowanie i działanie.— Zasady psychologii wychowania.— Metody wychowania żołnierza.— Wnioski. Książka oparta na psychologii W. Jamesa, Sully'ego i Carpentier'a.

3463. **(Osnowy).** Psichołogiczeskije osnowy wospitanja sołdata. Oczerki wojennoj piedagogiki. Petersburg, 1911. — Str. 112.

Drugie wydanie poprzedniej książki, bez zasadniczych zmian.

— **Osnowy** — zob. **B. M.**

3464. **(Osvetova).** Osvetova a mravni vychova vojska. Praha, b. r. (1921). — Str. 30, 1 nlb.

Krótki podręcznik wychowania moralnego wojska, wydany przez czeskosłowackie ministerstwo obrony narodowej.

3465. **(Oswidietielstwowanje).** Medicinskoje oswidietielstwowanje letnogo sostawa i postupajuszczich w letnyje szkoły R. K. K. A. S pried. M. I. Baranowa. Moskwa, 1929. Gos. Med. Izdat. — Str. 72.

Badania lotnicze w wojsku sowieckim.

3466. **Ott E.** Religion, Krieg und Vaterland. Muenchen, 1915. O. Beck. — Str. 86.

Rozmyślania o wojnie. Autor był kapelanem niemieckim w dywizji na froncie.
Treść: Przeżycia religijne na wojnie.— Jezus, naród i wojna. — Uzasadnienie i konieczność wojny.— Religia i ojczyzna.

3467. **Ottavi J.** Sur le mal des aviateurs et sur sa thérapeutique. Paris, 1926. — Str. 52.

Studium o chorobie lotniczej i o wpływie lotów na organizm ludzki.

3468. **Otto.** Offiziere als Volkserzieher. — *MWB*, z 18. 4. 1931, nr. 39, str. 1518—1520.

Rola oficera, jako wychowawcy narodu.

3469. **Otto C. A. G.** Im Osten nichts Neues. Das Buch des Krieges, wie es war. Zirndorf-Nuernberg, 1929. Sanitas-Verlag. — Str. 302.

Powieść na tle walk na froncie wschodnim.

3470. **Otto E.** Tiefer Einbruch des Gegners ist kein Grund zur Panik. — *MWB*, z 4. 1. 1931.

Według autora włamanie się nieprzyjaciela w pozycję obronną nie powinno wywoływać paniki.

3471. **Overstreet H. A.** Einfluss gewinnen. Leipzig, b. r. (Około 1930). Meiner. — Str. VIII, 296.

Znaczenie praktyczne psychologii w życiu, sposoby wpływania na ludzi i zdobywania powodzenia.

3472. **Ovington.** The psychic factor in aviation. — *JAMA*, 1914, t. 63, str. 419 i n.

Czynniki psychiczne w lotnictwie.

3473. **Ozierowskij A.** Ob isterji w wojskach. Moskwa, 1891. — Str. 265.

Przyczyny i objawy histerii w wojsku.

3474. **Ozierowskij A.** O duszewnych zaboljewanjach w swiazi s rusko - japonskoj wojnoj za pierwyj god. — *WMŻ*, 1905, z. 10 — 11.

Choroby nerwowe w wojsku rosyjskim podczas wojny z Japonią.

3475. **P-is** Valia, svarbiausias virsininko bodo bruozas.— *Kr*, r. 1931, z. 1.

Charakter i silna wola jako niezbędne warunki pracy dowódcy.

3476. **P. K.** Obuczenje sołdata. Oczerk wojennoj didaktiki. Petersburg, 1912.— Str. 80.

Podręcznik wyszkolenia i wychowania.

— **Pł. Ad.** — zob. **Skwarczyński A.**

3477. **Pachucka R.** Polskie tradycje wychowania obywatelskiego. Łódź, 1932. Koło Przysp. Kobiet do Obrony Kraju. — Str. 32.

3478. **Paciorkowski T.** Badania psychotechniczne w pułku piechoty. — *PP*, r. 1930, z. 6, str. 95 — 103.

O zadaniach i organizowaniu badań.

3479. **Paciorkowski T.** Rola wyobraźni w dowodzeniu. — *PP*, 1931, z. 11, str. 19 — 30.

O niezbędności wyobraźni w czynnościach dowodzenia.

3480. **Paciorkowski T.** Uwagi o selekcji rekrutów przy pomocy metod psychotechnicznych. — *PP*, r. 1929, z. 6, str. 95 — 100.

Stwierdzenie pożyteczności tych badań i uwagi krytyczne o stosowanych metodach.

3481. **Paciorkowski T.** Wyobraźnia w wyszkoleniu. — *PP*, 1933, z. 5, str. 586 — 598.

Omówienie zasadnicze i wskazówki metodyczne.

3482. **Pactet et Bonhomme.** Deux observations de peur invincible chez les combattants.— *AMP*, r. 1917, z. 7.

Opis niepokonalnego strachu na wojnie.

— **Pactet** — zob. **Laignel-Lavastine.**

3483. **Padden E. H.** Observations of monthly examinations on flying personnel. — *JAvM*, 1930, t. 1, str. 154 — 159.

Wpływ lotu na organizm.

3484. **Page K.** 19.000 clergymen on war and peace.— *WT*, r. 1931, str. 138 — 154.

Duchowieństwo o zagadnieniu wojny i pokoju.

3485. **Paget E. H.** Sudden changes in group opinion.— *SF*, r. 1929, str. 439 — 444.

Przyczynek do psychologii grup.

3486. **Paille G.** Étude sur les forces morales. Romorantin, 1920. Impr. Tremblé.— Str. 48.

Rola czynników duchowych na wojnie światowej.

3487. **Palante G.** Les antinomies entre l'individu et la société. Paris, 1913. F. Alcan.— Str. 292.

Psychologia społeczna: jednostka i zbiorowość.

3488. **Palat.** La philosophie de la guerre d'après Clause-

witz. 2-e éd. Paris, 1921. Charles-Lavauzelle. — Str. 386.

Omówienie poglądów Clausewitza na filozofię wojny.

3489. **Palewski J. P.** Les qualités du chef d'entreprise. — *PeV*, r. 1929, str. 42 — 44.

Planowanie, organizacja, kierowanie — jako zasadnicze cechy szefa (dowódcy).

3490. **Palewski J. P. i Teslar J. A.** Nowa nauka o administracji Henryka Fayola. Kraków, 1924. — Str. 37.

Przedruk arykułu.

3491. **Palewski J. P. i Teslar J. A.** Nowa nauka o administracji H. Fayola.— *PWs*, r. 1924, t. 10, z. 29, str. 397 — 415 i t. 11, z. 30, str. 105 — 120.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy do różnych dziedzin życia.— Zastosowania w wojsku.

3492. **Palme R. E.** A. O. K. Der Roman der Etappe. Zuerich, 1931. Victoria - Verlag. — Str. 114.

Powieść na tle stosunków w etapach podczas wojny światowej.

3493. **Palop J. D.** El futuro soldado. Madrid, 1891. — Str. 31.

Badania antropometryczne poborowych.

3494. **Paluel - Marmont.** A un jeune officier. Préface du gén. Weygand. Paris, 1932. Jeune Académie.

Typ oficera francuskiego po wojnie, jego rola społeczna.

3495. **Paluel-Marmont.** En casoir et gants blancs. Préface du gén. Gouraud. Paris, 1931. Jeune Académie. — Str. 248.

Charakterystyka oficera francuskiego po wojnie.

3496. **Pandurović D. D.** Starešinski takt. — *VV*, r. 1925, nr. 8, str. 7 — 10.

Konieczne właściwości duchowe dowódcy.

3497. **Pangloss.** La légende du Poilu.— *O*, z 28. 11. 1915 i nast.

Błędne wiadomości o charakterze żołnierza francuskiego na wojnie światowej.

3498. **(Panik).** Panik. — *DO*, r. 1925, nr. 30.

Panika na wojnie światowej.

3499. **(Panik).** Panik. Ein Beitrag zur Psychologie des Krieges. — *ASM*, r. 1912, nr. 10, 11, 12, str. 73 — 79, 83 — 86, 91 — 95.

Psychologia paniki na wojnie.

3500. **(Panik).** Panik beim Angriff 1915.—*MWB*, r. 1928, nr. 19.

Panika w natarciu.

— **Panik** — zob. **M. K.**

3501. **(Panikfrage).** Zur Panikfrage. — *MWB*, z 18. 2. 1929, str. 1250 — 1253.

Przykłady historyczne panik.

3502. **Panse R.** Klinische Untersuchungen des Gleichgewichtssinnes.— *BOB*, 1905, str. 171 — 181.

Badanie zmysłu równowagi.

3503. **Panunzio S.** Il sentimento dello stato. Roma, 1929. Libr. del Littorio. — Str. 262.

Studium o poczuciu państwowym.

3504. **Papa.** La éducation moral del soldato. — *RCM*, r. 1921, nr. 7 — 8.

Wychowanie żołnierza.

3505. **Paraf P.** Sous la terre de France. Paris, 1917. Payot. — Str. 196.

Autor, ochotnik (łącznik kompanii piechoty) podaje wspomnienia z 1916 r. w formie nowel i wierszy.
Książka zawiera wiele materiału psychograficznego.

3506. **Parall J.** Kriegswissenschaft und Philosophie. Graz, 1902. Leuschner. — Str. 59.

Stosunek wiedzy wojskowej do filozofii i innych nauk.

3507. **Paramonow.** Mietody psichotiechniczeskich ispytanij. — *WW*, r. 1926, nr. 32, str. 57 — 58.

O konieczności udoskonalenia metod psychotechnicznych, stosowanych przy czynnościach poborowych.

3508. **Pareto.** La guerra e i suoi principali fattori sociologici. — *RS*, IX. r., z. 2.

Podstawy socjologiczne wojny.

3509. **Park R. E.** Human nature and collective behavior.— *AJS*, 1927, t. 32, str. 733 — 741.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk.

3510. **Park R. E.** Die Stellung von Gruppe und Einzelmensch in der Gesellschaft. — *ZVP*, 1926, t. 2, str. 209 — 223.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk.

3511. **Parsons J., Munro D.** Ophthalmology in relation to the navy, army and air force. — *La*, 1923, t. 2, str. 516 — 518.

Znaczenie badań wzroku dla wojska.

3512. **Parsons R. P.** Barany Chair Tests and flying ability. — *JAMA*, 1918, str. 1064 i n.

Sprawozdanie z stosowania testów Barany'ego do badania zdatności lotników marynarki amerykańskiej.

3513. **Parsons R. P. and Segar L. H.** The Barany tests and flying ability. — *JAMA*,

1918, t. 70, str. 1879 i n.

Testy do badania zdatności do służby lotniczej.

3514. **Passaga.** Réalités. Les réalités de la guerre. Paris, b. r. (1914). Charles-Lavauzelle. — Str. 119.

Treść: Zwycięstwo jako zniszczenie sił duchowych przeciwnika.— Stan duchowy żołnierza w walce nowoczesnej.— Wychowanie bojowe żołnierza.

3515. **Passaga.** Le mouvement en avant. — *RMF*, r. 92, nr. 16 z 1. 10. 1922, str. 5 — 31.

Znaczenie człowieka i czynników moralnych w walce nowoczesnej.

3516. **Passaga.** Verdun dans la tourmente. Paris, 1932. Charles-Lavauzelle. — Str. 376, 48 fotografij, 10 map.

Opis walk pod Verdun w czasie wielkiej wojny.

3517. **Passos dos J.** Trzej żołnierze z Ameryki. Powieść. Przeł. Z. Schmorakowa i O. Ziemilska. Warszawa, 1931. Wyd. „Rój". — Str. 354.

Powieść na tle życia żołnierzy amerykańskich w obozach i na froncie francuskim. Tendencja przeciwwojenna. (I. wydanie N. York, 1921.).

3518. **Pastine C.** Mitomania bellica in un soldato isterico. — *QP*, 1918, t. 5, str. 108 — 115.

Choroby nerwowe wśród żołnierzy na wojnie.

3519. **Pastre G.** La défaite de l'Armée. Napoléon à Jéna. Paris, 1933. Berger - Levrault. — Str. 268.

Studium historyczno-wojskowe, stanowiące materiał do studiowania klęski na wojnie.

3520. **Pastre J. L.** Trois ans au front. Paris, 1918. Berger-Levrault. — Str. 224.

Pamiętnik oficera artylerii ciężkiej z lat 1914 — 1917, zawierający wiele uwag o psychologii wojny i wojska.

3521. **Paton S.** Education in war and peace. New York, 1920.

Podręcznik wychowania wojskowego w Ameryce.

3522. **Paton S.** Personality studies and the personal equation of the aviators. — *MHy*, 1918, t. 2, str. 629 — 634.

Badania psychologiczne zdatności do służby w lotnictwie.

3523. **(Patriotismo).** El patriotismo de un pueblo. — — *RCM*, r. 1912, nr. 16, str. 241 — 243.

3524. **Patronow J.** Staraja i nowaja disciplina. — *WSB*, r. 1922, nr. 2, str. 220 — 243.

Wpływ wojny na pojęcie karności wojskowej.

3525. **Patterson E.** A qualitative and quantitative study of the emotion of surprise. — *PsM*, r. 1930, t. 40, str. 85 — 108.

Eksperymentalne badanie podobieństw i różnic między zaskoczeniem a strachem.

3526. **Paveliu N. E.** Contributiuni asupra predarii instructiei si educatiei in armata. — *RM*, r. 1930, z. 4 — 7, str. 95 — 106 i 121 — 131.

Metody wychowania wojska rumuńskiego.

3527. **Pavlović P.** Naravi (temperamenti prirode).— *VV*, r. 1925, nr. 8, str. 22 — 23.

Rodzaje temperamentów i ich wartość dla wojska.

3528. **Pavlović P.** Srpska vojska i nej moral u Svetskom ratu. — *R*, r. 1926, nr. 1 — 2, str. 73 — 79.

Stan moralny wojska serbskiego podczas wielkiej wojny.

3529. **Pavlovitch T.** L'idéal démocratique et la discipline militaire. Paris, 1911. Berger - Levrault. — Str. 198.

Wpływ idei demokratycznej na pojęcie karności wojskowej.

3530. **Pawełek A.** Narodowe i społeczne zadania wychowania fizycznego. Poznań, 1928. Wyd. C. Szk. Gimn. i Sportu. — Str. 27, 5 nlb.

3531. **Pawlowski G.** Dans les rides du front. Paris, b. r. (1917). La Renaissance du Livre. — Str. 312.

Zbiór artykułów drukowanych w czasie wojny światowej w jednym z dzienników paryskich. — Niektóre z nich są poświęcone psychologii wojny i żołnierza. Autor — inżynier, dziennikarz — był w czasie wojny oficerem wojsk samochodowych.

3532. **Pawłow I.** Wospitanje i obuczenje krasnych letczikow. — *WM*, r. 1924, z. 4.

Konieczność bardzo starannego wychowania kandydatów na lotników.

3533. **Pawłow N.** Triewoga noczju. — *WW*, r. 1929, nr. 26.

Psychologia paniki.

3534. **Pawłowskaja.** (O wpływie wydarzeń wojennych i politycznych na powstawanie chorób psychicznych). — *RuW*, 1906, z. 6 i 1907, z. 9.

3535. **Pawłowskij P.** Woprosy discipliny. — *WW*, r. 1928, nr. 19.

Praktyczne rozważania o roli wychowawczej karności.

3536. **Payson C. A.** Nerves and the War. Boston, 1918. Little, Brown.

Wpływ wojny światowej na psychikę.

3537. **Pażerstnik M.** (Badanie psychiki żołnierzy Czerwonej Armji). — *SWG*, r. 1933, nr. 19, str. 895 — 898.

3538. **Peak I. F.** The work association test. — *ASIC*, 1923 — 1924, t. 5, str. 90 — 95.

Badania lotnicze.

3539. **Pear T. H.** The herd instinct taken seriosly. — *Di*, 1920, t. 1, str. 303 — 306.

O instynkcie stada.

— **Pear T. H.** — zob. **Smith G. E.**

3540. **(Pedagog).** Po powodu uczeta moralnogo eliementa.— *KA*, r. 1922, nr. 16—17, str. 50 — 54.

O czynnikach psychicznych w nowoczesnej wojnie.

3541. **(Pedagog).** Krasnyj pedagog. Izdanje wyższoj wojenno-pedagogiczeskoj szkoły. Petrograd, 1923. — Str. 40.

Zbiór artykułów, m. in. o psychologii myślenia, o pracy psychologicznej w sowieckiej szkole pedagogicznej, o karności.

3542. **Pédoya.** Discipline. Antimilitarisme. Antipatriotisme. Paris, 1908. Chapelot.

O karności wojskowej w związku z prądami, przenikającymi społeczeństwo francuskie przed wojną światową.

3543. **Pelet-Narbonne.** Die Vorbedingungen des Erfolges fuer die Reiterei im naechsten Kriege. (Beiheft 12 zum Militaer - Wochenblatt). Berlin, 1904.— Str. 505 — 526.

Według autora zasadniczym warunkiem powodzenia kawalerii na wojnie jest charakter jej dowódców.

3544. **Pellacani G.** Le neuropatie emotive e le psiconevrosi nei combattenti. — *RSF*, 1919, t. 43, str. 369 i n.; 1920, t. 44, str. 1 i n.

Skutki silnych wzruszeń u żołnierzy walczących.

3545. **Pellacani G.** La patogenesi delle psiconevrosi nei combattenti.—*RMeI*, 1919, t. 25, str. 111 — 115.

Choroby nerwowe i psychiczne u żołnierzy walczących.

3546. **Pellacani G.** Le psiconevrosi motorie nei militari. — *Plc*, 1919, t. 26, str. 275 — 285.

Przyczynek do studium nerwic wojennych.

3547. **Peltz.** Friedensausbildung und Kriegswirklichkeit. — *DW*, nr. 11 z 21. 3. 1928, str. 215 — 217.

Trudność odtworzenia rzeczywistości wojennej w wyszkoleniu wojska.

3548. **Pełczyński T.** O zawodzie oficera. (Bibljoteka Eugeniczna Pol. Tow. Eugenicznego, nr. 15). Warszawa, 1927. Wyd. Tow. Eugenicznego. — Str. 16.

Krótka charakterystyka cech niezbędnych dla oficera.

3549. **Pemberton A. L.** (Próby zdolności żołnierza). — *JRUS*, r. 1925, z. 11.

Konieczność badania każdego żołnierza ze względu na wrost roli jednostki w walce; system przeprowadzania prób.

3550. **Pemberton A. L.** (Psychologia a wojsko). — *JRUS*, r. 1928, z. 5.

Znajomość zasad psychologii ułatwi dowodzenie w czasie pokoju i na wojnie.

3551. **Penas.** (Koleżeństwo). — *MC*, r. 1925, z. IV.

Koleżeństwo jako podstawa ducha żołnierskiego.

3552. **Penelon.** Les communications à la guerre, leur destruction, leur rétablissement. Procédés, Moyens. Paris, b. r. (1923). Lit. de L'école militaire du Génie. — Str. 64.

Wykłady na kursie informacyjnym w 1923 r. — Zastosowanie zasad fajolizmu do pracy komunikacji na wojnie.

3553. **Percin F.** Le combat. Paris, 1914. Libr. F. Alcan.— Str. II, 302, 2 szk.

Popularny wykład o nowoczesnym boju różnych rodzajów broni, kładący bardzo silny nacisk na znaczenie czynników duchowych w walce; (strach str. 34 — 85, siły moralne str. 265 — 300).

3554. **Percin F.** Le massacre de notre infanterie 1914 — 1918. Paris, b. r. (1921). Ed. A. Michel. — Str. 301.

Str. 151 — 163 o znaczeniu strachu i zaskoczenia.

3555. **Percin F.** Guerre à la guerre. Préface du F. Boisson. B. m. i r. (Bruxelles, 1927). Ed. Montaigne. — Str. 251, 6 nlb.

Książka o tendencji pacyfistycznej zawiera wiele myśli o psychologii wodzów, o okrucieństwie oraz o roli przypadku w powodzeniu na wojnie.

3556. **Percin F.** Souvenirs militaires 1870 — 1914. Paris, 1930. Ed. de L'Armée Nouvelle. — Str. 222, 2 nlb.

Pamiętniki generała i pisarza wojskowego francuskiego. W zakończeniu — wnioski z dwóch wojen (str. 163—220) — wiele uwag z zakresu psychologii wojskowej: strach, nieznane, zaskoczenie i i.

3557. **Perekalin W. E.** Ueber akustische Orientierung.— *ZH*, 1930, t. 25, str. 442—461.

Przyczynek do badania zmysłu orientacji (słuch).

3558. **Perekalin W. E.** K woprosu ob otborie radioswiazistow. — *WMŻ*, r. 1933, z. 4, str. 230 — 236.

Badania słuchu radiotelegrafistów.

3559. **Pérès J.** Psychologie du combattant italien. — *GR*, r. 1916, z. 3, str. 139 — 144.

Psychologia żołnierza włoskiego na wojnie, napisana na podstawie artykułów A. Gemelli'ego.

3560. **Peretiatkowicz A.** Krieg und Rechtsidee. — *ARW*, t. 11, 1918, z. 1, str. 320 i n. i t. 12, 1919, z. 2, str. 129 i n.

Socjologia wojny.

MIEJSCE NA NOTATKI

MIEJSCE NA NOTATKI.

3561. **Peretiatkowicz A.** Wojna a idea prawa. Warszawa, 1930. Gebethner i Wolff.— Str. 32.

Krótki rys socjologii i filozofii wojny.

3562. **Permskij M.** Politiczeskaja rabota i moralnoje wozdiejstwie w boju.— *WiR*, r. 1926, nr. 11, str. 27 — 33.

Polemika z artykułem M. Korola.— Streszczenie:— *PW*, nr. 12, str. 133.

— **Permskij M.**— zob. **Korol M.**

3563. **Perrier de la Bathie P.** De Descartes au général X... Paris, 1926. Charles - Lavauzelle.— Str. 236.

Krytyka doktryny z 1914 r. i żądanie metody myśli wojskowej.

3564. **Perrin de Brichambaut P.** Malaises des aviateurs. — *Ae*, 1922.

Choroba lotnicza i jej przyczyny.

3565. **Perrin de Brichambaut P.** Critêres de l'aptitude au vol en avion. Paris, 1921. Arnette.— Str. 330.

Studium porównawcze metod stosowanych przy badaniach zdolności do latania w różnych krajach zwłaszcza we Francji.

3566. **Perrin de Brichambaut P.** Examen actuel de personnel navigant de l'aviation. — *PrMe*, 1922, t. 30, str. 1041 i n.

Sprawozdanie z badań lotniczych.

3567. **Perrin de Brichambaut P.** Le facteur d'émotivité chez le pilote aviateur.— *RMee*, 1922, t. 50, str. 106 — 115.

Badanie cech psychicznych niezbędnych w służbie lotniczej (wzruszenia).

3568. **Perrotti N.** La psicologia della sport.— *RIP*, r. 1932, str. 240 — 247.

Rozważania psychoanalityczne o sporcie.

3569. **Perry R. B.** The free man and the soldier; essays on the reconciliation of liberty and discipline. New York, 1916. C. Scribner.— Str. 237.

Wychowanie moralne w wojsku (zawód żołnierski, karność, cnoty żołnierskie). Książka napisana w związku z wojną światową.

3570. **(Persoenlichkeit.** Persoenlichkeit und Leistung. — *MWB*, nr. 46 z 11.6. 1929, str. 1878 — 1879.

Wpływ indywidualności na wydajność pracy.

— **Perykles**— zob. **Tod.**

3571. **Peters A.** Psychologie des Sportes. Leipzig, 1927. Verl. „Der neue Geist".— Str. XIV, 93.

Psychologia sportu, wpływ na charakter.

3572. **Petersdorff E.** Friedrichs des Grossen Kriegsphilosophie. Berlin, 1918. Mittler.— Str. XV, 160.

Krótkie ujęcie poglądów Fryderyka II na sprawy wojny.

3573. **Peterson J. and David Q. J.** The psychology of handling men in the army. Minneapolis, 1919. Perine. — Str. III, 146.

Istota pracy żołnierskiej.— Wychowanie, czynniki duchowe, karność, strach, odwaga, współzawodnictwo.

3574. **Petrovič Ż.** Ambicije vojnog starešine i njegova dejstva.— *VV*, r. 1930, nr. 3, str. 79 — 85.

Przykłady historyczne i rozważania o ambicji dowódcy jako czynniku powodzenia w działaniach wojennych.

3575. **Petrowskij D.** Rol wojennoj piedagogiki.— *WZ*, r. 1921, nr. 16 — 17, str. 17 — 18.

Notatka o pedagogii wojskowej.

3576. **Petrowskij N.** Psichotiechniczeskije issliedowanja w amierikanskoj armji. — *WM*, r. 1924, nr. 3, str. 163 — 181.

O książce Yoakum'a i Yerkes'a o psychotechnice w wojsku amerykańskim.

3577. **Pew W. A.** Making a soldier. Boston, 1917. Clark. — Str. 220.

Popularne studium psychologii żołnierskiej dla milicji amerykańskiej.

3578. **Peyronnet R.** Dix leçons de morale à l'usage des sous - officiers, candidats aux Ecoles sous-officiers Eleves - Officiers. Paris, 1909. Charles - Lavauzelle. — Str. 196.

Wykłady etyki dla aspirantów oficerskich we Francji. Treść: Społeczeństwo, naród, ojczyzna. — Rodzina.— Zasady moralności.— Etyka i inne dziedziny wiedzy.— Wnioski.

3579. **Peytelet.** La physiologie de l'homme-oiseau. — *VMe*, 1923, t. 4, str. 1251 — 1254.

Wpływ lotów na organizm ludzki.

3580. **Pézard A.** Nous autres à Vauquois. Paris, 1918. La Rénaissance du Livre. — Str. 350.

Dziennik podporucznika piechoty z walk pod Verdun (26. I. 1915 — 20. 9. 1916.).— Niektóre źródła niesłusznie podają tę książkę jako powieść. Ocena: J. N. Cru, str. 224 — 230.

3581. **Pękalski S.** Jednolite wyszkolenie i wychowanie w szkołach (batalionach) podchorążych rezerwy piechoty.— *PP*, r. 1931, z. 8, str. 25 — 34.

3582. **Pększyc - Grudziński F.** Uwagi o mustrze. — *De.* nr. 1 z 1.8.1917, str. 7 — 8.

Rola wychowawcza musztry. Spisane w polu 16. 4. 1916.

3583. **Pększyc - Grudziński F.** Znaczenie musztry w wychowaniu żołnierza i w organizacji wojska.— *B*, r. I, z. 12, str. 954 — 955.

Przedruk poprzedniego artykułu.

— **Pększyc-Grudziński F.** — zob. **Tokarz W.**

3584. **Pfatisch G.** Il carattere dei capi militari.— *RMaI*, r. 1929, z. 1.

Kształtowanie się charakteru wodza, przykłady historyczne, wnioski, jak powinno się wychowywać.

3585. **Pfatisch G.** Pedagogia militare.— *RMaI*, r. 1922, z. 2, str. 401 — 409.

Wskazówki, jak uczyć i wychowywać żołnierza.

3586. **Pfeffer C. A.** The vestibular tests as employed by the U. S. Army Air Service.— *TAOS*, 1925, t. 17, str. 336 — 346.

Badanie zmysłu równowagi u lotników (testy amerykańskie).

3587. **Pfeiffer L.** Kriegsgeist. Berlin, 1909.— Str. 159.

Przyczynek do charakterystyki ducha narodu niemieckiego przed wojną światową.

3588. **Pfeilschifter G.** Religion und Religionen im Weltkrieg. Auf Grund des erreichbaren Tatsachenmaterials dargestellt. Freiburg, i. B., 1915. Verl. Herder.— Str. 115.

Wierzenia i przeżycia religijne na wojnie.

— **Pfeilschifter**— zob. **Feldbriefe.**

3589. **Pfister O.** Zum Kampf um die Psycho-Analyse. Wien, 1920.— Str. 463.

Zbiór artykułów psychoanalitycznych, m. i.: psychologia wojny i pokoju; uzasadnienie psychoanalityczne zjawiska wojny.

3590. **Pfister O.** Zur Psychologie des Krieges und des Friedens. Wien, 1915. (Odbitka z czasopisma „Wissen und Leben", 1914, z. 4 i 5).

Psychologia wojny — ze stanowiska psychoanalizy. Przedrukowane w poprzedniej książce, str. 170 — 195.

3591. **Pfister O.** Ueber verschiedenartige Psychogenitaet der Kriegsneurosen. — *IZP*, r. 1919, t. 5, str. 288 — 294.

Przyczyny chorób nerwowych na wojnie.

3592. **(Pflege).** Pflege des kriegerischen Geistes. — *MWB*, r. 1911, nr. 88, str. 2051 — 2053.

Wychowanie ducha wojskowego.

3593. **Pfuell E.** Die Panik im Kriege. Muenchen, 1908. Verl. der „Aerztlichen Rundschau".— Str. 78.

Psychologia paniki i przykłady z dziejów wojen.— Literatura psychologii paniki.

3594. **Pfuelf E.** Die Panik im Kriege.— *AtR*, 1908, t. 28, str. 263, 278, 288, 299, 312, 326 i 339.

Panika na wojnie.

3595. **Philippe J.** Quelques formes de l'effort. — *RPh*, 1917, t. 83, str. 37 — 59.

Fizjologia wysiłku.

3596. **Phillips G. E.** Mental fatigue. Sydney, 1920. (Records of the Education Society, nr. 40).— Str. 103.

Szczegółowa praca o wpływie zmęczenia na pracę umysłową.

3597. **(Philosophie).** Philosophie des Krieges. Von einem Hochschulprofessor. Frankfurt, b. r. (1915). Neuer Frankfurter Verlag.— Str. 28.

3598. **Piasecki E.** Biologiczne podstawy wychowania fizycznego.— *WF*, r. 1929, nr. 9 — 10, str. 249 — 255.

3599. **Piasecki E.** Zarys teorii wychowania fizycznego. Lwów, 1931. Wyd. Zakładu im. Ossolińskich.— Str. X, 390.

W części ogólnej o psychologii odwagi, zmęczenia i znużenia.

3600. **Piatnickij N.** Krasnyje komandiry.— *Cz*, r. 1931, z. 56 i 58, str. 4 — 5 i 6 — 9.

Charakterystyka dowódców czerwonej armii. Oświetlenie przez emigrację rosyjską.

3601. **Pichler H.** Krieg vom Standpunkte der Naturgesetze. Dresden, 1913. Globus.— Str. 46.

Filozofia wojny.

3602. **Pichon.** Le chef dans la conception et la direction d'une opération. Essai sur la méthode intellectuelle et les influences morales. Paris, 1912. Charles - Lavauzelle.— Str. 73.

Treść: I. Czynnik inteligencji i woli w uzyskaniu powodzenia. Studium woli w służbie inteligencji.— Koncepcja.— Decyzja. Jasność myśli. II. Nawiązanie styczności z nieprzyjacielem: rola dowódcy.— III. Walka i manewr: rola dowódcy.

3603. **Pichon F.** La psychoanalyse et la guerre.— *Ev*, r. 1932, z. 7.

Ruch psychoanalityczny a zagadnienia wojny.

3604. **Pick A.** Der Krieg und die Reservekraefte des Nervensystems. — *SZA*, r. 1914, t. 11, z. 5, str. 1 — 27.

Wpływ wojny na system nerwowy.

3605. **Pick A.** Uber die Bedeutung der Koerperkonstitution fuer die Militaerdiensttauglichkeit. — *MMAK*, 1914, str. 317 — 329.

Badania lekarskie rekrutów.

3606. **Picq A.** Études sur le combat. Combat antique et combat moderne. Préface de E. Judet. Paris, 1914. Libr. Chapelot. — Str. XLVII, 381.

Autor — oficer francuski, uczestnik wojny krymskiej jako kapitan, poległ w pierwszej bitwie na wojnie francusko - pruskiej w stopniu pułkownika — uważany jest za klasyka psychologii żołnierza w walce. Autor ukończył tylko pierwszą część pracy o walce starożytnej, śmierć przerwała pracę nad studium walki nowoczesnej. Pierwsze skrócone wydanie obu części ukazało się w 1880 r., pierwsze pełne wydanie w 1903 r. Wydanie z 1914 r. zawiera prócz studiów walki notatki o różnych zagadnieniach wewnętrznych wojska francuskiego, oraz życiorys autora i artykuł o nim jako o myślicielu wojskowym.

3607. **Picq A.** Le combat antique. Paris, 1868.

Część poprzedniego dzieła.— Wydanie to nie było w sprzedaży.

3608. **Picq A.** Issliedowanja boja w drewnyja i nowiejszyja wremiena. Pier. A. K. Puzyrewskogo. Warszawa, 1893.— Str. 153, 3 nlb., 1 mapa.

Przekład z niepełnego wydania z 1880 r.

3609. **Picq A.** Issliedowanja boja w drewnyja i nowiejszyja wremiena. Pierew. A. K. Puzyrewskogo. 3-je izdanje. St. Petersburg, 1911. — Str. III, 156, 1 mapa.

Nowy przekład.— Niektóre źródła niesłusznie podają obie książki pod nazwiskiem generała Puzyrewskiego, który był tylko tłumaczem i dał kilka przypisów.

3610. **Picq A.** Studium o walce. Przełożył J. Zając. Warszawa, 1927. Wojsk. Inst. Nauk. Wydawniczy.— Str. VI, 168.

Przekład z wydania francuskiego z 1914 r.
Wydanie polskie nie zawiera życiorysu autora, artykułu o nim jako o myślicielu wojskowym (str. I — CLVII) oraz dodatków omawiających zagadnienia wojska francuskiego (str. 277 — 360).

— **Picq A.**— zob. **Nachin L., Reisoli G.**

3611. **Pieczkurow P.** Primier podwiżnosti i iniciatiwy.— *WW*, 1930, z. 34, str. 32 — 33.

Inicjatywa w wojsku, przykład.

3612. **Pieńkowski K.** Patogeneza powstania objawów histerycznych w psychonerwicach „wojennych" w świetle biologii. Warszawa, 1931. Druk. J. Cotty. — Str. 50.

3613. **Pieńkowski St.** Czyn a uczucie.— *LW*, r. VIII, z 1.9.1927, str. 1 — 14.

Wpływ uczucia jako pobudki czynów.

3614. **Pieńkowski St.** Czyn a uczucie. Warszawa, 1927.

Gł. Księg. Wojsk.— Str. 16.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

3615. **Pieraccini A.** (Psychopaci w wojsku).— *GPT*, 1930, t. 58, z. 3 — 4, str. 265 — 275.

3616. **Pierce J. M.** The psychological aspects of physical education.— *APER*, 1898, t. 3, str. 30 — 37.

Psychologia wychowania fizycznego i sportu.

3617. **Piéron H.** Le fonctionnement cérébral et l'expérience pathologique de la guerre.— *RMoi*, r. 1919, z. 118, str. 364 — 397.

Zestawienie obserwacyj o funkcjonowaniu mózgu rannych.

3618. **Piéron H.** Une oeuvre psychologique de guerre: L'examen des aviateurs.— *AP*, r. 1914—1919, t. XXI, str. 237 — 252.

Opis badań lotniczych przeprowadzanych podczas wojny światowej w Ameryce, w Anglii, we Francji i we Włoszech.— Bibliografia.

— **Piéron H.**— zob. **Mairet.**

3619. **Pierrefeu J.** G. Q. G. Secteur I. Paris, b. r. (1920). Ed. G. Crés. 2 tomy.— Str. II, 304, 261.

Wrażenia zebrane podczas czteroletniego pobytu w Naczelnym Dowództwie francuskim (wojna światowa).

3620. **Pierrefeu J.** Plutarque a menti. Paris, 1923. B. Grasset.— Str. 349.

Charakterystyka stosunków w dowództwie francuskim podczas wojny światowej.

3621. **Pierrefeu J.** Nouveaux mensonges de Plutarque. Paris, 1931. W. Riedel.— Str. 276.

Krytyka dowództwa francuskiego w czasie wojny światowej.

— **Pierrefeu** — zob. **Tanant A.**

3622. **Piérron.** Comment s'est formé le génie militaire de Napoléon I-er? Paris, 1889. Baudoin.

Przyczynek do psychologii wodza.

— zob. **X.**

3623. **Piestow G.** O problemie wospitanja wolewych kaczestw komandira. — *WW*, 1931, z. 21, str. 43 — 47.

Kształcenie woli dowódcy.

3624. **Pietuchow I.** W miesto politraboty — refleksy. — *WW*, r. 1926, nr. 33, str. 53 — 55.

Polemika z artykułami Korola o znaczeniu propagandy jako środka wychowania żołnierza.

— **Pietuchow I.**— zob. **Fabricius.**

3625. **Pighini G.** Appunti sulle distrofie traumatiche emo-

tive in zona di guerra.— *Plc*, 1918, t. 25, str. 42 — 49.

Przyczynek do badania nerwic wojennych.

3626. **Pikusa.** Czynnik techniczny a moralny.— *Wia*, r. 1931, nr. 31, str. 668 — 669.

3627. **Pilet.** De la nostalgie considerée chez l'homme de guerre. Thése. Paris, 7. mars 1844.

Nostalgia u żołnierzy.

3628. **Pillmore G. U.** The nervous element in aviation. — *USNM*, 1919, t. 13, str. 458—478.

Wpływ stanu nerwów na zdatność do zawodu lotnika.

3629. **Pilcz A.** Feigheit vor dem Feinde: psychopathische Minderwertigkeit, fraglicher Geisteszustand. — *WMW*, 1920, t. 70, str. 1117 — 1120.

Studium strachu i tchórzostwa na wojnie.

3630. **Piltz J.** O t. zw. nerwicach wojennych i ich leczeniu. Kraków, 1917.— Str. 43.

3631. **Piltz J.** Zaburzenia nerwowe i psychiczne spostrzegane podczas mobilizacji i w czasie wojny.— *PLe*, r. 1915, nr. III, str. 40 — 44.

3632. **Piltz J.** Zaburzenia nerwowe i psychiczne spostrzegane podczas mobilizacji i w czasie wojny. Kraków, 1915. Druk. Uniw. Jag. — Str. 16.

Przedruk poprzedniego artykułu.

3633. **Piłsudski J.** Pisma — mowy — rozkazy. Wydanie zbiorowe prac dotychczas drukiem ogłoszonych. Warszawa, 1931. Inst. Badania najnowszej historii Polski. 8 tomów. — Str. XX, 448, XXXII; VIII, 362, XXI; IX, 388, XXVI; XV, 470, LXXVI; XIX, 330, LXIV; XIV, 335, XXX; 332, VII; 517, LXXXV.

Pisma Marszałka Piłsudskiego zawierają olbrzymi materiał do psychologii wojskowej (wojna, wojsko, Naczelny Wódz, dowodzenie, walka, kryzys walki, żołnierz w walce, żołnierz-ochotnik, powstanie, wychowanie żołnierza, więzień i w. i.) Poniżej podajemy książki i artykuły szczególnie związane ze studiowaniem zagadnień psychologii wojskowej.

3634. **Piłsudski J.** 1926 — 1930. Przemówienia, wywiady, artykuły. Warszawa, 1931. Tow. wyd. „Polska Zjednoczona".— Str. XVI, 344, XCI.

Książka stanowi tom IX. pism.

3635. **Piłsudski J.** Czeremoszno. (W wyd.: Wspomnienia Legionowe, t. 1, str. 105 — 116).

Wspomnienie o dniu 15. 9. 1915.
Przedruk: Pisma, t. VIII, str. 15 — 29.

3636. **Piłsudski J.** Demokracja a wojsko.— *D*, r. III (IV), 1924, z. 9, str. 1 — 8.

Przedruk: Pisma, t. VIII, str. 1 —14.

3637. **Piłsudski J.** Dowodzenie podczas wojny. (Streszczenie pięciu wykładów).— *Sł*, nry z 17 do 22. 8. 1923.

Przedruk: Pisma, t. VI, str. 167 — 196.

3638. **Piłsudski J.** W dziesiątą rocznicę powstania Legionów. Warszawa, 1924. Wyd. „Ignis".— Str. 31.

Psychologia żołnierza - legionisty.
Przedruk: Pisma, t. VIII, str. 31 —59.

3639. **Piłsudski J.** 22 Stycznia 1863. (Z cyklu Boje polskie, t. I). Poznań, 1920.— Str. 79, 1 mapa.

Przedruk: Pisma, t. III, str. 183 — 276.

3640. **Piłsudski J.** O istocie dowodzenia. (Według stenogramów z dwóch odczytów, wygłoszonych w styczniu 1925 r.)

Pierwsze pełne wydanie: Pisma, t. VIII, str. 215 — 250.

3641. **Piłsudski J.** Komendant do żołnierza polskiego. Kraków, 1917. Druk. Narodowa.— Str. 45.

Zbiór rozkazów wydanych w czasie od 5. 8. 1914 do stycznia 1917 r.
Przedruk: Pisma, t. IV.

3642. **Piłsudski J.** Kryzys bojów. (Sprawozdanie z odczytu).— *Ż*, r. II, 1911, nr. 21 z 20. 5. 1911.

Na podstawie wojny burskiej i rosyjsko - japońskiej.
Przedruk: Pisma, t. III, str. 74 — 80.

3643. **Piłsudski J.** Mobilizacja powstania.— *Pr*, 1914, z. 1, str. 6 — 14.

Przedruk: Pisma, t. III, str. 281 —296.

3644. **Piłsudski J.** Moje pierwsze boje. Warszawa, 1925. — Str. VI, 182, 3 mapy.

Wspomnienia z walk Legionów w 1914 r.
Przedruk: Pisma, t. IV, str. 213 — 470.

3645. **Piłsudski J.** Ożarów. (W wyd.: Wspomnienia Legionowe, t. 2, str. 40 — 48).

Wspomnienia z walk Legionów w lecie 1915 r.
Przedruk: Pisma, t. VIII, str. 203 — 214.

3646. **Piłsudski J.** Psychologia więźnia. (Polska odbitka z „Revue Penitentiaire de Pologne"). Warszawa, 1931. — Str. 20.

Przedruk: Pisma, t. VIII, str. 275 — 296.

3647. **Piłsudski J.** La psychologie du prisonnier.— *RPPo*,

r. 1929, t. IV, nr. 1/6, str. 23 — 41.

Przekład francuski poprzedniej książki.
Przedruk w przekładzie polskim: Pisma, t. VIII, str. 275 — 296.

3648. **Piłsudski J.** La psychologie du prisonnier. Varsovie, 1929. Rev. Pen. de Pol.— Str. 22.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

3649. **Piłsudski J.** The Psychology of the prisoner. Warsaw, 1929. — Str. 21.

Przekład angielski poprzedniej książki.

3650. **Piłsudski J.** Rok 1920. Z powodu książki M. Tuchaczewskiego: Pochód za Wisłę. Warszawa, 1924. Tow. wyd. „Ignis". — Str. 4 nlb., 224, 16 nlb., 9 szkiców.

Pierwsze wydanie.

3651. **Piłsudski J.** Rok 1920. Z powodu książki M. Tuchaczewskiego: Pochód za Wisłę. Warszawa, 1927. Inst. Bad. najn. hist. polskiej.— Str. 1 nlb, VIII, 378.

Wydanie to różni się tylko dołączeniem przypisów z archiwum historycznego.
Przedruk: Pisma, t. VII, str. 1 — 262. Osobno wydane przekłady w językach: angielskim, francuskim, niemieckim, rosyjskim i węgierskim.

3652. **Piłsudski J.** Rok 1863. Warszawa, 1924. Wyd. „Ignis".— Str. 52.

Psychologia powstań.
Przedruk: Pisma, t. VI, str. 249 — 278.

3653. **Piłsudski J.** Józef Piłsudski do swoich żołnierzy. Warszawa, wrzesień 1920. Wyd. „Żołnierza Polskiego".— Str. 62.

Zbiór rozkazów.
Przedruk: Pisma, t. IV.

3654. **Piłsudski J.** Stosunek wzajemny wojska i społeczeństwa w 1863 roku.— *GP*, z 30. 1. 1926, str. 50 — 54.

Przedruk: Pisma, t. VIII, str. 401 — 420.

3655. **Piłsudski J.** O wartości żołnierza Legionów. Warszawa, 1923. Wyd. „Ignis". — Str. 51.

Sylwetka psychologiczna żołnierzy legionowych.
Przedruk: Pisma, t. VI, str. 95 — 125.

3656. **Piłsudski J.** Z wojny bałkańskiej.— *S*, r. 1914, z. 1, 2, 3, 4 — 5, str. 5 —8, 40 — 47, 75 — 82, 147 — 151.

Rozważania o wojnie 1912 r.
Przedruk: Pisma, t. III, str. 319 — 362.

3657. **Piłsudski J.** Zarys historii militarnej powstania styczniowego. Warszawa, 1929. Woj. B. Hist.— Str. 64, 1 nlb., 1 mapa.

Przedruk: Pisma, t. III, str. 81 — 182.

3658. **Piłsudski J. i Miles.** Naczelni wodzowie. Warszawa, 1924. — Str. 113.

Książka składa się z dwóch części. W pierwszej Marszałek Piłsudski omawia na przykładach historycznych istotę i metodę pracy Naczelnego Wodza na wojnie, w drugiej Gen. T. Kutrzeba omawia aktualną wówczas sprawę organizacji naczelnych władz wojskowych w Polsce.
Przedruk: Pisma, t. VI, str. 279 — 320.

3659. **Pinguet J.** Trois étapes de la brigade des marins. Préface par Avesnes. Paris, 1918.— Str. XVI, 186.

Pamiętnik oficera strzelców marynarki (bitwa nad Marną, Belgia, Dixmude w 1914 r.). — Autor podaje wiele uwag o psychologii walki.
Ocena: J. N. Cru, str. 386 — 390.

3660. **(Pinouard).** Panika w wojskach.— *BP*, r. 1908, nr. 7 i 8, str. 21 — 34, 27 — 42.

Definicja paniki, analiza objawów, wpływ na przebieg walki, przykłady historyczne.

3661. **Piorkowski C.** Beitraege zur psychologischen Methodologie der wirtschaftlichen Berufseignung. Leipzig, 1915. J. A. Barth.— Str. IX, 84.

Wykład metod badań psychotechnicznych.— Autor był w czasie wojny światowej inicjatorem zastosowania psychotechniki w wojsku niemieckim. Książka zawiera pewne wskazówki o zastosowaniu psychotechniki do poboru rekruta oraz do badania lotników, telefonistów i szoferów.

3662. **Piorkowski C.** Die psychologische Methodologie der wirtschaftlichen Berufseignung. Zweite vermehrte und bis zum gegenwaertigen Stand fortgefuehrte Auflage. (Beihefte zur Zeitschrift fuer angewandte Psychologie, 11. Heft). Leipzig, 1919. Verl. J. A. Barth.— Str. XII, 106.

Nowe wydanie poprzedniej książki, rozszerzone i uzupełnione.

— **Piorkowski C.** — zob. **Moede W.**

3663. **Pirig A.** Experimentelle Untersuchung ueber Lageempfindung und ihre Beziehung zur Auffassung der Bewegung.— *AGP*, 1922, t. 43, str. 229 — 313.

Badanie zmysłu równowagi.

3664. **Pisaneckij A.** Wospitanje woli.— *BP*, r. 1909, nr. 6 — 7, str. 15 — 21.

O konieczności wyrabiania silnej woli u żołnierzy.

3665. **Pitkin W. B.** The psychology of achievement. New York, 1930. Simon, Schuster.— Str. XI, 502.

Książka poświęcona badaniu cech charakteru niezbędnych do uzyskania powodzenia w pracy.

3666. **Pittsbury D. C.** Leadership and loyalty.— *IJ*, r. 1928, z. 11.

Zagadnienie lojalności wobec dowódcy i rozkazu, omówione na przykładach z wojny secesyjnej.

3667. **Plaettner K.** Eros im Zuchthaus. Hannover, 1930. Witte.— Str. 226.

Życie seksualne jeńców i więźniów.

3668. **Planhol R.** La justice aux armées. Paris, 1917. Attinger.— Str. 237.

Pamiętnik z lat 1915 — 1916, gdy autor był obrońcą w polowym sądzie wojskowym. Przyczynek do charakterystyki wojska w czasie wojny.

3669. **Plasse.** Le chasseur d' Algerie.— *RI*, r. 1925, z. 5.

Sylwetka psychologiczna żołnierzy Arabów i Kabylów.

3670. **Platz H.** Krieg und Seele. Muenchen - Gladbach, 1916. Volksvereinsverlag. — Str. 62.

Ogólne uwagi o wpływie wojny na życie duchowe jednostki i zbiorowisk.

3671. **Plaut P.** Beitraege zur Psychologie des Krieges. Psychographie des Krieges. (Beihefte zur Zeitschrift fuer angewandte Psychologie, nr. 21). Leipzig, 1920. Verl. J. A. Barth. — Str. 123.

Zestawienie wyników ankiety przeprowadzonej wśród żołnierzy w 1914 — 1915 r. przez niemiecki instytut psychologii stosowanej. Ankieta obejmuje następujące tematy: Mobilizacja psychiczna. — Przeobrażenia psycho - fizyczne na froncie. — Zdrowie.— Życie płciowe.— Dusza żołnierza. — Wiara i przesąd.— Życie wspólne.— Nastroje.

3672. **Plaut P.** Massenpsychologie und Arbeit. W wydawnictwie zbiorowym: Handbuch der Arbeitswissenschaft, t. V, cz. 1, str. 128 — 231. (Halle, 1928, wyd. C. Marhold).

Wydajność pracy jednostki i zespołu.

3673. **Plaut P.** Prinzipien und Methoden der Kriegspsychologie. (W wyd.: Abderhalden's Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden. Berlin, 1928. Abt. VI, t. C. I, z. 7, str. 621 — 687).

Praca systematyczna o zasadach i metodach psychologii wojny. Treść: Metoda opisowa (psychografia, ankiety, opisy, relacje). — Metoda eksperymentalna (dobór rekrutów, specjalizacja, badania wzroku, słuchu i i.).— Metoda psychologii zbiorowej (przeżycie jednostkowe i zbiorowe, świat otaczający i wewnętrzny).— Uwagi końcowe.
Autor przytacza kwestionariusz psychograficzny opracowany w czasie wojny światowej przez niemiecki instytut psychologiczny, oraz krótszy kwestionariusz, który ułożył oficer austriacki S. Maday.

3674. **Plaut P.** Prinzipien und Methoden der Massenpsy-

chologie. (W wyd.: Abderhalden's Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden. Berlin, 1925. Abt. VI, t. C. I, z. 4, str. 219 — 280.)

Treść: Wstęp.— Socjologia jako psychologia zbiorowisk.— Metoda psychologii społecznej. Autor omawia różne metody badania zbiorowisk (socjologiczna, socjo-psychologiczna, psychoanalityczna, eksperymentalna) i ocenia ich wyniki, po czym podaje zasady psychologii zbiorowisk w swoim ujęciu (grupa, zespół, tłum).— Autor przytacza niektóre przykłady z życia wojska.

3675. **Plaut P.** Zur Psychologie des Krieges.— *ZAP*, r. 1922, t. 20, str. 281 — 286.

Omówienie dwóch książek z psychologii wojny (A. Gemelli i St. G. Hall) oraz wyliczenie 98 książek i artykułów francuskich, angielskich i włoskich z tej dziedziny.

3676. **Plaut P.** Psychologische Betrachtungen zur gegenwaertigen Revolution.— *ZAP*, r. 1922, t. 16, str. 80 — 93.

Charakterystyka psychologii mas po wojnie światowej na tle ruchów strajkowych i rewolucyjnych.

3677. **Plaut P.** Der psychologische Raum. Ein Beitrag zur Beziehungslehre. (Kleine Schriften zur Seelenforschung). Stuttgart, 1924. J. Puetmann. — Str. 33.

Fenomenologia przestrzeni, wiele przykładów z wojny.

3678. **Plaut P.** Soziologie und Psychologie.— *ZAP*, r. 1923, t. 21, str. 345 — 353.

Analiza nowszej literatury z dziedziny psychologii zbiorowisk.

3679. **Plaut P.** Das sociologische Element in der Individualpsychologie.— *ZVP*, 1927, t. 3, str. 32 — 42.

Psychologia społeczna.

3680. **Plewako T.** Iz cztienja o prawie i gosudarstwie: 1) problema wojny, 2) zadaczy armji.— *BP*, r. 1907, z. 1, str. 27 — 51.

Szkic filozofii wojny, zadania socjalne wojska.

3681. **Plischke R.** Zur Frage der Sexualnot der Gefangenen.— *AK*, r. 1929, t. 84, z. 4.

Przyczynek do psychologii więźniów.

3682. **Plivier T.** Des Kaisers Kulis. Berlin, 1930. Malik-Verlag.— Str. 398.

Powieść na tle wojny światowej.

— **Pniower** — zob. **Briefe.**

3683. **Pochhammer H.** Graf Spees letzte Fahrt. Leipzig, 1929. Koehler.— Str. 184, 24 rys.

Wspomnienia z marynarki wojennej niemieckiej podczas wojny światowej. Przekład francuski w 1929 r.

3684. **Pochy R.** Cooperazione intellectuale. — *CA*, r. 1925, z. 8.

O współpracy narodu i wojska celem wychowania typu obywatela - żołnierza.

3685. **Poderni W. A.** Wojennaja psichołogja i NOT w Krasnom Fłotie. Sbornik statiej s predisłowiem W. M. Orłowa. Moskwa, 1925. — Str. 56.

Książka obejmuje trzy studia: o biologicznych czynnikach powodzenia i o wprowadzeniu naukowej organizacji pracy do sowieckiej floty.

3686. **Poderni W. A.** Wojennaja psichołogja i N. O. T.— *KF*, r. 1925.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy w flocie sowieckiej.

3687. **Podesta.** Haeufigkeit und Ursachen der Selbstmordneigung in der Marine im Vergleich mit der Armee. — *ArP*, 1906, t. 42, str. 32 — 54.

Przyczyny samobójstw w marynarce i w armii.

— zob. **Anton.**

3688. **Podesta C.** La disciplina nella remota antichità.— *FA*, 6. 8. 1932.

Karność wojskowa.

3689. **Podhajsky W.** (Samobójstwa w wojsku austriackim).— *CLC*, 1889, t. 28, str. 5 — 10.

3690. **(Podoficer).** Podoficer jako instruktor i wychowawca.— *PZ*, 1927, nr. 107.

3691. **(Podoficer).** Podoficer jako wychowawca. — *Wia*, r. 1930, z. 32 — 39 i r. 1931, z. 6 — 9.

3692. **Podorożnyj A.** Za podgotowku primiernogo komandira.— *WW*, r. 1928, z. 29, str. 42—44.

O karności.

3693. **Podoski J.** Strach na polu bitwy.— *PZ*, z 27. i 28. 7. 1928.

Nowela zawierająca analizę strachu.

3694. **Podoski J.** Uwagi o psychicznych powodach złego strzelania.— *PSŁ*, r. 1928, nr. 4, str. 57 — 59.

Uwagi w związku z książką Furrera i artykułem M. Albińskiego.

— zob. **Furrer A., Albiński M., Bekaempfung.**

3695. **Podsockij K.** Politrabota w boju.— *WiR*, r. 1927, z. 1, str. 102 — 114.

Znaczenie wartości duchowych i wyrobienia politycznego w walce.— Kadry i tłum.— Wartość odruchów.
Polemika z artykułami Korola.

— **Podsockij K.** — zob. **Korol M.**

3696. **Podsziwałow I. M.** Disciplina i obuczenje.— *WiR*, r. 1927, nr. 4.

Przykłady historyczne o karności i wyszkoleniu.

3697. **Poenitz K.** Psychologie und Psychopathologie der Fahnenflucht im Kriege.— *AK*, r. 1917, t. 68, z.3/4, str. 260 — 281.

Przyczynek do psychologii dezercji na podstawie badań klinicznych przeprowadzanych w czasie wojny światowej.

3698. **Poenitz K.** Die Zweckreaktion. Ein Beitrag zur Psychologie der Hysterie und der Simulation unter besonderer Beruecksichtigung der Kriegserfahrungen.— *ArP*, t. 59, z. 2 — 3.

Udawanie chorób na wojnie.

3699. **Poertner B.** Bilder aus dem religioesen Seelenleben katholischer Frontsoldaten.— *GH*, r. 1928, str. 219 — 231.

Życie religijne żołnierzy niemieckich w czasie wojny światowej na podstawie listów z pola.

3700. **(Poglądy).** Poglądy sowieckie na wychowanie żołnierza czerwonej armii i charakter przyszłej wojny.— *PZ*, r. 1929, nr. 170.

3701. **(Point).** Un point de psychologie militaire.— *NM*, 1896, t. 20, str. 119 — 125.

Psychologia żołnierza w czasie pokoju.

3702. **Poirot E.** Les devoirs moraux du soldat. Paris, 1894. Berger - Levrault.

Obowiązki i cnoty żołnierskie.

3703. **Poker J.** Błękitni rycerze. Warszawa, 1931. Tow. Wyd. „Rój".— Str. 329, 2 nlb.

Powieść z życia żołnierzy armii gen. Hallera we Francji.

3704. **Polakow B.** (Jakim warunkom powinien odpowiadać wzrok dowódców oddziałów pancernych). — *WSD*, r. 1933, z. 9, str. 17 — 20.

3705. **Polgar A.** Hinterland. Berlin, 1929. E. Rowohlt. — Str. 276.

Powieść na tle życia na etapach austriackich podczas wojny światowej.

3706. **Polianskij W.** Moralnyj eliement w obłasti fortifikacji.— *WS*, r. 1910, nr. 11 i 12, str. 119 — 148 i 91 — 108.

Czynniki duchowe w wojnie fortecznej.

— **Poljanskij W.** — zob. **Prasałow.**

3707. **Polkowski K.** O konieczności rozszerzenia badań zmysłu równowagi u personelu latającego. — *LW*, 1932, z. 12, str. 917 — 926.

MIEJSCE NA NOTATKI.

Biblioteka Akademii Sztabu Generalnego

MIEJSCE NA NOTATKI.

3708. **Polniaszek F.** Metody wychowania wojskowego. — *PP*, r. 1931, z. 2, str. 105 — 118.

Wskazówki praktyczne.

3709. **Polniaszek F.** Wychowanie wojskowe.— *PP*, r. 1930, z. 6 i 9, str. 73 — 87 i 63 — 81.

Treść: Znaczenie wychowania w służbie wojskowej.— Wychowawca. — Cele i metody.

— **Polniaszek F.** — zob. **Osiński A.**

3710. **Ponsonby.** Luegen in Kriegszeiten. Berlin, 1931. G. Szielke.— Str. 216.

Zestawienie kłamstw i legend powstałych w różnych państwach w związku z wojną światową.— Przyczynek do psychografii wojny.

3711. **Pont C.** Les indisciplinés dans l'armée. Paris, 1912. Berger - Levrault. — Str. 270.

O służbie wojskowej jednostek niekarnych, przestępczych i nienormalnych.

3712. **Pont C.** Méthode d'instruction du soldat. Paris, 1906. Berger - Levrault. — Str. 83.

Autor omawia również metody wychowania oraz sprawę wyrobienia karności.

3713. **Pontenier de la Girardière.** Takticzeskija posljedstwa sowriemiennoj ewolucji ognia piechoty. Pierew. P. Izmiestiew. Warszawa, 1911. Izd. „Oficierskaja Żizn". — Str. 40.

W związku ze wzrostem siły ognia piechoty autor stwierdza, że wzmogły się na znaczeniu siła moralna i wychowanie moralne strzelca.

3714. **Pontes de Miranda M.** Control medico de aviadores e athletas.— *ScM*, 1928, t. 6, str. 437 — 445.

Badania lekarskie lotników.

3715. **Ponzo M.** Psicologia e psicotecnica nella vita soziale degli Stati Uniti.— *AA*, r. 1930, t. 50, str. 57 i n.

Przegląd prac psychotechnicznych w Stanach Zjednoczonych. Autor opisuje również prace w w wojsku podczas wojny światowej.

3716. **Poole F. H.** Personality study of candidates for flying.— *MS*, 1927, t. 61, str. 477 — 479.

Badanie cech psychicznych niezbędnych w lotnictwie.

3717. **Popenoe P.** Intelligence test.— *JH*, 1922, t. 53, str. 230 — 240.

Zastosowanie testów wojskowych do badania uczniów.

3718. **Popescu.** Pregatirea natiunei pentru rasboiu. — *RM*, r. 1924, z. 9 i 10, str. 18 — 35 i 17 — 40.

O wychowawczej roli wojska i o wszechstronnym przygotowaniu narodu do wojny.

3719. **Popow A.** Ponjatje o woinskoj disciplinie.— *WSB*, r. 1924, kn. 5, str. 142 — 168.

Pojęcie karności wojskowej, jej rola, działanie przykładu na wyrobienie zdrowej karności.

— **Popow W.**— zob. **Bielickij S.**

3720. **Popovič M. G.** Der Alkohol im Balkankrieg. — *IMEA*, 1913, t. 23, str. 441 — 453.

Skutki alkoholu podczas wojny bałkańskiej w 1912 r.

3721. **Popowicz B.** Oficer jako czynnik państwowego wychowania społecznego. — *PZ*, r. 1928, nr. 255.

3722. **Poppelreuter H.** Ueber psychische Ausfallerscheinungen nach Hirnverletzungen.— *PNW*, 1915 — 1916, nr. 13 — 14.

Choroby psychiczne na wojnie.

3723. **Poppelreuter H.** Die psychischen Schaedigungen durch Kopfschuss im Krieg 1914 — 1917 mit besonderer Beruecksichtigung der pathologischen, paedagogischen, gewerblichen und sozialen Beziehungen. Leipzig, 1917/1918, 2 tomy.

Książka zawiera wiele materiału do psychografii rannych i do badania skutków wojny.

3724. **Poppelreuter H.** Die seelischen und geistigen Untergruende des Sportes. Dornach, 1930.— Str. 38.

Psychologia sportu.

— **Pordler**— zob. **Flack.**

— **Porochowszczikow** — zob. **Koks.**

3725. **Porot A.** Les syndromes mentaux. Paris, 1928. G. Doin.— Str. 370.

Studium lekarskie, zawierające również ustęp o neurozach wojennych.

3726. **Porot A. et Hesnard A.** L'expertise mentale militaire. Paris, 1918. Masson. — Str. 137.

Choroby umysłowe na wojnie i ich ocena lekarska.

3727. **Porot A. et Hesnard A.** Psychiatrie de guerre. Paris, 1919. F. Alcan.— Str. 315.

Podręcznik lekarski, zawierający wiele obserwacji z zakresu psychologii żołnierza na wojnie.

3728. **Porter W. C.** The value of tests for intelligence in applicants for enlistments. — *MS*, 1923, t. 53, str. 230 — 240.

Stosowanie testów w czasie poboru rekrutów.

3729. **Portmann G. et Mailho J. L.** La valeur clinique de l'épreuve Kobrak. — *RL*, 1925, t. 50, str. 1 — 6 i *JPNP*, 1929, t. 29, str. 277 — 281.

Test do badania zmysłu równowagi.

3730. **Porwit M.** Dowódca kompanii jako wychowawca.— *B*, r. I, 1918, z. 10, str. 752 — 757.

3731. **Porwit M.** Drogi wychowania wojskowego. — *B*, r. 1928, z. 2, str. 125—147.

Treść: Rozbiór zagadnienia. Wychowanie wojskowe w formacjach. Wychowanie jako wynik całości organizacji wojskowej.— Wychowanie wojskowe a czynniki destrukcyjne.— Zakończenie.

3732. **(Porwit M.).** Jestem wychowawcą.— *Wia*, r. 1930, nr. 13, str. 243.

Zadania podoficera jako wychowawcy.

3733. **Porwit M.** Nauka o powinnościach żołnierza. Warszawa, 1924. Wojsk. Inst. Nauk. Wyd. — Str. 247.

Treść: Stan żołnierski.— Miłość ojczyzny.— Honor żołnierski.— Karność.— Męstwo.— Gotowość bojowa.— Koleżeństwo. Recenzja: *B*, r. 1924, t. XV, str. 97 — 98.

3734. **(Porwit M.).** O oficera polskiego.— *B*, r. III, 1920, z. 9, str. 689 — 692.

Artykuł dyskusyjny w sprawie typu oficera w nowoczesnym wojsku polskim.

3735. **(Porwit M.).** O potrzebie spisywania przeżyć wojennych. — *Wia*, r. 1930, nr. 10, str. 182.

Wartość relacyj osobistych dla poznania rzeczywistości wojny.

3736. **(Porwit M.).** Podoficer jako wychowawca. — *Wia*, r. 1930, nr. 32 i 38 — 39, str. 650 i 779, r. 1931, nr. 6, 8, 9, 10, 13 i 14, str. 103 — 104, 150 — 151, 171 —172, 194, 266 i 292.

Cel wychowania. — Współpraca z oficerem.— Wychowanek. — Wychowanie fizyczne. — Znaczenie wychowawcze i bojowe. — Nauki wychowawcze. — Służba wewnętrzna. — Życie żołnierskie.

3737. **Porwit M.** Sprzęt czy człowiek? — *PW*, r. 1930, z. 25/26, str. 1 — 49.

Zestawienie dyskusji związanej z książkami Taysena i Allehaut'a.

3738. **(Porwit M.).** Strach na wojnie. — *ŻP*, r. 1928, nr. 23, str. 459 — 460.

Krótka charakterystyka i przykład z wojny światowej.

3739. **Porwit M.** Tajemnica musztry. Ilustracje K. Mackiewicz. (Biblioteczka Żołnierza Polskiego, t. 2-gi). Warszawa, 1925. W. I. N. W. — Str. 64.

Popularne pogadanki o wychowawczym znaczeniu musztry.

3740. **Porwit M.** Wychowanie żołnierza a jednolitość armji. — *B*, r. II, 1919, z. 8, str. 585 — 592.

— **Porwit M.** — zob. **Wychowanie.**

3741. **Posnikow S.** Razum i tradicja. — *RuI*, r. 1913, nr. 83.

Rola wychowawcza tradycji wojskowej.

3742. **Posseltówna.** Z zagadnień wychowawczych. Kara a dyscyplina wewnętrzna. — *Z*, r. I, 1930, z. 4, str. 427 — 448.

3743. **Potez.** Le moral de nos soldats. Étude sur l'éducation, le commandement et l'organisation de l'armée nationale. Préface de M. Boudenoot. Paris, b. r. (1914). Charles-Lavauzelle. — Str. 154.

Treść: Siła duchowa, wychowanie, moralność narodu, działanie dowódcy.

3744. **Potez.** La préparation à la guerre avant et après le service militaire. — W książce: La nation armée, str. 121 — 167.

O wychowaniu żołnierza - obywatela.

3745. **Potez E.** Impressions d'un commandant de compagnie. Paris, 1901. Berger - Levrault. — Str. 67.

Książka zawiera uwagi i wskazówki o dowodzeniu i wychowaniu.

3746. **Pottecher J.** Lettres d'un fils. Préface de A. Suarès. Paris, 1926. Emile-Paul.— Str. XV, 324.

Listy młodego chłopca, który poległ w 1918 r. jako sanitariusz. — Listy zawierają wiele obserwacyj i uwag o wojnie i żołnierzu.
Ocena: J. N. Cru, str. 540—542.

3747. **Potts W. A.** Mental Tests. — *La*, z 5. III. 1921.

Notatka o testach psychotechnicznych.

3748. **Pouydraguin.** La fonction administrative dans le domaine militaire. Paris, 1921. Dunod.— Str. 15.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy i administracji do wojskowości.

3749. **Poullin M.** L'éducation et la discipline militaire chez les anciens. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle. — Str. 144.

Historia karności wojskowej.

3750. **Poupart.** Notes et boutades. — *RI*, r. 1933, str. 224 — 233.

Rozmowa o dowodzeniu i wychowaniu wojska.

— zob. **R. J.**

3751. **(Powinności).** Powinności żołnierskie dowódcy. — *Wia*, r. 1930, nr. 9, str. 162.

Karność, koleżeństwo, charakter.

3752. **Praetorius F. K.** Berufswechsel und soziale Gliederung der ehemals aktiven Offiziere der alten Wehrmacht. — *MWB*, z

11. 1. 1931, z. 26, str. 1009 — 1012.

Oficer w przedwojennych Niemczech.

3753. **Prasałow.** Nieskolko słow k statje W. Poljanskogo: Moralnyj eliement w obłasti fortifikacji.— *WS*, r. 1911, nr. 5 i 7, str. 85 — 95 i 87 — 104.

Polemika w sprawie roli czynników duchowych w wojnie fortecznej.

— **Prasałow** — zob. **Poljanskij W.**

3754. **Pratt F.** Amateur generalship. Some observations on the military qualities of various famous leaders. — *IJ*, r. 1930, z. 10, str. 363 — 373.

Charakterystyka znanych wodzów.

3755. **Prądzyński I.** Czterej ostatni wodzowie przed sądem historji. Kraków, 1916, Centr. Biuro Wyd. — Str. 188.

Charakterystyka Kościuszki, Poniatowskiego, Chłopickiego i Skrzyneckiego jako wodzów.— Przyczynek do psychologii wodza i dowodzenia.

3756. **Prądzyński I.** Pamiętniki. Opracował B. Gembarzewski. Kraków, 1909. 4 tomy. — Str. XLIX, 628, 729, 494, 460, 6 planów.

Pamiętniki z powstania 1830 r., zawierające wiele materiału do psychologii dowodzenia na wojnie.

3757. **Pregers W.** Ueber Intelligenz und freie geistige Entwicklung in der Reichswehr. — *MWB*, r. 1922, nr. 41.

Stan umysłowy w zawodowym wojsku niemieckim.

3758. **Preininger.** Velky muž a vojevudce. — *DL*, r. 1929, nr. 13, str. 2 — 4.

Psychologia wodza.

3759. **(Prepodawatiel').** Problemy psichotiechniki w wojennom diele. — *W*, nr. 5 z grudnia 1923 r., str. 4 — 7.

Zagadnienia psychotechniki wojskowej.

3760. **Preston G. H.** Contagious apprehension. — *ArPd*, 1928, t. 45, str. 8 — 13.

Przyczynek do psychologii strachu.

3761. **Preuss E.** Die hoeheren Aufgaben des jungen Offiziers. Berlin, 1906, Vaterlaendischer Verlag. — Str. 158.

Zadania społeczne i wychowawcze oficera wobec narodu.

3762. **Preuss E.** Wyższyje zadaczy mołodogo oficiera po otnoszenju k armii i narodu. — *OŻ*, r. 1908, z. 99—177.

Przekład poprzedniej książki.

3763. **Preuss E.** Wyższyje zadaczy mołodogo oficiera po otnoszenju k armji i narodu. Warszawa, 1909. — Str. 80.

Przedruk poprzedniego artykułu.

— **Preuss E.** — zob. **B. M.**

3764. **Prévost G.** Étude sur l'aviation; modification de l'organisme déterminé par l'aviation. Paris, 1919. — Str. 47.

Wpływ lotu na organizm ludzki.

3765. **Prieur C.** De Dixmude à Nieuport. Paris, 1916. Perrin. — Str. 256.

Dziennik oficera strzelców pieszych marynarki z walk w Belgii 1914 — 1915.

3766. **Prigorowskij S.** Wljanje woždia na massy. — *OŻ*, r. 1910, nr. 262, str. 2451 — 2452.

Sposoby działania przywódcy na tłum.

3767. **Prikładowickij S. T.** (Racjonalny podział dnia pracy w zakładach wojskowych). — *WMŻ*, r. 1932, str. 18 — 27.

3768. **Primipilo.** Liberta di azione, spirito di iniziativa, senso ed amore della responsabilita. — *RMI*, r. 1933, z. 3, str. 333 — 352.

O inicjatywie i braniu odpowiedzialności.

3769. **Prince A. L.** (Wpływ ruchu obrotowego na poczucie równowagi). — *AJPh*, 1917, t. 43, str. 308 — 317.

3770. **Principalli S.** Observations sur la chronaximétrie vestibulaire, eu égard en particulier à la séléction du personnel de l'aéronautique. — *AIB*, r. 1933, str. 48 — 58.

Badanie zmysłu równowagi u kandydatów do lotnictwa i u wyszkolonych pilotów.

3771. **Principalli S.** Osservazione sulla cronassimetria vestibolare, con particolare riguardo al personale aero-navigante. — *V*, r. 1932, str. 951 — 966.

Wyniki badań 151 kandydatów na pilotów.

3772. **Pringle B. W.** The psychology of high-school discipline. New York, 1931. Heath. — Str. XII, 362.

Psychologia karności w szkołach amerykańskich.

3773. **Privat E.** Le choc de patriotisme. Paris, 1931. F. Alcan. — Str. VII, 179.

Studium psychologiczne i socjologiczne o patriotyzmie jako objawie uczuć zbiorowych i podstawie moralności międzynarodowej.

3774. **(Problems).** Medical Problems of Flying. London, 1920. Wyd. „Medical Re-

search Council". — Str. 272.

Sprawozdanie zbiorowe z badań lotniczych przeprowadzanych w latach 1918 — 1920 w Anglii. Między innymi: czas reakcji, zdolność umysłowa do zawodu lotnika, zmysł równowagi w powietrzu, uwaga i i.

3775. **(Proceedings).** Proceedings of the 22-th Annual Meeting of the American Psychological Association. Baltimore, 1918.

Praca zbiorowa, zawierająca wiele artykułów o zastosowaniu psychologii do spraw wojskowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

— zob. **Arps, Bingham, Bridges, Kelley, Terman.**

3776. **Proebsting A.** Soldaten-Selbstmorde. — *CAG*, 1896, t. 15, str. 308 — 311.

Samobójstwa w wojsku.

3777. **Prokeš A.** Dustojnik a společnost — *VVy*, r. 1926, nr. 9 — 10, str. 140 — 141.

Rola społeczna oficera.

3778. **Prokeš A.** Idealy vojenske vychove. — *VVy*, r. 1925, nr. 7 — 8, str. 99—101.

Zadania wychowania wojskowego.

3779. **Prokeš A.** Osobnost. — *VVy*, r. 1925, z. 9 — 10, str. 129 — 130.

3780. **Pronaszko S.** O dyscyplinie. — *PK*, r. 1931, nr. 12, str. 361 — 365.

Polemika w sprawie karności wojskowej.

3781. **Pronaszko S.** O wyszkoleniu i wychowaniu młodych oficerów kawalerii.— *PK*, r. 1930, nr. 10, str. 223 — 229.

3782. **Prondzynski F.** Versuch einer Kriegs-Theorie, aus dem Gesichtspunkte des Subaltern-Offiziers als Erfahrungs-Wissenschaft folgerichtig dargestellt. Bielefeld, 1836. Verl. Velhagen et Klassing. — Str XVI, 504, 1 nlb.

Podręcznik wojskowy zawierający zwłaszcza w I. rozdziale (str. 1 — 64) wiele o czynnikach duchowych: cnoty żołnierskie, honor, karność, geniusz, i i.

3783. **Prondzynski F.** Theorie des Krieges. Bielefeld, 1848. Velhagen. — 2 tomy. — Str. VII, 334, 262.

Rozszerzone wydanie poprzedniej książki.

— **Proschlitz** — zob. **Frankenberg.**

3784. **Proudhon P. J.** La guerre et la paix, recherches sur le principe et la constitution du droit des gens. Introduction et notes de H. Moysset. Paris, 1928. M. Rivière. — Str. XCIV, 514.

Filozofia i socjologia wojny. W związku z krytyką taktyki i strategii autor omawia psychologię walki i znaczenie czynników duchowych na wojnie (str. 237 i n.)

3785. **Proudhon P. J.** Wojna i mir. Issliedowanja o principach mieżdunarodnogo prawa. Pierewod s francuskogo. Moskwa, 1864. Izd. A. Czernina. — 2 tomy. — Str. 282, 304.

Przekład poprzedniej książki.

3786. **Provenzal D.** I nuovi orizzonti del folklore.—*RPAI*, 1916, z. 4.

Zwyczaje żołnierzy włoskich w czasie wojny światowej.

3787. **Prozorow L.** (Samobójstwa w wojsku). — *MOM*, 1914, t. 81, str. 865 — 883.

3788. **(Pruefung).** Pruefung des Gemeinschaftsverhaltens. — *IP*, 1933, nr. 7, str. 221 i n.

Badanie instynktu społecznego.

3789. **(Pruefung).** Psychologische Pruefung der Offizieranwaerter. — *MWB*, z 11. 3. 1932, str. 1213—1216.

Wiadomości o egzaminach psychologicznych, którym byli poddawani kandydaci na oficerów w powojennym wojsku niemieckim.

3790. **Prugar-Ketling.** Siły moralne armii, jako czynnik zwycięstwa. — *Wic*, r. I, 1923, nr. 1, str. 3 — 26.

— **Przełożeni**— zob. **R. J.**

— **Przerwa - Tetmajer K.** — zob. **Tetmajer - Przerwa K.**

3791. **Przychocki G.** W sprawie wychowania oficera — *B*, r. III, 1920, z. 6, str. 460 — 462.

Polemika z artykułem T. Felsztyna o typie oficera polskiego.

3792. **(Psichofizjołogia).** Psichofizjołogia truda i psichotiechnika. (Wsierossijskoje psichotiechniczeskoje O-wo). Moskwa, 1929. Gosmetizdat.— Str. 250.

Zbiór prac I. rosyjskiej konferencji psychotechnicznej z lata 1927 r.
Książka zawiera artykuły, streszczenia i skróty dyskusyj zjazdowych.
Wśród nich wiele zagadnień wojskowych. (Szpilrein, Frołow i i.).

3793. **(Psichofizjołogja).** Psichofizjołogja truda. Sbornik statiej pod redakciej K. Kekczejewa i W. Rabinowicza. Leningrad, 1925 i 1927. Gosizdat. 2 tomy. — Str. 232 i 195.

Zbiór artykułów o psychofizjologii pracy, m. in. o zmęczeniu i znużeniu, o zadaniach psychologii stosowanej w Sowietach i i.

3794. **(Psichotiechnika).** Psichotiechnika na służbie Krasnoj Armji. — *PiPT*, 1929, z. 2, str. 232 — 235.

Sprawozdanie z prac psychotechnicznych w Czerwonej Armii.

3795. **(Psicologia).** Psicologia militar. — *MI*, r. 1913, z. 3 — 6.

Szkic zadań psychologii wojskowej.

3796. **Pstrokoński S.** Marsze forsowne. — *PP*, r. 1931, z. 6, str. 70 — 113.

Racjonalna organizacja marszów oraz przykłady.

3797. **Pstrokoński S.** Organizacja pracy w wojsku. — *B*, r. IX, 1926, t. XXI, z. 2, str. 126 — 143.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy (Taylor, Fayol, Emerson) do różnych dziedzin wojskowości.

3798. **Pstrokoński S.** Poznanie duszy ludzkiej. — *PP*, r. 1933, nr. 5, str. 640—667.

Autor omawia w skrócie następujące zagadnienia: cel studiowania psychiki ludzkiej.—Podstawy teoretyczne.—Psychologia. — Fizjognomika. — Antropologia. — Środowisko.

3799. **Pstrokoński S.** Uwagi o marszach. — *PP*, r. 1930, z. 4, str. 55 — 87.

Autor poświęca wiele miejsca psychofizjologii marszu (znużenie, czynniki moralne).

3800. **(Psychoanalyse).** Psychoanalyse der Kriegsneurosen. Internationale psychoanalytische Bibliothek. Leipzig, 1919. — Str. 82.

Praca zbiorowa, omawiająca neurozy wojenne z punktu widzenia teorii Freuda.

3801. **(Psychologie).** Die deutsche Psychologie. Arbeitenreihe, herausgegeben von Giese. Langensalza, 1920.

Zawiera w tomie III, z. 3, studium psychologii tłumu.

3802. **(Psychologie).** Die Psychologie der Freiwilligkeit. — *DW*, z 20. 1. 1933 r., nr. 3, str. 5, dod.

Psychologia służby ochotniczej.

3803. **(Psychologie).** La psychologie du drapeau. — *BM*, r. 1913, nr. 2164, str. 947 — 950.

Sztandar wojskowy jako symbol i środek wychowawczy.

3804. **(Psychologie).** Psychologie im alten Heer und in der Reichswehr.— *MWB*, r. 1924, nr. 19.

Zadania psychologii w powojennym wojsku niemieckim.

3805. **(Psychologie).** Psychologie militaire nationale. — *RMS*, r. 1925, nr. 10, str. 50 i n.

Zadania i charakter psychologii wojskowej.

3806. **(Psychologie).** Psychologie des foules; les visions des foules. — *RHPP*, 1896 — 7, t. 11, str. 156 — 158.

Psychologia tłumu.

3807. **(Psychologie).** Psychologie und Taktik.— *MWB*, r. 1922, nr. 12, str. 229 — 231.

Autor na podstawie doświadczeń własnych — dowódca kompanii w czasie wojny światowej — przytacza przykłady związku między taktyką a psychologią.

3808. **(Psychologie).** Zur Psychologie des Weltkrieges. — *OW*, z 6. 5. i 13. 5. 1927 r.

Ogólne uwagi o psychologii wojny światowej.

— **Psychologie** — zob. **H. M., M., Officier, Lebaud, Mayer A.**

3809. **(Psychologisches).** Psychologisches und Physiologisches aus der oesterreichischen Armee vom Verfasser der „Beitraege zu einer psychologischen Entwicklungsgeschichte der oesterreichischen Armee". Leipzig, 1874. F. Luckhardt. — Str. 136.

Charakterystyka stanu moralnego wojska austriackiego w roku 1873.

— zob. **Beitraege.; General.**

3810. **(Psychologja).** Psychologja a służba wojskowa. — *B*, r. I, 1918, z. 11, str. 881 — 885.

Streszczenie artykułu E. Koechlina.

3811. **(Psychologja).** Psychologja żołnierza w boju. — *S*, r. 1923, nr. 19 — 20, str. 10 — 13 i nr. 21, str. 7—9.

3812. **(Psychologja).** O psychologji żołnierza włoskiego. — *B*, r. 1918, z. 5, str. 393 — 394.

Charakterystyka na podstawie źródeł niemieckich.

— **Psychologia i dydaktyka** — zob. **Korniłowicz T.**

3813. **(Psychology).** Psychology practical, its relations to military training.— *AQ*, r. 1928, z. 1, str. 78 i n.

Zastosowanie psychologii w szkoleniu wojska.

3814. **(Psychology).** The psychology of crowd panics. — *ScNY*, 1896, t. 75, str. 138 i n.

Psychologia paniki.

3815. **(Psychotechnik).** Psychotechnik und ihre Bedeutung fuer das Reichsheer. — *DSZ*, r. 1927, z. 10.

Rola psychotechników w zawodowym wojsku niemieckim.

3816. **Pucci P.** Delle nevrosi nei militari considerate precipuamento sotto il rapporto medico-legale. Roma, 1897. Bocca.— Str. XII, 253.

Obszerne studium lekarskie o chorobach nerwowych w wojsku.

3817. **Puess E.** (Strach na wojnie i walka z nim.). Tallin, 1932.

Praca dyplomowa oficera estońskiej Wyższej Szkoły Wojennej.
Treść: Analiza psychologiczna strachu. — Strach na wojnie. — Panika. — Zwalczanie strachu i paniki. — Wnioski. — Literatura. — Załączniki.

3818. **Puffrau.** Carnet d'un combattant.— *RI*, r. 1933, z. 5 — 6, str. 1 — 27.

Analiza odwagi biernej, wytworzonej w czasie wojny pozycyjnej.

3819. **Pugaczew.** Obłasti primienienja naucznoj organizacji truda w wojennom diele. — *KB*, r. 1925, z. 3.

Przykłady zastosowań naukowej organizacji pracy do wojskowości.

3820. **Pugaczew A.** Musztra i disciplina.— *WW*, r. 1925, nr. 15 — 16, str. 8 — 10.

Musztra nie jest środkiem zautomatyzowania żołnierza, tylko środkiem zewnętrznego wyrobienia.

3821. **Pugaczew S.** Jedinstwo wzgliadow i planowost. — *WiR*, r. 1925, z. 5, str. 12 — 28.

Jednolitość poglądów i planowość pracy w wojsku.

— **Putlitz**— zob. **Officier.**

3822. **Querner E. und Feigl J.** Untersuchungen an Teilnehmern eines Armee-Gepaeckmarsches. — *ZKM*, 1916, t. 83, str. 197 — 217.

Fizjologia marszu wojskowego.

3823. **Quinton R.** Maximes sur la guerre.— *MF*, z 15.6. 1930 r., str. 27 — 40.

Urywki myśli o filozofii i psychologii wojny.

3824. **Quinton R.** Maximes sur la guerre. Paris, 1930. Grasset.— Str. 224.

Myśli o filozofii i psychologii wojny spisane podczas wojny światowej — autor był oficerem artylerii francuskiej — a wydane po śmierci (1925) autora.
Treść: Wstęp wydawców. — Moralność biologiczna. — Bohater i człowiek odważny. — Zmęczenie i wojna. — Odwaga, ostrożność, ryzyko, niebezpieczeństwo. — Dowódca i dowództwo. — Wojna i cnoty wojenne. — Myśli różne.

3825. **Quirini E.** O typ oficera polskiego.— *B*, 1921, t. IV, z. 2, str. 134 — 139.

Artykuł dyskusyjny.

3826. **Quix F. H.** Gleichgewichtstoerung nach Gewaltwirkung auf den Kopf. — *MO*, 1915, t. 49, str. 551 i n.

Badanie zmysłu równowagi.

3827. **R.** Die Wehrmacht und die Nation.— *MWB*, z 11. 8.1925.

Sprawozdanie z odczytu dla oficerów holenderskich o wartościach duchowych wojska i narodu.

3828. **R. B.** O ducha piechoty.— *PP*, r. 1933, z. 12, str. 653 — 657.

Polemika z artykułem żądającym „ducha kawaleryjskiego" w piechocie.

3829. **Rg. N.** (Wychowanie moralne żołnierzy w czasie wojny światowej). — *So*, 1929, str. 449 — 451.

3830. **R. J.** Przełożeni — podwładni. — *PZ*, 1933, nr. 360.

Skrót artykułu ppłk. francuskiego Poupart'a.

3831. **R. J.** Psychologiczne walory zwycięstwa.— *PZ*, z 24. 8. 1930, nr. 32 — 33.

O zwycięstwie w wojnie polsko-sowieckiej.

— **R. J.**— zob. **Revol J.**

— **R. S.**— zob. **Osnowy.**

— **R. T.**— zob. **Różycki T.**

3832. **Raab J.** Der Offizier der neuen Aera. Wien, 1869.

Wskazówki dla młodzieży o zawodzie żołnierskim.

3833. **Rabaud E.** La biologie et la guerre.— *RSc*, 1916, t. 2, str. 709 — 714.

Skutki wojny.

3834. **Rabaud E.** Sens d'équilibre et organes d'équilibre. *JPNP*, 1924, t. 21, str. 494 — 500.

Badanie zmysłu równowagi.

3835. **Rabenau F.** Die alte Armee und die junge Generation. Kritische Betrachtungen. Berlin, 1925. E. S. Mittler.— Str. 146.

Ocena dawnego wojska niemieckiego i krytyka powojennych poglądów o znaczeniu czynnika psychicznego na wojnie. Autor polemizuje głównie z poglądami K. Hesse'go.

— **Rabenau F.**— zob. **Moser.**

3836. **Rabinowicz S.** Mładszij komandir i disciplina. Moskwa, Leningrad, 1930. Gosizdat.— Str. 61, 2 nlb.

Podstawy karności w wojsku sowieckim; młodszy dowódca jako wychowawca; wartość wychowawcza karności.

3837. **Rabinowicz S.** Owładiet uczenjem Lenina o wojnie. — *KiO*, 1932, nr. 19 — 20, str. 1 — 7.

Podstawy ideologiczne Czerwonej Armii.

3838. **Rabinowicz W.** (Psychologia pracy).— *WiR*, 1927.

— **Rabinowicz W.** — zob. **Kekczejew K., Psichofizjołogja.**

3839. **(Rabota).** Psichotiechniczeskaja rabota wo flotie. — *MSb*, 1930, z. 3.

Zastosowanie psychotechniki przy przyjmowaniu rekrutów do marynarki wojennej (podział na specjalistów).

3840. **Rachou.** La morale professionnelle dans l'armée

d'une démocratie. Angouleme, 1910. Coquemard.— Str. 40.

Wychowanie moralne dostosowane do warunków przedwojennych wojska francuskiego.

3841. **Raciborski A.** Historia i psychologia szermierki. Odbitka z „Przewodnika naukowego i literackiego". Lwów, 1894.— Str. 51.

O właściwościach psychicznych sprzyjających dobremu władaniu bronią oraz o zmianach psychicznych wywołanych przez uprawianie szermierki.

— **Raczyński**— zob. **Maksymowicz-Raczyński W.**

3842. **Radbruch.** Zur Philosophie des Krieges. — *AS*, 1917.

Filozofia wojny.

3843. **Rade M.** Archiv fuer Kriegsphantasie, Kriegslist und Kriegsluege. — *Fr*, 1915, t. 17, z. 4.

Projekt zbierania materiałów psychograficznych o kłamstwie, podstępie i o fantazji na wojnie.

3844. **Radecki W.** Psychologia a wojsko.— *LW*, 1920, r. I, nr. 13, str. 6 — 11.

Pobieżny przegląd zagadnień, w których psychologia może oddać usługi wojsku.

— **Rademacher A.** — zob. **Baumgarten O.**

3845. **Rado K.** Angst, Zwangserscheinungen und Angstzustaende bei Nervoesen. Kampen auf Sylt, b. r., (1932). Kampmann.— Str. 35.

Psychologia strachu i bojaźni.

3846. **Radulescu-Motru C.** Vocatia, factor hotaritor in cultura popoarelor. Bucuresti, 1932. Casa Scoaleler. — Str. 151.

Rola geniusza jako czynnika rozwoju narodów.

— **Rafimow M.** — zob. **Meizels R. S.**

3847. **Raiga E.** L'envie; son rôle social. Paris, 1932. F. Alcan.— Str. 268.

Studium o znaczeniu społecznym zawiści. Między innymi autor omawia zawiść pomiędzy wodzami.

3848. **Rajkowskij W.** Wojennoje wospitanje. — *BP*, r. 1908, z. 6, 7 i 8, str. 10 — 32, 6 — 20 i 7 — 26.

Zasady dowodzenia i wychowania. — Wychowanie siebie i podwładnych. — Wychowanie pojedyńczego żołnierza i oddziału.

3849. **Rajkowskij W.** Wojennoje wospitanje. Petersburg, 1909.— Str. 60.

Przedruk poprzednich artykułów.

3850. **Rakowski C., Zinowiew G.** Die Seele des Sieges. (Zur Geschichte der roten Armee). Die Sowietmacht

und der Offiziersstand. Berlin, 1920. Seehof.— Str. 72.

Dwie mowy w 1919 r. — Przyczynek do charakterystyki wojska rosyjskiego w epoce rewolucji bolszewickiej.

3851. **Ramage.** Psychologie et morale. Ecole militaire du génie. Paris, 1924.

Wykład psychologii i etyki dla wojskowych szkół francuskich.

3852. **Rampont.** Guide de l'homme d'action. Paris, 1925. Edition Bossard.— Str. XX, 135.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji do pracy dowódcy w czasie pokoju i na wojnie. Autor omawia m. i. cechy psychiczne niezbędne dowódcy oraz rolę wyobraźni, myśli i woli w jego pracy.

— **Rand G.— zob. Ferrée C. E.**

3853. **Ranken D.** The labyrinthic reaction of experienced aviators.— *BMJ*, 1920, t. 1, str. 860 — 862.

Badanie zmysłu równowagi u lotników.

3854. **Raphael W. S. and Roberts G. H.** The selection of telephone operators. — *HF*, 1932, str. 398 — 412.

Zasady doboru telefonistów stosowane w Londynie.

3855. **Rasp H.** Choroba umysłowa z przestrachu u żołnierza.— *PLe*, 1873, t. 12, str. 213 i n.

3856. **Raszke M.** Psychologiczne podstawy zaprawy sportowej. (Biblioteka Sportowa Stadionu, nr. 1). Warszawa, 1924. Nakł. tygodnika sport. „Stadion".— Str. 86.

O wartości wychowawczej różnych rodzajów sportu. — Odbitka z tyg. Stadion, r. 1924.

— **Ratié V.**—zob. **Maublanc M.**

3857. **Ravaut P.** Études sur quelques manifestations nerveuses déterminées par le vent de l'explosif. — *BAM*, 1915, 3. seria, t. 73, str. 717 — 720.

Skutki psychiczne wybuchu pocisku.

3858. **Raw N.** Fear and worry. — *JMS*, 1929 t. 75, str. 573 — 583.

Psychologia strachu.

— **Rayneau**— zob. **Granjux.**

3859. **Raynor M. W.** Psychiatry at the front in the American armies.— *SH*, 1918 — 1919, t. 4, str. 301 — 306.

Choroby psychiczne w wojsku amerykańskim w czasie wojny światowej.

3860. **Razsukanow.** Awtoritiet w armji.— *WI*, r. 1911, nr. 98, str. 2 — 4, nr. 99, str. 2 — 4, nr. 100, str. 2 — 4.

Psychologia karności wojskowej.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

3861. **Razsukanow.** Materiali za psichologjata na naszyja vojnik.— *VŻ*, r. 1932, z. 7, str. 1 — 9.

Charakterystyka psychologiczna wojska bułgarskiego.

3862. **Read H.** Antropology and war.— *JRAI*, 1919, t. 49, str. 12 — 19.

Skutki wojny.

3863. **Rebierre P.** La guerre et le sympathique. — *MMe*, 1927, t. 2, str. 126 — 130.

Wpływ wojny na system nerwowy.

3864. **Rebierre P.** Incorporation et neuropsychiatrie. — *MMe*, 1932, t. 1, str. 49 — 56.

O konieczności badania stanu nerwowego poborowych.

3865. **Rebreanu L.** Las wisielców. Z rumuńskiego przełożył S. Łukasik. Kraków, 1931. Wyd. Lit. - nauk. — Str. 327.

Powieść z czasów wojny światowej.

3866. **(Récits).** Récits et souvenirs pour les canonniers. Paris, 1896. Berger - Levrault.

Wychowanie moralne szeregowców artylerii.

3867. **Redier A.** Méditations dans la tranchée. Paris, 1918. Payot.— Str. 252.

Autor — oficer rezerwy piechoty — opisuje życie psychiczne żołnierzy podczas wojny światowej (obowiązek, braterstwo broni, religia, odwaga, honor, ojczyzna).
Ocena: J. N. Cru, str. 460 — 462.

3868. **Redier A.** Le capitaine. Paris, 1919. Payot. — Str. 242.

Książka jest uzupełnieniem, częściowo rozwinięciem tematów poruszonych w poprzedniej książce (miłość, sprawiedliwość, żołnierze, ostatnie słowa).
Ocena: J. N. Cru, str. 460 — 462.

3869. **Redier A.** Si tu veux commander.— *MF*, z 1.12.1918 i z 1.1.1919, str. 397 — 410.

Wyjątki z poprzedniej książki o warunkach, którym powinien odpowiadać dobry dowódca.

3870. **Redlich E.** Einige allgemeine Bemerkungen ueber den Krieg und unser Nervensystem.— *MK*, 1915, t. 11, str. 469 — 473.

Wpływ wojny na system nerwowy.

3871. **Redlich E.** Ueber Stoerungen des Vibrationsgefuehls bei Schussverletzungen der peripherischen Nerven.— *JPN*, 1917 r., t. 37, str. 92 — 108.

Objawy chorobowe przy zranieniach nerwów obwodowych.

3872. **Redlich E. und Karplus J. P.** Ueber das Auftreten organischer Veraenderungen nach Granatexplosionen.

— *MPN*, 1916, t. 24, str. 259 — 285.

Skutki urazów wywołanych przez wybuch pocisku.

3873. **Redslob E.** Vermaechtnis. Dresden, 1930. W. Limpert. — Str. 178.

Zbiór ostatnich listów żołnierzy niemieckich, poległych na wojnie światowej.— Przyczynek do psychografii żołnierza na wojnie.

3874. **Reed C. H.** Etiology and therapy of panics. — *TMSR*, 1902, t. 28, str. 385 — 388.

Panika w życiu pokojowym.

3875. **Reed L. J., Love A. G.** Biometric studies on U. S. army officers.— *MS*, 1932, t. 71, str. 231 i n.

Pomiary w wojsku Stanów Zjednoczonych.

3876. **Reed L. J., Love A. G.** Biometric studies on U. S. Army officers. Somatological norms, correlations and changes with age.— *HB*, 1932, str. 509 — 524; 1933, str. 61 — 93.

Sprawozdanie z pomiarów przeprowadzonych na 5000 oficerów amerykańskich, (wzrost, waga, puls, ciśnienie krwi, serce, przebyte choroby i i.).

3877. **Reek N.** (Wychowanie i wyszkolenie oficerów estońskich).— *So*, 1926, str. 580 i n.

3878. **Rees R.** Moral education in the army. — *PICW*, 1920, t. 5, str. 131 — 159.

O wychowaniu moralnym w wojsku.

3879. **(Refleksołogja).** Refleksołogja truda. Moskwa, 1921. Izd. NOT.— Str. 91.

Psychologia pracy (organizacja, zmęczenie, odpoczynek).

3880. **Regele.** Psycho-Technik im Heere.— *TuW*, 1922, nr. 11, str. 261 — 262.

Zadania psychotechniki w wojsku.

3881. **Régis A.** Les amnésies de guerre. Bordeaux, 1920.— Str. 207.

Zbiór obserwacyj nad zanikiem pamięci wskutek wojny.

3882. **Régis A.** L'alcoolisme dans l'armée.— *C*, 1909, t. 9, str. 285 i n.

Rola alkoholu w wojsku.

3883. **Régis A.** Les fugues militaires au point de vue médico-légal.— *C*, 1909, t. 9, str. 173 — 177.

Analiza dezercji na wojnie.

3884. **Régis A.** Psychic and neuropsychic affections in war.— *BMSJ*, 1916, t. 175, str. 784 — 792.

Nerwice wojenne.

3885. **Régis A.** Du role de l'officier dans la hygiène mentale du soldat.— W książ-

Biblioteka Akademii Medycznej im. Gen. Broni K. Świerczewskiego

ce: Vers la fusion, str. 85 — 107.

O konieczności stosowania zasad psychologii w szkoleniu i wychowaniu żołnierza.— Przedrukowane w: Précis de psychiatrie. Paris, 1915.

3886. **Régis A.** Les troubles psychiques et neuropsychiques de la guerre.— *PrMe*, r. 1915, nr. 23.

Choroby psychiczne na wojnie.

3887. **Régis A.** Les troubles psychiques et neuropsychiques de la guerre.— *RPh*, 1918, z. VIII, str. 105 — 117.

Rozwinięcie poprzedniego artykułu.

3888. **Regnault F.** La suggestion dans la guerre.— *RSc*, z 19.12.1896, str. 779 — 784.

Psychologia paniki (suggestia na wojnie).— Wyjątek z książki tegoż autora: Hypnotisme.

3889. **Reguert.** Les forces morales. Préface du gén. Boichut, membre du Conseil supérieur de la guerre. Paris, 1931. Charles - Lavauzelle.— Str. 179.

Zasady wychowania moralnego żołnierza, ocena cech dobrego dowódcy.
Treść: Znaczenie sił moralnych. — Dusza żołnierza.— Cnoty żołnierskie.— Dowódca w walce.— Siła woli i autorytet dowódcy.— Zasady wychowania żołnierzy.

3890. **Rehfeld.** Zum Selbstmordproblem. Muenchen, 1929. — Str. 60.

Studium o psychologii samobójstwa, pisane dla oficerów policji niemieckiej.

3891. **Reichel H.** Desertion und Landesverweisung. — *AK*, 1915, t. 65, str. 291 — 293.

O dezercji w początkach wojny światowej.

3892. **Reichel H. und Brezina E.** Ueber Energieumsatz bei der Marscharbeit. — *BZ*, 1914, t. 65, str. 16 — 34 i 35 — 70.

Fizjologia marszu.

3893. **Reichenau E.** Disziplin und Humanitaet. Vortrag. Berlin, 1880. Verl. Fr. Luckhardt.— Str. 38.

Studium o karności i o wychowaniu moralnym żołnierza.

3894. **Reichenau E.** Der Einfluss der Kultur auf Krieg und Kriegsausruestung. Berlin, 1897. Mittler.— Str. 3, 87.

Według autora — generała niemieckiego — wojna jest objawem walki o byt i czynnikiem postępu kultury.

3895. **Reichenau E.** Moralische Geschosswirkung.— *SuW*, r. 1911, nr. 3, str. 49 — 50.

Notatka o psychicznym działaniu nowoczesnej broni palnej.

3896. **Reichenau E.** Die wachsende Feuerkraft und ihr Einfluss auf die Taktik, Heerewesen und nationale Erziehung. Berlin, 1904. Vossische Buchhandlung.— Str. 147.

Wzrost siły ogniowej nowoczesnej broni wywołuje zmiany w organizacji wojska i w taktyce różnych broni. Zwiększa on również wymagania stawiane psychice żołnierza w walce oraz zmusza do moralnego przygotowania narodu do wojny.
Od str. 101 — 147 autor omawia zagadnienia związane z wychowaniem żołnierza i narodu (karność, wyrobienie fizyczne i duchowe i i.).

— **Reichmann F.** — zob. **Meyer E.**

3897. **(Reichswehrministerium).** H. Dv. 26. — Richtlinien fuer die psychologischen Pruefstellen. Berlin, 1930.

Instrukcja niemieckiego ministerstwa wojny o przeprowadzaniu badań psychologicznych w wojsku.

3898. **Reid G. H. and Burton H. L.** Psychomotor responses in relation to flying. — *PRSM*, 1923 — 1924, t. 17, str. 43 — 53.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

3899. **Reinartz E. G.** Some neuropsychiatric problems of flight surgeon. — *JAvM*, 1932, t. 9, str. 137 — 149.

Wpływ lotu na psychikę.

3900. **Reincke-Bloch H.** Fichte und der deutsche Geist von 1914. Rostock i. Mecklb., b. r. (1915). Verl. H. Warkentien.— Str. 31.

O wpływie filozofii Fichte'go na nastroje niemieckie w początkach wojny światowej.

3901. **Reinhardt E.** Das Gefecht bei Longuyon - Noërs am 24.8.1914. Pforzheim und Leipzig, 1925. Vaterland-Verlag.— Str. 57, 1 szk.

Opis boju piechoty niemieckiej we Francji, stanowiący przyczynek do psychologii żołnierza w pierwszych walkach.

3902. **Reinhardt W.** Wehrkraft und Wehrwille. Berlin, 1932. Mittler.— Str. 1 nlb., 174.

Pośmiertne wydanie kilku powojennych wykładów generała niemieckiego, m. i., o dowodzeniu, o żołnierzu, o Clausewitz'u.

— **Reinhardt W.** — zob. **Fuehrertum.**

3903. **Reinicke.** Mannszucht. — *DW*, z 18.2.1931, z. 7, str. 169 — 170.

Studium o karności na podstawie doświadczeń z wojny światowej.

3904. **Reisner M. A.** Problemy socjalnoj psichołogji. Rostow n. D., 1925. Izd. „Burewiestnik".— Str. 135.

Psychologia społeczna i tłumu.

3905. **Reisner von Lichtenstern.** Anleitung zum Unterricht der Rekruten im Schiessen. Muenchen, 1885.— Str. 58.

Metody szkolenia w strzelaniu. — Autor uwzględnia czynniki psychiczne w nauczaniu i wykonywaniu postaw strzeleckich, chwytów broni i samego przeprowadzenia strzelań.

3906. **Reisner von Lichtenstern.** Die Macht der Vorstellung

im Kriege. — *JDAM*, r. 1902, t. 1, str. 12 — 29, 295 — 317, 417 — 425.

Nieco rozszerzone, wydane jako książka (podana niżej).

3907. **Reisner von Lichtenstern.** Die Macht der Vorstellung im Kriege und ihre Bedeutung fuer die Friedensausbildung. (Militaerische Zeitfragen, 3. Heft). Berlin, 1902. Verl. A. Bath.— Str. 48, 2 szk.

Ocena czynników duchowych na wojnie i przykłady historyczne, stwierdzające, że postęp techniczny zwiększa znaczenie ducha wojska.

3908. **Reisner von Lichtenstern.** Znaczenje woobrażenja na wojnie.— *WWŻ*, r. 1902, nr. 9, str. 866 — 875 i nr. 10, str. 938 — 944.

Przekład wyjątków z poprzedniej książki.

3909. **Reisner von Lichtenstern.** Die psychologischen Elemente bei Angriff und Verteidigung. (Beiheft zum Militaer - Wochenblatt, 1899, nr. 7). Berlin, 1899. Verl. E. S. Mittler.— Str. 257 — 266.

Krótkie rozważania na temat, jakie właściwości duchowe są potrzebne w działaniach zaczepnych, a jakie w obronnych.

3910. **Reisner von Lichtenstern.** Schiessausbildung und Feuer der Infanterie im Gefecht. III. erweiterte Auflage. Berlin, 1900. E. S. Mittler.— Str. XIII, 175.

Trzecie przerobione wydanie książki podanej pod l. 3905. Zawiera ustęp (str. 3 — 27) o znaczeniu czynników duchowych w strzelaniu i o psychologii strzelca w czasie pokoju i w walce.

3911. **Reisner von Lichtenstern.** Schiesstaktik der Infanterie. Berlin, 1904.— Str. 40.

Wpływ wojny burskiej na wyszkolenie strzeleckie i na taktykę ognia piechoty. — Autor omawia wpływ czynników duchowych na ogień w walce.

3912. **Reisner von Lichtenstern.** Taktische Probleme. Berlin, 1903.— Str. 47.

Przedruk artykułów z czasopism (rozstrzygnięcie w bitwie i i.).

— **Reisner von Lichtenstern** — zob. **Campeano M.**

3913. **Reisoli G.** Ardant du Picq. Torino, 1929. Scarrone. — Str. 156.

Życiorys autora i analiza książki.

— zob. **Picq A.**

3914. **Reitz Deneys.** Aufgebot. Leipzig, 1932. P. List.— Str. 417.

Wspomnienia oficera Burów z wojny z Anglią.

— **Rejtynbarg D.** — zob. **Szpilrein I. N.**

3915. **(Rekrutenausbildung).** Rekrutenausbildung. —

MWB, z 18.3.1930, nr. 35, str. 1378 — 1379 i z 25.3. 1930, nr. 36, str. 1415 — 1418.

Rozważania o wpływie musztry na wychowanie rekruta.

3916. **(Rekrutenbehandlung).** Rekrutenbehandlung in den ersten Tagen nach dem Eintritt.— *MWB*, z 25.10.1933, nr. 16, str. 518 — 521.

Oddziaływanie wychowawcze na rekrutów bezpośrednio po ich wcieleniu.

3917. **Remarque E. M.** Im Westen nicht neues. Berlin, 1929. Propylaeen - Verlag. — Str. 288.

Powieść z życia żołnierzy niemieckich na froncie zachodnim. Tendencja wybitnie przeciwwojenna.
Ocena: *B*, 1930, t. XXXV, str. 175 — 177.

3918. **Remarque E. M.** Na Zachodzie bez zmian. Z upoważnienia autora przełożył S. Napierski. Warszawa, 1930. Wyd. „Rój". — Str. 220.

Przekład poprzedniej powieści.

3919. **Remarque E. M.** Der Weg zurueck. Berlin, 1931. Propylaeen-Verlag. — Str. 349.

Dalszy ciąg poprzedniej powieści (zawarcie pokoju, stosunki w powojennych Niemczech).

3920. **Remarque E. M.** Droga powrotna. Z upoważnienia autora przełożył Szczepanski. Warszawa, 1931. Tow. Wyd. „Rój". — Str. 275.

Przekład poprzedniej książki.

3921. **(Remarque).** Remarque a Gaudy aneb o dvoi psychologii inteligenta ve svetove valce.— *VR*, r. 1929, nr. 11, str. 863 — 866.

Psychologia żołnierza z wojny światowej. Krytyka poglądów Remarque'a.

— **Remarque**— zob. **Gaudy, Mueller-Scheldt W., Nickl G., Smolarski M., Sosabowski S.**

3922. **Rembowski A.** Wojsko i wojna wobec nauki i poglądów społecznych XIX stulecia. B. m. i r. (Warszawa, 1901.). — Str. 2, XII.

3923. **Renard.** Remarques sur la sélection des aviateurs. — *CRB*, 1919, t. 82, str. 687 i n.

Uwagi o metodach doboru kandydatów do lotnictwa.

3924. **Renaud.** Ordre, contre-ordre, marches, contre-marches. Paris, b. r. (1904). Charles-Lavauzelle. — Str. 234.

Metoda rozkazodawstwa w wojsku.

3925. **Renaux.** Etats confusionnels consécutifs aux com-

motions des batailles. Thèse. Paris, 1915.— Str. 95.

Skutki psychiczne urazów wojennych.

3926. **Rendulič L.** Die Durchfuehrung des Angriffes. — *MWM*, 1932, z. 9 — 10.

Studium taktyczne, uwzględniające wpływ osoby dowódcy na przebieg natarcia.

3927. **Rendulič L.** Militaerisches Denken. — *MWB*, 1925, nr. 4.

Metoda myślenia i rozkazywania wojskowego.— Autor był w czasie wojny światowej majorem w wojsku austriackim.

3928. **Rendulič L.** Militaerpsychologische Studien. Charlottenburg, 1925. Verl. „Offene Worte".— Str. 64.

Treść: Wstęp. — Psychologia karności.— Czynniki psychologiczne w regulaminach.— Psychologiczne uzasadnienie błędów w dowodzeniu.
Recenzja:— *B*, 1925, XVIII, str. 229 — 230.

3929. **Rendulič L.** Zur Psychologie der Disziplin. — *MWM*, r. 1923, z. 9 i 11, str. 364 — 376 i 436 — 450.

O karności wojskowej.— Artykuł włączony do poprzedniej książki.

3930. **Rendulič L.** Ueber aufloesende Wirkung des Kampfes auf die untersten Infanterieverbaende. — *MWB*, 1927, nr. 8.

O konieczności uwzględniania w szkoleniu pokojowym deprymującego działania walki.

3931. **Rendulič L.** Ueber die Unsicherheit des Erfolges im Gefecht. — *MWM*, 1933, z. 2, str. 112 — 115.

Wynik walki jest zawsze niepewny. Czynniki psychiczne mają wielki wpływ na przebieg działania.

3932. **Renker G.** Feuer im Osten. Leipzig, 1930. Staackmann.— Str. 317.

Powieść na tle wojny światowej.

3933. **Renn L.** Krieg. Frankfurt a. M., 1929. Societaets-Verlag.— Str. 412.

Przeżycia piechura niemieckiego na wojnie światowej.

3934. **Renn L.** Wojna. Pamiętnik żołnierza wielkiej wojny. Przeł. J. Feldhorn. Kraków, Warszawa, b. r. (1930). Wyd. Panteon.— Str. 358.

Przekład poprzedniej książki.

3935. **Renn L.** Nachkrieg. Berlin, 1930. Agis - Verlag. — Str. 335.

Powieść o stosunkach niemieckich bezpośrednio po wojnie światowej.

3936. **(Renn L.) Vieth v. Grossenau A. F.** Po wojnie. Autoryzowany przekład W. Kragen. Kraków, b. r.

(1931). Wyd. „Panteon".— Str. 318.

Przekład poprzedniej książki.

3937. **Renner.** Wechselwirkung zwischen Heereszucht und Verpflegung im Kriege.— *VTH*, r. 1909, str. 413 — 420.

Wpływ karności na sprawność zaopatrywania wojennego.

3938. **Rénon L.** L'angoisse de guerre et son traitement. — *BMe*, z 22.1.1916., str. 41 — 43.

Przyczynek do psychologii strachu na wojnie.

3939. **Rénon L.** L'angoisse de guerre et son traitement.— *JMP*, 1916, t. 35, str. 37 i n.

Choroby nerwowe na wojnie. (Strach).

3940. **Rensi G.** Un' analisi della vita volitiva. — *RPI*, 1916, t. 12, str. 101 — 118.

3941. **Renzi E.** L'elemento psicologico nelle forze armate dello Stato. Napoli, 1930. De Luca.— Str. 86.

Psychologia żołnierza i wojska.

3942. **Repond A.** L'hysterie chez les prisonniers de guerre internés en Suisse. — *SANP*, 1918 — 1919, t. 3, str. 128 — 146.

Choroby nerwowe wśród jeńców wojennych w czasie wojny światowej.

3943. **Repond A.** Nevroses et psychoses chez les internés en Suisse.— *KSA*, 1919, t. 49, str. 1858 — 1870.

Choroby nerwowe i psychiczne wśród internowanych podczas wojny.

3944. **(Reports).** Reports of the Air Medical Investigation Committee. The sense of stability and balance in the air (by H. Head). Oxford, 1919.— Str. 45.

Sprawozdanie z badań zmysłu równowagi u lotników.

3945. **(Reports).** Reports of the Air Medical Investigation Committee. The effects of diminished tension of oxygen. The ear in relation to certain disabilities in flying. Oxford, 1919.— Str. 51.

Sprawozdanie z badań wpływu przebywania w rozrzedzonym powietrzu oraz z badań słuchu podczas lotów.

— **Reports** — zob. **Research.**

3946. **(Requirements).** Medical requirements for flying as laid down by the International Commission for Air Navigation.— *La*, 1927, t. 2, str. 1361 i n.

Badania zdatności do służby w lotnictwie angielskim.

3947. **(Research).** Medical Research Committee. Reports

of the Air Medical Investigation Committee. London, 1918. Trzy tomy. — Str. 32, 21 i 43.

Sprawozdania amerykańskiego komitetu badań lotniczych o wpływie latania na organizm (metody badań, loty na wysokich pułapach, wpływ na system nerwowy i i.).

3948. **Reuillard G.** La prière des captifs. Paris, 1930. Les Étincelles.— Str. 81.

Krótkie nowele z życia żołnierzy francuskich na froncie, na tyłach i w niewoli (wojna światowa).

3949. **(Revol J.) R. J.** Foch. Essai de psychologie militaire. Paris, 1920. Payot.— Str. 211.

Sylwetka Focha jako wodza. Treść: Metody dowodzenia przed Fochem. — Dowództwo zbiorowe w 1914 roku. Metoda Focha.— Charakter Focha. — Wnioski.

3950. **Revol J.** Montaigne et l'art militaire. Paris, 1911. Berger - Levrault. — Str. 32.

Poglądy Montaigne'a na wojnę.

3951. **Revol J.** Turenne. Essai de psychologie militaire. Paris, 1920. Charles - Lavauzelle.— Str. 412, 9 szk.

Sylwetka Turenjusza jako wodza.

3952. **Revon M.** Zagadnienia przyszłej wojny. (Filozofia wojny). Przeł. dr. S. Truchim. Brześć n/B., 1923. Druk „Orka - Brygada". — Str. 93, 1 nlb.

Przekład części obszernego dzieła p. t.: L'arbitrage international, son passé, son présent, son avenir.
Treść: Problem.— Dyskusja: A. Teza: apologia wojny. B. Antyteza: Krytyka wojny. C. Synteza: pogodzenie historyczne obu kierunków.

3953. **Revon M.** Filozofia wojny.— *PZ*, r. 1922, nr. 300 — 302.

Początek przekładu, wydanego w książce.

3954. **Revon M.** Die Philosophie des Krieges. Muenchen, 1896. Schuff.— Str. 86.

Przekład pełniejszy, niż polski.

3955. **Revy K.** (Duch piechoty). — *MKK*, 1929, z. 5, str. 502 — 522.

3956. **Reymond E.** Les réflexes dans l'aviation. — *BMe*, 1911, str. 975 i n.

Rola odruchów pilota.

3957. **Reymond E.** The hygiene and the physiology of the airman.— *JSNL*, 1913, t. 21, str. 500 — 503.

Wpływ lotu na organizm.

3958. **Rhein J. H. W.** Psychopathic reaction to combat experiences in the American Army.— *AJI*, 1919 — 1920, t. 76, str. 71 — 78.

Obserwacje o zachowaniu się żołnierzy amerykańskich podczas wojny światowej.

3959. **Rhein J. H. W.** War neuroses as observed in army neurological hospitals at the front.—*NYMJ*, 1919, t. 110, str. 177 — 180.

Obserwacje o zachowaniu się żołnierzy amerykańskich podczas wojny światowej.

3960. **Rhoades G. C.** Examination of candidates for aviation training. — *USNM*, 1928, t. 26, str. 502 — 514, z 3 rys.

Opis metod badania kandydatów do lotnictwa (marynarka amerykańska).

3961. **Riabow A.** Zadaczy centralnogo biura po psichotiechnikie w kiewskom wojenno - naucznom obszczestwie. — *AiR*, 1926, nr. 11.

Zadania psychotechniki w wojsku sowieckim.

3962. **Riazanow D.** Marx et Engels. Paris, 1923. Ed. Sociales Internationales.— Str. 226.

Autor omawia m. in. poglądy Marxa i Engelsa na filozofię wojny.

— **Riazanow** — zob. **Wojna.**

3963. **Ribakow.** Duszewnyje razstrojstwa w swiazi s piereżywajennymi politiczeskimi sobytjami. — *RuW*, 1905, z. 51, i 1906, z. 3 i 8.

Wpływ rewolucji na powstawanie chorób psychicznych. — Osobna odbitka: Moskwa, 1906. — Str. 21.

3964. **Ribot T.** Essai sur l'imagination créatrice. Paris, 1914. F. Alcan.— Str. 304.

Studium psychologiczne o wyobraźni twórczej. Zawiera wiele myśli o wyobraźni jako czynniku decyzji wodza, zwłaszcza w rozdziale VI.— Kilka wydań.

3965. **Ribot T.** O wyobraźni twórczej. Warszawa, 1901. — Str. 117.

Przekład poprzedniej książki z dawnego wydania. — Przekład niemiecki: Bonn, 1902. — Str. X, 254.

3966. **Ribot T.** Sur une transformation de la peur.— *RPh*, 1916 — 1917, t. 82, str. 374 — 380.

Przyczynek do psychologii strachu na wojnie.

— **Ribot T.** — zob. **Campeano M., Znaczenie.**

3967. **(Ricerche).** Ricerche biologiche sull'avazione. Roma, 1919. Tip. Naz. Bertero.

Zbiór prac różnych autorów (Bilancioni, Camis, Galeotti, Hahn, Herlitzka, Malan, Saffiotti i i) o fizjologii i biologii lotniczej.

3968. **Richard A. J. C.** L'armée et les forces morales. Paris, 1902. Plon.— Str. 248.

Wartość moralna wojska. — Rola czynników duchowych. Treść: Doktryna i wyszkolenie. — Siły moralne w czasie pokoju i na wojnie.

3969. **Richards R. L.** Mental and nervous diseases in the Russo - Japanese War. — *MS*, 1910, t. 26, str. 177 — 193.

Choroby nerwowe i psychiczne podczas wojny rosyjsko-japońskiej.

3970. **Richardson A. B.** The influence of military campaigns in tropical climates in the production of insanity. Baltimore, 1900. — Str. 12.

Wpływ klimatu tropikalnego na powstawanie chorób psychicznych w wojsku.

3971. **Richardson H. C.** Flight acceleration and equilibrium.— *USNM*, 1926, t. 24, str. 874 — 880.

Badanie zmysłu równowagi u lotników.

3972. **Richardson F. and Robinson E. S.** Effects of practice upon the scores and predictive value of the Alpha intelligence examination. — *JExP*, 1921, z. 4, str. 300 — 317.

Zastosowanie testów wojska amerykańskiego do badań w szkołach.

3973. **Richet C.** Le courage.— *RB*, 1897, t. VIII.

Psychologia odwagi.

3974. **Richet C.** Le courage. — *RSc*, z 1. i 8.7.1916.

Artykuły o psychologii odwagi, której główne źródło widzi autor w przyzwyczajeniu do niebezpieczeństw.

3975. **Richet C.** La peur. — *RDM*, 1886, z. 7, str. 91 i n.

Psychologia strachu.

3976. **Richet C.** La guerre et la paix au point de vue philosophique.— *RPh*, 1908, t. LXVI, str. 160 — 172.

Uzasadnienie filozoficzne wojny.

3977. **Richet C.** Ist der Krieg ein wissenschaftliches Gesetz?— *MJ*, 1912, t. 6.

Przekład poprzedniego artykułu.

3978. **Richet C.** La paix et la guerre. Paris, 1905. Peguy. — Str. 68.

Filozofia wojny, obrona pokoju.

3979. **Richet K.** Wojny i pokój. Studium nad kwestią międzynarodowego sądu rozjemczego. Przeł. St. T. Szczutowski. Warszawa, 1904. Gebethner i Wolff.— Str. 155.

Rozprawa publicystyczna w obronie idei pokoju.

3980. **Richet C.** Le passé de la guerre et l'avenir de la paix. Paris, 1907. Michel. — Str. 15.

Idea wiecznego pokoju.

3981. **Richthofen M.** Der rote Kampfflieger. Mit einem Vorwort von H. Goering. Berlin, 1933. Ullstein. — Str. 162.

Pamiętnik lotnika niemieckiego z wojny światowej. Pierwsze wyd.: Berlin, 1917.— Str. 185. Przekład francuski, z poprzedniego wydania, w 1932 r.

— **Richthofen** — zob. **Wenzl R.**

3982. **(Richtlinien).** Richtlinien fuer die militaerische Vorbildung der Jugend.— *Sa*, 1914, z. 9 — 11.

Przedruk wytycznych wydanych przez niemieckie ministerstwo przysposobienia wojskowego podczas wojny, a mających na celu wyrobienie pewnych cech psychicznych, potrzebnych w wojsku.

— **Richtlinien** — zob. **Reichswehrministerium.**

3983. **Ridout G. B.** Gunfire deafness in the Navy. — *USNM*, 1930, str. 736 — 739.

O głuchocie wśród marynarzy.

3984. **Riebicke O.** Ringen an der Somme und im Herzen. Magdeburg, b. r. (1917). Creutz.— Str. 96.

Wrażenia pioniera niemieckiego z wojny światowej.— Przyczynek do psychografii żołnierza w walce.

3985. **Riebicke O.** Ringen an der Somme. Das seelische Erleben eines Frontkaempfers. Berlin, 1928. E. S. Mittler.— Str. 126.

Nowelistyczne ujęcie przeżyć żołnierza niemieckiego podczas walk nad rzeką Somme'ą. Nowe wydanie (obszerniejsze) poprzedniej książki.

3986. **Rieffert.** Psychotechnik im Heere. (W wydawnictwie: Berichte ueber den VII. Kongress fuer experimentelle Psychologie in Marburg. Jena, 1922, str. 79 — 96).

Sprawozdanie z prac psychologicznych i psychotechnicznych w wojsku. Zadania psychotechniki w wojsku.

3987. **Rieger F.** Krieger-Sitte. Wien, 1891.— Str. 264.

O cnotach żołnierskich.

3988. **Riese W.** Krieg und Schizophrenien. — *AAZP*, r. 1928, z. 8, str. 509 — 519; r. 1929, str. 741—752.

Wpływ wojny na choroby umysłowe i konieczność chronienia ludzi predysponowanych.

3989. **Riet C.** L'armée moralisatrice. Paris, 1896.

O roli wojska wobec narodu.

3990. **Riezanow A. S.** Armia i tołpa. Opyt wojennoj psichołogji w swiazi s psichołogiej tołpy. Warszawa, 1910. Esteticzeskaja Tipografja. — Str. 103.

Krytyka dotychczasowych teorii o stosunku psychologii tłumu do psychologii wojska. Treść: Psychologia wojskowa a socjologia.— Krytyka psychologii tłumu i teoria autora. — Czynniki duchowe i sugestia.— Podświadomość. — Podstawy psychologiczne karności. — Organizacja tłumu.— Zasady opanowania tłumu.

3991. **Riezanow A. S.** Armja i tołpa.— *OŻ*, r. 1910, nr. 212 — 216.

Ustęp poprzedniej książki.

3992. **Riezanow A. S.** Iz obłasti wojennoj psichołogji. — *WS*, r. 1908, nr. 1, str. 179 — 198.

Temat ujęty szerzej, niż w książce tegoż autora (tłum i wojsko).

3993. **Riezanow A. S.** Jeszczo o psichołogiczeskich jerezjach. Otwiet na samozaszczitu gen. Połonskogo.— *OŻ*, r. 1912, nr. 10, str. 152 — 153, nr. 11, str. 172 — 173.

Polemika w sprawie psychologii wojskowej.

3994. **Riezanow A. S.** Kto bolsze znajet, bolsze ponimajet.— *RuI*, r. 1910, nr. 24.

Polemika z artykułem dr. Szumkowa w sprawie zasad psychologii wojskowej.

3995. **Riezanow A. S.** Otwiet na principialnyje woprosy. — *RuI*, r. 1911, nr. 73.

Polemika z krytykami książki autora.

3996. **Riezanow A. S.** Panika.— *WS*, r. 1910, nr. 7, str. 153 —172.

Panika na wojnie. Temat ujęty szerzej, niż w książce tegoż autora (l. 3990).

3997. **Riezanow A. S.** Pismo w redakcju Officierskoj Żizni.— *OŻ*, r. 1910, nr. 251, str. 2278 — 2279.

Polemika z krytyką książki autora.

3998. **Riezanow A. S.** Wojennaja psichołogja kak nauka.— *RuI*, r. 1909, nr. 267.

Temat ujęty szerzej, niż w książce tegoż autora.

3999. **Riezanow A. S.** Wzgliad i nieczto.— *OŻ*, r. 1913, nr. 14, str. 220 — 223, nr. 15, str. 236 — 238.

Uzupełnienie poglądów zawartych w książce.

— **Riezanow A. S.** — zob. **Dmitrjewskij A.**

4000. **Rimbault P.** Journal de campagne d'un officier de ligne. Préface de M. Barrès. Paris, 1916. Berger-Levrault.— Str. 270, 8 rys. i 3 mapy.

Pamiętnik kapitana piechoty z 7 pierwszych miesięcy wojny światowej.

4001. **Rimbault P.** Propos d'un marmité. Paris, 1920. Fournier. — Str. 238.

Pamiętnik z lat 1915 — 1917, zawierający wiele uwag o życiu duchowym żołnierzy na wojnie. Ocena: J. N. Cru, str. 462 — 466.

4002. **Rimbault P.** Le soldat dans la guerre de demain. Causeries morales sur la guerre. Paris, 1912. Libr. Berger - Levrault. — Str. 4 nlb., 125, 1 nlb.

Wykłady o obowiązkach na wojnie, przeznaczone dla żołnierzy, kończących czynną służbę wojskową.

4003. **Ripert d'Alauzier.** Questions de philosophie militaire. Instruction et éducation. Paris, 1911. Berger-Levrault.— Str. XVIII, 183.

Autor omawia przede wszystkim zagadnienia wyszkoleniowe, związane z przedwojenną organizacją wojska francuskiego.

4004. **Rippon T. S.** Danger instinct.— *PRSM*, 1928, t. 21, str. 13 — 21.

Psychologia strachu.

4005. **Rippon T. S., Manuel E. G.** The essential characteristics of successful and unsuccessful aviators. — *La*, 1918, t. 2, str. 411 — 415.

O wpływie temperamentu pilota na umiejętność latania.

4006. **Riss P.** Die Grosse Zeit: Stahlbad anno 17. 2 Aufl. Bergedorf, 1931. Fackelreiter. — Str. 449.

Powieść na tle stosunków w wojsku niemieckim w 1917 r. oraz wojny pozycyjnej na froncie francuskim.— Od r. 1933 zakazane w Niemczech.

4007. **Ristič G.** (Co trzeba wiedzieć o piechocie). — *PG*, r. 1925, z. 7 — 9.

Poznanie momentów psychologii walki piechoty jako warunek współdziałania broni.

4008. **Rittau.** Verhaengnisvolle Massenbeeinflussung. — *DW*, 1932, z. 23.

O rozsiewaniu fałszywych wiadomości i o przeciwdziałaniu temu zjawisku na wojnie.

4009. **Rivers W. H. R.** War neurosis and military training. — *MHy*, 1918, t. 2, str. 513 — 533.

Wpływ sposobu szkolenia na powstawanie nerwic wojennych.

4010. **Riviére J.** Carnet de guerre. Paris, 1929. Ed. de la belle Page. — Str. 140, z rys.

Dziennik polowy z walk w sierpniu i wrześniu 1914 r. na froncie francuskim.

4011. **Roalfe W. R.** The psychology of fear.— *JAbP*, 1929, t. 24, str. 32 — 40.

Analiza fizjologii i psychologii strachu.

4012. **Robert H. B.** Impressions de guerre d'un soldat chrétien. Préface de R. Allier. Paris, 1920. Fischbacher.— Str. 335.

Listy z wojny (1914 — 1918) pastora ewangielickiego, który

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

służył i poległ jako sierżant liniowy piechoty.
Ocena: J. N. Cru, str. 542 — 545.

— **Roberts G. H.** — zob. **Raphael W. S.**

4013. **Roberts G. L.** (Testy wojskowe w szkołach). — *SS*, 1920, t. 11, str. 776 — 778.

4014. **Robertson C. M.** Examination of men entering the aviation service.— *JAMA*, 1918, str. 813 — 817.

Sprawozdanie z doświadczeń w sprawie zdatności do służby w lotnictwie amerykańskim.

4015. **Robertson C. M.** Further thoughts concerning tests for aviators. — *TAOS*, 1921, t. 15, str. 390 — 401.

Uwagi o testach służących do badania kandydatów do lotnictwa.

— **Robin G.** — zob. **Colin H.**

— **Robinson E. S.** — zob. **Richardson F.**

4016. **Robinson G. W.** Relation of fear and behavior. — *JMSMA*, 1930, t. 27, str. 55 — 60.

Psychologia strachu, wpływ strachu na czynności.

4017. **Rocha U.** Parte psichologica do relatorio dos trabalhos referentes a seleccao dos candidatos a aviacao militar. — *ACP*, 1929, z. 2.

Podstawy teoretyczne i opis metod badań psychotechnicznych w lotnictwie.

4018. **Rocha U.** Estudo da attencao nos aviadores. — *ACP*, 1929, z. 2.

Badania uwagi lotników.

4019. **Roche.** Lettres à un sous-officier. Paris, b. r. (1908). Charles-Lavauzelle. — Str. 78.

Podręcznik wychowania moralnego dla podoficerów w formie listów (podoficer wychowawcą, zadania podoficera, inicjatywa, odwaga).

4020. **Rochs H.** Medizinisch-psychologische Betrachtungen ueber Heerfuehrung und feldherrliche Begabung.— *MW*, r. 1932, z. 37, str. 1333 — 1335.

Analiza psychologiczna zdolności i charakteru wodza.

— **Rocker**— zob. **Suttner B.**

4021. **Rockwell J. G.** Genius and I. Q. — *PsR*, 1927, t. 34, str. 377 — 384.

Przyczynek do badania geniusza.

4022. **Rocuzzo G.** La disciplina militare indigena. — *REI*, r. 1924, nr. 7 — 8, str. 27 — 38.

Zasady wychowania i karności askarysów w Erytrei.

4023. **Roczek R.** Vycvik a vychova poddustojnickeho

dorostu.— *VVy*, r. 1929, z. 8, str. 123 — 124.

O wychowaniu podoficerów czeskich.

4024. **Roddis L. H. and Cooper G. W.** Analysis of annual psychical examination of group of officers.—*USNM*, 1927, t. 25, str. 54 — 62.

Sprawozdanie z badań lekarskich przeprowadzonych na oficerach amerykańskich.

4025. **Rodiet A.** La simulation de la folie. — *AIN*, 1930, t. 3, str. 137 — 152.

Udawanie chorób (symulacja).

4026. **Rodiet A.** Un cas d'obsession chez un médecin pendant la guerre.—*AMP*, r. 1930, t. LXXXVIII, z. 1, str. 238 — 241.

Opis wypadku choroby lekarza francuskiego podczas wojny.

4027. **Rodiet A.** La folie aux armées pendant la guerre.— *RMo*, r. 1926, nr. 10.

Wpływ wojny na rozwój chorób psychicznych.

4028. **Rodiet A. et Fribourg-Blanc.** Influence de la guerre sur l'aliénation mentale à Paris. — *AMP*, r. 1930, t. LXXXVIII, z. 1, str. 5 — 24.

Autorzy dochodzą do wniosku, że wojna nie wywołała nowych form chorób psychicznych.

4029. **Rodiet A. et Fribourg-Blanc.** La folie et la guerre de 1914 — 1918. Paris, 1930. F. Alcan. — Str. 194.

Wynik badań lekarzy francuskich nad wpływem wojny na rodzaje i ilość chorób umysłowych i nerwowych.

4030. **Rodiet A. et Heyer G.** La folie au XX-e siècle. Étude médico-sociale. Paris, 1931. Masson. — Str. 359.

Autor omawia wpływ wojny światowej na powstawanie chorób psychicznych.

— **Roe**— zob. **La Roe A.**

— **Roe J. H.** — zob. **Moss F. A.**

4031. **Roemer.** Alkoholismus und Krieg.— *DMW*, 1915, t. 41, str. 1354 i n.

Rola alkoholu w czasie wojny.

4032. **Roemer L.** Ein neues Instrument zur Untersuchung der Richtfaehigkeit der Artilleristen. — W wyd.: Congrès international de psychiatrie, 1907; Amsterdam, 1908, t. 1, str. 639 i n.

Badanie zdatności kanonierów do pracy celowniczych.

4033. **Roesner - Scholtz.** Eignungspruefungen.— *MWB*, z 4. 5. 1933, str. 1348 — 1350.

Badania psychotechniczne w wojsku (selekcja).

4034. **Roger H.** Le choc nerveux.— *RMe*, 1916—1917, t. 35, str. 422 — 460.

Wstrząs nerwowy na wojnie.

4035. **Roger M.** L'éducation de la troupe. — *MF*, z 16. 2. 1919, str. 577 — 604.

O wychowaniu moralnym wojska na podstawie doświadczeń z wojny światowej (karność).

4036. **Rogge H.** Psychologische Politik und Fuehrerproblem.— *ZM*, 1925 — 1926, t. 1, z. 3, str. 18—24.

Zagadnienie przywódców.

4037. **Rogues de Foursac J.** Traumatic and emotional psychoses. — *AJI*, 1918— 1919, t. 75, str. 19 — 51.

Psychozy urazowe na wojnie.

4038. **Rohde H.** Der Offizier des Reichsheeres. (Merkblaetter fuer Berufsberatung). Berlin, 1929. — Str. 8.

Krótkie wskazówki dla kandydatów na oficerów, wydane przez organizację poradnictwa zawodowego.

4039. **Rohde M.** Ein Beitrag zur Psychologie der Fahnenflucht. — *AZP*, 1911, t. 68, str. 337 — 352.

Psychologia dezercji.

4040. **Rohden H.** Erziehung zur jungen Fuehrerschaft des Heeres.— *MWB*, z 18. 4. 1933, str. 1283 — 1286.

Wpływy szkolenia, musztry i sportów na wychowanie dowódców.

4041. **Rohden H.** Junge Generation des Heeres.— *MWB*, z 4. 3. 1933, str. 1089 — 1091.

Charakterystyka młodego pokolenia w wojsku niemieckim.

4042. **Rohrbach P.** Chauvinismus und Weltkrieg. Berlin, 1919. Engelmann. 2 tomy. — Str. 680.

Wzrost i przerost nacjonalizmu w czasie wojny światowej.

4043. **(Rola).** Rola musztry w wyszkoleniu i wychowaniu piechura. — *PZ*, r. 1932, nr. 38.

— **Rola-Arciszewski St.** — zob. **Arciszewski-Rola St.**

4044. **Roland.** L'éducation patriotique du soldat. Paris, 1908. Perrin. — Str. 261.

Wychowanie moralne i obywatelskie we Francji przed wojną światową.

4045. **Roland G.** L'Officier d'aujourd'hui. Paris, b. r. (1909). Charles-Lavauzelle. — Str. 256.

Charakterystyka młodego oficera francuskiego przed wojną światową.

— **Rôle sociale**— zob. **Lyauthey M.**

4046. **Rolffs E.** „Der Geist von 1914". — *PJb*, 1915, t. 161, z. 3.

Nastrój narodu i wojska niemieckiego w początkach wojny światowej.

4047. **Rolin H.** La révolution russe. Paris, 1931. Delagrave. 2 tomy. — Str. 300 i 400.

Zawiera analizę poglądów bolszewickich (Marx, Engels, Lenin, Stalin i i.) na filozofię wojny.

4048. **Rolland R.** Clerambault. Histoire d'une conscience libre pendant la guerre. Paris, b. r. (1920). Libr. P. Ollendorff. — Str. 377.

Powieść o tendencji pacyfistycznej, przedstawiająca wpływ psychiki zbiorowej na duszę jednostki podczas wojny światowej. Przeżycia i myśli człowieka, który nie biorąc udziału w wojnie, dochodzi do bezwzględnego jej potępienia.

4049. **Rolland R.** Clerambault. Dzieje sumienia niezawisłego w czasie wojny. Powieść. Przeł. L. Sternklar. Lwów, b. r. (1927). Wyd. „Globus". — Str. 309.

Przekład poprzedniej książki.

4050. **Rolski K.** Zasady administracji personalnej.— *B*, 1933, t. 42, str. 153 — 163.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy (fajolizm) do administrowania personelem.

4051. **Romagna-Manola A.** L'esame neurologico nei candidati all'aviazione. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 136 i n.

Badanie stanu nerwowego kandydatów do lotnictwa.

4052. **Romagna-Manola A.** Osservazioni sul tempo di reazione composita.—*GMM*, 1919, t. 67, str. 212 — 217.

Badanie czasu reakcji u kandydatów do lotnictwa.

4053. **Romain C.** Pour nos soldats. Essai d'éducation morale. 3-e édition. Paris, 1911. Berger-Levrault. — Str. 200.

Podręcznik wychowania moralnego.
Treść: Konieczność służby wojskowej.— Cnoty żołnierskie.

4054. **Romain C.** Dla sołdat. Opyt nrawstwiennogo wospitanja. Pierew. S. Wowryk. Petersburg, b. r. (1908).— Str. XIV, 221.

Przekład z 2-go wydania francuskiego.

4055. **Romanowski.** Naukowa organizacja pracy w pułkach lotniczych. — *PL*, 1929, z. 3, str. 229 — 232.

4056. **Romanowski.** Zastosowanie wykresów Gantta w lotnictwie. — *PL*, 1929, z. 8, str. 639 — 645.

4057. **Ronarc'h.** Souvenirs de la guerre. Paris, 1921. Payot. — Str. 335, 1 rys., 6 map.

Dziennik admirała francuskiego, dowódcy brygady strzelców marynarki z walk w Belgii 1914 — 1915.

4058. **Roques M. P.** Le général Clausewitz. Paris, 1911.

Berger - Levrault. — Str. 161.

Życiorys i analiza teorii wojny.

4059. **Rosaz P.** Rien à signaler. Paris, 1930. Taillandier. — Str. 253.

Wspomnienia z wojny światowej.

— **Rosegger P.**— zob. **Krieg.**

4060. **Rosenbusch.** Anschauung und Phantasie beim Dienstunterricht. — *MWB*, z 18. 2. 1932, str. 1113 — 1114.

Rola wyobraźni w nauczaniu wojskowym.

4061. **Rosenschild - Paulin A.** (Sport a wyszkolenie bojowe).— *WSB*, 1925, z. 6.

Znaczenie czynnika współzawodnictwa jako pobudki do zwiększenia wysiłku na wojnie.

4062. **Rosenstock E.** Die Hochzeit des Krieges und der Revolution. Berlin, b. r. (1920). Verlag der Arbeitsgemeinschaft. W. 35, Derflingerstrasse 20.

Psychologia wojny i rewolucji.

4063. **Roskovetz L.** (Znaczenie wychowawcze kar i nagród). — *MKK*, 1929, z. 1, str. 46 — 49.

4064. **Ross E. A.** Social Psychology. New York, 1909. Mckmillan. — Str. XVI, 372.

Psychologia społeczna.

4065. **Rossbach.** Aufklaerung und Fuehrung der Kavallerie. Berlin, 1906.—Str. 80.

Broszura zawiera wiele materiału do psychografii dowodzenia jednostkami kawalerii na wojnie.

4066. **Rossbach J. R.** Die Massenseele. — *MMW*, 1919, t. 66, str. 763 i n.

Przyczynek do psychologii zbiorowej. (Wyjątek z książki).

4067. **Rossbach J. R.** Die Massenseele. Psychologische Betrachtungen ueber die Entstehung von Volks- (Massen) Bewegungen, Revolutionen. Muenchen, 1919. Verl. Mueller und Steinicke. — Str. 347.

Psychologia tłumu.

4068. **Rosselloy A. P.** De pedagogia y education militar. Madrid, 1910.

Nauczanie i wychowanie w wojsku hiszpańskim.

4069. **Rossi P.** L'anima della folla. Appunti di psicologia collectiva. Cosenza, 1898. Riccio. — Str. XIII, 286.

Psychologia tłumu.

4070. **Rossi P.** Psicologia collectiva. Milano, 1900. Battistelli. — Str. 227.

Psychologia zbiorowisk i tłumu.

4071. **Rossi P.** La psicologia collectiva. — *ScPo*, 1902, t. 12, str. 257 — 280.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk.

4072. **Rossi P.** Les suggesteurs et la foule: psychologie des meneurs, artistes, orateurs, mystiques, guerriers, criminels, écrivains, enfants etc. Préf. de H. Morselli. Trad. d'italien. Paris, 1904. Michalon. — Str. XII, 222.

Psychologia przywódców tłumu i wodzów.

4073. **Rossi P.** Psicologia collectiva morbosa. Torino, 1901. Bocca.

Psychologia tłumu przestępczego.

4074. **Rossman J.** War and invention. — *AJS*, 1931, str. 625 — 633.

Wpływ wojny światowej na wynalazczość w różnych państwach.

4075. **Rostango C.** La psicotecnica nell' esercito. — *FA*, z 7. 5. 1929.

Zadania psychotechniki w wojsku.

4076. **Rostworowski St.** Psychologia żołnierza po roku wojny. — *Cs*, nr. z 1, 2, 4 i 5. 10. 1915.

Notatki o psychologii żołnierza-legionisty.

4077. **Rostworowski St.** Zadania dowódcy w wychowaniu żołnierza na tle regulaminu służby wewnętrznej. — *PK*, r. 1933, nr. 8, str. 151 — 162.

4078. **Rostworowski St.** Zastosowanie naukowych metod organizacji w zakresie pułku. — *B*, 1928, t. XXXI, z. 3, str. 253 — 270.

Zastosowanie zasad Taylora, Emmersona, Fayola i Gantta do pracy wojskowej.

4079. **Roszkowski G.** O poglądach Moltkego na prawo wojny. Lwów, 1881. Gubrynowicz. — Str. 32.

4080. **Roth E.** Kriegsgefahr und Psyche. — *ASZ*, 1915, t. 21, str. 1 — 3.

Psychologia strachu na wojnie.

4081. **Roth A.** So sah ich den Krieg. Leipzig, 1930. Hoffmann.

Listy pisane z pola przez żołnierza niemieckiego.

4082. **Rothberg K.** Ein Soldat denkt zurueck. Bayreuth, 1930. — Str. 63.

Wspomnienia żołnierza niemieckiego z wojny światowej i z niewoli.

4083. **Rothe R.** Die Kinder und der Krieg. Beitrag zur grundlegenden Gestaltung der Ausdruckskultur. Prag, Wien, Leipzig, 1915. A. Haasse. — Str. 143.

Odbicie wpływu wojny w rysunkach dziecinnych.

4084. **Rotondi G.** I fatti psichici del combattimento e note sull'avanzata della linea di fuoco. Roma, 1911. E. Voghera. — Str. 34.

Psychologia walki.— Natarcie.

4085. **Roujon J.** Carnet de route. Préface de R. de Flers. Paris, 1916. Plon. — Str. IX, 317, z rys.

Dziennik szeregowca piechoty francuskiej z początku wojny (do stycznia 1915).

4086. **Roujou A.** Philosophie militaire. Paris, 1932. Berger-Levrault. — Str. 55.

Myśli o dowodzeniu, wychowaniu i wyszkoleniu wojskowym.

4087. **Rouppert St.** Panika jako zjawisko wojenne. — *LW*, r. 1926, t. VII, z. 2, str. 121 — 146, z. 3, str. 221—243, z. 4, str. 333 — 356.

Wydane osobno jako książka.

4088. **Rouppert St.** Panika jako zjawisko wojenne. Szkic psychologiczny, Warszawa, 1926. Druk. Wzorowa. — Str. 83.

Studium psychologii paniki (analiza pojęcia i objawów, zapobieganie i zwalczanie) oraz kilkadziesiąt przykładów z wojen XVII — XX wieku.

Ocena: — *B*, 1926, t. XXIV, str. 111 — 112.

4089. **Rouppert St.** W sprawie medycyny lotniczej.— *LW*, r. 1925, z. 11, str. 985 — 992.

Sprawozdanie ze stanu badań nad lotnikami w różnych państwach.

4090. **Rouppert St.** W sprawie medycyny lotniczej. Warszawa, 1926. Drukarnia Wzorowa.— Str. 10.

Przedruk poprzedniego artykułu.

4091. **Rouppert St.** Wypadki lotnicze, a służba zdrowia. — *LW*, r. 1925, z. 5, str. 386 — 400.

4092. **Rouquerol J.** Baptème de feu. — *RMS*, r. 1931, z. 3, str. 97 — 101.

Strach na wojnie, pierwsza bitwa.

4093. **Rouquerol J.** La discipline dans l'armée nouvelle. — *FM*, z. 8. 11. 1921.

Przeobrażenia karności wojskowej po wojnie światowej.

4094. **Rouquerol J.** Le drame de Douaumont. (Collection de mémoires pour servir à l'histoire de la guerre mondiale). Paris, 1930. Payot. — Str. 160, 16 szk.

Pamiętnik z oblężenia Verdun.

4095. **Rouquier A.** Les psychonévroses de guerre. — *AMPM*, 1929, t. 91, str. 191 — 211.

Choroby nerwowe na wojnie.

4096. **Rouquier A.** Le vol pathologique dans le milieu

militaire. — *AML*, 1927, t. 7, str. 440 — 442.

Przestępstwa w wojsku.

— **Rourke L. J.** — zob. **O'Rourke L. J.**

4097. **Rousseau J. J.** L'état de guerre. Paris, b. r.

Krótka broszura o filozofii wojny; człowiek jako czynnik wojny.

— **Roussy G.** — zob. **Boisseau.**

4098. **Roussy G. et Lhermitte J.** Psychonévroses de guerre. Paris, 1917. Masson. — Str. 186.

Opis przyczyn i objawów chorób nerwowych spowodowanych przez wojnę. Książka zawiera wiele materiału psychograficznego (hipnoza bitwy).

4099. **Roussy G., Lhermitte J.** The psychonevroses of war. London, 1918. Univ. Press.— Str. XXXV, 191.

Przekład poprzedniej książki.

4100. **Roux L.** Propos sur déserteurs.— *MF*, 16.7.1918, str. 364 — 371.

Uwagi o psychologii dezerterów w wojsku francuskim podczas wojny światowej.

4101. **Roux X.** L'âme de nos soldats. Paris, 1915. H. Le Soudier.— Str. 250.

Charakterystyka psychiki żołnierzy francuskich na początku wojny światowej, ułożona na podstawie listów żołnierskich pisanych z frontu.

Treść: Nowe pokolenie. — Ojczyzna. — Obowiązek. — Chrzest ognia. — Rodzina. — Religia. — Odwaga, bohaterstwo.— Jeńcy. — Sprzymierzeńcy.

4102. **Rovan A.** Psicologia del volo.— *Aei*, 1931, str. 336 — 338.

O warunkach pracy pilota (wrażenia, znużenie).

4103. **Rowan-Robinson H.** Panic in War. — *JRUS*, r. 1929, z. 11, str. 732 — 743.

Przykłady, sposób zwalczania, mechanizacja a panika.— Oparte na książce Pfuelff'a.

4104. **Rovasio A.** L'io dei morenti.— *RSP*, 1933, str. 87 — 106.

Analiza przeżyć ludzi umierających.

4105. **Rozenblum D. E.** Opyt wljawlenja optimalnych sootnoszenij meždu dwiženjem i otdychom w pochodie.— *WFWT*, 1928, str. 31 — 60.

Studium wydajności marszu, organizacja odpoczynków.

4106. **Rozencweig B.** K postanowkie problemy tak nazywajemoj „wojennoj psichołogji". — W książce: Komunisticzeskaja Akademja. Sekcja po izuczenju problem wojny. Zapiski, tom wtoroj.— Str. 176 — 188.

Autor zajmuje się stosunkiem między psychologią a fizjologją, krytykuje różne teorie (freudyzm, refleksologia, behawioryzm), polemizuje zwłaszcza z sowieckimi autorami (Frołow, Korol, Chachanjan, Szyfres) i dochodzi do wniosku, że psychologia powinna służyć wychowaniu politycznemu żołnierzy. Autor zgadza się z wywodami pisarza sowieckiego Tałankina.

— zob. **Blumental, Chachanjan, Frołow, Korol, Reisner, Szyfres, Tałankin.**

4107. **(Różycki K.).** O charakterze żołnierza polskiego. Lwów, 1878. Wyd. A. Giller.— Str. 14.

Ideologia żołnierza. Karność, hart duszy, odwaga, skromność.

4108. **Różycki T.** O karności wojskowej.— *S*, r. I, 1921, nr. 3 — 4 i 5, str. 3 — 4, 4 — 5.

4109. **(Różycki T.). R. T.** Podstawy karności w armii angielskiej.— *B*, r. III, 1920, z. 4, str. 282 — 294.

Charakterystyka napisana na podstawie artykułu ogłoszonego w r. 1919 w Szwajcarii.

4110. **Rubcow W.** Marksistkaja psichołogja i puti jeja ispolzowanja w bojewoj podgotowkie i politrabotie Krasnoj Armji. — *WiR*, r. 1930, nr. 2, str. 48 — 67.

Konieczność wyzyskania prac psychologicznych w szkoleniu i wychowaniu Czerwonej Armii.

4111. **Rubcow W.** Wojennaja psichołogija i politrabota. — *WiR*, r. 1929, nr. 8, str. 78 — 103.

Polemika z książką Chachanjana o psychologii wojskowej. Według autora nie stanowi ona osobnej gałęzi wiedzy wojskowej, ale powinna być częścią pracy politycznej.

4112. **Rubcow W.** Za żiwoje rukowodstwo. — *WW*, r. 1928, z. 5.

O podniesienie metod dowodzenia.

4113. **Ruben W.** Psychogene Psychosen im Heitmatgebiet bei Kriegsteilnehmern. — *AZP*, 1918, t. 74, str. 393 — 409.

Choroby psychiczne u żołnierzy w czasie wojny.

4114. **Rubensohn E.** Einige kritische Bemerkungen zur Entstehungsursache der Schizophrenie. — *MK*, 1927, t. 23, str. 1370 — 1371.

Uwagi o przyczynach chorób psychicznych u żołnierzy na wojnie światowej.

4115. **Ruch C. M. and Koerth W.** Power and speed in the army alpha.—*JEP*, r. 1923, t. XIV, z. 4, str. 193 — 208.

Doświadczenia, czy skrócenie czasu wpływa na ścisłość wyników przy stosowaniu amerykańskich testów wojskowych (badanie inteligencji).

4116. **Rudnicki A.** Żołnierze. Warszawa, 1933. Wyd. Tow. „Rój".— Str. 230.

Powieść na tle życia wojska po wojnie.

— **Rudnicki A.**— zob. **Umiastowski R.**

4117. **Rudoj.** Maniewry psichiki krasnoarmiejca.— *WW*, r. 1925, nr. 20.

Psychologia żołnierza sowieckiego.

— **Rudyj P. A.**— zob. **Ispytanja.**

4118. **Rudzki S.** O tradycji rycerskiej. — *PZ*, z 19.11. 1933, nr. 321.

O konieczności kultywowania tradycji bohaterstwa.

— **Rueckblicke**— zob. **B. C.**

4119. **(Rueckzug).** Rueckzug und Kampfmoral.— *MWB*, z 11.12.1932, z. 22, str. 731 — 733.

Wpływ odwrotu na stan moralny oddziału wojskowego.

4120. **Ruggera K.** Der Einfluss der Fuehrer im Kampfe.— *MWM*, r. 1926, z. 1 — 2, str. 43 — 52, z. 3 — 4, str. 178 — 185, z. 5 — 6, str. 306 — 314.

Psychologia dowodzenia w w walce, wpływ osobisty dowódcy.

4121. **Ruggles W. G.** Educating the flying faculties. — *TAOS*, 1925, t. 17, str. 347 — 354.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

4122. **(Rukowodstwo).** Mietodiczeskoje rukowodstwo po psichotiechniczeskomu podboru w wojskowyja szkoły i miechanizirowannyja czasti RKKA. Moskwa, 1932. Izd. WSU. RKKA.

Urzędowe wydawnictwo o badaniach psychotechnicznych przy przyjmowaniu do szkół wojskowych w wojsku sowieckim.

4123. **Rumpf H. L.** Les qualités d'un chef.— *PeV*, 1930, str. 150 — 153.

Cechy szefa (dowódcy).

4124. **Rupp H.** Wettlauf mit dem Tode. Berlin, 1930. Frankenverlag.

Wspomnienia żołnierza niemieckiego z wojny światowej.

4125. **Rupp H.** Aus der Psychotechnik des subjektiven Schallmessverfahrens. (Zawarte w: Lipmann und Stern: Vortraege ueber angewandte Psychologie. Leipzig, 1921. — Str. 130 — 149.

Sprawozdanie z prac wykonanych podczas wojny w Niemczech w dziedzinie pomiarów słuchowych strzału.

4126. **Ruppert H.** Sport und Charakter.— *PWa*, 1931, z. 38, str. 1 — 4.

Wpływ ćwiczeń fizycznych na wyrobienie charakteru.

4127. **Russel C. K.** Psychogenetic conditions in soldiers.— *CMAJ*, 1917, t. 12, str. 704 — 720; 1918, t. 13, str. 673 — 684.

Wpływ wojny na stan psychiczny żołnierzy.

4128. **Russo M.** Indagine sulla forze morali della fanteria nell combattimento. — *RMI*, r. 1932, z. 7, str. 1243 — 1262.

Wpływ walki na psychikę piechoty i środki zapobiegające rozprzężeniu.

4129. **Rusu L.** Principile de baza ale psichologiei applicate. Cluj, 1929. Soc. de Maine.— Str. 16.

Zasady psychologii stosowanej. Autor porusza również zastosowania wojskowe.

4130. **Rutishauser F.** Gedanken ueber Krieg und Frieden. — *JS*, 1932, z. 6.

Myśli pacyfistyczne o wojnie i pokoju rozwinięte w książce tegoż autora (szwajcarskiego lekarza chorób nerwowych).

4131. **Rutishauser F.** Krieg und Frieden vom Standpunkt des Arztes und des Erziehers. Zuerich, 1932. Schweizer-Spiegel-Verl.— Str. 65.

Broszura pacyfistyczna pisana przez lekarza chorób nerwowych. Autor przytacza zdania wielu pisarzy, wywody teoretyczne opiera głównie na książce G. F. Nicolai'a.

4132. **Ruysen Th.** Enquête sur les jeux de soldats.— *PD*, r. 1926, t. 36, z. 5 i 6, str. 193 — 213 i 254 — 255.

Wyniki ankiety o wpływie bawienia się żołnierzykami ołowianymi na charakter dzieci.

4133. **Ruyssen Th.** De la guerre au droit. Paris, 1920. F. Alcan.— Str. XII, 304.

Filozofia wojny, obrona pokoju.

4134. **Ruyssen Th.** La philosophie de la paix. Paris, 1904. M. Giard.— Str. 50.

Poglądy o pokoju, rozwinięte szerzej w poprzedniej książce.

— **Rydz E.** — zob. **Śmigły-Rydz E.**

4135. **Rylskij K.** O podlinnoj disciplinie.— *WD*, 1919 r., nr. 1(30).

O karności wojskowej.

4136. **S.** La discipline dans l'armée. Paris, 1892. Chapelot.

Broszura o karności pisana przez majora francuskiego.

4137. **Sch.** Die Grundlagen der Autoritaet des Offiziers.— *MWB*, z 11.10.1926.

O autorytecie dowódcy stanowi jego wartość osobista.

4138. **S. P.** O disciplinie, sbiereżenij tiechniki i zadaczach partyjno - politiczeskoj raboty.— *MMA*, r. 1932, z. 8, str. 7 — 15.

Wpływ rozwoju techniki na konieczność pracy wychowawczej i umocnienia karności w wojsku.

4139. **S. P.** Bohaterowie. Warszawa. 1920.— Str. 23.

Treść: Bohaterstwo. — List matki do skauta.— Ranni żołnierze — Sumienie żołnierza.

4140. **S. V.** De l'éducation morale du soldat. — *JSM*, 1888.

Wychowanie żołnierza francuskiego.

4141. **Sacchini S.** Il reato „diserzione" nei soldati ricoverati nell'ospedale. — *AACI*, 1917, t. 38, str. 284 — 304.

Psychologia dezercji na wojnie.

4142. **Sacharow.** Wospitanje woli.— *KZ*, r. 1925, nr. 133.

Kształcenie woli żołnierza w wyszkoleniu pokojowym.

4143. **Sachs H.** Zur Organisation der Eignungspsychologie. Leipzig, 1920.— Str. 16.

Przyczynek do prac psychotechnicznych (kierowcy).

4144. **Saenger.** — Ueber die durch den Krieg bedingten Folgezustaende im Nervensystem. — *MMW*, 1915, t. 42, str. 521, 564.

Wpływ wojny na system nerwowy.

4145. **Saffiotti U.** Brevi note preventive sui risultati di alcune ricerche psicometriche sui candidati all'aviazione.— *GMM*, 1919, t. 67, str. 180 — 188.

Badanie czasu reakcji u kandydatów do służby wojskowej.

— **Saffiotti U.**— zob. **Ricerche.**

4146. **Sageret J.** Philosophie de la guerre et de la paix. Paris, 1922. F. Alcan.— Str. 431.

Autor zwalcza teorie, wykazujące konieczność wojen i rozważa możliwości wiecznego pokoju.

4147. **Sageret J.** Remarques sur la psychologie collective.— *RPh*, 1919, t. 87, str. 455 — 474.

Psychologia zbiorowa.

4148. **(Saggi).** Saggi di Scienza militare per uso degli studenti universitari. Torino, 1925. Schioppo.

Wykłady dla studentów szkół wyższych, m. in. płk. Boccaccia o karności wojskowej i o wyszkoleniu.

4149. **Sainéan L.** L'argot des tranchées d'après les lettres des poilus et les journaux du front. Paris, 1915. Boccard.— Str. 166.

Gwara żołnierzy francuskich w czasie wojny światowej.

4150. **Saintyves P.** Le clou de guerre. — *MF*, z 16.2.1916, str. 639 — 647.

Wpływ wojny na psychikę ludzką (przesądy).

4151. **Saint-Jouan P.** Un caractère de soldat. Le capitaine Pierre de Saint-Jouan. Préf. du gén. Castelnau. Paris, 1920. Plon.— Str. XX, 279.

Wyjątki z listów i notatek oficera strzelców, poległego w 1915 r.
Ocena: J. N. Cru, str. 545 — 548.

4152. **Saison J.** D'Alsace à Cerna. Paris, 1918. Plon.—Str. 325, 2 mapy.

Pamiętnik oficera sztabu francuskiej dywizji piechoty walczącej w Serbii (1915 — 1916).

4153. **Sakurai T.** „Niku - Dan. Menschenopfer". Uebers. v. Schinzinger. Freiburg, i. B., 1913. Bielefeld.— Str. 208, z szkic.

Dziennik oficera japońskiego podczas oblężenia Portu Artura.

4154. **Sakurai T.** Mitraille humaine.— *RPa*, 1909.

Przekład francuski poprzedniej książki.

4155. **Salinas.** Influence de la vie militaire sur le développement des affections du system nerveux en particulier de la psychose.— W wyd: Comptes Rendus du Congrès international de médecine, 1903, Madrid, 1904, t. 14, str. 278 — 293.

Wpływ służby wojskowej na stan psychiczny żołnierzy.

4156. **Sallefranque P.** Principes et méthodes d'administration. Paris, 1927. Charles-Lavauzelle.— Str. 280.

Naukowa organizacja pracy i administracja w zastosowaniu do wojska.

4157. **Sallefranque P.** Zasady i metody administracji. — *PI*, r. 1926, str. 3 — 60 i r. 1927, str. 84 — 138, 71 — 89.

Przekład poprzedniej książki.

4158. **Salmon T. W.** War neuroses.— *MS*, 1917, str. 674 — 693.

Nerwice urazowe na wojnie.

4159. **Saloni R.** Zadania dowódcy w wychowaniu wojskowym żołnierza na tle regulaminu służby wewnętrznej.— *PP*, r. 1932, nr. 4, str. 45 — 74.

Zadania ogólne, metoda, obowiązki poszczególnych dowódców.

4160. **Saloni R.** Żołnierz.— *PP*, r. 1933, nr. 9, str. 361 — 371.

Analiza różnych typów psychologicznych żołnierza.

4161. **Samion L.** Les leçons de la defaite.— *SM*, z 1. 4. 1896 r.

O wyzyskaniu doświadczeń wojennych.

4162. **Samion L.** L'esprit de la guerre.— *SM*, z 15. 6. i z 1. 7. 1894 r.

— **Sammlung** — zob. **Zeiss.**

4163. **Samter J. F.** Profotbor w awiacjonnyje szkoły.— *SP*, 1933, t. 6, z. 4, str. 349 — 352.

Sprawozdanie z doświadczeń przeprowadzonych w Sowietach w sprawie doboru kandydatów do szkół lotniczych.

4164. **Samter J. F.** (Przyczyny wypadków lotniczych). — *GA*, r. 1933, z. 5, str. 33 — 34.

4165. **Sanak M.** Oddziaływanie na typy psychologiczne w wychowaniu zbiorowym.— *PP*, r. 1931, z. 8, str. 109 — 111.

Stosowanie różnych metod działania zależnie od typu psychicznego.

— **Sandler A.** — zob. **Griszin A.**

4166. **Sandvoss H.** Biologie und Psychologie des jugendlichen Wehrwillens.— *DW*, 16. 8. 1933, str. 161 — 162, dodatek.

Wychowanie młodzieży w duchu wojskowym.

4167. **Santi J.** De la nostalgie à bord des navires de guerre. — *AH*, 1910, t. 14, str. 310 — 317.

Nostalgia na okrętach wojennych.

4168. **Šantora F.** Vycvik a vychova budoucich dustojniku.— *DL*, r. 1931, nr. 23.

Wychowanie w wojsku czeskim.

4169. **(Saper).** Officierskij byt. Petersburg, 1902.— Str. 19.

Charakterystyka rosyjskiego korpusu oficerskiego przed wojną rosyjsko-japońską.

4170. **Sarbo A.** Granatfernwirkungen und Kriegshysterie.— *NZ*, r. 1917, z. 9, str. 360 — 374.

Działanie ognia artylerii na psychikę.

4171. **Sarbo A.** Ueber den sogenannten Nervenchock nach Granat- und Schrapnellexplosionen.— *WKW*, r. 1915, nr. 4.

Wstrząs po kontuzji.

4172. **Sarbo A.** Ueber die Zustandsbilder nach Granat- und Schrapnellexplosionen. — *WKW*, r. 1916, z. 20.

Działanie ognia artylerii na psychikę.

4173. **Sardo L. M.** Criteri sull' educazione morale. — *AFr*, 1912, t. 22, str. 71 — 82.

O zasadach wychowania moralnego w wojsku.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI

4174. **Sarfatti G.** Alcune osservazioni di psicologia militare.— *RPAI*, 1911, t. 7, str. 76 — 87.

Przyczynek do psychologii wojskowej.

4175. **Sarfatti G.** Ricerche psico-pedagogiche su compiti svolti de soldati.— *RPAI*, 1912, t. 8, str. 153 — 164.

Psychologia wychowania wojskowego.

4176. **Sarfatti G.** L'arte del comando. Note pratiche. Firenze, 1930. Ruffilli. — Str. 135.

Wskazówki praktyczne o metodzie dowodzenia.

4177. **Sarfatti G.** Che cosa è il coraggio.— *RPI*, r. 1919, z. 3/4.

Analiza odwagi na wojnie; czynniki sprzyjające i przeciwdziałające; różnice indywidualne.

4178. **Sarfatti G.** Psicologia militare.— *Ps*, r. 1915, z. 2, str. 113 — 137.

Psychologia żołnierza na wojnie.

4179. **Sarfatti G.** Psicologia militare.— *FA*, z 5. i 19. 8., 3., 7. i 21. 10., 18. 11. 1930.

Rozwinięcie poprzedniego tematu.

4180. **Sargent D. D.** Military drill in the public schools. — *APER*, 1896, t. 1, str. 50 — 59.

Wyszkolenie wojskowe w szkołach.

4181. **Sauer H.** L'enfer sous l'eau. Paris, 1930. Payot.— Str. 176.

Przekład z niemieckiego. Wspomnienia z walk łodzi podwodnej na wojnie światowej.

4182. **Sauvage Nolting W. J.** Psychology of hunger instinct.— *PNB*, 1932, t. 36, str. 11 — 61.

Psychologia głodu.

4183. **Savorgnan F.** Krieg, Auslese und Eugenik.— *ZVP*, 1927, t. 3, str. 18 — 31.

Wpływ wojny na rozwój rasy.

4184. **Savoureux H.** Rapports des commotions de guerre et de la constitution émotive.— *AMP*, r. 1921, z. 1 i 2, str. 11 — 26 i 105 — 120.

Wpływ wydarzeń wojennych (kontuzja, rana, zasypanie) na życie psychiczne.

4185. **Savoureux H.** Le spleen. Paris, 1913. Steinhal. — Str. 243.

Studium psychologiczne znudzenia. Może być pomocą przy badaniu zjawiska „handry okopowej".

4186. **Sawczyński A.** Wychowanie wojskowe zespołów artyleryjskich. W książce: Księga pamiątkowa ku uczczeniu dziesięciolecia

S. P. Art. Toruń, 1933. Pom. Druk. Roln. — Str. 201 — 247.

Treść: Wychowanie porządkowe (zagadnienie, warunki, metody). Ambicja, obowiązkowość i przymus. Fizyczne i duchowe wartości zespołu.— Źródła wartości moralnych zespołu.— Rola oficera.

4187. **Sawczyński A.** Wychowanie wojskowe zespołów artyleryjskich. (Odbitka z Księgi pamiątkowej ku uczczeniu dziesięciolecia S. P. Art.) Toruń, 1933. Pomorska Drukarnia Rolnicza.— Str. 47.

Odbitka z poprzedniej książki.

4188. **Saxe M., Maréchal de.** Mes rêveries. Paris, b. r. (1877). J. Dumaine.— Str. 144.

Myśli o wojsku i o wojnie.

4189. **(Sbornik).** Sbornik Instituta NOT. Kazań, 1923.— 2 tomy.

Zbiór prac wydany przez kazański instytut naukowej organizacji pracy.

4190. **Scalise G.** La psicologia collectiva e l'educazione guerriera.— *RMI*, r. 1931, z. 9, str. 1323 — 1350.

Studium o psychologii zbiorowej i o zastosowaniu jej do potrzeb wojska w czasie pokoju i na wojnie.

4191. **Scarano L.** Le nevrosi rispetto all' esercito e alla giustizia militare. Napoli, 1899. Detken.— Str. 246.

Choroby nerwowe w wojsku.

4192. **Scarano L.** La leva militare dal punto di vista morale. Roma, 1905. Voghera. — Str. 60.

Zagadnienie psychopatów w wojsku.

4193. **Scarano L.** L'ufficiale per l'instruzione e l'educazione del soldato.— *RMI*, r. 1905, z. 2, str. 209 i n.

Rola wychowawcza oficera.

4194. **Schack.** Der Fuehrer in der neuen Armee.— *DW*, z 13. 12. 1933 r., nr. 49, str. 778 i n.

Rola dowódcy w wojsku nowoczesnym.

4195. **Schackwitz.** Ueber psychologische Berufseignungspruefungen fuer Verkehrsberufe. Berlin, 1920. Springer.— Str. 179.

Krytyka metod używanych do badania zdatności do zawodów komunikacyjnych. Autor omawia również zawody związane z wojskiem (szoferzy, telefoniści, lotnicy).

— zob. **Moede W. und Piorkowski C.**

4196. **Schaefer T.** Der Feldherr wider Willen.— *MWB*, z 11. 5. 1930.

O dowództwie niemieckim w początkach wojny światowej.

4197. **Schallmayer W.** Der Krieg als Zuechter. — *ARGB*, 1908, t. 5, str. 364 — 400.

Wpływ wojny na rozwój rasy.

4198. **Scharrer A.** Vaterlandslose Gesellen. Berlin, 1930. Agis - Verlag.— Str. 382.

Wspomnienia robotnika niemieckiego z wojny światowej.

4199. **Schaub G.** Soldaten - Erzieher und Soldaten - Erziehung.— *ASM*, r. 1922, z. 20 i 21, str. 321 — 326 i 339 — 347.

Autorytet dowódcy. — Urabianie charakteru. — Dobry ton. — Karność. — Honor.

4200. **Schauenbourg.** La tactique et la discipline dans l'armée de la Révolution, d'après la correspondance du gén. Schauenbourg publiée par J. Colin. Paris, 1902. Chapelot.

Studium historyczne, stanowiące materiał do poznania psychologii wojska rewolucyjnego i milicyjnego.

4201. **Schauwecker F.** Der Aufbruch der Nation. Berlin, 1930. Frundsberg - Verlag. — Str. 403.

Powieściowe ujęcie przeżyć żołnierzy niemieckich na froncie, przemiany, jakim ulegała psychika żołnierzy wskutek wojny światowej.

4202. **Schauwecker F.** Der feurige Weg. Der Aufmarsch. Leipzig, 1926. Deutsche Verlagsgesellschaft. — Str. 231.

Psychologia żołnierza w walce, znaczenie czynników duchowych na wojnie, wychowanie wojskowe. Przeżycia autora na froncie francuskim podczas wojny światowej.

4203. **Schauwecker F.** Gedenke! W wyd. „Im Felde unbesiegt", Muenchen, 1921, t. II, str. 311 — 326.

Przyczynek do psychologii żołnierza niemieckiego na froncie francuskim.

4204. **Schauwecker F.** Deutsche Infanterie. W wyd. „Im Felde unbesiegt", Muenchen, 1921, t. I, str. 7 — 25.

Charakterystyka piechoty niemieckiej w czasie wojny światowej.

4205. **Schauwecker F.** Im Todesrachen. Die deutsche Seele im Weltkrieg. Halle, 1919. Dickmann.— Str. 400.

Opowiadania o piechocie niemieckiej podczas wojny światowej. — Wiele materiału do psychologii piechura w walce.

4206. **Schauwecker F.** Das Frontbuch. Die deutsche Seele im Weltkriege. Halle, 1927. Dickmann.— Str. XII, 375.

Drugie wydanie książki p. t.: Im Todesrachen.

4207. **Schauwecker F.** Weltgericht. Halle (Saale), 1920.

H. Dickmann.— Str. VI, 125.

Studia pisane pod koniec wojny światowej, między innymi: front, ludzie i wojna, sprzymierzeni, rozejm. — Książka zawiera wiele przyczynków do psychologii wojska.

4208. **Schauwecker F.** Ueber Wesen und Sinn der Disziplin.— *Arbd*, z 5. 7. 1933.

Istota karności i jej wpływ wychowawczy.

4209. **Scheibe D.** Gefechtsneurosen.— *MR*, r. 1921, nr. 7, str. 351 — 354.

Czynniki psychiczne w walce, odwaga, charakter.

4210. **Scheinermann M.** Das unmittelbare Behalten im unermuedeten und ermuedeten Zustande. — *AGP*, r. 1915, t. 33, str. 1 — 134.

Przyczynek do psychologii zmęczenia.

4211. **Scheler M.** Der Genius des Krieges und der deutsche Krieg. Leipzig, 1917. Verl. der Weissen Buecher. — Str. 8 nlb., 441, 1 nlb.

Filozofia wojny i apologia wojny prowadzonej przez Niemcy. Wiele myśli z dziedziny psychologii wojny i wojska.

4212. **Scheler M.** Krieg und Aufbau. Leipzig, 1916. Verl. der Weissen Buecher.— Str. VII, 429, 1 nlb.

Studia filozoficzne o istocie wojny, stanowiące uzupełnienie poprzedniego dzieła. Zawiera m. i. ustępy: Wojna jako zbiorowe przeżycie. — Psychologia militaryzmu. — Istota cierpienia.

4213. **Scheler M.** Wesen und Formen der Sympathie. (1. Band: vom Sinngesetze des emotionalen Denkens). Bonn, 1923. Verl. F. Cohen.— Str. 307.

Dzieło filozoficzne, poruszające zagadnienia psychologii uczuć zwłaszcza miłości, sympatii i nienawiści. Autor porusza kwestie wiążące się pośrednio z życiem i działaniem żołnierza jako jednostki i członka zbiorowiska-armii.

— **Scheler M.** — zob. **Helmolt H. F.; Krieg.**

4214. **Scheller W.** Als die Seele starb. 1914 — 1918. Das Kriegserlebnis eines Unkriegerischen. Berlin, 1931. Reuther u. Reichard. — Str. 132.

Przeżycia i rozmyślania ochotnika niemieckiego z frontu francuskiego i z obozu jeńców w Anglii (od str. 87 — 132, od lata 1918 r.).

4215. **Schenck F. W. J.** Physiologie der Uebung und Ermuedung. Marburg, 1911. Elwert.— Str. 18.

Fizjologia ćwiczeń fizycznych i zmęczenia.

4216. **Schenk C.** Leadership.— *IJ*, r. 1928, z. 8, str. 111 — 122.

Analiza właściwości dobrego dowódcy.

4217. **Schenk P.** Die Ermuedung gesunder und kranker Menschen. Jena, 1930. Fischer.— Str. XII, 163.

Warunki pracy. Fizjologia i psychologia zmęczenia. Wpływ pracy na znacznych wysokościach (loty) na znużenie.

4218. **Scherff N.** Die Lehre vom Kriege auf der Grundlage seiner neuzeitlichen Erscheinungsformen. Berlin, 1897. Mittler. — Str. VIII, 309.

Książka zawiera ustęp o dowodzeniu (psychologia dowodzenia na wojnie).

4219. **Scherke H.** Der Offizier als Erzieher. — *MWB*, nr. z 25. 6. 1933, str. 1570 — 1573.

O roli oficera jako wychowawcy.

4220. **Scheur A.** Pamiętnik pilota polskiego. Z przedmową J. Jankowskiego. Warszawa, 1921. Gebethner i Wolff.— Str. 3, XVII, 103.

Autor zginął jako pilot-instruktor w kraju.

4221. **Schiche E.** Ueber Todesahnungen im Felde und ihre Wirkung. (Beihefte zur Zeitschrift fuer angewandte Psychologie, Nr. 21). Leipzig, 1920. Verl. J. A. Barth, str. 173 — 178.

Krótkie studium o przeczuciach śmierci u żołnierzy.

4222. **Schier A. R.** Review and possibilities of mental tests in the examination of applicants for enlistment. — *USNM*, 1915, t. 9, str. 222 — 226.

Stosowanie testów przy poborze rekrutów.

4223. **Schiffermueller F.** Erziehung fuers Leben im Heere.— *MWB*, r. 1927, nr. 21.

Zadania społeczne wojska.

4224. **Schilder P.** Die Angstneurose.— *WMW*, 1923, t. 73, str. 1609 — 1613.

Skutki strachu.

4225. **Schlieffen A.** Gesammelte Schriften. Berlin, 1913. — Str. VII, 460.

W tomie pierwszym studium o wodzu na wojnie i o charakterze wojny nowoczesnej.

4226. **Schloessmann.** Nervenschusschmerz. Berlin, 1917. J. Springer.— Str. 96.

Książka lekarska zawiera materiał do psychologii rannego.

4227. **Schlump.** Geschichten und Abenteuer aus dem Leben des unbekannten Musketiers Emil Schulz, genannt „Schlump". Muenchen, 1928. K. Wolff.— Str. 288.

Opowiadania o etapach niemieckich podczas wojny światowej.

4228. **Schlund E.** Die Religion im Weltkriege. Muenchen, 1930. Knorr u. Hirt.— Str. 135, 63 rys.

Przeobrażenia uczuć religijnych podczas wojny.

4229. **Schmid K.** Soldatenerziehung durch das Mittel des Sportes.— *ASM*, r. 1924, nr. 18, str. 300 — 304.

Autor nie uznaje wartości sportu jako środka wychowawczego.

4230. **Schmid W.** Schule und Frieden. Zuerich, b. r. (1930). Schweiz. Zentralstelle fuer Friedensarbeit. — Str. 15.

Wpływ szkoły na wychowanie w duchu pacyfistycznym.

4231. **Schmidt.** Der Krieg als Kulturfaktor, als Schoepfer und Erhalter der Staaten. Berlin, 1916. Verl. Krafft.

Apologia wojny.

4232. **Schmidt E.** Leutnant Schmidt und seine Compagnie. Ein Soldatenschicksal. Aus den Tagebuechern von Erich Schmidt. Hrsg. v. Fr. Walter. Potsdam, 1930. Ernte - Verlag. — Str. 232.

Pamiętnik oficera piechoty niemieckiej, poległego na wojnie światowej.

4233. **Schmidt F.** Die Psyche des Infanteristen im Kampfe. Greifswald, 1919.

Psychologia piechura w walce.

4234. **Schmidt F.** Der Wehrmann des 20. Jahrhunderts. Berlin, 1928. Eisenschmidt. — Str. VIII, 200.

Metody wychowania żołnierza w powojennych Niemczech. Książka obejmuje: wychowanie żołnierza, wola, charakter, odwaga, karność, honor, wychowanie fizyczne i wychowanie obywatelskie. Rec.: — *B*, r. 1929, t. XXXIII, str. 190 — 192.

4235. **Schmidt P.** Der Beruf des Unteroffiziers. Berlin, 1891. Liebelsche Buchhandlung. —Str. 109.

Krótki podręcznik wychowania moralnego podoficera.

4236. **Schmidt P.** Die Erziehung des Soldaten. Berlin, 1894. Liebel.— Str. 172.

Zasady wychowania wojska niemieckiego.

— **Schmidt P.**— zob. **Delhaye.**

4237. **Schmidt W.** Ethische Aufgaben im Kriege. Wien, b. r. Phoebus - Verlag.— Str. 32.

Szkic filozofii wojny.

4238. **Schmidt W.** Die psychischen und nervoesen Folgezustaende nach Granatexplosionen und Minenverschuettungen. —

ZGNP, r. 1915, t. 29, str. 514 — 542.

Skutki psychiczne kontuzji i zasypania przez miny.

4239. **Schmidt W.** Forensisch-psychiatrische Erfahrungen im Kriege. Berlin, 1918. Karger.— Str. VII, 219.

Przestępczość w wojsku w czasie wojny.

4240. **Schmidt - Stoelling H.** Im Blickfeld des Scherenfernrohrs. Leipzig, 1930. H. Schlag.— Str. 268.

Listy artylerzysty niemieckiego, pisane w polu podczas wojny światowej.

4241. **Schmitt H. G.** Die Psychologie der Waffengattungen.— *K*, r. 1932, nr. 11 — 12, str. 140 —145.

Notatka o psychologii różnych rodzajów broni.

4242. **Schmitthenner P.** Krieg und Kriegfuehrung im Wandel der Weltgeschichte. Potsdam, 1929. Athenaion.— Str. 452.

Przeobrażenia form wojny w ciągu wieków.

4243. **Schmitz A.** Sous la rafale. Préface de P. l'Ermite. Paris, 1918. Bloud.— Str. 285.

Pamiętnik oficera kawalerii, pełniącego służbę w piechocie, zawiera interesujący opis działania ognia artylerii pod Verdun.

4244. **Schmueckle.** Haubitzen vor! Stuttgart. 1930. Belser.

Wspomnienia artylerzysty niemieckiego z wojny światowej.

— **Schneck M. R.**— zob. **Garret H. E.**

4245. **Schneersohn F.** Zur Grundlegung einer Voelker- und Massenpsychologie.— *E*, r. 1927, t. 1, z. 1.

Studium psychologii tłumu, krytyczne w stosunku do teorii Le Bon'a.

4246. **Schneersohn F.** Neue Wege der Sozialpsychologie. Mit einer Einleitung von P. Plaut. Halle (Saale), 1928. Verl. C. Marhold.— Str. 79.

Szczegółowa krytyka dotychczasowych teorii psychologii zbiorowisk.

4247. **Schneichert H.** Massensuggestion.— *AK*, 1905, t. 28, str. 265 i n.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk.

4248. **Schneider E. C.** A cardio - vascular rating as a measure of physical and efficiency.— *ASIC*, 1923, t. 5, str. 9 — 13.

Badania lotnicze.

4249. **Schneider E. C.** (Badanie zdatności do służby w lotnictwie).— *ASIC*, 1920, t. 1, str. 22 — 26; 1921, t. 3, str. 107 — 112; 1923 — 1924, t. 5, str. 42 — 47, 48 — 52 i 53 — 57.

4250. **Schneider E. C.** The human machine in aviation. — *ASIC*, 1923 — 1924, t. 5, str. 1 — 6.

Wpływ lotów na organizm.

4251. **Schneider E. C.** Physiological effects of altitude.— *ASIC*, 1922, t. 4, str. 3 — 14.

Wpływ lotu na wysokim pułapie na organizm.

4252. **Schneider K. C.** Ueber den Tod im Felde. Wien, b. r. (po 1914). Orion - Verlag.

Myśli o wojnie światowej.

4253. **Schnell W.** Aerztliche Erfahrungen im Flugwesen.— *MK*, z 6. i 13. 7. 1928, str. 1038, 1078 i n.

Badania lotnicze.

4254. **Schoenemann F.** Die Kunst der Massenbeeinflussung in den Vereinigten Staaten von America. Stuttgart - Berlin - Leipzig, 1924. Deutsche Verlagsanstalt.— Str. 212.

Psychologia propagandy, z uwzględnieniem prac podjętych w Stanach Zjednoczonych podczas wojny światowej.

4255. **Schoepflin W.** K. u. K. Frontsoldat. Wien, 1931. O. Andreas.— Str. 286.

Wspomnienia studenta, austriackiego oficera rezerwy z walk na froncie włoskim 1914 — 1918.

4256. **Schoeppler H.** Ueber den Fliegertod.— *DMZ*, 1915, t. 44, str. 265 — 270.

Przyczyny wypadków lotniczych.

4257. **Scholochow M.** Der stille Don. Berlin, 1930. Verl. fuer Literatur.— Str. 523.

Przekład z rosyjskiego. Wspomnienia z walk łodzi podwodnej czasów rewolucji w Rosji.

4258. **Scholtze G.** Die „Unfall- — (Kriegs)" - Neurose. — *AMS*, 1929, z. 6, str. 188 — 191.

Choroby nerwowe jako skutek wojny.

— **Scholtz - Roesner**— zob. **Roesner - Scholtz.**

4259. **Scholz L.** Seelenleben des Soldaten an der Front. Hinterlassene Aufzeichnungen des im Kriege gefallenen Nervenarztes. Tuebingen, 1920. Verl. J. E. B. Mohr.— Str. VIII, 242.

Psychologia żołnierzy na wojnie, napisana przez lekarza wojskowego.
Treść: Wojna pozycyjna. — Wojna ruchowa— Godziny niebezpieczeństwa.— Tchórzostwo, odwaga, bohaterstwo. — Rana, śmierć, bohaterstwo. — Religia. — Groza na wojnie. — Moralność na wojnie.— Stan zdrowia. — Wnioski.

4260. **Schottlaender F.** Aggressionstrieb und Abruestung.

— *PAB*, 1931, str. 386 — 407.

Wpływ instynktu walki na postępy rozbrojenia.

4261. **Schowalter A.** Die Kirche als Erlebnis im Kriege. Halle, 1917. Muehlmann.— Str. 70.

Uczucia religijne na wojnie.

4262. **Schramm W.** Vorpostengefecht. Leipzig, 1930. Tukan-Verlag.— Str. 47.

Wspomnienia żołnierza niemieckiego z wojny światowej.

4263. **Schraudenbach L.** Psyche und Organisation des Volkskrieges, untersucht am spanischen Freiheitskampfe gegen Napoleon und anderen neuzeitlichen Volkserhebungen. Berlin, 1926. Mittler.— Str. 3, III, 75.

Charakterystyka psychologii powstań na podstawie przykładów historycznych.

4264. **Schreiner W.** Tod vor Ypern. Herborn, 1930.

Powieściowe ujęcie wspomnień z walk na froncie francuskim podczas wojny światowej.

4265. **Schroeder J. H.** A study of the proposed flying adaptability test (A. C.) — *JAvM*, 1932, t. 3, str. 150 — 155.

Uwagi o testach używanych przy badaniu kandydatów do służby w lotnictwie.

4266. **Schroeder P.** Geistesstoerungen nach Kopfverletzungen. Stuttgart, 1915. F. Enke.— Str. 52.

Psychologia rannych.

4267. **Schroetter E.** Communication d'expériences physiologiques faites pendant un voyage en ballon à 7500 m.— *AIB*, 1901 — 1902, t. 36, str. 68 — 88.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na organizm ludzki.

4268. **Schroetter H.** Bemerkungen zur praktischen Physiologie des Fliegers. — *WKW*, 1919, t. 32, str. 731 — 736.

Wpływ lotów na organizm.

4269. **Schroetter H.** Hygiene der Aeronautik und Aviatik. Wien, 1912. Braumueller. — Str. 208.

Jeden z pierwszych podręczników higieny lotniczej.

4270. **Schroetter H.** Ueber Hoehenkrankheit mit besonderer Beruecksichtigung der Verhaeltnisse im Luftballon.— *WMW*, 1902, t. 52, str. 1194 i n.

Jedno z pierwszych opracowań o chorobie lotniczej.

4271. **Schroetter H.** Zur Physiologie und Hygiene der Luftfahrt.— *ASZ*, 1927, t. 33, str. 339 — 342.

Przyczynki do fizjologii lotnika.

4272. **Schroetter H.** Zur Psychologie und Pathologie des Feldfliegers.— *WMW*, r. 1919, t. 69, str. 589, 643, 688, 737, 842, 884 i 938.

Autor — lekarz lotnictwa austriackiego — analizuje cechy psychiczne lotnika i krytykuje metody badań lotniczych.

4273. **Schroetter H., Heller R. und Mayer W.** Experimentelle Untersuchungen ueber die Wirkung rascher Aenderungen des Luftdruckes auf den Organismus. — *PAP*, 1897, t. 67, str. 1 — 116.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na organizm.

4274. **Schroetter H., Heller R. und Mayer W.** Experimentelle Untersuchungen ueber die Wirkung rascher Aenderungen des Luftdruckes auf den Organismus. Berlin, 1897.— Str. 120.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

4275. **Schubert G.** Physiologische Auswirkungen der Coriolibeschleunigung bei Flugsteuerung. — *ZH*, 1932, t. 30, str. 595 — 604.

Badania zmysłu równowagi.

4276. **Schubert G.** Ueber die subjektive Erscheinungsweise der Horizontlinie beim Flug in grossen Hoehen.— *PAP*, 1929, t. 222, str. 460 — 477.

Linia horyzontu podczas lotów na wysokich pułapach.
Streszczenie:— *LW*, 1929, z. 5, str. 256 i n.

4277. **Schubert G.** Ueber die physiologischen Auswirkungen der Coriolikraefte bei Trudelbewegung des Flugzeuges.— *AOL*, r. 1931, str. 39 — 47.

Przyczynek do fizjologii lotu.

4278. **Schubert G.** Eine praktisch bedeutsame optische Taeuschung beim Fluge in groesseren Hoehen.— *ZSP*, r. LXII, 1932, str. 326 — 331.

Złudzenie optyczne podczas lotów powyżej 300 metrów.

4279. **Schubert K.** Der deutsche Soldat. Stuttgart, 1918, Uhlandsche Buchhandlung. — Str. 114.

Przykłady z życia żołnierzy niemieckich na wojnie światowej.

4280. **Schulte H.** Das Angstsymptom in seiner klinischen Bedeutung.— *MPN*, r. 1929, t. 73, str. 1 — 10.

Psychologia bojaźni.

4281. **Schulte R.** Leib und Seele im Sport. Charlottenburg, 1921.— Str. 31.

Psychologia bojaźni.

4282. **Schulte R. W.** Eignungs- und Leistungspruefung im Sport. Die psychologische Methodik der Wissenschaft von den Leibesuebungen. Berlin, 1925. Hackebeul.— Str. 303, 4 tb.

Psychotechnika w sporcie.

4283. **Schulte R. W.** Medizinisch-psychologische Beobachtungen bei einem Fallschirmabsprung. — *PuM*, 1927, t. 2, str. 222 — 225.

Opis objawów przy spadaniu ze spadochronem.

4284. **Schulte R. W.** Psychologische Erfahrungen als Sportflieger und Fallschirmspringer.— *PuM*, r. 1931, str. 277 — 289.

Analiza psychologiczna lotu i skoku ze spadochronem.

4285. **Schulte R. W.** Die Psychologie der Leibesuebungen. Berlin, 1928. Weidmann. — Str. 120.

Psychologia ćwiczeń fizycznych i sportu.

4286. **Schulte R. W.** Die psychophysiologische Hochleistung Lindberghs.— *BT*, z 24. 5. 1927.

Analiza przelotu Lindberga.

4287. **Schulte R. W.** Psychotechnik und Polizei. Probleme, Methoden und Erfahrungen. Unter Mitarbeit der psychotechnischen Hauptpruefstelle beim Kommando der Schutzpolizei Berlin. Oldenburg, 1928. Stalling.— Str. 214.

Szczegółowe omówienie prac psychotechnicznych przeprowadzanych przez policję niemiecką. — Wyzyskane są tu metody wyrobione podczas wojny przez wojsko niemieckie.

4288. **Schultz J. H.** Bemerkungen ueber Feindschaftsgefuehle im Kriege.— *NZ*, r. 1913, z. 11.

Odnoszenie się żołnierzy do przeciwnika na wojnie.

4289. **Schultz J. H.** Ueber psychologische Leistungspruefungen an nervoesen Kriegsteilnehmern.— *ZGNP*, 1921, t. 43, str. 326 — 364.

Badania przeprowadzone nad uczestnikami wojny.

4290. **Schultze E.** Die Mobilmachung der Seelen. (Deutsche Kriegschriften, 16). Bonn, 1915. Verl. A. Marcus.— Str. 104.

Charakterystyka nastroju narodu niemieckiego w początkach wojny światowej.

4291. **Schultze E.** Was verbuergt den Sieg? (Zwischen Krieg und Frieden, 18). Leipzig, 1915. S. Hirzel.— Str. 62.

Broszura propagandowa z czasów wojny światowej, zawierająca ustępy o odwadze i o sile ducha (str. 10 — 16 i 28 — 38), jako o czynnikach zwycięstwa.

4292. **Schultze E.** Ueber Psychosen bei Militaergefangenen nebst Reformvorschlaegen. Jena, 1904. G. Fischer.— Str. VIII, 276.

Życie psychiczne więźniów wojskowych.

4293. **Schultze E.** Weitere Beobachtungen ueber Militaergefangene. — *MKP*, 1905 — 1906, t. 2, str. 196 i n.

Psychologia więźniów wojskowych.

4294. **Schultze E.** Weitere psychiatrische Beobachtungen an Militaergefangenen. Jena, 1907. G. Fischer. — Str. V, 133.

Obserwacje psychologiczne i psychiatryczne o 100 więźniach wojskowych w Niemczech.

— **Schulz E.**— zob. **Schlump.**

4295. **Schulze.** Unsere Kinder. Leipzig, 1917. Verl. Veit u. Comp.— Str. X, 151, z 75 rys.

Sprawozdanie z doświadczeń, prowadzonych w Niemczech nad wpływem wojny na życie duchowe młodzieży szkolnej.

— **Schumacher J. L.**— zob. **Tod.**

4296. **Schumann.** Das ethische Problem des Krieges in der heutigen Lage. Berlin, 1933.

Filozofia wojny w ujęciu współczesnych Niemiec.

— **Schumburg** — zob. **Zuentz M.**

4297. **Schuppius.** Beitrag zur Psychopathologie des Fremdenlegionaers.—*DMZ*. 1910, t. 39, str. 649 — 659.

Psychografia żołnierzy Legii Cudzoziemskiej.

4298. **Schwaab H.** Flucht aus englischer Gefangenschaft. Berlin, 1929.— Str. 192.

Wspomnienia żołnierza niemieckiego z niewoli w czasie wojny światowej.

4299. **Schwalbe J.** Alkohol im Felde.— *DMW*, 1914, t. 40, str. 1988 i n.

Rola alkoholu na wojnie.

4300. **Schwartz E.** Der Krieg als nationales Erlebnis. Strassburg, 1914. K. J. Truebner. — Str. 16.

Wpływ wojny światowej na psychikę narodu niemieckiego.

4301. **Schwartz F.** Furcht, Angst und Unzufriedenheit. — *SZAP*, r. 1928, str. 1 — 5.

Psychologia strachu.

4302. **Schwartz G.** Zur Kenntnis der Gedaechtnisstoerung nach Granatkontusion. — *MPN*, r. 1916, t. 40, str. 212 — 355.

Objawy utraty pamięci po kontuzji.

4303. **Schwartz S. G.** Kahn test in U. S. Army.— *MS*, 1933, t. 72, str. 440 — 451.

Testy używane w wojsku Stanów Zjednoczonych.

4304. **Schwichow.** Seelische Haerte. — *DW*, z 26. 1. 1929, nr. 4, str. 70 — 71.

Notatka o sile woli.

4305. **Schwiening H.** Krieg und Frieden.— W wydawn.: Handbuch der Hygiene, Jena, 1904, 4-ty tom, dod., str. 655 — 726.

Wpływ wojny na stan zdrowotny.

4306. **Schyrmunski M.** Ueber den Einfluss der verduennten Luft auf den menschlichen Organismus. Berlin, 1877.— Str. 32.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na organizm ludzki.

4307. **(Sciences).** Les sciences psychologiques et l'armée. — *RI*, r. 37., z. 435, str. 940 — 947.

Zadania psychologii wojskowej. — Rola czynników duchowych na wojnie.

4308. **Scott J. C.** (Wpływ strachu na ciśnienie krwi).— *JCP*, 1930, t. 10, str. 97 — 114.

4309. **Scott V. T.** (Przyczynki do badania lotników). — *ASIC*, 1921, t. 3, str. 73 i n.; 1923 — 1924, t. 5, str. 58 — 60.

4310. **Scott V. T.** The flying sense.— *MS*, 1925, t. 57, str. 265 — 267.

Badanie zdolności do latania.

4311. **Scotti A.** L'elemento psicologico nella guerra. Napoli, 1912. Detken.

Czynniki psychiczne na wojnie.

4312. **Scoudert L.** Lettres à mon cadet. Paris, 1918. Brossard.— Str. 46.

W formie listów do młodszego brata autor — oficer służby czynnej — podaje swe rozmyślania o wojnie i o życiu żołnierzy.

4313. **Séailles G.** Patrie et patriotisme. Paris, 1910. Impr. de Troyes.

Zadania wojska.

4314. **Seaman L. L.** Alcool a menace to soldier. — *NYMJ*, 1912, t. 95, str. 261 — 264.

Rola alkoholu w wojsku.

4315. **Sears F. W.** How to conquer fear. New York, 1918. — Str. 76.

Studium o strachu

4316. **Séchè A.** Les Noirs. D'après des documents officiels. Préface du gén. Mangin. Paris, 1919. Libr. Payot.— Str. 256.

Studium o francuskim wojsku kolonialnym zawierające m. i. analizę psychologii żołnierza kolonialnego oraz obraz działania wojska w czasie wojny światowej.

4317. **Seczenow I.** Fizjołogiczeskije oczerki. Moskwa, Leningrad, b. r. Gosizdat.— Dwa tomy. Str. 193, 296.

Studia o fizjologii pracy.

4318. **Seczenow I.** Oczerk rabocziich dwiżenij czełowieka. Moskwa, 1906.— Str. 139.

Fizjologia pracy.

— **Sediakin A.** — zob. **Siediakin A.**

4319. **Seeckt H.** Antikes Feldherrntum. Berlin, 1929. Weidmannsche Buchhandlung.— Str. 35.

Przyczynek do charakterystyki wodza.

4320. **Seeckt H.** Gedanken eines Soldaten. Berlin, 1929. Verl. fuer Kulturpolitik.— Str. 179.

Zbiór przemówień i artykułów. Zawiera uwagi o psychologii wodza (str. 53 — 70, 153 — 179), szefa sztabu (str. 153 — 168) oraz o stosunku wojska do państwa (str. 101 — 116).
Streszczenie:— *PW*, z. 20, str. 1 — 8.

4321. **Seeckt H.** Landesverteidigung. Berlin, 1930. Verlag f. Kulturpolitik.— Str. 94.

Autor omawia m. in. rolę czynników psychicznych w nowoczesnej wojnie.

4322. **Seeckt H.** Die Reichswehr. Leipzig, 1933. Verl. R. Kittler.— Str. 141.

Powstanie i istota powojennego wojska niemieckiego. Przyczynek do charakterystyki wojska zawodowego. Od str. 46 do 64 o znaczeniu tradycji w wojsku.

4323. **Seeger.** Un exemple de panique à la guerre. — *IRAF*, r. 1912, str. 315 — 320.

Przykład historyczny paniki.

4324. **(Seelenleben).** Jugendliches Seelenleben und der Krieg. Materialien und Berichte. Unter Mitwirkung der Breslauer Ortsgruppe des Bundes fuer Schulreform und von O. Bobertag, K. W. Dix, C. Kik, A. Mann. Herausgegeben von W. Stern. (Beihefte zur Zeitschrift fuer angewandte Psychologie, nr. 12). Leipzig, 1915. Verl. J. A. Barth.— Str. 181, 15 rys.

Wpływ wojny na psychikę młodzieży niemieckiej na początku wojny światowej.

4325. **Seelmann.** Das Seelenleben unserer Kriegsbeschaedigten. Witten a. d. Ruhr, 1916. Verl. „Eckart" H. Nijhuis.— Str. 48.

Krótka charakterystyka psychologii inwalidów.

4326. **Seemann R.** Kriegsgefangen in Frankreich. Erlebnisse hinter Stacheldraht und auf der Flucht. Stuttgart, 1930. Quell-Verlag.— Str. 127.

Wspomnienia z obozu jeńców w czasie wojny światowej.

4327. **Seesselberg F.** Der Stellungskrieg 1914 — 1918. Berlin, 1926. E. S. Mittler. — Str. 487, 35.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

Zawiera m. in.: duch wojska niemieckiego, str. 43 — 69; siła nerwów niemieckich w czasie wojny pozycyjnej, str. 444 — 457.
Ocena:— *B*, 1927, t. XXVIII, str. 216 — 219.

4328. **Ségala J.** Le rôle des émotions dans les asthénies de guerre. Thèse. Lyon, 1920. Impr. Toulouse, Bonnet.

Autor, francuski lekarz wojskowy, omawia skutki silnych wzruszeń wojennych na psychikę żołnierza.

— **Segar L. H.** — zob. **Parsons R. P.**

4329. **Segond J.** La guerre mondiale et la vie spirituelle. Paris, 1918. F. Alcan.— Str. 167.

Filozofia wojny, pojętej jako czynnik rozwoju. Skutki psychiczne wojny.

4330. **Segond J.** Le problème du génie. Paris, 1930. Flammarion.— Str. 283.

Wyczerpujące studium o istocie geniusza. Autor zajmuje się również ludźmi genialnymi w dziedzinie wojskowości oraz omawia zagadnienie: geniusz a bohaterstwo.

— **Segond J.** — zob. **Coste C.**

4331. **Segretain A.** Discipline et initiative au combat. La théorie et la pratique, cas concrets.— *RI*, r. 1932, z. 9, str. 355 — 379.

Studium o karności na podstawie regulaminów francuskich. Przykłady inicjatywy z wojny 1870 r. i światowej.

4332. **Seibert E. G.** The effects of high altitude upon the efficiency of aviator. — *MS*, 1918, str. 145 — 148.

Wpływ lotu na wysokich pułapach na organizm.

4333. **Seibert E. G.** Ear tests for aviators.— *JAMA*, 1921, t. 76, str. 6 — 11.

Badania lotnicze (słuch).

4334. **Seidel R.** Klassenarmee und Volkswehr. Berlin, 1919. Verl. P. Cassirer.— Str. 69.

Projekty reorganizacji wojska niemieckiego, zawierające przyczynki do psychologii.

4335. **Seiffert.** Die psychologische Pruefung des Gleichgewichtssinns bei Fliegern. — *PPs*, 1919, z. 3.

Badania zmysłu równowagi u lotników.

4336. **Seiffert K.** Brandfackeln ueber Polen. Vormarsch im Osten. Hamburg, 1931. Fackelreiter-Verlag. — Str. 174.

Powieść, przełożona na język polski.

4337. **Seiffert K.** Płonące żagwie nad Polską. Przeł. S. Łukomski. Warszawa, 1931. Wyd. „Rój". — Str. 231.

Powieść z życia żołnierzy niemieckich, walczących na froncie polskim (rok 1915, Brześć, Polesie).

4338. **Sejgał.** Kłassifikacja komandnogo sostawa po tipam wolewoj odarennosti. — *KA*, r. 1922, z. 16 — 17, str. 58 — 62.

O doborze dowódców zagranicą na podstawie badań psychotechnicznych.

4339. **(Sekcja).** W nauczno-issliedowatielnoj Sekcji Osoawiachima.— *PiPT*, 1929, str. 81 — 84.

Sprawozdanie z odczytu Tałankina o zasadach psychologii wojskowej i z dyskusji nad odczytem (Frołow, Szpilrein, Girs, Gincburg, Kowtunowa, Rottermel, Załkind i i.) oraz plan kursów psychotechnicznych dla lekarzy wojskowych.

4340. **(Selbsterziehung).** Selbsterziehung zur Wehrhaftigkeit.— *MWB*, z 25.10. 1932, str. 524 — 527.

O wychowaniu wojskowym w warunkach powojennych Niemiec.

4341. **(Selbsttaetigkeit).** Die Selbsttaetigkeit der Schuetzen im Gefecht.— *MWB*, r. 1932, z. 21.

Nowoczesna walka wymaga wielkiej samodzielności każdego strzelca.

4342. **(Selbstvertrauen).** Selbstvertrauen und Gemeinschaftsgefuehl. — *Pa*, r. 1911, nr. 53.

Ufność i koleżeństwo w wojsku.

4343. **(Selbstzucht).** Selbstzucht der Vorgesetzten.—*MWB*, z 11.11.1931, nr. 18, str. 654 — 655.

Dowódca, który chce mieć posłuch, musi sam być karnym.

4344. **Seldte F.** M. G. K. Leipzig, 1929. Verl. K. F. Koehler.— Str. 312, 1 nlb.

Pamiętnik żołnierza z kompanii karabinów maszynowych na froncie francuskim w 1914 roku.

4345. **Seldte F.** Dauerfeuer. Leipzig, 1931. K. F. Koehler. — Str. 330.

Powieściowe ujęcie wspomnień z frontu francuskiego podczas wojny światowej.

4346. **(Selection).** The efficient selection and care of flying officers.— *La*, 1918, t. 1, str. 190 i n.

Metody doboru kandydatów do lotnictwa.

4347. **(Selection).** The selection of candidats for the air service.— *BMJ*, 1918, t. 1, str. 314 — 317.

Dobór kandydatów do lotnictwa.

4348. **Selz O.** Ueber den Anteil der individuellen Eigenschaften der Flugzeugfuehrer und Beobachter an Fliegerunfaellen.— *ZAP*, r. 1919, t. XV, z. 3 — 4, str. 254 — 296.

Analiza psychologiczna przyczyn wypadków lotniczych na podstawie zestawień statystycznych, robionych w Niemczech podczas wojny światowej oraz

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

wnioski w sprawie właściwości psychicznych niezbędnych dla pilota i obserwatora.
Notatkę uzupełniającą napisał J. Hell (str. 296 — 300).

4349. **Selz O.** Der schoepferische Mensch. — *ZPP*, r. 1931, str. 229 — 241.

Znaczenie jednostek genialnych dla narodu.

— **Selz**— zob. **Benary W.**

4350. **Semi M.** Untersuchung der psychologischen und physiologischen Bedingungen des Schusschmerzes. Wiesbaden, 1906. — Str. 79.

Materiał do studiowania psychologii rannych.

— **Semidei** — zob. **Nieddu-Semidei.**

4351. **Sen D. N.** A sphygmographic study of fatigue.— *InJP*, r. 1929, str. 95 — 103.

Przyczynek do studium zmęczenia przy pracy umysłowej.

— **Sen-Gupta N.**— zob. **Mukerjee E.**

4352. **Senarclens A.** La peur de la troupe.— *RMS*, 1933, nr. 9, str. 436 — 441.

Ujemne działanie kar w wojsku (czasy pokojowe).

4353. **Seracky F.** Badanie psychotechniczne funkcjonariuszy służby bezpieczeństwa w Republice Czechosłowackiej.— *Pst*, r. 1933, z. 7, str. 104 — 108.

Wiadomości o badaniach w policji i żandarmerii.

4354. **Serbescu C.** Ofiterul de stat major.— *RM*, r. 1929, z. 5, str. 3 — 11.

O cechach intelektualnych i moralnych dobrego oficera sztabu generalnego.

4355. **Serebrjannikow P. I.** Łaboratornaja mietodika opredielenja głazomiera. — *PTiP*, r. 1929, str. 226 — 235.

Referat i dyskusja w sprawie fizjologii zmysłu wzroku z zastosowaniem do prac wojskowych (strzelanie, lotnictwo).

4356. **Serebrjannikow P. I.** (Studium rozwoju zdolności motorycznej u żołnierzy Czerwonej Armii). — *ŻWM*, r. 1932, str. 11 — 114.

— **Serebrjannikow P. I.** — zob. **Gorjanskij W., Krawczinskij B.**

4357. **Sergi G.** Psicosi epidemice. Milano, 1889. Dumolard.

Psychologia tłumu.

4358. **Sérouya H.** Le problème philosophique de la guerre et de la paix. Paris, 1932. M. Rivière.— Str. 204.

Filozofia wojny.
Od str. 59 — 75: pobudki psychologiczne konfliktu, rola jednostki i społeczeństwa w wywołaniu wojny.

4359. **Sérouya H.** Die Rolle von Individuum und Gesellschaft beim Hervorrufen

von Kriegen. — *ZVP*, r. 1928, str. 257 — 279.

Analiza wpływu jednostki na wywołanie wojny.
Ustęp z poprzedniej książki.

4360. **Serrigny.** Réflexions sur l'art de la guerre. Paris, 1930. Charles - Lavauzelle. — Str. 208.

Pierwsze wydanie ukazało się w 1921 r. anonimowo (Général X. Y.). W treści: wódz, przygotowanie moralne wojny, strach.— Polski przekład z pierwszego wydania: Warszawa, 1925.— Str. VI, 134.

4361. **Servais E.** Précis du cours d'éducation militaire. Bruxelles, 1913. Ecole militaire.— Str. 308.

Podręcznik wyszkolenia i wychowania wojska belgijskiego.

4362. **(Service).** Air service. Medical War Department. Air service division of military aeronautics. Washington, 1919. Gov. Print. Off. — Str. 446.

Wydawnictwo urzędowe o badaniach lotników w Ameryce.

— **Service**— zob. **B. A.**

4363. **Sfart.** La „Psycotecnica". — *RA*, r. 1929, z. 7, str. 1097 — 1112.

O zadaniach i metodach psychotechniki w wojsku.

4364. **Sfondrini C.** Caracteristicas afectivas del hombre de genio.— *Ns*, r. 1929, str. 215 — 221.

Cechy uczuciowe geniusza.

4365. **Sfondrini C.** Psicologia del valor del coraje y de la bravura en la guerra. Buenos Aires, 1916.

Psychologia odwagi i bohaterstwa na wojnie.

4366. **Sgarbi G.** Importanza dell' esame psicologico nella scelta dei piloti.— *Aei*, r. 1931, str. 259 — 293.

O ważności egzaminowania kandydatów na pilotów.

4367. **Sgarbi G.** Studio dei riflessi psico-motore.— *RPS*, r. 1932, str. 73 — 87.

Badanie reakcji psychomotorycznej u kandydatów na lotników.

4368. **Sgarbi G.** Di alcuna questioni molto importanti di constituzionalistica alla medicina legale militare.— *AMN*, r. 1933.

O badaniach lotniczych.

4369. **Sgarbi G.** Dati statistici sugli indici statici e dinamici e loro importanza nella valutazione della robustezza costituzionale nella selezione dei piloti dell' aria.— *AACJ*, 1927, t. 47, str. 792 — 799.

Stan fizyczny a zdatność do służby w lotnictwie.

4370. **Sheehan R. F.** Exclusion of the mentally unfit from the military services. — *USNM*, 1916, t. 10, str. 213 — 249, z 12 rys.

Badanie inteligencji poborowych.

4371. **Sheehan R. F.** Military use of intelligence tests.— *MS*, 1922, t. 50, str. 423 — 428.

O sposobie stosowania testów do badania inteligencji w wojsku.

4372. **Sheehan R. F.** Service use of intelligence tests. — *USNM*, 1915, t. 9, str. 194 — 200.

Testy do badania inteligencji w zastosowaniu do wojska.

4373. **Sheehan R. F.** Military mental defect.— *MS*, 1924, t. 55, str. 515 — 535.

Służba wojskowa psychopatów.

4374. **Sheehan R. F. and Munson E. L.** Some elements of leadership. — *USNM*, 1922, t. 16, str. 251, 433 i n.

Psychologia dowodzenia.

4375. **Scheriff R. C. and Vernon B.** Journey's End. The novel. Leipzig, 1930. Tauchnitz.— Str. 271.

Powieść o życiu żołnierzy angielskich na froncie francuskim (wojna okopowa).

4376. **Sheriff R. C.** Kres wędrówki. (Journey's End). Przeł. T. Ihnatowicz. Warszawa, 1932. Wyd. „Rój". — Str. 256.

Przekład poprzedniej książki.

4377. **Sherwood-Dunn B.** War fatigue.— *AJCM*, 1917, t. 24, str. 889 — 901.

Studium znużenia na wojnie.

4378. **Shirley R.** The angels warriors at Mons. London, 1915.— Str. 15.

Wspomnienia z wojny światowej.

4379. **Shook C. F.** Special comments upon physical examinations for flying with statistics on disqualifications.— *MS*, 1923, t. 56, str. 448 — 451.

Badania lekarskie kandydatów do służby w lotnictwie.

4380. **Sicard.** Psychonevroses de guerre et la simulation. — *PMe*, z 23.10.1915.

Udawanie chorób na wojnie

4381. **Sichel M.** Selbstmord im deutschen Heer.— *ZGNP*, r. 1919, t. 46, str. 385 — 392.

Samobójstwa w wojsku niemieckim w czasie wojny światowej.

4382. **Sickinger.** Der Differenzierungsgedanke in seiner Anwendung auf die Genesendenkompagnie.— *ZPP*, r. 1916, t. 17, str. 354 — 362.

Zastosowanie psychologii do kompanii ozdrowieńców.

4383. **Sidis B.** Fear, anxiety and psychopatic diseases. —

Zawarte w: Studies in Abnormal Psychology, II serie. London, 1902.

Psychologia i psychopatologia strachu.

4384. **Sieber S.** Die Massenseele. Ein Beitrag zur Psychologie des Krieges, der Kunst und der Kultur. (Bibliothek fuer Volks-und Weltwirtschaft). Dresden, 1918. Verl. F. Mammen.— Str. 129.

Broszura popularna o psychologii społecznej.

4385. **Siebert.** Offizier und Idealismus.— *DW*, z 18. 8. 1928, nr. 31, str. 678 — 679.

Ideologia nowoczesnego oficera.

4386. **Siebert H.** Betrachtungen ueber den Selbstmord. — *MPN*, r. 1918, z. 5, str. 296 — 315.

Przyczyny samobójstw. Wpływ wojny.

4387. **Siediakin A.** Problema racjonalizatorskoj raboty w Krasnoj Armji. Leningrad, 1930. Gos. Izdat.— Str. 103, 1 tabl.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy w wojsku bolszewickim. Stan pracy i metody.

4388. **Siediakin A.** Puti stroitielstwa bojesposobnoj armji.— *WW*, r. 1925, nr. 8, str. 1 — 9.

Karność wojskowa.— Metody wychowania i szkolenia.

4389. **Siedow.** Kak ludsze. — *KZ*, z 24. 12. 1928.

O pracach w sprawie obciążenia żołnierza sowieckiego.

4390. **Siegel.** Krieg und Geschlechtsleben.— *DMW*, 1915, t. 41, str. 1176 i n.

Skutki wojny (życie płciowe).

4391. **Siegert G.** Kriegstagebuch eines Richtkanoniers. Leipzig, 1929. Verl. K. F. Koehler.— Str. 228.

Pamiętnik artylerzysty niemieckiego, odznaczający się prostotą opisu przeżyć żołnierza na froncie.

4392. **Siegert G.** Bis zum bitteren Ende. 4 Jahre Stellungskrieg. Leipzig, 1930. Koehler.— Str. 347.

Dalszy ciąg pamiętników artylerzysty niemieckiego.

4393. **Siemionow W.** O psichikie ranienych.— *WS*, r. 1909, nr. 5, str. 149 — 180.

Psychologia rannych (wojna rosyjsko-japońska).

4394. **Siergiejew P.** Centralnyj Institut Truda. — *W*, r. 1924, nr. 4, str. 121 — 122.

Wiadomości o organizacji i pracach Sowieckiego Instytutu Pracy.

4395. **Siergiejew P.** (Dynamika lotu i narządy słuchu). — *STA*, r. 1933, nr. 1, str. 57 — 79.

4396. **Siergiejew P.** Fiziczeskoje ispytanje letczika. — *WWF*, r. 1926.

O konieczności rozwijania ustroju psychofizycznego lotników za pomocą wychowania fizycznego.

4397. **Siergiejew P.** Iz zapisnoj kniżki komandira roty.— *W*, r. 1924, z. 6 — 10.

Próba zastosowania naukowej organizacji pracy do dowodzenia kompanią w czasie pokoju.

4398. **Siergiejew P.** (Hygiena lotnicza).— *WG*, 1928, t. 32, str. 485 — 489.

4399. **Siergiejew P.** Miechaniczeskoje i chemiczeskoje wljanie razreżennogo wozducha na czełowieczeskij organizm. Moskwa, 1926. Awioizdat.— Str. 80.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na organizm ludzki.

4400. **Siergiejew P.** Izuczenje wojennych dwiżenij. — *WW*, r. 1924, z. 10, str. 43 — 46.

Próba zastosowania zasad Tayloryzmu do badania różnych ruchów wykonywanych przez żołnierza.

4401. **Siergiejew P.** K woprosu o fizkulturie letczika.— *WWF*, r. 1926, z. 7, str. 24 —28.

O konieczności specjalnego programu wychowania fizycznego dla lotników.

4402. **Siergiejew P.** Kwalificirowannyje raboczyje w sowriemiennoj armji. — *TISKA*, r. 1924, z. 166.

Naukowa organizacja pracy a wykwalifikowane siły robocze w wojsku sowieckim.

4403. **Siergiejew P.** Krasnaja Armja i NOT.— *KZ*, r. 1924, z. 241.

Naukowa organizacja pracy w wojsku sowieckim.

4404. **Siergiejew P.** Krasnaja Armja i NOT.— *WiR*, r. 1925, ks. 3, str. 110 — 122.

O konieczności zastosowania w wojsku naukowej organizacji pracy i przystosowania jej zasad do szczególnych warunków wojskowości.

4405. **Sergiejew P.** Mietodika obuczenija tiechniki sztikowogo boja.— *W*, r. 1925, nr. 2, 4, 6 — 7.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy do wyszkolenia w walce na bagnety. Opracowane na podstawie zasad ustalonych przez sowiecki instytut pracy.

4406. **Siergiejew P.** Nabludatielnost bojca; wojennopsichołogiczeskij etiud. — *TISKA*, 1924, z. 157, str. 36 — 40.

Analiza właściwości psychicznych, które powinien posiadać obserwator.

4407. **Siergiejew** P. Nowyja mietody razrabotki sztatow.— *WW*, r. 1924, z. 38.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy do układania etatów wojskowych.

4408. **Siergiejew P.** Obzor litieratury po naucznoj organizacji truda (NOT). — *TISKA*, r. 1924, z. 114, str. 40 — 43, z. 130, str. 44 — 46, z. 145 — 146, str. 55 — 57, z. 150, str. 41 — 42, z. 165, str. 47 — 49 i z. 166, str. 47 — 48.

Oceny literatury rosyjskiej i zagranicznej z zakresu naukowej organizacji pracy ze szczególnym uwzględnieniem zastosowań wojskowych.

4409. **Siergiejew P.** Problema naucznogo uprawlenja. — *TISKA*, r. 1925, z. 177, str. 49 — 53, z. 179, str. 47 — 52, z. 180, str. 47 — 51 i z. 184, str. 46 — 50.

Zestawienie poglądów autorów rosyjskich i zagranicznych na sprawę naukowej organizacji pracy.— W zakończeniu autor omawia zasady naukowej organizacji w zastosowaniu do wojskowości.

4410. **Siergiejew P.** NOT w wojennom diele.— *TISKA*, r. 1924, z. 130, 145, 146, 149, 150, 165 — 167 i r. 1925, z. 173, 180, 192, 218 i 219.

Przegląd literatury rosyjskiej o zastosowaniu naukowej organizacji pracy do wojskowości.

4411. **Siergiejew P.** NOT i wojennoje dieło. Moskwa, 1925.— Str. 96.

Bibliografia rozumowana literatury o zastosowaniu zasad naukowej organizacji pracy do wojskowości (lata 1913 — 1924). Rozszerzone wydanie poprzednich artykułów.

4412. **Siergiejew P.** Problema naucznogo uprawlenja. — *TISKA*, r. 1925, nr. 177, 179, 180 i 184.

Porównawczy przegląd literatury o naukowej organizacji pracy.

4413. **Siergiejew P.** Problema naucznogo uprawlenja. Moskwa, 1926. Gosudarstwiennoje Wojennoje Izdatielstwo.— Str. 112, 5 tabl.

Krytyczne omówienie sowieckiej i zagranicznej literatury (tayloryzm, fordyzm, fajolizm, psychofizjologia i psychotechnika). Autor w całej książce uwzględnia przede wszystkim zastosowania wojskowe, którym prócz tego poświęca osobny rozdział (str. 97 — 105). Książka stanowi rozszerzone wydanie artykułów ogłoszonych w 1925 r.

4414. **Siergiejew P.** Problema racjonalizacji wojennogo dieła. (Organizacja i mietodika).— *WiR*, r. 1926, nr. 9, str. 57 — 64.

Zastosowanie naukowej organizacji do prac wojskowych.

4415. **Siergiejew P.** Tiechnika indiwidualnoj raboty wnowca.— *WW*, r. 1925, z. 3 — 4.

Przedrukowane w następnej książce.

4416. **Siergiejew P.** Tiechnika wojenno-naucznoj raboty. Moskwa, 1925. Izd. „Wojennyj Wiestnik".— Str. 68.

Treść: Wstęp.— Technika badań naukowych. — Technika pracy.— Zagadnienie twórczości.

4417. **Siergiejew P.** Uprawlenje rotoj, eskadronom, baterejej. Analiz i teorja administratiwnoj funkcji woinskogo naczalnika. Moskwa, 1925. Izd. GWIZ.— Str. 77.

Zastosowanie zasad fajolizmu do administracji wojskowej na niższych szczeblach.
Treść: Wstęp.— Elementy dowodzenia.— Zasady dowodzenia. — Środki wpływania na podwładnych.— Zakończenie.

4418. **Siergiejew P.** Ustanowocznyj mietod wojennogo obuczenja. Mietodiczeskij oczerk.— *OT*, r. 1925, z. 6.

Metody szkolenia wojska, opracowane na podstawie wytycznych sowieckiego instytutu pracy.

4419. **Siergiejew P.** Ustanowocznyj mietod wojennogo obuczenja. (Mietodiczeskij oczerk).— *WiR*, r. 1925, 7 — 8, str. 228 — 236.

Przedruk poprzedniego artykułu.

— **Siergiejew P.**— zob. **Tołczynskij A., Toporkow A.**

4420. **Siergiejew P. i Toporkow A.** NOT i wojennoje dieło. Moskwa, 1926. Goswojenizdat.— Str. 96 i 11 rys. i tabl.

W związku z rozwojem techniki w nowoczesnej wojnie konieczne jest zastosowanie naukowej organizacji do pracy wojska w czasie pokoju i wojny.
Treść: Wstęp.— Technika w nowoczesnej wojnie.— Przeobrażenia wojny.— Zagadnienia organizacji.— Krytyka dotychczasowych metod. — Rozbiór czynności żołnierza w walce.— Bibliografia.

4421. **Sieverts R.** Die Wirkungen der Freiheitsstrafe und Untersuchungshaft auf die Psyche der Gefangenen. Mannheim, 1929. Bensheimer.— Str. 187.

Psychologia więźniów.

4422. **Sigariw W.** Disciplina.— *Tb*, r. 1923, z. 1, i r. 1924, z. 2, str. 15 — 31.

Definicja karności, pojęcie karności nowoczesnej, jej rola jako podstawy działania na wojnie.

4423. **Sighele S.** Psychologie des Auflaufs. Dresden, 1897. Kurella.— Str. 216.

Psychologia tłumu.

4424. **Sighele S.** Psychologie des sectes. Paris, 1898.— Str. III, 231.

Psychologia zbiorowisk.

4425. **Sighele S.** Tłum zbrodniczy. Szkic psychologii zbiorowej. Przeł. A. Morzkowska. Warszawa, 1895.

Nakł. G. Centnerszwera. — Str. 157, 2 nlb.

Treść: Socjologia i psychologia zbiorowa. — Psychofizjologia tłumu. — Tłumy zbrodnicze.— Wnioski prawne.
Pierwsze wydanie włoskie w 1891 r., francuskie 1892.

4426. **Sillevaerts.** La spécialisation du médicin de l'aéronautique.— *BB*, r. 1931, z. 1, str. 85 — 108.

Konieczność medycyny lotniczej, przegląd prac w różnych krajach.

4427. **Silvester Ch. F.** Morale. *IJ*, r. 1927, z. 6, str. 643 — 645.

Siły duchowe wojska.

4428. **Silvestre A.** I problemi della vita nazionale. „La scienca dell' educazione nell esercito". Firenze, 1923. Carpigniani.

Wychowanie moralne i obywatelskie w wojsku.

4429. **Silvestre A.** La scienza dell' educazione nell esercito. Firenze, 1929. Carpigniani. — Str. 190.

Nowe wydanie.
Zasady wychowania wojskowego.

4430. **Silvestre P.** Le service à court terme et la préparation de la cavalerie en vue de la guerre. Paris, 1906. Berger - Levrault. — Str. 177.

Wpływ skrócenia służby wojskowej na metody szkolenia i wychowania wojska.

4431. **(Siła).** O siłę moralną wojska.— *PZ*, r. 1930, nr. 258.

4432. **Simanskij P.** Mózg wojska.— *B*, r. 1933, t. XLI, str. 435 — 470.

Obszerne omówienie książki Szaposznikowa.

4433. **Simanskij P.** Oblicze moralno-polityczne czerwonego wojska.— *B*, r. 1932, t. XXXIX, z. 3, str. 508 — 545.

Charakterystyka oparta na źródłach sowieckich i emigracyjnych.

4434. **Simanskij P.** Panika w wojsku.— *B*, r. IX, 1926, t. XXI, z. 2, str. 97 — 125, t. XXII, z. 1, str. 1 — 22; t. XXIV, z. 1, str. 18 — 47; t. XXIV, z. 2, str. 137 — 166 i r. X, 1927, t. XXV, z. 3, str. 264 — 307.

Autor mniej zajmuje się analizą psychologiczną paniki, natomiast przytacza wyjątki z wielu autorów w tej sprawie oraz podaje bardzo wiele przykładów historycznych, również z wojny światowej.

4435. **Simanskij P.** Zwalczanie paniki.— *B*, r. 1928, t. XXXI, z. 1 — 2, str. 157 — 188, z. 3, str. 270 — 301.

Treść: Zapobieganie panice. — Walka z trwogą. — Walka ze strachem.— Walka z psychiką jednostki i zbiorowiska.— Czynniki sprzyjające powstawaniu

paniki.— Walka z wadami.— Zwalczanie wad wojska.— Sposoby zapobiegania panice. — Zwalczanie iluzyj i halucynacyj. — Zwalczanie paniki.— Zakończenie.

4436. **Simanskij P.** Panika w wojskach.— *WWZ*, r. 1933, z. 1 — 3, str. 1 — 10, 17 — 26 i 8 — 20.

Przeróbka poprzednich artykułów.

4437. **Simanskij P.** Panika w wojskach. Pierewod s polskogo W. I. Nikołajewa s predisłowiem N. N. Kuzmina. Moskwa, Leningrad, 1929. Gosizdat.— Str. 164.

Przekład poprzednich artykułów.

4438. **Simmel.** Massenpsychologie.—*Ze*, nr. z 23.6.1895.

Szkic psychologii tłumu.

4439. **Simmel E.** Kriegsneurosen und „Psychisches Trauma". Leipzig, Muenchen, 1918. Verl. O. Nemmich. — Str. 84.

Analiza wojennych chorób nerwowych, przeprowadzona na zasadach teorii psychoanalitycznej Freuda.

— **Simmel E.**—zob. **Freud S.**

4440. **Simmel E.** Der Krieg und die geistigen Entscheidungen. Muenchen und Leipzig, 1917. Duncker und Humblot. — Str. 72.

Wpływ wojny na psychikę narodu niemieckiego.

4441. **Simon.** Trunksucht und Heeresdienst. - *ASZ*, 1928, t. 34, str. 33—37.

Alkoholizm w wojsku.

4442. **Simon A.** Selbstmord und Kriegsdienst. —*MK*, 1927, t. 23, str. 841 i n.

Samobójstwa w czasie wojny.

4443. **Simon A.** Selbstmord und Kriegsgefangenschaft. — *ASZ*, 1927, t. 33, z. 3, str. 60 — 65.

Samobójstwa wśród jeńców wojennych.

4444. **Simon A.** Selbstmord und Dienstbeschaedigung. — *ASZ*, 1926, t. 32, str. 339 — 344.

Samobójstwa i samouszkodzenia w wojsku.

4445. **Simon H.** Ein Beitrag zur Kenntnis der Psychosen. Saargemuend, 1898. Voelcker. — Str. 88.

Psychozy w wojsku.

4446. **Simon P.** La discipline moderne. Paris, b.r. (1909). Charles - Lavauzelle. —Str. 88.

Autor jest zwolennikiem karności wewnętrznej, opartej na wychowaniu i zrozumieniu obowiązku.

4447. **Simon P.** Le formalisme. Étude de sociologie militaire. Paris, 1913. Charles-Lavauzelle. — Str. 32.

Przeciw formalizmowi w wojsku, za rozwijaniem samodzielności. Autor porusza również zagadnienie karności.

4448. **Simon P.** L'instruction des officiers, l'éducation des troupes et la puissance nationale. Paris, b. r. (1905). Charles-Lavauzelle. — Str. 164.

Wychowanie moralne, rola socjalna wojska. Karność nowoczesna.

4449. **Simon P.** Essai d'instruction morale. Paris, 1906. Berger-Levrault. — Str. 19.

Krótki podręcznik wychowania moralnego dla marynarzy francuskich.
Treść: Przedmowa do marynarzy.— Karność.— Obowiązek.— Rozkaz i posłuszeństwo. — Energia.— Ojczyzna.

4450. **Simoneit M.** Psychologie und Erziehung. — *MWB*, z 4.10.1933, nr. 13, str. 410 — 411.

Krótka notatka o usługach, jakie oddaje psychologia w wychowaniu wojskowym.

4451. **Simoneit M.** Psychologie fuer den Soldaten. — *DW*, z 15.11.1933, nr. 45, str. 712 — 713.

Skrót wiadomości o psychologii wojskowej.

4452. **Simoneit M.** Wehrpsychologie. Ein Abriss ihrer Probleme und Folgerungen. Berlin — Charlottenburg, 1933. Bernhard u. Graeffe. — Str. 161.

Treść: Określenie przedmiotu książki.— Organizacja wojskowa.— Praca wojskowa.— Dobór i skład wojska.— Wyszkolenie i wychowanie.— Psychologia tłumu. Propaganda.— Prowadzenie wojny.

4453. **Simonelli G. e Di Giorgio A. M.** I rapporti dell'azione cerebellare con alcuni riflessi concernenti l'orientamento e l'equilibrio del corpo. — *AFi*, 1926, t. 24, z. 4, str. 461—535.

Badanie zmysłu orientacji i równowagi.

4454. **Simonin.** L'enquête mentale, prélude du recrutement. — *SMM*, 1923, t. 7, str. 103 110.

Sprawozdanie z prac o badaniu stanu umysłowego poborowych.

4455. **Simonin J.** La crise excito-motrice de l'acoolisme aigu devant la justice militaire. — *AH*, 1910, t 14, str. 46—280 i *JN*, 1910, t. 15, str. 381—410.

Alkoholizm w wojsku.

4456. **Simonin J.** Les dégénérés dans l'armée — *AH*, 1909, t. 11, str. 32—52.

Psychopaci w wojsku.

4457. **Simonin J.** Essai des tests psychiques scolaires pour apprécier l'aptitude intelectuelle au service militaire. — *RN*, 1909, t. 17, str. 1043—1048.

Stosowanie wyników badań szkolnych w wojsku.

4458. **Simons E. M.** Drei Monate Regimentsarzt im Ostheere. Heilbronn, 1916. E. Salzer. — Str. 139, 1 mapa.

Wspomnienia niemieckiego lekarza wojskowego z walk w Prusach Wschodnich w 1914 r.

4459. **Simpson H. C.** The conception of the soldier. — *JRUS*, 1907, t. 2, str. 206—212.

O wychowaniu wojskowym.

4460. **Simpson R. K.** Ocular requirements for flying in the U. S. Army.—*JAvM*, 1933, t. 4, str. 106 — 110.

Badanie wzroku w lotnictwie amerykańskim.

4461. **Singer K.** Das Kriegsende und die Neurosenfrage. — *BKW*, 1919, t. 56, str. 738—741.

Wpływ wojny na system nerwowy.

4462. **Singer K.** Die Objektivierung nervoeser Beschwerden im Kriege. — *WA*, r. 1916, z. 3, str. 1 — 15.

Rozprawa lekarska, zawierająca przyczynki do psychografii żołnierza na wojnie.

4463. **Singer K.** Die traumatischen Neurosen im Felde.— *ZAF*, r. 1916, nr. 16, str. 428 — 432.

Choroby nerwowe na wojnie.

4464. **Siqueira C. J.** Peace mentality and disarmement. — *Soz*, 1932, z. 8.

Analiza psychologiczna powojennego ruchu rozbrojeniowego.

4465. **Sirkin M.** Zamieczanje k tezisom Z. J. Czuczmarewa. — *PiPT*, r. 1930, z. 5, str. 419 — 424.

W sprawie psychotechniki pracy telegrafistów.

4466. **(Sistem).** Sistem moralni vychovy — *VVy*, r. 1928, z. 8, str. 113 — 117.

Zasady wychowania moralnego.

4467. **(Sistema).** Sistema wospitanja w Japonji. — *RuI*, r. 1910, nr. 79.

Charakterystyka zasad wychowania wojska japońskiego.

4468. **Sisteron M.** Considérations sur les causes et les effets de la fatigue en général et de l'usure organique chez les aviateurs. — *PMe*, 1919, t. 33, str. 61 — 65.

Wpływ lotów na znużenie.

4469. **Sisteron M.** Fatigue et usure organique chez les aviateurs du front. — *PMe*, z 20.7.1919.

Praca i znużenie lotników na froncie.

4470. **Sizaret A.** A propos des dégénérés dans l'armée — *BSSM*, 1909, t. 18, str. 153 — 164.

Sprawa służby wojskowej psychopatów.

4471. **Skaggs E. B.** Studies in attention and emotion. —

JCP, 1930, t. 10, str. 375—419 i t. 11, z. 4, str. 325 i n.

Wpływ wzruszenia na uwagę.

4472. **Skalski M.** Uwagi o wydajności pracy w wojsku.— *B*, r. 1929, z. 3 — 4, str. 327 — 346.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy do różnych dziedzin życia wojskowego.

4473. **Skawran P.** Furcht und Angst im fruehen Kindesalter und ihre Abhaengigkeit von „Grundeinstellungen". — *AGP*, r. 1930, t. 77, str. 109 — 128.

Analiza pojęcia bojaźni i strachu.

4474. **Skliar N.** Ueber Gefaengnispsychosen. Berlin, 1904. Karger. — Str. 41.

O psychozach więziennych. Osobna odbitka z *MPN*, 1904, t. 14, str. 510 — 532.

4475. **Skliar.** O wljanji tiekuszczych politiczeskich sobytij na duszewnyja zaboljewanja. — *RuW*, 1906, z. 8 i 15.

Wpływ rewolucji na powstawanie chorób psychicznych.

4476. **Składkowski S. F.** Moja służba w brygadzie. Warszawa, 1932. Inst. Badania Najnowszej Historji.—2 tomy. Str. 1 nlb., 335 i 1 nlb., 412, 1 nlb.

Dziennik pisany w polu od początku wojny światowej do 26. 1.1916. Autor był lekarzem I. Brygady Legionów.
Rec.: *B*, r. 1933, t. XLI, str. 380 — 384.

— **Skorodinskij G. H.**—zob. **Braiłowskij J. S**

4477. **Skosarewskij.** Iz bojewoj żizni oficiera - razwiedczika w russko - japonskoju wojnu. Petersburg, 1911.— Str. 91.

Wspomnienia oficera - wywiadowcy z wojny rosyjsko-japońskiej.

4478. **Skugarewskij.** Psichołogja gławnokomandujuszczago. Po powodu knigi D. A. Skałłona: Moi wospominanja.—*Rz*, r. 1912, nr. 1192, str. 526 — 528.

Psychologia wodza na wojnie.

4479. **Skwarczyński A.** Oficer-wychowawca. — *PZ*, 1922, nr. 95.

4480. **Skwarczyński A.** Wychowanie żołnierza-obywatela a militaryzm.—*D*, 1924, r. III (IV), nr. 10, str. 33 — 38.

4481. **(Skwarczyński A). Ad. Pł.** Wojsko a wódz. — *S*, r. II, 1916, z. 2, str. 1 — 4.

Ideologia wodza w odradzającym się wojsku polskim.

4482. **Skyes M.** Report on a forced march. — *JRAM*, 1911, t. 16, str. 281 — 284.

Fizjologia marszów forsownych.

4483. **Sławin N.** Disciplina. — *WW*, r. 1932, z. 23 — 24, str. 1 — 22.

Istota i znaczenie karności, przede wszystkim w Czerwonej Armii.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

4484. **Słowcow W.** Naucznyja osnowy wybora professji. Petrograd, 1923. — Str. 64.

Podstawy naukowe poradnictwa zawodowego.

4485. **Słowcow W.** Fizjołogja truda. Moskwa, 1923. Izd. Frenkiel. — Str. 135.

Fizjologia pracy. Książka polecana do użytku w wojsku sowieckim.

4486. **Słuczewskij.** Tołpa i jeja psichołogja. — *KN*, r. 1893, nr. 4 i 5.

Psychologia tłumu.

4487. **Small C. P.** Equilibrium tests for aviation recruits. — *JAMA*, 1917, t. 69, str. 1078 i n.

Badanie zmysłu równowagi kandydatów do lotnictwa.

4488. **Small C. P.** The visual requirements of military aviators. — *JAMA*, 1917, str. 841—843.

Badanie wzroku lotników amerykańskich.

4489. **Smazal J.** Od duse naroda k dusi vojaka Psychologie ceskoslovenskeho vojaka a dusledky pro jeho vychovu. Praha, 1933. — Str. 48.

Charakterystyka psychologii narodu czeskiego i wnioski w sprawie wychowania moralnego żołnierzy czeskosłowackich.

4490. **Smazal J.** Odmeny a tresty ve vojenske vychove.— *VR*, r. 1932, z. 5, str. 131—138.

Wpływ kar i nagród na wychowanie żołnierzy.

4491. **Smazal J.** Mravni a osvetova vychova v armáde jugoslávské. — *VVy*, r. 1930, nr. 9 i 10, str. 129—131 i 146—148.

Wychowanie moralne i obywatelskie w wojsku jugosłowiańskim.

4492. **Smazal J.** Navod k vychove velitele. Praha, 1922. Str. 154.

Psychologia wojskowa i wychowania.
Treść: Wiadomości zasadnicze z psychologii jednostki i zbiorowiska.— Psychologia tłumu i wojska.— Psychologia walki.— Wychowanie oddziału wojskowego. — Sztuka dowodzenia (według Gavet'a).

4493. **Smejkal K.** Socjologie vojaka. Praha, 1931. Orbis. — Str. 171.

Socjologia służby wojskowej, stanowisko społeczne oficera.

— **Smirnow A. A.** — zob. **Ispytanja.**

4494. **Smith.** A contribution to the study of fatigue.—*BJP*, 1916, t. 8, str. 327—350.

Badanie fizjologii zmęczenia.

4495. **Smith G. E. and Pear T. H.** Shell-shock and its lessons. New-York, 1917. Longmanns.— Str. XI, 135.

Przyczynki do psychologii życia emocjonalnego żołnierzy na wojnie (strach, urazy, nerwice).

4496. **Smith G. E.** Psychologie fuer Vorgesetzte. Uebers. v. R. L. Mehmke und J. Mehmke-Canivé. Berlin und Leipzig, 1930. Deutsche Verlags-Anstalt Stuttgart.—Str. VIII, 275.

Amerykański podręcznik psychologii praktycznej, przeznaczony dla kierowników zakładów przemysłowych. Zawiera wiele myśli przydatnych dla oficerów jako przełożonych i wychowawców.

4497. **Smith G. E.** Shock and the soldier. — *La*, r. 1916, z. 4, str. 853 i n.

Przyczynek do psychologii żołnierza na wojnie.

4498. **Smith H.** Notes of command.— *CAJ*, r. 1923, z. 2, str. 144—150.

Zasady dowodzenia.

4499. **Smith J. J.** What one college thinks concerning war and peace.— *JAP*, r. 1933, t. XVII, z. 1, str. 17 — 28.

Wyniki ankiety, przeprowadzonej wśród studentów amerykańskich w sprawie wojny i pokoju.

4500. **Smith M.** The genius as leader and person. — *SSR*, r. 1932, str. 527—539.

Charakterystyka psychologiczna geniusza jako przywódcy.

4501. **Smith S.** Functional nervous diseases in the army. — *JRAM*, 1932, t. 59, str. 81—175.

Choroby nerwowe w wojsku.

4502. **Smith W. B.** Are the fit to fly?— *JAvM*, 1933, t. 4, str. 5—14.

Badanie zdatności do służby lotniczej.

4503. **Smoczyński S.** Elementy psychiczne w działaniach nocnych — *Pod*, r. 1933, z. 2, str. 6—7.

4504. **Smolarski M.** Na ziemiach polskich bój. Powieść z czasów wielkiej wojny. Warszawa, b. r. (1930). Nakł. Bibl. Powieściopisarzy Polskich.— Str. 165.

Według przedmowy autora powieść ma być odpowiedzią na książkę Remarque'a, nie zawiera jednak opisu życia żołnierzy podczas wojny, ale raczej dzieje grona ludzi nie biorących udziału w wypadkach wojennych.

4505. **Smolin A.** Czełowiek ili maszina.— *KA*, r. 1922, nr. 18—19, str. 75—82.

Rola czynnika ludzkiego na wojnie w związku z maszynizacją armii.

4506. **Smuszkow S. A.** Na naucznych rielsach. — *KZ*, z 24.12.1928.

O pracach w sprawie obciążenia żołnierza sowieckiego.

— **Snell** — zob. **Thorne.**

4507. **Sniesarew A.** Bojazn pola. — *RuI*, r. 1911, nr. 204.

Strach na wojnie.

4508. **Socha.** O duszę żołnierza polskiego.— *S*, r. II, 1922, nr. 11, str. 8—11.

4509. **Sochaczewski S. W.** Znaczenje charaktera w wojennom diele. — *WRK*, r. 1913, nr. 8, str. 351—356.

Rola charakteru w dowodzeniu.

4510. **(Sociologie).** Sociologie de la guerre et de la paix. (Annales de l'Institut International de Sociologie, t. XVI). Paris, 1931. Giard. —Str. 317.

Praca zbiorowa, zawiera m. i. przyczyny wojen, dusza wojny, i narodu, rola socjalna wojen, etyka a wojna, rytm wojny.

4511. **Sofronow N.** (Praca pedagogiczna w Czerwonej Armji).— *WW*, r. 1926, z. 46.

O wyzyskaniu właściwości uczniów-żołnierzy do pracy pedagogicznej.

4512. **(Sokolnicki M.) M-cki K.** Sprawa armji polskiej. Kraków, 1910. W. L. Anczyc. — Str. 128, 1 nlb.

Ideologia odradzającego się wojska polskiego.

4513. **Sokołow.** (Rola lekarza przy poborze rekruta, badanie zdatności do służby). — *WOH*, 1903, t. 2, str. 202—204.

4514. **Sokołow N. i Speranskij A.** (Badanie psychotechniczne rekrutów). — *SWM*, z. 2, str. 56—67.

— **Sokołow N.** — zob. **Dobrowolskij A.; Organizacja.**

4515. **Sokołowskij M.** Siła ducha. — *RuI*, r. 1911, nr. 211.

Czynniki psychiczne w wojsku.

4516. **Sokołowskij M.** Woinstwiennost, kak nacjonalnaja czerta.— *RuI*, r. 1910, nr. 89.

Duch wojenny narodu.

4517. **Soldan G.** Vom Berufsheer zur Miliz.— *DW*, r. 1932, z. 48—50.

Autor przeszedł całą wojnę światową jako dowódca kompanii, potem batalionu piechoty niemieckiej na froncie francuskim; po wojnie pracował w archiwum wojskowym.
W artykułach (będących przeważnie przeróbką lub rozwinięciem zagadnień omówionych w książce) zajmuje się przede wszystkim charakterem przyszłej wojny i rolą człowieka w walce.

4518. **Soldan G.** Bewegungs-oder Stellungskrieg. — *MWB*, r. 1926, nr. 35.

Uwagi o charakterze wojny.

4519. **Soldan G.** Clausewitz der Unvergaengliche. Clausewitz der Vergaengliche.— *DW*, r. 1931, nr. 45, str. 1098—1099.

Wartość współczesna poglądów Clausewitza.

4520. **Soldan G.** Das deutsche Wehrschicksal. — *DW*, r. 1931, z. 13, str. 326—327.

Stosunek wojska do społeczeństwa w Niemczech powojennych.

4521. **Soldan G.** Doktor-Offiziere. — *DW*, r. 1931, z. 35, str. 885—886

Rozważania na temat, czy w wojsku wiedza ogólna przytłumia zdolność do czynu.

4522. **Soldan G.** Der Fehlschlag der deutschen Offensiven 1918. — *DW*, r. 1931, z. 36, str. 908—909.

Rozważania historyczne. Jedną z przyczyn niepowodzeń niemieckich widzi autor w błędzie psychologicznym popełnionym przez dowództwo niemieckie.

4523. **Soldan G.** Vom kommenden Kriege. — *DW*, r. 1932, nr. 1—3.

Przewidywania o charakterze przyszłej wojny.

4524. **Soldan G.** Der Mensch und die Schlacht der Zukunft. Oldenburg i. O., 1925. Verl. G. Stalling. — Str. 108.

Przewidywania o roli człowieka i o wartości czynników duchowych w wojnie przyszłości. Treść: Doświadczenia żołnierzy walczących.— Człowiek, zapał i sprzęt. — Wojna pozycyjna i gazy.— Zwycięstwo sprzętu nad wojskami milionowymi. — Zwrot w sztuce wojennej.
Rec.:— *B*, r. 1926, t. XXIII, str. 311 — 317.

4525. **Soldan G.** Czełowiek i bitwa buduszczogo. Pierew. s niem. pod red. D. Zujewa. Moskwa, Leningrad, 1928. (Bibl. inostrannoj wojennoj litieratury).—Str. 86.

Przekład poprzedniej książki.

4526. **Soldan G.** Der Stellungskrieg als neue Kampfform. — *LA*, r. 1926, nr. 7, str. 53 — 54.

Wyjątek z książki tegoż autora.

— **Soldan G.** — zob. **Mensch; Moser.**

4527. **(Soldat).** Soldat oder der Kriegs-Stand betrachtet als der Stand der Ehre. Frankfurt und Leipzig, 1744. J. F. Fleischer. — Str. 12 nlb., 436, 24 nlb.

Przerobione z francuskiego. Treść: Istota wojny.— Honor jako podstawa stanu żołnierskiego. — Cnoty żołnierskie. — Cechy wodza i bohatera.— Karność wojenna.— Humanitaryzm na wojnie.

— **Soldat** — zob. **H.; Langenhager J.; Lemercier E.**

4528. **(Soldatenfreund).** Soldaten-Freund oder kurze Darstellung derjenigen Mittel, die den Soldaten zu einer sittlichen Ausbildung, wie zu der genauen Erfuellung aller seiner Pflichten, sowohl in der Garnison als im Kriege fuehren koennen. Geschrieben von einem Koenigl.-Preuss.Schuetzen-Officier. Breslau, 1818. W. G. Korn. — Str. XVI, 135.

Charakterystyczne dla ówczesnych poglądów na powołanie żołnierza, honor, odwagę, wychowanie żołnierza.

4529. **(Soldatengeist).** Friederizianer Soldatengeist. Von einem deutschen Offizier.

Charlottenburg, 1924. Verl. „Offene Worte".—Str. 31, 5 tabl.

Duch wojska za czasów Fryderyka II.

4530. **(Soldatengeist).** Soldatengeist in Deutsch - Ostafrika. — *SVK*, r. 1923, z. 4.

Duch oddziałów niemieckich walczących w Afryce w czasie wojny światowej.

4531. **Solms M.** Fuehrerbestellung. Leipzig, 1932. Buske. — Str. 70.

Zagadnienie urobienia przywódców i kierowników.

4532. **Sołłogub N.** Politiczeskaja rabota w boju. — *WiR*, r. 1926, nr. 7, str. 130—141.

Wychowanie w wojsku sowieckim.

4533. **Sołowiew L. Z.** Ukazanja opyta tiekuszczej wojny na bojewyja diejstwia piechoty. Wpieczatlienja rotnogo komandira. Petersburg, 1905. — Str. 48.

Wrażenia oficera piechoty z wojny rosyjsko - japońskiej. Od str. 37-ej psychologia walki.

4534. **(Sołowiew L. Z).** Les impressions d'un commandant de compagnie. Paris, 1906. — Str. 49.

Przekład poprzedniej książki.

4535. **Sołowiew W.** Godicznyj opyt ispytanja obszczej odarennosti uzbekow i mietodiczeskij analiz WSU RKKA. — *PiPT*, r. 1929, z. 2 — 3, str. 151 — 168.

Sprawozdanie z prac psychotechnicznych w wojsku sowieckim w 1927 r.

4536. **Sołowiew W.** K mietodołogji psichofizjołogiczeskich issliedowanij w RKKA. — *WSD*, r. 1930, z. 4, str. 1 — 7.

Metoda badań psychologicznych w wojsku sowieckim.

4537. **Sołowiew P. Z.** O uczasti graždanskich uczreždienij w psichofizjołogiczeskich issliedowanjach w Krasnoj Armji. — *PiPT*, r. 1929, str. 22 — 28.

Referat i dyskusja w sprawie wyzyskania urzędów cywilnych do badań psychofizjologicznych w wojsku sowieckim.

4538. **Sołowiew Z. B.** (Metody psychotechniczne w Czerwonej Armji).—*WSD*, 1929, z. 4, str. 101 — 107.

4539. **Sołtysik S.** Wychowanie wojskowe w szkołach angielskich. — *PZ*, r. 1933, nr. 199.

4540. **Sommer R.** Krieg und Seelenleben. — *WMW*, r. 1915, z. 39 i 40.

Przedruk mowy, z której powstała później — rozszerzona — książka tegoż autora.

4541. **Sommer R.** Krieg und Seelenleben. Leipzig, 1916. Verl. O. Nemmich. — Str. 96.

Studium psychologii żołnierzy frontowych i tyłowych, rannych oraz społeczeństwa, opracowane na podstawie doświadczeń zebranych w czasie wojny na stanowisku lekarza neurologa.

4542. **Sommerville H.** The war anxiety neurotic of the present day: his „dizzy bouts" and hallucinations.—*BJMP*, r. 1923, t. III, z. 4, str. 309—319.

Przyczynek do studium neurozy wojennej.

4543. **Sorel G.** Réflexions sur la violence. Paris, 1920. Rivière.— Str. 412.

Dzieło socjologiczne, zawiera wiele myśli o filozofii wojny.

4544. **Sosabowski S.** Miłość motorem czynu żołnierza. — *PZ*, z 30.1.1922, nr. 29.

Uczucie jako główna pobudka czynności wojska.

4545. **(Sosabowski S.) St. S.** Nakaz serca.— *Wia*, r. 1931, nr. 49, str. 1042.

O karności, z powodu książki Remarque'a.

4546. **Sosabowski S.** Wychowanie żołnierza - obywatela. Podręcznik dla dowódców pododdziałów, uzgodniony z „Instrukcją o pracy oświatowo-kulturalnej i wychowawczej w wojsku". Warszawa, 1931. Wojsk. Inst. Nauk. Wyd. — Str. 8 nlb., 337, 1 nlb., 2 ilustr., 3 załączn.

Część książki poświęcona wychowaniu moralnemu.
Od str. 235 — 270 o obowiązkach żołnierza, stosunek do dowódcy, karność.
Obszerne omówienie: — *PP*, r. 1932, z. 6, str 127 — 135.

4547. **Sosabowski S.** Wychowanie żołnierza - obywatela. Przezrocza. Warszawa, 1932. Wojsk. Inst. Nauk. Wyd.— Str. VII, 114, 1 nlb.

Dodatek do poprzedniej książki.

4548. **(Sosabowski S.)** Wychowanie żołnierza - obywatela.— *Wia*, r. 1931, nr. 47, str. 1007—1008.

Wyjątek z książki pod tym samym tytułem.

4549. **Sosabowski S.** Wychowanie żołnierza - obywatela. — *PP*, r. 1933, nr. 3, str. 388—395.

Polemika z oceną książki tegoż autora.

4550. **Sosabowski S.** Zewnętrzne objawy dyscypliny żołnierskiej. — *PP*, r. 1930, z. 10, str. 62—71.

Istota karności na wojnie i podczas pokoju.

4551. **Sosabowski S.** Związanie żołnierza z pułkiem.— *PP*, r. 1931, z. 8, str. 95—108.

Rola wychowawcza związania rezerwisty z oddziałem, w którym pełnił służbę.

— **Sosabowski S.** — zob. **Kalwas W.; Witczak-Witaczyński N.**

4552. **Soskin L.** Psichofizjołogiczeskaja charaktieristika striełkowych i miechaniziirowannych czastiej i principy otbora licznogo sostwa dla nich. — *WW*, r. 1932, z. 13, str. 8—17.

Próba zastosowania psychotechniki do doboru żołnierzy w piechocie i w oddziałach zmechanizowanych.

4553. **Sosnkowski K.** Chwała oręża w walce o wolność. — *DoW*, z 11.11.1933, nr. 260.

Sprawozdanie z odczytu o siłach duchowych wojska polskiego.

4554. **Sosnkowski W.** Dowodzenie, wyszkolenie, wychowanie. — *PZ*, r. 1929, nr. 74, 75, 77 i 79 z 16. — 19.3.1929 r.

O ścisłej łączności różnych działów pracy nad żołnierzem.

4555. **(Sostojanje).** Politiko-moralnoje sostojanje oficierskogo korpusa polskoj armji. — *WiR*, r. 1931, nr. 1, str. 81—87.

Stan moralny polskiego korpusu oficerskiego w oświetleniu sowieckim.

4556. **Soto J.** (Dobór żołnierzy w wojsku chilijskim). — W wyd.: Primer congresso de medicina y cirurgia naval y militar de Chile, Valparaiso, 1929. — Str. 353—356, 365—369.

4557. **Soubies J.** Physiologie de l'aéronaute. Paris, 1907, Steinheil.— Str. 238.

Pierwsze próby badania wpływu latania na organizm.

4558. **Soukup F. A.** Skolni metodou vychovou k brannosti naroda. Praha, 1932. — Str. 308.

Podręcznik pedagogii wojskowej (wychowanie i wyszkolenie) dla czeskiego przysposobienia wojskowego.

— **Souques** — zob. **Megevand.**

4559. **Souriau P.** L'entrainement au courage. Paris, 1926. F. Alcan. — Str. VI, 156, 1 nlb.

Treść: Psychologia odwagi (czynniki aktu odwagi).— Dyscyplina nerwów (odporność na zmęczenie, cierpienie i strach). — Pobudki odwagi (interes, miłość własna, obowiązek, serce). Wnioski o sposobach wyrobienia odwagi.

4560. **Southard E. E.** Prothymia — *CMB*, 1919, t. 2, str. 786—795.

Duch wojska Ksenofonta.

4561. **(Soziologie).** Soziologie des Krieges. — *MWB*, z 25.7.1930.

Krótka notatka o socjologii wojny.

4562. **Spaeth R. A. and Dunham G. C.** The correlation between motor control and rifle shocking. — *AJPh*, r. 1921, t. 56, str. 249—256.

Przyczynek do badania warunków, jakim powinien odpowiadać dobry strzelec.

4563. **Spaits A.** Mit den Kosaken durch die Mandschurei. Wien, 1906. C. Konegen. — Str. 3, 372, 1 rys.

Wrażenia z wojny rosyjsko-japońskiej.

4564. **Spałek W.** Przyczynek do psychologji boju i paniki. — *LW*, r. 1926, t. VIII, nr. 5—6, str. 443—447.

Krótka analiza paniki; konieczność wychowawczego przeciwdziałania powstawaniu paniki.

4565. **Spałek W.** Przyczynek do psychologji boju i paniki. Warszawa, 1927. — Str. 7, 1 nlb.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

4566. **Spann O.** Zur Soziologie und Philosophie des Krieges. Berlin, 1913. I. Gutentag. — Str. 39.

Apologia wojny.

4567. **Spannochi L.** Das Ende des kaiserlich russischen Heeres. Wien — Leipzig, 1932. Elbemuehl - Verlag. — Str. 226.

Autor — generał austriacki, długoletni attaché wojskowy w Rosji — opisuje rozkład wojska carskiego.

4568. **Spasič M.** O casti i castoljublju. — *VV*, r. 1927, nr. 3, str. 17—19.

O honorze w wojsku.

4569. **Spaulding C. B.** Types of junior college leaders. — *SSR*, r. 1933, str. 164—168.

Charakterystyka przywódców w szkołach amerykańskich.

4570. **Specht.** Psychopathologie der Desertion. — *MMW*, z 23.4.1915.

Psychologia zbiegostwa.

4571. **Spencer H.** La société militaire. — *RPh*, r. 1881, z. 9, str. 371—400.

Charakterystyka społeczeństwa o ustroju wojskowym.

— **Speranskij A.** — zob. **Dobrowolskij A.; Organizacja; Sokołow N.**

— **Spielrein J.** — zob. **Szpilrein J.**

4572. **Spiller G.** The dynamics of greatness. — *SR*, r. 1929, str. 218 - 233.

Przyczynek do psychologii geniusza.

4573. **Spillmann.** Psychoses et psychonevroses de guerre. — *SMN*, z 28.7.1915 r.

Choroby nerwowe na wojnie.

4574. **(Spirit).** The spirit of the man of arms. — *ANJ*, r. 1911, nr. 2507, str. 33 i nast.

Psychologia żołnierza.

4575. **Spitta D. H.** Heimweh Melancholie, Toetung. — W wyd.: Praktiche Beitraege zur gerichtlich-aerztlichen

Psychologie. Rostock, 1855, str. 25—56.

Nostalgia jako powód przestępstw w wojsku.

4576. **Spitta H.** Heldentod. Studien zur vergleichenden Psychologie. (Durch Kampf zum Frieden, t. X.) Tuebingen, 1915. Verl. Kloeres. — Str. 32.

Rozważania filozoficzne i literackie na temat śmierci na wojnie.

4577. **Spohn.** Die Erziehung des Soldaten fuer seinen Beruf im Krieg und Frieden. Berlin, 1907. Eisenschmidt.— Str. 98.

Wychowanie żołnierskie.

4578. **Spohn.** Die Kunst des Befehlens. — *JAM*, r. 1907, z. 10, str. 337—351.

Artykuł o dowodzeniu, przedrukowany w książce tegoż autora.

4579. **Spohn.** Die Mitgift der Reservisten.—*NMB*, r. 1911, nr. 12, str. 198—199.

Wychowanie rezerwisty.

4580. **Spohn.** Vier Fuehrertugenden. (Dienstfreudigkeit, Selbstaendigkeit, Selbsttaetigkeit und Verantwortungsfreudigkeit. Die Kunst des Befehlens). Berlin, 1911. R. Eisenschmidt. — Str. 87.

Treść: Cnoty dowódcy: samodzielność, poczucie odpowiedzialności, ochota do pracy. — Wychowanie tych cnót.— Sztuka dowodzenia.

4581. **Spont H.** Psychologie de la guerre. Paris, 1922. Perrin. — Str. XIX, 282.

Tytuł nie odpowiada treści, gdyż autor nie zajmuje się psychologią wojny, ale sprawą możliwości wiecznego pokoju.

4582. **(Sprawa).** Sprawa armji polskiej. — *Pr*, r. 1910, z. 9, str. 505—514.

Ideologia wojska odradzającej się Polski.

4583. **Springer C.** (Samouszkodzenia w czasie wojny). — *VZL*, 1930, t. 6, str. 106 — 119.

4584. **Stachiewicz J.** Doktryna a rutyna. — *B*, r. VI, 1923, t. XII, z. 3, str. 193—203.

Przyczynek do psychologii dowodzenia.

— **Stachiewicz J.**—zob. **Cantal P.**

4585. **Staczyński W. K.** Wychowanie żołnierza-obywatela. —*PP*, r. 1933, nr. 11, str. 618—624.

Krótkie praktyczne wskazówki.

4586. **Stadelmann H.** Die Beziehung der Ermuedung zur Psychose.— *ZAP*, r. 1909, t. 2, str. 527—533.

Znużenie jako przyczyna chorób psychicznych.

4587. **Stadelmann H.** Erlebnis und Psychose. — *ZAP* r. 1908, t. 1, str. 416—420.

Wpływ silnych przeżyć na choroby psychiczne.

— **Stadler E.** — zob. **Bruck.**

4588. **Staehlin.** Unsere geistige Lage und die Aufgabe der Fuehrer.— *WuW*, r. 1921, z. 6, str. 378—393.

Zadania dowódców w powojennych Niemczech.

4589. **Stamm E. L.** Medical aspects of aviation.— *AeR*, r. 1919, z. 11.

Przystosowanie się do wysokości, działanie siły odśrodkowej i równowagi podczas lotów.

4590. **(Standards).** Standards of physical examination for flying. (U. S. War Department, medical Department. Army regulations No. 40—110 and Changes No. 1, 2). Washington, 1931 i 1933. — 3 tomiki. Str. 24, 6 i 8.

Testy do badania zdatności do służby w lotnictwie wojskowym St. Zjedn. Ameryki Północnej.

4591. **(Standesbewusstsein).** Standesbewusstsein im Unteroffizierskorps. — *DW*, r. 1930, z. 24, str. 604—605.

O typ podoficera niemieckiego.

4592. **Stankovič M.** O psihologiji vojske.— *R*, r. 1928, z. 11 — 12, str. 155 — 162, i r. 1929, z. 1—2, str. 132 139.

Przekład artykułu płk. szwajcarskiego Kielholza.

4593. **Stanojevič L.** Ueber die Ursachen der waehrend des Militaerdienstes vorkommenden Geisteskrankheiten und Selbstmorde. —*PMP*, 1911, t. 47, str. 59, 68 i n.

Choroby psychiczne i samobójstwa w wojsku.

4594. **Stanowski Z.** Znaczenie psychiki w walce i obronie przeciwgazowej. — *LW*, r. 1929, t. XIII, z. 5, str. 240 —245.

O konieczności uodpornienia psychicznego wojska i ludności wobec groźby walki chemicznej.

4595. **Stanowski Z.** Znaczenie psychiki w walce i obronie przeciwgazowej. Warszawa, 1929. Nakładem „Lek. Wojsk." — Str. 8.

Odbitka poprzedniego artykułu.

4596. **Starck F.** Paniken. Ein Beitrag zur Psychologie des Krieges. (Beiheft zum Militaer - Wochenblatt, nr. 10 z 1904 r.). Berlin, 1904. Verl. E. S. Mittler.— Str. 447 — 463.

Krótka psychologia paniki z szczególnym uwzględnieniem przykładów historycznych.

4597. **Stark R.** Die Jagdstaffel, unsere Heimat. Leipzig, 1932. K. F. Koehler.— Str. 163, 4 tbl.

Pamiętnik niemieckiego lotnika myśliwskiego z frontu francuskiego w 1918 r.

4598. **Starobiński A.** Une nouvelle conception du génie et du talent.— *AMP*, r. 1927, t. 85, str. 229 — 233.

Psychologia geniusza.

4599. **Starzyński M.** Naród a wojsko.— *PWs*, r. 1924, nr. 27 i 28, str. 97 — 108 i 263 — 278.

4600. **Stasiak S.** „Baterja — Ognia". Warszawa, 1933. Księgarnia Św. Wojciecha. — Str. 128.

Pamiętnik ucznia, ochotnika-artylerzysty z wojny polsko-bolszewickiej.

4601. **Staubwasser O.** Zukunftskrieg.— *U*, 1925, t. 29, str. 365 — 369.

Uwagi o roli czynników duchowych w przyszłej wojnie.

4602. **Staudacher C.** Heilung eines Falles von Kriegsneurose.— *IZP*, 1928, t. 14, str. 91 — 97.

Opis wypadku wyleczenia nerwicy wojennej, zawierający materiał psychograficzny.

4603. **Stauff P.** Kriegsleistung und Rasse.— *Ub*, r. 1913, nr. 11, str. 743 — 745.

Wpływ rasy na wartość żołnierza.

4604. **Steckel H. A.** War neuroses in the combat areas.— *SH*, 1919 — 1920, t. 5, str. 44 — 56.

Nerwice wojenne.

4605. **Steckel W.** Gefangenenliebe.— *PrT*, z 9.12.1915.

Psychologia jeńców.

4606. **Steckel W.** Unser Seelenleben im Kriege. Psychologische Beobachtungen eines Nervenarztes. Berlin, 1916. O. Salle.— Str. IV, 168.

Analiza psychologiczna wpływu wojny na całe społeczeństwo i na jednostki, nie biorące bezpośredniego udziału w działaniach wojennych.
Rec.:—*B*, r. 1918, z. 7, str. 572 — 573.

4607. **Stefanica C.** Scrisori de rasboiu.— *ASRS*, r. 1932, t. 10, str. 183 — 191.

Analiza psychologiczna listów żołnierza rumuńskiego z czasów wojny światowej.

4608. **Steffen G. F.** Krieg und Kultur. Sozialpsychologische Dokumente und Beobachtungen vom Weltkrieg 1914. Aus dem Schwedischen v. M. Langfeld. Jena, 1915. Verl. E. Diederichs. — Str. VIII, 205.

Broszura o charakterze raczej politycznym zawiera przyczynki do psychologii narodów, biorących udział w wojnie światowej.

4609. **Steffen G. F.** Der Weltfriede und seine Hindernisse. Jena, 1918. E. Diederichs.— Str. 292.

Uzasadnienie zjawiska wojny.

4610. **Steiger W.** Soldat Juergen bei den Tuerken. Dresden, 1928. Reissner.— Str. 210.

Wspomnienia młodego Niemca z wojny światowej.

4611. **Steimann W.** Morphinismus als Kriegsdienstbeschaedigung. — *MMW*, 1927, t. 74, str. 719 — 721.

Morfinizm jako skutek wojny.

4612. **Stein L.** Heerwesen als Teil der Staatswissenschaft. Stuttgart, 1872. G. Cotta.— Str. VI, 274.

Zasady organizacji wojska. W wielu miejscach autor uwzględnia znaczenie czynników psychicznych.

4613. **Stein L.** Uczenje o wojennom bytie kak czasti nauki o gosudarstwie. Pierew. A. Ertel. Petersburg, 1875. — Str. 31 (wstępu tłumacza), 499.

Przekład poprzedniej książki.

4614. **Stein P.** Der Soldat im Stellungskampf. Psychologisch - militaerische Betrachtungen in Anlehnung an E. Everths „Die Seele des Soldaten im Felde". Berlin, 1917. Verl. R. Eisenschmidt.— Str. 79.

Psychologia żołnierza niemieckiego podczas walk pozycyjnych.
Treść: Przemiany wywołane przez wojnę pozycyjną.— Zdrowie.— Nastrój i życie uczuciowe.— Stosunek przełożonych i podwładnych — Urlopnicy.

Rec.:— *B*, r. 1918, z. 9, str. 129 — 134.

— zob. **Everth E.**

4615. **Steinau J.** Zur Kenntnis der Psychosen des Schuetzengrabens. — *ZGNP*, r. 1919, t. 53, z. 4 — 5, str. 327 — 370.

Powstawanie chorób psychicznych wskutek długiego przebywania w okopach.

4616. **Steinberg S. D.** „So war der Krieg". Zuerich, 1919. Rascher.— Str. 138.

Obrazy z wojny światowej, zestawione z tendencją pacyfistyczną.

4617. **Steinberg W.** Die seelische Eingliederung in die Gesellschaft. Muenchen, 1933. Verl. E. Reinhardt.— Str. 126.

Przyczynek do psychologii grup i zbiorowisk.

4618. **Steinberg W.** Soziale Seelenhaltungen. Muenchen, 1932. Reinhardt.— Str. 151.

Autor porusza m. in. zagadnienia podporządkowania i przewodzenia.

4619. **Steinbrecher W.** Landsknecht im Feldgrau. Erfurt, 1929. Mitteldeutsche Verlags - Aktien-Gesellschaft. — Str. 256.

Opowiadanie o ochotniku niemieckim podczas wojny światowej.

4620. **Steinbrecher W.** Wir waren im Westen. Halle-

Merseburg - Weimar - Erfurt, b. r. (1930).—Str. 208.

Wspomnienia o przeżyciach na froncie francuskim, spisane na podstawie podróży odbytej w 1929 roku od Ypres do Verdun.

4621. **Steiner.** Die psychologische Berufseignungsforschung in ihrer Bedeutung fuer die Psychiatrie (mit besonderer Beruecksichtigung militaerischer Verhaeltnisse). — *MPN*, r. 1918, t. 44, z. 2, str. 63 — 74.

Badania w sprawie służby wojskowej jednostek nienormalnych.

4622. **Steiner L.** Skaree! Skaree! Innsbruck, 1930. Verl. Tyrolia.— Str. 139.

Pamiętniki żołnierza austriackiego z niewoli rosyjskiej podczas wojny światowej i rewolucji bolszewickiej.

4623. **Steinhaus W.** Pamiętnik legionisty. Kraków, 1916. Centr. Biuro Wyd. N. K. N. — Str. 76.

Dziennik pisany w polu.

4624. **Steinitz E.** Anleitung zur systematischen Erziehung und Ausbildung des Soldaten. Prag, 1877. Calve'sche Buchhandlung. — Str. 2 nlb., 64.

Krótki podręcznik wychowania i wyszkolenia żołnierza w wojsku austriackim.

4625. **Steinmann A.** Die Psychologie in der Schlacht. (Sonderabdruck aus der *SMO*, 1904, z. 12). Frauenfeld, b. r. (1905).— Str. 28.

Szkic psychologii żołnierza i oficera w walce na podstawie doświadczeń z wojen francusko-pruskiej, burskiej i rosyjsko - japońskiej.
Autor podkreśla przede wszystkim rolę czynników psychicznych w walce (wola, odwaga, wpływ dowódcy).

4626. **Steinmetz S. R.** Die Philosophie des Krieges. (Natur-und kulturphilosophische Bibliothek, t. VI). Leipzig, 1907. Verl. J. A. Barth.— Str. XVI, 352.

Wyczerpujący wykład filozofii wojny.
Treść: Wstęp.— Wojna jako siła kulturalna.— Złe strony wojny.— Funkcja wojny.— Wojna jako czynnik selekcji.— Przyszła wojna.— Zanik ducha wojennego.— Kongresy pokojowe. — Zakończenie.

4627. **Steinmetz S. R.** Soziologie des Krieges. Zugleich zweite vollstaendig umgearbeitete und erweiterte Auflage der „Philosophie des Krieges". Leipzig, 1929. Barth.— Str. XII, 704.

Rozszerzone i przerobione wydanie poprzedniej książki.

4628. **Steinmetz S. R.** Der Krieg als soziologisches Problem. Amsterdam, 1899. J. Mueller.— Str. 59.

Filozofia i socjologia wojny. Przekład francuski dołączony do książki podanej pod l. 885.

— zob. **Constantin A.**

4629. **Stellrecht H.** Trotz allem! Ein Buch der Front. Muenchen, 1931. J. F. Lehmanns Verlag.— Str. 419.

Pamiętnik ochotnika niemieckiego z wojny światowej, (front francuski).

4630. **(Stellungskrieg).** Der Stellungskrieg im Westen. Herausgegeben von H. Walde. Leipzig, 1920. Lippold. — Str. 192.

Książka zbiorowa, m. i. J. Freyer o psychologii życia w okopach (str. 9 — 14).

4631. **Stelzner H.** Aktuelle Massensuggestionen.— *ArP*, r. 1915, t. 55, str. 365 — 389.

Suggestia zbiorowa podczas wojny światowej w Niemczech.

4632. **Stenbock-Fermor A.** Freiwilliger Stenbock. Stuttgart, 1929. J. Engelhorns Nachf.— Str. 237.

Wspomnienia ochotnika niemieckiego z walk na froncie rosyjskim podczas wojny światowej.

4633. **Stephan J.** Ueber die Reaktionszeit bei ploetzlicher Koerperneigung. — *ZB*, r. 1920, t. 70, z. 41.

Badanie czasu reakcji u pilotów.

4634. **Stéphane M.** Verdun. Ma dernière réleve au Bois des Caures. Paris, 1929. R. Liot.— Str. 222.

Pamiętnik strzelca francuskiego z czterech dni walk w r. 1916 pod Verdun.

4635. **Stepkes J.** Soldatenleben und Charakterbildung. Gladbach, 1913.— Str. 78.

Wpływ zawodu żołnierskiego na kształcenie charakteru.

4636. **Steponaitis V.** (Fizjologia marszu).— *MŻ*, r. 1929, z. 5.

4637. **Stepun F.** Wie war es moeglich? Briefe eines russischen Offiziers. Muenchen, 1929. Hauserverlag.— Str. 291.

Powieść na tle wojny światowej, ujęta w formę listów oficera rosyjskiego.— Nastawienie pacyfistyczne.— Przekład książki: Iz pisiem praporszczyka artillerista. Praha, 1926. — Str. 267.

4638. **Stern E.** Autoritaet und Erziehung. Berlin, 1925. — Str. 58.

Książka pedagogiczna, pomocnicza w studiowaniu wychowania wojskowego.

4639. **Stern E.** Psychologische Eignungspruefung fuer Schallmesser. — *ZAP*, r. 1920, t. XVI, str. 335 — 340.

Sprawozdanie z badań uzdolnień do służby pomiarów akustycznych. Autor przeprowadził badania w roku 1918 dla pruskiego ministerstwa wojny.

4640. **Stern Fr.** Gedanken ueber Heeresorganisation auf arbeitswissenschaftlicher Grundlage. Berlin, 1917.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI

Zasady zastosowania psychologii do różnych gałęzi pracy wojskowej.— Książka wydana podczas wojny dla wojska niemieckiego, była drukowana jako rękopis.

4641. **Stern H.** Die hysterischen Bewegungsstoerungen als Massenerscheinung im Krieg.— *ZGNP*, 1918, t. 39, str. 246 — 281.

Wpływ wojny na system nerwowy.

4642. **Stern W.** La psychologie de la personnalité et la méthode des tests.—*JPNP*, 1928, t. 25, str. 5 — 18.

Testy do badania charakteru.

4643. **Stern W.** Jugendliches Seelenleben und Krieg. Materialien und Berichte. Leipzig, 1915. Verl. J. A. Barth.— Str. VII, 181.

Materiał do badania wpływu wojny na psychikę dzieci.

4644. **Stern W.** Psychologie der Simulation. — *ZAP*, r. 1919, t. 15, str. 91 — 100.

Analiza niemieckiej literatury psychologicznej, medycznej i prawniczej o symulacji (udawanie chorób).

4645. **Stern W.** Ueber eine experimentell - psychologische Eignungspruefung fuer Flugzeugfuehrer. — *ZAP*, r. 1919, t. XV, z. 3 — 4, str. 236 — 253.

Sprawozdanie z badań lotniczych, przeprowadzanych w wojsku niemieckim podczas wojny światowej.

— **Stern W.**— zob. **Benary W.; Lipmann O.; Rupp H.; Seelenleben.**

4646. **Stern-Rubarth E.** Die Propaganda als politisches Instrument. Berlin, 1921. — Verl. Towitsch.— Str. 116.

Psychologia propagandy i przykłady z wojny światowej.

4647. **Stewart M. B.** Military character, habit, deportment, courtesy and discipline. Menasha, Wisc., 1913. Banta.— Str. 2, 70.

Wychowanie wojskowe i moralne, karność.

4648. **Steyer Wł.** Tayloryzacja pracy a działoczyny. — *PM*, r. 1929, nr. 4, str. 58 — 61.

O zastosowaniu naukowej organizacji pracy w mustrze artylerii.

4649. **Steyerthal A.** Die Hysterie im Kriege. — *KTW*, 1919, t. 36, str. 249 — 256.

Histeria na wojnie.

4650. **Stiefler G.** Ueber norvoese und psychische Erscnoepfungszustaende.— *KTW*, 1918, t. 35, str. 374 — 377.

Choroby wskutek wyczerpania na wojnie.

4651. **Stiefler G.** Ueber Psychosen und Neurosen im Kriege.— *JPN*, 1917 — 1918, t. 38, str. 159 — 183.

Choroby psychiczne i nerwowe na wojnie.

4652. **Stieler G.** Person und Masse. Untersuchungen zur Grundlegung einer Massenpsychologie. Leipzig, 1929. Meiner.— Str. 239.

Psychologia tłumu i przywódcy. Podstawy filozoficzne psychologii zbiorowisk, w części trzeciej (str. 205 — 239) psychologia grupy.

4653. **Stiepanienko S.** Zamietki o disciplinie. — *WiR*, r. 1925, z. 1, str. 159 — 165.

Rozważania o swoistej karności, odpowiadającej duchowi Czerwonej Armii.

4654. **Stier E.** Fahnenflucht und unerlaubte Entfernung. Eine psychologische, psychiatrische und militaerrechtliche Studie. Halle a. S., 1905. C. Marhold.— Str. 110.

Obszerna praca o zbiegostwie w różnych armiach, przeważnie w czasach pokojowych. Na str. 1 — 54 autor — niemiecki lekarz wojskowy — omawia pobudki zbiegostwa i stan psychiczny dezerterów.

4655. **Stier E.** Ueber Geisteskrankheiten im Heere. — *AZP*, 1902, t. 59, str. 1 — 19.

Artykuł włączony do następnej książki.

4656. **Stier E.** Ueber Verhuetung und Behandlung von Geisteskrankheiten in der Armee. Hamburg, 1902. Luedeking.— Str. 43.

Praca o chorobach umysłowych w wojsku w czasie pokojowym.

4657. **Stier E.** Ueber Fahnenflucht und unerlaubte Entfernung.— *DMZ*, 1904, t. 33, str. 209 — 227.

O dezercji.

4658. **Stier E.** Wie kann der Enstehung von Kriegsneurosen bei der Feldarmee vorgebeugt werden? — *DMZ*, 1918, t. 47, str. 60 — 72.

Wnioski w sprawie przeciwdziałania powstawaniu nerwic w wojsku podczas wojny.

4659. **Stier E.** Die akute Trunkenheit und ihre strafrechtliche Begutachtung mit besonderer Beruecksichtigung der militaerischen Verhaeltnisse. Jena, 1907. Fischer.— Str. 153.

Alkoholizm w wojsku.

4660. **Stierlin S.** O bratanji. — *WiR*, r. 1931, ks. VIII, str. 73 — 87.

Analiza zjawiska bratania się żołnierzy stron walczących.

4661. **Stillé A.** War as an instrument of civilization. Philadelphia, 1862. Collings.— Str. 62.

Filozofia wojny, jej wpływ na rozwój cywilizacji.

4662. **Stimpel E.** Der Wurf. — *NPS*, r. 1933, str. 109 — 138.

Analiza postawy i ruchów przy rzucie (kulą, granatem).

4663. **Stirling Taylor G. R.** The psychology of the Great War. London, 1915. M. Secker.— Str. 195.

Tytuł nie odpowiada treści. Książka polityczna.

4664. **Stivers C. G.** Testing the aviation candidates. — *SCP*, 1917, t. 32, str, 169 — 172.

Badanie zdatności do służby lotniczej.

4665. **Stodola,** Reflexni ukony fisiologicke a psichologicke pri vojenskem vycviku. — *VVy*, r. 1931, t. VI, z. 7, str. 97 — 100.

Krótka notatka o odruchach i nawykach oraz przykłady występowania tych zjawisk w wyszkoleniu wojskowym.

4666. **Stoecker H.** Ist der Kriegstrieb ausrottbar. — *NG*, 1927, t. 27, str. 590 i n.

Instynkt walki.

4667. **Stoecker H.** Der vielgeliebte Krieg.— *NG*, 1925, t. 21, str. 241 — 248.

Stosunek do wojny.

4668. **Stojanowski K.** Skład rasowy studentek i studentów Studium W. F. Uniwersytetu Poznańskiego.— *WF*, r. 1931, z. 2, str. 49 — 56.

Sprawozdanie z badań antropologicznych w szkole wychowania fizycznego.

4669. **Stojanowski K.** Zjawiska selekcyjne w szkole podchorążych rezerwy. — *KwP*, r. 1932, str. 395 — 438.

Wydane osobno jako książka.

4670. **Stojanowski K.** Zjawiska selekcyjne w szkole podchorążych rezerwy. Poznań, 1932. Pozn. Tow. Psychologiczne.— Str. 51.

Sprawozdanie z badań antropologicznych, przeprowadzonych w 1930 r. Wnioski co do doboru.

4671. **Stojkovič M.** Ambicija vojnog staréšina i njegove dejstva.— *VV*, r. 1929, z. 7, str. 212 — 213.

Znaczenie ambicji w pracach dowódców wojskowych.

4672. **Stojkovič M.** I bezizlazna situacja može se savladati. — *PG*, r. 1928, z. 2, str. 53 — 56.

Praca konkursowa na temat: dobry oficer przy pomocy dzielnych żołnierzy może opanować każde położenie.

4673. **Stojkovič M.** Disciplinovanost.— *R*, r. 1925, nr. 9, str. 104 — 115.

O karności w wojsku.

4674. **Stojkovič M.** Kako čemo odgovoriti svome pozivu.— *R*, r. 1924, nr. 9.

Cechy dobrego dowódcy.

4675. **Stojow N.** O wojnie i wojskie.— *Cz*, r. 1932, z. 89, str. 10.

O dodatnim wpływie wojny na psychikę człowieka (bohaterstwo, ofiarność, patriotyzm).

4676. **Stollberg.** Drill und Panik.— *MWB*, z 11.11.1928, nr. 18, str. 698 — 699.

Wpływ musztry na opanowanie paniki, przykład z pod Verdun.

4677. **Stoltenberg H. L.** Soziopsychologie. Erster Teil der Sozialpsychologie. Berlin, 1914. Verl. K. Curtius. — Str. 186.

Autor podaje analizę pojęć i historię psychologii życia zbiorowego. O psychologii tłumu pisze bardzo mało.

4678. **Stoltenberg H. L.** Seelgruppenlehre. Zweiter Teil der Sozialpsychologie. Berlin, 1922. Verl. K. Curtius.— Str. 132.

Oba dzieła stanowią całość, w której autor próbuje podać nowe definicje i zadania psychologii zbiorowisk.

4679. **Stolzing J.** Rasse und Krieg.— *PAM*, 1915 — 1916, t. 14, str. 15, 80 i n.

Skutki wojny.

4680. **Stolzman K. B.** Partyzantka czyli wojna dla ludów powstających najwłaściwsza. Paryż i Lipsk, 1844. Brockhaus i Avenarius.— Str. 6 nlb., XXIV, 239, 2 tabl. i mapa.

Podręcznik wojskowy, zawierający w przedmowie i części pierwszej (do str. 52) wiele materiału do charakterystyki walki powstańczej, jej dowódców i żołnierzy.

4681. **(Storona).** Duchowaja storona w boju.— *WS*, r. 1913, nr. 10, str. 56 i n.

Czynniki duchowe w walce. Oparte na myślach marszałka Bugeaud.

4682. **Storch A.** Beitraege zur Psychopathologie der unerlaubten Entfernung und Fahnenflucht im Felde. — *ZGNP*, 1919, t. 46, str. 348 — 367.

Psychologia dezercji i samowolnego oddalenia w czasie wojny.

4683. **Stpiczyński W.** Żołnierz w szeregu symbolów Rzeczypospolitej.— *S*, r. 1933, nr. 53, str. 29 — 30.

Ideologia nowoczesnego wojska polskiego.

4684. **Straeussler E.** Ueber Selbstmorde und Selbstmordversuche beim Militaer.— *MMAK*, r. 1914, z. 5.

Opracowanie o samobójstwach w wojsku austriackim.

4685. **Stransky E.** Krieg und Geistesleben. Wiesbaden,

1918. J. F. Bergmann. — Str. 77.

Książka lekarza niemieckiego o wpływie wojny na życie jednostki i zbiorowisk.
Treść: Psychologia i psychopatologia narodów prowadzących wojnę. Psychologia tłumu i psychopatologia początku wojny.— Przeżycia jednostek przed wybuchem wojny i w pierwszych dniach wojny.— Wojna i psychopaci w polu i w kraju.— Przeżycia młodzieży.— Wojna jako przyczyna chorób nerwowych i umysłowych.

4686. **Stransky E.** Einiges zur Psychiatrie und Psychologie im Kriege. Vortrag im Verein fuer Psychiatrie und Neurologie in Wien.— *WMW*, r. 1915, t. 65, str. 1025 — 1030.

Wpływ wojny na psychikę.

4687. **Stransky E.** Ueber krankhafte Ideen. Wiesbaden, 1914. J. F. Bergmann. — Str. IV, 53.

O ideach chorobowych w życiu jednostek i zbiorowisk (epidemie psychiczne, wpływ wojny, i t. p.).

4688. **Stransky E.** Zur Psychologie und Psychopathologie der Legendenbildung im Felde. Wien, 1916. Verl. M. Perles.

Przyczynek do powstawania legend na wojnie

4689. **Stransky E.** Krieg und Bevoelkerung. — *WKW*, 1916, t. 29, str. 555 — 558.

Skutki wojny (ludność).

4690. **Stratico A.** La psicologia collectiva. Milano, 1905. Sandron.— Str. 158.

Psychologia zbiorowisk i tłumu.

4691. **Stratton G. M.** Anger and fear.— *AJP*, r. 1927, t. 39, str. 125 — 140.

Studium strachu.

4692. **Stratton G. M.** Research on special aptitude for flying.— *PB*, 1919, t. 16, str. 53 — 55.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

4693. **Stratton G. M.** Emotion and the incidence of disease.— *PsR*, r. 1929, t. 36, str. 242 — 253.

Wpływ stanu zdrowia na uczucie strachu.

4694. **Stratton G. M.** Research on special aptitude for flying.— *APA*, z 28. 12. 1918.

Badanie szczególnych cech potrzebnych w lotnictwie.

4695. **Stratton G. M.** Social psychology of international conduct. New York, 1929. Appleton.— Str. X, 387.

W obszernej pracy o psychologii socjalnej autor porusza m. i. sprawę natury ludzkiej, jako przyczyny wojen.

4696. **Stratton G. M., Comas H., Coover F. E. and Bagby E.** Psychological tests for selecting aviators. — *JExP*,

r. 1920, t. III, z. 6, str. 405 — 423.

Próba ustalenia testów do badania lotników.

4697. **Strauss H.** Das Zusammenschrecken.— *JPN*, r. 1929, t. XXXIX, z. 3, str. 111 — 131.

Przyczynek do psychologii strachu. Wyniki eksperymentów przeprowadzanych w Berlinie (reakcja na niespodziewany huk).

4698. **Strauss W. und Mueller C.** Ueber den Bestandstrom des menschlichen Koerpers.— *WKW*, 1929, t. 8, str. 483 — 488.

Przyczynek do badań zmęczenia.

4699. **Strefler G.** Ueber Psychosen und Neurosen im Kriege.— *JPN*, 1917, t. 38, str. 159 — 183.

Choroby nerwowe i psychiczne w czasie wojny światowej.

4700. **Streubel W.** Ueber den Mangel an genialen Feldherrn in der Gegenwart. Dresden, 1860.— Str. 143.

Psychologia dowodzenia na wojnie.

4701. **(Striełkowskij N. I.)** Materiały k psichołogji massy, połkowodca i boja.— *BP*, r. 1908, nr. 2, str. 33 — 51; nr. 3, str. 30 — 50; nr. 5, str. 19 — 39; nr. 6, str. 33 — 52; nr. 11, str. 90 — 108; r. 1909, nr. 1, str. 91 — 112, nr. 3, str. 64 — 85; nr. 6 — 7, str. 44 — 72; nr. 9, str. 28 — 56; r. 1910, nr. 3, str. 46 — 74; nr. 4, str. 17 — 33.

Psychologia tłumu, dowódcy i walki. Pisane na podstawie źródeł francuskich (Le Bon, Ribot, Tarde).— Więcej przykładów historycznych, niż analizy psychologicznej.

4702. **Strojew M.** Ukazanja germanskogo awjacentra po uchodu letczikow za zdorowiem.— *WWF*, r. 1923, nr. 5, str. 32 i n.

Badania lotnicze w Niemczech.

4703. **Strong E. K.** Fatigue.— *PB*, 1913, t. 10, str. 444 — 450; 1916, t. 13, str. 430 — 433.

Psychologia zmęczenia.

4704. **Strong W.** Work of the committee on classification of personnel in the army.— *JAP*, r. 1918.

Badanie psychotechniczne w w wojsku amerykańskim.

4705. **Stroop J. R.** Is judgment of the group better than that of average member of group.— *JExP*, 1932, t. 15, str. 550 — 562.

Przyczynek do psychologii grup (zespołów).

4706. **Struempell A.** Die Schaedigung der Nerven und des geistigen Lebens durch den Krieg. Leipzig, 1917. Verl. F. C. Vogel. —Str. 30.

Wykład lekarza niemieckiego o wpływie wojny na system nerwowy i na psychikę żołnierzy i społeczeństwa.

4707. **Strug A.** Klucz otchłani. Warszawa, 1929. J. Mortkowicz.— Str. 302.

Nowele wojenne.

4708. **Strug A.** Odznaka za wierną służbę. Warszawa, 1921. Tow. Wyd. „Ignis". — Str. 118.

Wrażenia i rozmyślania, ujęte w formę pamiętnika legionisty z lat 1914—1916.

4709. **Strug A.** Żółty krzyż. I. Tajemnica Renu. II. Bogowie Germanji. III. Ostatni film Evy Evard. Warszawa, 1933. Gebethner i Wolff.— Trzy tomy.— Str. 384, 349 i 395.

Powieść na tle wojny światowej (front francuski, Paryż, Szwajcaria, Nadrenia, Berlin). W 1. i 3. tomie przeżycia oficera w walce.

4710. **Strusiewicz A.** Wojennyje i sztackije piedagogi.— *RuI*, r. 1913, nr. 166.

Pedagogia wojskowa.

4711. **Stuchlik J.** (Halucynacje podczas lotów).— *CLC*, 1927, t. 66, str. 298 — 304.

4712. **Stuckau W.** Psychosen bei Frauen im Zusammenhange mit dem Kriege. Berlin, b. r. Verl. G. Reimers.

Wpływ wojny na psychikę kobiet.

4713. **Studencki S.** Badania psychotechniczne w wojsku holenderskim.— *B*, r. 1927, t. XXVIII, z. 1, str. 97 — 100.

4714. **Studencki S.** Badania psychotechniczne kandydatów na oficerów Reichswehry. — *PP*, r. 1931, z. 8, str. 112 — 115.

Krótkie sprawozdanie.

4715. **Studencki S.** Psychotechnika w wojsku.— *B*, r. X, 1927, t. XXVI, z. 2, str. 179 — 189.

Zadania i sprawozdanie z prac zagranicznych.

4716. **Studencki S.** O typie psychofizycznym Polaka. — *KwP*, r. 1931, t. 2, nr. 1 — 2, str. 55 — 90 i 95 — 96 (streszczenia w języku niemieckim).

4717. **Studencki S.** O typie psychofizycznym Polaka. Przyczynek do charakterystyki psychologicznej typów antropologicznych wśród młodzieży polskiej. Poznań, 1931. Wyd. Poznańskie Tow. Psychologiczne.— Str. 42, XVII tabl.

Przedruk poprzedniego artykułu.

4718. **Stueckelberger.** Ueber Drill und geistige Schulung. — *ASM*, r. 1930, nr. 8, str. 400 — 403.

Wartość musztry jako środka wyrabiającego konieczny na wojnie automatyzm.

4719. **Stuewenburg H.** Wehrpflicht und Erziehung. Berlin, 1879.— Str. 47.

Wychowanie w duchu wojskowym.

4720. **Stumbur.** Jeszczo o duchie i o tiechnikie.— *SWT*, r. 1923, z. 1, str. 13 — 28.

Polemika w sprawie roli czynników duchowych i technicznych w nowoczesnej wojnie.

4721. **Stumm.** Der Mut im Kriege. Beobachtungen und Betrachtungen. Leipzig, 1922. Verl. O. Hillmann.— Str. 27.

Krótkie studium o odwadze. Treść: Podstawa odwagi.— Czynniki wpływające na odwagę.— Objawy i formy odwagi.

4722. **Stumpf.** Ueber den Entwicklungsgang der neueren Psychologie und ihre militaertechnische Verwendung.— *DMZ*, r. 1918, z. 15/16, str. 273 — 282.

Zestawienie różnych zastosowań psychologii do prac wojskowych: pomiary akustyczne, badanie zdolności do rozmaitych zawodów wojskowych, badanie inwalidów i i.

4723. **Sturm F.** Massensuggestion.— *AK*, 1911, t. 42, str. 361 i n.

Psychologia zbiorowa (sugestia).

4724. **Sturzo M.** Psicologia dei momenti bellici.— *RISS*, r. 1916, t. 8, z. 3.

Psychologia żołnierza na wojnie.

4725. **Suarnet A.** Les rampants. (Souvenirs d'Escadrille). Paris, 1930. Les Etincelles. — Str. 254.

Wspomnienia młodego chłopaka, który zmobilizowany spędza dwa ostatnie lata wojny w eskadrze jako pomocnik mechanika.

4726. **Subbotin M.** Uczenje ob usłownych refleksach i wojennoje dieło.— *WW*, r. 1925, nr. 25, str. 14 — 22.

Zastosowanie t. zw. refleksologii (nauki o odruchach) do wyszkolenia w wojsku sowieckim.

4727. **Subbotin M.** Wljanie sobytji 1905 g. na powiedienje sołdat. — *WiR*, r. 1926, nr. 12, str. 116 —124.

Wpływ rewolucji 1905 r. na karność i przestępczość w wojsku carskim.

4728. **Suchanow.** Psichonewrozy wojennogo wremieni.— *RuW*, r. 1915, nr. 19.

Choroby psychiczne na wojnie.

4729. **(Suchotin N.) N. S.** Wojennaja nauka.—W wydawnictwie: Encikłopedja wojennych i morskich nauk. Petersburg, 1885, t. II, str. 229 i n.

Rola czynników duchowych na wojnie.

4730. **(Suggestion).** Suggestion and fear.— *ARR*, 1930, str. 106 — 112.

Studium strachu i sugestii.

4731. **(Suicide).** Suicide among soldiers.— *BMJ*, 1903, t. 1, str. 452 i n.

Samobójstwa wśród żołnierzy.

4732. **Sullenger T. E.** Shell-shock.— *PC*, 1919 — 1920, t. 13, str. 33 — 50.

Psychozy urazowe na wojnie.

4733. **Summerall C.** The human element in war.— *CAJ*, r. 1927, nr. 4, str. 293 — 298.

O znaczeniu czynników psychicznych na wojnie (odwaga, posłuszeństwo i i.).

4734. **Summerall C.** The human element in war.— *RTCJ*, r. 1929, z. 7, str. 82 — 83.

Przedruk poprzedniego artykułu.

4735. **Suslennikow W.** Nieobchodimo ispolzowat gotowoje.— *KZ*, r. 1925, z. 88.

O konieczności zastosowania naukowej organizacji do prac saperskich według metod opracowanych przez Brużesa.

— zob. **Brużes.**

4736. **Suslennikow W.** Psychoanalizis na wojennoj służbie.— *KZ*, r. 1925, nr. 276.

Dobór kandydatów do szkół dowódców na podstawach psychoanalizy.

4737. **Sutherland G. A.** The medical examination of aviation candidates.— *La*, 1918, t. 2.

Badanie lekarskie zdatności do służby lotniczej.

4738. **Sutherland G. A.** Observations on the medical examination of aviation candidates.— *La*, z 14. 12. 1918, str. 803 — 809.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

4739. **Sutherland H. G.** The psychology of flying.—*NYMJ*, 1920, t. III, str. 397 — 402.

Przyczynek do psychologii latania.

4740. **Sutter B.** Der sterbende Krieg. Roman. Leipzig, 1924. F. W. Gronow.— Str. 302.

Powieść na tle przeżyć autora w Rosji w latach 1918 — 1919.

4741. **Suttner B.** „Die Waffen nieder". Eine Lebensgeschichte. Dresden. Wien, b. r. — 2 tomy. Str. 309; III, 324.

Znana, przed wojną wydana, powieść pacyfistyczna.

4742. **Suttner B. und Rocker.** Die Waffen nieder. Berlin, b. r. Soz. Polit. Verlag.— Str. 16.

Mowa pacyfistyczna.

4743. **Sutton D. G.** Psychology in aviation.— *USNM*, r. 1930, t. 28, str. 5 — 13.

Konieczność badań psychologicznych przy doborze pilotów.

4744. **Suworow A.** NOT, armja i psichołogja.— *TISKA*, r. 1924, z. 133 — 134, str. 48 — 49.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy do wojskowości. Znaczenie rytmu w pracy wojska.

4745. **Suworow A.** Taktika. Wypusk 2, czast I. Podgotowka wojsk. Wospitanje. Leningrad, 1934.—Str. 204.

Zawiera m. in.: Znaczenie ducha.— Znaczenie karności.— Zasady psychologii.— Psychologia zbiorowisk, naród, wojsko.— Praca dowódcy, nagrody i kary.— Przykłady paniki z wojny światowej.

4746. **Suworow A.** Taktika w primierach. Moskwa, 1926. Izd. „Wojennyj Wiestnik".— Str. 506.

Zawiera przykłady paniki z wojny światowej.

4747. **Suworow A.** Uniwersalnost i specjalizacja.—*WW*, r. 1923, z. 27.

Rozważania o potrzebie coraz większej specjalizacji w wojsku.

4748. **Suworow A.** O tworczestwie, inicjatiwie, szablonie. — *WW*, nr. 35, str. 18 — 20.

Inicjatywa w wojsku.

4749. **Suworow A.** Wospitanje woli.— *WZ*, r. 1922, nr. 12, str. 4 — 5.

Kształcenie woli dowódców.

— **Suworow A.** — zob. **Gerua A.; Herszelman S. K.**

4750. **Swarzeński J.** Armja i naród. Podstawy armji narodowej. (Bibljoteka „Rządu i Wojska", nr. 2.). Warszawa, 1920. Nakł. Wyd. „Rząd i Wojsko".— Str. 28.

Studium o podstawach psychologicznych i o metodach wychowania nowoczesnego wojska.

4751. **Swarzeński J.** Metody i zadania wychowania wojskowego.— *D*, r. I, 1922, nr. 2, str. 4 — 12; nr. 4, str. 5 — 12.

4752. **Swarzeński J.** Metody i zadania wychowania wojskowego.— *PrR*, r. 1922, nr. 1 i 2, str. 2 — 3 i 2 — 3.

Wyjątek z poprzedniego artykułu.

4753. **Swarzeński J.** Przeobrażenia armji współczesnej. — *S*, r. 1922, nr. 1 — 15.

Wyjątek z książki tegoż autora.

4754. **Swarzeński J.** O wychowaniu wojska.— *RiW*, r. 1921, z. 17 i 18, str. 1 — 5 i 1 — 7.

Wyjątek z książki: Armja i naród.

4755. **Sweeny W. C.** The fighting spirit.— *IJ*, r. 1927, z. 12, str. 559 — 567.

Znaczenie ducha walki wojska w działaniach wojennych.

— **Swieczin** — zob. **Wojna.**

4756. **Syczew.** Agitacja kak sredstwo podgotowki wojny i opieracji.— *KA*, r. 1922, z. 13.

Propaganda jako środek walki.

4757. **Sydenham.** Education, science and leadership.— *ScNY*, 1918, t. 48, str. 477 — 484.

Wpływ wychowania na zdolności dowodzenia (kierowania).

4758. **Syrowatka B. M.** Metody dowodzenia, organizacji, szkolenia, wychowania. Chełmno, 1924.— Str. 143.

4759. **(System).** The educational system of the U. S. Army; the army as national school. Washington, 1920. U. S. War Department.— Str. 55.

Urzędowy podręcznik wychowania wojska Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

4760. **(System).** The personnel system of the United States Army. Washington, 1919. Adj. General's Department. 2 t.— Str. 392.

Historia i zasady stosowania psychotechniki w wojsku amerykańskim. Podręcznik urzędowy, opracowany przez ministerstwo wojny podczas wojny światowej.

4761. **Szabanow F.** Obuczenje raboty kirkoj i łopatoj.— *TISKA*, r. 1925, z. 184.

Praca sapera oparta na naukowej organizacji pracy.

4762. **Szac.** Nowyj bojec, kłassowaja bditielnost' i borba za disciplinu.— *WW*, r. 1932, nr. 4.

O karności w wojsku sowieckim.

4763. **Szajkiewicz M. O.** O duszewnych zaboljewanjach w swiazi s japonskoj wojnoj. — *RuW*, 1905, z. 30.

Choroby psychiczne w czasie wojny rosyjsko-japońskiej.

4764. **Szajkiewicz M. O.** O duszewnom zaboljewanji w swiazi s wojnoj. Petersburg, 1906.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

4765. **Szandruk P.** Panika na wijni.— *Tb*, r. 1927, nr. 3, str. 44 — 65.

Konieczność badania zjawiska paniki, wychowanie moralne wojska, jako środek zapobiegawczy, przytomność umysłu dowódcy jako środek przeciwdziałania panice.

4766. **Szaposznikow B.** Mozg armji. Moskwa, 1927 — 1929. Woj. Wiestnik i Gos. Izdat.— 3 tomy. Str. 258, 263 i 380.

Studium historyczne, poświęcone pracy sztabu generalnego. Zawiera — zwłaszcza w tomie pierwszym — sporo materiału do psychologii szefa sztabu.

— **Szaposznikow B.** — zob. **Simanskij P.**

4767. **Szarmanow W.** Prakticzeskija zadaczi psichołogii w swiazi s organizacjej wooružennych sił. — *STWN*, r. 1921, ks. 1, str. 70 — 89.

O konieczności uwzględnienia zasad psychologii w organizowaniu wojska. Zwalczanie strachu i zmęczenia.

4768. **Szatensztejn D. I.** Psichofizjołogja na służbie bojewoj podgotowki motomiechczastiej R. K. K. A.— *MMA*, r. 1932, nr. 1, str. 46 — 51.

Zastosowanie zasad psychologii w wyszkoleniu oddziałów broni pancernej wojska sowieckiego.

4769. **Szczepanski V.** Grenzen der Iniziative.— *DW*, r. 1930, nr. 17, str. 405 — 406.

Inicjatywa na wojnie.

4770. **Szczepanskij A.** Nacjonalnost woina i połkowodca. — *BP*, r. 1910, nr. 7 — 8, str. 64 — 79.

Autor zastanawia się — na podstawie książki Chamberlina — jakie narody mają najlepsze cechy (rozum, uczucie, wola) na wodza.

4771. **Szeinberg O.** (Znużenie podczas marszów dziennych i nocnych.).— *WSD*, 1929, z. 4, str. 107 — 115.

4772. **Szerer M.** Socjologja wojny. Kraków, 1916. Księg. S. A. Krzyżanowskiego.— Str. 1 nlb., 79.

Treść: Zagadnienie etyczne wojny.— Jednostka a społeczeństwo w czasie wojny.— Korzyści wojny.— Wojna a aktywizm społeczny.— Zakończenie.
Rec.:— *B*, r. 1918, z. 1, str. 85 — 87.

4773. **Szestakow A.** Wospitanje bojca.— *WW*, r. 1926, nr. 10.

Wychowanie żołnierza.

4774. **Szinay B.** (Psychologja walki). — *MKK*, r. 1922, z. 1, str. 26 — 43.

4775. **Szirtes A.** Zur Psychologie der oeffentlichen Meinung. (Sozialpsychologische Forschungen, Nr. 1). Wien, 1921. Verl. P. Nemeth.— Str. 100.

Psychologia opinii publicznej. Przyczynek do psychologii zbiorowisk.

4776. **(Szkoła).** Wojennaja szkoła i łaboratoryjnyj płan. Moskwa, 1924. Izd. WWRS. — Str. 180.

Książka zawiera ustęp o znaczeniu indywidualności w laboratoryjnym systemie nauczania oraz o zadaniach psychotechniki w tym systemie.

4777. **Szmarcew.** Politiczeskoje obiespieczenje bojewoj podgotowki. Sbornik matieriałow. Leningrad, 1932. W. P. A. P.— Str. 167.

Propaganda jako wychowanie wojska.

4778. **Szmidt I.** Nieskolko słow o disciplinie.— *WWF*, r. 1925, nr. 1, str. 3 — 4.

Krótka notatka polemiczna o karności wojskowej.

4779. **Szołomowicz.** K woprosu o duszewnych zaboljewanjach woznikszych na poczwie politiczeskich sobytij.— *RuW*, 1907, z. 21.

Wpływ rewolucji na stan psychiczny.

— **Szpigel I. N.** — zob. **Hellersztein S. G.**

4780. **Szpilrejn I. N.** Czto takoje utomlenje.— *PiPT*, r. 1931, str. 67 — 82.

Psychofizjologia znużenia. Wykład i dyskusja.

4781. **Szpilrejn I. N.** Issliedowanje słowara krasnoarmiejcew moskowskogo garnizona.— *WW*, r. 1924, z. 31.

Gwara żołnierzy sowieckich.

4782. **Szpilrejn I. N.** Osnownyje woprosy profesiografji. — *PTiP*, r. 1928, z. 1, str. 31 — 40.

Ustalenie cech niezbędnych do różnych zawodów.

4783. **Szpilrejn I. N.** Położenje psichotiechniki w SSSR i oczerednyja zadaczi psichotiechniczeskogo obszczestwa.— *PiPT*, r. 1929, str. 315 — 318.

Zadania psychotechniki w Sowietach, również w dziedzinie wojskowej.

4784. **Szpilrejn I. N.** Położenje i zadaczi psichotiechniki na zapadie i w RSFSR. — *WSA*, r. 1923, z. 2.

Specjalne zadania psychotechniki w Sowietach.

4785. **Szpilrejn I. N.** (Psychotechnika i jej zastosowania).— *SWM*, t. II, str. 44 — 50.

O stosowaniu amerykańskich testów wojskowych w wojsku sowieckim.

4786. **Szpilrejn I. N.** Rukowodstwo po psichotiechniczeskomu profotboru. Moskwa, 1928.— Str. 183.

Książka o poradnictwie zawodowym, zawiera również dane o badaniu psychotechnicznym zdolności do służby lotniczej.

4787. **Szpilrejn I. N.** Słowar krasnoarmiejcew - priziwnikow.— *WW*, r. 1924, z. 46.

Gwara żołnierzy sowieckich.

4788. **Szpilrejn I. N.** Wlijanje ałkohola na profesjonalnuju rabotu letczika. — *WWF*, r. 1922, z. 13.

Wpływ alkoholu na pracę pilota.

4789. **Szpilrejn I. N., Rejtynbarg D., Nieckij T. D.** Jazyk krasnoarmiejca. Moskwa,

Leningrad, 1928. GIZ. — Str. 190, 4 tabl.

O gwarze żołnierzy sowieckich w garnizonie leningradzkim.

4790. **Sztanojevits L. L.** Ueber Neurasthenie bei Kriegsteilnehmern. — *MMAK*, 1914, str. 431 — 455.

Nerwice u uczestników wojny.

4791. **Szuber A.** Walka o przewagę duchową. Kampanja propagandowa koalicji 1914 — 1918. Z 18 załączn. i 4 reprodukcjami w tekście. Warszawa, 1933. Wojsk. Inst. Nauk. Wyd.— Str. X, 189, 1 nlb., 13 kart załączników.

Zestawienie propagandy w różnych państwach. Przyczynek do psychologii wojny i narodów wojujących. Rec:— *B*, r. 1933, t. XLIII, str. 286 — 288.

4792. **Szuman S.** Strach i odwaga.— *WF*, 1924, str. 24 — 35.

4793. **Szumkow G.** Newrozy wojny.— *ŻK*, 1906, z. 6.

Choroby nerwowe w czasie wojny rosyjsko - japońskiej.

4794. **Szumkow G.** Czto diełat z porocznom elementom w armji.— *WS*, r. 1911, nr. 11, str. 103 — 116.

Udział psychopatów w wojsku. Autor, — wojskowy lekarz rosyjski, (neurolog, psychiatra) — brał udział w wojnie rosyjsko-japońskiej i światowej. Jego artykuły z psychologii wojskowej wywołały żywą dyskusję w prasie rosyjskiej.

4795. **Szumkow G.** Czuwstwo trewogi kak dominiruszczaja emocja w perjod ożidanja boja.— *WS*, r. 1913, nr. 11, str. 95 — 100.

Strach na wojnie, przed walką.

4796. **Szumkow G.** Duszewnoje sostojanje w ożidanji boja. — *WS*, r. 1913, nr. 5, str. 99 — 106, nr. 6, str. 89—94.

Psychika żołnierza przed walką.

4797. **Szumkow G.** Duszewnoje sostojanje woinow w boju i w pieriodach zatiszja. — *WS*, r. 1914, z. 5, str. 99 — 102.

Przyczynek do psychologii strachu na wojnie.

4798. **Szumkow G.** Dwa naprawlenja w opisanjach gieroizma.— *RuI*, r. 1911, str. 104.

Psychologia odwagi na wojnie; rozbieżność zdań.

4799. **Szumkow G.** Gieroj rieszitielnosti.— *WS*, r. 1911, nr. 9, str. 97 — 108.

Bohaterstwo na wojnie. Różne typy odwagi.

4800. **Szumkow G.** Gieroj tierpienja.— *WS*, r. 1911, nr. 2, str. 143 — 150.

Przykłady bohaterstwa na wojnie; różne odmiany odwagi.

MIEJSCE NA NOTATKI

MIEJSCE NA NOTATKI.

4801. **Szumkow G.** Iz obłasti wojennoj psichołogji. — *RuI*, r. 1910, nr. 46.

Polemika z Riezanowym w sprawie psychologii wojskowej (psychologia strachu).

4802. **Szumkow G.** Koliektiwnaja trusost. Wojenno-psichołogiczeskij etiud.—*RuI*, r. 1911, nr. 195.

Panika na wojnie.

4803. **Szumkow G.** Nawstrieczu pożełaniam.— *WS*, r. 1914, z. 3, str. 97 — 102.

Polemika z artykułami Dmitrjewskiego o strachu na wojnie.

4804. **Szumkow G.** O panikie. Wojenno - psichołogiczeskij etiud.— *RuI*, r. 1911, nr. 84.

O panice na wojnie.

4805. **Szumkow G.** O wydielenji czuwstwa trewogi w w samostojatielnoje czuwstwo.— *WS*, r. 1914, z. 4, str. 120 — 126.

Dyskusja z A. Dmitrjewskim w sprawie strachu na wojnie.

4806. **Szumkow G.** Ob organizacji psichiatriczeskoj pomoszczy duchowno-bolieznym woinam na tieatrie wojny.— *WS*, r. 1915, z. 3, str. 29 — 32.

Choroby umysłowe na wojnie światowej.

4807. **Szumkow G.** Otnoszenja bojcow k opasnosti na wojnie.— *RuI*, r. 1910, nr. 66.

Psychologia strachu na wojnie.

4808. **Szumkow G.** Piannaja chrabrost ili alkohol w boju.— *ŻOR*, r. 1909, z. 1, str. 1 — 28.

Analiza strachu i odwagi oraz wpływ alkoholu na zachowanie się żołnierza w walce.

4809. **Szumkow G.** Psichika bojcow pod pierwym artilerijskim obstriełom.— *WS*, r. 1914, z. 7, str. 117 — 134.

Działanie ognia artyleryjskiego na młodego żołnierza (chrzest ogniowy).

4810. **Szumkow G.** Psichika bojcow wo wremja srażenja. — *ŻOR*, r. 1908, z. 3, str. 1 — 51.

Definicja, zadania i metody psychologii żołnierza w walce.

4811. **Szumkow G.** Psichika bojcow wo wremja srażenja. Petersburg, 1908.— Str. 51.

Przedruk poprzedniego artykułu.

4812. **Szumkow G.** Psichika komandira w opasnosti. — *RuI*, r. 1911, nr. 50.

Psychologia strachu u dowódcy.

4813. **Szumkow G.** Psicho-fizjołogiczeskoje sostojanje wozduchopławatielej wo wre-

mia polieta. — *WS*, r. 1912, nr. 3, str. 67 — 78.

Psychologia lotników.

4814. **Szumkow G.** Razskazy i nabludienja iz nastojaszczej russko-japonskoj wojny. Wojenno-psichołogiczeskije etiudy. Kijew, 1905.— Str. 2, 60.

Materiały do psychologii walki: oczekiwanie walki, strach, panika, działanie ognia, odwaga.

4815. **Szumkow G.** Rol czuwstwa trewogi w psichikie mass kak naczała niweliruszczago indiwidualnost. — *WS*, r. 1914, z. 9, str. 85 — 94.

Wpływ strachu na psychikę wojska.

4816. **Szumkow G.** Sprawiedliwo li obiedielsia awtor. — *RuI*, r. 1910, nr. 275.

Polemika z Riezanowym w sprawie psychologii żołnierza w walce.

4817. **Szumkow G.** Ugnietienje psichiki woinow artilerijskim ogniom. — *WS*, r. 1914, z. 8.

Działanie psychiczne ognia artylerii.

4818. **Szumkow G.** Wlijanje artilerijskogo ognia na psichiku.— *WS*, r. 1914, z. 5, str. 67 — 80.

Działanie psychiczne ognia artylerii.

4819. **Szumkow G.** Woiny, potierawszyje strach.— *WS*, r. 1913, nr. 3, str. 111 — 118.

Psychologia strachu i odwagi na wojnie.

4820. **Szumkow G.** Wzdragiwanje liudiej pri diejstwji artilierijskogo ognia. — — *WS*, r. 1914, z. 12, str. 59 — 92.

Działanie ognia artylerii na psychikę żołnierza.

4821. **Szumkow G.** „Za" i „protiw" wojennoj psichołogji. — *WS*, r. 1912, nr. 8, str. 71 — 82.

Przyczynek do psychologii strachu na wojnie (polemika).

— **Szumkow G.**— zob. **Dmitrjewskij A.; Riezanow A. S.**

4822. **Szyfres A.** Poslesłowje.— *WiR*, r. 1927, z. 1, str. 122 — 125.

Polemika z artykułami Korola w sprawie wychowania w wojsku sowieckim.

4823. **Szymański J.** Versuche ueber den Richtungssinn des Menschen. — *AGPh*, 1913, t. 151, str. 158 — 170.

Badanie zmysłu orientacji.

4824. **Szymański Z.** Typ oficera zawodowego.—*PP*, r. 1932, z. 6, str. 87—99.

Artykuł dyskusyjny.

4825. **Śliwiński S.** Wychowanie żołnierza do walki obronnej. — *PP*, r. 1929, z. 8, str. 43—48.

O wpływie ćwiczeń bojowych na psychikę żołnierza.

4826. **Śmigły-Rydz E.** Do oficerów piechoty. — *PP*, r. 1928, z. 1, str. 1 — 4.

O konieczności wyrobienia typu psychicznego oficerów piechoty.

4827. **Śmigły-Rydz E.** O naszej dyscyplinie wewnętrznej. — *S*, r. I, 1914, z. 4 i 5 z lipca-sierpnia, str. 113 — 116.

Porównanie karności w przedwojennych organizacjach strzeleckich z karnością wojska regularnego.

4828. **Śmigły-Rydz E.** Stosunek armii do Józefa Piłsudskiego.— *PZ*, z 19. 3. 1925, nr. 78.

Przyczynek do psychologii wodza.

4829. **Ślósarczyk A.** Samuraje. — *B*, r. 1933, t. XLII, str. 88 — 116.

Przyczynek do poznania duszy żołnierza japońskiego.

4830. **T. N.** Psychotiechniczeskaja łaboratorja gosud. instituta fiziczeskoj kultury.— *PiPT*, r. 1929, str. 221 — 223.

Badanie psychotechniczne w wychowaniu fizycznym.

4831. **tt.** Alkohol und Wehrmacht.— *MWB*, z 25. 5. 1926 r.

Wpływ alkoholu na ducha żołnierzy.— Przykład Verdun.

4832. **(Taboureau J.) Des Vignes-Rouges J.** Les actes des héros.— *RI*, r. 1927, z. 10 — 12, str. 389 — 417, 549 — 593 i 723 — 764; r. 1928, z. 1 — 3, str. 3 — 35, 184 — 215 i 287 — 332.

Beletrystyczne ujęcie przykładów bohaterstwa, poświęcenia, spełnienia obowiązku z czasów wojny światowej.
Autor — oficer zawodowy francuski — był przed wojną profesorem psychologii i wychowania moralnego w szkołach wojskowych.

4833. **(Taboureau J.) Des Vignes-Rouges J.** L'âme des chefs. Récits de guerre et méditations. Paris, 1917. Perrin.— Str. 304.

Treść: dusza dowódców, psychologia oficera (111 str.); wspomnienia z bitwy nad Marną w 1914 r.; rozważania o wojnie i o żołnierzach (40 str.).
Ocena: J. N. Cru, str. 648 — 653.

4834. **(Taboureau J.) Des Vignes-Rouges J.** Dusze dowódców. Opowiadania i rozmyślania wojenne. Tłum. z francuskiego I. Moszczeńska. Warszawa, 1921. Gł. Księg. Wojskowa. — Str. 139, 1 nlb.

Przekład poprzedniej książki.

4835. **(Taboureau J.) Des Vignes-Rouges J.** Bourru, soldat de Vauquois. Paris, 1916. Perrin.— Str. 298.

Powieść na tle walk pod Verdun.
Ocena: J. N. Cru, str. 648 — 653.

4836. **(Taboureau J.) Des Vignes-Rouges J.** Le courants d'opinions dans les troupes en campagne.—*RI*, r. 1921, nr. 340.

Psychologia żołnierzy na wojnie.

4837. **(Taboureau J.) Des Vignes-Rouges J.** Deviens un chef. Paris, 1921. Flammarion.— Str. 304.

O wychowaniu moralnym. Obowiązki dowódcy.

4838. **Taboureau J.** Elements de psychologie militaire.—*RI*, r. 1924, z. 7, str. 145 — 158 i z. 8, str. 271 — 295.

Znaczenie czynników duchowych na wojnie.— Konieczność wiadomości psychologicznych dla dowodzenia.— Zastosowanie psychologii do wychowania i dowodzenia: instynkty, przyzwyczajenie, świadomość, wola, uczucia, umysł.

4839. **Taboureau J.** Elements of military psychology. — *CAJ*, r. 1929, z. 8, str. 307 — 327.

Przekład poprzedniego artykułu.

4840. **Taboureau J.** Elementos de psicologia militar.—*BE*, 1925 — 1926, t. 19, str. 16 — 26.

Przekład artykułu podanego pod l. 4838.

4841. **(Taboureau J.) Des Vignes-Rouges J.** La „mise en train" de l'esprit en vue de l'acte d'initiative. — *PeV*, r. 1932, str. 257—259.

Czynniki ułatwiające wzięcie inicjatywy.

4842. **Taboureau J.** Un moraliste militaire du XVI-e siècle: Fr. de la Noue. (1531—1591). Paris, b. r. (1908). Charles-Lavauzelle. — Str. 56.

Życiorys francuskiego pisarza wojskowego.

4843. **(Taboureau J.) Des Vignes-Rouges J.** André Rieu, officier de France. Roman. Paris, 1917. — Str. 252.

Powieść o oficerze francuskim z czasów wojny światowej (1916 r.).
Ocena: J. N. Cru, str. 648 — 653.

4844. **(Taboureau J.) Des Vignes-Rouges J.** Sous le brassard d'état-major. Roman. Paris, 1919. Flammarion. — Str. 252.

Książka zawiera dwie części: powieść na tle życia w sztabie francuskim podczas wojny światowej (150 str.) i wspomnienia autora z pobytu w sztabie w 1918 r.
Ocena: J. N. Cru, str. 648 — 653.

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

4845. **Taboureau J.** Le sophisme antipatriotique. Paris, 1912. Charles-Lavauzelle. — Str. 38.

Polemika z prądami politycznymi przenikającymi do wojska.

4846. **(Tag).** Aus den Tagen des grossen Krieges. Leipzig, 1916. Velhagen u. Klasing. — Str. 152, 96, 155.

Wydawnictwo zbiorowe, zawierające w oddzielnych tomach wspomnienia żołnierzy niemieckich z wojny światowej. — Wiele materiału psychograficznego.

4847. **Tagger Th.** Ueber einen Tod. Berlin, 1917. Verl. H. Hochstim. — Str. 98.

Myśli filozoficzne o śmierci, wywołane przez wojnę światową.

4848. **Tait W. D.** A case of fear amnesia. — *JASP*, r. 1933, str. 465—466.

Opis utraty pamięci wskutek strachu wywołanego przeżyciem wojennym.

4849. **Tait W. D.** Psychology, leadership and democracy. — *AuJP*, r. 1928, str. 1—7.

Psychologia dowódcy.

4850. **Tait P. G.** Psychoneuroses observed among ex-soldiers. — *OSM*, 1932, t. 28, str. 30—33.

Skutki wojny obserwowane u byłych żołnierzy.

4851. **(Taktik).** Taktik und Technik, Moral und Material. — *HT*, r. 1925, nr. 1, str. 11—21.

Czynniki techniczne i duchowe na wojnie.

4852. **Tałankin A.** Wojennaja psichołogja i woprosy wojenno-politiczeskogo wospitanja w R. K. K. A. Moskwa, 1929. Gos. Izdat. — Str. 104.

Treść: Marksistowska psychologia i wychowanie polityczno-wojskowe.— Zasady psychologii wojskowej.— Psychologia wojskowa w Czerwonej Armii. — Zachowanie się żołnierza w walce.
Pisane w 1927 r.

4853. **Tałankin A.** Za marksistsko-leninskuju psichotiechniku w RKKA. (W książce: Komunisticzeskaja Akademja, Sekcja po izuczenju problem wojny. Zapiski, czetwiertyj tom, str. 180—199).

Krytyka stanu psychotechniki w Czerwonej Armii.
Według autora głównym celem psychotechniki powinno być ułatwienie wyszkolenia bojowego wojska.— Artykuł jest pewnego rodzaju uzupełnieniem, względnie poprawką wydanej poprzednio książki.
Treść: Potrzeby Czerwonej Armii w dziedzinie psychotechniki.— Psychotechnika w armiach państw kapitalistycznych. — Walka z niewłaściwym kierunkiem psychotechniki w Czerwonej Armii.

4854. **Tałankin A.** Pereworot na psichołogiczeskom frontie. Moskwa, 1931. CIZ.— Str. 32.

Krótkie ujęcie zadań psychologii w całokształcie życia sowieckiego.

4855. **Tałankin A.** Problema wojennoj psichołogji. — *To*, r. 1926, z. 1.

Jedno z pierwszych ujęć zadań psychologii wojskowej w Czerwonej Armii.

4856. **Tałankin A.** K woprosu o wojennoj refleksołogji. — *WiR*, r. 1927. z. 12, str. 165—177.

Artykuł polemiczny w sprawie zadań psychologii wojskowej.

4857. **Tałankin A.** Woprosy wojenno-politiczeskogo wospitanja. — *KZ*, z 1. 2.1928, nr. 27.

Polemika z artykułami Korola.

— **Tałankin A.** — zob. **Korol M.; Sekcja.**

4858. **Tamisiea J. A.** The physical standards for airplane pilots and their importance. — *WMR*, 1928, t. 33, str. 557—563.

Normy przyjęte dla kandydatów do służby w lotnictwie.

4859. **Tanaka H.** (Przyczynek do fizjologii latania). — *BNMJ*, 1929, t. 17, str. 1 i n.

4860. **Tanant A.** Conférences. École spéciale militaire. St. Cyr, 1919. — Str. 60, 1 nlb.

Wykłady w szkole oficerskiej o zadaniach oficera francuskiego.

4861. **Tanant A.** L'officier de France. Paris, 1927. La Renaissance du Livre. — Str. 264, 3 nlb.

Treść: Służba, karność, wiedza, odwaga (str. 49 — 70), wesołość, inicjatywa, charakter, ambicja, zwierzchność, wiara.— Oddział.— Wyszkolenie.— Dowodzenie.— Rola społeczna oficera.
Rec.:— *B*, r. 1928, t. XXX, str. 198 — 200.

4862. **Tanant A.** O powołaniu oficera. Tłum. Z. Skolimowska. Przekład przejrzał i przedmową zaopatrzył gen. M. Kukiel. Poznań, 1927. Wielkop. Księg. Nakł. — Str. 189, 1 nlb.

Przekład poprzedniej książki.

— zob. **Albiński M.**

4863. **(Tanant A.) Général** * Plutarque n'a pas menti. Paris, b. r. La Renaissance du Livre. — Str. 276.

Polemika z książką Pierrefeu. Zawiera charakterystykę wojska francuskiego podczas wojny światowej: kasta, sztaby, dowództwo, dowódcy, żołnierz w walce.

4864. **Tandit L.** Gazieta i oborona. Moskwa, Leningrad, 1928. Gosizdat. — Str. 99.

Rola prasy jako środka powodzenia na wojnie.

4865. **Tanew A.** Inicjatywata.— *Vż*, r. 1929, z. 6 — 7, i r. 1931, z. 5 — 6, str. 1 — 12 i 1 — 27.

Znaczenie inicjatywy na wojnie.

4866. **Tanew A.** Naczini za izpołnenije zapovedi. — *VŻ*, r. 1932, z. 6, str. 1 — 14.

Przyczynek do psychologii wykonania rozkazu.

4867. **Tanew A.** Sarewnowanjeto. — *VŻ*, r. 1929, z. 7—8, str. 1 — 12.

Znaczenie współzawodnictwa w wychowaniu wojskowym.

4868. **Tanew A.** (Znaczenie wychowawcze kar i nagród). — *VŻ*, r. 1928, z. 4 — 5.

4869. **Tanner.** Frontberichte eines Neutralen. Berlin, 1916. A. Scherl. 3 tomy. — Str. 267, 202, 182.

Sprawozdania majora szwajcarskiego, który wraz z wojskiem niemieckim był na froncie w Polsce (1914 — 1916, b. zabór rosyjski, Małopolska, Karpaty, Bukowina).

4870. **Tarde G.** Les crimes des foules. — *AAC*, 1892, t. 7, str. 353 — 386.

Przestępstwa tłumu.

4871. **Tarde G.** Les crimes des foules. Paris, 1892.

Przestępstwa tłumu. Odbitka.

4872. **Tarde G.** Prestuplenja tołpy. Pier. I. F. Jordanskij, Kazań, 1893. — Str. 44.

Przekład poprzedniej książki o przestępstwach tłumu.

4873. **Tarde G.** L'esprit de groupe. — *AAC*, 1900, t. 15, str. 5 — 27.

Przyczynek do psychologii małych zespołów (duch grupy).

4874. **Tarde G.** Etudes de psychologie sociale. Paris, 1898. Giard. — Str. 326.

Zasadniczy podręcznik o psychologii zbiorowej (społecznej).

4875. **Tarde G.** Foules et sectes au point de vue criminel. — *RDM*, 1893, t. 120, str. 349 — 387.

Przestępstwa tłumu.

4876. **Tarde G.** L'opinion et la foule. 4-e édit. Paris, 1922. F. Alcan. — Str. VII, 226.

Psychologia tłumu i przywódców. Pierwsze wydanie w 1898 roku.

4877. **Tarde G.** Opinja i tłum. Przeł. K. Skrzyńska. Warszawa, 1904. Gebethner i Wolff. — Str. 155, 1 nlb.

Przekład poprzedniej książki.

4878. **Tardieu E.** L'ennui. 2-e éd. revue. Paris, 1913. F. Alcan. — Str. II, 284.

Studium psychologiczne o znudzeniu. Materiał pomocniczy w studiowaniu psychiki żołnierza na wojnie (walka pozycyjna).

4879. **Tardieu E.** Psychologie militaire. Notions de psychologie et leurs applications à l'éducation militaire. Bruxelles, 1898.

4880. **Tasiecki M.** Wychowanie żołnierskie w piechocie. —

PP, r. 1929, z. 1, str. 122 — 136.

O konieczności wychowania moralnego i o metodach.

4881. **Taskinen K.** Beitraege zur Kenntnis der Ermuedung des Muskels. Leipzig, 1909. *Veit*. — Str. 54, 2 nlb.

Fizjologia zmęczenia.

4882. **Tausk V.** Zur Psychologie des Deserteurs. — *IZP*, 1916/17, z. 4 i 5, str. 193, 229 i n.

Psychologia zbiegostwa.

— zob. **Albiński M.**

4883. **Tawney G. A.** The nature of crowds. — *PB*, 1905, t. 2, str. 329 — 333.

Przyczynek do psychologii tłumu (instynkt stada).

4884. **Taylor W. S.** A hypnoanalytic study of two cases of war neurosis.—*JAbP*, 1921 — 1922, t. 16, str. 344 — 355.

Analiza poszczególnych przypadków nerwic wojennych (materiał psychograficzny).

4885. **Taysen F.** Material oder Moral. Berlin, 1923. — Str. 58.

Rola czynników duchowych na wojnie w związku z rozwojem sprzętu podczas wojny światowej.
Książka wywołała żywą dyskusję w literaturze wojskowej.

4886. **Taysen F.** Neuzeitliches Feldherrntum. — *MWB*, r. 1929, nr. 31.

Dowodzenie na wojnie nowoczesnej.

4887. **Taysen F.** Offizier und Politik. — *DW*, r. 1932, z. 6.

O roli oficera w państwie nowoczesnym.

— **Taysen F.** — zob. **Allé-haut; Grenier; Porwit M.**

4888. **Tead O.** Human nature and management. New York, 1933. Mc Graw-Hill. — Str. 348.

Zastosowanie psychologii do doboru ludzi na stanowiska kierownicze.— Książka zawiera wiele analogii z pracą wojska.

4889. **Tead O. and Metcalf H. C.** Personnel administration. New York, 1933. Mc Graw-Hill. — Str. XIV, 519.

Zasady dobrej gospodarki personelem podległym w przedsiębiorstwie lub urzędzie, dobór ludzi na odpowiednie stanowiska.

4890. **Tecklenburg A.** Auf zu den Waffen. Goettingen, 1915. Vandenhoeck. — Str. 24.

Obrazki z okresu mobilizacji i pierwszych dni wojny w Niemczech.

4891. **Du Teil.** La psychologie du commandement. Paris, 1911.

Treść: Dowodzenie i karność.— Wola.— Dowodzenie w czasie pokoju.— Dowodzenie na wojnie.

4892. **Du Teil.** Psichołogja komandowanja. Pierewod s francuskogo. Warszawa, 1911. Izd. „Oficierskaja Żizn". — Str. 64.

Przekład poprzedniej książki.

4893. **Teisinger H.** Zum Studium psychischer und anderer Friktionen im Kriege. Wien, 1905. Verl. L. W. Seidel.— Str. 112, 7 szk.

Analiza kilku przykładów z historii wojen, przeprowadzana pod kątem widzenia „tarć" (według Clausewitz'a), zdarzających się podczas działań wojennych.— Przykłady i opisy panik, oraz wpływu stanu psychicznego wodza na przebieg walki.

4894. **Telese V. e Funaioli G.** Antropologia criminale ad endocrinologia con alcune considerazioni medico-legali rispetto al recrucatamento ad alla selezione aviatoria. — *RSP*, 1925, t. 14, str. 169 — 306.

Badania antropologiczne i psychologiczne zdatności do służby w lotnictwie.

4895. **Temkin J.** (Wyniki badań psychofizjologicznych artylerzystów). — *WMŻ*, r. 1933, z. 3, str. 179—187.

— zob. **Korniejew W.**

4896. **Teodorescu T.** Capitanul ca educator si comandant. — *RM*, r. 1928, nr. 1, str. 38 — 48.

Zadania wychowawcze oficera.

4897. **Teodorovics J.** (Wychowanie moralne). — *MKK*, r. 1922, z. 10, str. 622—633.

4898. **Teringl K.** Jak upraviti kazenske trestani, aby bylo dosażeno jeho vyhovnyh cilu.— *VVy*, r. 1927, nr. 2—3, str. 17 — 22.

Znaczenie wychowawcze kar w wojsku.

4899. **Teringl K.** K problemu trestu ve vojenske vychove. — *VVy*, r. 1928, z. 5 i 6, str. 65 — 68 i 81 — 84.

O karności w wojsku czeskosłowackim.

4900. **Teringl K.** Vychova k samostatnosti. — *VVy*, r. I, 1925, nr. 5—6, str. 66—68.

Wyrobienie samodzielności w wojsku.

4901. **Teringl K.** Vychova vojenskeho sebevedeni. — *VVy*, r. I, 1925, nr. 2 — 3, str. 25 — 27.

Wychowanie wojskowe.

4902. **Terman L. M.** Methods of testing in the USA army.— *PB*, r. 1919, t. 16, z. II.

Metoda testów stosowanych w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

4903. **Terman L. M.** The use of intelligence tests in the army. — *PB*, r. 1918, z. VI.

O zastosowaniu testów do wojska w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

4904. **Terraillon E.** L'honneur, sentiment et principe moral. Paris, 1912. F. Alcan. —Str. 295.

Psychologia honoru, jego wartość jako pobudki czynów człowieka.

4905. **Terrial P.** Mémento du soldat. Paris, 1912. Chapelot. — Str. 95, 1 szkic.

Książka składa się z dwóch oddzielnych części: krótka historia wojny francusko-pruskiej, pisana celem podniesienia ducha żołnierzy; zdania różnych autorów o wojnie, wojsku, cnotach żołnierskich i powołaniu żołnierza (str. 55 — 95).

4906. **Terrier - Santans.** On se bat sur terre. Paris, 1930. Editions de France. — Str. 220.

Wspomnienie z wojny światowej (walki pozycyjne).

4907. **Teske.** Ein Kapitel neuzeitlicher Soldatenerziehung. — *MWB*, 18.12.1932, z. 23, str. 766—768.

Wychowanie w powojennym wojsku niemieckim.

4908. **Teske.** Untergebenenbehandlung, Selbsterziehung.—*MWB*, z. 18.12.1933, nr. 23, str. 753—754.

Sposób obchodzenia się z podwładnymi, jako wychowanie samego siebie.

4909. **Teslar J. A.** Organizacja i administracja. — *PZ*, r. 1927, nr. 127 i nast.

O zasadach fajolizmu w zastosowaniu do wojska.

4910. **Teslar J. A.** O wartościach i znaczeniu polskiej kultury wojskowej. Kraków, 1921. Krak. Sp. Wyd.—Str. 15.

Krótka charakterystyka dawnych i obecnych czasów.

— **Teslar J. A.** — zob. **Palewski J.**

— **Tessier C.** — zob. **Gemelli A.**

4911. **(Testy).** Testy zbiorowe. Warszawa, 1932. Centr. Badań Lotn. Lek. — Str. 12.

4912. **Tetmajer - Przerwa K.** O żołnierzu polskim 1795 — 1914. Kraków, 1915. Wyd. N. K. N. — Str. 92.

Ideologia żołnierza odradzającej się Polski. Niektóre ustępy skonfiskowane przez austriacką cenzurę wojenną.

4913. **Tettau.** Kuropatkin und seine Unterfuehrer. Kritik und Lehren des russisch-japanischen Krieges. Berlin, 1913. E. S. Mittler. 2 tomy. — Str. X, 361 i VI, 352.

Psychologia dowodzenia na przykładzie wojny rosyjsko-japońskiej.

4914. **Tézenas du Montcel.** Dans les tranchées. Monbrison, 1925. E. Brassart. — Str. XII, 428.

Dziennik adwokata, w czasie wojny oficera pułku terytorialnego. Autor podaje opis życia piechurów w okopach w latach 1914 — 1917.

Ocena: J. N. Cru, str. 243 — 246.

4915. **(Tezisy).** Tezisy dokładow. Moskwa, 1927. Org. biuro. — Str. 169.

Zawiera skróty referatów na 1-ej sowieckiej konferencji, poświęconej psychofiziologii pracy i poradnictwu zawodowemu.

4916. **(Théorie).** Une théorie des forces morales.— *FM*, r. 1911, nr. 8316.

Rola czynników duchowych w wojsku.

4917. **Thérive A.** Frères d'armes. Paris, 1930. Les Etincelles. — Str. 84, 1 nlb.

Trzy nowele z życia oficerów i szeregowców francuskich z czasów wojny światowej.

4918. **Thiery.** L'héroisme français pendant la guerre. Paris, 1921.

Obrazki z wojny światowej.

4919. **Thomae.** Sittliche Wirkungen und Aufgaben der Kriegszeit. Hamburg, 1915. — Str. 191.

Wpływ kulturalny wojny. Obowiązki społeczeństwa.

4920. **Thomalla C.** Erlebnisse und Beobachtungen im Felde.— *MMW*, 1914, t. 51, str. 2150 i n.

Obserwacje lekarskie i psychologiczne w początkach wojny światowej.

4921. **Thomas A.** Die Katrin wird Soldat. Berlin, 1930. Propylaeen-Verlag. — Str. 327.

Powieść — ujęta w formę pamiętnika — o sanitariuszce niemieckiej w latach 1914 — 1916.

4922. **Thomas A.** Cathérine zostaje żołnierzem. Tytuł oryginału „Katrin wird Soldat". Przekład Z. Petersowej. Warszawa, b. r. (1932). Wyd. Alfa. — Str. 336.

Przekład poprzedniej książki.

4923. **Thomas E. E.** The value of the mental test and its relation to the service. — *USNM*, 1915, t. 9, str. 200—211.

Testy do badania inteligencji i ich wartość dla wojska.

4924. **Thomas L.** Avec les chasseurs. Paris, 1916. Crès. — Str. 95.

Wspomnienia oficera strzelców z r. 1914 — 1915.
Ocena wszystkich książek tego autora: J. N. Cru, str. 473 — 477.

4925. **Thomas L.** La gloire. Paris, 1930. Les Etincelles. — Str. 71.

Opowiadanie o młodym sierżancie piechoty, mianowanym porucznikiem za waleczność.

4926. **(Thomas L.) Z.., capitaine.** L'officier et soldat français. Paris, 1917. Nouvelle Librairie Nationale.

Autor omawia wartości duchowe oficera i szeregowca francuskiego.

4927. **(Thomas L.) Z..., capitaine.** L'armée de la guerre. Paris, 1916. Payot. — Str. 256.

Charakterystyka wojska francuskiego w początkach wojny światowej. (Oficerowie, szeregowi, ochotnicy, karność na froncie. Współdziałanie).

4928. **(Thomas L.) Z..., capitaine.** L'armée de 1917. Paris, 1917. Payot. — Str. XIV, 318.

Charakterystyka wojska francuskiego w 1917 r. (Dowódcy, żołnierze frontowi. Podoficerowie. Karabiny maszynowe. Łączność. Sanitariusze).

4929. **(Thomas L.) Z..., capitaine.** Vertus guerrières. Paris, 1918. Payot. — Str. 250.

Cnoty wojskowe niezbędne na wojnie. Przykłady z wojny światowej.

4930. **Thompson B. C.** System Taylora. Tłum. A. Rothert. Warszawa, 1925. Wyd. Ligi Pracy. — Str. 103, 12 rys.

Zasady naukowej organizacji pracy.

4931. **Thompson J. A.** Eugenics and war. — *BMJ*, 1915, t. 1, str. 345 i n.

Wpływ wojny na rozwój rasy.

4932. **Thomson G. G.** The spirit of discipline. London, 1918. — Str. 19.

O karności wewnętrznej w wojsku.

4933. **Thooris A.** De l'adaptation du jeune soldat. — *AMPM*, 1909, t. 54, str. 161—201.

Zagadnienie stanu fizycznego i psychicznego żołnierza oraz wprawy.

4934. **Thorel.** L'art de piloter la machine humaine à la portée de tous. Paris, 1922. Fournier. — Str. 88.

Psychologia praktyczna. Uzyskanie wpływu na ludzi.

4935. **Thorndike E. L.** Practice effects in intelligence tests. — *JExP*, r. 1922, t. V, z. 2, str. 101—107.

Zastosowanie testów wojska amerykańskiego do badań inteligencji w szkołach.

4936. **Thorndike E. L.** Scientific personnel work in the Army. — *ScNY*, 1919, t. 44, str. 53—61.

Badania psychotechniczne w wojsku amerykańskim.

4937. **Thorne E. H. and Snell C. F.** Some observations on the reaction time of students flyers. — *MS*, z 5.2.1925, str. 145—152.

Sprawozdanie z badań nad czasem reakcji u lotników. Streszczenie:— *LW*, r. 1925, z. 10, str. 924 — 927.

4938. **Thoumas C.** Les vertus guerrières. Livre du soldat. Paris, 1911. Berger-Levrault. — Str. XI, 400.

Przedruk książki generała francuskiego z 1891 roku. Krótka charakterystyka cnót żołnierskich i przykłady z życia wojska francuskiego.

4939. **Thurn.** Marschdilatationen. — *MAZ*, 1868, 1872, 1890.

Badania lekarskie wpływu marszu, zwłaszcza wytężonego, na organizm.

4940. **Thurnwald R.** Fuehrerschaft und Siebung. — *ZVP*, r. 1926, str. 1 i n.

Artykuł zawiera materiał do studiowania dowódców małych zespołów, obejmujących samodzielnie kierownictwo w walce.

4941. **Thurstone L. L.** Mental tests for prospective telegraphers. A study of the diagnostic value of mental test for predicting ability to learn telegraphy. — *JAP*, r. 1919, t. 111, z. 2, str. 110—117.

Badanie psychotechniczne telegrafistów w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

4942. **Tiepłow R.** Psichołogja, kak osnowa dla maskirowocznoj tiechniki. — *WiT*, r. 1926, nr. 306—307, str. 44—52.

Zastosowanie wyników doświadczeń psychologicznych do maskowania.

4943. **Tiersch.** Fuehrung und Persoenlichkeit im Festungskriege. (Beiheft zum Militaer-Wochenblatt r. 1911, nr. 4). Berlin, 1911. — Str. 103—127.

Szczegółowe zadania dowódców w wojnie fortecznej.

4944. **(Tiesty).** Tiesty uspiesznosti w wojenno-uczebnych zawiedienjach R. K. K. A. (Opyt mietodiczeskoj razrabotki). Moskwa, 1928. Gł. uprawl. R. K. K. A.—Str. 63.

Testy, używane w wojsku sowieckim.

— **Tiesty** — zob. **Uprawlenje.**

4945. **Tigranow L.** Socjalizm i wojennaja nauka. — *WO*, r. 1921, z. 1, str. 9—16.

Zdania klasyków socjalizmu o sztuce wojennej.

4946. **Tillich P.** Masse und Geist. Studien zur Philosophie der Masse. Berlin und Frankfurt, 1922. Verl. d. Arbeitsgemeinschaft. — Str. 55.

Psychologia zbiorowisk i tłumu.

4947. **Tillinger T.** Podstawy psychologiczne wydajności pracy. (Wydawnictwo „Ligi Pracy"). Warszawa, 1927. Druk W. Łazarskiego. — Str. 93, 1 nlb.

Opracowane na podstawie dzieł G. Le Bon'a.
Treść: Prawa psychologiczne rozwoju narodów.— Psychologia socjalizmu.— Wybór myśli G. Le Bon'a.— Zakończenie.

— **Tiomkin I.** — zob. **Korniejew W.; Temkin J.**

4948. **Tissié Ph.** L'éducation physique et la Race. Paris, 1919. Flammarion. — Str. 336.

Jedno z podstawowych dzieł o wychowaniu fizycznym.— Od str. 148 — 246 o fizjologii i psychologii zmęczenia.

4949. **Tissié Ph.** Education physique et neuro-psychologie. — W wyd.: Congrès des médecins aliénistes et neurologues de France à Paris, 1904. Paris, 1905, t. 2, str. 466—482.

Wpływ wychowania fizycznego na rozwój psychiczny.

4950. **Tissié Ph.** L'éducation dans l'armée. — *RSc*, r. 1902.

Zasady i rola wychowania fizycznego w wojsku.

4951. **Tissié Ph.** La fatigue et l'entrainement. 2-e éd. reevue et augmentée. Lettre-préface de Ch. Bouchard. Paris, 1903. F. Alcan. — Str. IX, 343.

Zasadnicza praca o fizjologii zmęczenia.
Pierwsze wydanie: Paris, 1897. — Str. XVI, 339.

4952. **Tissot J.** Etude des causes du mal d'altitude. — *JPP*, 1910, t. 12, str. 520—525.

O chorobie lotniczej.

4953. **Tjomkin M.** Opyt izuczenja professiograficzeskich swojstw strielka. — *PTiP*, r. 1929, str. 161—163.

Dyskusja nad odczytem w sprawie badania psychotechnicznego strzelców.

4954. **Tlamsa Fr.** Vycvik a vychova poddustojniku presencni sluzby. — *VVy*, r. 1932, nr. 7, str. 97—99.

Wychowanie podoficerów w wojsku czeskim.

4955. **(Tod).** Der Tod fuers Vaterland. Zwei Reden aus Antike und Gegenwart. (Tat-Flugschriften, 12). Jena, 1915. E. Diederichs. — Str. 30.

Przedruk dwóch mów o śmierci za ojczyznę (Perykles i J. L. Schumacher), oraz wiersz F. Hoelderlina.

4956. **Todorovič D.** Jedan pojam o osnovnoj jedinici. — *VV*, r. 1930, nr. 9, str. 270—274.

Wojsko i jednostka wojskowa jako szkoła życia i miłości ojczyzny. Duch oddziału. — Wpływ dowódców.
Rozważania o zasadniczej jednostce wojskowej i o obowiązkach dowódcy.

4957. **Toebben H.** Beitrag zur Psychologie des Landes- und Hochverrats. (Vortrag auf der Tagung der Gerichtsaerzte in Duesseldorf, 1926.—*DZGM*, r. 1927, t. 9, z. 2, str. 202 — 211.

Psychologia zdrady stanu (analiza pobudek i sprawców, wpływ czasów powojennych).

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

4958. **Toervand J.** (Psychologja żołnierza w walce). — *So*, 1930, z. 50—52, str. 1473—1474.

4959. **Toervand J.** (O tradycji wojskowej). — *So*, 1929, z. 23, str. 825—827.

4960. **Toinet P.** Plateau O, Tambour 1000. Paris, 1930. Berger-Levrault.

Wspomnienia oficera artylerii francuskiej. Przyczynek do poznania psychologii żołnierza francuskiego z 1917 r.

4961. **Tokarz W.** Legjonista. (Fr. Pększyc - Grudziński). Kraków, 1917. Druk. „Czasu". — Str. 37.

Sylwetka legionisty, poległego na wojnie światowej.

4962. **Tokarz W.** Książe Józef jako wychowawca wojska. — *B*, r. VI, 1923, t. X, z. 1, str. 1—16.

4963. **Tokarz W.** Opinja i wojsko. — *B*, r. III, 1920, z. 12, str. 934—939.

O wpływie wojny na kształtowanie się wojska i typu oficera.

4964. **Tokarz W.** W sprawie wychowania oficera. — *B*, r. III, 1920, str. 459—460.

Polemika z artykułem T. Felsztyna o typie oficera polskiego.

4965. **Tokarz W.** Znaczenie wychowawcze wojska. — *B*, r. I, 1918, z. 4, str. 267—273.

Rola wychowawcza wojska w Polsce odrodzonej.

— **Tokarz W.** — zob. **Felsztyn T.; Pększyc-Grudziński F.**

4966. **Tołczinskij A.** Issliedowanja mietkosti strielby iz wintowki. — *WW*, r. 1923, z. 3, str. 7—10.

Przyczynek do psychologii strzelania.

4967. **Tołczinskij A.** Psichotiechnika i wojna. — *T*, r. 1923, z. 41.

Zastosowania psychotechniki do wojskowości.

4968. **Tołczinskij A. i Siergiejew P.** Podbor komandnogo sostawa i psichotiechnika. — *WW*, r. 1923, z. 18, str. 7—10.

O konieczności stosowania badań psychotechnicznych przy selekcji dowódców w wojsku sowieckim.

4969. **Tołstoj L.** La guerre et la paix. Roman historique. Paris, 1903—1904. Stock.— Sześć tomów.— Str. 2771.

Powieść na tle wojen napoleońskich, zawierająca wiele materiału psychograficznego i uwag o filozofii wojny.
Pierwsze wydanie rosyjskie 1864 — 1869.
Autor brał udział w wojnie krymskiej.

4970. **Tołstoj L.** Wojna i pokój. Przekład Z. Popławskiej. Warszawa, 1933. Bibl. Wielkich Pisarzy. — Sześć

tomów. — Str. 336, 352, 320, 328, 320 i 319.

Przekład poprzedniej powieści.

4971. **Tołstoj L.** La loi de l'amour et la loi de la violence. Traduit d'après le manuscrit et publié en français par E. Halpérine-Kamińskij. Paris, b. r. (1911). Dorbon-Ainé. — Str. 266.

Książka pacyfistyczna zawierająca myśli o filozofii wojny i o zawodzie żołnierskim.

4972. **Tołstoj L.** La physiologie de la guerre. Napoléon et la campagne de Russie. Paris, 1888. Westhauser.

4973. **Tołstoj L.** Ueber Krieg und Staat. Berlin, b. r. (1909). Globus-Verlag.—Str. 110, 1 nlb.

Szkice o stosunku człowieka i państwa do zagadnienia wojny. Tendencja pacyfistyczna.

4974. **(Tołstoj L.)** Tołstoj Lew o wojnie. Kraków, 1904. Nakł. „Naprzodu". — Str. 37.

Wyjątki z pism.

— **Tołstoj** — zob. **Dragomirow M.**

4975. **Tołuzakow S.** Dusza japonskoj armji. Petersburg, 1908. Izd. „Oficier Wospitatiel". — Str. 204.

Tytuł nie odpowiada treści, gdyż autor omawia tylko organizację wojska japońskiego.

4976. **Tołuzakow S.** Na poljach Mandżurji i w Rosji posle wojny. Petersburg, 1906. Bierezowskij. — Str. 228.

Wspomnienia z wojny rosyjsko-japońskiej. Wiele o charakterystyce wojska japońskiego.

4977. **Tomback R.** (O panice).— *So*, 1926, str. 277—278.

4978. **Tomescu M.** Elementu. personal in tactica. — *RM*, r. 1931, nr. 11, str. 44—511

Czynniki osobiste i duchowe w walce.

4979. **Tomkus.** (Zasady wychowania wojska). — *MŻ*, r. 1925, z. 1—2.

4980. **Top G.** Un groupe de 75 Paris, 1919. Plon. — Str. III, 370 z szkicami.

Dziennik lekarza dywizjonu artylerii lekkiej z okresu 1. 8. 1914.— 13. 5. 1915.
Ocena: J. N. Cru, str. 248 — 250.

4981. **Toporkow A.** Mietod wojennych znanij. Leningrad, 1927. — Str. 191, 1 nlb.

Treść: wojna jako zjawisko socjalne, konkretność jako zasadnicza cecha myśli wojskowej, myśl i działanie, metoda myślenia wojskowego.

4982. **Toporkow A.** Militarizacija żizni. — *KA*, r. 1921, nr. 7—8.

Przenikanie idei wojskowości do wszystkich dziedzin życia.

4983. **Toporkow A.** Mysl i diejstwie. — *WiR*, r. 1925, z 1, str. 22—35.

Rozważania o czynnikach intelektu i woli w działalności dowódcy.
Przedrukowane w książce: „Mietod wojennych znanij".

4984. **Toporkow A.** NOT i wojennoje dieło.— *TISKA*, r. 1924, str. 118.

Projekt organizacji armii, ułożony według zasad naukowej organizacji pracy.

4985. **Toporkow A.** Płanirowanje w amierikanskoj praktikie i w wojennom dielie. — *WiR*, r. 1930, z. 1 i 2, str. 66—73 i 68—81.

Analiza metod planowania w przemyśle amerykańskim i próba zastosowania tych metod do układaniu planów wojennych.

4986. **Toporkow A.** Uprawlenje bojem.— *WiR*, r. 1926, nr. 12, str. 68—81.

Próba zastosowania zasad Taylora i Fayola do kierowania walką.

4987. **Tortel.** L'éducation du soldat.— *FM*, z 29.8.1928.

Wychowanie wojskowe.

4988. **Tortoreto A.** Da una trincea all'altra. Milano, 1916. Trevisini.

Wspomnienia z wojny pozycyjnej 1915 r.

4989. **Toulemonde J.** L'art de commander. Psychologie de l'autorité personnelle. Paris, 1929. Libr. Blond et Gay. —Str. VIII, 321.

Studium filozoficzne o istocie wpływu, jaki wybitni ludzie — wodzowie, uczeni, święci, wychowawcy — wywierają na jednostkę i zbiorowiska.
Analiza psychologiczna warunków, jakie musi posiadać człowiek, chcący pozyskać autorytet u podwładnych. Autor, ksiądz, ujmuje wywody ogólnie, nie stosując ich specjalnie do stosunków wojskowych.

4990. **Toulemonde J.** L'art d'exercer l'autorité.—*RPh*, z 1.3.1913 r.

Artykuł pedagogiczno - psychologiczny, rozwinięty w poprzedniej książce.

4991. **Toulemonde J.** Pour avoir de l'autorité. Paris, 1929. Libr. Blond et Gay. — Str. 127.

Analiza psychologiczna objawów bojaźni, podziwu, zaufania i miłości, jako czynników, które należy wyzyskać przy wychowaniu, aby zdobyć autorytet.

— **Toulemonde J.**—zob. **Mayer E.**

4992. **Toulouse Dr.** Comment utiliser la guerre. Pour faire le monde nouveau. Paris, b. r. (1919). La Renaissance du Livre. — Str. XII, 395.

Filozofia wojny i przewidywania na temat nowego ustroju świata.

4993. **Tournés R.** Attaque du Calvaire à Froeschwiller. Paris, 1904. – Str. 200 z rys.

Studium historyczne z wojny 1870 — 1871. Zawiera opisy rzeczywistości pola walki.

4994. **Tournés R.** Étude de tactique d'infanterie. De Gunstett au Niederwald, pendant la bataille de Froeschwiller. Paris, 1906. Charles-Lavauzelle. — Str. 302, 4 mapy.

Studium historyczne z wojny francusko - pruskiej. Autor podaje obrazy bitwy i paniki.

4995. **Tournés R.** L'histoire militaire. Paris, 1922. Charles-Lavauzelle.—Str. XIII, 116.

Metoda historii wojskowej, jej trudności, cele i zadania, wpływ wychowawczy, oddawanie rzeczywistości wojny, wyrabianie metody myślenia wojskowego.

4996. **Tournier.** Le soldat comme instrument de combat. 2-e éd. Paris, 1929. Guillemot et Lamothe.—Str. 45, z rys.

Wykład o roli człowieka w walce, zwłaszcza piechoty. Pisane na podstawie doświadczeń z wojny światowej.

— **Toussaint** — zob. **Garsaux.**

4997. **Tracy J. L.** As to tobacco and aviation. — *JAMA*, 1918, t. 70, str. 1325 i n.

Wpływ nikotyny na zdrowie lotnika.

4998. **(Tradition).** Tradition in der Kaserne.—*DAZ*, r. 1911, nr. 31 — 32.

Znaczenie wychowawcze tradycji wojskowej.

4999. **(Tradition).** Tradition und Truppe.—*MWB*, z 18.4.1930, str. 1537 — 1538.

O zachowywaniu tradycji przez jednostki wojskowe.

5000. **(Tradition).** Neue Tradition. — *MWB*, z 25.3. i 18.4.1931, nr. 36 i 39, str. 1410 — 1412 i 1532 — 1533.

O wychowaniu nowych tradycji w wojsku niemieckim.

— **Tradition** — zob. **By.**

5001. **(Traditionspflege).** Traditionspflege in fremden Armeen. — *DOB*, r. 1930, nr. 11.

O pielęgnowaniu tradycji wojskowych dla celów wychowawczych.

5002. **(Training).** Training the emotion: controlling fear. Boston, 1928. Boston Public Schools.—Str. 128.

Psychologia strachu.

5003. **Traksman A.** (Metody szkolenia i wychowania w wojsku estońskim). — *So*, r. 1928, z. 11 — 14

5004. **Tramm K.** Wir Polizeifuehrer brauchen keine Psychologie. — *IP*, r. 1932, t. 9, str. 377—379.

Spór o wartość psychologii dla pracy policji.

— zob. **Koerner E.; Langheim.**

5005. **Tramm K.** Issliedowanje trudowych procesow. Petrograd, 1923. Izd. „Mysl". — Str. 135.

Psychotechnika i podstawy naukowej organizacji pracy. Przekład z niemieckiego.

5006. **Tramm K.** Zur Psychologie des Vorgesetzten. — *IP*, r. 1930, str. 92 — 94.

Przyczynek do psychologii przełożonych (cechy charakterystyczne).

5007. **Tramm K.** Psychotechnik und Taylor—System. Berlin, 1921. Springer. — Str. VIII, 140.

Omówienie zasad taylorowskiej naukowej organizacji pracy. Badania psychotechniczne warunków pracy.

5008. **Tramm K.** Racjonalizacja truda. Pierew. Z. M. Chajkina s predisłowiem O. A. Ermanskogo. Moskwa, Leningrad, 1925. Gosizdat. — Str. 152.

Przekład poprzedniej książki.

5009. **Tranjen.** Faelle von Hysterie in der bulgarischen Armee.— *MW*, 1900, str. 18—21.

Choroby nerwowe w wojsku.

5010. **Traub G.** Der Krieg und die Seele. (Der deutsche Krieg, z. 4.) Stuttgart-Berlin, 1914. Deutsche Verlags-Anstalt. — Str. 26.

Autor sam nie brał udziału w wojnie światowej. Stara się wczuć w duszę żołnierza i opisuje nastroje społeczeństwa niemieckiego na początku wojny.

5011. **Treitz A.** Die Vergessenen. Muenchen, 1933. Knorr & Hirth. — Str. 139.

Dzieje patrolu niemieckiego podczas walk w Palestynie (wojna światowa).

— **Trembleurs** — zob. **M. A.**

5012. **Trenel et Binet.** Conditions physiologiques des exercices d'équitation chez le cavalier. Paris, 1910. Berger-Levrault. — Str. 18.

Fizjologia jazdy konnej.

5013. **Treskin D.** Kurs wojenno-prikładnoj piedagogji. Duch reformy russkogo wojennogo dieła. Kijew, 1909. — Str. 112.

Wnioski w sprawie unowocześnienia pedagogii wojskowej w carskiej Rosji.

5014. **Trèves.** Le travail, la fatigue, l'effort. — *AP*, r. 1911, t. XII, str. 34—64.

Przyczynek do psychologii zmęczenia.

5015. **Trifaud E.** L'éducation du sens de la vue chez le soldat.— *AMPM*, 1892, t. 19, str. 81, 274.

O wyrabianiu zdolności obserwacyjnej u żołnierzy.

5016. **Trikowskij N.** Wojennoje wospitanje.— *W*, r. 1924, nr. 2, str. 99—105.

Cechy dowódcy.— Samodzielność. — Wzajemna pomoc. — Solidarność bojowa.

5017. **Trikowskij N.** Zadaczi i mietody wojennogo obuczenja.— *W*, r. 1924, nr. 1, str. 75—80.

Metody szkolenia i wychowywania w wojsku.

5018. **Trioli.** Spirito morale della tattica di infanteria. — *CA*, r. 1924, nr. 5—6, str. 588—593.

Nowoczesna walka piechoty wymaga odwagi, siły ducha i ufności do swych sił i do swej broni.

5019. **Trippe F.** Menschen gegen Menschen. Altenburg, 1930. Mueller. — Str. 258.

Wspomnienia żołnierza niemieckiego z wojny światowej i z niewoli.

5020. **Trnka T.** Filosoficky problem valky. Praha, 1917. Laichter. — Str. 200.

Filozofia wojny.

5021. (**Trochu J.**) L'armée française en 1867. Paris, 1867. Amyot. — Str. X, 288.

Charakterystyka wojska francuskiego.— Rozdział o panice (str. 245 — 252) i o psychologii walki (str. 255 — 267).
Książka została wydana bezimiennie. Następne wydania ukazały się z podaniem nazwiska autora (generała francuskiego).

5022. **Trochu J.** L'armée française en 1887. Paris, b. r. Charles-Lavauzelle. — Str. 204.

Nowe wydanie przerobione.

5023. **Trochu J.** Die franzoesische Armee im Jahre 1879. Wien, 1879. L. W. Seidel. — Str. VI, 359.

Przekład z nowego wydania francuskiego.— Wiele uwag o wychowaniu w wojsku francuskim, o roli społecznej oficera.

5024. **Troickij L.** Pierspiektiwy i zadaczi wojennogo stroitielstwa. — *WM*, r. 1923, z. 2.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy do wojskowości.

5025. **Troilo E.** La filosofia e la guerra. Milano, 1916. Treves.

5026. **Troina F.** Sulle alterazioni dell'udito nell personale aeronavigante rapporti tra ipoacusia e professione in base a rilievi statistici. — *BMO*, r. 1933, z. 3, str. 115—116.

Wpływ lotu na organizm ludzki.

5027. **Troina F.** Sulle alterazioni dell'udito nel personale aeronavigante.— *V*, r. 1933, str. 337—353.

Wpływ lotów na słuch.

5028. **Tronconi V.** Alterazioni del sistema nevroso centrale nella fatica. — *BSMP*, 1926, t. I, str. 1307—1311.

Wpływ znużenia na system nerwowy.

5029. **Trotha T.** Offiziersberuf und Offizierslaufbahn. (Militaerische Zeit-und Streitfragen, z. 21). Berlin, 1912. A. Bath. — Str. 35.

Charakterystyka zawodu oficera w Niemczech przedwojennych.

5030. **Trotha T.** Oltenizza. Ein Blatt aus der Psychologie des Krieges. (Beiheft zum Militaer-Wochenblatt, 1904, z. 6). Berlin, 1904. — Str. 231—251.

Opis bitwy z wojny rosyjsko-tureckiej. — Psychologia dowodzenia na wojnie. Panika.

5031. **Trotter W.** Instincts of the herd in peace and war. London, 1919. T. F. Unvin. — Str. 264.

Nowa teoria psychologii tłumu (instynkt stada). Pierwsze wydanie 1916 r.

5032. **Trotter W.** Herd instinct and its bearing on the psychology of civilized man. — *SR*, 1908, t. 1, str. 227—248.

Studia nad rolą instynktu stadnego.

5033. **Trotter W.** Sociological application of the psychology of herd instinct. — *SR*, 1909, t. 2, str. 36—54.

Studium instynktu stadnego.

5034. **Truchar F.** Znaczaj uloge stareszine u vojsci. — *VV*, r. 1932, z. 1.

Znaczenie dowódcy w wojsku.

— **Truppenoffizier**—zob. **Befehlsfuehrung.**

5035. **Trutnovsky F.** Jak uchovati dobreho ducha vojinu v boji. — *VVy*, r. I, 1925, nr. 1, str. 2—4.

O podtrzymaniu dobrego nastroju w walce.

5036. **Tschermack A. und Schubert G.** Ueber Vertikalorientierung im Rotatorium und im Flugzeug. — *PAP*, 1931, str. 234—257.

Przyczynek do badań zmysłu równowagi lotników.
Streszczenie: *LW*, 1932, t. 20, str. 408.

5037. **Tschorn R.** Myslenky o valce a vojsku. — *VSŻ*, r. VII, z. 7.

Uwagi o filozofii wojny i o zadaniach wojska.

— **Tuchaczewskij**—zob. **Piłsudski J.; Wojna.**

5038. **Tucker F.** The gift of genius. Boston, 1930. Stratford. — Str. 252.

Analiza psychologiczna cech geniusza.

5039. **Tuerck H.** Der geniale Mensch. Weimar, 1931. Verus-Verlag. — Str. 429.

Psychologia geniusza.

5040. **Tuffrau.** Carnet d'un combattant. Paris, 1916. Payot. — Str. 292, 64 rys.

Pamiętnik oficera karabinów maszynowych z lat 1914—1916.
Ocena: J. N. Cru, str. 405—406.

5041. **Tugan - Baranowskij M.** Woprosy mirowoj wojny. Sbornik statiej pod redakciej prof.... Petrograd, 1915. Knigoizdatielstwo „Prawo". — Str. XIV, 675.

Zawiera m. in.: Bechterew W. Wojna i psichozy, str. 590 — 604.

5042. **Tullio B.** Manuale di antropologia e psicologia criminale applicata alla pedagogia emendativa, alla polizia ed al diritto penale e penitenziario. Roma, 1931. — Str. 367.

Podręcznik antropologii i psychologii, przeznaczony dla policji włoskiej.

5043. **Tullio B.** Wesen und Verhuetung der Gefaengnispsychosen. — *MKP*, 1927, t. 18, str. 616—621.

Choroby psychiczne wśród więźniów.

5044. **Tumlirz.** Psychologisches und Paedagogisches von oesterreichischen Schlachtfeldern. — *SA*, r. III, z. 3.

Obrazki z wojny; przykłady.

5045. **Tupalski.** Zasady polskiej karności wojskowej. — *WWK*, r. 1917, str. 383—388.

5046. **Turbin A.** Wospitanje w wojskach. Disciplina kak osnowa etogo wospitanja.— *ŻOR*, r. 1912, z. 2, str. 1—46.

Rola czynników duchowych, a zwłaszcza karności na wojnie. Treść: Wychowanie.— Żołnierz w walce.— Braki obecnego wychowania.— Karność w wojsku. — Zakończenie.

5047. **Turbin A.** Wospitanje w wojskach. Disciplina kak osnowa etogo wospitanja. Petersburg, 1912.—Str. 45.

Przedruk poprzedniego artykułu.

5048. **Turner A.** Krieg und Duell. — *DRe*, 1908, t. 2, str. 257—265.

Pojedynki na wojnie.

5049. **Turner C. G. and Hamel S.** Flying. Some practical experiences. London, 1914. Long Manns.—Str. XII, 341.

Obszerny podręcznik lotnictwa, zawierający również dane o fizjologii latania, o wpływie lotów na organizm i i.

— **Adler J. E.**

5050. **Turro R.** Psychologie des Gleichgewichts. — *JPN*, 1909, t. 12, str. 210 i n.

Przyczynek do psychologii zmysłu równowagi.

5051. **U. K.** (Psychotechnika wojskowa).— *So*, 1933, z. 1—5.

Dane o wojsku amerykańskim, japońskim, belgijskim i polskim.

5052. **Uchacz-Ochorowicz N. A.** Psichołogja tołpy i armji. Kijew, 1911. — Str. 54.

Szkic psychologii tłumu i wojska.

5053. **Uchacz-Uchorowicz N. A.** Wojennaja psichołogja. Kijew, 1911.— Str. 277.

Zadania psychologii wojskowej.

— **Uchacz-Ochorowicz N. A.** — zob. **Dmitrjewskij A.**

5054. **Uher J.** Problem kazne. Praha, 1924. Nakł. „Dedictvi Komenskeho".— Str. 218, 6 nlb.

Psychologia i filozofia karności.— O karności wojskowej, str. 14 — 18.
Treść: Pojęcie karności.— Filozofia karności. — Psychologia karności. — Socjologia karności.— Metody karności.

5055. **Uhrbrock R. S.** Non-verbal will-temperament test. — *JAP*, 1927, t. 11, str. 95—105.

Testy do badania charakteru, woli i temperamentu.

5056. **(Ukrieplenje).** Ukriepleпje discipliny, odin iz osnownych momentow ukreplenja bojewoj podgotowki. — *WW*, 1931, nr. 3.

O konieczności podniesienia karności w wojsku sowieckim.

5057. **Umfrid O.** Weltverbesserer und Weltverderber. Zuerich, 1916. Orelli Fuessli. — Str. 104.

Zbiór artykułów o psychologii narodów w początkach wojny światowej (zapał, nienawiść, pogłoski).

5058. **(Umiastowski R.)** Doktryna odwagi.— *PP*, r. 1933, z. 2, str. 225—242.

Na podstawie książki francuskiej gen. Boucher autor zestawia dwie doktryny — odwagi i potęgi ognia — uznając za lepszą doktrynę odwagi.

— zob. **Boucher A., Felsztyn T.**

5059. **Umiastowski R.** Dzieje drugiego dnia.— *PZ*, 1921, nr. 29—32 z 7. do 10. listopada.

Wspomnienia i rozmyślania z wojny.

5060. **Umiastowski R.** Dzieje trzeciego dnia.— *PZ*, 1921, nr. 47, 48, 50, 52 i 54 z 25.11 do 2.12.

Wspomnienia i rozmyślania z wojny. Przyczynek do psychografii żołnierza w wojnie pozycyjnej.

5061. **Umiastowski R.** M. Genevoix, genjalny pisarz wojny. — *PZ*, dodatek z 28.3. 1933, nr. 85.

Analiza książek o wojnie światowej.

5062. **Umiastowski R.** Jak umierają żołnierze. — *PZ*,

z 21.3.—30.3.1923, nr. 79—88.

Wspomnienia z wojny. — Materiał psychograficzny.

5063. **(Umiastowski R.)** List dowódcy kompanji.— *PP*, r. 1933, z. 10, str. 499—507.

O konieczności wciągnięcia lekarzy do pracy poznawania cech psycho - fizycznych żołnierzy.

5064. **Umiastowski R.** Literatura dla następców.— *PZ*, z 11.4.1933.

O wartości psychograficznej pamiętników.

5065. **Umiastowski R.** Ludzie głębin. Życie i walka okrętów podwodnych w okresie wielkiej wojny. Warszawa, 1929. Gł. Księg. Wojskowa.— Str. XII, 326 z rys.

Wyjątki z pamiętników, zawierające przyczynki do psychografii walki na morzu.

5066. **Umiastowski R.** Ludzie morza. Życie i walka flot wojennych w okresie wielkiej wojny. Warszawa, 1928. Gł. Księg. Wojskowa. — Str. 255, 6 nlb., 16 rys.

Wyjątki z pamiętników i dokumentów, stanowiące przyczynek do psychografii walki na morzu.

5067. **Umiastowski R.** Ludzie przestworza. Życie i walki lotników w okresie wielkiej wojny. Warszawa, 1930. Wyd. Gł. Księg. Wojsk. — Str. XVI, 412 z rys.

Wybór urywków z pamiętników lotników różnych narodowości, biorących udział w wielkiej wojnie. Zawiera materiał do psychografii życia lotników.

5068. **Umiastowski R.** Niebezpieczny pisarz. — *PZ*, z 9. 1.1933, nr. 9.

O książkach E. Juengera.

5069. **Umiastowski R.** Nowe zadania lekarza wojskowego. — *LW*, 1933, str. 301—307.

O pracy psychologicznej lekarzy wojskowych.

5070. **Umiastowski R.** Pamiętnik i „historia pułkowa".— *PZ*, z 11.5.1933, nr. 130.

O wartości psychograficznej pamiętników.

5071. **(Umiastowski R.)** Powitanie wiosny. — *PP*, r. 1933, z. 11, str. 523—531.

O urobieniu typu młodych oficerów.

5072. **Umiastowski R.** Wśród trujących mgieł. Opowieści o wojnie gazowej. Z pamiętników i dokumentów wybrał. Warszawa, 1933. Gł. Ks. Wojsk. — Str. 6 nlb., 218, 13 tabl.

Urywki pamiętników różnych autorów o walce chemicznej w czasie wojny światowej. Materiał psychograficzny.

5073. **Umiastowski R.** „Żołnierze" z twierdzy M. — *PZ*,

z 23.—25.11.1933, nr. 325—327.

Krytyka książki Rudnickiego.

— **Umiastowski R.** — zob. **Felsztyn T., Genevoix, Juenger, Rudnicki.**

5074. **Ungar A.** I bezizlazna situacja može se savladati.— *PG*, r. 1928, z. 2, str. 42—52.

Praca konkursowa na temat: dobry dowódca przy pomocy dzielnych żołnierzy może opanować najgorsze położenie.

5075. **Unruh F.** Opfergang. Frankfurt am Main, 1925. Frankfurter Sozietaetsdruckerei. — Str. 140.

Opis walk oddziału niemieckiego pod Verdun, w ujęciu powieściowym. Przekład francuski w 1925 r.

5076. **(Unterricht).** Vom Unterricht ueber die Treue. — *MWB*, z 18.2.1931, nr. 31, str. 1210—1212.

Nauka o cnotach żołnierskich, o wierności.

— **Uotts** — zob. **Watts Fr.**

5077. **(Uprawlenje).** Wojenno-sanitarnoje uprawlenje raboczo - krestjanskoj krasnoj armji i flota. Tiesty. Moskwa, 1928. — Str. 12.

Zbiór wojskowych testów sowieckich.

5078. **Uran.** Dzień X. — *PZ*, z 27.11.1933, nr. 328.

Ocena książki niemieckiej: Goes. Der Tag X.

5079. **Urban R. L.** Getting Things Done. — *IJ*, 1930, nr. 10, str. 401—406.

Studium psychologiczne, jak dobry dowódca powinien dążyć do osiągnięcia celu.

5080. **Urbanowicz J.** Badanie inteligencji w wojsku. — *LW*, 1922, z. 6, str. 441 — 447.

Krótki artykuł o konieczności badań i uwagi o metodach stosowanych zagranicą.

5081. **Urbanowicz J.** Praca psychologiczna w wojsku. — *B*, 1923 r. VI, t. X, z. 1, str. 46—61.

Zadania psychologii wojskowej w dziedzinie wychowania, szkolenia i doboru personelu.

5082. **Urbanski V.** Grenzen der Iniziative. — *DW*, 1930, nr. 17.

Inicjatywa na wojnie.

5083. **Urbański - Ostrymiecz.** Fuehrer und Truppe. — *MWB*, r. 1927, nr. 2.

Sposób pozyskania zaufania żołnierzy.

5084. **Urstein M.** O chorobach umysłowych spowodowanych przez wojnę.—*MIKL*, 1916, z. 4, str. 41—46.

5085. **Ustjancew L.** Higjena letczika.—*WWF*, 1924, nr. 2,

str. 22 — 24 i nr. 3, str. 36 — 37.

Higiena pracy lotnika.

5086. **Ustjancew L.** Trudowaja disciplina w awjacji i awarijnost. — *WWF*, 1923, nr. 5, str. 25 i n.

Wpływ karności na wypadki lotnicze.

5087. **Uszijama J.** Superstitions on the battle-field. — *JJP*, 1929, t. 4, z. 2.

O zabobonach i przesądach na polu walki.

5088. **Utitz E.** Psychologie der Simulation. Stuttgart, 1918. Verl. F. Enke. — Str. XIII, 98, 1 nlb.

Psychologiczna analiza symulacji nie tylko w wojskowym rozumieniu tego słowa. — Charakterystyka symulacji, objawy, pobudki, ocena moralna, zwalczanie.

5089. **(Uwagi).** Kilka uwag o mustrze.— *PZ*, 1932, nr. 6.

Rola wychowawcza musztry.

5090. **Uwarow M.** O woinskom zwanji i znaji.—*WS*, 1906, nr. 11, str. 93—118, nr. 12, str. 131—150.

Uwagi o zawodzie żołnierskim.

5091. **Uzdanskij St.** Formy wojny i ich zawisimost od izmienienja moralnogo elementa. — *KA*, nr. 14—15, str. 31—33.

Wpływ czynników psychicznych na wynik walki.

5092. **V. V. Z.** Tautos dvasia ir technika. — *Kr*, 1930, z. 5.

Znaczenie ducha narodu wobec postępów techniki wojennej.

5093. **Vabalas-Gudautis.** (Strach i walka ze strachem). — *MŻ*, 1924, nr. 3 — 4.

Wyrobienie karności i osłabienie wrażliwości jako środki zwalczania strachu.

5094. **Vaerting M.** Die Macht der Massen. Berlin, 1928. Verl. M. Pfeiffer. — Str. 290.

Psychologia zbiorowisk.

5095. **Vaillant.** L'âme du soldat. Essai de psychologie militaire pratique. Paris, 1911. Libr. Charles - Lavauzelle — Str. 71.

Podręcznik dla wychowawcy wojskowego: sposób oddziaływania na duszę żołnierza, cechy, które należy wyrobić.

5096. **(Vaillant et Fartin T.).** Essais de morale, contenus en divers traitez sur plusieurs devoirs importants. 5-e éd. Paris, 1679. — Str. 406.

Cnoty żołnierskie, wychowanie wojska.

5097. **Valentin P.** Considérations psychologiques sur la nature des phobies. — *RHPP*, 1895 — 1896, t. 10, str. 165 — 174.

Psychologia strachu chorobliwego.

5098. **Valentine C. W.** The innates bases of fear. — *JGP*, r. 1930, t. XXXVII, z. 3, str. 394 — 420.

Charakterystyka podstaw wrodzonych strachu.

— **Valnicek** — zob. **Brym J. E.**

5099. **Valle G.** Un fisiologo in trincea. Appunti psicologici. Torino, 1917.

Obserwacje psychologiczne z wojny światowej (walki okopowe).

5100. **Vallière.** L'esprit de l'armée et les souvenirs de la mobilisation. — *RMS*, 1921, nr. 3, str. 152 — 159.

Materiał psychograficzny do okresu mobilizacji i pierwszych dni wojny światowej.

5101. **Vallobra I.** Sui disturbi nervosi detti di natura riflessa in neurologia di guerra. — *Plc*, 1917, t. 24, str. 349 — 370.

Studium nerwic wojennych.

5102. **Vallobra I.** Sur les troubles nerveux dits de „nature reflexe" en neurologie de guerre. — *PrMe*, z 8.4. 1918.

Choroby nerwowe na wojnie.

5103. **Vallon H.** Psychoses des allarmistes. — *BAM*, z 16.4. 1918.

Przyczynek do badania zagadnienia pogłosek na wojnie.

5104. **Valmy-Baysse J.** Les pépères la Victoire. Paris, 1917. Michel. — Str. 276.

Szkice z wojny, opisujące życie i prace oddziału piechoty terytorialnej pod Verdun w 1916 r.

5105. **Valnicek J.** Jak jsem provedil u sve roty psychotechnicke zkousky. — *VVy*, 1929, z. 1, str. 1 — 3.

Badania psychotechniczne w piechocie czeskiej.

5106. **Valois G.** Le cheval de Troie. Paris, 1918. Nouvelle Librairie Nationale. — Str. 320.

Socjologia i filozofia wojny. Szkice z filozofii wojny, znaczenie czynników duchowych na wojnie: krytyka metod prowadzenia wojny. — Autor był w czasie wojny oficerem piechoty terytorialnej.
Ocena: J. N. Cru, str. 478 — 482.

5107. **Valois G.** L'homme qui vient. Philosophie de l'autorité. Paris, 1923. Libr. Nationale. — Str. 288.

Psychologia wychowania (autorytet, posłuszeństwo, karność).

5108. **Valois J.** Guerre ou révolution. Paris, 1931. Valois. — Str. 239.

Filozofia i socjologia wojny.

5109. **Vana J.** Psychotechnika. Psychologie ve službach praktickeho života. Praha, 1926. Topic. — Str. 117.

Zastosowanie psychologii w życiu praktycznym, również w wojsku.

Biblioteka Akademii Sztabu Generalnego

5110. **Van Egroo.** Obéir, servir. — *BB*, 1933, z. 10, str. 345 — 374.

Analiza rozwoju historycznego karności na wojnie.

5111. **Van Emelen.** Cours d'éducation militaire. Connaitre son pays. Essai d'éducation patriotique à l'usage des nos soldats. Guide d'officier éducateur. Bruxelles, 1924. Dewitt.

Podręcznik wychowania moralnego w wojsku belgijskim.

5112. **Van Emelen.** A propos de l'éducation morale de la troupe. — *BB*, 1924, z. 4, str. 437 — 448.

Zasady wychowania moralnego w różnych państwach i zadania w wojsku belgijskim.
Streszczenie: *LW*, 1924, z. 9, str. 833 — 837.

5113. **Van Emelen.** A propos de l'éducation morale de la troupe. — *BB*, 1926, z. 3, str. 249 — 255.

Uzupełnienie poprzedniego artykułu.

5114. **Van Gennep A.** Comment prendre de l'initiative. — *PeV*, 1932, str. 266 — 267.

Przyczynek do psychologii inicjatywy.

5115. **Van Gennep A.** Constitution de l'autorité. — *PeV*, 1931, str. 260 — 262.

Psychologia posłuszeństwa.

— **Vanuxem** — zob. **Wilbois J.**

5116. **Van Wagenen M.** Some results and inferences derived from the use of the Army tests at the university. — *JAP*, 1920 — 1921, t. 4, str. 59 — 72.

Stosowanie testów wojskowych w szkołach.

5117. **Varé P.** L' examen médical et psychophysiologique des conducteurs d'automobiles. — *HMe*, 1932, t. 27, str. 245—268.

Badania szoferów.

5118. **(Varenne A. P.)** Essai d'une morale relative au militaire françois. Paris, 1771. Durand. — Str. XI, 154.

Katechizm żołnierski z XVIII stulecia.

5119. **Vassal J.** Dardanelles, Serbie, Salonique. Préface du gén. d'Amade. Paris, b. r. Plon.—Str. VI, 341, z szkicami.

Dziennik lekarza francuskiego z kampanii wschodniej i serbskiej z lat 1915 — 1916.
Ocena: J. N. Cru, str. 250 — 253.

5120. **Vaught E.** Release and heightening of individual reactions in crowds. — *JAbP*, 1928, t. 22, str. 404—405.

Przyczynek do psychologii tłumu.

5121. **Vauvilliers L. H. G.** Essais sur de nouvelles con-

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

siderations militaires. Paris, 1843. Gaultier. — Str. 395.

Studium historyczne o wojsku i wojnach z lat 1789 — 1815.— Zawiera dane o panikach w tym okresie.

5122. **Del Vecchio G.** Il fenomeno della guerra e della pace. Torino, 1911. Bocca.

Autor — włoski filozof — analizuje przyczyny i skutki wojen oraz teorie wiecznego pokoju.

5123. **Del Vecchio G.** Die Tatsache des Kriegs und der Friedensgedanke. Nebst zwei Anhaengen. Uebers. v. R. Pubanz, mit einem Vorwort v. O. Nippold. Leipzig, 1913. Verl. J. A. Barth.—Str. VIII, 100.

Przekład poprzedniej książki.

5124. **Velburg G.** Rumaenische Etappe. Minden, 1930 Koehler. — Str. 324.

Powieść na tle życia wojska niemieckiego w Rumunii podczas wojny światowej.

5125. **Veldt J.** L'apprentissage du mouvement et l'automatisme. Paris, 1928. Vrin. — Str. XII, 350.

Obszerna praca o automatyzacji, zawiera wiele materiału pomocniczego do studiów psychologii wojskowej (rola musztry, automatyzm).

5126. **Veltzé A.** Die Schlacht bei Adua am 1.3. 1897. Wien, 1906. — Str. 89, 3 mapy, 9 rys.

Praca historyczno-wojskowa.— Opis paniki.

5127. **Veraguth O.** Some remarks on psychology of sport.—*JSML*, 1930, t. 38, str. 202 — 209.

Psychologia ćwiczeń fizycznych i sportu.

5128. **Veraguth O. et Brunschweiller H.** Recherches sur le phénomène psychogalvanique dans quelques cas de troubles sensitifs par blessures cérébrales de guerre. — *RN*, 1918, t. XXV, z. 2, str. 151 — 162.

Zmiany reakcji wskutek ran odniesionych na wojnie.

5129. **Verax G.** L'initiative et son contraire.—*PeV*, 1932, str. 273 — 274.

Inicjatywa i bezczynność.

5130. **Verdy du Vernois J.** Studien ueber den Krieg. Berlin, 1892. — Str. VI, 393.

Praca historyczno - wojskowa, zawierająca opisy panik.

5131. **Verdy du Vernois J.** Ueber „unvorhergesehene Situationen".—*VDAM*, 1904, str. 319 — 346.

Na podstawie wojny r. 1814 autor omawia dowodzenie w położeniu nieprzewidzianym. — Przyczynek do psychologii dowodzenia i inicjatywy.

5132. **Verger.** Abandon de poste en présence de l'énnemi dans une fugue epileptique. — *JMB*, 1916. z. 2.

Psychologia walki i choroby nerwowe.

5133. **(Verluste).** Verluste bei Angriff und Verteidigung. — *MWB*, z 25.2.1932.

Straty na wojnie.

5134. **Vermeil R.** Les aspects religieux de la guerre. — *RMet*, 1918 r.

Przyczynek do filozofii wojny; uczucia religijne a wojna.

5135. **Verneau.** (Przesądy i legendy wojenne).—*An*, 1916, z. 2, str. 111 i n.

5136. **Verner T. S.** Airplane deafness and its prevention. — *MS*, 1923, z. 3, str. 300 — 301.

O głuchocie u lotników i żołnierzy.
Streszczenie: *LW*, 1926, str. 61 — 62.

— **Vernois** — zob. **Verdy du Vernois.**

— **Vernon**—zob. **Sheriff R. C.**

5137. **(Vertiefung).** Vertiefung der Eignungspruefungen bei Freiwilligeneinstellung. — *MWB*, z 18.3.1932, nr. 35, str. 1250 — 1251.

O konieczności pogłębienia badań psychotechnicznych przeprowadzanych w Niemczech przy przyjmowaniu ochotników.

5138. **(Vertus).** Vertus militaires. Bravoure et ténacité. — *BM*, 1911, nr. 2048, str. 370—371.

O odwadze i wytrwałości.

— **Vertus** — zob. **Thomas L., Thoumas C.**

5139. **Verweyen J. M.** Die geistig-sittliche Bedeutung des Soldatenlebens. Bonn, 1918. A. Marcus.— Str. 52.

O wpływie życia żołnierskiego na wyrobienie charakteru, uczuć i woli.

5140. **Verweyen J. M.** Krieg und Jenseitsglaube. Muenchen, 1919. Verl. E. Reinhardt. — Str. 22.

Tytuł niezupełnie odpowiada treści, gdyż autor bardzo mało pisze o wpływie wojny na wierzenia w świat pozagrobowy.

5141. **Verwoerd H. F.** Effects of fatigue on the distribution of attention.— *JAP*, 1928, t. 12, str. 595—601.

Wpływ zmęczenia na uwagę.

5142. **Verworn M.** Ermuedung und Erholung. — *BKW*, 1901, t. 38, str. 125—132.

Studium zmęczenia i odpoczynku.

5143. **De Vesme C.** L'enquête du prof. Richet sur les faits métapsychiques aux armées. — *ASP*, 1919, t. 39, str. 17—24.

Zagadnienie przesądów, legend, wiary w zjawiska nadprzyrodzone na wojnie.

5144. **Vetter G. B.** Measurement of social and political attitudes.— *JAbP*, 1930, t. 25, str. 149—189.

O instynkcie społecznym.

5145. **Vetter G. B.** Study of social and political Opinions. — *JAbP*, 1930, t. 25, str. 26—39.

Przyczynek do psychologii zbiorowej.

5146. **Vial F.** Territoriaux de France. Paris, 1918. Berger-Levrault. — Str. 64.

Obraz życia oddziałów terytorialnych na froncie francuskim podczas wojny światowej. Ocena: J. N. Cru, str. 482 — 484.

5147. **Viale G.** L'orientamento professionale e la scelta psicofisiologica degli aviatori. — *MIM*, 1923, t. 4, str. 239—254.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

5148. **Viaud G.** Conférences agricoles et morales. Paris, b. r. (1903), Charles-Lavauzelle. — Str. 196.

Pogadanki dla żołnierzy francuskich o obowiązkach żołnierskich.

5149. **Vidari G.** La potenze dell'uomo e la volonta. — *AF*, 1925, z. 5, str. 497—516.

Psychologia woli, traktowana pod kątem widzenia potrzeb wojska.

5150. **Vidari G.** Riflessioni sulla educazione della volonta. — *AF*, 1926, nr. 2, str. 109—138.

Wykłady w italskiej szkole wojennej o wychowaniu wartościowego człowieka.

5151. **Vidil Ch.** Les mutineries de la marine allemande (1917—1918) avec une étude historique et psychologique sur les mutineries maritimes. Paris, 1931. Payot. — Str. 207.

Studium buntów w różnych marynarkach wojennych (niemiecka, angielska, rosyjska, brazylijska). Analiza życia marynarzy.

5152. **Vidil Ch.** Psychologie de l'autorité. — *RMa*, 1921, nr. 23—24, str. 363—392 i 796—805.

Posłuszeństwo i karność w marynarce.

5153. **Vidoni G.** Sui margini della guerra. — *GPT*, 1920, t. 48, str. 31—162.

Skutki wojny (samobójstwa, przestępstwa).

5154. **(Vie).** La vie de tranchées. Paris, 1915. Berger-Levrault. — Str. 93, 1 nlb.

Opis życia w okopach podczas wojny pozycyjnej. Materiał psychograficzny.

5155. **Vierkant A.** Gesellschaftslehre. Hauptprobleme der philosophischen Soziologie. Stuttgart, 1923. Verl. F. Enke. — Str. VIII, 422.

Jedno z podstawowych dzieł socjologicznych. Rozdział V. poświęcony badaniom psychologii zbiorowisk, przy czym autor zwalcza teorie Le Bon'a

(duch grupy, jej świadomość zbiorowa, jej przywódcy).

5156. **Vierkant A.** Gesellschaftslehre. Zweite voellig umgearbeitete Auflage. Stuttgart, 1928. Enke.—Str. 484.

Nowe wydanie przerobione i rozszerzone.

5157. **Vierkant A.** Theorie der Gruppe.— *AAS*, 1929, str. 1—11.

Psychologia grup, krytyka.

— **Vieth v. Grossenau A. F.** — zob. **Renn L.**

— **Vignes Rouges** — zob. **Taboureau J.**

5158. **De Vigny A.** Servitude et grandeur militaires. Paris, 1924. Hatier. —Str. 174.

Pierwsze wydanie w 1835 r., czwarte w 1845. Opowiadanie o życiu żołnierskim z przed stu lat, o duszy i o losach żołnierza.

5159. **De Vigny A.** O niewoli i o wielkości służby wojskowej. Przeł. J. Sienkiewiczówna. Przedmowa T. Korniłowicz. Lwów, Warszawa, Kraków, 1922. Wyd. Zakł. im. Ossolińskich. — Str. VIII, 260.

Przekład poprzedniej książki.

5160. **Vigouroux et Jaquellier.** La contagion mentale. Paris, 1905. Doin. — Str. 256.

Zarazy psychiczne. Materiał do psychologii zbiorowej (udzielanie się odruchów, wzruszeń i uczuć).

5161. **Villacorta A. V.** Educacion e instruccion militar. Tegucigalpa-Eneride, 1926. Tip. Nacional.— Str. XVII, od 20—136, 1 nlb. i rys.

Wychowanie wojskowe.

— **Villageliu** — zob. **Castellanos.**

5162. **Villani.** Delinquenza e disciplina. Napoli, 1892.

O karności i przestępstwach w wojsku w czasie pokoju.

5163. **Villaret et Faure-Beaulieu.** Les troubles nerveux tardifs. — *GQM*, 1918, str. 213—244.

Wpływ wojny na rozwój chorób psychicznych.

5164. **Villemin F.** Modifications passagères de la tension artérielle consécutive aux vols chez les aviateurs. — *CRB*, 1919, t. 82, str. 699—703.

Badanie zmęczenia u lotników.

5165. **Villetard de Laguerie.** Psychologie du combattant sur le champ de bataille; la volonté de vaincre.— *RHPP*, 1908, t. 22, str. 314 i n.

Psychologia żołnierza w walce; wola zwycięstwa.

5166. **Vinar J.** Psychologie valek a dob valečnych.— *VR*, 1922, nr. 7, str. 363—367.

Psychologia wojny.

5167. **Vincent C.** Contribution à l'étude de shock chez les blessés de guerre. — *AMdC*, 1918, t. 11, str. 394—404.

Wstrząs psychiczny wskutek wrażeń na polu walki.

5168. **Violet.** Les forces morales.— *RI*, 1923, nr. 366, str. 398 - 428.

Rola czynników psychicznych wobec nowoczesnych środków walki (czołgi).

5169. **Viotte.** De la surprise. — *RMF*, 1922, str. 347—366.

Przykład zaskoczenia z wojny światowej.

5170. **Visbecq.** La peur.— *RMe*, 1913, t. 23, str. 6—11.

Krótkie studium psychologii strachu.

5171. **Vischer A. L.** Ueber Kriegspsychologie.— *ASM*, 1921, nr. 8 i 9, str. 118—125 i 135 - 141.

Autor — lekarz szwajcarski — głównie zajmuje się wpływem długotrwałego życia zbiorowego na duszę żołnierzy.

5172. **Vischer A. L.** Zur Psychologie der Uebergangszeit. Basel, 1919. Verl. Kober.— Str. 79.

Analiza wpływu długotrwałej wojny na życie psychiczne jeńców wojennych, uczestników wojny a pośrednio na całe społeczeństwo.

5173. **Vischer A. L.** „Die Stacheldrahtkrankheit". Beitraege zur Psychologie des Kriegsgefangenen (Schweizer Schriften fuer allgemeines Wissen, 5 Heft). Zuerich, 1918. Verl. Rascher. —Str. 55.

Autor, który podczas wojny światowej działał w obozach jeńców różnych państw, analizuje życie psychiczne jeńców i jego zboczenia.

5174. **(Vision).** Colour vision requirements in the Royal Navy. (Med. Res. Counc. Rep., nr. 186). London, 1933. H.M. Stationery Office.—Str. 58.

Badania narządów zmysłowych u marynarzy angielskich.

5175. **(Vision).** The night vision of aviation. — *La*, 1929, t. 216, str. 319 i n.

Zdolność widzenia w nocy u lotników.

5176. **(Vision).** La vision des tireurs.— *PrMe*, 1906, t. 14, str. 297 - 299.

Wpływ wzroku na celność strzelania.

5177. **Visser H. L. A.** Collectivpsychologische Omtrekken Haarlem, 1920. T. Willing. — Str. 235.

Psychologia zbiorowa.

5178. **Visser H. L. A.** De collective Psyche in Recht en Staat. Haarlem, 1916. T. Willing. — Str. 250.

Oba dzieła dają obraz nowoczesnej literatury z dziedziny psychologii zbiorowej.

5179. **Visser H. L. A.** De Psyche der menige. Haarlem, 1911. — Str. XV., 232.

Psychologia tłumu.

5180. **Viteles M. S.** Industrial psychology. New York, 1932. Norton.— Str. XVIII, 652.

Obszerna praca, ujmująca całokształt zagadnień związanych z psychologią i organizacją pracy.

5181. **Viteles M. S.** Psychological methods in the selection of policemen in Europe.— *AAA*, 1929, str. 160 — 165.

Opis metod doboru policjantów w państwach europejskich.

5182. **Vivier R.** La plaine étrange. Bruxelles et Paris, b. r. (1923). La Renaissance du Livre.— Str. 150.

Pamiętnik oficera piechoty belgijskiej z lat 1916 — 1918.
Ocena: J. N. Cru, str. 410 — 412.

5183. **Vleugels W.** Der Begriff der Masse.— *JSz*, 1926, t. 2.

Pojęcie tłumu psychicznego.

5184. **Vleugels W.** Zur Diskussion ueber die Massentheorie Le Bons.— *KVS*, r. 1927.

Dyskusja z poglądami T. Geiger'a o psychologii tłumów rewolucyjnych.

— zob. **Geiger T.**

5185. **Vleugels W.** Die Masse. ein Beitrag zur Lehre von den sozialen Gebilden. Muenchen, 1930. Duncker. — Str. 104.

Krytyka dotychczasowych teorii tłumu i próba wyodrębnienia tłumu jako samodzielnego tworu.

5186. **Vleugels W.** Soziologie und Psychologie in der Massenforschung.— *ZPT*, 1931, t. 5.

Psychologia tłumu. Autor omawia zagadnienie psychologii zbiorowisk w czasie wojny. Krytyka dotychczasowych poglądów.

5187. **Vleugels W.** Wesen und Eigenschaften der Masse. — *KVS*, 1922, str. 71 — 80.

Krótki przyczynek do psychologii zbiorowisk.

5188. **Voelker J.** Der deutsche Soldat in seinen Liedern und Reimen. Plaudereien eines alten Soldaten. Stettin, 1929. Hessenland.— Str. 191.

Zbiór piosenek i wierszy żołnierzy niemieckich. Materiał psychograficzny do wojny światowej.

5189. **Vogel B.** Es lebe der Krieg. Ein Brief. Illustriert von R. Berlit. 4. (kastrierte) Auflage. Leipzig-Plagwitz, b. r. Verl. Die Woelfe.— Str. 91.

Nowele wojenne. Opisy kilku ataków z wojny światowej.

5190. **Vogel J.** Temperament und militaerische Erziehung. (Schuetzengraben-Buecher, nr. 100). Berlin, 1918. K. Siegismund.— Str. 47.

Popularna książka o wychowaniu wojskowym. Autor był w czasie wojny światowej kapelanem w niemieckim Naczelnym Dowództwie.

5191. **Vogelstein J.** Otto Braun. Aus nachgelassenen Schriften eines Fruehvollendeten. Berlin, 1921. H. Klemm.— Str. 304.

Wydanie pośmiertne pamiętnika, listów i wierszy młodego studenta niemieckiego. — Od str. 117 — 212 pamiętnik i listy z wojny 1914 — 1918.

— **Vogt H.**— zob. **Hezel O.**

5192. **Voigt A.** Der deutsche Offizier der Zukunft. Gedanken eines „Unmilitaerischen". Stuttgart, 1919. J. Engelhorns Nachfolger.— Str. 118.

Zadania oficera w powojennych Niemczech (charakterystyka, stanowisko społeczne, życie umysłowe).

5193. **Voigtlaender E.** Zur Psychologie der politischen Stellungnahme. Eine massenpsychologische Studie. — *DP*, 1920, t. 3, z. 3, str. 184 — 204.

Krótki przyczynek do psychologii zbiorowisk, poruszający również sprawy związane z życiem psychicznym społeczeństw podczas wojny.

5194. **Voivenel P.** Avec la 67-e Division de Reserve. Préface F. Jammes. Toulouse, 1933. Aux Editions de l'Archer.— Str. XII, 343.

Dziennik prowadzony od początku wojny do 5. 8. 1915. Autor był lekarzem batalionowym na froncie francuskim.— Bardzo wiele obserwacyj o żołnierzu francuskim na froncie i na punktach opatrunkowych.

5195. **Voivenel P.** Sur la peur morbide acquise. — *AMP*, 28. 1. 1918, t. 33, str. 107 — 112.

Analiza strachu chorobliwego, nabytego na wojnie.

5196. **Voivenel P.** Sur la timidité et le trac.— *VMe*, 1930, t. 2, str. 479 — 485.

Przyczynek do psychologii strachu.

5197. **Voivenel P. et Huot L.** L'anxiété précédant l'assaut.— *PrM*, z 21. 7. 1917.

Analiza strachu przed bitwą.

5198. **Voivenel P. et Huot L.** Le Cafard. Préface du dr. Helme. Paris, 1918. Grasset. — Str. XIX, 286.

Studium medyczno - psychologiczne o zmorze (handrze) występującej u żołnierzy w miarę przedłużania się wojny oraz w koloniach.
Ocena: J. N. Cru, str. 484—488.

5199. **Voivenel P. et Huot L.** Le cafard.— *MF*, z 1. 10. 1917.

Krótkie ujęcie zasadniczych wywodów poprzedniej książki o zmorze okopowej.

5200. **Voivenel P. et Huot L.** Le courage. Préface d'E. Etienne. Paris, 1917. F. Alcan.— Str. VII, 358.

Obszerne studium o psychologii odwagi i strachu na wojnie, oparte na literaturze naukowej oraz na obserwacjach w czasie wojny światowej. Obaj autorzy byli w czasie wojny lekarzami wojskowymi w jednostkach piechoty francuskiej.
Treść: Przedmowa.— Wstęp.— Wojna i odwaga są zjawiskami naturalnymi.— Biologia odwagi. — Psychologia odwagi (strach, altruizm, przyzwyczajenie, kary, odwaga zbiorowa, dusza narodu, bitwa, patologia odwagi).
Ocena: J. N. Cru, str. 484 — 488.

5201. **Voivenel P. et Huot L.** Diagramme psychologique de la bataille.— *MF*, z 16. 6. 1917, str. 642 — 648.

Opis stanu psychicznego, a zwłaszcza emocjonalnego żołnierzy przed samą walką (napięcie), podczas niej (wyładowanie) i po niej (wyczerpanie).

5202. **Voivenel P. et Huot L.** La psychologie du soldat. Préface de P. Margueritte. Paris, 1918. La Rénaissance du Livre.— Str. XVI, 165, 1 nlb.

Rozważania o psychologii żołnierza francuskiego w czasie wojny światowej.
Treść: Klasy społeczne wchodzące w skład armii francuskiej.— Żołnierz w różnych fazach wojny (Marna, trzy okresy wojny pozycyjnej). Zachowanie się żołnierza wobec śmierci, wesołości i miłości. — Zakończenie.
Ocena: J. N. Cru, str. 484 — 488.

5203. **Voivenel P. et Martin P.** La guerre des gaz. (Journal d'une ambulance Z.). Préface de P. Bourget. Paris, 1922. La Renaissance du Livre.— Str. XX, 276.

Zasadnicze wiadomości o gazach bojowych oraz wspomnienia lekarzy pracujących w przyfrontowym ambulansie dla zagazowanych (1918 r.).
Książka zawiera wiele obserwacji i uwag o psychologii lekarzy, sanitariuszy i żołnierzy w szpitalach.
Streszczenie: *LW*, 1925, z. 3, str. 247 — 249.
Ocena: J. N. Cru, str. 487 — 488.

5204. **(Volk).** Das Volk und seine Leistungen in Kriegszeiten.— *WMW*, 1866, t. 16, str. 963, 979, 995, 1027.

Wpływ wojny na psychikę społeczeństwa.

5205. **(Volk).** Ein Volk klagt an. Fuenfzig Briefe ueber den Krieg. Wien 1931. Hess und Co.— Str. 63.

Zbiór listów z wojny światowej o tendencji pacyfistycznej.

5206. **Volkmann.** Der Leutnant. — *DW*, 1933, nr. 12.

Zadania oficera.

5207. **Volkmann.** Die sozialen Misstaende im Heer waehrend des Weltkrieges. —

WuW, 1929, z. 2, str. 65 — 81, z. 3, str. 152 i n.

Omówienie stosunków wewnętrznych i nastrojów w wojsku niemieckim podczas wielkiej wojny.

5208. **Volkmann - Leander B.** Soldaten oder Militaers. Ein Buch zum Nachdenken. Muenchen, 1932. J. F. Lehmanns Verlag.— Str. 156.

Charakterystyka dawnego wojska niemieckiego i ideał żołnierza nowych Niemiec. Między innymi rozdziały: tradycja i odznaczenia, karność, podoficer, dowódca.
Książka popularna. Obrona typu żołnierza frontowego w przeciwstawieniu do tyłowca lub urzędnika biurowego.

5209. **Vollbehr E.** Das Gesicht der Westfront. Ein Kriegsdokument u. Erinnerungsbuch. Mit Geleitwort von Hindenburg. Potsdam, 1932. Athenaion.— Str. 16.

Wspomnienia z frontu francuskiego (wojna światowa).

5210. **Vollmer A.** The selection and distribution of police personell.— *CMY*, 1931, str. 140 — 148.

Testy używane w policji amerykańskiej.

5211. **Vondracek V.** (Studium strachu).— *CLC*, 1925, t. 64, str. 949 — 952.

5212. **Vorbrodt W.** Naukowa organizacja pracy i psychotechnika w artylerji.— *PA*, 1925, str. 158 — 160.

Sprawozdanie z artykułu drukowanego w prasie sowieckiej.

— zob. **W. S.**

5213. **Voss G.** Zur Frage der Simulation bei Soldaten.— *DMW*, r. 1916.

Udawanie chorób celem usunięcia się z walki.

5214. **Voss J.** Beytraege zur Philosophie der Kriegskunst. Berlin, 1804. Verl. der Himburgschen Buchhandlung.— Str. VIII, 230.

Studium o pedagogii wojskowej. Autor w znacznym stopniu uwzględnia wychowanie moralne oficera.

5215. **Vring G.** Camp Lafayette. Roman. Bremen, 1929. C. Schuenemann.— Str. 420.

Powieść na tle życia żołnierzy niemieckich w obozie jeńców podczas wojny światowej.

5216. **Vring G.** Soldat Suhren. Roman. Zuerich, 1931. P. Zsolnay.— Str. 393.

Powieść na tle wojny światowej. Tendencja pacyfistyczna.

5217. **(Vychova).** Vychowa a vojsko. Prednašky z vyhovatelskeho kursu pro dustojniky. Usporadal Dr. F. Oberpfalcer. Praha, 1921. Wyd. Cs. Vedecky ustav vojensky. Pięć części w 3 tomach.— Str. 383, 398 i 298.

Zbiór wykładów różnych autorów na kursie pedagogicznym

dla oficerów czesko-słowackich, m. in.: o stanowisku oficera na wojnie i w czasie pokoju, o metodach wychowania moralnego i obywatelskiego.

5218. **(Vychova).** Mravni vychova vojska. (Służebni predpisy branne moci.). Praha, 1930. Tiskarna MNO.— Str. 48.

Regulamin wychowania moralnego, obowiązujący w wojsku czeskosłowackim.

5219. **W. H.** Militaerpsychologie. — *SMB*, r. 1918, nr. 5, 6, 7, str. 145 — 149, 179 — 181, 201 — 207.

O zastosowaniu psychotechniki w wojsku. Wiadomości o pracach w Niemczech.

5220. **W. S.** Naucznaja organizacja truda i psichotiechnika w artillerji.— *KAt*, r. 1924, t. 6, str. 3 — 9.

Tayloryzm, fajolizm i psychotechnika mogą znaleść największe zastosowanie w artylerii.

— zob. **Vorbrodt W.**

5221. **W-w.** Czto że takoje „moralnyj eliement". — *WOAS*, r. 1913, nr. 9, str. 48 — 51.

Czynniki psychiczne w wojsku.

5222. **Wachter K.** Krieg und Geist. Das Misstrauen in den Geist als Ursache unseres militaerischen Versagens zu Beginn des Weltkrieges. Muenchen, 1927. Oldenburg.— Str. 139.

Studium historyczne. Autor widzi przyczynę niepowodzeń niemieckich w psychice narodu i braku wodza. Przyczynek do psychologii dowodzenia na wojnie.

— **Wagenen** — zob. **Van Wagenen.**

5223. **Wagenknecht J.** Jak zlepsit kazen u naseho muzstva.— *VVy*, r. 1928, nr. 2, str. 17 — 19.

O sposobie podniesienia karności w wojsku czesko-słowackim.

5224. **Wagner.** (Studia marszu). —*NT*, 1927, t. 2, str. 1712 — 1717.

5225. **Wagner.** Rueckschlag im Angriffsgefecht.— *MWB*, r. 1928, z. 35, str. 1412 — 1414.

Przykład paniki w czasie wojny światowej.

5226. **Wagner A.** Grundzuege der reinen Strategie wissenschaftlich dargestellt. Amsterdam, 1809. Kunst- und Industrie-Comptoir. — Str. XVI, 104.

Na str. 35 — 39 i 102 — 104 autor omawia rolę czynników duchowych na wojnie.

5227. **Wagner C.** Vaillance. 28-e mille. Paris, 1916. Libr. Fischbacher.— Str. 281, 3 nlb.

Książka pedagogiczna o odwadze. (Wartość życia. Energia. Posłuszeństwo. Prostota. Strach. Walka. Odwaga).

Przekład rosyjski tej książki ukazał się w Petersburgu w r. 1897, p. t. Mużestwo, kak idieał diejatielnoj żizni.

5228. **Wagner L.** Unterricht und Ermuedung. Berlin, 1898. Reuther.— Str. 134.

Pomiary zmęczenia u uczniów szkół średnich.

5229. **Wagner R.** Die Grundlagen der Kriegstheorie. Berlin, 1912.— Str. 427.

Teoretyczne studium o wojnie i walce. Autor poświęca wiele uwagi czynnościom żołnierza w walce.

5230. **Wagner von Jauregg.** Erfahrungen ueber Kriegsneurosen.— *WMW*, r. 1916 — 1917.

O nerwicach wojennych.

5231. **Wah L.** De l'éducation morale du soldat.— *RAB*, r. 1891.

Wychowanie żołnierza belgijskiego.

5232. **(Wahrung).** Wahrung der Disziplin in Heeren mit langer Dienstzeit.—*MWB*, r. 1928, nr. 43.

Karność w wojsku zawodowym.

5233. **Wakefield H.** The psychoneuroses of the war.— *MeR*, 1918, t. 94, str. 794 — 806 i 881 — 891.

Psychozy i neurozy wojenne.

— **Walde H.** — zob. **Stellungskrieg.**

5234. **Waldeyer - Hartz.** Die Mannszucht in der bolschevikischen Wehrmacht. — *MWB*, r. 1928, nr. 14.

Porównanie karności wojska sowieckiego z innymi wojskami.

5235. **Waldeyer - Hartz.** Mannszucht bei Heer und Marine. Berlin, 1920. G. Bath. — Str. 20.

Karność w wojsku lądowym i w marynarce.

5236. **Wallace V. K. and Brose J. L.** Who knows about aviation?— *JAP*, r. 1931, str. 39 — 42.

Badania psychotechniczne w lotnictwie.

5237. **Wallenborn F.** 1000 Tage Westfront. Leipzig, 1929. Hesse und Becker.— Str. 28.

Przeżycia szeregowca niemieckiego w czasie wojny światowej.

5238. **Waller A. D.** La dépense physiologique mesurée chez le soldat en marche de route.— *BARM*, r. 1920, t. 30, str. 1049 — 1056.

Badanie fizjologiczne marszu.

5239. **Waller A. D.** Galvanometric records of the emotive response to air raids. — *La*, r. 1918, str. 311 i n.

Wpływ długich przelotów samolotami.

5240. **Wallon H.** Un cas de brusque variation dans la forme de crises d'origine émotive.— *JP*, r. 1922, t. XIX, str. 551 — 557.

Lekarski opis zachowania się żołnierza podczas bombardowania.

5241. **Wallon H.** Principes de psychologie appliquée. Paris, 1930. Colin. — Str. 225.

Zastosowania psychologii w życiu praktycznym, również w wojsku.

5242. **Wallon H.** Les psychonevroses de guerre.— *AP*, r. 1914 — 1919, t. XXI, str. 215 — 232.

Zestawienie różnych teoryj o neurozach wojennych. Bibliografia.

5243. **Wallon H.** Les réactions motrices dans les crises dues à l'émotion.— *AP*, r. 1921, t. XXII, str. 143 — 166.

Przyczynek do badania neuroz wojennych.

— **Wallon H.** — zob. **Dumas G.**

5244. **Wallquist J. T.** The honor system in American colleges and universities. — *SS*, r. 1933, str. 757 — 760.

Wyniki wprowadzenia zasady honoru jako podstawy wychowawczej studentów amerykańskich.

— **Walory zwycięstwa** — zob. **R. J.**

5245. **Walsh J. J.** Psychoneuroses and the war.— *IC*, 1919, t. 2, str. 148 — 163.

Wpływ wojny na powstawanie chorób psychicznych i nerwowych.

5246. **Walter.** Soldatenerziehung.— *ASM*, r. 1932, z. 5, str. 274 — 281.

Zadania i metody wychowania wojskowego.

5247. **Walther L.** Psychologia pracy.— *KwP*, r. 1932, str. 145 — 203.

Zastosowanie psychologii do zagadnień pracy, metody badania zmęczenia, zagadnienia doboru, testy.

5248. **Waluszewski F.** O ideale podoficera.— *Wia*, r. 1931, nr. 11, str. 230.

5249. **Waluszewski F.** Podoficer a psychologja. — *Wia*, r. 1931, nr. 35, str. 751 — 752.

5250. **Waluszewski F.** Podoficer jako dowódca. — *Wia*, r. 1931, nr. 18, str. 387 — 388.

5251. **Waluszewski F.** Podoficer jako wychowawca.— *Wia*, r. 1931, nr. 21, str. 456 — 457.

5252. **Waluszewski F.** Wykłady psychologji. Lwów, 1924. Nakł. własny.— Str. 63.

Przedruk wykładów dla oficerów Bardzo pobieżne ujęcie psychologii.
Treść: Psychologia a pedagogika.— Wychowanie wojskowe. — Psychologia ogólna i szczegółowa.

5253. **(Wandel).** Der Wandel der Autoritaet in der Gegenwart. Muenster, 1931. Muensterverlag.— Str. XII, 153.

Praca zbiorowa o psychologii autorytetu.

5254. **(Wandlung).** Wandlung des Soldaten.— *MWB*, z 4.12.1930.

Przeobrażenia typu żołnierza w czasie wojny światowej.

5255. **Wandt H.** Erotik und Spionage in der Etappe Gent. Berlin, 1929. Agisverlag.— Str. 208.

Opowiadanie o życiu na etapach niemieckich podczas wojny światowej.

5256. **Wandt H.** Etappe Gent. Wien-Berlin, 1926. Agis-Verlag.— Str. 175.

Obrazki z życia etapowego w wojsku niemieckim we Flandrii.

5257. **Wang C. K.** The internal consistency of the Allports ascendance-submission test. — *JASP*, r. 1931, str. 154 — 161.

Test służący do badania posłuszeństwa.

5258. **Wang S. B. and Lyman R. S.** A sensory test for Chinese.— *CMJ*, r. 1933, str. 468 — 482.

Sprawozdanie z badań przeprowadzanych na żołnierzach chińskich w sprawie wrażliwości.

5259. **Ward R.** Physiological effects of deminished air pressure.— *ScNY*, 1901, t. 14, str. 814 i n.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na organizm ludzki.

5260. **Ward S. B.** The crowd and the herd.— *Mi*, r. 1924, t. XXXIII, str. 275 — 288.

Przyczynek do psychologii tłumu i grupy.

5261. **Warfild L. M.** Observations on effort syndrome among draffed men at a recruit depot. — *TAAP*, 1919, t. 34, str. 127 — 133; i *WMJ*, 1919 — 1920, t. 18, str. 453 — 456.

Chorobliwe objawy znużenia u żołnierzy.

5262. **Warfołomiejew N.** NOT i rabota sztabow. W wydawnictwie: Sbornik wojennoj akademji RKKA im. N. W. Frunze, kniga 1, Moskwa, 1926, str. 109 — 128.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji do prac w sztabach.

5263. **Warnshuis F. C.** Personal experiences in conducting medical examination of air pilots.— *JAvM*, 1931, t. 2, str. 67 — 71.

Badanie lekarskie zdatności do służby lotniczej.

5264. **Warstat W.** Das Erlebnis unserer jungen Kriegsfreiwilligen. Nach den Feldpostbriefen, Tagebuechern, Gedichten und Schilderungen jugendlicher Kriegsfreiwilliger. Gotha, 1916. Ver. Perthes.— Str. 91.

Przeżycia ochotników niemieckich w czasie wojny światowej na podstawie listów i pamiętników.— Materiał psychograficzny.

5265. **(Warum).** Warum ich fahnenfluechtig wurde. Apologie eines deutschen Einjaehrigen, von ihm selbst. Zuerich, 1895. Mag. — Str. 42.

Pamiętnik dezertera niemieckiego.— Psychografia zbiegostwa.

5266. **Wasilewskij.** Moralnyj eliement.— *WW*, r. 1923, nr. 5, str. 13 — 15.

Czynniki psychiczne jako warunek zwycięstwa.

5267. **Wasiljew.** Psichołogiczeskaja podgotowka bojca k diejstwiu w gorach. — *WW*, r. 1926, nr. 14, str. 54 i n.

Specjalne warunki walk górskich wymagają psychologicznego przygotowania żołnierzy.

5268. **Wasiljew A.** Clausewitz i sowriemiennost'. — *KiO*, r. 1932, nr. 11 — 12, str. 4 — 10 i 6 — 12.

Wartość teorii Clausewitza w wojnie nowoczesnej.

5269. **Wasiljew A.** K woprosu ob issliedowanji motornoj odarennosti pri otborie wojennych specjalistow. — *PTiP*, r. 1929, str. 188 — 191.

Streszczenie dyskusji nad odczytem w sprawie specjalizacji żołnierzy sowieckich.

5270. **Wasiljew A.** Psichotiechniczeskije ispitanja sobak. — *PiPT*, r. 1929, str. 293 — 302.

Badanie zdatności psów do pracy w wojsku, zwłaszcza w służbie łączności.

5271. **Wasiljew A.** Wojennaja psichołogja i jeja priłożenje w taktikie.— *WM*, r. 1923, z. 1, str. 132 — 141.

Czynniki psychiczne w walce.

5272. **Wasiljew E.** Wojna kak obszczestwiennoje jawlenje.— *WS*, r. 1906, nr. 3 — 5, str. 75 — 88, 59 — 72 i 115 — 126.

Filozofia wojny.

— **Waszkiewicz W.** — zob. **Ciffer R.**

5273. **(Watts F). Uotts Frank.** Mietody powiszenja proizwoditielnosti truda. Moskwa, 1926.— Str. 136.

Przekład z wydania angielskiego. (I. wydanie 1921). Zawiera uwagi o pracy wojska.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI

5274. **Wauthy L.** Psychologie du soldat en campagne. Paris, 1921. Charles - Lavauzelle.— Str. 108.

Psychologia żołnierza w polu. Treść: Siła moralna żołnierza walczącego.— Stan duchowy żołnierza w polu i podczas pokoju.— Czynniki wpływające na stan duchowy żołnierza w polu.— Wnioski.

5275. **Wauthy L.** Dusza żołnierza. Z francuskiego przełożył T. Różycki. Warszawa, 1922. Wyd. Stow. Związek Strzelecki.— Str. 116.

Przekład poprzedniej książki.

5276. **Waymel.** Les officiers de réserve dans la nation. Paris, 1925. Charles - Lavauzelle.— Str. 80.

O roli społecznej i zadaniach oficerów rezerwy.

5277. **Wądołkowski J.** Samopoczucie się żołnierzy piechoty.— *PP*, r. 1929, z. 8, str. 1 — 5.

O typie oficera piechoty.

5278. **Webb E. T. and Morgan J. J. B.** Strategy in handling people. Chicago, 1930. Boulton. — Str. 260.

Książka popularna z zakresu prakseologii. Autorzy omawiają teoretycznie i przykładowo różne sytuacje życiowe, wymagające „strategii".

5279. **Weber.** Psychische Epidemien im Voelkerleben. — *U*, t. X.

Psychologia tłumów (zarazy psychiczne, przesądy, legendy).

5280. **Weber F.** Das Ende der Armee. Wien, 1931. Steyrermuehl.— Str. 141.

Opis rozkładu armii austriackiej w 1918 r.
Autor był oficerem artylerii austriackiej.

5281. **Weber F.** Feuer auf den Gipfeln. Regensburg, 1932. G. J. Manz.— Str. 136.

Wspomnienia z czteroletnich walk armii austriackiej na froncie alpejskim (fort Verle, Monte Cimone, Hermada).

5282. **Weber F.** Isonzo 1915 — 1917. Klagenfurt, Wien, 1933. 3 tomy. — Str. 127, 124 i 124.

Wspomnienia o trzech latach walk nad rzeką Isonzo.

5283. **Weber F.** Menschenmauer am Isonzo. Wien, 1932. Tageblattbibliothek. — Str. 128.

Pamiętnik o 11-ej bitwie nad rzeką Isonzo.

5284. **Weber F.** Sturm an der Piave. Wien, 1932. Tageblattbibliothek.— Str. 131.

Pamiętnik dowódcy baterii austriackiej z walk na froncie włoskim.

5285. **Wechsler D.** Analytic use of the Army Alpha examination. — *JAP*, r. XVI, 1932, z. 3, str. 254 — 256.

Sposób używania testów wojska amerykańskiego. Porównanie z innymi testami.

5286. **Weekers L.** L'aptitude psychophysiologique des conducteurs d'automobiles. — *AO*, 1929, t. 46, str. 717 — 733.

Badania psychotechniczne kierowców.

5287. **Weekers L.** La participation du médecin à la lutte contre les accidents d'automobiles.— *BrM*, 1928, t. 8, str. 1528 — 1541.

Przyczynek do badania szoferów.

5288. **Weekers L.** Une proposition concernant l'aptitude physique des conducteurs d'automobiles.— *LM*, 1928, t. 21, str. 659 — 667.

Badania zdatności do służby kierowców.

5289. **(Weg).** Der Weg zum Herzen des Soldaten.— *DW*, r. 1930, nr. 32, str. 824 — 825.

O zdobyciu ufności podwładnych.

5290. **Wegeleben S.** Das Felderlebnis. Eine Untersuchung seiner Entwicklung, seines Wesens und seiner Bedeutung fuer die Gegenwart. Berlin, 1921. Furche-Verlag.— Str. 124.

Studium o przeobrażeniach, jakim podlegała psychika młodych ludzi pod wpływem wojny.

5291. **Wegener.** Gedanken ueber die Aufgaben der Armee im Rahmen der heutigen geistigen Entwicklung.— *DW*, r. 1930, nr. 34, str. 878 — 880.

Zadania powojennego wojska niemieckiego.

5292. **Wegener W.** Zur Frage der Wurzeln voelkisches Geschehens.— *IZI*, r. 1931, str. 438 — 447.

O psychice ludzkiej jako o przyczynie konfliktów międzynarodowych.

5293. **Wegner R.** Ueber Spuckgeschichten und Aberglauben auf See. — *MR*, r. 1927, nr. 6, str. 272 — 275.

Przesądy w marynarce.

5294. **Wehner M.** Kriegstagebuch einer Mutter. Leipzig, 1917.

Pamiętnik matki żołnierza niemieckiego z wojny światowej.

— **Wehrgedanken** — zob. **Cochenhausen F.**

— **Wehrmach** — zob. **R.**

5295. **(Wehrmann).** Das schweizerische Heerwesen und der Soldatengeist. Ein Rueckblick auf Erscheinungen aus juengst vergangener Zeit. Von einem schweizerischen Wehrmann. Zuerich, 1859. Verl. Meyer und Zeller. — Str. 77.

Studium o wychowaniu moralnym żołnierza i o wyrobieniu

ducha bojowego w związku z szwajcarskim systemem milicyjnym.

5296. **(Wehrwissenschaft).** Wehrwissenschaft und Wehrerziehung. — *MWB*, z 25.8.1933, str. 245 — 246.

Wychowanie wojskowe w Niemczech powojennych

5297. **Weicksel M.** Psychosen und Neurosen im Kriege.— *PAt*, 1917, t. 57, str. 235, 265, 281 i n.

Psychozy i nerwice wojenne.

5298. **Weiler K.** Nervoese und seelische Stoerungen bei Teilnehmern am Weltkriege, ihre aerztliche und rechtliche Beurteilung. Leipzig, 1933. G. Thieme. — Str. 221.

Badanie skutków wojny, zawierające przyczynki do psychografii wojny i wojska.

5299. **Weimerkirch T.** L'art de la guerre. Etude de la défense nationale au point de vue politique, philosophique et militaire. Bruxelles, 1890. Deprez.

Szkic filozofii wojny i wojska pisany przez oficera wojska belgijskiego.

5300. **Weinhandl F.** Vom Ethos des Fuehrers. — *MR*, r. 1927, z. 12, str. 558 — 560.

Charakterystyka dowódcy w marynarce wojennej.

5301. **Weis.** Disciplina w terczastjach.— *KZ*, r. 1924, z. 143.

Karność w sowieckich jednostkach terytorialnych (milicyjnych).

5302. **Weisenberger.** Napoleons Einfluss auf Geist und Siegeswillen im Heere. — *WuW*, r. 1923, nr. 3, str. 208 — 231.

Wpływ Napoleona na ducha żołnierzy.

5303. **Weisshaupt E.** Wehrmacht und Staat. — *MWM*, r. 1929, z. 5 — 6.

Porównanie wartości moralnej wojska niemieckiego i austriackiego w 1866 r.

5304. **Weitershausen.** Die Erziehung des Offiziers im neuen Volksstaat. — *MWB*, r. 1919, z. 100.

Zadania wychowania oficerów w powojennym wojsku niemieckim.

5305. **Wells F. L.** Army Alpha-Revised. — *PJ*, r. X, 1932, str. 411—417.

Projekt zmiany testów używanych w wojsku amerykańskim.

5306. **Wells G. R.** Individuality and social restraint. New York, 1929. Appleton. — Str. XII, 248.

Psychologia zbiorowisk i grup. Rola jednostki, przywódcy.

5307. **Wells H. V.** The flying service. – *JRNM*, 1915, str. 55 – 60.

Przyczynek do medycyny lotniczej.

5308. **Wells H. V.** Some aeroplane injuries. — *JRNM*, 1916, t. 2, str. 65—71.

Wpływ lotów na organizm.

5309. **Wells W. R.** The value for social psychology of the concept of instinct.—*JAbP*, 1921—1922, t. 16, str. 334 — 343.

Psychologia społeczna i instynkt.

5310. **Wengraf P.** Kultur, Kunst und der Krieg. Wien, 1916. Konegen. — Str. 71.

Wpływ kulturalny wojny.

5311. **Weniger.** Erziehungsmethoden im Heere und Marine. — *MWB*, r. 1915, nr. 37.

Metody wychowania wojskowego.

5312. **Weniger E.** Das Bild des Krieges. — *Er*, r. 1930, str. 1—21.

Studium psychologiczne o stosunku przeżycia wojennego do wspomnienia i do przekazania go w formie pisemnej.

5313. **Wenninger.** Ueber das Entstehen von Fuehrerentschluessen. — *VTH*, r. 1911, 1912 i 1914, str. 557—572, 53 - 102 i 1 - 82.

Analiza pracy myślowej dowódcy przy powzięciu decyzji na wojnie. Przykłady.

5314. **Wentworth M.** (Zastosowanie testów wojskowych w szkołach). — *SS*, 1920—1921, t. 12, str. 58 - 60.

5315. **Wenzel K.** Dyscyplina wojskowa w szpitalach wojskowych. — *LW*, r. 1923, z. 12, str. 1077—1092.

Przyczynek do psychologii karności.

5316. **Wenzig.** Die Verwendbarkeit arbeitsphysiologischer Methoden im Reichsheer.— *AMS*, 1927, str. 129—138.

Naukowa organizacja pracy w powojennym wojsku niemieckim.

5317. **Wenzl R.** Richthofen-Flieger. Karlsruhe, b. r. (1930). Verl. Badische Zeitung. — Str. 91, 10 rys.

Pamiętnik niemieckiego lotnika z ostatnich dwóch lat wojny. Autor był oficerem w eskadrze myśliwskiej Richthofena.

5318. **Werder E.** Erziehung zum Frieden. Weinfelden, b. r. (1930). Neuenschwander.— Str. 77.

Broszura pacyfistyczna o wychowaniu w duchu pokojowym.

5319. **Weressajew W.** Meine Erinnerungen im russisch-japanischen Kriege. Stuttgart, 1908. — Str. XII, 392.

Wspomnienia lekarza rosyjskiego z wojny rosyjsko-japońskiej.

5320. **Wereszczagin W.** Na wojnie. Wospominanja. Mo-

skwa, 1902. Izd. T-wa D. Sitina. — Str. 116,

Wspomnienia znanego malarza rosyjskiego o wojnie rosyjsko-tureckiej 1877 r.

5321. **Wereszczagin W.** Vom Kriegsschauplatze in Asien und Europa. Erinnerungen eines Malers. Berlin, 1895. — Str, VII, 359.

Wspomnienia z wojen z lat 1869 — 1878.

5322. **Wereszczagin W.** Skobelew im Tuerkenkrieg und vor Achal—Teke. Berlin, 1900. — Str. 184.

Wspomnienia z wojny rosyjsko-tureckiej. — Pamiętniki tego autora zawierają wiele materiału psychograficznego.

5323. **Werner J.** Boelcke der Mensch, der Flieger, der Fuehrer der deutschen Jagdfliegerei. Ein Lebens- und Helden-bild aus seinen Briefen gestaltet. Leipzig, 1932. Koehler. – Str. 227.

Życiorys lotnika niemieckiego, poległego na wojnie światowej, na podstawie listów z frontu.

5324. **Werner-Ehrenfeucht.** Die Ursachen des psychischen Zusammenbruchs der russischen Nordarmeen im September 1915. — *MWB*, r. 1927, nr. 39.

Opis zagonu kawalerii na Mołodeczno i jego skutki.

5325. **Werner-Herrtwich.** Das Verantwortungsbewusstsein. — *NPaS*, r. 1930, str. 92—98.

Wyniki ankiety przeprowadzonej w szkole niemieckiej o roli poczucia odpowiedzialności.

5326. **Werra.** Sul soldato del Vallese. — *RAn*, r. 1916, z. 9.

Charakterystyka żołnierza włoskiego w czasie wojny światowej.

5327. **Wersalczyk.** Wychowanie moralne. — *Wia*, r. 1933, nr. 9, 13, 17, 21, 27 i 31,

Na podstawie francuskiego podręcznika dla podoficera.

5328. **(Wert).** Der innere Wert der Sowjetarmee. — *MWB*, nr. z 25.11.1930.

Ocena wartości duchowej wojska sowieckiego (żołnierzy i dowódców).

5329. **Werth L.** Clavel soldat. Paris, b. r. (1919). A. Michel. — Str. 447.

Wspomnienia ujęte w formę powieści o żołnierzu francuskim podczas wojny światowej. — Nastawienie przeciwwojenne.
Ocena: J. N. Cru, str. 653 — 656.

— **Wertz G. G.** — zob. **Arbuzow W. N.**

5330. **(Wesen).** Vom Wesen des Berufssoldaten. — *DW*, nr. 22 z 12.6.1929, str. 431—432,

Ideologia żołnierza.

5331. **(Wesen).** Das Wesen des Fuehrertums. — *MWB*, nr. z 11.12.1930.

Cechy, jakie powinien posiadać dobry dowódca.

5332. **(Wesen).** Vom Wesen und Wert der Ueberraschung.— *MWB*, r. 1927, nr. 41.

Zaskoczenie na wojnie.

5333. **Wesołowskij.** K woprosu o wospitanji sołdata. Petersburg, 1902. — Str. 24

Wychowanie żołnierza w carskiej Rosji.

5334. **Wessel L.** Kriegsnot und Gottesnaehe. Berlin, 1916.

Kazania do żołnierzy niemieckich w czasie wojny światowej.

5335. **Wessely M.** Nie wieder Krieg? — *MWM*, r. 1933, str. 262—269.

O przeobrażeniach psychicznych wywołanych przez wojnę światową i o nierealności idei pacyfistycznej.

5336. **Wessinger J. D.** Ueber den Selbstmord bei Frauen in den ersten zehn Jahren nach dem Kriege. Berlin, 1933. R. Schoetz. — Str. 34.

Wpływ wojny światowej na ilość samobójstw wśród kobiet w Niemczech.

5337. **West R. J.** Leadership applied. — *IJ*, r. 1929, z. 7, str. 72—75.

Sztuka dowodzenia i cechy dobrego dowódcy.

5338. **Westburgh E. M.** A point of view studies in leadership. — *JASP*, r. 1931, str. 418—423.

O cechach dowódcy (przywódcy, kierownika).

5339. **Westerhoff O.** Psychologie der Fuehrerpersoenlichkeit. — *IP*, r. 1933, t. X, z. 9, str. 257—262.

Badanie właściwości niezbędnych do zajmowania stanowisk kierowniczych (inicjatywa, ambicja i i.).

5340. **Westphal-Huebner.** Ueber nervoese und psychische Erkrankungen im Felde. — *MK*, r. 1915, nr. 14, 15.

Choroby nerwowe i psychiczne na wojnie.

5341. **Weule K.** Der Krieg in den Tiefen der Menschheit. Stuttgart, 1916. Franck. — Str. 156.

Formy wojny w dawnych wiekach i wśród ludów pierwotnych.

5342. **Weyert.** Militaer-psychiatrische Beobachtungen und Erfahrungen. (Sammlung zwangloser Abhandlungen aus dem Gebiete der Nerven- und Geisteskrankheiten, r. 1914, t. 11, z. 2 (4). Wiesbaden, 1915. K. Marhold. — Str. 145.

Obserwacje niemieckiego lekarza wojskowego o wpływie wojny na rozwój chorób psychicznych.

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

5343. **Weygand M.** Le maréchal Foch. — *RDM*, r. 1929, t. 51, str. 5 — 20.

Sylwetka marszałka Focha. Sprawozdanie:— *B*, r. 1929, str. 576 — 580.

5344. **Weygand M.** Le maréchal Foch. Paris, 1929. Didot.— Str. 48.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

5345. **Weygand M.** Turenne. Paris, 1930. Flammarion.— Str. 289.

Studium historyczne o życiu marszałka Tureniusza.— Przyczynek do psychologii dowodzenia w XVII wieku.

5346. **Weygandt W.** Beitrag zur Lehre von den psychischen Epidemien. Halle a. S., 1905. C. Marhold. — Str. 102.

Psychologia tłumu (epidemie psychiczne). — Materiał pomocniczy do studiowania paniki.

5347. **Weygandt W.** Geisteskrankheiten im Kriege. — *MMW*, r. 1914, nr. 42, str. 2109 — 2112 i 2152—2155.

Wpływ wojny na rozwój chorób psychicznych.

5348. **Weygandt W.** Kriegseinfluesse und Psychiatrie. — *JAF*, r. 1915, z. 5.

Wpływ wojny na rozwój chorób psychicznych.

5349. **Weygandt W.** Ueber Psychologie und Psychopathologie der kriegfuehrenden Voelker. — *MH*, r. 1917, t. 15, z. 11.

Wpływ wojny na psychikę narodów.

— **Weygandt W.** — zob. **Hezel O.**

5350. **Weyr H.** Grosse Maenner. — *IZI*, r. 1932, str. 216 — 223.

Charakterologia wielkich ludzi, m. i. wodzów.

5351. **Wharton J. B.** U. S. A. an der Front. Eine amerikanische Korporalschaft im Kriege. Stuttgart, Leipzig, b. r. (1930). Montana-Verlag. — Str. 287.

Dzieje drużyny piechoty amerykańskiej na froncie francuskim w czasie wojny światowej.

5352. **Wheeler D.** Change of individual opinion to accord with group opinion.— *JAbP*, 1929, t. 24, str. 203 — 206.

Wpływ grupy na psychikę jednostki.

5353. **Whipple G. M.** Sex differences in Army Alpha scores in secondary school.— *JEP*, 1927, t. 15, str. 269— 275.

Stosowanie testów wojskowych w szkołach.

5354. **White R. K.** Note on the psychopathology of genius. — *JSP*, r. 1930, str. 311— 315.

Autor mówi również o geniuszach wojennych.

5355. **White R. K.** The versality of genius.—*JSP*, r. 1931, str. 460 — 489.

Autor mówi również o geniuszach wojskowych.

5356. **Whitehorn J. C.** (Wzruszenie jako obrona organizmu).—*AJPs*, 1932, t. 11, str. 1093 — 1106.

5357. **Whitman S.** Psychologie der deutschen Armee. Berlin, 1889. C. Ulrich.—Str. 1 nlb., 35, 1 nlb.

Charakterystyka wojska niemieckiego po wojnie 1870 r.

5358. **Whittingham H. E.** Routine pathological examination as applied to physiologically inefficient aviators. — *JRAM*, 1926, t. 46, str. 430 — 437.

Badania zdatności do służby w lotnictwie.

5359. **Wiaziemskij M.** Wozdiejstwie artilierji. — *WiR*, r. 1926, z. 5 i 6, str. 40 — 52 i 42 — 55.

Na podstawie doświadczeń psychofizjologicznych Pawłowa autor omawia działanie ognia artylerii na psychikę żołnierzy w walce i wyprowadza stąd wnioski o użyciu artylerii.

5360. **Wiazmitinow W.** Wojna i psichołogja. — *WSB*, r. 1922, t. 3, str. 126 — 132.

5361. **Wickes G. L.** Mental tests at the U. S. Naval Training Station.—*USNM*, 1925, t. 22, str. 669 — 672.

Psychotechnika w marynarce amerykańskiej.

— **Widdern** — zob. **Cardinal von Widdern G.**

5362. **Widmer.** Das Ermuedungsproblem in Theorie und Praxis.—*ASM*, r. 1917, str. 324 — 327 i 333 — 336.

Studium szwajcarskiego lekarza wojskowego o zmęczeniu w wojsku, jego objawach, przyczynach i o sposobie zapobiegania.

5363. **Wielgut F.** Katechizm żołnierza polskiego. Częstochowa, 1926. — Str. 122.

Popularny podręcznik wychowania. W części pierwszej (str. 1 — 84) o wychowaniu moralnym. Powołanie żołnierza, cnoty żołnierskie.

5364. **Wielikson J. i Lifszic A.** Energietika bojewogo pławanja. — *WW*, 1932, z. 5.

Studium energetyczne różnych sposobów pływania.

5365. **Wielikson J. i Lifszic A.** Energietika pierepołzanja. — *WW*, r. 1932, z. 2.

Studium energetyczne o różnych sposobach czołgania się w polu.

5366. **Wierchowskij A.** Charakternyja czerty sowriemiennoj wojny. — *WW*, r. 1924, z. 2.

Wojna nowoczesna wymaga stosowania zasad naukowej organizacji. Przykłady.

5367. **Wierchowskij A.** Duch ili tiechnika.—*KA*, r. 1922, nr. 10—11, str. 20—24.

Rola czynników psychicznych w przyszłej wojnie.

5368. **Wierchowskij A.** Nauczna organizacja truda i wojennoje dieło. — *W*, r. 1924, z. 5.

Stosowanie naukowej organizacji pracy w wojsku.

5369. **Wierchowskij A.** NOT i wojennoje dieło. — *Wr*, r. 1924, z. 5.

Zadania naukowej organizacji pracy w wojsku sowieckim.

5370. **Wierchowskij A.** Nieskolko myslenji po powodu sowriemiennoj wojennoj organizacji. — *WN*, r. 1921, z. 1, str. 189—208.

Naukowa organizacja pracy jako podstawa organizowania siły zbrojnej.

5371. **Wierchowskij A.** Osnowy podgotowki komandira. Opyt mietodołogji. Moskwa, 1926. — Str. 84.

Metoda wychowania dowódcy. Zmiany wywołane przez wojnę (czynniki psychiczne, siła woli i charakter).

5372. **Wierchowskij A.** Psichołogja wozstanowlenja bojesposobnosti czasti potriasiennoj bojem. — *KA*, r. 1922, nr. 4, str. 81—84.

Przyczynek do psychologii walki i paniki.

5373. **Wierchowskij A.** Samostojatielnost mładszych naczalnikow w sowriemiennoj wojnie. — *WZ*, r. 1920, nr. 9.

Samodzielność i inicjatywa na wojnie nowoczesnej.

5374. **Wierchowskij A.** Tejlorizm i podgotowka otdielnogo. — *WW*, r. 1923, z. 10, str. 13—15.

Zastosowanie naukowej organizacji pracy do wyszkolenia piechura.

— **Wierchowskij A.** — zob. **Wojna.**

5375. **Wiercinskij E.** Krisis dicipliny wo wriemja wielikoj wojny. — *WSB*, r. 1925, t. 6, str. 128—139.

Przyczyny upadku karności w różnych armiach podczas wojny światowej i środki zaradcze.

5376. **Wieroński S.** Wychowanie obywatelskie żołnierza. Lublin, 1922. Wyd. T. W. W. — Str. 15.

Przedruk odczytu.

5377. **Wierszniew.** Czełowiek i maszina. — *KA*, r. 1921, nr. 5—6, str. 27—29.

Czynniki psychiczne i techniczne na wojnie.

5378. **Wieser F.** Fuehrer und Masse. — *ARW*, t. XVII, z. 4.

Przywódcy i tłum. Ustęp z książki tegoż autora.

5379. **Wieser F.** Das Gesetz der Macht. Berlin und Wien, 1926. Verlag J. Springer. — Str. 578.

Dzieło socjologiczne, stawiające poczucie siły i dążenie do potęgi jako naczelną zasadę życia. Zawiera uwagi o filozofii wojny, roli wojska, oraz obszerne ustępy o tłumie i przywódcy (str. 47 — 74) i o psychologii tłumu (str. 75 — 96).

5380. **Wilbois J.** Le chef d'entreprise. Sa fonction, sa personne. Paris, 1926. Alcan. — Str. 148.

Naukowa organizacja pracy. — Analogia z pracą (zwłaszcza pokojową) wojska.

5381. **Wilbois J.** La direction des ateliers et des bureaux. Paris, 1927. F. Alcan.

Naukowa organizacja pracy.

5382. **Wilbois J. et Vanuxem.** Essai sur la conduite des affaires et la direction des hommes. Paris, 1920. Libr. Payot. — Str. 236.

Naukowa organizacja pracy.

5383. **Wilde R.** De Liége à l'Yser. Préface de H. Davignon. Paris, 1918. — Str. VI, 289.

Dziennik francuskiego oficera obserwatora artylerii, walczącego w Belgii w latach 1914 — 1915.
Ocena: J. N. Cru, str. 260 — 262.

5384. **Wildbolz E.** Von Soldatenerziehung. — *ASM*, r. 1925, nr. 19, str. 341 — 344.

Wpływ ćwiczeń fizycznych na wychowanie moralne żołnierza.

5385. **Wilke F.** Ist der Krieg sittlich berechtigt? Leipzig, 1915. Verl. Dieterich. — Str. 135.

Rozważania filozoficzne o etycznym uprawnieniu wojny.

5386. **Wilke J.** Wehrlos. Paderborn, 1930. F. Schoeningh. — Str. 157.

Wspomnienia jeńca podczas wojny światowej.

5387. **Wilke K.** Prisonnier Halm. Geschichte einer Gefangenschaft. Leipzig, b. r. (1929). Verl. Koehler u. Amelang. — Str. 297.

Powieść o żołnierzu niemieckim w niewoli francuskiej podczas wojny światowej.

5388. **Willaims T. A.** National morale in relation to hysteria, military and industrial. — *NYMJ*, 1920, t. 112, str. 436 — 441.

Wpływ wojny na stan psychiczny i nerwowy społeczeństw.

— **Willamowitz - Moellendorf U.** — zob. **Krieg.**

5389. **Wille.** Kriegslehren. — *ASM*, r. 1924, str. 193 — 211.

W artykule o doświadczeniach z wojny światowej autor — oficer szwajcarski — porusza wiele zagadnień z psychologii wojskowej.

5390. **Williams D. D.** Gregariousness. — *AuJP*, r. 1933, t. 11, str. 50 — 68.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk.

5391. **Williams E. H. and Hoag E. B.** Our fear complexes. Indianopolis, 1923. — Str. 8 nlb., 306.

Studium strachu.

5392. **Williams T. A.** Anxiety and fear. — *MHy*, 1920, t. 4, str. 73 — 81.

Studium bojaźni i strachu.

5393. **Williams T. A.** Anxiety states. — *CMS*, 1931, t. 38, str. 54 — 57.

Studium bojaźni.

5394. **Williams T. A.** The emotions and their mechanism in warfare. — *MP*, 1919, t. 108, str. 385, 408, 446.

Rola wzruszeń na wojnie.

5395. **Williams T. A.** Military medico-legal psychiatry. — *MS*, 1931, t. 68, str. 183 — 194, 355 — 373, 484 — 491.

Psychopaci w wojsku, dezercja.

5396. **Williams T. A.** Morbid fears. — *MJR*, 1931, t. 133, str. 543 — 545.

O chorobliwych objawach strachu.

5397. **Williams T. A.** Simulation. — *USNM*, 1931, t. 29, str. 221 — 224.

Udawanie chorób w wojsku.

5398. **Willmanns K.** Ueber Gefaengnispsychosen. (Sammlung zwangloser Abhandlungen aus dem Gebiete der Nerven - und Geisteskrankheiten, t. 8, z. 1). Halle a. S., 1908. — Str. 1 — 65.

Choroby psychiczne wśród więźniów.

5399. **Wilmer W. H.** The eye and aviation. — *ANPC*, 1919, t. 1, str. 162 — 166.

Badanie wzroku lotników.

5400. **Wilmer W. H.** Further experiences in the ocular functions of aviators. — *AOA*, 1919, t. 48, str. 439 — 448.

Wyniki badań wzroku lotników.

5401. **Wilmer W. H.** Safety in Aviation. — *MS*, r. 1923, z. 1, str. 1 — 8.

Warunki jakim powinien odpowiadać lotnik, by mógł dobrze latać.
Streszczenie: — *LW*, r. 1923, str. 1097 — 1100.

5402. **Wilmer W. H. and Berens C.** The effect of altitude on ocular functions. — *JAMA*, 1918, t. 71, str. 1394 — 1398.

Wpływ lotu na wysokich pułapach.

5403. **Wilson.** The sense of danger and the fear of death. — *Mon*, 1902 — 1903, t. 13, str. 352 — 369.

Studium strachu.

5404. **Wimmer.** Les conditions psychiques de récrues. — *Mil*, r. 1907, z. 1 — 2.

Stan psychiczny poborowych.

5405. **Winkler - Hermaden V.** Psychologie des Jugendfuehrers. Jena, 1927. Fischer.—Str. IV, 126.

Charakterystyka jednostek uzyskujących wpływ kierowniczy na młodzież.

5406. **Winterstein A.** Angst von dem Neuen.—*PAB*, r. 1930, str. 540 — 554.

Zależność między strachem a nieznanym.

5407. **Wirgot L.** Etude psychophysiologique sur les armées de l'antiquité. Bruxelles, 1904. Deprez.

Charakterystyka wojska w starożytności.

5408. **Wisse J.** Selbstmord und Todesfurcht bei den Naturvoelkern. Zutphen, 1933. Thieme. -- Str. VII, 548.

Analiza strachu i samobójstwa u ludów pierwotnych. Bibliografia.

— **Wissmann** — zob. **Kleist.**

5409. **Witczak - Witaczyński N.** O serca podwładnych. — *Wia*, r. 1932, nr. 22, str. 426 – 427.

O karności w związku z artykułem St. Sosabowskiego: Nakaz serca.

— zob. **Sosabowski S.**

5410. **Witelis B.** Wospitanje bojewych tradicji. — *WW*, r. 1925, nr. 37, str. 57—60.

Rola wychowawcza tradycji bojowej w wojsku.

5411. **Withington C. F.** Military drill as a means of physical training.—*BMSJ*, 1886, t. 94, str. 433 — 438.

O mustrze wojskowej.

5412. **Witke N. A.** Organizacja uprawlenja i industrjalnoje razwitje. Oczerk po socjołogji, naucznoj organizacji truda i uprawlenja. Moskwa, 1925. Izd. NKRKI.— Str. 250.

O zastosowaniu naukowej organizacji do różnych dziedzin życia. Autor omawia również zastosowania wojskowe.

— **Witkop P.** — zob. **Kriegsbriefe.**

5413. **Witkowski.** Ueber Entstehung von Geisteskrankheiten im Zusammenhang mit den Kriegsereignissen von 1870 — 1871. — *ArP*, t. 7.

Wpływ wojny francusko-pruskiej na powstawanie chorób psychicznych.

5414. **Wittek E.** Durchbruch Anno Achtzehn. Stuttgart, 1933. Frankh'sche Verlagsbuchhandlung. — Str. 191.

Wspomnienia 19-letniego piechura niemieckiego z ofensywy majowej nad rz. Marną w 1918 r.

5415. **Wittermann.** Kriegspsychiatrische Erfahrungen aus der Front. – *MMW*, r. 1915, t. 62, str. 1164 — 1166.

Obserwacje lekarza z wojny światowej.

5416. **Wittich A.** Feldherrntum im Urteil unserer Zeit. — *ASM*, r. 1933, str. 519 — 537.

Psychologia wodza i dowodzenia na wojnie nowoczesnej.

5417. **Wittig K.** Die ethisch minderwertigen Jugendlichen und der Krieg. Langensalza, 1918. (Neudruecke zur Psychologie, Band 3). Verl. Wendt u. Klauwell. — Str. XVI, 70.

Zestawienie sprawozdań młodocianych przestępców na temat wpływu, jaki na nich wywarła wojna światowa.

5418. **Wittlin J.** Wojna, pokój i dusza poety. Zamość, 1925. Z. Pomarański. — Str. 133.

Zbiór szkiców o reagowaniu na objawy życia i wojny.

5419. **Witty P. A. and Lehmann H. C.** Nervous instability and genius. — *JSP*, r. 1930, str. 486 — 497.

Autor omawia również nerwowość geniuszów wojskowych.

5420. **Witty P. A. and Lehmann H. C.** Nervous instability and genius: military and political leaders — *JSP*, r. III, 1932, z. 2, str. 212 — 235.

Studium charakteru geniusza zwłaszcza wodza (Cezar, Fryderyk II, Napoleon).

5421. **Wizel A.** O cierpieniach psychicznych reaktywnych albo psychopochodnych. — *LW*, r. II, 1921, nr. 50, str. 1581 — 1591.

Skutki przeżyć wojennych.

— **Wojde** — zob. **Woyde.**

5422. **(Wojna).** Wojna i wojennoje isskustwo w swietle istoriczeskogo matierializma. Sbornik statiej pod red. B. Goriewa. Moskwa-Leningrad, 1927. Gosud. Izdat. — Str. 206.

Zbiór artykułów Riazanowa, Swieczina, Wierchowskiego i Tuchaczewskiego o zasadniczych zagadnieniach wojny. Zawiera wiele uwag o filozofii i socjologii wojny, o znaczeniu techniki i czynników duchowych, o psychologii ruchów rewolucyjnych.

5423. **Wojnicki St.** O cnocie karności. — *Wia*, r. 1932, nr. 7, str. 125.

5424. **Wojtołowskij L.** Oczerki kollektiwnoj psichołogji. W dwu czastiach, Czast I. Psichołogja mass. Czast II. Psichołogja obszczestwiennych dwiżenij. Moskwa, 1925. Gosizdat.— Dwa tomy. Str. 88 i 120.

Treść: Charakterystyka tłumu. Tłum i jednostka. — Charakter emocjonalny tłumu. — Prawa działania tłumu. — Przywódcy i partia. — Psychologia paniki. — Psychologia ruchów politycznych. Zapowiedziana trzecia część

książki p. t. Psychologia twórczości zbiorowej.

5425. **Wojtołowskij L.** Po sliedam wojny. Pochodnyje zapiski 1914 — 1917 gg. Predisłowje Demiana Biednogo. Leningrad, 1925. Gos. Izdat. — Dwa tomy. Str. 200, 284.

Wspomnienia, zawierające bardzo wiele materiału do psychologii żołnierza. Front rosyjski w Polsce.

5426. **Wojtyga A.** Jakim warunkom powinien odpowiadać kandydat na pilota. — *PL*, r. 1929, nr. 6, str. 462 — 467.

5427. **Wojtyno J.** Subjektywizm przełożonego i podwładnego. — *PZ*, r. 1927, nr. 45.

5428. **Wolf R.** Bernhardiova filosofie valky a jeji myslenkovy puovod. — *VR*, r. 1924, z. 8 — 9, str. 436 — 455.

O podstawach filozoficznych zasad wojny w ujęciu generała niemieckiego Bernhardi'ego.

5429. **Wolf R.** Clausewitz. Praha, 1931. — Str. 458.

Obszerna praca o teorii wojny Clausewitza.

5430. **Wolf R.** Podstata valky. — *VR*, r. 1924, z. 1, str. 30 — 39.

Szkic filozofii i socjologii wojny.

5431. **Wolf R.** Psychologie boje. — *DL*, r. 1930, nr. 6, str. 2—3.

Krótki artykuł o psychologii wojny.

5432. **Wolff F.** Einfluesse und Anforderungen des Flugdienstes an den menschlichen Koerper. — *ZPDT*, 1919, t. 23, str. 313 - 328.

Wpływ latania na organizm.

5433. **Wolff G.** Paedagogische Erfahrungen eines Landsturmmannes. Leipzig, 1918. B. G. Teubner. — Str. 97.

Przyczynek do psychografii żołnierza na wojnie (koleżeństwo, duch oddziału, etyka).

5434. **Wolff von Wolff W.** Der Kriegssoldat und der Friedenssoldat.— *WuW*, r. 1928, z. 1, str. 1 — 10.

Przeciwstawienie dwóch typów żołnierza: wojennego i pokojowego. Przykłady. — Konieczność wychowania typu wojennego.

5435. **Wolff von Wolff W.** Vom Sinne des Krieges.— *WuW*, r. 1926, nr. 2 i 3, str. 65— 84 i 144—166.

Krótki szkic filozofii wojny, zawierający wiele uwag o psychologii wojska.

5436. **Wolff von Wolff W.** Vom Sinne des Krieges. Berlin, 1926. Verl. E. S. Mittler. — — Str. 46.

Przedruk poprzednich artykułów.

5437. **Wolfson.** Wojskowyja szkoły połuczajut prowierennoje popołnienje.— *KZ*, z 6.11. 1930.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

O pracach psychotechnicznych w wojsku sowieckim (46 Dywizja).

5438. **Wolkter Wł.** Czynnik psychologiczny w istocie przestępstwa. Kraków, 1924. — Str. 107.

5439. **Wollenberg R.** Nervoese Erkrankungen bei Kriegsteilnehmern. — *MMW*, r. 1914, t. 61, str. 2181—2183.

Wpływ wojny na rozwój chorób nerwowych.

5440. **Wollenberg R.** Die Psychoneurose bei Kampftruppen.— *MMW*, z 3. 11. 1914.

Choroby nerwowe u żołnierzy na wojnie.

5441. **Wollenberg R.** Psychopathische Persoenlichkeiten im Kriege.— *JL*, r. 1916, t. 20, str. LXI.

Zachowanie się i wpływ jednostek psychopatycznych podczas wojny.

5442. **Wollenberg R.** Psychopathische Persoenlichkeiten im Kriege.— *SMZ*, 1917, t. 14, str. 77 — 84.

Wartość psychopatów na wojnie.

5443. **Wollenberg R.** Ueber psychische Infektion.— *ArP*, t. 20, 1889, z. 1, str. 62 — 88.

Przegląd literatury o epidemiach psychicznych.

5444. **Wollenberg R.** Zur Lehre von den traumatischen Neurosen.— *BKC*, 1916, t. 101, str. 342 — 357.

Przyczynek do studium nerwic wojennych.

5445. **Wollenberg R.** Ueber die Wirkungen der Granaterschuetterung.— *ArP*, r. 1915, t. 56, z. 1.

Skutki kontuzji.

5446. **Wolozkoj M.** Das Gewehrfeuer im Gefecht. Beitrag zur Psycho-Physik. Darmstadt, 1883. E. Zernin.— Str. 159.

Wpływ nerwów na wyniki ognia piechoty. Zestawienie doświadczeń przeprowadzanych od r. 1866 i wnioski o skuteczności ognia na wojnie.

5447. **Wolpe A.** Niekotoryja mysli o dialektikie wojny. —*WiR*, r. 1929, nr. 5 i 6, str. 65 — 77 i 36 — 54.

Filozofia wojny.

5448. **Wood W.** In the line of the battle. Soldiers stories of the war. London, 1916. Chapman.— Str. XII, 239 z rys.

Szkice z wojny światowej (wojsko angielskie we Francji).

5449. **Woodal C. S.** The army Alpha Test applied to mental defectives.—*PAA*, r. 1929, str. 82 — 99.

Wyniki próby zastosowania amerykańskich testów wojsko-

wych w szkole dla niedorozwiniętych.

5450. **Woodburg E. N.** Causes for military desertion. — *JAI*, 1921 — 1922, t. 12, str. 213 — 222.

Psychologia dezercji.

5451. **(Woprosy).** Woprosy fizjołogji wojennogo truda i wojennogo professjonalnogo otbora. Sbornik statiej pod red. Zieleniewa N. A., Miechonoszina K. A., Frołowa P. Moskwa, 1928. Osoawiachim.— Str. 269.

Zbiór artykułów różnych autorów sowieckich o fizjologii i psychologii pracy w wojsku (energetyka, znużenie, uwaga i i.)

5452. **(Woprosy).** Woprosy metodiczeskoj sistemy (wysszich akademij i wojennych otdielenij). Moskwa, 1927 — 1928. Izd. „Woj. Wiestnik".— Str. 59.

Pedagogika wojskowa.

5453. **(Woprosy).** Woprosy psichofizjołogji, refleksołogji i higjeny truda. Pod obszcz. red. W. M. Bechterewa i N. A. Mysławskogo. Sbornik 1 — 3. Kazań, 1923 — 1928. Inst. NOT.—Trzy tomy. Str. 186, 200 i 209.

Wydawnictwo ukraińskiego instytutu pracy. Zawiera wiele artykułów o fizjologii i psychologii zmęczenia. Wiele zastosowań wojskowych.

5454. **Worms.** Psychologie collective et psychologie inviduelle. — *RMetp*, r. 1899.

Psychologia zbiorowa.

5455. **Worms G.** L'examen de la fonction vestibulaire.— *AMPM*, r. 1931, t. 94, str. 1 — 70.

Badanie zmysłu równowagi kandydatów na pilotów.

— **Worms M.** — zob. **Beyne J.**

— **Worobiew A. M.** — zob. **Żurawlew I. N.**

5456. **Worobiew T.** Naucznaja organizacja truda.— *WS*, r. 1926, z. 14.

Sprawozdanie z doświadczeń w kijowskiej szkole łączności.

5457. **Woroncewa - Szirokowa A.** Rezułtaty psichotiechniczeskogo issliedowanja. sztaba N. diwizji.— *WKI*, r. 1928, z. 3, str. 15 — 20.

Badania psychotechniczne w sztabie dywizji sowieckiej.

5458. **Woroneckij W.** Issliedowanje osnownych usłowij bojewych diejstwij wojsk. — *WS*, r. 1908, nr. 1 i 2, str. 99—114 i 81—94.

Psychologia żołnierza w walce.

5459. **(Wospitanje).** Czewo nie chwatajet w wospitanji wojennosłużaszczych. —

OŻ, r. 1911, nr. 253, str. 2301 — 2302.

Wychowanie w wojsku carskim.

5460. **(Wospitanje).** Nrawstwiennoje woinskoje wospitanje w szkołach. — *WRK*, r. 1911, nr. 19 — 20, str. 715 — 718.

Wychowanie moralne w wojsku carskim.

5461. **(Wospitanje).** Moralnoje wospitanje w Giermanji, Rossii i Japonji.— *WiM*, r. 1907, z. 3 i 4, str. 84 — — 124 i 110 — 141.

Według książki niemieckiej H. Muellera.

— **Wostruchow W.** — zob. **Ciffer R.**

5462. **Woyde.** Pobiedy i porażenja w wojnie 1870 g. i diejstwitielnyja ich pricziny. Warszawa, 1889 — 1890. 2 tomy.— Str. 302 i 339, 7 szkiców.

Historia wojny francusko-pruskiej. Autor omawia wpływ czynników psychicznych na powodzenia i klęski stron walczących.
Psychologia dowodzenia na wojnie (zwłaszcza w drugim tomie).

5463. **Woyde.** Les causes des succés et des revers dans la guerre de 1870. Essai de critique de la guerre 1870 — 1871 jusqu'à la bataille de Sedan. Trad. Thiry. Paris, 1899—1900. Berger-Levrault. — 2 tomy. Str. XXIII, 407 i VI, 506.

Przekład poprzedniej książki.

5464. **Woyde.** Die Ursachen der Siege und Niederlagen im Kriege 1870. Versuch einer kritischen Darstellung des deutsch - franzoesischen Krieges bis zur Schlacht bei Sedan. Aus dem Russischen uebersetzt von Klingender. Berlin, 1898. E. S. Mittler. — 2 tomy. Str. VI, 371 i VI, 431, mapy.

Przekład poprzedniej książki.

5465. **Woyde.** Samostojatielnost czastnych naczalnikow na wojnie. St. Petersburg. 1892.— Str. 138.

Dyskusja zasadnicza i przykłady historyczne o samodzielności i inicjatywie dowódców na wojnie.

5466. **Woyde.** De l'initiative des chefs en sous-ordre à la guerre. Trad. Richert. Paris, 1895. Berger - Levrault.— Str. 168.

Przekład poprzedniej książki.

5467. **(Wożdi).** Leniwyje wożdi. Wojennyje zamietki. — *GM*, r. 1911, nr. 23.

Przyczynek do psychologii dowodzenia na wojnie.

5468. **Wójcik K.** Die moralischen und geistigen Mittel im Kriege. Wien, 1905. Verl. L. W. Seidel.— Str. 32.

Analiza cech duchowych niezbędnych dla wodza, wpływ stanu moralnego wojska i narodu na działania wojenne.

5469. **Wrangel F.** Warum kaempfen sie? Eine voelkerpsychologische Studie. Zuerich, 1914. Orelli Fuessli. — Str. 60.

Psychologia narodów prowadzących wojnę.

5470. **Wright H. B.** (Wpływ lotu na wysokich pułapach na organizm).— *JMC*, 1929, t. 10, str. 466 — 473.

5471. **Wright Q.** Public opinion and world politics. Chicago, 1933.

Zbiór artykułów o roli opinii publicznej i o propagandzie.

5472. **Wronskij.** Nado znat i umiet chotiet.— *Rul*, r. 1913, nr. 155.

Wychowanie wojskowe.

5473. **Wróblewski B.** Przestępstwa tłumu. Wilno, 1922. Księg. Nauczycielstwa Polskiego w Wilnie. — Str. 93, 1 nlb.

Treść: Określenie i charakterystyka tłumu. — Wpływ tłumu na jednostkę. — Tłum w prawie karnym.
Studium prawnicze, w części I (do str. 47) psychologia tłumu.

5474. **Wróblewski St.** O inicjatywie.— *PTWW*, r. 1924, t. I, str. 1 — 10.

Charakterystyka i wartość inicjatywy w życiu i na wojnie.

5475. **(Wspomnienia).** Wspomnienia Legionowe. Warszawa, 1924 — 1925. Nakł. Inst. Badań Najnowszej Historii Polskiej. — Dwa tomy. Str. 209, 215, II.

Praca zbiorowa. Urywki pamiętników i dzienników pisanych w polu, charakterystyczne dla przeżyć żołnierzy Legionów (1914—1916.)

5476. **Wuertzen C.** Fahnenflucht und Geistesstoerung.— *BGM*, 1899, t. 5, str. 213 — 259.

Przyczyny dezercji.

5477. **Wulff M.** Guerre et philosophie. Paris 1916. Libr. Bloud et Gay. — Str. 46.

Filozofia wojny.

5478. **Wulffen P.** Psychische Funktionen waehrend des Fliegens in grossen Hoehen.— *PNB*, 1922, t. 26, str. 280 — 312.

Skutki psychiczne lotów na wysokich pułapach.

5479. **Wulffen P.** Zintuigelijke en psychische functies tijdens het vliegen. Leiden, 1921.— Str. 118.

Fizjologia i psychologia latania.

5480. **Wunderer.** Der Feldherr nach antiker Anschauung. — *MWB*, r. 1925, nr. 5.

Dowodzenie w starożytności.

5481. **Wunderle G.** Das Seelenleben unter dem Einfluss des Krieges. (Christliche Schule, 5, 12). Eichstaett, 1914. Broenner.— Str. 28.

Wpływ wojny na psychikę.

5482. **Wundt W.** Die Nationen und ihre Philosophie. Ein Kapitel zum Weltkrieg. Leipzig, 1918. A. Kroener. —Str. 154.

Studium filozoficzne o psychologii narodów. Ustęp ostatni (str. 124—154) o duchu narodów na wojnie.

5483. **Wundt W.** Ueber den wahrhaften Krieg. Leipzig, 1914. Verl. A. Kroener. — Str. 40.

Odczyt znanego psychologa niemieckiego o istocie wojny.

5484. **Wundt W., Lamprecht K., Bergson H., Leroux E.** Dwie kultury. (K'filosofji niniejszniej wojny). Petrograd, 1916.— Str. 169.

Przekład artykułów znanych filozofów francuskich i niemieckich w sprawie filozofii wojny.

5485. **Wurdemann H. V.** Physical examination of aviators inclusing notes on psychiatry and personality tests.— *JAvM*, r. 1931, t. 2, str. 23 — 28.

Badania lotnicze w Ameryce. Streszczenie: *LW*, 1931, str. 286 — 288.

5486. **Wyatt H. G.** Recent anti-instinctivistic attitude in social psychology.— *PsR*, 1927, t. 34, str. 126 — 132.

Rola instynktu w psychologii społecznej.

5487. **(Wychowanie).** Wychowanie wojskowe. Praca zbiorowa. Warszawa, 1923. W. I. N. W.— Str. 93.

Treść: Porwit M.: Przysposobienie żołnierza. str. 5—19. — Osmolski W.: Wojskowe wychowanie fizyczne, str. 21—30. Jedrzejewicz W.: Praca kulturalno-oświatowa, str. 31—48. — Korewo M.: Żołnierz zawodowy, str. 49 — 65. — Koc A.: Przysposobienie wojskowe, str. 67 — 79.

5488. **(Wychowanie).** Wychowanie wojskowe w wojsku milicyjnym.— *PZ*, r. 1932, nr. 62.

5489. **Wygodskij L. S.** K postanowkie osnownych problem sowriemiennoj wojennoj psichołogji.— *PiPT*, r. 1929, str. 216 — 218.

Krótkie sprawozdanie z odczytu o zadaniach psychologii wojskowej.

5490. **Wyneken G.** Der Krieg und die Jugend. Muenchen, 1915. G. C. Steinicke.— Str. 59.

Wpływ wojny na psychikę dorastającej młodzieży.

5491. **Wyrwicki.** Dyscyplina lotnicza w zastosowaniu do służby w lotnictwie myśliwskim.— *PL*, r. 1931, z. 8 — 9, str. 665 — 666.

5492. **Wyss O. F.** Eine Erziehungsfrage. — *ASM*, r. 1930, nr. 3, str. 117 — 120.

Wyrabianie męstwa przez odpowiednie wychowanie wojskowe podczas pokoju.

5493. **X.** Comment s'est formé le génie militaire de Napoléon I-er. Paris, 1889. Baudoin.

Przyczynek do psychologii wodza.

— zob. **Pierron.**

5494. **X.** La force morale de notre armée. Paris, b. r. Baudoin.

5495. **X..., Lieutenant.** Action et réflexion. Causeries sur la guerre. Paris, 1917. Chapelot. — Str. 163.

Myśli spisywane podczas wojny pod silnym wpływem książki Ardant du Picq'a. Autor porusza m. in. sprawy następujące: dusza dowódcy i żołnierza, metody dowodzenia, psychologia wojska atakującego, charakter.

5496. **X.** Army examinations. A psychological study. — *USM*, r. 1911, nr. 996, str. 194 — 198.

Wychowanie i wyszkolenie wojska.

— **X. Y., Général** — zob. **Serrigny.**

— **XYZ.** - zob. **Weg.**

5497. **Xenopol A. D.** Le rôle de la guerre dans l'histoire de la civilisation. Paris, 1907. Giard. — Str. 19.

Krótka broszura historyka rumuńskiego o filozofii wojny.

5498. **Yealland L. R.** Hysterical disorders of warfare. London, 1918. Macmillan. — Str. XII, 252.

Wpływ wojny na psychikę ludzką.

5499. **Yeomans T. G.** The influence of war.— *Cl*, 1919, t. 40, str. 133 — 143.

Wpływ wojny na psychikę ludzką.

5500. **Yerkes R. M.** Eugenic bearing of measurements of intelligence in the U. S. Army. — *ER*, 1922 — 1923, t. 14, str. 225 — 245.

Wnioski z badań psychotechnicznych w wojsku Stanów Zjednoczonych Am. Płn.

5501. **Yerkes R. M.** Measuring the mental strength of an army. — *PNA*, 1918, t. 4, str. 295 — 297.

Początki psychotechniki w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

5502. **Yerkes R. M.** The psychological examination of the soldier.—*HL*, 1917 — 1919, 1920, str. 181 — 215.

Sprawozdanie z badań psychotechnicznych w wojsku Stanów Zjednoczonych Am. Płn.

5503. **Yerkes R. M.** Psychological examining in the united States Army. — *MNA*, r. 1920, t. XV, str. VI, 890.

Wyczerpujące sprawozdanie z badań psychologicznych, przeprowadzonych w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej podczas wojny światowej.

5504. **Yerkes R. M.** Psychology in relation to the war. — *PsR*, r. 1918, t. XXV, z. 2, str. 85 — 115.

Zasadniczy artykuł o zadaniach psychologii wobec wojny.

5505. **Yerkes R. M.** Report of the Psychological Committee of the National Research Council.— *PsR*, r. 1919, t. 26, nr. 2, str. 83 — 149.

Sprawozdanie z prac komitetu psychologicznego, działającego podczas wojny światowej w Ameryce dla spraw wojska (studia literatury, pobór rekrutów, lotnictwo, praca i odpoczynek, wyszkolenie i karność, strach, propaganda, testy, wychowanie, walka gazowa, różne).

— **Yerkes** — zob. **Petrowskij N.**

5506. **Yoakum C. S. and Yerkes R. M.** Army mental tests. Published with the authorisation of the War Department. New York, 1920. Holt.—Str. XIII, 303.

Dzieło podstawowe o stosowaniu testów w wojsku amerykańskim.

— **Yoakum** — zob. **Petrowskij N.**

5507. **Yoshida T.** (Wpływ lotów na słuch). — *BNMJ*, 1929, t. 18, str. 1 i n.

5508. **Young H. T. P.** Prison psychoses. — *JMS*, 1927, t. 73, z. 1, str. 80 — 95.

Psychoza więzienna.

5509. **Young J. R.** Psychological objectives in physical education. — *APER*, r. 1929, t. 34, str. 92 — 95.

Wpływ wychowania fizycznego na psychikę.

5510. **Young K.** Measurement of personal and social traits. — *JAbP*, 1928, t. 22, str. 431 — 442.

Testy do badania charakteru i zmysłu społecznego.

5511. **Young K.** Social psychology; an analysis of social behaviour. New York, 1930. Crofts.—Str. IX, 674, XXI.

Psychologia społeczna. (Jednostka, zespół, grupa, tłum, przywódcy, propaganda).

— **Jourievitch** — zob. **Courtier J.**

— **Z..., capitaine**—zob. **Thomas L.**

5512. **Z. I. M.** Znaczenie posłuszeństwa w wychowa-

niu. Warszawa, 1879. K. Prószyński.—Str. 13.

Broszura pedagogiczna o karności i posłuszeństwie.

5513. **Zabołotnyj W.** Czto takoje wojna. Warszawa, 1900. Izd. „Oficierskaja Żizń". — Str. IV, 124.

Szkic filozofii wojny.
Treść: Walka jako zjawisko życia. — Walka a religia. — Psychologia człowieka z punktu widzenia walki. — Idea wiecznego pokoju. — Geneza wojny.

5514. **Zabołotnyj W.** Rol wojny w istoriczeskim razwitju kultury.— *WiM*, r. 1906, z. 10—11, str. 1—32.

Wpływ kulturalny wojny.

5515. **Zabołotnyj W.** Rol wojny w istorji razwitja kultury. Warszawa, 1909. Wyd. „Oficerskaja Żizń".—Str. II, 39.

Rozszerzone wydanie poprzedniego artykułu.

5516. **(Zadaczi).** Zadaczi fizjołogji i psichołogji pri naborje uczaszczychsia w wojennyja szkoły. Naucznomietodiczeskaja komisja UWUZ-a GURKKA. Moskwa, 1927. Gosizdat.—Str. 64, 6 rys.

Wykład dr. Frołowa o psychotechnice ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb sowieckich szkół wojskowych.

5517. **(Zagadnienia).** Zagadnienia z dziedziny metod pracy w korpusie kadetów. Lwów, 1931. Cz. I. Zagadnienia wychowawcze.—Str. 29, 2 nlb.

Wyzyskanie wyszkolenia do oddziaływania wychowawczego.

5518. **Zagłuchinskij W.** Psichika bojcow wo wremia sraženja.— *WS*, r. 1911, nr. 1, str. 85—100.

Szkic psychologii żołnierza w walce.

5519. **Zając J.** O podstawach karności wojskowej.— *B*, r. 1922, r. V, z. 1, str. 1—15.

Analiza psychologiczna podstaw i objawów karności.

5520. **Zając J.** O podstawach karności wojskowej. (Odbitka z Bellony). Warszawa, 1922. Gł. Księg. Wojsk. — Str. 16.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

5521. **Zając J.** Ogólne podstawy i zadania wyszkolenia wojskowego. — *B*, r. II, 1919, z. 9, str. 687—696.

Analiza podstaw psychologicznych, które należy stosować w wyszkoleniu.

5522. **Zając J.** Zasada swobody działania dowódcy jako podstawowa zasada taktyczna. — *B*, 1931, t. XXXVIII, str. 56—87 i 516 537.

Studium zawiera wiele przyczynków do psychologii dowodzenia, m. i.: swoboda działa-

nia jako przeżycie dowódcy, jako zasada karności intelektualnej.

— **Zajączkowski**—zob. **Gorzkowski.**

5523. **Zajcow A.** Krasnaja armja. —*Cz*, 1931, z. 54, str. 10—12.

Charakterystyka stanu moralnego czerwonej armii. Oświetlenie emigracji rosyjskiej.

5524. **Zajonczkowskij A.** Samostojatielnost czastnych naczalnikow. Izwleczenja i granicy. Petersburg, 1894. — Str. 91.

Rozważania o inicjatywie na wojnie. Przykłady historyczne.

5525. **Zajonczkowskij M. N.** (Badanie wzroku lotników).— *WSD*, 1929, z. 2, str. 75—82 i *WG*, 31.12.1929, t. 33, str. 2793—2798.

5526. **Załkind A.** Oczerki kultury riewolucjonnogo wremieni. Moskwa, 1924. Izd. „Rabotnik proswieszczenja". — Str. 196.

Przyczynek do psychologii rewolucji.

5527. **Załkind A.** Opyt postanowki massowych psichotiechniczeskich issliedowanij w Krasnoj Armji.—*PTiP*, 1929, str. 28—34.

Referat i dyskusja w sprawie psychotechniki w Czerwonej Armii.

5528. **Załkind A.** Psichotiechniczeskoje ispytanje pri nabore nowobrancew.— *WW*, 1925, nr. 33, str. 3—8.

Zastosowanie psychotechniki przy poborze do wojska sowieckiego.

5529. **Załkind A.** (Choroby nerwowe w czasie wojny). — *PsG*, 1916, t. 3, str. 76—78.

— **Zamter J. F.**— zob. **Samter J. F.**

5530. **Zanietowski J.** O szóstym zmyśle.— *PLe*, 1898, t 37, str. 114, 130, 140.

O zmyśle równowagi.

5531. **Zaporożczenko.** Rabota po CIT-u w RKKA.—*WW*, 1932, z. 5.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy do wyszkolenia w wojsku sowieckim.

5532. **Zarcew.** Naucznoje issliedowanje mołodniaka.— *KZ*, 1926, nr. 263.

O konieczności badań psychotechnicznych w wojsku (młodzież, poborowi).

5533. **Zaremba A.** Racionalizacja w diele strielby.— *WPO*, 1933, nr. 5—6.

Naukowa organizacja pracy w zastosowaniu do strzelania przeciwlotniczego.

5534. **Zarzycki F.** Służba wewnętrzna. Wykłady na kursach oficerskich w Rembertowie. Warszawa, 1923. W. I. N. W. — Str. VIII, 198, V.

Autor omawia między innymi rolę wychowawczą służby wewnętrznej oraz cnoty żołnierskie.
Rec.: *B*, 1924, t. VII, str. 204 — 205.

— **Zarzycki F.** — zob. **Allé-haut E.**

5535. **Zaskevicius S.** (Siła duchowa jako czynnik zwycięstwa).— *MŻ*, 1929, z. 2.

5536. **Zavisic M.** (Psychologja wielkich wodzów).— *VV*, 1927, z. 7—8.

5537. **Zawadzki B.** Karanie dyscyplinarne.— *B*, 1919, t. II, z. 1, str. 44—49.

O wpływie wychowawczym kar dyscyplinarnych.

5538. **Zawadzki B.** Naukowa organizacja pracy w wyszkoleniu wojska. Warszawa, 1929. W. I. N. W. — Str. 139, 10 załączników.

Obszerniejsze opracowanie artykułu ogłoszonego w Bellonie. Autor opiera swą pracę przede wszystkim na zasadach Emersona.
Rec.: — *B*, 1929, t. XXXIV, str. 545 — 547.

5539. **Zawadzki B.** Wykresy Gantta w zastosowaniu do organizacji wyszkolenia. — *B*, 1926, t. XXIV, z. 3, str. 275—284.

Artykuł włączony do poprzedniej książki.

5540. **Zawadzki B., dr.** Badania nad wpływem czasu reakcji psychomotorycznej na utratę równowagi u narciarzy.— *PSL*, 1929, nr. 1, str. 86—90.

5541. **Zawadzki B., dr.** Konstytucja psychofizyczna a zdatność do zawodu lotniczego.— *PSL*, 1931, r. III, z. 4, str. 269—293 i 303—305.

Treść: Metoda ustalania typów psychicznych. — Potwierdzenie korelacji Kretschmera. — Korelacja między konstytucją psychiczną i fizyczną a zdatnością do lotnictwa.
Streszczenie: *LW*, 1932, str. 601 — 602.

5542. **Zawadzki B., dr.** Wpływ lotu na stan psychiczny lotnika. — *ML*, 1929, z. 6 —7.

5543. **Zawadzki B., dr.** Zadania psychologii wobec wychowania fizycznego i sportu. —*PSL*, 1929, nr. 1, str. 46 —55.

5544. **Zawadzki B., dr.** Zadania psychologii wobec wychowania fizycznego i sportu. Warszawa, 1929. Druk. „Rola". — Str. 13.

Studia zmęczenia, metoda wyszkolenia, zastosowanie metod psychologicznych do warunków różnych rodzajów sportu.

5545. **Zawadzki B., dr.** Zdolności psychiczne lotnika. — *ML*, 1929, z. 9, str. 197 — 199.

— **Zawadzki B., dr.** — zob. **Missiuro W.**

5546. **Zdziechowski M.** O okrucieństwie. Kraków, 1928. Krak. Spółka Wyd. — Str. 60, 1 nlb.

Psychologia okrucieństwa.

5547. **Zdziechowski M.** Z powojennej psychologji Niemiec. — *PWs*, 1924, nr. 24, str. 39—53.

5548. **Zeiss.** Die Ausbildung des deutschen Offiziers zum Erzieher. (Sammlung militaerpsychologischer Schriften, 1). Regensburg, 1912. — Str. VIII, 24.

Krótkie wskazówki, jak oficer powinien prowadzić pracę wychowawczą.

5549. **Zeiss.** Der militaerische Dienstunterricht. (Sammlung militaerpsychologischer Schriften, 2). Regensburg, 1912.—Str. VIII, 24.

Krótki podręcznik dla instruktorów nauki o służbie w wojsku austriackim.

5550. **Zeiss.** Militaerische Erziehung im Kriege. — *JDAM*, r. 1916, nr. 538, str. 145—153.

O konieczności wychowania wojskowego w Niemczech.

5551. **Zelinski W. F.** Fatigue.— *AJCM*, 1921, t. 38, str 599—602.

Przyczynek do fizjologii zmęczenia.

5552. **Zembrzuski L.** Konstytucja fizyczna i psychiczna oraz choroby Napoleona I. —*LW*, 1933, z. 7, str. 3—13 i 66—76.

5553. **Zembrzuski L.** Konstytucja fizyczna i psychiczna oraz choroby Napoleona I. (Odbitka z „Lek. Wojsk.", 1933). Warszawa, 1933. Druk. J. Cotty.—Str. 23.

5554. **Zentgraf R.** Der Soldat. Ein Versuch zur Militaerpsychologie. (Die Entwicklungsjahre, 8 Heft). Leipzig, 1914. — Str. 39.

Charakterystyka cech psychicznych żołnierza, z szczególnym uwzględnieniem karności. Autor mówi przede wszystkim o żołnierzu w czasie pokoju.

5555. **Zeppelin.** Die Bedeutung des moralischen Elementes in Heer und Flotte. — *MR*, 1906, z. 3 i 4, str. 312—323 i 411—425.

Ogólne uwagi o roli czynników psychicznych w wojsku w czasie pokoju i wojny.

5556. **Zeppelin.** Die Bedeutung des moralischen Elementes in Heer und Flotte. Berlin, 1906. E. S. Mittler. — Str. 28.

Odbitka z poprzedniego artykułu.

5557. **Ziegler T.** Der Krieg als Erzieher. Frankfurt a/M., 1914. Knauer. — Str. 8.

O wpływie kulturalnym i wychowawczym wojny.

5558. **Ziehen T.** Die Psychologie grosser Heerfuehrer. Der Krieg und die Gedanken der Philosophen und Dichter vom ewigen Frieden. Leipzig, 1916. Verl. J. A. Barth.—Str. 94.

Dwa odczyty wygłoszone podczas wojny: pierwszy (str. 5 — 46) o psychologii wodza, drugi (str. 49 — 94) o filozofii wojny i wiecznego pokoju.

— **Ziehen T.** —zob. **Guse.**

— **Zielenin N. A.** — zob. **Woprosy.**

5559. **Zieliński E.** Hipnoza bojowa.— *GL*, 1917, str. 105 —107.

Obserwacje o psychicznym znieczuleniu rannych, wywołanym przez samohipnozę, pod wpływem silnych wzruszeń na polu walki.
Przedruk z Kijowskiego Miesięcznika Lekarskiego, 1916, z. 11.

5560. **Ziemnowicz M.** Autorytet a wolność w wychowaniu.— *RuP*, 1928, z. 3 i 4, str. 65—74 i 97—109.

Treść: Istota wychowania. — Istota autorytetu. — Przesłanki wolności. — Wolność a wychowanie. — Konkluzje.

5561. **Zienczenko M.** Nrawstwiennyj duch sołdata w rukach naczalnika. Petersburg, 1902. — Str. 39.

Wychowanie moralne żołnierza. Wpływ dowódcy na psychikę żołnierza.

5562. **Zienczenko M.** Nrawstwiennyja biesiedy pri obuczenju mołodogo sołdata. Petersburg, 1902.— Str. 90.

Pogadanki z zakresu wychowania moralnego.

5563. **Zienczenko M.** Obuczenje i wospitanje sołdata. Petersburg, 1902.— Str. VIII, 96.

Treść: Żołnierz w różnych epokach. — Żołnierz nowoczesny. — Zadania wychowania żołnierza.

5564. **Zienczenko M.** Soobszczenje na tiemu: Analizis nrawstwiennych sił bojca. Petersburg, 1898.—Str. 92.

Psychologia żołnierza w walce.

5565. **Ziese M. und Ziese-Beringer H.** Das unsichtbare Denkmal. Heute an der Westfront. Berlin, b. r. (1930). Verl. Frundsberg.— Str. 117, z 40 tabl.

Opowiadania o walkach na froncie francuskim, wplecione w opis obecnego wyglądu pola walk.

5566. **Ziese M. und Ziese-Beringer H.** Generaele, Haendler und Soldaten. Berlin, 1930. Frundsberg Verlag.— Str. 261, z rys.

Książka zawiera przyczynki do psychografii żołnierza podczas wojny światowej.
Ocena: *B*, t. XXXVI, str. 358 — 361.

5567. **Zigur J.** K woprosu obuczanja i wospitanja armji. —*KAt*, r. 1921, z. 9.

Wychowanie wojska sowieckiego.

5568. **Zillig M.** Fuehrer in der Schulklasse. — *IP*, r. 1933, z. 9, str. 177—182.

Artykuł o przywódcach w klasie szkolnej, zawierający materiał do studiowania życia w małych zespołach wojskowych.

5569. **Zimkin N. W.** (Odchylenia w wydajności pracy wskutek używania maski gazowej).— *WMŻ*, 1932, str. 180—185.

5570. **Zimkin N. W. i Bronsztein A.** (Przyczynek do badania psychotechnicznego lotników).— *OA*, r. 1928, z. 11.

— **Zimkin N. W.**—zob. **Glekel M. S.**

5571. **Zimmermann.** Gedanken ueber Psychologie im Dienste der Wehrmacht. — *MWB*, 1924, nr. 13.

Krótka notatka o zadaniach psychologii wojskowej.

— **Zimmermann** — zob. **Juster.**

5572. **Zimmermann F. G.** Die englische Disziplin.— *ASM*, r. 1919, nr. 14—17.

Charakterystyka zasad karności w wojsku angielskim.

5573. **Zimmermann M.** Essais de principes d'une morale militaire et autres objets. Amsterdam, 1769. Merlin. — Str. 316.

Podręcznik wychowania moralnego żołnierzy z XVIII stulecia, przeważnie o obowiązkach i cnotach żołnierskich.

5574. **Zimmermann O.** Trommel-Feuer. Aus dem Tagebuch eines unbekannten Soldaten. Dachau, 1932. „Bayerland". — Str. 100.

Wspomnienia z wojny światowej.

5575. **Zindler E.** Auf Biegen und Brechen. Leipzig, b.r. (1929). Verl. K. F. Koehler. — Str. 287.

Autor, ochotnik artylerzysta, opisuje życie żołnierskie na froncie francuskim i rosyjskim w czasie wojny światowej.

5576. **Zinowjew G.** Armja i narod. Petersburg, 1920. — Str. 32.

Charakterystyka wojska sowieckiego i jego zadań w ujęciu partii komunistycznej w 1920 r.

5577. **Zinowjew G.** Heer und Volk. Sowietmacht und Offiziersstand. Petrograd, 1920. — Str. 39.

Przekład poprzedniej broszury.

5578. **Zinowjew G.** Uczenje Marksa i Lenina o wojnie. Wtoroje izdanje prosmotriennoje i dopołniennoje. Moskwa—Leningrad, 1931. Gosudarstwiennoje Socialno-ekonomiczeskoje Izdatielstwo. — Str. 337, 1 nlb.

Zestawienie poglądów Marksa i Lenina o zagadnieniu wojny.

— **Zinowjew G.** — zob. **Rakowski C.**

5579. **Zirkovič Z.** (Rola aparatu przedsionkowego w pracy pilota). — *VSG*, 1931, t. 2, str. 667—691.

5580. **Ziveri A.** Esercizi fisici, attivita psichica e igiene mentale. — *IM*, 1931, str. 18—20.

Wpływ ćwiczeń fizycznych na psychikę.

5581. **(Znaczenie).** Znaczenie wyobraźni. — *B*, r. I, 1918, z. 7, str. 563—565.

O znaczeniu wyobraźni wodza według Blumego i Riboťa.

— **Znaczenie** — zob. **Z. I. M.**

5582. **Znamierowski C.** Co to jest psychologja społeczna. — *PWs*, 1926, t. XVIII, z. 51 i 52, str. 37—54 i 209—226.

5583. **Znamierowski C.** Z socjologji rozkazu. — *PSo*, r. 1930, t. I, z. 1, str. 43—59.

Rozważania o istocie rozkazu oraz o nastawieniu psychicznym rozkazodawcy i słuchającego.

5584. **Znamierowski C.** Prolegomena do nauki o państwie. Warszawa, 1930. F. Hoesick. — Str. IX, 345.

Dzieło socjologiczne, zawierające przedruk poprzedniego artykułu (str. 115 — 132), prócz tego dla czytelnika studiującego psychologię wojskową interesujące ustępy: rodzaje działania, moc, władza, zbiorowość, grupa, społeczność, grupa ochronno-zaczepna.

5585. **Znamierowski C.** Podstawowe pojęcia teorji prawa. Cz. I. Układ prawny i norma prawna. Warszawa, Poznań, 1924. Fischer. — Str. IX, 159.

Praca socjologiczna, zawierająca materiał do studjowania psychologii rozkazu.

5586. **Znaniecki F.** Co to jest psychologja społeczna. — *PWs*, 1925, t. XIII, str. 370—386 i t. XIV, str. 51—87.

5587. **Znaniecki F.** Socjologja wychowania. (Dwa tomy). Wychowujące społeczeństwo. Warszawa, 1928. Książnica-Atlas. — Str. 312, 1 nlb. Tom II. Urabianie osoby wychowywanej. Warszawa, 1930. Książnica-Atlas. — Str. 373.

Zwłaszcza część druga zawiera wiele materiału do studiowania zagadnień wychowawczych (wychowanie fizyczne, wychowanie moralne, charakter, typologia).

5588. **Zobeltitz H. C.** Was vier junge Deutsche 1914—1918 erlebten. Stuttgart, 1928. F. A. Perthes. — 4 tomy. Str. 226, 240, 240 i 246.

Opowiadania o czterech Niemcach — piechur, marynarz, lotnik i artylerzysta — podczas wojny światowej.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

5589. **Zocek S.** Uvaha o vyznamu a pestovani ducha jednotky. — *VVy*, t. VIII, r. 1932, nr. 6, str. 81 - 84.

O duchu oddziału.

5590. **Zoeberlein H.** Der Glaube an Deutschland. Muenchen, 1932. F. Ehers Nchf. — Str. 890.

Przeżycia piechura niemieckiego na froncie francuskim 1915—1918. Verdun Flandria, Cambrai, Marna 1918, odwrót. pokój).

5591. **Zola E.** La débâcle. Paris, 1923. — 2 t. Str. 635.

Powieść z wojny francusko-pruskiej 1870 — 1871. Pierwsze wydanie w 1892 r.

5592. **Zoppo V. e Gualino L.** Anima di soldati. Appunti psicologici. Torino, 1917. Lattes.

Psychologia żołnierza na wojnie.

5593. **Zubow I.** Samoubijstwa we fłotie. — *MSb*, 1906, str. 173, 190.

Samobójstwa wśród marynarzy rosyjskich.

5594. **Zuccarelli.** L'antropologia criminale nell'esperienza della guerra.— *ScPo*, 1919, z. 9, str. 459—468.

Przestępstwa w czasie wojny światowej.

5595. **Zuccarelli.** Comment on se débrouille au régiment. Livret moral et technique de jeune soldat. Paris, 1926. Charles-Lavauzelle. — Str. 32.

Od str. 7 — 13 o wychowaniu moralnym i o obowiązkach żołnierskich.

5596. **Zuentz M.** Beobachtungen zur Wirkung von Hoehenklimas. — *VPB*, 1910, t. 34, str. 28—35.

Wpływ zmniejszonego ciśnienia powietrza na organizm ludzki.

5597. **Zuentz M.** Zur Physiologie und Hygiene der Luftfahrt. Berlin, 1912. Springer. — Str. 67.

Jedna z pierwszych prac o fizjologii lotniczej.

5598. **Zuentz M. und Schumburg.** Physiologie des Marsches. Berlin, 1901. — Str. VIII, 361.

Wyczerpująca praca o fizjologii marszu. Wiele zastosowań wojskowych.

5599. **Zuentz M. und Schumburg.** Zur Kenntnis der Einwirkungen des Hochgebirges auf den menschlichen Organismus.—*PAP*, 1896, t. 63, str. 461—494.

Wpływ niskiego ciśnienia na organizm ludzki.

5600. **Zujew D.** Gaziety wo wremja wojny. — *WM*, 1924, z. 3, str. 11—25.

Rola prasy na wojnie (propaganda, wychowanie).

5601. **Zulliger H.** Psychoanalyse und Fuehrerschaft in der Schule. — *Im*, 1930, str. 1—12.

Zagadnienie przywódcy w szkole.

5602. **Zurhellen - Pfleidener E.** Der Krieg und unsere Kinder. Anregungen fuer Eltern und Erzieher. Gotha, 1915. A. Perthes.—Str. 36.

Krótka broszura o wpływie wojny na psychikę dzieci.

5603. **Zurlinden E.** L'âme du combattant.—*RFM*, r. 1916.

Obserwacje generała francuskiego o psychologii żołnierza na wojnie światowej.

5604. **Zurlinden E.** Anglais et Français. Paris, 1908. Charles-Lavauzelle. — Str. 154.

Studium o Francuzach i Anglikach jako żołnierzach w walce na podstawie wojen napoleońskich.

5605. **Zurlinden H.** Die Symphonie des Krieges. Zuerich, 1929. Verl. Rascher. — Str. 168.

Pamiętnik Szwajcara, obserwującego przebieg wojny światowej. Tendencja pacyfistyczna.

5606. **Zwehl.** Vom Gehorsam und von der Verantwortungsfreudigkeit. — *Ub*, r. 1913, nr. 9, str. 623—626.

O karności wojskowej.

5607. **Zweig A.** Trilogie des Uebergangs. Roman. Potsdam, 1931—1933. Kiepenheuer. — 3 tomy.

Powieść na tle życia w Niemczech w czasie wojny światowej (kraj, front francuski, okupacja w Polsce).

W przekładzie polskim: T. I. Młoda kobieta z 1914 r. Warszawa, 1933. — Str. 444. — T. II. Spór o sierżanta Griszę. Warszawa, 1931.— Str. 436.

(Tom III, p. t. Wychowanie pod Verdun wydany w przekładzie polskim w 1937 r.)

5608. **Zwienigorodcew N.** Krasnaja armia i tejlorism. — *KA*, r. 1922, nr. 14—15, str. 14—22.

O zastosowaniu naukowej organizacji pracy w wojsku sowieckim.

5609. **Żabrow A.** Indywidualnyja osobiennosti letczika-nabliudatiela i letczika-razwiedczika i ich otbor. — *WWF*, r. 1924, nr. 4—5, str. 31—34.

Zastosowanie psychotechniki do selekcji lotników.

— **Żabrow A.**—zob. **Koma M.**

5610. **Żelazny C.** Nie lękajmy się wychowywać. — *J*, r. 1929, nr. 24, str. 457—458.

5611. **Żeligowski L.** Wojna w roku 1920. Warszawa, 1930. Inst. Badania Najnowszej Historji. — Str. 223, 14 szk.

Wspomnienie z wojny polsko-bolszewickiej.— Autor omawia zagadnienie psychologii żołnierza polskiego w czasie tej wojny (str. VII — VIII, 23 — 24, 117 — 118 i i.).

5612. **Żerwe.** Iz obłasti wojennoj psichołogji. — *WO*, r. 1922, nr. 2, str. 55—64.

Doświadczenia z wojny światowej. Strach i odwaga.— Rola czynników duchowych na wojnie.

5613. **Żinkin.** Czto takoje psychotiechnika wojennogo dieła. — *KA*, r. 1921, nr. 1—2, str. 23—29.

O zadaniach i metodach psychologii i psychotechniki wojskowej.— Wiadomości o pracach zagranicznych.

5614. **(Żizń).** Żizń i smiert. — *WMi*, r. 1913, nr. 5, str. 51—57.

Strach i odwaga.

5615. **Żochowski St.** Problem typu oficera piechoty. — *PP*, r. 1932, nr. 1, str. 105—110.

Artykuł dyskusyjny (tradycja pułku, duch wojenny i i.).

— zob. **Banach K.**

5616. **(Żołnierz).** Co żołnierz odczuwa. Z życia żołnierza. — *PPW*, r. 1914, z. 1, str. 46—47.

Notatka o ankiecie włoskiej w sprawie psychografii żołnierza w walce.

— zob. **Mangiarotti O.**

5617. **Żukas.** (Napoleon i zasady moralne w wojsku). — — *MŻ*, r. 1925, nr. 1 i 2.

5618. **Żurawlew D.** Disciplinarnyj ustaw i disciplina w Krasnoj Armji. — *AiR*, r. 1921, nr. 2—3, str. 26—35.

Podstawy karności w czerwonej armii.

5619. **Żurawlew I. N. i Worobiew A. M.** (Testy do badania pilotów). — *UPI*, r. 1930, str. 99—109.

Badanie zmian fizjologicznych wskutek częstych lotów.

5620. **Żurdin.** Psichotiechniczeskoje obsliedowanje popołnienja 1903 w 8-m Kawkazkom połku. — *W*, r. 1926, nr. 2, str. 117—119.

Wyniki stosowania psychotechniki przy doborze rekrutów w czerwonej armii.

5621. **Żykow A.** Kak i czem uprawliajutsia liudi. Opyt wojennoj psichołogji. Petersburg, 1898. — Str. 190.

Treść: Ogólne wiadomości z psychologii jednostki i grupy. Zastosowanie psychologii w wojsku (zwalczanie strachu, głodu i zmęczenia).

5622. **Żykus A.** (Kształcenie inicjatywy). — *Kr*, z 10.3.1928.

5623. **Żyrkiewicz L.** Czy zmechanizowanie wojny spowoduje zanik bohaterstwa? —

TI, r. 1929, nr. 23, str. 453—456.

5624. **Żyznowski J.** Kamienie ugorne. Powieść. Warszawa, b. r. Gebethner i Wolff. — Str. 350.

W części drugiej powieści opis walk Legii Cudzoziemskiej we Francji podczas wojny światowej.

5625. **Żyznowski J.** Krwawy strzęp. Powieść. (Bibljoteka dzieł wyborowych, serja III, tom 156). Warszawa, 1927. Wyd. Bibl. dzieł wyborowych. — Str. 151.

Powieść na tle walk legionu bajońskiego we Francji.— Zawiera bardzo wiele uwag z psychologii walki.

5626. **Żyznowski J.** Z podglebia. Powieść. Warszawa, 1925. Wyd. „Bibljoteka Polska". — Str. 244.

Ostatnia, wskutek śmierci niedokończona, powieść autora. Bohaterem powieści jest inwalida z wojny światowej.

UZUPEŁNIENIA.[1])

— **Abraham K.** — zob. **Ferenczi S.**

5627. **Accambray L.** Pour la puissance de la patrie. L'armée qui se meurt. L'armée qui va renaitre. Paris, 1913. Victorion. — Str. 632.

Zadania nowoczesnego wojska.

5628. **Accorinti V.** Considerazioni su lesioni dell' apparecchio percettivo negli aviatori. — *AACI*, 1928, t. 48, str. 267—269.

Wpływ lotu na narząd słuchu.

5629. **Accorinti V.** L'importanza del senso di movimento rotatorio in aviazione. (W wyd.: Atti del IV. Congr. int. di Navigaz. aerea. Roma, 1927, t. 4, str. 405 i n.)

Zmysł równowagi u pilotów.

5630. **Accorinti V.** Lieve disturbo funzionale uditivo aggravato intensamente, dopo un periodo di volo. — *AACI*, 1928, t. 48, str. 264—267.

Wpływ lotu na narząd słuchu.

5631. **Accorinti V.** La prova detta del bastone nella scelta del candidato al pilotaggio.—*AACI*, 1927, t. 47, str. 800—806.

Badania zdatności do służby lotniczej.

5632. **Adams J. C.** The physical examination for flying.—*USNM*, 1928, t. 26, str. 861—868.

Badanie zdatności do służby lotniczej, zwłaszcza badanie wzroku.

5633. **Adler J. E.** Notes on the medical aspect of aviation, with a suggested scheme for the medical examination of pilots. (W książce: Hamel G. and Turner C. G. Flying. London, 1914, str. 310—338).

Medycyna lotnicza i badanie zdatności u pilotów.

— zob. **Turner C.**

5634. **Agapov M.** (Psychologia w wojsku). — *VSG*, 1931, t. 2, str. 108—131.

5635. **Aggazzotti A.** I limiti di idoneita nell'esame della emozionabilita. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 218 — 223.

---

[1]) Dzieła przybyłe podczas druku są uwzględnione w zestawieniu rzeczowym i w statystyce.

Badanie cech psychicznych niezbędnych w lotnictwie (reakcja na wzruszenia).

5636. **Aggazzotti A.** Influenza del vento sulla funzione respiratoria e sul polso. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 107—132.

Przyczynek do badania wpływu lotów na organizm (puls i oddech).

5637. **Aggazzotti A.** Relazione sul lavoro compiuto nell' Ufficio psicofisiologico di aviazione militare dal 27.4 al 15.12.1918. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 8—13.

Sprawozdanie z badań lotniczych przeprowadzanych w wojsku italskim podczas wojny światowej.

5638. **Aggazzotti A.** Sul riflesso cardio-vascolare agli stimoli sensoriali-emotivi. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 89—107.

Przyczynek do badań lotniczych.

5639. **Aggazzotti A.** La terapia del male degli aviatori. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 183—191.

O chorobie lotniczej.

5640. **Ages.** Heights, weights and chest measurements of all recruits. — *AMD*, 1894, t. 26, str. 33—35.

Pomiary antropometryczne rekrutów angielskich po roku służby wojskowej.

5641. **Agesilao M.** Higiene de la aviacion. — *RSMA*, 1927, t. 26, str. 256—265.

Dobór lotników.

5642. **Ahl L.** Geistig Minderwertige und Heeresdienst. — *ZBS*, 1907, t. 23, str. 1—8.

Służba wojskowa psychopatów i niedorozwiniętych umysłowo.

5643. **Aimé H.** De la variété et de l'évolution des troubles nerveux et psychiques d'origine commotionnelle pendant la guerre. — *PrMe*, 1917, t. 25, str. 113 i n.

Skutki psychiczne wrażeń wojennych.

5644. **Alain.** Mars ou la guerre jugée. Paris, 1931. Gallimard. — Str. 258.

Rozmyślania filozoficzne o wojnie, nastawienie pacyfistyczne (ojczyzna, honor, odwaga, walka, dowódcy, koleżeństwo, wola, śmierć).

5645. **Albrecht T.** Der Einfluss des Fliegens auf das Ohr des Kampffliegers. — *BAO*, 1919, t. 12, str. 70—85.

Wpływ lotu na słuch (lotnicy myśliwscy).

5646. (**Alkohol**). Der Alkohol bei militaerischen Leistungen. — *Af*, 1913—1914, t. 10, str. 308—315.

Wpływ alkoholu na pracę żołnierza.

5647. **Allport F. H.** Present status of social psychology.— *JAbP*, 1927, t. 21, str. 372 — 383.

Nowe tendencje w psychologii społecznej.

5648. **(Altitude).** Altitude and the aviator.— *JAMA*, 1917, str. 1986 i n.

Wpływ lotu na wysokich pułapach na organizm.

5649. **Amar J.** Psychopathologie de l'effort.— *CB*, 1917, t. 115, str. 246—248.

Notatka o fizjologii wysiłku i znużenia.

5650. **Amati A.** La neurasthenia in rapporto alle nevrosi di guerra.— *GMS*, 1917, t. 20, str. 591—599.

Wpływ wojny na system nerwowy.

— **Ambard L.** — zob. **Guillain G.**

5651. **Ammon O.** Bericht ueber die von der anthropologischen Kommission an Wehrpflichtigen vorgenommenen Untersuchungen. Jena, 1899. Fischer. — Str. XVI, 707, 15 kart.

Sprawozdanie z badań antropologicznych, przeprowadzanych w Niemczech na rekrutach.

5652. **Ammon O.** Anthropologische Untersuchungen der Wehrpflichtigen in Baden. Hamburg, 1890. — Str. 36.

Badania antropologiczne rekrutów.

5653. **Anderson A.** Factors in disqualifications. — *JAvM*, 1932, t. 3, str. 16—19.

Selekcja lotników.

— **Anderson G. H.** — zob. **Graeme A. H.**

5654. **Anderson K. E.** The physical side of education. — *RSB*, 1887 — 1888, t. XI, str. 99—116, 1 tb.

Psychologia wychowania fizycznego.

5655. **Andres L.** (Zapobieganie chorobom nerwowym w wojsku sowieckim).— *SPN*, 1930, t. 11, str. 89—92.

5656. **Andrews L. C.** Leadership and military training. Philadelphia, 1918.

Psychologia dowodzenia i wychowywania w wojsku.

5657. **Anton.** Bemerkung zu Podesta's Aufsatz. — *ArP*, 1907, t. 43, str. 426 i n.

Dyskusja w sprawie przyczyn samobójstw w wojsku i w marynarce.

— zob. **Podesta.**

5658. **Anusz A.** Honor wojsko—wy. *KPo*, z 8. 4. 1922.

Analiza pojęcia.

5659. **Anusz A.** Naród, armia i wódz. Warszawa, 1920.

Nakł. Biura Propagandy wewnętrznej.— Str. 31.

Ideologia wojska polskiego.

5660. **Araky S.** Beobachtungen ueber psychische und nervoese Krankheiten im russischen Kriege 1904—1905. —*KPNK*, 1907, str. 624 — 679.

Obserwacje o chorobach psychicznych i nerwowych podczas wojny rosyjsko-japońskiej.

5661. **Arbouin G.** Les nations d'après leurs journeaux. Paris, 1917. — Str. 110.

Charakterystyka prasy w czasie wojny światowej.— Wpływ wojny na psychikę narodów wojujących.

5662. **Argelander A.** Die Psychologie der Uebung.—*ZAP*, 1921, z. 19, str. 1—38; 1922—1923, z. 21, str. 225—258.

Studium o ćwiczeniu i wprawie.

5663. **Armstrong-Jones R.** Mental and nervous states in connection with the war.— *Prac*, 1919, t. 104, str. 321 — 342.

Wpływ wojny na stan nerwowy i psychiczny.

5664. **Armstrong-Jones R.** Mental states and the war.— *JSML*, 1917, t. 25, str. 238, 289 i n.

Skutki strachu w czasie wojny.

5665. **Armstrong-Jones R.** The psychology of fear and the effects of panic fear in war time. W wyd.: Transact. M. Soc. London, 1917, t. 40, str. 120—154 i *JMS*, 1918, t. 44, str. 346—387.

Psychologia strachu i paniki na wojnie.

5666. **Armstrong-Jones R.** The relation of alcohol to mental states, particularly to the war. — *Prac*, 1918, str. 201 — 223.

Alkoholizm w czasie wojny światowej.

5667. **(Army).** Army mental tests; methods, typical results and practical applications. Washington, 1918.— Str. 23.

Testy używane w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

5668. **Arnould J.** Considérations sur le degré d'aptitude physique du recrutement de l'Ecole Spéciale Militaire. Paris, 1875. Rozier. — Str. 26.

Badanie antropologiczne poborowych we Francji.

5669. **Arnould J.** Essai sur l'esprit militaire. Paris, 1876. Saquier. — Str. 31.

Duch wojenny, cnoty żołnierskie. Autor był lekarzem francuskim.

5670. **Arnoux G.** Le soldat français dans les guerres. Génève, 1918. Kundig.

Charakterystyka wojska francuskiego.

5671. **Artigues.** L'armée, son hygiène morale, son récrutement. Paris, 1867. — Str. XXV, 364.

Zagadnienia wychowawcze i antropologiczne w wojsku francuskim.

5672. **Ashmead A. S.** War.—*AN*, 1909, t. 30, str. 128 i n.

O konieczności wojny.

5673. **(Aspects).** The physiological aspects of aviation. (United States Medical Field Service School, Carlisle Barracks, Pennsylvania). Carlisle Barracks, 1933. — Str. 116.

Podręcznik amerykański o fizjologii lotu (wpływ lotu na organizm).

5674. **Auer E. M.** Some of the nervous and mental conditions arising in the present war. — *MHy*, 1918, str. 114 — 147.

Obserwacje o chorobach nerwowych i psychicznych podczas wojny światowej.

5675. **Ayers E. A.** Seventh sense in man and animals. — *HM*, 1912, t. 124, str. 605 — 614.

O zmyśle orientacji.

5676. **Azzi A.** Sulla determinazione dei tempi di reazione discriminativa. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 210 — 212.

Badanie czasu reakcji u kandydatów do lotnictwa.

5677. **Baar V.** Klima und Konstitution im Kriege. — *MAt*, 1915, t. 49, str. 502 — 504

Wpływ klimatu na pracę żołnierzy na wojnie.

5678. **Babcock H. L.** Some observations on the Barany tests as applied to aviators. — *BMSJ*, 1917, str. 840 — 843.

Testy do badania zdolności do służby w lotnictwie.

5679. **Bachman R. A.** The examination of aviators. — *USNM*, 1918, str. 30 — 41.

Badania zdatności do służby w lotnictwie.

5680. **Bachrach A.** Étude sur l'etiologie des troubles émotionnels dans les psychoneuroses de guerre. Lyon, 1918.

Wpływ silnych wzruszeń na powstawanie nerwic wojennych.

5681. **Backhaus E.** Ueber den Einfluss der Kopfhaltung bei einem besonderen Fall der Lageempfindung. Muenchen, 1919. — Str. 32.

Przyczynek do badań zmysłu równowagi.

5682. **Backhaus E.** Ueber den Einfluss der Kopfhaltung bei einem besonderen Fall der Lageempfindung.— *ZB*, 1920, t. 70, z. 65.

Przyczynek do badania zmysłu równowagi u lotników.

5683. **Bagby E.** Psychopathology under low oxygen deprivation. — *ASIC*, 1920, t. 1, str. 16 — 21.

Skutki lotów na wysokich pułapach.

5684. **Bailey P.** Neuropsychiatry and the mobilisation.—*SH*, 1917 — 1918, t. 3, str. 219 222.

Wpływ mobilizacji na powstawanie chorób nerwowych.

5685. **Baldwin J. M.** Fear. Zawarte w wyd.: Dictionary of philosophy and psychology. New York, 1901 — 1905. — 4 tomy.

Studium psychologiczne strachu.

5686. **Ball C. R.** Neurology and psychiatry in the war. — *LaM*, 1920, t. 40, str. 207—212.

Choroby nerwowe i psychiczne na wojnie.

5687. **Ballard E. F.** Some notes on battle psychoneuroses — *JMS*, 1918, t. 64, str. 400—405.

Nerwice wojenne.

5688. **Bard.** (Badanie zmysłu równowagi u lotników). — *JPP*, 1919, str. 70, 83 i 295; 1921, str. 216; 1922, z. 3.

— **Baron G.**—zob. **Cruchet R.**

5689. **Bartholow P.** The nerve requirements of flying men in the great war. — *Sun*, 1917, t. 84, z. 328.

O potrzebie badań lotniczych.

5690. **Barzini L.** Scènes de la grande guerre. Paris, 1916. Payot. — Str. 347.

Obrazki sprawozdawcy wojennego z wojny światowej.

5691. **Bauer L. H.** Air sickness.— *JAvM*, 1933, t. 4, str. 41—44.

Choroba lotnicza.

5692. **Bauer L. H.** Aviation medicine. — *IMJ*, 1931, t. 60, str. 53 — 59.

Badanie zdrowia kandydatów do lotnictwa.

5693. **Bauer L. H.** Examination of the heart in pilots. — *JAvM*, 1933, t. 4, str. 136—145.

Badanie stanu zdrowia kandydatów do lotnictwa.

5694. **Bauer L. H.** The selection of the aviator.—*ASIC*, 1923—1924, t. 5, str. 7—10.

Dobór kandydatów do służby w lotnictwie.

5695. **Baumgarten F.** Ueber hysteriche Gangstoerungen bei Kriegsteilnehmern. Koenigsberg, 1918.

Wpływ wojny na system nerwowy.

5696. **Baux C.** Études sur le combat. Préf. du Mar. Foch. Paris, 1921. Payot.—Str. 96.

Rola czynników duchowych w walce nowoczesnej.

5697. **Bayeux R.** Le mal des aviateurs.— *BAM*, z 15.12. 1919.

O chorobie lotniczej.

5698. **Bayeux R.** (Badanie wpływu rozrzedzonego powietrza na organizm). — *CR*, r. 1912, 1914, 1920, 1921.

5699. **Beaton T.** Neurasthenia in the navy. — *JRNM*, 1918, t. 4, str. 158 — 166.

Przyczynek do badania życia marynarzy w czasie wojny.

5700. **Becher F.** Friedenspsychologisches. — *ASM*, 1916, str. 474 — 476.

Charakterystyka wojska szwajcarskiego w czasie wojny światowej.

— zob. **M.**

5701. **Becher G. G. T.** Ueber Psychosen beim Militaer. Berlin, b. r., (1894).

Choroby psychiczne w wojsku w czasach pokojowych.

5702. **Bechterew W.** Suggestion nnd ihre soziale Bedeutung. Leipzig, 1899. — Str. V, 84.

Przedruk mowy o roli społecznej sugestii.
Obszerniejsze opracowanie zob. l. 254, 255.

5703. **Béhague P.** Moyens actuels d'apprécier les qualités physiologiques requises pour la conduite des avions. — *MoMe*, 1919, t. 19, str. 10—15, i 1920, t. 20, str. 458—463.

Badanie psychofizjologiczne zdatności do służby lotniczej.

5704. **Béhague P.** Les réactions psychomotrices. — *Aep*, z 1.—15.3.1923.

Metody badania reakcji lotników.

5705. **Béhague P. et Beyne J.** Psychophysiologie de l'aviateur. — *GHCM*, 1922, t. 95, str. 709 — 711.

Badanie czasu reakcji u kandydatów na pilotów.

— **Béhague P.** — zob. **Beyne J., Mathieu de Fossey.**

5706. **Behneman H. M.** Body weight in naval and marine corps applicants. — *MS*, 1927, t. 60, str. 701 — 715.

Badania antropologiczne w marynarce amerykańskiej.

5707. **Belhomme.** Influence des événements politiques et des commotions sur le développement de la folie. Paris, 1849.

Wpływ wojen i rewolucyj na powstawanie chorób psychicznych.

— **Bell K. D.** — zob. **Digby K. B.**

5708. **Belli C. N.** Requisiti fisici e psichici per il servizio di piloto aereo nella R. Marina. – *AMN*, 1914, t. 2, z. 11, str. 352 — 362.

Warunki fizyczne i psychiczne, jakim powinien odpowiadać kandydat do lotnictwa w marynarce italskiej.

5709. **Bellin.** Les efforts.—*BAM*, 1924, t. 3, z. 71, str. 383 —391.

Studium wysiłku fizycznego.

5710. **Belmont L.** I. Tołpa. II. Razruszenje i tworczestwo w riewolucji. St. Petersburg, 1911. Izd. „Wiestnik Znanja". — Str. 64.

Dwa różne artykuły w jednej broszurze. Pierwszy (str. 1 — 28) o psychologii tłumu; jak tłum myśli, odczuwa i działa; dusza tłumu; zbiorowa sugestia, zbiorowe przestępstwa; teoria Tarde'a, Sighele'go i i. Drugi o psychologii wielkiej rewolucji francuskiej.

— **Belonoshkin B.** — zob. **Diringshofen H.**

5711. **Beltran J. R.** Dispositivo sencilio y portatil para medir el tiempo de reaccion. — *RAMA*, 1921, t. 34, str. 173—177.

Badanie czasu reakcji kandydatów do lotnictwa.

5712. **Beltran J. R.** La exploracion psicofisiologica de los organos sensoriales en la aviacion. — *SMA*, 1933, t. 40, str. 2046—2050.

Badanie narządów zmysłowych u kandydatów do lotnictwa.

5713. **Beltran J. R.** Importancia social de la exploracion psicofisiologica de los organos sensoriales. — *SMA*, 1922, t. 29, str. 277—309.

Znaczenie badań narządów zmysłowych (zastosowania wojskowe).

5714. **Bender I. E.** Ascendance-submission. — *JAbP*, 1928, t. 23, str. 137—143.

Psychologia posłuszeństwa. Uzupełnienie artykułu podanego pod l. 302.

5715. **Bendoravicius V.** (Histeria w wojsku litewskim).—*MeK*, 1930, t. 11, str. 147—160.

5716. **Benedek L.** Kriegsneurologische Beobachtungen. — *DZN*, 1919, t. 43, str. 326 —342.

Choroby nerwowe na wojnie.

5717. **Benjamin J. D.** An analysis of aviation crashes.— *USNM*, 1926, t. 24, str. 72 —75; 1927, t. 25, str. 86— 89; 1928, t. 26, str. 63 — 69.

Badanie przyczyn wypadków lotniczych.

5718. **Benjamin J. D.** Analysis of aviation physical examination. — *MS*, 1929, t. 65, str. 693 – 695.

Badania lekarskie zdatności do służby w lotnictwie.

5719. **Berens C.** The eye in aviation.—*MS*, 1923, t. 52, str. 35—48.

Wzrok w lotnictwie.

— **Berezowskij** — zob. **Bogdanow-Berezowskij M. W.**

5720. **Bergson H.** La signification de la guerre. Paris, 1915. Bloud. — Str. 46.

Uwagi o filozofii wojny, pisane w związku z wojną światową.

5721. **Bérillon E.** Les phobies neurasthéniques envisagées au point de vue du service militaire.—*RHPP*, 1893, t. 15, str. 983—994; 1894, str. 241—248; 1895, str. 33—41.

O strachu chorobliwym w związku ze służbą wojskową.

5722. **Bernis F.** Études sur l'armée. Caën, 1872. Le Blanc-Hardel.

Studium o karności wojskowej.

5723. **Bernstein.** Patriotismus, Militarismus und Sozialdemokratie. — *SoMo*, 1907, z. 6.

Ideologia wojska w związku z ideologią socjalizmu.

5724. **Berthier D.** Note au sujet de troubles cardio-vasculaires, pouvant expliquer certains accidents d'aviation. — *AM*, 1918, str. 232—233.

Zaburzenia w organizmie pilotów jako przyczyna wypadków lotniczych.

5725. **Bertrand.** Les coefficients de sécurité et l'aviation.— *Aep*, z 1.2.1923.

Wpływ osobistości pilota na bezpieczeństwo lotu.

5726. **Beyer H. G.** (Badania antropometryczne w marynarce amerykańskiej). — *RSG*, 1894, str. 105—110.

5727. **Beyne J.** L'avion, moyen d'études de l'adaptation de l'organisme humain à l'aéronautique. — *BSMM*, 1922, t. 16, str. 299—301; 1923, t. 17, str. 298—301.

Przyczynek do badań lotniczych.

5728. **Beyne J.** Les conditions de vie de l'organisme humain en altitude. — *AH*, 1928, t. 6, str. 313—333.

Wpływ lotu na organizm ludzki.

5729. **Beyne J.** Les épreuves psycho-physiologiques dans l'examen d'aptitude à l'aéronautique. — *JMB*, 1925, t. 55, str. 855 i n.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

5730. **Beyne J.** Examen médical du personnel navigant dans l'aéronautique. — *AMPM*, 1926, t. 84, str. 447—527.

Badania lekarskie zdatności do służby w lotnictwie.

5731. **Beyne J.** Les modes d'appréciation de la vision nocturne chez l'aviateur. —

JMB, 1925, t. 55, str. 879 i n.

Badanie wzroku pilotów (widzenie w nocy).

5732. **Beyne J.** Sur l'origine des accidents provoqués chez l'homme par les fortes dépressions atmosphériques et sur la protéction de l'aviateur contre les troubles d'ordre anoxhémique. — *CR*, 1923, t. 176, str. 1920—1923.

Skutki przebywania w rozrzedzonym powietrzu.

5733. **Beyne J.** Physiologie de l'aviateur.—*N*, 1922, t. 50, str. 427—431.

Wpływ lotu na wielkich wysokościach na organizm.

5734. **Beyne J.** La sélection médicale du personnel navigant dans l'aéronautique militaire.—*RMe*, 1930, t. 11, str. 275—284.

Badania lekarskie zdatności do służby w lotnictwie.

5735. **Beyne J.** L'hygiène de l'aviateur. — *RAM*, 1923, z. 16.

Hygiena lotnika.

5736. **Beyne J.** L'organisation actuelle du service des examens d'aptitude physique à la navigation aérienne. — W wyd.: I. Congrès international de la navigation aérienne, Paris, 1921.

Sprawozdanie z metod badań lotniczych w różnych państwach.

5737. **Beyne J. et Béhague P.** Appareillage pour la mesure pratique et précise des réactions psycho-motrice chez l'homme.—W wyd.: I Congrès international de la navigation aérienne, Paris, 1921.

Badanie reakcji lotników.

— **Beyne J.** — zob. **Béhague P.**

5738. **Biagini G.** La profilassi par la vita associata dell'esercito. — *GMM*, 1933, z. 3, str. 179—189.

Psychopaci i przestępcy w wojsku.

— **Bianchi** — zob. **Levi-Bianchi M.**

5739. **Bilancioni G.** Concetto della resistenza e della debolezza respiratoria. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 132—135.

Studia nad zmęczeniem u lotników.

5740. **Bilancioni G.** Osservazioni sull'esame vestibolare dei candidati all' aviazione e dei piloti, specialmente in riguardo al nistagmo. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 164—175.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

5741. **Bilancioni G. e Romagna-Manola A.** Ricerche sullo stato della coscenza nella vertigine rotatoria.—*GMM*, 1919, t. 67, str. 175—180.

Badania lotnicze (zmysł równowagi).

5742. **Billard A.** Éducation de l'infanterie. Paris, 1913, Berger-Levrault.—Str. 405

Wychowanie moralne wojska, zwłaszcza piechoty.

5743. **Billet O. D., Popow I. N., Żiżkin N. N.** (Zmęczenie podczas pracy w maskach gazowych). — *HBPT*, 1930, t. 8, str. 31—35.

5744. **Binder.** Ueber die bei Kriegsteilnehmern des Feldzuges 1870—1871 beobachteten Psychosen. — *MCW*, 1900, t. 70, str. 229, 295, 304, 319.

Choroby nerwowe i psychiczne w czasie wojny francusko-pruskiej.

5745. **Binet L.** Étude des réponses à l'émotion provoquée. — *CRB*, 1919, t. 82, str. 693—695.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie (reagowanie na wzruszenia).

5746. **Binet L.** L'influence du vol sur l'organisme.—*PrMe*, 1919, t. 27, str. 566.

Wpływ lotów na organizm.

5747. **Binet-Sanglé.** La peur et les conditions physiologiques du courage. — *AAC*, 1905, t. 20, str. 453, 513 i n.

Studium psychologiczne strachu i odwagi.

5748. **Bing R. and Vischer A. L.** Some remarks on the psychology of internment, based on the observation of prisoners of war in Switzerland. — *La*, 1919, t. 1, str. 696 i n.

Pychologia internowanych i jeńców wojennych.

5749. **Bingham V. V.** Army personnel work. — *JAP*, 1919, t, 3, str. 1—12.

Badania psychologiczne i psychotechniczne w wojsku amerykańskim.

5750. **Bischoff.** Alkohol und militaerische Leistungsfaehigkeit.—*Af*, 1913—1914, t. 10, str. 295—307.

Wpływ alkoholu na pracę żołnierską.

5751. **Bishop S. S., Fox F. G.** Examinations for the aviation service. —*MRR*, 1919, t. 25, str. 415—418.

Badania lotnicze.

5752. **Blaauw E.** Visual requirements of military aviators. — *JAMA*, 1917, str. 1205 i n.

Badanie wzroku pilotów w wojsku amerykańskim.

— **Blanc** — zob. **Briand, Fribourg-Blanc.**

5753. **Blau.** Vortaeuschung von Fehlern und Gebrechen und die Heerespflichtigen. — *DMZ*, 1908, t. 37, str. 97—128.

Udawanie chorób przez poborowych.

5754. **Blech G. M.** The part of the Medical Department in maintaining military morale; honourable mention, Wellcome first prize essay, 1920.—*MS*, 1921, t. XLVIII, str. 633—647.

Wpływ lekarzy na podtrzymanie dobrego nastroju wojska na wojnie.

5755. **Bleibtreu K.** Das Geheimnis von Wagram und andere Studien. Leipzig, 1887. — Str. 240.

Studia historyczne o metodzie dowodzenia przez Napoleona.

5756. **Bleibtreu K.** Der Genie-Kaiser und die Welt. Zur Zentenarfeier. Leipzig, b. r. — Str. 224.

Przyczynek do psychologii dowodzenia Napoleona.

5757. **Blondeau.** Éducation et instruction de la troupe et des cadres dans l'infanterie. Paris, 1910. Chapelot. — Str. 122.

Wychowanie moralne w wojsku francuskim przed wojną światową.

5758. **Blot.** Causeries sur l'esprit militaire dans la marine. (Extrait de Revue maritime). Paris, 1912. Berger-Levrault. — Str. 105.

Wychowanie moralne w marynarce francuskiej.

5759. **Blumenau L. W.** K woprosu ob isterii w wojskach.—*NW*, 1899, t. 7, z. 2, str. 39—54.

Histeria w wojsku rosyjskim.

5760. **Boer J.** (Dezercja i samowolne oddalenie). —*MG*, 1917, t. 21, str. 149—167.

5761. **Bogardus E. S.** Essentials of social psychology. Los Angeles, 1920.—Str. 304.

Psychologia zbiorowa i społeczna.

5762. **Bogdanow - Berezowskij M. W.** (Wpływ ognia artyleryjskiego na słuch). — *MWr*, 1914, str. 143—163.

5763. **Bohan P. T.** Heart examination. — *JAvM*, 1931, t. 2, str. 227 - 235.

Badania lekarskie zdatności do służby lotniczej.

5764. **Boinet.** Syndrome commotivo - émotionnel. — *MMe*, 1921, t. 58, str. 297 - 314.

Wpływ wojny na stan nerwowy i psychiczny.

5765. **Bonnal H.** La manoeuvre de Landshut. Étude sur la stratégie de Napoléon et sa psychologie militaire. Paris, 1905. Berger-Levrault. — Str. 370.

Ocena metod dowodzenia Napoleona i charakterystyka wojska napoleońskiego.

5766. **Bonnal H.** La récente guerre sud-africaine et ses enseignements. Paris, 1903. Chapelot. — Str. 63.

Autor pisze o wzroście roli czynników duchowych na wojnie.

5767. **Bonnette.** Effets pathologiques des détonations sous le premier Empire. — *PrMe*, 1917, t. 25, str. 664 — 669.

Skutki psychiczne wybuchu pocisku.

5768. **Bonnier P.** Capacité manostatique chez les aviateurs. — *CR*, 1911, t. 152, str. 1498.

Badanie zmysłu równowagi u lotników.

5769. **Bonnier P.** L'état de guerre et le pannes nerveuses. — *CRB*, 1916, t. 79-str. 216 — 218.

Nerwice wywołane przez wojnę.

5770. **Bonnier P.** L'orientation. Paris, 1900. Carré. — Str. 90.

O zmyśle orientacyjnym.

5771. **Bonnier P.** Le sens des altitudes. Paris, 1904. Naud. — Str. 114.

O zmyśle równowagi.

5772. **Bonola F.** Contributo allo studio delle psiconevrosi di guerra. — *GMM*, 1915, t 63, str. 837 — 841.

Psychozy wojenne.

5773. **Bonola F.** I disturbi psico-nervosi dei combattenti. — *QP*, 1917, t. 4, str. 141 — 156.

Choroby nerwowe i psychiczne u żołnierzy walczących.

5774. **Bordeaux H.** Joffre ou l'art de commander. Paris, 1933. Grasset. — Str. 222, 1 nlb.

Obrona marszałka Joffre'a, zawiera przyczynki do studiowania pracy Naczelnego Wodza w wojnie światowej.

5775. **BorysowA.** Matieriał k woprosu ob istierji w wojskach. — *WSD*, 1890, t. 10, str. 6 i n.

Histeria w wojsku rosyjskim.

5776. **Bostroem C. G.** (Badania narządów zmysłowych artylerzystów). — *TMH*, 1910, t. 35, str. 215 — 235.

5777. **Bott E. J.** La utilitad de la guerra para la especie. — *RUBA*, 1918, t. 15, str. 297 —332.

Wpływ wojny na rozwój rasy.

5778. **Botte G.** Le suicide dans l'armée. Bordeaux, 1911. — Str. 83.

Samobójstwa w wojsku francuskim, ich przyczyny.

5779. **Bouquiax.** Quelques notions sur le courage et

l' hyperémotivité en temps de guerre d'après la psychologie moderne française. — *AMB*, 1930, str. 1—5.

Studium o odwadze na wojnie.

5780. **Bourdon B.** L'effort. — *RPh*, 1906, t. 61, str. 1—14.

Analiza wysiłku.

5781. **Bourgeois L.** La guerre et la vie de demain. — *BIP*, 1915, t. 15, str. 31—37.

Szkic o skutkach psychicznych wojny światowej.

5782. **Boutroux E.** La guerre et la vie de demain. — *BIP*, 1915, t. 15, str. 39—55.

Szkic o skutkach psychicznych wojny światowej.

5783. **Bouvard H.** La gloire de Verdun. Paris, 1925. Revue du Livre. — Str. 186.

Opis walk pod Verdun.

5784. **Bowdler A. P.** The comparative frequency of defects of visual acuity among accepted aviation candidates, pupils and experienced pilots. — *BJO*, 1920, t. 4, str. 97—102.

Badanie wzroku lotników.

5785. **Bowmann K. M.** The relation of defective mental and nervous states to military efficiency.—*MS*, 1920, t. 66, str. 651—669.

Służba wojskowa psychopatów.

5786. **Boyer J.** Selecting aviators. — *ScNY*, 1916, t. 115, str. 6 i n.

Wiadomości o badaniach lotniczych we Francji.

5787. **Bozzi F.** Contributo alla fisiologia dell' aviazione.— *GMM*, 1917, t. 65, str. 653—656.

Wpływ lotów na organizm.

5788. **Brabant V. G.** Épreuves d'attention et aptitude au pilotage. — *JMB*, 1925, t. 55, str. 878 i n.

Badanie uwagi kandydatów do służby lotniczej.

5789. **Brabant V. G.** L'orientation professionnelle spécialement considerée au point de vue sélection et surveillance médicale des aviateurs. — *AMB*, 1928, t. 81, str. 645—651.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

5790. **Bradshaw J. H.** Ethics of fear. — *JMSNY*, 1929, t. 26, str. 691—692.

Analiza strachu.

5791. **Brialmont A.** Éloge de la guerre, ou réfutation des amis de la paix. Bruxelles, 1850. Kiessling. — Str. 60.

Myśli generała belgijskiego o wojnie i o idei wiecznego pokoju.

5792. **Briand M. et Fribourg-Blanc.** De l'aptitude physique et mentale à la conduite des véhicules automobiles. — *AML*, 1924, t. 4, str. 453—462.

Badania szoferów.

5793. **Brigham C.** A study of American intelligence. Princeton, N. J., 1923. University Press.—Str. XXV, 210.

Badania psychotechniczne w Stanach Zjednoczonych. Również zastosowania wojskowe.

5794. **Brooks W. A.** The educational aspects of physical training. — *BMSJ*, 1895, t. 132, str. 562, 567 i n.

Wpływ wychowawczy ćwiczeń fizycznych i sportu.

5795. **Brosch A.** Die Selbstmoerder. Leipzig und Wien, 1909

O samobójstwach, zwłaszcza w wojsku.

5796. **Brousset P.** Psychologie des foules.—*RHPP*, 1906—1907, t. 21, str. 170—174.

Zachowanie się tłumów ulicznych.

5797. **Brown M. W.** Neuropsychiatry and the war.—*MHy* 1917, t. 1, str. 409—474.

Bibliografia prac o chorobach nerwowych i psychicznych na wojnie.

5798. **Brown S.** Nervous and mental disorders of soldiers. — *AJI*, 1919 - 1920, t. 76, str. 419—436.

Choroby nerwowe i psychiczne u żołnierzy walczących.

5799. **Brunzlow.** Ueber den Alkohol im Felde.—*Af*, 1914—1915, t. 11, str. 28—31.

Rola alkoholu na wojnie.

5800. **Brunzlow.** Der Einfluss des Alkohols auf das militaerische Training. — *Af*, 1913, str. 744—751.

Wpływ alkoholu na pracę wyszkoleniową w wojsku.

5801. **Bryan and Harter.** Studies in telegraphic language. — *PsR*, 1894.

Studia psychofizjologiczne pracy przy nauce telegrafowania

5802. **Buescher J. C.** Ueber psychogene Stoerungen bei Kriegsteilnehmern. Kiel, 1916.

Skutki nerwowe i psychiczne u uczestników wojny.

5803. **Bullard R. L.** A moral preparation of the soldier for service and battle. — *JMSI*, 1902, t. XXXI, str. 779—792.

Przygotowanie moralne żołnierzy do zadań wojennych.

5804. **Burcew P. A.** K woprosu o fiziczeskom razwitji wospitannikow morskogo uczliszcza, — *MSb*, 1896, str. 112—132, 1 tbl.

O wychowaniu fizycznym w marynarce rosyjskiej.

5805. **Burnham W. H.** The group as a stimulus to mental activity. —*ScNY*, 1910, str. 761—767.

Wpływ grupy na psychikę jednostki.

5806. **Burton H. C.** Discussions on functional nervous disorders in the service. — *PRSM*, 1929, t. 22, str. 34—39.

Wpływ lotów na organizm (nerwy).

5807. **Burton-Fanning F. W.** Neurasthenia in soldiers of thet home forces.—*La*, 1918 t. 4, str. 907—911.

Wpływ wojny na system nerwowy żołnierzy.

5808. **Buschau.** Krieg und Anthropologie. — *DMW*, 1915, t. 41, str. 773 i n.

Wojna a antropologia.

5809. **Buthier D.** (Wpływ lotów, na organizm). — *BAM*, z 10.9.1918, str. 232 i n.

5810. **Butts H.** Fear and worry. — *USNM*, 1923, t. 19, str. 257—281.

Studium psychologii strachu.

5811. **Bychowski G.** Aktivitae und Realitaet. — *IZP*, 1933 t. 19, z. 1—2, str. 152—169,

Rola nienawiści w życiu współczesnym.

5812. **Bychowski Z.** Przyczynki do neurologii wojennej. —*GL*, 1919, z. 12 i 13, str. 136—139 i 150—154.

5813. **Cabot R. C.** Suggestion, authority and command. — *Pstr*, 1909, t. 2, z. 3, str. 17—19.

Psychologia dowódcy, wpływ na podwładnych.

5814. **Cacciapuoti G. B.** Sulla patogenesi del male degli aviatori. — *St*, 1930, t. 20, str. 271.

Wpływ lotów na organizm.

— **Cacciapuotti G. B.** —zob. **Galeotti G.**

5815. **Caesar J.** (Badanie lotników, szoferów i kolejarzy). — *CLC*, 1930, t. 69, str. 1315—1318.

5816. **Camino J.** Los traumatismos psicologicos en el campo de batalla. — *MIb*, 1921, t. 15, str. 321 i n.

Urazy psychiczne na wojnie.

5817. **Camis M.** Un mezzo per giudicare il grado di sensibilita agli stimoli emozionali. (W wyd.: Ric. biol. sull' aviaz. Roma, 1919). — *GMM*, 1919, t. 67, str. 188—196.

Badania lotnicze.

5818. **Camon H.** Clausewitz. Paris, 1911. Berger-Levrault.

Analiza książki Clausewitza o teorii wojny.

5819. **Campbell H.** The biological aspects of warfare. — *La*, 1917, t. 2, str. 433, 469 i 505.

Skutki wojny.

5820. **Campbell K.** Heterophoria, with special reference to flying. — *MP*, 1919, t. 107, str. 25 – 27.

Badanie wzroku lotników.

5821. **Campeano M.** Military psychology. — *JMSI*, 1903, t. XXXII, str. 262—268.

Przekład wyjątków z książki podanej pod l. 701.

5822. **Campeano M.** The psychology of the cavalryman. — *JMSI*, 1903, t. XXXIII, str. 417 — 426.

Przekład wyjątków z książki podanej pod l. 701, (psychologia kawalerzysty).

5823. **Campeano M.** Psicologia multimei armate. — *RSMR*, 1898—1899, t. 2, str. 513—529.

Psychologia wojska. — Rozwinięte w książce podanej pod l. 701.

5824. **Camus J.** Étude des réactions psychomotrices et des réactions émotives des candidats à l'aviation. — *CRB*, 1919, t. 82, str. 673—677.

Badanie czasu reakcji u kandydatów do służby lotniczej.

— **Camus J.** — zob. **Vincent.**

5825. **Camus J. et Nepper.** L'aptitude physique des candidats à l'aviation. — *Aep*, z 15.2.1917.

Badania zdatności do służby w lotnictwie.

5826. **Camus J. et Nepper.** (Dobór kandydatów do lotnictwa). — *SeV*, 1916, z. 9, str. 353 — 358.

Wpływ wzruszeń na zdatność do służby w lotnictwie.

5827. **Camus J. et Nepper.** Temps des réactions psychomotrices des candidats à l'aviation. — *PMe*, 1916, t. 19, str. 290 – 294 i *CR*, 1916, t. 163, str. 106 i n.

Badanie czasu reakcji u kandydatów do służby w lotnictwie.

5828. **Cannon W.** Wesley M. Carpenter's lecture: The physiological equivalent of war. — *MeR*, 1914, t. 86, str. 736. i n.

Filozofia wojny.

5829. **Canonge.** Les paniques. Paris.

Podaje Montaigne w książce przytoczonej pod l. 3140 (t. 1, str. 157).
Książki ani artykułu tego nie udało mi się odszukać.

5830. **Cantonnet A.** Les nécéssités visuelles de l'aviateur. — *CRB*, 1919, t. 82, str. 637 — 639.

Badanie wzroku lotników.

5831. **Capek D.** (Hygiena lotnika wojskowego). — *VZL*, 1927, str. 1535 — 1539.

5832. **Capek D.** (Wpływ lotu na wielkich wysokościach na organizm). — *VZL*, 1926, t. 2, str. 4 — 17.

5833. **Capek D.** (Zagadnienia medycyny lotniczej). — *VZL*, 1928, t. 4, str. 170 — 175.

5834. **Capy M.** Une voix de femmes dans la mêlée. Paris, b. r. Michel.

Powieść o życiu kobiet francuskich podczas wojny światowej. — Przekład niemiecki: 1931.

— **Caracter** — zob. **I. F. H.**

5835. **Carpentier E. R.** Value of the neuro-otologic tests in the army. — *JAMA*, 1918 t. 72, str. 899 i n.

Badanie zmysłu równowagi u kandydatów do lotnictwa.

5836. **Carruccio A.** (Badanie wzroku lotników). — W wyd.: Atti del V. Congresso internazionale di Navigazione Aerea. Roma, 1930, t. II.

5837. **Casarini A.** Il decorsa della fatica nei soldati. — *GMM*, 1908, str. 490—507.

Wyszkolenie żołnierza i zmęczenie.

5838. **Cassella B.** (Badania lotnicze). — *GMM*, 1927, t. 75, str. 226 — 241 i 607 — 615.

5839. **Casella B.** (Badania zmysłu równowagi u lotników). — *V*, 1925, t. 2, z. 12, str. 540 — 550.

5840. **Cassedebat P. A.** De l'entrainement et de ses effets chez l'artilleur. Toulouse, Paris, 1903. Baillière.—Str. 167.

Studium wyszkolenia artylerzysty.

5841. **Cassedebat P. A.** De l'entrainement et de ses effets chez le fantassin. Paris, 1901. -Str. 120, 5 tb.

Studium wyszkolenia piechura.

5842. **Castellanos y Villageliu A. E.** Moral de la tropa.—*BE*, 1926, t. XX, str. 24 — 36.

Wychowanie moralne wojska.

5843. **Catrin L.** L'aliénation mentale dans l'armée. Paris, 1901. Rueff. — Str. 75.

Wskazówki jak unikać psychoz w wojsku u młodych żołnierzy na wojnie.

5844. **Cavaniglia A.** Ricerche della visione stereoscopica sui candidati dell' aviazione.—*MPI*, 1927, t. 12, str. 103—105.

Badanie wzroku kandydatów do lotnictwa.

5845. **Cavasse M. A. B.** Les dégénérés dans l'armée coloniale. Bordeaux, 1903. — Str. 148.

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

Wartość psychopatów w wojsku.

5846. **Cazeneuve J.** Engagement volontaire et dégénérescence mentale. Lyon, 1905.— Str. 136.

Służba wojskowa psychopatów.

5847. **Cazzamalli F.** La guerra come avvenimento storico degenerogeno. — *AAC*, 1918—1919, t. 39, str. 191—229.

Filozofia i socjologia wojny.

5848. **Chailly.** L'état mental du soldat. — *PrMe*, 1910, t XVIII, annexes, str. 361—363.

O służbie wojskowej psychopatów.

5849. **Chamberlin W. B.** Medical examination and the aviation corps. — *CIMJ*, 1917, str. 545—548.

Badanie stanu zdrowia kandydatów do lotnictwa.

5850. **Chambers T. G.** Eugenic and the war. — *ER*, 1914—1915, t. 6, str. 271—290.

Wpływ wojny na rozwój rasy.

5851. **Chamontin J. M. L.** Influence de la suggestion sur les soldats du premier empire. Bordeaux, 1905. — Str. 50, 1 rys.

Przyczynek do charakterystyki wojska napoleońskiego.

5852. **Champeaux.** La physiologie du soldat. — *PrMe*, 1908, t. 16, str. 209, 265 i n.

Przyczynek do fizjologii pracy żołnierza.

5853. **Chantala H.** Les folies de la foule. Toulouse, 1907. — Str. 88.

Psychologia tłumu.

5854. **Charon R. et Halberstadt G.** Les troubles psychiques des commotionnés. — *PMe*, 1918, t. 23, str. 23—32.

Choroby psychiczne jako skutek urazów wojennych.

5855. **Chase J. S. and Mumey N.** Physical requirements for commercial flyers. Denver, 1931. — Str. 31.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie komunikacyjnym.

5856. **Chauffard.** La guerre et la santé de la race.—*RHy*, 1915, t. 37, str. 1—17.

Wpływ wojny na rozwój rasy.

5857. **Chavigny.** La débilité mentale considerée spécialement au point de vue du service militaire.—*AH*, 1909, t. 11, str. 393—443.

Służba wojskowa psychopatów.

5858. **Chavigny.** Le dossier des anormaux psychiques pendant leur passage dans l'armée. — *BSML*, 1910, str. 44—51.

Służba wojskowa psychopatów.

5859. **Chavigny.** Troubles psychiques et recrutement de

l'armée. — *BSMM*, 1923, t. 17, str. 326—332.

Sprawa służby wojskowej psychopatów.

5860. **Chitti E.** Psicologia militare. Roma, 1915. Voghera. — Str. 15.

Krótki szkic psychologii wojskowej.

5861. **Chlumberg H.** Wunder um Verdun. Berlin, 1931. Fischer. — Str. 121.

Obrazki z walk wojska niemieckiego pod Verdun.

5862. **Christoffel H.** Depression im Zusammenhange mit nervoeser Erschoepfung bei Kriegsteilnehmern.—*ZGNP*, 1919, t. 45, str. 261—268.

Wpływ wojny (wyczerpanie sił) na system nerwowy.

5863. **Cloche.** Revolution et nouveautés de la Grande Guerre. Préf. J. Bédier. Paris, 1927. Berger-Levrault. — Str. 132.

Przeobrażenia oficerów i żołnierzy pod wpływem wojny.

5864. **Cobb M. V. and Yerkes R. M.** The intellectual and educational status of the medical profession as represented in the U. S. Army. W wyd.: Bulletin of the National Research Council, 1921, t. 1, nr. 8, str. 76.

5865. **Codeluppi V.** Contributo allo studio de deliquente soldati. — *ScPo*, 1902, t. 3, str. 42—51.

Przestępstwa w wojsku.

5866. **Cognette de Martiis L.** Insubordinazione con vie di fatto in militari psicopatici.—*ArPI*, 1901, t. 22, str. 127—134.

Służba wojskowa psychopatów.

5867. **Cohen M. J.** Superstition in psychology of fear. — *JMASA*, 1930, t. 4, str. 616—621.

Przyczynek do psychologii strachu.

— **Committee** — zob. **Research.**

— **Condition** — zob. **L.**

5868. **Conlin F. M.** Physical examination of applicants for aviation service. — *NMJ*, 1918, t. 3, z. 4, str. str. 120 i n.

Badania lotnicze w wojsku Stanów Zjednoczonych.

5869. **Connor C. H.** The special physical examination of aviators for the U. S. Army. — *MS*, 1917, str 29—32.

Badania lotników w wojsku Stanów Zjednoczonych.

— **Connor R.** — zob. **O'Connor R.**

5870. **Consiglio P.** L'alcoolismo nell'esercito.—*AACI*, 1911,

t. 3, str. 399 — 409 i — *RSF*, 1913, t. 29, str. 93 — 96.

Alkoholizm w wojsku.

5871. **Consiglio P.** Alcune note di psicologia militare. W wyd.: Atti di Congresso Internaz. di Psicologia, 1905. Roma, 1906, T. V., str. 594 — 606.

Psychologia wojskowa.

5872. **Consiglio P.** Le anomalie del carattere dei militari in guerra.— *RSF*, 1916, t. 42, str. 131 — 172.

Służba wojenna psychopatów.

5873. **Consiglio P.** Delinquenza militare in guerra. — *GMM*, 1916, t. 64, str. 201 — 212.

Przestępstwa w wojsku.

5874. **Consiglio P.** I militari anormali in guerra. — *RAnI*, 1915 — 1916, t. 20, str. 3 — 16.

Służba wojenna psychopatów.

5875. **Consiglio P.** Indagini neuro-psichiatriche su molte centurie di deliquenti militari.— *RPI*, 1923, t. 19, str. 145 — 153.

Przestępstwa w wojsku.

5876. **Consiglio P.** Nuovi studi sulle anomalie del carattere dei militari in guerra. — *RSF*, 1917, t. 42, str. 529 — 544.

Służba wojenna psychopatów.

5877. **Consiglio P.** Le psicosi, le nevrosi e la delinquenza militare in guerra.— *RSF*, 1923, t. 47, str. 617 — 629.

Choroby psychiczne i przestępstwa w wojsku.

5878. **Constantin A.** Observations relatives à l'influence de la guerre sur la criminalité.— *AML*, 1930, t. 10, str. 89 — 124.

Wpływ wojny na przestępczość.

5879. **Conway M. D.** The behavior of crowds. New York, 1920. Harper.— Str. 311.

Psychologia tłumów.

5880. **Cooley C. H.** Human nature and the social order. New York, 1922.

Psychologia społeczna.

5881. **Cooper H. J.** The relation between physical deficiencies and decreased performance.— *JAvM*, 1930, t. 1, str. 4 — 24.

Badania lotnicze.

5882. **Coralys E.** L'éducation morale du soldat. Paris, 1891. Charles-Lavauzelle.

Wychowanie moralne.

5883. **Coralys E.** L'éducation morale du sous-officier. Paris, 1892. Charles-Lavauzelle.

Wychowanie moralne.

5884. **Coralys E.** Le moral dans le combat. Paris, 1892. Charles-Lavauzelle.

Rola czynników duchowych w walce.

5885. **Corning J. L.** Nervous disturbances and the civil population in war time. — *MeR*, 1918, t. 94, str. 1015 — 1017.

Wpływ wojny na stan psychiczny ludności cywilnej.

5886. **Cottle G. P.** Naval aviation personnel. — *MS*, 1916, t. 39, z. 4, str. 353 — 360.

Badanie lotników w marynarce Stanów Zjednoczonych.

5887. **Coubertin P.** L'éducation physique.— *RSc*, 1889, t. 44, str. 137 — 144.

Psychologia wychowania fizycznego.

5888. **Coubertin P.** Leçons de psychologie sportive. Lausanne, 1921.— Str. 127.

Nowe opracowanie (zob. nr. 916).

5889. **Coullaud H. et Ginestous E.** La vision dans le tir d'artillerie. — *AO*, 1908, t. 28, str. 750 — 766.

Wpływ wzroku na wyniki strzelania.

5890. **Courbon P. et Eissen J.** Désertion et troubles mentaux du début du service militaire chez un mulâtre. — *BSML*, 1922.

Dezercja i zaburzenia psychiczne wśród żołnierzy kolonialnych.

— **Courmelles** — zob. **Foveau de Courmelles.**

5891. **Cowley L. M.** Hygiene practica fisiologica del aviador y del aeronauta. — *RMCH*, 1913, str. 478 — 489.

Pierwsze próby badania zdatności do służby w lotnictwie.

5892. **Cowley L. M.** Hygiene practica fisiologica del aviador y del aeronauta. — *SMA*, 1914, t. 21, str. 922 — 931.

Próby badania zdatności do służby w lotnictwie.

5893. **Craig R. H.** Static labyrinth and ear test for aviators.— *CMAJ*, 1918, t. 8, z. 3, str. 199 i n.

Badanie zmysłu równowagi i słuchu lotników.

5894. **Crile G. W.** A mechanistic view of war and peace. New York, 1916. Mackmillan.— Str. 3, VII — XII, 104.

Filozofia i socjologia wojny.

5895. **Crouzon O.** Note sur la tension artérielle de deux aviateurs après un vol plané de 2050 mètres d'alti-

tude.— *CRB*, 1912, str. 530 — 532.

Wpływ lotu na organizm,

5896. **Crouzon O.** Recherches physiologiques en ballon à grande altitude. — *CRB*, 1907 — 1911.

Szereg badań o wpływie rozrzedzonego powietrza na organizm ludzki.

5897. **Cruchet R.** Les accidents d'aéroplane et le mal des aviateurs.— *JMB*, 1923, t. 53, str. 523 i n.

Badanie przyczyn wypadków lotniczych.

5898. **Cruchet R.** La névrose des aviateurs. — *JMB*, 1919, t. 49, str. 399 — 401.

Wpływ latania na stan nerwów.

5899. **Cruchet R.** La vie physique de l'aviateur. — *JMB*, 1933, t. 110, str. 791 — 797.

Wpływ lotów na organizm.

5900. **Cruchet R.** Le vol en hauteur et le mal des aviateurs.— *RSc*, 1911, str. 740 — 744.

Wpływ lotów na znacznych wysokościach na organizm.

5901. **Cruchet R. et Baron G.** Role des inhalations d'oxygène dans la dépression atmosphérique et le mal des aviateurs. — *JMB*, 1925, t. 55, str. 551 — 561.

Skutki przebywania w rozrzedzonym powietrzu.

5902. **Cruchet R. et Lambert L.** Influence des variations de la pression atmosphérique sur la pression artérielle et le mal des aviateurs.— *JMB*, 1925, t. 55, str. 499 — 508.

O chorobie lotniczej (wysokość lotu).

5903. **Cruchet R. et Moulinier R.** Le mal des aviateurs. — *PrMe*, 1911, str. 589 — 592.

Pierwsze wyniki badań tak zwanej choroby lotniczej.

5904. **Cruchet R. et Moulinier R.** Air sickness: its nature and treatment. London, 1920.— Str. 96.

Przekład książki podanej pod l. 941.

5905. **Cruchet R. et Moulinier R.** Fatigue et asthenie des aviateurs. — *CRB*, z 21.6. 1919.

O znużeniu u lotników.

5906. **Cruchet R. et Moulinier R.** Le mal des aviateurs. — *CR*, 1911, t. 152, str. 1114 i n.;— *JPNP*, 1911, t. 14, str. 387 — 393; — *CRB*, 1919, t. 82, str. 677 — 679 i — *JMB*, 1919, t. 49, str. 279 — 282.

O chorobie lotniczej.

5907. **Culbertson L. R.** What is cause of defective orienta-

tion or equilibration in aviation.— *AOR*, 1918, t. 27, str. 187 i n.

Badanie zmysłu równowagi i orientacji lotników.

5908. **Culpin M.** Psychoneuroses of war and peace. Cambridge, 1920. — Str. 127.

Choroby nerwowe i psychiczne na wojnie.

5909. **Cuneo.** Le suicide dans l'armée et dans la marine. — *CoM*, 1901, t. 51, str. 481 i n.

Samobójstwa wśród żołnierzy.

5910. **Cuny F.** Weitere Untersuchungen ueber den Zusammenhang von Sehschaerfe und Schiessleistung der Infanterie. — *ZA*, 1913, t. 29, str. 135 — 138.

Wpływ wzroku na wyniki strzelania.

5911. **Curschmann H.** Zur Kriegsneurose bei Offizieren.— *DMW*, 1917, t. 43, nr. 10, str. 291 — 293.

Choroby nerwowe u oficerów niemieckich w czasie wojny światowej.

5912. **Czarniecki W.** Znaczenie wychowania fizycznego ze stanowiska psychologii i pedagogiki.— *WF*, 1930, str. 90 — 93.

5913. **Czyż W. F.** Znaczenje politiczeskoj żizni na etiologiu duszewnych bolezni.— *OP*, 1909, z. 1 — 3.

Wpływ rewolucji i wojny na powstawanie chorób psychicznych.

5914. **Daly C. D.** The psychology of revolutional tendencies.— *IJPA*, 1930, t. 11, str. 193 — 210.

Przyczynek do psychologii ruchów rewolucyjnych (Indie).

5915. **Daneo L.** Sulla psicopatologia dell' emozione durante la guerra.— *RSP*, 1913, t. 3, str. 95 — 106.

Wpływ wojny na życie emocjonalne.
Por. l. 969.

5916. **Dastre.** Rapport sur la commission physiologique d'aéronautique.— *CRB*, 1919, t. 82, str. 711 — 717.

Sprawozdanie z badań przeprowadzanych we Francji nad fizjologią lotu.

5917. **Dauzat A.** Impressions et choses vues. Paris, 1916. Attinger.— Str. 274.

Wspomnienia i obserwacje z początek wojny światowej (lipiec - grudzień 1914 r.). Zawierają wiele materiału psychograficznego do studiowania żołnierza francuskiego.

5918. **Dauzat A.** Légendes et prophéties de la guerre. Paris, 1920. Renaissance du Livre.— Str. 283.

Analiza psychologiczna przesądów, legend i pogłosek wywołanych przez wojnę światową.

MIEJSCE NA NOTATKI

MIEJSCE NA NOTATKI.

5919. **Davazac L.** L'hystérie dans l'armée.— *JMB*, 1886 — 1887, t. 14, str. 325 — 328.

Histeria wśród żołnierzy.

— **David Q. J.** — zob. **Peterson J.**

5920. **Davidson P. E.** The social significance of the army intelligence findings.— *SMo*, 1923, t. 16, str. 184 — 193.

Testy do badania inteligencji żołnierzy.

5921. **Davie H.** Army Alpha and students.— *SS*, 1921, t. 14, str. 223 — 227.

Testy wojskowe w zastosowaniu do uczniów.

5922. **Davies A. M.** The influence of alcohol in the service.— *BMJ*, 1908, t. 2, str. 307 — 310.

Wpływ alkoholu na pracę żołnierską.

5923. **Delage.** Tension arterielle chez l'aviateur.— *CR*, 22. 5. 1911.

Wpływ lotów na organizm.

5924. **Delfino V.** La guerra considerada desde el punto de vista biologico. — *GMC*, 1917, t. 51, str. 443 — 451.

Socjologia wojny.

— **De Lisi L.** — zob. **Lisi.**

5925. **Deloge A.** Ce que tout gradé doit savoir. Paris, 1918. Berger - Levrault.— Str. 38.

O wychowaniu moralnym. Książka nagrodzona przez belgijskie ministerstwo obrony narodowej.

— **Delville** — zob. **Lavigne-Delville.**

5926. **Demath.** Der Parademarsch und seine vermeintliche Schaedlichkeit. — *DMZ*, 1904, t. 33, str. 593 — 606.

Fizjologia marszu.

5927. **Demeny G.** Bases scientifiques de l'éducation physique. Paris, 1902. Alcan.— Str. 328.

Psychologia wychowania fizycznego.

5928. **Demoll.** Fliegen.— *TB*, 1925, t. 1, str. 150 — 160.

Wpływ lotów na organizm ludzki.

5929. **Deramond L. M.** Étude de l'influence de la dépression atmosphérique et du vol en avion sur l'activité rénale. Paris, 1932.— Str. 71.

Wpływ lotu na organizm ludzki.

5930. **Derblich W.** Die simulierten Krankheiten der Wehrpflichtigen. Wien, 1878.— Str. 186.

Symulacja wśród poborowych.

5931. **Deyo B. V.** Monocular and binocular judgment of distance.— *ASIC*, 1922, t. 4, str. 28 — 30.

Badania wzroku lotników (ocena odległości).

5932. **Dębicka E.** Étude de l'arriération mentale à l'aide des tests d'exécution.— *HMe*, 1929, t. 24, str. 157 — 175.

Testy do badania inteligencji.

— **Dictionary of psychology** — zob. **Baldwin J. M.**

5933. **Diethelm O.** Panic. — *ANPC*, 1932, t. 28, str. 1153 — 1168.

Studium psychologiczne o panice.

5934. **Diethelm O.** Panikreaktion vom Standpunkt psychobiologischer Psychiatrie.— *WaS*, 1932, str. 58 —64.

Krótkie studium paniki.

5935. **Diringshofen H. und Belonoschkin B.** (Wpływ szybkości lotu na ciśnienie krwi). — *ZB*, 1932, t. 93, str. 79 — 92.

5936. **Diringshofen H. und Belonoschkin B.** Ueber Blutdrucksteigerung infolge psychischer Erregung vom Fluge. — *BKW*, 1932, t. 11, str. 1465 — 1466.

Wpływ silnych wzruszeń na ciśnienie krwi.

5937. **Dix S.** War neurosis. — *USV*, 1929, t. 5, str. 760 —764.

Choroby nerwowe na wojnie.

5938. **Doesschate G.** Ueber Gesichtsfeldstoerungen. — *ZA*, 1918, t. 39, str. 30 — 36.

Zaburzenia wzrokowe podczas lotów.

5939. **Dohrendorf E.** Ein Beitrag zur Kenntnis der Neurosen, die infolge von Kriegseinfluessen entstanden sind. Heidelberg, 1918. Rossler. — Str. 65.

Studium nerwic wojennych. Materiał psychograficzny.

5940. **Donaggio A.** Efetti psichici del lavoro macchinale.— *RSF*, 1926, t. 50, str. 278 — 294.

Skutki psychiczne pracy mechanicznej.

5941. **Donop P.** Commandement et obéissance. Paris, 1907. Nouvelle Librairie Nationale.

O dowodzeniu i o karności w wojsku.

5942. **Donop P.** Le rôle social de l'officier. Paris, 1909. Comité de défense et du progrès social.

Rola społeczna oficera we Francji.

5943. **Dragomirow M.** L'art de vaincre de Souworow. Paris, 1899. Charles - Lavauzelle.

Metoda dowodzenia na wojnie. Zob. 1. 1134.

5944. **Dragomirow M.** Étude du roman „La guerre et la paix" du Comte Tolstoi, au point de vue militaire. Paris, b. r. Charles Lavauzelle.— Str. 159.

Przekład z rosyjskiego. Krytyka poglądów Tołstoja na filozofię wojny. Zob. 1. 1144.

5945. **Dragomirow M.** Le soldat français. Paris, 1897. Charles - Lavauzelle.

Charakterystyka wojska francuskiego.

5946. **Dresslar F. B.** Suggestions on the psychology of superstition.— *AJI*, 1910 — 1911, t. 57, str. 213 — 226.

Przyczynek do psychologii przesądów.

5947. **(Drill).** Military drill in the public schools. — *AHA*, 1896, t. 11, str. 351 — 357.

Ćwiczenia wojskowe w szkołach.

5948. **Dubois.** Sur l'angoisse de guerre.— *BGT*, 1915 — 1916, t. 168, str. 821 — 828.

Przyczynek do nerwic wojennych.

5949. **Du Bois E. F.** (Fiziologia marynarza).--*NSNM*, 1928 t. 26, str. 515 — 552 i 833 — 843.

Wpływ wysokich i niskich ciśnień na organizm (piloci i marynarze z łodzi podwodnych).

5950. **Ducluzaux M.** Labyrinthe et aviation.— *AMPM*, 1923, t. 77, z. 4.

Badanie zmysłu równowagi u lotników.

5951. **Dudley S. F.** Active service flying.— *JRNM*, 1918, str. 131 — 140.

Wpływ latania na organizm ludzki.

5952. **Duems.** Daemmerzustaende bei Soldaten. — *DMZ*, 1902, t. 31, str. 113 — 133.

Przyczynek do psychologii żołnierza.

5953. **Dugas L.** La timidité. — *RPh*, 1916, z. 2.

Stadium o bojaźni i strachu. Zagadnienie bojaźni autor opracował obszerniej w książce: La timidité. Paris, 1921. F. Alcan.

5954. **Duguet F.** Contribution à l'étude de la peur et des phobies. Lyon, 1899. — Str. 81.

Psychologia strachu.

5955. **Dumas G.** La peur de l'action.— *RPh*, 1927, t. 103, str. 321 i n.

Przyczynek do psychologii strachu.

5956. **Duncan L. C.** The part of the medical department in maintaining military morale: the Welcome first prize essay, 1920. —

MS, 1921, t. XLVIII, str. 613 — 632.

Rola lekarzy w utrzymaniu nastroju i ducha wojska.

5957. **Dunlap K.** Aviation, psychologic observations and methods.— *JAMA*, 1918, t. 71, str. 1392 i n.

Metody badań lotniczych.

5958. **Dunlap K.** Social psychology. Baltimore. 1925.

Psychologia społeczna.

5959. **Duponchel E.** L'hystérie dans l'armée.— *RMe*, 1886, t. 6, str. 517 — 542.

Histeria wśród żołnierzy.

5960. **Dupré et Logre.** Emotion et commotion. — *BAM*, 1918, t. 80, str. 124 — 134.

Silne wzruszenia wojenne i urazy jako przyczyna chorób nerwowych i psychicznych u żołnierzy.

5961. **Dupuis.** La lutte pour l'Hertmanswillerkopf. Paris, 1932. Berger-Levrault. — Str. 152, szk. i rys.

Wspomnienia z walk 1915 — 1916.

5962. **Duruy V.** Le sous-officier dans l'armée moderne. Paris, 1906. Chapelot.

O zadaniach społecznych podoficera w wojsku nowoczesnym.

— **du Saulle** — zob. **Legrand du-Saulle.**

5963. **Dustin A.** Cours de neuropsychologie. Bruxelles, 1924. Ecole de guerre.

Podręcznik psychologii, przeznaczony do użytku wojska belgijskiego.

5964. **Eberhard H.** Zwei Seelen in einer Brust. Berlin, 1904. Engelhard.— Str. 32.

Charakterystyka korpusu lekarzy wojskowych w Niemczech.

5965. **Edmonds C.** A subaltern's war. London, 1930. P. Davies. — Str. 224, z rys.

Wspomnienia oficera angielskiego z wojny światowej, front francuski, artykuł o militaryzmie (str. 192 — 212) i o wojnie pozycyjnej (str. 213 — 222).

5966. **(Educacion).** Educacion fisica y moral.— *BDH*, 1896, t. 6, str. 329, 341 i n.

Wychowanie moralne i fizyczne w wojsku.

— **Eissen J.** — zob. **Courbon P.**

5967. **(Elevazione).** L'elevazione morale del soldato. — *EI*, 1913, nr. 88.

Wychowanie moralne żołnierza włoskiego.

5968. **Elices A. y Gasset.** (Badania lotnicze). — *AMCE*, t. 27, z 20. i 27. 8. 1927, str. V — VII i V — VII.

5969. **Ellis H.** The war against war.— *AtM*, 1911, t. 17, str. 751 — 761.

Przyczynek do filozofii wojny, motywy pacyfistów.

5970. **Ellis M. M., Larsen C. N.** (Badanie zdatności do służby lotniczej). — *ASIC*, 1920, t. 1, str. 36 — 38 i 45 — 50; 1923, t. 5, str. 32 — 37.

5971. **Endres F. C.** Vom naechsten Krieg.— *ASS*, 1928, t. 59, str. 48 — 74.

Przewidywania o charakterze przyszłej wojny.

5972. **Endres F. C.** Soziologische Struktur und ihr entsprechende Ideologien des deutschen Offizierskorps vor dem Weltkriege. — *ASS*, 1927, t. 58, str. 282 — 319.

Ideologia stanu oficerskiego w przedwojennych Niemczech.

5973. **(Entrainement).** De l'entrainement chez l'artilleur. — *CR*, 1902, t. 135, str. 1194 i n.

Studium wprawy w pracy żołnierskiej (artyleria).

5974. **Ericson E. C.** New psychological tests for pilots. (W wyd. Atti IV Congr. di navigaz. aerea. Roma, 1927, t. 4).

Testy psychotechniczne dla pilotów.

5975. **Erismann T.** Der Massenmensch.— *JC*, 1927, t. 4, str. 211 — 237.

Psychologia tłumu i jego przywódcy.

5976. **Escande de Messieres.** Les facteurs de la criminalité d'après guerre. — *MaM*, 1929, t. 1, str. 701 — 715.

Wpływ wojny na przestępczość.

5977. **Escande de Messieres.** Les maladies simulées. — *MaM*, 1928, t. 2, str. 327 — 341.

Symulacja w wojsku.

5978. **(Essai).** Essai sur la philosophie de la guerre. Evenements de 1870 — 1871. Paris, 1872. Amyot.

Rozważania o wojnie francusko-pruskiej.

5979. **Estabrook A. H.** The biological bearing of army mental tests.— *SHy*, 1921, t. 7, str. 279 — 284.

Testy używane w wojsku.

5980. **Estève.** La nostalgie des militaires.— *GMP*, 1916, t. 87, str. 122 i n.

Objawy chorobliwej tęsknoty (nostalgii) u żołnierzy.

5981. **Etienne G. et Lamy G.** Le coeur des aviateurs.—*AM*, 1918, str. 151 — 153; *PMP*, 1918, t. 29, str. 293 — 296; *Me*, 1921 — 1922, t. 2, str. 420 i n.

Wpływ lotów na działalność serca.

5982. **Etienne G. et Lamy G.** L'hypertrophia du coeur chez les aviateurs. — *AMdC*, 1918, t. 11, str. 510 — 519.

5983. **Etienne G. et Lamy G.** L'adaptation du coeur des aviateurs.— *RMee*, 1922, t. 50, str. 115 — 118.

Wpływ latania na serce.

5984. **Evans S. G.** Battleship neurasthenia.— *MS*, 1909, t. 24, str. 32 — 36.

Wpływ wojny na system nerwowy.

5985. **(Examen).** L'examen mental des recrues.— *AMB*, 1927, t. 80, str. 160 — 161.

Badania psychotechniczne poborowych w Belgii.

5986. **(Examination).** Physical examination for flying. U. S War Department. Office of the Director of Air Service. Washington, 1919. — Str. 16.

Przepisy o badaniach lekarskich w lotnictwie wojskowym Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

5987. **(Examination).** Physical examination for flying. U. S. War Department. Adjutant General's Office. (Form No. 609). Washington, 1921.— Str. 4.

Badania lekarskie kandydatów do lotnictwa w wojsku Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.
Uzupełnienie poprzednich przepisów.

— **F. H. I.** — zob. **Caracter.**

5988. **Fadiejew T. D.** (Psychologia odpowiedzialności karno-wojskowej). — *WMZ*, 1912, str. 450 — 477.

5989. **Falchi L.** Degli infortuni aviatori e dei mezzi di protezione per gli aviatori. — *GMM*, 1912, str. 641 — 655.

Wypadki lotnicze, spowodowane stanem zdrowia pilota.

5990. **Falchi L.** Sull' idoneita al servizio di aviazione. — *GMM*, 1911, str. 347 — 350.

Pierwsze próby badania zdatności do służby lotniczej.

— **Fanning** — zob. **Burton-Fanning F. W.**

5991. **Faworskij B. A.** (Przeciwdziałanie chorobom nerwowym w Czerwonej Armii). — *WMŻ*, 1930, t. 1, z. 3 — 4, str. 108 — 114.

5992. **Fehlinger H.** Krieg und Rassenverbesserung. — *NG*, 1918, t. 14, str. 40 — 43.

Wpływ wojny na rozwój rasy.

5993. **Felsani G.** L'attitude psicofisica al servizio militare. — *GMM*, 1933, t. 81, str. 1073 — 1082.

Badania psychologiczne przeprowadzane w wojsku italskim.

5994. **Fenton.** Shell-shock and its aftermatch. London, 1926.

Studium o urazach wojennych.

5995. **Ferenczi S., Abraham K.** Psycho-analysis and the war neuroses. Introduction by S. Freud. Vienna, 1921. — Str. 3, nlb, 59.

Przekład książki podanej pod l. 1449.

5996. **Ferré C. E. and Rand G.** The speed of adjustment of the eye for clear seeing at different distances. — *AJP*, 1919, t. 30, str. 40 — 61.

Badanie wzroku lotników.

5997. **Ferry G.** Analyse des faits à retenir du rapport du Dr. Gemelli sur l'application des méthodes psycho-physiques à l'examen des candidats à l'aviation militaire. — W wyd.: Congrès des Sociétés pour les progrés des sciences, Paris, avril, 1917.

Wiadomości o pierwszych próbach badań lotniczych w wojsku włoskim w czasie wojny. Złożone jako raport Naczelnemu Dowództwu francuskiemu dnia 15.10.1917.

5998. **Ferry G.** L'aptitude à l'aviation, le vol en hauteur et le mal des aviateurs. Paris, 1918. — Str. 196.

Badanie zdatności do służby w lotnictwie, wpływ lotów na organizm.

5999. **Ferry G.** L'aviateur et le médecin.— *PrMe*, 1920, t. 48, str. 589 — 597 i *RMee*, 24. 11. i 22. 12. 1918.

Znaczenie badań lekarskich w lotnictwie.

6000. **Ferry G.** Les deux temps du mal des aviateurs. — *JMB*, 1925, t. 55, str. 876 — 878.

Przyczynek do badania choroby lotniczej.

6001. **Ferry G.** Les effets des hautes altitudes sur les aviateurs.— *RMee*, 1921, t. 49, str. 541 i 620.

Skutki lotów na wysokich pułapach.

6002. **Ferry G.** L'évolution de l'émotivité et de l'irritabilité de l'aviateur suivant son état d'entrainement. — *RMee*, z 15. 2. 1922.

Studia nad wpływem latania na stan psychiczny i nerwowy.

6003. **Ferry G.** Les facteurs émotivité et irritabilité chez l'aviateur suivant son état d'entrainement; leur appréciation dans la détermination de l'aptitude au vol.— *BAM*, 1922, seria 3, t. 87, str. 168 — 170.

Wpływ lotów na stan nerwów i na pobudliwość.

6004. **Ferry G.** Influence du repos sur la tension sanguine de l'aviateur aux armées. — *BAM*, 1919, 3 seria, t. 82, str. 188 — 190 i — *CRB*, 1919, t. 82, str. 636.

Badanie znużenia i odpoczynku u lotników.

6005. **Ferry G.** Influence du vol en avion sur les pilotes ayant interrompu trop longtemps la pratique de l'aviation. — *SMe*, 1931, t. 91, str. 49 — 52.

Wpływ lotu, konieczność wprawy.

6006. **Ferry G.** Mal des altitudes et hygiène de l'aviateur.— *AMF*, 1919, t. 6, str. 124 — 137 i — *CRB*, 1919, t. 82, str. 636.

Skutki przebywania w rozrzedzonym powietrzu (loty na wysokich pułapach, choroba lotnicza).

6007. **Ferry G.** Phénomènes nerveux à prédominance sympathique consécutifs aux descentes en parachute.— *BAM*, 1919, 3 seria, t. 81, str. 33 — 36.

Obserwacje nad skutkami skoków ze spadochronem.

6008. **Ferry G.** A propos d'une cause d'accident au cours du vol en avion.— *JMB*, 1925, t. 55, str. 856 — 858.

Przyczyny psychiczne wypadków lotniczych.

6009. **Ferry G.** Le sens musculaire chez l'aviateur. (W wyd.: Atti IV Congresso int. di navigaz. aerea. Roma, 1927, t. 4.).

Badanie zdatności do służby w lotnictwie.

6010. **Ferry G.** Les signes prémonitoires de l'asthénie des aviateurs.—*CRB*, 1919, t. 82, str. 637.

Studia znużenia u lotników.

6011. **Ferry G.** Le syndrome mal des aviateurs.— *PrMe*, 1916, str. 65 — 67.

Wyniki badań eksperymentalnych t. zw. choroby lotniczej.

6012. **Ferry G.** Le syndrome mal des aviateurs et ses suites éloignées.— *CRB*, 1919, t. 82, str. 634 i — *AMPM*, 1918, z. 7.

Choroba lotnicza.

6013. **Ferry G.** La valeur des résultats de l'analyse psychomotrice; importance discutable qu'il convient de lui attribuer dans la détermination de l'aptitude au vol en avion.— *SMe*, 1931, t. 91, str. 11 — 14.

Dyskusja w sprawie wartości badań lotniczych.

6014. **Ferry G.** (Szereg krótkich sprawozdań o badaniach lotniczych).— *CRB*, z 14. 6. 1919.

6015. **Fiedorow K.** O pereutomlenii i zaboliewajennosti w kawalierii.— *Wra*, 1899, t. 20, str. 1409 — 1413.

Studium przemęczenia pracą żołnierską (kawaleria).

6016. **Figueras - Ballester.** (Metody badania psychotechnicznego lotników.). — *RGM*, 1931.

Streszczenie: *LW*, 1932, r. XIII, t. 20, str. 263 — 265.

6017. **Finkenrath K.** Ein Beitrag zur Kriegshysterie auf Grund von Feld- und Heimatbeobachtungen. Marburg, 1920. Hamel.— Str. 43.

Obserwacje o histerii w związku z wojną światową.

6018. **Fischer L. and Lewis E. R.** Visual factors in equilibrium.— *JAMA*, 1918, t. 70, str. 1625 — 1628.

Zależność między wzrokiem a zmysłem równowagi (badania lotnicze).

6019. **Fischer L. and Lyman H. W.** The ear in stunt flying. — *JAMA*, 1918, t. 71, str. 1977 — 1980.

Badania słuchu kandydatów do lotnictwa.

6020. **Fiumel A.** Choroba morska a choroba powietrzna. —*LW*, 1931, r. XIII, t. 17, 314 — 325.

6021. **Flack M.** Man and the machine. — *MS*, 1927, t. 61, str. 758 — 766.

Badania lotnicze.

6022. **Flack M.** The medical requirements for air navigation. — *La*, 1920, t. 2, str. 838 — 842.

Badania lekarskie zdatności do służby w lotnictwie.

6023. **Flack M.** Note on seasickness.— *BMJ*, 1931, z. 3656, str. 5 — 8.

O testach używanych przy badaniu lotników.

6024. **Flack M.** Some simple tests of physical efficiency. — *La*, 1919, t. 1, str. 210 — 212.

Projekt testów do badania zdatności do służby lotniczej.

6025. **Flack M.** Stable nervous control in relation to flying efficiency.— *La*, 1925, t. 2, str. 748 — 751.

Badanie stanu nerwów pilota.

6026. **Flamme A. L.** Influence et limites physiologiques de la vitesse et de ses dérivés.— *AMPM*, 1931, t. 95, str. 263 — 303.

Wpływ szybkości lotu na organizm.

6027. **Flamme A. L.** De l'intérêt que prèsenterait l'examen du sens de l'odorat chez le candidat pilote-aviateur.

— *AMPM*, 1923, t. 79, str. 475 — 481.

Badanie narządów zmysłowych u kandydatów do służby lotniczej (powonienie).

6028. **Flechsig G.** Mit Gott gegen Gott. Duesseldorf, 1930.— Str. 232.

Wspomnienia z wojny światowej.

6029. **Flemming.** Bewustlosigkeit im Luftschiff.—*DMW*, 1912, str. 1338 i n.

Opis wypadku omdlenia w samolocie.

6030. **Flusser E.** Krieg als Krankheit. Heide in Holstein, 1932. Verl. P. Riechert.— Str. 150.

Autor — lekarz — gorąco zwalcza wojnę i broni wiecznego pokoju.

6031. **Foerster W. F.** Die deutsche Jugend und der Weltkrieg. Cassel, 1916.— Str. 51.

Wpływ wojny światowej na młodzież.

6032. **Foerster W. F.** Politische Ethik und politische Paedagogik. Vierte stark erweiterte Auflage der „Staatsbuergerlichen Erziehung". Muenchen, 1922. E. Reinhardt.— Str. XVI, 525.

Podręcznik wychowania państwowego powojennej młodzieży niemieckiej. Zawiera wiele myśli o karności, o duchu rycerskim i i., mających zastosowanie w wychowaniu wojskowym.

6033. **Foertsch H.** Der deutsche Soldat. Leipzig, 1933. E. A. Seemann. — Str. 42.

Ideologia żołnierza w Niemczech powojennych.

6034. **Fog J.** (Psychologia latania). — *UL*, 1921, t. 2, str. 280 — 289.

6035. **Folly.** Est - il opportun de faire subir aux recrues un examen mental? — *SMM*, 1926, t. 20, str. 274 — 276.

O wartości badania psychotechnicznego rekrutów.

6036. **Folly.** Etat confusionnel causé par la pluie.—*SMM*, 1926, t. 20, str. 286 i n.

Przyczynek do psychologii żołnierza.

6037. **Forgue E.** Le chargement du soldat.— *AMPM*, 1893, t. 22, str. 542 — 562.

Studium obciążania żołnierza.

6038. **Forster.** Die klinische Stellung der Angstpsychose. Berlin, 1910.

Książka lekarska, stanowiaca przyczynek do psychologii strachu.

6039. **Forster G. E.** Erfahrungen ueber normale krankhafte Erscheinungen beim Fluge des Menschen, insbesondere ueber die Erhaltung

des Gleichgewichtes. Breslau, 1920.— Str. 47.

Wpływ lotu na organizm. Zmysł równowagi.

6040. **Fortunato A.** Il male degli aviatori.— *GIM*, 1927, t. 32, str. 443 — 450.

Choroba lotnicza.

— **Foscarelli E.** — zob. **Lisi L.**

— **Fossey** — zob. **Mathieu de Fossey.**

6041. **Foveau de Courmelles.** Psycho - physiologie de l'aviateur.— *C*, 1919, t. 19, str. 147 — 149.

Notatka o wpływie latania na organizm

6042. **Fox C.** The psychology of fear.— *BDJ*, 1927, t. 48, str. 381 — 391.

Psychologia strachu.

— **Fox F. G.**— zob. **Bishop S. S.**

6043. **Frank C.** Afasia e mutismo da emozione di guerra. — *M*, 1919, t. 34, str. 157 — 237, 3 rys.

Skutki psychiczne silnych wzruszeń wojennych.

6044. **Franz O.** Medizinische Grundlagen fuer die Beurteilung der zum Fuehren eines Automobils notwendigen physischen und psychischen Faehigkeiten. — *SMW*, 1930, t. 60, str. 507, 534, 553.

Badanie szoferów.

6045. **Frauenholz E.** Friedrich der Grosse, Napoleon, Moltke. Probleme der Kriegfuehrung im XVIII u. XIX Jahrhundert. — *WuW*, 1930, str. 193 — 218.

Psychologia dowodzenia na wojnie.

6046. **Freistroffer N.** Frontberichte eines Lothringers 1914 — 1918. Metz, 1933. Even.— Str. 307.

Wspomnienia z wojny światowej.

6047. **Freminville.** Organisation du travail. Conférence faite à l'école supérieure de l'Intendance. Paris, 1928. Ec. sup. de l'Intend.— Str. 68.

Zastosowanie zasad naukowej organizacji pracy do wojskowości.

6048. **Freud S.** Group psychology and the analysis of the ego. Transl. J. Strachey. London, 1922.— Str. 4, 134.

Przekład książki podanej pod l. 1443.

6049. **Freud S.** Reflections on war and death. Transl. A. A. Brill and A. B. Kuttner. New York, 1918.— Str. 72.

Przekład książki podanej pod l. 1444.

— **Freud S.**— zob. **Ferenczi S.**

6050. **Fribourg-Blanc A.** Les services dans l'armée. — *AML*, 1930, t. 10, str. 53 — 57.

Zadania psychologii w wojsku.

6051. **Fribourg - Blanc A.** Le triage des débiles mentaux à l'incorporation dans l'armée.— *Me*, 1927, t. 8, str. 375 — 379.

Służba wojskowa psychopatów.

— **Fribourg - Blanc** — zob. **Briand M.**

6052. **Fricke.** Erlebnisse und Eindruecke eines kriegsgefangenen Arztes. — *KV*, 1916, str. 155 — 173.

Psychologia internowanych i jeńców wojennych.

6053. **Friedenberg P.** Visual factor in equilibration, especially aviation.— *JAMA*, 1918, str. 991 i n.

Badanie zmysłu równowagi u lotników.

6054. **Friedlaender.** Bericht des Unterausschusses fuer medizinische und psychologische Fragen. — *JWGF*, 1914, t. 2, str. 212 — 219.

Próby zastosowania badań psychologicznych w wojsku (lotnictwo).

6055. **Friedlaender.** Zur Physiologie und Pathologie der Luftfahrt.— *JWGF*, 1913, str. 70 — 83.

Wpływ lotu na organizm.

6056. **Frizziero M.** Il male degli aviatori.— *MiM*, 1930, t. 21, str. 61 — 65.

Choroba lotnicza.

6057. **Froelich.** Ueber Psychose bei Militaer.— *AZP*, t. 36.

Choroby psychiczne w wojsku.

— **Fronius H.**— zob. **Knobl W.**

6058. **(Fuehrerwille).** Der Fuehrerwille in Entstehung und Durchfuehrung. — *DW*, 1932, nr. 51.

Powstawanie decyzji dowódcy na wojnie.

6059. **Funaioli G.** Utilisazzione del criterio anamnestico il precoce segnalamento psicologico del reclutando.— *GMM*, 1911, t. 54, str. 437 — 445.

Próby badania psychologicznego poborowych.

6060. **Funaioli G.** Contributo alle osservazioni de caratteri antropo-psicologici dei militari delinquenti. — *GMM*, 1911, str. 801 i n.; 1912, str. 104, 193, 241 i n.

Psychopaci i przestępcy w wojsku.

6061. **Funaioli G.** Il criminaloide nell' esercito. — *GMM*, 1914, str. 797 — 820.

Wpływ wychowawczy na przestępców w wojsku.

6062. **Funaioli G.** Saggi di pedagogia emendativa militare.— *GMM*, 1912, str. 211 — 216.

Wpływ wychowawczy na przestępców w wojsku.

6063. **Funaioli G.** Studio scientifico-pratico sul contegno de deliquente nell' esercito.— *GMM*, 1909, t. 7, str. 600, 738 i n.; 1910, t. 8, str. 3 i n.

Przestępstwa w wojsku.

6064. **Futer D.** (Neurologia w czasie wojny). — *ŻNP*, 1931, z. 5, str. 57 — 59.

6065. **Galeotti G.** L'ergoestesiografo.— *GMM*, 1919, t. 67, str. 143 — 147 i *La*, z 23.11.1918, str. 702 i n.

Przyrząd do mierzenia pracy mięśni kandydatów do lotnictwa.

6066. **Galeotti G.** Pressione sanguigna ed aviazione. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 72 — 78.

Wpływ latania na ciśnienie krwi.

6067. **Galeotti G.** Relazione sul lavoro compiuto nell'Uffizio psico - fisiologico di aviazione della R. Marina di Napoli dal 20.1. al 30.12. 1918.— *GMM*, 1919, t. 67, str. 14 — 16.

Sprawozdania z badań lotniczych przeprowadzonych w marynarce italskiej w czasie wojny światowej.

6068. **Galeotti G.** Su di un metodo per determinare la velocita di appercezione.— *GMM*, 1919, t. 67, str. 202 — 207.

Przyczynek do badania lotników i obserwatorów (spostrzegawczość).

— **Galeotti A.**— zob. **Aggazzotti A.**

6069. **Galeotti G. e Cacciapuotti G.** Un metodo di misura della capacita attentive applicato alla scelta dei candidati all'aviazione. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 207 — 209.

Badanie uwagi u kandydatów do służby w lotnictwie.
Por. l. 1533.

6070. **Garcia Montoro I.** Psicosis y psiconeurosis collectivas.— *RSM*, 1930, t. 20, str. 6 i n.

Studium o panikach na wojnie.

6071. **Garsaux.** (Szereg krótkich sprawozdań z badań lotniczych). — *CRB*, z 14.6. 1919.

— **Garsaux**— zob. **Mathieu de Fossey.**

6072. **Gaupp R.** Schreckneurosen und Neurasthenie. — W. wyd.: Handbuch fuer aerztliche Erfahrungen im Weltkrieg. Leipzig, 1922.— Tom czwarty.

Wpływ strachu na psychikę. Materiał do badania strachu na wojnie.

6073. **Gauzy L.** Quelques considérations sur l'aliénation mentale chez les militaires des armées de mer. Montpellier, 1899.

Choroby psychiczne w marynarce przed wojną światową.

6074. **Gavet A.** L'officier allemand. Paris, 1906. Berger-Levrault.— Str. 314.

Charakterystyka korpusu oficerskiego w Niemczech.

6075. **(Gefolgschaft).** Gefolgschaft und Fuehrer. — *MWB*, z 18.9.1933, z. 11, str. 346 — 348.

Przyczynek do psychologii dowodzenia.

6076. **(Geist).** Kriegerischer Geist.— *DO*, 1911, nr. 2, str. 23 — 24.

O utrzymaniu nastroju wojennego.

— **Gelb** — zob. **Goldstein.**

6077. **Gemelli A.** Sur l'application des méthodes psychophysiques à l'examen des candidats à l'aviation militaire.— *AIB*, 1917, t. 67, str. 162 — 205.

Artykuł zasadniczy, na podstawie którego zaczęto we Włoszech badania lotnicze w czasie wojny światowej.
Por. L 1599.

6078. **Gemelli A.** Il male degli aviatori.— *IMI*, 1919, t. 1, str. 5 — 9.

Choroba lotnicza.

6079. **Gemelli A.** Riassunto di alcune indagini sulla psicofisiologia degli aviatori compiute nel laboratorio di psico-fisiologia del Comando Supremo.— *GMM*, 1919, t. 67, str. 49 — 71.

Sprawozdanie z badań lotniczych, przeprowadzanych w wojsku italskim podczas wojny światowej.

6080. **Gemelli A.** Sul valore dei tempi di reazione semplice specie in ordine all' applicazione di essi alla selezione personale. — *ASB*, 1928, t. 12, str. 698 — 712.

Badanie czasu reakcji jako podstawa doboru.

6081. **Gemelli A. et Ponzo M.** Les facteurs psychophysiques qui prédisposent aux accidents de la rue et les perspectives d'organisation préventive.— *JPNP*, 1933, t. 30, str. 781 — 811.

Przyczynek do badania szoferów.

— **Gemelli A.**— zob. **Ferry G., Gradenigo G.**

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

6082. **Ghillini A.** Successioni sindromiche da scoppio di granata.—*RSP*, 1918—1919, t. 8, str. 4—28, 2 rys.

Skutki wybuchu pocisku na wojnie.

6083. **Giese F.** Berufspsychologische Beobachtungen im Reichstelegraphendienst. Leipzig, 1923. — Str. 74.

Badania psychotechniczne telegrafistów w Niemczech.

6084. **Gilbert G.** Essai de critique militaire. Paris, 1890. Librairie de la Nouvelle Revue. — Str. 378.

Studia teoretyczne i historyczne (analiza poglądów Clausewitza, porównanie wojen 1806 i 1870).

6085. **Gilbert G.** Lois et institutions militaires. Paris, 1895. Fournier. — Str. 450.

Studium teorii wojny i wojska. Autor — oficer francuski — poświęca wiele uwagi roli czynników duchowych.

— **Gilbert N. C.** — zob. **Greene C. W.**

6086. **Gilbreth F. B. and Gilbreth L. M.** Fatigue study. New York, 1916. Sturgis. — Str. 6 nlb., 159.

Fizjologia zmęczenia.

6087. **Gilchrist N. S.** An analysis of causes of breakdown in flying.—*BMJ*, 1918, t. 2, str. 401—403.

Wpływ lotów na organizm.

6088. **Gilchrist N. S.** Causes of breakdown in flying. — *NYMJ*, 1918, t. 108, str. 906 i n.

Wpływ lotów na organizm.

6089. **Gillert E.** Zur Kenntnis der Einfluesse der Luftfahrt auf den menschlichen Organismus. — *MW*, 1933, str. 440—443.

Wpływ lotów na organizm.

— **Ginestou E.** — zob. **Coullaud H.**

6090. **Goethals.** Le pays et l'armée. Bruxelles, 1878. Muquardt.

Zadania społeczne i narodowe wojska. Autor był generałem belgijskim.

6091. **Goetz L.** L'Hartmannwillerkopf. Préface du Mar. Joffre. Paris, 1932. Berger-Levrault. — Str. 140, z rys.

Opis walk z frontu francuskiego z lat 1915 — 1917.

6092. **Goldstein und Gelb.** Psychologische Analysen hirnpathologischer Faelle auf Grund von Untersuchungen Hirnverletzter. — *ZGNP*, 1918, t. 40, str. 1—142.

Psychologia rannych.

6093. **Gontard A.** Fantassins français, fantassins allemands, Kemmel 1918. Paris, 1930. Charles-Lavauzelle.— Str. 157, z rys.

Wspomnienia i rozważania z wojny światowej. Autor był oficerem piechoty francuskiej.

6094. **Gordon M. M.** (Wrażenia podczas skoku ze spadochronem). — *WMŻ*, 1913, t. 4, str. 357—367.

— **Goria C.** — zob. **Lattes L.**

6095. **Gory.** Les soldats de 1870. Paris, 1914. Berger - Levrault. — Str. 112.

Charakterystyka wojska francuskiego z czasu wojny francusko-pruskiej.

6096. **Gota B.** Fisio-psicologia de entrenamiento. — *RMCP*, 1909, t. 83, str. 289—303.

Studium wprawy w wychowaniu fizycznym.

6097. **Govaerts A.** La psychologie et la morphologie appliquées au recrutement et à la sélection d'une armée. — *AMB*, 1923, t. 76, str. 300—405.

Sprawozdanie z prac amerykańskich w dziedzinie stosowania antropometrii i psychologii do poboru rekruta.

6098. **Gradenigo G.** Funzione tubaria ed aerazi aerazione. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 137—142.

Badanie zmysłu równowagi u lotników.

6099. **Gradenigo G.** I problemi sanitari dell'aviazione. — *RMeI*, 1919, t. 35, str. 8 i n.

Medycyna lotnicza.

6100. **Gradenigo G.** La scelta degli aviatori nel riguardo psicofisiologico. — *AIO*, 1919, t. 30, str. 55—66.

Badania lotnicze w wojsku italskim.

6101. **Gradenigo G.** Gli Uffici psicofisiologici dell' aeronautica. — *AIO*, 1919, t. 30, str. 91—99 i — *GMM*, 1919, t. 67, str. 3—6.

Badania lotnicze w wojsku italskim.

6102. **Gradenigo G.** (Badanie zmysłu równowagi lotników). — *AIB*, 1918, t. 67, str. 205—208.

6103. **Gradenigo G. e Gemelli A.** I testi per la scelta del personale militare navigante dell' aria. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 31—48.

Testy do badania lotników wojskowych.

6104. **Gradenigo G. et Herlitzka A.** Ricerche psicofisiologiche sui candidati al pilotaggio d'aviazione militare. — *GMM*, 1918, str. 3—17.

Badania lotników wojskowych we Włoszech.

6105. **Graeme A. H.** Aeroplane accidents. — *JRNM*, 1918, str. 51—68.

O wypadkach lotniczych, wynikłych z winy pilota.

6106. **Graeme A. H.** Aeroplane accidents. — *BMJ*, 1932, t. 2, str. 927 i n.

Nowe studia o przyczynach wypadków lotniczych.

6107. **Graeme A.H.** Aviation and medicine. — *TMS*, 1917—1918, t. 41, str. 240—270.

Dobór lotników.

6108. **Graeme A. H.** The selection of candidates for the Air Service.—*La*, 1918, str. 395—399.

Zasady doboru lotników.

6109. **Graeme A. H.** (O chorobie lotniczej). — *RMeI*, z 27.4.1918, t. 34, str. 333 i n.

Przekład z angielskiego.

6110. **Graeme A. H.** Some medical aspects of aviation.—*JRNM*, 1917, str. 328—331.

Medycyna lotnicza.

— **Graffigny** — zob. **Marquis R.**

6111. **Grant J. F.** The examination and classification of aviators. — *CJM*, 1920, t. 18, str. 96—101.

Badania reagowania organizmu na loty na wysokich pułapach.

6112. **Grasset J.** La peur. — *JPNP*, 1904, t. 1, str. 265—268.

Strach jako obrona organizmu.

6113. **Graux L.** Les fausses nouvelles de la grande guerre. Paris, 1918—1921. Champion. — 7 tomów.

Zestawienie i omówienie pogłosek wojennych, legend i przesądów za okres od wojen napoleońskich do wojny światowej. — Materiał do studiowania wpływu wojny na psychikę wojska i społeczeństwa.

6114. **Greco F.** Il carattere nelle astenie psichiche di guerra. — *RIN*, 1920, t. 13, str. 101—114.

Wpływ wojny na powstawanie chorób nerwowych.

6115. **Greene C. W. and Gilbert N. C.** An experimental analysis of the cause of the occasional fainting and collapse in the official air service test.—*MS*, 1923, t. 52, str. 31—34.

Ocena testów amerykańskich używanych w badaniach lotniczych.

6116. **Greene R. N.** The role of neurology in determining one's physical fitness for flying. — *JAvM*, 1933, t. 4, str. 74—90.

Badania zdatności do służby lotniczej.

6117. **Greene R. N.** Some aeromedical observations. — *MS*, 1917, str. 589—597.

Wpływ lotu na organizm.

6118. **Gregory J. C.** The group spirit and the fear of the dead. — *JPh*, 1921, t. 18, str. 606—609.

Przyczynek do psychologii strachu i grupy.

6119. **Griffith C. R.** Vestibular sensations and mechanisms

of balance. — *PB*, 1929, t. 26, str. 549—565.

Badanie zmysłu równowagi.

6120. **Grimal R.** L'alcoolisme du jeune soldat. Lyon, 1912. —Str. 87.

Wpływ alkoholu na ilość przestępstw w wojsku.

6121. **Groenvall H.** (Badanie wzroku kandydatów do lotnictwa).— *TMH*, 1929, t. 54, str. 47—89.

6122. **Groppali A.** Psicologia sociale e psicologia collettiva.— *ScPo*, 1900, t. 10, str. 513—543.

Psychologia społeczna i zbiorowa.

6123. **Gruner R. B. H.** Der Selbstmord in der deutschen Armee. Berlin, 1903. Francke — Str. 38.

Samobójstwa w wojsku niemieckim przed wojną światową.

6124. **Gualino L.** Ancora dei mutismi bellici.— *QP*, 1917, t. 4, str. 257—264.

Skutki psychiczne wzruszeń wojennych.

6125. **Gudden H.** Ueber Massensuggestion und psychische Massenepidemien. — *AE*, 1908, t. 4, str. 17, 35 i n.

Przyczynek do psychologii zbiorowisk (zarazy zbiorowe). Por. l. 1789.

6126. **Guglieminetti.** Le mal des altitudes.— *PrM*, 1903, t. 17, str. 49—55.

O chorobie lotniczej na podstawie obserwacji lotu balonem.

6127. **Guidelli C.** Le nevrosi nei militari considerate precipuamento sotto il rapporto medico-legale. Milano, 1896.

Choroby nerwowe i przestępczość w wojsku.

6128. **Guilbert.** Physiologie, inaptitude, hygiène de l'aviateur. Crotoy, 1917. Libr. aéronautique.

Wykład o fizjologii lotnictwa.

6129. **Guillain G.** Les examens médicaux et physiologiques du personnel navigant de l'aviation.— *CRB*, z 14.6. 1919, str. 655—663.

O wartości badań lotniczych.

6130. **Guillain G. et Ambard L.** L'étude des réactions psychomotrices au point de vue de l'aptitude des pilotes aviateurs. — *BAM*, z 16.1.1917 i — *CRB*, 1919, t. 82, str. 663—666.

Badanie zdatności do służby lotniczej.

6131. **Guillery.** Bemerkungen ueber Sehschaerfe und Schiessausbildung. — *DMZ*, 1899, t. 28, str. 193—206.

Wpływ ostrości wzroku na wyniki strzelania.

6132. **Gumplowicz L.** Soziale Massenerscheinungen. — *MSz*, 1909, str. 221 i n.

Psychologia tłumów.

6133. **Gumplowicz L.** Soziale Massenerscheinungen. Muenchen, 1909.— Str. 34.

Odbitka poprzedniego artykułu.

6134. **Gunewardene H. O.** Aetiology of effort syndrom. — *La.* 1920, t. 1, str. 885 i n.

Skutki nadmiernego wysiłku.

6135. **Guth - Jarkovsky.** Spolecenske vychove vojenske Praha, 1921.— Str. 30.

O wychowaniu obywatelskim w wojsku czechosłowackim.

6136. **H. C.** Le général, son rôle, ses qualités. Extraits des meilleurs auteurs anciens et modernes. Paris, 1870. Tanera.

Wyciągi z pism różnych autorów o zaletach wodza.

— **H. F. I.** — zob. **Caracter.**

6137. **H. M.** Prosty żołnierz polski za Napoleona. — *RiW*, z 8.5.1921, nr. 19, str. 6—11.

Ideologia żołnierza napoleońskiego.

6138. **Haan P.** (Rola zmysłu równowagi u lotników).— *NT*, 1927, t. 1, str. 463—466.

6139. **Haberling W.** Das Dirnenwesen in den Heeren und seine Bekaempfung. Leipzig, 1914. J. A. Barth.— Str. IV, 103, z rys.

Życie seksualne wojska w czasie wojen. Szkic historyczny Przyczynek do zagadnień skutków wojen.

6140. **Hadziackij F.** Duszewnyja razstrojstwa w swiazi z politiczeskimi sobytjami w Rossii.— *WMŻ*, 1908.

Wpływ rewolucji na psychikę.

6141. **Haffemeyer C.** Condition sociale de l'officier en France, en Allemagne et en Russie. Paris, 1902. Chapelot.

Rola społeczna oficera przed wojną światową.

6142. **Hahn R.** L'esame della vertigine galvanica nei piloti e nei candidati al pilotaggio. (W wyd.: Ric. biol. sull. aviaz. Roma, 1919. Bertero) i — *GMM*, 1919, t. 67, str. 154—158.

Badania lotnicze.

6143. **Hajkowicz R.** Samoubijstwo w wojskach russkich armii. — *RuW*, 1907, t. 6, str. 344 i n.

Samobójstwa w wojsku rosyjskim przed wojną rosyjsko-japońską.

6144. **Halben.** Die Augen der Luftfahrer. — *JWGF*, 1914, str. 158—168.

Badanie wzroku lotników.

— **Halberstadt G.** — zob. **Charon R.**

6145. **Hall St. G.** A study of fears. — *AJP*, 1896—1897, t. 8, str. 147—249.

Studium psychologii strachu.— Wydane też jako osobna odbitka.

6146. **Hall J. K.** Fear.—*SMS*, 1928, t. 90, str. 566—660.

Psychologia strachu.

6147. **Hallermeyer A.** Ueber die rassenbiologische Bedeutung des Krieges. — *SxP*, 1914, t. 10, str. 11—30.

Wpływ wojny na rozwój rasy.

6148. **Hallermeyer A.** Die sexualbiologischen Wirkungen des Krieges. — *SxP*, 1913, t. 6, str. 195—203.

Wpływ wojny na rozwój rasy.

— **Hamel** — zob. **Adler J. E.**

— **Hamel G. and Turner C. G.** — zob. **Turner C. G.**

6149. **Hamilton A. S.** Mental contagion — *JMiMA*, 1908, t. 28, str. 265—268.

Zarazy psychiczne.

6150. **Hara H.** Contribution to study of effect of long flight on physical condition. — *BNMJ*, 1929, t. 18, z. 7, str. 1 i n.

Wpływ długich lotów na organizm.

6151. **Harcourt J.** Contribucion al estudio del mal de los aviadores. — *AMM*, 1928, t. 28, str. 311—318.

Przyczynki do badania choroby lotniczej.

6152. **Hartmann F.** Die Orientierung. Leipzig, 1902. Vogel. — Str. 170.

Fizjologia, psychologia i patologia zmysłu orientacji.

6153. **Hartwell E. M.** Physical training, its function and place in education.—*BMSJ*, 1897, t. 137, str. 359—362.

Rola wychowawcza ćwiczeń fizycznych.

6154. **Hašek J.** Przygody dobrego wojaka Szwejka podczas wojny światowej. Autoryzowany przekład z czeskiego P. Hulki Laskowskiego. Warszawa, 1929—1930. Tow. Wyd. „Rój". Cztery tomy p. t.: I. Szwejk na tyłach, II. Szwejk na froncie. III. Przesławne lanie. IV. Po przesławnem laniu. — Str. 288, 328, 299 i 312.

Satyryczna powieść o losach żołnierza czeskiego w czasie wojny światowej.

6155. **Haselton F. R.** Psychological considerations in judging aeronautical adaptability. — *JAvM*, 1930, t. 1, str. 29—33.

Badanie cech psychicznych niezbędnych w służbie lotniczej.

6156. **Hastings H.** Reactions of normal labyrinth. — *AOR*, 1918, t. 27, str. 481 i n.

Wyniki badań zmysłu równowagi w lotnictwie wojskowym w Ameryce.

6157. **Hay P. J.** Visual requirements of aviator.—*AOA*, 1919, t. 48, str. 519—521.

Badanie wzroku lotników.

6158. **Hecker E.** Sostojanje toski i stracha pri neurastenii. — *ArPR*, 1894, t. 23, z. 2, str. 53—62.

Przyczynek do psychologii strachu.

6159. **Heflebower R. C.** (Przyczynek do psychologii jeńców wojennych). — *MS*, 1928, t. 63, str. 625—642.

6160. **Hellpach W.** Die einfache Kriegsneurasthenie. — *MMW*, 1917, t. 44, str 1649 i n.

Wpływ wojny na system nerwowy.

6161. **Hellpach W.** Die Kriegsneurasthenie.—*ZGNP*, 1919, t. 44, str. 177—229.

Nerwice wojenne.

6162. **Helme F.** Quelques reflexions sur le temps présent. — *PrMe*, 1912, t. 20, str. 357—359.

Badania lotnicze.

6163. **Henderson.** The physiology of the aviator. — *ScNY*. 1919, t. 49, str. 431—441,

Wpływ lotów na organizm ludzki.

6164. **Henderson Y.** Medical studies in aviation.—*JAMA*, 1918, t. 71, str. 1382 i n.

Badania lotnicze w Ameryce.

6165. **Henning K. A.** Matieriały k izuczeniu wljania wojennoj służby na fiziczeskoje razwitje niżnich czinow. Petersbug, 1875.

Wpływ służby wojskowej na psychikę żołnierza.

6166. **Herbert W. V.** The psychology of the battlefield. — *JRUS*, 1897, t. 41, str. 1490—1510.

Psychologia żołnierza w walce.

6167. **Herbolsheimer A. J.** Certain eye factors in examination of pilots. — *JAvM*, 1930, t. 1, str. 166—170.

Badanie wzroku lotników.

6168. **Herlitzka A.** Nouvelles recherches sur la physiologie des hautes altitudes.— — W wyd.: 1-er Congrès de la Navigation aérienne, Paris, 1921.

Wpływ lotów na wysokich pułapach.

6169. **Herlitzka A.** Sur quelques méthodes particulières d'examens des pilotes usitées en Italie. — W wyd.: 1-er Congrès de la Navigation aérienne, Paris, 1921.

Metody badań lotniczych we Włoszech.

6170. **Herlitzka A.** Influencia de los cambios de la pression atmosferica sobre los aviadores.— *RSM*, 1927, t. 26, str. 228—255.

Badanie pilotów w komorze niskich ciśnień.

6171. **Herlitzka A.** Sulla determinazione del tempo di ricognoscimento di un segno. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 196—201.

Badanie spostrzegawczości i wzroku kandydatów do lotnictwa.

6172. **Herlitzka A.** Fisiologia ed aviazione. Bologna, 1923. N. Zanichelli.

Badanie zdatności do służby lotniczej. Wpływ lotów na organizm

— **Herlitzka A.** — zob. **Gradenigo G.**

6173. **Hermann.** Ueber psychische Stoerungen depressiver Natur entstanden auf dem Boden der gegenwaertigen politischen Ereignisse. — *AZP*, 1907 i *ŻK*, 1907.

Wpływ rewolucji na psychikę.

6174. **Herwig B.** Psychotechnische Methoden im Verkehrswesen. (Zawarte w wyd.: Abderhalden's Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden, Leipzig, 1928, Abt. VI, t. C. I, str. 689 — 812).

Metody badań psychotechnicznych w służbie komunikacyjnej, m. in. badanie szoferów wojskowych, telefonistów, radiotelegrafistów i lotników (str. 722 — 725, 775 — 778 i 792 — 798).

— **Herzer W.** — zob. **Lenkner H.**

6175. **Herzig E.** Zur Aethiologie der nach Granatkommotionen auftretenden psychotischen Zustaende. — *JNP*, 1919, t. 34, str. 528—566.

Skutki wybuchu pocisku na wojnie

6176. **Hesnard A.** Le mécanisme des troubles nerveux par commotion d'obus. — *AMPN*, 1920, t. 110, str. 112 — 117.

Skutki nerwowe wybuchu pocisku na wojnie.

6177 **Hesnard A.** Psychoses du front de mer et psychoses du front terrestre. — *AMPN*, 1919, t. 108, str. 193—195.

Wpływ wojny na psychikę.

6178. **Hesnard A.** Rapport médical sur un cas de désertion chez un anormal. — *AMPN*, 1921, t. 111, str. 193 — 200.

Dezercja w wojsku.

6179. **Hesnard A.** Les troubles nerveux et psychiques consécutifs à la guerre navale. — *AMPN*, 1918, t. 106, str. 241 — 289.

Skutki psychiczne wojny morskiej.

6180. **Heusch C.** Der Einfluss des Alkohols im Balkankriege. — *DMZ*, 1914, t. 44, str. 601—609.

Skutki alkoholu na wojnie (wojna bałkańska).

6181. **Hillemanns N.** Ueber Lichtsinnpruefung fuer militaerische Zwecke.— *KM*, 1918, t. 61, str. 456 i n.

Badanie wzroku w wojsku niemieckim.

6182. **Hirschlaff W.** Gibt es eine Fliegerkrankheit? — *BKW*, 1918, str. 350—353.

O t. zw. chorobie lotniczej.

6183. **Hoag D. E.** The psychology of the conscientious objector. — *NYMJ*, 1920, t. 111, str. 187—192.

Przestępcy i psychopaci w wojsku.

6184. **Hoche A.** Seelische Massenerscheinungen im Kriege. — *DRe*, 1916, t. 2, str. 57—70.

Wpływ wojny na psychikę zbiorową.

6185. **Hochstetter G.** Der Feldgraue Buchmann. Berlin, 1918. Lustige Blaetter.

Gwara żołnierzy niemieckich podczas wojny światowej.

6186. **Hodginson R. J.** Fear, the major emotion of war. — — *GHG*, 1919, t. 33, str. 87—91.

Studium strachu na wojnie.

6187. **Hoesslin C.** Ueber Fahnenflucht. — *ZGNP*, 1919, t. 46, str. 344—355.

O dezercji.

6188. **Hofer C.** L'influence de J. J. Rousseau sur le droit de la guerre. Génève, 1916 Georg et Co. — Str. 58.

Filozofia wojny.

6189. **Hoffmann.** Ueber das Eindringen von Psychopathen in das Reichsheer.— *VGS*, 1927, t. 81, str. 29—70.

Polemika w sprawie użyteczności niektórych typów psychopatów w wojsku.

— zob. **Kittel.**

6190. **Hohenlohe-Ingelfingen O.** Militaerische Briefe. I. Ueber Kavalerie. II. Ueber Infanterie. III. Ueber Feld-Artillerie. Berlin, 1886 — 1890. E. S. Mittler. 3 tomy.—Str. IV, 149; VI, 165; VI, 244.

Studia taktyczne, zawierające wiele myśli o roli czynników duchowych na wojnie, o duchu piechoty (t. II, str. 141 — 149). Przekład rosyjski: Warszawa, 1895.— Str. 440.
Przekład francuski. Paris, 1894 — 1896.

6191. **Holbrook C. S.** Shell-shock, psychoneurosis of war. — *NOM*, 1918—1919, t. 71, str. 191—202.

Urazy wojenne.

6192. **Holzer F.** (Badanie wzroku w lotnictwie). — *AJO*, 1931.

Streszczenie: *LW*, 1932, str. 604 — 605.

6193. **Horsley I. S.** Some aspects of fear, especially fear of

death. — *Hy*, 1931, t. 9, str. 530—532.

Psychologia strachu.

6194. **Hove E. G.** Motives and mechanisms of the mind. IX. Defense mechanisms: fear. — *La*, 1931, z. 220, str. 485 - 491.

Strach jako obrona organizmu.

6195. **Hoven H.** Les commotions des centres nerveux par éclatement de projectiles à proximité immédiate. — *AMB*, 1918, t. 71, str. 721—738.

Skutki wybuchu pocisku.

6196. **Huber J. B.** The individual in the crowd. — *MTNY*, 1909, t. 37, str. 326—329.

Przyczynek do psychologii tłumu (zachowanie się jednostki w tłumie).

6197. **Huber J. B.** Imitation, suggestion and social excitements.—*MN*, 1902, t. 81, str. 1202—1206.

Przyczynek do psychologii zbiorowej (naśladownictwo, sugestia).

6198. **Hudak A.** (Ciśnienie krwi podczas lotów). — *VSG*, 1930, t. 1, str. 41—55.

6199. **Hudovernik K.** Krieg und Massenpsyche. — *NZ*, 1920, t. XXXIX, str. 210—218.

Wpływ wojny na psychikę zbiorową.

6200. **Hueber E.** Du rôle de l'armée dans l'Etat et des principes de l'instruction militaire. Paris, 1872. Berger-Levrault.

Filozofia wojny, zadania wojska.

6201. **Hughes.** Essai d'un système d'allegrement de la charge individuelle du fantassin. — *RTC*, 1909, t. 1, str. 95—116.

Badanie obciążenia piechura (fizjologia pracy).

6202. **Hunt E. L.** Shell-shock and other war neuroses.— *MeR*, 1918, t. 94, str. 91—97.

Skutki urazów wojennych.

6203. **Hunter R. J.** The falling reaction in acrobatic aviators. — *AOR*, 1920, t. 29, str. 433—436.

Badanie zmysłu równowagi u lotników.

6204. **Hurtado A.** (Badania antropometryczne w wojsku). — *RSML*, 1929, t. 2, str. 86—128.

6205. **Huss.** Untersuchung auf Gleichgewichtsstoerungen bei Fliegern. — *VGMS*, 1913, z. 6, str. 1—31.

Badania zmysłu równowagi lotników.

6206. **Huszcza A.** Ciśnienie atmosferyczne i jego oddziaływanie na ustrój. — *LW*, 1928, t. 11, str. 223—235.

6207. **Huszcza A.** Sekcja lekarska na V. Kongresie nawigacji powietrznej w Hadze i na I. Kongresie bezpieczeństwa lotu w Paryżu.— *LW*, 1931, r, XII, t. 18, str. 69—74, 136—145.

Sprawozdanie zawiera wiadomości o stanie badań lotniczych.

— **Hute** — zob. **Journées.**

6208. **J. F. H.** El caracter en el ejercito. — *RCM*, 1911, z. 12, str. 182—185.

Rola charakteru u żołnierzy.

6209. **Ideler.** Mitteilung ueber Psychosen der Militaerpersonen. — *AZP*, t. 29.

Choroby psychiczne w wojsku.

6210. **Immanuel.** Ueber die taktische und moralische Bedeutung der Tiefenstreuung bei dem Kriegsschiessen der Infanterie. (Beiheft zum Militaer - Wochenblatt, 1910). Berlin, 1910.

Wpływ wzruszeń na wyniki strzelania.

6211. **Infante Vieira E.** Anciedade de guerra. — *ABM*, 1926, t. 16, z. 10, str. 593—599.

Strach na wojnie.

— **Ingelfingen** — zob. **Hohenlohe-Ingelfingen.**

6212. **(Introduction).** Introduction aux vertus morales et héroiques. Traduite de l'italien du Sr. E. Tessauro et dediée aux Héros du Christianisme les Chevaliers de Malthe. Bruxelles, 1712. 2 tomy.

Cnoty żołnierskie, bohaterstwo.

— **Isle K.** — zob. **Koks S.**

6213. **Issler Vieira A.** O esame medico do aviador. — *TM*, 1927, t. 33, str. 113—118.

Badania lekarskie lotników.

6214. **Jaehne A.** Untersuchungen ueber Hoerstoerungen bei Fussartilleristen. — *ZH*, 1910, t. 62, str. 111—134.

Badanie słuchu artylerzystów (skutki strzelania).

6215. **Jaehns M.** Heeresverfassungen und Voelkerleben. Berlin, 1885. — Str. 408.

Wpływ epoki i charakteru narodowego na organizację wojska.

6216. **James W.** The moral equivalent of war.—*JMSI*, 1910, t. 47, str. 405—416.

Przyczynek do filozofii wojny.

6217. **Jamet A.** La guerre vue par un paysan. Préf. de J. Martet. Paris, 1931. Michel. — Str. 314.

Wspomnienia chłopa francuskiego, w czasie wojny światowej, szeregowca piechoty, potem jeńca.

6218. **Jeffrey G. R.** Some points of interest in connection

with the psycho-neuroses of War. — *KMS*, 1920, t. 66, str. 131—142.

Psychozy i nerwice wojenne.

6219. **Jegorow P.** (Wpływ długich lotów na organizm). — *HBPT*, 1930, z. 8, str. 9—10.

6220. **Jelgersma D. G.** Quelques observations sur la psychologie de foules.—*PNB*, 1901, t. 5, str. 5—15.

Psychologia tłumu.

6221. **Jermakow J. D.** Observations personnelles sur les psychoses alcooliques et l'hérédité alcoolique chez les combattants de la guerre russo-japonaise. — *AIN*, 1910, t. 2, str. 148—152.

Alkoholizm w wojnie rosyjsko-japońskiej.

6222. **Jermakow J. D.** Psichiczeskija zaboljewanja w russko-japonskoj wojnie po licznym nabliudeniam. — *ŻNP*, 1907, z. 2 i 3.

Obserwacje o chorobach psychicznych w czasie wojny rosyjsko-japońskiej.

6223. **Johnson H. M.** Résumé of research in the psychology of aviation during the year 1919. — *ScNY*, 1920, t. 51, str. 449—452.

Sprawozdanie z badań lotniczych.

6224. **Johnson H. M. and Paschal F. C.** Psychological effects of deprivation of oxygen. — *ASIC*, 1921, t. 3, str. 38—72.

Wpływ lotów na wysokich pułapach na stan psychiczny.

6225. **Johnston J. I.** The cardio-vascular problem in the aviation recruits. — *PMJ*, 1918, t. 22, str. 53—55.

Badanie kandydatów do lotnictwa w Ameryce.

6226. **Johnstone E. K.** Notes on shell-shock. —*MS*, 1918, t. 42, str. 531—538.

Urazy wojenne.

6227. **Jolly.** Klinische Mitteilungen ueber einige in Folge des Feldzuges von 1870—1871 entstandene Psychosen. — *ArP*, 1872, t. 3, str. 442 i n.

Choroby psychiczne po wojnie francusko-pruskiej.

6228. **Jones A. E.** Treatment of the neuroses. London, 1920. Baillière —Str. VIII, 233.

Książka lekarska, zawierająca analizę neuroz wojennych.

6229. **Jones G. I.** Potentialities for medical contribution to safety and efficiency in aviation. — *JAvM*, 1932, t. 3, str. 102—108.

Przyczyny psychiczne wypadków lotniczych.

6230. **Jones G. I.** Psychology in leadership. — *USAM*, 1930, t. 1, str. 44—54.

Psychologia dowodzenia.

6231. **Jones J. H.** Aviation problems. — *NYMJ*, 1919, t. 109, str. 83—86.

Badanie narządów zmysłowych jako warunek przyjęcia do lotnictwa.

6232. **Jones J. H.** Aviation problems. — *JNMD*, 1919, t. 49, str. 227—233.

Badanie wpływu lotów na organizm.

6233. **Jones J. H.** The ear and aviation. — *JAMA*, 1917, str. 1607—1609.

Badanie zmysłu słuchu u lotników.

— **Jones R.** — zob. **Armstrong-Jones R.**

6234. **Jordan A. M.** Some results and correlations of Army Alpha tests. — *SS*, 1920, t. 11, str. 354—358.

Wyniki stosowania testów wojskowych w szkołach.

6235. **Josué O.** L'asthénie chez les aviateurs. — *AMPM*, 1918, str. 601—608.

Wpływ latania na organizm.

6236. **Josué O.** L'examen du coeur et des vaisseaux chez les aviateurs. — *AMPM*, 1918, t. 69, str. 609—628.

Badanie serca i naczyń lotników.

6237. **Josué O.** La pression arterielle des pilotes aviateurs. — *CRB*, z 4.6.1919.

Wpływ lotów na organizm.

6238. **Joteyko J.** Le facteur psycho-physiologique dans le travail industriel.—*BIP*, 1918, t. 18, str. 167—185.

Przyczynek do naukowej organizacji pracy.

6239. **Joteyko J.** La psychotechnique structurale et la personnalité.— *HMe*, 1928, t. 23, str. 6 - 8.

O wartości badań psychotechnicznych.

6240. **(Journées).** Journées de grande guerre. — *RI*, 1927, z. 8, str. 226—260.

Opis stanu psychicznego piechura w walce nowoczesnej.

— zob. **Tag**, l. 4846.

6241. **Juarroz C. et Nunez P.** (Krótkie studia o wpływie latania na organizm). — *CRB*, z 21.6.1919.

6242. **Jude R.** Essai sur la crainte. — *AAC*, 1909, t. 24, str. 401—429.

Studium strachu i obawy.

6243. **Jude R.** Mentalité personnelle et mentalité acquise des soldats du bataillon d'Afrique. — *C*, 1909, t. 9, str. 5—8.

Psychologia żołnierzy kolonialnych.

6244. **Juszkiewicz I.** Istieria w wojskach w zawisimosti ot traumy. — *WMŻ*, 1893, t. 178, str. 372—382.

Histeria w wojsku rosyjskim.

6245. **Kalina O. G.** (Fizjologia marszów forsownych). — *OMŻ*, 1930, t. 5, str. 340—344.

6246. **Kallos O.** Der schlechte Schuetze. — *MAZ*, 1913, t. 47, str. 233—236.

Badanie wyników strzelania w związku z wzrokiem żołnierza.

6247. **Kapp.** Angst und Zwang in biologisch - psychologischer Betrachtung. — *SZu*, 1922, t. 19, z. 20.

Przyczynek do psychologii strachu.

6248. **Karaffa-Korbutt K.** Eugenika, służba wojskowa a wojna. — *LW*, 1926, r. VII, t. 7, str. 105—121.

Autor porusza również zagadnienia wpływu wojny na psychikę.

6249. **Karaffa-Korbutt K.** (Eugeniczne znaczenie wojny).— *WG*, 1922, z. 3—4.

6250. **Karbowski B.** O dominujących poglądach na sprawę tak zwanej nerwicy kontuzyjnej. — *LW*, 1920, z. 14, str. 5—20; (ciąg dalszy zapowiedziany nie ukazał się w druku).

Materiał pomocniczy do studiowania skutków urazów.

6251. **Kawaszima K.** Ein Vorschlag zur psychologischen Untersuchung der Rekruten. — *ZMJ*, 1912, z. 29, str. 47 i n.

Jedna z pierwszych prób stosowania badań psychologicznych przy poborze rekruta.

6252. **Kehl H.** Ueber den Fliegertod. — *MMW*, 1917, t. 74, str. 1123 i n.

Przyczynek do psychologii lotnika.

6253. **Keith C. W.** Pilots and their medical examinations. — *NMJ*, 1928, t. 13, str. 462—463.

Badania lekarskie pilotów.

6254. **Kellner F.** Die Kriegs- und Nachkriegsfolgen fuer die Gesundheit des deutschen Volkes.— *VGS*, 1926—1927, t. 23, str. 259—267.

Wpływ wojny na psychikę narodu.

6255. **Kellog V. L.** The bionomics of war. — *SHy*, 1914—1915, t. 1, str. 44—52.

Wpływ wojny na poprawę rasy.

6256. **Kennedy F.** The nature of nervousness in soldiers. — *JAMA*, 1918, t. 71, str. 17—21.

Choroby nerwowe żołnierzy na wojnie.

6257. **Kennedy J. C.** Discussion on functional nervous disorders in the service. —

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI

PRSM, 1929, t. 22, str. 25—30.

Choroby nerwowe wywołane przez służbę w wojsku.

6258. **Kern.** (Badanie psychotechniczne uzdolnienia do zawodu lekarskiego). — *VGS*, 1931, z. 85, str. 248—258.

Streszczenie: *LW*, 1932, t. 20, str. 537 — 538.

6259. **Kerrison.** Examination of Army aviators. — *AOR*, 1918, t. 27, str. 1077 i n.

Badania lotnicze w Ameryce.

6260. **Kessel J.** Załoga. Powieść lotnicza. Przeł. Zoda-Mares. Warszawa, 1926. Bibl. Dz. Wyb.—Str. 171.

Przekład powieści podanej pod l. 2282.

6261. **King B.** The conquest of fear. Garden City, New York, 1922. Page. — Str. 4, 270.

Studium o strachu.

6262. **Kipling R.** La France en guerre. Trad. C. et. J. Ritt. Paris, 1916. Berger - Levrault. — Str. 121.

Wrażenia znanego pisarza angielskiego z podróży po Francji w czasie wojny światowej (Oddziały angielskie na froncie, okopy, etapy, tyły).

6263. **Kittel.** Ueber das Eindringen der Psychopathen in das Reichsheer.—*VGS*, 1927, t. 81, str. 3—28.

O użyteczności niektórych typów psychopatów w wojsku.

— zob. **Hoffmann.**

6264. **Klausa.** Kurzausbildung und Disziplin. — *MWB*, z 11.9. 1932, z. 10, str. 320—322.

Wpływ skróconej służby wojskowej na karność.

6265. **Kleemann K.** Muschkoten. Berlin, 1930. Phoenix-Verlag.—Str. 288.

Wspomnienia żołnierza niemieckiego z wojny światowej.

6266. **Kluge A.** Psychologische Unfallneigung im Kriege.—*ArP*, 1928, t. 84, str. 739—758.

Wpływ wojny na psychikę.

6267. **Knapp A.** Equilibrium and orientation. — *AOR*, 1916, t. 25, str. 453 i n.

Związek między wzrokiem a zmysłem równowagi i orientacji.

6268. **Kneppers-Sonnenberg G. A.** Zur Psychologie der Koerpererziehung. — *ZM*, 1927, t. 3, str. 45—51.

Psychologia wychowania fizycznego.

6269. **Knobl W. und Fronius H.** Einwirkungen von Hoehenfluegen. — *MW*, 1933, t. 7, str. 836 - 839.

Wpływ lotu na wysokich pułapach.

6270. **Knott J.** Aviator's sickness. — *MP*, 1916, t. 101, str. 519 i n.

O chorobie lotniczej.

6271. **Kohl C.** Om Panik og Skraek i Krigen. Et Bidrag til Krigens Psykologi, Koebenhavn, 1917. Nordiske Forfatteres Forlag. — Str. 151.

Praca oficera duńskiego o panice na wojnie.
Treść: analiza zjawiska paniki; czynniki sprzyjające (sugestia, zaraza psychiczna, zaskoczenie, oddziały niewyszkolone) i przeciwdziałające (karność, przykład osobisty, zimna krew); przykłady panik w dawnych wojnach i na początku wojny światowej; zwalczanie paniki.
Autor korzysta z prac następujących autorów: Campeano, Daudignac, Dessoir, Kessler, Laffargue, Le Bon, Martynow, Percin, Pfuelf, oraz z artykułów prasowych z pierwszych lat wojny światowej.

6272. **Koks G. and Isle K.** Prophesying army promotion. — *JAP*, 1920 — 1921, t. 4, str. 73—87.

Badania psychotechniczne w wojsku.

6273. **Korniejew W.** (Praca psychologiczna w szkołach wojskowych Czerwonej Armii). *WSD*, 1933, z. 1, str. 25—28.

Streszczenie: *LW*, 1933, t. 22, str. 53 — 54.

6274. **Kraepelin E.** Arbeitspsychologische Ausblicke. — *PAr*, 1923—1925, t. 8, str. 431—450.

Naukowa organizacja pracy. Możliwość zastosowań wojskowych.

6275. **Kraft O.** Sinn und Sendung des Wehrtums. Leipzig, b. r. Braumueller.—Str. 47.

Ideologia wojska.

— **Kraft von Hohenlohe** — zob. **Hohenlohe - Ingelfingen O.**

6276. **Kragh J.** (Badanie słuchu i zmysłu równowagi u kandydatów do lotnictwa.) — *Mil*, 1929, t. 35, str. 54 — 73.

6277. **Kraus E.** Krieg und Kultur in der Lebensgeschichte der Rasse. Leipzig, 1907. —Str. 19.

Filozofia wojny; wpływ wojny na rozwój kultury i rasy.

6278. **Krayn M.** Ueber Wachvergehen nach dem Militaerstrafgesetzbuch. Bonn, 1919.

Psychologia przestępstw wojskowych.

6279. **Kreutz J.** Die grosse Phrase. Zuerich, 1929. Rascher. 2 tomy.—Str. 208 i 260.

Książka pacyfistyczna o wojnie światowej.

6280. **(Krieg).** Der grosse Krieg 1914 — 1918. Unter Mitwirkung hervorragender Fachmaenner herausgegeben von M. Schwarte. Berlin, 1921 — 1923. J. A. Barth. Tom 10-ty: Die Or-

ganisation der Kriegfuehrung, Teil 3: Die Organisationen fuer das geistige Leben im Heere.—Str. XX, 589.

Książka zawiera materiał do studiowania życia wojska niemieckiego w czasie wojny światowej.

6281. **Kuehner F.** Vom Kriege.— *PAM*, 1908 — 1909, t. 7, str. 23—31.

Filozofia wojny.

6282. **Kuffner K.** O citu spolecenskem a jeho chorobach. Praha, 1899.—Str. 24.

O instynkcie społecznym.

6283. **Kulikowskij G. G.** (Podstawy opracowania profesjogramów lotnika dotyczących gardła, nosa i ucha). — *WSD*, 1933, z. 5, str. 23—31.

Streszczenie: *LW*, 1933, t. 22, str. 309 — 310.

6284. **Kuprianow J. D.** O rostie niżnich czinow. — *POM*, 1888—1889, t. 6, str. 219—226, 2 tabl.

Studia antropometryczne w wojsku.

6285. **Kylin E.** (Choroby nerwowe u rekrutów). – *TMH*, 1926, t. 51, str. 163—171.

6286. **L.** Condition d'aptitude au service de l'aviation militaire en Italie. — *C*, 1911, str. 234 i n.

Sprawozdanie z badań w lotnictwie wojskowym we Włoszech (badanie zdatności).

6287. **Lacausse A. T.** Les dégénérés psychiques, étudiés spécialement au point de vue du service militaire. Bordeaux, 1889.—Str. 103.

Służba wojskowa psychopatów.

6288. **Lacroix P.** Les réactions de l'oreille chez les aviateurs pendant les vols. — *AM*, 1917, str. 94—97.

Badanie wpływu lotu na słuch.

6289. **Lagrange P.** La psychologie de l'entrainement. — *RHPP*, 1906 — 1907, t. 21, str. 243, 272 i n.

Psychologia wprawy i treningu.

— **Laguerie**—zob. **Villetard.**

— **Lambert L.** — zob. **Cruchet R.**

6290. **Lamoureux A.** La psychologie morbide du temps de guerre.—*RMe*, 1908, t. 18, str. 515 — 525 i — *RHPP*, 1908 — 1909, t. 23, str. 79, 106 i n.

Wpływ wojny na psychikę.

— **Lamy G.** — zob. **Etienne G.**

6291. **Larsen K.** Krieg und Menschen, Psychologische Bilder aus einem modernen Krieg. Deutsch von Fischer-Benzon. Kiel, 1905.

Materiał do badania zachowania się żołnierzy wobec wrażeń wojennych.

— **Larsen C. N.** — zob. **Ellis M. M.**

6292. **Lattes L.** I reati dei psiconevrotici di guerra. — *AACI*, 1918 — 1919, t. 39, str. 1—26.

Nerwice wojenne.

6293. **Lattes L. e Goria C.** Alcune considerazioni attorno alle psiconeurosi d'origine bellica. — *AACI*, 1917, t. 38, str. 97, 193 i n.

Przyczynek do studiów nerwic wojennych.

6294. **Lavigne - Delville.** Apparences et réalités militaires. Paris, 1932. Charles-Lavauzelle.—Str. 160.

Autor — generał francuski — porusza m. in. zagadnienie ducha wojska, obowiązków wobec narodu.

6295. **Lebiediew W. P.** Nabliudienja nad koliebaniem rosta i wiesa u sołdat. Petersburg, 1894. — Str. 136.

Studia antropometryczne w wojsku.

6296. **Le Bon G.** Hier et Demain. (Pensées brèves). Paris, 1918. Flammarion. — Str. 252.

Rozważania psychologiczne w związku z wojną światową, m. in. psychologia bitwy, siły moralne narodu, wojna i pokój.

6297. **Le Bon G.** La psychologie des foules.—*RSc*, 1895, str. 417, 488 i n.

Psychologia tłumu.

6298. **Lee C. F.** Aviation and the war.—*JAS*, 1918, t. 8, str. 225—232.

Badania lotnicze.

6299. **Lefebvre G.** Un de l'Avant. Carnet de route d'un „Poilu". Lille, 1930. Journaux et Imprimeries du Nord.—Str. 269, 4 nlb.

Wspomnienia młodego ochotnika, szeregowca piechoty francuskiej, spisane po wojnie na podstawie notatek robionych w polu (9. 10. 1914 — 27. 11. 1917). Dwukrotnie ranny, inwalida.

6300. **Legrand - du - Saulle.** De l'état mental des habitants de Paris pendant les événements de 1870—1871.— *GHCM*, 1871.

Psychika francuzów w czasie wojny francusko-pruskiej.

6301. **Leiri F.** Ueber die Bedeutung des Vestibularapparats bei der Aviation.— *ZH*, 1927, t. 17, str. 381—391.

Zmysł równowagi u lotników.

6302. **Lelong M.** Quelques formes de la fatigue à l'avant. — *PMe*, 1917, t. 19, str. 66—68.

Skutki znużenia w czasie wojny.

6303. **Lenin W. U.** Armja i riewolucja. Leningrad, 1925. Gosizdat.—Str. 187.

Poglądy Lenina na filozofię wojny i rewolucji.

6304. **Lenkner H. u. Herzer W.** Die psychologische Wirkung der Links- und Rechtslenkung beim Automobil.—*IP*, 1932, z. 11 — 12, str. 349—353.

Badania psychotechniczne szoferów.

6305. **Lépine R.** Pour la sécurité de l'aviateur. — *LM*, 1911, t. 107, str. 997—999.

O konieczności badań lotniczych.

6306. **Leri A.** Commotional shock. — *MeR*, 1919, t. 96, str. 591—628.

Skutki psychiczne wybuchu pocisku.

6307. **Lettow-Vorbeck O.** Der Krieg von 1806. Berlin, 1892—1899. E. S. Mittler. 4 tomy.—Str. XIV, 441; XVI, 400, 16 szk.; XVI, 209, 10 szk.; XVIII, 475, 12 szk.

Praca historyczno - wojskowa, zawierająca materiał o roli czynników duchowych na wojnie oraz o panice.

6308. **Lettow-Vorbeck O.** Die Geschichte des Krieges von 1866 in Deutschland. Berlin, 1896—1910. E. S. Mittler. 3 tomy. — Str. XVIII, 390, 3 szk.; XXV, 687, 9 szk.; XXI, 491, 10 szk.

Praca historyczno - wojskowa, zawierająca materiał do studiowania paniki na wojnie.

6309. **Levi-Bianchi M.** Le emozioni e le neuro-psicosi di guerra. — *QP*, 1919, t. 6, str. 114—117.

Wpływ silnych wzruszeń wojennych na powstawanie nerwic.

6310. **Lévy-Valensi J.** L'anxiété. —*SHP*, 1926, t. 3, str. 282—290.

Przyczynek do studiowania strachu i bojaźni.

6311. **Lewis E. R.** Barany chair tests and flying ability.—*JAMA*, 1918, t. 70, str. 1519 i n.

Testy do badania zdatności do służby lotniczej.

6312. **Lewis E. R.** Influence of altitude. — *JAMA*, 1918, t. 70, str. 1398 i n.

Skutki lotów na wysokich pułapach.

— **Lewis E. R.**—zob. **Fischer L.**

6313. **Leys J. F.** Mental and moral training for war. — *USNM*, 1913, t. 7, str. 165—174.

Przygotowanie psychiczne do wojny.

6314. **Linares A. Maza.** (Zastosowanie amerykańskich testów Alfa w wojsku hiszpańskim).—*RSM*, 1933, str. 66—72.

6315. **Linck O.** Kameraden im Schicksal. Stuttgart, 1930, Strecker.—Str. 164.

Nowele z życia żołnierzy niemieckich z wojny światowej.

6316. **Lisi L. e Foscarelli E.** Psiconevrosi di guerra e piccole cause emotive. Pessaro, 1920.—Str. 130.

Nerwice wojenne i ich przyczyny.

6317. **Livi R.** Saggio dei resultati antropometrici ottenuti dallo spoglio dei fogli sanitarii delle classi 1859—63. Roma, 1894.—Str. 47, 7 rys.

Próby zastosowania pomiarów antropometrycznych do poboru rekruta.

6318. **Livi R.** Antropometria militare. Roma, 1896. 2 cz.—Str. 2, 419; atlas: — Str. 2, 23 planów.

Dalsze doświadczenia w sprawie pomiarów antropometrycznych w wojsku.

6319. **Livi R.** Antropometria. Milano, 1900. Hoepli. — Str. 1, 237, z rys.

Metody antropometrii w zastosowaniu do wojska (nowe opracowanie).

6320. **Liwanow.** O simulacjach prizywajemych k ispołnienju woinskoj powinnosti. (W wyd.: Obszczestwo Russkich Wraczej w pamiat Pirogowa. Petersburg, 1905, t. 5, str. 42 – 50).

O udawaniu chorób przez rekrutów w wojsku rosyjskim.

6321. **Lizinskij E.** Psichołogja truda. Leningrad, 1925. — Str. 148, 56 rys.

Fizjologia i psychologia pracy.

6322. **Loehner.** Ueber Psychose beim Militaer nach Feldzuegen —*AZP*, t. 37.

Wpływ wojny na psychikę żołnierzy (przed wojną światową).

6323. **Loewy A. und Placzek S.** Die Wirkung der Hoehe auf das Seelenleben des Luftfahrers. — *BKW*, 1914, str. 1020—1023.

Wpływ lotu na wysokich pułapach na psychikę.

6324. **Loewy M.** Zur Aethiologie psychischer und nervoeser Stoerungen der Kriegsteilnehmer.—*MPN*, 1917, t. 41, str. 831—835.

Przyczynek do studium nerwic wojennych.

— **Logre** — zob. **Dupré.**

6325. **Longacre R. F.** Certain special aspects of physical examination for flying. — *JAvM*, 1930, t. 1, str. 160—165.

Badania lekarskie lotników.

6326. **Longacre R. F.** Personality study. — *JAvM*, 1930, t. 1, str. 33—50.

Badanie właściwości psychicznych niezbędnych w służbie lotniczej.

6327. **Longacre R. F.** Physical fitness for airplane pilot duty. — *JAvM*, 1930, t. 1, str. 64—80 i 160—165.

Badanie zdatności do służby lotniczej.

6328. **Longacre R. F.** Selection of flying cadets.—*MS*, 1931, t. 69, str. 431—437.

Badanie lekarskie zdatności do służby w lotnictwie.

6329. **Longstreth C. M.** Maintenance of equilibrium in aviation.— *USNM*, 1929, t. 27, str. 1—9.

Badanie zmysłu równowagi u lotników.

6330. **Lopez J. A.** Psicofisiologia del aviador. — *SMA*, 1918, t. 26, str. 68 — 71, 126, 239, 349 — 352; 1920, t. 27, str. 336 — 338.

Wiadomości o badaniach lotniczych.

6331. **Lopez L. V.** Fear.—*NOM*, 1925— 1926, t. 78, str. 423 — 428.

Przyczynek do psychologii strachu.

6332. **Loreta U.** Per l'applicazione di esami psicologici nell'esercito. — *Plc*, 1915, t. XVII, Sezione prat., str. 1298 — 1300.

Badania psychotechniczne w wojsku.

6333. **Lower W. E.** Biological factors in the production of war. — *ClMJ*, 1914, t. 13, str. 870 — 878.

Filozofia wojny.

— **Lucien-Graux** — zob. **Graux L.**

6334. **Ludwig C. F.** De damno et calamitate quae in sanitatem publicam et societatem ex perpetuo bello redandat. Lipsiae, 1814 — 1815. 2 cz. — Str. 11 i XIV.

Broszura o złych skutkach wojen.

6335. **Lunier.** De l'influence des grandes commotions politiques et sociales sur le développement des maladies mentales. — *AMP*, 1874, t. VIII — IX.

Wpływ rewolucji na psychikę. — Osobna odbitka: — Paris, 1874.

6336. **Lux E.** L'armée et la vie militaire. — *PracF*, 1896, t. 19, str. 85 — 102.

Wpływ służby wojskowej na zdrowie i na psychikę żołnierzy.

6337. **Luys J.** La foule criminelle. — *APH*, 1894, n. s. 4, str. 289 — 297 i — *RML*, 1895, t. 2, str. 70 — 76.

Psychologia tłumu (przestępstwa zbiorowe).

6338. **Luzzati A.** (Badanie słuchu artylerzystów w marynarce włoskiej). — *AMN*, 1916, t. 1, str. 86 — 88.

— **Lyman H. W.** — zob. **Fischer L.**

6339. **Manginelli L.** Variazioni della pressione sanguina in aeroplano. — *GMM*, 1919, t. 67, str. 78 — 89.

Doświadczenia w sprawie wpływu lotu na ciśnienie krwi.

6340. **Manuel E. G.** Strain and strees of f ying. — *La*, z 28.9.1918, str. 415 i n.

O znużeniu wywołanym przez loty.

6341. **Marczewski S.** Z badań nad wpływem krótkotrwałego działania niskich ciśnień atmosferycznych na ustrój.— *LW*, 1933, r. XIV, t. 22, str. 431 — 446.

— **Martet J.**—zob. **Jamet A.**

— **Martiis** — zob. **Cognette de Martiis L.**

— **Martin C. D.**— zob. **Conway M. D.**

6342. **Mathieu de Fossey A.** L'examen médical des pilotes aviateurs. — *Ae*, r. 1919 i *PrMe*, r. 1920.

Badania lotnicze.

6343. **Mathieu de Fossey A. et Béhague.** Influence du vol sur l'organisme.— *GHCM*, z 20.3.1920.

Wpływ lotów na organizm.

6344. **Maxwell S. S.** (Badanie zmysłu równowagi). — *ScNY*, 1921, t. 53, str. 423 — 429.

— **Maza** — zob. **Linares A. Maza.**

— **Messieres** — zob. **Escande de Messieres.**

6345. **Michel B. M.** Le débit respiratoire dans les ascensions en avion et en montagne. Thèse. Lyon, 1921.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na organizm (loty na wysokich pułapach).

— **Michel B. M.**—zob. **Piéry.**

6346. **Mikułowski W.** O dziecku i o żołnierzu. — *OD*, 1924, t. 2, str. 63 — 69.

Porównanie psychiki dziecka i żołnierza na podstawie obserwacji autora (lekarza) w czasie wojny.

6347. **Mikułowski W.** O bliskim związku między pediatrią a medycyną wojskową. — *LW*, 1928, t. 11, z. 2, str. 118 — 122.

Przeróbka poprzedniego artykułu, zawierająca uwagi o psychologii żołnierza.

6348. **Missiuro W.** Contribution à l'étude de l'influence du vol en avion sur les fonctions circulatoire et respiratoire. — W wyd.: 1-er Congrès de l'aviation sani-

taire. Paris, 1929, str. 80 — 83.

Wpływ lotu na organizm.

6349. **Missiuro W.** Laboratorium fizjologiczne na usługach wychowania fizycznego i sportu. — *LW*, 1925, r. VI, str. 20 — 40, 125 — 145, 204 — 220, 312 — 357 i 585 — 597.

Wydane później jako oddzielna odbitka, por. l. 3101.

6350. **Missiuro W.** Współczesne metody selekcji lotników.— *Med*, 1928, r. II, str. 430— 433 i 452 — 466.

Porównanie metod badania.

— **Montoro** — zob. **Garcia Montoro I.**

— **Moulinier R.** — zob. **Cruchet R.**

— **Mumey N.** — zob. **Chase J. S.**

— **Nepper** — zob. **Camus J., Vincent.**

6351. **Norman H. J.** Stress of campaign. — W wyd.: Reports of neurology and psychology, Edinbourgh, 1917, t. 15, str. 275 — 308.

Znużenie na wojnie.

— **Nunez P.** — zob. **Juarroz C.**

6352. **O'Connor R.** The relation of the eyes to rifle shooting. — *Op*, 1915, t. 11, z. 7, str. 745 i n.

Wpływ wzroku na wyniki strzelania.

6353. **Oloff.** Ueber Farbensinnuntersuchungen in der deutschen Marine. — *KM*, 1918, t. 61, z. 8 — 9, str. 337 i n.

Badanie wzroku w marynarce niemieckiej.

6354. **Osmólski W.** Bonaparte wśród zadżumionych. — *LW*, 1921, str. 600 — 605.

Epizod z wojny w 1799 r. Przyczynek do metod dowodzenia i wpływania na ducha wojska.

6355. **Parsons R. P.** Search for non-physical standard for naval aviators. — *USNM*, 1918, t. 12, str. 155 i n.

Badania lotnicze w marynarce amerykańskiej.

— **Paschal F. C.**—zob. **Johnson H. M.**

6356. **Paton S.** Effects of low oxygen pressure on personality of aviator.—*JAMA*, 1918, t. 71, str. 1399 i n.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na pracę lotnika.

6357. **Petit H.** Variations de la pression artérielle dans les marches en pleine et en montagne. — *CRB*, 1905.

Fizjologia marszu, wpływ wysokości na organizm.

6358. **Pézard A.** Sturm auf den Huegel Vauquois. Aus dem Franzoesischen von P. Fischmann. Berlin, 1930. Bernard u. Graefe.

Przekład książki podanej pod l. 3580.

6359. **Piéry et Michel.** Le débit respiratoire dans les ascensions en mantagne et en avion. — *LM*, z 25.7. 1922.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na organizm (loty na wysokich pułapach).

— **Placzek S.** — zob. **Loewy A.**

6360. **Pol. W.** O daltonizmie w związku z badaniem kandydatów do lotnictwa. — *LW*, 1932, r. XIII, t. 19, str. 75 — 87.

6361. **Pol W.** Wybór kolorowego światła do oświetlenia kabiny samolotów. — *LW*, 1933, r. XIV, t. 21, str. 585 — 595.

— **Ponzo M.** — zob. **Gemelli A.**

— **Popow I. N.** — zob. **Billet O. D.**

6362. **Portmann.** Interprétations des épreuves labyrinthiques chez les aviateurs. — W wyd.: 1-er Congrès de la Navigation aérienne, Paris, 1921.

Badanie zmysłu równowagi pilotów.

6363. **Quix F. H.** L'appareil vestibulaire est-il l'organe du sens de l'équilibre? — *AIL*, 1922, r. 28, t. 1.

Dyskusja w sprawie umiejscowienia zmysłu równowagi. Streszczenie: *LW*, 1932, str. 281 — 286.

6364. **Quix F. H.** Le mal de mer et le mal des aviateurs. — W wyd.: Monographies oto-rhino-laryngologiques, Paris, nr. 8.

O chorobie lotniczej.

— **Rand G.** — zob. **Ferré C. E.**

6365. **Richet.** Mesure des réactions psycho - motrices. — *CR*, z 24.7.1916.

Przyczynek do badania sposobu reagowania lotników.

6366. **Robertson C. M.** (Badanie zmysłu równowagi i ciśnienia krwi u lotników wojskowych). — *JAOS*, 1918, t. 3, str. 457 — 486.

— **Romagna-Manola** — zob. **Bilancioni G.**

6367. **Rouch.** Ecole d'aviation et médecine militaire. — *C*, 1911, str. 289 i n.

O konieczności badania lekarskiego kandydatów do lotnictwa.

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

— **Sanglé** — zob. **Binet-Sanglé.**

— **Saulle** — zob. **Legrand du Saulle.**

6368. **Schneider E. C.** Aviation, physiologic observations and methods. — *JAMA*, 1918, t. 71, str. 1384 i n.

Wpływ lotu na organizm.

6369. **Schurmeier H. L.** Physical effects of flying.— *JAMA*, 1917, t. 69, str. 584 i n.

Wpływ lotu na organizm.

— **Schwarte M.**—zob. **Krieg.**

6370. **Schwarzmann.** Zur Biologie und Therapie der Angstzustaende.— *MMW*, 1932, t. 53.

Przyczynek do psychologii strachu i bojaźni.

6371. **Scruton W. A.** (Badanie zmysłu równowagi). — *AOR*, 1917, t. 27, str. 528 i n.

6372. **Sidis B.** The psychology of suggestion, a research into the subconscious nature of man and society. Introd. W. James, New York, 1898. — Str. X, 386.

Rola sugestii w życiu zbiorowisk.

— **Sonnenberg** —zob. **Knepers-Sonnenberg G. A.**

6373. **Szebesta A.** Objaw Rossolimo w świetle badań lotniczo - lekarskich.— *LW*, 1929, r. X, t. 14, str. 178 — 185.

6374. **Szulc G.** Wydatek energii żołnierza polskiego a jego potrzeby pokarmowe. — *LW*, 1925, r. VI, str. 482 — 528.

Analiza różnych ćwiczeń wojskowych (musztra, marsz, bieg, rzucanie granatem; metody badań).

6375. **Tara.** Mesures de pression artérielle effectuées en avion à differentes altitudes. — *CRB*, z 21.6.1919.

Wpływ rozrzedzonego powietrza na organizm (loty szkolne na różnych wysokościach).

— **Tests** — zob. **Army mental tests.**

6376. **Tissot J.** (Szereg prac z dziedziny badania wpływu rozrzedzonego powietrza (różnic wysokości) na organizm ludzki).—*CR*, 1901, 1903 i 1904; *CRB*, 1901, 1902 i 1904; *JPPG*, 1903.

— **Valensi** — zob. **Lévy-Valensi J.**

— **Van Wulfften P.** — zob. **Wulfften P.**

— **Vieira** — zob. **Infante Vieira E.**

— **Vieira** — zob. **Issler-Vieira A.**

6377. **Vincent.** La méthode de Camus Nepper appliquée à la sélection des aviateurs. — *CRB*, z 24.4.1920.

Metody badania lotników.

6378. **Vincent.** Recherches sur les mésures de rèactions psycho - motrices.— *CRB*, z 17.4.1920.

Badanie reakcji lotników.

— **Vischer A. L.** — zob. **Bing R.**

— **Vorbeck** — zob. **Lettow-Vorbeck O.**

6379. **Wetzel.** Ueber Schreckpsychosen.— *ZGNP*, 1931, t. 65.

Wpływ strachu na psychikę.

6380. **Wilmer W. H.** Ocular conditions affecting efficiency of aviator.— *AOR*, 1918, t. 47, str. 439 i n.

Badanie wzroku kandydatów do lotnictwa.

6381. **Wulfften P.** Zintuigelijke en psychische functies figdens het vliegen. Leiden, 1921. Doesburgh. — Str. XXI, 118.

Zjawiska psychologiczne i fizjologiczne podczas lotu.
Por. l. 5478.

— **Yerkes R. M.** — zob. **Cobb M. V.**

6382. **Zade M.** Fliegerblindheit. — *MMW*, z 2.11.1915.

O wpływie lotu na wzrok (ślepota lotnicza).

— **Żiżkin N. N.** — zob. **Billet O. D.**

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI.

MIEJSCE NA NOTATKI

Skorowidz skrótów tytułów czasopism

Table des abréviations (titres des périodiques)

SKOROWIDZ SKRÓTÓW TYTUŁÓW CZASOPISM[1]).

A	Les Archives de la Grande Guerre, Paris. *(nr)*
Ae	L'Aéronautique, Paris. *(m)*
Aei	L'Aérotecnica, Roma. *(m)*
Aep	L'Aérophile, Paris. *(t)*
Af	Alkoholfrage, Dresden. *(k)*
An	L'Anthropologie, Paris. *(6r)*
Ann	Les Annales, Paris. *(nr)*
Ar	Ardea, Roma.
Arb	Arbeitsphysiologie, Berlin. *(nr)*
Arbd	Arbeitsdienst, Berlin. *(t)*
At	Ateneum, Warszawa. *(m)*
AA	Archivio di antropologia criminale, psichiatria e medicina legale, Torino. *(6r)*
AAe	Annuario ufficiale della Regia Aeronautica, Roma. *(r)*
AAA	Annals of the American Academy of Political and Social Science, Philadelphia. *(2m)*
AAC	Archive d'anthropologie criminelle et des sciences pénales, Paris. *(nr)*
AAN	Archiv fuer Anthropologie, Braunschweig. *(nr)*
AAP	Archivos argentinos de Psicologia normal, patologica, terapia neuromental y ciencia afines, Buenos Aires. *(nr)*

---

[1]). Objaśnienie: *r* — rocznik; *2r* — dwa zeszyty rocznie; *k* — kwartalnik; *2m* — dwumiesięcznik; *6r* — sześć zeszytów rocznie; *8r* — osiem zeszytów rocznie; *10r* — dziesięć zeszytów rocznie; *m* — miesięcznik; *2t* — dwutygodnik; *t* — tygodnik; *dz* — dziennik; *nr* — nieregularnie.

AAS Archiv fuer angewandte Soziologie, Berlin. *(2m)*

AAZP Allgemeine aerztliche Zeitschrift fuer Psychotherapie und psychische Hygiene, Leipzig. *(m)*

AB Akademischer Beobachter, Berlin.

ABM Archivos brasileiros de medicina, Rio de Janeiro. *(m)*

ACP Arch. do Colon. de psychopathologia.

AD Aero Digest, New York. *(m)*

AE Arzt als Erzieher, Muenchen. *(m)*

AF Alere Flammam, Torino. *(m)*

AFi Archivio di Fisiologia, Firenze. *(nr)*

AFr Annali di freniatria, Torino.

AGP Archiv fuer gesamte Psychologie, Leipzig. *(2m)*

AGPh Archiv fuer die gesamte Physiologie, Bonn. *(nr)*

AGS Archiv fuer die gesamte Soziologie, Leipzig. *(k)*

AH Annales d'Hygiène publique et de Médecine légale, Paris. *(m)*

AHA Annals of Hygiene, Philadelphia.

AIB Archives Italiennes de Biologie, Roma.

AIIS Annales de l'Institut international de Sociologie, Paris. *(nr)*

AIL Archives internationales de laryngologie, Paris. *(nr)*

AIN Archives internationales de neurologie, Paris. *(m)*

AIO Archivio Italiano di Otologia, Rinologia e Laringologia, Palermo. *(r)*

AIP Archivio Italiano di Psicologia, Torino. *(nr)*

AiR Armja i Riewolucja, Charkow. *(m)*

AJCM American Journal of Clinical Medicine, Chicago, *(m)*

AJI American Journal of Insanity, Utica. *(m)*

AJO American Journal of Ophthalmology, St. Louis. *(m)*

AJP American Journal of psychology, Ithaca, N. Y. *(k)*

AJPh American Journal of Physiology, Baltimore. *(m)*

AJPs American Journal of Psychiatry, Baltimore. *(6r)*

AuJP Australasian Journal of Psychology and Philosophy, Sydney.

AJPh American Journal of Physiology, Baltimore, (Boston). *(m)*

AJS American Journal of Sociology, Chicago. *(2m)*

AK Archiv fuer Kriminologie, Berlin. *(nr)*

AM Académie de Médecine, (Bulletin), Paris. *(nr)*

AtM The Atlantic Monthly, Concord, N. H. *(m)*

AMB Archives Médicales Belges, Bruxelles. *(nr)*

AMBu Army Medical Bulletin, Carlisle Barracks. *(m)*

AMC Annales médico-chirurgicales du Centre, Tours. *(nr)*

AMdC Archives des maladies du coeur, Paris. *(m)*

AMCE Archivos de medicina, cirurgia y especialidades, Madrid. *(t)*

AMD Archives of Medical Department, London. *(nr)*

AMF Annales de médecine, Paris. *(m)*

AML Annales de médecine légale, Paris. *(m)*

AMM Archivos de medicina, Madrid.

AMN Annali di medicina navale e coloniale, Roma.

AMP Annales médico-psychologiques, Paris. *(nr)*

AMPM Archives de Médecine et de Pharmacie militaires, Paris. *(m)*

AMPN Archives de Médecine et de Pharmacie navales, Paris. *(nr)*

AMR Archiv fuer Militaerrecht, Berlin. *(k)*

AMS Aerztliche Monatschrift, Berlin. *(m)*

AN Alienist and Neurologist, St. Louis.

ANJ Army and Naval Journal, London. *(t)*

ANP Archives néerlandaises de Physiologie de l'homme et des animaux, La Haye. *(nr)*

ANPC Archives of neurology and psychiatry, Chicago. *(m)*

ANPL Archives of neurology from the pathology, London. *(m)*

AO Archives d'Ophtalmologie, Paris. *(nr)*

AOA Archives of ofthalmology, New York. *(6r)*

AOHA Archivos de oftalmalogia hispano=americanos, Barcelona. *(m)*

AOL Acta Oto=Laryngologica, Stockholm. *(nr)*

AOP Annales d'orientation professionnelle, Paris. *(nr)*

AOR Annals of otology, rhinology and laryngology, St. Louis. *(k)*

AP L'année psychologique, Paris. *(r)*

ArP Archiv fuer Psychiatrie und Nervenkrankheiten, Berlin. *(nr)*

ArPd Archivs of Pediatrics, New York. *(m)*

APA American Psychological Association, Princeton N. J. *(nr)*

APER American Physical Education Review, Springfield, Mass.

APH Annales de psychiatrie et d'hypnologie, Paris. *(nr)*

ArPI Archivio di Psichiatria, antropologia e scienze penali, Torino. *(6r)*

ArPR Archiw psichiatrji, Charkow. *(nr)*

AQ Army Quarterly, London. *(k)*

AR Artillerie Rundschau, Berlin. *(m)*

AeR Aeronautical Reprints, Washington. *(nr)*

AtR Aerztliche Rundschau, Muenchen. *(t)*

ARGB Archiv fuer Rassen= und Gesellschafts=Biologie, Berlin. *(nr)*

ARR American Review of Reviews.

ARW Archiv fuer Rechts= und Wirtschaftsphilosophie, Berlin. *(k)*

AS Archiv fuer Sozialwissenschaften, Berlin. *(k)*

ASB Archivio di Scienze biologiche, Bologna.

ASIC Air Service Information Circular, Washington. *(nr)*

ASM Allgemeine Schweizerische Militaerzeitung, Basel. *(t)*

ASN Annales de la Société Neurologique, Paris. *(k)*

ASP Annales des Sciences Psychiques, Paris. *(k)*

ASRS Archiva pentru Reforma si stinta sociala, Bucuresti. *(k)*

ASS	Archiv fuer Sozial-Wissenschaften und Sozial-Politik, Tuebingen. *(m)*
ASZ	Aerztliche Sachverstaendigen-Zeitung, Berlin. *(2t)*
AZP	Allgemeine Zeitschrift fuer Psychiatrie und psychisch-gerichtliche Medizin, Berlin. *(2r)*
AŻ	Artilerijskij Żurnał, St. Petersburg. *(2m)*
B	Bellona, Warszawa. *(m, 2m)*
Bi	Bilychnis, rivista mensile di studi religiosi, Roma. *(m)*
Br	Brain, a journal of neurology, London, New York. *(k)*
BAM	Bulletin de l'Académie de Médecine, Paris. *(nr)*
BAO	Beitraege zur Anatomie, Physiologie, Pathologie und Therapie des Ohres, Berlin. *(nr)*
BARM	Bulletin de l'Académie Royale de Médecine de Belgique, Bruxelles. *(nr)*
BARS	Bulletin de l'Academie Royale des sciences, Bruxelles. *(nr)*
BB	Bulletin Belge des Sciences Militaires, Bruxelles. *(m)*
BDH	Boletin del Dispensario y Hospital de Barcelona. *(2t)*
BDJ	Britisch Journal of Dental Science, London. *(k)*
BE	Boletin de Ejercito, Habana.
BGM	Blaetter fuer gerichtliche Medizin, Nuernberg.
BGT	Bulletin général Thérapeutique, Paris. *(nr)*
BIA	Bulletin international de l'Academie des Sciences à Cracovie, Kraków. *(nr)*
BIP	Bulletin de l'Institut Général Psychologique, Paris. *nr)*
BIS	Bolletino d'Istituto sieroterapeutico, Milano. *(nr)*
BJI	British Journal of Inebriety, London.
BJMP	British Journal of Medical Psychology, Cambridge. *(k)*
BJO	Britisch Journal of Ofthalmology, London. *(m)*
BJP	British Journal of Psychology, Cambridge. *(k)*
BKC	Beitraege zur klinischen Medizin und Chirurgie, Wien. *(nr)*
BKW	Berliner klinische Wochenschrift, Berlin. *(t)*

BM Belgique Militaire, Bruxelles. *(2m)*

BrM Bruxelles=médical, Bruxelles. *(t)*

BMe Bulletin Médical de la Clinique St. Vincent de Paul de Bordeaux, Bordeaux=Paris. *(m)*

BMJ British Medical Journal, London. *(t)*

BMO Bollettino delle malatie dell'orecchio, della gola e del'naso, Firenze.

BMSJ Boston Medical and Surgical Journal, Boston. *(t)*

BNMJ Bulletin of the Naval Medical Association of Japan, Tokio. *(m)*

BO Bollettino d'Oculistica, Firenze.

BOB Beitraege zur Ohrenheilkunde, Berlin. *(nr)*

BP Bratskaja Pomoszcz, Moskwa. *(m)*

BS Bibliothèque scientifique internationale, Paris. *(nr)*

BSML Bulletin de la Société de médecine légale, Paris. *(nr)*

BSMM Bulletin de la Société de medecine militaire française, Paris. *(m)*

BSMP Bollettino della Societa medico=chirurgica di Pavia, Milano.

BSOF Bulletin de la Société des Officiers Français en Belgique, Bruxelles. *(nr)*

BSPP Bulletin de la Société Philomatique de Paris, Paris.

BSSM Bulletin de la société scientifique et médicale de l'Ouest, Rennes. *(m)*

BT Berliner Tageblatt, Berlin. *(dz)*

BTO Bulletin trimestrial de l'office international de l'orientation professionnelle, Bruxelles. *(k)*

BUM Bulletin de l'Union fédérative de Médecins de réserve et de l'armée territoriale, Paris. *(m)*

BW Biblioteka Warszawska, Warszawa. *(m)*

BZ Biochemische Zeitschrift, Berlin. *(m)*

C Le Caducée, Paris. *(t)*

Ch Chimera, Warszawa. *(nr)*

Cl Clinique, Chicago. *(m)*

Co Le Correspondent, Paris. *(3m)*

Coe Coenobium, Lugano.

Cs Czas, Kraków. *(dz)*

Cz Czasowoj, Paryż. *(2t)*

CA Cooperazioni delle armi, Civita Vecchia. *(k)*

CAG Centralblatt fuer allgemeine Gesundheitspflege, Bonn. *(nr)*

CAJ The Coast Artillery Journal, London. *(m)*

CE Childhood Education, Baltimore. *(m)*

CeE Le Corps et l'Esprit, Paris.

CJ The Cavalry Journal, Washington. *(k)*

CJM California Journal of Medicine, San Francisco. *(m)*

CJP Chinese Journal of Physiology, Pekin. *(k)*

CLC Časopis lekaruv ćeskich, Praha. *(t)*

CM Chronique Médicale, Paris. *(m)*

CaM California Monthly, Berkeley. *(m)*

CoM Correspondance Médicale, Paris. *(t)*

CoMr Courrier Médical et la Réforme médicale, Paris. *(t)*

CMAJ Canadian Medical Association Journal, St. Catherine's. *(m)*

CMB Contributions to medical and biological Research, New York. *(nr)*

CMJ Chinese Medical Journal, Pekin. *(m)*

CIMJ Cleveland Medical Journal, Cleveland.

CML Cronica Medica, Lima. *(t)*

CMS Clinical Medicine and Surgery, Chicago. *(m)*

CMY City Manager Yearbook, Chicago. *(r)*

CR Comptes rendus de l'Académie des Sciences, Paris. *(t)*

CRB Comptes rendus des séances de la Société de Biologie, Paris. *(t)*

CW Carskij Wiestnik, Beograd. *(t)*

D Droga, Warszawa. *(m)*

De Dekada, Piotrków. *(t)*

Di	Discovery, London. *(t)*
DAZ	Danzers Armee=Zeitung, Wien. *(t)*
DL	Dustojnicke Listy, Praha. *(t)*
DMW	Deutsche Medizinische Wochenschrift, Leipzig. *(t)*
DMZ	Deutsche militaer=aerztliche Zeitschrift. *(2t)*
DN	Défense Nationale, Paris. *(t)*
DO	Deutsches Offiziersblatt, Berlin. *(t)*
DOB	Deutscher Offizier=Bund, Berlin. *(t)*
DP	Deutsche Psychologie, Halle a. S. *(nr)*
DR	Deutsche Rundschau, Berlin. *(m)*
DRe	Deutsche Revue, Stuttgart und Leipzig. *(m)*
DS	Deutsche Strafrechtszeitung, Berlin. *(m)*
DSZ	Deutsche Soldaten=Zeitung, Berlin. *(2t)*
DT	La Dépêche de Toulouse. *(dz)*
DW	Deutsche Wehr, Berlin. *(t)*
DoW	Dobry Wieczór, Warszawa. *(dz)*
DZGM	Deutsche Zeitschrift fuer die gesamte gerichtliche Medizin, Berlin. *(k)*
DZN	Deutsche Zeitschrift fuer Nervenheilkunde, Leipzig. *(nr)*
E	Ethik, Halle, a. S. *(2m)*
En	L'Encéphale, Paris. *(m)*
Er	Die Erziehung, Leipzig. *(m)*
Ev	L'Évolution, Paris. *(m)*
EeN	Esercito e nazione, Roma. *(m)*
EI	L'esercito Italiano, Roma. *(2t)*
EJ	Ethological Journal, London. *(k)*
EP	Evolution psychiatrique, Paris.
ER	Eugenics Review, London. *(m)*
F	Forum, New York. *(k)*
Fr	Friedenswarte, Zuerich. *(m)*
FA	Forze Armata, Roma. *(dz)*
FAJ	Field Artillery Journal, Washington. *(2m)*

FM	La France Militaire, Paris. *(dz)*
FoM	Folia medica, Napoli.
FNT	Front nauki i tiechniki, Moskwa. *(nr)*
FP	Filozofski Pregled, Sofia. *(k)*
FS	Fizjołogiczeskij Sbornik USSR, Charkow. *(nr)*
FZ	Frankfurter Zeitung, Frankfurt a. M. *(dz)*
G	Die Gartenlaube, Leipzig. *(t)*
Ge	Die Gesellschaft, Frankfurt a. M. *(m)*
Gl	Globus, Braunschweig. *(t)*
GA	Graždanskaja Awiacja, Moskwa. *(m)*
GH	Gelbe Hefte, Muenchen. *(m)*
GHCM	Gazette des hôpitaux civils et militaires, Paris. *(t)*
GHG	Guy's Hospital Gazette, London. *(t)*
GIM	Gazetta internazionale di medicina e chirurgia, Napoli. *(2t)*
GL	Gazeta Lekarska, Warszawa. *(t)*
GM	Gołos Moskwy, Moskwa. *(dz)*
GMC	Gaceta medica catalana, Barcelona. *(t)*
GMM	Giornale di Medicina Militare, Roma. *(m)*
GMP	Gazette médicale de Paris, Paris. *(m)*
GMS	Gazzeta medica siciliana, Catania. *(dz)*
GP	Głos Prawdy, Warszawa. *(t)*
GPT	Giornale di psichiatria clinica e tecnica manicomiale, Ferrara. *(m)*
GQM	Les grandes questions médicales d'actualité, Paris. *(nr)*
GR	La grande Revue, Paris. *(m)*
H	Hochland, Muenchen. *(m)*
Hy	Hygiea, Chicago. *(m)*
HAK	Hamburger Aerzte-Korrespondenz, Hamburg. *(m)*
HB	Human Biology, Baltimore. *(k)*
HBPT	Higiena bezopasnosti i patołogja truda, Moskwa. *(m)*
HF	The Human Factor, London.

HL	Harvey Lectures, Philadelphia.
HM	Harpers Magazine, New York. *(m)*
HMe	Hygiène mentale, Paris. *(m)*
HT	Heerestechnik, Charlottenburg. *(m)*
I	Infanterie, Muenchen. *(2t)*
Im	Imago, Zeitschrift fuer Psychoanalyse, Wien = Leipzig. *(nr)*
IC	International Clinics, Philadelphia. *(k)*
IJ	Infantry Journal, Washington. *(m)*
IJPA	International Journal of Psychoanalysis, London. *(k)*
InJP	Indian Journal of Psychology, Calcutta. *(k)*
IM	Igiene mentale, Roma.
IMEA	Internationale Monatsschrift zur Erforschung des Alkoholismus, Basel. *(m)*
IMI	Illustrazione medica italiana, Genova.
IMJ	Illinois Medical Journal, Oak Park, Ill. *(m)*
IP	Industrielle Psychotechnik, Berlin. *(m)*
IR	Internationale Rundschau, Zuerich. *(m)*
IRAF	Internationale Revue ueber die gesamten Armeen und Flotten, Leipzig. *(m)*
IREC	International Reviev for educat. Cinematography, London. *(nr)*
IZAP	Internationale Zeitschrift fuer aerztliche Psychoanalyse, Wien. *(nr)*
IZI	Internationale Zeitschrift fuer Individualpsychologie, Wien. *(6r)*
IZP	Internationale Zeitschrift fuer Psychoanalyse, Wien. *(nr)*
J	Junak, Poznań. *(t)*
JAI	Journal of the American Institute of Criminal Law and Criminalogy, Chicago. *(m)*
JAM	Jahrbuch fuer Armee und Marine, Berlin. *(m)*
JAvM	Journal of Aviation Medicine, Baltimore. *(k)*

JAMA Journal or the American Medical Association, Chicago. *(t)*

JAOS Journal of the American Othological Society, New York. *(nr)*

JAP Journal of applied Psychology, Bloomington, Indianopolis. *(2m)*

JAbP Journal of abnormal Psychology, Albany, N. J. *(k)*

JAR The Journal of the Royal Artillery, Woolwich. *(m)*

JAS Journal of the Washington Academy of Science, Baltimore. *(nr)*

JASP Journal of abnormal and social Psychology, Princeton, N. J. *(k)*

JC Jahrbruch der Charakterologie, Berlin. *(nr)*

JCP Journal of comparative Psychology, Baltimore. *(2r)*

JDAM Jahrbuecher fuer deutsche Armee und Marine, Berlin. *(m)*

JEE Journal of experimental Education, Baltimore. *(2m)*

JEP Journal of educational Psychology, Baltimore. *(10r)*

JExP Journal of experimental Psychology, Princeton, N. J. *(2m)*

JES Journal of educational Sociology, Baltimore. *(10r)*

JFI Journal of the Franklin Institute, Philadelphia. *(nr)*

JG Journal de Génève, Génève. *(dz)*

JGP Journal of genetic Psychology, Worcester, Mass. *(2r)*

JH Journal for Heredity Studies.

JHE Journal of higher Education.

JJP Japanese Journal of Psychology, Tokio. *(m)*

JL Jahresberichte ueber die Leistungen und Fortschritte auf dem Gebiete der Neurologie und Psychiatrie. *(r)*

JMASA Journal of the Medical Association of South Africa, Capetown. *(t)*

JMB Journal de la Médecine de Bordeaux et du Sud-Ouest, Bordeaux. *(t)*

JMC Journal of Medicine, Cincinnati. *(m)*

JMiMA Minneapolis Medical Association, Minneapolis. *(m)*

JMP Journal de Médecine de Paris, Paris. *(t)*

JMS The Journal of Mental Science, London. *(k)*

JMSI Journal of the Military Service Institution of the U. S., Governor's Island. *(m)*

JMSMA Journal of Missouri State Medical Association, St. Louis. *(m)*

JMSNY Journal of Medical Society of New Yersey. *(m)*

JN Journal de neurologie, Paris. *(m)*

JNIP Journal of the National Institute of Industrial Psychology.

JNMD Journal of nervous and mental diseases, New York. *(m)*

JP Journal de Psychologie, Paris. *(10r)*

JPh Journal of philosophy, psychology and scientific methods, Lancaster.

JPN Jahrbuecher fuer Psychiatrie und Neurologie, Leipzig-Wien. *(r)*

JPNP Journal de psychologie normale et pathologique, Paris. *(m)*

JPP Journal de Psychologie et Pathologie générale, Paris. *(k)*

JRAI Journal of the Royal Antropological Institute of Great Britain, London. *(k)*

JRAM The Journal of the Royal Army Medical Corps, London. *(m)*

JRNM The Journal of the Royal Naval Medical Service, London. *(m)*

JRD Journal of Race Development, Worcester.

JRUS Journal of the Royal United Service Institution, London. *(k)*

JS Junge Schweiz, Bern. *(m)*

JSz Jahrbuch fuer Soziologie, Karlsruhe. *(r)*

JSM Journal des Sciences Militaires, Paris. *(m)*

JSML Journal of State medicine, London. *(m)*

JSP Journal of social Psychology, Worcester, Mass. *(k)*

JuB Jugend und Beruf, Berlin. *(m)*

JUSA Journal of the U. S. Artillery, Fort Monroe. *(m)*

JWGF Jahrbuecher der wissenschaftlichen Gesellschaft fuer Flug=technik, Berlin. *(r)*

K Kavallerie, Muenchen. *(2t)*

Km Der Kamerad, Berlin. *(t)*

Ko Kosmos, Lwów. *(k)*

Kr Kardas, Kaunas. *(m)*

Kry Krytyka, Kraków. *(m)*

KA Krasnaja Armja, Moskwa. *(nr)*

KAt Krasnaja Artillierja, Moskwa. *(r)*

KAS Krasnaja Armja i Szkoła, Moskwa. *(m)*

KB Krasnyj Bojec, Moskwa. *(t)*

KF Krasnyj Fłot, Leningrad. *(m)*

KiO Kniga i Oborona SSSR, Moskwa. *(m)*

KKA Kungl. Kriegsvetenkaps Academiens Handlinger och Tids=skrift, Stockholm. *(m)*

KM Klinische Monatsblaettter fuer Augenheilkunde, Berlin. *(m)*

KN Kniżki Niedieli, St. Petersburg. *(m)*

KNA K Nowoj Armji, Moskwa. *(t)*

KP Kurjer Polski, Warszawa. *(dz)*

KPo Kurjer Poranny, Warszawa. *(dz)*

KwP Kwartalnik Psychologiczny, Poznań. *(k)*

KPNK Klinik fuer psychische und nervoese Krankheiten, Halle a. S.

KSA Korrespondenzblatt fuer schweizer Aerzte, Basel. *(m)*

KT Krasnyj Transportnik, Moskwa. *(m)*

KTW Klinisch=therapeutische Wochenschrift, Berlin. *(t)*

KV Kriegsaerztliche Vortraege, Jena. *(nr)*

KVS Koelner Vierteljahrhefte fuer Soziologie, Leipzig. *(k)*

KW Krasnyj Woin, Tyflis. *(t)*

KWa Kurjer Warszawski, Warszawa. *(dz)*

KZ Krasnaja Zwiezda, Moskwa. *(t)*

La The Lancet, London. *(t)*

Lar Larynx, Marseille et Paris. *(t)*

LaM The Lancet, Minneapolis. *(t)*

Le Letectvi, Praha. *(t)*

LA Leichte Artillerie, Berlin. *(t)*

LM Lyon Médical, Lyon. *(t)*

LiM Liège-médical, Liège. *(t)*

LP Lot Polski, Warszawa. *(m)*

LW Lekarz Wojskowy, Warszawa. *(m)*

LZ Leipziger Zeitung, Leipzig. *(dz)*

M Il Manicomio, Nocera. *(m)*

Me Médecine, Paris. *(m)*

Med Medycyna, Warszawa. *(t)*

Mil Militaerlaegen, Kjoebenhavn. *(m)*

Mi The Mind, London. *(k)*

Mo Motor, Berlin. *(m)*

Mon The Monist, Chicago and London. *(m)*

MA Medicina Argentina, Buenos Aires. *(nr)*

MAt Militaerarzt, Wien. *(t)*

MAU Matierjały po antropologji Ukrainy, Kazań. *(nr)*

MAZ Militaer-aerztliche Zeitung, Wien. *(t)*

MC Memorial de Cabaleria, Madrid. *(m)*

MCW Medizinisches Correspondenz-Blatt des wuertenbergischen aerztlichen Vereines, Stuttgart. *(t)*

ME The Military Engineer, Washington. *(2m)*

MF Mercure de France, Paris. *(2t)*

MG Militair-geneeskundig Tijdschrift, Haarlem. *(m)*

MH Mitteilungen hamburgischer Staatskrankenanstalten, Hamburg. *(nr)*

MHy Mental Hygiene, Concord, N. H. *(k)*

MI Memorial de Infanteria, Toledo. *(m)*

MIb Medicina ibera, Madrid. *(t)*

MIKL Medycyna i Kronika Lekarska, Warszawa. *(t)*

MIM Medicina Italiana, Milano.

MJ Monistisches Jahrhundert, Muenchen. *(2t)*

MJR Medical Journal and Record. *(t)*

MK Medizinische Klinik, Berlin. *(t)*

MeK Medicina, Kaunas. *(m)*

MKK Magyar Katonai Koezleny, Budapest. *(m)*

MKP Monatsschrift fuer Kriminal-Psychologie und Strafrechtsreform, Heidelberg. *(2m)*

ML Młody Lotnik, Warszawa. *(m)*

MM Le monde militaire, Paris. *(m)*

MaM Marseille médical, Marseille. *(t)*

MiM Minerva medica, Torino. *(t)*

MoMe Le Monde Médical, Paris. *(t)*

MMA Miechanizacja i motorizacja RKKA, Moskwa. *(m)*

MMAK Militaer-medizinische und aerztliche Kriegswissenschaft, Wien. *(nr)*

MMW Muenchener medizinische Wochenschrift, Muenchen. *(t)*

MN Medical News, Cincinnati. *(t)*

MNA Memoirs of the National Academy of Sciences, Washington. *(nr)*

MO Monatshefte fuer Ohrenheilkunde und Laryngo-Rhinologie, Berlin. *(m)*

MOM Miedicinskoje Obozrenje, Moskwa. *(m)*

MP Medical Press and Circular, London. *(t)*

MPI Il medico pratico, Napoli. *(t)*

MPN Monatsschrift fuer Psychiatrie und Neurologie, Berlin. *(m)*

MPS Magyar Psychologiai Szemle, Budapest. *(k)*

MPW Monatshefte fuer Politik und Wehrmacht, Berlin. *(m)*

MR Marine-Rundschau, Berlin. *(m)*

MeR Medical Record, New York. *(t)*

MRR Medical Review of Reviews, New York. *(m)*

MS The Military Surgeon, Washington. *(k)*

MSb Morskoj Sbornik, Moskwa. *(m)*

MSz Monatsschrift fuer Soziologie. *(m)*

MSM Mémoires de la Société mêdicale d'emulation de Paris.

MT Melitaert Titskrift, Kjoebeuhawn. *(m)*

MTNY Medical Times, New York. *(m)*

MW Die Medizinische Welt, Berlin. *(t)*

MWr Morskoj Wracz, Petersburg. *(m)*

MWB Militaer-Wochenblatt, Berlin. *(t)*

MWM Militaer-Wissenschaftliche Mitteilungen, Wien. *(m)*

MZ Militaerische Zeitung, Wien. *(t)*

MŻ Musu Żinynas, Kaunas. *(m)*

N Nature, London. *(t)*

No Norsk militaert Tidsskrift, Kristiania. *(m)*

Ns Nosokomos, Amsterdam. *(m)*

NA Nuova Antologia di lettere, scienze ed Arti, Roma.

NAR North American Review, Concord, N. H. *(m)*

NG Neue Generation, Berlin. *(t)*

NI Naucznyje Izwiestja, Moskwa. *(m)*

NJMS Nashville Journal of Medicine and Surgery, Nashville. *(m)*

NM Nice Médicale, Nice. *(nr)*

NMB Neue militarische Blaetter, Berlin. *(2t)*

NMJ Nebraska State Medical Journal, Lincoln. *(m)*

NMR Naval and Military Record, Plymouth. *(t)*

NOM New Orleans Medical and Surgical Journal, New Orleans. *(m)*

NP Nowiny Psychjatryczne, Gniezno-Dziekanka. *(k)*

NPS Neue psychologische Studien, Muenchen. *(nr)*

NPaS Neue paedagogische Studien, Dresden. *(m)*

NS	Nord und Sued, Breslau. *(m)*
NT	Nederlandsch Tydschrift voor Geneeskunde, Haarlem. *(t)*
NW	Neurołogiczeskij Wiestnik, Kazań. *(m)*
NYMJ	New York Medical Journal, New York. *(m)*
NZ	Neurologisches Zentralblatt, Leipzig. *(k)*
O	L'Oeuvre, Paris. *(dz)*
Op	Ophthalmology, London. *(m)*
OA	Oso=awiachim, Moskwa. *(t)*
OD	Opieka nad Dzieckiem, Warszawa. *(6r)*
OM	L'Opinion militaire, Paris. *(t)*
OMZ	Oesterreichische Militaer=Zeitung, Wien. *(t)*
OMŻ	Odiesskij miedicinskij Żurnał, Odessa. *(t)*
OP	Obozrenje Psichiatrji, Moskwa. *(m)*
OR	L'officier de réserve, Paris. *(m)*
OSM	Ohio State Medical Journal, Ohio. *(m)*
OT	Organizacja truda, Moskwa. *(nr)*
OW	Oesterreichische Wehrzeitung, Wien. *(t)*
OŻ	Oficierskaja Żizń, Warszawa. *(m)*
Pa	Die Parole, Berlin. *(t)*
Plc	Il Policlinico, Roma. *(t)*
Ph	Phobeus, Wien. *(nr)*
Po	Die Polizei, Berlin. *(2t)*
Pod	Podchorążak, Śrem. *(2t)*
Pr	Przedświt, Londyn, Kraków. *(m)*
Pra	Prawda, Moskwa. *(dz)*
Prac	Practitionner, London. *(m)*
PracF	Practicien, Paris. *(m)*
Ps	Psiche, Firenze.
Pst	Psychotechnika, Warszawa. *(k)*
Pstr	Psychotherapy, New York.
PA	Przegląd Artyleryjski, Warszawa. *(m)*

PAr Psychologische Arbeiten, Leipzig. *(nr)*

PAt Praktischer Arzt, Wien, Budapest. *(m)*

PAA Proceedings of the American Association for Studies on Feeblemindedness. *(nr)*

PAB Psychoanalytische Bewegung, Wien. *(2m)*

PAG Feśadisko-artileriski Glasnik, Sarajewo. *(6r)*

PAM Politisch-anthropologische Monatsschrift, Berlin. *(m)*

PAP Pfluegers Archiv fuer die gesamte Physiologie des Menschen und der Tiere, Berlin. *(nr)*

PB Psychological Bulletin, Princeton, N. J. *(10r)*

PC Psychological Clinic, Philadelphia. *(k)*

PD La paix par le droit, Paris.

PeV Psychologie et Vie, Paris. *(m)*

PF Psychologische Forschung, Berlin. *(k)*

PFN Polska Flota Napowietrzna, Poznań. *(t)*

PG Pośadiski Glasnik, Sarajewo. *(k)*

PsG Psichiatriczeskaja Gazieta, Pietrograd. *(t)*

PI Przegląd Intendencki, Warszawa. *(m)*

PiB Piechota i broniesiły, Moskwa. *(m)*

PICW Proceedings of International Conferenz of Women Physicians, New York. *(nr)*

PJ The personnel Journal, Baltimore. *(2m)*

PJb Preussische Jahrbuecher, Berlin. *(m)*

PJE Peabody Journal of Education.

PK Przegląd Kawaleryjski, Warszawa. *(m)*

PL Przegląd Lotniczy, Warszawa. *(m)*

PLe Przegląd Lekarski, Kraków. *(m)*

PM Przegląd Morski, Warszawa. *(m)*

PrM Progrès Médical, Paris. *(t)*

PsM Psychological Monographs, Princeton, N. J. *(nr)*

PMe Paris Médical, Paris. *(t)*

PrMe La presse Médicale, Paris. *(t)*

PrMn Prophylaxie mentale, Paris. *(k)*

PMJ Pennsylvania Medical Journal, Pittsburg. *(m)*

PMP Pester medizinisch-chirurgische Presse, Budapest. *(t)*

PNA Proceedings of the National Academy of Science, Baltimore. *(nr)*

PNB Psychiatrische en neurologische Bladen, Amsterdam. *(6r)*

PNL Przegląd Naukowy i Literacki, Lwów. *(m)*

PNW Psychiatrisch-neurologische Wochen-Schrift, Berlin. *(t)*

POM Protokoły omskogo medicinskogo Obszczestwa, Omsk. *(nr)*

PP Przegląd Piechoty, Warszawa. *(m)*

PPo Przegląd Powszechny, Kraków. *(m)*

PPr Probliemy prestupnosti, Moskwa. *(nr)*

PPs Praktische Psychologie, Leipzig. *(m)*

PiPT Psichotiechnika i psichofizjołogja truda, Moskwa. *(k)*

PPW Polski Przegląd Wojskowy, Lwów. *(m)*

PQ Psychiatric Quarterly, Albany. *(k)*

PR Psychologische Rundschau, Basel. *(m)*

PrR Przysposobienie Rezerw, Warszawa. *(m)*

PRw Psychoanalytic Review, Albany. *(k)*

PsR Psychological Review, Princeton, N. J. *(2m)*

PRSE Proceedings of Royal Society of Edinburgh, Edinburgh. *(m)*

PRSM Proceedings of the Royal Society of medicine, London. *(m)*

PS Piedagogiczeskij Sbornik, St. Petersburg. *(nr)*

PeS Pedagogical Seminary, Worcester.

PSo Przegląd Socjologiczny, Poznań. *(k)*

PSL Przegląd Sportowo-Lekarski, Warszawa. *(k)*

PSŁ Przegląd Strzelecki i Łuczniczy, Warszawa. *(m)*

PT Psichofizjołogja Truda, Moskwa. *(2m)*

PrT Prager Tageblatt, Praha. *(dz)*

PTiP Psychofizjołogja Truda i Psichotiechnika, Moskwa. *(nr)*

PTL Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego, Warszawa. *(k)*

PTWW Przegląd T. W. W., Warszawa. *(nr)*

PUC Publicazioni di Universita Cattolica S. Cuore, Torino. *(nr)*

PuM Psychologie und Medizin, Stuttgart. *(k)*

PW Przegląd Wojskowy, Warszawa. *(k)*

PWa Paedagogische Warte, Osterwick a. H. *(2t)*

PWs Przegląd Współczesny, Kraków. *(m)*

PWL Pamiętnik Warszawskiego Lazaretu Miejskiego, Warszawa. *(r)*

PWP Praktyczna Wiedza Przemysłowa, Warszawa. *(m)*

PWT Przegląd Wiedzy Technicznej, Warszawa. *(m)*

PZ Polska Zbrojna, Warszawa. *(dz)*

PsZ Psychotechnische Zeitschrift, Muenchen, Dresden. *(2m)*

QP Quaderni di psichiatria, Genova. *(k)*

R Ratnik, Beograd. *(m)*

Re La Revue, Paris. *(2t)*

Ru Ruch, Warszawa. *(2t)*

Rw Reichswehrfachschule, Berlin. *(m)*

Rz Razwiedczik, St. Petersburg. *(m)*

RA Rivista di Artiglieria e genio, Roma. *(m)*

RAm Revue d'Armée, Paris. *(m)*

RAn Revue Anthropologique, Paris. *(m)*

RAnI Rivista di antropologia, Roma. *(m)*

RAB Revue de l'Armée Belge, Bruxelles. *(m)*

RAIC Report of the Air Medical Investigation Committee, London. *(nr)*

RAM Revue de l'Aéronautique Militaire, Paris. *(2m)*

RAMA Revista de la association medica argentina, Buenos Aires. *(m)*

RB Revue Bleue, Paris. *(2t)*

RCl Revue du Clergé Français, Paris. *(m)*

RCF Revue de Cavalerie, Paris. *(m)*

RCi Rivista di cavaleria, Roma. *(m)*

RCM Revista cientifico-militar.

RCP Revista de criminalogia, psiquiatria y medicina legal, Buenos Aires. *(m)*

RDM Revue des deux Mondes, Paris. *(2t)*

REA Revue de l'Ecole d'anthropologie de Paris, Paris.

REI Rassegna dell' esercito italiano, Roma. *(m)*

REJ The Royal Engineer's Journal, Chatam. *(m)*

REN Revue des études Napoléoniennes, Paris. *(2t)*

RFA Revue des forces aériennes, Paris. *(m)*

RFM Revue franco-macédonienne, Saloniques.

RFN Rivista di filosofia neoscolastica, Milano.

RFPA Revue française de psychoanalyse, Paris. *(k)*

RG Revue de la gendarmerie, Paris. *(2m)*

RGM Rivista General de Marina, Roma.

RGS Revue générale des sciences pures et appliquées, Paris. *(2t)*

RH Revue hebdomadaire, Paris. *(t)*

RHy Revue d'hygiène, Paris. *(2m)*

RHPP Revue de l'Hypnotisme et de Psychologie physiologique, Paris.

RI Revue d'Infanterie, Paris. *(m)*

RuI Russkij Inwalid, St. Petersburg. *(2t)*

RICE Revue Internationale du Cinéma Éducateur, Paris. *(nr)*

RIN Rivista italiana di neuropatologia, Catania.

RIP Rivista italiana psicoanalitica, Roma. *(k)*

RIR Revista Infanteriei, Bucuresti. *(m)*

RIS Revue Internationale de Sociologie, Paris. *(2m)*

RIts Rivista Italiana di Sociologia, Roma.

RISS Rivista internationale di science sociologiche.

RL Revue de laryngologie, Paris. *(m)*

RM Romania Militara, Bucuresti. *(m)*

RMa Revue maritime, Paris. *(m)*

RMe Revue de Médecine, Paris. *(10r)*

RMee Revue médicale de l'Est, Nancy, Paris. *(t)*

RMet Revue de Métaphysique, Paris. *(2m)*

RMetp Revue Métapsychique et de Morale, Paris. *(2m)*

RMo Revue Mondiale, Paris. *(2t)*

RMoi Revue du Mois, Paris. *(m)*

RMA Revista Militare Argentina, Buenos Aires. *(m)*

RM4A Réunion Médicale de 4=e Armée. *(nr)*

RMC Réunion Médico=chirurgicale de V=e Armée. *(nr)*

RMCH Revista de medicina y cirurjia de la Habana, Habana.

RMCP Revista de medicina y cirurgica practicas, Madrid. *(m)*

RME Revue Militaire de l'Étranger, Paris. *(m)*

RMF Revue Militaire Française, Paris. *(m)*

RMG Revue Militaire Générale, Paris. *(m)*

RMI Rivista Militare Italiana, Roma. *(m)*

RMeI Riforma medica, Napoli. *(m)*

RML Revue de médecine legale, Paris. *(m)*

RMMC Revue moderne de Médecine et de Chirurgie, Paris.

RMR Réunion Médicale de la 16=e Région. *(nr)*

RM6R Réunion Médicale de la VI=Région. *(nr)*

RMS Revue Militaire Suisse, Lausanne. *(m)*

RMaI Rivista Maritima, Roma. *(m)*

RN Revue Neurologique, Paris. *(m)*

RNP Rivista Neuropathologica, Torino. *(6r)*

RNo Revue Nouvelle, Paris. *(m)*

RP Revue Psychologique, Paris. *(m)*

RuP Ruch Pedagogiczny, Kraków. *(m)*

RPa Revue de Paris, Paris. *(m)*

RPe Revista di Pedagogia, Madrid.

RPh Revue Philosophique de la France et de l'Étranger, Paris. *(2m)*

RPs Rocznik Psychiatryczny, Warszawa. *(r)*

RPt Revue de Psychiatrie, de neurologie et d'hypnologie, Paris. *(m)*

RPAE Revue de Psychologie appliquée de l'Est, Paris. *(m)*

RPAI Rivista di psicologia applicata, Bologna. *(k)*

RPI Rivista di Psicologia, Bologna. *(k)*

RPP Rivista di Psicologia i Pedagogia.

RPPo Revue Pénitentiaire de Pologne, Warszawa. *(nr)*

RPS Racc. pub. sc. ist. med. leg. aeronaut., Roma.

RS Rivista di Scienza, Leipzig.

RSc Revue Scientifique, Paris. *(t)*

RSA Reports of St. Andreas Institute for Clinical Researchs, London. *(nr)*

RSB Reports of the State Board of Health of Wisconsin, Wisconsin. *(r)*

RSF Rivista sperimentale di freniatria, Reggio-Emilia. *(m)*

RSG Reports of the Surgeon-General of the Army, Washington. *(r)*

RSM Revista de sanitad militar, Madrid. *(m)*

RSMA Revista de la sanitad militar, Buenos Aires. *(6r)*

RSML Revista de sanitad militar, Lima. *(6r)*

RSMR Revista sanitara militara, Bucuresti. *(m)*

RSP Rassegna di studi psichiatrici, Siena.

RST Revue de la Science du Travail, Paris. *(m)*

RTA Rivista dei transporti aerei, Roma.

RTC Revue des troupes coloniales, Paris. *(6r)*

RTCJ The Royal Tank Corps Journal, Warcham. *(m)*

RUBA Revista de Universita de Buenos Aires, Buenos Aires. *(nr)*

RiW Rząd i Wojsko, Warszawa. *(t)*

RuW Russkij Wracz, St. Petersburg. *(t)*

RZ Reichsbund der Zivildienstberechtigten, Berlin. *(nr)*

S Strzelec, Lwów. *(m)* Warszawa. *(t)*

Sa Saemann, Berlin. *(m)*

Sc La Science, Paris. *(m)*

Sł Słowo, Wilno. *(dz)*

So Soedur, Tallin. *(t)*

Soz Soziologus, Zeitschrift fuer Voelkerpsychologie und Soziologie, Leipzig. *(m)*

Sp Sport, Berlin. *(26r)*

St Studium, rivista di scienza medica, Napoli.

Su Survey, New York. *(2t)*

Sun Sun, New York. *(dz)*

Sz Szaniec, Warszawa. *(t)*

SA Schaffende Arbeit und Kunst in der Schule, Prag.

SANP Schweizerisches Archiv fuer Neurologie und Psychiatrie, Zuerich. *(nr)*

SBN Sonntagsblatt der Basler Nachrichten, Basel. *(t)*

SCP South California Practitionner, Los Angeles. *(nr)*

SF Social Forces, Baltimore. *(m)*

SH State Hospital Bulletin, Utica, N. Y. *(k)*

SHy Social Hygiene, Baltimore. *(k)*

SHP La Semaine des hôpitaux de Paris, Paris. *(t)*

SK Schweizer Kavallerist, Pfaeffikon. *(2t)*

SM Spectateur Militaire, Paris. *(m)*

ScM Scienca medica, Rio de Janeiro. *(m)*

SMe Strasbourg Médical. *(t)*

SMo Scientific Monthly, New York. *(t)*

SoMo Sozialistische Monatshefte, Berlin. *(m)*

SMA Semana médica, Buenos Aires. *(t)*

SMB Schweizerische Militaerische Blaetter, Frauenfeld. *(m)*

SMH Sueddeutsche Monatshefte, Muenchen. *(m)*

SMM Société de médecine militaire française, Paris. *(m)*

SMN Société de Médecine de Nancy, Nancy. *(nr)*

SMO Schweizerische Monatsschrift fuer Offiziere aller Waffen, Frauenfeld. *(m)*

SMP Société Médico-psychologique, Paris. *(nr)*

SMS Southern Medicine and Surgery, Charlitte, N. C. *(m)*

SMW Schweizerische medizinische Wochenschrift, Basel. *(t)*

SMZ Strassburger medizinische Zeitung, Strassburg. *(m)*

SNW Straż nad Wisłą, Grudziądz. *(m)*

SsNY Science, New York. *(t)*

SOK Scritti onore Kiesow, Roma. *(nr)*

SOWD Swiedienja iz obłasti wojennogo dieła za granicej, Warszawa. *(nr)*

SP Sowieckaja Psichotiechnika, Moskwa. *(m)*

ScP Science Progress, London. *(m)*

ScPo Scuola Positiva, Roma. *(2t)*

SxP Sexual Probleme, Frankfurt a. M. *(nr)*

SzP Szkoła Powszechna, Warszawa. *(m)*

SPN Sowieckaja Psichonewrołogja, Charkow. *(m)*

SR Sociological Review, London. *(k)*

SS School and Society, Garrison, N. Y. *(t)*

SSR Sociology and Sociological Research, Los Angeles.

SSWI Sbornik Statiej po wojennomu izkustwu, Moskwa. *(nr)*

ST Svensk Militaert-Tidskrift, Stockholm. *(8r)*

STA Sbornik Trudow Awiamediciny, Leningrad. *(2r)*

STWN Sbornik Trudow Wojenno-Naucznogo Obszczestwa, Moskwa. *(nr)*

SuW Schuss und Waffe, Neudamm. *(24r)*

SeV Science et Vie, Paris. *(m)*

SVK Schweizerische Vierteljahrsschrift fuer Kriegswissenschaft, Frauenfeld. *(k)*

SWG Sowietskaja Wraczebnaja Gazieta, Leningrad. *(nr)*

SWM Sbornik Wojennoj Mediciny, Lenigrad. *(m)*

SWT Sbornik Wojenno-Tiechniczeskich Statiej, Moskwa. *(nr)*

SZu Schoene Zukunft, Wien. *(t)*

SZA Sammlung zwangloser Abhandlungen aus dem Gebiete der Nerven- und Geisteskrankheiten, Halle, a. S. *(nr)*

SZAP	Schweizerische Zeitschrift fuer angewandte Psychologie, Zuerich. *(m)*
SZS	Schweizerische Zeitschrift fuer Strafrecht, Bern. *(k)*
T	Trud, Moskwa. *(t)*
Tb	Tabor, Kalisz. (Kijew). *(nr)*
To	Tołmaczewec, Leningrad. *(nr)*
TAAP	Transactions of the Association of American Physicians, Philadelphia. *(nr)*
TAOS	Transactions of the american otological society, New York. *(r)*
TB	Tabulae biologicae, Berlin. *(nr)*
TH	Travail Humain, Paris. *(m)*
TI	Tygodnik Ilustrowany, Warszawa. *(t)*
TIES	Transactions of the Illuminating Engineering Society. *(nr)*
TISKA	Tiechnika i Snabżenje Krasnoj Armji, Moskwa. *(m)*
TM	Tribuna medica, Rio de Janeiro. *(t)*
TMH	Tidskrift i militaer Haelsovaerd, Stockholm. *(m)*
TMS	Transactions of the medical society of London. *(nr)*
TMSR	Toledo Medical and Surgical Reporter, Toledo, Ohio. *(nr)*
TU	Tiechnika Uprawlenja, Moskwa. *(nr)*
TuW	Technik und Wehrmacht, Berlin. *(t)*
U	Die Umschau, Berlin. *(t)*
Ub	Ueberall, Berlin. *(m)*
UIS	University of Iowa Studies, Iowa City. *(nr)*
UL	Ugeskrift for Laeger, Koebenhavn. *(t)*
UPI	Ukrainskij Psychonewrologiczeskij Institut, Kazań. *(nr)*
USAM	Unitet States Army Medical Bulletin, Carlisle Barracks, Penns. *(k)*
USM	United Service Magazine, London.
USNM	United States Naval Medical Bulletin, Washington. *(k)*
USV	U. S. Veteran's Bureau Medical Bulletin, Washington. *(nr)*

V Valsalva, Roma. *(m)*

VDAM Vierteljahrhefte fuer die deutsche Armee und Marine, Berlin. *(k)*

VGMS Veroeffentlichungen aus dem Gebiete des Marine-Sanitaetswesens, Berlin. *(m)*

VGS Veroeffentlichungen aus dem Gebiete des Heeres-Sanitaetswesens, Berlin. *(nr)*

VJ Vierteljahrschrift fuer Jugendlehre, Berlin. *(k)*

VM La Vie Militaire en France et à l'Etranger, Paris. *(m)*

VMe La Vie Médicale, Paris. *(t)*

VMM Virginia Medical Monthly, Richmond. *(m)*

VeP Vita e Pensiero, Milano. *(m)*

VPB Verhandlungen der Physikalischen Gesellschaft, Berlin. *(nr)*

VR Vojenske Rozhledy, Praha. *(m)*

VSG Vojno-sanitetski Glasnik, Beograd. *(k)*

VSZ Vestnik Sokolske Żupy Barahovy, Praha.

VTH Vierteljahrhefte fuer Truppenfuehrung und Heereskunde, Berlin. *(k)*

VV Vojni Vesnik S. H. S., Beograd. *(m)*

VVY Vojenska Vychova, Praha. *(m)*

VZL Vojenske Zdravotnickie Listy, Praha. *(k)*

VŻ Vojenen Żurnał, Sofia. *(m)*

W Wystrieł, Moskwa. *(m)*

Wia Wiarus, Warszawa. *(t)*

Wic Wici, Przemyśl. *(m)*

Wr Wremja, organ Ligi NOT, Moskwa. *(nr)*

Wra Wracz, St. Petersburg. *(t)*

WA Wuerzburger Abhandlungen aus dem Gesamtgebiet der praktischen Medizin, Wuerzburg. *(nr)*

WB Wojennaja Biblioteka, St. Petersburg. *(k)*

WD Wojennoje Dieło, Moskwa. *(t)*

WF Wychowanie Fizyczne, Poznań. *(t)*

WFWT Woprosy Fizjołogji Wojennogo Truda, Moskwa. *(nr)*

WG Wraczebnaja Gazieta, Lenigrad. *(m)*

WI Wojennyje Izwiestja, Moskwa.

WKI Wiestnik Kazanskogo Instituta Naucznoj Organizacji Truda, Kazań. *(nr)*

WKW Wiener klinische Wochenschrift, Wien. *(t)*

WM Wojennaja Mysl i Riewolucja, Turkiestan. *(nr)*

WiM Wojna i Mir, Berlin. *(nr)*

WMi Wojennyj Mir, Moskwa. *(m)*

WMA Wiestnik Milicjonnoj Armji, Moskwa.

WMJ Wisconsin Medical Journal, Milwaukee.

WMR Western Medical Review, Omaha, Neb. *(m)*

WMS Wojenno-Medicinskij Sbornik, Moskwa. *(nr)*

WMT Western Medical Times, Denver. *(m)*

WMW Wiener medizinische Wochenschrift, Wien. *(t)*

WMŻ Wojenno-medicinskij Żurnał, Leningrad. *(k)*

WN Wojennaja Nauka i Riewolucja, Turkiestan. *(nr)*

WO Wojennoje Obozrenje, Petrograd. *(m)*

WOAS Wiestnik Oficierskoj Artilierijskoj Szkoły, St. Petersburg. *(m)*

WOH Wiestnik Obszczestwiennoj Higieny, St. Petersburg. *(m)*

WOU Woprosy Organizacji i Uprawlenja, Moskwa. *(nr)*

WPO Wiestnik Protiwozdusznoj Oborony, Moskwa. *(m)*

WPP Wojskowy Przegląd Prawniczy, Warszawa. *(m)*

WPS Wojskowy Przegląd Spółdzielczy, Warszawa. *(2t)*

WPSb Wojenno-Piedagogiczeskij Sbornik, Moskwa. *(nr)*

WPWT Woprosy Psichofizjołogji Wojennogo Truda, Moskwa. *(nr)*

WPŻ Wojenno-Piedagogiczeskij Żurnał, Moskwa. *(k)*

WiR Wojna i Riewolucja, Moskwa. *(m)*

WRK Wiestnik Russkoj Konnicy, St. Petersburg. *(t)*

WS Wojennyj Sbornik, St. Petersburg. *(m)*

WaS Wissenschaft am Scheidewege, Leipzig. *(m)*

WSA Wiestnik Socjalisticzeskoj Akademji, Moskwa. *(k)*

WSB Wojennyj Sbornik, Beograd. *(nr)*

WSD Wojenno-Sanitarnoje Dieło, Moskwa. *(m)*

WSS Wojenno-Sanitarnyj Sbornik, UKRWO, Charkow. *(nr)*

WT World Tomorrow, New York. *(t)*

WiT Wojna i Tiechnika, Moskwa. *(nr)*

WU World Unity, Brooklyn.

WuW Wissen und Wehr, Berlin. *(m)*

WW Wojennyj Wiestnik, Moskwa. *(t)*

WWF Wiestnik Wozdusznogo Fłota, Moskwa. *(m)*

WWK Wiadomości Wojskowe, Kijów. *(t)*

WWMD Wiestnik Wojennogo i Morskogo Duchowienstwa, St. Petersburg. *(m)*

WWZ Wiestnik Wojennych Znanij, Beograd. *(m)*

WWŻ Warszawskij Wojennyj Żurnał, Warszawa. *(m)*

WZ Wojennoje Znanje, Moskwa. *(t)*

WZb Wojennyj Zarubieżnik, Moskwa. *(nr)*

WŻ Wojennaja Zizń, St. Petersburg.

Z Zrąb, Warszawa. *(k)*

Ze Zeit, Wien. *(t)*

ZA Zeitschrift fuer Augenheilkunde, Berlin. *(k)*

ZAF Zeitschrift fuer aerztliche Fortbildung, Jena. *(2t)*

ZAP Zeitschrift fuer angewandte Psychologie und psychologische Sammelforschung, Leipzig. *(2m)*

ZB Zeitschrift fuer Biologie, Muenchen-Berlin. *(nr)*

ZBS Zeitschrift fuer die Behandlung der Schwachsinnigen, Dresden. *(k)*

ZGNP Zeitschrift fuer die gesamte Neurologie und Psychiatrie, Berlin. *(nr)*

ZGSS Zeitschrift fuer das gesamte Schiess- und Sprengstoffwesen, Muenchen. *(m)*

ZH	Zeitschrift fuer Hals-,Nasen-, und Ohrenheilkunde, Berlin. *(nr)*
ZKM	Zeitschrift fuer klinische Medizin, Berlin. *(m)*
ZM	Zeitschrift fuer Menschenkunde, Heidelberg. *(m)*
ZMJ	Zeitschrift fuer Militaeraerzte, Tokio. *(nr)*
ZP	Zeitschrift fuer Psychologie, Leipzig. *(nr)*
ZPDT	Zeitschrift fuer physikalische und diaetetische Therapie, Berlin. *(nr)*
ZPH	Zeitschrift fuer psychische Hygiene, Berlin-Leipzig.
ZPN	Zeitschrift fuer Psychiatrie und psychisch-gerichtliche Medizin, Berlin.
ZPP	Zeitschrift fuer paedagogische Psychologie und experimentelle Paedagogik, Leipzig. *(2m)*
ZPPK	Zeitschrift fuer Philosophie und philosophische Kritik, Leipzig. *(10r)*
ZPT	Zentralblatt fuer Psychotherapie, Leipzig.
ZRP	Zeitschrift fuer Religionspsychologie, Guetersloh. *(m)*
ZSP	Zeitschrift fuer Sinnesphysiologie, Leipzig. *(2m)*
ZVP	Zeitschrift fuer Voelkerpsychologie und Soziologie, Leipzig. *(k)*
Ż	Życie, Lwów. *(t)*
ŻK	Żurnał im. S. S. Korsakowa, Moskwa. *(nr)*
ŻNP	Żurnał Newropatołogji i Psichiatrji, Moskwa. *(nr)*
ŻOR	Żurnał Obszczestwa Rewnitieliej Wojennych Znanij, St. Petersburg. *(m)*
ŻP	Żołnierz Polski, Warszawa. *(t)*
ŻW	Żołnierz Wielkopolski, Poznań. *(t)*
ŻWM	Żurnał Wojennoj Mediciny, Leningrad. *(m)*

CZĘŚĆ II.

Zestawienie rzeczowe.

(Hasła).

II. PARTIE.

Index analytique.

(Mots d'ordre).

Biblioteka Akademii Sztabu Generalnego

Aeronautyka — zob.: Badania lotnicze, Lotnictwo.

Aéronautique — voir: Examens des aviateurs, Aviation.

Alkohol

263, 449, 1733, 1755, 1845, 2941, 2942, 2966, 2967, 3257, 3301, 3302, 3357, 3720, 3882, 4031, 4299, 4314, 4441, 4455, 4659, 4788, 4808, 4831, 5646, 5666, 5750, 5799, 5800, 5870, 5922, 6120, 6180, 6221.

Alcool

Altruizm

705, 935 - 937, 1050, 1055, 1084, 5200.

Altruisme

Ambicja

1455, 1459, 1463, 1465, 1468, 1470, 2712, 2713, 3574, 4186, 4187, 4671.

— zob. też: Współzawodnictwo.

Ambition

— voir aussi: Competition.

Amulety — zob.: Przesądy.

Amoulettes — voir: Superstitions.

Anarchia

227, 3542.

— zob. też: Bunt, Rewolucja.

Anarchie

— voir aussi: Mutinerie, Révolution.

Ankieta psychograficzna

273, 925, 935 - 937, 983, 1158, 1161, 1390, 1596, 1623, 2839, 3113, 3281, 3671, 3673, 4499, 5143, 5325, 5616, 6291.

— zob. też: Przeżycia wojenne, Psychografia.

Enquête psychografique

— voir aussi: Impressions de guerre, Psychographie.

Antropologia

2763, 2765, 2846, 2847, 3264, 3605, 3798, 3862, 4668 - 4670, 4716, 4717, 4894, 5042, 5504, 5640, 5651, 5652, 5668, 5671, 5677, 5706, 5808, 6097.

Anthropologie

Antropometria **Anthropométrie**

398, 1724, 1767, 2039, 2062, 2393, 2761, 2987, 3198, 3493, 3549, 3875, 3876, 5651, 5652, 5726, 6097, 6204, 6284, 6295, 6317 - 6319.

Areszt **Arrêt**

— zob.: Jeniec, Sądy wojenne, Więzień.

— voir: Prisonnier, Tribunals de guerre, Prisonnier de guerre.

Armia **Armée**

— zob.: Naród a wojna, Organizacja wojska, Wojsko a społeczeństwo.

— voir: Nation et la guerre, Organisation de l'armée, Armée et la société.

Artyleria **Artillerie**

87, 241, 242, 266, 451, 487, 573, 654, 701 - 703, 935 - 937, 942, 1030, 1038, 1083, 1171, 1189, 1295, 1330, 1332, 1414, 1633, 1844, 1891, 1914, 2062 - 2066, 2226, 2279, 2302, 2396, 2460, 2630, 2658, 2659, 2784, 2788, 3088, 3198, 3318, 3336, 3337, 3374, 3432, 3520, 3823, 3824, 3866, 4032, 4125, 4170 - 4172, 4186, 4187, 4240, 4244, 4391, 4392, 4417, 4600, 4637, 4648, 4809, 4817, 4818, 4820, 4895, 4960, 4980, 5212, 5220, 5281 - 5284, 5359, 5383, 5575, 5588, 5762, 5767, 5776, 5840, 5889, 5973, 6190, 6214, 6338.

Artyleria okopowa **Artillerie de tranchées**

577, 2296.

Atak **Attaque**

— zob.: Działania zaczepne, Walka.

— voir: Offensive, Combat.

Automatyzacje **Automatisation**

356, 436, 1225, 1420, 1495, 1683, 2104, 2360, 2406, 2455, 2598, 2636, 2781, 2990, 3123, 3820, 4718, 5125, 5926.

— zob. też: Drill, Musztra.

— voir aussi: Dressage, Exercices.

Autorytet **Autorité**

17, 144, 146, 147, 740, 838, 874, 1117, 1181, 1366, 1564, 1731, 1732, 2531, 2600, 2691, 2835, 2901, 3400, 3414, 3860, 3889, 4137, 4199, 4633, 4989 - 4991, 5107, 5115, 5152, 5253, 5560, 5813.

— zob. też: Karność, Posłuszeństwo.

— voir aussi: Discipline, Obéissance.

11, 18, 113, 115, 155, 171, 173, 181, 188, 238, 243, 246, 280, 285, 296, 297, 299, 300, 305, 306, 320, 332, 369 - 379, 418, 419, 428, 499, 500, 531, 532, 551, 582, 584, 585, 588, 603, 669, 706 - 708, 716, 717, 721, 747, 752, 756, 757, 766, 807, 814, 856, 876, 888, 940, 941, 965, 1099, 1101 - 1104, 1107, 1112, 1202, 1229, 1316, 1353, 1367, 1368, 1383 - 1386, 1412 - 1415, 1524, 1530 - 1533, 1547, 1580, 1599, 1605 - 1611, 1613, 1621, 1622, 1625, 1626, 1678, 1726, 1747 - 1749, 1873, 1895, 1911, 1912, 2022 - 2030, 2035, 2038, 2076, 2098, 2122 - 2124, 2245, 2248, 2249, 2299, 2300, 2336, 2340 - 2344, 2364, 2374, 2422, 2601 - 2603, 2621, 2644 - 2647, 2667 - 2669, 2672, 2687, 2726, 2727, 2754, 2773, 2778, 2782, 2783, 2793, 2814 - 2818, 2842, 2844, 2873, 2878, 2885, 2892, 2897, 2919, 2924 - 2928, 2983, 3011, 3042, 3074 - 3077, 3090 - 3092, 3101 - 3110, 3120, 3128, 3172, 3189, 3196, 3197, 3241 - 3243, 3260, 3271, 3286, 3297, 3311, 3314, 3326, 3328, 3330, 3331, 3371, 3375, 3377, 3388, 3390, 3417, 3451, 3465, 3467, 3483, 3502, 3511 - 3513, 3522, 3532, 3538, 3564 - 3567, 3579, 3586, 3618, 3628, 3661 - 3663, 3707, 3714, 3716, 3764, 3769 - 3771, 3774, 3775, 3826, 3853, 3898, 3899, 3923, 3944 - 3947, 3956, 3957, 3960, 3967, 3971, 4005, 4014, 4015, 4017, 4018, 4051, 4052, 4089 - 4091, 4102, 4121, 4145, 4163, 4164, 4195, 4217, 4248 - 4251, 4253, 4256, 4265, 4267 - 4278, 4283 - 4286, 4306, 4309, 4310, 4332, 4333, 4335, 4344 - 4348, 4356, 4362, 4366 - 4369, 4379, 4395, 4396, 4398, 4399, 4401, 4426, 4453, 4460, 4468, 4469, 4487, 4488, 4502, 4557, 4589, 4590, 4633, 4645, 4664, 4692 - 4694, 4696, 4702, 4737 - 4739, 4743, 4760, 4786, 4788, 4858, 4859, 4894, 4937, 4952, 4997, 5026, 5027, 5036, 5049, 5085, 5086, 5136, 5147, 5164, 5175, 5236, 5239, 5259, 5263, 5307, 5308, 5358, 5399 - 5402, 5426, 5432, 5455, 5470, 5478, 5479, 5485, 5491, 5500 - 5507, 5525, 5541, 5542, 5545, 5570, 5579, 5596, 5597, 5599, 5609, 5619, 5628 - 5633, 5635 - 5639, 5641, 5645, 5648, 5653, 5673, 5676, 5678, 5679, 5681 - 5683, 5688, 5689, 5691 - 5694, 5697, 5698, 5703 - 5705, 5708, 5711 - 5713, 5717 - 5719, 5724, 5725, 5727 - 5737, 5739 - 5741, 5745, 5746, 5751, 5752, 5763, 5768, 5784, 5786 - 5789, 5793, 5806, 5809, 5814, 5815, 5817, 5820, 5824 - 5827, 5830, 5833, 5835, 5836, 5838, 5839, 5844, 5849, 5855, 5868, 5869, 5881, 5886, 5891 - 5893, 5895, 5896 - 5907, 5916, 5923, 5928, 5929, 5931, 5935, 5938, 5949 - 5951, 5957, 5968, 5970, 5974, 5981 - 5983, 5986, 5987, 5989, 5990, 5996, 5997 - 6014, 6016, 6018 - 6027, 6029, 6034, 6039 - 6041, 6053 - 6056, 6065 - 6069, 6071, 6077 - 6080, 6087 - 6089, 6098 - 6111, 6115 - 6117, 6119, 6121, 6126, 6128 - 6130, 6138, 6142, 6144, 6150, 6151, 6155 - 6157, 6162 - 6164, 6167 - 6172, 6174, 6182, 6192, 6198, 6203, 6205 - 6207, 6213, 6219, 6223-6225, 6229, 6231-6233, 6235-6237, 6241, 6252, 6253, 6259, 6267, 6269, 6270, 6276, 6283, 6286, 6288, 6298, 6301, 6305, 6311, 6312,

6323, 6325 - 6330, 6339 - 6345, 6348 - 6350, 6355 - 6357, 6359 - 6369, 6371, 6373, 6375 - 6378, 6380 - 6382.

— zob. też: Lotnictwo, Psychotechnika, Testy.

— voir aussi: Aviation, Psychotechnique, Tests.

Bagnet

Baïonnette

451, 935 - 937, 3606 - 3610, 4405.

— zob. też: Broń.

— voir aussi: Armes.

Barwy ochronne

Couleurs de protéction (Camouflage)

747, 2172, 2704, 2705, 4942.

Bitwa

— zob.: Walka.

Bataille

— voir: Combat.

Bitwa morska

Bataillle sur mer

451, 1319, 2708, 5065, 5066, 6177, 6179.

— zob. też: Łodzie podwodne, Marynarka.

— voir aussi: Sous-marins, Marine.

Bohater

Héros

4, 248, 387, 491, 503, 712, 736, 737, 935 - 937, 952, 981, 999, 1012, 1050, 1357, 1362, 1596, 1600, 1612, 1618, 1620, 1746, 1959, 2151, 2237, 2433, 2438, 2503, 2523, 2609, 2680, 2700, 2871, 3017, 3058, 3171, 3200, 3823, 3824, 4118, 4139, 4259, 4330, 4365, 4527, 4576, 4799, 4800, 4832, 4955, 5623, 5644, 6212.

— zob. też: Odwaga.

— voir aussi: Courage.

Bojaźń (Bojaźliwość)

Anxiété (Timidité)

1037, 1212, 1709, 2868, 2977, 3845, 4280, 4301, 4473, 5196, 5392, 5393, 5953, 6242, 6310, 6370.

— zob. też: Panika, Strach.

— voir aussi: Panique, Peur.

Ból

Douleur

710, 711, 2176, 3014, 3017, 4226, 4350.

Bratanie się na wojnie

Fraternisation à la guerre

935 - 937, 4660.

Broń **Armes**

436, 451, 697, 880, 906, 935 - 937, 950, 998, 1162, 1330, 1343, 2042, 2708, 3137, 3140, 3841, 3894, 4241, 4818, 5168.

— zob. też: Artyleria, Czołgi, Działanie ognia, Gazy bojowe, Karabiny maszynowe, Miotacze min, Miotacze ognia, Ogień, Strzelanie, Szabla.

— voir aussi: Artillerie, Baïonnette Chars de combat, Effets du feu, Gaz de combat, Mitrailleuses Canon de tranchées Lance-flammes, Feu Tir, Sabre.

Broń pancerna **Arme blindée**

— zob.: Czołgi,

— voir: Chars de combat.

Bunt **Mutinerie**

232, 699, 1131, 1669, 2041, 2159, 2515, 5151.

— zob. też: Anarchia, Rewolucja.

— voir aussi: Anarchie, Révolution

Charakter **Caractère**

1, 38, 39, 57, 124, 141, 142, 193, 199, 265, 302, 314, 315, 463, 464, 478, 481, 514, 550, 619, 725, 786, 794, 839, 926, 927, 1039, 1260, 1269, 1328, 1397, 1403 - 1405, 1408, 1453, 1455, 1459, 1463, 1465, 1468, 1508, 1546, 1559, 1560, 1651, 1703, 1850, 1948, 2080, 2116, 2275, 2298, 2329, 2437, 2597, 2706, 2741, 2753, 2779, 2786, 2787, 2790, 2947, 3001, 3310, 3339 - 3341, 3459, 3475, 3584, 3665, 3751, 4020, 4107, 4126, 4199, 4209, 4509, 4635, 4642, 5055, 5139, 5257, 5300, 5371, 5495, 5587, 5714, 6208.

— zob. też: Typologia, Wychowawanie moralne.

— voir aussi: Typologie, Education morale.

Chemia wojskowa **Chimie militaire**

— zob.: Gazy bojowe, Maska gazowa.

— voir: Gaz de combat, Masque contre les gaz.

Choroby psychiczne **Maladies mentales**

59, 70, 97, 100, 101, 165, 190, 310 - 312, 391, 430 - 432, 451, 537 - 542, 557, 722, 748, 788, 791, 798 - 803, 855, 866, 867, 943, 944, 969, 985, 1019, 1023, 1025, 1047, 1177, 1189, 1192 - 1197, 1338, 1351, 1445, 1446, 1449, 1475, 1484, 1486, 1487, 1505, 1534, 1568 - 1570, 1643, 1671, 1705, 1708, 1733, 1754, 1756, 1788, 1813, 1856, 1923, 1926, 1927, 1958, 2012, 2056, 2104, 2153, 2304, 2591, 2606, 2698, 2760, 2763, 2820 - 2826, 2834, 2881, 2886, 2891, 2965, 2970, 2992, 2993, 2998, 3038, 3040, 3072, 3124, 3129, 3130, 3156, 3202, 3289, 3295, 3301 - 3309, 3323, 3437 - 3442, 3444, 3473, 3474, 3534, 3629 - 3632, 3711, 3722, 3723, 3725 - 3727, 3855, 3859,

3884, 3886, 3887, 3925, 3938, 3939, 3958, 3963, 3969, 3970, 3988, 4025 - 4030, 4037, 4113, 4114, 4155, 4238, 4266, 4292 - 4294, 4370, 4373, 4445, 4474, 4475, 4586, 4587, 4593, 4615, 4650, 4651, 4655, 4656, 4685 - 4689, 4699, 4706, 4712, 4728, 4732, 4763, 4764, 4779, 4806, 5041, 5043, 5084, 5128, 5163, 5233, 5297, 5298, 5340, 5342, 5347 - 5349, 5398, 5413, 5415, 5421, 5439 - 5445, 5476, 5508, 5643, 5660, 5663, 5664, 5674, 5686, 5701, 5707, 5744, 5764, 5772, 5773, 5797, 5798, 5802, 5843, 5854, 5890, 5908, 5913, 5960, 6043, 6057, 6073, 6124, 6173, 6176 - 6179, 6209, 6218, 6221, 6222, 6227, 6322, 6324.

— zob. też: Histeria, Medycyna wojskowa, Nerwice, Skutki wojny.

— voir aussi: Hystérie, Médecine militaire, Neuroses, Conséquences de la guerre.

Chrzest ogniowy — **Baptême de feu**

529, 530, 813, 935 - 937, 1933, 2516, 2658, 2659, 2729, 3901, 4092, 4101, 4809, 6299.

— zob. też: Przeżycia wojenne, Walka.

— voir aussi: Impressions de guerre, Combat.

Cnoty żołnierskie — **Vertus militaires**

4, 45, 64, 86, 157, 316, 336, 456, 457, 533, 608, 610, 611, 627, 681, 690, 692, 741, 753, 758, 775, 782 - 785, 824, 850, 872, 954, 955, 1033, 1040, 1136, 1142, 1167, 1236, 1257, 1259, 1389, 1408, 1422, 1488, 1489, 1690, 1736, 1753, 1806, 1812, 1814, 1875, 2000, 2099, 2246, 2470, 2510, 2568, 2569, 2616, 2746, 2907, 2950, 3138, 3150, 3400, 3414, 3429, 3569, 3702, 3733, 3751, 3782, 3783, 3823, 3824, 3889, 3987, 4053, 4054, 4107, 4527, 4528, 4546, 4905, 4929, 4938, 5076, 5096, 5118, 5138, 5148, 5363, 5534, 5573, 5595, 5669, 6212.

— zob. też: Wychowanie moralne, Wychowanie obywatelskie, Żołnierz-obywatel.

— voir aussi: Education morale, Education civique, Soldat-citoyen.

Czas na wojnie — **Temps à la guerre**

847 - 849.

Czas reakcji — **Temps de reaction**

— zob.: Badania lotnicze, Reakcja.

— voir: Examens des aviateurs, Reaction.

Czołgi — **Charas de combat**

22, 420, 808, 887, 898, 935 - 937, 1527, 1653, 2132, 2494, 3704, 4552, 4768, 5168, 5623.

314, 315, 680, 921, 1328, 1506, 1559, 1829, 1830, 2369, 2628, 2629, 3613, 3614, 3852, 4016, 4521, 4981, 4983, 4989 - 4991, 5073, 5278, 5955.

— zob. też: Plan działania. — voir aussi: Plan d'action.

Czynniki duchowe na wojnie — Forces moralesà la guerre

47 - 50, 60, 64, 85, 86, 119, 120, 137, 153, 159, 180, 182, 183, 194, 207, 218, 274, 295, 323, 324, 333 - 335, 340 - 343, 350, 354, 358, 362 - 367, 410 - 413, 416, 423, 440, 441, 451, 452, 460, 465, 469, 470, 482 - 485, 502, 503, 522, 529, 530, 545, 562 - 565, 575, 576, 589, 593, 594, 620, 644, 646, 653, 655, 671, 694, 699, 701 - 705, 730 - 733, 754, 775, 783, 787, 796, 819, 820, 828, 847 - 849, 863, 869, 870, 873, 883, 893, 896, 906, 908, 911, 912, 914, 930, 935 - 937, 942, 950, 962, 963, 979, 990, 1000, 1006, 1007, 1034, 1052, 1053, 1057, 1064 - 1066, 1071, 1072, 1075 - 1095, 1127, 1131, 1134, 1141, 1147, 1159 - 1161, 1187, 1198, 1222, 1241, 1267, 1268, 1310, 1315, 1323, 1324, 1336, 1396, 1417, 1418, 1422, 1429, 1453 - 1473, 1506, 1525, 1548, 1561, 1577, 1592 - 1594, 1596, 1598, 1600, 1602, 1603, 1612, 1614, 1618, 1620, 1656, 1687, 1689, 1715 - 1717, 1742, 1751, 1752, 1757, 1763, 1764, 1777, 1786, 1791, 1805, 1825, 1829, 1830, 1836, 1859, 1903, 1915 - 1920, 1932, 1937, 1940, 1944, 1957, 1982, 1985 - 1987, 2002, 2010, 2034, 2042, 2060, 2068 - 2072, 2078, 2080, 2085, 2089,2097,2118,2119,2132,2142-2145,2185,2244, 2278, 2283, 2322, 2332, 2368, 2372, 2389, 2395, 2405, 2441, 2447, 2449, 2459, 2463, 2466, 2468, 2469, 2478, 2487, 2501, 2510, 2528 - 2545, 2550, 2551, 2555, 2557, 2582, 2587 - 2589, 2619, 2650, 2695, 2701, 2708, 2726, 2729, 2827, 2864, 2865, 2904, 2905, 2914, 2931 - 2933, 2948 - 2964, 3005, 3013 - 3017, 3027, 3062, 3063, 3065, 3134 - 3140, 3153, 3166, 3175, 3176, 3185, 3216, 3244, 3245, 3272, 3283 - 3285, 3299, 3333 - 3341, 3347, 3348, 3355, 3391, 3472, 3486, 3488, 3514, 3540, 3543, 3553 - 3556, 3573, 3606 - 3610, 3633, 3670, 3706, 3713, 3743, 3753, 3784, 3785, 3790, 3799, 3827, 3828, 3831, 3835, 3889, 3896, 3906 - 3909, 3911, 3926 - 3931, 3941, 3968, 4065, 4097, 4101, 4119, 4128, 4201 - 4207, 4209, 4259, 4263, 4307, 4311, 4321, 4360, 4427, 4431, 4503, 4505, 4515, 4519, 4524, 4525, 4553, 4562, 4594, 4595, 4601, 4603, 4606, 4612, 4613, 4625, 4672, 4675, 4680, 4681, 4729, 4733, 4734, 4745, 4795 - 4821, 4825, 4838 - 4840, 4885, 4893, 4916, 4924 - 4929, 4978, 4996, 5018, 5046, 5047, 5091, 5106, 5168, 5221, 5226, 5229, 5266, 5267, 5271, 5274, 5275, 5312, 5324, 5367, 5371, 5377, 5422, 5428, 5429, 5435, 5436, 5458, 5462 - 5464, 5468, 5481, 5494, 5495, 5513, 5518, 5535, 5554 - 5556, 5559, 5561 - 5564, 5612, 5617, 5696, 5766, 5818, 5884, 5943, 6084, 6085, 6190, 6210, 6296, 6307, 6308, 6313, 6354.

— zob. też: Dusza żołnierza, Przeżycia wojenne, Walka, Wychowanie moralne.

— voir aussi: Ame du soldat, Impressions de guerre, Combat, Education morale.

Decyzja **Décision**

133, 494, 1408, 1453 - 1455, 1460, 1464, 1468 - 1470, 1472, 1476, 1497, 1961, 2562, 2607, 2609, 2702, 3602, 5313, 6058.

— zob. też: Metoda myśli wojskowej, Pomysł, Rozkaz.

— voir aussi: Méthode de la pensée militaire, Conception, Ordre.

Dezercja **Désertion**

19, 30, 310, 685, 1571, 1642, 1961, 2301, 2388, 2492, 2608, 2686, 2981, 3080, 3247, 3416, 3697, 3883, 3891, 4039, 4100, 4141, 4570, 4654, 4657, 4682, 4882, 5265, 5395, 5450, 5476, 5760, 5890, 6178, 6187.

Dobór **Selection**

— zob.: Badania lotnicze, Selekcja.

— voir: Examens des aviateurs, Selection.

Doktryna wojskowa **Doctrine militaire**

— zob.: Metoda myśli wojskowej, Strategia, Taktyka, Wojna.

— voir: Méthode de la pensée militaire, Stratégie, Tactique, Guerre.

Doświadczenia wojenne **Expériences de guerre**

64, 294, 575, 576, 634, 869, 870, 1082, 1456, 1457, 1471, 1649, 1897, 1934, 1942, 1963, 2042, 2334, 2418, 2441, 2447, 2466 - 2469, 2501, 2550, 2551, 2556, 2561, 2582, 2701 - 2703, 3185, 3230, 3338, 3347, 3348, 3547, 4161, 4524, 4525, 5389, 5433, 5612, 5766.

— zob. też: Przeżycia wojenne.

— voir aussi: Impressions de guerre.

Dotyk **Sens tactile**

— zob.: Zmysły.

— voir: Organes sensorielles.

Dowodzenie, Dowódca **Commandement, Chef**

1, 5, 7, 22, 41, 45, 57, 61, 64, 72, 79, 90, 117, 118, 120, 125, 126, 133, 137, 141, 144, 147, 151, 156, 172, 192, 193, 198, 216, 263, 269, 274, 277, 302, 316, 319, 361, 403, 414, 415, 424 - 426, 433, 434, 444, 449, 451, 463, 464, 466, 490, 494 - 497, 502, 503, 509, 510, 518 - 530, 535, 547, 550, 555, 560 - 563, 624, 625, 632, 634, 644, 658, 692, 695, 696, 701 - 705, 713, 727, 728, 730 - 733, 740, 751, 754, 765, 775, 815, 828, 829, 839, 847 - 849, 859, 860, 864, 877, 883, 911, 921, 926, 927, 930, 935-937, 951, 973, 998, 1009,

1027, 1031, 1032, 1034, 1036, 1050, 1055, 1081, 1091, 1119, 1127, 1132, 1134 - 1145, 1174 - 1176, 1215, 1245, 1247, 1248, 1264, 1269, 1310, 1317, 1320, 1323, 1335, 1341 - 1344, 1369, 1381, 1387, 1395 - 1399, 1402, 1403, 1421, 1428, 1433, 1452 - 1473, 1476, 1477, 1488, 1489, 1497, 1507 - 1512, 1516, 1528, 1536, 1546, 1548, 1556, 1559 - 1561, 1564, 1572 - 1574, 1583, 1589, 1596, 1627, 1638, 1645, 1646, 1703, 1710, 1712, 1713 - 1717, 1721, 1730 - 1732, 1734, 1736, 1772, 1778, 1779, 1798, 1803, 1808, 1812, 1841, 1843, 1845, 1847, 1858, 1869, 1886, 1905, 1915 - 1919, 1932, 1940, 1948, 1962, 1982, 1985 - 1989, 1996, 1998, 2031, 2034, 2050, 2051, 2068 - 2072, 2080, 2087, 2088, 2097, 2163, 2185, 2209, 2210, 2215, 2225, 2286, 2289, 2298, 2349, 2369, 2373, 2389, 2395, 2399, 2400, 2453, 2482, 2528 - 2545, 2562, 2563, 2573, 2582, 2592, 2593, 2596, 2597, 2628, 2629, 2651 - 2653, 2695, 2701 - 2703, 2712, 2713, 2729, 2735, 2736, 2740, 2741, 2746, 2777, 2789, 2794, 2809, 2829, 2841, 2849, 2850, 2858, 2859, 2863, 2882, 2894, 2895, 2901, 2923, 2933, 2936 - 2940, 2954, 2959, 2975, 2980, 3009, 3010, 3018, 3020 - 3023, 3028, 3030, 3051, 3056, 3065, 3119, 3131, 3165, 3177, 3178, 3185, 3215, 3227, 3239, 3252, 3280, 3283 - 3285, 3294, 3310, 3347, 3348, 3387, 3394, 3398, 3405, 3412, 3414, 3436, 3447, 3471, 3475, 3479, 3489 - 3491, 3496, 3543, 3550, 3555, 3574, 3584, 3600, 3602, 3606 - 3610, 3619 - 3621, 3623, 3633, 3637, 3640, 3650, 3651, 3658, 3665, 3666, 3704, 3730, 3733, 3736, 3739, 3743, 3745, 3750, 3754 - 3756, 3761 - 3763, 3782, 3783, 3798, 3821, 3823, 3824, 3830, 3836, 3847, 3852, 3867 - 3869, 3889, 3902, 3906 - 3910, 3924, 3926 - 3931, 3949, 3951, 3964, 3965, 4020, 4036, 4065, 4086, 4112, 4120, 4123, 4159, 4176, 4188, 4194, 4196, 4199, 4216, 4218, 4225, 4242, 4263, 4319, 4320, 4343, 4374, 4397, 4417, 4492, 4496, 4498, 4500, 4522, 4531, 4544 - 4546, 4554, 4578, 4580, 4584, 4588, 4614, 4625, 4671, 4674, 4680, 4700, 4701, 4745, 4749, 4757, 4758, 4770, 4811, 4812, 4833, 4834, 4837 - 4840, 4849, 4860 - 4863, 4886 - 4889, 4891, 4892, 4908, 4913, 4934, 4940, 4943, 4956, 4968, 4989 - 4991, 5006, 5016, 5030, 5034, 5074, 5079, 5083, 5131, 5208, 5222, 5229, 5250, 5268, 5289, 5300, 5302, 5313, 5325, 5331, 5337 - 5339, 5343 - 5345, 5371, 5373, 5416, 5427, 5462 - 5467, 5480, 5495, 5522, 5524, 5558, 5561 - 5564, 5581, 5584, 5617, 5644, 5656, 5755, 5756, 5765, 5774, 5813, 5818, 5925, 5941, 5943, 6045, 6058, 6075, 6084, 6136, 6230, 6307, 6308, 6354.

— zob. też: Oficer, Przywódca, Rozkaz, Wódz.

— voir aussi: Officier, Meneur, Ordre, Général en Chef.

„Drill"

„Drill" (Dressage)

64, 436, 467, 730 - 733, 841, 1135, 1388, 1451, 1473, 1977, 4676, 4718, 5926.

— zob. też: Automatyzacja, Musztra.

— voir aussi: Automatisation, Exercices.

Duch a technika — zob.: Sprzęt a duch.

Technique et morale — voir: Matériel et morale.

Duch oddziału

Esprit de corps

47-49, 64, 76-78, 94, 109, 200, 358, 361, 502, 570, 620, 701-703, 714, 715, 727, 728, 730 - 733, 911, 935 - 937, 1031, 1034, 1050, 1116, 1363, 1393, 1490, 1509, 1858, 2528, 2535, 2695, 2701 - 2703, 2751, 2904, 3149, 3167, 3219, 3400, 4956, 5433, 5589, 5615, 6118, 6190.

— zob. też: Wychowanie moralne.

— voir aussi: Education morale.

Duch wojska

Morale de la troupe

76 - 78, 153, 382, 405, 410 - 416, 451, 465, 502, 503, 594, 620, 621, 647, 671, 744, 768, 832, 853, 861, 863, 875, 970, 971, 1034, 1050, 1064, 1127, 1147, 1161, 1163, 1164, 1203, 1221, 1231, 1237, 1241, 1305, 1417, 1418, 1429, 1439, 1460, 1467, 1502, 1509, 1556, 1587, 1591, 1680, 1706, 1711, 1780, 1781, 1825, 1836, 1861, 1963, 2067, 2154, 2222, 2377, 2414, 2441, 2453, 2485, 2590, 2614, 2619, 2651 - 2653, 2676, 2723, 2729, 2772, 2911, 2948, 3112, 3152, 3157, 3175, 3287, 3300, 3354, 3379, 3392, 3394, 3527, 3528, 3551, 3592, 3968, 4166, 4516, 4529, 4530, 4560, 4626 - 4628, 4755, 5035, 5200, 5295, 5302, 5303, 5328, 5357, 5407, 5434, 5468, 5494, 5523, 5576 - 5578, 5611, 5615, 5669, 5754, 5842, 5851, 5864, 5956, 6032, 6076, 6190, 6294, 6300, 6354.

— zob. też: Czynniki duchowe, Dusza żołnierza, Nastrój, Wychowanie moralne.

— voir aussi: Forces morales, Ame du soldat, Morale, Education morale.

Duchowieństwo

Clergé

247, 277, 1171, 1426, 1679, 1765, 2411, 3210 - 3212, 3274, 3484.

— zob. też: Kapelani, Religia.

— voir aussi: Aumoniers, Religion.

Duma

Orgueil

76 - 78, 1084, 1562, 3253.

Dusza żołnierza

Ame du soldat

44, 47 - 50, 80 - 82, 99, 101, 157, 161, 182, 189, 194, 215, 220, 232, 283, 348, 354, 355, 382 - 390, 406, 427, 451, 475, 535, 560, 573, 575, 576, 593, 594, 620, 644, 653, 701 - 703, 744, 748, 754, 846 - 849, 883, 884, 911, 922, 935 - 937, 950, 1049, 1050, 1071, 1072, 1143, 1169, 1180, 1209, 1280, 1308, 1315, 1325, 1333, 1334, 1339, 1354, 1355, 1357, 1358, 1360, 1391, 1407, 1409, 1456, 1458, 1467, 1485, 1493, 1495, 1525, 1542, 1543, 1562, 1577, 1594, 1596 - 1598, 1644, 1652, 1673, 1679, 1687, 1698, 1699, 1713,

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

1714, 1716, 1717, 1769, 1792, 1803, 1804, 1809, 1818 - 1820, 1825, 1860, 1863, 1888, 1984, 2005, 2010, 2032, 2085, 2086, 2097, 2186 - 2196, 2223, 2224, 2250, 2329, 2357, 2384, 2389, 2395, 2414, 2463, 2478, 2492, 2528 - 2545, 2549, 2575, 2604 - 2606, 2612, 2650, 2658, 2659, 2677, 2701, 2742, 2839, 2841, 2882, 2887, 2908, 2931, 2932, 2943, 2945, 2948 - 2964, 3013 - 3017, 3078, 3089, 3122, 3134 - 3140, 3237, 3238, 3244, 3245, 3272, 3317, 3419, 3531, 3537, 3606 - 3610, 3633, 3671, 3701, 3727, 3786, 3811, 3867, 3868, 3889, 3941, 3955, 4076, 4084, 4092, 4101, 4117, 4127, 4160, 4233, 4253, 4259, 4288, 4297, 4327, 4495, 4497, 4524, 4525, 4540, 4541, 4574, 4630, 4724, 4774, 4795 - 4821, 4829, 4833, 4834, 4836, 4838 - 4840, 4863, 4933, 4958, 4996, 5010, 5095, 5158, 5159, 5165, 5194 - 5203, 5274, 5275, 5312, 5326, 5404, 5425, 5434, 5458, 5468, 5495, 5518, 5592, 5603, 5696, 5818, 5851, 5863, 5884, 5917, 5952, 6166, 6208, 6240, 6291, 6296, 6303, 6336, 6346, 6347.

— zob. też: Czynniki duchowe, Przeżycia wojenne, Walka, Wychowanie moralne.

— voir aussi: Forces morales, Impressions de guerre, Combat, Education morale.

Działania nocne — **Opérations de nuit**

451, 911, 935 - 937, 2489, 2646, 3533, 4503, 4771, 5175.

— zob. też: Walka nocna.

— voir aussi: Combat de nuit.

Działania obronne — **Defensive**

128, 363, 451, 813, 847 - 849, 911, 935 - 937, 1336, 1644, 1751, 1752, 1805, 2127, 2213, 2864, 2949, 3137, 3140, 3391, 3470, 3606 - 3610, 3909, 5133, 5644, 6358.

Działania zaczepne — **Offensive**

127, 362, 364, 367, 451, 787, 813, 847 - 849, 911, 935 - 937, 1000, 1187, 1336, 1644, 1701, 1751, 1752, 1805, 1829, 2127, 2213, 2468, 2864, 2949, 3043, 3044, 3089, 3137, 3140, 3391, 3413, 3500, 3515, 3606 - 3610, 3909, 3926, 4084, 5133, 5159, 5225, 5281 - 5284, 5414, 5495, 5590, 5624, 5625, 5644, 6358.

— zob. też: Walka.

— voir aussi: Combat.

Działanie ognia — **Effet moral du feu**

87, 362, 436, 451, 487, 537 - 542, 697, 722, 813, 911, 935 - 937, 1162, 1171, 1189, 1297, 1343, 1346, 1379, 1515, 1567, 1705, 1708, 1751, 1752, 1829, 1920, 2188, 2253, 2549, 2613, 2695, 2708, 2843, 3039, 3045, 3192, 3336 - 3338, 3407, 3412, 3713, 3857, 3871, 3872, 3895, 3896, 3905,

3910 - 3912, 3925, 4170 - 4172, 4184, 4238, 4243, 4302, 4809, 4814, 4817, 4818, 4820, 5240, 5359, 5445, 5446, 5574, 5762, 5767, 6082, 6175, 6176, 6195, 6214, 6306, 6358.

— zob. też: Ogień, Strzelanie. — voir aussi: Feu, Tir.

Dzieci a wojna **Enfants et la guerre**

235, 247, 248, 811, 1071, 1349, 1400, 1691, 1692, 1775, 1837, 2271, 2338, 2339, 2414, 2801, 2916, 2918, 3281, 3367, 4083, 4132, 4295, 4324, 4643, 4685, 5490, 5602, 6031, 6346, 6347.

— zob. też: Skutki wojny, Szkoła. — voir aussi: Conséquences de la guerre, Ecole.

Dziennik wojenny **Carnet de guerre**

331, 349, 385, 559, 568, 595, 742, 761, 935 - 937, 1008, 1011, 1029, 1038, 1123, 1295, 1380, 1537, 1538, 1628 - 1632, 1761, 1901, 2043, 2443, 2658, 2659, 2681, 2801, 2861, 2884, 2991, 3044, 3168, 3220, 3580, 3765, 4010, 4057, 4085, 4153, 4154, 4476, 4623, 4914, 4980, 5119, 5194, 5383, 5783, 6358.

— zob. też: Listy z wojny, Pamiętniki, Przeżycia. — voir aussi: Lettres de guerre, Souvenirs de guerre, Impressions.

Egoizm **Egoisme**

705, 1826, 1827, 3436, 5644.

— zob. też: Zawiść. — voir aussi: Envie.

Etapy **Etapes**

594, 935 - 937, 974, 1698, 1866, 2151, 2202, 2742, 3492, 3705, 3948, 4227, 4540, 4541, 5255, 5256, 5607, 6262.

— zob. też: Tabory, Tyły. — voir aussi: Trains, Arrières.

Etyka a wojna **Ethique et la guerre**

247, 368, 409, 416, 705, 763, 935 - 937, 1302, 1549, 1718, 1744, 1812, 1973, 2404, 2435, 2511, 2561, 2765, 2903, 2986, 2988, 3199, 3578, 3851, 4237, 4259, 4296, 4510, 4773, 5385, 5433, 6216.

— zob. też: Filozofia wojny, Religia. — voir aussi: Philosophie de la guerre, Religion.

Fenomenologia **Phénomènologie**

2625, 3671, 3673, 3677.

Film **Cinéma**

1349, 2690.

Filozofia wojny **Philosophie de la guerre**

55, 84, 122, 230, 237, 295, 304, 340 - 343, 346, 409, 440, 441, 450, 451, 501 - 503, 536, 546, 583, 602, 604, 657, 687, 694, 704, 705, 718, 719, 764, 774, 775, 792, 809, 828, 831, 847 - 849, 885, 895, 899, 911, 912, 935 - 937, 979, 986, 1022, 1137 - 1139, 1141, 1144, 1145, 1187, 1188, 1199, 1252, 1266, 1272, 1302, 1361, 1365, 1372, 1373, 1447, 1455, 1459, 1462, 1463, 1465, 1468, 1470, 1481, 1488, 1489, 1541, 1566, 1570, 1646, 1655, 1718, 1735, 1757, 1765, 1770, 1791, 1796, 1797, 1799, 1852, 1872, 1888, 1902, 1913, 1957, 1971, 2010, 2011, 2032, 2033, 2090 - 2092, 2118, 2119, 2188, 2189, 2197, 2198, 2200, 2201, 2238, 2239, 2283, 2284, 2287, 2291, 2361, 2404, 2414, 2415, 2435, 2450, 2459, 2472, 2488, 2490, 2491, 2511, 2524, 2550, 2551, 2560, 2561, 2582, 2594, 2651 - 2653, 2692, 2697, 2732, 2733, 2775, 2785, 2803, 2819, 2828, 2865, 2870, 2880, 2882, 2888, 2903, 2946, 2986, 2988, 3068, 3069, 3081, 3100, 3131, 3227, 3253, 3288, 3292, 3321, 3322, 3343, 3362, 3378, 3383, 3389, 3411, 3418, 3466, 3488, 3506, 3555, 3560, 3561, 3572, 3589, 3597, 3601, 3680, 3782 - 3785, 3792, 3793, 3823, 3824, 3842, 3894, 3900, 3950, 3952 - 3954, 3962, 3976 - 3980, 4047, 4058, 4079, 4097, 4130, 4131, 4133, 4134, 4146, 4162, 4188, 4211 - 4213, 4218, 4231, 4237, 4242, 4252, 4296, 4329, 4358 - 4360, 4543, 4566, 4608, 4609, 4626 - 4628, 4661, 4695, 4919, 4969 - 4974, 4992, 5020, 5025, 5035, 5106, 5108, 5122, 5123, 5200, 5214, 5272, 5292, 5299, 5310, 5341, 5385, 5422, 5428 - 5431, 5435, 5436, 5447, 5477, 5482 - 5484, 5497, 5513 - 5515, 5558, 5578, 5644, 5672, 5720, 5791, 5818, 5828, 5847, 5894, 5944, 5969, 5978, 6030, 6188, 6216, 6277, 6281, 6303, 6333, 6334.

— zob. też: Pacyfizm, Pokój, Socjologia wojny, Wojna.

— voir aussi: Pacifisme, Paix, Sociologie de la guerre, Guerre.

Fizjologia pracy **Physiologie du travail**

73 - 75, 228, 229, 330, 347, 356, 357, 359, 400, 617, 651, 793, 821, 960, 961, 1243, 1244, 1492 - 1496, 1723, 1727 - 1729, 1737 - 1739, 1832, 2046, 2057, 2265 - 2269, 2346, 2402, 2403, 2434, 2473, 2586, 2693, 2756, 2793, 2994, 3000, 3101 - 3110, 3144, 3145, 3170, 3172, 3221, 3267, 3286, 3446, 3448, 3453, 3595, 3672, 3838, 3879, 3892, 4106, 4217, 4317, 4318, 4389, 4394, 4400, 4482, 4485, 4506, 4662, 4915, 5005, 5014, 5247, 5316, 5364, 5365, 5451 - 5453, 5504, 5506, 5516, 5569, 5598, 5649, 5709, 5777, 5780, 5852, 5940, 6037, 6134, 6201, 6238, 6274, 6321, 6374.

— zob. też: Marsz, Zmęczenie.

— voir aussi: Marche, Fatigue.

Folklor na wojnie **Folklore à la guerre**

1596, 1604, 1623, 1624, 3786.

— zob. też: Przesądy, Zabobony.

— voir aussi: Superstitions.

Formalizm — **Formalisme**

1421, 1497, 1592, 1658, 1710, 1889, 2419, 2829, 2848, 3404, 4447.

— zob. też: Rutyna, Szablon. — voir aussi: Routine.

Fortece — **Forteresses**

— zob.: Twierdze, Wojna fortyczna. — voir: Places fortes, Guerre de forteresses.

Front — **Front**

19, 272, 365, 366, 759, 935 - 937, 1308, 1698, 1934, 2085, 2089, 2414, 2486, 2742, 3671, 3948, 4207, 4540, 4541.

Gazy bojowe — **Gaz de combat**

389, 935 - 937, 2242, 3015, 3017, 3159, 3271, 4524, 4525, 4594, 4595, 5072, 5203, 5504, 5505.

— zob. też: Maska gazowa. — voir aussi: Masque contre les gaz.

Geniusz — **Génie**

143, 325, 695, 696, 704, 843, 844, 928, 1529, 1589, 1838, 1975, 2079, 2125, 2214, 2290, 2401, 2410 - 2412, 2495, 2496, 2706, 2838, 2985, 3622, 3846, 4021, 4330, 4349, 4364, 4500, 4572, 4598, 4700, 5038, 5039, 5354, 5355, 5419, 5420, 5493.

— zob. też: Jednostki rola, Wódz, Wybitni dowódcy. — voir aussi: Rôle de l'individu à la guerre, Général en Chef, Chefs eminents.

Geopsychologia — **Géopsychologie**

197, 773, 1883, 3306, 3307, 3673, 3674, 3677, 3970, 5677, 6036.

Głód — **Faim**

710, 711, 3014, 3017, 4182, 5621, 6346.

Goniec — **Agent de liaison**

568, 935 - 937, 3505.

— zob. też: Łączność. — voir aussi: Liaison.

Grupa — **Groupe**

28, 56, 64, 254 - 261, 381, 480, 555, 616, 666, 1059, 1116, 1155, 1201, 1247, 1248, 1263, 1309, 1823, 2385, 2409, 2424, 2437, 2768, 2769, 2980, 3083, 3115, 3217, 3235, 3298, 3370, 3485, 3510, 3672, 3674, 4617, 4618, 4652, 4705, 4873, 5155 - 5157, 5260, 5352, 5511, 5584, 5621, 5805, 6118,

— zob. też: Jednostka wojskowa, Tłum.

— voir aussi: Unité m litaire, Foule.

Gwara żołnierska — **Argot des soldats**

20, 170, 326, 327, 935 - 937, 982, 983, 1003, 1048, 1298, 1596, 1604, 2017, 2944, 4149, 4781, 4787, 4789, 5188, 5202, 6185.

— zob. też: Muzyka, Pieśni żołnierskie.

— voir aussi; Musique, Chants des soldats.

Halucynacja — **Hallucinations**

1521, 1596, 1640, 2256, 2257, 2824, 4276, 4278, 4435, 4437, 4542, 4711.

Handra okopowa — **Cafard**

— zob.: Zmora okopowa.

— voir: Cafard.

Higiena psychiczna — **Hygiène mentale**

122, 1256, 1529, 3885, 5580.

Higiena w wojsku — **Hygiène militaire**

1925, 3451, 4269, 4271, 6374.

Histeria w wojsku — **Histerie dans l'armée**

165, 166, 312, 468, 1050, 1122, 1351, 1445, 1446, 1448, 1568 - 1570, 1671, 2161, 3473, 3474, 3698, 4641, 4649, 5009, 5498, 5695, 5715, 5759, 5775, 5819, 5859, 5995, 6017, 6244.

— zob. też: Choroby psychiczne, Nerwice.

— voir aussi: Maladies mentales, Neuroses.

Historia wojenna — **Histoire militaire**

60, 76 - 78, 230, 338, 410 - 416, 425, 426, 452, 501, 518 - 530, 570, 787, 893, 930, 935-937, 1453-1473, 1713, 1714, 1730, 1772, 2827, 2960, 3062, 3159, 3184, 3519, 3633 - 3635, 3638, 3639, 3642 - 3645, 3650 - 3652, 3654 - 3658, 3901, 4200, 4700, 4993 - 4995, 5030, 5121, 5126, 5130, 5131, 5222, 5343 - 5345, 5462 - 5466, 5755, 5756, 5765, 6307, 6308.

Honor — **Honneur**

64, 76 - 78, 291, 502, 503, 533, 608, 610, 627, 644, 676, 700, 713, 754, 853, 872, 901, 935 - 938, 970 - 972, 977, 1015, 1084, 1116, 1236, 1238, 1253, 1575, 1812, 2139, 2521, 2623, 2657, 2680, 2695, 2915, 3354, 3733,

3782, 3783, 3867, 3868, 4199, 4234, 4527, 4528, 4559, 4568, 4591, 4904, 5244, 5644, 5658.

— zob. też: Cnoty żołnierskie. — voir aussi: Vertus militaires.

Humor na wojnie **Gaieté à la guerre**

— zob.: Gwara żołnierska, Muzyka, Pieśni żołnierskie. — voir: Argot, Musique, Chants des soldats.

Ideologia żołnierza **Idéologie du soldat**

26, 27, 37, 38, 40, 67, 105, 220, 292, 314, 315, 351, 352, 530, 554, 633, 777, 809, 822, 881, 993, 1042, 1070, 1221, 1236, 1422, 1478, 1644, 1648, 1803, 1806, 1814, 1936, 1946, 1948, 1999, 2261, 2262, 2312, 2338, 2339, 2750, 2803, 2863, 2902, 2906, 3212, 3316, 3680, 3718, 3733, 3740, 3837, 3850, 4107, 4234, 4312, 4334, 4385, 4479 - 4481, 4508, 4512, 4527, 4528, 4553, 4582, 4599, 4683, 4910, 4912, 5037, 5090, 5139, 5158, 5159, 5192, 5208, 5248, 5276, 5277, 5330, 5363, 5487, 5554, 5563, 5627, 5658, 5659, 5972, 6033, 6090, 6137, 6200, 6275, 6336.

— zob. też: Naród a wojna, Oficer, Ojczyzna, Wojsko a społeczeństwo, Żołnierz-obywatel. — voir aussi: Nation et la guerre Officier, Patrie, Armée et la société, Soldat-citoyen.

Inicjatywa **Initiative**

7, 98, 107, 125, 184, 416, 435, 451, 465, 466, 494, 498, 502, 503, 510, 590, 713, 727 - 729, 765, 819, 847 - 849, 1036, 1321, 1375, 1396, 1408, 1592, 1783, 1930, 1950, 2013, 2014, 2045, 2241, 2505, 2598, 2701 - 2703, 2712, 2713, 2836, 2849, 2968, 3066, 3296, 3338, 3347, 3348, 3401, 3404, 3436, 3611, 3768, 3779, 4019, 4331, 4341, 4580, 4748, 4769, 4841, 4861, 4862, 4865, 4900, 5082, 5114, 5129, 5131, 5339, 5373, 5465, 5466, 5474, 5524, 5622.

— zob. też: Samodzielność. — voir aussi: Indépendance.

Instynkty **Instincts**

7, 17, 51, 52, 94, 153, 196, 197, 360, 578 - 580, 583, 698, 935 - 937, 1309, 1390, 1528, 1644, 1773, 1906, 2097, 2755, 2758, 2768 - 2770, 2881, 3083, 3148, 3236, 3244, 3245, 3255, 3321 - 3323, 3459, 3539, 3788, 4182, 4260, 4666, 4755, 4838 - 4840, 4883, 5031 - 5033, 5144, 5309, 5486, 6282.

Inteligencja **Intelligence**

143, 150, 192, 329, 416, 605, 720, 1089, 1559, 1693, 2564, 2971, 3007, 3310, 3325, 3602, 3774, 3972, 4021, 4115, 4370, 4454, 4923, 4935, 5793, 5920, 5932.

— zob. też: Psychotechnika.

— voir aussi: Psychotechnique.

Intendentura

Intendence

833, 1480, 1729, 2734, 3748, 3937, 4156, 4157, 4417, 6047, 6374.

— zob. też: Etapy, Tabory, Tyły.

— voir aussi: Etapes, Trains, Arrières.

Internowani

— zob.: Jeniec, Więzień.

Internés

— voir: Prisonnier de guerre, Prisonnier.

Intuicja

Intuition

133, 435, 1455, 1459, 1460, 1463, 1465, 1468 - 1470, 1472, 1489.

Inwalidzi

Invalides

8, 88, 826, 1415, 1431, 2256, 2257, 2308, 4325, 4382, 4722, 5626, 6299.

— zob. też: Ranny.

— voir aussi: Blessé.

Jednostka wojskowa

Unité militaire

64, 317, 318, 480, 555, 560, 663, 678, 683, 701 - 703, 777, 847 - 849, 911, 942, 1009, 1116, 1161, 1363, 1716, 2097, 2389, 2469, 2532, 2538, 2578, 2729, 2980, 3244, 3245, 3298, 3674, 3848, 3849, 3930, 4128, 4186, 4187, 4213, 4492, 4571, 4705, 4815, 4861, 4862, 4940, 4956, 5083, 5511, 5568, 5584, 6075, 6118, 6271.

Jednostki rola na wojnie

Rôle de l'individu à la guerre

213, 440, 451, 463, 464, 490, 704, 859, 893, 911, 912, 935 - 937, 1007, 1081, 1091, 1235, 1425, 1455, 1459, 1463, 1465, 1467, 1468, 1470, 1473, 1508, 1662, 1716, 1847, 1930, 1940, 1972, 2032, 2079, 2214, 2401, 2437, 2459, 2469, 3232, 3487, 3510, 3570, 3672, 3846, 4358, 4359, 4772, 5306, 5424, 5473, 5511, 5621, 6196.

Jeńcy

Prisonniers de guerre

462, 597 - 600, 935 - 937, 1226 - 1228, 1337, 1834, 1894, 2151, 2232, 2515, 2643, 2879, 2888, 2891, 3274, 3633, 3646 - 3649, 3667, 3681, 3942, 3943, 3948, 4082, 4101, 4214, 4292 - 4294, 4298, 4326, 4474, 4605, 4622, 5019, 5043, 5173, 5215, 5386, 5387, 5398, 5508, 5607, 5748, 6052, 6159.

— zob. też: Więzień.

— voir aussi: Prisonnier.

Język żołnierski

Language des soldats

— zob.: Gwara żołnierska.

— voir: Argot des soldats.

Kapelani **Aumoniers**

477, 935 - 937, 1679, 1812, 2585, 3002, 3210 - 3212, 3274, 3466, 3484, 4012, 5190, 5334.

— zob. też: Duchowieństwo, Religia. — voir aussi: Clergé, Religion.

Karabiny maszynowe **Mitrailleuses**

559, 613, 935 - 937, 1768, 2082, 2477, 2671, 4344, 4928, 5040, 6299.

Karność **Discipline**

6, 64, 71, 102, 108, 116, 144, 147, 154, 185, 218, 233, 286 - 290, 301, 352, 380, 393, 394, 399, 416, 447, 448, 451, 465, 467, 490, 502 - 504, 513, 520, 521, 530, 558, 586, 610, 612, 630, 642, 643, 660, 665, 675, 676, 688, 713; 738, 749, 762, 776, 780, 781, 812, 823, 837, 838, 847 - 849, 852, 853, 868, 872, 881, 883, 894, 917, 918, 932, 935 - 937, 971, 977, 989, 1034, 1055, 1057, 1060 - 1063, 1067, 1068, 1074, 1117, 1133, 1135, 1142, 1159, 1167, 1181, 1213, 1216, 1265, 1308, 1311, 1335, 1366, 1376, 1389, 1403 - 1405, 1408, 1416, 1441, 1488, 1501, 1509, 1526, 1572 - 1574, 1584, 1586 - 1588, 1619, 1658, 1675, 1725, 1731, 1772, 1800, 1802, 1807, 1810, 1812, 1824, 1846, 1856, 1875, 1921, 1931, 1951, 1986, 2010, 2011, 2013, 2014, 2044, 2052, 2093, 2097, 2121, 2127, 2151, 2205, 2206, 2233, 2246, 2295, 2329, 2359, 2365, 2373, 2379, 2380, 2389, 2510, 2528 - 2540, 2566, 2568, 2569, 2572, 2620, 2623, 2637, 2657, 2680, 2718, 2719, 2728, 2776, 2799, 2804, 2831, 2840, 2841, 2856, 2863, 2896, 2907, 2959, 3018, 3081, 3082, 3098, 3135, 3136, 3141, 3158, 3256, 3259, 3324, 3354, 3366, 3376, 3393, 3394, 3414, 3430, 3443, 3524, 3529, 3535, 3541, 3542, 3569, 3573, 3688, 3692, 3693, 3711, 3712, 3719, 3733, 3742, 3749, 3751, 3772, 3780, 3782, 3783, 3820, 3836, 3860, 3893, 3896, 3903, 3928, 3929, 3973, 3990, 3994, 4022, 4035, 4063, 4093, 4107 - 4109, 4135 - 4138, 4148, 4199, 4200, 4208, 4234, 4331, 4343, 4388, 4422, 4446 - 4449, 4483, 4527, 4546, 4550, 4559, 4647, 4653, 4673, 4727, 4745, 4762, 4778, 4827, 4861, 4862, 4891, 4892, 4927, 4928, 4932, 5045 - 5047, 5054, 5056, 5086, 5093, 5107, 5110, 5152, 5162, 5200, 5208, 5223, 5232, 5234, 5235, 5301, 5315, 5375, 5409, 5423, 5427, 5491, 5504, 5505, 5512, 5519, 5520, 5522, 5534, 5537, 5554, 5572, 5583 - 5585, 5606, 5618, 5722, 6032, 6264, 6271.

— zob. też: Autorytet, Posłuszeństwo. — voir aussi: Autorité, Obéissance.

Kary **Punitions**

19, 447, 1016, 1092, 1117, 1291, 1572, 1574, 2626, 2627, 3099, 4063, 4352, 4421, 4490, 4868, 4898, 4899, 5054, 5722.

— zob. też: Karność, Nagrody, Odznaczenia, Posłuszeństwo.

— voir aussi: Discipline, Récompenses, Décorations, Obéissance.

Kawaleria **Cavalerie**

130, 186, 277, 417, 420, 451, 595, 650, 701 - 703, 847 - 849, 896, 935 - 937, 1029, 1205 - 1207, 2277, 2617, 2751, 2774, 2976, 3149, 3269, 3543, 3781, 3828, 4065, 4076, 4243, 4417, 4430, 4509, 4563, 5012, 5324, 5822, 6015, 6190.

Klęska **Debâcle**

232, 658, 847 - 849, 1354, 1429, 1548, 1561, 1669, 2106, 2399, 2557, 2596, 2894, 2895, 3177, 3212, 3313, 3519, 4161, 4522, 5222, 5280, 5462 - 5464, 5591, 5755.

Klimat **Climat**

— zob.: Geopsychologia.

— voir: Géopsychologie.

Kłamstwo **Mensonge**

— zob.: Legendy, Pogłoski.

— voir: Legendes, Faux-bruits.

Kobiety a wojna **Femmes et la guerre**

391, 1280, 1431, 1974, 2021, 4139, 4712, 5294, 5336, 5834.

Kodeks karny **Code pénal**

— zob.: Prawo wojskowe.

— voir: Droit militaire.

Kojarzenie wyobrażeń **Association des idées**

2008, 2009.

Koleżeństwo **Camaraderie**

503, 608, 644, 713, 732, 935 - 937, 1021, 1034, 1389, 1408, 2086, 2151, 2188, 2329, 2389, 2623, 2695, 2956, 3234, 3551, 3733, 3751, 4342, 5016, 5433, 5644, 6315.

— zob. też: Cnoty żołnierskie, Przeżycia wojenne.

— voir aussi: Vertus militaires, Impressions de guerre.

Kontuzja **Contusion**

539, 722, 1705, 1848, 2253, 2613, 2698, 3925, 4170 - 4172, 5445, 6175.

— zob. też: Działanie ognia, Ranny, Uraz.

— voir aussi: Effets de feu, Blessé, Trauma.

Koń wojskowy **Cheval militaire**

489, 3141.

Kryzys w walce **Crise du combat**

210, 232, 425, 699, 727, 728, 847 - 849, 1460, 2850, 3408, 3633, 3642, 3656, 3912, 5766, 6308.

— zob. też: Taktyka, Walka. — voir aussi: Tactique, Combat.

Legendy wojenne **Légendes de guerre**

211, 535, 935 - 937, 984, 1178, 1483, 1487, 1570, 1647, 2423, 2498, 2499, 3710, 3843, 4008, 4687, 4688, 5135, 5143, 5279, 5918.

— zob. też: Pogłoski, Przesądy. — voir aussi: Faux-bruits, Superstitions.

Legionista **Légionnaire**

36, 241, 242, 289, 650, 2372, 2426, 2427, 2660 - 2662, 3420, 3582, 3583, 3633, 3635, 3638, 3644, 3645, 3655, 4076, 4297, 4476, 4623, 4708, 4961, 5475, 5624 - 5626.

— zob. też: Ochotnik, Żołnierz młody. — voir aussi: Volontaire, Jeune soldat.

Lekarze wojskowi **Médecins militaires**

12, 208, 385, 423, 455, 557, 596 - 600, 622, 623, 637, 739, 777, 797, 935 - 937, 992 - 994, 1049 - 1051, 1182 - 1186, 1409, 1483 - 1486, 1673, 1815, 1979, 2198, 2199, 2483, 2612, 2613, 2617, 2813, 3013 - 3017, 3035, 3041, 3112, 3317, 3427, 4026, 4259, 4272, 4339, 4458, 4476, 4513, 4541, 4920, 4980, 5063, 5069, 5099, 5119, 5171 - 5173, 5194 - 5203, 5319, 5342, 5415, 5754, 5956, 5964, 6030, 6052, 6258, 6346, 6347.

— zob. też: Medycyna wojskowa, Sanitariusz, Szpital wojenny. — voir aussi: Médecine militaire, Brancardier, Hôpital.

Listy z wojny **Lettres de guerre**

283, 475, 486, 573, 607, 761, 904, 935 - 937, 980, 987, 1028, 1169, 1172, 1299, 1340, 1391, 1406, 1633, 1891, 1892, 2223, 2407, 2408, 2413, 2417, 2497, 2587 - 2589, 2801, 2908, 3142, 3143, 3213, 3214, 3699, 3746, 3873, 4012, 4081, 4149, 4151, 4240, 4607, 4637, 5191, 5205, 5644.

— zob. też: Dziennik wojenny, Pamiętniki. — voir aussi: Carnet, Souvenirs.

Literatura a wojna — **Litterature et la guerre**

38, 81, 82, 294, 811, 846, 935 - 937, 948, 1370, 1782, 1951, 1959, 2151, 2211, 2414, 2742, 2744, 2792, 3122, 3358, 3921, 5061, 5064, 5068, 5073, 5078, 5644.

Lokalizacja dźwięków — **Localisation des sons**

— zob.: Pomiary artyleryjskie, Zmysły. — voir: Répérage d'artillerie, Organes sensorielles.

Lotnictwo — **Aviation**

11, 18, 21, 113, 130, 171, 173, 177, 181, 188, 238, 249, 266, 306, 332, 369, 370, 428, 486, 499, 500, 531, 532, 534, 544, 569, 587, 648, 721, 756, 766, 935 - 937, 940, 941, 992, 1031, 1235, 1304, 1316, 1324, 1367, 1368, 1380, 1383, 1384, 1410, 1499, 1503, 1524, 1608, 1621, 1625, 1626, 1748, 1749, 1956, 1967, 1981, 1990, 2022 - 2030, 2035, 2036, 2043, 2053, 2122 - 2124, 2245, 2276, 2282, 2336, 2340 - 2344, 2422, 2462, 2507, 2566, 2601, 2602, 2704, 2705, 2709, 2726, 2727, 2842, 2860, 2861, 2885, 2924 - 2926, 2982, 3073, 3084, 3182, 3183, 3237, 3238, 3258, 3271, 3275, 3276, 3297, 3301 - 3309, 3315, 3356, 3451, 3458, 3472, 3579, 3764, 3944 - 3947, 3967, 3981, 4055, 4056, 4220, 4256, 4272, 4283 - 4286, 4557, 4597, 4711, 4725, 4813, 5049, 5067, 5317, 5323, 5478, 5479, 5491, 5533, 5588, 5597, 5787, 5957, 6039, 6094, 6252, 6260, 6298, 6381.

— zob. też: Badania lotnicze, Psychotechnika. — voir aussi: Examens des aviateurs, Psychotechnique.

Łączność — **Liaison**

568, 935 - 937, 2054, 3359, 4928, 5270, 5456.

— zob. też: Goniec, Szoferzy, Telegrafiści. — voir aussi: Agent de liaison, Chauffeurs, Télégraphistes.

Łodzie podwodne — **Sous-marins**

1849, 4181, 5065, 5949.

— zob. też: Bitwa morska, Marynarka. — voir aussi: Bataille sur mer, Marine.

Marsz — **Marche**

75, 229, 347, 356, 357, 359, 397, 399, 834, 1004, 1522, 1682, 1832, 2207, 2473, 2583, 2586, 2649, 2693, 2846, 2847, 2994, 2995, 3000, 3246, 3796, 3799, 3822, 3892, 3924, 4105, 4389, 4482, 4506, 4636, 4771, 4939, 5224, 5238, 5598, 5926, 6037, 6201, 6245, 6357.

— zob. też: Fizjologia pracy, Zmęczenie. — voir aussi: Physiologie du travail, Fatigue.

Marynarka wojenna — **Marine de guerre**

54, 83, 149, 152, 451, 556, 902, 903, 920, 975, 1117, 1132, 1274, 1319, 1364, 1439, 1526, 1793, 1849, 1925 - 1927, 1949, 1996, 2172, 2487, 2527, 2708, 2935, 2941, 2973, 3256, 3373, 3511 - 3513, 3659, 3683, 3685 - 3687, 3765, 3839, 3960, 3983, 4057, 4167, 4949, 5065, 5066, 5151, 5152, 5174, 5235, 5293, 5300, 5311, 5361, 5555, 5556, 5588, 5593, 5657, 5699, 5706, 5708, 5726, 5758, 5804, 5886, 5909, 5949, 5984, 6067, 6073, 6177, 6179, 6338, 6353, 6355.

— zob. też: Bitwa morska, Łodzie podwodne.

— voir aussi: Bataille sur mer, Sous-marins.

Maska gazowa — **Masque contre les gaz**

617, 935 - 937, 1728, 2242, 5569, 5743.

— zob. też: Gazy bojowe.

— voir aussi: Gaz de combat.

Maskowanie — **Camouflage**

— zob.: Barwy ochronne.

— voir: Couleurs de protection.

Medycyna wojskowa — **Médecine militaire**

3, 59, 68, 97, 100 - 102, 164, 181, 190, 238, 306, 332, 345, 373 - 377, 418, 419, 424, 428, 430 - 432, 507, 508, 537 - 542, 622, 682, 721, 756, 757, 791, 798, 800 - 803, 1022, 1024, 1192 - 1197, 1383, 1384, 1484 - 1486, 1748, 1749, 1926, 1927, 1958, 2022 - 2030, 2098, 2112, 2336, 2340 - 2345, 2507, 2612, 2613, 3425, 3725 - 3727, 3816, 4024, 4080 - 4091, 4181, 4253, 4390, 4426, 4654 - 4659, 4685 - 4689, 5307, 5308, 5552, 5553, 5691 - 5694, 5727 - 5737, 5789, 5833, 5849, 5864, 5904, 5956, 5986, 5987, 5998 - 6014, 6020, 6022, 6023, 6025, 6054, 6099, 6107, 6110, 6116, 6117, 6164, 6206, 6207, 6213, 6283, 6325, 6342, 6346, 6347, 6355, 6364, 6367, 6373.

— zob. też: Choroby psychiczne, Histeria, Lekarze wojskowi, Nerwice wojenne, Sanitariusz, Szpital.

— voir aussi: Maladies psychiques Hysterie, Médecins militaires, Neuroses Brancardier, Hôpital.

Meldunek — **Rapport**

61, 319, 1136, 2848.

Metapsychologia — **Metapsychologie**

3143, 5134, 5140, 5143, 5293.

— zob. też: Legendy, Religia.

— voir aussi: Légendes, Religion.

Metoda myśli wojskowej — **Méthode de la pensée militaire**

61, 64, 107, 117, 118, 120, 125, 133, 183, 192, 198, 319, 403, 424, 440, 522, 523, 528, 530, 562 - 565, 632, 695, 696, 709, 724, 726, 730 - 733, 819, 828, 847 - 849, 892, 893, 998, 1027, 1134, 1136 - 1139, 1141, 1145, 1381, 1402, 1453 - 1473, 1476, 1541, 1646, 1717, 1730, 1757, 1777, 1930, 2044, 2229, 2290, 2418, 2482, 2789, 2901, 2933, 2962 - 2964, 3022, 3023, 3030, 3131, 3137, 3140, 3163 - 3167, 3541, 3563, 3602, 3622, 3633, 3637, 3640, 3821, 3852, 3927, 3949, 4981 - 4986, 4995, 5313, 5493, 5581, 6058, 6084.

— zob. też: Decyzja, Dowodzenie, Pomysł, Rozkaz.

— voir aussi: Décision, Commandement, Conception, Ordre.

Metody psychologii wojskowej — **Méthodes de la psychologie militaire**

480, 663, 701 - 703, 767, 768, 911, 912, 935 - 937, 1161, 1492, 1493, 1495, 1596, 1623, 1735, 1932, 1968, 2069 - 2071, 2108, 2109, 2550, 2959, 3033, 3190, 3244, 3245, 3349, 3671, 3673, 3797, 3805, 3880, 3924, 3990 - 3999, 4106, 4110, 4195, 4307, 4339, 4452, 4584, 4722, 4750, 4810, 4816, 4821, 4852 - 4857, 5080, 5081, 5143, 5226, 5229, 5241, 5489, 5495, 5504, 5505, 5516, 6050.

— zob. też: Wojskowa psychologia.

— voir aussi: Psychologie militaire.

Męstwo — **Bravoure**

— zob.: Bohater, Odwaga.

— voir: Héros, Courage.

Miara w oku — **Evaluation à l'oeil**

113, 2302, 4355, 4356.

— zob. też: Obserwacja, Ocena, Pomiary.

— voir aussi: Observation, Répérage.

Milicja — **Milice**

108, 350, 570, 633, 714, 715, 1067, 1068, 1458, 1645, 2222, 2620, 3252, 3577, 4200, 4334, 4517, 5295, 5301, 5488.

Militaryzm — **Militarisme**

340 - 343, 409, 451, 705, 935 - 937, 1130, 1152, 1154 - 1158, 1365, 1706, 3081, 3082, 3321, 3322, 3542, 4212, 4480, 4499, 4666, 5644, 5723.

— zob. też: Pacyfizm.

— voir aussi: Pacifisme.

Miłość — **Amour**

935 - 937, 2102, 2103, 2471, 2661, 2662, 3068, 3069, 3667, 3868, 4213, 4544, 4545, 4971, 5202, 5255, 5256, 5644.

Miotacze min — **Canons de tranchées (Minenwerfer)**

577, 935 - 937.

Miotacze ognia — **Lance-flammes (Flammenwerfer)**

866, 935 - 937, 1435, 4709.

Młodzież a wojna — **Jeunesse et la guerre**

— zob.: Dzieci a wojna. — voir: Enfants et la guerre.

Mobilizacja — **Mobilisation**

570, 594, 813, 912, 1034, 1071, 1072, 1308, 1504, 1505, 1761, 2153, 2190, 2191, 2729, 2884, 3038, 3631, 3632, 3643, 3671, 4290, 4291, 4685, 4890, 4920, 5100, 5684.

Monotonia — **Monotonie**

— zob.: Fizjologia pracy, Rytm. — voir: Physiologie du travail, Rythme.

Mundur — **Uniforme**

647, 1393, 3494, 3495.

— zob. też: Tradycja. — voir aussi: Tradition.

Musztra — **Exercices**

393, 436, 467, 548, 675, 841, 1135, 1225, 1291, 1451, 1473, 2206, 3061, 3123, 3263, 3414, 3461, 3582, 3583, 3739, 3820, 3905, 3915, 4040, 4043, 4180, 4648, 4676, 4718, 5089, 5125, 5411, 5926, 6374.

— zob. też: Automatyzacja, Drill. — voir aussi: Automatisation, Dressage.

Muzyka — **Musique**

93, 279, 651, 1604, 3060, 6185.

— zob. też: Pieśni żołnierskie, Rytm. — voir aussi: Chants des soldats, Rythme.

Nagrody — **Récompenses**

1016, 1291, 1572 - 1574, 2626, 2627, 3428, 4490, 4868, 4898, 4899.

— zob. też: Kary, Odznaczenia.

— voir aussi: Punitions, Décorations.

Narkotyki

Drogues

449, 1744, 1845, 4611, 4997.

— zob. też: Alkohol.

— voir aussi: Alcool.

Narodowość

Nationalité

— zob.: Naród a wojna, Rasa, Wojsko a społeczeństwo, Żołnierz.

— voir: Nation et la guerre, Race, Armée et la société, Soldat.

Naród a wojna

Nation et la guerre

16, 142, 175, 197, 207, 220, 221, 234, 236, 247, 266, 284, 423, 451, 465, 501 - 503, 513, 583, 659, 704, 705, 847 - 849, 863, 912, 953, 1002, 1067 - 1069, 1071, 1072, 1178, 1180, 1245, 1257, 1266, 1269, 1270, 1303, 1305, 1307, 1372, 1373, 1389, 1400, 1406, 1426, 1427, 1456, 1504, 1506, 1520, 1563, 1570, 1586, 1635, 1715, 1718, 1735, 1776, 1861, 1865, 1906, 1928, 1929, 1944 - 1948, 1954, 1970, 1976 - 1978, 2001, 2007, 2110, 2130, 2145, 2154, 2189 - 2191, 2230, 2334, 2395, 2414, 2451, 2464, 2465, 2484, 2524, 2550, 2551, 2555, 2556, 2571, 2696, 2723, 2752, 2831, 2893, 2917, 2930, 2946, 2985, 3006, 3031, 3060, 3100, 3151, 3210, 3212, 3226, 3291, 3343, 3587, 3718, 4042, 4046, 4608, 4609, 4631, 4685, 5010, 5057, 5092, 5193, 5204, 5222, 5292, 5388, 5469, 5481, 5482, 5484, 5566, 5661, 6215, 6280, 6300, 6313.

Naród pod bronią

Nation armée

142, 197, 235, 340 - 343, 350, 451, 501 - 503, 633, 714, 715, 1458, 1715, 3290, 3982, 4334.

— zob. też: Milicja, Organizacja wojska.

— voir aussi: Milice, Organisation de l'armée.

Nastrój

Morale de la troupe

270, 365, 755, 935 - 937, 1010, 1071, 1072, 1131, 1150, 1180, 1318, 1332, 1429, 1466, 1898, 1899, 2159, 2230, 3251, 3291, 3319, 3671, 3900, 4046, 4290, 4614, 4928, 5100, 5207, 5754, 6076.

— zob. też: Duch wojska.

— voir aussi: Valeur de la troupe.

Natarcie

Attaque

— zob.: Działania zaczepne, Walka.

— voir: Offensive, Combat.

Nauka a wojna — **Science et la guerre**

38, 110, 440, 451, 479, 503, 567, 764, 847 - 849, 1317, 1520, 1579, 1683, 1947, 2414, 2805, 3166, 3204, 3290, 3384, 3506, 3922, 4416, 4521, 4983, 5226, 5229, 5299, 5422.

Naukowa organizacja pracy — **Organisation scientifique du travail**

— zob.: Organizacja pracy. — voir. Organisation du travail.

Nerwice wojenne — **Neuroses de guerre**

3, 54, 69, 70, 135, 165, 271, 310, 312, 430 - 432, 507, 508, 557, 682, 969, 1023, 1025, 1050, 1192 - 1197, 1239, 1348, 1382, 1445, 1446, 1449, 1484, 1486, 1487, 1568 - 1570, 1595, 1643, 1671 - 1673, 1733, 1749, 1754, 1756, 1758 - 1760, 1788, 1813, 1854, 1857, 2104, 2112, 2113, 2128, 2129, 2160, 2161, 2336, 2416, 2559, 2642, 2643, 2686, 2694, 2698, 2759, 2800, 2834, 2854, 2855, 2886, 2891, 2973, 2974, 2982, 2992, 2993, 2998, 3039, 3040, 3045, 3070, 3125, 3132, 3180, 3181, 3191 - 3194, 3202, 3203, 3295, 3301 - 3309, 3422 - 3426, 3437, 3518, 3536, 3544 - 3546, 3591, 3604, 3612, 3625, 3628, 3630 - 3632, 3725 - 3727, 3800, 3816, 3845, 3857, 3863, 3864, 3870, 3884, 3886, 3887, 3942, 3943, 3959, 3969, 4009, 4026 - 4030, 4034, 4095, 4098, 4099, 4144, 4155, 4158, 4191, 4224, 4258, 4289, 4439, 4461 - 4463, 4495, 4501, 4542, 4573, 4602, 4604,4651, 4658, 4685 - 4689, 4699, 4706, 4790, 4793, 4850, 4884, 5028, 5041, 5101, 5102, 5132, 5230, 5233, 5242, 5243, 5245, 5297, 5298, 5340, 5346 - 5349, 5439 - 5445, 5529, 5643, 5650, 5655, 5660, 5663 - 5665, 5674, 5680, 5684, 5686, 5687, 5699, 5716, 5721, 5744, 5764, 5769, 5772, 5773, 5797, 5798, 5802, 5807, 5812, 5862, 5877, 5885, 5890, 5898, 5908, 5911, 5937, 5939, 5948, 5960, 5984, 5991, 5995, 6036, 6064, 6072, 6114, 6158, 6160, 6161, 6176 - 6179, 6202, 6218, 6228, 6250, 6256, 6257, 6285, 6292, 6293, 6309, 6316, 6322, 6324, 6363.

— zob. też: Choroby psychiczne, Histeria, Medycyna, Nerwy na wojnie.

— voir aussi: Maladies mentales, Histerie, Médecine, Nerfs à la guerre.

Nerwy na wojnie — **Nerfs à la guerre**

69, 135, 276, 733, 847 - 849, 2336, 3536, 3604, 4328.

Neurologia wojenna — **Neurologie de guerre**

— zob.: Medycyna, Nerwice. — voir: Médecine, Neuroses.

Niebezpieczeństwo **Danger**

253, 424, 847 - 849, 935 - 937, 939, 1459, 1465, 1468, 2641, 3824, 3973 - 3975, 4259, 5403.

— zob. też: Strach, Panika. — voir aussi: Panique, Peur.

Nienawiść **Haine**

935 - 937, 1978, 2102, 2165 - 2167, 2362, 4213, 4288, 4971, 5057, 5644, 5811.

Nieprzyjaciel **Ennemi**

2188, 4288, 5644.

— zob. też: Nienawiść, Okrucieństwo, Walka. — voir aussi: Haine, Cruauté, Combat.

Niewola **Captivité**

— zob.: Jeniec, Więzień. — voir: Prisonnier de guerre, Prisonnier.

Nostalgia **Nostalgie**

2117, 2474, 2492, 3019, 3173, 3627, 4167, 4185, 4575, 5980, 6158.

— zob. też: Nuda, Zmora okopowa. — voir aussi: Ennui, Cafard.

Nuda **Ennui**

935 - 937, 4185, 4878, 6299.

Obciążenie piechura **Charge du fantassin**

— zob. też: Fizjologia pracy, Marsz, Piechota, Zmęczenie. — voir aussi: Physiologie du travail, Marche, Infanterie, Fatigue.

Obowiązek **Dévoir**

— zob.: Cnoty żołnierskie. — voir: Vertus militaires.

Obrona **Défense**

— zob.: Działania obronne. — voir: Actions défensives.

Obserwacja **Observation**

296, 297, 299, 300, 378, 379, 1030, 1073, 1295, 2226, 2249, 2302, 3168, 3271, 4348, 4355, 4406, 4477, 5015, 5383, 6068, 6171.

— zob. też: Pomiary artyleryjskie, Uwaga. — voir aussi: Répérage d'artillerie, Attention.

Ocena czasu i ilości — **Evaluation du temps et des quantités**

2302.

— zob. też: Obserwacja, Pomiary artyleryjskie. — voir aussi: Observation, Répérage d'artillerie.

Ochotnik — **Volontaire**

281, 420, 718, 719, 935 - 937, 1001, 1165, 1249, 1391, 1392, 1499, 1557, 1743, 1871, 1901, 1933, 1937, 1939, 1944, 2183, 2216 - 2218, 2317, 2372, 2439, 2458, 2658, 2659, 3364, 3427, 3505, 3633, 3703, 3746, 3802, 4076, 4214, 4227, 4629, 4827, 4927, 5137, 5191, 5264, 5265, 5290, 5414, 5575, 5846, 6299.

— zob. też: Legionista. — voir aussi: Legionnaire.

Oddziały robocze — **Compagnies des travailleurs**

313.

— zob. też: Saperzy. — voir aussi: Sapeurs.

Odpoczynek — **Repos**

— zob.: Fizjologia pracy, Marsz, Zmęczenie, Znużenie. — voir: Physiologie du travail, Marche, Fatigue, Epuisement.

Odporność psychiczna — **Résistence psychique**

314, 315, 2390, 4594, 4595.

Odpowiedzialność — **Responsabilité**

7, 41, 314, 315, 754, 1428, 1703, 3436, 3447, 3768, 5325, 5606.

— zob. też: Dowodzenie. — voir aussi: Commandement.

Odruch — **Réflexe**

162, 760, 3624, 3695, 3956, 4052, 4367, 4665, 4697, 4726, 5160.

Odwaga — **Courage**

4, 13, 14, 76 - 78, 386, 387, 451, 491, 562 - 565, 572, 594, 596, 599, 608, 610, 611, 622, 623, 627, 675 - 677, 713, 736, 737, 754, 768, 775, 819, 847 - 849, 851, 883, 884, 935 - 937, 972, 981, 1001, 1031, 1050, 1058, 1075, 1078, 1085 - 1088, 1159, 1276, 1280, 1346, 1362, 1363, 1396, 1408, 1498, 1542, 1543, 1565, 1596, 1600, 1602, 1603, 1612, 1614, 1618, 1620, 1637, 1651, 1746, 1762, 1802, 1807, 1812, 1850, 1875, 1900, 1995, 2010, 2011, 2069 - 2071, 2097, 2100, 2127, 2187 - 2196, 2241, 2246, 2293, 2329,

2389, 2395, 2459, 2466, 2468, 2469, 2528 - 2530, 2535 - 2537, 2540, 2541, 2550, 2558, 2568, 2569, 2623, 2635, 2657, 2710, 2742, 2743, 2745, 2792, 2795, 2808, 2918, 2920, 2929, 2931, 2932, 3017, 3020, 3021, 3048, 3071, 3148, 3161, 3162, 3171, 3212, 3318, 3354, 3358, 3410, 3456, 3573, 3597 - 3599, 3606 - 3610, 3733, 3818, 3824, 3867, 3868, 3973 - 3975, 4019, 4101, 4107, 4139, 4177, 4209, 4234, 4259, 4291, 4365, 4528, 4559, 4625, 4675, 4721, 4733, 4734, 4792, 4798 - 4805, 4807 - 4812, 4814, 4819, 4861, 4862, 5018, 5058, 5138, 5200, 5227, 5492, 5612, 5614, 5644, 5747, 5779.

— zob. też: Bohater, Walka.

Odwody

415, 847 - 849, 1950.

— zob. też: Dowodzenie, Strategia, Taktyka.

Odwrót

2515, 4119, 5225, 5590, 5611.

— zob. też: Działania obronne, Taktyka.

Odznaczenia

1230, 3428, 4063, 5208.

— zob. też: Nagrody.

Oficer

26, 27, 64, 67, 83, 105, 110, 112, 121, 158, 160, 172, 195, 263, 272, 292, 314, 315, 351, 352, 384, 443, 451, 513, 608, 610, 627, 631, 672 - 676, 692, 723, 750, 839, 935 - 937, 995, 1015, 1033, 1039, 1070, 1077, 1090, 1180, 1204, 1219 - 1221, 1233, 1277, 1281, 1330, 1347, 1352, 1411, 1523, 1539, 1540, 1572 - 1574, 1583, 1596, 1702, 1734, 1745, 1831, 1922, 1939, 1999, 2141, 2146, 2149, 2188, 2192 - 2196, 2225, 2258, 2261, 2262, 2275, 2387, 2389, 2399, 2526, 2539, 2546 - 2548, 2574, 2721, 2722, 2802, 2956, 3009, 3010, 3135, 3136, 3160, 3205, 3278, 3397, 3399, 3400, 3402, 3403, 3468, 3494, 3495, 3548, 3721, 3734, 3752, 3761 - 3763, 3777, 3781, 3791, 3825, 3832, 3885, 4038, 4045, 4169, 4186, 4187, 4193, 4219, 4354, 4385, 4479, 4493, 4588, 4824, 4826, 4834, 4860 - 4862, 4887, 4896, 4926, 4963, 4964, 5021 - 5023, 5028, 5071, 5192, 5206, 5217, 5276, 5277, 5304, 5615, 5863, 5942, 5972, 6074, 6141.

— zob. też: Ideologia żołnierza, Wojsko a społeczeństwo.

Réserves

— voir aussi: Commandement, Stratégie, Tactique.

Rètraite

— voir aussi: Actions défensives, Tactique.

Decorations

— voir aussi: Récompenses.

Officier

— voir aussi: Idéologie du soldat, Armée et la société.

Ogień **Feu**

44, 191, 451, 487, 563, 880, 935 - 937, 950, 997, 1162, 1189, 1346, 1379, 1515, 1567, 1965, 2071, 2184, 2549, 2567, 3268, 3336, 3337, 5058, 6082.

— zob. też: Działanie ognia, Strzelanie. — voir aussi: Effet du feu, Tir.

Ojczyzna **Patrie**

4, 45, 533, 610, 2907, 3138, 3212, 3466, 3578, 3733, 4101, 4313, 5627, 5644.

— zob. też: Cnoty żołnierskie, Państwo, Patriotyzm. — voir aussi: Vertus militaires, Etat, Patriotisme.

Okrucieństwo **Cruaute**

1280, 1377, 1395, 1694, 1801, 1826, 1827, 2765, 3081, 3555, 5546, 5644, 6299.

— zob. też: Nienawiść, Nieprzyjaciel, Sadyzm, Walka. — voir aussi: Haine, Ennemi, Sadisme, Combat.

Opinia **Opinion**

— zob.: Propaganda, Społeczna psychologia, Tłum. — voir: Propagande, Psychologie sociale, Foule.

Optymizm **Optimisme**

1466, 5644.

— zob. też: Nastrój. — voir aussi: Morale de la troupe.

Organizacja pracy **Organisation du travail**

10, 38, 73-75, 95, 96, 212, 228, 330, 509, 517, 552, 618, 636, 637, 651, 664, 769, 793, 795, 805, 806, 821, 833, 834, 845, 879, 901, 949, 996, 1046, 1096, 1108 - 1111, 1113, 1121, 1265, 1284, 1326 - 1328, 1374, 1419, 1420, 1480, 1493, 1495, 1496, 1550 - 1554, 1645, 1670, 1684, 1685, 1696, 1697, 1721, 1727 - 1729, 1737 - 1740, 1768, 1777, 1778, 1816, 1828, 1832, 1843, 1905, 2046, 2057, 2063 - 2066, 2235, 2251, 2267, 2280, 2281, 2348, 2351, 2452, 2520, 2529, 2530, 2538, 2563, 2630, 2649, 2734, 2738, 2739, 2774, 2812, 2872, 2901, 2989, 3057, 3062, 3342, 3346, 3431 - 3435, 3489 - 3491, 3552, 3685, 3686, 3748, 3767, 3796, 3797, 3819, 3852, 3879, 4050, 4055, 4056, 4078, 4156, 4157, 4189, 4387, 4394, 4397, 4400, 4402 - 4404, 4408 - 4420, 4472, 4484, 4648, 4735, 4744, 4761, 4776, 4888, 4889, 4909, 4930, 4947, 4981 - 4986, 5005, 5007, 5008, 5024, 5180, 5181, 5212, 5220, 5262, 5273, 5316, 5366, 5368 - 5370, 5374, 5380 - 5382, 5412, 5451 - 5453, 5456, 5516, 5531,5533, 5538, 5539, 5608, 6047, 6238.

— zob. też: Fizjologia pracy, Psychotechnika.

— voir aussi: Physiologie du travail, Psychotechnique.

Organizacja wojska — **Organisation de l'armée**

32, 33, 38, 142, 159, 451, 501 - 503, 561, 633, 661, 664, 714, 715, 775, 847 - 849, 862, 1026, 1180, 1224, 1485, 1550 - 1554, 1563, 1732, 1808, 1825, 1948, 2004, 2118, 2119, 2142, 2510, 2525, 2594, 2739, 2955, 3135, 3136, 3153, 3896, 4263, 4407, 4452, 4612, 4613, 4640, 4750, 4753, 4758, 4767, 4984, 5021 - 5023, 5024, 5299, 5370, 5823, 6085, 6215.

Orientacja — **Orientation**

— zob.: Zmysły.

— voir: Organes sensorielles.

Oświata w wojsku — **Education**

— zob.: Wychowanie obywatelskie, Żołnierz - obywatel.

— voir: Education civique, Soldat-citoyen.

Pacyfizm — **Pacifisme**

16, 43, 89, 122, 136, 158, 344, 409, 451, 580, 591, 602, 633, 735, 759, 811, 813, 935 - 937, 1152, 1154 - 1158, 1199, 1252, 1258, 1271, 1365, 1431, 1482, 1483, 1500, 1694, 1718, 1765, 1775, 1803, 1826, 1827, 1852, 1891, 1892, 1979, 2151, 2188, 2291, 2397, 2398, 2459, 2510, 2515, 2516, 2775, 2874, 3068, 3069, 3081, 3127, 3144, 3145, 3321, 3322, 3517, 3542, 3555, 3917 - 3921, 4048, 4049, 4059, 4130, 4131, 4133, 4134, 4146, 4230, 4464, 4499, 4510, 4616, 4666, 4740 - 4742, 4845, 4969 - 4974, 5205, 5216, 5318, 5329, 5335, 5605, 5607, 5644, 5944, 5969, 6030, 6274, 6279.

— zob. też: Filozofia wojny, Pokój, Socjologia wojny.

— voir aussi: Philosophie de la guerre, Paix, Sociologie de la guerre.

Pamięć — **Mémoire**

278, 294 296, 297, 299, 300, 402, 724, 1073, 2302, 3169, 3420, 3881, 4210, 4302, 4848, 6068.

Pamiętniki wojenne — **Souvenirs de guerre**

12, 21, 24, 53, 130, 208, 209, 222, 223, 239 - 242, 249, 264, 277, 281, 283, 294, 313, 321, 328, 389, 417, 420, 455, 475, 486, 506, 556, 566, 577, 606, 613, 626, 648, 650, 654, 670, 699, 717, 718, 739, 742, 754, 755, 759, 761, 813, 886, 887, 891, 897, 899, 902, 903, 933 - 937, 992 - 994, 1009, 1013, 1030, 1034, 1049, 1056, 1131, 1151, 1165, 1171, 1172, 1182, 1205 - 1207, 1279, 1304, 1319, 1333, 1334, 1337, 1339, 1370, 1380, 1392, 1410, 1414, 1435, 1440, 1482, 1503, 1527, 1557, 1576, 1634, 1637, 1679, 1699 - 1701, 1719, 1769, 1792, 1793, 1815, 1822, 1844, 1849, 1870, 1871, 1898, 1908,

1914, 1949, 1955, 1956, 1994, 2005, 2016, 2043, 2110, 2151, 2158, 2186 - 2196, 2255, 2272, 2288, 2296, 2315, 2317, 2331, 2382, 2386, 2439, 2451, 2457, 2458, 2460, 2462, 2483, 2514, 2517 - 2519, 2528, 2575, 2585, 2590, 2595, 2604, 2617, 2639, 2655, 2660, 2683, 2724, 2788, 2797, 2813, 2841, 2860, 2890, 2954, 2976, 3003, 3008, 3041, 3043, 3053, 3067, 3088, 3174, 3251, 3258, 3262, 3276, 3279, 3282, 3293, 3315, 3356, 3364, 3365, 3368, 3374, 3399, 3420, 3427, 3505, 3516, 3520, 3531, 3556, 3633 - 3635, 3644, 3645, 3650, 3651, 3655, 3658, 3659, 3668, 3673, 3683, 3756, 3914, 3981, 4000, 4001, 4059, 4082, 4094, 4124, 4152, 4181, 4198, 4220, 4232, 4243, 4244, 4255, 4257, 4262, 4279, 4298, 4326, 4344, 4378, 4391, 4392, 4458, 4477, 4533, 4534, 4563, 4597, 4600, 4610, 4619, 4620, 4622, 4629, 4632, 4634, 4725, 4814, 4846, 4869, 4890, 4906, 4924, 4925, 4960, 4976, 4988, 5011, 5019, 5040, 5059, 5060, 5062, 5064 - 5068, 5070, 5072, 5104, 5146, 5182, 5191, 5209, 5280 - 5284, 5294, 5312, 5317, 5319 - 5323, 5386, 5414, 5425, 5448, 5475, 5565, 5574, 5575, 5588, 5590, 5605, 5611, 5690, 5861, 5917, 5961, 5965, 6028, 6046, 6052, 6091, 6092, 6217, 6262, 6265, 6291, 6299.

— zob. też: Dziennik, Listy, Powieść, Przeżycia.

— voir aussi: Carnet, Lettres, Roman, Impressions.

Panika **Panique**

65, 66, 127, 128, 293, 367, 523 - 527, 596, 599, 622, 623, 689, 755, 768, 935 - 937, 945, 946, 974, 981, 1050, 1085, 1086, 1159, 1161, 1251, 1301, 1345, 1442 - 1446, 1448, 1460, 1515, 1713, 1714, 1795, 1932, 1937, 1939, 1988, 1989, 2069 - 2071, 2107, 2188, 2192 - 2196, 2277, 2395, 2510, 2610, 2709, 2749, 2984, 2992, 2993, 3345, 3470, 3498 - 3501, 3533, 3593, 3594, 3606 - 3610, 3660, 3814, 3817, 3874, 3888, 3990, 3996, 4087, 4088, 4103, 4323, 4434 - 4437, 4564, 4565, 4596, 4676, 4745, 4746, 4765, 4802, 4804, 4814, 4815, 4977, 4993, 4994, 5021 - 5023, 5030, 5093, 5121, 5126, 5130, 5225, 5346, 5372, 5424, 5591, 5829, 5933, 5934, 6048, 6049, 6070, 6271, 6307, 6308.

— zob. też: Bojaźn, Niebezpieczeństwo, Odwaga, Strach, Walka.

— voir aussi: Anxieté, Danger, Peur, Courage, Combat.

Państwo **Etat**

131, 451, 691, 1017, 1389, 1478, 1944 - 1946, 1948, 1986, 2118, 2119, 2136, 2190, 2191, 3144, 3145, 3151, 3157, 3503, 3680, 4231, 4320, 4973, 4974, 5584, 5585, 6200.

Partyzantka **Guerre des partisans**

15, 1869, 1885, 1955, 3633, 3639, 3643, 3652, 3654, 3657, 4680.

— zob. też: Powstanie, Rewolucja.

— voir aussi: Insurrection, Révolution.

Patriotyzm **Patriotisme**

38, 45, 76 - 78, 530, 533, 872, 881, 977, 1147, 1271, 1825, 1986, 2010, 2011, 2018, 2118, 2119, 2143, 2436, 2510, 2531, 2533, 2538, 2545, 2623, 2634, 2737, 2956, 3055, 3059, 3060, 3321, 3322, 3523, 3542, 3773, 4313, 4675, 4955.

— zob. też: Cnoty żołnierskie, Ojczyzna, Państwo.

— voir aussi: Vertus militaires, Patrie, Etat.

Patrolowanie **Patrouilles**

1829, 1939, 2187, 2188, 2192 - 2196, 2766, 5011, 5723, 6299.

Pedagogia wojskowa **Pédagogie militaire**

38, 267, 278, 353, 354, 445, 448, 478, 481, 882, 907, 1160, 1359, 1374, 1403 - 1405, 1520, 1523, 1674, 1685, 1807, 1930, 1938, 2082, 2150, 2247, 2292, 2352 - 2355, 2420, 2467 - 2469, 2504, 2631, 2677, 2863, 2953, 2956, 2957, 3029, 3221, 3298, 3332, 3353, 3362, 3461 - 3463, 3476, 3477, 3540, 3541, 3575, 3585, 4068, 4176, 4492, 4511, 4558, 4638, 4710, 5013, 5017, 5214, 5227, 5252, 5452, 5548, 5549, 5587, 5912, 6032, 6061 - 6063, 6346, 6347.

— zob. też: Wychowanie, Wyszkolenie.

— voir aussi: Education, Instruction.

Piechota **Infanterie**

12, 47 - 49, 130, 195, 200 - 205, 266, 277, 283, 382, 331, 344, 349, 354, 355, 358, 361, 364, 451, 475, 506, 519 - 521, 559, 560, 563, 566, 573, 575, 576, 595, 606, 620, 644, 670, 692, 697, 699, 701 - 703, 718, 719, 761, 778, 847 - 849, 854, 880, 886, 891, 904, 929, 935 - 937, 990, 1008, 1009, 1028, 1049, 1123, 1151, 1171, 1299, 1440, 1537, 1538, 1592, 1628 - 1632, 1634, 1679, 1743, 1751, 1752, 1761, 1769, 1792, 1822, 1829, 1830, 1836, 1859, 1863, 1870, 1871, 1908, 1933, 1937, 1939, 1993, 2005, 2016, 2152, 2155, 2156, 2158, 2311, 2317, 2331, 2443, 2457, 2458, 2466, 2468, 2469, 2514, 2519, 2575, 2587 - 2589, 2595, 2615, 2695, 2707, 2729, 2751, 2797, 2801, 2883, 2884, 2890, 2908, 2909, 2931, 2932, 2991, 2994, 3053, 3089, 3161, 3162, 3167, 3176, 3276, 3333 - 3337, 3352, 3365, 3448, 3478, 3480, 3505, 3554, 3580, 3745, 3828, 3867 - 3869, 3930, 3933 - 3936, 3955, 4000, 4001, 4007, 4012, 4043, 4128, 4151, 4201 - 4207, 4232, 4233, 4243, 4397, 4417, 4533, 4534, 4826, 4880, 4914, 5104, 5146, 5182, 5194, 5277, 5351, 5374, 5414, 5446, 5588, 5590, 5615, 5742, 5757, 5841, 6190, 6201, 6210, 6240, 6358.

Pies wojskowy — **Chien militaire**

5270.

Pieśni żołnierskie — **Chants militaires**

651, 1596, 1604, 1864, 3060, 5188, 5202, 6185.

— zob. też: Gwara, Muzyka, Rytm.

— voir aussi: Argot, Musique, Rythme.

Plan działania — **Plan d'action**

494, 696, 847 - 849, 1027, 1326, 1327, 1489, 1950, 2529, 2530, 3489 - 3491, 4981, 4985, 6058, 6084.

— zob. też: Czyn, Dowodzenie, Metoda myśli wojskowej, Pomysł, Rozkaz.

— voir aussi: Action, Commandement, Méthode, Conception, Ordre.

Płciowe życie — **Vie sexuelle**

935 - 937, 1371, 1698, 1744, 1834, 1977, 2151, 3667, 3671, 3681, 4390, 6139.

Pobór rekruta — **Recrutement**

32, 33, 38, 95, 96, 149, 150, 246, 667, 769, 842, 959, 1100, 1110, 1111, 1493, 1563, 1606, 1739, 1740, 2065, 2672, 2717, 2760 - 2762, 2784, 2846, 2935, 2987, 2992, 2993, 3032, 3033, 3111, 3179, 3480, 3493, 3507, 3549, 3605, 3661, 3662, 3673, 3728, 3775, 3810, 3839, 3864, 4122, 4192, 4222, 4370, 4454, 4457, 4513, 4535, 4556, 4621, 4760, 4923, 5137, 5437, 5504, 5505, 5528, 5532, 5620, 5651, 5652, 5668, 5671, 5749, 5753, 5785, 5793, 5859, 5993, 6059, 6097, 6181, 6251, 6317 - 6319.

— zob. też: Antropologia, Antropometria, Organizacja wojska, Psychotechnika, Rekrut, Selekcja.

— voir aussi: Anthropologie, Anthropométrie, Organisation de l'armée, Récrue, Sélection.

Podoficer — **Sous-officier**

45, 146, 267, 329, 344, 389, 475, 670, 720, 840, 929, 1030, 1151, 1171, 1440, 1508, 1536 - 1538, 1557, 1582, 1634, 1779, 1785, 1792, 2081, 2158, 2236, 2440, 3690, 3691, 3732, 3736, 4019, 4023, 4040, 4591, 4954, 5248 - 5251, 5883, 5962.

Podstęp na wojnie — **Ruses de guerre**

— zob.: Zaskoczenie.

— voir: Surprise.

Podwładny — **Subordonné**

— zob.: Dowodzenie.

— voir: Commandement.

Pogłoski na wojnie — **Faux-bruits de guerre**

686, 905, 935 - 937, 984, 1178, 1356, 1483, 1487, 1570, 1596, 1647, 1991, 2498, 2499, 3710, 3843, 4008, 5057, 5103, 5918, 6113.

— zob. też: Legendy. — voir aussi: Légendes.

Pojedynek na wojnie — **Duel à la guerre**

5048.

Pokój — **Paix**

409, 451, 935 - 937, 1221, 1718, 1803, 1852, 2010, 2011, 2238, 2239, 2430, 2550, 2551, 2556, 2675, 2732, 2733, 3292, 3784, 3785, 3952, 3976 - 3980, 4207, 4358, 4581, 5122, 5123, 5513, 5558, 5791, 5894, 5944, 6296.

— zob. też: Militaryzm, Pacyfizm. — voir aussi: Militarisme, Pacifisme.

Policja — **Police**

1750, 1953, 2003, 2326 - 2328, 2461, 2500, 2912, 3370, 3890, 4287, 4353, 5004, 5042, 5181, 5210.

— zob. też: Żandarmerja. — voir aussi: Gendarmerie.

Polityka a wojna — **Politique et la guerre**

197, 198, 352, 451, 691, 847 - 849, 1052, 1053, 1269, 1462, 1489, 1698, 2136, 2550, 2551, 2556, 3362, 3636, 5566, 5723.

zob. też: Filozofia wojny, Pacyfizm, Socjologia wojny. — voir aussi: Philosophie de guerre, Pacifisme, Sociologie de guerre.

Pomiary artyleryjskie — **Répérage d'artillerie**

2302, 2674, 3271, 4125, 4639, 4722.

— zob. też: Miara, Obserwacja Ocena, Uwaga. — voir aussi: Evaluation, Observation, Attention.

Pomysł — **Conception**

847 - 849, 1027, 3022, 3023, 5313, 5581, 6058.

— zob. też: Decyzja, Dowodzenie, Metoda, Rozkaz. — voir aussi: Décision, Commandement, Méthode, Ordre.

Poradnictwo zawodowe — **Orientation professionnelle**

— zob.: Psychotechnika, Testy. — voir: Psychotechnique, Tests.

Porażka — **Défaite**

— zob.: Klęska. — voir: Débâcle.

Posłuszeństwo **Obéissance**

17, 57, 125, 490, 510, 619, 692, 874, 1135, 1366, 1402 - 1405, 1428, 1703, 1731, 2208, 2509, 2691, 2835, 2858, 2859, 2959, 3135, 3136, 3354, 4733, 4734, 4991, 5107, 5115, 5152, 5227, 5253, 5257, 5560, 5583 - 5585, 5714, 5941.

— zob. też: Autorytet, Karność. — voir aussi: Autorité, Discipline.

Poświęcenie **Sacrifice**

85, 314, 315, 1805, 3410, 5644.

— zob. też: Cnoty wojskowe. — voir aussi: Vertus militaires.

Powieść wojenna **Roman de guerre**

24, 43, 68, 81, 82, 89, 136, 201 - 205, 307, 308, 344, 453, 454, 488, 569, 591, 597 - 600, 604, 613, 645, 772, 778, 797, 808, 813, 935 - 937, 1124 - 1126, 1138, 1139, 1144, 1182 - 1188, 1226 - 1228, 1272, 1296, 1300, 1304, 1306, 1332, 1430, 1431, 1450, 1499, 1558, 1636, 1639, 1669, 1691, 1692, 1743, 1867, 1890, 1899, 1979, 1993, 2155, 2156, 2211, 2216 - 2219, 2282, 2397, 2398, 2486, 2515, 2516, 2565, 2654, 2766, 2879, 2937 - 2939, 3073, 3195, 3218, 3275, 3276, 3318, 3320, 3469, 3492, 3517, 3682, 3693, 3703, 3705, 3865, 3917 - 3921, 3932 - 3936, 3948, 3984, 3985, 4006, 4048, 4049, 4116, 4201, 4264, 4336, 4337, 4345, 4375, 4376, 4504, 4616, 4637, 4707 - 4709, 4740, 4741, 4835, 4843, 4844, 4917, 4918, 4921, 4922, 4969, 4970, 5073, 5075, 5078, 5124, 5189, 5215, 5216, 5256, 5329, 5351, 5387, 5418, 5591, 5607, 5624 - 5626, 5834, 5944, 6154, 6260, 6315.

— zob. też: Literatura a wojna, Pamiętniki, Przeżycia. — voir aussi: Littérature et la guerre, Souvenirs, Impressions.

Powodzenie **Succès**

847 - 849, 1065, 1159, 1323, 1354, 1460, 1464, 1548, 1603, 1695, 2037, 2050, 2051, 2105, 2106, 2333, 2362, 2629, 2894, 2895, 3031, 3155, 3470, 3543, 3553 - 3555, 3574, 3602, 3665, 3685, 3931, 4852, 5091.

— zob. też: Zwycięstwo. — voir aussi: Victoire.

Powonienie **Odorat**

— zob.: Zmysły. — voir: Organes sensorielles.

Powstanie **Insurrection**

288, 1869, 1885, 1955, 2377, 3240, 3633, 3639, 3643, 3654, 3657, 3755, 3756, 4263, 4680.

— zob. też: Partyzantka, Rewolucja.

— voir aussi: Guerre de partisans, Révolution.

Praca

— zob.: Fizjologia pracy, Organizacja pracy, Zmęczenie, Znużenie.

Travail

— voir: Physiologie du travail, Organisation du travail, Fatigue, Epuisement.

Prakseologia

— zob.: Czyn, Powodzenie, Wpływ na ludzi.

Praxéologie

— voir: Action, Succès, Influence sur les hommes.

Prasa na wojnie

3226, 4791, 4864, 5600, 5661, 5690.

— zob. też: Propaganda.

Presse à la guerre

— voir aussi: Propagande.

Prawo wojskowe

Droit militaire

13, 14, 19, 368, 381, 622, 971, 972, 1441, 2572, 3113, 3126, 3668, 4191, 4368, 5473, 5988, 6127, 6278.

— zob. też: Sądy wojenne.

— voir aussi: Tribunals de guerre.

Propaganda

Propagande

187, 237, 337, 392, 404, 429, 469, 470, 509, 639 - 643, 649, 787, 912, 1052 - 1054, 1502, 1657, 1811, 1977, 2378, 2512, 2696, 2715, 2716, 2862, 2898, 2899, 3226, 3237, 3238, 3624, 3695, 4106, 4110 - 4112, 4138, 4254, 4300, 4452, 4532, 4646, 4756, 4775, 4776, 4791, 4857, 4864, 5471, 5504, 5505, 5511, 5600.

— zob. też: Prasa.

— voir aussi: Presse.

Prowadzenie wojny

— zob.: Dowodzenie, Metoda myśli wojskowej, Strategia, Taktyka.

Conduite de la guerre

— voir: Commandement, Méthode de la pensée militaire, Stratégie, Tactique.

Przeciwnatarcie

1000, 2466 - 2469, 3470.

— zob. też: Działania obronne, Działania zaczepne, Walka.

Contre-attaque

— voir aussi: Défensive, Offensive, Combat.

Przeczucia na wojnie

935 - 937, 1596, 4221, 5417, 5418.

— zob. też: Metapsychologia.

Présentiments à la guerre

— voir aussi: Metapsychologie.

Przesądy **Superstitions**

106, 169, 170, 282, 693, 935 - 937, 1024, 1596, 1624, 1884, 1924, 2012, 2423, 3671, 3787, 3843, 4150, 5087, 5135, 5143, 5279, 5293, 5918, 5446.

— zob. też: Zabobony.

Przestępstwa w wojsku **Crimes dans l'armée**

102, 111, 140, 262, 381, 622, 684, 735, 798 - 804, 1093, 1312, 1517, 1641, 1754, 1755, 1826, 1827, 2083, 2117, 2203, 2238, 2648, 2765, 2799, 3113, 3301, 3711, 4073, 4096, 4239, 4425, 4575, 4727, 4870 - 4872, 4875, 4957, 5042, 5153, 5162, 5417, 5438, 5473, 5594, 5738, 5865, 5873, 5875, 5877, 5878, 5976, 6060 - 6063, 6127, 6183, 6278, 6337.

— zob. też: Dezercja, Prawo, Sądy.

— voir aussi: Désertion, Droit, Tribunals.

Przestrzeń na wojnie **Espace à la guerre**

847 - 849, 1883, 2625, 3673, 3677.

— zob. też: Fenomenologia, Geopsychologia.

— voir aussi: Phénomènologie, Géopsychologie.

Przewaga liczebna w walce **Superiorité du nombre au combat**

338, 451, 492, 847 - 849, 1064, 1434.

— zob. też: Statystyka, Straty, Walka.

— voir aussi: Statistique, Pertes, Combat.

Przeżycia wojenne **Impressions de guerre**

194, 222, 223, 272, 277, 283, 294, 535, 573, 577, 596, 622, 644, 670, 699, 718, 719, 754, 761, 832, 935 - 937, 1246, 1380, 1414, 1457, 1527, 1628 - 1632, 1649, 1679, 1699 - 1701, 1782, 1822, 1897, 1914, 1934, 1937, 1939, 2187 - 2196, 2198, 2199, 2212, 2223, 2231, 2255, 2288, 2384, 2413, 2414, 2417, 2418, 2528, 2537, 2587 - 2589, 2654, 2658, 2659, 2677, 2742, 2792, 2797, 2887, 2965, 2998, 3026, 3041, 3185, 3230, 3234, 3279, 3374, 3520, 3588, 3659, 3671, 3673, 3735, 3823, 3824, 3867 - 3869, 3984, 3985, 4000, 4001, 4104, 4201 - 4207, 4212, 4214, 4391, 4392, 4587, 4607, 4620, 4685, 4814, 4920, 5099, 5154, 5237, 5254, 5264, 5290, 5312, 5418, 5421, 5495, 5522, 5644, 5917, 6240, 6291, 6299.

— zob. też: Dziennik, Listy, Pamiętniki, Psychografia, Walka.

— voir aussi: Carnet de guerre, Lettres, Souvenirs, Psychographie, Combat.

Przyczyny wojen — **Causes de guerres**

51, 52, 451, 583, 698, 847 - 849, 1158, 2136, 2684, 2685, 2775, 3155, 4358, 4359, 4695, 5122, 5123, 5292, 5341, 5513 - 5515, 5644.

— zob. też: Filozofia wojny, Polityka a wojna, Socjologia wojny.

— voir aussi: Philosophie de la guerre, Politique et la guerre, Sociologie de la guerre.

Przykład osobisty — **Exemple personnel**

1074, 2695, 3051, 3244, 3245, 3484, 4120, 4978, 6271.

— zob. też: Dowodzenie.

— voir aussi: Commandement.

Przypadek na wojnie — **Hasard à la guerre**

624, 2233, 3555, 3931.

— zob. też: Szczęście na wojnie.

— voir aussi: Chance à la guerre.

Przysposobienie wojskowe — **Préparation militaire**

— zob.: Wychowanie wojskowe, Wychowanie obywatelskie.

— voir: Education militaire, Education civique.

Przywódca — **Meneur**

5, 7, 57, 90, 216, 224 - 226, 265, 302, 495 - 497, 555, 601, 616, 619, 625, 678, 689, 734, 751, 1059, 1116, 1247, 1264, 1309, 1507, 1546, 1589, 1590, 2318 - 2321, 2513, 2578, 2833, 2852, 2871, 3235, 3766, 4036, 4072, 4500, 4531, 4569, 4652, 4876, 4877, 5155, 5156, 5306, 5378, 5379, 5405, 5424, 5511, 5568, 5601, 5975.

— zob. też: Społeczna psychologia, Tłum.

— voir aussi: Psychologie sociale, Foule.

Psychiatria — **Psychiatrie**

— zob.: Choroby psychiczne, Medycyna, Nerwice.

— voir: Maladies mentales, Médecine, Neuroses.

Psychoanaliza — **Psychanalyse**

303, 325, 339, 437, 438, 843, 844, 1174 - 1176, 1382, 1442 - 1449, 2125, 2165 - 2168, 2170, 2171, 2335, 2471, 2513, 3098, 3568, 3589 - 3591, 3603, 3674, 3800, 4439, 4736, 4884, 5601, 5995, 6048, 6049.

Psychofizjologia — **Psychophysiologie**

18, 113, 155, 168, 171, 173, 188, 228, 238, 285, 305, 347, 356, 359, 369 - 379, 398, 400, 402, 418, 419, 446, 471, 472, 511, 512, 515, 516,

531, 532, 551, 582, 710, 711, 756, 789, 814, 825, 920, 940, 941, 957, 959, 1004, 1073, 1099, 1101, 1103, 1104, 1106, 1128, 1367, 1368, 1374, 1479, 1492 - 1496, 1535, 1621, 1626, 1674, 1682, 1707, 1727, 1729, 1832, 1876, 1911, 1912, 2035, 2036, 2096, 2197, 2207, 2265 - 2269, 2337, 2567, 2583, 2649, 2806, 2878, 2885, 3269, 3297, 3967, 4106, 4355, 4356, 4413, 5596 - 5599, 5729, 5801, 5936, 6077, 6079, 6081, 6096.

— zob. też: Badania lotnicze, Fizjologia pracy, Zmęczenie, Zmysły.

— voir aussi: Examens des aviateurs, Physiologie du travail, Fatigue, Organes sensorielles.

Psychografia **Psychographie**

36, 53, 70, 76 - 78, 81, 82, 88, 99, 177, 189, 222, 223, 239, 283, 307 - 309, 344, 430, 604, 607, 608, 626, 717, 718, 754, 759, 832, 925, 935 - 937, 980, 987, 992 - 994, 1024, 1161, 1165, 1169, 1171, 1172, 1370, 1634, 1787, 1788, 1822, 2407, 2408, 2839, 2883, 2884, 2908, 3046, 3047, 3181, 3213, 3214, 3671, 3673, 3710, 3727, 3873, 4098, 4099, 4226, 4279, 4602, 4846, 4884, 4969, 4970, 5061, 5064, 5070, 5100, 5143, 5171, 5188, 5189, 5194 - 5203, 5264, 5265, 5298, 5415, 5433, 5516, 5566, 5624, 5625, 5644, 5939, 6228.

— zob. też: Ankieta, Dziennik, Listy, Pamiętniki, Przeżycia.

— voir aussi: Enquête, Carnet, Lettres, Souvenirs, Impressions.

Psychopaci w wojsku **Psychopathes dans l'armée**

59, 101, 102, 145, 1855, 1856, 1909, 2040, 2294, 2304, 2316, 2370, 2421, 2522, 2796, 3372, 3376, 3381, 3615, 4192, 4373, 4456, 4470, 4621, 4685, 4794, 5396, 5441, 5449, 5642, 5738, 5785, 5845, 5846, 5848, 5857 - 5859, 5866, 5872, 5874, 5876, 5932, 6051, 6060, 6178, 6183, 6189, 6263, 6287.

— zob. też: Choroby psychiczne, Nerwice, Pobór.

— voir aussi: Maladies mentales, Neuroses, Récrutement.

Psychotechnika **Psychotechnique**

11, 18, 25, 32, 33, 38, 83, 95, 96, 113 - 115, 132, 138, 149, 150, 152, 155, 164, 168, 178, 179, 181, 186, 243 - 246, 296, 297, 299, 300, 369 - 379, 394 - 398, 401, 418, 421, 442, 476, 499, 500, 515, 516, 551, 581, 584, 585, 603, 605, 635, 638, 652, 656, 667 - 669, 706 - 708, 716, 717, 720, 766, 769, 817, 825, 826, 919, 947, 956, 957, 959 - 961, 975, 996, 1041, 1098 - 1111, 1114, 1118, 1153, 1166, 1173, 1200, 1202, 1242, 1249, 1250, 1254, 1255, 1330, 1331, 1385, 1386, 1401, 1412, 1413, 1415, 1479, 1492 - 1496, 1524, 1530 - 1534, 1544, 1545, 1555, 1599, 1605 - 1611, 1613, 1615 - 1617, 1621 - 1626, 1659 - 1666, 1676, 1677, 1683, 1704,

1726 - 1728, 1737 - 1740, 1747 - 1750, 1766, 1819, 1828, 1862, 1873, 1877 - 1879, 1935, 1941, 1948, 1953, 1965, 2003, 2004, 2048, 2053 - 2055, 2094, 2096, 2108, 2109, 2137, 2169, 2226, 2234, 2235, 2252, 2258, 2273 - 2275, 2302, 2305 - 2307, 2309, 2311, 2323 - 2328, 2336, 2337, 2340 - 2345, 2370, 2374 - 2376, 2381, 2392, 2393, 2422, 2425, 2431, 2476, 2477, 2564, 2601 - 2603, 2615, 2621, 2622, 2632, 2633, 2644 - 2647, 2663 - 2674, 2682, 2717, 2725, 2726, 2754, 2784, 2912, 2996, 3050, 3090 - 3092, 3096, 3097, 3102 - 3111, 3114, 3116, 3117, 3121, 3221 - 3224, 3261, 3265, 3267, 3269, 3273, 3325 - 3329, 3359, 3370, 3373, 3385, 3409, 3445, 3478, 3480, 3507, 3576, 3618, 3661, 3662, 3672, 3715 - 3717, 3759, 3774, 3775, 3789, 3792, 3793, 3815, 3839, 3854, 3875, 3876, 3880, 3897, 3944 - 3947, 3961, 3972, 3986, 4013 - 4018, 4024, 4033, 4038, 4075, 4122, 4125, 4129, 4143, 4195, 4282, 4287, 4289, 4338, 4339, 4346 - 4349, 4353, 4362, 4363, 4366 - 4369, 4371 - 4373, 4465, 4514, 4535 - 4538, 4552, 4556, 4621, 4639, 4640, 4704, 4713 - 4717, 4747, 4760, 4776, 4782 - 4786, 4830, 4853, 4888, 4889, 4895, 4902, 4903, 4911, 4936, 4941, 4953, 4966 - 4968, 4985, 5004 - 5008, 5051, 5080, 5081, 5105, 5109, 5117, 5137, 5180, 5181, 5210, 5212, 5219, 5220, 5258, 5269 - 5271, 5285 - 5288, 5361, 5437, 5457, 5500 - 5506, 5527, 5528, 5532, 5613, 5620, 5667, 5749, 5792, 5793, 5985, 5993, 5997, 6035, 6044, 6083, 6097, 6168 - 6172, 6174, 6239, 6258, 6272, 6304, 6332.

— zob. też: Badania lotnicze, Fizjologia pracy, Psychofizjologia, Szoferzy, Telegrafiści, Testy, Zmęczenie, Zmysły.

— voir aussi: Examens des aviateurs, Physiologie du travail, Psychophysiologie, Chauffeurs, Télégraphistes, Tests, Fatigue, Organes sensorielles.

Psychozy

— zob: Choroby psychiczne.

Psychoses

— voir: Maladies mentales.

Radiotelegrafiści

— zob.: Telegrafiści.

Radiotélégraphistes

— voir: Télégraphistes.

Ranny

Blessé

8, 68, 88, 130, 251, 345, 797, 813, 867, 935 - 937, 1149, 1182 - 1189, 1196, 1360, 1450, 1643, 1708, 1848, 1958, 2019, 2456, 2457, 2479, 2481, 2888, 2978, 2999, 3013, 3017, 3225, 3420, 3422 - 3424, 3617, 3871, 4139, 4141, 4184, 4226, 4259, 4266, 4325, 4350, 4382, 4393, 4540, 4541, 5128, 5167, 5559, 6092, 6195, 6299.

— zob. też: Inwalidzi, Kontuzja, Uraz.

— voir aussi: Invalides, Contusion, Trauma.

Rasa **Race**

197, 282, 358, 885, 1796, 1797, 2618, 2795, 3137, 3140, 4183, 4197, 4603, 4679, 4770, 4931, 4948, 5777, 5819, 5847, 5850, 5856, 5924, 5992, 6147, 6148, 6248, 6249, 6255, 6277.

— zob. też: Antropologia, Żołnierz. — voir aussi: Anthropologie, Soldat.

Reakcja **Réaction**

680, 706, 707, 752, 1555, 2816, 2897, 2966, 2967, 3311, 3774, 4145, 4633, 4937, 5128, 5676, 5704, 5711, 5737, 5824, 5827, 6080, 6162.

— zob. też: Badania lotnicze, Psychotechnika. — voir aussi: Examens des aviateurs, Psychotechnique.

Regulamin **Réglement**

35, 38, 142, 847 - 849, 1578, 1732, 2365, 2373, 2909, 3051, 3733 - 3736, 3928, 4077, 4159, 5534, 5537, 5618, 6278.

Rekrut **Recrue**

95, 273, 1288, 1322, 1493, 1495, 1496, 1693, 3864, 3905, 3915, 3916, 4514, 5261, 5404, 5753, 5930, 5985, 6035, 6251, 6285.

— zob. też: Pobór, Żołnierz młody. — voir aussi: Recrutement, Jeune soldat.

Religia a wojna **Religion et la guerre**

24, 55, 169, 247, 535, 693, 935 - 937, 1150, 1152, 1180, 1214, 1280, 1308, 1340, 1426, 1436, 1679, 1698, 1765, 1839, 2059, 2095, 2329, 2414, 2577, 2680, 3068, 3069, 3466, 3484, 3588, 3671, 3699, 3867, 3868, 4101, 4228, 4259, 4261, 4424, 5134, 5140, 5334, 5644.

— zob. też: Duchowieństwo, Etyka, Kapelani. — voir aussi: Clergé, Etique, Aumoniers.

Rewolucja **Révolution**

226, 227, 601, 689, 714, 715, 868, 1062, 1063, 1186, 1228, 1272, 1333, 1334, 1438, 1481, 1669, 1722, 1770, 1784, 1869, 1885, 1923, 2041, 2138, 2456, 2880, 3202, 3240, 3533, 3676, 3919, 3920, 3935, 3936, 3962, 3963, 4047, 4062, 4200, 4257, 4475, 4567, 4622, 4727, 4740, 4779, 5108, 5184, 5280, 5422, 5424, 5526, 5576 - 5578, 5707, 5710, 5913, 5914, 6140, 6173, 6303, 6335.

— zob. też: Anarchia, Bunt, Powstanie. — voir aussi: Anarchie, Mutinerie, Insurrection.

Rezerwista — **Soldat de reserve**

784, 3251, 3351, 4551, 4579, 5276, 5433.

Rodzaje broni — **Différentes armes**

76 - 78, 701 - 703, 777, 911, 1106, 4241.

— zob. też: Artylerja, Czołgi, Karabiny maszynowe, Kawaleria, Lekarze, Lotnictwo, Łączność, Marynarka, Miotacze min i ognia, Piechota, Samochody, Sanitariusz, Saperzy, Sztaby, Tabory, Telegrafiści, Żandarmerja, Żołnierz.

— voir aussi: Artillerie, Chars de combat, Mitrailleuses, Cavalerie, Médecins, Aviation, Liaison, Marine, Canons de tranchées, Lance - flammes, Infanterie, Automobiles, Brancardier, Etats-Majors, Trains, Télégraphistes, Gendarmerie, Soldat.

Rola społeczna oficera — **Rôle sociale de l'officier**

— zob.: Oficer, Wojsko a społeczeństwo.

— voir: Officier, Armée et la société.

Rozbrojenie — **Désarmement**

451, 1258, 1478, 4260, 4464.

— zob. też: Pacyfizm, Pokój.

— voir aussi: Pacifisme, Paix.

Rozkaz — **Ordre**

61, 64, 133, 316, 632, 634, 829, 847 - 849, 971, 1010, 1119, 1136, 1381, 1387, 1421, 1472, 1476, 1477, 1497, 1730, 1732, 1960, 2206, 2225, 2365, 2395, 2829, 2848, 2858, 2859, 3022, 3023, 3641, 3653, 3924, 3927, 4578, 4580, 4866, 5583 - 5585, 6058.

— zob. też: Decyzja, Dowodzenie, Metoda myśli wojskowej, Pomysł.

— voir aussi: Decision, Commandement, Méthode de la pensée militaire, Conception.

Rozpoznanie — **Reconnaissance**

3168, 4065, 4477.

— zob. też: Kawaleria.

— voir aussi: Cavalerie.

Rozstrzelanie — **Fusillade**

1787, 4709, 5607.

— zob. też: Śmierć.

— voir aussi: Mort.

Równowaga — **Sens d'équilibre**

— zob.: Zmysły.

— voir: Organes sensorielles.

Rutyna — **Routine**

1408, 2419, 3404, 4584.

— zob. też: Formalizm, Szablon. — voir aussi: Formalisme, Schème.

Rytm — **Rythme**

651, 2302, 2402, 4744.

— zob. też: Fizjologia pracy, Muzyka, Pieśni. — voir aussi: Physiologie du travail, Musique, Chants.

Sadyzm — **Sadisme**

1694.

— zob. też: Nienawiść, Nieprzyjaciel, Okrucieństwo, Skutki wojny. — voir aussi: Haine, Ennemi, Cruauté, Conséquences de la guerre.

Samobójstwo — **Suicide**

2, 9, 103, 129, 167, 176, 407, 422, 459, 799, 816, 835, 1282, 1474, 1475, 1513, 1514, 1641, 2807, 2999, 3024, 3089, 3201, 3306, 3307, 3357, 3687, 3689, 3776, 3787, 3890, 4381, 4386, 4442 - 4444, 4575, 4593, 4684, 5153, 5336, 5408, 5593, 5657, 5778, 5795, 5909, 6123, 6143.

— zob. też: Samouszkodzenie. — voir aussi: Mutilation volontaire.

Samochody — **Automobiles**

420, 1816, 2235, 3057, 3220, 3531, 4195.

— zob. też: Szoferzy. — voir aussi: Chauffeurs.

Samodzielność — **Indépendence**

7, 107, 269, 416, 451, 466, 819, 847 - 849, 1287, 1592, 1683, 1703, 1772, 2013, 2014, 2045, 2263, 2371, 2598, 2637, 2849, 2918, 3339 - 3341, 4341, 4447, 4580, 4731, 4900, 5016, 5465, 5466, 5644.

— zob. też: Inicjatywa. — voir aussi: Initiative.

Samouszkodzenie — **Mutilation volontaire**

134, 799, 802, 2015, 4444, 4583.

Sanitariusz — **Brancardier**

68, 935 - 937, 1182 - 1185, 1333, 1334, 1450, 1966, 2565, 3013, 3017, 3220, 3746, 4921, 4922, 4928, 5203, 6346, 6347.

— zob. też: Szpital wojenny. — voir aussi: Hôpital de guerre.

Saperzy — **Sapeurs (Génie)**

313, 637, 821, 2251, 2520, 2564, 3346, 3552, 3706, 4402, 4761, 4942, 5365, 6174.

Sądy wojenne — **Tribunals de guerre**

19, 140, 684, 798, 800 - 804, 2799, 2845, 3668, 4709, 5607, 5988.

- zob. też: Prawo wojenne. — voir aussi: Droit de guerre.

Selekcja — **Selection**

72, 95, 96, 217, 376, 395, 396, 398, 515, 516, 656, 708, 766, 769, 807, 1096, 1385, 1419, 1493 - 1496, 1599, 1605 - 1611, 1613, 1621 - 1626, 1749, 1750, 1879, 1962, 2564, 2784, 2983, 3007, 3107, 3223, 3445, 3673, 3839, 4033, 4338, 4339, 4346, 4347, 4352, 4556, 4668 - 4670, 4722, 4736, 4743, 4747, 4782, 4786, 4888, 4889, 4915, 5084, 5181, 5210, 5247, 5269, 5609, 5620, 5653, 5789, 6108, 6239, 6328, 6350, 6377.

— zob. też: Badania lotnicze, Pobór, Psychotechnika, Testy.

— voir aussi: Examens des aviateurs, Récrutement, Psychotechnique, Tests.

Siły duchowe — **Forces morales**

— zob.: Czynniki duchowe, Duch wojska, Dusza żołnierza, Nastrój, Walka.

— voir: Morale de la troupe, Ame du soldat, Combat.

Skutki wojny — **Conséquences de la guerre**

59, 64, 69, 70, 84, 88, 135, 140, 157, 159, 165, 166, 169, 175, 190, 220, 224, 226, 227, 230, 235, 247, 295, 391, 423, 430 - 432, 451, 501, 659, 745, 763, 818, 836, 889, 943, 948, 969, 979, 985, 988, 1019, 1047, 1069, 1071, 1072, 1150, 1197, 1245, 1258, 1261, 1266, 1270, 1302, 1303, 1307, 1308, 1312, 1338, 1371, 1372, 1377, 1395, 1425, 1427, 1437, 1438, 1447, 1449, 1474, 1475, 1505, 1513, 1514, 1549, 1569, 1596, 1641, 1650, 1651, 1655, 1691, 1692, 1694, 1718, 1744, 1818 - 1820, 1837, 1894, 1923, 1954, 1970, 1973, 1974, 1976 - 1978, 1983, 2001, 2007, 2010 - 2012, 2148, 2151, 2203, 2414, 2436, 2484, 2488, 2550, 2551, 2556, 2560, 2561, 2571, 2648, 2684, 2711, 2742, 2752, 2763, 2765, 2798, 2834, 2916, 2917, 2930, 3072, 3113, 3124, 3181, 3211, 3380, 3396, 3422 - 3426, 3444, 3536, 3604, 3670, 3676, 3833, 3862, 3863, 3870, 3881, 3894, 3935, 3936, 3988, 4027 - 4030, 4042, 4074, 4127, 4144, 4150, 4153, 4197, 4211, 4213, 4228, 4258, 4289, 4305, 4328, 4329, 4386, 4390, 4440, 4461 - 4464, 4606, 4641, 4679, 4685 - 4689, 4706, 4712, 4727, 4850, 4931, 5084, 5140, 5153, 5163, 5172, 5173, 5204, 5298, 5310, 5335, 5342, 5347 - 5349, 5375,

5388, 5417, 5439 - 5445, 5481, 5490, 5498, 5499, 5547, 5557, 5602, 5650, 5660, 5663 - 5665, 5674, 5695, 5707, 5764, 5769, 5781, 5782, 5802, 5808, 5819, 5847, 5850, 5856, 5885, 5908, 5913, 5915, 5976, 5992, 6113, 6139, 6147, 6148, 6160, 6161, 6165, 6183, 6199, 6248, 6249, 6254, 6255, 6147, 6148, 6160, 6161, 6165, 6183, 6199, 6248, 6249, 6254, 6255, 6266, 6290, 6296, 6322, 6324, 6333 - 6335.

Słuch

— zob.: Badania Lotnicze, Zmysły.

Ouie

— voir: Examens des aviateurs, Organes sensorielles.

Smak

— zob.: Zmysły.

Goût

— voir: Organes sensorielles.

Socjologia wojny

Sociologie de la guerre

84, 122, 304, 346, 451, 535, 704, 705, 764, 885, 899, 900, 912, 935 - 937, 986, 1058, 1130, 1210, 1211, 1272, 1462, 1481, 1722, 1796, 1797, 1799, 1880 - 1882, 2032, 2033, 2135, 2136, 2200, 2201, 2430, 2490, 2560, 2561, 2594, 2619, 2692, 2696 - 2698, 2785, 2819, 2880, 2888, 3199, 3292, 3321, 3322, 3383, 3389, 3508, 3560, 3561, 3601, 3674, 3784, 3785, 3922, 3962, 4510, 4543, 4561, 4566, 4571, 4626 - 4628, 4661, 4772, 5106, 5108, 5122, 5123, 5310, 5422, 5497, 5513 - 5515, 5847, 5894, 5923, 5924, 6277, 6302.

— zob. też: Filozofia wojny, Wojna.

— voir aussi: Philosophie de la guerre, Guerre.

Solidarność

— zob.: Koleżeństwo.

Solidarité

— voir: Camaraderie.

Sowiety

Soviets

10, 108, 151, 246, 405, 469, 470, 498 - 500, 509, 511 - 513, 548, 550, 552, 612, 618, 635 - 637, 639 - 643, 649, 664, 667, 762, 766 - 769, 814, 821, 825, 947, 949, 951, 956 - 961, 975, 1046, 1052 - 1054, 1062, 1063, 1073, 1074, 1096, 1098 - 1111, 1118, 1128, 1200, 1241 - 1244, 1254, 1255, 1272, 1376, 1479 - 1481, 1492 - 1496, 1500 - 1502, 1529, 1534, 1550 - 1554, 1593, 1654, 1657, 1664, 1669, 1676, 1677, 1681 - 1689, 1693, 1696, 1697, 1721 - 1729, 1767, 1768, 1770, 1810, 1876 - 1879, 2048, 2057, 2058, 2062 - 2067, 2093, 2094, 2120 - 2124, 2227, 2241, 2247 - 2249, 2265 - 2269, 2280, 2281, 2294, 2337, 2351, 2357 - 2360, 2375, 2376, 2383, 2402, 2403, 2425, 2450, 2452, 2620, 2622, 2630 - 2633, 2636, 2644 - 2647, 2649, 2650, 2717, 2725 - 2728, 2734, 2738, 2739, 2806, 2872, 2875, 2876, 2880, 2896, 2898, 2899, 2989, 3029, 3062 - 3064, 3087,

3090 - 3092, 3111, 3154, 3176, 3237, 3238, 3252, 3271, 3273, 3295, 3325 - 3329, 3362, 3385, 3386, 3389, 3409 - 3411, 3431 - 3435, 3465, 3507, 3532, 3540, 3541, 3562, 3600, 3624, 3685, 3686, 3695, 3700, 3759, 3767, 3792 - 3794, 3836 - 3839, 3850, 3961, 3962, 4047, 4106, 4110 - 4112, 4122, 4135 - 4138, 4163, 4164, 4189, 4338, 4339, 4355, 4356, 4387 - 4389, 4394 - 4420, 4483 - 4485, 4505, 4506, 4511, 4514, 4532, 4535 - 4538, 4552, 4653, 4726, 4735, 4736, 4744 - 4749, 4761, 4762, 4766 - 4768, 4773, 4776 - 4778, 4780 - 4789, 4822, 4830, 4852, 4857, 4895, 4915, 4942, 4944, 4945, 4953, 4966 - 4968, 4981 - 4986, 5024, 5056, 5077, 5085, 5086, 5212, 5220, 5262, 5267 - 5271, 5364 - 5374, 5377, 5412, 5422, 5451 - 5453, 5456, 5457, 5489, 5516, 5525 - 5529, 5531 - 5533, 5567, 5569, 5570, 5576 - 5578, 5600, 5608, 5612, 5613, 5618 - 5620, 5655, 5991, 6273, 6283, 6303, 6321.

Społeczna psychologia **Psychologie sociale**

28, 131, 206, 216, 234, 236, 254 - 261, 439, 458, 480, 628, 666, 683, 689, 701 - 705, 768, 911, 912, 952, 988, 991, 1059, 1209 - 1211, 1263, 1309, 1378, 1487, 1529, 1774, 1823, 1972, 2135, 2136, 2240, 2334, 2335, 2391, 2429, 2474, 2475, 2576, 2755, 2758, 2768 - 2771, 2871, 2913, 2934, 3083, 3118, 3217, 3235, 3236, 3240, 3244, 3245, 3323, 3485, 3487, 3509, 3510, 3672 - 3674, 3678, 3679, 3904, 3990 - 3992, 4064, 4069 - 4073, 4147, 4190, 4246, 4384, 4423 - 4425, 4617, 4618, 4652, 4677, 4678, 4690, 4695, 4745, 4775, 4874, 4945, 4947, 5094, 5144, 5145, 5155, 5156, 5177 - 5179, 5186, 5193, 5306, 5309, 5390, 5424, 5454, 5486, 5510, 5511, 5582 -5587, 5647, 5702, 5761, 5880, 5958, 6122, 6125, 6132, 6133, 6282, 6372.

— zob. też: Przywódca, Tłum. — voir aussi: Méneur, Foule.

Sport **Sport**

298, 679, 680, 916, 921, 1014, 1204, 1738, 1741, 1842, 1851, 1968, 2036, 2157, 3101, 3209, 3455, 3457, 3459, 3568, 3571, 3598, 3599, 3616, 3714, 3724, 3841, 3856, 4040, 4061, 4215, 4229, 4281, 4282, 4285, 4662, 5012, 5127, 5364, 5540, 5543, 5544, 5794, 5888, 6374.

— zob. też: Wychowanie fizyczne. — voir aussi: Education physique.

Sprzęt a duch **Matériel et morale**

49, 50, 180, 183, 207, 451, 460, 483, 563, 589, 1053, 1066, 1148, 1187, 1224, 1241, 1315, 1525, 1656, 1763, 1836, 1992, 2061, 2278, 2322, 2449, 2501, 2688, 2875, 2876, 2914, 2951, 2975, 3027, 3054, 3089, 3134, 3216, 3237, 3238, 3299, 3386, 3394, 3409, 3626, 3737, 3906 - 3908, 4138, 4416 - 4420, 4505, 4524, 4525, 4720, 4851, 4885, 5092, 5168, 5367, 5377, 5422.

— zob. też: Czynniki duchowe, Dusza żołnierza.

— voir aussi: Forces morales, Ame du soldat.

Starcie wręcz **Assaut**

935 - 937, 2187, 2192 - 2196, 3606 - 3610.

— zob. też: Dusza żołnierza, Walka.

— voir aussi: Ame du soldat, Combat.

Statystyka **Statistique**

35, 38, 338, 410, 422, 451, 1513, 1514, 2987, 2990, 4369, 5133.

— zob. też: Przewaga, Straty.

— voir aussi: Superiorité, Pertes.

Stosunek do wojny **Attitude envers la guerre**

175, 206, 266, 284, 811, 935 - 937, 1152, 1154 - 1157, 1500, 1570, 3484, 4666, 4667, 5644.

— zob. też: Militaryzm, Naród a wojna, Pacyfizm.

— voir aussi: Militarisme, Nation et la guerre, Pacifisme.

Strach **Peur**

4, 51, 54, 148, 162, 174, 191, 250, 253, 303, 339, 388, 419, 446, 474, 508, 537 - 542, 592, 596, 599, 622, 623, 629, 644, 658, 710, 711, 733, 754, 768, 770, 771, 798, 801, 813, 878, 884, 905, 911, 935 - 937, 939, 943 - 946, 981, 1031, 1037, 1050, 1058, 1076, 1078, 1085 - 1088, 1092, 1095, 1191 - 1194, 1212, 1256, 1275, 1436, 1442 - 1448, 1542, 1543, 1596, 1614, 1637, 1668, 1709, 1795, 1812, 1821, 1958, 2060, 2068 - 2072, 2084, 2097, 2102 - 2105, 2112, 2133, 2134, 2165 - 2168, 2170, 2171, 2173, 2176, 2188, 2259, 2293, 2330, 2389, 2395, 2438, 2455, 2471, 2480, 2494, 2555, 2567, 2605, 2641, 2694, 2700, 2707, 2742, 2743, 2745, 2822, 2825, 2831, 2868, 2869, 2877, 2931, 2932, 2969, 2977, 2997, 3002, 3004, 3049, 3055, 3068, 3069, 3071, 3095, 3133, 3137, 3140, 3147, 3161, 3162, 3181, 3187, 3194, 3358, 3395, 3400, 3413, 3415, 3482, 3525, 3553, 3556, 3573, 3606 - 3610, 3629, 3693, 3738, 3760, 3817, 3845, 3855, 3858, 3938, 3939, 3966, 3975, 4004, 4011, 4016, 4080, 4087, 4088, 4092, 4224, 4280, 4301, 4308, 4315, 4352, 4360, 4383, 4434 - 4437, 4473, 4495, 4507, 4559, 4564, 4565, 4596, 4691, 4693, 4697, 4721, 4730, 4767, 4792, 4795 - 4821, 5002, 5093, 5097, 5098, 5170, 5195 - 5197, 5200, 5211, 5227, 5391 - 5396, 5403, 5406, 5408, 5504, 5505, 5612, 5614, 5621, 5663 - 5665, 5685, 5721, 5747, 5790, 5810, 5867, 5953 - 5955, 6038, 6042, 6049, 6072, 6112, 6118, 6145, 6146, 6158, 6186, 6193, 6194, 6211, 6242, 6247, 6261, 6310, 6331, 6370, 6379.

— zob. też: Bojaźń, Dusza żołnierza, Niebezpieczeństwo, Panika, Tchórzostwo.

— voir aussi: Timidité, Ame du soldat, Danger, Panique Lâcheté.

Strategia **Stratégie**

41, 120, 159, 340 - 343, 410 - 416, 441, 451, 463 - 466, 484, 494, 501, 502, 522 - 530, 562, 564, 565, 687, 696, 727, 728, 730 - 733, 828, 831, 847 - 849, 868 - 870, 893, 930, 1134, 1137, 1141, 1145, 1317, 1399, 1428, 1453 - 1472, 1488, 1489, 1541, 1596, 1712, 1717, 1777, 1903, 1932, 1987 - 1989, 2044, 2200, 2283, 2399, 2400, 2501, 2582, 2592, 2593, 3022, 3056, 3137, 3140, 3155, 3283 - 3285, 3347, 3348, 3351, 3488, 3514, 3619 - 3621, 3650, 3651, 3782 - 3785, 4058, 4225, 4360, 4452, 4524, 4525, 4893, 5226, 5229, 5268, 5755, 5756, 5765, 5818, 6084.

— zob. też: Taktyka, Wojna.

— voir aussi: Tactique, Guerre.

Straty w walce **Pertes dans le combat**

338, 410, 1065, 1434, 1780, 1781, 2213, 2741, 5133.

— zob. też: Przewaga liczebna, Statystyka.

— voir aussi: Superiorité du nombre, Statistiqne.

Strzelanie **Tir**

31, 44, 87, 191, 275, 400, 451, 789, 997, 1105, 1379, 1518, 1519, 1535, 1555, 1768, 1965, 2068 - 2071, 2184, 2406, 2508, 2549, 2567, 2811, 2872, 3032 - 3037, 3139, 3259, 3268, 3271, 3336, 3337, 3369, 3461, 3694, 3895, 3896, 3905, 3910, 3911, 3983, 4032, 4125, 4355, 4552, 4562, 4953, 4966, 5015, 5176, 5446, 5533, 5889, 5910, 6131, 6181, 6210, 6214, 6246, 6352.

— zob. też: Działanie ognia, Ogień.

— voir aussi: Effets du feu, Feu.

Sugestia **Suggestion**

254 - 261, 628, 911, 1483, 2104, 2685, 3888, 3990, 4247, 4631, 4724, 4730, 5184, 5702, 5710, 5813, 5851, 6125, 6197, 6271, 6372.

— zob. też: Zaraza psychiczna.

— voir aussi; Contagion mentale.

Symulacja **Simulation**

19, 139, 461, 804, 914, 923, 924, 2015, 2481, 2921, 3308, 3309, 3698, 4025, 4380, 4644, 5088, 5213, 5397, 5753, 5930, 5977, 6320.

Szabla **Sabre**

3001, 3841.

— zob. też: Broń, Kawaleria.

— voir aussi: Arme, Cavalerie.

Szablon — **Schème**

2013, 2014, 3404, 4748.

— zob. też: Formalizm, Rutyna. — voir aussi: Formalisme, Routine.

Szarża kawalerii — **Attaque de cavalerie**

— zob: Kawaleria. — voir: Cavalerie.

Szczęście na wojnie — **Chance à la guerre**

624, 847 - 849, 1695, 2051, 2333, 3555.

— zob. też: Przypadek na wojnie. — voir aussi: Hasard à la guerre.

Szef sztabu — **Chef d'Etat-Major**

— zob.: Sztaby. — voir: Etats-Majors.

Szkoła — **Ecole**

2, 38, 45, 124, 252, 407, 471, 472, 567, 616, 625, 668, 678, 683, 700, 738, 794, 913, 954, 955, 975, 1090, 1116, 1128, 1247, 1248, 1374, 1418, 1546, 1654, 1674, 1677, 1683, 1685, 1724, 1764, 1794, 2039, 2114, 2164, 2234, 2271, 2285, 2375, 2392, 2393, 2396, 2409, 2424, 2425, 2454, 2502, 2504, 2510, 2578, 2622, 2632, 2636, 2915, 2916, 2971, 3099, 3115, 3190, 3290, 3298, 3325, 3332, 3344, 3541, 3717, 3742, 3767, 3772, 3972, 4013, 4122, 4148, 4180, 4230, 4295, 4324, 4499, 4569, 4668 - 4670, 4776, 4944, 5116, 5228, 5244, 5314, 5353, 5405, 5449, 5452, 5512, 5516, 5517, 5568, 5601, 5668, 5804, 5947, 6234, 6273.

— zob. też: Dzieci a wojna, Pedagogia, Wyszkolenie. — voir aussi: Enfants et la guerre, Pédagogie, Instruction.

Szoferzy — **Chauffeurs**

113, 243 - 246, 442, 584, 585, 587, 1118, 1330, 1704, 2670, 2966, 2967, 2996, 3114, 3116, 3117, 3661, 3662, 4143, 4195, 5117, 5286 - 5288, 5792, 5815, 6044, 6081, 6174, 6304.

— zob. też: Psychotechnika, Samochody, Testy. — voir aussi: Psychotechnique, Automobiles, Tests.

Szpital wojenny — **Hôpital de guerre**

68, 813, 935 - 937, 1182 - 1185, 1486, 2483, 5194, 5203, 6346, 6347.

— zob. też: Lekarze, Ranny, Sanitariusz. — voir aussi: Médecins, Blessé, Brancardier.

Sztaby **Etats-Majors**

61, 205, 573, 847 - 849, 862, 935 - 937, 966, 1969, 2444, 2445, 2452, 2517, 2724, 3022, 3756, 4152, 4354, 4432, 4521, 4766, 4844, 4863, 5266, 5457.

— zob. też: Dowodzenie, Metoda myśli wojskowej.

— voir aussi: Commandement, Méthode de la pensée militaire.

Sztandar **Drapeau**

45, 86, 533, 872, 964, 2907, 3079, 3803.

— zob. też: Cnoty wojskowe, Tradycja, Wychowanie moralne.

— voir aussi: Vertus militaires, Tradition, Education morale.

Szturm **Assaut**

— zob.: Działania zaczepne, Starcie wręcz, Walka.

— voir: Offensive, Combat.

Śmierć **Mort**

4, 54, 303, 339, 382, 387, 388, 437, 438, 535, 770, 771, 935 - 937, 1001, 1058, 1087, 1308, 1360, 1436, 1444, 1445, 1542, 1543, 1614, 1637, 2243, 2516, 2743, 3212, 3410, 4104, 4221, 4252, 4256, 4259, 4576, 4847, 4955, 5202, 5403, 5408, 5614, 5644, 6049, 6193, 6252.

— zob. też: Ranny, Rozstrzelanie, Strach.

— voir aussi: Blessé, Fusillade, Peur.

Świadomość **Conscience**

236, 760, 1308, 2470, 2559, 2997, 3217, 3990, 4838.

Tabory **Trains**

1480, 1719, 3282.

— zob. też: Etapy, Tyły.

— voir aussi: Etapes, Arrières.

Taktyka **Tactique**

15, 47 - 50, 159, 182, 335, 357, 451, 502, 661, 730 - 733, 819, 828, 831, 847 - 849, 868 - 870, 908, 911, 930, 941, 1140, 1143, 1198, 1251, 1268, 1341, 1346, 1428, 1455, 1459, 1463 - 1472, 1596, 1687, 1716, 1751, 1752, 1763, 1829, 1830, 1903, 1932, 1950, 1985, 1987 - 1989, 2013, 2014, 2042, 2072, 2082, 2405, 2466 - 2469, 2542, 2592, 2650, 2695, 2701, 2726, 2727, 2904, 2905, 2931 - 2933, 3022, 3056, 3089, 3137, 3140, 3176, 3283 - 3285, 3333 - 3338, 3347, 3348, 3488, 3514, 3606 - 3610, 3619 - 3621, 3782 - 3785, 3807, 3896, 3906 - 3909, 3911, 3912, 4200, 4360, 4452,

4524, 4525, 4672, 4680, 4745, 4746, 4851, 4893, 4978, 4981, 4994, 5018, 5058, 5074, 5229, 5522, 5755, 5756, 5765, 6190, 6210.

— zob. też: Strategia, Wojna.

— voir aussi: Stratégie, Guerre.

Tarcia psychiczne

Frictions psychiques

727, 728, 847 - 849, 1455, 1459, 1463 - 1465, 1468, 1470, 4893.

— zob. też: Dowodzenie, Strategia, Taktyka.

— voir aussi: Commandement, Stratégie, Tactique.

Tchórzostwo

Lâcheté

13, 14, 596, 599, 675 - 677, 935 - 937, 1050, 1280, 3606 - 3610, 3629, 4259, 5644.

— zob. też: Bojaźń, Dusza żołnierza, Niebezpieczeństwo, Odwaga, Panika, Strach, Śmierć.

— voir aussi: Timidité, Ame du soldat, Danger, Courage, Panique, Peur, Mort.

Technika a duch

Technique et morale

— zob.: Sprzęt a duch.

— voir: Matériel et morale.

Telefoniści

Téléphonistes

— zob.: Telegrafiści.

— voir: Télégraphistes.

Telegrafiści

Télégraphistes

243 - 246, 394 - 396, 515, 516, 635, 961, 1330, 2169, 2305 - 2307, 2370, 2664 - 2666, 2670, 2674, 2990, 3050, 3558, 3661, 3662, 3854, 4465, 4941, 5801, 6083, 6174.

— zob. też: Psychotechnika, Testy.

— voir aussi: Psychotechnique, Tests.

Temperament

Tempérament

463, 464, 2597, 3351, 3527, 4005, 5055, 5190.

— zob. też: Charakter, Typologia.

— voir aussi: Caractère, Typologie.

Teren

Terrain

— zob: Geopsychologia, Przestrzeń.

— voir: Géopsychologie, Espace.

Testy

Tests

114, 138, 149, 150, 152, 164, 231, 265, 302, 581, 605, 609, 619, 668, 794, 842, 1043 - 1045, 1153, 1385, 1544, 1545, 1677, 1862, 1893, 2164, 2181, 2350, 2663, 2674, 2754, 2852, 2947, 2971, 3359, 3417, 3512, 3513,

3558, 3717, 3728, 3729, 3747, 4013, 4115, 4222, 4265, 4303, 4366 - 4373, 4457, 4642, 4696, 4902, 4903, 4911, 4923, 4935, 4944, 5055, 5077, 5116, 5247, 5257, 5258, 5285, 5305, 5314, 5353, 5449, 5496, 5500 - 5506, 5619, 5667, 5678, 5920, 5921, 5932, 5979, 6103, 6115, 6234, 6314, 6373.

— zob. też: Badania lotnicze, Psychotechnika, Typologia.

— voir aussi: Examens des aviateurs, Psychotechnique, Typologie.

Tęsknota **Langueur**

— zob.: Nostalgia.

— voir: Nostalgie.

Tłum **Foule**

56, 58, 111, 163, 169, 213, 224 - 226, 254 - 261, 381, 480, 530, 555, 614, 615, 689, 701 - 704, 733, 734, 760, 768, 871, 889, 991, 1001, 1190, 1232, 1263, 1283, 1309, 1314, 1342, 1378, 1394, 1424, 1425, 1438, 1443, 1456, 1483, 1507, 1556, 1566, 1589, 1590, 1640, 1774, 1784, 1789, 1853, 1880 - 1882, 1923, 1940, 1942, 1952, 1982, 2111, 2131, 2227, 2228, 2260, 2318 - 2321, 2335, 2385, 2389, 2391, 2395, 2421, 2461, 2552 - 2555, 2559, 2576, 2689, 2730, 2731, 2830, 2831, 2833, 2871, 2913, 3052, 3058, 3115, 3118, 3137, 3140, 3217, 3370, 3380, 3674, 3695, 3766, 3801, 3806, 3814, 3904, 3990 - 3999, 4066, 4067, 4069 - 4073, 4245 - 4247, 4357, 4423 - 4425, 4438, 4452, 4486, 4492, 4631, 4652, 4677, 4678, 4685, 4690, 4701, 4723, 4870 - 4877, 4883, 4945, 4947, 5031 - 5033, 5052, 5053, 5120, 5179, 5183 - 5187, 5260, 5279, 5346, 5378, 5379, 5424, 5473, 5511, 5621, 5710, 5796, 5853, 5879, 5975, 6048, 6049, 6132, 6133, 6183, 6196, 6197, 6199, 6220, 6296, 6297, 6337, 6372.

— zob. też: Grupa, Jednostka, Przywódca, Społeczna psychologia.

— voir aussi: Groupe, Unité, Méneur, Psychologie sociale.

Tradycja **Tradition**

163, 169, 1079, 1393, 1835, 2147, 2433, 2579 - 2581, 2772, 3220, 3233, 3741, 4118, 4322, 4551, 4959, 4998 - 5001, 5208, 5410, 5615.

— zob. też: Cnoty żołnierskie, Wychowanie moralne.

— voir aussi: Vertus militaires, Education morale.

Twierdze **Places fortes**

4, 362, 364, 451, 475, 553, 566, 775, 1013, 1171, 1296, 1628, 1870, 1915, 2186, 2506, 2529, 2530, 2536, 2681, 2688, 2991, 3174, 3516, 3580, 3706, 3753, 4094, 4153, 4154, 4243, 4634, 4943, 5104.

— zob. też: Wojna forteczna.

— voir aussi: Guerre de forteresses.

Tyły — **Arrières**

313, 365, 366, 759, 813, 935 - 937, 974, 1280, 1698, 1866, 3948, 4540, 4541, 5607, 6262.

— zob. też: Etapy, Tabory. — voir aussi: Etapes, Trains.

Typologia — **Typologie**

5, 7, 22, 57, 83, 137, 143, 193, 195, 216, 217, 265, 302, 314, 315, 398, 444, 463, 464, 619, 692, 751, 766, 839, 860, 919, 926, 927, 966, 1174 - 1176, 1215, 1546, 2778, 2779, 2786, 2787, 2791, 2852, 2947, 3119, 3178, 3548, 4020, 4160, 4165, 4216, 4402, 4406, 5006, 5055, 5331, 5337 - 5339, 5350, 5541, 5552, 5553, 5587, 5714.

— zob. też: Charakter, Psychotechnika, Temperament, Testy. — voir aussi: Caractère, Psychotechnique Tempérament, Tests.

Udawanie chorób — **Simulation des maladies**

— zob: Symulacja. — voir: Simulation.

Umocnienia — **Fortification**

— zob.: Saperzy, Twierdze, Wojna forteczna. — voir: Sapeurs, Places fortes, Guerre de forteresses.

Uraz wojenny — **Trauma de guerre**

271, 866, 1351, 1567, 1848, 2780, 2800, 2843, 2886, 2970, 3039, 3045, 3192, 3193, 3254, 3266, 3440 - 3442, 3625, 3872, 3925, 4034, 4037, 4158, 4170 - 4172, 4184, 4238, 4302, 4439, 4463, 4495, 4497, 4732, 5107, 5444, 5643, 5764, 5816, 5854, 5960, 5994, 6124, 6175, 6176, 6191, 6195, 6202, 6226, 6244, 6250, 6306.

— zob. też: Inwalidzi, Kontuzja, Ranny. — voir aussi: Invalides, Contusion, Blessé.

Urlopy — **Permissions**

813, 1307, 2192 - 2196, 4614, 5644, 6299.

Uwaga — **Attention**

436, 724, 1073, 1420, 1533, 1609, 1625, 2302, 2663 - 2674, 2966, 2967, 3774, 4210, 4471, 5141, 5451, 5788, 6069, 6171.

Uzbrojenie — **Armement**

— zob.: Artyleria, Broń. — voir: Artillerie, Arme.

Walka **Combat**

44, 47 - 50, 137, 156, 162, 272, 307, 308, 338, 348, 349, 354, 355, 358, 362 - 367, 382 - 390, 399, 406, 419, 427, 451, 475, 480, 482 - 485, 575, 576, 594, 653, 660, 670, 699, 701 -703, 732, 754, 847 - 849, 884, 911, 912, 935 - 937, 981, 1000, 1049, 1050, 1161, 1162, 1187, 1198, 1251, 1262, 1286, 1315, 1333, 1334, 1355, 1357, 1358, 1369, 1388, 1409, 1410, 1473, 1493, 1495, 1496, 1498, 1556, 1577, 1592, 1596, 1672, 1673, 1716, 1804, 1805, 1808, 1818 - 1822, 1829, 1830, 1836, 1850, 1901, 1914, 1920, 1932, 1933, 1937, 1940, 1943, 1964, 1932, 1935, 1994, 2068 - 2072, 2186 - 2196, 2250, 2288, 2315, 2357 - 2360, 2362, 2389, 2390, 2395, 2455, 2466, 2468, 2469, 2478, 2528 - 2530, 2535 - 2537, 2549, 2587 - 2589, 2658, 2659, 2701, 2740, 2839, 2841, 2905, 2911, 2931, 2932, 2945, 2951, 3013 - 3017, 3051, 3134, 3137, 3140, 3200, 3237, 3238, 3319, 3333 - 3335, 3398, 3408, 3436, 3514, 3515, 3544 - 3546, 3553 - 3556, 3562, 3602, 3606 - 3610, 3632, 3659, 3693, 3713, 3727, 3811, 3817, 3901, 3910, 3912, 3930, 3958, 4007, 4084, 4098, 4099, 4120, 4128, 4174, 4177 - 4179, 4201 - 4207, 4209, 4233, 4331, 4341, 4420, 4492, 4533, 4534, 4564, 4565, 4625, 4681, 4701, 4774, 4795 - 4821, 4852, 4863, 4940, 4958, 4986, 4993, 4994, 4996, 5021 - 5023, 5035, 5044 - 5047, 5087, 5091, 5132, 5165 - 5167, 5197, 5200, 5201, 5213, 5227, 5229, 5254, 5274, 5275, 5290, 5372, 5431 - 5441, 5458, 5468, 5495, 5513, 5518, 5559, 5564, 5603, 5616, 5687, 5696, 5773, 5798, 5803, 5816, 5884, 6166, 6190, 6296, 6302, 6351, 6358.

— zob. też: Bitwa, Chrzest ogniowy, Czynniki duchowe, Dusza żołnierza, Działania, Instynkt, Klęska, Kryzys, Nieprzyjaciel, Odwaga, Odwody, Odwrót, Okrucieństwo, Panika, Ranny, Strach, Straty, Śmierć, Tarcia, Wola, Zwycięstwo.

— voir aussi: Batailllle, Baptème de feu, Forces morales, Ame du soldat, Opérations, Instinct, Désastre, Crise, Ennemi, Courage, Réserves, Retraite, Cruauté, Panique, Blessè, Peur, Pertes, Mort, Frictions, Votonté, Victoire.

Walka lotnicza **Combat aérien**

— zob.: Lotnictwo.

— voir: Aviation.

Walka nocna **Combat de nuit**

856, 935 - 937, 2489, 3533, 4503, 6299.

— zob. też: Działania nocne.

— voir aussi: Opérations de nuit.

Walka okopowa **Guerre de tranchées**

60, 362, 363, 366, 535, 595, 613, 699, 748, 772, 787, 897, 935 - 937, 992, 1011, 1187, 1246, 1279, 1537, 1538, 1596, 1631, 1632, 1698 - 1701,

1829, 1863, 1901, 1994, 2188, 2192 - 2196, 2463, 2468, 2469, 2478, 2489, 2528, 2536, 2537, 2575, 2590, 2695, 2701, 2742, 2887, 2951, 2997, 3043, 3470, 3818, 3867, 3868, 4006, 4243, 4259, 4264, 4327, 4518, 4524 - 4526, 4614, 4615, 4630, 4634, 4878, 4906, 4914, 4988, 5075, 5099, 5154, 5171, 5172, 5198, 5199, 5202, 5209, 5574, 5590, 5607, 5961, 6091, 6092, 6262, 6302, 6358.

Walka ruchowa — **Guerre de mouvement**

935 - 937, 1251, 1537, 1538, 1548, 1596, 1908, 1932, 1933, 1937, 2317, 2413, 2417, 2460, 2592, 2593, 2610, 2617, 2650, 2660, 2701, 2729, 2976, 3044, 4259, 4262, 4336, 4337, 4518, 5119, 5124, 5202, 5324, 5425, 5475, 5575, 6265.

Walka w górach — **Guerre en montagne**

1915 - 1917, 5267, 5281 - 5284.

Wartość moralna wojska — **Valeur morale de la troupe**

— zob.: Czynniki duchowe, Duch wojska.

— voir: Forces morales, Morale de la troupe.

Więzień — **Prisonnier**

312, 322, 1642, 1834, 1904, 1907, 2694, 3274, 3633, 3646 - 3649, 4421, 4474, 5043, 5398, 5508, 5748.

— zob. też: Jeniec.

— voir aussi: Prisonnier de guerre

Wojna (zagadnienia ogólne) — **Guerre (généralités)**

50, 84, 340 - 343, 410 - 413, 440, 451, 465, 479, 480, 482 - 484, 501 - 503, 522, 523, 528 - 530, 536, 562 - 565, 583, 646, 687, 709, 730 - 733, 754, 764, 775, 828, 847 - 851, 857 - 863, 869, 870, 895, 899, 911, 912, 930, 935 - 937, 986, 1141, 1144, 1145, 1210, 1211, 1252, 1262, 1272, 1317, 1345, 1361, 1365, 1452 - 1472, 1481, 1541, 1566, 1596, 1602, 1675, 1694, 1712, 1777, 1791, 1803, 1822, 2136, 2414, 2430, 2451, 2459, 2472, 2490, 2491, 2511, 2550, 2551, 2556, 2560, 2701, 2742, 2757, 2988, 3144, 3145, 3157, 3288, 3589 - 3591, 3633, 3675, 3823, 3824, 4058, 4062, 4218, 4225, 4242, 4358 - 4360, 4384, 4576, 4581, 4594, 4595, 4791, 5031 - 5033, 5166, 6049, 6199, 6296, 6303.

— zob. też: Filozofia wojny, Socjologia wojny.

— voir aussi: Philosophie de guerre, Sociologie de guerue.

Wojna forteczna — **Guerre de forteresses**

451, 475, 553, 566, 595, 1013, 1870, 1915, 2186, 2506, 2688, 3706, 3753, 4094, 4243, 4625, 4634, 4835, 4943, 5075, 5104, 5607, 5783, 5861, 6358.

— zob. też: Twierdze.

— voir aussi: Places fortes.

Wojna pozycyjna

— zob.: Walka okopowa.

Guerre des positions

— voir: Guerre de tranchées.

Wojna przyszłości

Guerre de demain

50, 84, 183, 197, 221, 237, 295, 340, 342, 343, 350, 403, 441, 451, 522, 530, 536, 561, 646, 1007, 1148, 1267, 1434, 1452, 1458, 1510, 1763, 1780, 1786, 1791, 1920, 1929, 1932, 1940, 1948, 2032, 2118, 2119, 2190, 2191, 2284, 2533, 2550, 2551, 2556, 2561, 2805, 2819, 2828, 2857, 2923, 2952, 2954, 2958, 3005, 3030, 3063, 3134, 3160, 3185, 3232, 3237, 3238, 3382, 3555, 3700, 3976 - 3980, 4002, 4420, 4523 - 4525, 4750 - 4753, 4992, 5192, 5367, 5971.

Wojny (historia)

Guerres (histoire)

— **Wojny starożytne**

— **Guerres antiques**

606 - 610, 1341, 2525, 2856, 3152, 3158, 3358, 3359, 3688, 3749, 4242, 4319, 4560, 4955, 5341, 5407, 5480, 5497.

— **Wojny Fryderyka II**

— **Campagnes de Frédéric II**

413, 491 - 494, 930, 1473, 1488, 1489, 1713, 1714, 3572, 4529, 6045.

— **Wojny napoleońskie**

— **Campagnes Napoléoniennes**

76 - 78, 209, 410 - 413, 501, 518, 524 - 526, 530, 604, 695, 696, 714, 715, 896, 930, 935 - 937, 1138, 1139, 1144, 1372, 1373, 1463, 1473, 1713, 1714, 1963, 2290, 2442, 2572, 2573, 2596, 2799, 3027, 3137, 3140, 3173, 3177, 3184, 3519, 3622, 4200, 4263, 4969, 4970, 4972, 5121, 5131, 5302, 5604, 5755, 5756, 5765, 5851, 6045, 6084, 6135, 6137, 6307, 6354.

— **Powstanie listopadowe**

— **Insurrection polonaise de 1830**

2377, 3755, 3756.

— **Wojna krymska (1854)**

— **Campagne de Crimée**

451, 1915, 3606 - 3610.

— **Powstanie styczniowe**

— **Insurrection polonaise de 1863**

3633, 3639, 3643, 3652, 3654, 3657, 4107, 4680.

— **Wojna austriacko-pruska 1866** — **Campagne de 1866**

159, 274, 1399, 1987, 3289, 5303, 6308.

— **Wojna francusko-pruska** — **Campagne de 1870 — 1871**

451, 527, 570, 727, 728, 731, 732, 1265, 1399, 1417, 1985, 1987 - 1989, 2407, 2408, 2456, 2485, 2572, 2614, 3202, 3418, 4331, 4625, 4905, 4993, 4994, 5357, 5413, 5462, 5463, 5591, 5744, 5978, 6095, 6113, 6227, 6300.

— **Wojna rosyjsko - turecka (1877 — 1878)** — **Campagne turco - russe**

451, 553, 1395, 1916, 1917, 2501, 2888, 5030, 5320 - 5322.

— **Wojna włosko - abisyńska 1897** — **Campagne en Ethiopie**

4893, 5126.

— **Wojna burska (1899 — 1900)** — **Guerre sud - africaine**

451, 733, 2013, 2014, 2042, 2501, 3642, 3914, 4625, 5766.

— **Wojna rosyjsko - japońska** — **Guerre russo - japonaise**

145, 222, 530, 733, 950, 973, 1161, 1165, 1377, 1644, 1716, 1804, 1860, 2013, 2014, 2042, 2447, 2506, 2740, 2894, 2895, 3202, 3206 - 3208, 3293, 3333 - 3338, 3347, 3348, 3415, 3473, 3474, 3534, 3642, 3969, 4153, 4154, 4393, 4477, 4478, 4507, 4533, 4534, 4563, 4601, 4763, 4764, 4779, 4814, 4976, 5319, 5660, 6113, 6221, 6222.

— **Wojna bałkańska (1912)** — **Guerre de Balcans**

3633, 3656, 3720, 6180.

— **Wojna w Libii (1912)** — **Campagne de Lybie**

2839, 5616.

— **Wojna światowa** — **Guerre Mondiale**

3, 12, 15, 16, 20, 21, 24, 43, 53, 59, 64, 68, 71, 89, 99, 126 - 128, 130, 136, 148, 189, 194, 201 - 205, 208, 210, 211, 215, 223, 224, 232, 239 - 242, 247 - 249, 264, 266, 277, 281, 283, 284, 293, 307 - 309, 313, 321, 326 - 328, 331, 344, 348, 349, 354, 355, 362 - 367, 385, 389, 390, 417, 420, 425, 426, 452 - 455, 475, 486, 488, 494, 506 - 508, 522, 534, 535, 537 - 542, 544, 549, 556, 557, 559, 566, 568, 569, 573, 575 - 577, 591, 594 - 600, 606, 613, 620 - 623, 626, 644, 645, 648, 650, 654, 658, 670, 693, 699, 712, 717, 718, 739, 742,

744, 754, 755, 759, 761, 772, 778, 787, 797, 808, 813, 815, 832, 846, 863, 886, 887, 891, 894, 897, 898, 902 - 904, 911, 912, 922, 933 - 937, 948, 980, 982 - 984, 987, 992 - 994, 1001, 1008 - 1013, 1028 - 1030, 1034, 1038, 1048 - 1050, 1056, 1071, 1072, 1123 - 1126, 1131, 1146, 1149 - 1151, 1169, 1171, 1172, 1180, 1182 - 1185, 1205 - 1207, 1226 - 1228, 1237, 1246, 1251, 1270, 1278 - 1280, 1295, 1296, 1299, 1300, 1304, 1308, 1312, 1319, 1320, 1332 - 1335, 1337, 1339, 1340, 1348, 1354 - 1362, 1370, 1380, 1391, 1392, 1396, 1406, 1410, 1414, 1428 - 1431, 1435, 1439, 1440, 1450, 1456, 1482, 1484 - 1487, 1499, 1503, 1527, 1537, 1538, 1548, 1549, 1557, 1558, 1561, 1567, 1576, 1596 - 1634, 1636, 1637, 1639, 1641, 1652, 1653, 1669, 1671, 1679, 1691, 1692, 1698 - 1701, 1719, 1743, 1744, 1754, 1758 - 1761, 1769, 1772, 1776, 1788, 1792, 1793, 1815, 1822, 1829, 1830, 1844, 1849, 1863, 1866, 1867, 1870, 1871, 1884, 1885, 1890 - 1892, 1898, 1899, 1901, 1903, 1908, 1910, 1914, 1932 - 1939, 1949, 1955, 1956, 1993, 1994, 2005, 2006, 2016, 2043, 2110, 2152, 2155, 2156, 2158, 2159, 2186 - 2196, 2198, 2199, 2202, 2210, 2212, 2216 - 2218, 2223, 2232, 2255, 2272, 2282, 2288, 2296, 2315, 2317, 2331, 2386, 2397 - 2400, 2413, 2414, 2416, 2417, 2439, 2444, 2445, 2457, 2458, 2460, 2462, 2478, 2483, 2486, 2497 - 2499, 2512, 2514 - 2519, 2528, 2536, 2537, 2541, 2550, 2551, 2556 - 2561, 2565, 2575, 2585, 2587 - 2590, 2592, 2593, 2595, 2606, 2610, 2617, 2639, 2654, 2655, 2658 - 2660, 2677, 2683 - 2685, 2688, 2692, 2696, 2701 - 2703, 2724, 2729, 2742, 2744, 2757, 2766, 2788, 2792, 2795, 2797, 2801, 2813, 2827, 2841, 2860 - 2864, 2879, 2883, 2884, 2887, 2890, 2905, 2908, 2937 - 2939, 2944, 2946, 2949, 2951, 2961, 2976, 2981, 2991, 3003, 3008, 3022, 3026, 3041, 3043, 3044, 3053, 3056, 3060, 3067, 3073, 3088, 3129, 3130, 3142, 3143, 3146, 3159, 3161, 3162, 3168, 3174, 3182, 3183, 3195, 3213, 3214, 3218, 3220, 3251, 3262, 3275 - 3279, 3282, 3291, 3312, 3313, 3315, 3317, 3318, 3320, 3351, 3356, 3364, 3365, 3368, 3374, 3399, 3420, 3427, 3437 - 3442, 3469, 3486, 3492, 3497, 3505, 3516, 3517, 3520, 3528, 3531, 3554, 3556, 3580, 3587, 3619 - 3621, 3633, 3644, 3645, 3659, 3668, 3671, 3675, 3682, 3683, 3699, 3703, 3705, 3710, 3722, 3723, 3746, 3765, 3807, 3823, 3824, 3829, 3843, 3859, 3865, 3867 - 3869, 3873, 3900, 3901, 3917 - 3921, 3932 - 3936, 3942, 3943, 3948, 3949, 3958, 3959, 3981, 3984, 3985, 4000, 4001, 4006, 4010, 4012, 4042, 4046, 4048, 4049, 4075, 4059, 4081, 4082, 4085, 4092 - 4094, 4100, 4101, 4124, 4149,

4151, 4152, 4181, 4196, 4198, 4201 - 4207, 4211 - 4214, 4227, 4228, 4232, 4240, 4243, 4244, 4252, 4254, 4255, 4257, 4259, 4262, 4264, 4279, 4290, 4291, 4298, 4300, 4316, 4324, 4326, 4327, 4329, 4331, 4336, 4337, 4344, 4345, 4375, 4376, 4378, 4391, 4392, 4458, 4476, 4504, 4522, 4530, 4540, 4541, 4567, 4597, 4607 - 4610, 4614, 4616, 4619, 4620, 4622, 4623, 4629, 4632, 4634, 4637, 4646, 4663, 4707 - 4709, 4725, 4740, 4745, 4832 - 4840, 4843, 4844, 4846, 4869, 4885, 4890, 4906, 4914, 4917, 4918, 4920 - 4922, 4924 - 4929, 4960, 4980, 4988, 4996, 5010, 5011, 5019, 5040, 5041, 5057, 5059, 5060, 5062, 5065 - 5068, 5072, 5075, 5078, 5099, 5100, 5104, 5106, 5119, 5124, 5146, 5151, 5154, 5182, 5188, 5189, 5191, 5194 - 5203, 5205, 5207, 5209, 5215, 5216, 5222, 5237, 5255, 5256, 5264, 5274, 5275, 5280 - 5284, 5290, 5294, 5317, 5323, 5324, 5326, 5329, 5334, 5351, 5383, 5386, 5387, 5414, 5418, 5425, 5433, 5448, 5475, 5495, 5565, 5566, 5574, 5575, 5588, 5590, 5592, 5605, 5607, 5624 - 5626, 5644, 5661, 5674, 5690, 5700, 5720, 5774, 5783, 5834, 5861, 5863, 5911, 5917, 5918, 5944, 5961, 5965, 6017, 6028, 6031, 6046, 6052, 6091, 6092, 6113, 6154, 6185, 6217, 6240, 6260, 6262, 6265, 6279, 6280, 6299, 6302, 6315, 6358.

— **Wojna polsko - bolszewicka** — **Guerre polono - bolchévique (1918 — 1920)**

1908, 2218, 2219, 2382, 2441, 2443, 2604, 2605, 3258, 3633, 3650, 3651, 3831, 4600.

Wojsko a społeczeństwo **Armée et la société**

28, 29, 37, 38, 112, 121, 124, 131, 142, 158, 160, 252, 384, 440, 443, 501 - 503, 561, 567, 574, 631, 633, 743, 746, 790, 792, 809, 810, 822, 824, 881, 913, 995, 1018, 1026, 1130, 1219 - 1221, 1233, 1234, 1277, 1281, 1307, 1325, 1411, 1432, 1478, 1523, 1539, 1540, 1648, 1702, 1706, 1776, 1790, 1811, 1957, 2146, 2149, 2313, 2363, 2387, 2428, 2502, 2510, 2531, 2539, 2547, 2548, 2574, 2721, 2722, 2737, 2802, 2857, 2862, 2866, 2875, 2876, 2956, 3081, 3135, 3136, 3211, 3396, 3468, 3578, 3633, 3636, 3654, 3684, 3743, 3752, 3761 - 3763, 3773, 3777, 3827, 3841, 3896, 3900, 3902, 3989, 4223, 4291, 4300, 4313, 4320, 4360, 4440, 4448, 4489, 4509, 4520, 4571, 4599, 4719, 4963, 5193, 5291, 5659, 6090, 6200, 6294.

— zob. też: Naród a wojna, Oficer. — voir aussi: Nation et la guerre, Officier.

Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Żand.

Wojskowa psychologia (zagadnienia ogólne) — **Psychologie militaire (généralités)**

25, 30, 90, 109, 197, 215, 217, 267, 268, 306, 317, 358, 401, 473, 480, 518, 522, 529, 530, 535, 560, 659, 661 - 663, 687, 701 - 705, 744, 745, 764, 767 - 769, 777, 809, 818, 911, 912, 935 - 937, 945, 957, 981, 1032, 1050, 1075 - 1095, 1161, 1166, 1232, 1262, 1310, 1452 - 1472, 1492 - 1496, 1520, 1556, 1578, 1579, 1585, 1596 - 1627, 1654, 1681, 1683, 1688, 1689, 1712 - 1717, 1735, 1791, 1818 - 1821, 1824 - 1827, 1842, 1883, 1888, 1932, 1940, 1942, 1947, 1968, 1976, 1983, 1997, 2068 - 2072, 2108, 2109, 2140, 2188, 2227, 2228, 2286, 2289, 2325, 2352 - 2355, 2357 - 2361, 2368, 2389, 2395, 2414, 2450, 2454, 2500, 2528 - 2545, 2550, 2551, 2555, 2556, 2656, 2695, 2696, 2698, 2701, 2812, 2863, 2948 - 2964, 3029, 3032 - 3037, 3112, 3126, 3137, 3140, 3154, 3190, 3219, 3244 - 3250, 3271, 3333 - 3341, 3349, 3350, 3382, 3407 - 3411, 3461 - 3463, 3541, 3553 - 3556, 3577, 3606 - 3610, 3633 - 3658, 3671 - 3679, 3685, 3701, 3792 - 3795, 3798, 3804 - 3815, 3823, 3824, 3844, 3851, 3879, 3885, 3905 - 3913, 3926 - 3931, 3941, 3949 - 3955, 3964 - 3966, 3986, 3990 - 3999, 4020, 4106, 4110 - 4112, 4129, 4148, 4174 - 4179, 4190, 4201 - 4208, 4211 - 4213, 4241, 4307, 4432 - 4437, 4450 - 4452, 4492, 4517 - 4526, 4574, 4592, 4606, 4625, 4640, 4667, 4701, 4715, 4721, 4726, 4750, 4767, 4768, 4786, 4794 - 4821, 4832 - 4845, 4852 - 4857, 4879, 4891, 4892, 5052, 5053, 5063, 5069, 5194 - 5203, 5219, 5241, 5248 - 5252, 5271, 5274, 5275, 5360, 5389, 5489, 5495, 5504, 5505, 5516, 5519, 5520, 5558, 5571, 5592, 5603, 5611 - 5613, 5621, 5634, 5821 - 5823, 5860, 5871, 5963, 6050, 6273, 6296, 6346, 6347.

— zob. też: Filozofia wojny, Wojna. — voir aussi: Philosophie de guerre, Guerre.

Wola — **Volonté**

85, 192, 435, 436, 445, 465, 479, 550, 583, 951, 1396, 1397, 1408, 1421, 1497, 1559, 1829, 2212, 2215, 2314, 2349, 2356, 2357, 2545, 2611, 2623, 2781, 3055, 3459, 3475, 3602, 3623, 3664, 3889, 3940, 4142, 4304, 4749, 4891, 4892, 4981, 4983, 5055, 5139, 5149, 5150, 5371, 5644, 6058.

Wola zwycięstwa — **Volonté de vaincre**

192, 479, 847 - 849, 978, 1006, 1120, 1129, 1134, 1138, 1408, 1603, 2212, 2314, 2611, 3137, 3140, 3456, 5165, 5379.

— zob. też: Duch, Instynkt. — voir aussi: Esprit, Instinct.

Wódz — **Général en Chef**

41, 64, 91, 125, 126, 309, 325, 340 - 343, 414, 415, 451, 463, 464, 492 - 497, 502, 503, 509, 518, 523 - 530, 554, 691, 695, 696, 775, 828, 844 - 849, 857, 859, 862, 915, 973, 1027, 1120, 1134, 1138, 1139, 1146, 1215, 1320, 1341, 1399, 1454, 1455, 1459 - 1472, 1488, 1489, 1559, 1646, 1662, 1712, 1715, 1717, 1772, 1798, 1841, 1910, 1915 - 1919, 1932, 1948, 1963, 1969, 1988, 1989, 1996, 2050, 2051, 2079, 2092, 2125, 2290, 2399, 2400, 2401, 2427, 2441, 2442, 2444 - 2446, 2495, 2582, 2609, 2633, 2640, 2661, 2662, 2676, 2791, 2841, 2850, 2882, 2954, 2985, 3022, 3030, 3572, 3622, 3633, 3650, 3651, 3658, 3754 - 3756, 3758, 3949, 3951, 4072, 4225, 4319, 4320, 4330, 4478, 4481, 4527, 4700, 4770, 4828, 4893, 4913, 4962, 5222, 5302, 5343 - 5345, 5350, 5416, 5480, 5493, 5536, 5552, 5553, 5558, 5617, 5659, 5755, 5756, 5774, 6045, 6136, 6354.

— zob. też: Dowodzenie, Geniusz.

— voir aussi: Commandement, Génie.

Wpływ na ludzi — **Influence sur les hommes**

79, 90, 137, 316, 883, 1009, 1010, 1221, 1259, 1539, 1564, 1638, 1778, 1843, 2629, 2809, 3215, 3471, 4036, 4120, 4137, 4417, 4469, 4888, 4889, 4934, 4989 - 4991, 5278, 5380 - 5382, 5813, 6354.

Wpływy wojny — **Influences de la guerre**

— zob.: Skutki wojny.

— voir: Conséquences de la guerre.

Wprawa — **Entrainement**

162, 214, 2299, 2300, 2508, 3246, 4215, 4665, 4933, 4948 - 4951, 5002, 5662, 5840, 5841, 5973, 6002, 6003, 6005, 6096, 6289.

— zob. też: Musztra, Sport, Wychowanie fizyczne.

— voir aussi: Exercices, Sport, Education physique.

Współzawodnictwo — **Emulation**

109, 683, 732, 777, 1021, 1116, 1887, 2430, 2811, 4061, 4867.

Wybitni dowódcy — **Chefs éminents**

— zob.: Dowodzenie, Wódz.

— voir: Commandement, Général en Chef.

Wybór zawodu — **Choix de profession**

243 - 246, 826, 1200, 1415, 2667 - 2674, 3222 - 3224, 4038, 4484, 4782, 4786, 4895, 4915, 6258, 6283.

— zob. też: Badania lotnicze, Psychotechnika, Selekcja, Testy.

— voir aussi: Examens des aviateurs, Psychotechnique, Selection, Tests.

Wychowanie fizyczne **Education physique**

141, 199, 356, 357, 445, 505, 519 - 521, 572, 679, 680, 825, 916, 951, 1014, 1115, 1204, 1289, 1601, 1605, 1615 - 1617, 1737, 1738, 1741, 1771, 2115, 2116, 2126, 2304, 2473, 2534, 2583, 2753, 2756, 3001, 3086, 3101, 3450, 3454, 3455, 3457, 3530, 3597 - 3599, 3616, 3736, 3982, 4040, 4126, 4166, 4215, 4229, 4285, 4396, 4401, 4668, 4830, 4948 - 4951, 5127, 5384, 5411, 5487, 5509, 5543, 5544, 5570, 5587, 5654, 5662, 5709, 5780, 5794, 5804, 5887, 5888, 5912, 5927, 5966, 6096, 6153, 6165, 6268, 6289, 6349, 6374.

— zob. też: Sport, Wprawa, Zmęczenie.

— voir aussi: Sport, Entrainement, Fatigue.

Wychowanie moralne **Education morale**

1, 5, 17, 23, 25, 38, 45, 79, 86, 90, 92, 94, 109, 123, 124, 144, 151, 153, 157, 158, 161, 163, 185, 219, 316 - 318, 323, 324, 329, 333 - 336, 380, 405, 433, 434, 445, 469, 470, 477, 514, 519 - 521, 533, 543, 547, 550, 571, 572, 574, 578 - 580, 586, 593, 608, 611, 633, 639, 649, 675 - 677, 690, 713, 723, 725, 730 - 733, 741, 743, 750, 753, 768, 779, 782 - 785, 810, 818, 824, 830, 839, 840, 854, 865, 883, 909, 910, 929, 954, 955, 976, 977, 995, 1000, 1005, 1010, 1017, 1020, 1021, 1040, 1052 - 1055, 1057, 1074, 1111, 1117, 1163, 1164, 1167, 1168, 1216 - 1221, 1223, 1233, 1234, 1240, 1259, 1260, 1273, 1274, 1286 - 1290, 1292, 1293, 1313, 1322, 1328, 1329, 1347, 1389, 1418, 1423, 1427, 1491, 1500, 1506, 1528, 1539, 1657, 1681, 1725, 1734, 1753, 1764, 1775, 1786, 1794, 1812, 1831, 1833, 1835, 1850, 1868, 1874, 1875, 1922, 1980, 2058, 2059, 2069 - 2073, 2077, 2078, 2081, 2101, 2120, 2126, 2142 - 2144, 2162, 2204, 2208, 2220, 2221, 2236, 2241, 2246, 2283, 2285, 2310, 2347, 2349, 2357 - 2360, 2366, 2367, 2383, 2389, 2395, 2420, 2427, 2441, 2448, 2470, 2493, 2526 - 2545, 2547, 2568 - 2570, 2584, 2624, 2638, 2679, 2720, 2747, 2748, 2772, 2790, 2798, 2851, 2874, 2900, 2907 - 2911, 2922, 2953, 2956, 3006, 3012, 3086, 3087, 3093, 3094, 3150, 3206 - 3208, 3237, 3238, 3244, 3245, 3248, 3270, 3287, 3290, 3300, 3319, 3329, 3352, 3354, 3452, 3460 - 3464, 3504, 3562, 3569, 3578, 3592, 3624, 3633, 3708, 3709, 3730 - 3740, 3743, 3829, 3840, 3866, 3878, 3889, 3893, 4002, 4003, 4019, 4035, 4044, 4053, 4054, 4086, 4140, 4142, 4168, 4173, 4186, 4187, 4199, 4229, 4428 - 4431, 4448, 4449, 4466, 4489, 4491, 4647, 4750 - 4754, 4765, 4826 - 4828, 4837, 4842, 4852, 4860 - 4862, 4897, 4905, 5095, 5110 -

5113, 5148 - 5150, 5162, 5214, 5218, 5231, 5295, 5327, 5363, 5384, 5460, 5461, 5487, 5561 - 5564, 5573, 5587, 5595, 5742, 5757, 5758, 5803, 5842, 5882 - 5884, 5925, 5966, 5967, 6354.

— zob. też: Cnoty wojskowe, Czynniki duchowe, Wychowanie obywatelskie, Wychowanie wojskowe.

— voir aussi: Vertus militaires, Forces morales, Education civique, Education militaire.

Wychowanie obywatelskie **Education civique**

28, 29, 38, 45, 104, 252, 567, 572, 574, 746, 913, 967, 1020, 1026, 1055, 1170, 1233, 1234, 1294, 1389, 1432, 1478, 1667, 1718, 1771, 1790, 2049, 2432, 2502, 2545, 2547, 2548, 2616, 2798, 2910, 2950, 3025, 3290, 3464, 3477, 4044, 4234, 4428, 4429, 4479, 4480, 4491, 4546 - 4549, 4585, 5217, 5376, 5487, 6032, 6135, 6280.

— zob. też: Żołnierz-obywatel.

— voir aussi: Soldat-citoyen.

Wychowanie wojskowe **Education militaire**

25, 28 - 30, 34, 35, 38, 42, 62, 63, 90, 92, 116, 144, 151, 182, 219, 235, 252, 263, 269, 317, 318, 323, 324, 329, 340 - 343, 357, 360, 361, 393, 405, 433, 434, 445, 478, 479, 481, 490, 513, 514, 519 - 521, 547, 550, 562, 567, 574, 578, 579, 586, 590, 627, 675 - 677, 724, 768, 779, 806, 819, 840, 841, 856, 861, 881, 890, 921, 929, 1005, 1020, 1026, 1039, 1052 - 1054, 1092, 1093, 1135, 1140 - 1143, 1159, 1160, 1163, 1164, 1230, 1281, 1285, 1291, 1313, 1400, 1451, 1473, 1498, 1500, 1502, 1528, 1536, 1556, 1581, 1582, 1593, 1644, 1681, 1683, 1720, 1732, 1741, 1751, 1752, 1779, 1780, 1785, 1794, 1807, 1808, 1817, 1840, 1843, 1896, 1900, 1920, 1982, 2147, 2150, 2209, 2264, 2292, 2373, 2390, 2419, 2420, 2432, 2440, 2502, 2529, 2530, 2623, 2657, 2735, 2736, 2794, 2810, 2831, 2863, 2867, 2898 - 2900, 2918, 2956, 2979, 3009, 3010, 3020, 3021, 3061, 3131, 3137, 3140, 3173, 3177, 3205, 3228, 3229, 3278, 3283 - 3285, 3339 - 3341, 3344, 3363, 3367, 3379, 3397, 3404, 3410, 3414, 3428, 3449, 3459, 3468, 3476, 3521, 3526, 3573, 3581 - 3585, 3633, 3641, 3653, 3664, 3690, 3691, 3700, 3712, 3730 - 3740, 3745, 3750, 3757, 3778, 3780, 3803, 3836, 3848, 3849, 3877, 3985, 3896, 3916, 3982, 4023, 4043, 4068, 4077, 4106, 4159, 4165, 4176, 4186, 4187, 4193, 4219, 4223, 4224, 4235, 4340, 4361, 4388, 4430, 4446, 4450, 4452, 4459, 4467, 4490, 4492, 4496, 4528, 4531, 4539, 4544 - 4551, 4554, 4558, 4577, 4579, 4624, 4635, 4638, 4647, 4718, 4719, 4756, 4757, 4759, 4773, 4822, 4838 - 4840, 4879, 4880, 4896, 4898 - 4901, 4907, 4956, 4962, 4964, 4965, 4979, 4987, 5003, 5016, 5017, 5021 - 5023, 5046, 5047, 5071, 5081, 5096, 5107, 5139, 5190, 5217, 5246, 5251, 5252, 5267, 5296, 5304, 5311, 5333, 5371, 5410, 5434, 5459,

5460, 5472, 5487, 5488, 5492, 5496, 5504, 5505, 5517, 5534, 5548 - 5550, 5554, 5560, 5567, 5610, 5656.

— zob. też: Wychowanie moralne, Wyszkolenie.

— voir aussi: Education morale, Instruction.

Wyczerpanie **Epuisement**

— zob.: Zmęczenie, Znużenie.

— voir: Fatigue.

Wyobraźnia **Imagination**

847 - 849, 1455, 1459, 1463, 1465, 1468, 1470, 1897, 3479, 3481, 3843, 3852, 3906 - 3908, 3964 - 3966, 4060, 5581.

Wypadki lotnicze **Accidents d'aviation**

— zob.: Badania lotnicze.

— voir: Examens des aviateurs.

Wysiłek **Effort**

— zob.: Fizjologia pracy, Sport, Wychowanie fizyczne, Zmęczenie, Znużenie.

— voir: Physiologie du travail, Sport, Education physique, Fatigue, Epuisement.

Wyszkolenie **Instruction**

31, 62, 63, 92, 123, 162, 182, 191, 194, 219, 317, 318, 356, 357, 393, 405, 547, 586, 675 - 677, 697, 713, 730 - 733, 841, 882, 1046, 1090, 1140, 1160, 1231, 1276, 1318, 1388, 1419, 1456 - 1458, 1473, 1493, 1495, 1498, 1528, 1674, 1683, 1685 - 1687, 1727, 1751, 1752, 1817, 1840, 1850, 1897, 1930, 2060, 2063, 2064, 2082, 2150, 2283, 2310, 2351, 2359, 2419, 2529, 2530, 2543, 2583, 2720, 2739, 2810, 2811, 2867, 2869, 2872, 2922, 2953, 2979, 3000, 3020, 3021, 3032 - 3037, 3057, 3061, 3066, 3086, 3136 - 3140, 3269, 3339 - 3342, 3363, 3476, 3481, 3514, 3547, 3581, 3696, 3713, 3813, 3885, 3905 - 3908, 3915, 3930, 3968, 4003, 4009, 4032, 4040, 4055, 4056, 4060, 4061, 4068, 4110 - 4112, 4148, 4165, 4180, 4404, 4405, 4418, 4419, 4430, 4452, 4554, 4558, 4629, 4665, 4757, 4761, 4768, 4776, 4825, 4853, 4861, 4862, 4954, 5003, 5081, 5161, 5374, 5492, 5496, 5504, 5505, 5517, 5521, 5531, 5538, 5539, 5563, 5567, 5656, 5800, 5801, 5837, 5840, 5841, 5947, 5973, 6131, 6374.

— zob. też: Wychowanie wojskowe.

— voir aussi: Education militaire.

Wywiad **Renseignement**

317, 318, 2466, 2468, 3168, 4065, 4431, 4468, 4477.

— zob. też: Kawaleria, Patrolowanie, Rozpoznanie.

— voir aussi: Cavalerie, Patrouilles, Reconnaissance.

Wyżywienie

— zob.: Fizjologia pracy, Intendentura.

Ravitaillement

— voir: Physiologie du travail, Intendance.

Wzrok

— zob.: Badania lotnicze, Strzelanie, Zmysły.

Vision

— voir: Examens des aviateurs, Tir, Organes sensorielles.

Wzruszenie

Emotion

11, 116, 156, 165, 166, 446, 537, 707, 905, 943, 947, 969, 997, 1050, 1089, 2612, 2613, 2808, 2969, 2970, 3132, 3147, 3268, 3544 - 3546, 4328, 4471, 4848, 5002, 5160, 5167, 5201, 5240, 5243, 5356, 5394, 5446, 5559, 5635, 5638, 5680, 5745, 5779, 5817, 5824, 5826, 5915, 5936, 5960, 6002, 6003, 6043, 6124, 6186, 6210, 6302, 6309.

— zob. też: Działanie ognia, Odwaga, Strach, Zmęczenie.

— voir aussi: Effets du feu, Courage, Peur, Fatigue.

Zabobony

Superstitions

282, 935 - 937, 1596, 1604, 1624, 3143, 5087, 5134, 5140, 5293.

— zob. też: Przesądy.

Zadania wojska

Rôle de l'armée

— zob.: Ideologia żołnierza, Oficer, Wojsko a społeczeństwo.

— voir: Idéologie du soldat, Officier, Nation et l'armée.

Zapał

Elan

85, 270, 935 - 937, 1528, 4524, 4525, 5057.

Zaraza psychiczna

Contagion psychique

1190, 1789, 1881, 1882, 2111, 4687, 4688, 5160, 5279, 5346, 5443, 6125, 6149.

— zob. też: Społeczna psychologia, Sugestia.

— voir aussi: Psychologie sociale Suggestion.

Zaskoczenie

Surprise

482, 847 - 849, 1035, 1489, 1594, 1786, 1829, 1932, 2494, 3159, 3525, 3554, 3556, 3843, 5169, 5332, 5406, 6271.

Zaufanie — **Confiance**

692, 883, 929, 935 - 937, 2224, 2225, 2466, 2545, 2972, 3410, 4342, 4991, 5018, 5083, 5289, 6271.

— zob. też: Dowodzenie, Wychowanie. — voir aussi: Commandement, Education.

Zawiść — **Envie**

3436, 3847.

Zawód wojskowy — **Carrière militaire**

26, 27, 63, 81, 82, 351, 352, 368, 608, 610, 681, 858, 1397, 1583, 1826, 1827, 1879, 2667 - 2670, 2680, 3007, 3040, 3548, 3832, 4038, 4312, 4484, 6258, 6283.

— zob. też: Oficer, Podoficer, Wybór zawodu, Żołnierz. — voir aussi: Officier, Sous-officier, Choix de profession, Soldat.

Zbiegostwo — **Désertion**

— zob.: Dezercja.

Zbiorowa psychologia — **Psychologie collective**

— zob.: Społeczna psychologia, Tłum. — voir: Psychologie sociale, Foule.

Zdrowie — **Santé**

935 - 937, 1308, 1368, 1383, 1384, 1680, 2050, 2832, 3671, 4259, 4305, 6334, 6336.

Zespół wojskowy — **Groupe militaire**

— zob.: Jednostka wojskowa. — voir: Unité militaire.

Zimna krew — **Sang froid**

1363, 2837, 6271.

Zmęczenie — **Fatigue**

46, 73 - 75, 191, 214, 330, 397, 408, 471, 472, 508, 531, 532, 537, 744, 748, 754, 793, 827, 884, 935 - 937, 960, 1043 - 1045, 1179, 1243, 1256, 1350, 1374, 1419, 1459, 1521, 1522, 1707, 1723, 1737 - 1740, 2102 - 2104, 2176 - 2180, 2182, 2265, 2268, 2297, 2346, 2434, 2473, 2567, 2583, 2678, 2690, 2767, 2823, 2826, 2832, 2889, 2931, 2932, 3014, 3017, 3101, 3169, 3186, 3197, 3221, 3254, 3327, 3596 - 3599, 3792,

3793, 3796, 3799, 3823, 3824, 3858, 3879, 4102, 4105, 4210, 4215, 4217, 4351, 4377, 4468, 4469, 4494, 4559, 4586, 4650, 4698, 4703, 4767, 4771, 4780, 4881, 4948 - 4951, 5014, 5028, 5141, 5142, 5164, 5228, 5247, 5362, 5451, 5453, 5504, 5505, 5551, 5621, 5649, 5739, 5743, 5837, 5862, 6004, 6010, 6015, 6065, 6086, 6235, 6238, 6246, 6302, 6340.

— zob. też: Fizjologia pracy, Marsz, Sport, Wychowanie fizyczne, Znużenie.

— voir aussi: Physiologie du travail, Marche, Sport, Education physique, Epuisement.

Zmora okopowa — Cafard

935 - 937, 2474, 3627, 4185, 4878, 5198, 5199, 5980.

— zob. też: Nostalgia, Nuda, Walka okopowa.

— voir aussi: Nostalgie, Ennui, Guerre de tranchées.

Zmysły — Organes sensorielles

113, 188, 280, 285, 296, 297, 299, 300, 305, 320, 369 - 379, 394, 395, 515, 516, 582, 588, 603, 669. 716, 717, 747, 756, 757, 814. 856, 920. 965 1364, 1530 - 1533, 1556, 1580, 1596, 1608, 1626, 1723, 1911, 1912, 1967, 2019, 2076. 2299, 2300, 2302, 2308, 2323, 2336, 2344, 2489, 2644 - 2647, 2687, 2699, 2704, 2814 - 2818, 2844, 2924 - 2928, 2935, 2983, 3074 - 3077, 3096, 3097, 3128, 3260, 3330, 3331, 3369, 3371, 3502, 3511, 3557, 3586, 3663, 3673, 3704, 3707, 3729, 3769 - 3771, 3774, 3826, 3834, 3853, 3944 - 3947, 3971, 3983, 4125, 4276, 4277, 4333, 4335, 4355, 4395, 4396, 4453, 4460, 4487 - 4491, 4722, 4823, 5015, 5026, 5027, 5036, 5050, 5136, 5174 - 5176, 5399 - 5402, 5455, 5525, 5530, 5540, 5579, 5628 - 5630, 5632, 5645, 5675, 5681 - 5683, 5688, 5711 - 5713, 5719, 5731, 5739 - 5741, 5752, 5762, 5770, 5771, 5776, 5784, 5820, 5830, 5836, 5839, 5844, 5889, 5893, 5907, 5910, 5931, 5938, 5996, 6009, 6018, 6019, 6027, 6039, 6053, 6098, 6102, 6119, 6121, 6131, 6138, 6144, 6152, 6156, 6157, 6167, 6181, 6192, 6203, 6205, 6214, 6233, 6267, 6275, 6288, 6301, 6329, 6338, 6344, 6352, 6353, 6360 - 6363, 6366, 6371, 6380 - 6382.

— zob. też: Badania lotnicze.

— voir aussi: Examens des aviateurs.

Znużenie — Epuisement

46, 471, 472, 827, 836, 931, 960, 1374, 1419, 1723, 1738, 1876, 1877, 1958, 2046, 2297, 3084, 3188, 3406, 3597 - 3599, 5028, 5201, 5261, 5862, 6004, 6010, 6015, 6114, 6302, 6351.

— zob. też: Marsz, Wzruszenie, Zmęczenie.

— voir aussi: Marche, Emotion, Fatigue.

Zręczność — **Habileté**

— zob.: Sport, Wprawa, Wychowanie fizyczne.

— voir: Sport, Entrainement, Education physique.

Zwycięstwo — **Victoire**

338, 562, 847 - 849, 892, 962, 1229, 1323, 1548, 1603, 1707, 2741, 3134, 3137, 3140, 3155, 3177, 3514, 3790, 3831, 4291, 5266, 5462 - 5464, 5535, 5755, 5943, 6134.

— zob. też: Czynniki duchowe, Powodzenie, Walka, Wódz.

— voir aussi: Forces morales, Succès, Combat, Général en Chef.

Żandarmeria — **Gendarmerie**

123, 817, 1423, 2470, 4353.

— zob. też: Policja.

— voir aussi: Police.

Żołnierz (zagadnienia ogólne) — **Soldat (généralités)**

157, 348, 368, 701 - 703, 1803, 2000, 2680, 2786, 2787, 2803, 6200, 6275.

— zob. też: Ideologia żołnierza.

— voir aussi: Idéologie du soldat.

Żołnierz młody — **Jeune soldat**

487, 570, 714, 755, 868, 3639, 3644, 3645, 3652, 3655, 4933, 5562, 5843, 6120, 6271.

— zob. też: Legionista, Milicja, Ochotnik, Powstanie.

— voir aussi: Légionnaire, Milice, Volontare, Insurrection.

Żołnierz-obywatel — **Soldat-citoyen**

38, 45, 104, 160, 252, 567, 746, 913, 954, 955, 1018, 1170, 1294, 1389, 1432, 1478, 1520, 1667, 1771, 1999, 2002, 2047, 2049, 2073, 2077, 2143, 2174, 2175, 2312, 2313, 2545, 2616, 2798, 2950, 3025, 3290, 3464, 3636, 3721, 4044, 4428, 4429, 4546 - 4549, 5217, 5487, 5659, 6135, 6280.

— zob. też: Wojsko a społeczeństwo, Wychowanie moralne, Wychowanie obywatelskie.

— voir aussi: Armée et la société, Education morale, Education civique.

Żołnierze różnych państw — **Soldats de differents pays**

— **amerykański** — **americain**

53, 83, 277, 780, 865, 1348, 1660, 1739, 1740, 1818 - 1820, 1887, 2762, 3258, 3517, 3521, 3569, 3577, 3859, 3958, 3959, 4759, 5351, 5500 - 5506, 5754, 5793.

— **angielski** — **anglais**

43, 175, 215, 744, 933 - 937, 1117, 1239, 1720, 1820, 2110, 2518, 2639, 2640, 2724, 2937 - 2939, 3142, 3143, 3146, 3399, 3914, 4109, 4375, 4376, 4539, 5151, 5448, 5572, 5604, 5640, 5965, 6262.

— **austriacki** — **autrichien**

159, 249, 274, 321, 328, 1002, 1195, 1285, 1399, 1987, 2399, 2747, 2748, 3289, 3689, 3705, 3809, 4255, 4622, 5044, 5280 - 5284, 5303, 6308.

— **belgijski** — **belge**

976, 977, 992 - 994, 1010, 1151, 1313, 1499, 1885, 2081, 2615, 3009, 3010, 4361, 5110 - 5113, 5182, 5231, 5925, 6090.

— **bułgarski** — **bulgare**

968, 1745, 2041, 2574, 3633, 3656, 3720, 3861, 4865 - 4868, 5009, 6180.

— **burski** — **boer**

451, 733, 2013, 2014, 2042, 2501, 3642, 3911, 3914, 4625, 5766.

— **chiński** — **chinois**

820, 5258.

— **czeski** — **tchécoslovaque**

547, 1070, 1153, 1785, 2534, 2682, 2902, 3384, 3464, 4023, 4168, 4353, 4466, 4489, 4493, 4558, 4898, 4899, 4954, 5035, 5105, 5217, 5218, 5223, 5589, 6135, 6154.

— **duński** — **danois**

178, 179, 1833.

— **estoński** — **esthonien**

1742, 1808, 2055, 2097, 2230, 2252, 2254, 2634, 2900, 3877, 4958, 4959, 5003.

— **fiński** — **finlandais**

2900.

— **francuski** — **français**

3, 12, 76 - 78, 80, 97, 121, 129, 130, 158, 161, 201 - 206, 209, 210, 232, 266, 277, 307 - 309, 344, 348, 349, 475, 477, 535, 549, 559,

594, 606, 620, 621, 644, 670, 693, 699, 712, 714, 715, 742, 754, 755, 761, 778, 798 - 804, 886, 887, 891, 894, 897, 904, 925, 935 - 937, 953, 980, 982 - 984, 987, 1008 - 1014, 1048 - 1051, 1123 -1126. 1131, 1169, 1181 - 1186, 1192, 1205 - 1207, 1213, 1273, 1293, 1298, 1406, 1410, 1430, 1432, 1556, 1560, 1562, 1571 - 1574, 1576, 1577, 1639, 1652, 1679, 1680, 1754 - 1756, 1761, 1769, 1776, 1792, 1809, 1822, 1840, 1910, 1982, 2075, 2110, 2159, 2270, 2296, 2485, 2517, 2528 - 2545, 2568, 2569, 2587 - 2589, 2606, 2658, 2659, 2744, 2795, 2799, 2955, 2961, 3013 - 3017, 3047, 3161, 3162, 3184, 3251, 3277, 3365, 3368, 3494 - 3497, 3542, 3668, 3746, 4010, 4045, 4085, 4100, 4101, 4149 - 4152, 4243, 4634, 4832 - 4836, 4842 - 4845, 4860 - 4862, 4905, 4906, 4917, 4918, 4924 - 4929, 4938, 4960, 5021 - 5023, 5040, 5106, 5118, 5146, 5154, 5158, 5159, 5194 - 5203, 5274, 5275, 5329, 5493, 5603, 5604, 5644, 5668, 5670, 5671, 5765, 5778, 5783, 5863, 5882 - 5884, 5945, 5961, 5962, 6092, 6095, 6141, 6217, 6262, 6299.

— **hiszpański** — **espagnol**

4068, 6314.

— **holenderski** — **hollandais**

3827, 4713.

— **japoński** — **japonais**

149, 150, 222, 382, 853, 919, 1017, 1265, 1860, 2477, 2506, 2894, 2895, 3206 - 3208, 3359 - 3361, 3402, 4153, 4154, 4467, 4829, 4975, 4976, 5319, 5461, 6251.

— **jugosłowiański** — **yougoslave**

137, 839, 967, 2101, 2162, 2208, 2347, 2367, 3085, 3086, 3528, 4491, 4568, 4671 - 4674, 5034.

— **kolonialny** — **colonial**

693, 922, 1280, 1352, 1966, 2006, 2020, 2795, 2851, 2853, 2911, 3669, 3970, 4022, 4297, 4316, 4530, 5198, 5199, 5616, 5890, 6243.

— **litewski** — **lithuanien**

3475, 3684, 3744, 4979, 5092, 5093, 5535, 5622, 5715.

— **łotewski** — **lethonien**

2900.

— **niemiecki** — **allemand**

15, 20 24, 42, 59, 64, 68, 99, 103, 160, 189, 220, 248, 264, 273, 281, 301, 313, 326, 327, 362 - 367, 389, 422, 443, 452 - 455, 462, 488, 607, 608, 613, 626, 645, 857, 932, 935 - 937, 1001, 1003, 1015, 1034, 1056, 1150, 1195, 1237, 1270, 1294, 1302, 1332, 1439, 1441, 1450, 1458, 1467, 1650, 1658, 1669, 1671, 1698 - 1701, 1711, 1743, 1815, 1844, 1846, 1861, 1898, 1929 - 1948, 2187 - 2196, 2223, 2232, 2258, 2329, 2387, 2413, 2414, 2417, 2485, 2590, 2866, 2906, 2943, 2944, 3003, 3008, 3053, 3206 - 3208, 3312, 3313, 3364, 3403, 3676, 3682, 3699, 3757, 3835, 3873, 3901, 3902, 3917 - 3921, 3933 - 3936, 3984, 3985, 4006, 4040, 4041, 4081, 4082, 4124, 4198, 4201 - 4207, 4214, 4227, 4228, 4234, 4236, 4240, 4244, 4262, 4264, 4279, 4290, 4291, 4298, 4322, 4327, 4344, 4345, 4391, 4392, 4458, 4540, 4541, 4588, 4591, 4609, 4610, 4614, 4619, 4624, 4629, 4632, 4714, 4716, 4717, 4846, 4890, 4907, 4921, 4922, 5011, 5019, 5029, 5124, 5151, 5188, 5189, 5191, 5207, 5208, 5237, 5254, 5255, 5256, 5264, 5303, 5357, 5414, 5461, 5574, 5575, 5588, 5590, 5651. 5652, 5861, 5961, 6028, 6032, 6033, 6074, 6091, 6092, 6123, 6185, 6265, 6315.

— **polski** — **polonais**

36, 40, 104, 105, 241, 242, 287 - 290, 504, 554, 650, 1042, 1347, 1771, 1835, 1908, 1980, 2074, 2216 - 2219, 2261, 2262, 2312 - 2314, 2338, 2339, 2366, 2372 - 2374, 2377, 2379 - 2382, 2396, 2426, 2427, 2443, 2448, 2604, 2605, 2660 - 2662, 2867, 2900, 3258, 3264, 3278, 3397, 3477, 3633 - 3658, 3703, 3730 - 3740, 3755, 3756, 3781, 3782, 3791, 3826, 4076, 4107, 4116, 4118, 4139, 4220, 4476, 4479 - 4481, 4504, 4508, 4512, 4544 - 4551, 4553, 4555, 4582, 4586, 4599, 4600, 4668 - 4670, 4680, 4683, 4708, 4750 - 4754, 4824, 4826 - 4828, 4880, 4910, 4912, 4960 - 4965, 5045, 5059, 5060, 5062, 5073, 5277, 5376, 5409, 5487, 5537, 5611, 5615, 5624 - 5626, 5659, 6137, 6374.

— **rosyjski** — **russe**

2, 145, 222, 390, 658, 672 - 677, 815, 1139, 1161, 1165, 1196 - 1198, 1280, 1395 - 1398, 1540, 1644, 1915 - 1922, 2013, 2014, 2210, 2447, 2506, 2737, 2807, 2888, 2894, 2895, 3142, 3143, 3177, 3206 - 3208, 4169, 4257, 4567, 4637, 4763, 4764, 5151, 5319 - 5322, 5324, 5333, 5425, 5459 - 5461, 5593, 5759, 5775, 5804, 6015, 6143, 6221, 6222, 6244, 6295, 6320.

— **rumuński** — **roumain**

723 - 725, 739, 999, 1097, 1147, 2049, 2679, 2845, 2900, 3526, 3865, 4607, 4896.

— **sowiecki** — **sovietique**

96, 405, 469, 470, 612, 762, 958, 959, 1062, 1063, 1241, 1534, 1656, 1693, 1725, 2058, 2067, 2220, 2221, 2728, 3062, 3237, 3238, 3269, 3416, 3537, 3633, 3650, 3651, 4117, 4422, 4433, 5234, 5269, 5301, 5328, 5437, 5523, 5576 - 5578, 5618, 5623, 5655.

— **szwajcarski** — **suisse**

110, 146, 170, 172, 329, 420, 543, 1389, 1407, 2204, 2764, 3093, 3094, 3204, 5295, 5700.

— **szwedzki** — **suedois**

3375.

— **turecki** — **turque**

451, 553, 1395, 1915 - 1917, 2888, 3606 - 3610, 3633, 3656, 3720, 5320 - 5322, 6180.

— **ukraiński** — **oucrainien**

2145.

— **węgierski** — **hongrois**

3419, 3955, 4897.

— **włoski** — **italien**

134, 383 - 388, 832, 1354 - 1358, 1407, 1596 - 1626, 2444, 2445, 2503, 2523, 2839, 2857, 3046, 3262, 3559, 3786, 3812, 4893, 4988, 5099, 5126, 5326, 5592, 5616, 5993.

o

CZĘŚĆ III.

Zestawienie statystyczne.

III. PARTIE.

Tableau statistique.

CZĘŚĆ III.

Zestawienie statystyczne.

III. PARTIE.

Tableau statistique.

Spis autorów polskich.

Liste des auteurs polonais.

SPIS AUTORÓW POLSKICH[1]).

Adamus J. 13, 14.
Albiński M. 25 — 40.
(Anonim) 168, 962, 1132, 2431, 3048, 3152, 3263, 3294, 3397, 3420, 3434, 3690, 3691, 3700, 3751, 3810—3812, 4043, 4431, 4582, 4911, 4974, 5089, 5475, 5487, 5488, 5517, 5581, 5616.
Anusz A. 104, 105, 5658, 5659.
Arciszewski - Rola St. 117 - 120.
— **B. R.** zob. **R. B.**
Baliński J. 186.
Baliński W. 187.
Banach K. 194, 195.
— **Bandrowski** zob. **Kaden-Bandrowski J.**
Banszel K. 199.
Bański D. 200.
Barszczewski B. 212.
Bartoszewicz P. 219.
Batycki W. 233.
Baumfeld G. 241, 242.
Bednarski J. 267, 268.
Belmont W. J. 5710.
Bełcikowski J. 286 — 292.
Berbecki L. 314, 315.
Berger K. 351.
Biernacki W. 406.
Blaustein L. 448.
Bloch J. 451.
Błażek B. 471, 472.
Bogusz-Roland W. 504.
Bonkowicz-Sittauer J. 517.
Borsza S. 554.
Brodowski S. 611.
Bruehl A. F. 627.
Budzyński W. 650.
Bujanowski R. 656.
Butkowski W. 671.
Bychowiec J. 681.
Bychowski G. 5811.
Bychowski Z. 682, 5812.
Bykowski-Jaxa L. 683.
Bystrzonowski L. 687.
Chełchowski 806.
Chełmicki W. 807.
Chmielewski J. 816.
Chodkiewicz 817.
— **Choiński** zob. **Jeske - Choiński T.**
Chrzanowski W. 828.
Chrząstowski 829.
Chrząszczewski W. 830.
Cygielstreich A. 943 — 946.
Czarniecki W. 5912.

[1]). Spis obejmuje 305 nazwisk i 608 tytułów, w tym 30 anonimowych.

Czarnowski S. 952, 953.
Czartoryski A. K. 954, 955.
— Czerski zob. Mieszkis-Czerski Fr.
D. 963.
Dargun L. 979.
Dąbrowski M. 989.
Dębicka E. 1041, 5932.
Dębicki Z. 1042.
Douglas F. 1129.
Drabik M. 1133.
Dryjski A. 1166.
Dybowski W. 1229.
Evert W. L. 1305, 1306.
Felsztyn T. 1346, 1347.
Fiumel A. 1383, 1384, 6020.
Florczak T. 2235.
Florkowski T. 2234.
— Gałecki A. zob. Strug A.
Gąsiorowski J. 1578, 1579, 2530.
Geblewicz E. 1581.
Gorzkowski W. 1733
— Gostyński K. zob. Gąsiorowski J.
Goździcki W. 1741.
Grabowski T. 1745.
Grodzki M. 1771.
— Grudziński F. zob. Pększyc-Grudziński F.
Gumplowicz L. 1796, 1797, 6132, 6133.
Gutsche J. 1800.
H. M. 6137.
Harasymow S. 1835.
— Henning zob. Michaelis de Henning E.
Hercuń M. 1908.
Heryng T. 2036.
Hibl S. 1959.
Higier H. 1964.
Hniłko A. 1980.
Hołówko T. 1999.
Huszcza A. 2022 — 2030, 6206, 6207.
Hyc J. 2043.
— it. zob. Porwit M.
— I. Z. M. zob. Z. I. M.
J. 2074.
J. P. S. 3397.
— J. R. zob. R. J.
Jaroszyński D. 2113.
Jaroszyński T. 2114—2116.
— Jaxa-Bykowski zob. Bykowski-Jaxa L.
Jekels L. 2125.
Jeleńska 2126.
Jeske-Choiński T. 2138.
Jędrzejak E. 2146.
Jędrzejczyk L. 2147.
Jędrzejewicz W. 5487.
Joteyko J. 2176 — 2182, 6238, 6239.
K. 2206.
K. L. 2211
Kaden - Bandrowski J. 2216 — 2219, 2660.
Kalwas W. 2233, 2234.
Kamieniobrodzki K. 2235.
Kara S. 2246.
Karaffa-Korbutt K. 6248, 6249
Karbowski B. 6250
Kawalec R. 2261.

Kawczak 2262.
Kerth H. 2279.
— Ketling zob. Prugar-Ketling.
Kępiński H. 2285.
Klecki K. 2297.
Kleeberg F. 2298.
Kobylański J. 2310, 2311.
Koc A. 2312—2314, 5487.
Kochanowski J. K. 2318—2321.
Kochanowski S. K. 2322.
Kocot F. 2324.
Konarski K. 2338, 2339.
Kondratowicz W. 2340 — 2344, 3109.
— Korbutt zob. Karaffa - Korbutt K.
Korewo M. 2348, 5487.
Korniłowicz T. 2352 — 2356, 5159.
Korowajczyk L. 2363.
Kosianowski W. 2365.
— Kostecki B. zob. Biernacki W.
Kotarbiński T. 2369.
Kowalewski Z. 2372.
Kowalik J. 2373.
Kowalski Wł. 2374.
Kozolubski J. 2377, 2378.
Koźmiński K. 2379—2382.
Krasuski Z. S. 2396.
Krzewski K. 2426, 2427, 2593.
Krzowski P. 2428.
Krzywicki L. 2429.
Krzyżanowski A. 2430.
Kukiel M. 2441, 2442.
Kulczycki J. 2443.
Kupało A. 2446.
Kurnatowski T. 2448.
Kutrzeba T. 3658.
— L. K. zob. K. L.
Lenczowski K. 2592, 2593.
Leoszko J. 2601—2603.
Lepecki M. B. 2604, 2605.
Lewestam J. 2621.
Libelt K. 2635.
Ligocki E. 2654.
— Liljenfeld - Krzewski zob. Krzewski K.
Lipiński W. 2426, 2660—2662.
Lipnicki E. 2675.
Łowczowski G. 2729.
Łoziński B. 2730—2733.
Łuczyński J. 2735, 2736.
— M. H. zob. H. M.
— M. I. Z. zob. Z. I. M.
M. Z. 2751.
Machalski T. 2774.
Maciejewski K. 2775.
Madaliński L. 2784.
Makowski T. 2810.
Maksymowicz - Raczyński W. 2811, 2812.
Malinowski P. 2819.
Małyszko A. 2830, 2831.
Marcolla T. 2867.
Marczewski S. 6341.
Maruszewski A. 2898—2900.
— Maxymowicz zob. Maksymowicz-Raczyński W.
— M-cki K. zob. Sokolnicki M.
Michaelis de Henning E. 3054, 3055.

Mieszkis Fr. 3068, 3069.
Mikulski A. 3072.
Mikułowski W. 6346, 6347.
— Miles zob. Kutrzeba T.
Miodoński J. 3096, 3097.
Mirski J. 3098, 3099.
Missiuro W. 3101—3110, 6348—6350.
Mojżyszek S. 3126.
Morawski K. 3158.
Mościcki H. 954.
Mydlarski J. 2311, 3264.
Nadratowski J. 3278.
— Narbut zob. Łuczyński J.
Nawroczyński B. 3298.
Nelken K. 3301—3309.
— Neugebauer M. zob. Norwid Neugebauer M.
Niewiadomski M. 3344.
Niżyński L. 3363.
Noiszewski K. 3369.
Norwid C. K. 3378.
Norwid-Neugebauer M. 3379.
Orłowski St. 3437 - 3442.
Osiński A. 3449.
Osmolski W. 2036, 3450—3459, 5487, 6354.
— P. J. S. zob. J. P. S.
— Pł. Ad. zob. Skwarczyński A.
— P. S. zob. S. P.
Pachucka R. 3477.
Paciorkowski T. 3478—3481.
Palewski J. P. 3489—3491.
Pawełek A. 3530.
Pełczyński T. 3548.
Peretiatkowicz A. 3560, 3561.
Pękalski S. 3581.
Pększyc - Grudziński F. 3582, 3583.
Piasecki E. 3598, 3599.
Pieńkowski K. 3612.
Pieńkowski St. 3613, 3614.
Pikusa 3626.
Piltz J. 3630—3632.
Piłsudski J. 3633—3658.
Podoski J. 3693, 3694.
Poker J. 3703.
Pol W. 6360, 6361.
Polkowski K. 3707.
Polniaszek F. 3708, 3709.
Popowicz B. 3721.
Porwit M. 3730 - 3740, 5487.
Posseltówna 3742.
Prądzyński I. 3755, 3756.
Pronaszko S. 3780, 3781.
Prugar-Ketling 3790.
— Przerwa - Tetmjaer K. zob. Tetmajer-Przerwa K.
Przychocki G. 3791.
Pstrokoński S. 3796—3799.
Quirini E. 3825.
R. B. 3826.
R. J. 3830, 3831.
— R. T. zob Różycki T.
Raciborski A. 3841.
— Raczyński zob. Maksymowicz-Raczyński W.
Radecki W. 3844.
Rasp H. 3855.
Raszke M. 3856.
Rembowski A. 3922.

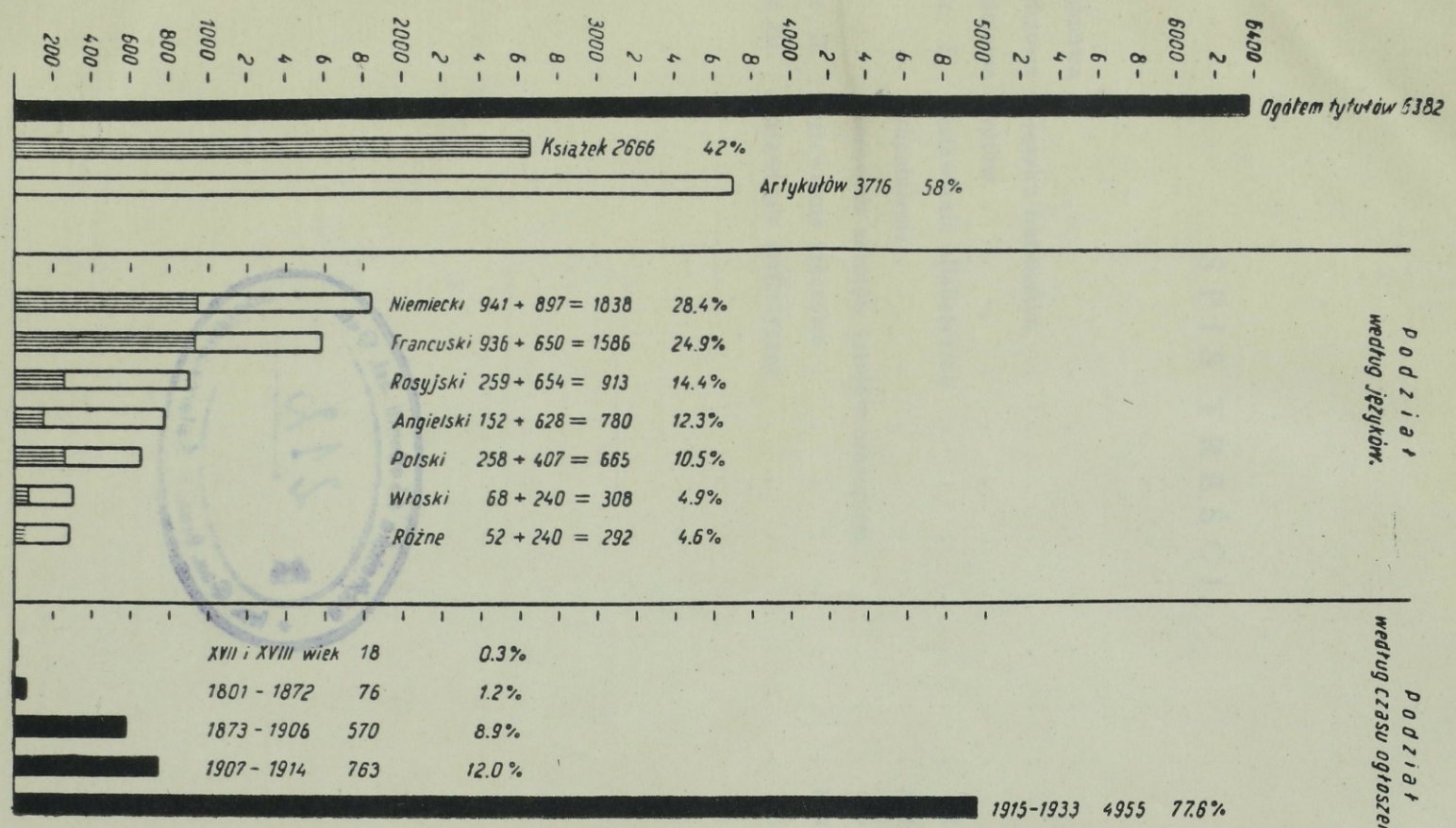
— Rola-Arciszewski zob. Arciszewski-Rola St.
— Roland zob. Bogusz-Roland.
Rolski K. 4050.
Romanowski 4055, 4056.
Rostworowski St. 4076—4078.
Roszkowski G. 4079.
Rouppert St. 4087 — 4091.
Różycki K. 4107.
Różycki T. 4108, 4109.
Rudnicki A. 4116.
Rudzki S. 4118.
— Rydz E. zob. Śmigły-Rydz E.
— S. J. P. zob. J. P. S.
S. P. 4139.
Saloni R. 4159, 4160.
Sanak M. 4165.
Sawczyński A. 4186, 4187.
— Sittauer zob. Bonkowicz-Sittauer J.
Skalski M. 4472.
Składkowski S. F. 4476.
Skwarczyński A. 4479 — 4481.
Smoczyński S. 4503.
Smolarski M. 4504.
Socha 4503.
Sochaczewski S. 4509.
Sokolnicki M. 4512.
Sołtysik S. 4539.
Sosabowski S. 4544 — 4551.
Sosnkowski K. 4553.
Sosnkowski W. 4554.
Spałek W. 4564, 4565.
Stachiewicz J. 715, 4584.
Staczyński W. K. 4585.
Stanowski Z. 4594, 4595.
Starzyński M. 4599.
Stasiak S. 4600.
Steinhaus W. 4623.
Steyer Wł. 4648.
Stojanowski K. 4668 — 4670.
Stolzman K. B. 4680.
Stpiczyński W. 4683.
Strug A. 4707 — 4709.
Studencki S. 4713 — 4717.
Swarzeński J. 4750 — 4754.
Syrowatka B. M. 4758.
Szebesta A. 6373.
Szerer M. 4772.
Szuber A. 4791.
Szulc G. 6374.
Szuman S. 4792.
Szymański J. 4823.
Szymański Z. 4824.
Śliwiński S. 4825.
Ślósarczyk A. 4829.
Śmigły-Rydz E. 4826 — 4828.
— T. R. zob. Różycki T.
Tasiecki M. 4880.
Teslar J. A. 3490, 3491, 4909, 4910.
Tetmajer-Przerwa K. 4912
Tokarz W. 4961 — 4965.
Tupalski 5045.
Umiastowski R. 5058 — 5073.
Uran 5078.
Urbanowicz J. 5080, 5081.
Urstein M. 5084.
Vorbrodt W. 5212.
Walther L. 5247.
Waluszewski F. 5248 — 5252.
Wądołkowski J. 5277.

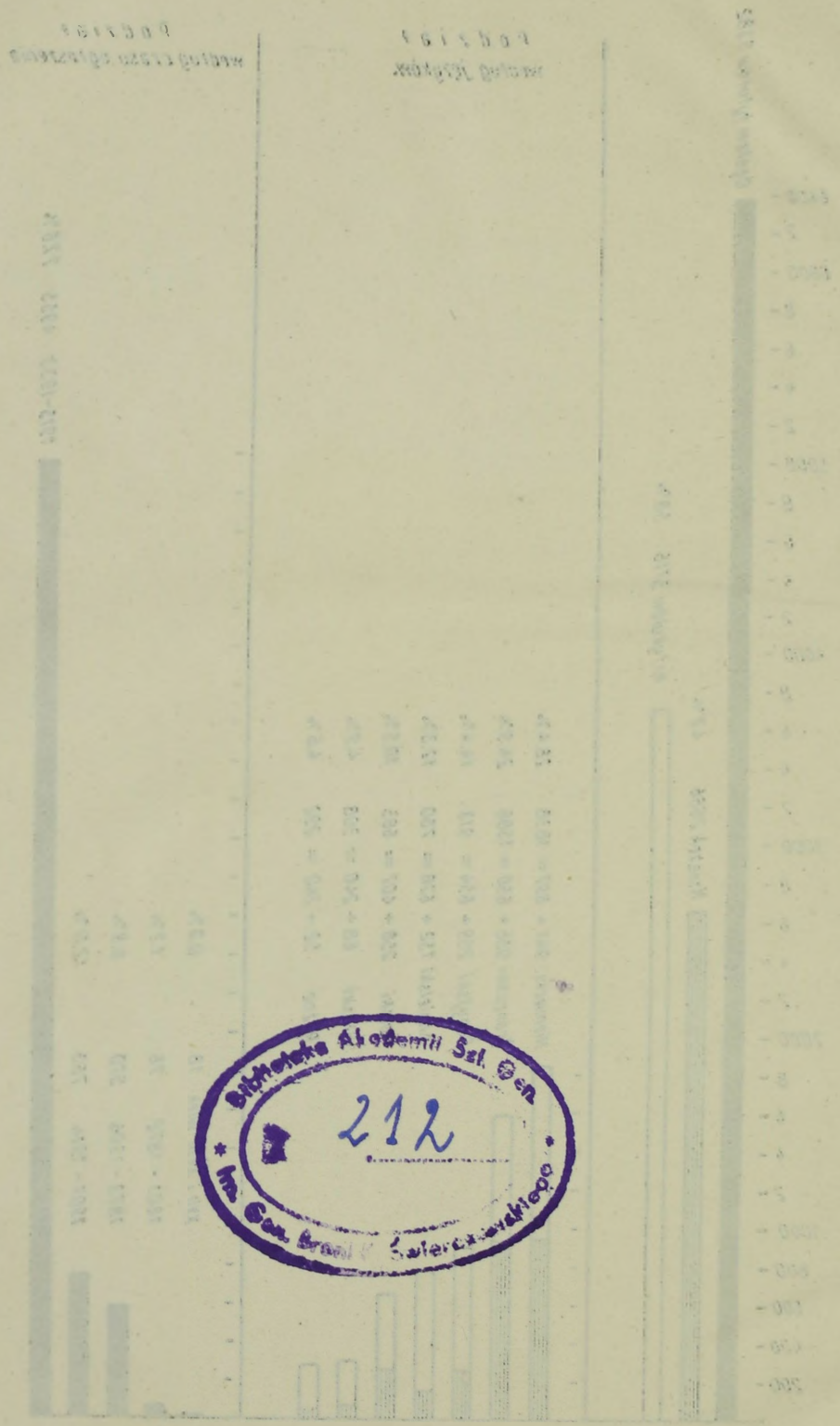
Wenzel K. 5315.
Wersalczyk 5327.
Wielgut F. 5363.
Wieroński S. 5376.
Witczak-Witaczyński N. 5409.
Wittlin J. 5418.
Wizel A. 5421.
Wojnicki St. 5423.
Wojtyga A. 5426.
Wojtyno J. 5427.
Wolkter Wł. 5438.
Wójcik K. 5468.
Wróblewski B. 5473.
Wróblewski St. 5474.
Wyrwicki 5491.
Z. I. M. 5512.
— **Z. M.** zob. **M. Z.**
Zając J. 5519 — 5522.
Zajączkowski H. 1733.
Zanietowski J. 5530.
Zarzycki F. 5534.
Zawadzki B. 5537 — 5539.
Zawadzki B. dr. 3110, 5540 — 5545.
Zdziechowski M. 5546, 5547.
Zembrzuski L. 5552, 5553.
Zieliński E. 5559.
Ziemnowicz M. 5560.
Znamierowski C. 5582 — 5585.
Znaniecki F. 5586, 5587.
Żelazny C. 5610.
Żeligowski L. 5611.
Żochowski St. 5615.
Żyrkiewicz L. 5623.
Żyznowski J. 5624 — 5626.

212

Zestawienie ogólne.

Tableau d'ensemble.

200 - 400 - 600 - 800 - 1000 - 2 - 4 - 6 - 8 - 2000 - 2 - 4 - 6 - 8 - 3000 - 2 - 4 - 6 - 8 - 4000 - 2 - 4 - 6 - 8 - 5000 - 2 - 4 - 6 - 8 - 6000 - 2 - 6400 -
Ogółem tytułów 6382
Książek 2666 42%
Artykułów 3716 58%
Podział według języków.
Niemiecki 941 + 897 = 1838 28.4%
Francuski 936 + 650 = 1586 24.9%
Rosyjski 259 + 654 = 913 14.4%
Angielski 152 + 628 = 780 12.3%
Polski 258 + 407 = 665 10.5%
Włoski 68 + 240 = 308 4.9%
Różne 52 + 240 = 292 4.6%
Podział według czasu ogłoszenia
XVII i XVIII wiek 18 0.3%
1801 - 1872 76 1.2%
1873 - 1906 570 8.9%
1907 - 1914 763 12.0%
1915-1933 4955 77.6%

Biblioteka Akademii Szl. Gen.
212

SPIS TREŚCI.

		Str.
Przedmowa		IX
Przedmowa w języku francuskim		XVII
Objaśnienia skrótów		XXV
Część I.	Zestawienie alfabetyczne	1 — 580
	Uzupełnienia	581 — 656
	Skorowidz skrótów tytułów czasopism	657 — 688
Część II.	Zestawienie rzeczowe	689 — 764
Część III.	Zestawienie statystyczne	765 — 777

Dostrzeżone omyłki druku.

Str.	*Tytuł*	*Jest*	*Powinno być*
14	165	1912.	1912, t. 9, str. 97—146.
27	289	nr. 78	nr. 79.
39	401	1298	1928
41	419	cardiac	cardiaque
41	422	z. 84.	z. 84, str. 74 88.
46	468	1894.	1894, z. 15, str. 597, 624 i n.
56	561	b. r.	b. r. (1909).
58	586	Brallion	Brallon
60	605	1919.	1919, str. 42—44.
61	618	organizaja	organizacja
67	663	books	looks
81	794	1923.	1924.
86	858	22—35.	22—55.
89	893	40.	46.
94	942	str. 17—24	str. 17—124
139	1362	varieta e.	varieta e
141	1390	SIM	ScM
154	1502	1919.	1929.
157	1537	compagne	campagne
162	1575	XIII	VIII
168	1641	1917	1927
211	2038	27	26
213	2054	1972.	1927.
229	2213	21.1.1932	25.1.1932
230	2232	3717	3717.
241	2325	1927.	1917.
260	2513	und	and
292	2813	zu	zur
292	2814	sense	senso
310	2992	1916.	1910.
317	3071	15.2.1925.	15.11.1925.
339	3265	industriel	industrial
348	3362	WIR	WiR
349	3370	Polizeibeumte.	Polizeibeamte.
372	3601	46.	96.
380	3676	1922.	1920.

CBW
Wpływ 32 rok 46.
1030

Str	Tytuł	Jest	Powinno być
403	3896	Heerewesen	Heerwesen
409	3957	JSNL	JSML
418	4024	psychical	physical
452	4363	Psycotecnica	Psicotecnica
452	4369	AACJ	AACI
458	4426	médicin	médecin
460	4455	str. 46—280	246—280
489	4739	t. III.	t. 111.
490	4745	1934.	1924.
514	4978	Elementu.	Elementul
514	4978	44—511	44—51.
515	4985	układaniu	układania
521	5053	Uchacz-Uchorowicz	Uchacz-Ochorowicz
521	5057	Umfrid	Umfried
529	5123	Kriegs	Krieges
530	5143	t. 39.	t. 29.
537	5210	personell	personnel
546	5294	Wehrmach	Wehrmacht
551	5347	nr. 42.	t. 61.
556	5406	von	vor
563	5466	168.	165.
583	5649	CB	CR
593	5752	1205	120
596	5791	des amis	des doctrines des amis
598	5807	thet	the
598	5813	17—19.	17—29.
606	5917	początek	początku
609	5919	Davazac L.	Davezac J.
614	5988	WMZ	WMŻ
620	6059	il precoce	per il precoce
626	6098	ed aerazi aerazione	ed aerazione
632	6175	JNP	JPN
650	6360	Pol. W.	Pol W.
692	—	Automatyzacje	Automatyzacja
696	—	Charas	Chars
697	—	moralesà	morales à
705	—	mlitairę	militaire
705	—	Halucynacja	Halucynacje
707	—	li'ndividu	l'individu
709	—	Debâcle	Débacle
710	—	Légendęs	Légendes
720	—	Cruaute	Cruauté
745	—	Votonté	Volonté

Biblioteka Akademii Sztabu Generalnego
Bibl. Wojsk. 2 Dyonu Zand.

48008